KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
utgivna digitalt av Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap

RÖDÖNS TINGSLAGS DOMBOKSPROTOKOLL

1649–1700

Redigerade av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen

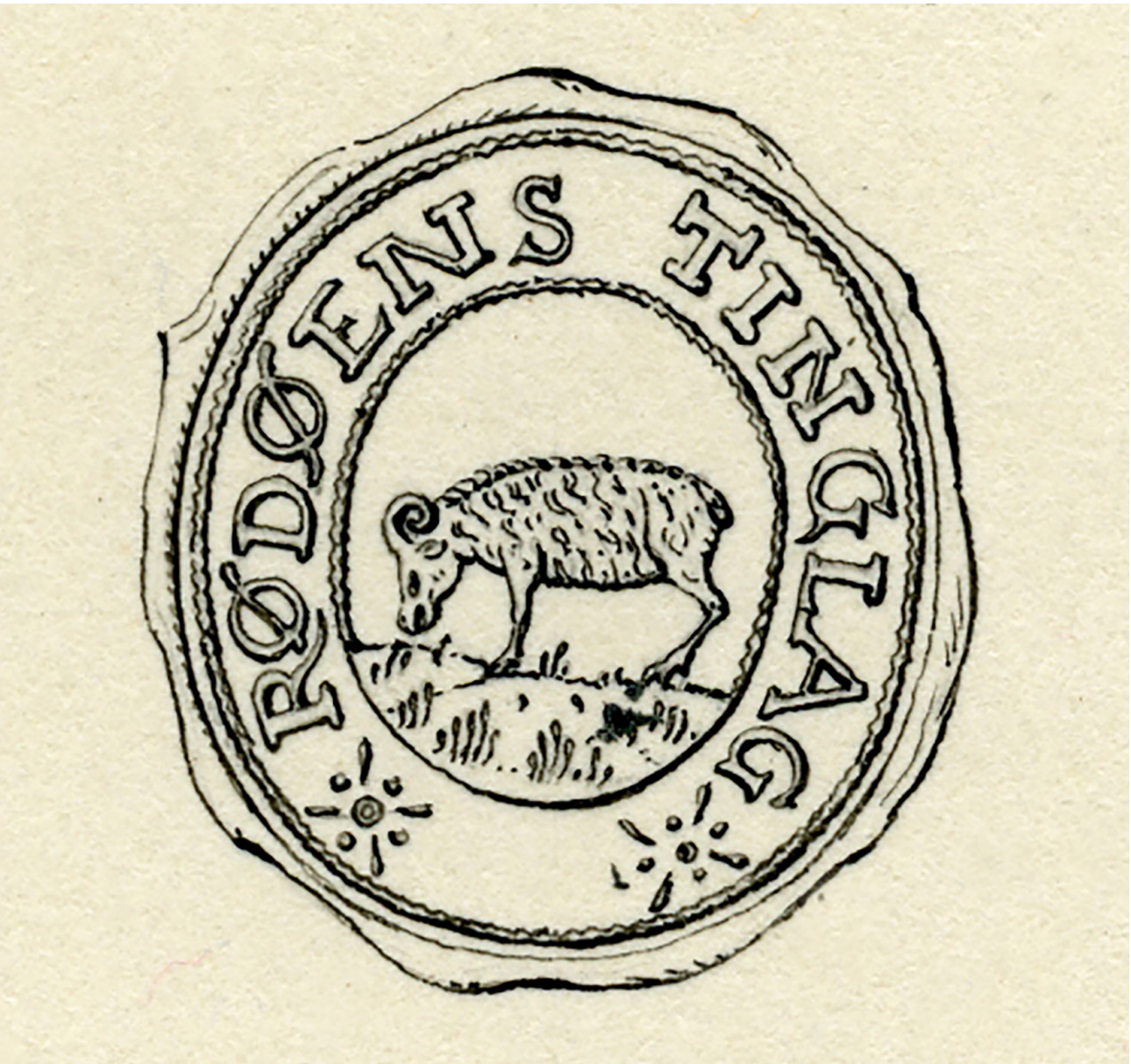

KÄLLOR TILL JÄMTLANDS OCH HÄRJEDALENS HISTORIA
UTGIVNA DIGITALT AV LANDSARKIVET I ÖSTERSUND
OCH JÄMTLANDS LÄNS FORNSKRIFTSÄLLSKAP

Rödöns tingslags domboksprotokoll 1649–1700

Redigerade av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen

2020

Serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* består av fritt tillgängliga digitala utgåvor i pdf-format. De nås via Jämtlands läns fornskriftsällskaps hemsida, www.fornskrift.se, samt genom DiVA, www.diva-portal.org.
Serieredaktörer: Georg Hansson och Mats Göransson.
En förteckning över tidigare utgåvor finns i slutet av denna publikation.

© 2020 Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen
Omslagsbild: Rödöns tingslagssigill från omkring 1650. Efter avbildning i Svante Höglins arkiv, Landsarkivet i Östersund.
ISBN 978-91-984729-7-4

Innehållsförteckning

Förord 7

Inledning 9

Domboksprotokoll 1649–1700 11

Bilagor 487

Förteckning över återgivna protokoll 489

Förord

Denna utgåva innehåller domboksprotokoll 1649–1700 från Rödöns tingslag i Jämtland. Protokollen har med stor noggrannhet transkriberats och redigerats av Sonja Olausson Hestner (1649–1690) och Andreas Tegen (1649–1700). Undertecknade har bistått med kontrolläsning av vissa protokoll.

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* finns nu domboksprotokoll utgivna för följande tingslag, utöver Rödön: Alsen 1649–1679 och Hackås 1649–1679 (båda redigerade av Curt Malting), Hallen 1648–1700 (red. av Andreas Tegen), Hammerdal 1649–1700 (red. av Georg Hansson), Lit 1649–1690 (red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe), Offerdal 1649–1700 och Oviken 1649–1690 (red. av Malting), Ragunda 1649–1690 (red. av Tobias Sundin), Revsund 1649–1700 (red. av Ingegerd Richardsson), Sveg 1649–1690 (red. av Marianne Andersson), samt Undersåker 1649–1700 (red. av Karin Bark).

Ytterligare domboksutgåvor är på gång.

Östersund i augusti 2020

Sara Grut och *Georg Hansson*
Riksarkivet/Landsarkivet i Östersund
Jämtlands läns fornskriftsällskap

Inledning

Rödön var ett av Jämtlands större tingslag. Det omfattade på 1600-talet fyra socknar: Rödön, Näskott, Aspås och Ås (som tidigare hörde till Lits tingslag), med totalt 66 byar och 166 hemman, som enligt jordeboken 1690 hade 430 tunnland skattejord och 59 tunnland kronojord. Rödön var den klart största socknen, följd av Ås, medan Näskott och Aspås var betydligt mindre.

I föreliggande domstolsprotokoll avhandlas anklagelser om stöld, ärekränkning, lägersmål, slagsmål, ägotvister, arvstvister, obetalda skulder, sabbatsbrott och mycket annat.

Det är slående hur militariserat Jämtland var, framför allt mot slutet av seklet. Åtskilliga ting behandlar boställen åt officerare och andra militärer. Gårdar införskaffas åt officerarna och dragoner placeras ut i bondgårdarna. Dessa gårdar besiktigas då och då och den som bor där krävs att antingen uppföra och underhålla ett visst mått byggnader eller betala för utebliven nybyggnad eller underhåll.

Det är också slående vilken stor roll närheten till Norge spelade. Man for dit ganska ofta, bland annat på marknad i Lövånger (Levanger) och köpte eller bytte till sig begärliga saker, bland annat fisk, tyger och tobak, en nymodighet på 1600-talet. Närheten till Norge gjorde också att en och annan person som ville smita undan skulder eller någon annan knipa, rymde dit, väl medveten om att risken för att ställas till svars var låg.

En färgstark figur som ofta förekommer i protokollen under de senare 15 åren är ryttmästare Villenssens, som flyttar in i Rödensgården i början av 1680-talet. Vid ett tillfälle anklagar han kyrkoherdens son Benjamin von Hvedstorp för stöld. Detta tas upp utförligt vid två ting, men Benjamin blånekar och blir efter lång utredning och förhör till sist frikänd. Benjamin angriper å andra sidan Villenssens med diverse skällsord och döms till böter.

Under 1690-talet upptas mycket utrymme av en bitter konflikt mellan ryttmästaren Villenssens och kyrkoherden Gestrinius, som bor nära varandra vid Rödöns kyrka och har sina (kronans) ägor i en trasslig härva om varandra, dessutom med grannbönders ägor och allmänningar insprängda här och där. Ryttmästaren och kyrkoherden verkar ta alla chanser att sätta åt varandra, inte bara i ägofrågor, utan även annat, som en gång när ryttmästaren säger till några bönder att prästerna låtsas vara heliga män, men hör likväl fanen till, något som kyrkoherden naturligtvis gör en rättslig sak av.

En annan präst som råkar i konflikt flera gånger, av det mer handgripliga slaget, är kaplanen Bengt Sylvin, stationerad i annexkyrkan i Ås. Han förekommer i bråk och slagsmål i tre mål, och man anar att han själv inte är helt oskyldig till att det blir stökigt, även om det blir motståndarna som blir bötfällda. En av gångerna eskalerar bråket och han blir så rädd för motståndaren, en argsint korpral, att han låser in sig i sitt hus, medan korpralen står och bankar med en stör på dörr och fönster, så att de går sönder. Kaplanen slår själv ut ett fönster inifrån och skickar ut sin dotter genom detta att söka hjälp hos grannbönderna.

Två extraordinarie ting behandlar ett tragiskt fall med en ung man som begått tidelag med ett sto och en ko, mannen erkände och dömdes till döden.

Ett annat tragiskt fall gäller en ung kvinna som fött barn i lönndom och antagligen dräpt det. Hon döms också till döden, medan barnets far, som lovat att gifta sig med henne men backade ur, kommer undan.

Att begå självmord ansågs vara en svår synd vid denna tid. Därför ägnas mycket energi på att ta reda på hur en ung kvinnas död under ett anfall av epilepsi (”brått”) gick till och huruvida hon hade haft självmordstankar eller ej.

Namnet Jon Mickelsson förekommer på vart och varannat ting. Han var bonde i Ugård (Utgård) i Krokom, och verkar ha ägt flera gårdar och bedrivit en hel del handel med norrmän och andra. Han förekommer ofta i samband med utredningar om skulder och diverse andra tvister. Han dog år 1700 och blev enligt kyrkoboken hela 98 år.

De äldsta bevarade domboksprotokollen för Rödöns tingslag finns utgivna i *Jämtlands domböcker och landstingsprotokoll* 1–4 (Skrifter utgivna av Jämtlands läns fornskriftsällskap 3–5 och 12). Dessa tryckta utgåvor omfattar åren 1621–1648 med vissa luckor.

Föreliggande utgåva omfattar 98 protokoll under perioden 1649–1700. För åren 1657, 1658, 1660 och 1672 saknas protokoll. Vanligtvis hölls två ting per år – vårting och höstting. För flera år före 1680-talet finns bara ett tingsprotokoll. Det kan bero på att ena protokollet det året har förkommit, men det kan också betyda att det hölls bara ett ting det året. Ibland, när tiden inte räcker till på de ordinarie tingen, hålls extraordinarie ting.

Avskrifterna i denna utgåva är i regel gjorda efter originaldomböckerna i Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv i Landsarkivet i Östersund (ÖLA). När protokoll saknas i detta arkiv har i stället de renoverade protokollen i Svea hovrätts arkiv, i Riksarkivet (RA), använts som förlaga. Källan anges vid varje protokoll. Avskrifterna återges efter handskrifterna, men läsfel kan förekomma. Bruket av stora och små bokstäver samt interpunktion har i viss mån anpassats efter nutida praxis för att underlätta läsningen. Kursiv stil anger upplösta förkortningar. Kompletterande text i marginaler eller mellan rader har placerats på sin rätta plats mellan tecknen \ /. När handskriften är skadad har rekonstruerad text satts med rak stil inom hakparentes [ ]. Om texten inte kan rekonstrueras eller tydas, har den ersatts med …[?]. Överstruken text samt anmärkningen ”NB” i handskrifternas marginaler har återgivits endast i vissa fall. Paragrafnummer återges med fet stil, när de förekommer i handskrifterna. Av redaktören infogade uppgifter och kommentarer, som där ny sida i handskriften börjar, förtydliganden, tveksamheter etc., har satts inom hakparentes med kursiv stil.

Tullinge i augusti 2020

Andreas Tegen

Domboksprotokoll 1649–1700

Ting 4 december 1649

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 128r – 129v, ÖLA.

Anno 1649 den 4 decemb. höltz laga tingh medh allmogen i Rödön, nährwarandes H. K. M:ttz befall*ningzman* ehrligh och wäll:tt Pehr Erickson Niure, sampt de 12 edswohrne lagrättesmän.

Pehr Edfasteson i Kiälen	Jon Morthenson i Fagzenelden
Mickil Morthen i Uthgårdh	Jon Erickson i Smedzåssen
Oluff Giöleson i Wäijmo	Jon Edfastson i Gräffte
Mons Jönson i Häste	Oluff Oluffson i Berge
Torkill Nilsson i Nygårdh	Enar Erickss i Storgård
Erick Jönsson i Trolsås	Anders Oluffson i Sillie

Desse aflade sin edh.

1. Befallningzmannen förmante allmogen flijteligen om wägabyggningh \som ofärdiga äre/, lofwade godwilligen på bästa sättet förfärdiga och fullgiöra när jorden bahr blifwer, wägarna uthwidga.

2. Item förhölt allmogen om drängiars och pijgors affresande aff landet.

3. Christopher Anderson i Bye låther opbiuda en kiöpeskrifft på Nygården 3 gången.

[*I marginalen:*] 4 Augustij. [*fol. 128v*]

4. Pehr Swenson i Korstadh låther opbiuda be*mel*te gårdh andre gången.

5. Her Hans Claudij lät opbiuda en bytes skrifft förste gången.

[*Resten av sidan oskriven*] [*fol. 129r*]

4. Kyrckioherden wällärde her Erick Claudij låther opbiuda Rödönsgården förste gången.
Lähnsman Oluff Edfasteson låther opbiuda Hästegården andre gången.
~~Item be:te gårdh 3 gången idagh.~~

5. Siul Pehrson klockare låther opbiuda Trustadh gården 3 gången, inlöst aff sine styffbarn.

6. Anders Oluffson i Trångh låther opbiuda be:te Trångh 3 gången.

7. Måns Jönson i Häste låther opbiuda Stensgården 3 gången.

8. Jon Larson i Krokum klagar dedh Mickill i Uddgårdh hafwer låtit rödt en swedielandh i alles lott fälleskogh. Mickill, den tijd han brände sin swedia, gick elden om kringh aff wåda och opbrände en stor del nyttigh skogh för bymännen. Bleff aff den ringa rätten så affskiedat att förste wåhrdagh skall syn dem emillan gånga. [*fol. 129v*]

9. Erich Ruth på Frössöö fordrar på sin swärmoders Lucia Oluffzdotters wägna effter en systerpart i Wijke, siu mälingar \jordh/ som Oluff Påfwelson brukar. Oluff säger sigh hafwa utlöst Lucia medh penningar; pålades Oluff Påfwelson bewijsa medh breff och lefwandes wittne, efftersom han beropar sigh der på och dem icke hafwer tillstädes.

10. [*Text saknas*.]

Ting 1650, datum saknas

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 176v, ÖLA.

Rödenz tinglagh, nembden

Joen Mårtensson i Fäxenälden	Michel Mårtensson i Ugård
Pär Edfastzsson i Kiällen	Joen Erichsson i Smedzåhsen
Olof Olofsson i Berghe	Månss Joensson i Häste
Joen Edfastzsson i Gräffte	Enar Erichsson i Stoorgårdh
Tårkill Nillsson i Nygardh	Erich Joensson i gården
Anders Olofsson i Sillie	Nillss Larsson i Sätther

1. Kyrkioherden wällärdhe herr Erich Claudij, låter upbiudha Rödhegården andre gånghen.

Ting 16 juni 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 195r – 196v, 198r, ÖLA.

Anno 1651 den 16 junij höltz laga tingh medh allmogen uthi Rödöhn, nährwarandes ehrligh och wäll:tt Jon Jonsson Bergh, uthi befallningzmannens ställe, sampt de 12 edsworne lagrättesmänn.

Jon Morthensson i Faxenälden	Mickill Morthensson i Ugårdh
Pehr Edfasteson i Kiälen	Jon Erickson i Smedåsen
Oluff Oluffson i Berge	Måns Jönsson i Häste
Jon Edfasteson i Gräffte	Enar Erickson i Storgårdh
Torkill Nilsson i Nygårdh	Erick Jönsson i Trålsås
Anders Oluffson i Sillie	Nilss Larsson i Säther

1. Kyrckioherden wällärdhe her Erick Claudij, låther opbiuda Rödegården 3 gången.

2. Item opbödhz Giördzgården der sammestädes belägen, förste gången.

3. Mattias Pehrsson, Nilss Jäsperson, Jon Persson i Undrum, för olaga byggningh i allmonne vägen, hwarthera 3 m*ar*k, penningar 9 m:k.

Tol Oluffson i Backen för ogill bro, saakfältes till 3 m:k.

Pehr Nilsson i Giäle för laga stämbno saakfält till 3 m:k.

Christopher Andersson i By för lägersmål 40 m*arke*r, för Märith i Wijke. Will icke äckta, kan eij undfly henne medh en äreskiänck för neso sin lofwat hafwer. [*fol. 195v*]

4. Färgkar[l]s änckian Britha, klagar att en dehl aff allmogen står igen medh färgkarlstullen, kräfwer att den skylldige må betala, ne*mligen* en fierdingh korn aff hwar man. Lofwade allmogen godwilligen uthgiöra, och den skyldige medh första betala. Wardt och affsagdt att färgmannen skall hålla färgan medh kiöro och annan behör, sampt flotan.

5. Lars Kielsson i Wijke kärer effter 4 r*iks*d*ale*r som Anders i Rehn på ett jordekiöp månde sigh skyldigh wara, och nu betalarningen[!] söker. Anders will medh wrångheet sigh ifrån slå. Kiändes aff rätten att Lars hafwer ett beseglat kiöpebreff ständigt, och Anders skall betala de 4 r.d:r innan Michaelis.

6. Enar Oluffson i Näset bleff saakfält för oqwädins ordh till 3 m:k.

Rättens ensak. N.B. [*fol. 196r*]

7. Underfischalen Erick Matzsson angifwer thed en drängh Oluff Påfwelson i Sotom, hafwer warit till tienst hos kyrckioherden her Erick en otta dagars tijdh, och när han gick dädan, så gaff prästen honom halff ottonde [7½] marck kopparmynt, då togh han kopparpenningarne och kastade dem på marcken och will eij dem emot taga, \förachtade chrononeS mynt/ ~~att han gaff~~ dem den onde, \säger att de icke fulla till betalningen/ hwar till kyrckioherden och Erick Matzson effter fem mäns wittnom betyga, att de för sigh wittnat hafwer. Oluff nekar sigh aff swagheet och druckenskap, och icke minnes wara sagdt. Ångrar och bedes före. Den ringa rätten badh för honom, att han och swager är. Altså bleff han saakfält till 40 m:k för hans fattigdom skuldh, och nu förste gången. ChrononeS ensaak.

8. Lähnsman i Offerdal Lars Erickson i Stafre kärer till Pehr Hemmingsson i Hästadh på Gunnil Nilsdotters wägnar i Stafre, effter fämton r.d:r jordepenningar ibidem, medh lott der aff, Pehr lofwade betalningen ährläggia, sompt denna månaden och rästen till Jämptemarcknan.

9. Pehr Edfasteson i Kiälen låther opbiuda Kiälen förste gången.

10. Anders Oluffson i Sillie låther opbiuda Sillie 1 gången. [*fol. 196v*]

11. Lähnsman Oluff Edfasteson andrager i rätta, then en ung soldat Samuel Morthenson hafwer besofwit en giänta, som tilförende medh en annan ådt barn i Norrige, Anna Jönsdotter i Hissmoo, och bekiänner honom wara rätta barnfaderen till det barn som hon håller på armen, der till han eij neka kunde, will ingalunda ächta henne. Altså saakfältes Samuel till 3 m:k efftersom hon tillförende kränckt war, och hon en fattigh kona ähr. \Detta swarar han till/ Altså badh allmogen, att hon må förskonas, uthan stå kyrckioplicht, och gaff 3 rijckzdaler till kyrckian.

12. Samuel lyckte konan inför rätten, altså bleff han saakfält till 3 m:k. Rättens ensaak.

13. Märith Hemmingdotter änckia, klagar thed en ungh soldat Nilss Nilsson hafwer slagit sigh medh en kiäpp, säger att änckian hafwer gifwitt sigh onyttig mundh medh skiälsordh, der till hon eij medh wittnom kan honom öfwertyga eller något skiähl. Allmogen gofwo soldaten ett godt och ährliget skotzmål. Altså pålades käringan sittia i stocken, efftersom hon fattigh är. Enckian ~~vill heller böta 3 m:k förläpp~~ gaffs tillfredz.

N.B. Grudden 2 pag:

[*Följande ärende infört sist i Sunne (Frösö) tingslags protokoll, fol. 198r*]

Rödöhns tinglagh. NB.

Samma dag framträdde Erick Jonsson Grudd i Wästbyn, samma fullmächtigh på sin swärmoders Lucia Oluffsdotters wägnar, kärandes effter siu mälingar jordh i Wijke som hennes nährskylde frände Oluff Påwelson ib*idem* en rum tijd brukat hafwer, och nu räkes på hennes sijda effter jorden. Oluff säger sigh den \skall wara/ betalt, dock hwarken breff, segel eller lefwandes wittnen. Och hon aldeles nekar betalningen hafwa opburit. Efftersom ärendet syntes wara gammalt, och inga wiste aff deras räckenskap att säija, altså effter långsam affhandlingh, worde de förlijkte, att Oluff räckte handh, jorden medh 7 r.d:r inför rätten betala.

Ting 29 november 1651

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 213r – 213v, ÖLA.

Anno 1651 den 29 novemb. höltz laga tingh j Rödöhn.

Samma dag trädde för rätten Siul Pehrson i Trustadh och framladhe ett beseglat kiöpebreff, dess innehåldh att han kiöpt hafwer någon jordh i be:te Trustadh aff sine styffbarns män Carl Carlsson i Ösa, Eskill Olufsson i Trädtzgäle, Nilss Redersson i Fanbyn, Anders Oluffson i Trångh och Jon Hemmingsson i Hahlåsen, deras hustrurs arffwelott och jorde part som dem tillfalla kunde i be:te Trustadh för etthundrade r.d:r för aderton mälinghar. [*fol. 213v*]

Her Erick Clauij låther opbiuda Giödzgården andra gången.
Pehr Edfasteson i Kiälen låther opbiuda Kälen andra gången.
Anders Oluffson i Sillie låther opbiuda Silliegården andra gången.
Oluff Morthensson i Tulsås [*Tullus*?] låther opbiuda Tulsås första gången.
Oluff Jönsson i Hägre lådher opbiuda Hägregården förste gången.
Erick Siulsson i Fanbyn låther opbiuda Fanbygården den förste gången.

Ting 16 september 1652

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 237r – 237v, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3134, fol. 767r, RA.

Anno 1652 den 16 septemb. höltz laga tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes befallningzmannen ehrligh och wäll:tt Jacob Christophersson, sampt de 12 edsworne lagrättesmän.

Pehr Edfasteson i Kiälen	Jon Edfasteson i Gräffte
Jon Erickson i Smedzåss	Torkill Nilsson i Nygårdh
Måns Jönsson i Häste	Enar Erickson i Storgårdh
Nilss Nilsson i Smedzås	Anders Oluffson i Sillie
Oluff Oluffson i Berge	Erick Jönsson i Trolsås
Jon Mickillsson i Ugårdh	Anders Nilsson i Miäle

1. Nilss Nilsson i Smedzås, Jon Mickilsson i Ugårdh och Anders Nilsson i Miäle gorde sin 12-mans edh, medh handh å booken.

2. Befallningzmannen angifwer i rätta, att Jon Mickillsson i Ugårdh, hafwer tagit något godtz till ett stort ahntal, aff en borgare i Amsterdam som igenom döden förmedelst skiptzbrått blefwen war och inga register anten skriffte eller bewis kunde finnas, och bleff tagen aff dyrkareken [dyrkorken?], och nu wäcker befallningzman på chronones wägnar, effter danearffwen som så länge stå hafwer oqwaldh.

~~Jon Mickillsson fäste lagh, sigh å näste tingh befria ifrån denne beröchtning, sielf tolffte.~~

[*Tillagt med annan hand:*]

Jon skall skaffa sigh beskedh ifrån [skiepper] Hummers arfwingar [i Trondhem]. [*fol.237v*]

3. Morthen Larsson i Fanbyn soldat ähr lageligen aff lähnsman stämbd till tingh, och hafwer försummat tingzstämbnadt, ähr han derföre saakfält till 3 m:k.

4. Kyrckioherden wällärde her Erick läth opbiuda Giördzgården 3 gången.

5. Anders Oluffson i Sillie låther opbiuda fäm tundlandh i be:te Sillie 3 gången.

6. Gunnar Erickson i Öhne låther opbiuda 2 tundlandh och 4 mälingar åker ib*idem* belägen för 86 r.d:r, 2 gången.

7. Jon Mickillson i Ugårdh låther opbiuda Öfwer Näset förste gången.

8. [*Text saknas*]

Ting 18 maj 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 261r – 262r, ÖLA.

Anno 1653 den 18 maij höltz laga tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes landz-skrifwaren erligh och förståndigh Hans Larsson, sampt de 12 edsworne lagrättesmän.

Pehr Edfasteson i Kiälen	Jon Edfasteson i Gräffte
Siul Pehrsson i Trustadh	Torkill Nilsson i Nygårdh
Lars Ericksson i Faxeneldh	Enar Ericksson i Storgårdh
Nilss Nilsson i Smedzåås	Anders Oluffson i Sillie
Oluff Oluffson i Berge	Erick Jönsson i Trolsåås
Jon Mickillson i Ugårdh	Anders Nilsson i Miäle

1. Brofossen Stephan angaff desse effterskreffne, hafwer försummat bäggie sin allmonne wägh, Erick Siulsson i Fanbyn, Morten Larsson i Fanbyn, Enar Oluffsson i Dwärgsätt, Erick Nilsson i Dwärgsätt, Oluff Hemmingsson i Dwärgsätt, Swän Pehrsson i Dwärgsätt, Erick Jonsson i Dwärgsätt, Jon Nilsson i Dwärgsätt, ~~Britha enckia i Dvärgsätt~~. Saakfälles hwarthera till 3 m:k, penningar 24 m:k. [*fol. 261v*] Nils Jässpersson i Undrom, Mattias Pehrsson i Undrom, hwarthera 3 m:k. Penningar 6 m:k.

2. Erick Enarsson i Kingstadh, Oluff Swänsson ibidem, och 3 m:k.

3. Erich Jepsson i Lijden ähr lageligen stämbd till tingz och försuttit sin tijdh, saakfält till 3 m:k.

4. Anders Pehrsson i Nygården hafwer och det försummat, saakfellas hwarthera till 3 m:k. Pennigar 6 m:k.

5. Pehr Hemmingson i Nylandh för tresko 3 m:k.

6. Jon Sundwidzsson i Mälbyn fordrade Erick Jonsson i Dwärgsätter i rätta, effter sin faders gårdh Dwärgsätt, den Ericks förmänn förmedelst pantande tillkommen ähr och uthe står för siuttijo r.d:r och sex r.d:r i böxel. Jon ähr begärandes inlösa sin faders gårdh aff den honom i händer hafft hafwer, hwar till den andra eij nekar igen bekomma till fullo nöijo sine pante och böxel penningar.

Altså wardt aff rätten samtyckt och slutit, att enär Erick igen bekommer i laga tijdh sine uthlagde pennigar, skall han gården affstå, dock skola godhe män honom först wärdera. [*fol. 262r*]

7. Kyrckioherden her Erick Claudij, andrager i rätta thedh Halfwar i Tomptom, Pehr Hemmingsson i Nylandh och Simon ibidem hafwa låtit sine creatur göra sigh skadha på sine engiar. Hwart de saakfälte till hwar sin 3 m:k, Byg.b. 9 cap. Penningar 9 m:k.

8. Gunnar i Öhne läth opbiuda 2 tundlandh och 4 mälingar åker ibidem belägen, 3 gången.

9. Jon Mickillsson i Ugårdh opbödh Öfwernäset andra gången.

10. Torkill Nilsson lät opbiuda Nygården förste gången, 2 tundlandh.

11. Nilsson[!] Oluffsson i Sätter opbödh 5 tundlandh jordh i be:te Sätter 1 gången.

Ting den 5 december 1653

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:3, fol. 283r, ÖLA.

Anno 1653 den 5 decemb. höltz laga tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes befallningzman, ehrligh och förståndigh Jacob Christopherson, sampt de tolff edsworne laghrättesmän.

Pehr Edfastesson i Kiälen	Jon Erichsson i Smedzås
Torkill Nilsson i Nygårdh	Jon Edfastesson i Gräfftom
Oluff Oluffsson i Bergom	Erich Jönsson i Trolsås

Anders Oluffsson i Sillie	Jon Mickillsson i Ugårdh
Nilss Nilsson i Smedzås	Anders Nilsson i Miäla
Lars Erichsson i Faxenelden	Enar Erichsson i Storgårdh

1. Nilss Siulsson i Dwärgsätter opbödh sitt byttes breff 2 gången.

2. Jon Mickillsson i Ugårdh opbödh Näset 3 gången.

Ting den 26 juli 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 12r – 12v, ÖLA.

Anno 1654 den 26 julij höltz lagha tingh uthi Rödhöön, nährwarandes befallningsman well:te Jacob Christophersson Steenklyfft, och effterschr*effn*e sutto i rätten, nembl.

Pedher Efastsson i Kiälen	Joen Eriksson i Lijen
Joen Efastsson i Greffte	Oluff Olufsson i Berge
Enar Ersson i Stoorgårdh	Erik Jöensson i Trulssåås
Toorkill Nielsson i Nygårdh	Anders Olufsson i Suedie
Niels Nielsson i Smessåsen	Lars Eriksson i Faxenälff
Joen Mickellsson i Uthgårdh	Anders Eriksson i Miella

1. Oluf Pedhersson såldaat hafuer belegratt Lisbetha Ahronsdotter ifrå Böle i Offerdaal och medh henne barn aflatt, men effter han henne till ächta taga will, altså saakfelttes han effter dedh 3 cap. aff Gifftemålabalcken bötha 20 m:k till treeskifftes.

2. Erik Ruuth ifrå Westerhuus oppå Frössöön ahnklagadhe een såldaat Oluf Larsson hafua sigh slagit och illa handteradt och widh dee så kifuat hafwa, hafuer een annan såldaat Joen Enarsson kommit och honom några slengar medh knythnäfuan slagit så att han åthskillige gånger föll nedher oppå maarken och som han föregifuer, aff samma huggh hafua mist sin hörsell på dedh ena örat. Sedhan hafuer och den andre såldaten kommit baak på hans rygg, och honom medh ett stoort piskeskafft slagit baak uthi hufwudh då han Erik hafuer medh knifwen baakom sigh huggit och honom Oluff Larsson i armen treffadt. Huilket alt så skiedt wara wittnadhe kyrckioherdens trenne tienare Anders Hansson sampt Oluf Hansson och Nielss Olufsson effter aflagdan eedh skiedt wara.

R*esolu*tio. Emädan såsom Erik Ruuth hafuer igenom detta mist sin hörsell, och elliest den andre såldaten Oluff Larsson som k[n]if-slaget igenom wådhe fick förlijkt, ährkiände retten honom frij. Men Joen Enarsson och Oluf Larsson som honom Ruthen beggie trachteradt hafua, saakfelttes dee effter dedh 23 cap. aff Såramålabalcken medh willia, huardera bötha 3 m:k. Löper 6 m:k till treskifftes.

3. [*Text saknas.*]

Ting den 8 december 1654

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 29r – 29v, ÖLA.

Anno 1654 den 8 decemb. höltz laga tingh medh allmogen uthi Rödöhn, nährwarandes befallningzman ehrligh och förståndigh Jacob Christophersson Steenklyfft, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Pehr Edfastesson i Kiälen	Oluff Oluffsson i Berge
Jon Edfastesson i Greffte	Nilss Nilsson i Smedzås
Enar Erichsson Storgårdh	Jon Mickellss. i Ugårdh
Erich Jönsson i Trolzås	Anders Oluffss. i Sillie
Torkill Nilsson i Nygårdh	Enar Olufsson i Hägra
Anders Siulsson i Kiäln	Anders Nilsson i Miäle

1. Anders Oluffsson i Sillie klageligen tillkiänna gaff, huruledes hans näste granne Jon Erichsson ibidem, hafwer tillwällat sigh ett golff slott starr och slaget uthan loff och minne, emot 3 tolfmäns affsäijelsse, att den slotten böre lyda under Anders gårdh, och de bäggie på åstäden resa hafwa blefwet, hwilke männen wittnade och willia medh edh bekräffta. Jon förwänder uthi detta wara sin toqheet och dårskap skiedt. Rätten kunde icke frija Jon ifrån wådzwärckan uthan \dömbde honom/ effter det 28 cap. Kong:s b. till 40 m:k. [*fol. 29v*]

2. Lahnsskrifwaren Lars Jonsson anklagade Mickill Morthensson i Ugårdh i rätta, thedh Mickill hafua förwägrat sigh fordenskap, när han skulle förled[en] wecku resa till Aspås sochn att intaga chronotijonde, hwar medh tijden förlängdes och allmogen lågh widh kyrckherberget och töfde. Her emot swaradhe han föga, uthan medh fåfängh inwändning. Altså kunde rättn honom icke befrija, uthan effter uthgången skiutzfärdzordningh saakfälles till 40 m:k.

Ting 22 augusti 1655

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 55v, ÖLA.

Anno 1655 den 22 augustij höltz laga tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes befallningzman ehrligh och förståndigh Jacob Christophersson Steenklyfft, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Pehr Edfastesson i Kiälen	Oluff Oluffsson i Berge
Jon Edfastesson i Gräfftom	Torkill Nilson i Nygårdh
Enar Eriksson i Stoorgården	Erik Jönsson i Trolsås
Nilss Nilsson i Smedzåås	Anders Nilsson i Miäle
Anders Oluffson i Sillie	Anders Siulson i Kiälen
Lars Eriksson i Faxenelden	Jon Mickillson i Ugårdh

1. Förmantes allmogen medh högsta flijtt, att de richtigt contentera sine wahnlige uthlagor.

2. Oplästes Johan Mickilssons fullmacht på brofougde och gevaldieurs tienst i landet.

3. Anders Oluffson i Tandhgårdhen för laga tingzförsummelse saakfälles till 3 m:k effter det 33 cap. Tingm. b. L.L.

4. Grels Erichson i Finsätt läth opbiuda Moo 2 spand sädh, förste gången.

5. [*Text saknas.*]

3 m:k

Ting 11 juli 1656

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 92r – 92v, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol E XI e:3137, fol. 357v – 358v, RA.

Anno 1656 den 11 julij höltz lagha tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes landzskrifwaren ehrligh och förståndigh Lars Jonsson uthi befallningzmans ställe, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Pehr Edfastesson i Kiählen	Oluff Oluffson i Berge
Jon Edfastesson i Gräffte	Anders Siulsson i Kiählen
Erich Jonsson i Trolsås	Anders Nilsson i Miälom
Nilss Nilsson i Smedzåås	Anders Oluffsson i Sellie
Enar Erichsson i Storgårdh	Lars Erichsson i Faxeneldh
Torkill Nilsson i Nygårdh	Jon Mickillsson i Krokom

1. Oplästes H. K. M:tz uthgångne placat om barnamordet.

[Landzhöfdingens höghwälborne greff Johan Oxemstiernas ankompne breff, om de nybyggde torpställen och fijskerijn som oböxlande ähro.]

2. Effterfrågades om storböndagz brot och försummelse, då swarade allmogen sigh icke ens wetta någon som dem öfwerträdt hafwa.

3. Brofougden anklagar desse effterskreffne hafwa ogill wägh för sin skough och icke bygdt färdigh, saakfälles de hwarthera effter det 3 cap. Bygn.b. L.L.

Anders i Sillie, Holsten, Carl och Jon ibidem, Måns i Kingstadh, till 3 m:k – 15 m:k.

4. Lähnsman angifwer i rätta, thed Anna Larsdotter i Fanbyn är besåfwin aff een soldat Samuel Morthenson, som nu uthi fiendelandh är och säger honom wara rätte barnfadren, hans saak remitteres till hans ankomst. Men hon kohnan bleff aff rätten billigt saakfält till 20 m:k och effter hon äger icke att bötha medh, skall hon [p]lickta i fängielsse. [*fol. 92v*]

5. Desse effterskrefne huusmän fans i tinglaget som till chronan icke för sine personer uthgöra den ringaste penningh, altså bewilliade huusmännen åhrligen een taxa ährläggia.

Nilss Nilsson i Dwergsätt huusman	1/2 r.d:r
Pehr Åkesson i Fanbyn	1/2 r.d:r
Oluff Larsson i Miäle	1 ort 4 öre
Oluff Larsson i Häste	1/2 r.d:r
Anders Hemmingsson skräddare	1/2 r.d:r
Oluff Swänsson i Kingstadh	1 ort 4 öre
Jon Gutesson i Moo huusman	1 ort 4 öre
Jon Erichsson i Backe ung dräng	1/2 r.d:r

Pehr Matzsson i Nordanelff	1/2 r.d:r
Oluff Pehrsson i Böle	1/2 r.d:r
Oluff Erichsson i Böle	1/2 r.d:r
Pehr Erichsson i Storgårdh	1/2 r.d:r
Nilss Jonsson i Storgårdh	1/2 r.d:r
Swän Oluffsson i Lundsiöö	1/2 r.d:r
Sillfast Hemmingsson i Lundsiöö	1/2 r.d:r
Anders Jonsson i Rehn	1 ort 4 öre
Halfwar Oluffson i Kingstadh	1 ort 4 öre
Jon Månsson i Backe	1/2 r.d:r
Christopher Larson i Näse	1/2 r.d:r

Ting 14 november 1656

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 100r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol E XI e:3137, fol. 365r, RA.

Anno 1656 den 14 novemb. höltz lagha tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes landzskrifwaren förståndigh Lars Jonsson uthi befallningzmans ställe, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Pehr Edfastesson i Kiälen	Jon Erichsson i Lijen
Jon Edfastesson i Gräffte	Oluff Oluffsson i Bergom
Enar Erichsson i Storgårdh	Erich Jönsson i Trolsås
Anders Olufsson i Tandh	Anders Olufsson i Sillie
Lars Erichsson i Faxeneldh	Anders Siulsson i Kiälen
Anders Nilsson i Miäle	Pehr Hemmingsson i Nylandh

[*Följande paragrafer endast införda i Svea Hovrätts renoverade dombok.*]

1. Förmantes allmogen richtigt[?] och uthi betimmeligh tijdh clarera sina wahnliga uthlagor medh rästen.

2. Brofougden tillsadhe och allmogen att de framföre wärcket till de uthruttne brobyggninger i winter.

Ting 1657 och 1658

Protokoll saknas.

Ting den 25 april 1659

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:4, fol. 143r - 143v, ÖLA.

Anno 1659 den 25 aprilis höltz laga tingh medh allmogen i Rödöhn, nährwarandes befallningzman ehrligh och wäll:tt Daniel Bertillsson sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Jon Edfastesson i Gräffte	Jon Erichsson i Lijen
Torkill Nilsson i Nygårdh	Carl Carlsson i Ösa
Anders Olufsson i Trustadh	Nilss Nilsson i Smedzås
Anders Siulsson i Kiählen	Pehr Hemmingsson i Nylandh
Anders Nilsson i Miälom	Jon Mickillsson i Ugårdh
Nilss Redersson i Röstadh	Lars Erichsson i Faxeneldh

1. Nembden giorde sin edh å nyio att de rättrådelige finnas och wara skola effter H. K. M:tz gagn och nytta sökia.

2. Nämbden afsade att hustru Sigridh i Krokom skall bekomma 1 ½ r.d:r 9 skilling för sin mans instigz penningar, som förledet åhr blef uthlejgd till soldat. Nilss Jonsson i Dwärgsäther ähr hennes swarsman till betahlningen.

3. Wardt af nembden slutet att Åssboerne skulle wederläggia hustru Märeth änckia i Mälby fyra r.d:r för hennes uthstående skadha, som hon förledin höst månde tillsättia, i det at Åssboerne woro lagde att underhålla det norriske krigzfolcket som marcherade åth Swerrige, och hade odugeligit proviant, hwarföre nödgas the om see födan, och togo af be:te änckia till 4 r.d:r proviantz werde. [*fol. 143v*]

4. Erich Jonsson i Rijse fordrar på Offerdalz tinglags wägnar, effter otta dagars kost som the för Rödöhn boerne 22 ryttare medh täringh och uppehälle, iämpte till deras hästars behoff, hafwa uthfådt \för en månadt sädan/, hwilket Rödöhnsboerne plichtige finnes att wedergöra, effter uthgångne anordningh. Hwarföre blef aff nembden slutit att Rödönsboerne skulle förlijka hwar sine män i Offerdal för deras uthgiorde kost och täringh medh det aldra första.

5. Carl Carlsson i Ösa blef saakfält för dombrott effter det 39 cap. Ting. b. L.L. till 6 m:k.

6. Erich Olufsson i Tuungården, fullmächtigh på sin hustrus syster dotters wägnar, fordrar effter 48 r.d:r barnpenningar \och ränta/ som Pehr Hemmingson i Häste brukat hafwer uthi 4 åhrs tijdh. Nu äskar Erich på barnets sijda att nå be:te ränta igen och willia komma till en wissheet. Tå spordes Pehr hwadh insagne han hadhe att emot bähra detta ährendet swarade han och bekiände sigh wara skyldigh be:te barn penning och ränta 48 r.d:r.

Ting 1660

Protokoll saknas.

Ting 26 februari 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 1r – 1v, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3142, fol. 447r – 448r, RA.

Anno 1661 den 26 februarij höltz laga tingh medh allmogen uthi Rödöhn, närwarandes chronones befallningzman ehrbar och wäll:tt Daniel Bertillsson sampt effterskreffne laghrättesmän.

Jon Edfastesson i Gräfftom	Erick Jonsson i Trålsås
Erick Siulsson i Kiälen	Anders Siulsson i Kiälen
Anders Oluffson i Sillie	Måns Jönsson i Häste
Larss Ericksson i Faxnällden	Jon Morthensson i Torste
Pehr Hemmingson i Nylandh	Erick Nilsson i Faxenelden
Pehr Oluffsson i Huuswijken	Pehr Edfasteson i Kiälen

1. Befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson beswärade sigh uthöfwer den olydno som allmogen på stämbninger och elliest i dagh skiedt ähr försummeligen sigh finna låtit. Hwarföre bleff allmogen ahnbefallat att comparera på nästkommande landztingh att stånda befallningzman till rätta för sin olydno.

2. Lehnsman Oluff Edfastesson angaff i rätta en tiuffsaak, huru såsom en bonde i Åss sochn, Carl Carlsson i Kyrckiobohle, hafwer stulit ifrån Jon Rederson i Höstadh en halff tunna korn. Och är nu till swars kommin, bekenner sin syndh och den aff hiertat ångrar, föregifwer fattigdomen der till orsaken war.

Resolutio. Be:te Carl bleff \aff den nedrige rätten/ för tiuffnat dömbdt effter Kongl. Maij:tz och den Kongl. hoffrättz uthgågne resolution à dato Stockholm d. 18 maij a:o 1653 [*fol. 1v*] ordning om tiuffnadt. Först förlijka målzägande sitt igen, och sädan effter wärderning och uthräckningen 9 m:k s.m:t halftunnan \bötha tredubbelt till chronan/, är penninge 27 m:k.

2.[!] Jon Edfastesson i Gräffton klagar thedh Ahron Pålsson ibidem hafwer slagit ett lass höö uthi oskiptan skough som han beräcknar sigh till. Be:te Ahron bekenner och säger att sin förman hafwer för tijo åhr sädan, af rijs och roth opbrukat samma engiet. Rs, wardt aff rätten samtyckt och dömt att Ahron skall behålla be:te engie, och Jon effter lagh brukar ett så godt engie igen, och gånge sädan till skipte.

3. Erick Oluffson i Tungården och Jöran Nilsson i Wijke bleff beslagin thedh de hafwa försummat frambähra tingzbudh och medh tresko qwar suttit. Hwarföre blefwo de effter dedh 33 cap. T.b. sakfällte till hwar sin 3 m:k. Löper 6 m:k.

4. Befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson ahnklagar och sigh högeligen beswärer uthöfwer den olydna som Åssboerne hafwa låtit sigh finna emot sine befallningar och de ringa achtat hafwa. Och woro dom i saken begärandes, Åssboerne står och uthlofwar booth och bättringh. Ärendet stältes [*Hela stycket överkorsat.*]

[*Följande paragrafer endast införda i Svea Hovrätts renoverade dombok.*]

4. Erick Olufsson i Tungården och Jöran Nilsson i Wijke blefwe beslagne thedh dhe hafwa försummat frambähra tingzbud, och med tresko qwar suttit. Rs. Hwarföre blefwo dhe effter det 33 cap. Tingmål.bal. saackfällte till hwar sine 3 m:k. Löper penninger 6 m:k.

5. Jon Mickilsson i Krokom opbiuder Erick Jönssons gårdh i Öfwer-Näseth, tridie gången.

6. I lijka måtto opbiuder Jon Mickilsson en pante-jordh i Hissmo för ottatijo d:r, förste gången.

Ting 23 maj 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 18v – 21r, ÖLA.

Anno 1661 den 23 maij höltz laga tingh medh allmogen i Rödöön, wederwarandes chronones befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson, sampt de 12 edsworne laghrättesmän.

Måns Jönsson i Häste	Jon Edfastesson i Gräfftom
Anders Oluffsson i Sillie	Erich Jönsson i Trolsåås
Anders Siulsson i Kiälen	Larss Erikson i Faxenälden
Nilss Nilsson i Tullus	Jöns Månsson i Åskott
Anders Nilsson i Miäla	Pehr Hemmingson i Nylandh
Jon Ericksson i Lijen	Nilss Jonsson i Byn

1. Oplästes hans grefl. excell:ts h:r gouverneurns höghwälborne Johan Oxenstierna ankompne placat, dat*erat* Giäfle borgh den 24 februarij, om skiutzningz ordningen, huru wijda chronones betiente, officerare och deras tienare giästgifware hästar leija skola à 4 öre sölf mynt milan och de som privat personer ähro, må gifwa 6 öre s.m:t milan, medh mehra som dess innehåldh uthwijsar.

2. Befallningzman anklagar postmästaren i Alsen Erick Erickson och Oluff Edfasteson i Rödön, att de hafwa försummat löpa uthi rättan tijdh medh postn, och icke framkommit, föregifwandes att de den med små pojckar sändt hafwa. Hwarföre straffwes de efft*er* den 8 punct i postordningen uthi fängelse en månadh dagh medh watn och brödh. [*fol. 19r*]

3. Landzskrifwaren Larss Jonsson beswärade sigh högeligen och medh största förträdt, thedh han hafwa låtit stämbdt allmogen i Åss sochn, att ährläggia och clarera sal. Kongl. Maij:ts begraffningzhielp, och den icke effterkommit, uthan sutit medh tresko till detta datum. Förewänder fattighdomen orsaken wara. Så emädan alla andre tinglagh i landet hafwa effter sin förmögenheet giordt sin flijtt \medh ofwan be:te begrafningz hielp/, och be:te Åssboer \allena her med restera/, hwarföre blewo be:te Åssboer tilltalt 40 röker, saakfältes hwarthera till 12 öre. NB bråth

N. Androm sådanne motwillige och olydigom till exempel och åthwarnande, är 60 m:k.

4. Befallningzman angaff i räta, thedh twänne bönder i Aspås, Jon Erickson i Lijen och Enar Erickson i Storgårdh, hafwa uthi förbudin och olaga tijdh skuttit och fält uthi dymbelweckan ett älgzdiur. Tillspordes be:te bönder om de ofwantalde missgierningh begådt hafwa, bekende the sin förseelse, och tycker illa wara. Alltså kan den nedriga rätten den emot Kongl. Maij:tz uthgångne placat om diurskiutande \icke/ befrija, uthan dömbde dem effter den 9 punct till etthundrade dahl. s.m:t, löper 400 m:k.

[*Hela stycket överkorsat. Text i marginalen:* NB. Transport 4 p. *Se nedan.*]

5. Erick Pehrsson i Holffskagen, bleff saakfält för olydno till 12 öre. [*fol. 19v*]

6. Landzskrifwaren Larss Jonsson anklagar desse effterskreffne bönder, Erick Jönsson i Trulsås och Gunnar i Öhne \Halfwer i Trolsås, Lill Jon i Lijen och Erich Pehrsson i Holfskagen/, hwilka hafwa swijkeligen undandölt och opätit chronones 1658 åhrs kyrckiotijonde som skulle förwandlas uthi m[j]öl, till soldaternes underhåld i Mattmar, n*eml*. Erick Jönsson 1 tunna, Gunnar 1 tunna och Halfwar 1/2 tunna korn, Lill Jon i Lijen 1/2 t*unn*a k*orn,* Erick Pehrsson i Holffskagen 18 kannor. Till ofwan 1/2 t*unna* k*orn*, skrefne räst finnes de skyldigh att wara. Dock willia the undskyla sin skalckheet medh fåfäng insagur, hwilka icke tillfyllest göra kan. Altså bleff ärendet stält under den nedrige rättens judicerande, kan han dem ifrån tiuffz swijkligheet icke befrija, uthan effter det 30 cap. Kongz. b. L.L. \Tiuff. b. L.L. det 7, i Ting.b. det 20 cap./ Saakfältes ofwanskrefne tilhopa 40 m:k.

[*I marginalen:*] 1658 åhrs kyrkiotijonde.

Hwad den öfrige rästen widkommer som landzskrifwaren fordrar aff tinglaget, nembl. Åss sochn 17 t:r och 9 kannor. Rödöhn, Aspås och Näskott sochnar 29 t:r 29 kannor. Wardt aff rätten belefwat och samtyckt, att de som icke hafwa quittentz att framtee och emot bähra, hwar medh han kan sigh förswara, må och skall betala be:te spanmåhl som hon 1658 gick och galt.

7. Anders Hansson i Näskott \kyrckbohl/ hafwer försummat tingztiman att swara Oluff i Leigdom till rätta. Saakfälles för swarlösa till 3 m:k.

Item för det han hafwer legdt sigh \aff be:te Oluff/ i skiutzfärdh att föhra biskopen och icke fram komm medh sin häst. Saakfälles han till 7[?] m:k för olydno, 33 cap. Ting.m. b.

[*Andra stycket överkorsat.*] [*fol. 20r*]

8. Angaff lähnsman Oluff Edfastesson i rätta en lönskesaak, thed en kohna Sigrid Jonsdotter i Orbacken, som för några åhr ähr beliggen aff en fendrik på skantzen, är hon andra gången belägrat aff en \ogift/ soldat Erick Jönsson och aflat barn. Saaken \ähr för/ affhandlat och nu är hon andra gången belägrat aff en \ogift/ soldat under captein Johan Oluffsons compagnie, Oluff Mickellson, barnfödder i Siälewadh \sochn/ och Älnäs, förledet åhr om påsketijdh och aflat barn, Kyndersmässo nästförledin, och nu enständigt bekänner att be:te soldat skall wara barnfadren och ingen annan. Emädan soldatn icke tillstädes är, uthan i Ångermanlandh, remitteres detta ährende till hans ankompst, till äfwentyrs någon annan insago kan aff honom blifwa förwändt.

9. Befallningsman Daniel Bertillsson och wäll:tt landzskrifwaren Larss Jonsson läth opbiuda Wäster Nijfzåsen andre gången.

10. Nilss Oluffsson i Säther opbiuder Säther gårdh tredie gången.

[*Med annan hand:*]

NB. **4.** Befallningzmannen angaf i rätta, det twenne bönder i Asspåås sochn, Jon Ericksson i Lijen och Enar Ericksson uthi Stoorgårdh, hafwer uthi förbuden och olaga tijdh skutit och fäldt ett elgzdiur i dymbelweckan. [*fol. 20v*] Examinerades förthenskuld för be:te bönder, och blefwo af rätten sampteligen tilfrågade om de icke hafwa hördt sig som tijdigast Kongl. Maij:tz drotningh Christinæ uthgångne skougz ordinantia och stadga (à dato Stockholm d. 22 martij a:o 1647), så å ordinarij hållne landz- som laaga tingh allom offenteligen wara oplässen och publicerat, i sträng och alfwarligh förbud att ingen ehoo han hälst wara kan, må fördrista sig uthi förbudne tijder, slåå el:r fälla något högdiur medh påfölliande plicht och böther, som be:te ordinantia finnas infattade. Hwar till de icke kunde neka? Men föregifwes af ländzmannen Oluf Edfastsson, det mehrbe:te bönder hafwa nästförlijden dymbelwecka, wedh wintterens fortsättiande diupa snöö, hårda nattfrost och skareföre (jempte flera sina weder-

lijkar, som framdeles i längden blifwa opförde) skogharne her i landet, genom skij rennande omkringh söckt förderfwat, och nästan helt ödelagdt, oachtandes några förmaningar, antingen af Gudz som uthgångne Kongl. Maij:tz mootsträfwande werdzliga laagh, resolutioner, recesser och stadgar. Såsom deriämpte diuret på be:te skareföre så hefftigt med rennande otilbörligen sträckt och jagat, att bloden des ledamother hafwer genom flödat, dher hos sedan kalfwen \otijdigt/ bort mist och omsijder af deras förwållande omkommet. Hwar af förorsakas dess ordenteliga föröckande i så måtto afftager och förminskes. Rs. Oanset offtabe:te bönder nu bekänna, jemwäl ångra sin beträdde missgerningh, kan den nidrige rätten dem härmed eij befrija. Uthan effter hennes Kongel. Maij:tz drotningh Christinas nästofwan-be:te wälfattade förordningh och stadga (angående diurfångh och fugelskiutande) som i den 9 punct förmält warder, [*fol. 21r*] saakfällas dhe till peningar 100 d:r s.m:t, löper 400 m:k.

Ting 26 oktober 1661

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 43v – 44r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3142, fol. 472v - 473r, RA

Anno 1661 dhen 26 octobris höltz laga tingh medh allmogen i Röödhens tinglagh, närwarandes chronones befallningzman erebar och wälbetrodde Daniel Bertilsson, sampt dhe tolf edhsworne lagrättsmän.

Jon Ericksson i Lijen	Måns Jönsson i Hästom
Anders Olufson i Selie	Jon Edfastesson i Gräfftom
Anders Siulsson i Kiählen	Nils Jonsson i Bynn
Nils Nilsson i Tulhuus	Enart Ericksson i Storegårdhen
Erick Pehrsson i Hålfskafen	Anders Nilsson i Miäla
Lars Ericksson i Faxnälden	Pher Hemmingson i Nylandh

1. Publicerades Kongel. Maij:ttz placat och påbudh, daterat Stockholm d. 24 julij a:o 1661, angående manufactuerne i Esschiltuna, och huruledes medh dhem bör förhållas uthi des inrättande manufactuers priveliger.

2. Oplästes Kongel. Maij:ttz drottning Christinas nådige resolution, och stränga förbudh, à dato Stockholm d. 7 februarij a:o 1653. Hwilcken hans högrefl. exell:tz och nåde, h:r general gouverneuren, högwälborne Johan Oxenstierna Gabrielsson, hafwer uthwärckat, i sträng och alfwarlig krafft, att ingen må fördrijsta sigh, att försällia några ägor, ifrån sine egne hemman, till een eller annan, (widh hwad nampn the hälst hafwa kunna) emot laga plicht och penningars förlijffzande[?].

4.[!] ~~H:r~~ Befallningzmannen, ~~androg~~ nämbden ~~medh~~ tillfrågan/de effter - - -
[*På grund av många ändringar och tillägg återges denna svårtolkade paragraf efter texten i den renoverade domboken:*]

3. Befallningzmannen tilfrågade nämbden, effter hans grefl. exell:tz och nådes, h:r gouverneurens högwälborne Johan Oxenstiernas ankomne befallningh, hwar dhe beqwemligast her uthi tinglaget kunde uthwällia lähnzmans- och giästgifware hemman, wedh allmenna wägen, att reesande personer må fort komma, efter som Kongel. Maij:tz uthgifne krögare ordinantia förmäler. Rp. Wardt af nämbden slutet och afsagdt, effterskrefne tunneland der til förordnas och opdragas måste, neml:n Peder Hemmingssons i Hästom, renttar till uthsäde tree

tunneland; Håckon Pederssons ibidem, ett och ett halft tunnel; Måns Olofssons ibidem, halft annat tunnel. och Jon Pederssons ibidem, ett och ett halft tunneland. Och be:te jordägare el:r åboor, förnöias nu med penningar efter mätismanna ordom, heller gifwes dem någer annorstädes i tinglaghet, så mång tunnelandz uthsäde igen, som dhe förrige jemlijckt wara kan.

Hans grefl. exell:tz och nådes h:r general gouverneurens högwälborne Johan Oxenstiernas ankomne befallning \hwar de beqwemligast kunde uthwälia giästgifware- och ländzmans hemman widh allmenn wägen i tinglaget skola/ inrymmas och \för giäl och fattigdomz bortpantat ähr/ som Kongl: Maij:ttz \uthkänne/ krögare ordinantzir förmäler desse funne nämbden medh oss skäligit, och beroende der tillförordnas måtte effterskrefne tun sedan Pher Hemmingssons gårdh i Hästom, à 3 tunnelandh, Håckon Phersson ett och ett halft tunnel. och [*fol. 44r*] Måns Olufssons ibidem har och ett halftunnelandh af Jon Pehrsson i Unndrom bruckas dher sammastädes ett \och ett halft/ tunnelandh i tu, blifwer förrige gårdz inbyggiare förnögde medh penningar, eller gifwes dhem så mång tunnelandh uthsädhe igen, som lijka jemplick finnes \wärde/någer annorstädes i tinglaget.

5. Angaf h:r ryttmästaren wälb:d Bern Bernfeältt det een bonde, Erick Jönsson Trålle, hafwer instigerat een ryttare, Swän Larsson, att wedersacka sin edhsworne Konungh och herre, och genom förrymmande afträda till ett främmande chrona i Nårige. Nu föregifwer be:te ryttare, huru och på hwad upsått, bonde*n* hafwer honom ingifwet rådh, att afrymma, nembl:n först hafwer han ryttaren lofwat dher bekomma god tienst, och blifwa dher kiöpman. Förwändandes det ryttaren wäl sedhan kunna tiäna sigh till willies igen, om han wäl öfwerkomme till Norige, tå hafwer ryttaren förbe:te Erick Jönsson sedhan tillfrågat honom huru han skulle ospeiat komma fram wedh Mörsill skantz, der till bonden åther swarade, det ähr aldra wärst för digh dher framkomma. Till denne ryttarens berättningh och beskyllning, som han will bonden tillwitta och tillbiuda dher till neekar merbe:te Erick Trålle, och säger sigh aldrig hafwa sådanne ordh ryttaren tilltalt eller ingifwit, mycket mindre sigh \kunna/ detta medh wittnom öfwertygga, uthan angif:r detta på sigh hafwa sagt osant i, och opdiktat för hatt och afwundh skull, som be:te ryttare hafwer till bonden. Dy \be:te ryttare/ hafwer bonden för een tijdh sedhan bort stulit några penningar i hans kista dhen han hafwer opbrutit, och låsset sönder slagit, och dher nu någbe:te bonde fodrade sine penningar igen. Så emedhan han derföre hafwer af sine officerare plichtat, och penningarne bonden igenlefwererat, altså hafwer han om \ryttaren/ hatt och afwundh (som förbe:te finnes af bondens om swar) och nu sådan berättning, beskyllning af sitt eget onda hatt och afwund opdictat, och ähr aldrigh uthi någon angifwen sanningen, uthan mer till troendes wara een stor osanningh. Alldenstund förberörde ryttare [*fol. 44v*] Swen Larsson eij kunde bonden Erick Trålle dhetta föregifne och berättade tal, \honom/ medh wittnom och skiäl öfwertygga, fördenskuld imponerades af rätten \offtabe:te Erick Trålle/ att nu fästa lagh och gånga å nästkommande tingh, och afwäria sigh ifrån dhenne beskylning sielf tolfte, som han nu ähr högst beryecht före.

6. Sammaledes framträde een annan ryttare, Jöns Jönsson wedh nampn, under h:r ryttmestarens wälb:d Bernfältz compagnije och berättade dhet een bonde, Måns Jönsson i Häste, hafwer sigh tiltalt, medh låckande att afrymma, der medh wedersacka sin Konung och herre, och trädda i ti[e]nst under chronan i Norige, dher han angaf honom wäl bekomma godh tienst. Här till answarede ofwanbe:te Måns Jönsson att denne berättning intet wara af något werdhe, uthan mer i osanning, och af hatt och afwund af ryttaren opfunnet och opdicktat, emedhan han till någbe:te bonde war skyldigh een hoop penningar, och derföre hafwer han detta på \bonden/ berättat, åther bonden angaf att förbe:te ryttare hafwer sigh och afstulit några kläder. Nu kunde ryttaren Jöns Jönsson eij medh skiäl och gode wittne öfwertygga förbe:te bonde Måns Jönsson denne ofwantallde beskyllning, derföre imponerades bonden af rätten att nu

fästa lagh, och gånga å nästkommande laga tingh, och afsweria sigh ifrån dhenne beskylning sielf tolfte.

Ting 22 mars 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 55r – 56v, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3143, fol. 404v – 406r, RA

Anno 1662 dhen 22 martij höltz laga tingh medh allmogen i Rödhön, nährwarandes chronones befallningzman ehreborne och wälbetrodde Daniel Bertilsson, sampt dhe tolf edhsworne lagrättessmän.

Jon Ericksson i Lijen	~~Måns Jönsson i Heste~~
Jon Edfastesson i Gräffte	Anders Olufsson i Sillie
Nilss Jonsson i Byen	Anders Siulsson i Kiällen
Lars Ericksson i Faxnälden	Nils Nilsson i Tullhuss
Torkil Nilsson i Nygård	Enard Ericksson i St.gårdh
Anders Nilsson i Miäla	Pehr Hemmingsson i Nyland
Oluf Olufsson i Trustadh	

1. Tillfrågade befallningzman Daniel Bertilsson lähnsmannen Olof Olofsson om han hade några \högmåhl/ saker att skrifteligen frambära, som här kunna wara passerade, hwilcka sträfwe först emot Gudz budh, sedhan emot werdzligh lagh och statuter.

[*På grund av många ändringar och tillägg återges följande paragrafer efter texten i den renoverade domboken, fol. 404v – 406r:*]

2. Munsterskrifwaren Renhåldt Pedersson, under capitein leuthnamptens Lars Anderssons compagnie, inlade en wittnesskrift uthi rätten, bekräfftat och underskrefwen af Jackob Jönsson och Lars Andersson benämbde, angående något skamlööst och otijdigdt tahl, som constabelen Pehr Johansson på Frössö skantz, be:te Reinhåldt Pedersson hafwer påfördt, nähr han förledne höst, anno 1661, nu ett åhr sedan, till Smålandh förreste. Kom altså uthi samma sin reessa till en bonde, Larss Olufsson i Håckanboo, och Haneboo sochn, hährwarande förbemälte Jacob Jönsson och Lars Andersson, hwilka medh sin öfwer gifne wittnesskrifft betygga, dhet constabelen Pehr Johansson hafwer för dhem munteligen tillkiänna gifwet, dhet förbe:te Renhåldt Pedersson hafwer hafft lägersmåhl medh förrige lähnsmans i Rödhön, Gollö [Giölu] Olufzdotter wedh nampn, och igenom sådant tillfälle skulle hon af honom bekommet en besmittelig siukdom, som kallas frantzosser, sedhan der effter är feldtwebelen Jonas Packeus [Bachi*us*] af henne worden besmittat. Och denne hafwa waret constablens förtalde [ordh]. Här emot constabelen Pehr Johansson aldeles nekade, och föregaf att wittnen som denna attesten hafwa uthgifwet, honom dätta af afwund och owänskap tilläggia, ty han säger sigh, uthi sin reesso till Smålandh, icke en gångh hafwa seedt ofwanbe:te Lars Olufsson i Håckenboo, mycket mindre sådant skamlööst tahl för honom, eller någon annan optäckt. Begiärade altså constabelen Pehr Johansson att [*fol. 405r*] mehrbemälte wittnen, som dätta skamlössa tahl honom willia tillbinda, måtter honom här in loco till swar stånda, och sin edh emot wittnesskriften afläggia, eller och om dhe det icke förmå, så kalla sin ordh tillbackas. Remitterades altså till wijdhare förhör, och swarandernes bijwarande, å nästkommande laga tingh.

3. Lähnzmannen Elof Olufsson angaf ratione officij en högmåhlsack wara tilldragen in på Frössöö Skantz a:o 1659, uthi maij månadt, i det en gifft soldat Reinhult Pedersson, född i Biörsätter sochn och Östergiöthland, uthlegd af Anders Olufsson i Reen och Helsingelandh, hwilken anklagat är, för dhet han hafwer hafft lägerssmåhl medh en ogifft kona, Anna Larsdotter, barnfödh i Rödhön sochn. Till hwilcket lägerssmåhl han nu här på tinget eij kunde neeka före, af det tillfälle wara skiedt, att konan samma tijdh hafwer hafft öhlsälningn wijdh Frössöö Skantz, tå be:te Reinhåldt Pedersson dijt ankommen war, hwarest han sedan mehr och mehr, genom olofligh beblandelsse af hennes omgengie hafwer låtit sigh till okyskheet betaga. I lijka måtto betygades af konans hussbonde, och flere andra, att hon mycket lättferdigh warit hafwer, som seendes är, och tilförenne warder bekiändt uthi öfwergifwen ransakning ifrån Boldnääs och Hälsingelandh, à dato d. 21 januarij a:o 1662. Och ehuru wäl han will sigh endtlediga och förswara, att barnet honom eij tillräcknas måtte som hon födt hafwer, hwilcket af infallande [*fol. 405v*] orsaker icke skiee kunde, alldenstund konan här in loco eij war tillstädes att swara till sin begångne missgärningh, uthan är för en tijdh sedan ifrån denne landzorten, och till Norrige afdragen, finnes altså intet hwarcken lööst eller fast effter henne. Så emädan sacken är nu bekiändt, och oppenbar worden, således wara paserat som förbemält är.

Rs. Hwarföre kunde den nedrige rätten honom eij befrija, uthan efter Sweriges lagh, och Kongl. Maij:ts Drotningh Christinæ uthgångne nådige resolution och wälfattade strafordningh om hordoms last och des syndz föröfwande (à dato Stockholm den 18 maij a:o 1653) sackfälles som i den 1 puncten förmäles, till penningar 80 d:r s.m:t.

Effter denne afsagde domb imponerade befallningzmannen offtabemälte Reinhåldt Pedersson att bötherne strax ifrån sigh clarera, antingen med cautions ansökiande, eller sielf wara i borghen. Tå war han tienstel. begiärandes, att honom medh penninge-böthers ehrläggiande kunde dilationeras till des honom tijdhen medgifwes, att sökia sine officerare, sampt gemene soldhater under regementet om någon hielp till bemälte böthers lefwerrerande, hwilcka han lofwar sedan emot anfodran richtigit contentera.

[*Tillagt i Jämtl. domsagas dombok*, fol. *56v*, *ej återgivet i renoverade domboken:*]
NB. Emädhan såsom mehr be:te Reinholdt Pedersson är afreest och peninge bötherne äre icke af honom betallte, transporteras och införes alltså denne sacken medh bötherne uthi 1660 [62?] åhrs domboock och sacköhren.

4. Beswärade sigh h. Märitt Ericksdotter och klageligen gaf tillkänna, det hennes man Jon Mickelsson i Krokom är blefwen uthi framledne marcknadh, uthan någon skiälig orsak, dher han stodh att föryttra och afsällia sitt godz [*fol. 406r*] och wahror, af een ryttare Lodwijck Hofslagare illa slagen och huggen i hufwodet, och den eene armen, så att han nu eij förmåte be:te ryttare å tinget till swars framkomma, emädan han så illa blef sårat. Rs. Blifwer fördenskuldh förbe:te ryttare sackfäldt att wårda samma huggne såår, intill natt åch åhr är uthe, effter det 16 cap. Sårmåhl b. L.L.

Ting 4 juni 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 74v – 76r, ÖLA.

Anno 1662 den 4 junij höltz laga tingh medh allmogen i Rödhööns tingl*ag*, närwarandes chronones befallningzman erligh och wälförståndigh Daniel Bertilsson, sampt sochnens edhsworne nämbt.

Anders Siulsson i Kiählen	Anders Nilsson i Miähla
Pehr Hemmingsson i Nyland	Oluf Olufsson i Trustadh
Lars Ericksson i Faxnälden	Oluf Pehrsson i Sijhm
Anders Olufsson i Sählie	Håckon Östensson i Böhle
Öhne Olufsson i Hägra	Carl Carlsson i Öhssa
Nils Jonsson i Byen	Jon Ericksson i Smedhåseen

1. Publicerades Kongel. Maij:tz uthgångne placat à dato Stochkholm d. 14 maij a:o 1662 angående inkompne tartarenes föriagande uthi rijcket, landh i från landh som sigh så småningom i des underliggiande provincier insmöckt hafua. Medh lögen, tiuferij och seugnerije landzens inbyggiare bedragande, hwilket emot Kongel. Maij:tz wäl fattade edict eij ståår till at lijdhas, uthan dher nu ofwan be:te partije och seugneurer på hwarie handha orth och måtto warda beträdde medh någon mijsgerningh, så skola dhe strax tagas för hufwudet och sedhan till Gieflebårghz slått a[f]föras.

2. Lähnsmannen Elof Olufsson gaf tilkenna huruledes een ogifft ryttare Gunmundh Josophsson är i oppenbart rychte kommen \dher han skulle hafft lägersmåhl medh/ Swen Prijs hustru i Nässe och Aspåås sochn (Märith Larsdotter be:d), [*fol. 75r*] hwilket oppenbare ryckte beskyllningh be:te ryttare bekiände af dhet tillfälle warda skeedt, att han hafuer kommet till be:te gårdhen Nässe medh sin swentienare, om en söndagzafton och ibland flere samman kommne ryttare och unghfolck, slaget sigh till leek och tijdfördrif, och ibland dhe sådant föröfwande togh nogbe:t ryttarehustru ibland dhe dantzade och slängde henne dher hoos sigh opp i en sängh, såsom och wittnades af een giänta, Margretha Carlssdotter i Granboo, dhet hon synes willia stadhfästa ryttarens före berättadhe ordh, att hustrun är af ryttaren i sängen oppkastat emädan dhe dantzade uthi myckit annat unghfolckz närwaro, så hade hustrun tillförene sitt barn der sammestädes i sängen för sig liggiandes, hwilcket strax begynnte gråta, måste altså ryttaren strax begifua sigh \ifrån henne och op på golfwet till sin förrige påbegynte lek. Nu wille altså mehrbe:te ryttare och hustru sigh för en sådan grof beskyllning endtlediga och befrijade warda, att dhe eij uthi någon olofligh beblandelsse hafwa låtet sigh inlåta./

Imponerades för den skuldh, af rätten att för dhetta påkomne ryckte afwäria sigh sielf tolfte å näst kommande laga tingh, eller saakena tillbindas dher hon nu sådant eij kan förmå. [*fol. 75v*]

3. Erick Jonsson i Söhre och Lijth sochn kärade på sin hustros sampt hustrosysters \h. Anna Ericksdotter i Moo/ wägnar till Pehr Edhfastssons barn i Kiählen om sin möderne jordh, som dhem arfteligen tillfallen war i \be:te Kiählen och änu icke finnas wara uthlöste, ehuru wäl dhe sådant tidigt hafwa ansöckt./ Nu hafua be:te Pehr Edfastsons barn den eena tijdhen effter dhen andre försäckret betahlningh för en systerlått hwilcka penningar Erick Jönsson i Sohre och hans hustrosyster Anna Ericksdotter i Moo till dato eij kunna mächtigh blifwet. Altså fann dhen nedrighe räthen skiäligit, dhet förbe:te Pher Edfastsson barn låta sigh beqwemma till betallningh, eller effterlåta dhem sin anhörige systerlåth i Kiählen, som dhem arfteligen tillfallen ähr, och dher dhe sedhan hafua nogot för dhet öfrige för sine person att prætendera, så ansöcke sal. Nils Erickssons arf*w*ingar i Wijken effter sin bördhz rätt (ty man sökie man) effter ty som i laghz kraft kan förmås.

4. Framhades een ogift kona Orsilia Pehrsdotter i Biärckie, som angifwes hafua haft lähgerzmåhl medh een ogift ryttare, Pehr Larsson, lougerande i Berghz sochn och Qwarnsiöö. Så emedhan be:te ryttare här in loco eij war tillstädhes att comparera och answara, remitteras fördenskuldh denne saacken till wijdare förhöör och examinerande å näst kommande laga tingh. [*fol. 76r*]

5. Beswärade sigh en ryttare, Pehr Andersson benä:dh, det han i nästförlidne wåhr hafwer uthsläppt sin häst, och altså tilförenne tillspordt sin bonde Pehr Olufsson i Sätther om han kunde wijsa sigh någon tienlig orth, hwar hästen för skadediur kunde gåå till fredz. Hafuer fördenskuldh be:te Pehr Olufsson ryttaren inrådt hästen på sin andre gårdhz slåtteäghor i Hägre införra och sadhe: Iagh will nu tillsäga min granne Oluf Jönson ibidem att han nu [häfftar] sin owanne fålle annorstädes i beth, på det han icke må dher hästen föriaga eller skada giörra. Nu betygades af öfwerwarande wittne, dett be:te Oluf Jönsson sådan åthwaringh, eller förmaning sig [eij] till rättelsse \ställt/ hafwer, uthan lijckwäl i förbe:te äghor sin häst [ofengjilat[?] insläpt], hwar af sedhan är händt, det ryttarens häst är genom bondens förstreckt, och omkommen. Så emädan bonden nu sin häst eij bättre hafwer förwarat, som honom war åthwarnat. Dy \altså war räthens sentensial godfinnande afsagt det/ mehrbe:te Oluf Jönssonns ryttarens häst betalar efter mätismanna ordhom till chronan igen. Ehuru wäl bonden eij hadhe bordt answara eller betalla \mehr än/ halfwe skadeståndet effter som lagh förmår i det 46 cap. Byggningz.b. L.L. dher icke hade här om i tijdh tilsagdh blifwet \som tillförenne omrördt ähr/. Sedhermera angifwer bonden dhet hans grannar hafua om kring samma äghor ogille och nedher fallne giärdzgårdar hwar till prof och syn gångh strax anställas bör och lähnsman så i sanning warder befunnet då skole hans någranner warda förtenckte, att \med honom/ tilyrka ehrläggia och contentera förberörde summa.

Ting 6 oktober 1662

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 91r – 93r , ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3143, fol. 430r – 432r, RA

Anno 1662 den 6 octobris höltz laga tingh medh allmogen i Rödhöns tinglagh, närwarandes chronones befallningsman ehrligh och wälförståndigh Daniel Bertilsson, sampt dhe tolf edhsworne lagrättesmän.

Jon Edfastesson i Gräfftom
Anders Siulsson i Kiählen
Oluf Olufsson i Trustadh
~~Lars Ericksson i Faxnäldhen~~
Peder Olufsson i Sätter
Oluf Jonsson i Faxnälden
Torkil Nilsson i Nygårdh
Lars Ericksson i Faxnälden
Pedher Hemmingsson i Nyland
Anders Nilsson i Miähla
Jon Olufsson i Kiählen

1. Oplästes Kongel. Maij:tz drotning Christinæ resolution och förklarning à dato Stockholm d. 27 februarij a:o 1653 angående alla panthegodz reduction till des rätta odhelz godz eller bolbyer.

2. I lijka måtto publicerades Kongel. Maij:tz placat daterat Stockholm d. 28 septembris a:o 1661.

3. Wijdare notificerades Kongel. Maij:tz uthgångne mandat sub dato Stockholm d. 18 junij a:o 1662.

4. Theslijkes anuncierades Kongel. Maij:tz uthgifne patent à dato Stockholm d. 18 junij a:o 1662, hwar af förmäles Carl Gustafs stadhs inrättade manufactur. [*fol. 91v*]

5. Giästgifwaren Hindrich Olufsson i Rystadh [och Åss sochn] angaf i rätta huruledes twenne ryttare Anders Andersson \Flygare/ och Frantz Hillebrandsson under ryttmästarens wälb:d Berfältz compagnij hafwa inkommet uthi hans gårdh d. 15 septembris a:o 1662, der sammastädes kiöpt sigh några kannor öhl och brennewijn af hans hustru, men förbe:te Hindrick war för then tijden intet hemma uthan berättar nu effter sin hustrus ordh, det förnämde ryttare hade när sig twenne tienstepijgor som dhe dantzade medh, och när dhe blefwe druckne stucke dhe sigh uthur wägen. Alldenstund ofwanrörde ryttare mehr och mehr låto sigh finnas obeskiedelige, altså frågade ryttarena Hindrickz hustru hwar legopijgorne sigh undangömde, urgerandes dher på att hon dhem uthi något huus \inslutade,/ såsom och Hindrickz hustro af heppenhet sigh sielf omsijder bort gömde, gingo så tädan sampt wedh det samma sönderhuggo några [fath eller] kierel, på golfwet ståendes. Men [nu] måhlsäganden Hindrick Olufsson hafwer dhem tilgifwet sin saak, och förlijkts medh förbe:te ryttare.

\Dernäst instego ryttarna hoos Peder Olufsson i Rystad, sampt der ifrån till Jon Pederssons änckia, men der intet wålsamligit förehafwande begånget/. I lijke måtto samma gången inkommo offtabe:te ryttare i Jöran Siulssons gårdh i Sörbyen, och begärade ibland annat sitt påbegynte tahl af honom få något toback, föregaf sigh intet hafwa att gifwa [*fol. 92r*] dem. Bonden gick så der med uth på gårdhen befruchtandes, att dhe honom slå och öfwerfalla wille. Ryttaren Anders Andersson följde strax effter på dören slogh så bonden ett slagh medh en rutten humblestör, [och dermedh gingo dhe sin koos,] och hafwa sedan låtit sigh förlijcka medh måhlsäganden.

Rp. Sackfältes altså beggie ryttarena af räthen effter dhet 13 cap. Sårmål.b. L.L. för \kin/ pust uthi öhlssmåhl till penningar 3 m:k.

Effterskrefne perssoner aflade medh ryttarena sin edh, der medh afwärriandes dhem, att dhe bonden icke af berådhe modhe eller honom något hatt och afwundh öfwerföllo, nembl. Lars Pedersson, corp. Peder Andersson, qwarttermäst. Joakim Slimback, Johan Hwessingh, Peder Månsson, Peder Andersson, Abraham Ericksson, Stafan Larsson, Peder Åkesson i Sörby, Joen Mårthensson i Trysta, Anders Andersson och Frantz Hillebrandsson.

6. Framställtes för rätten en ogifft kona, Orsilia Pedersdotter i Bräckie, besofwen af en ogifft ryttare, Peder Torsson under wälbe:d ryttmästaren Bärfäldtz compagnij, lougerandes i Bergh sochn och Qwarnsiöö, och så emädan han här eij war tillstädes att comparera och answara [för sin begångne mijssgerning och hordomslast, dy lempnas denne sacken med förbe:te ryttarens plicht och bötterne till hans ahnswar på nästkommande laga ting. Rp,] sackfälles konan effter Kongel. Maij:tz Drotning Christinæ och den Kongel. hoffrättens uthgångne resolution eller [*fol. 92v*] straffordning [à dato Stockholm d. [*lucka*] a:o 1615] om möökränckning och lönskaläger till penningar 20 m:k.

7. Wijdare angaf ländzmannen en högmåhlsack wara tildragen i det en trumpether \Herman Kron be:dh/ under ryttmästarens wälb:d Jon Tufwessons compagnije \som säges wara gifft [tillförenne], men icke fulkomligen kan i denna saaken blifwa underrättat antingen han war gifft eller eij, som lijkwäl sålunda föregifwes/ hafwer besofwit en ogifft kohna Märitt Olufsdotter i Träkiäl, och medh henne aflat barn tilsammans. Be:te trumpether är en tijd der effter strax här ifrån landet i förlijdne åhr \1661 något/ för jhul \afrest/ när en stor deel af dhe andre officerare afmarcherade till Skåhne. Rp. Saakfalles altså konan Märitt Olufsdotter till

penningar 40 m:k, [effter den höglofl. Kongel. hoffrättens uthgifne resolution och wälfattade strafordning à dato Stockholm d. 12 maij a:o 1659, 1 puncten,] effter såsom man icke grant kan blifwa underrätat om ofwanrörde trumpether war gifft eller ogifft.

8. Sammaledes angaf ländzmannen ratione officij ett lönskeläger wara tilldraget, huruledes en ogifft corporal, Johan Johansson under ryttmästarens wälb:d Bärfäldt compagnij, hafwer besofwet en ogifft kona, Karin Pederssdotter i Bräckie, och med henne aflat barn tilsammans, till hwilcket han intet kan neka. Rp. Hwar före sackfälles be:te corporal Johan Johansson af rätten effter det 3 cap. Gifftmål. b. L.L. till 40 m:k. [*fol. 93r*]

Och konan Karin Pederssdotter sackfälles effter Kongel. Maij:tz drotningh Christinæ, och den Kongel. hoffrättens uthgifne wälfattade resolution och strafordning om möökränckning [à dato Stockholm d. [*lucka*] a:o 1615] eller lönskelägie till penningar 20 m:k.

9. Oluf Edfastsson i Hästom kärade till Pehr Larsson i Trystadh, att han hafer uthhan om hans lof och wethskap sönderhugget en both för sigh sampt uthtaget spijcken och till sin egen nyttio anwändt, \såsom hafwer nu intet annat att förbära hwar medh han will sig om skiylla, uthan dhet allenast att hans syster sigh här till hafwer inrådt/ förewänder altså för:de Pehr Larsson sin syster sigh her till in rådt hafwa \och han sig icke annerstedes anskiylla/. Rp. Sackfälles altförden skuld för wålwerkan, effter det 28 cap. Konungs b. L.L. till penningar 40 m:k.

Ting 7 september 1663

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 129v – 132v, ÖLA.

Anno 1663 den 7 septemb. höltz allment laga tingh medh allmogen af Rödhööns tinglagh, öfwerwarandes chronones befallningzman ehrebare och wällbetrodde Daniel Bertillsson, underlagman Pedher Classon Broman sampt dhe tolff edhsworne lagrättessmän nembl.

Jon Edfastesson i Grifftom	Erick Pedersson i Halfskafen
Anders Olufsson i Sählie	Lars Ericksson i Faxnäldhen
Anders Siulsson i Kiählen	Pedher Hemmingsson i Nyland
Anders Nilsson i Miähla	Jöns Månsson i Åskott
Oluf Olufsson i Trustadh	Pedher Olufsson i Wijken
Jon Olufsson i Kiählen	Oluf Jonsson i Smädzåssen

1. Alldra först effterfrågades af befallningzman om någon i pastoratet och underliggiande anexier skulle befinnas, som emot Kongl. Maij:tz uthgångne mandat och påbudh hafwer försummat dhe tree store solenne faste- och bönedaghers Gudz ordhz flijtige hörande, och sig \på/ dhem absenterat. Dy angafz af lähnzman att Halfwardh i Tomptom i Rödhönz sochn hafwer uthsickjat twå sine söner om torssdagz qwällen till fädhbodherna att hempta hem någon boskap och dher så blefwet den andre store solenne bönedagen och försummat Gudz ordz flijtige hörande och predikan och förgifwer sig hafwa hafft lof af sin kiyrkioherde \wäl:de Hans Damianus/ att bortsända then yngre sonen hemtaga bodhskapen ifrån sitt fädhbodställe. Sackfälles fördenskuldh fadheren be:te Halfwardh i Tompte, som och war tillordnadt kiyrckiones sexman, att bötha för bäggie sönerne effter hög Kongl. Maij:tz uthgångne placat arbitraliter till 40 m:k. [*fol. 130r*]

2. Publicerades Kongl. Maij:tz wår aller nådigeste konungz placat om häste marcknadtz inrättande på dhes tillordnade orther \29 maij 1663/ medh bijfölliande hans höggrefl. exell:z och nådhes högwälborne h:r gouverneurens skrifftelige befallningh af dato d. 24 julij a:o 1663.

3. Notificerades Kongl. Maij:tz ankompne mandat angående det falske silkes, sampt uthsträckiande klädhes införsell, à dato Stockholm den 7 aprilis a:o 1663, medh dher på fölliande hans höggrefel. exell:s och nådhes h:r gouverneurens öfwergifwande befallningh att sådant wederbörigom till rättelse skall publiceras och effterlefwas, som i högstbe:te Kongl. Maij:tz placat innehåldh uthtryckes, daterat Stiernsundh den 29 martij a:o 1663.

4. Wijdhare oplästes högkongl. cammar collegij instruction om tijondens åhrlige och rätta ehrläggiandhe och huru dher medh skall procederas och tillgåå, som en affattat form på tijondelängdernes rätta skrifwande i be:te instruction uthwijses, gifwet Stockholm d. 30 junij a:o 1663.

5. Beswärade sig ländzman Elof Olufsson att allmogen hafwa försummat och försuttit åthskillige tillsagde sochnestämbningars terminer, nembl. uthi Asspåås sochn befunnes trenne gånger olydige, undantagandes tolfmän der samme städes boendes. Sackfällas förden skuldh gemene man och en hwar i synnerheet, undantagandes tolfmän som rördt är att wara förfallne till penningar 3 m:k, effter det 33 cap. Ting. b. L.L. 24 rökar, är 72 m:k. [*fol. 130v*]

6. Anklagades Pedher Olufssons hustru i Rystadh Ingeborgh det hon på sijdste store allmen och sollene bönedagh hafwer sig emot hög Kongl. Maij:tz mandat ifrån kiyrckian och Gudz ordz hörende absenterat, hwar till hon icke kan neeka. Sackfälles för den skuldh hennes man Pedher Olufsson, effter högst be:te Kongl. Maij:ts uthgångne placat, att arbitraliter wara förfallen att bötha penningar 40 m:k.

7. Store Jon Erickson i Lijden och Karl Mårthensson i Grandboo och Asspåås sochn i rätta ahnklagades i dhet dhe hafua försorgdt trenne norbaggar, uthrymdhe af Frössöö skantz, medh matt och dricka, sedan beledsagat dem fort på wägen, hwarest dhe lämpeligast kunde säckrast komma reessandes till Norrige, blifua altså uthi borgen eller söckia sig caution in till wijdhare här öfwer resolverande Högkongl. Maij:tz nådige förklarning.

8. Befallningzman wällbetrodde Daniel Bertilsson angaf huruledes Ewerdt trompslagare på sijdst hållne hans höggrefl. exell:tz och nådhes h:r gouverneurens allmenne landzting uthi Lijdht förebrachte hans höggrefl. excell:tz och nådhe h:r gouverneuren, att honom är genom bemelte befallningzman 1659 och 1660 åhrs uthlagor på sitt deputat afhållet en åhrs uthlagor, hwilka åhrs uthskylder [*fol. 131r*] medh befallningzmans räckningar och oppbördz book wijsses wara clarerat och änu resterar på Gärde och Lijens hemman han bruckadt hafwer 14 rijckzdal. \siuu skilling/ uthan om hans wijssa ordinarij löhn som effter staten 8 d:r 26 öre 5 ⅔ p:g:r s.m:t bestoos och afbetallt är, item hafwer bem:te Efwerdt på 1661 åhrz löhn af Lijdens hemman afdraget 5 r.d:r 19 skill:r, hwilka honom dhet åhret intet bestoos, uthan dhes åhrs räntor inqwarterade rytterije tilldeeltes. Här föruthan bekommet 1659 3 d:r silfwermynt som honom uthan hans ordinarij löhn för dhet åhret lefwererades. Noch för Giärdhe hemmanet pro a:o 1659, 1660 öfwer hans wijssa deputerade löhn öfwer behållet \sex och en half/ r.d:r, här medh bewijses hwarh uthinnan hans skuldhfodhran beståår, men blifwer enständigt dher wedh, att befallningzman förbem:te Ewerdt hafwer afhållit som panthet för skr:e fiortton r.d:r dhet han icke förmår bewijssa, och det som mehr är lähnzman Elof Olufsson neekar att af

Ewerdt samma penningh och hans bohag ingalunda äro uthmätte, uthan befans af intet wärdhe, således spardt penningen.

Sackfälles fördy mehrbem:te Ewerdt för wittessmåhl effter det 20 cap. Tingmål. b. L.L. att bötha penningar 40 m:k .

9. Befallningzmannen wäll:e Daniel Bertilsson sampt landzskrifwaren wäl:t Lars Jonsson Roshemi*us* opbiuda något slåtegodz och muhlbete åthi Wäster Nifzåssen 3:ie gången. [*fol. 131v*] Inkiöpt af Oluf Olufsson i Håkanstadh och Brundfhlo sochn sampt af Matthias gårdh i Undrom och Rödhööns sochn för trettijo otta richzd*aler* och tillsades nu samma ahrfgodz och panth in til nästkommande Kyndersmesso termin afbetallas och igen lösses eller här på söckes fast dombref.

10. Förrige lähnzman Oluf Edhfastesson i Hästom och Lars Erichsson i Faxnäldhen, fullmächtig å Nils Enardtssons barns wägnar i Trustadh, kiährade till Lars Pedersson ibidem om trij lass engeslott som han och hans sal. fadher undan bem:te sal. Nils Enardtssons gårdh uthi fiortons åhrz tijdh för fyra richdalers underpanth nyttiat och bruckat hafwer. Och såsom panthen uti så longligh tijdh ifrån hufwudgodzet borthäfdat, dy fanns af dhen ringa rättens skiälliga godfinnande lijckmätigt att för de trij lass ängeslott emot hög Kongl. Maij:tz wällfattade resolution hemläggias till rätta bohlbyen som dhet är ifrån undankommet, och Lars Pedersson här emot afträdher. Alldenstund panthe penningarne wäll pröfwes hafwa afbetallt.

11. Corporalen manhafftigh Hans Hansson Kippling kiäradhe till Måns Nilsson i Kingstadh om ett tunnelandh odhel som honom arffteligen ankommer, såsom uthi bem:te hemman är corporalen tilldeelt och påfördt emot rytterije jordbooken, der sammestädes twå och ett halfft tunnelandh chronejordh nu hafuer corporalen tillbudet honom brucka och afläggia sig skatten dher af som på hans qvota [*fol. 132r*] belöper men neckar sig detta willia giöra. Dess föruthan prætenderar corporalen att Måns Nilsson haf:r så myckien engieslått på ett tunnelandh odhell, som corporalen på twå och ett halfft tunnelandh chrone bruckas. Allderföre war rättens äntelige afsagde domb att corporalen, som mehra äger i By, uthlöser mehrbem:te Måns Nilssons ena tunnelandh odhel effter mättissmanna ordhom, hwar på en syn på huus och jordh anställes, således dher igenom kan ehrfaras huru jorden med huussen är häfdat och bruckat.

12. Befallningzman Daniel Bertilsson beswärade sigh öfwer Oluf Jonsson i Faxnäldhen och Näskott sochn, sampt Enardt i Näässet och Asspåås sochn, dhet dhe a:o 1659 hafua waret rottmästare tillsatte och uthtaget wedh Frössöön kiyrckioherberge, nembl. Oluf Jonsson i Faxnäldhen tijo tunnor och Enart i Nässet nijo tunnor, som af dhem malas skulle, och sedhan emoth wederbörligit qvittantz inlefwereras till Frössöö skantz magazins huuss. Nu kunna dhe icke framwijssa hwar dhe bem:te spannemåhl hafwa ifrån sig medh qwittobref clarerat, uthan tienstl. af dhen ringa räthen begiärandes dhem en 14 daghars tijdh dilationeras och opskoff här om till sin emällan ransackande skiee kunde till att opsökia till hwem samma spannmåhl medh wederböhrligit qvittans kan wara ehrlagdt. Men kunna dhe då icke all nöijachtig beskiedh inbringa så gånge till betallning, på bem:te spannemåhlz infodhrandhe. [*fol. 132v*]

14. Capellanen wäll:de h:r Erich Larsson låter opbiuda Jon Sundwidzssons effterlefwerskas gårdh i Dwersätt första gången, inkiöpt om twå tunnelandh för 20 richzdaler.

Ting 2 september 1664

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 186r – 190r , ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e: 3145, fol. 449r – 450v, RA

Anno 1664 \d. 2 september/ höltz lagha tingh med allmogen i Rödöön wederwarandes cronones befallningzman wälack:tt Daniel Bertilsson, sampt thee tolff edsworne lagrättes män.

Jon [Edhfastsson i Gräfftom]	Erick Persson i Halskafwen
Anders Olfsson i Sidie	Lars Ersson i Fastnelden
Jöns Månsson i Åskot	Oloff Jonsson i Smedzås
Anders Siulsson i Kiäln	Erich Siulsson i Kiäln
Anders Nilsson i Miälom	Peder Heminghsson i Nylandh
Per Olfz. i Hufudzwijken	Jakop Olofson i Tängh

[*På grund av många ändringar och tillägg återges följande paragraf efter texten i den renoverade domboken, fol. 449r:*]

1. Samma dato angaf ländzman Elof Olofsson i rätten en höghmåhlzsak, huru såsom en rytt. Pedher Johansson, åhr 1659 juletijdhen lageligen giffter ähr medh en [*fol. 449v*] bondhedotter Ingebor Kielzdotter, födder i Upland, Dalby sochen och Tunna by, och af kyrkioherdhen h:r Hans i Åker sochn wigder, dheet han bekienner sigh af hennes brödher wara twungen att ingå i echtenskap, och aldrigh effter wigzlen hafwa wellat gå i sängh medh henne, och i fal dher hon skulle komma hit effter sigh, sadhe han, willia skiäncka henne en blykuhla. Altså hafwer b:te ryttare nu åhr 1662 och juletijdhen här i landhet häffdatt Brita Siulsdotter i Konckebacken, och henne till hustru tagit, medh hwilken han hafwer aflat barn. Tilspordhes fördhenskull af rätten, enär han nu befrijadhe sigh medh dhen senare hustrun Brita, om han för henne eller hennes föräldrar och slächtingar uppenbaradhe sigh tillförendhe wara giffter, hwar till han aldheles nekatt hafwer; och hållit sigh för en ogifft persson, eij heller kundhe någon annan märkia, än sådant wara som han förgaf.

Nu effter be:te ryttare otwungen och af egen bekiännelsse (dy wärr en stor och grof syndh) så emoth Gudz som Swerijes lagh begångit hafwer, ehuruwähl han den eij låter sigh hårdt till hierta gå, kan dhen nedhrige rätten icke befrija hans lijf, uthan dömmes honnom skiyldhigh effter dhett 5 capit. Höghmåhla balck. L.L; Deut*eronomium* 22, Levit*icus* 20 capit. till dödhen wärdh wara.

[Jämtlands domsaga, *fol. 186v*]

2. Framhafde lensman Eloff en konhna Kerstin hwilken hafwer fåt barn, och beskyller Jonas Fugel corporal wara barnfadhren, hwartil b:te Jonas hafwer sigh för befallningzman förklarat, och sagt sigh barn hafwa giort men felas honom 2 månader uthi ränskenskapen[!] \för hwilket han menar, annan barnfar./ Så, emädan konhan honnom imonerfordt[?] bekiändhe fadhren wara och han nu icke sielff tilstädes war, blef saken remiterat tihl thels han sielff sigh förklara kan.

3. Beswäradhe befallningzman sigh öfwer sochne profosen som ansendhe hafwa skall uthi tinglaget, och wara lendzsman behielpeligh, altså emädan ther icke fans, stemdes thes 12-män til nästkomande landztingh.

4. Lendzman Elof Olofsson klageligen tilkienna gifwer huru såsom en bondhe Karl i Trånghe \och Per i Nylandh/ i Aspås sochn hafwer låtit skrifwa en skrifft til wälb:ne öfwerst Dan... Månsson [*renov. skriver*: Börie Månsson Skiechta] och beklagat sigh at be:te landzman Eloff skal hafwa tagit penningar och betalningh för hålhästar. Tilsporde altså befallningzman

be:te Karl om han detta giort hafwer, kundhe han därtil icke neka at dhe ländzman hos öf*wer*sten såledz angifwit hafwer, men icke bewisa ländzman någon penningh hafwa up[b]urit, altså bekiände och Jon i Krokom at alt war gelle skrifwer bådhe öfwersts såsom och kiörkioherdens suplication för dhem skrifwen til öferst. Bleff altså aff rätten dömpt, at emädan såden*n*e, detta eij bewisa kundhe, böta hwardera til 40 m:k effter thedt 20 capit. Tingmåla balken, 80 m:k. [*fol. 187r*]

5. Ländzman Eloff Oloffson beswäradhe sigh öfwer desse effterskrefne böndher, at thee eij hafwa framkomit på hållet, såledz pålagt ländzman stor tunga, Stor Ander Olfzon i Tandh, Lill Anders Olofsson ibidem, dömdes altså effter Gästgifware ordningh til 3 m:k hwardera. Men emädan the fatige wore, blefwo the förskonte til 40[!] m:k bådhe ihop, androm til war[n]agel och exempel, peningar 6 m:k.

6. Carl Mårtensson i Gränbo opbiudher sit heman förste gången.

7. Beswäradhe ländzman Eloff Oloffson sigh uthöfwer corpralen Hans Cipling at han hafwer tilsagt b:te lensman honom kallat ryttare hustrur horor, uthi et samquemb i Kingsta. Tilfrågades b:te corpralen hwar utaff han sådant hadhe, sadhe han sigh först thet hafwer hördt utaff kiörkioherden h:r Hans Damianus, hwarför han och haf:r sadt rytterna ifrån Herrans höghwärdige natwardh. Nähr nu kiörkioherden om detta tilspordhes, om be:te lendzman hafwer detta tal uthfördt, sadhe han än widare at Lars Ersson i Klagssen[?] elfwen hafwer för honnom sagt, men be:te Lars bekiendhe sigh så hafwa sagt, at lendzmän skulle så i samqvemet hafwa uthfördt sin ordh, [*fol. 187v*] at horor och ryttarehustrur trängia min så wähl som andra danemäns hust. hwilka skat och skiel giöra, uthur sin kiörkiobänck, hwar uppå dhes underskrefne till sådan bekienelsse edhen gingo, och sworo sigh sådan lendzmäns beskyllningh eij hafwa aff hans mundh hördt. Anders i Miäle och Hans Oloffson i Tullenäs, affladhe sin edh å bok, och wittnadhe at b:te lendzmandh sadhe pack trängia migh och andra ehrligh mans hustrur uthur benkiän, men intet sade the sigh något anat hafwa hördt.

Dhetta remiterades till öfwerstäns wäl. Börie Månson Skiechta. [*Se bilaga nedan.*]

8. Beklagade lendzman Eloff sigh at ryttaren Lodwik Hoffsmedh skulle hafwa uthi samquem sagt sigh willia uthur kiyrkian ledha honom, hwar på be:te Lodwik swarade sigh sådant hafwa sagt men opå skiempt.

9. Affsadhe och ladhe nämbden, at Jon Mickelsson i Krokom skal betalla til Erick Jönsson i Söre och hans medharfwingar fem r.d:r för en broderspart uthi Öfwernäset och Aspås sochn. Och sädan Jon Mickelsson för widare til åtal aff en och annan okrafder. [*fol. 188r*]

10. Blef aff rätten affsagt och dömpt, at Jon Mickelsson i Krokom skal betala Oloff i Önhne Frössön \som på dhen tijden stodh i ländzmanz ställe/ för dhet skåpet[?] och andre saker som han aff Erick Ruth emottaget hafwer, hwilka woro för cronnones \uthlaga interesse opsatt[?]/ för tijo ordter til dhes betalningh, och sedan söker be:te Jon Mickelsson Erik Ruten igen dhet beste han kan och gitter.

11. Bleff aff nämbden affsagt och dömpt at gamal lendzman Oloff Edfastson i Häste och Erik Oloffson i Tungården som befalningzman, och landzskrifwaren denne in...[?] b:te pant ohemult updragat hafwa och lickwäl hemanet Matesgården ehuru wäl dän aff åtskillige förgifwes wara brukader, låtet för öde skrifwa, betala befalningzman och lendzskrifwaren spescie rijkzd:r igen och sädan nästkomande landztingh ahnswara för dhe cronones ingäldh sigh medh tolffmän underdraget hafwa.

12. Framkom m[ö]nsterskrifwa:n Pher Månsson och beswärade sigh öfwer sin bondhe \i Fanbyn/ Jöran Siulsson som förmyndare war öfwer några små barn, \dheras heman hefdat/ och låtit dheras hemmanet i Fanbyn \obrukat lega/. Hwar igönom be:te m[ö]nstersk. stor skadha ledh om sit underhåld \och ränta/. War altså rättens meningh, at be:te Jöran skulle effter han aff försumelse gårdhen öde låtit blifwa, tilfredz stella mönsterskrifwaren sampt låta honom bekoma hwadh han upå sit underhåld \och ränta/ plicktigh ähr at niuta, strax widh anfodrande skal honom sådant aff offta be:te Jöran oförsummat blifwa, effterkomit sin deputate ränta at contentera. [*fol. 188v*]

13. Angaf lendzman Eloff Oloffson en konhna Årsil Perssdotter, hwilken i Biärte hafwer födt barn och bekiänner barnfadhren ryttaren Per Tolsson wara, hwartil han nekar och säger Danil i Tåtwijk, som nu liger uthi Räffsundh, sampt Norby drängarne, \then wara./ Framkom och en ryttare Håkan och wittnadhe, och sadhe att \Erickz i Håffz piga/ bekiändhe \och sade/ iagh undrar at be:te Per Tolsson wil wara barnfadren effter dhee så offta hit gåt hafwer bådhe rydt Tustwijk och dhee andre men om dhe nu låge ihop sadhe han sigh icke wetta. Tilsadhe altså räten them uthgå til förlickningh enär han nu effter långsampt nekande, sådan sin syndh emotsadhe, bekiändhe lickwäl sigh omsidher sådan misgierningh giordt hafwa, sampt wara egaren til barnet. Effter nu hans bekienelse, hafwer retten honnom eij kunnat frija ifrån thedh 3 capit. Gifftemåla balken landzlagh. at böta 40 m:k och gentan Årsil i Biärtre, effter straffårdningh*en* 20 m:k.

14. Måns Jöns i Heste för oliudh 3 m:k. [*fol. 189r*]

[Bilaga till § 7]

Högterade ehrbar och högt betrode h:r befallnigzmand och lagman samt denom som reten besitter önsker jagh allt gått aff Gudh allsmechtigh.

Såsom jagh uthaff ehrbar och manhafftigh h:r corpporalen Hans Cipling, ehr tilltallett och beskyllter att skulle haffua utij ett samquem utij Kingsta, kallatt rytar hustruer horror, så emedhan Gudh wett jagh fast ogierna mett h:r corpporallen heller någon annan utaff cavalariet will inlåtta migh till någon tretta heller rettargångh. Mend emedan som sådan tall ehr min ehre och redeligshett allt förner, att skulle fella sådana ordh om någon ehrligh hustru, nödgas jagh till min ehrre och redelighettz forsuar (for retten) giöra dhena min erkleringh och sanferdige berettningh som och mett gott follk dhå tillfredess warra bewisess skall. Nembl.

Uthij nest förlidin sommar war jagh mett några andra gode mend stader på wega syn uthi Neskott soken, som mett migh ind ginge på croget uti Kingsta att kiöpa oss några kanor öll, för törst skull, och samma gångh kom jagh uti descurs mett Lars Erson i Faxnellden, som er en utaff 12 mollffutenderna[?], seijandes till honom Lars, du er en aff tollffmannerna, når skollom wij \och byta kirkiobenkiorna och/ affskaffa dhen o.orningh som uti kirkio bengkiorna finess mett ralbytor och horor som indtrengia sigh och bortkrengia mången erligh hustru, [*fol. 189v*] och sålunda ingen nampngiffuett och eij heller någon anan ment, utan allenna dhenom som dhertill for wändne och rett skylligh befundne ere.

Begierandes fordenskull uti all under tienestligh ödmiuckhett jagh for sådhan oehrligh beskyllningh måtte (effter wittnans betygande) wett dom befrias, och den som befines migh sådant pådicktatt måtte dherförre lidhe och undgielle huått lagh och rett ehr lön dher förre aff Gudh allsmechtigh wiserlig formodandes och jagh till all ödmiuk hörsamhet stedze forbliffandess.

H:r befallningzmanens och lagmaness aller ödmiuk hörsameste

Rödön den 29 augustij

Ellof Oluffson, lensman [*fol. 190r*]

1. Item nödes jagh migh och att beklla[ga] öffuer Loduich hoffslagare som hafuer end dagh utij prestegården befallatt klåckaren Måns i Heste och gamble lensmanden att dij skulle migh tillseija att affträde kiorkio benkien heller hand siellff ville leede migh der ifrån.
2. Som jagh nu aff denom bleff tillsagt begierte jagh samma man och Christoffer Anderson att follia migh utij preste gården och forhörre om jagh iche måtte vara fredigh att stå i mitt rom i kirkian. Fich dogh aff hans wyrdighet ingen anan suar utan viste migh på döran.

Begierass fordenskull tienestl. dhett for:n Lodvick måtte framseija huårförre jagh iche måtte behålla mit rom utij kirkian.

Elloff Olluffson

Rannsakning 2 september 1664

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 191r – 195v , ÖLA.

Anno 1664 den 2 septembris höltz laga ransakningh \i Rödönz tinghlagh/ öfwer en ryttare Peder Johansson, under öfwerstens wälbe:de Börie Månsons Skiäcktas compagnie, hwilken hafwer gåt ifrån sin förige laghgiffta hustru, som ännu i lijfwet ähr, och har i landet fästat sigh eno andra. Wederwarandes cronones befallningzman wällachtt:te Daniel Bertilson, \underlagman Pehr Classon Broman/ sampt effterskrefne tolff edsworne laghrättesmän.

Jon Edfasteson i Gräffte	Erick Persson i Halskafwen
Anders Olofson i Silie	Lars Erickson i Fastnälden
Jöns Månsson i Åskot	Olof Jonsson i Smedzås
Anders Siulsson i Kiäln	Erick Siulsson i Kiäln
Anders Nilsson i Miälom	Peder Hemmingsson i Nylandh
Peder Olofsson i Hufwdzwijken	Jacob Olofsson i Tängh

Samma dagh angaf lendzman Elof Olofsson i rätten en höghmålz sak, huru såsom ofwanskrefne ryttare Per Johansson åhr 1659 juletijdhen, laghligen gifft ähr, medh en bondhedotter Ingebor Kielzdotter födder i Uplandh, Dalby sochn, och Tuna by och aff kiörkioherden her Hans i Åker soken wigder, dhen han bekienner sigh aff hennes brödher wara twungen at ingå uthi echtenskap \emot sin willia/ och aldrig effter wigzlen hafwa welat gå i sängh medh henne, och i fal dher hon skulle komma hijt effter sigh, sadhe han willia skiänkia henne en blykula. Hafwer altså be:te ryttare åhr 1662 [*fol. 191v*] juletijden här i landhet hefdat Brita Siulsdotter i Konkebacken, och henne till hustru tagit, medh hwilken han hafwer aflat barn. Tilspordes fördhenskull af rätten, nähr han befrijade sigh dhen senare hustrun Brita, om han för henne eller hennes föräldrar och slächtingar, uppenbaradhe sigh tilförende wara giffter, hwar til han aldeles nekat hafwer, och hållit såledz sigh för en ogifft persson, eij heller kundhe någon annan märkia än så sandt wara, som han då föregaff.

Nu effter be:te ryttare otwungen och aff egen bekiennelse en stor och groff synd så emot Gudz som Swerijes lagh begångit hafwer, ehuru wäl han den låter sigh eij hårdt till hierta gå, kan dhen nedrige rätten eij befrija hans synd uthan dömes honnom skyldigh effter det 5 cap. Höghmåla balken landzlagen, Deut. 22, Levit. 20 cap. till dödhen wärd wara.

Denne ofwanskrefne ransakningh och dom*m* hemställes altsammans dhen höghprislige Konglige Hofrättens höga betänkiandhe, och nådhgunstige resolution ehwadh straff han undergå måste. Att detta sålundha uthi befallningzmans, wählak:tt Daniel Bertilsons sampt nämbdens närwaru wara ransakat och affdömpt betyger laghmansdom i wärrig hafwandes medh egen handh och manliget signete. Actum loco anno ut die ut supra.

[*Inhäftat blad, fol. 192r:*]
Peder Johansons frijwillige bekinnelsse på Frössöö skantz 29 junij 1664.

1. Födder i Däös[?] sochn en mijl sunnan Upsala.

2. Wigdes aff kyrkioherden i Åker sochn h:r Johan[?] uthi Dalby sochne kyrckia annan dagh juul \medh en wedh nampn Ingeborgh/, men han[?] wadh[?] ähr här föruth dödh war kan han icke minnas.

3. Seger han att nähr han blef oförmodandes werfder i Tuna by hos en bondhe Pedher Erichsson der tiänte tillijka mädh Ingeborgh, blef han hasteligen fordrader och af pastor medh henne wigder.

4. Säger han nu i julas ähr sädan wara fullkommeligen i echtehskap trädder och af cappellanen h. Erich Tuschero uti Rödhe œncensu[?] pastoris Israelis Elias [Thelaus] där hon nu lefuer och wistas hos och medh henne en son aflat.

[*Inhäftat blad, fol. 193r:*]
Och ehuruwäl denne ransakningh ähr tilförne hädan ifrån till hans excell:tz högwälborne gouverneuren öfwersändt, men ingen resolution tilbaka kommit, och emedler tijd, hafwer denne ryttare Peder Johansson straxt effter \om nattetijd/ rymbdt ifrån ryttare wachten och warit alt sedan borta, in till han nu nyligen sielf kräfwiandes kom hijt i landet igen, då befallningzman läth honom fasttaga i fängelse, hwarest han än i förwahrningh sitter. Hemställes för den skulld, etc. Af Jempteland och Brundflod s:n d. 14 octob. 1664.

[*fol. 194r, skador i kanten*] Copia.
Emädhan såsom befallningzman wählbe:dhe Daniel Bertilsson hafwer aff oss undertech-nächnande[!] begierat een san beerettelse och witne, huru på sist håldne laga tingh, som skiede her uthi Rödhön den 2 septembris anno 1664 om ryttaren Peder Johansson, ransakat och passerat ähr. Så betygar wi her medh i full sanningh, att ryttaren Peder Johansson frijwilligen bekiende sigh lagligen wigdher wara aff [...] uthi Åker socken och Uplandh, medh een bondedå[tter] Ingeborgh Kielsdåtter, dåck der till tu[i]nngin af [hennes] brödher, men icke sadhe han dher hon her kommer, willia skicka henne een blykula, som uthi underlagmans Ped[her] Eliasson Broomans ransachningh och dom skrifuit, men der hon hadhe her komit, hadhe hon intet gåt kun[nat] sigh wenta. Eij heller hafuer han dhen senare, som han hafuer ingått echtenskap medh, her uthi Åhs socken och Kånkebacke by, Brita benembdh, henne för wigsslen hefdat eller belägrat, dett oss witterligit ähr, såsom och ähr uthi samma ransackningh uthslutit och förglömt, huilcken dhem her sammanwigdt hafuer här uthi tingelaget, så witna wij att cappelanen wyrdige h:r Erich Laurenti Tuscherius, effter sin då warande kiyrkioherdhes wähllärde h:r Israelis Thælai befaltningh dett förrettatt hafuer, hwilcka errata och förseendhe måste ännu af h:r lagmannen rettadhe warda att ransackningen widh hans bekiennelse concordera måtte. Att så afhandlat wara uppå laga tingh som då hålet blef, och nu sedhermera af oss undertechnadhe gifwit, witne wij medh wåre nampns och bomerckiens underskrifuande, tillika medh wårtt tingelagz brukelige signethe. Achtum Rödhöen den 20 octob. a:o 1664.

Rödhöns (L.S.) tingelagh
Anders [*bom.*] Siulsson i Kielhen, Erich [*bom.*] Siulsson i Kiehln, Pehr [*bom.*] Hemingsson i Nylandh, Oluf [*bom.*] Jonsson i Faxnaldh, Erich [*bom.*] Pedersson i Hallskafwen, Enar [*bom.*] Erichsson i Storgården, Joen [*bom.*] Efastsson i Gräffte, Torkill [*bom.*] i Nygården. Anders [*bom.*] Olufsson, i Silie, Anders [*bom.*] Nillsson i Miäla, Lars Ersson i Faxnäldh, Jacob Olofsson i [...] [*fol. 195r*]

Anno 1664 d. 3 septembris enähr rätt lagha tingh höltz mädh allmogen af Rödhöns tingelagh nährwarandes cronones befallningzman welb:de Daniel Berttilsson, kom för rätn beskedeligh

man Håkan Pedhersson i Wäijmoon, sigh högeligen besuerandes öfuer sin granne Pedher Olufsson i Huffwelswijken i däth han sigh stortt förfångh och inpass så medh mulbeth som elliest myrer och ängieslåtter in oppå sine ägor inom sin gamble häfd \och eiger[?]/ tillfoger, tiänstligen begiärandes en lagha syn till nämbnas måtte skogen öffwersee att huar och en sitt tillhörige niutha och hafua måtte. Altså hafua wij undersch:e waret till be:te Wäijmon, och till budet effter partternes begiäran skogen effter öre och örttugh skiffta och beggie byarne mädh råå och röhr huar ifrå annan afwittra. Altså effter partternes egen frijwillige afhandlingh och samfattningh blifua de på fölliandhe sätt ense och förlichte, nembl. att [*fol. 195v*] 1. Cederer Pedher Olufsson i Huuswijken till sin wederpartt Håkan Pedhersson i Weijmo 2 lass ängieslåtter löpandes medh Quarnöhn[?] och kallas Fittian. Sedhan ett gålf slotte kallas Klingermyran som ligger på öster sidhan om Bie...[?]bäcken, sedhan och ett ängies slåtte der hos straxt liggiandes kallat Röningen. Och sedhan på dessa ägor gånge så kiäranden som swaranden mädh sin boskap huar om annan [och] nythia. Men den andre Håkan Pedherssons granne Anders Pedhersson medh sin gamble modhers samtyckie och hennes mågh Pedher Olufsson i Hufuelsswijken frijwilleligen afsäija sig nu ifrå ofan be:te låtter och under Håkan Pedhersson allen under sitt hemman för sigh och sine effterkommande niutha bruka och behålla. Och således alla tuistigheter däm emillan i skogh och marck, aldeles ophäfne och dödadhtt wara.

[*Tillagt högst upp på sidan:*]
1664 d. 4 aug. Syn i Wejmon och Rödhöns sochn i Jemptelandh.

Ting 14 november 1665

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 308v – 195v, ÖLA.

Anno 1665 d. 14 novembr. höltz laga ting medh allmogen i Rödöön, nährwarandes cronones befalningzman wählach:tt Daniel Bertilsson och dhee tolf edhsworne laghrättzmän.

Joen Edfastsson i Gräfftom	Erik Pehrsson i Halskafen
Enar Ericksson i Storgålen	Andhers Siulsson i Kiälen
Jöns Månsson i Åskot	Jon Olofsson i Kiälen
Andhers Nilsson i Miälom	Olof Olofsson i Trustad
Pehr Hemingsson i Nylandh	Pehr Olofsson i Hufuelswijken
Lars Eriksson i Fastnäldn	Anders Olofsson i Sellie

1. Afladhe tolfmännerne sin edh.

2. Berätthades huru såsom Erick Pedhersson i Halskafwen en wågh toback sålt haf:r, dhen han uthaf Anders Kiämpes hustru bekomit hawer.

3. Ähr Jon Mickelsson i Krokom sackfält för tingz tresko till tinget, att swara Hinrik Olof i Trösta till sin kiäramåhl, effter det Tillgif:en [*Paragrafen överkorsad*] [*fol. 309r*]

4. Framhadhes en kohna, Kerstin Pedherzdotter i Häste, hwilken besåfwin ähr af en bagge Anders Larsson och medh honom aflat barn. Tillspordhes om han ogifft war, dher till hon sadhe sigh intet wetta, emädan han ifrån Norie kommen och åter ditt rymbder ähr. Alldenstundh hon intet hadhe att böta medh, plichta medh kroppen.

5. Upbiuder Pedher Olufsson i Hufudhzwijken förste gången dhen gårdh han nu åbor, inlöst för 92 r.d:r.

6. Ähr Erikz gårdh i Fastnäldhen till creditornernes afbetalningh förste gången upbudit.

7. Jon Åkesson i Össe upbiuder förste gången gårdhen Össe nästom frände till återlösen.

Erick Jönsson i Trulzåsen, för tresko å tinge sackfält att swara till rätta Carl Mårtensson i Granbodh till 3 m:k.

Jon Ericksson i Lien i lika måtto eij å tinge swarar till Carl Mårtenssons kiäromåhl, till 3 m:k.

Jon Ericksson i Smedzåsen kiärar till Erick Jönsson i Trulzåsen och emädan han sigh för dhes kiäromåhl från tinget lärer absententera han icke merbe:te Erick ifrån det bötter befrias uthan böte ~~3 m:k~~ Tilgif:in. [*Stycket överkorsat*] [*fol. 309v*]

Jöns Jönsson i Granbo upbiuder förste gången Granbo, dhen han inlöst haf:r.

Blef Oluf Edfastsson i Häste och Erick i Tungårdhen sackfälte att dher effter förige afgångne dom honom Jon Pedhersson i Undrom knechtepeningar eij betalte, till 3 m:k hwartera ~~6 m:k~~. Tillgifne

Carl Mårtensson i Grandhbo upbiudher andhre gången gårdhen Grändhbo, inlöst för 60 rikzd:r.

Upbiudher Olof Edfastsson i Häste otta mällingar jordh liggiandes i Westrkiällen, inlöst för 30 rikzd:r.

Nils Olofsson i Säter upbiudher förste gången fem tunlandh i b:e Säter liggiandhes, hwilke han för jordh sigh tillbytt haf:r.

Extraordinarie ting 11 maj 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 6, fol. 15v – 16r, ÖLA.

Anno 1666 den 11 maij, höltz extra ordinarie laga tingh och ransakningh i Rödöhn, närwarandes uti befallningzmannens ställe landsskrifwaren, wäl:tt Lars Jonnson Roshemius, och desse effterskrefne aff nämbden.

Joen Edfasteson i Gräffte	Måns Jonson i Häste
Anders Olofson i Sällie	Anders Nilson i Miähla
Joen Olofson i Kiählen	Per Olofson i Huusawiken
Anders Siulson i Kiählen	Erich Olofson i Tungården
Pehr Hemmingson i Nyland	Olof Olofson i Trustad
Joen Michelson i Krokom	Pehr Olofson i Säther

Samma dato angaf ländzmannen Anders Arffwidson, det her uthi giället ähr uti oppenbart roop och rychte kommit, att corporalen, Hans Hanson Kipling, gifft man, skall hafwa bedritwit hoordoms last med sin tienstepiga, Anna Pedersdotter, om 17 åhr gammal, men ännu icke födt barn. Förberörde Anna Persd:r hades för rätten och bekiände att dagen effter Michaëlis dag nästförleden, war hennes huusbonde och bem:te corporal Hans Kippling budin till giäst af Lars Erichson i Faxenälff, och hon med sin huusbonde dijt följgde, sädan predikan uti Näskott kyrkia war ändat, at skiöta hans barn, och natten der effter, emedan dhe dher stadde woro, hafwer corporalen med henne otucht bedrifwit i bem:te Lars Erichsons stugu, dher dhe på gålfwet lågo i den sängen, som för henne lagat war, at skiöta barnen.

Tillspordes corporalen Kippling, hwad han till denna, honom påförde beskylldning, hade att swara, bekänner och säger, sigh wäl då dher hafwa warit och så druckin, at han intet weet, om han medh henne något hafwer hafft beställa, eller icke, beder om dilation, at betänckia sigh uthi saken. [*fol. 16r*] Anna Persdotter, säger och att när hon med sin huusbonde corporalen heem kom, hafwer han med sigh den weckan, och alt medan hans hustro borto war, hoos sine föräldrar i Hällsingeland uti femb weckor, otuckt bedrifwitt. Säger och, at corporalen hafwer bedit sigh icke myckit omgåss med qwinfolcken, at de mågo förnimma huru med sig beskaffadt woro, och skulle wäl finna råd, at det skall komma bort igen.

Corporalen tillspordes åter, med noga förmahning, hwadh han härtill hade at säga, swarar och beder om dilation till näste tingh, att han kan få förnim*m*a, om barnsens födelse kommer i hans reckning. Säger och dher hoos för gierningen hwarken neka eller tillstå. Ytterligare effter noga och flitig förmahning, bekände corporalen Hans Kipplingh, sig samma natt, nembl. Michaëlis tijdh, när dhe hoos Lars i Faxenällff stadde woro, hafwa hafft lägermåhl med bem:te sin piga Anna Pedersdotter. Frågades och om några flera der uthi stugun den natten legat hafwer, säger Anna, der några hustror, som druckna wore, legat hafwa, det och corporalen eij undfaller.

Denne ringa rätten, togh ährendet uti noga betänckiande, och effter corporalens egen bekännelse, at han Michaëlis tijdh hafwer med berörde sin legopiga Anna Pedersdotter otucht bedrifwit, och nu hafwande ähr. Kunde den ringa rätten honom icke befrija, uthan saaker kienna effter 5 cap. Högmålabalken landzlagen och Kongl. Maij:ttz straffordning för enfalt hoor böta 80 d:r s.m:t, och kohnan 40 d:r s.m:t.

NB. Den 8 octob. 1666 hafwer denne kohna med kroppen plichtadt.

Ting den 8 oktober 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 6, fol. 26r – 29r, ÖLA.

[1666] Rödöhns tingelagh den 8 octobris. Nämbden.

Erich Person i Höhlskafwen	Christian Erichson i Aspåhs
Johan Månson i Åskott	Anders Olofson i Sellie
Pehr Hemmingson i Nyland	Anders Siulson i Kiählen
Anders Larson i Byyn	Joen Olofson i Kiählen
Olof Olofson i Froste	Anders Nillson i Miählen
Pehr Olofson i Hufwehlswiken	Jöns Michelson i Nygården

Först aflade tolfmännerne sin laga eedh.

Sedan förmantes tolfmännerne till känna gifwa (efftersom ländzmannen Anders Arfwidson ähr fremmande och nykommen i sochn och tingelaget) dhe saker som sträfwer emot Kongl. Maij:ttz uthgångne placater, om eder och sabbatzbrott, tiufwerij, slagmåhl, hoordomslaster etc. och om legohions stadgande, hwilka berättade at een deel af desse, kan finnas her i tingelaget.

Imedlertijd publicerades h:s excell:tz h:r gouverneurens skrifwelse daterat Ulffåsa den 9 7:bris, angående den smittosamme siukdomen franssosen, som sig på åthskillige orter öppes, det allmogen wille till siukhusetz förferdigande wid Sundzwalld någon hielp contribuera.

Dito oplästes Jöns Michelsons fullmacht, daterat Gevele den 16 martij 1666 af h:s excell:tz gouverneuren gifwin, angående placaternes wid macht hållande.

Corporalens sal. Hans Hansons Kipplings kohna, Anna Pedersdotter, som förleden den 11 maij för enfalt hoor med sin huusbonde saakfältes till 40 d:r s.m:ttz böter, och emedan hon dhem eij hafwer förmådt erläggia, dy hafwer hon nu på stunden sin plicht medh kroppen uthstådt, och wid tingsstugu dörren plichtadt. [*fol. 26v*]

Samma dato angaf ländzmannen, tillika med tolfmännerne, det qwartermestaren Pehr Anderson och hans broder ryttaren Gabriel Anderson, hafwa förleden andra stoorböndag sin emillan slagitz. Sedan hafwer Per Anderson om juulafftonen slagit bonden Jon Larson i Näset, hwilken berättade, at qwartermestaren hafwer kommit in hoos honom om juulaffton sielf williandes och obudin sedan dagsätt war, då han bonden satt på bäncken, och mathen stod tillredd på bordet, och skulle då gå till bordz, böd han och qwartermestaren till bordz med, effter han war hans bonde, fingo sedan maath, och drucko några gånger omkring, refererandes och hotandes, han skulle tända eld på Siul Nillsons bodar i Näset och Lijdtz sochn, sägandes mehra, det Jon Larson skulle aldrig komma med boskapen uti sitt fäboställe, hotandes sig skohla tända eld på hans qwarnhuus, som på 9 åhr sedan opsattes, sägandes yterligare till bonden, du äger icke mehr i gården, än ett träskedz wärde, och alles wår huusbonde hafwer wij i Stockholm. Omsider togh han bonden i håret och i skägget, nappandes sedan uti bondens hund, och kastade bonden Jon Larson i huffwudet, så att halsiernet på hunden raspade bonden illa i ansichtet, hwar af han mycket blödde, af hwilketz orolige lefwerne och oproor, mathen som på bordet stodh, föll neder på gålfwet. Gick altså sedan Jon Larson emot mårgonen, som war juul wardagen till wälborne h:r öfwersten, så blodig han war från Aspåhs sochn på 1 ½ ny mijhl, qwartermestaren at anklaga, råkandes wälborne h:r öfwersten på Frösöön, när han kom uthur ottesångs predikan, och sin klagomåhl till känna gaf, följde han wälborne h:r öfwersten heem, hwarest han fick ett breff med sig till ländzmannen.

I lijka motto beklagade och sig Olof Olofson i Leigden öfwer [*fol. 27r*] qwartermestaren Pehr Anderson, hafwa kommit in hoos honom full och druckin, och Olof Olofson på den tiden war mycket siuklig, och qwartermestaren honom då illa slagit med een bössestock, sedan öfwer länden, så at siukdomen hafwer mehra, med den föriga, tillöckt. Och när han skulle gå uth till sin granne Enar Olofson at för honom optäckia, så hindrade qwartermestaren honom på åkren, slagit honom med knyttenäfwen, så at näsan stod i blod, tagandes opp een steen och ärnade kasta honom, men han sigh afwärijde. Sammaledes klagade och Enar Olofson i Näset öfwer qwartermestaren, som boor näst honom, refererandes, at han hafwer begärt kiöpa af honom ett räffskin hwar af förordsakadt slå honom een öhrfijhl, så at han tumblade uthet gålfwet, tagandes sedan honom i håret, och bugade honom neder till gålfwet, sparkandes honom några resor mycket illa, hwar af han hafwer warit een tijdh ofärdig, så at ärren synes änn dereffter. Så emedan qwartermestaren eij will denne rätten comparera, dy remitteras denne ransachning till h:s excell:s h:r gouverneurens ankompost at her öfwer resolvera och afdömma.

Kyrckiowachtaren Jöns Swenson i Åskott och Sunwijs, som åthskillige resor opropte ähre, at swara h:s wördigheet kyrckioherden, wällärde h:r Hans Damiano på dhe beswär han hafwer dhem at tilltala, men icke comparerat, skohla till wahrning plichta 3 m:k s.m:t hwartera. Och Sunwis skall å näste ting swara, för det han 2:ne resor hafwer kommit till kyrckian druckin. Och derföre förmedelst Kongl. placatz innehåld straffas.

Kyrckioherden wyrd:e och wällärde h:r Hans Damianus beklagade sigh högeligen öfwer pigan Märita Östensd:r, [*fol. 27v*] som hafwer honom oåthsport borttubbat hans tienstepiga, och lofwade henne höger löhn än han wahn ähr der i sochn at gifwa, och stadt henne till Johan Christoffersons änkia, h. Barbro Carlsdotter, hwilken her till eij föga kan neka, uthan föregifwer eij skulle hafwa så stoor macht på. Skall derföre androm till exempel och warnagel, förmedelst 5 punctens innehålld af Kongl. Maij:ttz stadga om legohions stadgande plichta 40 m:k s.m:t. NB. Eller med otta dagars fängelse.

Erich Olofson i Lund som hafwer druckit om juulqwellen med ryttaren Lill Swen, så att han sedan om juuldagen hafwer legat uti sochnstugun och sofwit ruset af sigh. Noch sedan, som kyrckioherden Damianus honom påförer, hafwa försummat söndagen effter juuldagen för druckenskap, hwilken till detta eij neka kan, uthan nu bedz före. Så emedan denne Erich intet äger at plichta med, uthan skall uti 8 dagars tijd förblifwa i fängelse, hwar med han för denna gången förskones.

Hans wördigheet kyrckioherden wällärde h:r Hans Damianus gaf an een hoop af sine sochnemän, som hafwa emot söndagen, om lögerdags afftnorna, hållit skiörderöhl, och således een deel af dhem försummat predikan på söndagen, och legat hemman af dess suussande, nembl. änkian h. Barbro i Sällie, Olof Larsson i Byen, Pehr Håkanson i Åhs, Jöns Jönson i Granbo, Önne i Kähnåsen, Olof Jonson i Faxnällden och Lars Erichson ibid.

Så emedan desse ofwanskrefne icke hafwa rätt förstådt sig på Kongl. Maij:ttz nådige placat, angående sabbatzbrotten, eij heller een deel der af wettat, uthan som dhe wahne warit hafwa at giöra och hålla, dy förskones dhe för denne gången, oppå Kongl. Maij:ttz nådige behagh, med 3 m:k s.m:t hwartera \till kyrckian och de fattiga/. Men komma dhe offtare igen, så skall detta stå dhem öppet till hårdare straff. [*fol. 28r*]

Hans wördigheet kyrckioherden h:r Hans Damianus anklagade een hoop, som hafwa infördt orätt tijonde, nembl. Lars Person i Öfwergården, Halfwar i Trollåhs, Anders Bussut, Olof Jonson i Faxnälden, Måns Brophors, etc. En deel af desse hafwa fördt inn af sine åkrar, förr än tijonden hafwa blifwit räcknadt, deels för trångmåhl skulld, hwilka Damianus för denna gången gifwer dhem till, effter dhe bedz före. Sedan förmantes allmogen det dhe skohla räckna 10 band uthi skylen och inte 12 som af owahne her till af een deel skedt ähr.

Öfwer hooffslagaren Lodwich Hellman klagade Olof Larson i Bye, at när han skulle, oppå cronones wäg:r räckna tijonde, hafwer Lodwich slagit honom med wärrian öf:r ryggen. Sammaleds klagade och sochnskrifwaren, Hendrich Olofson at när han skulle kräfwia Lodwich 1 ort, hafwer han slagit honom 2 örfijlar, sedan den 12 junij nästförleden, sagt tagh fram tiufboken din, så får du see, om iag dig skylldig ähr. Tillfrågades, om han weet något med Hendrich annat än ähra och gott? Sade nej. Uthan nu högeligen bedz före, föregifwandes sig warit druckin, och ähr mycket swagh i hufwudet, det måhlsäganderne sielfwa berätta, och gifwa honom effter, haar och eij heller ingenting at plichta med, dy oppå Kongl. Maij:ttz nådige behag, förskones han med några dagars fängelse. Men kommer han offtare igen, skall detta stå honom öppet.

Ryttaren Johan Falck fordrar af Per Anderson 5 ort länte peningar, och Per Anderson der emot 1 span korn af Falcken. Så emedan detta ährendat ähr på sochnstembnan företaget och slutit, at Per Anderson skall betala desse 5 orter till Falcken, och han der emot 1 span korn, hwar med dhe och nu skohla wara åthskillde. [*fol. 28v*]

Angafs konan Margareta Carlsdotter, hwilken beskylles wara belägradt af ryttaren Gabriel Anderson, hwilken her till eij neka kan, uthan förgifwer ryttaren Måns Person, iempte många andra, hafwa henne förr honom besufwit, och således hora för honom. Till hwilken beskylldning Margreta nekar, men Gabriel påståår, at Måns Person hafwer fått fransosen af henne, som nu siuk ligger uti Häggienåhs. Gabriel säger, at dher han hade fått hemman med henne och fått såå, hade han länge sedan tagit henne till ächta. Detta opskiötz till dess Måns Person kommer tilstädes, och fadren Carl Mårtenson i Granbo gick uti caution för dottren, at wara tillstedes, när påfordras.

Alldenstund Gabriel Anderson inför rätten tillståår sig wara skylldig till fäldtbardberaren, m:r Olof Lorentz Wulff 4 ½ ort, hwar före kännes han Gabriel förplichtadt, uthan opskoff at betala desse bem:te 4 ½ ort.

Erich Olofson i Trättgierdan pålades af rätten at betala Jacob Gunnarson 7 rixd:r, emedan som han besitter jorden som Eskill Olofson, den tiden han satt der på, bortskiembdt hafwer.

Olof Larson i Bye, och Jöns Månson, förmyndare för Lars Larsons barn i Wiken, fordra af älsta brodern Pehr Larson i Norderwiken sina pengar uthur gården, som hans mindre syskon tillhörer. Hwilka Per Larson innan midfasto dagh skohla dhem tillställa. Imedlertijd tillåtes m:r Olof Lorentz Wulff at ingå kiöp med Per Larson, der Per sådant behagar. Hwilka sidermehra handrächtes för rätten om 55 r.d:r med dess fäähuus som nu ståår, och gården tillhörer. Denna gård opbödz första gången, och der Per Larson bem:te sine arfwingar till medfastan eij betalar och uth [*fol. 29r*] löser, så tillåtes fälltbardberaren m:r Olof Lorentz Wulff bem:te 55 r.d:r uthläggia till arfwingarna och sedan, effter laga opbod, tillträda gården. Noch opbiuder m:r Lorents Olof Wulff twenne tunneland i Wijken, förste gången, kiöpt för 56 r.d:r.

Önne Olofsson i Hägra opbiuder sin gård förste gången, kiöpt för 90 rixd:r.

Anders Person i Backen opbiuder förste gången sin gård, innehållandes 3:ne kiöpeskriffter.

Pehr Olofson i Hufwelswiken opbiuder andra gången sitt kiöpebref, men af Anders Olofson i Wiken klandrat.

Olof Edfastson opbiuder andra gången 2:ne kiöpeskrifter, den eena angående Wästra Kiählen, för 30 r.d:r och den andra ibid för 15 r.d:r.

Rechart Olofson i Berge opbiuder Olof Olofsons i Håkanstad pantebref fierde gången, at inlösa innan nästkommande påskedagh, hwar och icke, tillåtes Rechart her på taga fastedombreff.

Sammaledes opbiuder Rechart Olofson Erich Olofsons i Tungårdens pantebref, tridie gången, det igenlösa till nästkommande påsk, eller tillåtes honom taga fastebreff.

Erichsgården i Faxnällden opbödz andra gången till creditorernes affbetallningh, af Grels Erichson i Faxnälff.

Olof Erichson i Nordernägden opbiuder förste gången sin kiöpeskrifft, kiöpt af Giöte Larson för 80 r.d:r.

Effter såsom Nils Olofson i Säter tillståår sig wara skylldig till Erich Jönson i Kläppe 7 rixd:r, dy erkände rätten honom förplichtigat bem:te 7 r.d:r uthan opskoff at tillställa.

Affsades, at Nils Olofson i Giähle, som Olof Olofsons gård ibid*em* besitter, skall betala Olof Edfasteson och Christopher Anderson i Byyn 14 ¼ r.d:r, som præferentzen hafwer der uthi gården, fram förr dhe andra creditorerne.

Extraordinarie ting den 17 november 1666

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 60r – 61v, ÖLA.

Anno 1666 den 17 novembris, oppå Rödöhns extraordinarie tingh och ransakningh. Nämbden

Anders Siulson i Kiählen	Anders Olofson i Sällie
Erich Siulson i Kiählen	Olof Olofson i Trustad
Olof Larson i Byyn	Anders Nillson i Miähla
Håkan Person i Wägnmoon	Pehr Hemmingson i Nyland
Jöns Månson i Åskott	Christen Nillson i Gräffte
Erich Person i Hohlskafwen	Carl Erichson i Trångien

Ryttaren Gabriel Anderson trädde för rätten , som förleden den 8 octobris oppå ordinarie laga ting her i Rödön med konan Margareta Carlsdotter förestält blef. Och då nekadt sigh wara barnafadren, till det barn hon Margareta föddt hafwer. Uthan föregaf een annan ryttare Måns Person i Häggenåhs hafwa hafft med henne först beställa. Men nu omsider bekänner och tillståår wara fadren till Margaretas barn. Hwarföre Gabriel förmedelst 3 cap. Gifftemål. b:n sakfälltes till 40 m:k och kohnan Margareta till 5 d:r s.m:t.

Ländzmannen Anders Arfwidson gaf förmedelst sin skrijfwelse till Undersåker den 15 novembris nästförleden klageligen tillkänna, sig högeligen beswärandes öfwer een ryttare, Gabriel Anderson bem:t, under wälborne öfwerstens h:r Börge Månson Skiächtes compagnie, hafwer förleden den 28 octobris nästförleden kommit obudin uti ett giästebudz lagh, hoos Måns Olofson i Lien och Aspåhs sochn, i Rödöns tingelag, när han der, wid pass een stund warit, och sin törstedryck uthi hastigheet tagit hafwer, begynte han straxt öfwerfalla een annan [*fol. 60v*] ryttare, Jöran i Krokom ben:d, som hölt sig heel stilla och wackert, och till giästebud budin war, när ländzmannen Anders Arfwidson hans opsåth förnam, bad han honom sittia och hålla sig wackert, och ingen förtörna, han då genast af öfwermod uthmante ryttaren och ländzmannen medh een wärria föregifwandes sigh hafwa både häst och pistohler uthom porten, och icke mehra skiöta om sitt lijff, än träd på gålfwet, togh till knijfwen, och ärnade hugga bem:te ryttare, hwilken swarade honom icke något ondt. Sedan kallade han giästebodz laget juthedieflar och jempteskiälmar, desuthan skällte länzmannen för een hoora, salva venia, hynda och fitta, etc. Och det han skulle tråda honom under sine fötter. Af hwilken excess heela gäste budzlaget måste uthgå, bort uthur gästebudz stugun och till näste byer, der om kring at läggia sigh. Gick och så imedler tijd bem:te ryttare Gabriel uth och uti grangården hoos Erich i Lien, hwarest han dher fan för sigh Torkiell Nillson i Nygården och Aspåhs sochn, hwilken dher i gården hafwer begärdt huus om natten at hwijhla sig, och lågh tillika med sin hustru på nattsängen. När han kom der in hällsade han på Torkiel på sin nattsängh, ligger du her din juthe diefwäl och jempteskiälm, han då intet wille swara honom, uthan låtz såfwa, kallandes wärdinnan i gården h. Karin åsne böllia, som så elackt öhl hafwer bryggdt.

Då swarade bonden Torkiel i sängen liggiandes, hon haar brygdt öhl som ehn ährlig qwinna. Då kom ryttaren Gabriel, och ärnade slå Torkiel i sängen då råkade han för Torkiels hustru som framman före lågh, och stötte henne med knyttenäfwen i bröstet, at hon der af hafwer warit mycket opasslig, och legat på säng uti 3 weckors tijd från 28 octob. till datum. [*fol. 61r*]

Denne Gabriel föreställtes och tillfrågades, om så uti sanning woro, som dhe öfwer honom klaga, hwilken till sådan excess föga kunde neka till, uthan skyllte på wärdinnans öhl, hwar af han så orolig blef. Dess uthan öfwertyga heela giästebudzlaget honom, så wara passerat, som för bemält ähr. Denne Gabriel hafwer och belägrat en kona, Margareta Carlsd:r och aflat med henne barn, dhe hafwer fuller låfwat hwarandra ächtenskap, men nu å både sidor åtres för hans oroligheet skulld. Så emedan denne Gabriel Anderson till desse ofwan rörde otilbörlige procedeurer och excesser icke kan neka till, uthan heela giästebudzlaget honom öfwertygade der till obudin gått, och gästerna, som ländzmannen öfwerfallit, sedan giordt heemgång på bonden Torkiell och slagit hans hustru på sinn nattsängh, skiält ländzmannen Anders Arfwidson många otillbörlige skällsord. Sammaledes och heela giästebudzlaget, för juthedieflar och jempteskällmar, och sidst belägrat konan Margareta Carlsdotter. För desse sine begångne brott, intet äger at plichta medh, uthan bahra kroppen och elliest ähr een fattig karl. Hwarföre kunne denne ringa rätten honom Gabriel Anderson eij befrija, uthan dömbde honom för medelst effter 1 cap Edsöris b. L.L. från lifwet. Doch alt sådant her om widare till denne höglofl. Kongl. hoffrättens nådgunstige resolution, uhi allsom största underdånigheet heemstält och remitterat.

Denne ransakning afgick den 2 januarij 1667. Kongl. hoffrättens resolution af den 14 februarij 1667 at Gabriel skall plichta för desse sine begångne fehl och excesser med 8 gånger gattulopp. [*fol. 61v*]

Angaff deslijkest ländzmannen Anders Arfwidson een hoordomslast wara begångin uthi detta tingelaget, aff hooffslagaren under wälborne h:r öfwerstens compagnie, Lodwich Hällman, een gifter man, hafwer des sin hustru i gården med sigh, och lijkwäl gått från sin ächta sängh och hustro och belägrat kohnan Märit Persdotter, barnfödd i Norderöhn och Backe by, men nu warandes i Åhs sochn, och aflat barn tillhopa, hwilket föddes för 14 dagar sedan. Denne Lodwich Hellman föreställtes, och oppå rättens tillfrågan, bekände sigh, Gud bättre denne grofwa synd hafwa begångit, men föregifwer konan Märith Pedersdotter hafwer sigh der till bedragit. Så emedan saken ähr bekänd, dy skall Lodwich Hellman, som een gifft man ähr, för eenfalt hoor plichta 80 d:r s.m:t förmedelst drottning Christinæ resolution och 1 punct, af den 18 maij 1653 och konan Märitha Persd:r 40 d:r s.m:t. Desse förundtes dilation, effter dheras trägne anhållan, med bötterne, till nästkommande Kyndersmässo dagh. Dher dhe då eij erläggias, så skola dhe, förmedelst ofwan bem:te drottning Christinæ resolution, plichta medh kroppen och gatulöpande, och konan med rijs för tingzstugudörren.

Ting den 25 april 1667

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 93v – 95r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3148, fol. 618r – 620r, RA.

Anno 1667 den 25 aprilis höltz lagha tingh uthi Rödhöen närwarandhes befallningzman, och närskrefne edhsworne tollffmen.

Jönns Oluffsson i Kiählen	Jönns Månsson i Åhsskott
Lars Ericksson i Faxnäld	Lars Nillsson i Miählan
Oluff Oluffsson i Trustadh	Pehr Hemingsson i Nyland

Pehr Olufson i Hubwelwiken	Oluf Larson i Bygn
Jöns Mikelson i Nygården	Christen Nillson i Gräfftom
Jacob Olufson i Tandh	Erick Olufson i Trätgiärd

Samma dagh oplästes den högl. Kongl. håffrettens nådhgunstighe ankombne resolution öfwer ryttaren Gabriel Andersson, att han för sina begångne fehl och exesser bör löpa 8 gångher gatulop. Oppstegh för dhen skuldh brodheren qwartermestaren Pehr Andersson, begiärandhes ödmiukelighen någhon delation till h:s exell:tz höghwellb:e gouverneurens lyckeligha ankomst hitt i landet, då han uthi all underdåhnighet [will] suplicera, om någhon förskoningh och lindringh på straffett, att han nådhgunstigast kundhe slippa, medh någon penningeplicht, dhem han dher förinnan will åthlitha christmildhe meniskior om någon hiälp. Gick för dhen skuldh qwartermestaren uthi personalcaution för sin brodher Gabriel, att han skall tillstädes wara när påfordras.

Swar på h:s exell:tz gouverneuren högwäll:ne Carl Sparre oppå Brundflodh landztingh den 16 decemb. 1667 nådhgunstigast resoluerade öfwer dhenne sack som föllier, ehuru well den högl. Kongl. håffretten i nådher hafwer resolveradt att ryttaren Gabril Andersson för sina grofwa exesser skall plichta medh 8 gångher gatulopp, effter han ingha peningar ägher att bötha m*ed.* Så hafwer han likwell giönom christmildhe meniskors tillhielp [*fol. 94r*] samblat sigh 30 d:r s.m:t, dhem han uthi all ödmiukhett, för sin brott tillbiudher ährläggia, och widh så fast tillfälle, will man oppå Kongl. Maij:tz nådighe behaag honom för gatuloppen hafwa frijkallat, så widha han till dhe 10 d:r s.m:tt han redha hafwer betalt för lägersmåhlet, ähnnu utgiffwer 20 d:r s.m:tt så at hela summan bliffwer 30 d:r s.m:tt, hwilket befallningzman ställer sig till effterrättelse.

Hoffsmedhen Lodwick Hillman, en gifft man, föresteltes, hwilken förledin den 17 novemb. 1666 sackfälltes för enfalt hoor till 80 d:r s.m:tt och allenast begäradhe dilation medh bötterne till den 1 februari 1667 att erläggia, dher på han till datum har allenast, 33 ½ d:r s.m:tt betalt. Restera 16 ½ d:r s.m:tt, ödmiukelighen nu anhållandez om någon widare delation, till hans exell:tz högwälborne h:r gouverneurens ankomst, att han för sin fattigdomb och sinnedtz swårmodighhetz skuldh kunne nådgunstigast med resten benådes. Hwar på hans exell:tz högwelborne gouverneuren denne resolution nådgunstigast medhdellte hoffsmedhen Lodwick Hillman, nembl:n:

Ehuru well denne supplicant för dett lägersmåhl han begångit hafwer, ähr sackfält medh rätta till 80 d:r s.m:t bötter, will iagh liekwell i anseendhe till hans stora fattighdomb, sampt sinnes swårmodighet oppå Kongl. Maij:tz dragande kall och embetz wäggnar hafwa honom medgiffwit att blifwa befredigatt för de bötter som ännu återstå, wäll förståendes dhe 33 ½ d:r s.m:t ähre ährlagde, hwilket befallningzman wet sigh effterrätta. Datum Frössönn den 18 decemb*ris* 1667. [*fol. 94v*]

Samma dagh klagade ryttaren Lill Swen Jönsson att ryttaren Erick Inghebrectsson hafwer kommit honom uthi ropp och rycte, lika som han skulle hafwa hafft olofligh omgiängie med trumpetarens Franssez hustru Ellsa Johansdotter, refererandes at han haf:r budit trumpetaren Frans och hans hustru hem till sigh, i sitt qwarter och blifwit dher qwar något in på affton. I medler tidh hafwer ryttaren Erick Inghiebretsson sagt at efftersom Swen Jönsson hafwer lagt sig soffwa på bäncken, ähr fuller i den meningh at luhra, på dett han skulle få liggia hos trumpetare Ällsa, hwilket Erick sagt hafwer till Jöran i Krokom, och Jöran dhett samma sagt åth Swen. Jöran Eriksson tillfrågades om så uthi sanningh? Han betygade så hafwe hört aff Erikz mundh, men omsidher hafwer Erik bedz före, sig eij annat wetta medh dhem än ähra och gått.

Sammaledes hafwer och Erick Inghiebrechtsson skältt Joen Mickellsson uthi druckenskap för tiuff och skällm, men måndaghen der effter beditz före och uthgiffwit sin skrifft eij annadt wetta medh honom än ähra och gott.

Denne Erick Ingiebretson, som eij har comparerat rettens stembningh, sackfältes till 3 m:k s.m:t effter 33 cap. Tingmåhlab. L.L.

Den 14 maij 1667. Emädhan såsom denne Lill S[w]en tänker sig at tagha Frans trumpetares hustru syster till ächta, dy effter hans anhållande förestelltes Erik Ingiebrechtsson, ryttare, oppå Brunflodh [landz]tingh, hwilken sigh alldeles excuserer, sådant tall fuller sagt uthi sit fyllerij och [*fol. 95r*] druckenskap och mehrendels uthi skiämpt. Men nu högeligen bedz före och elliest inte annat wetta med Lill Swen och trumpetare Ällssa än som ähra och gott. För den skull remiteras denne saak till lagha tingh herföre lagl:n plichta.

Effter qwartermestarens Pehr Anderssons anhållande befaltes ländzman Andhers Arffwidsson, och 5 aff tollfften i Åhs och Aspås att oppretta deras gambla råå och röör emillan honom och Oluff Olufsson i Nässet, hwilket innan nästkommandhe sommar effterkommas skall, och sädan medhdela parterna en skrifft derpå dhem till rättelsse.

Emädhan som qwartermestaren förewitter sine grannar hafwer oprifwit och förstört hans fiskie, dy pålades Enar Ericksson i Aspås by med sine grannar af denne rätten att dhe innan neste lagh och tingh förskaffa sigh edhgiärdzmen, och ifrån denne beskyldningh, och misstancka, lagl:n befrija. Hwar och ickie dhe effterkomma, will rätten giffwa sitt uthslagh i saken.

Fälltskiäraren m:r Oluf Lorentz W[u]llff opbiudher 2:ne tundlandh i Wiken andre gånghen, kiöpt af Jöns Gunnarsson och Erick Persson för 56 r.d:r, men bör dher aff medh rätta korta aff summan så myckit som gode män effter mätismanne ordom betyga fönstren och bygningen warit wärda, uthi Lodwickz stugu.

Oluff Nillsson i Össa oppbiudher andre gången 4 tunnlandh angåendhe Joen Åkessons syttningh till näste släctinghe.

Oluff Edfastesson opbiudher 2:ne kiöpeskriffter 3:die gången, den ena på 30 r.d:r och den 2:die på 15 r.d:r lydande.

Stor Pe[d]er Hemingsson i Häste pålades at innan näst kommandhe laga tingh skaffa sin dotter Kerstin [*fol. 95v*] Pehrsdotter tillstädes, eller plichta för henne 5 d:r s.m:t för deth lägersmåhl hon med en bagge [*norrman*] begångit haf:r, då dhe bäggie tiänte hos h:r öfwersten.

Effter förr afgångin domb af den 8 octob. 1666 rimiteras denne sack till execution angåendhe dhe 14 ¼ r.d:r giäldh som Oluf Persson på Giälegården giort haffwer, hwilke Tomas Persson, som gården nu tillträdher, betala skall till Oluf Edfastesson och Christopher Andhersson i Bye, uthan något widare opskoff och be:te p:g:r på gårdsens reckningh opföra.

Ting den 23 september 1667

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 109v – 110r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3148, fol. 633v – 634r, RA.

Rödöhns tingelagh den 23 septemb. [1667]. Närwarandes cronones befallningzman wellb:de Daniel Bertillsson tillika med unde[r]lagman Pehr Classon.

Samma dato beswärade sig tollffmennerne i detta tingelagh dhett deras siählesöriare och kyrkioherde h:r Hans Damianus haf*we*r förledin sommar och julij månad skält ländz- och tollffmen och sochneskrifwaren för skiälmar och inga ärligh[e] karlar williandhess för den skuldh eij sättia sig uthi någon nämbd eller rätt för en sådant lagl:n afhulpit [*fol. 110r*] och slättadt ähr. Pehr Olufsson i Hägra, å gemehne manss weg:r, angaf wara lika medh tollff-mennerne beskylte för inga ährlighe karlar. Befallningzman tillsporde allmoghen om ickie h:r Hans Damianij haf:er sådant afbedit, effter bef*all*ningzmans och lagmans skrifwelse och förmaningh sådant att affinna sig med dhem, hwilke till answar gåfwo, att h:r Hans sådant eij actadt haffwer, eller någon gångh omtallt, mindre effterkommit ähr.

Erik Olufsson i Undrom beswärade sig det h:r Hans Damianus haf:r på siste storböhndaghen af predikstolen honom illa afmåhlat och uthropt, lika som han skulle på andra storböhndaghen warit druckin och gått i gårdarna och krafft op sin uthståendhe giäldh, hwar emot Erik Olufsson protesterar, sådant aldrig warit någon sanningh medh.

Och emädhan tollffmännerna för desse skiäldzordh eij willia sättia sig uthi rätten, eij heller någon annan tollfft kunne uthwällias effter de och [a]lla ihop ähre skällte för inga ährlighe män. Eij heller wille h:r Hans Damianus comparera, dy kundhe man för denna gången eij någott tingh hålla uthan opskiötz till widare betänckningh.

Dito affstraffades hoffsmedens Lodvich Hillmans kohna Märit Pährsdotter, som förledin den 17 novemb. 1666 sackfältess för ehnfalt hoor till 20 d:r s.m:t, och emädhan hon inga medhel hade be:te bötter att ährläggia, dy plichtade hon medh kroppen och rijss slijtandhe aff böndhren för tinghsstugudören.

Ting den 11 februari 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 182r – 183v, ÖLA.

Anno 1668 denn 11 februarij höltz laga tingh i Rödöön, närwarandes cronones befall-ningzman wäl:d Daniel Bertilsson och desse nämbdemän.

Oluff Person i Sehm	Jöns Månsson i Åskott
Jacob Olufson i Tängh	Anders Nilsson i Miähla
Per Hemingson i Nylandh	Christen Nilsson i Greffte
Per Olufson i Husswijken	Jöns Michelsson i Nygården
Lars Erichson i Faxnälfwen	Oluf Larson i Bye
Oluf Olufson i Trustadh	Erich Siulsson i Kielen

1. Göhle Siulsd:r och Carl Siulsson i Åås som eij hafwa comparerat tingzstembningen at redogiöra det uthspridde tahl om Oluf Jonsson i Landsom, som om nattetijdh skulle gåt i

fähuset, derför saken måste opskiutes till deras sammankomst och dhe plichta hwartera för stembningzföracht hwar sine 3 m:k s.m:t effter 33 cap. Tingm.b. L.L.

2. Anders Erichson i Dwärsätt påladhes att tillställa Nilss Jonsson i Byyn 2 r.d:r uthan widare opskoff, och sedhan tillträda sin faders [*fol. 182v*] bortpanttadhe myra, som han undan gårdhen uthi en långligh tijdh brukat.

3. Oluff Nilsson i Öhsa, opbiudher gårdhen han åboor tridie gången, men klandrass af Siul Enarsson och Joen Thomsson för den halfwa gårdhen. Dy påladhes honom först försohna wederböranderne för be:te halfwa gårdh för fastebreff uthgifwes.

4. Fäldtskiäraren m:r Oluf Lorentz Wulff, opbiudher Wijkegården om 2 tunl:d tridie gången, för 56 r.d:r kiöpt af Jacob Gunnarsson och Erich Person i Kielen. Effter ingen här på klandradhe, dy bewilliadhes fastebreeff, då kiöpet lagståndit blif:r.

5. Anders Olufson i Sällie, som medh ohöfwisk munn för rätten sig ehrtedde, kallandhes sin swåger Nilss Olufson i Säther lappare, dy saakfältes till 3 m:k s.m:t effter 43 cap. Ting.b. L.L.

6. Effter rättens skiäliga ompröfwandhe pålades Anders Olufson i Sillie at tillställa Joen Michelsson i Krokom een r.d:r. Sammaledes ehrkändhe rätten skiäligt, at Nilss Olufson i Säther skahl uthan widare upskoff betahla sin swåger Anders Olufson i Sillie 2 r.d:r, huar medh sedhan dheras prætensioner blifwa ophäfne, och hööt kännes af intet wärdhe, effter det ingen haar det på 20 åhrs tijdh fordrat.

7. Effter commissorial rättens resolution af den 24 julij 1667 att arbetescarlarna samptl. Oluf Person ryttare, Aaron Olufson i Giähle, Nilss Erichson i Öhsa, Jöran Erichson ryttare, Hans Person i Lägdan, Eedfast Hemingson, Nilss Jonsson i Krokom och Jöns Erichson i Öhsa skohla förfärdiga prästegårdhz bygningen swarsgodh innan nästkommandhe Michelsmessodagh, hwilket dhe eij effterkommit hafua, utan Joen Michelsson derföre saakfältes på Brundflodz [*fol. 183r*] landztingh den 16 decemb. 1667 till 40 m:k s.m:t. Erkendhe fördenskuldh rätten skiäligt, att desse offwanbe:te arbeteskarlar skohla eij allenast desse 40 m:k Joen Michelsson refundera, uthan och förfärdiga prästegårdz bygningen så at han är swarsgodt och kyrkioheerdhen till godh nöija och behagh, helst medhan arbeteskarlarna sin fulla betalningh för sitt giordhe arbete bekommit hafua.

8. Pehr Håkansson i Sörbyn saakfältes för swarslöösa effter tingzstembningens försittiande till Simon Olofssons i Backes saak 3 m:k s.m:t, effter 33 cap. Tingm.b. L.L.

9. Oluff Erichsson i Nordanelfwen opbiudher gårdhen han åboor andhre gången, som han kiöpt hafuer af Giöte Larsson för 55 ¾ r.d:r, men klandrades af Oluf Nilsson i Tullus, som bördeman ähr, den samma willia inlösa. Dy pålades honom skaffa peningarne till nästkommandhe midfasto torsdagh och betahla Oluf Erichson för sitt åbo, effter mätismanna ordhom, intill des behåller Oluf gårdhen.

10. Pehr Olufsson i Hufwelswijken opbiudher gårdhen han åboor, tridie gången, men klandras af Anders Olufson i Wijke eij wara uthlöst på sin hust. wäg:r een systerlott, dy befalles länss- och tolfmän sluta rächningh dhem emillan.

11. Anders Person i Backe, obiudher gårdhen ibid. andre gången, om 2 ½ tunl:d, för 50 r.d:r sigh tillhandlat.

12. Oluf Eedfastesson opbiudher tridie gången gårdhen i Wästerkiehln, kiöpt för 60 r.d:r af rätta odelssmännerne, bestående af 1 ⅓ tunl:d.

13. Jöns Jonsson i Granbo, opbiudher sin gård andre gången, kiöpt af Hellie Larsson ibid. för 37 r.d:r.

14. Joen Erichson i Smedzåssen kiäradhe å sin och sine bröders, [*fol. 183v*] Måns och Pehr Erichzsönners, barns wäg:r till Erich Jönsson i Trullssåssen effter någon pant, nu siettepart uthi Trullssåssen, som för 20 åhr sedhan ähr wordin uthi sine bröders barns omyndige åhr pantsatt för 33 r.d:r och Erich Jönsson be:te godz alt sedhan nyttiat och brukat, men Joen Erichson skatten der af åhrligen till cronan dragit och uthgiordt. Och emedhan detta godz ähr Joen Erichson och hans bröderbarn arfligen tillfallit, effter deras sahl. modher och fars modher Orsihl Erichzd:r i Smedzååss, hwilken sitt odelsgodz uthi ~~Trullssåssen~~ Nordanälf bortbytte medh Mattes Nilssons odelsgodz uthi Trullssåssen under sigh och hwar sine arfwingar ewärdeligen att behålla, som tillseendes ähr, af tingzskrifwarens Jöns Michelssons der å gifne dombreff, daterat på höstetinget i Kiehlen d. 12 octobris 1633.

Hwilket uthi alla sine clausulis af denne rätten erkiändes för godt och gilt, hwarföre erkendhe rätten skiäligt, att be:te godz eller siettepart skahl jembngodt tillbaka gå, som Erich Jönsson det emottogh, under Smedzåssgårdhen igen, der det fordom tillydt hafuer, emot så många pening:r som godhe män kunna Erich Jönsson läggia och tillwärdera, helst medhan han panten haar medh skough låtit igengå, hööladurna af wanskiötzell låtit förrutna, nedherfalla och afbränna. Afkortandhes först af sielfwa summan 33 r.d:r dhe 16 r.d:r Erich Jönsson sig tillgodha åtniutit hafuer, nembl:n 9 r.d:r som Joen Erichson i Smedzåssen haar för honom caverat till Näskot kyrkia, och omsidher betala måst, sedhan dhe 7 r.d:r som han är skyldigh Joen i Smedzååss bröderbarn. Men resten, 17 r.d:r, så remitteras dhe till godhe män, som godzet besichtiga skohla, huru myckit det förwärrat ähr sedhan Erich Jönsson det emottog, och hwadt han Erich Jönsson af resten, medh rätta, ähr berättigat till, skal derföre Erich Jönsson i Trulssåssen berördhe 1/6 part wara förplichtigat genast afträdha till näst-kommandhe wåhrdag, och medh dhen sedhan intet hafua at beställa, uthan berörde 1/6 part i Trulssåssen oplåta [till] Joen Erichsson i Smedzåssen och hans bröderbarn emoth be:te refusion, som för ähr omrördt, hwar effter parterne å bådhe sidhor skola wara åtskildhe och detta sig till rättelse ställa.

Ting den 21 oktober 1668

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:6, fol. 202r – 206v, ÖLA.

Anno 1668 den 21 octob. höltz laga tingh i Rödöön, närwarandes befallningzman och nämbdhen.

Oluf Persson i Sehm	Jöns Månsson i Åskått
Per Hemingson i Nylandh	Anders Nilsson i Miähla
Larss Erichson i Faxnälden	Jacob Olufsson i Tångh
Larss Olufson i Kiählen	Jöns Michelsson i Nygårdhen
Per Olsson i Hufwulswiken	Oluff Larsson i Byen
Hans Olufson i Tullus	Christen Nilsson i Gräfftom

1. Befallningzman alfwarligen förmante ländzman som tolffmän tillkiänna gifwa dhe saker som sträffwa emot Kongl Maij:ts uthgångne resolutioner och placater, såsom om eedher och sabbatzbrott, storböndagz försummande, hoor, tiufwerij, wåldzwärken uthi skough eller deras wåner, orätt tijonde inräknadt, hwilke angofwo som föllier, nembl:n.

2. Emedhan såsom länssmannen Anders Arfwidson hafuer åtskillige reesor tillsagt allmogen at lefrera från sigh cronones affradz p:g:r till länssmannen, hwilken alfwarligen tillsagt ähr af befallningzman dem upfordra och p:g:ne wählb:ne h:r öffwersten tillställe, som assignation hafuer af h:s excell:ns högwälborne h:r gouverneuren, men sådant eij effterkommit, allenast quartermestaren Pedher Andersson och Christopher Andersson i Byen be:te afradz p:g:r betahlt hafua, men dhe öfriga restera alla ihoop, som längdhen uthwijsar skohla huarthera för sin trescho plichta 3 m:k s.m:t, för deras fattigdoomb och förbön blefwo förskonte opå Kongl. Maij:ts nådige behagh.

3. Uhrsihla Persd:r i Fanbyn försummat sidste storböndagz predikan, sattes i fängelse effter hon inga p:g:e bötter äga.

4. Länssmannen i Offerdahl Moses Andersson genom sin [*fol. 202v*] skriffwelsse klagar öfuer tingz-cursens orichtige gåendhe hoos Rödönsboerne, i synnerheet i Trulssåssen, hoos Erich Jönsson Trålle, som låter honom gå till Altzen genast och eij till Offerdahl, som han på ryggen anskrifwit ähr. Derföre så får han så sent tingzbodh, skulle han eij få något bodh från Altzen, wiste han eij huadh han förrätta schulle. Detta ähr esomofftast passerat uthi Trulssåssen, eij achtandes at sådan orichtigheet ähr tillförne på tingen publicerat och warnadt, men eij achtadt. Dy kan denne rätten Erich Jönsson Trålle för sådan orichtigheet eij bijfalla, uthan saakfälla, androm till exempel och warnagel, till 3 m:k för försumelsse, hwar medh han för sin fattighdomb förskontes för denne gång.

5. Alldenstundh Anders Olufson Bagge hafwer med wredt modh gådt till Erich Olufson Gullfoot i hans ladu der han arbetadhe, kastadt in sin yxa, hwilken Erich uthkastade och Baggen sedhan instegit och slagit Erich så at han hafuer blött näseblodh, som Mårten Larsson i Fanbyn betygar, jemwäl och seedt them bägge håårdragitz, till hwilket denne Bagge eij kan neeka till, uthan föregifuer Erich hafft söndher hans yxa, derföre honom slagit, uthan hafuer denne Bagge snattat något höö från Erich, som han sielf bekänner och emedhan denne intet hafuer at plichta medh för sin brott, dy hafdes han uthi kistan, der en tijdh förblifwa.

6. Karin Siulsd:r i Kyrkiobyn i Åss klagadhe at hon blifwin insatter i kistan af kyrkioherdhen uthan någon laga doomb och Nillss Pedersson i Rösta henne tijt fördhe medh hast, tillijka medh Larss Erichson i Faxälfdhen, och der satt från middagen till qwällen och be:te Karin refererade at förledin wåras näst för Wallbormessa eller Phillippi Jacobi tijdh emot een lögerdagz natt hafuer Oluf Jonsson i Landsom kommit om natten der i mörkret dher hon lågh på fähuusskullan hoos [*fol. 203r*] Göhle Siulsd:r, hafuer han satt nedher stegan, huar på Göhle gick på nedher dher dhe war en stundh nedher under skullan. I medler tijdh war han ärnadt sombna, men han omsider kom upp. Sadhe Karin: Hwar har du warit eller huad ähr här för skrympt som går och intet tahlar. Swaradhe Göhle: Å du tååp ingen fahr åth tigh. Och när Oluf hwiskadhe medh Göhle på stegan hafuer han lembnadt mössan qwar widh hufwudgiärdhen, den Karin togh och förwahrade. Men omsidher har Göhle tagit den uthur kistan och fått[?] honom igen henne.

Oluf Jonsson bekänner sigh warit så full och druckin at han intet wiste hwadh han giorde eller gick. Mössan weet han icke huru hon kom på skullan, uthan warit så full och druckin at han eij fan henne igen, eij heller uth på dören.

Göhle omsijder förträdde och inständigt nekar eij medh denne Oluf Jonsson i Landsom hafft beställa på något oährligit sätt, uthan han som en druckin man eij wiste huadh han gick effter.

Den 22 octob. 1668. Examinerades och om detta måhl som för, men ingen kundskap här om förnummit. Tolfmän betyga, som gemene allmogen, at när denne Oluf Jonsson i Landsom plägar under tijden druckin wara, så ähr myckit swager af sigh, och han eij weet huart han går, derföre så misstankar om honom ähr kommin, och en gångh gångit uthi fähusset, der denne Göhle har legat på fähuusskullen, och straxt effter gångit dädan. Oluf bekänner sigh då warit så druckin, at han icke minnes huart han gångit hafuer, uthan detta tolfmän willia honom wäria, hafuer han skaffat sigh effterskrefne eedzgiordz män. n*eml*:n:

Oluf Jonssons i Landsom wärns män Oluf Jonsson sielf, hans hust. Ingebor Jonsd:r, Enar Erichson i Stoorgården, Nilss Jonsson i Tullus, Carl Erichson i Trångh, Oluf Nilsson i Össa, Erich Olufson, Håkan Olufson i Landsom, Oluf Eshilsson i Hällåsen, Nilss Michelson i Krokom, Erich Persson i Holskafwen, Oluf Nilsson i Tullus. [*fol. 203v*]

Såsom denne Oluf Joensson och hans hust. Ingebor Jonsd:r frijwilligen tillbiuder eedh erläggia, och tolfmän som allmogen eij annat wetta medh honom än ähra och godt, dy opå Kongl. Maij:ts nådige behagh gaf honom eedhen effter 24 cap. Tingm.b. L.L. och saken hemstältdes under Gudz domb.

Såsom Oluf Jonsson i Landsom ähr kommin i roop och rychte för en qwinnosperson, Göhle Siulsd:r, som skulle han uthi dryckzmåhl gångit till henne i fähusset, der han om natten tillhållit hafuer, men intet något sängelagh medh hwar andra söckt, som ransakningen af den 21 octob. 1668 nogsampt förmäler, ware der från lagl:n medh eedzgiordzmän purgerat och frijkändt. Förmahnes fördenskuldh hwar och en i detta tingelaget, som annorstädes, at dhe låta denne Oluf Joensson aldrigh blifwa tilltalter för detta befrijade wijthesmåhl, widh laga straff tillgiörandes.

7. Karin Jonsd:r [i] Nordannäldhen, som för 8 åhr sedhan haar låtit sigh belägra af en förrymbder ryttare Långh Jöns, men bägge afdragne till Norige, men ingen thera plichtat, och emedhan som arf ähr fallin Karin till hender här i Nordnäldhen, dy befaltes länssman uthtaga cronones bötter 5 d:r s.m:t.

8. Effter rättens öffwerwägandhe och sakens noga skiärskodande afsadhes at h*ust*. Märit Jonsd:r ähr berättigadt till det tunl:d uthi Dawersätt som hon har sigh tillbydt för sin odel uthi Hägre by, hwilket Per Persson nu förmenar sigh drifwa henne der ifrån, effter han skulle wara bördigh der till. Men effter änckian har bydt sitt odel uthi detta och jord i jordh, dy kan denne rätten eij döma henne der ifrån, uthan heller för Dewersätt tunlandet rådha och giöra der af det han bäst änkian kan och gitter. [*fol. 204r*]

9. Wijkz eller qwarnbäcken [som] parterna Håkan Persson Weigman och Per Olufson i Hufwulswijken twista om, ehrkändhe rätten skiäligt at de skulle uthi be:te bäck lijka deelachtige wara och tillhoopa nyttia och bruka uthi fisket, helst emedhan dhe och med hwar andra gå klöff om klöff medh boskap.

10. Och emedan som änkian h. Märit har detta tunlandh i Dewersätt af owettenheet försåldt till Per Olufson och der på opburit half siette r.d:r och nu för sine små barn skuldh eij det samma kan mista, uthan nu åthres, hwarföre ehrkändhe rätten skiäligt, at änkian skahl genast gifua Per Olufson sine uthlagde p:g:r igen och tillträda tunlandet i Dewersätt, hälst emedhan hon sådant uthan sin målsmans rådh och samtyckio såldhe. Angåendhe det åbo Per Olufson anlagdt hafuer skola ländz- och tolfmän besichtige och honom af änkian effter mätismanna ordom refunderas, och sedhan wara åtskildhe.

11. Effter rättens godtfinnande afsadhes, at Anders Siulsson i Kiehlen skahl wedergälla Anders Hemingson i Trustadh halfwa skadan för den häst för honom ihielbitin ähr, 3 r.d:r at betahla genast, huar uthi en bock och inräknas, som haar gådt uthi en hafra stock Anders Siulsson oprättadt hafuer, och således wara frij för hans wijdare prætension, helst emedhan och Anders Hemingson till detta sielf någon orsaak ähr, icke straxt hafft omwårdnat och tagit sin häst tillbaka fr[å]n Altzen.

12. Ehuruwähl rätten hadhe godt fogh at saakfälla Röstamännerne i Åss, som emot befallningzmans förbudz zedell af den 6 junij 1668 gångit med sin boskap på Backemännernes skough, den Röstaman till datum hafua sigh tillägnat, [*fol. 204v*] effter ödheböhlet i Sömstadh för förbudit till 40 [m:k] s.m:t, 32 cap. Kong.b., som der sin boskap hafft hafua. Men oppå Kongl. Maij:ts nådige behagh förskontes dhe för denne gången, helst emedhan dhe sådant rätteligen eij af wijst hafua. Men komma dhe någon gångh igen, hafua dhe förwärkat sine 40 m:k s.m:t huartera. Angående sielfwa ödhebölet Semstadh, inom hanck och stöör, så behålla Röstamänn, men skogen der omkringh liggiande genast afträda och den oplåta, at nyttia och bruka och behålla för Röstamännens här å widare tilltahl och sådant tillfälle af Sweriges lagh och 40 cap. By*ggninga* b. L.L. som h:ns excell:s högwählborne h:r gouverneurens mehrbe:te resolution af den 3 maij 1666, huar effter parterne ställe sigh till rättelsse.

13. Afsadhes, at emedhan som Asspåss- och Näskotboerne, med tillbudne eedh, bekänna och tillstå at dhe hafua richtigt erlagdt till sahl. Oluf Michelssons på Medstugun fullmechtigh prophossen Elof Olofson resterande Medstugu tull, hwarföre kännes dhe frij för h*ust*. Elizabetz fordran, och sökie sin sahl. mans fullmächtigh Elof Olufson uthi Medelpadh, det bäst han gitter.

14. Jöns Månsson i Åskot opbiudher förste gången 1 tunl:d som han kiöpt hafuer af Per Erichsson ibid. för 10 r.d:r.

15. Länss- och tolfmän befalles wärdera wällerdhe h:r Erichz Tusheri åbo och anwende omkostnadt på gårdhen, huar effter odelsmännerna böhra h:r Erich contentera effter mätismanna ordom, intill dess behåller h:r Erich gårdhen han sin fulla betahlningh bekommit.

16. Effter sakens noga öffwerwägandhe och sidermehra parternes föreningh emillan Karin Olufzd:r och Erich Olufson i [*fol. 205r*] Lundh, blefwo sålundha förlichte om dhe lösa pertzedlar, som han har hafft om händher, at Erich böhr tillställa Karin 12 r.d:r, och interesse böhr effter denne dato afgå, der dhe eij straxt betalte blifwa. Böhr uthan den koon och en qwiga, som uthan detta eij ähr inrächnadt, hwar medh dhe sedhan skohla wara åtskildhe.

17. Anders Persson i Backe opbiudher gårdhen han kiöpt hafuer tridie gången för 50 r.d:r, beståendhe af 2 ¾ tunl:d, och emedan ingen här på klandradhe bewilliadhes dombreeff.

18. Jöns Joensson i Granboo opbiudher sin gård ibid. tridie gången, beståendhe af 3 tunl:d, derföre han gifwit in alles 60 r.d:r 1 ort och 12 skill:r. Emedhan ingen yrckiar derföre uthgiffz fastebreff, helst emedan inga skiähl finnas der till Per Önnesons klandher.

19. Nilss Joensson i Tullus bewilliadhes faste- och dombreff på sin gårdh Tullus i Näskot sochn, af 2 ½ tunl:d, alldenstund hans kiöp å samma jordh ähr lagligen opbudit och lagståndit, och ingen det i medler tijdh af nästom fränder hafua der på klandrat.

20. Emedhan såsom Anders Olufson i Sillie, Larss Persson i Trustadh och Karin Olufzd:r blifwa effter slutne rächningar emillan sigh och sine bröder Erich Olufson i Lundh och Nilss Olufson i Sätter skyldige pro resto hwar sine 9 r.d:r 1 ort, och dhe för deres modher Agniss Erichzd:r uthi lijfztijdhen födt och skiöt hafwa, nembl. Erich Olufson uthi 20 åhrs tijdh, och Nilss Olufson uthi 15 åhrs tijdh, her emot dhe sielfwa på sine egen fordran hafua afkortat hwartera 18 r.d:r 2 ort 12 sk:ll:r, belöpandes skiötzelz summans rest 65 r.d:r för uthan den fastejordhen Erich och Nilss tillhoopa bekommit, nembl. Erich Olufson i Lundh 2 ½ tunl:d i Lundh för 24 r.d:r. [per] tunl:d, effter tolfmäns werdering, belöper 60 r.d:r, och Nilss [*fol. 205v*] Olufson i Lundh itt tunl:d i Säther för 24 r.d:r, för modrens Agnis d:rs skötzel. Hwar af Nilss sielf afkortar för sigh 17 r.d:r 1 ort, och 1 r.d:r 1 ort och 12 skill:r betalar till Erich Olufson Lundh. Ähr tillhopa, som sagt ähr, 18 r.d:r 12 skill:r och dhe andra 3 stycken betahla till Erich Lund hwar sine 9 r.d:r 1 ort, belöper heela summan 29 r.d:r 12 skill:r, som Erich Olfson i Lundh ähr berättigadt af dhe andra sine syskon, erkändhe rätten skiähligt dhe genast uthan upskoff betahla skohla effter rächningens innehåldh, hwar med sedhan alla syskones twister, så at det lösa som fasta jorden skola alldeles wara ophäfne och dödade.

21. Den 21octobris 1668 förestältes åter Erich Joensson i Stoorgården, som ähr kommin uthi roop och ryckte hafua gångit uthi fähusset till tössen Göhle Siulsd:r, som gammal kohnan Karin Siulsd:r [i] Kyrkiobyn j Åss sochn förledin d. 11 febr. 1668 berättat och angifwit hafuer skulle warit händt någon tijdh för Philippi Jacobi tijdh 1667 att när han kom gångandes i dören till fähusset, haar eldzliusset, som war itt stickblåss, uthblåst. Wid det samma har Erich Jonsson uthkommit från Göhle, uthur fähusset, hälsandhes på Karin och gick sin wägh. Till hwilket Erich Jonsson och Göhle eij kunna neka till så wara tillgångit, at Erich war in i fähusset som snarast, och stickblåset af sielff uthsloknat, då Karin kom i dören, bägge inständigt neka skulle hafua hafft medh hwar annan något oährligit at beställa, huarken då eller annan gångh.

Oluf Olufsson i Trustadh och Larss Erichson i Faxnälfden, bägge tolfmän, gofwo tillkänna Karins berättelse, at denne Erich Joensson haar fuller warit uthi be:te fähuuss till Göhle, men huadh han der uthrättat hafuer ähr dhem okunnogt. [*fol. 206r*]

Och såsom detta ähr gångit uthi swangh i bygden, och Erich Jönsson ähr gångin från detta fähuuss, derföre stoora misstankar till honom fattas eij wara alt klart. Tolfmän opå tillfrågan eij kunna från detta rychte honom Erich Jonsson huarken wäria eller fälla, som ettera bordhe effterkommas, inga eedzgiärdzmän kan han på detta tinget sigh skaffa, uthlofwandhe till nästa laga tingh, tillijka medh Göhle Siulsd:r, sigh förskaffa som dem från detta ryckte kunna lagl:n befrija, hwilket honom och påladhes effterkomma, der han förmenar sig wara frij. I medler tijdh förmantes länss- och tolfmän, der om granneligen ransaka uthi deras bygdelagh hurudann saaken sigh förwetter.

22. Den 21 octobris 1668. Hufwulswijken [*felskrivning för* Per Olsson] bewilliades faste- och dombref på sin gårdh Hufwulswijken beståendhe af 4 tunl:d, alldenstundh hans kiöp å samma jord ähr lagligen opbudit och lagståndit, och ingen det i medler tijdh af nästom fränder hafuer der på klandrat.

23. Rechart Olufson i Berge opwiste i rätten en lagbudin och lagståndin panteskrifft af dato 22 augusti 1659, hwar medh bewijsandes huruledes Oluf Olufson [i] Kånkebacken hafuer till honom och Jöns Nilsson [i] Walle pantsatt itt slottegodz, Wäster Nifzåssen, för 20 r.d:r, hwilken pant befallningzman och landzskrifwaren sine p:g:r igen och såledhes panten emottagit, hwilken han alt sedan brukat för interesse för p:g:nes borttowarandhe, och ehuruwähl Rechart Olufson hafuer panten lagligen på tingen låtit wederböranden till återlössn hembiudha, såsom den 7 september 1663 och 8 octobris 1666, men Oluf i Kånkbacken sådant

eij till datum effterkommit, uthan för rätten försäkradhe Rechart Olufson be:te pant oklandrat för andras i Trångh få nyttia och bruka, in till han sielf eller någon af hans hust. syster Märit och Brita Siulsd:trar af sine egne medell [*fol. 206v*] den inlösa. Hwarföre erkändhe rätten skiäligt att Rechart Olufson ähr berättigat be:te pant oklandrat till brukz åtniuta, intill dess wederböranderna af sine egne medell den samma inlösa, och [i] medlertijdh förbiudes Oluf widh laga straff tillgiörandes eij giöra Rechart Olufson något intrångh medh sin boskap på be:te panten, anten medh muhlbetandhe eller fädräfft der igenom eller något annat oskiähl.

24. Oluf Nillsson i Ösa, præsenterade sin sytningzskrifft 4:de resan, och för rätten förehades Per Håkansson, Lill Siul Enarsson och hans swärmoder Gunbor Åkesd:r, Enar Siulssons änkia, som förra tinget klandrade på be:te sin uthgifne skrifft. Men såsom dhe tillförne här till sitt samtyckie gifwit hafua, som be:te bref uthwijser, med sine nampn och bomerkien, det samma oryggeligit ähr, uthan kiöp bör stånda och eij återgånga, derföre dhe för sitt eenside klandher sattes i stocken androm till warnagell, effter dhe inga p:g:r bötter hafua och sedhan bewilliades fastebref uthgifwas.

Ting den 21 maj 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 28v – 32v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3150, fol. 644v – 648v, RA.

Rödhööns tingelagh d. 21 maij a:o 1669, närwarandes befallningzman wälb:tt Daniel Bertillsson med nämbden:

Oluff Persson i Sehm	Jöns Månsson i Åskott
Joen Olufsson i Kählen	Anders Nillsson i Miähla
Lars Erichsson i Faxnälden	Per Hemminghsson i Nylandh
Anders Olofsson i Tuhluss	Carl Erichsson i Trången
Oluff Larsson i Byen	Gumundh Enarsson i Dwersett
Christen Nillsson i Gräffte	Oluff Joensson i Rösta

1. Desse trenne tollffmän som tillsattes, Carl Erichsson i Trånge, Gumundh Enarsson, och Oluff Joensson i Rösta, aflade sin tollffmanna edh.

2. Ländzman Anderss Arfwedsson aflade sin edh, sitt ländzmans embete troligen förese.

3. Dato läth befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson igenom laghman publicera effterföliande Kongl. resolutioner som öfwerlefwererade ähre ifrån hans excell:ttz högwällborne h:r gouverneuren, hwillcka tollffmän med allmogen, [tillstodo] endells wara tillförende af hans wördigheet kiyrckioherden h:r Hans Damiano opläste, nembl. 1688 åhrs richzdagz besluth.

2. Missbruuk och oordning, afskafwende widh troolofningz brölop, barndoop, och begraffningar sampt klädsdrächter.

3. Sedan om missbruck och ordningars etc.

4. Opläses placatet och reductions wärcket.

5. Publicerades executions resolutionerne som sluttne ähre på richzdagen, jempte härädz kijsternes reparation, hwarest häratz saachörerne förwares böhre. [*fol. 29r*]

6. Publicerades om postordningen här i Swergies rijke.

7. Om cronones uthlagers ährläggiande.

8. 1664 åhrs placat om måhl och wicht förelästes allmogen.

4. Ehuruwähl Erich Joensson i Stoorgården hafwer för 2 åhr sedan gångit een resa uthi ett fähuus på kyrkioherdens kyrkiobohl i Ååss, att lefwerera till sin gamble tiänstepijga Göhle Siulsd:r 1 orth i päningar, resterade på hennes löhn, som kohnan Karin Siulzd:r berättat hafwer sett honom uthkomma, när han kom gångandes till bem:te fähuus, men icke tillaget honom något ärliget styckie, uthan, som tollffmanen Christen Joensson betygar, haar han honom en gångh ombidit, bem:te päningar föhra till Göhle, men omsijder dhem sielf fördt till henne, som Erich Joensson sielff tillståår, dijtt warit och Göhle betallat. Derföre kunde rätten om detta ährendet eij annat sluta och döma, uthan Erich Joensson från detta rycttett frijkalla, hafwa medh Göhle intet någodt oährligit beställa, uthan dhe bägie taga på sin siäls salligheet intett någott oährligit hafft med huarandra att beställa, för den skull och nämbden hwarken kunde honom wärja eller fälla effter 34 cap. Tinghm.b. L.L., uthan hemskiuta sådant effter dommarereglen, under Gudz domb, och Erich Joensson frijsades ifrån detta, derföre och allmogen wahrnades, honom här uthinnan eij något förekasta, wid straff tillgiörandes.

Angående Karin Siulsd:r, haar hon eij så angifwitt, som skulle dhe medh huarannan hafft något oährligit att beställa, uthan sedt honom gå uthur fäähussett, som han sielff tillståhr, dy kännes hon för bötterne frij.

5. Affsades, att ehuruwähl Joen Larsson i Näässet förmehnar med sitt gamble pergamäntz breff aff dato 1528 att desse trenne myrar, Långmyra, Moomyra, och Dehlemyra, skulle [*fol. 29v*] tillijka under hans gårdh, men i breefwett ståår detta ordet undan skellde[?] till qwartermestarens Peder Anderssons och Oluff Olsson i lägde \gårdar, som Joen Larsson i desse åhr 1665, 1666, 1668 brukat haf:r/ till sin gårdh. Hwarföre ehrkände rätten skälligt att qwartermestaren och Oluff Olsson skolle desse myror tillträda, och Joen Larsson känes förplichtat der ifrån affträda. Och ehuruwäll rätten hade godt fogh att saakfälla Joen Larsson för detta, men för sin enfalldigheet och fattighdohm förskontes han, allenast han refunderar sine grannar med hööbergningz arbette i detta åhr, och slåår åth dem, men grannarne hööet behålla, sedan deth bergat ähr.

6. Utaff inkombne skähl kan rätten eij ogilla deth gårdbytte som Oluff Joensson i Smedzåssen haar giordt med Nills Nillsson för detta boendes i Smedzåssen, men nu för 7 åhr sedan till Norgie förrest, uthi gode mäns närvaro sluttit 1660, uthan deth samma yttereligare aff rätten approberas, helst emedan Oluff Joensson har giffwit Nills Nillsson 25 r.d:r emellan gåfwa till Tulluss gården, uthan Oluff Joensson behåller gården oklandrat, såsom sin rätta odell, och Pähr Erichsson i Kiösta och Pähr Nielsson i Wågen, medh dheras consorter, sökie sin regress till brodren Nills Nillsson, som dheras odelsjordh bordtbytt haf:r, dhet bäst dhe gitta, uthi Tulus gården, hellst emedan detta bytte har stådt oklandrat uthi 9 åhrs tijd, och gården nu till brukz kommen ähr, hwilcket opbödz förste gången, bestående af 3 ½ tunnelandh, ährkiändes altså detta skrifftestadigt effter 1 och 18 cap. Jorda.b.

7. Qwartermestaren Päder Andersson, opbiuder gården han åbor andre gången, Öf*we*rnässet ben:d, bestående af 2 tunnelandh, nästom frändom till åtherlössn.

8. Kyrckioherden wördige och wällärde h:r Hans Damianus bewilliades [*fol. 30r*] syhn på Åhs kyrkiobohl, och Rösta grannarne sammaledes och på Rödööns prästegårds ägor. Men först måste kyrkioherden ehrfara hoos venerand. consistorium att någon på consistorij wängnar [annordnas] aff pastorene, som bem:te syn tilllijka med sexmännerne bijwista till nästkommande höst.

9. Wähllärde h:r Erich Tuscherus låter opbiuda gården han åboor i Dwersett andre gången, nästom frändom till åtherlössn. Intill des behåller h:r Erich gården, till dess han fullkombligen contenterat ähr för gårdens melioration och omrörde åboo, effter ländz- och tollffmäns werderingh.

10. Dato publicerades Kongl. hoffrättens resolution öfwer twegifftingen Pehr Johansson, som haf:r twenne hustrur, vide 1664 åhrs protocoll ransakningen, att han skall plichta 160 d:r s.m:t eller löpa 7 gånger gattulopp, hwilket han d. 22 maij med gattulopp uthärdade. Om kyrckiostraffwet remitteres han till kyrkioherden.

11. Träde för rätten Oluff Jönsson i Ringsta, klageligen tillkännagifwandes, huruledess hans swåger eller hustrubroder, Peder Erichsson i Uthne gården i Lijdtz sochen, haf:r förledit åhr 1668 14 dagar för Oluffsmessa, gångit till Norgie, der han [hade] sitt [till]håldh, på Qwiekne kopparbruk, men nu hafwa dhe tijender spordt aff Staphan Oluffsson, smedh i Trålzåssen, och Mårten Oluffsson i Lägden, dhet han skulle liggia dödh widh Kopparåhn, hwillcka betyga dhet samma hördt aff Jöns Oluffsson i Skahlstugun, som kom gångandes från Lars Erichsson i Faxnälfden, till Trållzåssen.

Ibland annat tahl så refererade han detta, att hans fader Oluff Erichsson i Skahlstugun här funnit en dödh karl liggandes sunnan för Kopparåhn, och warit afkläder, den han tagit och fördt in uthi en fijskiarebodh, der hugit öf:r honom något baahr eller graanrijss öfwertäckt, gåendes så der ifrån till sitt swärfolk i Märåker, till hwillcke han hade sin ährende, och [*fol. 30v*] under wägen så oförmodeligen honom öfwerkommit, berättandess och detta att hans fader haar genom breff kundgiordt hans närskylte slächt i Lijdt, till hwillcket Oluff Jönsson nekar till, ingen skrifwelsse derom hafwa förnumit.

Frågades desse Staffan och Mårten, om dhe ingen owänskapp till denne drogo eller hafft, till hwillcket dhe neeka, deth samma tillstår och Jöns, intet af wetta någon owänskap. Larss Erichsson i Faxnälfden refererar, att näst före han har warit hoos desse personer i Trullzåssen, har han öf:r må[l]tijdh hoos honom bekiänt uppå tillfrågan, iblandh annat tahl, wara myckiet otröösampt på fiället i Möråker, referera[n]des dhe tijender han har förnumit gå i taahl, deth hans fader skulle hafwa funit en karl dödh ligiandes på Möråkersfiället.

Men några dagar der effter har Knuth Erich Persson kommit till sigh i Faxnälfden, då han om detta tillfrågade wara i sanningh eller eij, deth en dödh karl skulle wara funnen på Möråkerss fiället, swarade detta eij affwetta, uthan föregaff ett annat exempel wara skedt i Norgie, nembl. att een karl wara mördat [i] Trun[d]heimb widh steenberget på en gammal slåttpladz, liggiandes emellan twenne steenar, och kan hända wara af samma tall kommit, föregifwandes att bem:te karl Per Erichsson har warit i fölie medh sig ifrån Jemptelandh till Trundhheimb, hwarest dhe skilldes åth, begifwandes sigh till Qwiekne bruck.

Jöns Olufsson i Skalstugun föreställtes och tillfrågades, om desse personers relation ähr [sann] eller icke? Hwillcken sitt tahl begynte i Trullsåssen på Stafwan och Mårtens tillfrågan, som före ähr bem:te om hans fader skulle hafwa funnit någon karl på Möråkers fiället eller eij, till huilcket Stefwan och Mårten nu nekar honom eij först tillfrågat, uthan Jöns det sielf outhspordt bekiändt hafwer hördt dette talles af några löösgångare eller tiggiare som logerat hafwa i ländzmans gården. Men Erich Jönsson Trolle föregifwit dheth [*fol. 31r*] hans huusfolck fuller wetta, hwilken som har begynt detta tahl, antingen Jöns eller Staphan och Mårten, som till näste tingh comparera, och imedler tijdh skall Lars i Faxnälfden när han hem går föhrhöra, för än dhe andra dhem rååka.

Jöns föregifwer och detta, att när han war hem hoos sin fader förledin winter, 24 martij och frågade effter denne dödhe karl, hwillken berättade intet deth ringaste afwetta, mycket mindre om sådant hördt. Och mållzäganden Oluff Jönsson i Ringsta eij heller några tijender har fådt af honom sedan han reste ifrån Jemptelandh. Detta opskötz till wijdare ransachningh.

Emedan såsom sedelwijssaren Oluff Jönsson i Ringsta hafwer här på Rödööns tingh d. 22 maij 1669 begiärat ett resepass, att han uthi sitt wärff och ärende wara richtigh till att efftersökia sin hustrubrodher Pähr Erichsson i Uttersgården, som förledne åhr 1668 uthi Oluffzmesso tijdh reste till Norgie och eij åther kommit, den han nu för medelst berättelsse har funit ligia ihelslagen på Möråkers fiället. Hwarföre kunne wij för rättwijsan skull hans begiäran eij förwägra, uthan hoos huariom och enom i högrige eller nedrige condition kan under wägen tillijta, hafwer på deth tienst och wänligaste wellat recommendera, deth dhe wella honom uthi sitt skälliga werff och ährende wara astisterligh och obehindrat låtha fram och tillbaka passera. Hwar emoth wij hwariom och eenom uthi sådane occasioner skolle finnes skyldige att aftiäna. Befallom den gunstige lässaren Gudh ahlzmächtigh.

12. Ehuruwähl guldhsmeden m:r Johan Swahn på sin swägerska Anna Oloffsdotter i Walle enständigt påståår wara trugat till tiänst hoos m:r Oloff Lorens Wulff aff wällborne fru öfwerstinnan Chatrina Nornfeldt staddga päningar 1 orth emothtagit och gån[g]itt i tiänsten, dehr warit ifrån Michaelis till Kyndersmesso 1669. Och emedan m:r Oloff war till Räffsunds gästebodh d. 7 februarij haar Anna trädt dher ifrån, medan hussbondefollcket woro borta, och en annan pijga, Segrigh ben:d, [i] stället tillsatt, hwillcken dher tiennte 6 weckor, [*fol. 31v*] och sedan gångit der ifrån. Bägge föregifwer för ingen annan orsaak skull gångit uthur tänsten ähn för Göhle Siulsdotter stallgårdspijgan, som något otijdigh har warit emot dhem, hwillcket dhe eij heller hafwa angifwit för huussbondefollcket, sådant att ransacka och den skyldige afstraffa. Dy kan rätten eij annat sluuta och döhma ähn Anna Oloffzd:r kännes förplichtigh att antingen träda i tiänsten och åhret uthhärda, eller gifwa m:r Oloff ett åhrs löhn 3 r.d:r 1 ortth, effter 5:te punckten i tiänstefolkz stadgan.

13. Joen Larsson i Näässet och hans hustru Brijta Oluffzdotter, begie ålderstegne, opbiuda sigh till syttningz första gången till Joen Larssons barn, eller och dher de eij willia dhem emottaga, åståndar hustrun testamentera sin ägendomb under stiufbarnen, för det dhe i dödedager dhem försöria och föda skohla.

14. M:r Oluff Wulff opbiuder gården han kiöpt hafwer af Pehr Larsson och Anna Larsdotter för 50 r.d:r, bestående af 2 ⅓ tunnelandh, Nor[d]wijken ben:d.

15. Oppå Håkan Perssons i Weigmon prætenssion om Qwarnbäcken, som belägen ähr wijdh Hufwuelswijken, den Per Olsson åboor, kan rätten eij annat slutha och döma ähn som d. 21 octob. 1668 slutitt ähr, att parterne ähre lijcka deelachtighe om denne bäck, att fiska der tillhopa, hellst emedan [han] belägen ähr in oppå beges dheras obytte skogh och ängh, huarest dhe och med sin boskap gå klöfw om klöff, hwillcket sluth nu åther å nyio af rätten aproberas, huar effter parterne skolle sigh till rätelsse ställa.

16. Carl Mårtensson i Granboo opbiuder tridie gången gården han [*fol. 32r*] åboor, kiöpt aff Oluff Torstensson för 60 r.d:r, men här uthi böhr observeras, barne jorden, som omyndige ähre, och Oluff peningarne opburit, och å näste tingh skall comparera och der före räch[en]skap giöra, huru detta för wetter.

17. Joen Andersson i Fanbyn opbiuder gården han åboor förste gången, kiöpt aff Jöran Siulsson för 45 r.d:r.

18. Anders Siullsson i Kähllen fordrar aff ryttaren Mårten Bock 6 r.d:r eller få behålla deth pantängie som sal. Erich Enarsson soldat bekommit hafwer a:o 1655, och i stället detta ängie honom panttsatt, hwillcket han till a:o 1662 åthniutit haf:r, men allt sedan intet, sedan rytteriet

kom i landet. Och emedan Mårten Bock bem:te hemman kiöpt haf:r af majorn Joen Myra för 120 r.d:r, bestående aff 5 tunnelandh, huar under denne pantt ähr belägen, hwarföre ehrkänner rätten skälligt, deth Mårten restituerar Anders Siullsson desse 6 r.d:r och behåller ängiet, affkortandes sedan hooss majorn, som gården honom såldt och heemulat hafwer.

19. Mårten Bock opbiuder bem:te gårdh förste gången, såsom och detta pantteängie.

20. Aaron Olsson i Tångh låther opbiuda 1/2 gården han åboor förste gången, kiöpt af sine syskon för 49 r.d:r.

21. Jöns Månsson Åskot opbiuder ett tunnelandh ibid., kiöpt aff Per Erichsson för 10 r.d:r, andra gången.

22. Effter hans excell:ttz högwällborne h:r gouverneurns remmissorial af Rödööns laghtingh d. 24 februarij 1669, haf:r rätten företagit den twistige saaken emellan syskonen Erich Oloffsson i Lundh och hans t[r]enne systrar Ma[r]greta, Karin och Lill-Karin Oloffzd:r, angående deeres arfretigheet effter deras föräldrar i Lundh. [*fol. 32v*] Och såsom ett document war qwarlembnat hoos kiyrckioherden h:r Hans Dammianus, som tillförende skulle wara passerat å tinget, efftersändes, och widh åtherkombsten dett eij igenfådt, och i medler tijdh opsattes tinget, hafwa dhe lichwäll sins emelan, såsom köttzlige [syskon] omsijder sålunda förlichtz och öf*we*reens kommit uthi ländzmansgården i landzbefälles nerwahro, att Erich Oloffsson skall ärlägia till sine 3 systrar 31 r.d:r, [deraf Magreta Oluffzdotter, Lars Perssons hustru skall hafwa 13 r.d:r] och Anders Oloffssons hustru, Karin änckian i Sillie, 8 r.d:r, och sedan Lill-Karin Oloffsd:r 10 r.d:r; blifwer så summan 31 r.d:r, dher medh dhe woro å alla sijdor åthnögde, och rächte hwar andra handen, hwillcke peningar Erich Oluffsson loffwade effter handen med första tillfälle bettalla med all tacksamheet. Och således dhe wijdare ingen pretension, hwarcken på det lössa eller fasta arfwet i Lundhgården haf:r att fordra.

Den andra brodren, Nills Oloffsson i Säter, uthfästade till sin[e] 3 systrar, Margareta, Karin och Lill-Karin Oluffsd:r, hwarsin r.d:r uthi sochnepeningar deth eena tunlandet pretension i Säther, effter dheras moder arff fallit, som hon i stället sin arfwejordh i Lundh har måst cedera, huar med dhe rächte hwar andra handen.

Extraordinarie ting den 14 augusti 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 38v – 39r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3150, fol. 654v – 655r, RA.

Anno 1669 d. 14 augustj höltz extraordinarie tingh och ransachningh uthi Rödöön, öfwer ett begångit tijdelagh, närwarandess uthi befallningzmans ställe mons:r Daniel Oloffsson Hällman, och i underlagmans ställe landzskrifwaren wäll:tt Lars Joensson Roshemius, sampt eedhsworne tollffmähn.

Oluff Persson i Sehm	Joen Oloffsson i Kiällen
Jöns Månsson i Åskott	Larss Erichsson i Faxnälden
Pähr Henningsson i Nylandh	Hans Oloffsson i Tullus
Anders Joensson i Miäla	Christian Nillsson i Gräffte
Oloff Joensson i Rösta	Gumundh Enersson i Dwersett
Oluff Larsson i Byen	Carll Erichsson i Trångh

1. Dato angaff ländzman i Rödön Anders Arfwidhsson en höghmålls saak, om begångit tijdelagh med ett stoodh, som Jöns Erichsson i Backe tillhörde, och för några dager sedan för sigh angiffwitt att Eskell Henningsson, föd i Rödööns sochen och Krookgårdz by, om sine 25 åhr, hwillcken för 4 åhr sedan kommen här ifrån Norgie uthan något pass och beskedh, derest som han nu bekiäner hafwa för 6 åhr sedan hafft lägersmåhl med en kohna, och aflat medh henne barn, och förledin wintras komit i tiänst hoos Oloff Påhlsson i Sotha. Haf:r Jöns Erichsson förledin den 27 junij 1669, seent om en tijsdagz affton, iblan[d] annat sitt ährende kommit oförmodeligen in på denne Eskiell, der han sin gärningh med bem:te stodh i skogen bedreff, huillcken hade lagt bettzell i munnen på stodh, och hållit uthi bettzsletygelen medan gerningen påstodh, hwillcken föreställtes och effter allfwarsam förmaningh, som för bem:tt ähr, bekäner och tillståhr, som Jöns Erichsson refererat hafwer, hafft icke allenast den gången [*fol. 39r*] beställa med bem:t stodh sin fulla gerningh och skahmm, uthan och straxt förledin sommar, i begynelssen på slåttanden, frijwilligt bekänner första ressan med bem:te stodh i skogen hafft sin enda lust och willia, nembl. wid pass 14 dagar effter Sanctj Johanes dagh.

Frågades Eskiell Hemingsson om han flere resor har hafft med bem:te stodh, eller andra oskällige cr[e]atur beställa? Hwillcken till sådant neckar, uthan allenast, som bekiänt ähr, twenne resor denne odygden begångit. Uthan detta bekäner Eskiel sigh otrooligen hoos sin bonde, qwartermestaren Päder Andersson, förehållit och brukat snatterij, några småå mathsäckier ifrån honom stullit och affhändt, som ähr af föga werde.

Så emedan denne Eskiel otrugen och frijdwilligen denne sin grofwa syndh twenne resor bekänt hafwa bedrijfwit bohlerij med bem:te Jöns Erichssons i Backess stoodh i skogen, på bem:te för[f]luthne tijder, för den skull kan denne ringa rätten honom för sin syndh eij bijfalla, uthan saaker wara till liffzstraffett och döden. Först effter Gudz lagh Levit. 28, sedan effter Sweries lagh och 14 cap. Högmåhlab. Landzlagen.

Doch först hemställes denne domb och ransachningh, uthi allsom största underdåhn ödmiukheet uthi den höglofflige Kongl. hoffrättens högwijse resolution och omdöme. Sålunda wara skärskodat och ransachat bekräfftes här under, med egne handz underskrifft, jempte sochnenes bruckelige signete, etc.

Extraordinarie ting den 14 september 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 39v – 40r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3150, fol. 655v – 656r, RA.

Anno 1669 d. 14 septemb. hölltz åther extraordinarie tingh och ransachningh uthi Rödööns ländzmans gårdh, närwarandes uthi befallningzmanz ställe wäll. Daniel Oloffsson Hällman, och desse af nämbden, nembl.

Jöns Månsson i Åskott	Peder Henningsson i Nylandh
Hans Oluffsson i Tullus	Carl Erichsson i Trångh
Oloff Jönsson i Röste	Christen Nilsson i Gräffte

1. Larss i Faxnälfden och Oloff i Westersehm och Oluff Larsson i By, tolffmän, hafwa fått bodh och laga stembningh wara tillstädes, men mothwilligen försummat. Derföre sachfälltes dhe effter deth 33 cap. Tingmåhlaballcken hwardera 3 m:k peningar, [summa] 9 m:k s.m:t.

Ländzmanen Anders Arwidsson gaff tillkänna, att sedan den föra ransackningen skede d. 14 augustj om den syndaren Eskiel Hennigsson, hafwer han under warande fängelsse bekiänt

flere synder han begångit, och då effter noga och flijtigh förmaningh icke tillståå och bekiänna wille. Bekänner syndaren som föllier.

1. Bekänner han under warande nembl. tienst hoos compagnie qwartermestare Pähr Andersson i Asspååss sochn, hafwer fyra gånger hafft tijdelagh på åthskillige rum med stoo, som Joen Larsson i Nässeet och bem:te sochen tillhörde. Samma stoo betyga tollffmän 1668 om hösten wara sålldt till kyrkioherdenz son i Lijth, Päder Hansson, och widh sin resa till Ubsala försåldt. Bem:te Päder Hansson ähr eij tillstädes, uthan till Norgie på sine wärff förrester. [*fol. 40r*]

2. Bekänner och frijwilligen sigh under warande tienst hoos qwartermestaren Päder Andersson, bollat med en swartfläckiat koo, uthi hans fäähuus sex gånger. Samma koo, effter noga ransachningh, bewittnar ländzman wara i förletit åhr hoos qwartermestaren slachtat och opätin.

3. Bekänner och sigh hafwa stulit een yxa hoos Joen i Lijn, som han lembnade effter sigh hoos qwartermestaren Päder Andersson.

4. Bekänner och, effter noga förmahningh, hafft naturligh aflelsse medh alle dhe bekände creatur han haf:r hafft beställa med och opnämbde ähre, så i denne som före ransachning.

Denne Eskiel bekänelsse sålunda wara af honom egenwilligen giordh, betyges här under med sochnones brukelige signete, och här öfwer, som deth öfrige i förra ransachninghen fattas, remiteres uthi diupaste underdåhn och ödmiukheet till höghprijslige Kongl. hoffrättens resolution.

Ting den 11 och 12 oktober 1669

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 44v – 52r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3150, fol. 660v – 668r, RA.

Rödööns tingelagh d. 11:te och 12:te octobris a:o 1669, närwarandes befallningzman wäll:tt Daniel Bertillsson medh nämbden.

Oloff Pärsson i Sehm	Jöns Månsson i Åskott
Joen Oloffsson i Kiählen	Anders Nillsson i Miälla
Pähr Heminghson i Nylandh	Carl Erichsson i Trången
Hans Oloffsson i Tullus	Oloff Larsson i Byen
Lars Erichsson i Faxnälfden	Gumund Enarsson i Dwersett
Christen Nillson i Gräffte	Oluff Joensson i Röste

1. Dato publicerades och förelästes allmogen Hans Kongl. Maij:ttz wår alldrenådigste konungz och herres uthgångne placater, stagdar och påbudh, jempte richzdagzbesluth, som på förige tinget i Frössöön [*fol. 45r*] antecknade fines, hwar effter allmogen förmahntes der effter sigh höörsambligen regulera och ställa.

2. Befallningzman förehöllt ländz- och tollffmän sampt gemene allmogen om kohnan Tiuut Märit, som hafwande gåår, huru ledess hon sigh här i tingelaget förehållit hafwer. Oppå tillfrågan blef swarat, hafwa gerna wellat der till hålla, huarest sambqwem hålles och wankas öhl och toback, och hållit sigh som hon wore kåsseter, men lickwäll gerna wellat sigh nalkas med unghkarlarne och drengierne.

3. Qwartermestaren Päder Andersson Wijberg, som laghliger ähr stämbd igen, cronones ländzman att swara den gamble mannen Oluff Oloffsson i Lägden, lijka som han skulle döllt och nyttiat något tiufgodz, såsom 2 m:k hampa, som fången Eskiel Heminghsson, och den dith b[u]rit, hoos Oluff Olsson, hwar aff Eskiel har tagit till skootråå, och det öfrige sielf tagit till backa, som Eskiel nu för rätten bekänner, och således enskyller Oloff, ingen orsach der till wara. Eij heller wiste Olof att Eskiell den stulit, lichwäll håller qwartermestaren Oloff så före, skulle wetta och bem:te tiufwegodtz dölt, och således håller honom lijka godh, hafft medh honom masch[o]pie, till hwillcket Per Andersson honom till sådant eij binda kan, ty sackfältes qwartermesttaren för sådant obewisslige tillmähle till 40 m:k s.m:t effter 20 cap. Tingm*åla*ballcken L.L.

4. Siul Nillsson i Näässet klagade att fången Eskiel Hemingsson, som ifrån lijfwet dömbder ähr för begångit tijdelagh, hafwer, tillijka medh Mårten Olsson i Nässet, honom afhändt en liten slijpsten, werderas för 4 öre s.m:t, hwillcke bege tillstå detta föröfwat. Sachfältes Mårten för snatterbooth 3 m:k s.m:t, men Eskiel förskontes, effter han till förende dömbder ähr. [*fol. 45v*]

5. Märit Oluffsdotter i Lundsiön klagade att qwartermestarens broder Gabriel Andersson hafwa förledin påskedagz afftonn, medan folcket war på hemwägen ifrån kyrkian, haf:r tre reessor warit i hoop medh henne, att wåldtaga henne, så både i fäähuuset och ladun, och eij blef af med honom för hon fattade en stöör, den hon afslodh i hufudet på Gabriel, huillcken nu sijdermehra förledin Michaelis tijdh har begifwit sigh här ifrån landzorten. Sedan denne stridh öfwerstånden war, hafwer hon talt om för sine grannar, dhe och så deth samma hafwa angifwit för ländzman Anders Arfwidsson och tolffmän, men sådant eij för landzbefälle angifwit, uthan nu först kommer i liusset, sedan han afwijken ähr. Och emedan ländzman högeligen sådant afbeder, seent detta fåth wetta, förmehnandess honom tingztijman op-wachtat, men sigh undanhållit, hade wäl rätten orsaak ländzman för sitt förseende saachfälla till 40 m:k. Men uppå Kongl. Maij:ttz nådige behagh förskontes han för denne gången, allenast han gifwer acht på när Gabriel igen kommer och förer honom till rätta.

6. Såsom qwartermestaren Pähr Andersson Wibergh haf:r uthi ett gästebodh först niupit Erich Olsson i Tungården uthi nässan, sedan slagit honom medh afwoge handen på nässan så att bloden sprangh fram på bordet, och sedan uthgången, som tollffman Christen Nillsson i Gräffte och ryttaren Hans Tyriesson det samma betyga så wara till gångitt och sagdt: Deth skall du hafwa, för det du har anklagat min swåger. Sachfälltes derföre till 3 m:k s.m:t effter deth 13 cap. Såhrm.b. L.L. medh wåda. [*fol. 46r*]

7. Utaff inkombne skähl kan rätten icke påbörda cautionisterne Oloff Påhlsson i Sotha och Joen Persson i Rödööns gården, att skaffa den förrymbde drengien Jönss Oloffsson tillstädes, helst emedan Petter Drakenstiärna har fådt dhem sin cautions skriftligen, och tagit dhem uthur löfftet, och Petter sijdermera gifwit Jöns en orth, men omsijder rest borth och eij åther kommen ähr, frijkännes dhe för fru Catarina Drakenstiärnas tillmähle. Angående pijgan, Anna ben:d, lofwade Christopher Andersson i Byen, skaffa uthi tiänsten medh Hendrich Skiringh.

8. Ländzman Anders Arfwidsson angaff att ryttmestaren och Van[d]shier medh trumpetaren och dragonen kommo widh solens upgångh andre stoorböndagen och fordrat 4 stycken hästar, förregåfwo skulle ressa på cronones ährender, då laghman Pähr Larsson, som för war hoos ländzman, sade deth sträfwer emot Kongl. placater att ressa om stoorböndagen. Swahrade h:r ryttmästaren, Ja, wij skolle dricka hans skåhl, huillcket lagman föregifwer det samma eij hördt hwadh dhe sade, effter deth suussade uthi hans öhron, uthan det bekänner sagdt: Söcker först

Gudz rijke, och dess rättferdigheet etc; och resser sedan effter gudztiänsten, eliest brytter [I] emoth Kongl. mandat. Men skiutzdrengen Siul Andersson i Aspåss och Tann betygar som ländzman och deth att trumpetaren haf:r hootat sigh medh hugh och slagh, att skaffwa ländzmans hästar igen uthur skogen. Desslijkest klagade kyrkioherden wördigh och wäll:de h:r Hans Damianus att uthi den samma wefwan och storböndagen ähr hans åckerhaga nederbrutin, och några swijn der ingåt, som hafwa giort honom någon skada på sin åkerstodh, förmehnar att trumpetaren eller Vandschers drängh deth föröfwat, hwillcken remiteres till ransachningh. [*fol. 46v*]

9. Måns Jönsson i Häste och Erich Olsson i Tungården, som komma för rätten druckne, hwar af orsaakes oliudh, sachfälltes till 3 m:k s.m:t, hwarföre deth skråck Måns har påfördt Erich Olsson sagdt för sigh, att Lars Persson skulle barckat ett hästaröder, hwillcket Erich nekar till, derföre och Måns plichtigh ehrlägia 3 m:k s.m:t.

10. Lars Persson i Öfwergården klagade att klockaren Måns Jönsson [i] Häste och Pähr Larsson i Wijk, som hafwa uthfördt honom, barckat ett hästeröder, så tillkommandes, att när Päder inbar en wedhfamb[n], lågh ett tingest uthi ämbar, frågade han gossen Johan Persson, om sine 12 eller 13 åhr: Hwad ähr detta för slagh, sade han: Du må see det att deth ähr ett häströder, huillcket poijken för rätten så wij[d]a tillståår sagdt uthi glänterij eller narrerij, uthan nu bekänner warit en oxe pass och icke ett hästeröder som lågh ämbaret, men något der effter har Pär Larsson bem:te tingest hängt på förstugudöre[grappen], huillcket Pähr Larsson föregifwer deth samma som Pähr satt på dören, wara hans buckjordh[?], som swerter sågh uth, och war [af] en hästemancka, som enn lapersk persson har aff hans häst tagit.

Sijdermehra hafwer således Peder, som Måns Jönsson, detta sqwaller uthfördt på Lars Persson hoos andra, och kommit honom uthi rooph och ryckte. Hade wähl rätten orsach att saachfälla desse Måns och Päder till hwar sine 40 m:k s.m:t, effter 20 cap. Tingm.b. L.L. Men i anseende till begges deras fatighdomb, och elliest de begie nu sigh rätta och affbijda hoos mållssäganden, dy förskontes dhe oppå Kongl. Maij:ttz nådige behagh, medh wahr sine 3 m:k s.m:t, effter 43 cap. Tingm.balcken, och der dhe nu wijdare sådane förwijtelser yppa, dhet wahri sigh dhe eller andre, skolle dhe der ifrån exemplariter straffwas, och såsom allmogen som tollffmän eij wetta medh Lars Pärsson än ähra och godt, frijkännes han för detta. [*fol. 47r*]

Men för deth Peder Larsson i gåår tillsades att tydeligen i dagh wahra tillstädes, men rätten måtte töfwa effter honom in till middagen, haade fuller rätten orsach att honom plichta låtha 3 m:k s.m:t. Men såsom han eij peningar hafwer, skall han derföre gå en stundh i stocken att plichta, hellst emedan han ingen orsach hade att förebähra.

11. Joen Michelsson i Krokom gaff effter till 2 r.d:r på den gårdh Joen Grytta ryttare skyldigh ähr, dher dhe 3 orth ähre inrächnade, som Joen förr efftergifwit, allenast han finge resten som tillbacka ståår.

12. Edfast Heminghsson tillsade sin broder Anders een r.d:r på gamble knechtepeningar, war medh han war benög[d]h, och således skolla blifwa åthskillde.

13. Träde för rätten beskedelige danneman Anders Pärsson i Backe i Åås sochen och Rödööns tingelagh, præsenterades een troowerdigh, laghbundin och laghståndin kiöpeskrifft aff dato Röste d. 26 septemb:r 1659, der uthinnan förmälless, huruledes Oloff Joensson i Rösta hafwer lagligen sigh tillhandlat Bockgården af soldaten Oloff Nillsson, medh hans hustrus Ragnilla Fastesd:r samtyckio, för 50 r.d:r, som består aff 2 ¾ tunnelandh, huillcken gårdh Oloff Joensson a:o 1661 d. 25 martij haf:r uthi gode mäns närwaro till kiöpz uthdrogit denne Anders Persson för bem:te kiöp 50 r.d:r, allenast tillökandes 2 ½ r.d:r för anwändt

bruck och bygningh, summa 52 ½ r.d:r, huillcke peningar han har tillställt Oluff Jonsson i Röste 12 ½ r.d:r och till Oluff Nillssons änkia Ragnilla Fastesd:r 40 r.d:r opburitt, som qvitobreffwet aff d. 22 aprilis 1666 uthwisser, medh underskrefne wittnom, Erich Pärsson i Hollskafwen, Hindrich Olsson i Rösta, Anders Oloffsson i Wijken, Oloff Joensson och Jöns Erichsson i Landsom deth samma betyga. [*fol. 47v*]

14. Dato träde och för rätten Jönss Jonsson i Granbo och Åås sochen opwijssandes [en troowerdig lagbudin och lagståndin kiöpeskrifft, huar uti bewijsandes] huruledes han lagligen hafwer sigh tillhandlat en gårdh i Granboo, bestående aff 3 tunnelandh, aff Helgie Larsson ibidem, som nu tillhåller i Norgie, på hans lotth angoende till 35 r.d:r, dhe hwillcke peningar Jöns Jönsson har till hans åthskillige creditorer måst betalla öfwer och icke under, som bestijgar sigh till 37 r.d:r 4 skillingar, som ant[echn]ingen bijfogat uthwijssar, och der ofwanpå försohnat Hellegie Larssons hustru Ingebor Eskielsd:r noch [ett tröijekläde för 2 r.d:r, belöper summan 39 r.d:r. Noch till] Helgies [fahrsystrar], Märit och Kerstin Pärsd:r 14 r.d:r, som Önne Pärsson i Kienåssen emottagit haf:r på deras wängnar, huillka i gården eij uthlöste woro.

Desslijkest Hellgies syster bekommit 2 ½ r.d:r 12 skill:r för hennes odelsrättz affträde, föruthan deht Pähr Önnesson i Kiänåssen uthi sochnepeningar opburitt 3 ½ r.d:r för sin bördzrättz affträde, jembwäll haf:r Jöns uthfäst till Råggiel Larsdotter 5 ½ r.d:r, hwillcke hon på anfordran bekomma skall emoth quitobreff, summan 64 r.d:r [1 ort] 16 skill.

15. Träde för rätten beskedelige daneman Oluff Nillsson i Ösa och Åås socken, præsenterandes en troowerdigh laghbudin och laghståndin sy[t]ningzskrifft, gifwin af den ållderstegne man Joen Åkesson i Öhssa a:o 1664 d. 7 augusti, lydandes på hallfwa gården, 2 tunnelandh, att försöria honom och hans hustru Kerstin Olofsd:r uthi begies deras lijfstijdh, och derföre åthniuta, för sin uthst[åndne] omkostnadh, möda och beswär, bem:te hallfwa Öhssa gårdh, huillcket han och så eendeles effterkommit, och den sal. mannen Joen Åckesson så när i [tuå] åhr föreståt hafwer, men hans qwarlembnade maka, hustru Karin, hwillcke[n] uthi [*fol. 48r*] ett annat giffte trädt hafwer, skall Oloff Nillsson oprättat contract henne med åhrlige förråådh aff gården försöria i hennes lijfztijdh, nembl. tillställa henne åhrligen 2 ¼ tunna korn, och der till medh föda åth henne 2 st:n koor. Men effter hennes dödedagar, haf:r ingen macht att påtahla bem:te halfwa gårdh, uthan oklandrat tillkommer Oluff Nillsson i Öhssa, som förre ähr omrördt, och hans arfwingar.

Angående den andra hallwa gården, beståeende aff 2 tunnelandh, hafwer Oluff Nillsson sigh påtagit, och effter handen betalla den gälldh som på gården kommen ähr, och Joen Åkesson i sin lijfstijdh giordt hafwer, nembl. Joen Mickelsson i Krokom haf:r att fordra 20 r.d:r, Jackob Olsson i Tängh 14 r.d:r, och för deth Olof Tomesson i Kienåsen skulle taga sidt affträde af denne halfwa gårdh, som för sigh åboot hafwer, Oloff Nillsson uthlofwar effter handen honom tillställa och förnöia medh 11 r.d:r, belöper summan 45 r.d:r.

Och såsom Joen Åkesson så hastigt, allenast effter 2 åhrs tijdh sedan han kom på gården, dödde, hafwa hans arfwingar Pähr Åkesson, och Enar Siulssons änkia Ingebor Åkesd:r, och Ingebor Åkesd:r i Haxängh här på sijdermehra effter 3 laga opbodh, klandrat på denne syttningz hallfwa gårdh, oachtandes dhet strefwar twert emoth dheras föreeningzskrifft, hwillcken medh dheras nampn och boomerkien bekrefftat ähr, Oloff Nillsson der till eij plichtigh ähr något försona, hafwer han lichwäll ånyio effter deres trägne anhållan, dem försonat medh 22 r.d:r alle tillhoppa, till Pähr Åkesson 8 r.d:r, till Gunbor 8 r.d:r, och Ingebor 6 r.d:r, hwillcka han effter handen lofwar betalla, att han omsijder kan deras klagande och kähremåhl [*fol. 48v*] qwitt och befrijat blifwa, så emedan Oluff Nillsson deels denne föreeningh fulldgiordh, dells åtherståår, som han kännes förplichtighat effterkomma, effter sin uthfästede lofwen; afhände dhe fördenskull etc.

16. Ländzman angifwer att qwartermestaren Peder Andersson hafwer för 14 dagar sedan låtit stembdt Olof Olsson i Lägden, och förmeente så skulle sielff bereda sigh att swahra om slagzmållet. Eliest frågade lagman honom, hwadh han icke skriffteligen swahrar på den klage libell, som Oloff Olsson i Nässet i rätten insinuerat hafwer, och således pålades aff rätten sigh [skriffteligen förklara, deth qwartermestaren uthlofwade och tog sitt] affträde.

Dagen effter, d. 12 octobris, comparerade qwartermestaren, men intett effter sin lofwen sådant effterkommit, uthan der emot rätten till sijdwördningh pålagdt och tagit sigh ruuss på att denne rätten oppå tillfrågan eij kunne få något directe swahr till deth som frågades, uthan wränger hijt och tijt föregifwandes wara en förlicht sach, oachtandes dhet som förlijcht ähr, längre eij hållas än då parterne å nyio till trättor komma, ähr förlijkningen \alldeles ophäfwin/. Rätten frågade qwartermestaren, att uthi sådane sacker som ähr slagzmåhl och heemgånnger, böhr swarandes på kärandes klagomåhl ginast swhara, och eij så många dagars tijdh till sådane saacker fordras som han hörde lässes i gåår, aff Kongl. Maij:ttz stadgar och resesser, swarade qwartermestaren: Ja, wij haafwe så litet att rätta oss der uthi, förståendes dhet längre eij minnas.

Och emedan medh denne saak eij till ända föhres kan, för medelst [*fol. 49r*] hans föregifwande eij wahra lagligen stämbder, derföre måste detta opskiutas till ett extraordinarie laga tingh, och elliest föregifwer han, att tungan war i gåår bunden på honom, då han war nychter, eij swara kunde.

Derföre pålades qwartermestaren ställa real borgen för sigh, som executionstadgan 1 puncten uthwijsar. Wijdh detta agerades om borgen? Swarade qwartermestaren: Jagh ähr borgen sielff, som ähr een ährligh cavalleur. Sade befallningzman till Päder Andersson: Jagh heelsser eder för ingen ährligh cavalleur till dess I purgerar eder lagl. ifrån sådane tillwijtelsser.

17. Päder Hallfwarsson i Lundhsiöhn klagade att förledin sommar haf:r qwartermestarens broder Gabriel Andersson kommit till Helie Erichsson, sin granne, och hans poijke. Der dhe fijskiade, hafwer Gabriel röfwat aff dhem bådhe fijskebåht och näth, och det samma brukade ett heelt dygn, men omsijder kastadt fijsken tillbaka der han opruttnade, och äganderne eij wille taga honom tillbacka. Fullkombligen tillägess qwartermestaren Päder Andersson warit i rådh medh Gabriell, effter han stodh på andre sijdan på landet, och hwarföre han som en cavalleur ähr, icke skulle affråda sin broder sådant affståå, derföre håller han qwartermestaren lijka godh med brodren, nättet haf:r eij åther fådt och eij weth hwarest dhet ähr. Hellie Erichsson berättar som Pär Hallfwarsson, att der Peder Andersson haar wellat näppza Gabriell, hade han icke så giordt som skedt ähr. Effter Gabriell eij till[städes] ähr, dy opskiötz detta till wijdare ransachningh. Qwartermestaren sigh här ifrå lägeligen excuserar eij warit i rådh medh Gabriell. [*fol. 49v*]

18. Joen Mickellsson i Krokom angaff i rätta huruledhes qwartermestaren Päder Andersson hafwer honom förledin Jemptemarcknat 1669 skrämpt sigh ifrån häst och lass ifrån Hemingh i Wåssbyen [Wästbyen], jempte hans hustru och barn begåfwo sigh der ifrån dher dhe logerade, byttandes wärjan medh sin broder Gabriel och grasserade, så att dhe måste aff bäfwan begifwa sigh derifrån och fingo medh sine lass eij komma på marcknan, förorsakandes sigh häraff att qwartermestaren haar begiärat päningar aff Joen, men dhem eij bekommit, derföre så oroligh blifwit.

Qwartermestaren nekar till sådant, beropar sigh på wittnen, som eij tillstädes ähre, derföre pålades Joen Michelsson hafwa dhem tillstädes till näste extraordin. tingh.

19. Oluff och Erich [Joens]sönner i Rösta opbiuda gården dhe åboor förste gången, kiöpt aff Erich Siullsson för 40 r.d:r, om 2 tunelandh.

20. Gammal pijga Anna Månsdotter i Nässet insinuerade i rätten hans excell:ts högwällb:ne h:r gouverneurens resolution aff dato Brundhflodh d. 16 decemb:r 1667 och der å gångne doomb d. 22 octob:r 1668, anhållandes ödmiukeligast att kunna få betallning för sin odels-jordh i Näässgården, som [henne] der arfweligen [till]fallin ähr, hwarest qwartermestaren Pehr Andersson åboor, och henne tillkommen trijdie parten i hemmanet aff dhe 2 tunnelandh som belöper till 12 r.d:r, sedan Annas inlagde päningar i gården till brodren Oloff Månsson, som a:o 1661 för fatighdomb skull bortreste till Norgie, hwillcken har emottagit 13 r.d:r och en koo för 2 ½ r.d:r, på den condition att föda och skiötha henne uthi hennes lijfstijdh, men alt sedan brodren bortreste [*fol. 50r*] och qwartermestaren tijt kom, har hon hwarcken nutitt sin jordepart till goda, eij heller åtherfådt sine inlagde päningar, som bestijger till 27 ½ r.d:r, begärandes att etthera willkohret må effterkommit blifwa, antingen ehrlägia qwartermestaren Pehr Andersson, för hans anwände åboo och byggnadt, som rätten dhet pröfwar skälligast wara, som öf:rwägades både för dhet som allreda[n] wårgifwa[?] Anna för hennes odels rätt [eller och owärderat] kan finnas, in alles 80 r.d:r, eller och gifwa Anna för hennes odelsrätt bem:te 27 ½ r.d:r, hwillket hemman ähr aff qwartermestaren nu trijdie reesan opbiudin, wederböranderne till åtherlössen, som nu omsijder framkom och deth ingen lössa wille, hwarföre till fölie aff hans excell:ttz högwällborne h:r gouverneurens närstående resolution, att qwartermestaren skall see tillbörligh resolution, effter mätismanna ordom, som specificerat ähr 80 r.d:r, ährkände rätten skälligt, att qwartermestaren Pähr Andersson ähr förlikt, ettera willkoret sigh uthwällia, antingen uthgifwa eller emothtaga päningar till midhfasto dhags, då entera parten skall haf:a bem:te domb effterkommit, som för bem:t ähr, hwar effter parterna ställe sådant till sigh till effterrättelse, och sålledes den eena från den andra wori åthskillde.

21. Widh denne sach agerades, och h:r befallningzman förklarade qwartermestaren Peder Andersson domens lydelse, ett thera effterkomma, anten gifwa uth eller taga emoth p:g:r till midhfastodagh. Swarade han: Neij, iagh giör det icke, slåendes uth armarna och händerne, iagh håller migh widh hans excell:tts högwällb:ne h:r gouverneurens resolution, då befallningzman [*fol. 50v*] förmante honom fullfölia dohmen, på Kongl. Maij:tts wängnar strängel*igen* säijandes: Du skall deth giöra.

22. Wällärde h:r Erich Tuschehrus opbiuder gården han åbor tridie gången, nästom frändom till återlösen.

23. M:r Oloff Lorens Wulff opbiuder Norderwijken andra gången, 2 ⅓ tunnelandh, kiöpt aff Anna Larsdotter och Pähr Larsson för 50 r.d:r.

24. M:r Oloff Lorens Wulff och Hans Larsson Biörkman gingo i caution för qwartermestaren Per Andersson, att wara tillstädes på näste extraordin. lagha tingh, dhå det anstält blifwer.

25. Såsom inge andre siähl inkombne ähre, som kunna Erich Persson i Hohlskafwens på Kienåssboernes wängnar 10 r.d:r domb. ogilla, dess uthan Erich på sitt yttersta dhet samma bekiänt, hwarföre pålades Nills Oloffsson bem:te domb af d. 26 jan. 1661 fullfölia och päningarna, bem:te 10 r.d:r, betalla, såsom och inter[e]sse uthi 9 åhrs tijdh, à 6 procento, som belöper 6 ½ r.d:r till sal. Erich Nillssons i Kienååsen barn, hwillcketz förmyndare sal. Erich Pärsson war, derföre änkian skall redogiöra, summan 16 ½ r.d:r.

26. Aron Olsson i Tångh opbiuder gården han åbor andra gången, kiöpt för 49 r.d:r 3 ort, nästom frändom till återlössen.

27. Öne Eskelsson i Sehm opbiuder gården han åbor, nästom frändom till åtherlössen.

28. Joen Pärsson i Lijen tillsattes måhlzman för Oloff Andersson, tillijka medh Anders Siullsson, som [fadren] ähr, och förre måhlzman, Oluff [i] Trustas änkia, skall bem:te måhls-mans wällde ifrån sigh lefwerera. [*fol. 51r*]

29. Anders Erichsson i Reen pålades aff rätten att tillställa Carl Mårtensson i Granboo 4 r.d:r uthan wijdare o[p]skoff, eller låtha honom bekoma panteslåten igen, som han har åthertagit uthan päningarnes restituera[n]de.

30. Oloff Joensson i Lansom kändes berätigat att behålla panten, till dess han får sine uthlagde päningar 10 ort igen, och der Johan Erichsson wille bem:te päningar betalla, så tillträder han bem:te slått Lillgerde. Hwillcken pant opbödz förste gången, gårdens åbooende till åtherlössen.

31. Corporalen Mattias Häger, som lagl. stämbder ähr aff ländzman Anders Arfwidsson, både i gåår som i dagh, men eij comparerade att swara för deth hooth, som han så Daniel Oloffsson som ländzman uthsagdt haf:er, skall plichta 3 m:k s.m:tt effter 33 cap. Tinghm.b.

32. Träde för rätten gamble ländzman i [Rödöön], ehrligh och förståndigh Oloff Edfastsson, præsenterandes en troowertigh, laghbudin, laghståndin kiöpeskrifft, hwarmedh bewijsandes huruledes han uthi gode mäns, nembl. [...] i Grötom, ländzman i Offwerdahl Erich Pärsson i Bergie, och Oloff Nielssonz i Stamgierdh, närwaro haf:r kiöpt och sigh tillhandlat 8 mählingar jordh aff Pär Oloffsson i Ottersgården uthi Wästerkiählen, bredewidh Oloff Edfastssons odelsgårdh, der sammastädes belägne, hwillcke honom arfweligen tillfallne ähre effter sin moder Brita Jönsdotter, och derföre Oloff Edfastsson har gifwit Pehr Oloffson 30 r.d:r in specie, derjempte har Pähr Oloffsson i Ottersgården, på lijka sädt Oluff Edfastsson opdragit 1/2 part aff sin moderssysters jordh 4 mällingar, der sammastädes belägne, för 15 r.d:r huillcka päningar Oloff Edfastsson, medh hennes mans Joen Larsson[s] samtyckio, affkortar på beges deras [giälldh], som han dem förlängst försträkt haf:r, som kiöpskrifften af d. 14 martij uthwijser. Desslickest och på licka sätt haf:r Hans Larsson a:o 1665 d. 11 junij uthi gode mäns, Oloff [*fol. 51v*] Oloffssons i Trustadh, och Oloff Pållssons i Sotha, nerwaro såldt till Oloff Edfastsson åther 4 mällingar jordh för 15 r.d:r, som Hans Larsson ährfligen tillkom effter sin son Lars Joensson, hwillcke mällingar honom arff fallne woro effter modern, sal. Brita Jönsd:r, denne Hans Larssons före hustru, belägne ochså uthi Wester-kiällen, som ähr hallfparten emot dhet Pehr Oloffsson i Ottersgården försållt haf:r, ähr till-hoppa 16 mällingar änckla, eller 1 ¼ tunnelandh för 60 r.d:r.

33. Träde för rätten tolffman ehrligh och beskedeligh danneman Joen Oloffsson i Kiählen, præsentera[n]des en troowerdigh laghbudin och lagståndin kiöpeskrifft, hwillcken för sittiande rätten uthi allmogens som parternes närwaro oplåtes, hwarmedh bewijsandes huruledes han uthi gode dannemäns, nembl. Hindrich Olssons, Anders Oloffssons i Sillie, Erich Persson i Hohlskafwens, Enar Erichssons i Stoorgården, Pähr Heminghsons i Nylandh, och Oloff Larssons i Bye, närwahro haf:r lagligen kiöpt och sigh tillhandlat ett hemman uthi Wästerkiählen, bestående af 4 ¾ tunnelandh, aff sin k*ära* fader, fordom ländzman Oloff Edhfastsson, derföre han honom gifwit och tillstält haf:r 160 r.d:r.

Dess lijkest haf:r ochså Oloff Edfastsson sin k*ära* sohn, Joen Oloffsson i Kiählen, oplåtit den jordepart, som han aff Pehr Olsson i Ottersgården tillförende 1655 d. 14 martij kiöpt haf:er för 60 r.d:r, bestående aff 16 mählingar åker, dhem han ochså Joen Olufsson för samma prijs, 60 r.d:r, opdragit hafwer, belöper summan medh den förige, 220 r.d:r, som kiöpeskrifften aff d. 26 junij 1665 medh ofwan berörde wittnen, hwillcke dhet samma medh sine nampn och bomerkien verifisera och betyga, klarligen innehåller och uthwijsar.

Så emedan Oloff Edfastsson för rätten bekänner och [*fol. 52r*] tillståår hafwa desse päningar sin k. son, Joen Oloffsson i Kiählen, opbiudit och bekommit 220 r.d:r, den sidste päningen medh den förste till fullo nöije, och godhwilligen effterlåther mehrbem:te sin sohn härpå fastebreff bekomma, helst emedan ingen af dhe andra syskonen härpå klagade, och Joen Oloffsson des uthan allreda uthi 20 åhrs tijdh bem:te hemman besutitt och bodt hafwer, deth samma och förswarligen förestådt. Afhända för den skull offtbem:te Oloff Eedfastsson offtbem:te sin för detta rätta odelsjordh, iempte brede wijdh ligiande aflingejordh, som han sijdermehra kiöpt hafwer, bestående tillsamman aff sex tunnelandh, uthi Wästerkiählen belägne, ifrån sigh dhe andre sine barn och arfwingar, medh alla des tilligande lotter och lunder etc.

Ting den 10 och 11 oktober 1670

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:7, fol. 156r – 160r, ÖLA.

Röödöönz tingelagh d. 10 och 11 octobris 1670, närwarandes befallningzman wälb:de Daniel Bertillsson och nämbden.

Joen Oluffsson i Kiählen	Lars Erichsson i Faxnälfwen
Hans Oloffsson i Tullus	Anders Erichsson i Miähla
Chresten Nilsson i Gräffte	Oloff Larsson i Bye
Carl Erichsson i Trången	Anders Pährsson i Backe
Oloff Jonsson i Röste	Gumund Enarsson i Dwärssätt
Oluff Nillsson i Öhsa	Jöran Nillsson i Säther

1. Desse antogos till tolfmän för dhe åldersteg ne Oluff Pährsson i Sehm, Pähr Hemmingsson i Nylandh, och Jöns Månsson i Åskot, som togo sitt afträde, nembl. Oloff Nillsson i Öhsa, Jöran Nillsson i Säther och Anders Pährsson i Backe, hwillcke aflade sin laga ämbetes eedh.

2. Publicerades h:s excell:ttz gouverneurens, höghwälborne h:r Carl Sparres breff de dato Geveleborgh 27 aprilis, angående wägha byggningarnes widmacht hållande eller plichta 40 m:k för tresko, och dher ofwanpå byggia sitt wäghestyckie, hwillcket breff tillförne kringhom landet uthskrifwit ähr genom befallningzman, men dock icke alla dhe ofärdige stycken hindt förbätra, uthan på åthskillige stycken obottade finnes, och på tillfrågan swarade allmogen, att wägarne eij sönderdelte ähre, så att de känna hwarsitt styckie igen, eij heller haar brofogden Jöns Mickelsson dhem sådant förehållit, så at han eij angifwa kan, hwillcken det odugelige stycke äger.

Altså effter Swergies lagh 3 cap. 2 § Bygg. L.L. saakfältes Rödhööns boerne, Näskotz- och Aspååsbönderne alla tillhopa till 40 m:k s.m:t, helst emedan mestedeles hella wägen funnes odugeligh genom hella tingelaget, och dher dhe honom eij bättra till wåhren, [*fol. 156v*] skohle dhe då, hwar och en för sigh, lagligen plichta, det dhe sådant sigh till effterrättelsse [lända].

3. Öfwerwägades, emedan som Krokoms byggiare tillbiuda sigh giöra allmän wäghen effter qvotan färdigh här i Rödön, och sedan effterlåtes dhem syhne wägen från sigh, och dhe sedan alle samptelige begynna på förfärdiga stråkewägen emillan Krohnan [*Krokom?*] och Lijdt, så at den resande mannen kan fort komma.

4. Kyrkioherden wördigh och wällärde h:r Hans Damianus anklagade effterskrefne, som restera med sitt tijonde smör, nembl. Pehr Pährsson i Åås, Lars Nillsson i Sannåhs[?] restera för 1669, och desse för 1670: Swän Persson i Dwärsätt, Håkan i Sehm, Edfast i Ren, Nills klockare, Erich huusman i Lien, skohla plichta hwar sine 3 m:k s.m:t för tresko, belöper 21 m:k s.m:t, och sedan skohla dhe genast be:te tijonde kyrkioherden contentera, men ryttarna förskontes bötterne, effter dhe genast låfwade kyrkioherden till fredz ställa och sådant aff-bidia.

5. Måns Eenarsson i Näset bekänner sigh hafwa hafft lägersmåhl med kohnan Margareta Carlsd:r och aflatt tillhoopa barn, hwillcket föddes för 8 dagar sedan. Intet ächtenskap ähr uthlåfwat, uthan för bewijste tienst och giorde låfwen uthlåfwade Måns bötha för sigh och henne, och medan hon ähr tillförne lägrader af en ryttare, dy fördubblas för henne, till 40 m:k, och Måns plichtar allenast 3 m:k s.m:t hwillke[t] Måns låfwade erläggia heele summan.

6. Tolfman Grels Erichsson i Findsätt utj Allzens sochen kiärade effter ett slottegodz, Kingsta moo be:d, som han för 38 r.d:r föregifwer sigh kiöpt hafwer, hwillcket när rytteriet kom i landet, ähr det corporalen sal. Hans Kippling till löhn anslagh[it], [*fol. 157r*] förmedelst det skulle warit skrifwit 3 åhrs öde, och således cronan tillfallit, begiärandes få be:te godz igen, emot uthlagornes erläggiande, dher något skulle restera. Men nu inständigt föregifwer alle åhrs uthlagor derföre erlagt, dels till befallningzman wälb:de Daniel Bertillsson, dels och till ländzmannen Oloff Edfastesson, hwillcke bägge neka inga uthlagor emottagit, och befallningzman sig således förklarar allenast hafwa såldt till Grels Erichsson det tridie åhrs 1660 höö, men inga uthlagor för dhe resterande bekommit, hwarpå Grels fast påstodh hafwa uthlagerne betalt åhrligen. (Men omsijder uhrsächtade han befallningzman och ländzman, hwillcke Grels för denne gången efftergåwo, effter han badz före.) Dett han åhrligen har clarerat medh Gunnar Erichsson i Öhnet, hwillcken eij tillstädes ähr, som skulle be:te uthlagor åhrligen emottagit, och således genom hans wållande ähr det ödhe kommit, dher Gunnar peningarne har undandölt, hwillcken måste comparera, dher Grels will winna något uthslag.

Hwillcket Moogodz corporalen Mattz Häger nu åboor och dher på något bygdt, och kommit jorden till brukz, men corporalen föregifwer hafwa kommit der på Kongl. commissariernes högwälborne h:r richsrådens resolution, att be:te Kingsta Moo ähr till cronan hemfallit, hwillcket han eij framwiste för denne gången.

7. Pigan Märit Jönsd:r klagade att corporalens Matz Hägers hustru Cristina Swartz hafwer sigh otillbörligen med een branstöör slagit månge slängiar, så at hon derföre har nödgas löpa uhr tiensten, och klagar sigh dheröfwer blifwin illa hamblat och [o]färdigh öf:r ryggen, så att hon eij fördrister sigh gå till tiensten för 13 weckor sedan. Corporalen dher emoth föregifwer att hon har sigh utj [*fol. 157v*] be:te tienst illa stält, för medelst hennes sqwallrade på corporalen Häger, förordsakades dher af, när corporalen höllt slotteröhl, wore några ryttare dher senast qwar på afftonen och drucko, och begynt kijfwa något sins emillan då dhe bortgingo, derföre förmeente corporalen dhe skulle slås, och gick så något effter, med een stör, förmehnandes skulle skillia dhem åth, der dhe skulle slåås, hwillcket dhe eij giorde, och således hemgångat.

Af den orsack, haar pigan Märit uthfördt corporalen hoos Mårten Bockz hustru, lijka som corp. skulle kiöra ryttarne från sig, som han här från sig icke alldeles kunde undraga, derföre när mundtligit conferenz skedde haar Cristina Swartz tagit en litten brandhstöör och slagit

några slängiar. Men Mårten Bock, effter aflagd eed, betygade h*ustru* Cristina slagit wid pass 10 slängiar, och således uhr tiensten bortgångit, som resterade på åhret 13 weckor.

Desse förlichtes om en ort på löhnen, och hugget emot sq[w]allret ophäfwes, hwar med dhe blefwo åthskillde.

8. Ehuruwäll Oloff Slummer förmehnar det Pähr Oloffsson i Huuswijken skulle wara plichtig at betahla sigh den häst han för 2 åhr sedan månde kiöpa, föregifwandes warit siuker, men såsom Per Oluffsson framter witnen Jöran Nillsson i Säther, tolfman, såldt be:te häst till Pähr Oloffsson och hade ingen häst siuker, sammaledes och då han honom såldt warit frijsker, dy kunde rätten eij påbörda Pähr Oloffsson denne häst, som nu först på tridie åhret sedan klandrar, uthan frijkännes.

9. Eedfast Heminghson i Lien opbiuder sig till syttningz förste gången till nästom slächt och förwantter.

10. M:r Oloff Lorentz Wuhlff opbiuder ett slottegodz, Grumbstadh, förste gången, panttsatt af Christopher Andersson i Bye för 33 r.d:r.

11. Dato tillstod Christopher Andersson i Bye sig wara skyldigh till h:ro Gertrudh i Wagle 20 r.d:r försträchte päningar, hwillcke Christopher [*fol. 158r*] låfwer innan een månadz tijdh tacksambligen att betalla, med dher på billige interesse, hwillcket sitt löffte Christopher Andersson kännes förplichtadt effterkomma, och be:te päningar till befallningzman wällb:de Daniel Bertillsson på be:te termin ehrläggia.

12. Trädde för rätten befallningzman wällb:de Daniel Bertillsson, tillkänna gifwandes hafwa lagl. stämbdh kyrkioherden wörd. och wällärde h:r Hans Damianum at sigh till rätta swara före dhe förwitelser han för Kongl. commissarierne högwälborne h:r rikzråderne hafwa angifwit, lijka som befallningzman skulle hafwa aff allmogen twingat en tunna smör, hwilken stembningh kyrkioherden eij haf:r wördat comparera, mindre personhligen swara, uthan skriffteligen ett breff inlägger och en copia af Kongl. commissariernes resolution, hwillcket breff eij dire[c]te swarat till h:r befallningzmans kiäremåhl.

Derföre tilfrågade befallningzman samptl. tolffmän och [g]ehmene allmoge, om dhe hafwa befallningzman be:te smöhr godhwilleligen bewilliat och förundt? Eller om han har af allmogen twingat, och pålagdt be:te smör? Hwar till dhe enhälleligen swarade nej, eij wara aftwingat, uthan godhwilleligen af allmogen sambtyckt.

Swän Pährsson i Dwersätt, Mårten Larsson i Fanbyn och Nills Jonsson i Dwärsätt tillståå sigh oppå högwällborne Kongl. commissariernes tillfrågan bekiändt, att befallningzman haar fått något smör af allmogen, men icke af dhem twingat. Och Önne Oloffsson i Hägra bekänner, det kyrkioherden haar sändt budh med sigh att Swän Pährsson skulle komma till kyrkioherden, men eij wiste hwad han dher skulle uthrätta.

Såsom swaranden eij ähr tillstädes, dy opskiutes detta ährendet, och dher befallningzman will saaken uthföra emoth kyrkioherden, må en ware tillstädes på ven. conssistori wäg:r. [*fol. 158v*]

13. Dato insinuerade i rätten Erich Gunnarsson i Öhne h:s excell:ttz gouverneurens högwällborne h:r Carl Sparres remissorial de dato Rödöön 23 febr. 1670 at optaga den kiäremåhl som Erich Gunnarsson sigh beswärer öfwer, angående ett fijske uthi Faxnälfden, som fordom ländzman i Rödöön Eloff Oloffsson i Häste har först oppenbarat, och derföre åhrligen effter betingande en r.d:r till Kongl. Maij:ttz och cronan uti taxa uthlåfwat erläggia, hwillket tillförne i fordom dagar ähr brukat af Gunnar Erichsson i Öhne, uthan någon wederkännelse

till Kongl. Maij:tt och cronan, så wäll under danske regementet, som nu sedan Jemptelandh kom under Sweriges crona, förehöltz alt derföre Erich Gunnarsson i Öhnet, hwarföre han tillijka med sin fader hafwer be:te fiske uti een så långan tijd från cronan underdölt, och icke sådant angifwit, eij heller urgerade härpå, å sidste commizorial ransachningen 1660 då landzcammereraren och befallningzman effter h:s excell:ttz gouverneurens instruction de dato 3 maij 1666 öf:r Kongl. Maij:tts och cronan enskylte ägor, skoger och fijskewatten höllo ransachningh etc.

Förmehnandes be:te fiske wara berättigat uthan taxa såsom tillförne effter lagmannes wäl:tt Pähr Clärssons zedel niuta, att landhägor strandh, intill meddiupet etc., som Bygg. L.L. innehåller. Men såsom detta ähr cronans enskijllte ägor och fiske, och uti så långan tijd för cronan warit undandölt, så att ingen wederkännelse ähr dheraf gifwit, uthan ländzman Eloff Olufsson det först samma openbarat, och tillbudit en billigh taxa, nembl. 1 r.d:r, dem han åhrligen erlagdt, så af honoom som hans effterkommande, sal. Anders Arfwidsson, altså haf:r befallningzman wälb:de Daniel Bertillsson, sedan som han fadren Gunnar Erichsson har tillbudit, men sielff wedersackat, som befallningzman refererade, opå Kongl. Maij:tts wäg:r fiske oplåtit under ländzmanz hemmanet i Rödöön, hwar ifrån ingalunda för den resande mannens underhåldh skuldh mistas kan, medan dheraff richtigh taxa åhrligen erläggas. [*fol. 159r*]

Elliest ähr detta Faxnälfzfiske uti cronones jordebock och special rächningh infördt at nyttias och brukas under be:te cronohemman. Hwarföre kan rätten här utinnan ingen förordningh giöra, uthan be:te cronfiskie erkännes under crongården i Häste, derest ländzmans hemman tillslagit ähr, och Erich Gunnarsson för sitt förse[e]nde duulsmåhl afträder, som så i långan tijdh under cronan undandålt hafwer.

14. Karl Raahl opbiuder halfwa [hemmanet] i Lundh förste gången, panttsatt aff Erich Oloffsson i Lundh för 30 r.d:r och Raal effterlåtes bruka gården till dess han sine peningar bekommandes warder.

15. Såsom nämbden nu yterligare betygade det pantängiet Anders Siulsson i pant för 6 r.d:r brukat, ähr ett odelzgodz, och alldrigh legat under crongården i Kingsta, hwillcke peningar Mårten Bock treskas ehrläggia effter afsagde domb å föra tinget, hwillcket Mårten Bock än ytterligare pålades be:te domb fullföllia, och för det han allreda har treskas, bötha för dombbrott 6 m:k s.m:t effter 39 cap. Tingemåhla b. L.L., dock för denne gången förskontes.

16. Qwartermestaren Peder Andersson begiärade dilation till dess Håkan wessgiöte hijt kommer att wittna i saken om dhe 10 orth saligh Anders Arfwedsson ländzman har emottagit på Jemptemarknan, hwillcke han förmehnar wara på kyrkiokorns peningarne, och således dhe 5 r.d:r skulle wara på sakörs peningarna, men Jon Mikelsson föregifwer warit af desse 5 r.d:r 10 ort på kornet och 10 ort på saakörer, restera således 7 r.d:r s.m:t, hwillcke qwartermestaren begiärade dilation till dess Håkan wessgiöte hijt kommer, deth honom föruntes. [*fol. 159v*]

17. Märit Olufzd:r i Häggenåhs, som hafwer tagit sigh 2:ne huusbönder, den ena Thomas Persson i Giärde, som och een månadz tijdh för Bartholomej tijd i förtijd legdt, sedan har Märit sadt sig een annan huusbonde i Heggesta hoos Nills Oloffsson, och Märit öf:r een om stadgepäningen, skall derföre effter legofolckz ordinantien plichta med een åhrslöhn till Nills Olufsson, eller förlijka honom på bästa sättet, och Thomas som olaga tijd henne stadt, plichta 3 m:k s.m:tt.

18. Aron Oloffsson i Tängh opbiuder sin gårdh tridie gången, och emedan ingen dher på klandrar, dy bewilliades fastebreff uthgifwes, då han laghståndin blifwer.

19. Hellie Erichsson i Lundsiön opbiuder gården han kiöpt hafwer för 30 r.d:r aff Anders Oloffsson och Erich Ingebrechtsson, bestående aff ett tunl:d, förste gången.

20. Carl Mårtensson framther lagbudit och laghståndit kiöpebreff, men klandras af Pähr Andersson soldat, be:te peningar han uthgifwit restituera, jempte anwände åbor och omkostnadh, och tillträda sin odelsjordh, hwillcket honom pålades innan näste laga tingh sin låfwwen fullborde, eller då uthgifwes fastebreff.

21. Oloff och Erich Jonssönners hemman i Rösta opbödz andra ressan, nästom frändom till åtherlössen.

22. Jon Mickelssons i Krokom försäkringzbreff, gifwit aff Nills Nilsson, Halfwar Estensson och Carl Erichsson på Hissmoen, panttsatt för 200 r.d:r, opbödz andra gången, wederböranden till åtherlössen.

23. Angaffz, som på stembningzlistan specificeras, wara på sochnstemman den 10 septemb. 1670 openbarat aff hans wördigheet kyrkioherden, wällärde h:r Hans Damiano, [*fol. 160r*] att Oloff Jönssons son i Landsom hafwer skällt Erich Jönsson i Öhsa för tijdelagh, som erfarit skulle wara skedt uti fyllerij. Men såsom partena eij woro tillstädes, dy opskiötz detta till näste laga tingh at granneligen effterspanas, huru med detta beskaffadt ähr.

24. Effter såsom något sq[w]aller opkommit ähr emillan corp. Mattz Häger, hans hustru Cristina Swartz, och ryttaren Mårten Bock, hwaraf trätor dhem emillan opkomne ähr, men ingen weet med den andre än ähra och gott, dy blefwe dhe förlichte och gåfwo hwar andra handhsträchningh, och parterna, effter dheras begiäran, sattes 10 d:r s.m:t wijhte, hwillcken som ryggier och påtahlar.

Ting den 24 oktober 1671

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3152, fol. 552r – 554r, RA.

Anno 1671 den 24 octobris höltz laga tingh med allmogen af Rödööns giälld, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Daniel Bertillsson och dhe tolf ehdsworne nämbdemän.

Joen Olufsson i Kiähln	Hans Olufsson i Fäste
Lars Erichsson i Faxnälfwen	Anders Nilson i Miähla
Oluf Larsson i Bye	Carl Erichsson i Trången
Oluff Jonsson i Rösta	Christen Nilson i Gräffte
Gunmund Enarsson i Dwärsätt	Anders Persson i Backe
Oluf Nilsson i Öhsa	Jöran Nilsson i Säther

Samptelige allmogen i gemen frågades om Hans Maij:ttz wår allernådigste Konungz utgångne placat om barnemordet 2 gångh om åhret ähr dhem föreläsit på rum och ställe som wederböhr? Hwilket dhe eenhälleligen bekände så skedt wara.

Kongl. Maij:ttz wår allernådigste Konungs placat angående tobackzhandelen af den 24 novembris 1670 ähr och publicerat wordin.

Dato klagade Erich Jönsson i Landsom på Oluf och Joen Olufsons sönner i Landsom hafwa slagit sins emillan för 2 åhr sedan, då Erichs fader, tillika med dheras fader Oluf Jonsson, hafwa skilt bröderna åth, och fadren Oluf, såwäl sonen Joen hafwa fått af den förrymbde Oluf, til Norrige, hugg och blodsåår, så at Jöns haar blifwit blodigh, af dhe andra, hwilket slagsmåhl Erich Jönsson haar för 2:ne tolfmän uppenbarat. Derföre när Erich Jönsson och Joen Olufsson i Landsom hafwa förledin höst [*lucka*] åhr sedan råkatz uthj ett skiörderööhl hoos Pehr Åkesson i Söhrbyen, dher begynt slåess sins emillan, hafwer Joen Olufsson skält Erich Jönsson, salva venia, för mährapåhlare och sagdt: Giör digh derföre frij, som Jöns Persson i Öhsa effter aflagd eed betygar, denne beskyllningh härrörer för 19 åhr tilbaka, för än Erich Jönsonn reste till Norrige, då 11 åhr gammal wid pass, men om det [*fol. 552v*] samma ett löst sqwaller upkommet, och fördenskuld af detta ånyo tilmähle sedermehra kommin i roop och ryckte öfwer heela landet, hwilket synes wara af långo wräck[?]. Joen Olufsson det sielf omsider tilståår i dryckesmåhl honom förkastat, och inga sagusmän kan för sigh framdraga, uthan nu omsider bedz före, dy saakfältes Jon Olufsson i Landsom till 40 m:k s.m:tt, effter 20 cap. Ting.b. L.L. och Erich Jönsson för detta ryckte befrijes, medan ingen kan honom sådan beskyllningh öfwertyga.

Joen Erichsson i Smedzåsen klagade att några qwinnospersohner hafwa bedragit sin fosterdotter Brita Andersd:r utj 11 åhrs tijdh igenom stölld, och tubbat af henne korn, råghmiöhl, humbla, hampa, ärter, ulld etc. och mist uthur sin kista till 10 eller 11 r.d:r uthj specie och caroliner. Brita framstältes och bekände för 3 åhr sedan hafwa sin fosterfader Joen Erichsson afhändt 3 r.d:r in specie och 2 6 m:k st*ycke*n, tagit nykelen i cammarn, skrijnet opläst och nyckelen satt på samma ställe igen, belöper Britas tiufnad i sölfwermynt 5 d:r 28 ör, ähr tredubbelt 17 d:r 20 öre.

Dhertil med hafwer Brita tagit åthskillige partzedlar och lefwererat till Kerstin Jonsd:r i Faxnälfwen korn, humbla, ärter, miöhl, ulld, hampa och rågh, sedan hon til sin åhr kommin war, som hon tilstod och bekände, och wärderades för 5 d:r 8 ör, ähr halfparten af tredubbl. 7 d:r 28 ör.

Item Brita effter bekännelse af sin huusbonde afhändt, som Elizabet Olufzd:r haar bekommit i partzedlar och godhz till 5 d:r 3 öre, ähr halfp:n af 3 dubb. 7 d:r 20 ½ öre. Brita stuhlit och h. Kerstin niutit till 1 d:r 24 öre, halfp:n af 3 dubb. 2 d:r 20. Item med Ingebor och Kerstin 1/2 tunna korn, tertial 1 d:r 16. Tredubbel summa 37 d:r 8 ör.

Kerstin Jonsd:r i Faxnälfwen bekänner omsider, effter alfwarsam förmahningh, bekommit af Brita utj 5 d:r 8 öre s.m:ttz summa, sedan Brita war kommin til sin ålder, hwartil hon swarar halfparten. Noch nutit godhz aff [*fol. 553r*] opropade partzedlar af Brita Andersd:r medan hon liten och altsedan hon 11 åhr war, tiufnad in alles beräcknadt, men då inclusive halfp:n af 5 d:r 8 öre, 21 d:r, ähr tredubbelt 63 d:r s.m:tt.

3. Elizabet Olufzd:r niutit tiufnad af Brita, som dhe bägge bekändt tillhopa 5 d:r 3, ähr halfp:n af tredubb. 7 d:r 20 ½ öre.

4. Sammaledes h. Gertrud i Trällsåsen bekänd tiufnad halfparten med Brita, korn, ull och hampa 1 d:r 24, ähr halfp:n 2 d:r 20 öre s.m:t.

5. Ingebor Jonsd:rs tertial uthj halftunna korn med Brita och Kerstin stuhlit tillhopa af Jon Erichsson i Smedzåsen 1 d:r 16 öre.

Och emedan tiufnaden ähr bekänd, dy erkände rätten skiähligt at desse persohner skohla effter Kongl. Maij:ttz straffordningen plichta tredubbelt, och gifwa måhlsäganden sitt igen. Dher desse intet äga att böta medh, dy skohla dhe plichta med kropp.

Men det larefft [*lärft*] Brita Andersd:r af Kerstin Jonsdotter bekommit 3 al*na*r, noch 6 al*na*r, item af Elizabet Olufzd:r 1 6 m:k st. och 4 skill:r, desslijkest fått af h. Gertrud een halsduuk, hwilke Brita kännes förplichadt wederböranderne restituera. Sammaledes och Ingebor skall tilbaka lefwerera till Brita 6 al:r lerefft.

Angående dhe 10 r.d:r Joen Erichsson i Smedzåsen eij återfått hafwer, och drager stora misstanckar till Ingebor Jonsd:r samma sätt brukat som Brita, medan hon har tilhållit i fäboderne och Ingebor hemma warit, satt barn i wacht, jempte andra witnen Joen hafwer, nu eij ähre tilstädes, hwilka förmahntes comparera å näste laga tingh, saken til ändskap föra.

Sammaledes och Erich Jönsson i Trällsåsen, som angifwin ähr af Joen Erichsson i Smedzåsen, tubbat be:te Brita Andersdotter till rymbningh, henne hyst utj een hööladu och gifwit maat, hwartill Erich nekar så hafwa föröfwadt, eij heller detta afwettadt, utan det tilståår at hustrun haar skickat maat till henne i hööladun. Desse skohla och komma tilstädes å näste laga tingh.

Joen Erichssons i Smedzåås oprättade testamente emillan sigh och sin hustru, opbödz första gången. [*fol. 553v*]

Nills Jonsson i Kiänåsen, å sin sal. swärfaders Lars Nilsons samptl. barns wäg:r, kiärade till sitt syskonebarn Nils Jonsson, som hemmanet för tijden brukar, få sonen uthlösa, helst medan Lars Nilsson för hemmanet till soldat utgått hafwer, hwaröfwer resolverades att medan parterna lijka bördige ähre til hemmanet, dy kan rätten dhem eij med lotten skillia före Karin Larsd:r myndig och gifft blifwer, med mindre Nils Jonsson godwilligen det cederar och penningar emottager.

Anders Erichsson kännes förplichtadt at betahla Jöran i Säther 2 r.d:r på sal. Nils Siulssons barns wäg:r, resterande knektepenningar, afkortandes det hwad Anders skiähligen kan bewijsa wara betalt.

Mester Olof Lorentz Wullff opbiuder andra gången Christopher Anderssons obligation lydande på 41 r.d:r, derföre i underpant satt Grumbsta slottegodhz.

Dher Pehr Andersson soldat icke till midfasto torsdagh erlägger til Carl Mårtenssons barn sine inlagde penningar i gården, då uthgifwes fastebreff, dher han sådant försummar.

Erich Siulses hemman i Rösta opbödz tridie gången, det han såldt hafwer till Oluf och Erich Jonss sönner i Rösta, men Erich Siulsson nu klandrar, hwaröfwer resol*vera*des att Erich Siulsson skal penningarna til torsdagh för midfasto söndagh erläggia. Hwar och icke, uthgifwes fastebreff, då gården laghståndin blifwer.

Oluf Olufsson angaf att qwartermestaren Pehr Andersson haar slagit sigh på sin ängh, och förliekt wara om slotten, men icke om slagsmåhlet, hwilken nu eij tilstädes ähr. Dy skal han lagl. til näste tingh stämmas och dher han intet förfall hafwer, må då för stembnings föracht plichta. [*fol. 554r*]

Selfast Hemmingssons syytningsskrifft i Lien opbödhz andra gången, nästom frändom.

Joen Helliessons gård i Dwärsätt opbödz första gången, nästom frändom til återlössn.

Fältskiäraren mest:r Oluf Lorentz Wullff bewilliades faste- och dombreff på Wijke gårdarna i Rödöns sochn om 4 ⅓ tunland, alldenstund hans kiöp å samma jord ähr lagligen opbudit och lagståndit, och ingen det i medler tijdh af nästom fränder hafwa dher på klandrat.

Ting 1672

Protokoll saknas.

Ting den 14 april 1673

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3155, fol. 685r – 686r, RA.

Anno 1673 den 14 aprilis höltz laga tingh i Rödöön, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Daniel Bertilsson och nämbden.

Joen Olufsson i Kiählen	Lars Erichsson i Faxnälfwen
Carl Erichsson i Trångh	Anders Nilsson i Miähla
Christen Nilsson i Gräffte	Oluf Larsson i Byen
Oluf Jonsson i Rösta	Anders Persson i Backe
Gunmund Gunnarsson i Krokom	Jöran Nilsson i Säther
Nils Persson i Biärte	Nils Andersson i Sillie

1. Nils Andersson i Sillie aflade sin nämbdemans eedh.

2. Hendrich Olufsson i Åås saakfältes til 3 m:k s.m:tt för det han icke utj rättan tijdh hafwer inlefwererat hoos landskrifwaren tijonde längden, effter 33 cap. Tingmåhlab. L.L.

3. Lodwich Hällman hoofslagare som af hastige mode hafwer öfwerfallit ländzman Anders Olufsson med skälzordh, hwilken för rätten rättar sigh, och bedz före, och målssägaren gaf honom effter, dy saakfältes til 3 m:k s.m:tt effter 43 cap. Ting.b. L.L.

4. Pigan Agnis Larsdotter klagade at Siul Enarsson i Sehm hafwer slagit sigh 2:ne slängiar med een käpp, det han icke kan undfalla slagit för det hon med sin boskap beetade på hans ängh, saakfältes til 3 m:k s.m:tt för hwartera slaget effter 13 cap. Såram.b. med willia, landzl.

5. Nils Jonsson i Kiänåsen opbiuder hemmanet han åboor första gången. [*fol. 685v*]

6. Jon Hällieson i Dwärsätt opbiuder tridie gången hemmanet han åboor, af 2 ½ tunl:d.

7. Joen Erichsons i Smedzåås oprättade testamentzskrifft med Pehr Erichson och Lars Erichson i Walne opbödz andra gången.

8. Joen Michelson i Krokom opbiuder första gången några sölfwer- och klädespanter som hans creditorer hafwa honom pantsatt för contante penningar.

9. Dato kiärade pigan Märit Nilsdotter, som med sina syskon odelsmen ähr til dheras fars hemman utj Smedzåsen, til åboenden Oluf Jonson ibid., som det uthan all wederkännelse brukat hafwer ifrån a:o 1660 och syskonen icke sina arfzparter uhr sitt sal. farshemman uthbekommit hafwa. Oluf Jonson föregifwer fuller hafwa bytt jord i jord med dheras broder Nils Nilson, hwilken nu tilhåller i Norrige, och i stället skulle hafwa bekommit Tullus hemmanet. Men såsom kiäranderna dhermed eij åtnögde ähre, eij heller sitt arf uthbekommit hafwa, mycket mindre hafwa dhe sin arfzlott förwärckat, uthan til föllie af Sweriges lagh 16 cap. Jord.b. finner rätten det skiähligt, at rätta arfwingarna tilträda sitt farshemman i Smedz-

åsen af häfda, bruka och behålla för sin fasta ägendomb, at dher med giöra och låta som dhem behaga, och Oluf Jonson sökie sin fångsman Nils Nilson igen om hemmansbytet, det bäst han gitter. Angåendes det åboo [*fol. 686r*] och bruuk Oluf Jonson haar förbättrat, skal sådant honom effter mätismanna ordom blifwa wederhullit, dher sådant skiähligen pröfwes någon öfwerbyggningh hafwa giordt, dock observerandes her utj Kongl. Maij:ttz huussyns ordningh.

Ting den 10 november 1673

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3155, fol. 723r – 728v, RA.

Anno 1673 den 10 novembris höltz laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammestädes, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Daniel Bertilson, tillika med dhe tolf edsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Lars Erichson i Faxnälfwen
Anders Nilson i Miähla	Oluf Larson i Byy
Carl Erichson i Trången	Christen Nilson i Gräffte
Anders Person i Backen	Nils Person i Biärte
Oluf Jonson i Rösta	Gunmund Enarson i Dwärsätt
Nils Anderson i Sillie	Jöran Nilson i Säther

1. Samptelige allmogen i Rödöns tingelagh, som esom oftast tilförne å laga tingh alfwahrligen warnade ähre at byggia sina afdeelte wägar på Jemptskogen emellan Stafre och Gimmen, men sådant eij heller effterkommit, eij heller sina wägar igenom tingelaget swarsgodt bygdt hafwa, öfwer hwilket kyrckioherden wörd. och wällärde h:r Hans Damianus sigh beswärade, at kyrkiowägarne ähre odugelige emillan annexerne, hwarföre opå Kongl. Maij:ttz nådige behagh saakfältes dhe för denne gången til åthwarningh 40 m:k s.m:tt effter 3 cap. Bygg.b. L.L. Men dher de sådant widare försumma, skola dhe plichta hwartera 3 m:k s.m:tt öfwer hela tingelaget, dher på ländz- och tolfmän skohla inläggia een längd på alla odugelige wägastycken.

2. Tilsattes opsyhningsmännerne, effter Kongl. Maij:ttz executions stadgas 26 punct, uthi Rödöns sochn, Nils Olufsson i Säther, Pehr Olufsson i Hägra, Erich Olufsson i Tungården. I Näskott sochn, Erich Gunnarsson i Öhne, Erich Nilsson i Faxnälfwen. I Aspås sochn, Jöns Michelsson i Nygården, Måns Olufsson i Lien, Pehr [*fol. 723v*] Halfwarsson i Lundsiön. I Åås sochn, Pehr Nilsson i Byyn, Oluf Jonsson i Landsom, och Jöns Månsson i Åskott. Desse aflade sin ämbetes eedh, granneligen opspana och rättrådeligen tilkänna gifwa, hwad hwar och een sigh förser och bryta emot Kongl. Maij:ttz ordningar.

3. Emedan ryttaren Udde Bengtsson hafwer hållit sigh undan på tingsställen och eij comparerat på Bergs laga tingh at swara til det lägersmåhl han haar bedrifwit med Märit Swensdotter, dy å rättens och ämbetes wäg:r citerades han til Bergs laga tingh nästkommande, wid laga straff tilgiörandes.

4. Jon Persson i Lundsiön, emot Kongl. Maij:ttz förbud och Sweriges lagh, den 10 octob. 1673 hafwer hyst 2:ne landstrykare een natt, derföre saakfält effter 28 cap. Edzöresb. til 3 m:k s.m:tt för hwar manspersohn. Men Swen Olufsson, som den andra natten herbergerat hafwer, hwilken nu eij tilstädes ähr, skal derföre lagligen swara å näste laga tingh.

5. Pehr Håkansson i Wäigmoon som lagligen stämbder blef å förre tinget at swara til det smör han hafwer olofligen tagit ifrån ryttaren Giösta Olufsson, men eij kommit tilstädes, saakfältes til 3 m:k s.m:tt effter 33 cap. Ting.b. L.L.

6. Hemming Olufsson i Wästbyn och Oluf Andersson i Wästerhuus berättade, hafwa effter ländzmans Hans Jonssons befallningh stämbdt ryttaren Swen Börgiesson at swara Nils Redersson til rätta för det han hafwer honom tiuf kallat, men eij comparerat, dy saakfältes för stembnings föracht effter 33 cap. Ting.b. L.L. til 3 m:k s.m:tt. [*fol. 724r*]

7. Hindrich Olufsson i Rösta aflade sin sochnskrifwareeedh, rättrådeligen sitt ämbete föreståå och granneligen annotera hwad allmogen böhr uthgiöra, så at cronan och gemene man skier rätt.

8. Ländzman Anders Olufsson klagade at Oluf Hemmingsson i Dwärsätt hafwer treskas löpa med tingscurssen åth Offerdahl, uthan ländzman måst leija een annan karl. Saakfältes til 3 m:k s.m:tt effter 33 cap. Ting.b. L.L. Och för det han hafwer lasteliga spåtskat ländzman och knäft fingren åt honom, säijandes: Iagh achtar digh icke, det du kommer migh i bötter, som han dher ifrån sigh eij unddraga kunna, saakfältes derföre til 12 m:k s.m:tt, effter 12 cap. Konungsb. Stadzl.

9. Aspååsboerne kiära til qwartermestaren Pehr Andersson effter ett litet haarfiskie i Näfweråån, som han för några åhr sedan ifrån dheras, under sitt hemman i Näset hafwer för ½ r.d:r taxerat. Och emedan i sanningh befanss att detta haarfiskie, som odel ähr och belägit utj dheras skattskogh, innom dheras råå och röör, och qwartermestaren wid sitt afträde oplåter det när han fåår wedergällningh för sin opsatte bodh sampt fiskie redskap, som ähr nätt och båth. Hwarföre effter Sweriges lagh och Kongl.Maij:ttz placat tildömbdes Aspåsboerne samma fiskie igen, dher det tilförne af ålder och uhrminnes tijdh legat hafwer, emot skiählig förnögningh effter mätismanna ordom.

10. Tobackzinspectorens uthskickade Lars Israëlsson gaf tilkänna hafwa skickat åstad tolfmans Oluf Larssons son i By, at kiöpa ett qwarter tobak hoos Hans [*fol. 724v*] Halfwarsson i Tompta, det han bekom. Hans föregifwer at hans syster honom owitterligen det såldt, hwilket dhem eij ifrån bötterne kan excuseras, uthan brodren ägde tobaket. Hwarföre, til föllie af Kongl. Maij:ttz tobackz placatz 6 punctens innehåldh, saakfältes Hans Halfwarsson til 8 d:r s.m:tt, twå parter til cronan, och den 3:die til måhlsägaren och hospitalet.

11. Jon Michelsson i Krokom alfwahrligen tilsades hafwa hoos sigh i qwarstad 18 r.d:r 2 ort 20 skill. af qwartermestarens Pehr Andersson Wijgbergs penningar, til Anna Månssd:rs afbetahlningh, eller wara förplichtat sielf swara til samma skuld fordran.

12. Kyrckioherden wördigh och wällärde h:r Hans Damianus, fullmächtigh å actuariens wälb:de Pehr Ifwarssons wäg:r, låter första gången opbiuda Christopher Anderssons hemman i By, pantsatt för 300 r.d:r capital barnarffzpenningar, derföre måtte ländz- och tolfmän effter mätismanna ordom låta wärdera Christopher Anderssons ägendomb, löst och fast, och sedan alt bliffwa oförryckt i gott behåld til sakens widare laglige uthslagh.

13. Fältskiäraren m:r Oluf Lorentz Wullff præsenterade i rätten Christopher Anderssons i By lagbudne obligation, lydande på 41 r.d:r, item 9 r.d:r och 2 t:r korn. Christopher Andersson i

By tilstod sigh wara kommin utj stoor fattigdoom, derföre godwilligen all sin ägendoom utj löst och fast opbödh creditorerna til afbetahlningh, så långt det kan tilräckia.

14. Ryttarens Pehr Larsson Bennichz hemman i Åås sochn i Östersehm, opbiudes andra gången, kiöpt af Johan Olufsson för 73 r.d:r, bestående af 3 tunland. [*fol. 725r*]

15. Den twist som emillan kyrckioherden wördige h:r Hans Damianus och sal. h:r Erichs änkia, h. Margareta i Rödönsgården ähr, om muulbete i oskiftan skogh och ett swidie fall, som änkian mehnar at kyrckioherden haar rydt in på sine ägor, blef af rätten förafskedat, att een laga syyn skal hållas parterna emillan nästkommande sommar.

16. H. Gertrud Helfdagsdotter gaf klageligen til känna huruledes Håkan Persson i Wäigmoon hafwer förledin S*:t* Matthæi tijdh på een tijdzdag öfwerfallit sigh med hugg och slagh och sålunda af begynnelsen som föllier tilgått, nembl.

Att Håkan Persson hafwer gått til h. Gertrud, dher hon tilhölt i Backe by, och sagt til h. Gertrudz dotter, bedt henne säija sin modher, det hon skulle komma til Håkan Persson i Wäigmoon effter några ärter, som han henne i allmosa gifwa wille. När h. Gertrud hemkom, war hon glad hon skulle få dhem till sitt och barnens oppehälle, gick så åstad tijdt, til Wäigmoon som ähr 1/2 fierdings wägh emillan. När hon inkom i Håkans stugu, hafwer Håkan tagit skoon af foten och slagit henne öfwer hufwud och axlarna 9 slag, sedan hafwer h. Gertrudh utgåt och ärnat gå hemm, men Håkan och hanss son Pehr Håkansson kommo effter henne på åkern och förde henne wåldsambligen emot hennes willia utj grangården hoos Anders Persson. Dher hafwer Håkan först slagit henne uthe på broon, så at hon föll in i förstugun, fördenskuld h. Gertrud måste ropa hielp til h. Ingebor som kom gåendes uhr fähuset, sedan hafwa dhe kördt henne in i stugun. Då hafwer h. Gertrud högeligen bedit dhem öfwergifwa sigh, och föhra til kyrckioherden och landzbetiente, at andraga sin nödh, då hafwer Håkan swarat: [*fol. 725v*] Skal du klaga på migh, och fattat i hustruns hals och bögdt henne ned til golfwet och henne krossat, säijandes: Iagh skal dräpa digh din diefwul. Sedan Håkan befalt sin son Pehr Håkansson henne slå och skulle sielf derföre swara. Pehr hafwer tagit sin skoo af foten och henne öfwer hufwud och axlar slagit, så at hon dheraf hafwer fått många såår i hufwudet och blött sina kläder öfwer, beklagandes sigh hafwa dher af legat een månadz tijdh på sängh, blifwin lytter i sin wänstre axel och på högra tumblingen krumpin.

Tolfman Pehr Hemmingsson i Nyland, och Erich Jönsson i Trålsåsen, som h. Gertrudz tagne skada dagen effter ransakat hafwa, betyga at hennes hufwud war swullit alt öfwer, och hade 3:ne små blodsåår och hool i hufwudet. Anders Nilsson i Miähla berättar, at hustruns wänster axla war heel opswullin, dher öfwer hon än sigh klagar wara lamb och lytter af. Fältskiäraren m:r Oluf Lorentz Wullff berättade, att h. Gertrudhz wänster axel ähr skadat och been ähr sönderslagit på axlan, så at ett hool syhnes.

H. Gertrud berättar hwad orsaken war til Håkans ijfrigheet, at hösten tilförne a:o 1672 hafwer hon i fäbodarne förestå Håkans boskap och ryttarens Giösta Olufssons, då Håkans son, Pehr Håkansson, hemförde uhr fäbodarne sin afwel, hafwer h. Gertrud sendt med Pehr ryttarens smör uti een bytta, dher af hafwer Pehr borttagit i wägen smör 1 ½ m:k wid pass, och opätit, som Pehr Håkansson sielf bekänner. Det samma hafwer h. Gertrud bekändt för ryttarens hustru, at smöret war bortkommit, hwarföre ryttarens hustru tiltalt Håkans hustru om detta, och låfwat derföre förlijkningh, men eij effterkommit. Altså omsider, förledin [*fol. 726r*] winter, Giösta Olufsson Pehr Håkanssons fadher tiltalt om detta bortkombne smör, det Håkan straxt förtrutit, at h. Gertrud hafwer detta uthspridt dher och här i gränden, hwar af Håkan hafwer om berörde tijdsdags mårgon gåt til henne och bedit komma til sigh, som och skedde, men då aflopit, som ofwanbemält ähr.

Dragoun Jöns Erichsson i Backen, effter aflagd eed, witnar de at Håkan Nilsson hafwer kommit til Backen och frågat effter h. Gertrud, då gåt uti hennes stugu, som stod uthom gården, dher eij råkat henne hemma, uthan sagdt til barnen, det hon skulle gå til Håkan i Wäigmoon och få ärter. Gertrud kom omsider heem och gåt til Jöns, af honom begiärdt een säck, at bära ärtren utj, den hon bekom, och gick wid det samma til Håkan, som bor i een annan by.

Anders Persson, effter aflagd eed, witnade sin moders h. Ingebors ordh, effter hon af ålderdombz swagheet eij kan komma til tinget, at h. Gertrud hafwer gåt förråth in i stugun, Håkan och sonen Pehr Håkansson effter, dher Håkan fattade utj h. Gertrud och bögde hennes hufwud emillan sina been, sedan hafwer fadren bedt sin son Pehr henne slå, det han och giorde och tagit sin skoo af foten och henne slagit.

Drängen Lars Jonsson, som inne war utj Anders Perssons stugu, effter aflagd eed witnade, at h. Gertrud hafwer först inkommit i stugun, Håkan effter, och sonen Pehr dher näst. Hafwer Håkan först sagt: Så mycket achtar iag tigh, och fattat utj h. Gertrudz hufwudh och bögdt ned til golfwet, och sedan befalt sin son Pehr Håkansson henne slå, det han giorde, och Pehr hafwer tagit sin skoo af foten, och henne öfwer hufwud och axlar slagit några slängiar, men huru många weet han eij förwist, uthan förmehnar henne [*fol. 726v*] fått 4 eller 5 slagh. Lars Jonsson betygar och at först h. Gertrud kom inn i stugun, beklagade hon sigh, säjiandes, Gudh nåde migh, Håkan hafwer sigh slagit och badh dhe skulle hiejpa sigh.

Anders Perssons modher, h. Ingebor Andersd:r i Wägmoon, effter aflagd eed, witnade såsom hennes son Anders, allenast det tillägger, warit uthe på gården, då Håkan och Pehr kommo och hade h. Gertrud fram för sigh. H. Ingebor gått förråt inn i stugun och Håkan skuffade h. Gertrud effter, då hon sade Gudh nåde migh, dhe hafwa slagit migh.

Tolfman Nils Persson i Bierte berättade at Håkan Persson hafwer h. Gertrud förlijkt för sin sweda och wärck med 2 tunnor korn, och een r.d:r det samma h. Gertrud för rätten tilståår.

Nämbden afsade sin mehningh, at för dhe injurier Håkan Persson hafwer uthan någon orsak tilfogat h. Gertrud, skal plichta hwar saak om sigh, först effter 6 cap. Såramålab. med willia för fulsåre 20 m:k, för tumblingen lytesboot effter det 8 cap. 3 m:k, för 3:ne kiötsåår à 3 m:k effter 10 cap. Såram.b. 9 m:k, dito måhlsägarens 9 m:k, för 6 slagh af skoon à 3 m:k effter 13 cap. Såramålab. 18 m:k. Och sonen Pehr Håkansson, som henne slagit i andra gården med skoon 4 slag à 3 m:k effter ofwanbe:te 13 cap. 12 m:k, blifwer summa 71 m:k s.m:t. Och sedan wari förplichtat wårda hennes såår innan natt och åår, effter 16 cap. Sårmålab. med willia landsl.

Såsom Pehr Håkansson föregifwer hafwa tagit smöret på den långa fäbowägen, som war 7 mijhl, för nöds skuld til sin förtähringh, fördenskuld nämbden för tiufnad i detta måhl befrija. [*fol. 727r*]

17. Joen Michelsson i Krokom uthlåfwade inför rätten godwilligen afstå det fiskie som han under h. Ursila Mårtensdotters hemman brukat hafwer, när han sine penningar 6 ort igen bekommer.

18. Pehr Håkansson i Sörbyn af rätten pålades antingen betahla sin swåger Pehr Erichsson i Siör hans hustrus arfzprætension, bestående af några partzedlar, eller effter 8 cap. Kiöpm.b. lagl. näste laga tingh sigh befrija.

19. Joen Erichssons i Smedzåås testamentzskrifft emillan sigh och hustrun oprättat, opbödz första gången.

20. Oluf Anderssons hemman i Wijke opbiudes första gången, kiöpt af sal. kyrckioheerdens änkia i Rödöns gården för 67 r.d:r.

21. Lars Persson i Öfwergården klagade at Mårten Jonson i Sillie modher, h. Barbro hafwer flyttiat een skiffteshaga och dher igenom förbygdt hans fätåå, och på samma ställe opgiordt ett åkerstycke, så emedan tolfmän betyga at gambla haga stod ännu syhnes dher gammel hagan haar stått. Hwarföre erkännes Mårten Jonsson förplichtat hagan opstängia, wid laga straff tilgiörandes, och dher ofwanpå plichta 3 m:k s.m:tt effter 9 cap. Bygg.b. L.L.

22. Joen Michelsson i Krokom låter andra gången opbiuda några panter, wederböranderna til återlösn.

23. Nils Jonssons hemman i Hissmo opbiudes första gången.

24. Joen Olufssons hemman i Undrom opbödz första gången, kiöpt af Mattz Persson för 55 r.d:r. [*fol. 727v*]

25. Lars Perssons hemman i Krokom opbiudes första gången, men klandras af sonen Måns Nilsson, tilbiudandes sigh inlösa sitt fadershemman, hwilket innan torsdagh för midfasto söndagh honom effterlätz penningarna lefwerera, eller effter lagh 2 cap. och 24 Jord.b. sättia dhem ifrån sigh.

26. Nils Jonssons hemman i Kiänåsen opbiudes andra gången.

27. Erich Siulssons i Kiählen testamentzskrifft emillan sigh och hans hustru opbödz första gången.

28. Oluf Thomasson i Kiänåsen och Önne Persson ibidem saakfältes hwartera 3 m:k s.m:tt för stembnings föracht, at swara til sin grannes Nils Jonssons kiäremåhl om muulbete.

29. Bewilliades effter begäran emillan Joen Enarsson i Öfwernäset och hans grannar 3 å hwartera wäg:r som parterna emillan skohla ransaka om tegomåhl i skogh, ängh och åker.

30. Sammaledes förordnades och gode män 3 opartijske å hwartera sidan, som skohla ransaka den twist som opwuxin ähr emillan Jöran Nilsson i Säther och Joen Michelsson i Krokom, angående råår och röör, gifwandes sedan all god underrättelse dher om, näste laga tingh.

31. Joen Erichssons i Smedzåås oprättade testamentzskrifft opbödz tridie gången.

32. Tullus man Oluf Jonsson och Nils Jonsson klagade, at Jöns Erichsson i Backen hafwer rödt een swedh [*fol. 728r*] in på deras ägor, som gode män syndt och pröfwat hafwa. Men Jöns Erichsson föregifwer icke wettat warit annars skogh, uthan sin egin. Så alldenstundh han sådant androm owitterligen giordt hafwer, saakfältes han til 12 m:k s.m:tt effter 21 puncten Kongl. Maij:ttz 1664 åhrs skogsordningh, och hafwer förlorat sitt arbete, och Tullus man behåller rågen som wuxin ähr in på samma skogh. Men den öfrige twisten om slotten remitteras til ägande syyn, 3 å hwartera sidan, som dheras råår och röör opleeta.

33. H. Ingebor Olufsdotter i Tängh, som lagligen stämbder ähr at swara til det sqwaller hon skal hafwa föröfwat, nembl. Pehr Hindrichssons hustru missbrukat een swamp, men eij kommit tilstädes, uthan håller sigh undan i prästegården, saakfältes til 3 m:k s.m:tt effter 33 cap. Ting.b. L.L.

34. Rätten kan för denne gången eij optaga och sluta saken emillan Cecila Andersdotter i Reen, och sal. Jochum Johansson bagare om det begångne lägersmåhl under ächtenskapz låfwen, som kyrckioheerden wörd. h:r Hans Damianus förmehnar wara lagligh trolofningh skedd, derföre innan näste laga tingh uthlåfwade skaffa ven*eran*di consistorij resolution. I medler tijd blef afsagdt, det hans qwarlåtenskap skal wara oskingrat i behåldh.

35. Oluf och Erich Jons sönner i Rösta bewilliades fastebreff på 2 tunl:d ibid. som dhe af Erich Siulson för 40 r.d:r sigh tilhandlat hafwer, emedan ingen [*fol. 728v*] dher å med penningar lagligen klandrat hafwer, uthan kiöpet befans wara lagbudit och lagståndit.

36. Anders Persson i Backen kiärade til Pehr Åkesson i Sörbyn och Jöns Erichsson i Öhsa effter 6 lass Nylandzslott som undan Backe hemmanet hafwer utj 40 åhrs tijdh warit bortpantat för 9 r.d:r, hemmanet til stoor afsaknad, och lijkwäl måste fulla uthlagor ehrläggia. Och emedan så i sanningh befanss, at interesse haar höger stigit än capitalet, dy pröfwade nämbden det skiähligt wara, at Anders Persson til föllie af 7 cap. Jord.b. och Kongl. resolution tilträder sin pant igen, uthan lösn.

37. Johan Erichsson i Landsom, som cronhemmanet brukar, kiärar på ett slottestycke, Litzlegärde benembd, som Oluf Jonsson i Landsom undan cronhemmanet ifrån a:o 1657 brukat i underpant för 10 ort, hwarföre såsom sådant sträfwer emot Kongl. resolution om cronoägornes förminskande, dy erkänner rätten skiähligt att panten Litzlegiärde uthan lösn restitueras.

38. Alldenstundh bewistes at Pehr Larsson i Öfwergårdh och hans son Lars Persson hafwa utj 30 åhrs tijdh brukat een slottemyhra i underpant för 2 r.d:r ifrån Pehr Jonssons hemman i Undrom uthan uthlagor, hwilket och af nämbden pröfwades, at myhran hafwer betalt både capitalet och interesse, hwarföre til föllie af Kongl. resolution och 7 cap. Jord.b. tilträder Per Jonsson i Undrom sin slottemyhra igen uthan lösn.

Ting den 13 november 1674

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3156, fol. 767v – 769v, RA.

Anno 1674 d. 13 novembris höltz laga tingh i Rödöön, närwarandes cronones befallningzman wäl:tt Daniel Bertilsson och nämbden.

Joen Olufson i Kiählen	Anders Nilson i Miähla
Lars Erichson i Faxnälfwen	Anders Person i Backe
Oluf Larson i Bye	Jöran Nilson i Säther
Carl Erichson i Trången	Nils Anderson i Sillie
Gunmund Enarson i Krokum	Nils Person i Bierte
Christen Nilson i Gräffte	Jacob Olufson i Tängh

1. Gammel ländzman Oluf Edfasteson klagade at Nils Nilson i Trusta hafwer förledin sommar tagit sigh det orådet före och stulit en bock och honom i skogen slachtat, hwilket Nils Nilson för rätten bekänner och tilståår. Bocken blef wärderat för 1 d:r s.m:tt, fördenskuld, effter Kongl. Maij:ttz straffordningh, saakfältes til tredubbla bötter, nembl. 3 d:r s.m:tt och gifwa måhlsäganden sitt igen 1 d:r s.m:tt.

2. Ländzman Anders Olufson angaf det pigan Agnis Olufsdotter i Sota hafwer på andra storböndagen reest til fäbodarne och försummat gå til kyrckian i Näskott, hwilket Agnis och tilstår, altså saakfältes hon effter Kongl. Maij:ttz storböndags placatz innehåld til 40 m:k s.m:tt. Fadren Oluf Påhlson i Sota, räckte hand för bötterne.

3. Joen Hällieson i Dwärsätt, som bekänner och tilståår hafwa håårdragit och slagit ryttaren Udde Bengtson näst förledin sommar, förr han afreste och måhlsägaren straxt [*fol. 768r*] förlijkt, som hans hustru Karin Jonsdotter bekänner, dy saakfältes Joen Hällieson för pust och haardragh, för hwartera effter 13 cap. Såramolab. L.L. till 3 m:k s.m:tt, belöper 6 m:k s.m:tt.

4. Soldatens Oluf Persons Lax hustru, h. Lucia Aaronsdotter, erkännes förplichtadt at betala til sin broder Pehr Person Lax fullmächtig, nembl. modren h. Ingebor Olufzdotter och Måns Person 25 r.d:r 3 ort arfpenningar, uthan widare drögsmåhl.

5. Hustru Ingebor Olufzdotter, som af hastige mode hafwer uthfördt Pehr Hindrichsons hustru skulle brukat een swamp till odygd, men nu för rätten bedz före, saakfältes effter 43 cap. Tingmålab. L.L. för oqwädins ordh, til 3 m:k s.m:tt.

6. Dato kom för rätten h:r actuariens i höglåfl. Kongl. cantzlij wälb:de Pehr Ifwarsons fullmächtigh, corporalen Erich Halfwarson, sigh beswärade, huru såsom fältskiäraren mest. Oluf Lorentz Wullff hafwer försträcht Christopher Anderson i By penningar, och bekommit ängies slått undan hemmanet i underpant, begärandes at m:r Oluf må tilhållas låta slotterna ograverat komma under hemmanet igen, och han sökie sin man, Christopher Anderson (hwilken för sin fattigdomb til Norrigie hafwer booflyttiat) om betahlningh, det bäst han gitter.

M:r Oluf Wullffs hustru, h. Barbro Isaacsdotter framtedde i rätten Christopher Andersons i Byy 3:ne obligationer, den första af dato 12 februarij 1670, lydande på 33 r.d:r utj caroliner, som flyter af cronones uthlagor, derföre i underpant satt honom Grumbsta slottegodz. Som andra obligation af d. 19 aprilii 1671, lyder på 8 ½ r.d:r. [*fol. 768v*] 19 skillingar, så at summan blifwer 41 ½ r.d:r 19 skill., och pantsatt samma Grumbsta. Den tridie af dato 23 aprilis 1672, lydande på 9 r.d:r och 2 tunnor korn, och derföre i underpant satt Fogdrohle och Bäckemyra med twå små rödningar, belöper summan 50 r.d:r 2 ort 19 skill. och 2 tunnor korn.

Så emedan m:r Oluf Wullff hafwer lagligen med panterna cederat och Grumsta slottegodz 3 åhr å slagh på laga tinge[n] opbudit, nembl. den 11 octobris 1670, den 25 octobris 1671, den 13 novembris 1672, och ingen i medler tijd lagligen hafwa klandrat, uthan Christopher Anderson hafwer sielf inför rätten den 11 novembris 1673 tilstådt desse omrörde obligationer wara rättmätige. Hwarföre erkänner denne ringa rätten skiähligt och Sweriges lagh 7 capitel Jordb. och 11 cap. Kiöpm.b. L.L. lijkmätigt, det m:r Oluf behåller panterna til dess han sine uthlagde penningar igen bekommer. Emoth denne domb och wederparten appellerade h:r actuariens fullmächtigh uthj rättan tijdh med 3 m:k s.m:tt.

7. Joen Michelson i Krokom, som af hastige mode hafwer k[al]lat Pehr Erichson i Siöhr, salva venia, du ställer digh som en fitta, saakfältes till 3 m:k s.m:tt effter 43 cap. Tingm.balken.

8. Pehr Åkeson i Sörbyen förlijktes inför rätten med sin swåger Pehr Erichson i Siöhr, at gifwa honom för s[in] hustrus arfz prætension 5 r.d:r och således blefwo förlijkte.

9. Joen Michelson i Krokom låter tridie gången opbiuda några klädes- och sölfwerpanter, wederbörande til [åter]lösn, som specification innehåller.

10. Tolfman Carl Erichson i Trången pålades af rätten effter sin uthfäste låfwen at tilställa h. Karin Olufsdotter [*fol. 769r*] i Gräffte och h. Lucia Torkielsdotter half fierde r.d:r för en qwarn, som af wahngiömo opbrändes, men sielfwa huset efftergaffz, hwilke 4 ½ r.d:r han kännes plichtig genast betahla.

11. Effter slutin reckningh blifwer sal. h:r Erich Tuscheri änkia h. Orsilla Mårtensdotter skyldig Jon Michelson i Krokom 3 r.d:r uti ett för alt, hwilke hon wid anfordran erkännes at betahla.

12. Oluf Person i Dillom opbiuder första gången Hohlbackzmyhran, pantsatt af Oluf Simonson i Rösta för 7 ½ r.d:r.

13. Ryttarens Måns Diursons hustru Marin Perssdotter beklagade sigh, det ryttaren Carl Olufson hafwer emottagit hennes barns arf 15 r.d:r 1: 8 och förrest til Tyskland, begärade arrest på hans löhn, hwilket henne eij wägras kan, uthan tillåtes effter lagh besynnerlig det 15 cap. Gifftm.b. L.L. och Kongl. förmyndare ordningh.

14. Lars Persons hemman i Krokom opbödz andra gångn, nästom frändom til återlösen.

15. Nils Jönsons hemman i Kiänåsen opbödz tridie gången.

16. Nils Nilsons hemman i Hissmoen opbödz andra gångn af sonen Oluf Nilson, som utlåfwade skiöta sina föräldrar och betala giälden, hwilket honom gottgiordt warder til afreckningh på hemmanetz inlösn.

17. H. Ingebor Olufzdotter Lax opbiuder ett hemman i Tängh förste gången, kiöpt af Aaron Olufson.

18. Jöran Siulson i Söhrbyn saakfältes för dombrott til 3 m:k effter 39 cap. Ting.b. L.L., som klandrade på Backemannens bref, på sämbsta slottegodz. [*fol. 769v*]

19. Effterskrefne creditorer framtedde i rätten Christopher Andersons i By obligationer, begärandes dhe måtte i protocollet intecknas och opbiudas.

1. Kyrckioherden wördig och wällärde h:r Hans Damianus opwiste Christopher Andersons obligationer af den 17 februarij 1674, lydandes på 12 r.d:r, een dito af den 17 aprilis 1670 på twå tunnor korn.

2. Effter obligation af d. 17 februarij 1674 ähr Christopher Anderson skylldigh til Joen Olufson i Kiälen 16 ½

3. Til Hans Olufsons barn 9

4. Til ländzman Oluf Edfasteson på Rödöns kyrkias wågh för korn 5: 1:

5. Til Hans Halfwarson i Tompte för 2 t:r korn à 10 ort 5:

R.d:r 47: 3: –

20. Såsom Joen Michelson i Krokom opwijser underlagman Pehr Claeson Bromans domb af dato Rödöns laga tingh d. 2 septemb. 1664 på 5 r.d:r skulle betala til Erich Jonson i Siöre för een broderpart i Öfwernäset, och sedan [för] alt widare tiltaal af een och annan blifwa okrafder, och dessuthan framteer Erich Jönsons i Siöre af h. Anna Erichsdotter i Moo qvittantz af d. 18 *septem*bris 1665, effter domens lydelse nöijachteligen wara betalte, hwarföre kännes han frij för Pehr Erichson i Siöres widare åthalan, med laga straff tilgiörandes.

21. Christopher Andersons hemman i By opbiudes andra gången til h:r actuariens wäl:tt Pehr Ifwarsons afbetahlning.

22. Hans Halfwarson låter första gången opbiuda Byy hemanet, som han af h:r actuarien Pehr Ifwarson kiöpt hafwer för 200 r.d:r och 70 d:r sölf:rm:tt.

Extraordinarie ting den 4 september 1675

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3157, fol. 570r – 570v, RA.

Anno 1675 den 4 septembris höltz extraordinarie laga tingh och ransakningh i Rödöön, närwarandes i cronones befallningsmans ställe, landskrifwaren wäl:tt Lars Jonson Roshemius, tillika medh dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Joen Erichson i Smedzåsen
Anders Nilson i Miähla	Lars Erichson i Faxnälfwen
Pehr Hemmingson i Nyland	Jacob Olufson i Tängh
Gunmund Enarson i Sällie	Oluf Larson i Bye
Jöran Nilson i Säther	Jöns Michelson i Nygården
Anders Pehrson i Backe	Måns Jonson i Häste

1. Soldaten af Wästerbottns folket, under capitein Christian Mormans compagnie, Oluf Pehrson, född i Wästeråås, men opfödder i Calix och dher uthlegder, een gift persohn, hafwer sin hustru i be:te Calix sochn, bekände effter alfwarsam förmahningh, det han först hafwer hafft sängelagh med kohnan Barbro Larsdotter på Frössöön i Wästerhuus och sedan andra natten i Öhne by och Näskot sochn hoos Erich Gunnarson, dher fullkombligit omgängie hafft med henne, och sedan i Offerdahl sochn hoos Lars Larson i Edhe och så bedrifwit skam och skiörlefnadt med Barbro, som hon tilförne bekändt hafwer den 31 maij näst förledin.

Och emedan som Oluf Person för sittiande rätten bekänner hafwa hafft olofligit omgängie med kohnan Barbro Larsdotter, så i Öhne by och Rödöns giäldh, som i Edhe by och Offerdahl sochn, hwarföre til föllie af Kongl. Maij:ttz straffordningh saakfältes han til 80 d:r s.m:tt. Men efftersom han icke äger at böta medh, dy skal han plichta med 6 gånger gatulopp effter be:te Kongl. håfrättens resolution. [*fol. 570v*] Öfwer kohnan Barbro ähr tilförne den 31 maij execution gångin, effter hennes egen bekännelse.

2. Desslijkes angifwes och soldaten Oluf Nilson Dunder hafwa hafft olofligit omgängie med pigan Ingebor i Grötom, Kall sochn och Undersåkers giäld, hwilket han nu för sittiande rätten bekänner allenast 2:ne resor hafft med henne fullkombligh gerningh, det samma han och tilförne hafwer för wälborne h:r öfwerstleutnampten Åke Ulfsparre och capitein Christian Morman på möthe tilstådt. Kohnan hafwer eij kommit tilstädes, uthan h:r capitein med officerarne begiärade, at soldaten måtte nu få sin domb, på det compagniet blifwer här effter lijsadt med wackthållande.

Oluf Nilson nekar fuller för Ingebor hafwa bekändt och oppenbarat det han war een giffter person, hwilken hafwer sin hustru i lijfwet i Calix sochn, och med henne aflat twenne barn. Så emedan Oluf Nilson Dunder frijwilligt bekänner hafft olofligit omgängie med Ingebor, fördenskuld kunde nämbden honom eij ifrån Kongl. Maij:ttz strafordningh befrija, uthan saakfältes till 80 d:r s.m:tt. Hwilken eij heller hafwer något at böta med, derföre effter Kongl. resolution skal plichta med 6 gånger gatulopp, men kohnans saak opskiutes til hennes ankompst, som sedermehra ähr dömbd och exeqverat d. 25 octobris 1675.

Ting den 5 november 1675

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3157, fol. 582r – 583r, RA.

Anno 1675 den 5 novembris höltz laga tingh i Rödöön, närwarandes dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Lars Erichson i Faxnälfwen
Oluf Larson i Byy	Jacob Olufson i Tängh
Carl Erichson i Trången	Anders Nilson i Miähla
Anders Pehrson i Backe	Pehr Hemmingsn i Nyland
Gunmund Enarson i Sillie	Jöns Michelson i Nygård
Jöran Nilson i Säther	Nils Pehrson i Bierte

1. Jöns Persons i Öhsa 2:ne laduängh i myrslott opbödz första gången, pantsatt för 6 r.d:r til m*äster*r Oluf Lorentz Wulff.

2. Oluf Jonsons i Rösta Kiänåås myra opbödz första gången, pantsatt för 6 r.d:r til m:r Oluf Lorentz Wullffz hustru, h. Barbro Isaacsdotter.

3. Joen Persons i Rödöns gården lägdestycke i Sundlägden opbödz första gången, pantsatt til m:r Oluf Wullff för 5 r.d:r.

4. Joen Olufson i Kiählen låter första gången opbiuda Edfast Persons hemman i Rein, pantsatt för 67 ½ r.d:r.

5. Oluf Jonsons i Rösta slottemyra opbödz andra gången, pantsatt til Oluf Person i Dille för 7 r.d:r.

6. G:l ländzman Oluf Edfasteson i Häste hemman opbödz första gången, kiöpt af sine syskon för 204 r.d:r, bestående af 6 tunl.

7. Dito. Oluf Edfasteson opböd första gången 3 lass lägdeslott i Häste, pantsatt af h. Margareta i Rödöns gården för 10 r.d:r.

8. Christopher Andersons hemman i By opbödz tridie gången, pantsatt til h:r actuarien wäll:de Pehr Ifwarson för 300 r.d:r. [*fol. 582v*]

9. Erich och [*lucka*] Halfwarsons hemman i By opbödz andra gången, kiöpt af h:r actuarien wälb:de Pehr Ifwarson för 200 r.d:r in specie och 70 d:r s.m:tt.

10. Ryttarens Oluf Lagoms hustru Ingebor Nilsdotter opbiuder Dwärsätt hemmanet första gången, pantsatt för 20 r.d:r, nästom slächt til återlösn.

11. Erich Gunnarson i Öhne kiärade til Joen Erichson i Smedzåås effter 20 lass slottängh, hwilken föregaf eij wara lagl. stembd, fördenskuld remitteres detta ährende til näste laga tingh, med befallningh at bägge parterna skohla hafwa sine gamble bref tilstädes, i medler tijd skal det höö som slagit ähr stå in seqvestro til lagligit uthförande.

12. Joen Michelson i Krokom uthlåfwade inför rätten tilställa Anders Siulson i Kiählen på gambla pigans Anna Månsdotters wäg:r 6 r.d:r innan 8 dagar.

13. Joen Michelson i Krokom insinuerade sin skriffteligh inlago emot kyrckioheerden wördig och wäll:de h:r Hans Damianum, prætenderas huru såsom han med gewalt hafwer tagit ifrån sigh ett pantefiskie som beläget ähr under Fanbylandet, twert emot undfångin häradzdomb af den 10 novembris 1673. Kyrckioheerden protesterar på undandölt 10 åhrs tijonde fisk, ehuruwäl andra hafwa det brukadt i 7 åhr som berätta hafwa lefwererat til kyrckioheerden, men för dhe 3 åhren blef af nämbden afsagdt, at Joen Michelson skal gifwa kyrckioheerden 6 ort. Kyrckioheerden lijkwist tillägger Jon Michelson hafwa undandölt sin tijonde af be:te pantfiskie, kunde detta för denna gången eij decideras, alldenstund effter privilegiernes innehåld måste een consistorial wara tilstädes, som actionen bijwister. Joen Michelson skiuter sigh och til frånwarande witnen [*fol. 583r*] som nu eij tilstädes ähre, och begärer skottmåhl, hwilket honom effter 26 punct i rättegångs processen effterlätz.

14. Kyrckioheerden h:r Hans Damianus beswärade sigh öfwer sin åhörare, Erich Jonson i Rösta, det han hafwer gifwit honom wärre och sämbre tijonde af 18 band, som han eij undfalla kunde, hwarföre effter Kongl. tijonde ordinantz 9 punct, dömbdes han at betahla kyrckioheerden tredubbelt igen, effter nämbdens läggningh 27 kannor, dheraf decourteras 9 kannor som betalt ähr.

15. Lars Erichson i Wärmoon och Pehr Erichson i Wallne bewilliades fastebreff på syytnings contractet emellan dhem och sin swärfaders broder, giästgifwaren i Smedzåås Joen Erichson och hans hustru, dhem uti bägges dheras lijffstijdh försöria och hemmanet förestå, och sedan effter dheras dödedagar behålla löst och fast i Smedzåås hemmanet, hwilket befans wara lagbudit och lagståndit, och ingen emedlertijdh hafwer dher på klandrat.

Ting den 17 april 1676

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3158, fol. 598r – 599r, RA.

Anno 1676 den 17 aprilis höltz ordinarie laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammatädes, uthi tolf edsworne nämbdemäns närwaro.

Joen Olufson i Kiählen	Jacob Olufson i Tängh
Lars Erichson i Faxnälfwen	Anders Nilson i Miähla
Carl Erichson i Trången	Anders Person i Backen
Jöns Michelson i Nygården	Pehr Hemmingson i Nyland
Oluf Larson i Bye	Jöran Nilson i Säther
Gunmund Enarson i Sillie	Nils Person i Biärte [*fol. 598v*]

1. Tolfman Joen Olufson i Kiählen, förmyndare för pigorna Karin och Anna Jöransdöttrar, förfrågar sigh, om icke barnearf böhr först uthgå, för någon privat giäld betahlas. Så emedan Sweriges lagh 15 cap. Gifft.b. St*ads*l. lijkmätigt ähr att barnegodz skall hwarken brinna eller siuncka, hwarföre finner rätten skiähligt at Joen Olufson effterlåtes effter arfzlängden uthbekomma pigornas fäderne och möderne hoos sal. Carl Jöranson i Nordanälfwen framför creditorernas åthalan eller klander.

2. Oluf Person i Dille opbiuder tridie gången Hohlbackzmyra, pantsatt af Oluf Jonson i Rösta, wederböranden til återlösn.

3. Jacob Olufson i Tängh opbiuder första gången några myhrslotter, pantsatte af Nils Erichson, Jon och Jöns Person i Öhsa för 11 ¼ r.d:r.

4. Lars Pehrson i Öfwergård och Rödöns sochn klagade at fin[n]soldaten Hindrich Hindrichson under h:r öfwerstleutnantens edel och manhafftigh Petter Stockz compagnie, född i Tornöö sochn och Kortkylla by, hafwer stulit ifrån sigh några saker, som Christopher Anderson Skott hafwer dher hoos honom insatt, nembl. 1 tunna rogh, 1 ost, någon färsk fisk, och 2 öhlbyttor, wärderat in alles för 8 d:r s.m:tt. Så emedan Hindrich Hindrichson eij undfalla kunna, uthan inför rätten tilstod och bekände hafwa be:te partzedlar stulit, hwarföre, effter Kongl. Maij.ttz straffordningh, skall Hindrich gifwa måhlsäganden sitt igen, och böta tredubbelt så mycket tiufnaden ähr wärderat före, blifwer 24 d:r s.m:tt. Och emedan han intet äger at böta med, dy skall han med een gång af och till med gatulopp plichta.

5. Erich Gunnarson i Öhne och Lars Erichson i Währmoen trädde för rätten, då parterna effter begäran och [*fol. 599r*] rättegångz processen 23 punct, begärade tillsee sin emillan kunna förlijkas, aldenstund Joen Erichson i Smedzåsen ähr igenom döden afgången, elliest måtte hållas tolfmanne syyn effter lagh.

6. Leutnanten Erich Halfwarson och Hans Halfwarson opbiuda tridie gången Byy hemmanet, som dhe af h:r actuarien wälb:de Pehr Ifwarson för 200 r.d:r och 70 d:r s.m:tt kiöpt hafwa.

7. Nils Mattzons halfwa hemman i Böhle opbödz första gången, kiöpt af rätta odelsmännerne.

8. Gammel ländzman Oluf Edfastesons hemman i Häste opbödz andra gången, kiöpt af rätta arfwingarna för 204 r.d:r.

9. Edfast Persons hemman i Rein opbödz andra gången, till creditorernas afbetahlningh, af Joen Olufson i Kiälen.

10. Sal. kyrckioheerdens änkias i Rödöns gården h. Margareta Andersdotters pantsatte lägde til Oluf Edfasteson för 10 r.d:r opbödz andra gången.

Ting den 15 november 1676

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3158, fol. 611v – 612r, RA.

Anno 1676 den 15 novembris höltz ordinarie laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammestädes, närwarandes dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Anders Nilson i Miähla
Carl Erichson i Trången	Pehr Olufson i Hufwelswijken
Oluf Larson i Byy	Jöns Michelson i Nygården
Gunmund Enarson i Sillie	Erich Jönson i Backen
Christen Nilson i Gräffte	Jöran Nilson i Säther
Oluf Halfwarson i Tompte	Siuhl Enarson i Sehm

1. Pigan Märit Påhlsdotter som hafwer tient sal. hustru Margareta i Rödöns gården, dher på stiuffadren Johan Erichson, nu påfordrar een åhrslöhn wara obetalt och h:r secretaren wälb:de Magnus Blix hafwer alla löösörorne efter sin disposition affördt. Och efftersom Hans Halfwarson i Tompten än hoos sigh hafwer några gårdpenningar obetalt, hwarföre pröfwar rätten skiähligt, att pigan ähr berättigat be:te åhrslöhn, som ähr 7 ort, at uthbekomma effter det 16 cap. Rådst.b. St.l. [*fol. 612r*]

2. G:l ländzmans Oluf Edfastsons hemman opbödz tridie gången, Häste be:d, kiöpt af samptl. syskonen för 204 r.d:r.

3. Oluf Edfastsons arfwingar låta tridie gången opbiuda sal. h. Margaretas pantsatte ängh i Rödöns gården.

4. Edfast Persons hemman i Rein opbödz tridie gången, pantsatt til Joen Olufson i Kiählen för 67 ½ r.d:r.

5. Mattz Nilsons hemman i Böhle opbödz andra gången, som han hafwer kiöpt af sine syskon för 60 r.d:r.

6. Leutnamptens Erich Halfwarsons hemman i Rödöns gården opbödz första gången, som han af h:r actuarien wälb:de Pehr Ifwarson för 250 r.d:r s.m:tt kiöpt hafwer, men klandras af kyrckioheerden wördig h:r Hans Drake och ländzman Anders Olufson på sine systerbarns wäg*na*r, sal. Christopher Andersons hustrus om bördzrättigheten, sampt och aff sal. hustro Margaretas i Rödöns gården creditorer.

7. Rätten afsade, att efftersom Lars Pehrson i Storgården eij hafwer fullfölgdt sin låfwen och betalt til Joen Olufson i Kiählen dhe 9 ort 8 skill. som han hafwer caverat för juulmakaren Isaac ifrån Medelpad för een borgat klädesrock, hwarföre erkännes Lars Pehrson förplichtat be:te 9 ort 8 skill. owägerligen betala effter 12 cap. Kiöpmålab. L.L., och sökie han sin man det bäst han gitter.

8. Jacob Olufson i Tängh opböd andra gången några panteslotter och myhror, pantsatte af Öhsamännerne Nils Erichson, Jon Person och Jöns Person för 11 r.d:r 1 ort.

9. Oluf Lagoms ryttare hustru opbiuder Dwärsätt hemmanet andra gången, wederbörandenom til återlösn, emot inlagde 20 r.d:r i hemmanet.

Ting den 19 april 1677

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3160, fol. 588r – 589v, RA.

Anno 1677 den 19 aprilis höltz ordinarie laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammastedes, närwarandes i cronones befallningzmans ställe, proviandtmestaren welb:de Pehr Erichsson Niure sampt nämbden.

Joen Olufsson i Kiählen	Lars Erichsson i Faxnälfwen
Carl Erichsson i Trången	Jöns Michelsson i Nygården

Oluf Larsson i Byy	Nils Persson i Bierte
Gunmund Enarsson i Sillie	Erich Jonsson i Lund
Jöran Nilsson i Säther	Erich Olufsson i Trätgiärd
Siuhl Enarsson i Sehm	Erich Nilsson i Faxnälfwen

1. Erich Jonsson i Lund, och Siul Enarson i Sehm aflade sin nämbdemans eedh.

2. Giästgifwarens i Smedzåsen sal. Joen Erichssons änkia h. Märit Giöhlsdotter insinuerade wälborne öfwerstens h:r Åke Ulfsparres resolution af d. 24 martij 1676 blifwa för inqwarteringh och skiutzningh befrijadt, effter hon ähr hans bonde, hwilket wederböranderne förbödz wid laga straff tilgiörande, icke tilfoga och påbörda änkian med någon skiutz och inqwarteringh. Såsom och til föllie af hans excell:ts högwälborne h:r generalens nådige resolution af den 20 februarij 1677 låta änkians drängh för tridie mans uthskrifningh wara befrijadt och omolesterat [*obesvärad*], nu och här effter. [*fol. 588v*]

3. Oluf Jonsson i Landsom beswärade sigh hafwa genom tolfman Siuhl Enarson i Sehm stembd Oluf Person i Sehm at giöra redo för hans förmyndarskap, men eij kommit tilstädes, dy saakfältes effter 33 cap. Ting.m.b. L.L. til 3 m:k s.m:tt.

4. Jacob Olufson i Tängh opbiuder några panteslotter tridie gången, wederböranderne til återlösn, pantsatt af Nils Erichson i Ösa och Jöns Person för 11 ¼ r.d:r.

5. Nils Mattzons halfwa hemman i Böhle opbödz tridie gången, kiöpt af Nils Nilsson i Hissmon och Håkan Person i Häste för 60 r.d:r.

6. Agnis Jönsdotter i Åskott och Åås sochn tilståår och bekänner hafwa förledin 8 dagar för påsk 1676 hafft olofligit omgängie med een finn-soldat af wälb:ne h:r öfwerstens Ulffsparres compagnie, Hindrich Bytta be:d, och aflat tilhopa barn, och efftersom hon förledin midsommars tijd fastnade uti een häfftig brännesiuka, hafwer hon dhet i förtijdh födt, och fostret allenast warit 12 weckor gammalt. Denne Hendrich blef förledit åhr 1676 uthcommenderat på Eede skantz i Wärmland, som war een ogiffter persohn, hwilken til henne frijadt hafwer, som tolfman Gunmund Enarson i Sillie betygar, det hans fendrich Hans Larson skulle och bekändt warit Hendrichz tahleman.

Tolfman Oluf Larson i Byy, dher denne Agnis förledit åhr [*fol. 589r*] tiente, på sin eedz plicht berättade, at något dher effter lägersmåhlet war skedt, oppenbarade hon för sin hustru, pigans maatmoder, det hon war hafwande blifwin af Hindrich, och een månad för midsommar blef hon siuk, då hon 2 weckor dher effter födde fostret, hwilket och tolfmän bewitna så wara tilgånget. Så emedan gerningen ähr bekänd, hwarföre till föllie af högl. Kongl. håfrättens resolution saakfält til 20 m:k s.m:tt til treskifftes, och Hendrichz saak opskiutes till hans återkompst.

7. Jöns Persons i Öhsa 2:ne små pantsatte laduängh opbödz andra gången til fältskiäraren mest:r Oluf Lorentz Wullff för 6 r.d:r.

Joen Persons i Rödöns gården pantsatte Sundzlägde till m:r Oluf Wullff opbödz andra gången för 5 r.d:r.

Oluf Jonson i Röstas pantsatte ängh til m:r Oluf Wullff för 6 r.d:r opbödz andra gången.

8. Hans Halfwarson i Byy berättade hafwa giordt sådant afftahl med secreteraren wälb:de Magnus Blix om drängens Påhl Håkansons löhn sålunda, att Påhl skulle tiähna hoos Hans

åhret uth, derföre opbudit 4 r.d:r för heela åhret, och således hafwer Påhl med intet skiähl någon widare löhn af sal. h:ro Margareta at prætendera.

9. Angående Nils Larsons löhn, som han för 1 ½ åhr prætenderar, 20 d:r k.m:tt, aflade han sin [*fol. 589v*] eedh, hans fordran wara rättmätig, derföre Hans Halfwarson desse 20 d:r uthlefwerera skal, effter h:r secreterarens Magnus Blix zedel af d. 16 januarij 1677.

10. Rödöns gården opbödz andra gången, som Hans Halfwarson kiöpt hafwer af secreteraren wälb:de Pehr Ifwarson för 250 d:r s.m:tt.

11. Oluf Thomasson i Kiänåsen, Pehr Larson ibid., som stämbde ähre på denne allmänne commisions stembningen, men eij comparerat, hwarföre dhe effter 33 cap. Ting.m.b. L.L. saakfältes hwartera 3 m:k s.m:tt och å näste tingh swara till dhe höoladur som afbrände ähre för mest:r Oluf Wullffz hustru.

12. Hans Halfwarson i Tompta bewilliades fastebref på Byy hemmanet i Rödöön, bestående af 4 tunl:d, effter det war lagligen opbudit och lagståndit, och ingen hafwer klandrat, som han sigh lagl. tilhandlat haf:r af actuarien i Kongl. cantzlie wälb:de Pehr Ifwarson och derföre gifwit 200 specie r.d:r, 70 d:r s.m:tt och een tunna norsk sill. Hwilket hemman h:r actuariens hustro, h. Dårdi Jönsdotters morbroder Christopher Anderson för detta besutit och possiderat hafwer, som genom laga execution för h. Dårdis innestående arff lagligen i betahlningh tilerkändt ähr.

Ting den 18 februari 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 16v – 19v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3161, fol. 570v – 572v, RA.

Anno 1678 den 18 februarij höltz laga tingh i Rödöön med allmogen der sammastedes, närwarandes cronones befallningsman wälb:de Nils Olufson Hällman tillika med dhe tolf edsworne nämbdemän.

Joen Olufsson i Kiählen	Jöns Michelson i Nygården
Lars Erichsson i Faxnälfwen	Jöran Nilsson i Säther
Oluf Larsson i Byy	Erich Jonsson i Lundh
Gunmund Enarson i Sillie	Siuhl Enarsson i Sehm
Erich Nilsson i Faxnälfwen	Erich Jonsson i Gräffte
Nilss Pehrsson i Biärte	Oluf Jonsson i Röste

1. Fältskiärarens m:r Oluf Lorentz Wullffz hustru Barbro Isaacsdotter [Alstadia] \framhades för rätten, hwilken/ bekänner sigh uti sin mans frånwaru til Tyskland hafwa hafft olofligit omgängie med leutnanten af h:r öfwerst Ulfsparres regemente, Hendrich Schmidt, och aflat tilhopa barn, hwilket föddes förleden Michaelis tijdh och än lefwer, Maria b:d, och emedan gerningen ähr bekänd å både sidor, och leut:n Schmidt hafwer för krigzrätten lagl. plichtat, hwarföre til föllie aff Kongl. [Maij:tz] straffordnings \första punct, de dato Stockholm 18 maij a:o 1653 erkänner rätten [h. Barbro] förplichtadt att/ böta til treskifftes 80 d:r s.m:tt, som blifwer 320 m:k s.m:tt. [*fol. 17r*] Til kyrkioheerden i Rödöön wördig och wäll:de h:r Hans Damianum åstad skickades 3 tolfmän, Oluf Larsson i Byy, Gunmund Enarsson i Sillie och Oluf Jonsson i Röste att förhöra om kyrckioheerden weet någon mehr angifwa, som skulle

hafwa hafft något olofligit omgengie med h. Barbro Isaakzdotter, dhertil kyrckioheerden skrifftel. af d. 18 febr. swarade ingen annan wetta nampngifwa än leut. Schmitt, som bekändt ähr.

Effter rättens noga öfwerwägande och gottfinnande slutades att länds- och tolfmän skohla begifwa sigh til Wijke och dher inventera låta all den ägendoom som finnes hoos fältskiärarens m:r Oluf Lorentz Wullffz hustru, Barbro Isaaczdotter och det sättia uti qwarstad och säker förwaringh. [*fol. 17v*]

2. \Captänleutnanptens af cavalleriet/ edhel och manhafftigh Måns Christierssons hustru, dygdesamma h. Dorothea Månsdotter i Ängie och Offerdahl sochn, insinuerade hans excell:tz gouverneurens högwälb:ne h:r Jacob Flemmings resolution de dato 6 decembris 1677, at låta henne niuta \fram för någon annan creditor sin betahlning/ af den förrymbdes Hans Halfwarssons i By befindtlige löösöhrer, och dher dhe eij tilräckia tilgripa det fasta i hemmanet, som han effter obligation de dato 25 aprilis 1674 skyldigh ähr 80 specie r.d:r. \Sedan få dhe andra creditorerne sin fyllnadh som skäligen hafwa att prætendera, och dher [det] icke tilrecker brista dhee som lagh förmår per quota./

3. Æconomus[?] templi wördig och wäll*ärde* h:r Elias Oldberg opwijste och h:s excell:tz gouverneurens högwälb:ne h:r Jacob Flemmingz resolution af dato 6 decemb. 1677, dher utinnan resolveras att Rödöns kyrckia skal åthniuta præferentzen af den förrymbde Hans Halfwarssons i By ägendomb som han til kyrckian skyldigh ähr, [nembl.] 52 ½ d:r 17 ⅔ öre s.m:tt, som kyrckioboken innehåller, de dato 17 febr. 1678. Hwarföre imponerades länss- och tolfmän att dhe uthan försummelse så laga at kyrckian kommer til sitt af löösöhrerne, och dher dhe eij tilräckia uti fasta tildeela, detta alt med laga plicht tilgörandes. [*fol. 18r*]

4. Hafwer och Hans Halfwarsson i By opburit af een Tysklandz soldat, Pehr Larss:n i Wijken, 20 r.d:r à 4 ort stycke, och af Joen Persson i Rödöns gården 3 r.d:r, hwilka Hans hafwer emottagit til förwaringh och dhe eij ifrån sigh lefwererat.

5. Fältskiärarens m:r Oluf Lorentz Wullff hafwer och effter laga dombs innehåld at fordra uti By hemmanet 15 d:r 1 öre 12 [penningar] s.m:ttz rest, sampt 8 d:r 8 öre s.m:tt förhögnings p:g:r på specie caroliner, som m:r Oluf haar Christopher Anderson i By försträckt, blifwer summan 23 d:r 9 ½ öre s.m:tt, som och böhr åthniuta præferentzen framför dhe andra creditorerna. [*fol. 18v*]

6. Länssman i Lijdt Jacob Jöranson angifwer i rätten hafwa förnummit det dhe norske hafwa insatt några saker hoos Jon Michelsson i Krokom som dhe ifrån sonen i hans gård Söhre i Lijdt spolierat hafwa, som hans inlagde specification innehåller. Dher emot Joen Michelson föregifwer att fienden hafwa dhem borttagit, jempte sine saker, allenast hafwa qwar en stor kista och en kopparkittel som han en mindre eij hafwer istellet gifwit. Men för dhe öfrige sakerne pålades Joen Michels:n lagl. å näste laga ting \sielf tolffte/ sigh befrija eij flere saker hafwa inne med sigh, hwartill han och stembdes at swara.

7. Jöran Carlsson i Ösa sigh beswärade öfwer pijgan Kerstin Nilssdotter i Kiänåsen, hafwer sedan han haar sigh befrijadt med änkian Barbro Olufzdotter i Dille och skulle af wördige prästerskapet trolåfwas, hafwer denna Kerstin framkommit, förhindrandes ächtenskapet, föregifwandes at [Jöran] haar lägrat sigh och lårwadt ächtenskap, det samma bekändt för wördige prästerskapet, som för ländzman Anders Olufsson Drake. Men nu skriffteligen som elliest inför rätten sin ord revocerar, intet hafwa med honom olofl. at beställa, och derföre nu afbeder

inför rätten, hwarföre på K*ong*l. Maij:ttz nådige behagh förskontes med 3 m:k s.m:tt effter 20 och 43 cap. Ting.b. L.L. och Jöran Carlson för detta witesmåhl befrijas. [*fol. 19r*]

8. Öfwersten höghwälb:ne h:r Åke Ulfsparre genom sin fullmechtig, regementskrif*waren* Petter Moback, angifwer Lars Person i Öfwergården hafwa eij framkommit att skiutza, när marchen d. 6 febr. härfrån Rödöön opbrött \och skulle gå till Norrige/, uthan sigh undanstuckit i skogen, derigenom h:r öfwersten blef med en häst försatt. \Och såsom Lars Persson härifrån eij undfalla kunde,/ hwarföre til föllie af Sweriges lagh 14 cap. Rådst.b. St.l. och Kongl. giästgifware ordningh 25 puncten saakfältes 40 m:k s.m:tt til treskifftes och sedan förlijka h:r öfwersten för all den skada \deraf/ som tijmat ähr.

9. Kyrckioheerden wörd. och wäll:de h:r Hans Damianus lät insinuera Christopher Anderson i Byys 3:ne obligationer, den första de dato 17 febr. 1674, lydande på 4 t:r korn à 3 r.d:r, den andra på 2 t:r korn af dato 27 april 1670, och den 3:die til h. Dordi Månsdoter på 3 tunnor korn af dato 19 junij månad 1669. Och emedan swarande, som wederbör, eij ähr til stedes, dy remitteras til näste laga tingh.

10. Ländzman i Rödöön Anders Olufsson Drake aflade sin eedh, att på den 300 d:r s.m:ttz assignation \på 1677 åhrs uthlagor/ som til dragone sqvadron assignerat war, hafwa officerarne allenast opburit i sölf:rm:tt 30 d:r. Men dhe öfrige 270 d:r s.m:tt hafwer fienden, dhe norske, borttagit wid Sillie by i Rödöns sochn, det och nämbden på sin eedz plicht betygade så sandt wara. [*fol. 19v*]

11. Effterskrefne 2:ne panter låter fältskiärarens m:r Oluf Lorentz hustru Barbro Isaaczdotter lagligen opbiuda, nembl. Jon Persson i Rödönsgården, Sundslägden, pantsatt för 5 r.d:r, tridie gången. Jöns Pehrsons i Ösa 2:ne små laduängh, pantsatt för 6 r.d:r, opbödz tridie gången.

12. Oluf Jonsons i Rösta Kiänåås-myhra, pantsatt för 6 r.d:r, opbödz tridie gången.

13. Mattz Pehrsons i Undrom slottegodz, Niffsåsen, pantsatt för 20 ½ r.d:r opbödz första gången, wederbörande til återlösn.

Rannsakning den 9 september 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 93r – 94r, ÖLA.

Anno 1678 d. 9 septemb:r ransakade iag om dett förmeente dråpet i Rödöhns tingelag och Åhs sochn, och befantz som föllier.

1. Lähnsman berättar att i dagh 3 weckor sädan i Landsom by och Åhs sochn hafwer grannarna Olof Joensson och Hemingh Nillson oppå des åker kifwadt så nu som förr om des tegaskiffte i åkeren, hwar aff följgde slagzmåhl och denne Hemmingh Nillson om fredagen der effter lutitt döden, derföre hafwer hans erwörd:t kyrckioherden h:r Hans Damianus medh mitt conference låtett hans wördigheet cappellan medh 3 tolfmen, nembl. Joen Olofson i Kiählen, Olof Larson i By, Jöran Nillson i Säter, och kyrckiones sexmän Oloff Anderson i Wijke, Erich Olofsson i Nygården, Olof Joenson i Kloxgården lijkett optaga. Aff dem nu tilstädes twänne, nembl. Joen Olofson i Kiählen och Erich Olson i Nygården, som berätta att de i för-

ledin torsdagh, som war d. 5 septemb:r, optoge Heming Nillsons lijk då dett warit begrafwit sedan d. 31 aug., och då funne honom till största deelen förfallen. Dock syntes oppå högra ögats tinning så som en gammal blodh saak, item dett andra slaget som han uthi sin lijfstijdh bekiänte ett slag bak i nacken, item ett mitt i hufwud, alla 3 utaf en sten giorde, säiga och enkian wara medh leijo nedtöstatt[?]. [*fol. 93v*]

Hworföre aff föregåendhe skiähl befalles härmedh cronones lähnsman giöra sigh försäkrat om Olof Joensons person antingen medh personal[?] fängslige eller sex bohlfästade gode män, hälst medan Heming Nillsons änkia saaken förlickt och skal citeras till nästa ting, dherest att hafwa affwachta den domb som måhlsägandhe rätztigande[?].

2. Företogz kyrckiones saker som en långh tijdh legatt i stort missförståndh och opwijstes förste domen aff d. 19 feb. 1678, innehollandes d:r 52: 17 ⅔ ör s.m:t att få aff hemmanet By effter den förrymbde Hans Halfwarson, till huilket af betalning effter lähnsmans opwijste lista kyrckian blifwer betalt i löhsören, huilka penningar innan söndagh nest kommandhe tillijka medh alla andra giäldh och skuldh uthi heela pastoratet låtha dhe lefwerera i kyrckkistan under låås och nycklar som senaste rigzdagz beslutett förmår, nembl. een nyckel för kyrckioherden och den andra kyrckiowerderna. Actum Rödöhn ut supra. Jonas Flodin [*fol. 94r*]

[*På inhäftat blad:*]

1. Detta witnar Äskill i Bacche[?] och Nils Erichson i Lansom som besågo s. Hemmingh at han hade et litet sår på ögne brynet licht et nagle reff och blåt om samma ögha.

2. Varde the tilfrågade om the haffwa warit träte samma sigh emellan, dertil dhe suarade neij. Eij heller hafwa the förstått att någon osemmia haffer warit emellan s. Hemming och hans hustru.

3. Äskils dotter var der om torsdagen och en om fredagen the säija at han haffer arbetat hela dagen om fredagen och ätit sin fulla måltidh och hans granne Nils hörde honom sedan mörckt war om fredag afftonen arbeta på ärte hesian. Detta wilja the tilstå 1678.

Den 13 november Andreas Petris Rialenius
Erich Olufson i Trätgiärd
Oluf Anderson i Wijken

Ting den 13 november 1678

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 88r – 92v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3161, fol. 608v – 611r, RA.

Anno 1678 den 13 novembris höltz laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammstedes närwarande cronones befall*ningzman*, wälbetrodde Jonas Flodin tillijka med dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Jöns Michelson i Nygården
Carl Erichson i Trångh	Jöran Nilsson i Säther
Gunmund Enarsson i Duärsätt	Oluf Larson i Byy
Nils Person i Bierte	Lars Erichson i Faxnälfwen
Erich Jonson i Säther	Erich Olufson i Trättgiärd
Siuhl Enarson i Sehm	Oluf Anderson i Wijke

1. Oluf Anderson i Wijke aflade sin nämbdemanseedh.

2. Cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin angaf i rätten huru såsom ett slagsmåhl förledne 20 augusti ähr skedt emillan Oluf Jonson i Landsom och Åås sochn, och hans granne Heming Nilson på det åker \stycke dhe hafwa twistat om och bägge woro på sitt skiördarbete,/ först håårdragitz och sedan hafwer Oluf Jonson slagit Hemming med steen i hufwudet 3 slagh, så at han löhrdagen der effter d. 24 aug. middagstijdh ähr dödh blifwin och den 31 begrafwin, uthom några mänss eller grannars besichtigande, eij heller wordin af wörd. presterskapet med Herrans högwördige nattwardh besöckter.

Adde, witnen. Siuhl Enarsson [*se nedan*]

[*Fol. 88v saknar text, fol. 89r*]

Såsom af witnen bewijses, det sal. Heming Nilson hafwer sedan han haar kijfwadtz och slagitz med sin swåger och granne Oluf Jonson ätit sine fulla måhl och warit på arbete, och dagen före han dödde ophässiat ärter.

2. Gifwes sal. Heming witnesbörd lefwat wäl med sin hustru, h. Märit Steensdotter.

3. Bewijses så af hans grannar och bröder sal. Hemming hafft under tijden hefftige magasweed eller fångh, som denne gången om natten hade.

4. Dhet såår han hade fåt på ögnbrynet, så wäl ett slagh i hufwudet icke wore några dödelige såår, effter goda mäns ransakning och witnande.

Hwarföre, effter sakens noga öfwerwägande, kunde nämbden eij \på sin eedz plicht/ tilbinda Oluf Jonson til någon bahneman \eller af hanss handawärken blifwit död,/ uthan effter 16 cap Såårm.b. med will*ia* och 18 cap. Dråp.b. och 35 cap. Kong.b. befrija ifrån detta witesmåhl.

Men för det Oluf Jonson haar \på åkerskiffte med steen/ slagit sal. Hemmingh ett lijtet såår wid ögat, som hafwa synts blott och blodigt, sedan slag i hufwudet, och för det tredie håårdragitz, altså effter det 17 \och 13/ cap. i Såårmålab:n med willia, fastställtes dubbelt 6 m:k s.m:t för hwartera, effter det warit skedt på den dödes åker, blifwa 27 m:k s.m:t til treskiftes.

[*Tillagt:*] 3:die p. Erich Gudfastsson i Melbyen.

[*Fol. 89v inleds med överkorsad text.*]

Testes: [*Vittnen*]

Siuhl Enarson i Sehm effter aflagdt eed witnade, det han kom til sal. Heming om fredags mårgon tijdelige då \han/ befallte sin hustru gifwa sigh och Siul maat. Imedlertijd hafwer Siul frågat Heming hwad han haar fåt på sitt öga. Swarade, wij pläga stötas med små stenar her i Landsom, begynte referera om det åkerstycke han twistade med sin granne Oluf Jonson i Lansom \hafwa kiördt in på hans åker,/ bekännandes hafwa fått hugg af en steen wid ögat, och ett slagh i hufwudet, men det tridie hafwer icke träffat synnerligen, uthan sedan dhe hafwa fåt maat, hafwer sal. Hemingh gåt på arbete och fördt ärter trooar, at ophässia ärter på. Dagen efter om löhrdags middag hafwer [han] blifwit dödh. [*fol. 90r*]

H. Sigrid Jonsd:r, sal. Jöns Swensons änkia, effter aflagde eed, witnade hafwa samma afton dhe slogos kommit \ifrån prestegården/ hem til Landsom, der hon hoos sal. Hemingh tilhölt i huus, hafwer han icke något klagat sigh hwarken om ondzdagen eller torsdagen, förr om fredagsnatten hafwer han illa jembrat sigh och beklagat hafwa så swåra swijder.

Om lördags mårgon hafwer sal. Hemingh skickat effter Oluf Jonson. När han tijt kom, haf:r sal. Heming beklagat sigh fåt så ondt i natt lijka som om skulle [han] hafwa ristat sigh med knifwar \af magaswed/. Swarade Oluf Jonson: Iag troor icke det skal wara dher utaf wij håårdrogos herom dagen. Swarade: Neij, Gud gifwe det wore icke annat, icke haf*wer* iag dher af ondt, uthan räckte hwar andra hand och förlijktes, skulle wara goda wänner som bröder och swågrar.

Denne Oluf Jonson och sal. Heming Nilson woro grannar, och swågrar, bägges dheras hustrur ähre systrar, nembl. sal. Hemmings h. Märit Steensd:r icke her öfwer klagar, eij heller sakn angifwit, uthan när mannen \af häfftige magasweed/ kröp på golfwet natten emot löhrdagen frågat, som hon sielf bekänner, om hon skulle binda om hans hufwud, men han hafwer iämmerligen sigh beklagat af de hårda magasweed han råkade före, hwilket han tilförne offta plägar plågas wid och krypa som een mask. Men uthaf slagsmåhlet klagade han sigh icke hafwa dher af något ondt. [*fol. 90v*]

Dhe män som hafwer synt sal. Hemingh, Eskiel Olufsson i Backe och Nils Erichson i Landsom ähre för tijden siuke blefne, och kunne eij koma tilstedes.

Den dödes broder Pehr Nilsson berättar det Oluf Jonson skulle warit til en wijs man, Lars Tohlsson i Kyrckåås, at sökia boot för magasweedh, hwilket Oluf Jonson bekänner hafwer rijdit tijt effter sal. Hemings begäran, och fått tilbaka uti een lapp något inknytt. Hwilket han skulle intaga i warmt öhl, så skulle swedorne dombna. Men förr han kom tilbaka hafwer Hemingh blifwit död.

Oluf Jonson i Landsom bekänner fuller hafwa först slagit till \då hwarandra fattat i håret hafwer Oluf tagit effter [een] liten steen och träffat ho*nom* wid ögnebrynet och i hufwudet, doch/ förmehnar eij hafwa fått någon bahne dheraff, effter han hafwer ondzdagen, torsdagen och fredagen arbetat heela dagen och ätit sine fulla måhl.

Den 14 novemb. berättade tolfmän Erich Olufson i Trätgierd och Oluf Anderson i Wijken, som hafwa warit til de siuke Eskil Olufson och Nils Erichson i Landsom, hwilka sin bekännelse och witnesbörd hafwa giordt för cappellan h:r Anders Rialenius, som han skriffteligen opsatt hafwer, nembl:n att dhe hafwer besedt sal. Hemingh hafft ett lijtet såår på ögnebrynet lijkt ett nagelref, och blått om samma öga. För det andra hafwa dhe frågat sal. Heming, om Oluf Jonson och han warit trätsamma sin emellan, swaradt neij, sammaledes och wäl förlijktz med sin hustru och ingen osämia dem emellan warit. Til det tridie hafwer Eskils dotter warit dher om torsdagen och fredagen och sedt sal. Heming arbeta hela dagen och ätit sin fulla måhltijdh. Sammaledes betygar Nils Erichson i Landsom det Hemingh hafwer sedan märckt blef om fredagh effter arbetet på ärterhässian och ärterna ophässiat förr än han hemgick. [*fol. 91r*]

3. Erich Gudfastesson i Mälbyn tillika med modren sampt hans brödrer och swågrar, kiära til sin sal. broders corporalens Nils Gudfastessons hustru, h. Ingebor Andersdotter i Miähla först effter sal. brodrens inlagde fädernes jordepeningar i Miähla hemmanet 18 r.d:r 16 skill à 6 m:k s.m:tt stycke, hwilke effter lagh 2 cap. Ärfd.b. L.L. ähr hustru Ingebor förplichtat \af oskiffto/ restituera. Modren tilkommer dher af halfparten och dhen andra samptl. syskonen.

Anbelangande dhe 14 r.d:r modrens syytningsp:g:r, som gifne ähr till sonen, sampt dhe andra som bestå i löösöhrorne, kunna eij à part betahlas, uthan änkian h. Ingebor till föllie af 16 cap. Gifft.målab. L.L. uthbekommer af oskiffto hwad dher i specificaras: sängh sina dhe bästa, med alla thij ther til hörer, bolster, linlakan \och kyrckiokläder/ etc., och sedan skifftes det öfrige i tree deelar, hustrun tridiepartn och sal. Nils Gudfastesons arfvinger twådelarne.

4. Oluf Erichson i Trålssåås beswärade sigh öfwer Smedzåås åboenden Lars Erichsson i Währmoon hafwa ifrån Trållsåås hemmanet ⅓ part \af 2 ½ tunl., Storgierde be:d,/ och derföre skatten dragit i 32 åhr. Dheremot Lars Erichson opwijser 1668 åhrs tingsdomb d. 11 februarij, annorlunda dher med wara beskaffat, att 1/6 part ähr tildömbdt Smedzåås hemmanet, dher skatten skal wara tilslagin, som ähr bydt jord i jord ifrån Nordanälfwen. Såsom rätten detta ährende eij kan sluta före bägges dheras hemman ähre af landmätaren \och 3 opartiske nämbdemän å hwartera sidan/ opsnörde, at pröfwa under hwilkentera hemmanet Stoorgiärde ähr skattlagdt, om dhe icke i medler tijdh kunna skaffa af gamble jordeböcker någon underrettelsse. [*fol. 91v*]

5. Sal. giästgifwarens i Smedzåås Jon Erichsons änkia h. Märit Giöhlsdotter insinuerade i rätten sin sal. mans testamentzskrifft löösörorne angående, af dato 8 novembris 1673, dher utj å bägge theras arfwingars wäg:r præcaveres ingen dhem ärfwa skulle i löösöhror och huusgeråd för Gud allzmechtig haf:r dhem bägge hädan kallat, uthan in til dess blifwa orörd åth den som lengst af dem lefde, men sedan effter bägges dheras dödh falla til rätta arfwingarna, twå delar sal. Jon Erichsons bröderbarn, och tridie parten h. Märit Giöhlsdotters. NB. Änkians förråd uti sin lijfstijdh, uthwijsar det förige testamentzbrefwet, emillan sal. Jon Erichson och hans bröderbarn a:o 1671 d. 22 octobris oprättat. NB. Såsom detta icke sträfwar emot Sweriges lagh, \eij heller någon af bröderbarnen hade her emot att säija, emedan/ hwartera af arfwingarne effter änkians död hafwa sin rätt förbehållin effter lagh löösörorne deela som bemält ähr. Hwarföre af rätten approberades detta testamente uti alla sine clausulis fast och oryggeligit blifwa wid deth straff som Sweriges lagh förmåår.

NB. Vide 1662 åhrs protocoll d. 13 octob. om Anders Ol. i Wijkes jord jämkning.

6. Siul Anderson i Tand, som lagl. stämbder ähr att swara h:r qwartermestaren manhafftig Anders Curij och guldsmeden Johan Hansson, men eij kommit tilstädes, fördenskuld effter 33 cap. [Tingmålabalken] saakfeltes til 3 m:k s.m:tt. [*fol. 92r*]

[*Följande stycken, fram till § 7 nedan är onumrerade, och saknas i hovrättens renovation*]

H:r öfwerstel:n wälb:e Johan Axel Crus gifwer tilkänna hafwa med andra hans officerare skickat åstad skyttar at skiuta fogel. Wid samma tilfälle hafwa dhe råkat på ett bäfwerhuus dher han wistades utj. Hafwer h:r öfwersteleutnanten begärat ett järn \eller räfsax/ till lånss af Jon Michelsson i Krokom, det fått och låtit soldaterne giöra een teena och dher nedersättia, Sedan ähr järnet borttagit och tehnen optagin.

H. Uhrsulla Mårtensd:r sigh sålunda förklarar det wara sitt och sine grannars land och grund, förmehnar effter lagh det obehindrat fått bruka. Elliest föregifwer eij afwetta warit h:r öfwerstel:n uthsatte wåhn, uthan Jon Michelsons jern, derföre det förleden wecka \måndag/ optagit och det torsdagzafton effter oppenbarande för h:r öfwerstel:s karl, och ingen döhls-måhl dher å kommin. [*fol. 92v*]

Swen Person i Dwärsätt witnade om m:r Oluf Lorentz Wullffz omtwistade stoo, att Pehr Jonson i Dwärsätt hafwer af Nils Anderson i Sillie förr wåhren [1677] som h. Barbro Isaakzdotter blef för 3 r.d:r til werderat, den tagit på foder öfwer wårandan, hafwer icke allenast kiört opp sin åker, uthan och kiördt hoos Pehr i Högen 2 mähl., hoos Swen Person 2 mähl., och hoos h. Orsilla Mårtensd:r 2 mähl., sedan haar uthsläpt på beet hoos sin granne Swen Person och icke fördt heem. Dher näst hafwer h. Anna Jonsd:r i Högen den åter på foder emottagit, och på en skiutzferd til Frössöön blef drunknadt i färgsundet.

Hwarföre erkänner rätten skiähligt, att låån böör ledandes heemgå effter 8 cap. Kiöpmåla och 20 cap. Bygg.b. L.L., det Pehr Jonson och h. Anna betahla halfparten hwartera med 6 orter.

7. Gunmund Enarson i Sillie opbiuder Dwärsätt hemmanet som ryttarens Oluf Larsons hustru kiöpt hafwer, tridie gången.

Tolfman Lars Erichson i Faxeälfwn gaf tilkänna huru ledes han förleden wår bortmiste een silf*wer* . . . [?] \NB. Vide Frössön/

8. Edfast Halfwarson låter tridie gången opbiuder Rödööns gården som hans sal. broder leutnampten manhafftig Erich Halfwarson hafwer kiöpt af secreteraren wälb:de Pehr Ifwarsson för 250 d:r s.m:tt.

Ting den 28 juni 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 163r – 165r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3162, fol. 709r – 710v, RA.

Anno 1679 den 28 junij höltz laga ting i Rödöön, närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin tillijka med nämbden.

Joen Olufson i Kiählen	Carl Erichson i Träng
Lars Erichson i Faxnälfwen	Nils Person i Biärte
Jöns Michelson i Nygården	Jonas Nilsson i Säther
Oluf Larson i Byy	Erich Olufson i Trätgiärd
Gunmund Enarson i Sillie	Siuhl Enarson i Sehm
Erich Jonson i Säther	Oluf Anderson i Wijke

[*Följande stycken, fram till § 1 saknas i hovrättens renovation*]
Publicerades Kongl. Maij:ttz placat och förordning emot skattskyldig jordz delning och förminskande af d. 25 julij 1677.

Cronones ländzman Anders Olufson Drake angifwer Swen Person och hans grannar i Dwärsätt hafwa ruinerat Nils Siuhlsons barns gård i Dwärsätt, fördt husen dher ifrån, deels för weed opbrändt, deels af tällningarna i kornladun dhedan fördt och reparerat dher med sine fähuus och stallgolf, som öfwertygas Swen Person och h. Orsilla Mårtensdotter hafwa föröfwadt, dessuthan, som han bekänner, hafwa af samma ödesgårdz huus torckadt major Pehr Andersons mallt och åth honom bakadt. Swen Person beskyller och Joen Olufsson och Pehr Jonson hafwa och dher weed opbränna låtit, hwar om skal ransakes til näste laga tingh. [*fol. 163v*]

Märit Olufsdotter ifrån Skickia och Lijdtz sochn angifwes af ländzman Anders Olufson hafwa förleden wåhras sielf bekändt för sigh hafft lägersmåhl med en fin[n] soldat och blifwit hafwande, men i gåår hafwer hon, effter undfången stembningh, gått bort uhr socknen, dy skal hon effterspanas och til sit förtiente straff befordras.

1. Oluf Jonson i Landsom, Pehr Ahronson, på sine hustrurs Anna, h. Ingebor Steens döttrars wäg:r, tillijka med h. Märit änkia och Abluna Steensdotter, som frånwarande äre, kiärade til sal. Pehr Erichsons i Ösas sönner Jon och Jöns Person ibid. effter 15 r.d:r, som deras fader hafwer warit förmyndare för brodren Håkan Steenson som död blef. Och emedan desse 15 r.d:r intet utlefwererade ähre af sal. Pehr Erichson i lijfstijden, hwilka tilfalla ofwanbe:te 4 systrar till arffz, altså erkännes sönerne Jon och Jöns Person förplichtade dhem betahla.

Angående dhe 20 r.d:r kärandernes swärfader sal. Steen Jonsons \fader Joen Steenson/ haf:r i lijffstijden lånt til sal. Pehr Erichson i Ösa, hwilka sönnerne eij willia afwetta. Så betygade Oluf Person i Sehm effter eedz aflägiande, som och förmyndare war tillika med sal. Pehr Erichson för Steen Jonsons barn, det sal. Steen Jonson hafwer på sitt ytersta för sigh bekändt och oppenbarat det Pehr Erichson i Ösa war då skyldig 20 r.d:r som han haar lånt af sin sal. fader Joen Steenson. Uthaf desse 20 r.d:r tilkommer sal. Pehr Erichsons hustru Karin

Jonsdotter een tridiepart til arfz, men twådeelarne, som blifwa 20 d:r s.m:tt, tilfalla sal. Steen Jonsons barn, hwilke sal. Pehr Erichsons sönner Jon och Jöns, som hemmanet Ösa bruka, ähre förplichtade at betahla. [*fol. 164r*]

[*Följande stycken, fram till § 2 saknas i hovrättens renovation*]
Leutnanten manhafftigh Anders Curij, fullmechtig å h:r öfwerstleutnantens wälb:e Petter Sabbels wäg:r, gaf klageligen tilkänna huru såsom han ähr kommin i ährfarenheet det een bonde i Aspåås sochn, Siul Anderson i Tand, hafwer a:o 1677, medan dhe danske woro här i landet, för dhem oppenbarat h:r öfwerstleutnantens godhz i Undersåker, som af fienden blef borttagit, derföre Siuhl å förra tinget sigh absenterade, men nu föreställtes och alfwahrligen förehöltz bekänna huru dher med wore beskaffat, hwilken i förstone inständigt nekade, dock effter noga förmahning beweektes til sådan bekännelse.

När han för några åhr sedan reste opp til Undersåker at kiöpa tobaak af kundskapzkarlarne, hafwer han och warit in hoos sin swåger Nils Jonson i Edzåsen. Ibland annat dhe taltes sin emillan hafwer han fölgdt honom in i ett herberge i gården, dher een hoop med älgshudar lågo, haf:r han frågat Nils, ähr desse dina hudar? Swarade han, dhe tilhöra major Sabel. Sedan hafwer sigh een gång händt, när han kom i lagh med Hans Halfwarson i By \året före dhe danske inföllo/, och drucko sin emillan, bekänner han hafwa i fyllerij sagdt för Hans i By om be:te älgshudor, hwarest dhe inlagde woro.

När fienden a:o 1677 om hösten inkom i landet, blef Hans Halfwarson förordnadt til länssman i Rödöön, och då hafwer han på dhe danskes håldne landztingh oppenbarat hwarest något swenskt godz finnandes war. Och emedan swågern Nils Jonson eij ähr tilstädes och witnen finnes i Undersåker, dher execution passerat ähr, altså remitteres detta til Undersåkers laga tingh, dijt Siuhl Anderson i Tand citerader ähr, i medler tijd haar stält för sigh caution, at comparera. [*fol. 164v*]

2. Änkian h. Märit Simonssdotter i Rösta fordrar af Hendrich Olufson i Rösta resterande knecktepenningar 20 d:r k.m:tt och klädesp:g:r 3 d:r 16 öre s.m:tt, beklagandes sigh dhem eij kan mächtig blifwa af Hendrichs son Pehr Hindrichson, som hemmanet a:o 1675 och 1676 brukade. Så emedan änkians son Simon Nilson hafwer utgåt i fiendeland til Skåhne, hwarföre erkänner rätten Hendrich Olufson förplichtadt desse resterande 20 d:r k.m:tt och klädespengar 10 ½ d:r k.m:tt owägerligen betahla, sampt den andre bonden i rothan, Erich Jonson i Rösta resterande 4 d:r k.m:t, och sådant til föllie af 16 cap. Rådst.b. L.L. och h:s excell:s [generalens och] gouv*erneuren*s resolution.

3. Oluf Olufson i Kånckebacken opbiuder halfwa hemmanet i Öster Sehm, kiöpt af Erich Jacobson för 38 r.d:r, första gången.

4. Nils Jonsons syytningsskrifft i Nordanälfwen opbödz första gången, gifwin Nils Erichson ibid.

5. Effter saakens noga öfwerwägande och skiärskådande, kan rätten så wäl af jord- som afradzboken intet \finna,/ see och ehrfara hwarest sal. Jon Erichsons i Smedzåås arfwingar uthgiöra til Kongl. Maij:tt och cronan någon skatt för Stoorgiärdeslägden i Trålssåsen, som ähr een tridiepart af Erich Jonsons hemman ibidem. Uthan nämbden på sin eedz plicht betyga denne omtwistade lägde wara kommin ifrån be:te Erich Jönsons hemman och han lijkwäl haar lijka skatt derföre åhrligen måst draga och uthgiöra, och Smedzåås åboenderna hafwa lägden nyttiat [och] upbrukat, [*fol. 165r*] uthan någon afgifft, dher igenom Trålssåås man ähr blifwin utharmader.

Såsom detta sträfwer emot Kongl. Maij:tz placater af annis 1673 och 1677 om jordägarnes deelningh och förminskande, at den som ägorna nyttiat och brukar, må derföre och uthlagorna erläggia, kan fördenskull rätten eij annat sluta än til föllie af ofwanbe:te Kongl. Maij:ttz resolutioner, den ägorna brukar må och så derföre skatta, och effter denne dato \för innewarande åhr/ 1679 och [hädaneffter] erläggia uthlagorne een tridiepart emot bohlbyesman sal. Erich Jonsons hemman, då sedan Smedzåås arfwingarne äga och hafwa at nyttia een tridiepart i bem:te Trålsåås hemmanet, \som ähr lägden Storgiärde medh/ alla tillagor, lotter och lunder at oqwald bruka och behålla effter förrige utgifne tingsdohmar.

6. Ryttaren Bengt Ruut fordrar af färgekarlen Johan Erichsson i Östersundet på Frössöön effter ländz- och tolfmäns inventarium effter Rutens sal. hustru, oprättat \och wärderat för/ 19 d:r 5 öre s.m:tt, sampt 1675 åhrs uthlagor af Landsom hemmanet 13 d:r 19 ½ öre, blifwer summan 32 d:r 24 ½ öre s.m:tt. Dher emot hafwer Johan Erichson, effter Rutens hustrus dödelige frånfälle födt, försörgdt och oppehållit hans 3:ne små barn i 33 weckors tijdh, à 26 öre s.m:tt effter tolfmäns läggning för hwar wecka, belöper 26 d:r 26 öre s.m:tt, brister altså 5 d:r 30 ½ öre s.m:tt, som Johan erkänns förplichtat restituera och betahla, och sedan behåller Johan Erichson oklandrat alt hwad som på inventarium ståår antecknadt och här effter befrijes för Bengt Ruutz widare åtahlan.

Ting den 17 november 1679

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 188r – 190r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3162, fol. 724v – 726r, RA.

A:o 1679 den 17 november höltz laga tingh i Rödöön med allmogen dher sammastedes, närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin tillika med dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Oluf Larson i Byy
Lars Erichson i Faxnälfwen	Nils Person i Bierte
Erich Olufson i Trätgiärd	Erich Gunnarson i Öne
Jöns Michelson i Nygården	Gunmund Enarson i Sillie
Oluf Anderson i Wijke	Jöran Nilson i Säther
Erich Jonson i Säther	Siuhl Enarson i Sehm

1. Erich Gunnarson i Öhne aflade sin nämbdemans eedh.

2. Ländzman Anders Olufson Drake, som til datum haar warit sochnskrifware, opsade sin tienst och i stället hafwer allmogen uthwaldt dhertil Jonas Jonson ifrån Nänsiö och Medelpad, hwilken aflade sin sochneskrifware eedh, rättrådeligen allmogens utgiffter granneligen annotera.

Gifwandes för detta sochneskrifwarens gott loford och beröm, rättrådeligen med allmogen hafwa handterat. [*fol. 188v*]

Ryttaren Bengt Ruut, effter befallningsmans wälb:de Flodins begäran, citerades til Brunflod laga tingh d. 4 decemb.

3. Märit Olufsdotter ifrån Lijdt och Skickia by bekänner sigh hafwa hafft lägersmåhl med soldaten af wälborne h:r öfwerstens Åke Ulfsparres regemente, Måns Biörnson, men intet

något barn ähr [dhem] emillan kommit. Denne hafwa tilförne hafft oächta barn i Lijdt, och effter hon andra gången igen kom, dy, effter K*ong*l. håfrättens resolution, fördubblas hennes boot til 40 m:k s.m:tt. [Hafwer intet att böta med, fördenskuld plichte med kroppen.]

4. Märit Persdotter ifrån Lijdt tilståår och bekänner sigh hafwa \uti Åås sochn hoos Per Olufson i Kiänåsen/ hafft olofligit omgängie med een gifft persohn, fältwäbeln af cap. Printz compagnie, Daniel Gunstig be:d, dock icke än födt något barn, utan ähr af honom blifwin hafwande, som hon nu gåår med, \fältwebeln eij ähr tilstedes/. Gunmund Enarson i Sillie bekänner och det be:te feltwebel hafwer och hafft beställa med henne i sin gård. [*fol. 189r*]

Sammaledes Kerstin Olufsdotter ifrån Åås och Backen bekänner och sigh hafwa hafft lägersmåhl med een gifft förare af capiten Printz compagnie, Anders Frijmodigh be:d, hwilke ingentera af officerarne tilstädes ähre. Fördenskuld remitteras dhe först til sitt rätta forum militare, jempte kohnorne at examineras.

5. Kyrckioherden wyrdige h:r Hans Damianus angaf effterskrefne hafwa hållit slotter- och skiördöhl i denna förledne sommar, emot \söndagarna, twärt emot/ Kongl. Maij:ttz placat om eder och sabbatzbrott, nembl. Pehr Nilson i Byy, Ifwar ibid., Jöns ibid., Carl i Ösa, h. Brita i Tängh, Önne i Korsta, Äskiel i Backe, Erich Jacobson ibid. Desse sålunda sigh förklara, gifwit sitt arbetsfolk allenast een måhltjdh maat och några kannor öhl, dock alla kommo på söndagen til kyrckian i Åås, som capplahn h:r Anders Rialinus bewitnade. Alltså förmantes så dhem, som heela allmogen, med sådane löhrdags giästboder eller och skiörderööl afstå, med 40 m:k strafftilgörandes. [*fol. 189v*]

6. Ländzman i Lijdt wäl:e Jacob Jöranson insinuerade tingsrättens domb af den 19 februarij 1678, dherutinnan Joen Michelsson pålades näste ting dhereffter sielf tolffte sigh befrija, eij flera saker hafwa af Jacob Jöransons än een kista och een kopparkittel, som dhe danske hafwa dher qwarlembnadt i hans gård, \hwilke han haar tilbudit ländzman igentaga./ Hafwer fördenskuld Joen Michelsson be:te doom fullgiordt och sielf tolffte sigh befrijadt, intet något mehra hafwa af Jacob Jöransons saker än som bekändt ähr. Altså för dhe öfrige prætenderade sakerna befrijas Joen Michelson för Jacob Jöransons widare åtahlan.

Jacob Jöransons bränwinspanna bekänner Jon Michelsson det een dansk ryttare hafwa den till länsmans Lars Olufsons hustru i Undersåker för 2 r.d:r bortsåldt, och ett sehla tygh dher opp i Wijk och Undersåker. Mera weet han icke af.

Fältskiäraren mest. Oluf Wullff bewilliades gode män af Rödöns tolfften som skohla ransaka om den åwärckan Frössöö byggiare hafwa giordt på hans ägor i Nifzåsen.

Blef öfwerwägedt och afsagdt att änkian h. Magnil Andersdotter ähr \effter detta dato/ plichtig at betahla Oluf Jonson i Landsom 6 d:r s.m:tt och en half tunna korn, blifwer sedan all dheras twist å både sidor ophäfwin. [*fol. 190r*]

7. Pehr Erichson i Wallne fordrar af Erich Olufson i Lund 10 r.d:r försträckte pengar, hwilket han tilståår, och emedan flera creditorer finns som hafwa at fordra, altså skal concursus creditorum skee til Walburgmessa, då all giäld skal annoterat blifwa.

8. Oluf Nilsson i Hissmoon opbiuder tridie gångn Hissmo gården, at försöria sine föräldrar til dödedagar och betahla giälden. \Dock Oluf Nilson i Hissmoon effter 31 cap. Jord.b. L.L. åthniuter först för sin uthståndne syytningh på sine föräldrar, framför dhe andra arftagare och creditorer i Hissmo hemmanet./

9. Nils Erichsson i Faxnälfwen opbiuder andra gången Nils Jonssons ibidem syytnings-skrifft.

Rödöns tingelags allmoge bewilliade färiekarlen Gunnar Nilson effter lagh och Kongl. resolution 2 kannor korn til husens reparation wid Färiesundet. Rätten will och förmoda dhe andra tingelagen sin honom[?] deputerade ähre dhet samma och fullgiöra och bewillia, då Gunnar förplichtat ähr husen sielf opsättia.

Ting den 14 maj 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 223r – 225r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3467, fol. 204r – 205r, RA.

Anno 1680 d. 14 maij höltz laga tingh i Rödöön, närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin och dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Erich Gunnarson i Öhne
Lars Erichson i Faxnälfwen	Erich Pehrson i Biärte
Jöns Michelson i Nygården	Jöran Nilson i Säther
Oluf Larson i Byy	Erich Olufson i Trättgiärd
Gunmund Enarson i Sillie	Siuhl Enarson i Sehm
Erich Jonson i Säther	Oluf Anderson i Wijke

1. Cronones ländzman Anders Olufson Drake angaf å förra tinget den 17 novemb. 1679 det Märit Pehrsdotter ifrån Lijdt sochn och Palleråsen hafwer låtit sigh belägra af een gifft persohn, feltwebelen Daniel Gunstig af capitein Printz compagnie, och aflat med honom barn, hwilket föddes 2 dagar för Kyndersmessa, som straxt effter blef dödt, hwilket Märit inför rätten tilståår och bekänner. Men fältwebelen hafwer a:o 1679 inför krigsrätten lagligen plichtat, hwarföre Märit effter Kongl. Maij:ttz straffordningh 1 punct af den 18 maij 1653, kan rätten eij befrija henne, uthan til 40 d:r s.m:tt saakfella, hafwer ingenting at böta med, dy undergick hon corporal straff. [*fol. 223v*]

2. Kerstin Olufzdotter från Åås sochn, bekänner sigh och hafwa hafft olofligit omgängie med een gifft persohn, föraren Anders Frijmodig af capitein Printz compagnie, och aflat med honom barn, hwilket föddes 8 dagar för juul 1679. Föraren hafwer under krigsrätten lagligen plichtat, men Kerstin, som ogifft ähr, och eij neka kan, nu förspordt af hans cammerater det föraren war giffter, saakfältes effter Kongl. Maij:ttz straffordning 1 punct til 40 [d:r] silf:rm:tt, men hafwer eij något at böta med, dy plichtade hon med kroppen.

3. Nils Erichson i Faxnälfwen opbiuder tridie gången Nils Jonsons i Nordannälden syytningsskrifft til nästom slächt och arfwingar.

4. Carl Östenson i Säther opbiuder första gången Jöran Nilsons hemman i Säther, kiöpt för 130 r.d:r, bestående af 3 tunland.

5. Joen Michelson i Krokom opbiuder första gången Mårten Larsons hemman i Fänbyn, bestående af 3 tuneland, pantsatt för 37 r.d:r wederbörande bördemän til återlösn. [*fol. 224r*]

[*Följande två stycken saknas i hovrättens renovation*]
Corporalen manhafftig Erland Jacobson begärade få af Kongl. Maij:tt och cronan kiöpa ödeshemmanet i Hägra, som Oluf Jönson hafwer besutit, och hafwer 3 åhrs öde för 1677, 1678 och 1679, hwilket hemman Erich Jonson i Säther på frijheet haar wehlat optaga, men det gerna wil cedera corporalen, effter han intet boställe och heemwist hafwer.

Ryttaren Bengt Ruut, som Kingsta Moo på frijheet hafwer optagit, uthlåfwade inför rätten förlijka sal. corporalens Kiplings samptl. bönder som huusen på Moo dhe opsatt hafwa och derföre ingen wedergällning åthniutit, skall dhe samma effter mätismanna ordom wedergälla och betahla.

6. Michel Jonson i Krokom opbiuder första gången Erich Olufson i Lundz hemman, pantsatt til samptl. creditorerne för 95 ½ r.d:r, wederbörande til återlösn. [*fol. 224v*]

7. Joen och Jöns Persons sönner i Ösa, opdraga \sitt sal. faders Pehr Erichssons/ hemman i Ösa til samptelige creditorernes afbetahlningh. Altså effter lagh, skal skee först concursus creditorum, då dhe alla sin fordran skohla annortera låta, hemmanet af gode män wärderas, hwilket hemman i Ösa första gången opbödz, wederbörande bördemän til återlössn.

[*Följande stycke saknas i hovrättens renovation*]
Gunnar Nilson i Färghsundet stembdes til nästa laga tingh at swara för dhe nampn och boomärckien han under een inlago haar undersatt, som skulle wara passerat a:o 1641, hwilka 3:ne män genom döden afgångne ähr.

8. Guldsmeden mest:r Johan Hanson Böthiker låter första gången opbiuda Tompta hemmanet 2 ½ tunland, kiöpt af sin swåger Edfast Halfwarson för 45 r.d:r. Men cronones ländzman Anders Olufson Drake här å klandrade, det \den förrymbde/ brodrens Hans Halfwarsons arfspart må eij uthsluten blifwa, uthan hafwa sin broderpart effter sal. Oluf Halfwarson i Tompta by oafkortat.

Effter noga ransakan befans det Oluf Halfwarson blef död först i begynnelsen af martio 1679, medan ofredztijden påstodh. Altså blifwer hans [*fol. 225r*] arfspart til Kongl. Maij:tt och cronan heemfallit, och emedan intet inventarium af ländz- och tolfmän oprättat ähr på det faste och löösöhrorne, hwarföre af rätten imponeras brodren Edfast Halfwarson med sin swåger, guldsmeden mest. Johan Jonson, ett inventarium på alla löösöhror och det fasta oprätta \innan 14 dagars tijdh/, som dhe med laga eedh kunna præstera. Skola dhe sedermera om dess distribution afwachta rättens uthslagh.

Sal. Nils Siulsons h. Orsilla Mårtensdotter i Dwärsätt och Carl Zachrisson i Sillie förlicktes inför rätten omett qwarnställe som undan Dwärsätt hemmanet i fordom dagar haar warit såldt til Sillie, sålunda att parterna behålla halfwa qwarnhuset hwar som deth nu för tijden ståår. Dherpå dhe räckte hwar andra handen.

Ting den 29 oktober 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 291v – 296r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3467, fol. 240v – 243v, RA.

Anno 1680 den 29 octobris höltz laga tingh i Rödöön, närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin tillijka med dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Erich Gunnarson i Öhne
Jöns Michelson i Nygården	Erich Person i Biärte
Oluf Larson i Byy	Jöran Nilson i Säther
Gunmund Enarson i Sillie	Erich Olufson i Trätgiärd
Erich Jonson i Säther	Siuhl Enarson i Sehm
Oluf Anderson i Wijke	[*fol. 292r*]

[*Följande stycke saknas i hovrättens renovation*]
Ryttaren Pehr Person Prijs, som wyrdige kyrckioheerden h:r Hans Damianus angifwer eij achta hans förmahningar at blifwa när sin ächta hustru, h. Märit Larsdotter, uthan henne öfwergifwit, tilhållit hoos sal. Oluf Nilssons änkia i Ösa, h. Märit Fastesdotter, och såsom ingen kan öfwertyga ryttaren hafft fullkomblig gerningh med änkian, altså til föllie af Kongl. Maij:ttz executions stadga, sattes ryttaren Pehr Person 40 m:k s.m:ttz wijte \til kyrkian och dhe fattige/, at dhet huset afstå och flyttia til sitt qwarter i Offerdahl, dijt han här effter blifwer inqvarterat. [*fol. 292v*]

1. \Præsenterade sigh/ Gulich Person i Wijssland och Torp sochn, \hwilken/ klageligen angaf huruledes een g*ammal* soldat född i samma by, Oluf Thomson be:d, hafwer förledin 20 julij mördat och ihielslagit sin faders Pehr Gulichsons huusman, Oluf Jonson Jempt, \som skulle bewachta gårdhen/ medan folket war på andtijden [*skördetid*] i skogen, och sedan bortröfwat een stoor deel af hans ägendomb i silfwer, penningar och lijnkläder och rymbdt hijt op til Jempteland.

Den 24 julij om löhrdagsmårgon hafwer han gåt ifrån Frössöön och Wästbyen, och begifwit sigh til Rödöön, ingåt hoos Erich Olufson i Nygården, dher nedersatt sin säck, medan han gick til prästgården i Rödön at råka sin swåger ryttaren Ingebrecht Kleen, som förledin julij blef til fången tagin, giordt aftahl med honom at råkas i Krokom, hafwer \ryttaren Kleen gåt til Nygården, dher/ han hafwer tagit sin säck tilbaka och gått effter til Krokom. Begärer fördenskuld Gulich Person ransaakningh om denne Oluf Thomson haar någorstedes bortwäxlat några plåtar här i landsorten, eller eij, och hwilken som hafwer warit i föllie med honom öfwer til Norrige.

Altså opå rättens tilfrågan bekände Joen Michelson i Krokom det denne Oluf Thomson så wäl Ingebrecht Kleen hafwa om löhrdagen d. 24 julij warit hoos sigh, och ibland annat taal begärdt wäxla några r.d:r emot 12 öres stycken, [*fol. 293r*] då Jon Michelson framwijste een odugeligh kors r.d:r den han eij wäxla wille, begärade då rytt. Kleen han skulle nampgifwa en karl som wille föllia sin swåger Oluf Thomson öfwer fiället til Norrige at afhempte hans monteringh dher ifrån, dhertill han ingen fick, uthan samma dagh wiste öfwer älfwen til Swen Person i Dwärsätt och honom öfwertahlade giöra sälskap med Oluf Thomson, hwilket han sambtyckte och Kleen låfwade Swän 6 ort, och begaf sigh om sundagsmårgon tideligh den 25 julij på wägen.

Den 26 julij utskrefs befallningh af cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin på Frösöön, som kom til Rödön d. 27 julij, be:te karl at fasttagas dher han träffas kunde, men ordren kommo twenne dagar effter, sedan den rymbde haar kommit på flyckten.

I Kall sochn, hoos Pehr Gotheson i Krook, hafwer han sigh tilwäxlat 2 specie r.d:r för tolf öre st; som Swen Person refererade, \tilhållit dher een natt,/ hwilken högeligen sigh excuse-

rade eij wettat hwad dhet war för en karl, uthan Ingebrecht Kleen legde honom öfwer til Norrige til fadren, \g*amla* leutnanten/ Ol*uf* Kleen, at mottaga hans mundteringh och föra tilbaka. Fölgde fördenskuld Swen Person Olof Thomson til hans swärfader Oluf Kleen som boor wid Randums kyrckia och Swemingh by. [*fortsätter vid NB efter § 3*] [*fol. 293v*]

2. Mårten Larsons hemman i Fänbyn opbiudes andra gången, pantsat til Joen Michelson i Krokom för 37 r.d:r, bestående af 3 tunl:d.

3. Michel Jonson i Krokom opbiuder andra gången Erich Olufson i Lundz hemman, pantsatt för 95 r.d:r 3 ort, men Erich Olufson klandrar, willia samma p:g:r restituera.

NB. Swen Person berättar det Oluf Thomson hafwer honom på fiället opwijst 2 st fijna skiortor, och 1 par böxor, sampt een stoor pung hade han med tolförs stycken uti, hwilka saker han på sin swärfaders Oluf Kleens gård i Swemingh uti ett stabur eller herberge haar til sin hustru lefwererat, at förwara. \Om denne mördare Oluf Thomson kunna eij widare någon underrättelse gifwas än som ofwan bemält ähr./ Befallningsman i Nampndahlens fögderij heeter Jöns Olufson i Öfwerhallens giäldh. [*fol. 294r*]

4. Emillan sal. Joen Erichsons änkia i Smedzåsen, hustru Märit Giöhlsdotter, och hennes sal. mans bröderbarns arfwingar blef af rätten slutit och öfwerwägadt att ett inventarium på alla löösöhrorne skal oprättas af cronones länsman Anders Olufson tillijka med twenne gode [nämbde]män. Angående änkians förråd, som hon effter testamentzbrefwetz, af dato 6 novemb. 1675 innehåld, böhr utj sin lijffztijdh åthniuta, så remitteras först til bägge parternes goda föreningh. Dher dhet eij skee kan, wil rätten dhem emillan moderera.

5. Constapelen Daniel Dant protesterade emot sin hustrus faderbroder Nils Jonson i Nordanälfwen eij må uthbekomma fastebref, före han haar clarerat om sin broders Simon Jonsons fädernejord. (NB. förliktes om 3 t:r korn)

6. Jöran Nilsons hemman i Säther, bestående af 3 tunland, opbiudes andra gången af Carl Östenson, derför 130 r.d:r gifwit. [*fol. 294v*]

7. Cronones länssman Anders Olufson Drake angifwer i rätten, huru såsom trompetaren Jörgen Lind hafwer förledit åhr 1679 in octobri, något för tinget höltz, \om een söndags mårgon/ slagit Erich Jonsons i Häste drängh Pehr Olufson \af 20 åhr/ med een betzman i hufwudet, så at dhet haar gått sönder, och med tinget påstod låfwat drängen 1 d:r s.m:tt i förlijkning, men effter 14 dagars förlopp hafwer be:te drängh blifwit döder. Länssman refererade at wyrd. kyrckioherden h:r Hans Damianus, hafwer besökt be:te drängh med Herrans nattward, förr han dödde, då bekändt hafwa fåt af trumpetaren starka hugg \i hufwudet,/ som wyrd. [kyrkioherden] kan der om sielf gifwa relation.

Dessföruthan hafwer denne trompetare begått åtskillige heemgångar och excesser, 1.) på sin broder Erich Jonson i Häste, 2.) på sin wärd Jöns Månson i Häste, och Edfast Halfwarson i Rödöns gården.

Cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin hafwer härom notificerat majoren wälb:ne Carl Gustaff de Scharlie[r], at citera låta be:te trumpetare til Rödöns laga tingh, at swara til ofwanbe:te excesser. Men trumpetaren hafwer eij effter h:r majorens citation comparerat.

Vide fol. 92 seqvent:r. [*Se nedan, extraordinarie ting den 1 december 1680*] [*fol. 295r*]

8. Kyrckioheerden wyrdig och wällärde h:r Hans Damianus beswärade sigh öfwer sin för detta landboo Erich Jonson, som hafwer åbodt Aspåås kyrckiobord uti 5 åhrs tijdh, och intet bygdt eller hållit husen \eller giärdzlegårdar/ wid mackt, effter Kongl. husesyns ordningh, oachtadt han hafwer warit frijkallat för alla skiutzningar i denna ofrijdz tijden. Hwarföre til föllie af S*weriges* lagh 25 cap. Jord.b. L.L. och konung Carls [*hovrättens renovation skriver* Gustaffz] husesyns ordningh erkänner rätten Erich Jonson förplichtadt med 5 åhrs laga byggningh fullgiöra \hwad som dher på kan brista/, hwarföre länss- och tolfmän af rätten imponeras hålla på prästebohlet huuse \och gärdzlegårdz/ syyn, så lagandes att pastor till andre klagomål dheröfwer eij må förorsakas.

9. Såsom Enar Gunnarson i Dille och Anders Olufson i Wijke hafwa för 8 åhr sedan pantsat til Siuhl Enarson i Sehm ett slottböhle i Niffzåsen för 10 r.d:r, hwilket tilkommer Undroms hemmanet i Rödöön, der under dhet nu brukas, altså hafwa dhe Siuhl godzet eij kunnat hemmuhla, hwarför til föllie af S*weriges* lagh 12 cap. Jord.b. L.L. ehrkännes Enar och Anders be:te 10 r.d:r eller 15 d:r s.m:tt til Siuhl owägerligen restituera och betahla, och sökie dhe sin fångsman dhet bäst dhe kunna och förmå. [*fol. 295v*]

10. Dato uthlåfwade inför rätten schergianten Pehr Anderson Granbo at betahla til Erich Jönson för försträckte pengar til Jacob Gunnarson för hemmanetz inlössn för 8 åhr sedan \nembl. 12 r.d:r 18 skill./, hwilka 12 r.d:r 18 skill., schergianten erkännes förplichtat med forderligast betahla, effter han och samma hemman åboor och tilträdt hafwer.

11. Ifwar Erichson i Sehm förlicktes och med sitt syskonebarn Erich Jönson om det arf som fallit ähr effter hans fahrsyster Karin Gunnarsdotter, honom effter arfzlängden tilställa för jordp:g:r 3 ½ r.d:r, för löösöhret 1 ½ ort. Sammaledes uthlåfwde Ifwar Erichson, Erich Jönson betahla och med alderförsta tilställa hans sal. faders, Jöns Gunnarsons, arffallne jordpenningar i hemmanet, som restera 3 ½ r.d:r, föruthan dhe 3 fadren sielf hafwer i lijffstijden opburit, hwilke Ifwar uthan widare förhahlan erkännes förplichtat at betahla. [*fol. 296r*]

12. Påhl Håkanson i Föhlingh bekänner sigh hafwa hafft olåfligit omgängie med kohnan Agnis Jönsdotter ifrån Åskot medan dhe tilhopa tiente uti Rödöns prästegård, och sedan när hon blef hafwande begifwit sigh til Norrige, dher hon ähn tilhåller. Påhl sakfältes effter wahnlig praxin til 3 m:k och hennes saak opskiutes til hennes heemkombst.

Extraordinarie ting den 1 december 1680

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:8, fol. 312r – 315v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3467, fol. 255v – 256v, RA.

Anno 1680 den 1 decembris höltz extraordinarie laga ting och ransakningh i Rödöön öfwer trumpetarens Jörgen Lindz angifne och begångne excesser. Närwarande cronones befallningsman wälb:de Jonas Flodin och dhe tolf eedsworne nämbdemän.

Joen Olufson i Kiählen	Erich Gunnarson i Öhne
Jöns Michelson i Nygården	Erich Person i Biärte
Oluf Larson i Byy	Jöran Nilson i Säther
Gunmund Enarson i Sillie	Erich Olufson i Trätgiärd
Siuhl Enarson i Sehm	Oluf Anderson i Wijke
Pehr Jonson i Dwärsätt	Anders Olufson i Wijke

Vide antecedent:n, fol. 73. [*Se tinget den 29 oktober 1680, § 7*] [*fol. 312v*]

Trumpetaren Jörgen Lindh förklarade sigh sålunda oppå cronones länssman angifwande på förra tinget d. 29 octobris näst förledin, skulle om een söndags mårgon 1679 slagit Erich Jonson i Hästes drängh Pehr Olufson med een bessman i hufwudet så at han gick sönder och på 14 dagars tijd dhereffter blef drängen dödh. Nembl:n det hans piga hafwer emot söndags middagen gåt i andra stugun, dher han logerade hoos klockaren Måns Jönson i Häste, bedt Erich Jonsons dräng Pehr Olufson bära til sigh par famnar weed, då skulle drängen swaradt, bära fahnen weed hijt mehra. När trumpetaren dhet förnam, hafwer han frågat drängen huru tilstod och tagit honom i håret och slagit med betzman några slängiar. \Men föregifwer eij råkat honom i hufwudet uthan träffat i dörren så at det gick sönder, och sparkat honom i sidan./ För be:te hugg hafwer trumpetaren låfwat en d:r s.m:tt i förlijkningh, den han dock eij fick. Uthan 14 dagar dher effter hafwer han fastnadt i messlingen, som i socknen gick, blifwit effter Herrans nattwardz annammande död, beropandes sigh på kyrckioheerdens ehrewördig h:r Hans Damianj attest af d. 22 novemb. 1680. [*fol. 313r*]

H. Märit Nilsd:r, Erich Larsons hustru, i Häste berättade fuller warit inne i stugun, när Per Olufson, Erich Jonsons dräng, kom om söndags mårgon gåendes til klockarens gård, dher han satte sigh på bänken. Hafwer trumpetaren kommit i samma stugu och frågat, hwarföre Pehr Olufson icke hafwer skaffat weed tijt, huru dheras tahl dhem emillan haar fallit gaf hon icke ackt på, uthan trumpetaren Joen först gifwit drengen par öhrfijhler, sedan tagit i håret och slagit med betzman. Intet manfolk wore hemma stadde, uthom pijgan Anna Håkansdotter som tiehnar i Offerdahls prästgård och Märit ifrån Hallen sochn, som nu eij ähre tilstädes, hwilka måste stemmas til näste tingh.

Ehrwörd. kyrckioheerden h:r Hans Damianus haar eij heller kommit tilstädes at verificera sin utgifne attest om siukdohm. [*fol. 313v*]

Jöns Månson i Häste berättade warit ombedin af Erich Jonson, sin granne, rijda effter kyrckioheerden wyrd. h:r Hans Damianus at besökia drängen Per Olufson, \med herrens högw*ärdiga* nattward,/ då sagdt honom warit mycket swager och siuker, men eij afwiste om han hade messling eller eij.

Erich Jonsons hustru, h. Kerstin Persd:r ifrån Hammarnäs, som \drängens/ matmoder war, betygade det drängen Per Olufsson hade i förtstone messlingen, men effter några dagar blef dödh. I förstone när han fått hugg af trumpetaren Jörgen Lind, beklagade han sigh hafwa ondt i hufwudet, at han hörer illa. Men intet kunna märkia, at hans hufwudskåhl war bräckt eller någon swulnad wara i hufwudet. Det samma ländzman Ander Olufson betygade, tillijka med huusbonden Erich Jonson, eij blifwit warse något såår i hufwudet, eij heller dheröfwer sigh klagadt.

[*Fol. 314r. inhäftat blad:*]

Den 22 nov. præsentis anni beshikade mig trompetaren med tou ryttare, och fodrade aff mig vitnesshrifft om den drängz bekennelse, som döde hos Erich Jonson i Heste, war iagh besögte honom på sitt yttersta. Tå er detta honom till suars. Ner bod till mig kom, frågade iag, om han var vid god förnufft och förstånd, at iag kunna handla med honom, såsom mit embete fodrade. Suarade bodet, at han talde i hufvudz suaghet, och sääe intet annat, end döden var för handen, effter han hade krillan, och de voro indslagne. Iagh drog till, och fant honom så lungn, iagh var där stilla och god förstånd, och betiente honom med det högv. sacramentet. Såsom han var förligt med Gud, frågade iagh, om han var förligt med trompetaren, som förspöries shal haffua slagit dig, suarade han ja, och sade at han låfwade sig en lijten plåta, den iagh icke hafuer bekommit. Detta hörte med mig de nervarande. Der med togh iagh mitt affträde.

Johannes Damianus van Huedstrop [*fol. 314v*]

[*Adress på bladets baksida:*] Jöns Månson, klockarens son i Häste. Bodat. [*fol. 315r*]

Nämbdeman Joen Olufson i Kiählen berättade, effter 8 dagars förlopp \han död blef,/ hafwer be:te dräng kiördt till sigh effter een hööskrinna, då om affton sagdt blifwit opassligh och siuker, blef således qwar öfwer natten och om mårgon kiörde heem til Häste, då han dher effter lade sigh til sänghs.

Trumpetaren Jörgen Lindh imponerades af rätten sielf tolffte å näste laga tingh sigh befrija eij warit wållande til drängens Pehr Olufsons dödh, hwilket han och uthlåfwade efterkomma. [*fol. 315v*]

Edfast Halfwarson angaf huru såsom trompetaren Jörgen Lind hafwer förledin [*lucka*] kommit rijdit til Rödens gården, dher han tilhölt, och blifwit warse, frågandes honom hwarföre han icke wille låta sigh få toback til borgens, ingåt til honom uti een bodh, utdragit wärian och huggit öfwer axlan så at hohl haar blifwit på råcken.

Dheröfwer Edfast föregifwer eij så stort klagar, effter trompetaren då war drucken och i medler tijd haar bedz före. Dock imponerades af rätten lagl. sig wäria, eij hafwer kommit dijt rijdande medh wreedz modhe.

Dhe andre excesserne som skulle wara begångne på sin bonde, Erich Jonson i Häste och sin wärd, Jöns Månson ibid., så klaga dhe icke öfwer trumpetaren, effter han eij fann Erich Jonson hemma, uthan war i skogen, då han letade effter honom. Och Jöns Månson, när han sågh trumpetaren wara druckin och wille råka sigh, gömbde han sigh undan och stack sigh af wägen igenom een annan dörr, och förwarade sigh i skogen, så at han eij fick af trumpetaren något hugg eller slagh.

Ting den 13 och 14 maj 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, fol. 31v – 38v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3468, fol. 233v – 239r, RA.

Anno 1681 d. 13 maij hölltz ordinarie wåhrting medh allmogen af Rödöens tingelagh, uthi Rödöens sochnestugu, närwarande cronones befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin och nämbden, nembl.

Jon Olufsson i Kiählen	Erich Gunnarsson i Öhne
Jöns Michellson i Nygården	Erich Persson i Biertte
Oluf Larsson i By	Jöran Nillsson i Säter [*fol. 32r*]
Gunnar Enarsson i Sillie	Erich Olsson i Trätzgärdh
Siuhl Enarsson i Seem	Oluf Andersson i Wijke
Peder Jonsson i Duärsett	Anders Olsson i Wijke

Dato uplästes och publicerades Kongl. placater som å Undersåkers tingh specificerade ähre.

Dato ställtes för rätten Hallfwar Olsson i Lönsiöen och Aspåhs sochn och angafz haft lägersmåhl medh Ällsa Christophersdotter ifrå Föling, hwilcken tillståår gärningen och kännes wijdh barnet som föddes Mathiæ tijdh. Altså emädan dee bäggie ogifte ähre, blifwer Hallfwars saak 40 m:k och konans Ellsa Christophersdåtter 20 m:k. Jon Pehrson i Lönsiöen caverar för Hallfwars böter och Lars Jonsson i Näset för kåhnans böter.

Sammaledes skulldgafs Peder Jacobsson i Tängh och Åhs sochn belägrat Sissla Jonsdotter ifrå Åhs sochn och Åhskått och medh henne aflat barn, som tillstår gärningen. Sissla hafwer och födt barnet wårfrudagz tijden. Emedan som dee bäggie äre ogifte dömmes Peder Jacobssonn till 40 m:k och kohnan Cissla 20 m:k. Lähnsman Anders Olsson caverer för bäggies bötherne.

Allmogen neka enhälleligen någon pälltze gärdh till befallningzman Jonas Flodin betallt, uthan a:o 1676 till befallningzman Roshemium.

Erich Tuseherj änkia hustru Uhrsilla Mårtensdotter [*fol. 32v*] tillståår sig nutitt donation på 20 d:r s.m:t pro annis 1678, 1679 och 1680.

Lähnsman Anders Olsson bekänner sig nutit lähnsmanshemmanet och 3 tunnor spannmåhl för 1678 och 1679, men för 1680 allenast hemmanet. Wijnsädan, damptspan och gymnasi spannemåhl är alla 3 åhren uthgången och betahlt.

Tollfman Jöran Nillsson i Tängh angaf och föredrogh hurusom Nills Siuhlsson i Duärsätter uthgick för solldat förra danske feigden och lämbnade qwar 3 stycken omyndige barn på hemmannet, hwars ombudzman Jöran Nillsson war. Första åhrett brukade Peder Siuhlsson hemmanet och sedan Lars Persson, som i gården penninger inlade och 1675 begof han sig till Norrie, då Erich Ersson i Kiählen det sådde, och 1676 ingen, huaraf Jöran Nillsson intet wiste och nu fordras 1/2 uthlagorne af hemmanet af Jöran och för den andra 1/2 parten medelst huusarms frijheet förskont, begärandes att Erich Ersson, som hemmannet emottog och icke ifrå sig lagel. sagdt, måtte suahra för resterande uthlagor.

Erich Ersson exiperade der emot som föllier, nembl. att han tillijka medh Oluf Hallfwarsson i Tomptom, Oluf Hemmingsson i Duärsätter och tuenne huuskäringar Märit och Börit brukatt hemmannet 1675, och samptel. uthlagorne betallt, till ingen annan ända än hielpa sin suåger Lars Persson, tänckiandes honom kommer tillbaka och emedan det intet skedde, befattade han sig intett wijdare där medh. [*fol. 33r*] Doch bekände omsijder sig medh lähnsmans loff något där slagitt effter skördetijden och fått till 6 lass, huaraf lähnsman ett lass togh. Erich Ersson uthlofwade omsijder willia resten, som ähr 6 d:r 7 ¼ öre s.m:t betahla, medh förbeholldh att få sökia dem om hielp effter proportion som 1676 tillijka medh honom slagitt och bärgatt höö aff hemmannet, hwilckett honom bewilliades.

Dato insinuerade Lars Ersson i Wählmon een lagbuden och lagstånden sytningzskrifft de dato Smedzåsen d. 22 octobris 1671 emellan Jon Ersson och hans hustru Märit i Smedzåsen och hans nästa arfwingar Peder Ersson i Wahlne och Lars Ersson i Wahlmon och Altzen sochn, aff inneholldh att brödersönnerne Peder och Erich tages in på hemmannet Smedzåsen att besittia till ewärdelig egendomb, medh förbeholldh att Jon Ersson och hans hustru Märit skall däraf hafwa sin födo och underhåldh, huar uppå sedan är gifwit lagelig confirmation och bref d 6 novembris 1675, begärandes blifwa där medh handhafd, emedan som befruchtandes ähr att änkian hust:o Märit intet rätt hemmannet häfdar och hafwer uthlagorne inne hoos sigh till hemmannetz gravation och till äfwentyrs ändtel*ig*e undergångh, såssom och löösörerne onödigtwijs förskingrar, och sålledes bringar dem ifråå sin arfz rättigheet.

Änkian hustru Märit genom leutenanten Måns Christiersson förklarade sig sålledes, opwijsandes [*fol. 33v*] een testamentz skrifft af Jon Ersson och hans hustru Märitt, daterat Smedzåsen d. 8 novemb. 1673, att huilcken den andra öfwerlefwer skall behålla i sin lijfztijdh alla löösören och huusgerådh och huadh som kunde finnas behållit effter bäggies dödh, bäggies arfwingar effter lagh till dehlning, huilckett på laga ting d. 11 novemb. 1673 är första gången upbudit oklandrat, och sedermehra d. 13 novembris 1678 på laga ting alldehles con-

firmerat, emedan som ingen af brörsbarnen där å klandrat, begärandes blifwa därwijdh ähr-hållen.

Befallningzman Flodins execution på 1675 åhrs domb af d. 8 sept. 1680 opwijstes och derpå oprättade förlijkning d. 13 januarij sidstledin, af inneholldh att intet byte skulle skee för än nu förledne wåhr, då brörsbahrnen skohla emottaga hemmannet och skiffta effter lagh, att hon sin löösören och nödtorftig sytning och underholldh i sin lijfstijdh bekommer. Sedan blef aftahlat att hustru Märit detta åhret 1/3 af hemmannet skulle så och där aff sitt uppehälle hafwa och uthlagorne effter proportion göra.

Alldenstundh dohmarne af d. 6 novembris anno 1675 och den 13 novembris 1678 exprimera och förmähla att Jon Ersson och hans hustru Märit Göhlsdotter i Smedzåsen intet skulle wijdare befatta sig medh hemmannet Smedzåsen, uthan lämbna det till bördemännerna Peder Ersson i Wahlne och Lars Ersohn i Wärmoen uthi Altzen sochn, och sedermehra [*fol. 34r*] parternes förlijkningz skrifft de dato Smedzåsen d. 13 januarij sidstledin emellan kommen, af inneholldh att bytett skulle denna wåhr skie effter lagh, och änkian hustru Märit sine löösören och underholldh i sin lijfstijdh få och niuta, alltså finner rätten skiähligdt att authoricera bem:te förlijkning och förordna att Peder Ersson och Lars Ersson skohla nästkommande wåhr (will Gudh) alldeles emottaga hehla hemmannet Smedzåsen effter landzens maneer och ordning, änkian h:u Märit Göhlsdotter deraff till sytning och underholldh låta bekomma i sin lijfstijdh 3 ½ mähling godh åker och så mycken slått som hon kan wähl föda twänne köer medh, och där till medh skall hon fordeligast effter lagh sin andehl af löösörerne niuta, wähl förståendes att all bewijslig gälldh skall först deraf betahlas.

Peder Åkessonn i Tullus angifwer sig medh John Olufzsons fader i Biertte Oluf Olufsson accorderat om sin hustrus arf att bekomma 20 r.d:r och sedan blef uthcommenderat. I medler tijdh blef Oluf dödh och sonen Jon Olsson will icke bemellte 20 r.d:r betahla. Jon Olufsson föregifwer sig intet wetta af någott contract, Peder Åkessonn bekänner sigh hwarken skrifft eller wittnen om köpet hafwa. Peder prætenderer och på sin hustrus arff effter modren som är fallen förr än landet kom under Swerige, hwar emot Jon inwändhe och sade sig alldrig däraf hört, begärandes att Peder wille framtee sine skiähl dertill. Peder Åkesson föregaf [*fol. 34v*] deth wara fallitt den tijden han poijke [wahr], wettandes intet beskedh därtill. Jon Olufssons fader Oluf Olsson och Peder Åkessons hustru, Kerstin Olsdotter wore af allt een fader och eij å möderne. Oluf Olfssons fader Oluf Olsson bodde een tijdh i Twärsätter, och emedan som han allenast egte 1/5 i hemmannet, som war een systerdehl, blef han uthlöst och des peningar 10 r.d:r, eller 15 d:r s.m:t, nederlade i Biertte hemmannet af 2 ⅓ tunel:d. G*amle* Olufz andra hustru, Kerstin, hafwer fått 12 r.d:r för sin jordh i Krokom och dem och nederlagdt i Biertegården.

När och medan saaken skulle considereras till dombs och parterne där uthwiste, inkom lähnsman Anders Olsson, berättandes dem wara förlijkte. Altså inkallades parterne och derom tillfrågades, och Jon Olsson tillstodh sig i ett för allt uthlåfwat att betahla till Peder Åkessons barn 30 d:r s.m:t, huar medh Peder war nögder. Jon Olufsson i Twärsätter adiungere fadren Peder att försee och disponera om barnepenningarna.

Felldtskären Oluf W[u]lff fordrar af Lars Jonzsohn i Näse 90 d:r k.m:t för det han curera skulle hans syster Brijta Jonsdotter, effter een förlijkning dem emellan. Lars tillstår förlijkningen, men medh det willkor att han skulle medh curen hielpa systran till hällsan, och efftersom hon dödde 8 dagar där effter, förmehnar han sig eij wara plichtig hela summan betahla. M:r Oluf föregaff hafwa hoos sig pijgan i 12 weckor, doch på hennes egen kåst, och många [*fol. 35r*] medicamenter henne påkostadt, men intet kunde han wårda hennes lijf, hon blef under curen suagsinter, så att pastor måtte henne besöka och trösta. Håkan Enarsson i

Näse betygar att Lars Jonssonn lofwade uth 90 dal. om m:r Oluf kunde göra hans syster godh och att m:r Oluf sade sig dem skohla hafwa, om han blifwer godh eller intet.

Rätten mäklade saken dem emellan och bleff aftahlat att m:r Oluf skall in alles bekomma 60 dahl; afrächnandes huadh der å kan upburitt wara.

Hustru Kerstinn Östensdotter i Backe igenfordrar af Oluf Nillsson ib:m dee 40 richzd:r i caroliner som hon honom lähnt hafwer och till säkerheet och afradh, att bruuka hallfwa gården. Och emedan som han henne ifråå gården drifwit, begärar hoon sine peningar igen. Oluf Nillsson inwänder och föregifwer sig begära till läns 40 r.d:r, och kommande dijt hade hon allenast 30 richzd:r, och han tog eij mehra än 20 r.d:r och dem till Jon Michellssonn på sin faders Nills Erssonns skulldh d. 1 febr. 1669 lefwererat.

Jon Michellsohn berättar sig af hustru Kerstin sedan fått dee resterande 20 r.d:r på Olofz wägnar, då och Oluf tillstädes war, och dy åth honom jordebrefwen lefwererade. Oluf tillståår att hustru Kerstin till Jon Michellsson dee 20 r.d:r betahlt, men föregifwer det skie emot sin willia, efftersom han wille först medh Jon Michellson clarera. Opå dee lähnte peninger hafwer Oluf Nillsson betahlt 18 st:n [*fol. 35v*] tre d:rs plåtar, 4 r.d:r in specie à 6 dahl. och 7 st:n caroliner à 4 m:k, som giör tillhopa 30 d:r 2 ⅔ öre [*hovrättens renovation:* 28 dahl. 29 öre] s.m:t, och emedan som 40 r.d:r i caroliner ähr 70 dahl s.m:t, så blifwer rästen 40 d:r 3 öre s.m:t, som Oluf Nillsson skall betahla och lefwerera till hustru Kerstin Östensdotter uthan uppeholldh, alldenstundh dee 40 richzdalerne äre kombne till hans skulldz betahlningh och Oluf söke Jon Michellsson det bästa han gitter.

Oluf Nillsson i Backe angifwer hurusom Joen Michellsson i Krokom uthi sin omyndige åhr sielf willigdt tillgripit åhrswexten effter 2 tun sädh och 18 kannor, och enär han heem kom och sin faders gårdh emottog och söcht reda och rächenskap af Jon Michellsson eij kunnat den ehrnå. Jon Michellssonn föregifwer sigh lagel:n för 15 åhr sedan därmedh producerat[!] och domen medh andra gårdzbrefwen till Oluff lefwererat, hwartill Oluf nekar. Några af nämbden påminna sigh att saaken hafwer waritt för rätta, men kunde eij ehrinndra sig hurudant sluut i synnerheet der uthi blef giordt.

Dy upskötz saken till nästa tingh, att mann må effter påberopade doomb i det åhretz protocoll ransaka och efftersee.

Fendrichen Michael Plantingh anklagar lähnsman Anders Olsson för det han skall een löös karl, Johan Kohlbeck be:d, som war wärfdh solldath och medelst misstankar om des förhållande der söder, [*fol. 36r*] effter han intett bewijs hade, emottagitt att beledsaaka med wacht till Jerpe skantz, och honom låtitt komma på flychten, anhållandes att lähnsman må i hans stelle een dugel. kahrl skaffa eller och 20 d:r k.m:t betahla. Länzman exiperer där emot och will intet contesteralitem, emedann som han intet stämbder ähr och hållmästaren intet tillstädes, som honom bewaka skulle, föregifwandes sig eij heller ordre om hanns bewakande hafwa, begärandes dilation till nästa tingh, då han bekombne ordre och hållmästarenn will hafwa tillstädes, hwilcket honom effterlätz.

Dato præsenterade gullsmeden m:r Johan Hanson Bothker een köpeskrift af sin suåger Edfast Hallfwarsson i Byn och Rödöen sochn på hallfwa gården Tomptom i Krokum [för] 45 r.d:r à 18 m:k k.m:t, och nu 3:die gången opbödh och protocollera lätt, oklandrat.

Michell Jonsson i Krokom insinuerade een skrift emellan Erich Olsson i Lundh och Krokum om hans hemman och därpå warande gälldh, hwilcken Mickael hafwer effter den samma betallt 28 richzd:r och 2 orth och sedermehra 8 r.d. till Stoor-Karin och till Mährit 4 r.d., och i

det anseende tillträdt gården för 2 åhr sedan, och till säkerheet honom d. 15 maij 1680 oklandrat 1 gång:n opbudit.

Och den 29 octobris dito anno andra gången, då Erich Olsson det klandrade och uthlofwade gifwa Michel sina peningar igen och intett efterkommit. Han uthlofwar och nu det [giöra] i [*fol. 36v*] laga tijdh tillkommannde åhr å sina barns wägnar, huarmedh Mickel war till fredz, medh det förordet att där Erich penningarna icke restituerar innom försagde tijdh, behåller Mickel hemmannet effter mätismanna ordom och fåår der å dombreff.

Jon Michellsson i Krokom upbiuder tredie gången Mårten Larssons hemman i Fanbyn aff 3 tunneland för 37 länte r.d. Mårten med hustru och barn är dödh. Hemmannet lågh 1 åhr öde och Jon Michellsson det uptagit och lofwat det ena åhretz uthlagor, som är 15 dahl. 31 ½ öre s.m:t, betahla, det han och nu tillståår och låfwar fullgiöra.

Håkan Enarsson i Näset och Aspåhs sochn upbiuder första gången Anders Carlssonns och Oluff Carlssons arfwejordh och hemman i Nääset af 2 tunnelandh för 44 richzd.

Dato ställtes Jon Michellsson i Krokom föhre, om den hästen som hans suentienare Peder Ohlson i Herdahlen widh Långhå 1679 olofl. tagit och bekännt sig den efter generalmajorens [Anders Plantingz] ordre [*hovrättens renovation:* och tillståndh hafwa behållit. Hwarpå Jon Michellson sigh förklarar att han alldrigh wille befatta sigh med dhen hästen, uthan Peder Olsson honom effter generalmajorens ordre] haft och omsijder hoos sig lämbnat, bewijsandes det medh cornetens M. Brewitz och compagnie qwartermästarens Henrich Eliessons attest sine dato och fendrichens Gabriel Falckz af d. 9 huius, af inneholldh att Jon alltijdh förmahnt suentienaren att förfråga sig om hästen, och förmådde generalmajorens ordre den att behålla, till [*fol. 37r*] des någon skulle medh skiähl och wittnen honom affordra. Lähnsman berättade sig efter befallningzmans ordre resa till Krokom om hästen, då hästen stodh i stallet. Jon Michellsson frågade honom, hwij han honom icke togh. Resp. Intet kunde taga honom uthan låff, och såhledes stadnade han hoos Jon Michellsson och medellst elack fortijdh honom lefwereratt till sin måg, leutenanten Curij, att borttsättia på fohr och ett hans stodh där emottogh till sigh, på det suentienaren icke skulle få tillfälle att rijda efter egit tyckio hijdt och dijth, sägiandes fuller för honom att bytet war giordt, som doch icke war.

Regementzskrifwaren Wargen begärer att Jon måtte wijsa contrarium aff suentienarenns angifwande och giorde relation såsom hästebytandet, som om 3 d:r gifwande till Peder för hästen. Jon Michellsson nekar alldehles till bäggie delarne, och säger att ingen det honom bewijsa skall. Regementzskrifwaren förmente att bonden Nills i Heggiestadh och Lijtz sochn, som hästen hafft och leutenanten Curij, som honom först emottog, måtte wiss information göra kunna. Allt derföre upskiutes saaken till des därom på tinget i Lijth ransakas kan.

Befallningzmann wählacht. Jonas Flodin angaf hurusom Erich Johansson Höök är hijth kommen förledne höst och ett rychte uthspritt, att han skall hafwa besåfwit een sin broders hustru, och des uthan är een gifft persohn, och [*fol. 37v*] för den orsaaken tagitt flychten hijdt. Hwarföre framhades och examinerades Erich Johansohn Höök, som bekände sig wara född uthi Uplandh och Wijkstadh sochn och Ryssby, hafwandes sin hustru ifråå Törneå stadh, Margeretta Carlsdotter be:d, som blef qwar i Stockholm i mehning denna sommar reesa heem till Törneå. Han berättar sigh warit ryttare under lijfregementet och lijfcompagniet, och enär freden blef, neder i Skåne, afdankat, men intet afskedzpass fått, eij heller någott beskedh om sitt förhållande hafwer. Honom förhölltz det uthspridde rychtet och des broders hustrus häfdande, huar till han alldehles nekar.

Beniamin Hansson, pastoris sohn i Rödöen, berättar sig i wintras höra i Stockholm af constabelen Henning Ekeström säijas att på barnhuuset skulle denna Erichz brors hustru wara

insatt medellst olofl. beblandellsse medh honom, Erich Johanssonn, som constabelen skall hördt berättas å bahrnhuuset, enär han een fängzliger arthollerie betienter der besöchte, och kommande på hijdtreesan till Wijkstadh s*och*n uppå een krogh, blef Beniamin frågadt om han kände styckjunckaren Pehr Höök, och enär dee hörde att han war känder berättades att hans broder Erich hafwer besåfwit sin brors hustru och Erichz hustru war där i sochnen och wijste intet hwarest han war wägen tagen. Mehra sade han sig där om icke kundskap hafwa.

Trumpetarens Jörgen Lindz hustru Ursilla Samulsdotter inkallades, berättandes sig af Beniamin berörde [*fol. 38r*] rychte hört först och i afftons af ryttaren Bengdt Ruuth, som skulle honom Erich Johansson under sin heemreesa ifrån Stockholm befordrat hijth medh sigh. Erich Johansson nekar som förr och Bengdt icke tillstädes är, dy måtte därmedh till wijdare beroo.

Dato påmintes och i gemehn förmantes alla låta sijna swijn och andra creatur rätteligen ringa och häfda, hafwandes sijna swijn i träden [*osådd åker*] och det widh laga straff tillgörandes, hwilckett och efter h:r ryttmästarens påminnellsse till h:r kyrckioheerden sendes budh genom sohnen Beniamin.

Jon Olufsson i Trusta framwijser tingzrättenns resolution af d. 15 maij 1680, att ransakas skulle under hwilckens rågång myran eller ängiet som Jon Olsson i Häste hafwer, hwilcket tollfmennerne Gunnar Enarsson och Nills Persson i Biertte och Oluf Andersson i Wijke i ögonsyn tagit och bewittna att bem:te slåttmyra är belägen på den sijdan om bäcken som hörer Trustabyn till, ini deras slått. Erich Olssonn i Nygården till 70 åhr eller 66, medh sin attest intygar att bäcken som löper uthur een kiärn som heeter Blekatiernen är skiftesrå emellan Häste och Trusta. Jon Olsson i Tiählen, som possiderer myran, protesterer emot berörde attest, föregifwandes att Erich Olsson intet på tinget kunde edel:n bewittna huru myran war kommen ifrå Trusta, begära[ndes] upskåf till des Erich Olsson kan komma till [*fol. 38v*] hällsann och afläggia sin wittnesedh, hwarmedh rätten måtte accquiessera och lämbna saaken till nästa tingh.

Ting den 27 och 28 oktober 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, fol. 133r – 137r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3468, fol. 337r – 341r, RA.

Anno 1681 den 27 octobris hölltz laga tingh medh allmogen af Rödöens tinghlagh, närwarandhe befallningzman wälachtadt Jonas Flodin och nämbden.

Jon Olson i Kiählen	Erich Gunnarsson i Öhne
Jöns Michellsson i Nygård	Nills Pährsson i Biertte
Oluf Larsson i By	Jöran Nillsson i Säther
Gudmundh Enarson i Sillie	Erich Olsson i Trätzgiähl
Siuhl Enarsson i Sem	Oluf Andersson i Wijke
Erich Jonsson i Säther	Lars Ersson i Faxnelden

Dato publicerades Kongl. ordningar som förr specificerade ähre.

Een fulltagen drängh får 6 d. s.m:t och kläder som annorstädes, men icke blaggarns byxor och andra åhret hamplärfttz skiortta.

Een pijga 3 d. s.m:t och pertzedler som annorstädes om gietare och wallbarn, äfwensom i andra tingelagh.

Dato öfwersågz röökelängden, hwareffter lagmans och häradzhöfdingz penningarne skohle opbäras.

Den 28 dito.

Peder Ersson i Nygården tilltalltes för det han förledne sommar hafwer skiussatt något lärfft och plåtar, norske kiöpman Jöns Nillson tillhörigt. Swarandes, så wijda lähnsmans Peder Ömans pijga af een hållbondhe ifrå Lijt, Knuth be:d, det dijt medh båth fördhe, och Jöns honom flijtigt därom badh, rodde han med båth detsamma till Hufwellswijken, warandes 46 st:n sex dahlers plåtar och 12 à 13 rullar lärfft, doch sombliga små.

Pähr Olsson i Hufwellswijken bekände sig det och föra [*fol. 133v*] till Yteråhn, sedan som Jöns sagt sig hafwa låff plåthar uthföra och bruukatt desse motiver att plåtarne äre nu genom starkaste landet förde och om det icke låfgifwit waritt så hade lähnsman Öman intet låtit sin pijga dem ifrå Frössön skiutza, och ladhe det effter aftahl medh Jöns på landet widh qwarnen.

Erich Jonsson i Byn, Christier i Gräfte, Nills Matson i Böhle och Mårten Håkansson ib:m, angifwes hafwa förledne wåhr i olaga tijdh fällt ett älgzdiur, hwilcka bekände att enär dhe 3 dagar för Wårfrudagen rändhe i skogen att sökia efter biörn, finge dhe höra hundarne hafwa skall och enär dhee dijt kommo hafwa dee een sommarkallff fast och allareda bittitt honom merendehls dödh och skinnet dehls fördärfwatt, och dagen förr Wårfrudagen tijondhebogen där afgifwitt. Chresten egdte bäggie hundarna. Chresten intygades hafwa lähnt den eena hunden af een lapp, bedyrandes sig eij wettatt hans okynne, och där till medh hadhe kallfwen sommarhåren qwar, hwaraff præsummeres att han siuklig warit, och dy intet unnkomma kunnatt. Huden besichtigades och fans 2:ne håhl mitt moth hwarandra, lijka som een kuhla där igenom wore gått. Fällberedaren Lars Pärson förgifwer sig eij minas om några håhl på huden wore, enär han den togh, heller i beredningen fått, williandes edelligen befrija sig intet honom skuttitt.

Emedan som intet kan bewijsas det Erich Jonson i Byn, Chresten i Grefte, Nills Matson och Mårten Håkansson i Böhle hafwa skuttit förledne wåhr en älgzkallf, uthan dehras hundar, då dee i skougen söckte efter een biörn, ohissadhe [*ej hetsade*] honom träffatt [*fol. 134r*] och medellst oföre merendehls till dödz rijfwett, hwarföre kan rätten dem medh intet straff belägga.

Jon Pederssonn i Undrom anklagadhe hustru Ingeborgh Jonsdåtter i Sillie för det hon hafwer beskyllt sin hustru Lissbetta Andersdotter för horerij. Hustru Ingeborgh bekänner sig af löst och uthspridt tahl, enär dhe kommo att bruuka mundh sins emellan, förwitt henne horerij, emedan som hon skall siellf skrytt af det een juthcorporal Paulus till henne frijatt, wettandes intet oährligitt medh henne, uthan af hastigt modhe härkomitt, och så wijda hon sig inför rätten rättat haf:r, blifwer hennes saak att böta efter det 43 cap. Tingmåhlab. 3 m:k.

Oluff Tomsson i Kenåsen kärade till Oluff Person i Dille om ett ängie, Hålbackzmyran, som ifrå Oluf Jonssons hemman i Röste 50 à 60 åhr sedan warit pantsatt till Peder Ifwarsson, Olufz fadher, för 5 r.d:r och 1 tuna korn. Oluf berätthade det warit 6 r.d:r och 1 t:a korn, såsom och sedan tagit 1 r.d:r, hwartill Jon Olufssons änkia Kerstin Larsdotter nekadhe, och intet wille bestå honom den ena richzd:n. Ängiet är æstimerat åhrl:n räntta 6 lass hästhöö och 1 ½ lass stahr. Oluff Pärson hafwer samma panteslått 3 gånger upbuditt, nembl. den 13 novemb. 1674, d. 5 dito 1675 och den 12 aprilis 1676.

Alldenstund Hållbackzmyran för 50 à 60 åhr sedan warit pantsatt ifrå Röste till Oluff Pährssons hemman i Dille för 5 r.d:r och 1 t:a korn [*fol. 134v*] och åhrligen däraf bärgatt 7 à 8 lass höö, hwaraff capitalet och interesset för änget är betallt, hwartill sedan kommer Kongl. Maij:tz Jordeplacat anno 1677 som biuder att sådanne ägor skohla läggias under dess rätta

bohlby uthan lösn, hwarföre till hörsampt föllie däraff dömmes bem:te Hållbackzmyra ifrå Oluf Pedersson i Dille uthan lösn till c.[?] Oluf Jonssons hemman i Röste.

Pähr Olufsson i Kienåsen angaf Oluf Thomsson hafwa bebodt sin swärfaders Erich Nillssons gård ib:m och accorderat att gifwa des barn hwar nijonde skyhl af hallfwa gården, och det uthi 22 åhrs tijdh intet efterkommit, eij heller gården, som opbrand, tillfyllest opbygdt, och lämbnatt gården i någott wanbruuk. Oluf tillstår sigh accorderat om hwar 9:de skyhl, men sedan som gården och hans ägendomb upbrand, fordrade barnsens förmyndare af honom ingen afradh. Gårdhen och jorden befans wara förswarl. bygdt och häfdatt, och i twenne feigdetijder conserverat och 21 r.d:r till Påhls hustrus brodher Nills Ersson på gården försträcht, nembl. den 6 martij 1675 10 r.d:r och den 10 januarij 1676 11 r.d:r, hwilcken skulldh Peder tillståår.

Såsom Oluff Thomsson hafwer 1mo, gården i Kienåsen af nyo opbygdt, 2do, hemmannett uthi twenne feijgdetijder icke allenast för ödesmåhl befrijatt, uthan och wähl cultiverat och brukatt, och 3^{tio}, försträcht Peder Olufsons hustrubrodher Nills Ersson på gården 21 r.d:r, eij heller hafwer barnsens förmyndare någon afradh [*fol. 135r*] medellst brandskadan fordrat, hwarföre kann rätten intet påläggia Oluf Thomsson att betahla någott till Peder Olufssonn, för det han hans hustrus hemman bruukatt, uthan dömma Peder Olsson att lefwerera och betahla till Oluf Thomson dhe länthe 21 r.d:r på hemmanet medh 31 d:r 16 öre s.m:t af Nills Erssons arfpart i gården.

Hans Hallfwarsson i By är skylldig till Peder Larsson i Wijke 23 r.d:r à 6 m:k s.m:t, dem han till sin syster Anna Larsdotter testamenterat, om han i medler tijdh [döö] skulle, effter skriften d 28 julij 1674 och där på bekommitt en koo för 4 d:r s.m:t och ett swijn för 1 d:r 10 s.m:t. Resten är 29 d:r 8 öre s.m:t, dem hon af Rödöensgården hafwa bör, efter som broderen genom döden afgången ähr.

Hustru Anna Månsdotter är nu förlijkt med sin styfsohn Erich Ersson i Kiählen, sålledes att han henne gifwa skall 12 d:r s.m:t och en söllf:r skedh, hwarmedh alla prætensioner å bäggie sijdor skohla uphäfne wara, icke förståendes derunder, huad henne efter byteslängdenn tillfallitt ähr.

Leutenanten Måns Christiersson insinuerade sahl. Chrestopher Anderssons obligation af d. [*lucka*] junij a:o 1669 på tree tunor korn till leutenantens hustro Dårdi Månsdåtter, och fins inga medell därtill om icke någott å hans wägnar ståår tillbaka uthi Rödöens gården, eftersom Chrestopher för än han dödde war af By uthlöst.

Michel Jonson i Krokom skall betahla till Oluf Jonson i Kiählen 6 d. kopp.m:t för een bössa och [*fol. 135v*] Michel söker Siuhl Andersson i Tand, som bössan skall bårtappat hafwa.

Nills Jonsson i Nordanellden, låfwade Daniel Dant för bördzrätten, i denna winter att bekomma 3 ½ tuna korn, och sålledes afståår han sin prætension på hemmannet för sig och sin hustru och barn.

Jon Olufsson i Kiählen tilltalltes hwij han aff norske köpman Erich Persson tobak till gömmo tagitt, wettandes det wara förbuditt. Swarades att hans sohn Oluf honom owettandes 2:ne toobackzkistor hoos Lars Ersson i Faxenellden effter Erichz begäran tagitt och hemfört, och så snart han det wetta fick, för lähnsman deth oppenbaratt.

Oluf Jonsson föregifwer sig wara öfwertahlat af Erich att föra ifrå Faxenälden en klöfwia och eij wiste hwadt där uthi war förr än hann kom dijt, då han förmärchte i kistorna tobak

wara, och lijkawähl heemfördhe medh båth. Sedan kom gevalldigern Rahl tillijka medh Erich till Kiählen och tobaket togo.

Lars i Faxenällden tillståår att Erich een klöfwia hoos sig nedersatt till des han skulle hoos landzöfwerheeten sökia låff och tillståndh att få sitt godz försällia, wettades eij att tobak war där ibland förr än sedan, då hans son sadhe där war 2:ne kistor, och han altså dem besåg och fan så wara, hwilcka där wore liggiande till 9 dagar, då Oluf Jonssonn dem affordradhe, men berättar det Erich intet någott toback sålldhe eller sällia wille, och så wähl sigh som h:r Peder Hollst det förnekadhe.

Erich Persson bekänner sigh af [*fol. 136r*] den eena kistan tagitt ett hwarff uthi Tydhdahlen i Norrie, där han kiöpte sig een häst och uthaf tobak för 2 r.d:r och det öfrige till resetoback, nekandes alldehles sig någott tobak sålldt, och att Lars Ersson hadhe främmandhe hoos sigh, då han dijt kom och klöfian han intet besågh. Femb stycken hästar hafwer han haftt medh sigh hijt öfwer. En däraff hafwer Jöns Jönsson i Granboo och Åhs sochn, en hafwer han siellf, den 3:die hoos Jon Matzson i Kiählen, af Åhlsåssen i Offerdahl, den 4:de hoos Nills i Wijken uthi Altzen, och den 5:te hoos Anders i Håf och Altzen sochn.

Krokumsboerne pålades att förfärdiga sina broar och wägar, att prästen och andra må kunna fritt och obehindratt reesa, och skohla wägarne synas, och dhe som olaga wägar hafwa, angifwas på nästa ting.

Om färian öfwer älfwen differeres till nästa landztingh att jänka emellan tingelagen.

Rödöens sochn uthlåfwar som tillförene willia till sin pastor åhrligen föra ett lass wedh, men annexerne till hufwudhkyrckian intett.

Pastor Hans Dammianus angaf hurusom hans drängiar Nills Bengtson och Lars Larsson om een söndag på kyrckiowägen slagitz, och efter ransakan befans att Nills hafwer slagitt till och intett träffatt, uthan Lars med armen buritt för sig och kommitt på knä, och allenast hållitt hwarandra i armarne. Ryttaren Johan Bengtson bewittnadhe edel:n dem liggia på wägen, [*fol. 136v*] hållandes hwarandra i håret, och dem åthskillde, hwartill dhe icke neka kundhe. Altså skall Nills Bengtson, som hafwer slagitt och hårdragitt Lars Larsson, bötha 3 m:k, och så wijda ingen skada skeddhe straffes Nills efter 16 puncten i sabbatzordningen arbitraliter och skall sittia i kistan [*fängelset*] ett dygn.

Carl Östensson i Säter är lagligen stämbd att swara pastoren om een drängh som i olaga tijdh skall wara honom ifrå legdh, uthan bortrest, böthe dy 3 m:k.

Måns Pärsson i Häste, stämbdh aff pastore för sabbatzbrått och eij comparerat, dy blifwer han för swarslösa saaker till 3 m:k.

Swän Grijp låfwar betahla Jon Michellsson i Krokom uthlagor för 2 ½ tunlandh pro a:o 1680.

Trumpetaren Jörgen Lindh warit tillsagt på extraordinarie tinget d. 1 decemb. 1680 att siellf tollfte befrija sig eij wållande warit till drängens Peder Olufsons dödh, och till detta tinget lagel. tillsagdh det præstera och icke comparerat, föregifwandes att ryttmästaren Willemsens det förbudit, hwarföre blifwer han saker till 3 m:k för stämbning försittiande.

Jöran Nillsson i Säter upbiuder första gången oklandrat gården i Tängh af 4 ½ tunlandh, köpt af sin hustrus syskon för 120 r.d. à 6 m:k s.m:t, dåch att 20 r.d. ell:r 30 d. söllf:rm:t blifwa obetallt så längie modren lefwer, och där dee i sytning eij opgå, pro quota till syskon betahla. [*fol. 137r*]

Oluf Nillssonn i Hissmon insinuerade een lagbudin och lagstånden kiöpeskrifft som hans fadher af sina swågrar och hustru systrars män på deras hustrurs odellsgårdh i Hissmo för 180 r.d:r köpt, och så wijda lagel:n därmedh procederat är, bewilliades där å faste- och dombreff.

Peder Matzson i Nordanälden upbiuder första gången sin frambledne broders Oluf Matsons halfwa part i gården, som warit pantsatt för 32 ½ r.d:r och han betallt hafwer efter goda mäns oprättade skrifft d. 4 junij a:o 1666.

Nills Erichsson i Nordenällfwen insinuerade en lagbudenn och lagstånden sytningzskrifft af Nills Jonssonn ib:m, eftersom ingen af närmaste slächten honom och hemmannet wellatt emottaga och emedan som så lageligen passerat är, bewilliades honom där å fasta och dombreff.

Håkan Enarsson i Stoorgården opbudit andra gången ett hemman i Näset, som är köpt aff Jon Michellsson i Ugårdh, Erich Jonsson i Säther, Carl Östensson i Säther och Siuhl Andersson i Tandh för 44 r.d:r.

Erich Jonssons i Landsom och Åhs sochn öde legat ifrå anno 1676 till 1681, bäggie inclusive, och nu af Carl Olsson optagitt på frijheet pro annis 1682, 1683, 1684 och 1685.

Nills Jeppessonns hemman i Sillie öde legatt 1677, 1678, 1679, 1680 och 1681, och optagitt på frijheet aff Oluf Jonsson pro annis 1682, 1683 och 1684.

Extraordinarie ting den 21 december 1681

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, fol. 176v – 178r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3468, fol. 377r – 378v, RA.

Anno 1681 den 21 decembris hölltz extraordinarie tingh i Rödöen efter hans exell:s h:r generalleutenantens och gouverneurens högwälb:e h:r Jöran Sperlingz remiss och ordre om norske köpmannenns Erich Pederssons olofl. tobackzinförandhe, närwarande befallningzman wälbetrodde Jonas Flodin och nämbden ifrå Offerdahls och Rödöens tingelagh, nembl.

Ifrå Offerdahl	Ifrå Rödöen
Nills Månsson i Hällbergh	Jon Olusson i Tiählen
Erich Nillsson i Moo	Nills Pärsson i Biertte
Enar Påhlsson i Ekbergh	Oluf Andersson i Wijk
Nills Påhlsson i Berge	Oluf Larsson i By
Peder Månsson i Kaxen	Gudmundh Enarsson i Sillie
Jöns Månsson i Staffre	Jöns Michellson i Nygården

Fendricken manhaftigh Michael Plantingh efter commision af högwälborne öfwersten h:r Åke Ulfsparre påminte om norske köpmannens Erich Pederssons olofl. tobackz införandhe, begärandes efter förra ransakningen widh ordinarie tinget så här i Rödöen som i Altzen utslagh i saaken.

Erich Pärsson tillspordes och förmantes bekänna hwarest han dhe 4 rullor tobak som på den ena kistan fehlades hafwer sållts. Swarar, att han i Tydhdahlen uthi Norrie på ett hästekiöp uthgaff tobak för 2 r.d:r och det öfrige under resan för öhl och math uthgifwitt, nekandes

alldehles sig något tobak här i landet försållt. Han tillfrågades och om lähnsman Hans Månsson i Undersåker wiste af hans tobakz införtzell, hwar till han nekadhe, säijandes sigh reesa lähnsmansgården förbij, till Swenstadh och neder medh älfwen lämbnat klöfierne, [*fol. 177r*] och sedan gått till lähnsmansgården och af lähnsman förbödhz att reesa siöwägen till Mörsill, och dy riditt till skantzen och begärt af leutnanten Carl Nillssonn loff därtill och Nills Carlson i Swänstadh eller hans drängh tillijka medh hans egin drängh rodde till Mörsill, och han redh landwägen. Fendrichen begärthe och att dhe som tobakett fördt hafwa och eij uppenbaratt måge medh lagl. plicht i hågkommas. Bengdt Larsson i Nohlbyn och Hallfwar i Bleckåsen i Alltzen ähre för den ordsaken skulldh efterskrefne, men tillförne förreste till Norrie. Erich berättar och sig läijia een häst i Oplandh af Oluf Pärsson till Bleckåsen, wettandes eij om bonden war hemma och att een hans pijga följgde efter hästen.

Erich Pärsson föregifwer sig aff Hallfwar i Bleckåsen blifwa warnat och inrådd antingen tobaket föra tillbaka, heller sökia låf af h:r öfwersten och därföre twenne kistor där nedersatte, och alltså rest till Fröhsöhn medh 3 stycken hästar, och dem uthbödh åth h:r öfwersten till kiöp, men icke nämbdhe något tobak, eftersom han skal waritt sinnatt det tillbaka föra, och af fruchtan för confiscation bracht det afsijdes till Nohlbyn och Kiählen. Han föregaf sig och tagitt förledne åhr 15 r.d:r specie af prosten mag. Zacharis Plantin [att kiöpa] i Norrie een häst, det han och giordhe, men så wijda hästen intet war behageligh, behöllt han honom intet, och Erich lofwat honom een annan, och altså een bruhn häst hijt bracht till proubstens förnöijeandhe, som under arrest är, anhållandes att proubsten må den obehindratt få, oansedt han honom [*fol. 177v*] af räddhaga först bödh till h:r öfwersten. Erich nekar alldeles af h:r öfwersten om något tobak blifwa frågatt, men kan icke neka det hennes nådhe fruen widh afträdet frågadhe om han tobak hadhe och han där till nekatt, kunnandes intett minnas att h:r öfwersten efter tobak frågatt, och om han det giordhe måtte han det intett hördt, eftersom myckett follck i sahlen war.

Alldenstundh norske kiöpmannen förståndigh Erich Pedersson hafwer 1mo, emot Kongl. Maij:tz allernådigste uthgångne och publicerade tobakzplacater öfwer gräntzen hijth i landet bracht 382 skåhlpundh tobak. 2do, det samma afsijdes på twenne orther i förwaringh lämbnat och förstuckitt, 3^{tio}, och alltfördenskulldh nekatt sigh någott toback infört, hwar till och sedan kommer att han är födder här i landet och mehrendehls åhrligen här waritt, och wähl wettat sådann handell och införtzell warit alldehles förbuden. Altså till höörsampt föllie af hans excell:s h:r generalleutenantens och gouverneurens höghwälborne h:r Jöran Sperlingz remiss och ordre att afhielpa denne saak efter högstbem:te Kongl. Maij:tz tobakzplacaters innehålldh, warder bemällte tobak till underdånigst efterföllgd af mehrhögstbem:te Kongl. Maij:tz renoverade tobakzplacat och des 1 och 12 artickell confiscerat, och efter den senare plichtar han för hwarijo skålpundh 20 öre söllfwermynt, som sig belöper 238 dahl. 24 öre s.m:t, och eftersom han uthländsk är, så warder han på Kongl. Maij:tz allernådigste behagh [*fol. 178r*] förskont att bötha som een förbudzbrythare ut supra.

Ting den 24 och 25 april 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, fol. 203r – 207v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3469, fol. 320v – 325v, RA.

Anno 1682 den 24 och 25 aprilis höltz laga wåhrtingh med allmogen af Rödöhns tingelagh, närwarande befallningsman wälb:de Jonas Flodin och nämbden, nembl.

Joon Olufson i Tiälen	Erich Gunnarson i Öhne
Jöns Michelson i Nygård	Lars Erson i Faxnälden

Nills Pehrson i Bierte	Oluf Larson i Byy
Jöran Nillson i Säther	Gunnar Enarson i Sillie
Erich Olsson i Träthgiäle	Siuhl Enarson i Sem
Oluf Anderson i Wijken	Erich Jonson i Säther

1. Dato påmintes om Kongl. placaters hörsamme effterläfnadh och i synnerheet om legojoons stadgan.

2. Dato proponerade befallningsman Flodin hurusom tinglaget hoos herr superintendenten ährewyrdighe och höglärde mag. Petrum Steuckium anhållit om een skickeligh prästman som kunde succedera h:r Hans Damianus och under lijfstijden oppehålla gudztiensten, huar uppå bewillning skall wara fölgdh och nu tilfrågades om allmogen derwidh äre ständige, huartill dee eenhälleligen beiakade och nambngofwo d*omi*ni Laurentium Keslerium, som skulle med pastoris dotter sigh befria, och upsatte supplication till Kongl. Maij:tt der om (som uplästes) samtychte och begärte att den med tinglagetz signete må verificerat blifwa.

3. Päder Erichson i Trålssåsen kärade till hustro Ingeborgh Olufzdotter i Kluk och Mattmar sochn om 10 r.d:r [*fol. 203v*] som äre på des hemman i Tängh lefwererade, och han sedan icke fått wedh kiöpet blifwa, anhållandes altså at få sina uthlagde penningar igen. Grellss Jonsson, hust. Ingeborghs man, inwände och föregaf att kiöpet fuller giordes om 40 r.d:r och derpå opburit 10 r.d:r, befrågandes sigh om han till dee 10 r.d:r är berättigat, emedan som han kiöpet sielf ryggiade, huar till Pedher nekade, och Grells kunde eij bewijsa honom köpet brutit, uthan ländzman Anders Olsson intygade hust. Ingeborg opsagdt köpet, efftersom hennes dåtter Lucia Persdotter war dertill bördigh och omyndigh. Greels prætenderade att Peder Ersson hafwer fördt af gården, huar till han eij neka kunde, föregifwandes sigh wid anträdet måst dijtföra foder och af troglägde åkern opköra, och allenast ett åhr fick der sittia, och dertill med i läns- och tolfmäns närwaru förlicht nu där warande åboo Oluf Jonsson, Luciæ man, med något prästegårdz arbette, dhet Oluff tilstodh aftalt wara.

Såsom Pedher Erichson intet hafwer ryggiat Tängshemmanets kiöp med hustro Ingeborgh Olufsdotter, uthan hon sielf i anseende till des dåtter Lucia Pedersdotter, som därtill bördigh och omyndigh war, och lijkawäll förhållit Pedher Ersson emottagne 10 r.d:r på besagde kiöp, iembwäll och i goda mäns närwaru förlijcht Luciæ man Olof Jonson för dhet han af bohle fört. Altså pröfwes skiäligt att hustro Ingeborgh skall uthan oppehåld berörde 10 r.d:r à 6 m:k s.m:t restituera och till Pedher Ersson betahla.

4. Soldaten Joon Päderson i Ondrom kärade till [*fol. 204r*] änkian Ingeborgh Jonsdåtter ib:m för dhet hon uthropatt sin hustro Lissbetta Andersdåtter wara een sådan som hennes spåna eij kan låtha wara i fredh, beropandes sigh till wittne Gunmund Enarson i Sillie och Erich Olsson i Nygården, som berätta sigh deth åhört. Hustro Ingeborg förklarade sigh derpå och föregaf sigh eij mehra sagdt enär Joon förbrådde henne sigh för tyfwerie beskylt, att hon icke får sin spåna hafua i fredh, som Gunmund hörde, och der hoos att Joons barn komma hoos henne in och rifwa deth eena hijt och deth andra dijt, beklagandes sigh wara af Joon skält för hoor, men honom intet stämbna låtitt.

Emädan som twisten härrörer af gammalt missförståndh och hust. Ingeborgh intet heller kan öfuertygas hafwa ährrörigt om hust. Elizabeta talt, uthan som nästegranquinnor sins emellan kijfwat och bullrat. Altså hafuer rätten stadnat denne gången därwidh att sättia dem emillan ett wijte, nembl. 40 m:k, för den som uthan skälig orsaak den andra angriper och förtahlar, doch skall hustro Ingeborgh å nästa ting uthföra med Joon Pehrson hans påförde beskyllningh.

5. Anders Jönson i Åskått angaf hurusom hans pijga Kerstin Jonsdåtter är laglig stadd i åhrstienst och olåflig gått uthur tiensten. Rp. Att huusbonden med banskap och onda ordh åthskillige gånger wijst sigh ifrå tiensten när hon haar begärt blifwa tilbörligen spijsat, och altså omsijder sidst i martio nödgatz begifua sigh der ifrå och gått till ländzman Anders Olsson och beklagat tillijka med Malin Jönsdotter wara uhr tiensten drefne. Då han tagit tolfman Jöran [*fol. 204v*] Nillson i Tängh med sigh att sättia pijgorne i sin tienst, och Anders Jönson wijste Cherstin för 18 tusend och sade sigh skola gifwa Malin een gångh maat om daghen och tree gånger hugg, deth länsman bekände sant wara.

Anders föregaf fuller sigh förswarligh spijssningh henne gifuit och hon altijd een o-höfligh mun lijkwäll brukat, hafuandes han inga wittnen till sitt tahl, förbråendes Kerstin hafua otillbörligen hoos h:r Anders Ryalinum i sin tienst och sig förhållit. Jöran Nillson ährkändes utan edgångh wittna i saken och berättade som föllier.

Att han i Åhs sochnestufwa war enär ländzman bödh Anders Cherstin till tienst ighen och han swarade sigh eij willia wetta af henne för des elaka mundh skuldh, men Malin wille han antagha, doch låfwade gifwa henne een gångh maath om dagen och tree gånger hugg, då Malin stegh till ländzman och begärte slippa gåå dijth, och ländzman sagdt att han fuller lijkawäll lärer ställa sigh wäll emoot henne och Anders swarat sigh, skohla wäll hålla det som låfwat är och äntå mehra. Anders hafwer och kallatt Kerstin een diefwull och af caplan h:r Anders derföre tiltalt och undsagdt, att honom derföre angifua, warandes Anders för rätten otijdigh och giorde stoort oliudh.

Ehuruwäll Kerstin Jonsdotter uthur sin tienst hoos Anders Jonson i Åhs hafuer gått, så är hon lijkawäll genom länsman Anders Olsson och tolfman Jöran Nillson budin honom till tiensten ighen och han henne wrächt och eij emottagha wehlat. Altså till hörsampt föllie af den 5:te puncten i Kongl. legojons stadgan pröfwas skiäligt, att Kerstin Jonsdotter gifwes låff at tiena huar henne lyster och Anders Jönsson [*fol. 205r*] wara förplichtat gifwa henne så stoor åhrslöön som han henne tillsagdt hafwer, och der till medh för oliudh å tinget med 3 m:k s.m:t plichta.

6. Oluff Nillson i Backen besuärade sigh öfwer Joon Michelson i Krokum för dhet han skall 1658 tilgripit 2/3 aff åhrswäxten af Backehemmanet, som Oluf Edfastson war opdragen och däraf chronones uthlagor betahla och dhet öfrige anwända till 30 r.d:rs skuldz betallningh hoos Joon Michelson som des uthan sedermehra derpå aff Oluf opburit 70 d:r s.m:t. Item att Joon Michellson skall i Norie opfordrat någon arff som Oluf och hans syskon tilfallit ähr och icke ifrå sig lefwerera wehlat.

Joon Michelson beropar sigh så wäll nu som d. 31 maij 1681 på een dom som för sexton åhr sedan skall om åhrswäxten wara afsagd, men sedan intet låtit der efter ransaka. Samma gångh skall och om arfs prætensionen wara agerat och afdömbdt, beropandes bäggie sigh på wittnen som skola wetta beskaffenheeten där aff. Men såsom kunnigt är att saken lagl. är agerat och afdömt, kan rätten sigh der medh icke befatta förr än dommen opsökes och præsenteres. Wore så något icke definitive afgiort, will rätten ett sluuth der i göra och pålägges Oluf Nillson till nästa lagha tingh påberopade dom att framthee eller wara sin prætension förlustigh.

7. Erich Jonson i Häste tiltaltes hafua något olåfl. tobak af Joon Pederson i Krook och Kall sochn förledne sommar kiöpt. Rp. Att han kiöpte af honom 18 skålpundh à 6 m:k, föregifwandes honom dhet oppenbarligen göra [*fol. 205v*] och förmehnte ingen fahra der med wara, kunnandes eij neka Kongl. Maij:ttz stränga förbudh om olåflig tobackz infördzell hördt publiceras och därtill med det uthprånglat.

Såsom Erich Jonson i Häste opphandlat af Joon Pederson i Krook olåfligit tobaak 18 skålpund à 6 m:k kopp:rm:t och det uthprånglat, altså blifwer hans saak i anledhningh och

straff af den 12 och 13 puncten i Kongl. Maij:ttz renoverade tobackzplacat 1670 att lämbna tobackett under confiscation till prijs å 2 m:k s.m:t, och sedan för huario skålpund 2 ½ m:k, iembwäll och der åfwan opå såsom een Kongl. Maij:tts förbudz öfuerträdare plichta 40 m:k, görandes tilsammans 30 d:r 8 öre s.m:t.

8. Larss Erson i Faxnälden anklagades hafua dölt norske köpmannens Erich Pedersons olåflige tobaakz införtzell förledne höst. Rp. Att hans drängh 3 dagar för Michaelis med 3 hästar och klöfier begärte huus till des huusbonden skulle komma effter, som efterlätz, och han 2 dagar efter kom då han blef frågat effter toobak och nekat för sigh och h:r Peder Holst toback till sahlu hafua, och Lars lijkwäll förstått honom toback hafwa, och dy skickat budh till ländzman Anders Olsson Drake der om, som tilstår att Larss på sochnestämbnan för sigh det oppenbarat. Och dagen effter kom gevaldigern Roald Raase och begärte der om kundskap, då ländzman effter Larsses berättelse wiste honom gifua anledningh der om.

Joon Olufson i Tiälen, huars son Oluf effter Erich Persons begäran till Larss warit effter toobaket, hafuer och på bem:te sochnestämbna för ländzman sagdt sigh fått wetta [*fol. 206r*] att toback förledne natt hoos sigh blef insatt, det ländzman beiakar och sägher honom då förbanna sigh, deth medh sin willia wara skiedt.

Sohnen Oluf bekände att Erich Päderson budit sigh roo till Faxnälden effter een klöfia, deth han och giorde, och kommande dijt förmärchte det tobaak wara, och wid heemkombsten för sin mohr det sagdt och hon för sin man, warandes Erich Pärson bårtrest till Altzen.

Lars tilböd medh eedh willia betyga sigh eij tobaket dölt och fuller något drögt med des oppenbarande medelst Erichs angifuande at sökia låf af h:r öfwersten, som vice gouverneur war, sitt godtz förythra, och emädan der med drögdes oppenbarade han deth för ländzman.

Joon Olsson tilbiuder edeligen willia betyga ingen dölzmåhl på tobaket lagdt, uthan oppenbarat för ländzman förr än någon annan där af wiste.

Emädan som Lars Erson i Faxnälden och Joon Olufson i Tiälen befinnes hafwa Knuth Erichz olofl. tobackz nedersättiande för ländzman Anders Olufson oppenbarat och angifwit, förr än någon inquisition der om war anbefalt, landzgevaldig. Rall Raase och han effter deras angifuande där om kundskap bekom, altså kan rätten dhem med intet straff beläggia.

9. Joon Anderson i Stoorgården kärade till Tohmas Pederson och hustro Kerstin i Gräffte om een myhra, Siömyran ben:d, som haar warit bydt af Nills Simanson i Gräffte till Peder Simanson i Stoorgården för hans odall effter sine barn, liggiandes nord ifrå Aspåhs hart wid Näfuersiön, [*fol. 206v*] som brefwet af den 25 maij a:o 1577 med mehra innehåller, huaremoot Tohmas Pehrson inwände och föregaf att besagde myra i sine förfäders tijdh stadigt och oklandrat under Gräffte lydt och legatt hafwer och är belägen, effter intygandet, på Gräffte äghor, præsummerandes altså, at hon måtte wara i forna tijder antingen kiöpt eller bytt der ifrån heller laglig igenwunnen, huar emooth Joon intet säija hadhe.

Alldenstundh Siöömyran, nord ifrå Aspås hardt widh Näfwersiön, befinnes förlängst och så längie lydt och legat under Gräffte, at ingen hafwer hört eller weth nähr och på huad sätt den är kommen ifrå Stoorgården, huartill och kommer att besagde myra är belägen på Gräffte äghor och innom des råå och röör. Altså till föllie af det 1 och 18 cap. Jordebalken L.L. och Kongl. Maij:tz jordeplacater 1673 och 1677 dömmes bemelte Siöömyra framgeent lyda under gamble bohlbyen Gräffte.

10. Trumpetaren Jurgen Linn tilspordes om han effter rättens imposition d. 1 decembris 1680 hafwer sine laghgärdzmän att edeligen sielf tolffte befrija sigh, icke wållande warit till drängens Peder Olssons dödh, som han med ett betzman hafwer slagit, och låfwat præstera å näste tingh. Rp. Att han aldrigh fästatt lagh eller låfwat sielf tolffte sigh der ifrå befrija, förmenandes sigh med pastoris attest wara der ifrå ledigh, anhållandes om dilation till näste

lagha tingh, emedan som han een främblingh är, huilcket togs i betänckiande, och ehuruwähl han effter lagh förlängst bordt eden [*fol. 207r*] præstera, så förunnes honom lijkwähl dilation till nästa tingh, helst emedan som af pastoris d:ni Joannis Damiani attest af den 22 novembris 1680 ähr at see at den döde haar bekänt på sitt yttersta, då han med Herrans helige nattwardh besöchtes, medh trumpetaren wara förlijcht.

11. Peder Matzson i Nordanälden opbiuder andra gången sin sahl. broders Olof Matsons halfpart i gården, som warit pantsatt för 32 ½ r.d:r och han betalt, effter goda mäns skrifft den 4 junij 1666.

12. Carll Estenson i Ram opbiuder tredie gången oklandratt Jöran Nillsons hemman i Säther af tree tunnelandh för 130 r.d:r.

13. Håkan Enarson i Stoorgården opbiuder tredie gången Näähemmanet, kiöpt af Joon Michelson i Ugårdh, Erich Jonson i Säther, Carl Östenstenson ib:m och Siull i Tand för 44 r.d:r.

14. Nills Jonson i Lijen och Åhs sochn insinuerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft af Nills Jonson i Åssmundzgården och Lijth sochn dess hustrus och syskons jordeparter i Lijens hemman för 71 r.d:r 17 skil. Sidsta opbudet skiedde den 14 novembris 1674 och emedan där med lagligen procederat ähr, bewilliades der på fasta och doombreef.

15. Joon Päderson i Lijen och Aspås sochn opbiuder förste gången sin faders gård i Lijen, inlöst af sine syskon [*fol. 207v*] för 71 r.d:r och 2 båckar och dhet oklandrat. Kööpebrefwet är daterat den 20 maij 1670.

16. Jöns Michelson i Nygården opbiuder förste gången sin suärfaders arfweiord i Nygården af sin hustrues syskon, kiöpt den 20 februarij 1662 för 25 r.d:r.

17. Oluf Jonson i Faxnälden opbiuder förste gången sitt jorde- och gårdebythe med Lars Erson i Wermon och Pähr Erson i Wahlne, således att Oluf Jonson skall behålla Smedzåhshemmanet och Lars Erson Oluf Jonsons hemman i Faxnälden, med föresatt wijthe af dato den 24 martij 1682.

18. Olof Jonson i Krogsgården opbiuder första gången Suän Olssons i Lunsiön odalsiord i Krogzgården och sine syskons anpart i ben:de gård med mehra, som köpebrefwet den 1 februarij 1671 uthwijsar.

19. Erich Olsson i Tungårdh opbiuder första gången Undroms hemmanet, [köpt] för 82 r.d:r af Christopher Andersson Blix de dato 3 maij 1664.

20. Carl Erichson opbiuder een gård i Trången första gången oklandrat af Anders Olsson i Trången och Aspåhs sochn [köpt] för 84 r.d:r, som skedde d. 28 septemb. 1670.

21. Joon Olufson i Tiälen opbiuder första gången oklandrat sin frambledne faders hemman i Häste af 6 tunl., [köpt] för 150 d:r s.m:t af sine syskon, huar till hans arfspart är inrächnat, som är skett i Häste d. 25 martij 1681.

Ting den 4 och 5 december 1682

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:9, fol. 292v – 296v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3469, fol. 414r – 418r, RA.

Anno 1682 d. 4 och 5 decembris höltz laga tingh med allmogen aff Rödööns tinglagh, wederwarande befallningsman wälb:d Jonas Flodin och nämbden.

Joon Olufson i Tiälen	Jöns Michelson i Nygård
Larss Erichson i Faxnälden	Nills Person i Bierte
Oluf Larson i By	Jöran Nilson i Säther
Gunnar Enarson i Sillie	Erich Olsson i Träthgiäle
Siuhl Enarson i Seem	Oluf Anderson i Wijken
Erich Jonson i Säther	Oluf Jonson i Krogsgård

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz förr specificerade placater och påbudh.

2. Allmänningarne intygas inga andra wara än dee [*fol.293r*] som afradzlagde äre och af ålder lydt och böxlat under särskilte hemman, som des uthan huarcken muhlbethe eller skough hafwa, huilcka alla ifrå bohlbyarnas äghor röörlagde ähre, föruthan Edhe, som ligger i Aspåhs bydz skogh och icke skilt wedh bydzäghorne och gifwes åhrl. derföre 1 dal. s.m:t afradh.

3. Ahron Olufson gullsmedzdrängh kärade till Hans Hanson sadellmakare för deth han skall daghen för Michaelis sidstleden i wärckstahn begått heemgångh och med hånlige ordh sigh öfwerfallit. Huar emoth Hanss exciperade och föregaf sigh köpa een kanna öhl af Arons mästare, Johan Båthskiär, och den i wärckstahn uthdrack, och äfuen kom i trätta med Bengt Kiehlson i Berghom, då Aron honom i försuar tagitt och drifwit denne uth på marcken, då Hans bekänner sigh af hastige mode kallat honom tyf och röfware och intet weeth något oährligit med honom.

Såwijda Hans Hanson sadellmakare i dryckesmåhl af hastige modhe, sedan han af Aron Olufson blef af wärckstaden uthkiörder, kallat honom röfware och tyff, och nu in för rätten dem åtherkallat, huarföre blif:r hans saak att plichta effter det 43 cap. Tingm.b. för huardera ordet 3 m:k och Aron altså till sin ähra oförkleent.

4. Päder Matzson i Nordanälden tillijka med Nills Matzson förordnades att wara Anna Håkansdotters förmyndare och ombudzman och nogha undersökia huru med hennes prætenderade arf hoos Erich Olufson i Lun wara må och barnegodzet effter lagh föresee. [*fol. 293v*]

5. Ryttar Hans Johanson kärade till Duärsätt åbooer om för detta Nills Schiuls hemmans illa häfdande under frijheetz åhren. Rp. Att dee försuarligen deth giordt och af god willia undt honom att bruka halfua hemmanet, och där han eij därmed will wara benögd, så willia dee tagha det igen, efftersom dee derföre stält caution.

Resol. Såwijda Duärsätt åboer hafua Nills Siulsons hemman på frijheet optagit, och effter gen*eral* munster commissariens h:r Guldenhofs resolution 1681 effter frijheetzåhrens expirerande niutha sex åhrs städia, så kan Hans Johanson intet fogh hafua dem anklaga och dy lämbnar rätten des bruuk och bygningh till husesynen näst kommande wåhr, så wäll öfwer ryttarens som böndernes.

6. Dato aftaltes att af huart hemman åhrligen uthgöras skall 8 öre kopparmynt effter wahnligheeten till een sochneprophos löhn, och såsom ingen den tiensten wille antagha, uthlofwade ländzman Anders Olsson Drake sigh willia låtha een sin drängh des tienst giöra och nämbdemännen för huar sin rothe lofuade berörde 8 öre k.m:t opbära och förskaffa.

7. Peder Olson i Kiänåsen angaf Jöns Pederson i Össa hafua sigh kallat skälm och blodsugare, anhållandes om des correction och laga böther. Jöns Person tilstod sigh i dryckenskap så sagdt och intet oährligit medh honom weet, begärandes det actor och rätten wille honom denna gången med bötter skohna. Ländzman Anders Olsson betygade honom Jöns wid sidsta [*fol. 294r*] kyrckiotijondens intächt, Peder Olsson med ben:de förwijthelser och annan otijdigheet öfuerfallit i kyrckhärberghet, så att han måst med intächten stadhna, det Jöns eij undfalla kan.

Såsom Jöns Pederson hafuer i publict huus öfuerijhlat Peder Olson i Tiänåsen med ähreröríge ordh som han huarcken will eller kan bestå, så plichtar han derföre effter det 20 cap. Tingm.b. med 40 m:k, och warnades för sådant owäsende tagha sigh till wahra.

8. Bardberaren mest. Oluf Wulff kärade till sadelmakaren Hans Hanson för deth han honom i tree weckors tijdh födt och curerat och accorderat om 4 dal. s.m:t, och ingen betahlning fått, deth Hans tilstår men förmenar fendrichen Malmbärgh böra något dertill contribuera. Mest. Oluf prætenderer och stämbningspenningarne och sig eij med Malmbärgh uthan med Hans accorderat.

Emädan som Hans Hanson tilstår sigh uthfästat 4 d:r s.m:t så moste han och genast innan sohlsätt dem betahla, emedan kåstpenningar och förtient löön ingen drögsmåhl och uppehåld är underkastat, och söke fendrichen Malmbärgh deth bästa han kan och gitter.

9. Hust. Ingeborgh i Sillie angaf det soldathen Joon Långh sigh 3:ne gånger slagit och kallat hora, huar till Joon nekade och förgaf det hon emoth aftahl eij wille flyttia uthur sin antagne gård och låtit sitt folck utaf fähusetz inbygningh något bårttagha, det han eij tåhla kunde och henne där om tiltalt, då hon kallatt [*fol. 294v*] honom tyf, huaraf han ordsakades att stötha effter henne, wettandes intet om han henne hinte eller träffade.

Nämbdeman Gunnar i Sillie blef dijt kallatt och hörde dem huar annan således beskylla, men intet syntes hust. Ingeborgh sig wara huarken blå eller blodigher. Hust. Ingeborgh hade inga wittnen wijdare däruthinnan. Deth befans att hust. Ingeborg bordt flyttia uthur Jons gård förledne wåhr och lijkawäll där warit till Larssmässa emooth hans willia.

Hendrich Erson i Fanbyen framkallades till wittne emellan bem:te Ingeborgh och Joon, huilcken Joon eftergaf des wittnesedh och bekände det Joon kallatt hust. Ingeborgh gammal hora och enär hennes broder Oluf Jonson sadhe, honom det eij bewijsa kunna, suarat det hon war hora förr än hon blef hustru och befans att hennes man henne föruth besåfwitt och lijkwäll ächtatt.

Såsom h:r gouverneuren excell:tz hafuer resolverat deth ingen soldatt må i absens af des officerare dömmas, och Joon Päderson hörer under capitein wälb. Gerhard Lilliekrantz compagnie, som härom eij är notificerat, dy differeres her med till nästa lagha tingh att änteligen i någon officerares närwaru att afhielpes.

10. Soldaten Lars Wijkman kärade till Mårten Mårtenson i Hållskafwen för deth han skall sagdt att bössan som han af Wijkman köpt war tyfgodz. Rp. Nekar der till och berättar sigh af honom Wijkman een bössa kiöpt och betalt och ryttaren Hans Johanson samma bössa affordratt, förgifwandes deth Wijkman den af sigh [*fol. 295r*] fått och intet betalt, huar af han ordsakades sättia bösan ifrå sigh hoos nämbdeman Schiul i Sem. Wijkman beropar sigh på Peder Jonson i Duärsätt, som skall hört Mårthen kallat bössan tyfgodz, som intet kallat och tilstädes är, derföre kan saken intet denna gången afhielpas.

11. Seemsboerne föregofwo att emellan dhem och Röste by warit een skiffteshaga som för någon tijdh sedan är afbränd, huar igenom dee föregifwa sigh lijda förfångh på sine ägor,

anhållandes få den å nyo oprätta, gifwandes wid handen att der å tilförenne är dom gifwen, huar med man måtte sistera [*dra inför rätta*] och lämbna dem påberopade dom skaffa och opwijsa till sakzens oplyssningh och rättelse.

12. Peder Erson i Rödöhns gården anklagade Joon Michelson i Krokum för deth hans häst skall hafwa förledne sommar hans slijpsteen sönderslagit, begärandes sine uthlagde penningar igen, nembl. 3 r.d:r. Rp. Joon tilstår att han sin häst bandt först wid dörren i lijdret och enär han lijtet der effter igenkom, war han bunden wed slijpsteen, wettandes icke om sin häst den sönderslagit, förmenandes att Oluf Jonson i Aspåhs, som sitt stodh i gården införde, dertill ordsaak war. Oluf föregaf sigh stodet binna utom porten och det slitit sigh löst och kommit på gården, det Peder Erson besannade. Slijpsteen besichtigades och höltz förr warit wärd 11 d:r s.m:t och nu obrukeligh, efftersom ett stoort stycke war uthslagit.

I anledningh af det 46 cap. Bygningab. L.L. pröfwes skäligt att Joon Michelson skall betahla till Pedher Erson 4 d:r s.m:t och Oluf Jonson 2 d:r s.m:t och Peder Erson behåller sielf den sönderslagna slijpsteen. [*fol. 295v*]

13. Dato frijkallade trumpetaren Jöran Lind sigh sielf tolffte eij wållande warit till drängens Peder Olssons dödh med effterskrefne laghgärdzmän. 1. Cornet Mathias Brefwitz. 2. Corporal Erland Jacobson. 3. Munsterskrif:n Jonas Lunbergh. 4. Erich Jonson i Häste. 5. Erich Erson i Häste. 6. Jöns Månson i Häste. 7. Anders Olufson i Wije. 8. Peder Erichson. 9. Chresten Nilson i Gräffte. 10. Erich Ingebrächtson ryttare. 11. Johan Röösteh.

14. Emellan hust. Anna Månsdotter och hennes styfson Erich Olson i Kiälen blef således aftahlat och slutitt, deth han henne åhrligen skall effterlåtha at såå 1 ½ mälingh godh åker och föda åth henne een koo och 3 små creatur så längie hon lefwer, och tilbörligen låtha till grafwa komma, och för 1682 gifwit henne till syttningh 1 ½ tunna gått korn, huar emoth han niuther och behåller hennes sin styfmoders inlagde penningar i fadersgården oklandrat för des arfwa.

15. Lars Pederson i Wijke opbiuder förste gången oklandrat Joon Carlsons halfwa hemman i Sillie som af 2:ne bebodt warit, uthi Åhs annexe belägit, för 45 d:r s.m:t, efftersom hans hustru dertill bördigh är, att betahla innewarande åhr 22 ½ d:r s.m:t och 1683 äfuen så.

16. Hemmingh Erichson i Kiälen opbiuder första gången sine fränkors [*kvinnliga släktingar*], Britha, Kerstin och Sigrid Larsdöttrars rätta odals hemman, Krokzgården ben:d, i Krokum om 2 tunl; emoot betalt skuld de dato den 16 augusti a:o 1674, således nembl. Nills Ersons förtiente löön 16 ¼ r.d:r och till [*fol. 296r*] Joon Michelson i Krokum 5 r.d:r, item föda dem alla till dödedagar och tilbörligen befordra dem till grafwa, som och skiett är.

17. Jöns Michelson i Nygården opbiuder andra gången sin swärfaders arfiord i Nygården, af sin hustrus syskon kiöpt den 20 februarij 1662 för 25 r.d:r.

18. Jöran Nilson i Säther opbiuder andra gången klanderlöst gården i Tängh af 4 ½ tunl; kiöpt af sin hustrus syskon för 120 r.d:r à 6 m:k s.m:t d. 29 martij 1680, doch att 30 d:r s.m:t innehållas till modrens dödh, och der den eij opgå i sytningh pro quota till des arfwa betahla.

19. Peder Matzson i Nordanälden opbiuder tredie gången sin frambledne broders Oluf Matzsons ärfftelige tilfalne halfua deehl i fadersgården, som warit pantsatt för 32 ½ r.d:r, och han inbördat effter goda mäns skrifft den 4 junij 1666.

20. Joon Olufson i Kiälen opbiuder andra gången uthan klander sitt fadershemman i Häste af 6 tunl; [köpt] för 150 d:r s.m:t af sine syskon, huar uthi hans arfzpart är inrächnadt.

21. Oluf Jonson i Krogsgården opbiuder andra gången Suän Olssons odalsiord i Krogsgården och des syskons anpart i ben:de gårdh, som kiöpebrefwet med mera uthwijser, dateratd 1 februarij 1671.

22. Gulsmeden m:r Johan Båthskiär incaminerade [*inlämnade*] een lagbuden och lagstånden kiöpeskrifft på gården och hemmanet Tompten i Krokum, tilhandlat af sin suåger Edfast Halfwarson för des half deehl 45 r.d:r à 6 m:k s.m:t, daterat [*fol. 296v*] den 30 martij 1680, och senaste opbudet skedde d. 14 maij 1681, dy bewilliades honom laga fångsbref derpå.

Extraordinarie ting den 5 februari 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 13r – 14v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3470, fol. 244r – 245v, RA.

Anno1683 d. 5 februarij höltz extraordin. tingh effter hans exell:ts h:r generalleut:ns och gouverneurens högwälborne herr Jöran Sperlings commission och ordre, dat. Gefle d. 15 januarij anno 1683 i Rödön, närwarande regementzskrifwaren wäl. Jonas Wargh i befalningsmans ställe och tolf eedsworne aff

Sunne tinglag	Hallens tinglagh
Swän Jonson i Knytha	Jöran Olson i Wällie
Oluf Anderson i Bärge	Erich Bertilson i Wåge
Peder Simonson i Bärge	Jöns Pärson i Wästan[e]d
Oluf Olson i Walla	Halfwar Olson i Qwissle
Nills Jonson i Bilsta	Oluf Jonson i Backen
Hemming Olson i Wästbyen	Peder Pederson i Högle [*fol. 13v*]

Dato förekom befallningsman wälb:d Jonas Flodin, opwijsandes hans excell:tz herr generalleutnantens och gouverneurens högwälborne herr Jöran Sperlings ordre de dato Giefle den 15 januarij sidstleden, af innehåld hurusom befallningsman beordras att widh anbefalt extraordin. tingh anklaga ländsman Anders Olsson Drake, för dhet han sochne signetet wid h:r Eliæ Oldbergs vocation till Rödöhns pastorat missbrukat, befordrandes honom för sådan dierfheet och förmätenheet att få lagl. näfst. Beropandes befallningsman sigh på håldne ransakningh däröfwer effter herr gouverneurens excell:tz ordre, daterat Giefle d. 5 junij 1682, som skiedde d. 15 julij där effter, huar af i den förste puncten befinnes att ländzman Anders Olsson Drake hafwer utom sochnans willia och wettskap låtit vocation för honom h:r Elia skrifwa och den medh sochnans signete, uthan någons öfwerwarande, på sochnens wägnar i länzmansgården undertrycht, sägandes sigh wilia allena swahra till conceptet, huilcket alt för ländzman oprepades. Bekännandes han sigh uthom sochnens wettskap privatim berörde vocation låtit skrifwa och d. 1 maij 1681 medh sochne signetet i länsmansgården sielf beseglat och verificerat, förgifwandes lijkawäll sigh herr Eliæ begäran där uthinnan för allmogen i sochnestufwan kungiort, och sedan dhet skiedt war, för pastore loci genom 2:ne perssoner dhet wetta låtit, williandes ingen där af sedhan wetta. Sedan widh probstetinget hafwer han icke allenast tillijka medh allmogen samtycht att sökia och förmå een skickeligh man till pastoris mågh och successor, uthan och medh egen hand skriffwitt [*fol. 14r*] under den samma, desse orden. Samptelige allmoge i Rödöhns tinglagh tänckiandes att herr Elias intet skulle den förra

bortsändt och han den altså skulle igen bekomma, men beklagar sigh så olyckeligh wara, att h:r Elias några dagar före, den till venerandum consistorium i Hernösand skickatt.

Af probstens mag. Zachariæ Plantini håldne protocoll på probstetinget i Rödhön d. 28 augusti 1681 befinnes och att då närwarande allmoghe intygat eij någon till pastorem medh samptl. wettskap tilförne wara vocerat och mycket mindre till sigillet beiakatt, gifwandes ländzman ytterligare widh handen, hurusom pastor blef kungiord om h:r Eliæ vocation och warit där med nögd, men sedermehra fattat annat förslagh. Länssman föregifwer att herr Elias på marcknaden åthskillige församblingens ledamöter der om tiltalt och fått deras beiakan, tänckiandes altså att ingen fahra der medh wara skulle, och om icke så warit tilgångit så hade han intet till den senare beiakat och underskrifwit, anhållandes att rätten behagade sådant alt tagha i consideration. Sochneskrijnet war eij heller dhen tijden ferdigt och dy lätteligen till signetet kommit. Denne är och medh h:r Elia i swågerskap.

Nämbden togho saken i betänckiande och eenhälleligen slötho som föllier.
Alldenstundh länsman Anders Olufson Drake hafwer uthom menighe allmogens willia och wettskap ensijdigt låtit opsättia i församblingens nampn een vocations skrifft för comministro i Owijken, wällärde herr Elia Oldbergh, att effter [*fol. 14v*] nu warande kyrckioherdes wyrdige h:r Hanss Damiani dödelige afgångh, komma till pastoratet i Rödöhn och den med tinglagetz signete hembligen undertrycht och verificerat och herr Eliæ Oldsberg lämbnat och öfwergifwit, och han der på venerandi consistorij Hernosandensis underdånige recommendation och förskrifft till Hans Kongl. Maij:tt wår allernådigste Konung och herre, förmått och wunnit, huilcket procedere aldeles sträfwar emoot högstbem:te Hans Kongl. Maij:ttz allernådigste biafskiedh [*tilläggsbeslut*] på rijchsdagen uthi novembris månadh 1660 och des allernådigste iteration på rijchsdagen in novembri 1668, och således mehrhögst bem:te Hans Kongl. Maij:tts allernådigste påbodh och förordningh öfwerträdt.

Altså finner rätten skiäligt att dömma Anders Olsson Drake, såsom den som Hans Kongl. Maij:tt wår allernådigste konungs och herres nådigste påbudh och ordningh hafwer öfuerträdt, att plichta medh 40 m:k och där hoos till rättegångs expensier i ett för alt att betahla 14 d:r 24 öre s.m:t.

Ting den 4 juni 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 63v – 67v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3470, fol. 294v – 298v, RA.

Anno 1683 d. 4 junij höltz ting med allmogen af Rödöhns tinglagh, närwarande befallningzman wälb:d Jonas Wargh och nämbden.

Joon Olsson i Kiählen	Larss Ersson i Faxenälden
Erich Gunnarsson i Öhne	Jöns Michellsson i Nygård
Nillss Pärsson i Bierte	Oluf Larsson i By
Jöran Nillsson i Säther	Gunnar Enarsson i Sillie
Erich Olsson i Träthgiähle	Siuhl Enarsson i Sehm
Oluf Andersson i Wijken	Erich Jonsson i Säther

1. Dato publicerades Kongl. Maij:tz placater och förordningar som förr specificerade finnas.

2. Effter gärningsmän ransakades och fans nembligen, sadellmakare Hans Jonsson, boor i Krokum och föder sig af handtwärckett och intet jordebruuk.

Joon Olsson Dumbe är skomakare och der af sig ehrnärer.

Mest. Johan Böthker är guldsmed och brukar handtwärcket och des uthan haf:r hemman.

Hanss Ersson antogs 1682 för sochnesmedh och dito anno oppfördh för löössdrifware och haf:r sigh där ifrå löst.

3. Dato beswärade ryttaren Johan Bengtsson sigh öfwer [*fol. 64r*] soldaten under herr öffwerstleutnantens wälborne Bengt Ribbings compagnie Johan Girss, född i Wässmanland och Ihrstad sochn, som skulle han uthropat honom för tyff och skälm, begärandes det han må för sådan ährrörligh beskyldningh lagligen plichta, beropandes sigh till wittnen däruthinnan på soldatherne Swän Herkulsson, Johan Sölf:rbrand och Anders Salijn, alla tree under wälbem:te h:r öffwersteleutnantens compagnie, huilcka tillstå sigh hörtt Johan Girss uthropat Johan Bengtson för tyff och skälm. Johan Girss nekar aldeles där till, wettandes intet något oährligit medh honom Bengtsson, begärandes att bem:te soldather må afläggia sin eedh och wittna, sedan det dee och giorde och examinerades särskilt.

Swän Herkulson bekände att Johan Girs på Kyndermäsa marcknad på Frössöhn förleden winter sade deth Johan Bengtsson stuhlit ett stycke cartuns [*bomulls*] lärft, och lijtet där effter det itererat uti Staffre by och Offerdahls sochn, närwarande Sölfuerbrand och Salin och bäggie gånger warit nöchter, mehra wijste han i deth måhlet intet att berätta.

Johan Sölfwerbrand, att Johan Girs uti Stafre emellan Kyndermässo och Gregorij marcknader förledne winter sade, det Johan Bengtssson på marcknad aff een kiöpman stuhlit ett stycke cartuns lärfft, deth Swän och Salijn åhörde, warandes hans bonde Joon Nillson i Staffre inne och tilstädes samma gångh då Girsen och nychter war.

Anders Salijn, att Girsen emellan bäggie marcknaden i sitt qvarter hoos Joon Nillsson i Staffre sadhe dhet underligit rychte om Johan Bengtsson går, i det han skall stuhlit ett stycke kartuns lärfft, och då Salin hållit deth wara osant, swor Girssen att dhet war sant och att han deth sågh, warandes Girsen nychter och hans bonde tillstädes, wettandes intet om han deth hörde. [*fol. 64v*]

Emädan som eedeligen intygat ähr att soldathen Johan Gierss hafuer uthropat ryttaren Johan Bengtsson hafwa på Kyndermässo marcknad förledne winter stuhlit ett stycke kartuns lärfft, deth han huarcken orckar eller will med wittnen tilbinda, dy warder han effter dhet 20 capitlet Tingmåhlab:n. sakfälter till fyrattijo m:k.

4. Herr öfwersten högwälborne h:r Åke Ulfsparre, genom sin bookhållare Isacc Strandel, angaf hurusom han a:o 1682 månde lämbna 200 st. båckskin till Larss Pärsson i Wijke att beredas till soldaternes beklädningh, huilcka han, som sigh böör, eij skall giortt, uthan måtte å nyo låtha uparbetas af fälberedaren i Owijken, som full betahlningh för dhem begärer, nembl. 16 öre s.m:tt stycket, dhet Larss Pärsson och fått haf:r, anhållandes Strandel att Larss måtte obligeras den kåstnan stå.

Larss föregifwer sigh 200 st. båckskin till beredning antagit och först lefreratt 100 st. och intet derföre tiltalt och sedan dee öfrige sammaledes uthan åtahl. Huaremot Strandel exciperade och föregaf honom strax därföre få tiltahl och lämbnat på hans answahr, bekännandes att een dehl äre opgiorde till byxor och ibland andra till syns och ökända. Han hafuer och skriffteligen reverserat sigh förswahrligit arbete giöra, som han tilstår. Några skin opwijstes som illa beredda äre, och Lars föregifwer sigh elach trahn fått, huilcket deth ordsakatt.

Parterne förlijchtes sålledes att Lars Päderson skall till Kyndermässo marcknad 1684 (will Gudh) lefrera halfwa arbetzlöhnen tilbaka, som är 50 dal. kopparmynt, för huilcka Joon Mickelsson i Krokum caverade, och rächte bookhållaren tillijka med Lars Persson hand där på, inför rätten.

5. Ryttaren Päder Olsson Wijpa, barnfödd i Roslagen och Riahla sochn och Kulla by förestältes och skuldhgafs hafwa besåfwit kåhnan Agnäs Bengtzdotter [*fol. 65r*] ifrå Nääs sochn

och Åsom by och aflat barn tillhopa som för siu weckor sedan föddes, huartill bäggie beiakade. Päder Olsson bekänner sigh wara laggifher medh Anna Ersdotter i bem:te Rijahla sochn och Huusbynäs by, och 1678 om hösten uti Ståckholm kommande ifrå Tydskland henne råkatt och hon eij skall wehlat föllia honom hijt åth. Han hafwer med henne inga barn aflatt, sedan hafwer han ingen kunskap fått om hon läfwer eller döder äre, ehuruwähl han några gånger där om skall skrifwit.

Kåhnan Agnäs Bengtzdotter, af ächta sängh födder, några och 30 åår gammall, bekänner sigh tilförne tree oächta barn hafft, nembl. dhet första med een corporal Oluf Mårthenson i Nääs sochn för 12 eller 13 åhr sedan och aflatt een son som än läfwer, föregifwandes Oluf då så wäll som nu ogifft wara, som Oluff Nillsson i Edhe besannade. Det andra med ryttaren Jöns Pedersson Dufwa, som och ogift skall warit, och skiett sex åår däreffter uti Låckne sochn och barnet är dödt och Peder fått afskied och rest till Ståckholm. Det 3:die med såldathen Håkan Jönsson, som ogift skall warit och för femb åår sedan på Frössöön skiett, gåssen som föddes läfuer ännu. Håkan uthcommenderades 1674 och sedan haf:r hon af honom intet hört. Deth 4:de med ryttaren Peder Olofsson Wijpa, som föddes in aprili sidstleden och een pilter är och skiedt här i Rödöhns prästegård, där dee bäggie tiente.

Såsom okunnigt är om Päder Olssons Wijpas hustru Anna Erichsdotter i lijfwet ähr, jembwähl och om ryttaren Jöns Pädersson Duffua och såldaten Håkan Jönsson, som kåhnan Agnäs Bengtzd:r förr häfdatt och belägratt, wore den tijden ogifte. Huarföre finner rätten skiäligt att differera och opskiutha saken till dess wist beskied kan inkomma om hust. Anna läfwer eller döder ähr och enär deth skiedde. I medler tijdh kan man protocollerne öfwersee och [*fol. 65v*] förnimma om Jöns och Håkan woro giffte eller ogifte. Päder Olsson åligger till höstetinget skaffa troowärdigh attest af kyrkioherden därest hans hustru bodt öfwer des tilstånd.

6. Herr Samuel Alstadius, på Mårthen Jörans wägnar, i Huuswaldh angaf hurusom han 1678 hoos Joon Michellsson i Krokum insatt een post plåthar, huar oppå skall restera 2 stycken säx dal:rs plåthar, dem han nu igenfordrar. Joon Michellsson inwände och föregaf sigh aldrig några penningar af honom emottagit, uthan han i sin frånwaru några lämbnat och strax rest bårt, och enär Joon heemkom och dem warsse blef frågat sin hustru hwij hon dhem orächnat låtit lembna och fått till swaar att han dem sielf lade och kastade på bäncken och een dagh eller 2 der effter dhem affordrat, wettandes eij huru många der woro, uthan förgifwer deth Mårten Jöransson een plåth gaf Oluf Swänsson i Dwärsäter på ett hästekiöp, som Oluf tilstår sigh i Jons gårdh bekomma. Joon föregifwer och att een bagge, [*norrman*] Oluff ben:dh, war satt i arrest och een plåth stuhlit som Karin Olssdotter i Krokum skall åth honom giömtt.

Alldenstund Joon Mickelsson intet kan öfwerbewijsas penningarna af Mårthen Jöransson till förwahringh emottagit, så kan rätten intet påbörda honom dee prætenderade 2:ne sex dal:rs plåthar betahla, dåch der Mårthen Jöransson kunde honom sielf deth öfwertyga, så will rätten lagl. assistence där till wijsa.

7. Anders Pädersson i Wajmo angafs förledne winter nekatt landtmätharen Chrestopher Steenklyfft häst, och enär han opwijst herr gouverneurens excell:s resepass gifwit dem ett tusende gieflar, som [*fol. 66r*] leutnanten Larss Halss och fältwebell Chrestopher Reitt attesterat, huar emoth Anders exciperade och föregaf deth hästen uthom hans wettskap togs uhr stallen och att han intet obilligt giort, hållandes attesten aldeles ogiltugh, och emädan som leuttnanten och fältwäbelen eij tilstädes ähre, kan intet sluth där uti skiee denne gången.

8. Effter pastoris h:r Damiani upsatz förehöltz Lunssiö åboerne, hwij dee icke fullgiortt prästegårdz arbette efter tinglagetz oprättade contract. Rp. Att dee medelst swage hemman och stoor skatt intet mächta alt extraordinarie som een full röök utgöra och dy där om

supplicerat, och fått i berörde anseende generalens och gouverneurens herr Carl Sparres resolution och tillstånd att slippa med halfparten uti alla små tullar, de dato Andersöhn d. 6 feb. a:o 1677, huarwidh dee till datum conserverade äre, iembwähl och i kyrckiearbette swarat allenast för hälfften.

Nämbden föregaf att dee eij meera mächta och att deth widh contractetz oprättande eij ihugkombs. Uti contractet af d. 2 decemb. 1680 förmähles att penningar och materialer skola uthgiöras effter röketahlet, dy måtte Lunsiö åboerne deth såwähl som andra fullgiöra, dåch i det öfrige framgeent wid wählbem:te herres resolution conserverade.

9. Tobackz inspectoren Petter Ek, genom besökiaren Anders Jonsson, anklagade Erich Jonsson i Häste för tuå skålpund tobak han såldt till Oluff Gunmundsson, leutnantens Måns Chrestierssons för detta swäntienare, för 9 m:k kopp:rm:tt skålp., som intet skall wara af compagnietz godtz som Erich Jonsson kiöpt haf:r, [*fol. 66v*] opwijsandes bäggie proben, huilcka iämbfördes och medelst inspectorens tagne prob af Oluf, som förtårkat är, kunde man eij säkert pröfwa och see om deth war af alt ett slag, dåch bäggie prässat. Erich Jonsson exciperade där emoth och föregaf sigh intet annat toback till Oluf Gunmundsson sålt änn af deth han på compagniett kiöpte, beropandes sigh på ryttaren Hans Johanson Harff, som skall tillstädes warit enär han tobakett till Oluf försålde. Och efftersom Oluff wille samma gångh meera toback kiöpa och han eij sällia wille, gaf han honom Oluf een zedell på köpte twå skålpund af deth han af compagniet bekom, daterat den 18 maij förleden, huilcken Oluf opwijste. Och ett skålpund af compagniet köpte ryttaren Hans Johansson, berättandes sigh kunna eederligen intyga att han war tilstädes hoos Erich Jonsson i Häste, enär Oluff af honom tobaket kiöpte och sågh att han togh deth af een förseglat rulle på båda endarne, observerandes intet hurudant signete deth wara monde. Oluf föregaf sigh eij mehra för huart skålpund gifwa änn 9 m:k, och efftersom han skulle gå i hans arbette, så skulle han niuta samma kiöp.

Bäggie proben lämbnades åther nämbden att pröfwa så till smaken som luften och befunnit ingen åthskillnat mehra wara, änn att deth eena war något tårtt blifwit, men elliest lijka till bäggie delarne. Erich Jonsson blef och visiterat enär han ifrå Norie kom och intet tobaak hoos honom funnitz. Om lögerdags morgonen sålde han tobakett till Oluff som gick på wägabygning uthföre, och om måndags morgonen medan han lågh kommo besökiarne och visiterade alla hans huus och funno intett och eij wiste han af deras ankombst, efftersom han hade låf att sällia tobakett till den han hälst behagade, och efftersom Oluf wille meera kiöpa åth sina cammarather, gaf han zedell där på, fruchtandes [*fol. 67r*] för ingen i den måttan, tillbiudandes deth med sin lijflige eedh besanna kunna. Saken lämbnades i nämbdens betänckiande som enhälleligen slötho som föllier.

Såsom 1mo intygat ähr att deth försålde tobaket ähr tagit af een förseglat rulla, 2do hafwer Erich Jonsson gifwit zedell därpå, 3^{tio} ähr hans huus strax där effter af besökiarna visiterat och intet olåfligit tooback funnit och 4to kan af smaken och lufthen ingen mera åthskillnad pröfwas än deth tårckan deth eena profwet kan förordsakatt. Altfördenskuld finner rätten skiäligt att frijkalla Erich Jonsson för inspectoren Petter Eks prætention i deth måhlet.

10. Herr gouverneurens excell:s remiss af d. 8 aprilis sidstleden att befordra ryttareänckian hust. Agnäs Hemmingsdåtter till skadestånd af des förrymbde swäntienares Enar Olssons ägendom opwijstes, och till föllie deraff inqvirerades om des ägendomb som han här i landett kan hafwa och befans att hans odalsrätt i Bärge hemmanet uti Krokum war ograverat, bestående uthi 2:ne systerpartter af tree tunland, som är 3 3/7 spanlandh, huar aff rustningz-hästen, som han bårtrymbde medh, böör först betahlas. Hästen pröfwades wara wärdh 32 d:r s.m:t, huar till bem:te 3 3/7 spanlandh jordh i Bärge anslåås, som Bengt Kiehlsson åligger att

clarera. Kan mehra af hans ägendom opspanas och finnas will rätten assistera änckian till wijdare förnögningh för privat betrodd godz.

11. Hans Erichsson smedh, som 1682 begärtes till sochnesmedh här i tinglaget och sedan blef för löösdrifware [*fol. 67v*] erkänt och tagen, opwiste högwälborne öfwerstens h:r Åke Ulfsparres zedell af d. 28 maij sidstleden, huaruthinnan han för knechtetiensten befrijas, och dy nu effter tinglagetz begäran antages för des smedh, huilcket effter Kongl. Maij:ttz nådigste resolution aggreeres och blif:r altså Hans Erichsson des rätte sochnesmedh.

12. Erich Olsson upbiuder andra gången Chrestopher Anderssons hemman i Undrom för 82 r.d:r.

13. Jöns Michellsson opbiuder tredie gången Erich Olufsons arfiord i Nygården och Mårten Olufs dito, som och Måns i Gräffte på sin hustrus anpartt för 25 r.d:r in alles, oklandratt.

14. Carl Ersson Trången opbiuder andra gången oklandratt Trångshemmanet, kiöpt af Anders Olsson för 84 r.d:r.

15. Håkan Enarsson i Stoorgården prætenderade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft af Carll Mårthenssons arfwa i Stoorgården för 44 r.d:r, som ähr skiedt d. 5 januarij 1681, och tredie gången oklandratt d. 25 aprilis 1682 opbudit, eij heller sedan något inspråk der på giortt, dy bewilliades honom der på laga fångsbreeff.

Ting den 29 november 1683

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 124v – 128r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3470, fol. 356v – 359v, RA.

Anno1683 d. 29 novembris höltz laga ting med allmogen i Rödööns tingelagh, wederwarande befallningzman wälb:d Jonas Wargh och nämbden.

Lars Ersson i Faxenälden	Erich Gunnarsson i Öhne
Jöns Mickelson i Nygård	Nills Pärsson i Biertte
Jöran Nillsson i Säther	Gunnar Enarsson i Sillie
Erich Olsson i Träthgiähle	Siuhl Enarsson i Sehm
Oluf Andersson i Wijke	Erich Jonsson i Säther
Joon Olufsson i Krokum	Oluf Larsson i By

1. Dato aflade Joon Olson i Krokum sin nämbdemans eedh.

2. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz förr specificerade placater.

3. Effterskrefne angåfwos försummat allmänna wägabygningen förledne sommar, som därtill eij neka kunna. Hust. Margreta Jonsdotter i Duärsätt, Oluf Jonsson i Undrom, Oluf Jonsson i Smedzåssen, Erich Olsson i Nässe, Nills Nillsson ib:m, Erich Jönsson i Röste, Nills Larsson i Backen. Ofuanskrefne saakfällas för tredsko huardera till 3 m:k och nästkommande wåhr plichtige fulgöra försummat arbettet. Oluf Jonsson i Undrom för stämbningz försittiande 3 m:k och i lijka måtto Oluf Jonsson i Smedzåsen 3 m:k. [*fol. 125r*]

4. Militiebetiente och ryttare som wägabygningen försummat förskones, effter vice gouverneurens resolution d. 6 novembris sidstleden, medh böther och åth wåhren skola dee fullgöra detta åhretz arbette wid laga och dubbel plicht tillgörande.

5. Päder Matzson i Nolanälden och Nills Matzson i Böhle förmanthes såsom ombudzmän befordhra Anna Håkansdotter till sitt arff hoos Erich Olsson.

6. Erich Gunnarsson i Öhne afgaf hurusom Måns Person i Häste hafuer uthspridt sigh besåfwit Erichs hustru, Britha Simonsdotter, som pijgan Sissell Olssdåtter åhört, huar till Måns nekar och Sissell effter förmaningh bekände honom uti april månadt 2 åår sedan drucken komma till sigh, begärandes få sigh besåfwa och då hon där till nekatt, suarat sig legatt hoos bättre quinnor, nembl. prästedöttrar och Erich Gunnarss hustru i Öhne, men intet sagt huilcka prästedöttrar der warit. Måns säger sigh offta warit hoos Sissell, men dee orden aldrig sagdt. Lars Larsson i Näskått angafs hafwa sådane ordh och af Måns hördt, huilcken examinerades uthom wittneseedh, emädan Måns den först efftergaf, bekännandes att Måns för twå åår sedan förledne wåhr sagdt sig hafwa fått liggia hoos tree prästedöttrar om han wehlatt och sig fördristatt, och effter frågan eij wehlat nämbna huilcka dee warit, mera hade han i deth måhlet intet att wittna.

Sissell bekänner sigh effter Månsses ordh uthspridt men intet trodt det sant wara eller bewijsa söker, beklagandes sitt oförstånd däruthinnan.

Alldenstund pijgan Sissell Olssdotter intet kan öfuerbewijsa Måns Pädersson i Häste hafua sagt sigh Erich Gunnarssons hustru i Öhne, Britha Simonsdotter, [*fol. 125v*] besåfwit och lijkwähl deth uthspridt, så dömmes hon därföre att bötha effter det 43 cap. Tingmålab:n 3 m:k, emädan som hon af ingen argheet pröfwes deth uthsagdt, och hustru Britha wari till sin heder conserverat.

7. Carl Siuhlsson i Fanbyen gaf wid handen huru som han med hustro Uhrsilla Mårthensdotter i Krokum om någon nothedrächt warit tuistig och kommit till munbruuk, huilcket skall wara i dryckenskap förelupit och dy förlijcht, huilcket aggreerades, doch där deth wijdare yppas stånde saken yppen.

8. Ryttaren Päder Olsson Wijpa skuldgafs hafwa belägrat Lissbetta Jonssdotter, barnfödd i Helssingland, Bersiö sochn och Tanne by, om sina 40 åår, som warit laghgifft medh soldaten Erich Nillsson, under capiten Gosvin Anreps compagnie Jemptelandz dragouner, som a:o 1674 uthkommenderat bleff till Tyskland, och hon berättar wara dödh blefuen, som närwarande officerare intet kunna attestera, huilcka tilstå lägersmåhlet och barnet föddes näst för Johannis sidstleden, som ännu läfwer, warandes Lissbetta tilförne icke med olåflig beblandelsse beslagen.

Bemälte ryttare Pedher Olsson Wijpa tilspordes om han hafuer effter giordt sluth på sidsta wåhrtingz infordrat beskiedh om hans hustru Malin Erichsdotter i Rijahla sochn uti Roslagen läfwer? Rp. Att h:r rittmästaren Magnus Gabriel Willemssens låfwat der om skaffa underrättelsse, då compagnie quarteermästaren manhafftigh Hindrich Eliæsson oppwijste kyrckioherdens i Rijahla sochn wyrdige h:r Nills Nicolai Fastz och cappellanens h:r Daniel Svenonis Starckz attest af d. 1 junij a:o 1683 uti Rijahla prästegård, lydandes att Pädher [*fol. 126r*] Olssons Wijpas hustru Malin den tijden läfde och hon lijka nögd med hans ächtenskap som comminister h:r Johan Starck i Motröra bewittnar sig hördt och wittnat d. 5 augusti a:o 1683, och det förra med händer och signeten bekräfftat i ofuanskrefne dato.

Vide wåhrtinget folio 125 [*Se ting 4 juni 1683 § 5 ovan*].

Sententia. Emädan som ryttarens Päder Olsson Wijpas laggiffte hustru Malin Erichsdotter effter troowärdig attest daterat Rijahla prästegård d. 1 junij innewarande åhr 1683 är i lijfwet, och Peder Olsson aflatt oächta barn med kåhnan Agnäs Bengtzdotter och sålledes bedrifwit eenfalt hoor och effter Kongl. Maij:tts strafordning saker till 80 d:r silfuermyntt, och ändoch han sedermehra hafuer häfdatt och besåfwit Lissbetta Jonssdotter, så kan rätten lijkwähl intet dömma i deth måhlet förr än säker kundskap kan bekommas om Lissbettas man Erich Nillsson läfwer eller död är.

Beträffande kåhnan Agnäs Bengtzdotter, som fyra oächta barn hafft, så dömmes hon effter Kongl. Maij:ttz strafordning till lijfwett, huilcket under högl. Kongl. Swea hoffrättz nådige omdöme underdånl. lämbnas. Sidst huad Lissbetta Jonssdotters hoordombz last med Päder Wijpa wedkommer, så ophöres där uti med difinitif dom till des wiss och säker underrättelsse kan fåes, om hennes laggifte man Erich Nillsson läfwer eller genom döden afgången är.

9. Hustru Ingeborgh Jonssdotter i Sillie yrckiade på sin saak emoth soldathen Joon Lång i Undrom om några förlupne ordh dem emillan som på höstetinghet 1682 moverades och opskiötz effter herr gouverneurens resolution, emädan ingen [*fol. 126v*] officerare war tilstädes. Såldaten förgaf att leutnanten war bårtreest och ingen af hemmawarande officerare kunna nu komma medelst oföre och elack ijhss, som i sanning ähr. Hust. Ingeborg utläth sigh willia förlijkas med Joon, deriverandes deels skulden på hans hustru, huilcket togs i betänckiande. Och emädan som dee några elacka ordh sin emillan bydt af ordsaak att dee i een gårdh bodt och Joon kallat henne hora förr än hon hustru bleff af tillfälle att hon aflade barn med Carl Jonsson i lönskläger, som sedan henne ächtade.

Altså tilletz dem förlijkning, både i anseende af deth som förmält ähr, som och att ingen officerare tilstädes ähr, och saken skulle dragas altt för långt uth och dee i oenigheet läfwa, huarwidh dee rächte huar annan handen. Dåch förordadhe rätten, att der dee med otijdigheet sin emillan wijdare framkomma att dhet förra skall opyppat blifwa.

10. Kånan Ingrid Andersdotter ifrå Räfsund, som föregifwer sigh oächta barn med Isacc Olsson Wulff aflatt, förestältes och tillspordes huem som rätta barnfaderen är, emädan som Isach Olsson effter bardberare åldermans Baltzar Salins breef ifrån Ståckholm d. 20 octobris huius anni är på bardberare konsten i främmande land reest förledne sommar, och dy owist huru med hennes angifwande är, och hon påstår honom Isac barnfadren wara och ingen annan. Dy sändes 2:ne tolfmän, Oluf Larsson i By och Oluff Andersson i Wijk, till Isac Olssons moder hust. Barbru Isacsdotter att tilfråga om hon wiste att sonen Isacc med Ingrid Andersd:r olåfligit omgiängie hafft, som swarade sigh aff legofolckett hördt deth dee sammanlagh hafft [*fol. 127r*] och förstår fuller att deth så måtte wara.

Såsom intygat är att Isach Olsson Wulff i Wijk hafuer belägrat Ingrid Andersdotter ifrå Räfsund, och ehuruwähl han frånwarande är, så dömmes hon lijkawähl effter Kongl. resolution och praxin till 20 m:k, och enär han kommer i landett sitt förtiente straff att förwäntha.

11. Oluf Olsson i Mällbyen på Frössöön stämbdt Peder Nillsson i Lijen och Nillss Jonsson i Sehm för åwärckan på slåttegodzet Kånckebacken och eij sig instält och bewijst laga förfall, dy saakfälles han till 3 m:k.

12. Mickell Jonsson i Norderåsen och Lijths tinglag laghstämbder af Anders Olsson i Wijke för ett hästebyte och intet sig infunnit, plichtar 3 m:k.

13. Carl Carlsson i Össa och Åhs sochn angaf hurusom han för tree åhr sedan intogh sin son Jöran Carlson att bruka sitt odalzhemman och gifwa sigh och modren förrådh, deth han fuller

giordt endels, men beklagar att han hemmanet illa brukar medelst otijdig dryckenskap och där till med intet i umgiänge kan längre med honom öfuereens komma, willandes honom eij längre till landbonde haffwa, uthan där till uthkiesa een aff sina måghar.

Resolutio. Så wijda hemmanet är Carl Carlssons egitt odall och intet arffallit, så kan honom intet wägras bruka till landbonde huem han will och effter hans dödh förlijkas arfwingarne som dee bäst kunna.

14. Oluf Jonsson i Smedzåsen upbiuder 3:die gången sitt giorde jordebythe med Larss Ersson i Faxnälden. [*fol. 127v*]

15. Joon Olsson i Kiälen opbiuder tridie gången sitt fadershemman i Häste, af sine syskon inlöst.

16. Hemming Ersson på Kiälen opbiuder andra gången Krokzgården i Krokum oklandrat.

17. Oluf Jonsson opbiuder tredie gången åthskillige dehlar i Krogzgården.

18. Jöran Nillsson i Säther opbiuder 3:die gången een gårdh i Tängh om 4 ½ tunland, inlöst af sine swågrar.

19. Håkan Östensson i Böhle opbiuder förste gången Böletz gården, som han af åthskillige sina fränder inlöst och köpeskrifften af d. 8 octobris 1670 utwijsar.

20. Lars Olsson i Tullus opbiuder första gången Joon Olssons hemman ib:m för 75 d:r s.m:t oklandrat.

21. Erich Jönsson i Röste hafwer 1677 optagit gården på 1677 åhrs frijheet, och altså effter Sweriges lagh och Guldenhoffs resolution 1681 inclusive suttit sine sex städie åhr uth och på 2:ne åår låtit ryttaren Håkan Nillsson Grahn bruka halfwa hemmanet, warandes altså ryttaren effter Kongl. förordningh berättigatt att antaga hemmanet och nästkommande Walburgi skohle godhe män tilförordnas som hemmanet besichtiga skohle, till jord och huus och hägnad, der dee i medler tijdh icke förenas kunna.

22. Erich Olufsson i Tungårdh opbiuder tredie gången Undromsgården, köpt af Chrestopher Andersson Blix d. 3 maij anno 1664. [*fol. 128r*]

23. Oluf Andersson i Tann cederade medelst ett tunland chroniord i hemmanet till ryttaren Oluf Hansson Wäsenborgh fyra lass ängh till sin häst uti öfwerste drole uthan afgifft.

Ting den 28 april 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 197r – 199r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3471, fol. 458v – 460v, RA.

Anno 1684 d. 28 aprilis höltz laga tingh med allmoghen af Rödöhns tinglagh, præsente prætore och nämbden.

Larss Ersson i Faxnälden	Erich Gunnarson i Öhne
Jöns Mickelson i Nygårdh	Nillss Pedersson i Biertte

Jöran Nillson i Säther	Gunnar Enarson i Sillie
Erich Olson i Trätgiähle	Siuhl Enarsson i Sehm
Oluf Anderson i Wijke	Joon Olson i Krokum
Oluf Larsson i Byy	Oluf Jonson i Krågzgårdh

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz specificerade placater.

2. Till underdånigst föllie af Kongl. Swea hofrättz resolution den 11 januarij 1684, att ryttaren Peder Olsson Wijpa skall dömmas för horet medh Elissbetta Jönsdotter, emädan ingen annan underrättelsse kan hafwas än Lissbettas man Erich Nillsson anten genom döden afgången eller aldeles förrymbder ähr. Föreställtes Pedher Olsson och Elizabeth Jönsdotter och tilspordes om sedan sidsta tingh någon kunskap är kommen om Erich Nillsson, huar till både kånan och närwarande allmoghe nekade.

Emädan som högl. Kongl. Swea hofrätt håller Lissbetta Jönsdotters man Erich Nillsson i sin resolution d 11 januarij innewarande åår 1684 såsom för döder, och ryttaren Päder Olson Wijpa, som med Lissbetta i hoordomb aflat barn, tilförne sålledes sigh försyndatt hafwer, belägges dy medh dubbelt straff, effter Kongl. Maij:ttz strafordningh och blif:r 160 d:r s.m:t. Kåhnan Elizabeth saakfälles effter högstbem:tte straffordning till 40 d:r s.m:tt, såsom den som ogiffter ähr.

3. Tobackz besökiaren Anders Jonsson anklagade Joon [*fol. 197v*] Anderson i Stoorgården för deth han så när ett skålpund toback olåfligen ifrå Norie fördt i landett, gifwandes wid handen att han plägar intett confiscera något toback om deth icke ähr öfwer ett halfft skål*pund*. Joon föregaf sigh intett toback kiöpt, utan hans faarbroder i Norie gaf sigh ett halfft skålpund, då han klagade sigh wid heemkombsten åth sin orolighe ryttare, esom offtast enär han drucken ähr behöfwa att ställa honom tillfredz och under reesan ett halfft qvarteer förtärtt.

Deth befans och att ryttaren Jochim Wädell är sällsam och oroligh och för sådant i arrest sitter. Men besökiaren, för exempel skuld, anhåller assistence effter Kongl. placatet. Altså pröfwar rätten skiäligt att Joon Andersson först såsom een förbudz brythare plichtar med 40 m:k och der till medh åtta daler s.m:t effter den 12 puncten i Kongl. Maij:ttz uthgångne renoverade tobackzplacat.

4. Pijghan Anna Håkansdotter beswärade sigh öfwer Erich Olsson i Krokum för deth han een koo af sin fader till läns hafft och icke lefwererat tilbaka, iembwähl och 5 r.d:r specie, för huilcka Annas mohr sin kiortell hoos gamble länzman i Häste pantsatte, efftersom hon och mannen Håkan Persson gärna wille hielpa sin mågh Erich Olson. Huar emoth Erich Olson exciperade och inwände, att han aldrig någon koo af Håkan på lega hafft, uthan Håkan war twegifft och med den förra aflat Erichs hustru Karin. Och enär han till andra giffte gick, bytte han ifrå sigh och Karins koo hoos sig behölt, till des han blef gifft, som skiedde för 32 åår sedan, och bythett war siu åår tilförenne. Omtalde 5 r.d:r föregifwer Erich fått på sin hustrus arff och ingen [*fol. 198r*] skilling länt, där doch Anna berättar att han offta låtwat dem betahla. Men Erich nekar och sägher sig intett kunnat låfwa betahla, deth han aldrigh warit skyldigh.

Såsom Anna Håkansdotters fodran så gammall ähr att ingen kan wetta des sammanhangh och hon intett heller kan öfwerbewijsa Erich Olson någon koo af sin fader till läns bekommit och icke heller dee omtalde 5 r.d:r och han enständigt påstår koon och r.d:rn på sin hustrus arff fått, altså kan rätten intett dömma Erich Olsson till henne derföre något betahla, der till med ähr skulden öfwer 20 åår förleghat och medelst Kongl. Maij:ttz resolution 1680 ophäfwes och abandoneras.

5. Anders Olson i Wijke prætenderade af pastore loci h:r Hans Damiano 16 öre s.m:t för den anpartt han af Smedzlägdan brukar, som skohle restera för aderton åhr tilbaka och pastor allenast för 2:ne åår, i förstonne han hijt kom, clarerat, hwar till pastor läth swara att sochnenes män måtte där om kundskap hafwa, och påminte Larss Ersson i Faxnälden sigh att Sundzlägdan blef i fiscalens Rafwall Påhls tijdh skattlagdh för een r.d:r, och Oluf Påhlson i Wijke, som störste dehlen deraf innehade, deels pantewijs, blef derföre skrifwen. Och enär fördublingen antogs, berächnat för 2 r.d:r heller 3 d:r s.m:t, huarföre undersöchtes wijdare och uti afradzboken fans intet bem:tte Sundzlägd, dy tillfrågades Anders Olsson till huem han besagde 3 d:r s.m:t lefwererat. Rp. Till ryttmästar Willensens. Ytterligare huru mycket? Rp. In alles med hemmans ränttan 25 d:r 13: 12 s.m:t. Dy öfwersågs jordeboken och befans att han uthom Sundzlägdan berörde 25: 13: 12 för sielfwa hemmanet åhrl. böör ehrläggia. Huar [*fol. 198v*] af föllier att pastor intet böör swara till Anders Olssons prætention för afraden af Sundzlägdan.

6. Befallningzman Jonas Wargh protesterade emoth Anders Olson i Wijke, som i een så långan tijdh chronones immediate tilhörigt slåttegodz deels sigh tillägnat och brukat sielf och deels af åthskillige andra som slått der hafwa effter een särdeles specification afradzpenningar opburit, att swara Kongl. Maij:tt och chronan till all skada och præiuditze.

7. Cissla Jönsdotter ifrå Kaxen i Offerdahl beskyltes hafwa stuhlit i prästegården ett lijtet kläde af linne som brukades öfwer kalcken och ett förkläde af lijnlärfft, som oppenbarade och igenburne ähre, deth Cissla bekänner sig giordt. Klädet wärderades för 1 d:r 16 och förklädet för 1 d:r k.m:t, som ähr tilhopa 2 d:r 16 k.m:t.

Altså effter Kongl. straffordninghen plichtar Sissla tree gånger så mycket som tyfnaden ähr, nembl. 7 d:r 16 öre k.m:t.

8. Pijghan Kerstin som tienar hoos Larss Olsson i Tullus laghstämbder för tyfnadt i prästegården och icke compararat plichtar med 3 m:k.

9. Päder Mattzson i Nordanälden insinuerade i rätten een laghbuden och lagstånden byrdelössningh på sinn faders hemman i Nordanälden af 3 tunland, och emädan som sidsta opbudett skiedde oklandratt d. 5 decemb. 1682, dy bewilliades der å dombreff.

10. Anders Persson i Waimon opbödh första gången sin faders hemman i Waimon om 4 tunland, inbördat af sine syskon för 100 d:r s.m:t och 50 d:r på egen anpartt.

11. Håkan Östenson i Böhle opbödh andra gången sinn [*fol. 199r*] faders gård Böhle i Aspåhs sochn, inbördat af syskonen för 84 r.d:r.

12. Lars Pederson i Wijke opbiuder andra gången Jöran Carls*on*s i Ösan halfwa hemman i Dille för 45 d:r s.m:t.

13. Joon Persson i Lijen opbödh andra gången sin faders hemman i Lijen, inlöst af sine syskon för 71 r.d:r.

14. Carl Ersson i Trången opbiuder tredie gånghen Anders Olssons hemman i Trången för 84 r.d:r.

15. Lars Olsson i Tullus opbödh andra gången Joon Olssons hemman ib:m för 75 d:r s.m:t.

Extraordinarie ting den 6 september 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 219r – 220r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3471, fol. 482r – 483r, RA.

Anno 1684 den 6 septembris höltz extraordinarie ransakningh uthi Rödöön, närwarande befallningzman wälb:d Jonas Wargh och ordin. nämbden, föruthan Erich Gunnarsson i Öhne.

Dato angafs hurusom pijgan Märitt Jonssdotter af sine 24 eller 25 åår gammall, barnfödd i Offerdahl sochn och Ängie by, hafwandes detta åår ingen lagstadd tienst hafft, utan deels waritt hoos sin broder Peder Jonsson i Krokum och deels hoos Erich Nillsson i Faxnälden, huars hustru är Märittz mohrsyster, hafwer den 27 augusti sidstleden sig uti Erich Nillssons bastufwa, frukåstdagz tijdh ophängdt, säijandes näst förr till sin modersyster och mathmoder sigh willia gå på ängiett till huusbonden, och emädan som hon intett dijt kom, och morgonwardztijden war för handen, säger Erich Nillsson sigh gå heem och fråga effter henne, då gårdzfolckett gingo uth att see effter henne, och strax blifwitt warsse att hon sigh i bastufwan medh ett reep ophängt innanföre dörren och dören stodh yppen och witte in emoth gården. Berättandes Erich Nillsson sigh intett kunna förstå henne på sina sinnen något fehla, och förledne sommar gått till Herrans heliga nattwardh och giordt sina sysslor som påbudne blefwe.

1680, 1681 och 1682 hafwer Märitt tientt hoos Carll Östenson i Säther, och effter hans hustrus Marinna Jönsdotter nu giorde berättningh [*fol. 219v*] (som medh henne är till tredie leden i skyldskap) sigh ährligen och wäll förhållit, kunnandes intett märkia henne hafwa något samwettzfehl och quahl, och der hoos flitigt gått till kyrckian att höra Gudz ordh.

Swän Pedersson i Krokum intygade sigh bemelthe Märitt förledne Wallburgi tijdh uhr älfwen optagitt, då hon sigh sielf dijth störtt och flutitt ett gått stycke uthföre, och enär han henne frågatt huarföre hon deth orådett sigh tagitt före, fått till swars att hennes hierta är kläntt för deth hon haar mistatt siu r.d:r och lärer och mista sin åhrslöhn, och waritt bekymbersam och sorgsse der öfwer.

Oluff Persson i Krokum berättade sigh henne hielpa till rätta näst för wåhrandan sidstleden, då hon stodh neder i åhn altt under armarne på ett grundh, och ropade hielp, föregifwandes sigh aff ijssen (som wid strandan lågh) fallit neder och dijth flutitt, och sade allenast, Gudh nåde migh.

Joon Nillsson i Krokum, som haar Märittz syster till hustru, föregifwer att hon detta åhrett haar nogh quidt och gråtitt, men aldrigh något för någon bekännt huad felades, och aldrig medh banskap eller annatt tåligit funnen.

Pastor herr Larss Retzlerus betygade sigh medh henne offta waritt förledne sommar till tahls och fuller förstått henne bedröfwatt och tanckfull wara, och dy frågatt henne om några samwettz [*fol. 220r*] synder henne quälliade, huar till hon aldeles nekatt och wid wijdare tilfrågan altid sagdt, Gudh nåde migh, kunnandes wähl sin christendombs stycken, och stälte sig sedigh och stilla.

Probsten mag:r Zacharias Plantin beklagade dhett Märittz moder är så swager och kleenmodigh aff denna ynckeliga händelssen att hon måtte bewakas och mohrsystran föga bättre, warandes slächtan deels myckett klenmodige och swaghsintte.

Så wijda befinnes att Märitt Jonssdåtter hafwer sigh sielt förgiortt och icke affwitha waritt, så kan des lekamen, effter deth fierde capitlett Högmåhlab:n L.L. kyrckioordningen, icke unnas kyrckiogården, uthan måste till skogz föres att nedergraffwas.

Ting den 28 och 29 november 1684

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:10, fol. 292r – 297r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3471, fol. 559v – 564v, RA.

Anno 1684 den 28:de och 29:de novembris höltz laga ting medh allmogen af Rödöns tinglagh, præsente prætore och nämbden.

Larss Ersson i Faxnälden	Erich Gunnarsson i Öhne
Jöns Mickelsson i Nygårdh	Nillss Pedersson i Biertte
Gunnar Enarsson i Sillie	Erich Olsson i Träthgiähle
Siuhl Enarsson i Sehm	Oluff Andersson i Wijke
Joon Olsson i Krokum	Erich Jonsson i Sätter
Jöran Nillsson i Tängn	Månss Olsson i Lijen.

1. Dato aflade Månss Olsson sin nämbdemans eedh.

2. Dato publicerades Kongl. Maij:tts specificerade placater.

3. Widh ödeslängdens öfwerseende angaf länssman Jonas Kutth att rittmästaren Magnus Gabriel Willenssens innewarande åår 1684 haar brukatt [*fol. 292v*] ödeshemmanettz slått i Rödöhns gården aff 2 ½ tunl., som Oluff Pedersson åbodt, oachtadt att deth allmänt förbudit war, huilckett betygades sannt wara, och effter Kongl. cammarcollegij instruction till landzbookhållarne och des tolffte punct, böör swaras för heela ränttan.

4. Anders Persson i Wäimon kärade till sin granne Nillss Håkansson om ett nylandzåker om tree mählingar som för sextijo åår sedan skall under sitt hemman lydt och legatt och den tijden bårttpantatt, warandes bäggie hemman brodersbytte om fyra tunlandh, huardera i huar sitt gärde, anhållandes att få dett under förra booställe ighen. Huar emoth Nillss exciperade och föregaf att bem:tte nyland aldrig legatt under Anders Perssons hemman, uthan sägher honom förtrytha det dennes hemman är meera och bättre oppbrukatt än hans. Anders föregifwer, att sinn moder weth deth berätta, och att Nillsses äldre broder Oluff af sin fader deth hördt, huilcka icke tillstädes äre. Deth tuistige nylandett är belägitt nedanför Anders Perssons giärde, och Nillss med sin krokutta gärdzgårdh deth inhägnatt, och skogen tager wid strax nedan före. Nills föregifwer, att Anders ett stycke åker hafwer nedanför sin åker, der skogen och taar wid. Uthlåtandes sig bäggie willia i godhe mäns närwaru bytta och iämcka sin emillan, huilckett effterlettz, helst emedan som hemmanen tilförne ett warit. Anders Persson kieste [*utvalde*] Nillss Persson i Bierte, och Gunmund i Sillie, och Nillss Håkansson begärte Erich i Öhne och Oluff Andersson i Wijke.

5. Anders Persson angaf ochså medh att Nillss Håkanson [*fol. 293r*] hafwer bårttsatt sin andehl af Halluns godtzett, uti Altzen sochn belägitt, till Måns [Nilsson] i Wijken, begärandes wara närmare dertill än Månss, wijsandes medh een tingz ransakningh af den 4 februarij anno 1637 att deth waritt ödegodz och chronan heemfallitt, och dy d. 31 martij 1637 böxlatt till åtta lass ängh deraf till Peder och Oluff i Währmohn (efftersom dett under deras gårdar förr legatt och icke angifwitt) för 30 d:r. Nillss opwijste een zedell af Månss i Wijken och Nillss underskrefuen och med bomerckien verificerat, som lyder att Månss försträcht Nillss 30 d:r på ängiet och deth brukar och kan få till fyra lass höö åhrl., medh förordh att där icke Nillss får deth sällia, skall han lefrera läntte penningar och behålla ängiet sielff.

Nillss berättade sigh för Hallun åhrligen gifwa Nillss Olsson i Hålbacken uti Mattmar sochn tree öre s.m:t och Anders Persson sammaledes 3 öre.

Resolutio. Emädan som Halluns ödesgodtz intett fins i 1666 åhrs oprättade afradzbook, och okunnigt ähr om deth under något hemman skattlagdt ähr, dy opskiuthes dermed till widare undersökiande på Offerdahls ting, då Nilss Olsson i Hålbacken skall wara tilstädes, och enär deth är skiett, skall äntelligitt sluuth i saken skiee.

6. Stehn Olsson i Rehn, Tohmas Persson i Giärde, Mårten Jonsson i Nygård, Siuhl Andersson i Tann, Joon Andersson i Stoorgårdh, Oluff Andersson i Tann och Oluff Månsson i Gräffte, beswärade sigh öfwer Jöns Michellsson i Nygården, för deth han förledne ofredztijdh haar inkrächtatt och bygdt åth sigh ett fäboostall på Ede, der nijo stycken som af ålder sina boowallar der hafft till præiuditz, och efftersom heemskoghen är skifftatt och Jöns på sin andehl der af fäbodar hafwer, [*fol. 293v*] dy anhålles att han må komma ifrå Ede och nöja sig som fordom waritt skifftatt. Rp. Att heemskogen är wähl bytt, och han haar wähl å sin andehl där fäbodar, men medelst trängssell och slåtten på alla sijdor icke sufficient. Och så wijda skogen och muhlbethen wid Ede obytt är, haar han fäbodar för siu åår der opsatt iempte dee andres, därest dee ingen större rätt än han hafwa och alla tilhopa sin slått der sammastädes hafwa, warandes dem icke mehra än honom a part låf gifwitt der fäbodar byggia och hafwa uti obyttan skogh och muhlbethe. Huar till swarades, att dee aff ålder sina der hafft och begära der wid handhafde blifwa och han må behålla sina. Jöns förbråes först betha hoos dem, och sedan wid sina egna bodar, der till han eij nekade, såsom den som om byttan skogh rådande är och dee desslijkes. Carl Larsson i Trång bygde och wid Ede tillijka medh Jöns Persson, då Jöns Mickelsson bygde, och dee tuenne sig rättat, och sedan medh låf der waritt och der med afstått, warandes Ede belägitt på norre sijdan om Näfweråhn, och Jöns Mickelssons gamble bodar på södre sijdan.

Såwijda heemskogen emillan ofuannämbde grannar är skifftatt och huar sin särskilt hafuer, så pröfwes skiähligt att huar och een kan ehrnå på sin andehl aff heemskogen fäbodar åth sigh bäggie och sålledes niuta huar sin anpartt. Och efftersom alla slåtten wid Ede äga tilsammans och skoghen är odeltt, så finnes i lijka måtto skiäligt, att alla grannarne äre så wähl i muhlbette och skogen på Ede, som slåtten effter öre och ortugh och hafwande rätt rådande och intett wijdare.

7. Oluff Jonsson i Smedzåssen angaf Oluff Ersson i Trålzåssen låtitt sin booskap gå utan wallbarn, wårdzlösse, och dy hafua dee hans engh och slått [*fol. 294r*] fördärfwatt, som gode män sedt och pröfwat hafwa, deth Nillss Persson i Biertte och Erich Persson på Kiählen förrättatt, och betyga att fyra lass myhr och stahrslått war bett och förtrampatt och ett gålff opätitt, huar till Oluff eij stoort neka kunde, föregifwandes sin booskap allenast i tuå eller tree dagar gå owallade, förmenandes att Östen Halfwarssons booskap äfuen och där warit. Haur emoth Östen exciperade och nekade dertill aldeles, beklagandes att Olufz boskap och sig giordt skada, men intett derpå förr klandratt och att hans booskap heela skördetijden intett wallades.

Såsom Oluff Erssons Trålssåssen booskap pröfwes hafwa medelst wårdzlössheet skuldh, och ingen wallherde under skördetijden, bett och förtrampatt fyra lass myhrslått och ett gålff opätitt för Oluf Jonsson i Smedzåssen, altså i anledningh aff 9:de capitlett B*ygg*.b. L.L. böör Oluff Ersson gifwa Oluff Jonsson femb lass stahr igen, utan bothum, och Oluff söke Östen Halfwarsson deth bästa han kan och gitter.

8. Mest. Oluff Lorenttz Wulff och Oluf Jonsson i Undrom och Oluff Olsson i Kånckbacken beswärade sig öfwer Peder Olsson och Peder Larsson i Kiänåhsen i deth dee skohla stoor åwärckan giordt sig uti Nifzåsen och mera sig tilägnat än sijne breef och skiähl dem tildehla, insinuerandes tingzrättens sluuth af d. 21 septembris 1667, huaruthinnan förmähles, att skifteshagan skall oprättas på wästre sijdan, effter närskrefne råmärckien, nembl. Biörnsmyr-

källa, sedan i Sandholmen, derifrå i Handskhällan och sedan i Halffurun, och den som deth försummar skall bötha 40 m:k och lijkwähl oprätta effter alles samtyckio. Sammaledes een der på förordnade och hållen besichtning och märckien, huar effter [*fol. 294v*] skiffteshagan skulle sättias aff sexmän, som skiedde den 21 junij a:o 1668, som sielfwa brefwett medh mehra uthwijser, huilckett på laga ting d. 19 octobris 1668 approberades, intill tolffmanna syhn gången ähr, huar till Kiänås åboer suarade, att den tijden wore allenast landbönder i Kiänåssen och kunde eij stortt sig der om wårda, förmenandes sig eij gått och öfuerträdt rätta råmärckien, föregifwandes och att under lagmannen Pehr Claesson och Lijtthz nämbdemän wore åhrett effter dijtt, och funno på Medskogen ett märckie som kallas Böhlesfurun, huar öfuer dee intett gått, beklagandes att deras der å bekombne bref ähr dem ifrå tagen, till huilcken ända dee oppwiste Kongl. commissariernes excell:tiers resolution d. 24 februarij a:o 1670 som pålägger h:r gouverneuren tilhålla befallningzman eller lagman det igenskaffa. Actores föregifwa att deth på laga tingh på Frössöhn blef dhem betagitt, efftersom deth grundade sigh opå deras ensidige berättelsse. Kiänåhs bönderne, som swarande ähre, wore då unghe och intett myndighe enär synen höltz och domen feltes.

Såsom sexmanna uthsedde märckien och kohssa d. 21 junij a:o 1668 emellan Nifzåhsmannen och Kiänåss boerne på wästra sijdan är på laga ting d. 19 octob. a:o 1668 intett wijdare ehrkiänd och approberat än till des tolffmanna syhn gången är, och Kiänåhs mannen föregifwer sedermehra wara igenfunnitt på Medskogen ett märckie som kallas Böhlesfuru, som förmenas gifua oplysning i saken, altfördenskull finnes skiäligt att tolffmanna syhn skall dem emellan nästkommande wåhr i laga tijdh hållas, rådandes huardera half nämbd. [*fol. 295r*]

9. Ryttmästar Magnus Gabriel Willenssens angaf hurusom ett slåttegodz, Siggiardzmyhran ben:d, haar aff ålder legatt under Rödöns gården, som kallas Giöhlsgården, och een tijdh aff länssmans hemmanet i Häste tillägnatt wordett, begärandes att deth måtte komma till förra booställe, oppwijsandes een copia af een hållen sexmanna syhn den 2 septembris a:o 1664, som lyder att den tuistige slåtten ligger in uti Häste och chronhemmanetz skogh, och remitterer till gamble brefz öfwerseende och framwijsande. Rp. Gamble länssman Anders Olsson Drake berättade sig deth i sin tijdh intett brukatt, dåch slogh Månss Jönsson i Häste dett ett åår olåfligen och 1672 derföre medh 40 m:k plichtade, hafuandes extract aff protocollet der på hemma. Nuwarande länssman Jonas Olofsson Kuth exciperade och föregaf sig intett kunna der till swara, efftersom han icke lagligen stämbd är, uthan för några dagar sedan, och dy intett medh befallningzman kunnatt derom conferera. Edfast Halfwarsson i By skall hafwa gårdzens gambla breff, som icke tilstädes är.

Resolutio. Edfast Halfwarsson skall nästa tingh wara tilstädes med gårdzsens gamble breef som skohla öfwersees, då Anders Olsson skall opwijsa extractet af 1672 åhrs protocoll, och Jonas Kutth wara beredd att producera dee skiähl, huar med han förmehnar förswara Siggiärdzmyhran under länssmans hemmanett.

10. Mest. Oluff Wulff i Wijken angafs hafwa några äghor undan Rödöns gården, warandes emellan gårdarne tuenne bohlbyar. Des hustru föregaf sin man icke wara hemma, utan till Medelpad förrest förr än citation kom, och kan [*fol. 295v*] intett der till swara. Dy måste deth opphöra till nästkommande laga tingh.

11. Joon Olsson i Kähln angafz i lijka måtto hafwa ifrå Rödöhns gården i pantt trij lass lägde slått. Rp. Ja, och opwijste sahl. kyrckioherdens h:r Ericks änckia hustru Margetas pantzedell af den 5 novembris 1675 på een lägde uti Häste om trij lass för tijo r.d:r, huilcken 1675 den 6 novembris opbödz förste gången, 1676 den 17 aprilis andra gången, och den 15 novemb.tredie gången, aff vice häradzhöfdingen Knuth Ingelson underskrefne. Men 1680 den 5 maij annoterat af Daniel Larsson Sidenio att Joon Olsson skall bruka bemeltte slått till des han får

sina penningar igen. Joon Olsson förgaf sig köpa i förledne ofredztijdh ett hemman i Rehn uti Aspåhs sochn och Edfast i By antog Rödöns gården, då Edfast hade ett panttängh ifrå Rehn för 9 d:r s.m:t, deth Joon igenlöste, medh afftahl att Edfast skulle lössa sitt igen, som ogiort är, williandes dy deth intett släppa, förr än han sina penningar får.

Rätten kan intett något sluuth heri göra, förr än Edfast Halfwarson kommer tilstädes att förklara sig der öfwer.

12. Oluff Olsson i Bergom på Frössöhn beswärade sig öfwer Sambzboerne, i deth dee skohla tilfogatt sigh och sina lagbröder i Nifzåsen skada och åwerckan på deras slått ib:m, opwijsandes sexmanna synebref den 21 junij 1668, som nämbner rå och skillnan wara ifrå Sandholmen östsöder till een hälla som kallas Handskhällan, der ifrå till Stegestubben, derifrå till Biörnsmyhrkälla, uth wid Wellamsmohn, därest ståckar finnes på fyra ställen korswijs satte [*fol. 296r*] i kiällan med sex och tolff skurur ihuggit.

Sambzboerne föregofwo sig hålla wid sine gamble syhnedommar och dem icke öfwerträdt, utan beklaga att Frösö byggiarne willia dem der emoth præiudicera, opwijsandes tolffmanna prob af den 20 octobris a:o 1578 som beropar sig på ett äldre de anno domini 1385, huarutinnan märckien oppnämbnes, och den yngre dem approberer, nembl. Furuholmen i Sandholmen och widh ändan Glothmyran och så ligger i Handskhällan och till Wellams-mohn i öster ifrå myhran. I berörde mohn wid bäcken nord om brooändan löper Nifzåhs-skogen, Sambz och Onsahla skoghen ihopa.

Oluff Olsson i Bergom berättade sigh eij wara kunnig om Samb boernes mercken, och wille blifwa där om informerat. Siuhl Enarsson med sina lagbröder föregaf honom dem wähl wetta, men will trängia sigh innom deras råmärckien, altt till een källa dijtt Onsahla man hinner men icke Bergoms män, prætenderandes att niuta sine gamble breef till goda.

Emädan som bäggie partterne beropa sig på sine syhnebreef och anhålla att blifwa derwid handhafde, och conserverade, och så wijda Berghoms mänss breff på laga ting den 19 octobris 1668 intett wijdare är confirmerat än till tolfmanna synn kommer, som näst kommande wåhr emellan Undrom och Kiänåssen på wästra sijdan om Nifzåssen hållas skall, dy finnes skiäligtt att samma gång skall Sambzboernes gamble råmärckien på södra sijdan besees, desse strijdige till rättelsse i framtijden.

13. Trumpetaren Jörgen Linn kärade till munsterskifwaren Beniamin von Hwedhstorp [Hwettstrop], för deth han förledne sommar i Åhs skall sagt, deth trumpetarens hustru Uhrsilla Råss skall af förre trumpetaren [*fol. 296v*] Petter Johansson wara häfdatt, och som tahlett är gått skulle hon wara fallen i barnsängh, som doch intett skiett är, då ryttmästarens dräng Erich Callingius warit tilstädes. Rp. Att han aldrig sagdt Petter Johansson medh Linns hustru hafft sålledes beställa, utan allenast effter h:r Anders hustru i Åhs Anna Sophiæ tahl, att hustru Uhrsilla waritt hafwande och icke mehra. Jöran Linn beropade sigh på Erich Calling som icke hemma stadder är, uthan förrest till Lijtt sochn. Medelst Erich Callingz bårtowarelsse, som allena wederpartternes tahl åhörtt, kan intett dermed wijdare denne gången företaghas och pröwas.

14. Håkan Enarsson i Nässet anklagade sin granne Larss Jonsson ib:m, för deth han sig kallatt falsk tyf hoos corneten Matthis Brewitz, huilcken betygade Larss så sagdt hafwa, enär dee kommo till tahls om någon slått och drucko tilsammans, huar till Larss intett nekade, och Håkan allenast några åår i byhn bodt, och intett mehra än dess förman haar, yrkiandes Larss lijkawähl att Håkan aff sitt hemman slått hafwer.

Såsom Larss Jonsson i Nässet hafwer af hastige mode i dryckenskap kallatt Håkan Enarsson falsk tyf uti slåtten, så förskones han i anledning af dett 43:de cap. Tingmåhlab:n med tree m:k.

15. Håkan Östensson i Böhle opbiuder tredie gången sin börda lössningh af sine syskon på fadershemmanett ib:m oklandratt.

16. Hemming Ersson i Kiäln opbiuder 3:die gången sine fränckors odalzhemman Krookzgården i Krokum för 21 r.d:r, och sedan föda sine tree fränkor, Britha, Kerstin och Segridh till dödedaghar. [*fol. 297r*]

17. Joon Pädersson i Lijen opbiuder andra gången sine syskons arfjord i fadershemmanett.

18. Jöns Mickelsson i Nygården insinuerade een lagbuden och lagstånden bördalössningh på des hustrus Anna Olufzdotters faders arfwejordh i Nygården för 25 r.d:r effter kiöpebrefwett daterat den 20:de februarij 1662, och sidsta opbudett skiedde d. 5 junij anno 1683 oklandratt, så då som nu. Dy bewilliades derå doom- och faste breeff, doch är der uthi ett halfft tunlandh gambel chrono.

19. Lars Olofsson i Tullus opbiuder tredie gången sine medarfwingars hemman ib:m aff 2 ½ tunlandh för 75 daler silf:rm:t.

20. Peder Olufsson i Kiänåssen opbiuder förste gången sin hustrus syskons rätta odalljordh i Lanssom aff tree tunl., som han af dhem inbördatt, sine summa, den 25 novembris 1684, doch skohla dee bewijssa å nästa tingh att deth deras rätta odall är.

21. Anders Pedersson i Waimohn opbiuder andra gången sine syskons odalziordh ib:m för 150 d:r s.m:t, doch böre dee bewijsa att så i sanningh ähr.

Ting den 6 och 7 april 1685

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, fol. 20v – 24v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3472, fol. 304v – 308v, RA.

Anno 1685 den 6 och 7 aprilis höltz lagha tingh medh allmogen aff Rödöns tinglagh præsente prætore och nämbden

Erich Gunnarson i Öhne	Larss Ersson i Faxnälden
Nillss Pedersson i Biertte	Gunnar Enarsson i Sillie
Erich Olsson i Träthgiähl	Siuhl Enarsson i Sehm
Oluff Andersson i Wijke	Joon Olsson i Dwärsätt
Erich Jonsson i Säther	Jöran Nillsson i Tängh
Måns Olufsson i Lijen	Chresten Nillsson i Gräffte

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz placater.

2. Emfree Jönsdotter i Nygården bekänner sigh wara besåfwin aff Månss Persson ifrå Rossbohl uti Lochne sochn, som barnfaderen ähr, deth hon i födzlostunden för jordgummorne bekäntt, och sedan för comministro h:r Anders, såsom ochså beblandelsse hafft medh corporalen Chrestopher Pijhlfellt, det hon och nu tilstår, berättandes sigh då redan hafwande waritt. Månnss Pedersson tientte i åhr hoos Joon Michellsson i Krokum, och uti martio sidstleden begifwit sigh till Norie och wid Medstugun kommit effter sin huusbonde, och sagt sig hafwa

giordt frij för Emfres beskyllningh, och henne häfdatt, men gått tree weckor öfwer hans rächningh. Joon Michellsson bekänner sigh af länssman wara förbuden att släppa bortt Månss, föregifwandes sigh eij dertill wara wållande, utan han olåfwandes gått uhr tiensten. Erich Gunnarsson i Öhne berättade att Joon låfwat i Medstugan förledne winther willia swara till altt efftertahl för Månss, som Moses Andersson i Bäcken och Anders Bångh och Måns i Wijke åhörde, men Joon nekar der till. Barnet föddes för siu weckor sedan och läfwer.

Corporalen Pijhlfelt skickades effter att [*fol. 21r*] komma till förhöör, men swarat sig eij hafwa med tinget att göra och eij comparerat.

Emädan som Månss Pedersson är emot förbudh rest till Norie och där quaar blefwen, och des huusbonde Joon Michellsson i Krokum förwites låfwat willia swara för altt efftertahl, som Erich Gunnarsson i Öhne will bewijsa medh troowärdige mänss bewittnande, huar till och kommer, att Månss icke welat rächna sigh wara Emfre Jönsdotters barns fader. Sedan är corporalen Chrestopher Pijhlfältt beskylt med henne Emfre olåfligh beblandelse och icke comparerat. Altså kan saken denne gången icke afhielpas, och Joon Michelsson förmanas att skaffa Månss tillbaka, så frampt han icke will på sitt answahr taga sin drängz flycht och gärningh, förståendes om angifne wittnen honom öfwertyga kunna så uthlåfwatt wara.

3. Anders Jönsson i Åskått tiltaltes aff Joon Olsson i Dwärsätt, för det han förledne sommar hafwer slagit höö på Gunnar Jacobssons optagne cronhemman i Duärsätt, och deth afförtt emot förbudh. Rp. Att han hade låff aff Gunnar, emädan som han sielf intet hinte och mechtade leija, och åtta lass fått och tree dito Gunnar, och ehuruwäll ryttmestaren förbödh hårtt, så gaff han deth löst, enär intygat blef honom förra åhrett så myckett af sitt låtit Gunnar få, deth Gunnar tillstår och bekänner santt wara och af andra betygades. Men Joon, som är löfftesmann för Gunnar, sägher sigh intett deraf förr wettatt.

Såsom Anders Jönsson hafwer hafft låff och tillstånd aff Gunnar Jacobsson att bärga något höö, och emoth deth han höett afförtt förra åhrett så myckett honom låtitt få som på gården consummerades. Altså ophörer Joon Olssons angifwande deruthinnan.

4. Oluff Larsson i Kyrckåhs fodrade aff Nillss Pedersson i Bierte twå richzdaler 21 öre silf.myntt som han till dess [*fol. 21v*] mohrbroder Oluff Olsson i Norie effter hans book skyldigh ähr. Rp. Att han godzett för deth wärde hafwer fått, men deth samma åhrett effter till hans pijga Karin Perssdotter, i Olufz siukdom, betallt, huilcken änn i Norie ähr. Nillss Pedersson begärte dilation der medh till des han får skaffa sigh bewijss aff pijgan Karin Persdotter, som penningarne emottogh.

Såwijda Nillss Pedersson beropar och påstår sigh dett bårgade godzett aff Oluff Olsson till dess pijga Karin Pedersdotter i hans siukdom betallt, som ännu i lijfwett är, altså gifwes honom dagh till nästkommande tingh, att skaffa bewijs om sin giorde lefwereringh.

5. Hustro Kerstin Larssdotter ifrå Rösta angaf sin frambledne mann Joon Olsson, som förr war odelzman till Rösta, sina jordepenningar och arff i Wästerbotten, där i gården inlagt, och sina syskon medh aderton richzdaler deraff uthlöst, deth des granne Oluff Jonsson i Rösta betygar sant wara, och skee, enär bröderne Simon och Joon bytte gårdarne.

Hustro Anna Olufzdotter, Oluff Jonssons änkia i Rösta, som war odelzmans Joon Olssons son, föredrogh sigh uti ofredztijden måst, tillijka med sin swäärmodher hustro Kerstin Larssdotter, oppehålla gården, och den andra sonahustrun Ingeborgh Jonssdotter, Carll Jonssons änkia, begaf sigh der ifrå, och wille intett hielpa hålla gården widh macht och frälssa ifrå ödesmåhl, och lijkawäll söker jordepenningar aff gården.

Hustro Ingeborgh ägde een son med sin man som öfwerläfde fadren och genom döden är afgången, dee andra tuenne bröder Larss och Joon äre döda ogiffte uti Tyskland, warandes altså Oluff Jonsons son Oluff een arfwinge till gården, och Carll Jonsons son Joon den andra

som döder ähr, och modren prætenderer hans jordepartt, och föregifwer sigh eij kunna wara i Röste, emädan modren dödde i Sillie och måste hielpa sin broder. [*fol. 22r*]

Hustru Kerstin Larssdotter prætenderade och fembton daler kopparmyntt som restera på sonens Larss trediemans löön aff sin sons Oluff Jonssons änkia, hustro Anna, emädan som han tientte för des hemman. Rp. Att hon nekar intett der till, doch dödde Larss i Tyskland effter Oluff, iembwäll och förrådh i sin lijfstijd medelst inlagde aderton richzdaler. Hustro Anna föregaf att hustru Kerstin behölt sielf trääkärill och redskap och intett gaf barnen deraff, förmenandes henne altså intett skulle kräfia trediemans löönen. Rp. Att een bytta eller något blef obytt, som af intett wärde war.

Såsom hustru Kerstin Larssdotters arff och jordepenningar aderton richdaler äre inlagde i Röstehemmanett, så hafwer des sonahustro Anna Olssdotter tillijka med sin fader Oluff Tomson, som hemmanett brukar, uti berörde anseende uthlåfwatt gifwa hustro Kerstin huartt åhr till föda och uppehälle een tunna korn, och der hoos behåller hon till wijdare afftahl förr hafde slått, Siösweden benämbd, och effter des dödedaghar hörer des rätt sonasonen Oluff till. Belangande hustru Kerstins prætention på resterande fembton daler kopp.myntt för sonen Larss Jonssons trediemans tienst, så tillehrklaras henne deraf effter deth 2:dra capitlett Ärfdabalcken L.L. halfwa dehlen som är 7 ½ d:r kopp.myntt, att niuta effter handen aff gården, för huilcken Larss tientte halfpartten.

Beträffande Carll Jonssons änckias, hust. Ingeborgh Jonssdotters, prætenderade arff effter sin son Joon Carllsson, som medh Oluff Jonssons son Oluff iämbnarfwa war, och läfde den tijden hemmanet Rösta till arfz föll, så pröfwar rätten skiähligt, i anledningh och krafft aff andra capitlett Ärfdabalcken landzlagen § 2 att hustro Ingeborgh Jonssdotter må ärfwa sin sons Jons fasta i Röstagården medh uthlösningh, efftersom gården kan aff gode män pröfwas wara wärdh, och medelst deth [*fol. 22v*] hon wårdzlööss lämbnade hustru Anna gården allena till bruuk och häfd i ofredztijden, så måtte hon icke hasta medh uthlössningen, utan effter handen och förmågo den att bekomma. Jembwäll och böör hustru Ingeborgh utaf faarbroderens Larss Jonssons förtientte trediemanslöön på sohnens wägnar niuta een fierdepartt, som ähr 3 ¾ dal. kopp:rmyntt lijkmätigt, och i föllie aff deth andra capittlett Ärfdabalcken landzlagen § 1.

6. Joon Pedersson Långh föredrogh hurusom under hans antaghne chronhemman i Undrom ett tunlandh är belägitt i Häste, derest twenne stallar stådt, dem länssman Anders Olsson Drake flyttiatt in till länssmansgården och Joon begärer få ighen. Rp. Genom gevaldigern Rasse, att han dem kiöpt aff hustro Gunborgh i Undrom, som war odelzman, för een half tunna korn a:o 1673, och kornett genom Anders Olsson i Wijke lefwereratt, deth Larss Ersson i Faxnälden betyger sigh af honom hörtt, hafwandes Anders ingen nytta der aff, utan lämbnatt till länssmans hemmanett, som och cronones ähr, och desutan fullgiordt laga byggningh. Enär Joon Person optogh Undroms gården på frijheet, så modererades frijheetz åhren effter des willkohr, då bemelte stallar hemmanet intett påfördes.

Såsom intygatt ähr, att hustro Gunborgh Pålssdotter haar såldt till länssman Anders Olsson Drake twenne små hafwande stallar uti Häste för een halff tunna korn den tijden hon ägde hemmanett Undrom, huar under dee hörde som Joon Persson åboor, och enär Joon hemmanett på frijheet optogh, så nöth han sådan frijheet derpå som jorden och hussen finnes häfdade till, huartill och kommer [*fol. 23r*] att bemelte stallar icke till någon privatz nytta, utan till Kongl. Maij:ttz och cronones länzmans hemman opphandlade äre. Huarföre pröfwes skiähligt, att samma stallar framgeent må höra och lyda till länssmans hemmanett i Häste.

7. Larss Jonsson i Näsett beswärade sigh eij niutha i skogh och marck sitt hemmans afdelte äghor, opwijsandes tingzrättens resolution aff den 11 novembris a:o 1673, lydandes att sexmän skola ransaka der om och emellan grannarna skiffta, huilcka dijt waritt och betyga dem

blifwa förlijchte, (men ingen skrifft oprättat) efftersom för gammaltt warit, nembl. att Larss Jonssons hemman skall wara rådande sunnan wäghen till Aspåhs wid älfwen och twå wästergårdar på norra sijdan, tillijka medh twå östergårdarne effter gambla märckien, deth Joon Mickelsson i Krokum, som der bodt, betygar, och oppgifwer een doom aff den 21 maij 1669, som dömmer ifrå Larsses hemman Långemyhran, Moomyhran och Dahlemyhran, huarmed Larss är tilfredz, men prætenderer på Stugumodrole, belägit strax sunnan wäghen.

Håkan Enarsson som boor på wästre sijdan, insinuerade ett pergamentzbreeff de dato Rödöön 1549, aff innehåld att Uhne Kettelsson och Henrich Kiettelsson hafwer såldt halfwa Stugumohn till Håkan Olsson för fyra jemptska m:k. Bem:te Kettels söner berättas hafwa bodt i Sillie by. Joon Michelsson berättade att bäggie Wästergårdarne Stugumohn half huardera brukatt, förmenandes att andra Wästgården måtte hafwa breeff på halfwa Stugumohn.

Såsom gamble skogzmärckien och skillnad betyges finnas emellan Larss Jonssons och dee andra grannarnas skogh och slått i Nässe, och tingzdommen den 11 novembris 1673 förordnar sexmän, tree å huardera sijdan, att ransaka der effter, och dhem emillan skiffta, så förblifwer rätten dermedh, att dee [*fol. 23v*] skillnader och märckien nogha opsökia, och oprätta der öfwer een skrifft som för rätten sedan skall wijsas, och blifwer partterne till rättelsse. Huad Stugumohn widkommer, så befins den halff wara såld till Håkan Olsson i Nässe a:o 1549, huar wid rätten stadnar. Och den andra Wästergården åligger bewijssa med huad rätt han halfwa Stugumohn brukar.

8. Ryttmestaren wälb. Mag. Gab. Willenssens påminte skriffteligen på höstetingett, anhänge-ige prætention på een slåttlägde aff tree lass undan Rödööns gården, som är beläghen i Häste, och sahl. herr Erichz änkia, hustro Margetta, förpantatt till Joon Olsson i Tiäln för tijo richzdal. och Joon förmeente få sina penningar igen af Edfast i Bye effter giordt afftahl. Edfast sade deth sigh swårtt falla, efftersom ryttmestaren föregifwer att halfwa Rödööns gården hörer Kongl. Maij:tt och cronan till, der doch han heela gården aff factoren Magnus Blix kiöpt, uthfästandes sigh willia gifwa Joon nije dal. silf:rm:tt ighen som Joon gaff honom för ett panttänge i Rehn. Joon berättade vice häradtzhöfdingen Knuth Ingellsson befallt så skee skulle.

Alldenstundh Joon Olssons innehafda tree lass slåttlägde i Häste för tijo richzdaler ifrå a:o 1675 hafwer af ålder hördt Rödöns gården till, så lägges och samma lägde effter Kongl. Maij:ttz jordeplacater under gambla bohlstad Rödööns gården igen utan lössn, och der Joon Olsson icke är nögd medh nijo dal. silf:rmynt som Edfast Halfwarsson i Byy will restituera, så må han sökia honom competenter som han bäst gitter.

9. Om Siggierdsmyhran kan intett wijdare företaghas, än som opskåfzdomen aff den 28 november 1684 förmåhr, så wijda påberopade gambla breeff och 1672 åhrs doom öfwer [*fol. 24r*] Månss Jönsson, som samma Siggiärdzmyhra olåfligen slagitt, icke wid handen ähre.

10. Sedan huad prætention widhkommer som herr ryttmästaren på några äghor som bardberaren m:r Oluff Wulff under sitt hemman i Wijke innehafwer, så kan den saken icke heller til sluth ventileras, emädan mest. Oluff ähr förlängst bårtrest och hustrun siuker, och dy kan ingen rättelsse ehrnås, quo iure han dee twistige äghor possidera.

11. Östen Håkansson opbiuder första gånghen sin swäärfaders Erich Olssons hemman å 2 ½ tunland i Lundh, att betala gårdzens gäldh och skuldh som merndels skiett ähr, och kan sees aff Mickell Jonssons qvittens den 20 feb. 1682.

12. Mårten Jonsson opbiuder förste gånghen Tohmas Pederssons och hustro Lucia Tårckelsdotters odalshemman i Nygården i Aspås sochn om fyra tunland för 97 d:r 16 öre silfwermyntt, warandes Mårten och Tomas till andra och tredie ledh skylde.

13. Larss Ersson i Faxnälden opbödh första gånghen sitt fadershemman, inbördatt aff sine syskon.

14. Anders Pedersson i Wajmon opbiuder tredie gånghen Waimogården aff fyra tunland, inbördatt aff sine syskon för 100:de dal. silf:rm:tt oklandratt.

15. Nillss Bengtsson i Undrom opbiuder förste gånghen Anders Olssons och des syskons hemman i Wijke för 172 dal. 16 öre silf:rm:tt, warandes köparen med sälliarena till tredie ledh. [*fol. 24v*]

16. Effterskrefne insinuerade sine lagbudne köpeskriffter, som utan klander lagståndne äre, och dy bewilliades dem der å laga fångzbreeff.

Joon Olufson i Kiäln på fadershemmanett i Häste, af sine syskon inbördatt.

Larss Ersson ifrå Wehrmon och Oluff Jonsson ifrå Faxnälden giort jordebythe sålledes, att Larss behåller Olufz hemman i Faxnälden, och Oluff der emoth Smedzåhss hemmanett, som Larss genom arff deelss tilfallit ähr.

Jöran Nillson aff sine swågrar inbördatt hemmanett Tängh om 4 ½ tunlandh.

Erich Olsson i Tungården aff Chrestopher Anderson Blix dess odalzgårdh i Undrom för 82 r.d:r à 6 m:k silfwermyntt, som skedde den 3 maij 1664.

Peder Olsson i Kiänåsen opbiuder andra gången Oluff Olssons och des syskons hemman i Landsom, warandes köparens hustro sälliarens syster.

Ting den 19 och 20 oktober 1685

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, fol. 92v – 97v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3472, fol. 379r – 384r, RA.

Anno 1685 d. 19 och 20 october hölltz lagha tingh medh allmoghen aff Rödööns tinglagh, præsente prætore och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Larss Erichsson i Faxnälden
Nillss Pedersson i Biertte	Gunnar Enarsson i Sellie
Erich Olsson i Träthgiähl	Siuhl Enarsson i Sehm
Oluff Andersson i Wijke	Joon Olsson i Dwärsätt
Erich Jonsson i Sätther	Jöran Nillsson i Tägn
Månss Olsson i Lijen	Jöns Mickellson i Nygårdh

1. Dato publicerades och påmintes om förra Kongl. Placater.

2. Oluff Pedersson i Hägra angafs hafwa första stoorböndagen [*fol. 93r*] fördt giärdzlestöör förr än han gick till kyrckian, huar till han beiakade och föregaf sigh allenast ett och ett halfft lass ett lijtet stycke ifrå gården förde, som betygades sant wara.

Såsom Kongl. Maij:ttz stoorböndagz placat biuder allom att afhålla sigh i dee dagar ifrå alla werdzlighe sysslor, och Oluff Pedersson lijkawäll fördt stöör. Och så wijda han gudz-

tiensten där af icke hafwer försummat, så considereres hans fehl där uti som simpelt sabbatzbrått, och plichtar altså tree m:k på högha öfwerheetenes nådige behagh.

3. Swäntienaren Claes Pijlfält angafs tillijka medh hofslagaren Jöran Meijer förste stoorböndaghen försummat gudztiensten, huar till Pijhlfelt intet neka kunde, föregifwandes sigh seent om afftonen komma heem ifrå Lijtt, och gårdzfolckett icke wächte sigh upp och sade till, enär dee gingo till kyrckian, möthandes dem wid åtherkombsten på giärdet och ärnat gå till kyrckian. Hofslagaren Meijer föregaf sigh wara befalt att gå till Lijtth att botha ryttarens Johan Holländers häst, deth han giorde, och kom seent tilbaka till quarteeret i Issmon, och att predijkan blef tijdigh, och mötte kyrckfolckett då dee ifrå kyrckian kommo.

Såsom Claes Pijlfält och Jöran Meijer utan laga förfall hafwa försummat gudztiensten på första stoorböndaghen innewarande åår, altså, till underdånigt föllie af Kongl. Maij:ttz stoorböndagz placat, plichta huar för sigh derföre fyrattijo m:k.

4. Erich Larsson i Lansom kärade till sin swågher Oluff Jonsson i Lansom för deth han intett will hålla sitt giorde kööp om sin hustrus Anna Steensdotters jordepartt i Lansom för 22 d:r 16 öre s.m:t, och för femb åhr sedan effter afftahl fått 11 d:r 8 öre dito. Een systerpartt haar han och kiöpt af sin swågher Peder Aronsson, des hustrus Ingeborgh Steensdotters anpartt för 22 d:r 16 öre s.m:t, [*fol. 93v*] som han betalt haar, warandes altså om den fierde systrans Ablun Steensdotters andehl i hemmanett köpslagatt och handlatt. Huartill Oluff Jonsson swarade, att han wäll sin hustrus fierdepartt försålt och halfwa penningar bekommit, men så wijda sin hustru syster Märitt Steensdotter är dödh blefwen, will han ryggia sitt kööp, och intett låtha honom såsom en obördigh komma till hemmanett. Erich Larsson ägde ett barn medh Märitt, som i tree eller fyra månader läfde effter modhran.

Alldenstundh Erich Larsson under ächtenskapet medh hustro Märitt Steensdotter hafwer des systers hustru Anna Steensdotters jordepartt i fadershemmanett Lansom sigh tillhandlat för 22 d:r 16 öre s.m:t och halfwa penninghar til mannen Oluff Jonsson betallt, som han tilstår. Sedan haf:r han och inlöst Peder Aronssons hustrus Ingeborgh Steensdotters andehl och odalzpartt i bemelte Lansom för 22 d:r 16 öre, warandes altså den 4:de systerpartten som Ablun Steensdotter tillkommer oinbördat och olöst.

Och ehuruwäll Erich Larssons hustru Märitt är genom döden afgången, så hafwa dee lijkawäll aflatt barn tilsammans som öfwerläfde modren och fadren altså ärfde sitt barn icke mindre i deth fasta änn deth lösa, och derföre är Erich Larsson effter 29 cap. Jordabalcken landzlagen först ägande till twå dehlar aff deth som under ächtenskapet inlöstes och sedan ärfwer han i deth öfriga sitt barn. Altfördenskuldh dömmes Oluff Jonssons prætension i deth måhlet obefogatt och af intet wärdhe.

5. Oluff Jonsson i Undrom kärade till Karin Olssdotter för deth hon pass een månadt för Michaelis stadt sigh i åhrstienst, och sedan tagit tienst hoos Peder Olsson i Hufwellswijken, huar till hon eij neka kunde.

Såsom Karin Olssdotter haar i lagligh tijdh städt sigh i tienst [*fol. 94r*] hoos Oluff Jonsson i Undrom och sedan hoos Peder i Hufwullswijken, altså skall hon effter Kongl. legojons stadgans 4:de punct blifwa hoos Oluf Jonsson och straffas derföre medh een åårs löön eller arbette der före.

6. Anders Larsson Wallman fodrade aff Joon Michellsson i Krokum tree dal. silfwermynt som restera på detta åhretz dränglöön, huar emoth exciperades, att han een månadt absenterade sigh, och hoos andra arbetade, och rester eij mehra än twå dal. s.m:t. Wallman föregaf sigh tient uth fyllest sin antagne twå åårs tienst, nembl. ifrå junij 1683 till dito 1685, och dy söker huad som derpå rester, och att Joon låfwade sigh 1685 ett paar skoor, därtill Joon nekar.

Joon Michellsson föregaf sigh gifwa Anders twå richzdaler för deth han tiente för drängh i förstonne till des han inskrifwin blef, huartill Anders nekar och berättar sigh för första åhrett i dränglöön fått 4 ½ d:r silfwermyntt.

Emädan som swäntiänaren Anders Larsson Wallman haar stadt sigh till drängh hoos Joon Michellsson i Krokum in junio 1683 att niuta första årett 4 ½ d:r s.m:t och det andra sex dal. dito myntt, och bäggie ååren tiennt, förståendes ifrå den tijden han i tiensten kom. Altså finner rätten skiäligt, att Joon Michelson skall betahla till Anders huad som bewijsas kan på senare åhrett innestå och restera. Och efftersom Wallman intett kan bewijsa det Joon sig låfwat ett paar skoor deth åhrett, så kan rätten honom icke därutinnan bijfalla, utan Joon Mickelsson dömmes derifrå frij och okrafd.

7. Joon Mickellsson i Krokum tiltaltes för deth han förledne åår skall hafwa undandölt tijonden aff hafran. Rp. Att han deth intett giordt, utan låtitt aff sexman Oluff Jonsson i Krogzgården räckna, och fans een skyhl till cronan och een till pastorem. Och efftersom ingen hafra i sochnen och på längden war, så skall den icke opförd blifwa, hafwandes lijkawäll medh sigh [*fol. 94v*] till kyrckherbergett i ställe för fyra kannor hafra, tree kannor korn i een särdelles påssa, och deth för rectore mag. Anzenio angifwit, som skall budit deth och slå i tunnan, emädan som ingen hafra är opfördh. Peder Ersson i Nygården berättade honom wäll säija sig särskilt korn hafwa för hafran, men enär han lefrerte kornet, giorde deth icke fyllest, och dy måste han bristen fylla af deth samma. Länssman Jonas Kuuth betygade sigh intet höra Joon tahla om någon hafra för rectore, men Joon begärte dilation att skaffa sigh fulla skiähl, att hafwa hafran för tijonde rächnaren angifwit, iembwäll och i kyrckherberget, som honom förunthes.

8. Ryttar Larss Hansson i Backen angaf Pär Olsson i Lanssom hafwa undan cronhemmanett ib:m som han åboor ett myhrängh om åtta lass höö pantewijs, begärandes det under cronhemmanet ighen. Huaremoth opwijstes Joon Jonssons i Backen skrifft af den 17 martij a:o 1651, som lyder att han för femb richzdaler sålt till Oluff Jonsson i Lanssom een lijten myhra om tree gålfslätt, som kallas Ååmyra, såsom och een åhs att rödia op, sigh till goda. Peder Olsson förmente att åssen så snart hörer Lanssom som Backskogen till.

Alldenstundh Ååmyran är såldh den 17 martij 1651 frå Joon Jonssons hemman i Backen till Oluff Jonsson i Lanssom, tillijka medh een åhss till rydningzlandh för femb richzdaler, altså lägges Ååmyran och rydningen effter Kongl. Maij:tts jordeplacat till förra bohlstad Backen ighen. Och efftersom Kongl. Maij:ttz resolution de 10 martij innewarande åår 1685 tillåter att sådann kiöpte äghor skohla åtherlösas, huarföre till underdånigst föllie der af böör Peder Olsson få sin swärfaders Oluff Jonssons utgifne fem richzdaler à 6 m:k s.m:t.

9. Nillss Larsson i Smedzåssen kärade till sin moders syster Märitt Nillssdotter för deth hon intett effter afftahl [*fol. 95r*] uti gode mäns närwaru den 21 maij 1684 will taga sina jordepenningar, som är 18 d:r 24 öre s.m:t, med der afgående intresse, utan som förr bruka åker och ängh som gården tilhörer utan skatt. Där emoth hon opwiste een sin broders Oluff Nillssons skrifft på sin andehl i hemmanet, skrifwit i Wången d. 11 februarij 1672 för åtta richzdaler een ortt och åtta skilling, som dåch af honom Oluff Nillsson i Röroos d. 27 decembris 1684 betygas aff ingen sanning bestå, der till troowärdige wittnen finnas. Uti den accorderade summan bestå Oluff Nillssons jordepartt 8 r.d:r 1 ortt 8 skill., i*d* e*st* [*som är*] 12 d:r 16 öre s.m:t, som af dee 18 d:r 24 öre kårtas och dragas böre.

Såsom Märitt Nillssdotter pröfwes intett mehra äga i sitt fadershemman i Smedzåssen än 6 d:r 8 öre s.m:t, förståendes så wijda hon intet får niuta sin broders Oluf Nillssons jordhepenningar däruti, som han d. 27 decembris 1684 i sin uthgifne skrifft med troowärdige wittnen betygar, altså måste Märitt Nillssdotter, som mindre rätt hafwer i hemmanett, effter

Kongl. resolutioner låta sig lösa uth med 6 d:r 8 öre, och Oluff Nillssons jordepartt tolff dal. 16 öre heemfaller Kongl. Maij:tt och cronan, såsom annan förfallen caduc [*gods som konfiskerats av kronan*], dem Nillss Larsson måtte betahla.

10. Nillss Jonsson i Kienåssen beswärade sigh öfwer sin granne Peder Olsson ib:m för deth han sine swijn instängt utan någon ordsaak, och enär sin hustru kom och wille taga dem igen, henne i samma huus instängt, derest hon war till des hennes flicka kom och dörren opläth. Rp. Att hans swijn giortt skada på sin rågh och kåhl, och dy nödgatz stängia dem in, och läth Nillss hustru deth wetta, och enär hon kom, brukade hon elack mun och gick att taga sina swijn igen, deth han icke wille tillåta förr än skadan wore sedder, deth hon icke achtade, uthan brukade elack mundh. Derföre drogh han ighen dörren och hon war där inne een lijten stundh, och som förr war [*fol. 95v*] fuhl i mund, dåch opläth han dörren och hon körde sina swijn olåfwandes heem.

Peder Olssons drängh Pär Ersson berättade, att Nillss Jonssons hustru kom effter swijnen och deelade medh Pär och sade deth han icke må göra sigh till capiten öfwer alla swijn, och att hon gick att taga sine swijn uth, deth Pehr intett wille tillåta förr än skadan wore besedt, men hon gick lijkwäll i huset effter dem, och han drogh dörren igen och kom strax till kornladun, och hon strax dereffter körde bortt med swijnen. Nillss sade sin dåtter wara och der i gården och dören oplåtha.

Såsom Sweriges lagh tillåther enom annars creatur och fää af sina ägor intaga och inwräka, deth Peder Olsson på sin enskylte äghor giordt, dy kan Peder Olsson för deth han Nillss Jonssons swijn inwrächt icke wara strafwärdigh, utan Nillss Jonssons hustru Ablun Olssdåtter, som olåfwandes swijnen igentagitt, skall böta effter 10 cap. Byggningzbalcken L.L. tree m:k, och gällde åther all bewijsslig skada.

11. Ryttmestar wälb. Mag. Gab. Willenssens angaf hurusom Göhlzgården är lagder under Rödööns gården för någon tijdh sedan, och een dehl heller ett tunland der af possideres och innehafwes af mester Oluff Lorenttz Wulff i Wijken under des hemman, begärandes wetta qvo iure han deth possiderer, huartill swarades att gambla breef som därom warit äre genom wådeldh förkombne och opbrände. Men lijka wäll är kunnigt, att een systerdehl aff Gölzhemmanett intet uthlöstes, utan under danske regementett försåld till Wijken, effter gammall härmelsse. Opwijsandes en attest deröfwer af den 8 aug. 1685, gifwen aff Oluff Larsson i By, Swen Pedersson i Dwärsäther och Mattis Persson i Undrom, lydandes att den slått som ligger widh Rödööns gården, hafwer af ålder waritt aff Wijkemannen häfdatt och brukatt uti deras fäders tijdh, som dee aff sina fäder hördt hafwa. Ryttmestaren [*fol. 96r*] opwijste under laghmans Peder Classons attest d. 25 octobris a:o 1661, af innehåld, att Rödööns gården och Göhlsgården medelst arf och syskons skiffte under danske regementett blefwe sönderdeelte. Joon Mickellson i Krokum berättar sigh minnas för sextijo åår sedan att een bagge, [*norrman*] benämbd Pähr, såth på Lillgården, och war alt een slächtlinea i Rödönsgården, Göhls och Wijke. Effter honom såth des dotter Britta Persdotter på een dehl af Lillgården, som hon possiderade till des hennes man hofslagar Lodvoijk Hällman blef till böther fält, då den såldes till mester Oluff, tillijka medh Pehr Larssons och hans syster Anna Larssdotter, som är 2 ⅓ tunl., som deras fader Larss Kiehlsson åbodt hafwer, för 50 r.d:r, huaraf Lodvijk på sin hustrus Britta Perssdotters wägnar fått 9 r.d:r, och sedhan för några huuss förbättrande till 5 r.d:r 2 ortt, och 18 skill. som dombrefwet d. 21 october a:o 1671 uthwijser.

Mattis Persson i Undrom, om sina åttatijo åår, examinerades och berättade att Bagg Pär bodde på Lillgården som hans hustrus Gölus arf war, och att han hade twå döttrar, Britta och Kerstin, wettandes intett huru skatten utgiordes. Brita hade sin rätt der i och såth med sin man Lodwijk i Wijke först och hon sedan i några åår. Kerstin sålde sin dehl pass 30 åår sedan till

Larss Larsson i Wijke som war hennes syskonebarn. M:r Olufz hustru föregaf att Larss i Wijke war bördigh till Göhls och Lillgården, och icke h:r Erich som den kiöpte.

Oluff Larsson, om sina sextijo åår, hafwer på 40 åhr bodt i byhn, berättar att omtalde slått i dee åren haar legatt under Wijke, och där skattat, deth Mattis och betygar.

Sven Persson i Twärsäther, om sine siuttijo åår, berättar sigh eij annat minnas är att Lillgårdz äghor lydt under Wijke, och att Lars Larssons änkia Kerstin Henricksdotter, som nu giffter är medh Carll Siuhlsson i Fanbyen, för sigh sagt att hennes man samma jord inlöst. Hustru Kerstin berättade sigh för trättijo åår sedan blifwa [*fol. 96v*] gifft till Wijke medh Larss Larsson, och då war jorden ifrå Giölsgården, som kallas Lillgården, under Wijke af Larss Kiehlsson, Larss Larssons fader, af des syster kiöpt, wettandes intett enär deth skedde.

Summa är att ingen mins enär Lillgården lades ifrå Göhlzgården, eij heller att någhon skatt är aff Lillgården giord, utan folgt Wijke, fast änn een eller annan sutitt där. Till större wissheet är nödigt att dee äldste jordeböcker blifwa öfwersedde om Lillgården någonstanttz i jordeböckerne fins, i medler tijdh opskiuthes saken.

12. Kånan Emfre Jönssdotter påstår att Månss Pedersson ifrå Råssbohl är barnfaderen och sigh häfdatt i pingestweckan 1684, och corporal Chrestopher Pijhlfält sedermehra Johannis tijdh, som deth tilstår. Barnet föddes fiortton daghar effter Kyndersmässo sidstleden, warandes ifrå pingest 1684 till fiortton dagar effter Kindersmäss 38 weckor. Joon Mickellsson i Krokum, i huars tienst Månss war, nekar, äfwen som på wåhrtinget, till hans flycht wållande warit. Erick Gunnarson i Öhne opwijste Mosses Andersson Lundz, länssman Anders Ersson Bångz och Månss Nillssons i Wijken attest af d. 16 hiuius, att Erich tilsagt Joon att han skulle skaffa sin drängh tilbaka åth näste tingh heller swara för hans gärning. Oluff Jönsson i Nygård, som fölgde samma gångh Joon Mickellson, berättade att Månss ifrå Medstugan hielpte Joons lass fortt enär giordes behoff och fick sin spijssningh.

Såsom bewijssligit är, att Månss Persson haar olåflig beblandelsse hafft medh Emfre Jönssdotter, och barnet är nu i tijonde månaden födt, så plichte han effter 3 capitlett Giftmåhlabalcken L.L. med sina 40 m:k och Emfre effter praxin 20 m:k. Och efftersom corporal Chrestopher [*fol. 97r*] Pijhlfält henne häfdat sedan hon war af Månss hafwande blefwen, plichtar han allenast såsom för een annan kåna tree m:k, och Emfres straff fördubblas och blifwer fyrattijo m:k.

Joon Mickellsson i Krokum, som icke allenast af länssman bleff förbuden att tagha Månss med sigh till Norie, utan och aff nämbdeman Erich Gunnarsson i Öhne uti Medstugan effter troowärdigh attest tilsagd icke släppa drängen bårtt, medh mindre han wille swara till hans brått, och han lijka wäll i sitt brödh honom öfwer fjället hafft och icke hijt skaffatt, altderföre fins han plichtigh att uthläggia böthespenningarna för Månss och forderl. så laga att han kan komma tilbaka, så frampt han icke will undergå laga räfst.

13. Mårten Jonsson i Lägden opbiuder andra gången hust. Luci Tårckellsdotters hemman Nygård i Aspåhs sochn om 4 tunl. för 97 d:r 16 öre s.m:t, deth han inbördar.

14. Nillss Bengtsson opbiuder andra gången Anders Olssons faders hemman i Wijke för 172 d:r 16 öre s.m:t, som han inbördar.

15. Peder Olsson i Kiänåssen opbiuder tredie gången Oluff Olssons faders hemman i Lanssom af 3 tunlandh, huartill han bördigh är.

16. Tolfmanna syhnen emellan Undrom och Kiänåhsman betygade nämbden effter 26 cap. Byggningzbalcken L.L. sig effter bästa förstånd och sambwette medh oprächte fingher uthransakatt och dömbdt wara deras rätta rå och skildnatt ifrå Sandholmen till Böhlesfurun,

der ifrå till een furu wid Dogzsiökärnen, och sedan till een oprest hälla, (som præsumeres och förmenas heeta Handskhälla) derifrå till håhlfurun och steenmärckiett därwid med hiertestehn heller wijsare, och sex mindre stenar där omkring [*fol. 97v*] lagde, som sielfwa råbrefwett widlyfftigare uthwijser, och Undrombz man som succumberade [*förlorade*], skyldigh betahla syhnen.

Extraordinarie ting den 14 januari 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, fol. 144r – 146v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3473, fol. 247r – 249v, RA.

Anno 1686 den 14 januarij höltz extraordin. tingh uti Rödöön, närwarande befallningzmann wälbet:de Jonas Wargh och desse såtho i nämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Larss Erson i Faxnälden
Nillss Pedersson i Biertte	Erich Olsson i Träthgiähl
Månss Olsson i Lien	Jöns Michelsson i Nygårdh
Siuhl Enarsson i Sehm	Jöran Nillsson i Täghn
Oloff Andersson i Wijke	Olof Jonsson i Krogzgårdh
Chrestier Nillson i Gräffte	Olof Larsson i Byhn

Dato förekom frambledne ryttarens Erick Ingebrächtsons änckia hustro Gölu Olufzdotter ifrå Lundsiöön, gifwandes skrifftelligen tillkänna, hurusom trumpetaren Jurgen Linn nyligen sin mann dödat, och sedan hurusom fältskärerne dess döda kropp sigh owitterligit opskuritt, som henne och barnen högeligen går till hiärtatt, anhållandes att dee som sådant bedrifwit, må komma till sin behörige hämbd. Trumpetaren Jurgen Linn bekände sigh slå Erich Ingebrächtson twenne öhrfijhlar, efftersom han kallade sigh tiggiare och, salva venia [*ursäkta språkbruket*] fitta, enär Joon Olsson i Kiälen badh trumpetaren wara wittne till deth han kallade Joon Olssons mågh Stehn Olsson i Rehn skiälm och förrädare, och att Joon och den döde träthade och kijfwade sins emillan heela daghen. Huar öf:r Joon Olsson sigh förklarade sålledes, att trumpetaren och Erich Ingebrächtson kommo till sin gårdh i Häste om Tohmesmässdagz morgon, och blefwo der sittiande och fingho een kanna öhl, och sedan några kiöpt i länssmanns gården, efftersom Joon bedit dem gåå till kyrckian, och under gudztienstens påstående, intet wehlat dem mehra låta bekomma, doch om afftonen gifwit dem några stoop, under huilken tijdh dee taltes widh om arff och annat, emädan som dee wore swåghrar, i dhet Erich hade Joons syster till hustru, men ingendhera [*fol. 144v*] rörde den andra eller trätade, utan som wänner om ett och annat talade, doch sade Erich, att Joons mågh Stehn i Rehn är een skielm, huarpå Joon togh trumpetaren till wittne, säijandes om sin mågh woro skiälm, så är iagh lijkawäll den iag är, hörandes Erich kalla Jörghen fitta, och förbrådde honom sigh köpt öol i länssmanns gården för hans quota och gifwit honom maath, huaraf deras trätha mehr och meera öktes.

Trumpetaren berättade deth Joon stötte Erich för bröstett, och Erich, då han skulle gå ifrå bordet, slagit Joon öfwer armen, huar till Joon alldeles nekade, förgifwandes sigh ingen trätha medh honom hafwa, och ingendera den andra till dhet ringaste rörde. Jurgen sade att Joon stötte allenast Erich ifrå sigh, men Joon nekar och der till. Bäggie berätta att inga flera manfolck än desse och den döde warit tilstädes, utan Joon Olssons dotter Karin, om sina tiugu åhr, och tuenne legopijghor, Ingeborgh Olssdotter, om sina tiugutuå åhr, ifrå Aspåhs sochn och Nässet, och Marin Erssdotter, på sitt fembtonde åhr.

Joon Olsson berättade dhet trumpetaren slogh Erich Ingebrechson först, att blodh rann uhr näsan, och een stund der effter kommo dee tilsammans på gålfwet, huarmedh Erich kom på gålfwet liggiande. Trumpetaren föregaf att Erich kijfwade på sigh om ett bordh som hann honom gifwit, förbråendes honom dhet mångastädz opätitt, hafwandes een knijf i handen, dhen han kastade på bordet, och stegh opp och togh Joon i axlan, huarmedh reste Joon sigh upp, men honom intett rörde, och Erich i dryckenskap sigh förbij till sätett widh spijsellen, dher trumpetaren såth, och till äfwentyrs stötte han sigh emoot säthett, och föll dermedh neder, huar till Joon ochså nekar.

Efftersom inga manfolck woro tillstädes, så aflade Ingeborgh Olufsdotter sin eedh å book, och berättade som föllier. Att hon war allenast inne om middagen till måhltijdz, och då kijfwade ingen, men enär hon kom inn om afftonen, pass half mörkt, hörde hon Erich Ingebrächtson kalla Jurgen Linn fitta, huaröfwer hann [*fol. 145r*] wredgades, och wid dhet samma gick denne till badstufwan, och kommande tilbaka, såth Erich wid bordzändan och blödde näseblodh, förtrytandes sigh fått hugg för ingen sin skulld, och enär bloden stillade sigh, badh han pijgorne kasta aska der på, som och skedde, och han gick fram på gålfwet till trumpetaren, och ytterligare förtröth sigh fått hugg, oachtatt han köpt öhl för trumpetaren. Och trumpetaren sade sigh wara een officerare, dertill Erich nekade, och trumpetaren sade, iag är iu så godh som een corporal, då Erich sade, märafitta, då Jörgen slogh Erich tuå öhrfijlar wist, och denne Ingeborgh språngh åth wegztrappan, och enär hon wände sigh, lågh Erich på gålfwet, och Jörgen sade sigh skola sparcka honom, så at himmelen skulle lysa genom hans tänder, och spiernade [*sparkade*] een gångh, wettandes intet om dhet togh i ansichtett eller i halssen, och Joon Olson badh Jurgen låta blifwa Erich, och läggia hyende [*kudde*] under hans hufwud, efftersom han måtte sombnat, dhet Jurgen giorde, huar med dee gingo uth och Joon Olsson åkade heem till sin andra gårdh i Kiälen, då Erich snyfftade tuå eller tree gångher och rychte opp axlarna och ryggen, men intet talte.

Dermed kom Jurgen inn och ruskade på Erich och sade, iagh troor att han är dödh, slåendes litet watn på hans ansichte, och enär han intet rördes och quicknade, sade han, tolde du eij mehra, så må och iagh sättia lijfwet till, bediandes pijghorne gå och läggia sigh i länssmans gården, dijt dee gingo, och för länssmann berättade huad skiett war, då han sände sin drängh och någhra hållbönder dijth, att förnimma om så i sanningh war. I medler tijd går trumpetaren af och ann, och omsijder till länssmans gården, och der hoos att Joon och Erich som andra druckne män tråtallade [*tjatade*] om arf och gårdzhandellen, men intet rördt huar annan, meera wiste hon i saken intet berätta.

Länssmann Joon Olson Kuth berättar trumpetaren komma till sigh om afftonen, pass klåckan nije, och begärte leija een häst och suaratt, att inga hållhästar äre i synneheet tillstädes, och hoo weet huru tillstår i andra gården. Trumpetaren sade, haar iagh slagit ihähl honom, dhet haar een tyff och skiälm sagt, och sägher, skaffa migh [*fol. 145v*] häst heller töhr iag och brytha halssen af digh, men sachtade sigh sedan och gaf sigh någorlunda tillfredz. I medler tijdh giorde länssman budh till herr ryttmestaren wälb. Magnus Gabriell Willenssens och corporal Erland Jacobson, och blef trumpetaren af militar betiennte i högh ottemåål tagen i arrest uti länssmansgården Häste.

Marin Erssdåtter examinerades och förhördes, berättandes som föllier. Först att Joon Olsson och Erich Ingebrechtson småträtade om arf, och Erich sade Joon sigh något der på skyldigh wara, men Joon nekade och under något sambtahl, kallade Erich trumpetaren och Joon, fittor, dhet trumpetaren ijfrade och gaf honom några öhrfijlar. Een lijten stundh der effter sade Erich sigh födt Jörghen och gifwit dricka, och lijkawäll fått hugg, då Jörgen slogh honom andra gången några öhrfijlar, dragandes honom kring gålfwet och spiernade i hufwudet, och Joon Olson bad honom låta honom wara i fredh. Dhermed stegh Erich upp och satte sig på bäncken och blödde nässeblodh, och enär dhet opphörde, bad han pijgorne kasta aska på bloden, gåendes till spijsellen och förtröth dhet han sålledes fått hugg, då Jurgen sade

sigh wara een officerare och Erich suarade märafitta. Jurgen sade sigh wara så godh som een corporal. Rp. Een lortt. Dermed slogh Jörgen Erich twå eller tree öhrfijlar, så att Erich segnade till gålfwet och fick i Jurgens jacka och hade honom in moot gålfwet, och Jörgen sade sigh skola sparcka honom så att himmelen skulle lysa genom des tänder, och dermedh spiernade han een gångh baak i hufwudett eller baak i halssen. Erich snyfftade sedan een gångh eller twå, och lyfftade lijtet ryggen och axlarna. Joon bad Jörgen åther låta blifwa Erich, och dermedh körde han heem till Kiälen. Jörgen lade hyende under Erichz hufwud och följde Joon uth, och kommande inn ruskade han på Erich och sade, är han dödh, tagandes wattn och slår på honom, säijandes, dödde du af dhet där, och intett tolde meera, så må och iagh gifwa mitt lijf till.

Huilcket alt gafs trumpetaren widh handen, och han nekade sigh honom spiernat heller watn åkastatt [*fol. 146r*] och allenast sagt, om han icke får wara tillfredz skulle han slå Erich, och allenast een gångh slagit honom paar öhrfijlar, och efftersom Joon sagt dhet Erich plägar sålledes låssa såfwa, lagt hyende under dess hufwudh.

Herr ryttmestaren oppwijste feltskärernes mest. Oluf Lorenttz Wulf och mest. Jochim Krögers attestatum af d. 27 decembris sidstleden, huilcken lyder att mest. Jochim hafwer öpnat den dödas hufwud i mest. Olufz närwaru, och befunnit blodh emellan cerebellum och hiernan, och att hela cerebellum medh blodh genomlupen etc. och sluta, att döden är förordsakat af ett häfftigt fall på baakdeelen aff hufwudet, som attesten wijdare innehåller och uthwijser. Mest. Oluf war tillstädes och förklarade sigh den dödas kråpp intet röra, utan effter h:r ryttmestarens budh dijt reest, och sedt på mest. Jochims handterande, och tillijka med honom befunnit som attesten lyder. Herr ryttmestaren berättade sigh pålagt reghementtz-fältskären mest. Jochim öpna den dödas hufwud, så wida han oppwachtar ryttare compagniet och niuter des löhn, och in maiorem fidem bedit m:r Oluf föllia dijt medh såsom wittne.

Länssmann inlade een besichtningh på den dödas kråpp, lydandes att wänstra kinbeenet lijtet swullet, och rött ifrå kinbeenet opp till örat och håret, och något blodh under näsan och in i öratt, men när lijket blef rördt och wändt, gingo fläckiarne mestedeels bårtt.

Enär dager blef, följde länssmann ryttar corporalen Erland Jacobson Frijbergh till lijket och besågh dhet andra gången, och befunno att ofwanbe:de täckn än då syntes, men heela des rygg ifrå länderne war då alldeles blå, som bäggie tillstå och attesterat. Bönderna Mårten Jönsson i Sellie och Hemmingh Andersson i Trusta berätta sigh om natten i eldzliusset intet kunna see ryggen wara blå, och huad i attesten är skrifwit, berätta i sanningh wara.

Änkian lämbnade saken Gudi och höga öfwerheeten till afstraffande. [*fol. 146v*]

Nämbden togh saaken i noga betänckiande och enhälleligen slöto till fölliande.

Sentens. Ehuruwäll trumpetaren Jörgen Linn icke opsåthelligen kan pröfwas hafwa wehlat döda ryttaren Ingebrechtson, och han lijkawäll medelst brådom skilldnat af hans handawärkan och ingen annans är dödh blefwen och Jurgen Linn på färska geernig tagen, altså finner rätten skiäligt i förmågo af Gudz och Sweriges lagh Genesis 9:de p. Exod. 21, och 2:dra cap. Dråpmålabalken med willia landzlagen, att döma trumpetaren gifwa lijf för lijff. Sedan huad ryttar änkians hustro Gölu Olssdotters beswähr öfwer dhet fältskärerne mest. Oluf Lorenttz Wulf och mest. Jochim Kröger des sahl. mans hufwud oppskuritt, henne owitterligit, widkommer, så kan rätten dherutinnan denne gången intet dömma, emädan mest. Oluf föregifwer sigh intet den dödas kråpp [rört,] utan mest. Jochim, som icke tillstädes är, heemställandes lijfssaken i underdånigheet under högflåfl. Kongl. Swea hofrättz nådh och höghrättwijsse omdömme och äntellige resolution.

Ting den 29 och 30 april 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, fol. 184r – 189v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3473, fol. 285v – 290r, RA.

Anno 1686 d. 29 och 30 aprilis medh allmogen af Rödööns tinglagh, præsente prætore och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öne	Larss Ersson i Faxnälden
Nillss Pedersson i Bierte	Gumund Enarsson i Sillie
Erich Olsson i Träthgiähl	Siuhl Enarsson i Sehm
Oloff Andersson i Wijke	Joon Olsson i Duärsätt
Erich Jonsson i Säther	Jöran Nillsson i Tägn
Månss Olsson i Lijen	Jöns Mickellson i Nygårdh

1. Dato oplästes Kongl. Maij:tts placater, och påmintes ytterligare om skogzordningen och der på fölgde ordres. [*fol. 184v*]

2. Hustro Anna Jonsdotter ifrå Hägre angaf sigh under ächtenskap medh Olof Andersson betaltt tuänne åhrs resterande uthlagor för hemmannet af sine jordepenningar och förtient löön, nembl. till befallningzmann 10 r.d:r specie och 4 r.d:r dito till Joon Michellsson i Ugårdh för länthe penningar till chronones uthlagor. Sedan tagit sina arfjordpenningar i Duärsäther och uthlöst sin mans syster, hustro Lijfwa, uthur Hägra gården med sex r.d:r specie, der opå sonens Påhl Olssons attest d. 4 april 1681 opwistes, som styfsonen Anders Olsson henne förnekar. Jembwäll och med sin man aflatt 2:ne barn, een son Joon och een dåtter Lucia som fadren öfwerläfde, och lijkawäll will Anders intet låta henne uti dhet fasta någon rätt på deras wägnar niuta, anhållandes att få niuta huad Sweriges lagh förmår dherutinnan, huar till Anders Olsson swarade, att han erkänner sin styfmoder hustro Anna gamble syskonen uthlöst medh 15 dal. s.m:t, och i deth anseende såsom för interesse åhrligen niutitt 1 mäling till förrådh af gården, hafwandes hann effter sin faders dödh tient i gården fyra åhr för wallpoik och femb åhr för drängh och allenast maath och kläder fått, begärandes löhn för sin giorde tienst, huar emoth exciperades, att han i fem åår wallade boskapen och ingallunda förtiente mehra än kläder och maath. Men han påstår sigh wallat uti fyra åhr, warandes trätton åhr enär fadren dödde, och så snart han kom till manna, blef han tridieman, och modran måtte förestå hemmanet allena.

Anders föregifwer att sin fader då han trädde med henne i ächtenskap intett war skyldigh tuu åhrs uthlagor, huar till hustru Annas senare mann Swän Pedersson swarar och sägher sigh intett bewijs der på hafwa. Nämbdemän Erich Jonsson i Säther, Jöran Nillsson i Tägn och Joon Olsson i Duärsäther berätta dhem om jordepenningarne för tuå åhr sedan i sin närwaru wara förlijkte, att Anders skulle gifwa henne i ett för allt fembton dal. silf.m:t, och bruka een [*fol. 185r*] mähling åker till des penningarna betallas, huar till Anders jakade men sägher sigh förglömma sin giorde tienst uthan löhn.

Partterne förlijhtes inför rätten sålledes, att Anders Olsson skall i ett för allt gifwa sin styfmoder hustro Anna Jonsdotter 15 dal. s.m:t, och så längie penningarna ähre bårta och obetaltte, skall hon såsom till lego och interesse åhrligen niuta een half mäling åker, och Kårrmyran af tree lass ängh, huar öfwer dee inför rätten handhsträchtes tillijka medh hustro Annas mann Swän Pedersson.

3. Peder Nillsson i Byhn prætenderade arf effter sin swärmoder hustro Anna Olufsdotter i Kiänåsen utaf hustro Märitt Öndesdotter, berättandes sigh medh hennes son Peder Larsson för tuå åhr sedan i godhe mäns närwaru wara förlicht att bekomma 10 ½ dal. s.m:t, huar opå oprättades förlichningzskrifft, som icke wid handen ähr, som hustro Märett icke wijdare

disputerade, än att hon intett war tillstädes. Huilka effter något sambtahl inför rätten förlijktes sålledes, att hustro Märitt lofwade Peder Nillsson i ett för allt åtta dal. s.m:t och der medh wara skillde i deth måhlet, och gåfwo huar annan handh der opå.

4. Erich Persson på Kiälen prætenderade af Edfast Halfwarsson i Byhn ett fäboställe på Eede, föregifwandes sigh sedan stämbningen giordes wara derom förlijkte att bruka halfpartten huardera. Icke des mindre oppwijste Edfast befallningzmans Daniell Bertillsons böxlebreef på fäboställen Ede daterat d. 25 aprillis 1664, lydandes att Oloff Siuhlsson i Röste, Håkan Estensson i Böhle och Edfast Ersson i Kiälen a:o 1605 d. 28 feb. af landzherren Steen Bille böxlatt Edes afradzlandh för 12 skil:gh, och i huar landzherres tijdh låtta dhet förnya, huilket dee niutitt och intett fullgiortt, eij heller någon afradh sedan landet kom under Swerige giortt, dy togz dhet ifrå dem och lades till länsmanns hemman 1/3 dehl, Joon [*fol. 185v*] Olsson i Kiäln 1/3 dehl och Chrestopher Anderson i Byhn 1/3 dehl, och alla tree åhrligen gifwa i afradh 1 dal. 16 öre s.m:t, dhet gouverneuren herr Carll Sparre d. 31 martij 1665 confirmerat. Altså blifwer afradzlandett Ede under deras hemman reserverat, och wederbörande obligerade på höstetinget swara för afradzpenningarnas undandölliande.

5. Joon Anderson i Stoorgården berättar sigh medh Edfast Jonsson i Gräffte wara förlijcht att få sex dal. s.m:t för dee 7 ½ dal. s.m:t som hans swäärfader länt till Edfastz fader näst kommande Johannis, der till Edfast beiakade.

6. Olof Jonsson i Täghn angaf dhet een gåsse om sina sexston åhr, Peder Olsson ben:dh, utspridt och sagt, att hans fahrmoder och sin swärahust. Ingeborgh Olofsdotter hafwer några angelägne breef uthur een hans kijsta tagitt och förbrändt, nembl. bythesbreef på sin hustrus partt uti hemmannet Tägn till 33 r.d:r à 6 m:k, sampt tuå åhrs quittenser på hemmannetz uthlagor, iembwäll Hållbackz hemmannetz gårdzbreef som hon försåldt hafwer. Peder Olsson berättar att sin fahrmohr hust. Ingeborgh för sigh sagt sigh hafwa tagitt nyckellen åth Olofs skrijn och uhrtagitt några breef, och fått några deraf att opbränna, dhet han säger sigh göra emoth den försächran att han skulle blifwa hennes arfwinge i löst och fast och icke Olofs hustru som hennes dåtter ähr, huar till hustru Ingeborgh alldeles nekade, föregifwandes honom eij wara troende om något gått, emädan som han stullit een knijf i prästgården, och låtitt capplans herr Anders hustru den samma få för toback, och een skälla af Erich Olssons gieth i Träthgiähl. Peder tillstår sigh knijfwen olåfl. förledne winter tagitt, och låtitt herr Anders hustru, sin mathmohr den få. Han bekänner och sig tagitt gethskällan och den med kortt i Röste med gåssen Nills Håkansson bortspellat, därest ägaren den igenfått. Hustro Ingeborgh nekar enständigt sigh brefwen tagitt, och att Oloff [*fol. 186r*] på sin hustrus wägnar icke borde hafwa 33 r.d:r. Gunmund i Sillie och länssman Anders Olsson Drake hafwa warit på bythe och skrifft dem emillan oprättat, och sedan Olof blef gifft, har h:r Anders Rialinus, som tes hustrus förmyndare waritt, samma breef i gode mäns närwaru till Oluf lefreratt, huar ibland Jöran Nillsson i Tängn een war, som berättar sigh höra h:r Anders läsa dhet Olofs hustru ägdhe 33 r.d:r och några ören i Tängns gården. Gumund påminner sig att 30 r.d:r wore wist i brefwett fattade.

Effter något sambtahl till att förekomma all oenigheet och missförstånd partterne emillan, som sittia uti een gårdh och bruka halfua gården och hemmannet huar, blef så afftallat, att Olof Jonsson på sin hustrus Lucia Pedersdotters wägnar är rådande öfwer 33 r.d:rs wärde i gården, som är halfwa hemmannet, och hafwa macht uthlösa sin swärmoder hust. Ingeborgh Olufzdotter heller penningarne taga, emädan som nogsambt pröfwas att dee icke kunna förlijkas eller böra sittia tuå på gården. Lösser han henne uth, så böör han betalla Peder Aronson i Giärde sina jordepenningar i hemmannet, och der hon heela hemmannet behåller så betallar hon dem, huarmed dee i detta måhl skole åthskillde wara.

7. Oloff Jonsson i Smedzåsen insinuerade een sin supplique till hanns execll:s herr gouverneuren Lennart Ribbingh, huar uti han klagar dhet Erich Gunnarsson i Öhne uti 13 åhr hindrat honom ifrå fiskiepartten i Wapleåhn han är berättigat till medelst een tuärtappa, huilckett hans excell:s till laga undersökningh och decision remitterat, opwijsandes Olof een förlijkningh giord d. 20 augusti 1655, lydandes att Öhne man skulle behålla 1/7 dehl i fiskie och byggia 1/7 i bron och Faxneld man med Smedzåsen 6/7 delar och broon der effter byggia. Huartill swarades att samma förlijkningh alldrigh effterläfdes, utan Öhne man effter een resolution på laga tingh d. 25 octob. 1652 för sitt landh och strandh i meddiupet bygdt och Faxnäldan på andra sijdan mitt emoth, och sålledes täppa igen älfwen, efftersom ingendera [*fol. 186v*] som ofwanföre boende äre någon taxa och afrad göra, utan Öhne och Faxnälden åhrligen 1 ½ dal. s.m:t, räckiandes Smedzåhs skogh och äghor intet till fiskiett, utan råmärkiett och skillnan är ett gått stycke ofwanföre, och intet kan någon fiskiewåhn ofuanföre, som pröfwat är, till gangs brukas. Härom berättar Larss Ersson i Faxnälden wara åthskillige gamble breef, som han icke haar tillstädes, efftersom han intet tilsagd eller stämbd är. Älfwen intygas af ålder wara igentäpt och offta klandrat af Offerdahlsbona, men intet wärkat efftersom så af ålder waritt, och dee derföre intet skatta eller afradzlagde äre.

Partterne förenthes sålledes, att Erich Gunnarsson i Öhne cederer till Oloff Jonsson i Smedzåssen 1/3 partt af sin halfwa dehl i Wapelfiskie, så i stängslan heller tuärtäppan som i sielfwa notwarpet nedanföre, som är 1/6 emoot Faxnäldzboerne. Där emoth tillåter Olof Jonson Erich Gunnarsson 1/3 dehl af sin partt och rättigheet ofwanföre i elfwan, altt till Faxnäldzbrohn, förutan warpet hardt utanföre som Faxnälden tilkommer, alldeles effter laggiorde sluth emellan Faxnäldz och Smedzåhs man, huar under lyder skiäldra fiskie, som och kan byggias och stängias, och skall Olof Jonsson åhrl. betalla 1/6 af afradztaxan och Erich Gunnarsson 2/6 eller 1/3, och Faxnälden den andra halfpartten, görandes dermedh begynnelsse innewarande åår 1686 och så framgeent, försäkrandes Olof att sin granne Nillss Larsson i Smedzåsen, intett derpå klandra skall, utan med dhet som giortt ähr wara nögd, huaröfwer dee handsloges och wore wähl förlichte.

8. Herr ryttmäster wälb. Magnus G. Willenssens oppwijste sin förra landbondes Peder Erssons på Rödööns gården försächringh att fullgöra åtherstående byggnad strax effter wåhrandan heller swara till tijdspilla och skadestånd dubbelt att betalla och lijkawäll fullgöra arbetett, nembl. ett halff fähuus [*fol. 187r*] dugligitt och h:r ryttmästeren dhet andra halfwa.

2. Oprätta källaren på gården med båttnen, dörr och lååss, tillijka medh gången.

3. Färdigtäckia den wästra stufwan försuarligen, daterat d. 28 april 1686, dhet pastor herr Lars Reslerus, och munsterskrif:n Beniamin von Huedstroph verificerat, och till större säkerheet i protocollet infördt blef.

9. Gunnar Jacobsson i Duärsätt tilltaltes för dhet han intet bebygdt optagne chronegårdh ib:m, så att trumpetaren, som dhet anslagitt är, icke kan där boende blifwa. Rp. Att han haar giortt sin flijth i dee femb åhren han der bodt, beklagandes sin olycka stoor warit, i dhet han mistatt häst och några nöth, och dy intet mächtat som wara borde byggia, hafwandes een stufwa ferdigh, den han gerna inrymmer trumpetharen, och den andra will han laga färdigh åth sigh.

Sammanhanget ähr, att heela byhn dhet antogh och ett åhr brukade. Sedan kom Gunnar dijt på Siuhl i Sems och Erich Olsson i Träthgiels caution, som sedan blef ändratt och löffte gick tillbaka åth Tuärsättbona, som dee eij kunna disputera. Slutitt blef, att han till föllie aff Kongl. Maij:ttz resolution 1683 förskones denna gången för bötter, och åthwarnas att fullgöra till nästa tingh åthminstonne een ny stufwa, dertill grannarna såsom löfftesmänn låfwade contribuera och hielpa medh timber och annatt.

10. Åke Olsson tilltaltes i lijka måtto för chrongården i Trudsta och des olaga byggningh. Rp. Att han sin högsta flijt giordt, och een och annan gång waritt unsagt att gå der ifrå, och dy intett mehra kunnat göra. Åke moste till nästa faardagh byggia huad som han böör, emädan som han sex åhr öfwer frijheetzåhren deth bebodt.

11. Erich Jonsson i Säther theslijkest för chronohemmannet i Sellie, som tillijka medh Erich Jonsson i Häste caverat. Rp. Att dhet kan så [*fol. 187v*] wara, och att Erich i Häste är i Norie, såsom och att trumpetar böndren låfwade hielpa der till, dhet dee första åhret giorde. Sedan kom ryttaren Jonas Skragg dijth och än där sitter. Erich Jonsson uthlåfwade willia antaga gården och den till huus och jordh rätt häfda och oppbruka, allenast att ryttaren till sin andra bonde flyttiar, dhet ryttmästaren hölt billigt, doch bör Skraggen proportionaliter för sina åår contribuera till huus och jordhäfdande.

12. Nillss Jonsson i Kiänåsen och Erich Olsson i Träthgiähl caverat för chronhemmannet i Backen, dhet Nills Larsson opptagitt, förmanthes att bringa jorden i fullt bruuk och oppkiöra huad åtherstår, iembwäll gården reparera och bebyggia, så kärt dem är att undwijka laga straff.

13. Emellan Joon Mickellson i Krokum och swäntiänaren Anders Wallman om een åhrs swäntienare- och ett åhrs dränglöhn liquiderades, och blef Joon Mickellson honom, som rächnningen förmår, skyldigh 1 dal. 18: 16 p:g:r s.m:t, som han dömmes strax att betalla.

14. Edfast Halfwarsson i Byhn angafs hafwa förledne juultijdh illa handterat och slagitt sin tienstepijga Britta Ersdotter, så att om des restitution tuiflas, uti huilket anseende han haar måst ställa caution för sigh. Rp. Att han pijgan effter begäran medh een tunna korn och åhrslönen förlijkt, och henne allenast medh een karbahs [*rotting eller ris*] för sin stoora mun skull slagitt, warandes hon nu frisk och tienar hoos Jöran Carllsson i Ösa. Befallningzmann protesterade der emooth att saken icke må nedertystas. Dy pålades Edfast nästkommande tingh derföre comparera och medh Britta confrontera. I medler tijdh wårde han hennes lijff som lagh säger.

15. Ryttar Larss Hansson Biörk, som brukar halfwa chronhemmannet i Backen, kärade till Peder Olsson i Lansom om een slåttmyra som kallas Långhmyran och legatt under Back-hemmannet, och för fyra richzdal. för een långh tijdh sedan pantsatt och åhrligen [*fol. 188r*] kastatt af sigh till fyra lass höö, dhet Joon Jonsson minnas och betyghar sant wara. Rp. Att dett kan så wara, och myran lärer wara ifrå Backen kommen, som är belägen i skillnaden emellan Lanssom och Back byar, begärandes een laga skillnadh, efftersom inga wissa märken till rättelsse finnes, hafwandes samma myra fått i pant för 26 åhr sedan aff Steen Jonsson i Lansom för fyra r.d:r, som han skyldigh war, beklagandes sigh mächta ringa slått hafwa, och Backen mehr än han hinner bärga.

Effter Kongl. Maij:ttz placat om skattskyldigh jordz dehlningh, lägges Långhmyran till sitt gamble bohlstadh Backen igen, och effter Kongl. Maij:ttz nådighe resolution 1685 emoot lösn, som är 4 r.d:r à 6 m:k.

16. Pastoris hustro Maria Gottman beswärade sigh lagstadt Märitt Larssdotter, som i tiensten 5 eller 6 weckor waritt och tiensten förluppit, williandes intett henne hafwa mehra i tienst, efftersom hon i medler tijdh een annan sigh förskaffat. Rp. Att hon eij förmådde föresatt arbette göra, och dy gått olåfwandes bårtt, beklagandes sigh wara siukligh och ingen tienst

kunnat taga, utan hoos Johan Pauli i Bleckåsen och hoos Gunnar till huus waritt sedan juhl och spunnit för sin föda.

Effter Kongl. legojons stadgans 5:te artickell dömmes Märitt Larssdotter, som förluppit sin tienst, att återgifwa fäste eller legopenningen och så stoor löhn som henne tillsagd war.

17. Befallningzman Jonas Wargh anklagade Anders Olsson i Wijke för dhet han nederslaggatt sigh Sundzlägdan, een dehl sielf der aff brukat och af några opburitt affradzpenningar, så att summan åhrligen är tree dal. s.m:t, och Kongl. Maij:tt och chronan dhet iche berächnat och gåttgiortt, huar öfwer han sigh förklarade, äfwen som på wåhrtingett a:o 1684, att skatten och samma afradh ähr skrifwen på hans hemman, och dy haar han måst åhrligen [*fol. 188v*] hafwa omaak, att af interessenterne fodra penninghar och clarera, och enär gambla och nya jordebooken jämbfördes, befans i den nya skinskatten wara högre, 1 dal. 16 öre s.m:t än den gamble jordebooken, och är till wettandes, att sådan gammall afradh ähr fördh i hoop med skinskatten, och sedan fördubblingen påkom, haar han åhrligen betalt tree dal. s.m:t, huarföre blifwer han i dhet måhlett frij och otilltaltt.

18. Östen Håkansson opbiuder andra gånghen sin swärfaders Erich Olssons hemman à 2 ½ tunland i Lundh, att betala gårdzens gäld och skuldh som merndeels skatt ähr, och kan sees af Michell Jonssons qvittens d. 20 feb. 1682.

19. Larss Ersson i Faxnälden opbödh andra gånghen sitt fadershemman, inbördatt af sine syskon.

20. Mårten Jonsson opbiuder 3:die gånghen Thomas Pedersons och hustro Lucia Torkellsdotters odalshemman i Nygården i Aspåhz sochn om 4 t:d för 97 dal. 16 öre s.m:t, warandes Mårten och Thomas till andra och 3:de ledh skylde.

21. Nillss Bengtson i Undrom opbiuder tredie gånghen Anders Olsons och des syskons hemman i Wijke för 172 dal. 16 öre s.m:t, warandes köparen medh sälliarena till 3:de ledh slächt.

22. Oloff Jonsson opbödh första gånghen Hästehemmannet om sex tunl:d, kiöpt och inlöst aff sine syskon för 165 dal. s.m:t.

23. Joon Grelsson opbiuder första gånghen sin styffmoders hust. Ingeborg Olssdotters halfwa hemman i Tägn medh sin mågh Oloff Jonssons consens till syttningzlöön, tillijka med den lösa ägendomb som effter hennes dödh finnas kann.

24. Peder Larson opbiuder första gånghen sin frändes Joon Persons hemman i Lunsiöön med des löössöhren, att niuta effter hans och hennes dödh till syttningzlöön, så frambt han som een lydigh son dhem förestår, och tillbörl. låter till grafwa komma. [*fol. 189r*]

25. Erich Larsson i Lanssom opbiuder förste gången Pehr Aronsons hustrus arfjordh i Lanssom för 22 dal. 16 öre s.m:t.

26. Sammaledes förste gånghen opbiuder Olof Jonssons hustrus arfiordh i bemeltte Lanssom för 22 dal. 16 öre s.m:t.

27. Leuttnant Anders Curi låtitt stembna Carll Östenson i Sätter, och actor intett sigh infunnit heller wijst laga förfall, dy saker till sina tree m:k.

28. Hemming Ersson på Kiählen insinuerade een lagbuden och lagstånden bördalössningh af sine fränckor Britta, Kerstin och Sigridh Larsdöttrar på deras odalshemman i Krokum aff 2 tunlandh, som kallas Krogzgården för 21 ¼ r.d:r, som gården skyldigh waritt, och sedan dem alla tree till dödedagar föda och sedan till grafwa komma låtha, warandes sidsta opbudhett oklandratt d. 29 octobris 1684 skett, och icke heller sedan något inspråk där på giortt. Dy bewilliades derpå laga fångzbreeff, dåch är nödigt att dee medh gambla jorde- och gårdzbreeff bewijsa att hemmannet dheras odall är.

29. Larss Olsson i Tullus præsenderade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft på Joon Olssons hemman i Tullus om 2 ½ tunlandh för 75 dahl. s.m:t. Sidsta opbudett skedde d. 29 novemb. 1684 utan klander, eij heller sedan. Dy tillåthes fasta, men nödigt först att wijsa dett waritt Joons gamble odall.

30. Anders Pedersson i Wajmoon incaminerade een lagbuden och laghstånden bördalössningh på fadershemmannet ib:m af 4 tunl. för 150 dahl:r silf:rm:tt, warandes sidsta opbudett skett d. 7 aprilis 1685, och huarken då eller sedan wordet klandratt, dy bewillias doombreeff medh ofwanskrefne cautel [*förbehåll*].

31. Carll Ersson oppwijste een lagbuden och lagstånden köpezedell på Anders Olssons hemman i Trången (som han aff Swän Olsson kiöptt) för 84 r.d:r. Sidsta opbudett skedde d. 28 aprilis 1684 och huarken då eller nu klandratt, dy bewillias fastebreef, doch behöfwes bewijs om odalzrätten. [*fol. 189v*]

32. Håhan Östenson insinuerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft på hemmanett Bööle i Aspåhz sochn, inbördat dels af sine syskonebarn, in alles för 84 r.d:r, warandes sidsta opbudet d. 29 novemb. 1684 skett, och intett då eller sedan klandratt, dy gifwes derå doom- och fastebreef.

Ting den 15 och 16 oktober 1686

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:11, fol. 252r – 256r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3473, fol. 349r – 352v, RA.

Anno1686 den 15 och 16 october uti Rödöön præsente Carolo Wargh och nämbden.

Gunmund Enarsson i Sillie	Nillss Pederson i Biertte
Siuhl Enarson i Sehm	Oloff Andersson i Wijke
Joon Olofson i Duärsätt	Erich Jonson i Säther
Jöran Nillson i Täghn	Månss Olsson i Lijen
Jöns Mickellson i Nygård	Larss Erson i Faxnälden
Erich Olsson i Trätgiähl	Joon Olofson i Tullus

1. Dato aflade Joon Olsson sin nämbdemanns edh.

2. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz placat om myntettz valor.

3. Larss Jonsson i Näset angaf sigh af Wästerås män i Lijth, tillijka med Månss Olsson i Lijen och Carll Östenson i Säther hafwa legdt een slåttmyhra, nembl. Månss halfwa myran, och Larss och Carll den andra halfwa, och enär Larss dijt kom, haar Carll slagitt uthmed åsen,

deth som bäst war, och lämbnat det oduglige och det som medh wattn war öfwergångit, och dy måst med sitt folck gå derifrån fåfängt utan något arbette. Rp. Att han 1/6 dehl af slåtten i myran legt, och wiste intett att Larss der skulle något slå, och sändt sin drängh dijth och slagitt åtta gålf, och att fast mehra så dugligitt war quaar, men att Larss kom sedan, myckitt rägn war fallit och myran wåth blefwen, råder han intett före. Larss föregaf honom wäll wetta sigh där skola slå, och att alt dugligitt af deras halfwa myra war bärgatt, och att han allenast tuå dagar effter Carll dijt war. Till achtandes är, att myran intett är delatt, utan den som först kommitt, slagitt effter behagh.

Så wijda twisten förnembligen står der uti, att Larss Jonsson föregifwer Carll Östenson hafwa slagitt bortt deth bästa, och lämbnatt allenast dhet wärsta och oduglige af myran, och Carll der emoth exciperer och [*fol. 252v*] berättar iu så godh slått lämbnatt som han slagitt, dy beslöttz, att gode männ skola deth besee och sedan oppgifwa.

4. Östen Halfwarson i Trålsåssen kärade till Joon Steenson i Wästerhuus för deth hans swärfader Edfast Hemmingson i Kiälen waritt hanns förmyndare, och tillåtitt styffadren Lorenttz Danielson tillgripa 9 r.d:r, 4 4/5 p:g:r s.m:t som på bytett den 29 septemb. 1670 blefwe afsatte till creditorernes betahlningh på hans quota, och han lijkawäll most bem:tt 9 r.d:r 4 4/5 p:g:r till dem betala, sökiandes regress till Joon Steenson. Rp. Att Edfast söchte att få händer emellan därtill afsatte perzedlar, men som hans moder trädde i ächtenskap med Lorenttz Danielson, kunde han dem icke få, och dee dem förtärde. Och så wijda Östen med sine syskon effter deras moder Lucia Jonssdotter arfft deth fasta i Trolsåssen, söker han att deth hon af löösören förskingratt, må deraf göras betalt. Wettandes är, att Estens fader och moder köpte Trålssåhshemmannet under ächtenskapett, och hon af sine jordepenningar i Hissmohn till lösn gifwitt. Joon Olson i Kiälen betygar Edfast i Kiälen aldrigh fåå eller emottaga dee perttzedlar som till gäldens betahlningh wore anslagne. Actor Östen haar een broder och een syster i lijfwett som öfwerläfde modran Lucia, och styffadren Lorenttz förlängst reest till Norie, och owist om han läfwer eller döder är. Östen föregaf hemmannet wara i skulld enär modran dödde.

Såsom intygatt är, att Edfast Hemmingson i Kiälen intett fått heller emottagitt dee afsatte perttzedlar på arfskifftett 1670 till gälldens betahlningh på hans pupill Östen Halfwarsons wägnar, utan hans moder hustru Lucia Larsdotter dem behållit, och med senare mannen Lorens Danielson förskingratt och förtärtt, och sedan begiffwitt sigh till Norie, och hennes barn lijkawäll ärfft hennes fasta i Trålsåhshemmannet. Altså pröfwar och finner rätten [*fol. 253r*] skiäligt wara, att Edfast Hemmingsons arfwingar bööre wara otilltallte för dhet han eij niutitt, och actoris moder med sinn andra mann consummerat, och barnen åthminstonne nijo r.d:rs wärde i hemmannet ärfft, och dy böra dee effter lagh 22 capitlett Erfdabalken landzlagen gälden först af oskipto betala.

5. Jöran Carllson i Ösa anklagade sin pijga Britta Erssdotter för deth hon stullit tree band korn på åkeren, och låtitt sin moder bekomma i granngården, som där funnos, ehuruwäll hon wid tillfrågan der till nekade, huartill hon intett neka kunde, och föregaf deth hennes moder Råggiehl Olufsdotter deth förslagett gifwitt, och sielf på åkeren seent om afftonen dem tagitt. Hennes mann Erich Olsson berättar gumman war 77 ½ åhr gammall, och giortt deth i barndomen så gått för fattigdom skull. Hustru Råggiel bekände sigh tagitt tree band korn på åkeren effter afftahl med sin dotter Britta, beklagandes sitt oförstånd och synd derutinnan. Huart band werderas för 4 4/5 öre s.m:t.

Såsom tiufnaden ringa är och betygher allenast 14 2/5 öre s.m:t, huar uti modran hustro Råggiehl och dåttren äre dehlachtighe, så wijda lagen säger, att den som råder, stiähl och döllier äre lijka goda, altså på höga öfwerheetens nådigste behagh considereres detta som

annan tiufnad, och dy dömmas dee förutan tiufften böta tree gånger så myckett effter Kongl. Maij:ttz strafordningh och bäggie heeta tyfwar.

6. Hanss Larsson Biörkmann fodrade af Siuhl Enarson i Sehm sex daler s.m:t, som han 1677 på Frösöön blef saakfälter till och han, som länssman war, most betalla. Rp. Att han dem betalt till länssman Anders Olsson Drake, som och tillstår dem emottagitt, och till fogdekarlen Oloff Nillson i Ede lefwereratt, huar å han hemma har ordre och qvittens och eij wettat häraf förr, och dy intet kunnat [*fol. 253v*] dem med sigh hafwa. Altså beslötz, att Anders Olson innan fiorton dagar skall wijsa bemeltte sex daler s.m:t wara betaltte eller dem till Hanss Larsson betalla.

7. Erich Hellieson bekänner att Peder Halfwarson i Lundsiöön uthfästatt honom gifwa för hans swärmoders, hustro Agnes Halfwarsdotters, jordepenningar 8 dal. s.m:t intett fullgiortt, dett Peder tillstår och till nästkommande Allhällgon låfwar willia betalla.

8. Mickell Jonson i Fanbyen angaf sigh anno 1682 gått i caution uti Norie för Jöns Jönson i [Granbo] för 6 r.d:r specie, och 1683 dem måst betalla, och nu söker dem igenfå. Rp. Att han war skyldigh effter norsk rächningh sex r.d:r och Mickell caverat derföre och han eij hafft rådh dem betalla, och drager sigh intett undan. Dy dömmes han dem innan 14 dagar erläggia.

9. Hanss Larson på Wärköön kärade till Mickell Jonson i Fanbyen för een wäria och ett gehängh han för sex eller siu åhr sedan mellan Krokum och kyrckian mistatt, och igenfått hoos Mickell, begärandes lagligit uthslagh deruthinnan. Rp. Att drängen Nills Månson i Gräffte, om sina tiugu åår, funnit wärian och buritt den heem och wijst sina grannar och hafft henne tuå eller tree åhr och sedan Erich Jönson i Nygården den tagitt och gifwitt ett paar gambla hanskar om sex öre s.m:ttz wärde derföre, som den sedan lembnadt hoos Mickell att sällias om någon sådan komma skulle. Een tijdh dereffter kom gullsmedzpojken Aron Olsson till Mickell och kände igen wärian af beslagett på gehänget, som han lagat, och sade dhet wara Hanss Larsons, då Erich Jönson den igentogh, därest hon sedan togs och sattes i länssmanns gården. Nillss Månsson tillstår sigh wärian funnit och för grannarna oplyst, och då war han tolf eller trätton åår gammall. Erich Jönson ähr för [*fol. 254r*] tree åhr sedan dödh blefwen. Hanss Larsson förmeente Mickell Jonsons plicht waritt, låta sigh wetta om wärian, efftersom effter henne war lyst. Mickell föregifwer sigh intett hördt någon lyssning eller wärian sigh tillhandlatt, utan Erich lämbnat den quaar at sällias.

Såsom Nillss Månson, som wärian och gehängett funnit, een öfuermage war, och Erich Jönson, som den af honom för sex öre s.m:ttz wärde fått, är genom döden afgången, och Mickell Jonson intett kan öfwerbewijsas wärian köpt och fördolt, utan den till Erich lefwereratt, då han hörde och fick wetta huem hon hörde till, som och strax tillrätta kom och ståndit ägaren tillhanda. Altså kan rätten intett finna huarken Nillss Månson eller Mickell Jonson derutinnan meriterat något straff, och dy dem derföre frijkallar, och lämbnar Hanss Larson taga sin borttappade wäria och gehäng igen.

10. Joon Grelsson föredrogh hurusom hans fader Grelss Jonson i Tägn förledne wåhr kallade honom och hans hustru heem, att antaga hemmanett och föräldrarna sytha, deth han giorde, och heela wåhrandan arbetade, och sedan alt till Sanct Johannis tillijka med sin hustru, och för styffmodrens olåth och banskap och annat owäsende måtte begifwa sigh derifrå, och med sigh infördt maath perttzedlar effter specification för 3 d:r 20 ⅔ öre s.m:t och 2 dal. 19 öre till dragon och annat smått, som är tillsammans 6 dal. 8 ⅔ öre, anhållandes få sin betahlningh derföre, iempte sitt och hustruns nederlagde arbette i siu weckor, huar till swarades, att han

hade wäll fått blifwa quaar och kunnat om han wellat, och icke alldeles effter specification infördt och bekommit skoor, wallmar och blaggarn.

Nämbden öfwerlade och æstimerade hans arbette à 12 öre s.m:t om weckan och hennes à 6 öre, som löper tillsammans 10: 6: – , huar oppå afdrages deth han opburitt, nembl. 3 par skoor. 1 ¾ aln wallmar [*fol. 254v*] och 9 ½ aln blaggarn, tillsammans 2 dal. 4 öre. Altså blijr summan behållit 8 dal. 2 öre s.m:t, som Grelss effter uthrächningen borde betahla, huaraf Joon cederade 2 dal. 2 öre. Huarföre moste Grelss Jonson dee sex daler s.m:t forderligen betahla.

11. Peder Ersson i Glasätter pålades att skaffa bewijs, att Oloff Mårtenson på Åssen i Hammardaal intett till honom på brodrens Jöns Ersons wägnar huarken tuå richzdaler eller något betalt effter ett breef som Jöns låtitt skrifwa och Peder bårttappat. Sammaledes hoos Nillss Jeppson i Gåje.

12. Peder Olsson i Landsom, som äger Joon Jonsons faarsyster till hustru, och Mårten Jonson i Nygården, som haar hans moorsyster till hustru, måste såsom förmyndare förwalta hans löössören, som ähre förwandlade uti 18 r.d:r 2 ortt 16 skill. till hans myndighe åhr, och bäggie wara bekymbrade, att dee kunna kasta något af sigh, huarunder piltens jordepenningar hoos Peder Olsson och förståtz.

13. Hustru Ursilla Mårtensdotter i Duärsätt anklagade pijgan Cissla Jönsdotter, för dett hon uhr sin lagstadde tienst 1682 luppit, och stadt sigh i tienst hoos Åcke i Trustad, att få i åhrslöön siu ortter, och i gode mäns närwaru låfwat bem:tte penningar i förlijkningh gifwa, huilka sedan toges till Cisslas bötter för någon tyfnadh, och hon altså intett fått sitt nöije, huar om hon nu söker assistence.

Rp. Att hon intett kunde där wara, och att maatmodran många gånger wijste henne bortt med banskap, kunnandes intett säija sigh något på spijssningh fehla, och att hon eij samtychte att cedera löönen hoos Åke. Men Åke berättar henne dertill beiaka, och hann strächte hustro Uhrsilla hand der på. Men länssman tagit dem lijkawäll uti Cisslas böter. Altså dömmes hon effter Kongl. legojons stadgan betalla till hustro Uhrsilla stadgepenningen och åhrslönnen. [*fol. 255r*]

14. Jöran Carllson i Ösa på des granlagz wägnar kärade till Lansom män och grannar, att dee icke hålla effter giordt sluth på tingett sin skiffteshaga, och derföre lijda dee stoor åwärckan och skada på sin slått af deras hästar och boskap, som i sommars och skedde på Jörans partt till 25 lass höö till femb laduängh, och dee sin andehl af skiffteshagan giortt för sigh, men Lansom intett. Huar till swarades, att Ösa bygdelagh willia dem twinga att hålla hagan wid deras slått, och dee der emooth intett wille hålla halfwa hagan på andra sijdan för deras slått, och är allenast een skogzlundh emellan bägge slåttarna, och att deras hästar kunna wäll på Ösa slåtten kommit, emädan som den är belägen hardt wid Lansom ägorna, men eij kunnat så stoor skada giordt, warandes twisten förnembl. der uti, att dee eij sämbias om märken, huar effter huar och een bör oprätta skiffteshagan.

Altså beslöttz att sex männ skola i partternes närwaru ortten och gambla skiffteshagan noga i ögnosyn taga, och effter huar och eens hafwande rätt förordna och så laga, att dee kunna fåå huar sin deel af skipteshagan. Och den skada som Lansoms hästarne giortt på Ösa ängh, æstimeres för åtta skrinder, huilka bönderne i Lansom effter 16 capitlett Bygningzb. L.L. moste till Jöran Carllson betalla.

15. Emellan Oloff Jonson i Smedzåsen och Olof Ersson i Trålssåsen, angående 1/3 dehl som Olof Jonson i Trålsåsen emoot Olof Ersons hemman possiderer, blef så afftallat och slutitt, att der Olof Erson innom torssdagh för midfasto söndagh nästkommande intett skaffar Oloff

Jonson sina uthlagde penningar för bem:tt 1/3 dehl, 30 r.d:r, som är 45 d:r s.m.t, så skall Olof Jonsson gifwa honom för ⅔ dehlar och gården 60 r.d:r heller 90 dahl. s.m:t, huar öfwer dee inför rätten giorde handsträchningh.

16. Ryttmäster Magnus Gabriel Willenssens kärade till Anders Olsson i Sotha genom quartermästaren Henrich Elieson, för deth han sidsta stoorböndagen haar utur ryttmästarens stall tagitt under gudztiensten [*fol. 255v*] des intagne häst uthur slåtten, döran sönderslagitt och een halfftunna kalck kullslagitt. Rp. Att han kommande till kyrckian och Rödööns gården blef warse sin häst stå i ryttmästarens stall, och döran stå lijtet öppen, att hästen hade sitt hufwud uthe, och den tagitt och släpt i täet till skogz, beklagandes sitt oförstånd derutinnan, men ingen dörr brutitt eller warit inne i stallen, utan dörren täpt och stängt ighen.

Såsom Anders Olsson intett kan öfwerbewijsas hafwa opbrutitt stalldörren och mehra giordt än sin häst uthtagitt, altså plichtar han effter 20 cap. Bygningzb. L.L. derföre med sine 3 m:k, och för deth han dhet giorde på stoorböndagen ligge dhet i twebotum och blijr 6 m:k.

17. Larss Ersson i Faxnälden insinuerade een besichtningh på hans tagne skada i åker och ängh 1667, enär allmänna wägen lades der igenom, som är skattat för 29 mählingar i längden och 10 alnar i bredden, daterat d. 11 novemb. 1678. Ofwanbe:de mälingar hafwa länss- och tolfmän dhet samma wärderatt tillhopa för ett halfft tunland och för 9 r.d:r à 4 ½ dal. kopp:rm:t, som skedde den 13 novemb. 1678, och den 14 dito på laga tingh öfwersedt och erkänt, och resolverat refusion af häradet wid första landziämbna skee, som intett effterkommit ähr. Och efftersom sådan händelsse mäst i alla tinglagh är skedt, altså höltz rådsampt och skiäligt, att detta tinglag förnöijer Larss Erson, och dee andra tinglagh tillfredz ställa dem som sålledes böra hafwa refusion.

18. Ryttar Tufwe Jönson stämbdt för åtta dagar sedan af Mickell Jonson i Fanbyen för 7 ½ dal. kopp:rm:t som restera på ett kyllerköp och intett comparerat. Altså plichtar han propter contumaciam 3 m:k.

19. Joon Mickellson i Krokum lagstämbd af Nillss Flinck och intett comparerat, dy saker till 3 m:k. [*fol. 256r*]

20. Dragon Daniell skomakare laghstämbd af quartermästaren Henrich Eliæson och eij comparerat. Dy saker till 3 m:k.

21. Feltskergesäll Isaac Wulf tilsagd af befallningzmann och af herr öfwersteleuttnanten h:r Ribbingh befallt comparera för lönskläger han för några åhr sedan giordt, och icke sigh inställt. Dy saker till 3 m:k.

22. Esten Håkanson opbödh tredie gånghen Erick Olsons odalsrätt i hemmanet Lundh af 2 ½ tunland, att betala all skuld på hemmannet.

23. Peer Larson opbödh andra gången Joon Persons sythningzskrifft på hemmannet Lunsiön af ett tunland, att bekomma effter des dödedagar.

24. Oloff Jonson opbödh andra gången hemmannet Häste, inbördatt af sine syskon, bestående af sex tunland, för 165 dal. s.m:t oklandrat.

25. Larss Anderson opbödh första gånghen Mattes Persons hemman Undrom af 2 ½ tunland för 60 dahl. s.m:t oklandratt.

26. Anders Jönson i Åskått opbödh första gången hemmannet ib:m af tree tunland för 73 dal. s.m:t, inbördat af gamble syskonen.

Ting den 19 och 20 april 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 32r – 40v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3474, fol. 31v – 40v, RA.

Anno 1687 d. 19 och 20 aprill medh Rödööns tinglagh præsente prætore och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Jönss Mickellsson i Nygård
Gumunnd Enarsson i Sillie	Nills Pedersson i Biertte
Oloff Andersson i Wijke	Siuhl Enarsson i Sehm
Erich Jonsson i Säther	Joon Olsson i Duärsett
Jöran Nillson i Täghn	Måns Olsson i Lijden
Erich Olsson i Träthgiehl	Joon Olson i Tulluss

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz specificerade placater iempte Kongl. Maij:ttz förbudh om frij skiutz.

2. Joon Olsson i Duärsätt och Peder Mattsson i Nolanälden fordrade af Eskell Olsson i Backen sahl. Karin Jonssdotters jordepenningar i Backen, tiugu r.d:r à 6 m:k och ellofwa åhrs interesse. Rp. Genom sin mågh Oloff Pederson, efftersom han af ålderdombs swagheet intet förmåhr komma till ting, att dee hafwa icke mehra att fordra än 18 ½ r.d:r som han bewijser medh hennes broders Erich Jonssons köpebreef på Backhemmannet de dato d. 19 maj 1653 (huar medh actores wore nögdhe) och att Eskelld gaff i lego derföre een tunna korn, så längie hon läfde, och sedan intett contract giordt, williandes intett så mycket gifwa, efftersom hustru Karin tree åhr brukade hemmannet och dess nytta hade. Swaar, att han gick ifrå hemmannet och giorde skoo i bygden och hon nödgades dhet antaga på dhet att dhet icke skulle ödeläggias och hon derigenom icke skulle niuta sina jordpenningar, som betygades sant wara. Actores prætenderade interesse för penningars bortowarande i ellofwa åhr. Dhet befanns att hon dödde 1676 om sommaren.

Ätten undersöchtes och befans att Pehr Mattzssons hustrubroder Michell hade Karin Jonsdotter till hustru. Mickell dödde först och hustru Karin sedan, men sonen Joon öfwerläfde henne, som rätta arfwing war till modrens jordh, huilken sedan dödde barnlöös. Joon Olssons modher Ingeborgh är Karins syster och Pehr Matz hustru ähr [*fol. 32v*] Joon Mickellssons faster, ähr altså på den ena sijdan mohrsystran och på den andra fahrsystran som arfwa skolla.

Saken togz i betänckiande och slötz till dombs som föllier.

Såsom frambledne Karin Jonsdotters jordepenningar i Backen befinnes aff Erich Jonssons utgifne köpebreef till Eskill Olsson af d. 19 maij 1653 wara 18 ½ r.d:r à 6 m:k, huilka icke betaltte ähre, så dömmes Eskell dehm att betalla utan oppehåld till hennes sons Joon Mickellssonns arfwa Joon Olsson, som är närmast på möderne, med sina jämbnarfwa 1/3 dehl deraf och Peder Mattzson, som är närmast å fäderne, 2/3 dehlar, till föllie af 3 capitlet Erfdabalken landzlagen, såsom och ellofwa åhrs intresse deraf, sedan hon dödde, emädan som han den förra leghan, nembl. een tunna korn om åhret, tycker wara för swåår à 8 procento, som belöper åhrl. 2 dal. 7 1/25 öre s.m:t och blijr intresse in alles 24 dal.: 13: 10 14/20 p:g:r s:m:t, huilka delas effter samma proportion.

3. Larss Jonsson i Näset beswärade sigh öfwer sina grannar, Öfwergårdz karlarna Oloff Enarsson och Jönss Pedersson ib:m, för dhet att hanns slått och skogh är honom ifrån dömbt, och der emooth skulle han niuta slåtten vid skoghen utom allmännwägen åtskilt, som kan sees aff vice häradzhöfdingens Knut Ingellssons doom d. 11 novemb. 1673, som allenast på hanns inlaga förordnat sexmän att ransaka dher om, och dem emellan skiffta, men intet nämbdt huad, huilket effterkombs, men eij höltz, som skall wara giordt, och der sedan rubbat och ophäfwit, och dy hafft sin muhlbete i den skoghen och förderfwat till tijo lass ängh, som Jöns Mickellsson och Måns Olsson besedt. Huaremoth inwändes och opwijstes tingzrättens doom d. 21 maj 1669, lydandes att Joon Larsson förmeent effter ett breef a:o 1528 under sitt hemman lyda Långmyra, Momyra och Dahlemyra, som icke fans, utan Joon wellat draga dem under sin, emädan som han Undergårdzmäns hemman några åhr tillijka medh sitt brukat, och dy äre dee dömbde ifrån honom under Nedergårdzmännen. Gummund i Sillie och flera påminna [*fol. 33r*] sigh att prob 1674 effter tingzslutet 1673 gickz, men intet fattat i pennan och omöijel. att minnas rätta sammanhanget, och dee sedan medelst swågerskap förlijchtz sins emillan som intet längie höltz.

Jönss och Månss berätta sig see hanns ängh näst för Mickaelis wara förtrampat men af huars creatur intet, emädan som bydzsens huar om annan der gått. Een syhn är gången d. 13 septemb. a:o 1686, som opnembner befundne märcken emellan Läigdman och Öfwernäset, som denna saak intet angår, och wid slutet är befunnit, dhet Larss Jonsson inghen slått nordan om gårderne, förutan een lijten fäbowall, hafwer, menn söder om gårdarne sin slått för sigh, huarest inga gambla märckien finnas.

Olof och Jöns tilbödo Larss Jönsson siu gålfslätt i Långmyran och för hans åtahl wara frij, och han söke Läigdman som han kan. Larss Jonssons slått, som han klagar intet få hafwa i fredh, betyges waritt omstängd af ållder, och Oluf och Jöns tilbiuda sigh willia hielpa Larss med half stengsell, elliest få dee intet släppa uth sina hästar. Ingen weeth heller betyga att Larss serskildt muhlbete hafft utan gått af ålder klöf om klöf.

Till dombs voterades.

Såsom Larss Jonsson intet kan bewijsa under sitt hemman särskildt lydt och lyda bör all skogh och marck uthom allmänna wäghenn, utan Öfwernäset af ållder tillijka medh honom der hafft muhlbete och deras crettur gått klöf om klöf, alt för den skulld kan rätten ingen ändringh der uti göra, utan erhåller Öfwernäset medh dess gambla häfd och rättigheet. Och efftersom hans ängiar äre ohägnade, som till förende warit omstängde, så åligger honom dem wårda och medh gerdzlegårdar bewara för hästars uthbetande, och på det, dhet desto bettre må kunna skiee, och Olof Enarsson och Jönss Pedersson otilltallte blifwa om deras hästar skulle någon slått der förtrampa. Så hafwa dee uthlåtit sigh willia hielpa honom medh halfwa hagan eller gerdzlegården der om kringh, huarmed rätten stadnar, emädan som tingzrättens dohm d. 21 maij 1669 är och blifwer i sin fulla vigor.

4. Opförda partter på stembningzlistan opropades, men wore icke tillstädes. [*fol. 33v*]

5. Gevald*igern* Larss Wijkmann, effter capitenleuttnantens Anders Curis fullmacht, tiltalte Nillss Jonssons hustru i Åhz och Sehmby, Karin Elofzdotter, för 1 ½ aln blått commisskläde, som hon af dragon Hanss Wallraf kiöpt förr än han fördes her ifrån, som han bekänt, och han stuhlit på kongzgården, enär han tillskurit liverie jackorne till dragonerne. Resp. Att hon kiöpt af honom een aln kläde som han föregaf blifwit öfwer af dhet kläde han till sin liverie jacka bekommit, och gifwitt derföre ett *pund* fisk à 6 m:k och 24 öre kopp.m:t. Wijkman föregaf henne dee 24 öre honom gifwit för arbetzlönen, der till hon nekar, och berättar derföre gifwitt 18 öre kopp:rm:t. Dessutan war nogsambt kunnigt att många plichtat för deth dee köpt commisskläde af dragonerne som dhet oparbetatt. Klädet pröfwades ware wärdt till 5 dal. allnan.

Såsom hustru Karin Elofsdotter hafwer tillhandlat sigh en aln commisskläde pass för halfft werde af dragon Hanss Wallraf, och han deraf giordt åth henne een tröija och sålledes, såsom wettandes köpt tyfgodz, och giordt sigh deri dehlachtigh. Huarföre pröfwas skiäligt, att hon och plichtar för halfdehlen, och effter Kongl. straffordningen dy saaker till tree gånger så mycket, som blijr 7 m:k 16 öre k.m:t, förutan tiufften som lefreres tillbaka.

6. Ryttar Lorentz Wulf kärade till Erich Jonsson i Aspås för ett räfskinn som han för honom beredt och sönderrifwit. Rp. Att han inghen ordsaak dertill är, utan skinnet före warit förderfwat, dhet han kan hålla medh sin eedh. Skinnet besågz och befanns längst uthför ryggen söndergångit, huar af pröfwas kunde, beredaren intet dertill wållande warit, och dy niuter han sin oskylldigheet till godhe och kännes för hanns prætention i dhet måhlet frij.

7. Dee öfrige partter opropades andra gången, men äfwen som gåårdagzaffton icke wore tillstädes. Altså företogz fölliande actioner .

8. Dato förekom för detta munsterskrifwaren Beniamin von Huedstorph [*fol. 34r*] och angaf herr rittmestaren welb. Magnus Gabriel Willenssens hafwa uthropat honom för een kyrckiotyff, huartill han oskylldigh är, anhållandes att dhet må lagligen ansedt warda. Huartill herr ryttmestarenn swarade, att dhet tahlet war neder i landet uthspridt, förr än han heemkom, och att Erich Gunnarsson i Öhne under heemreesan ifrå Stockholm in januario dhet tahlet i Helssinglandh hört, begärandes att han måtte bewijsa sigh dhet honom äntelligen pålagt och tillwitt, då Beniamin beropade sigh på capitenleuttnanten m*anhafftig*h Anders Curi? Resp. Att han är kallat att berätta något som kan angå feltwebell Johan Bengtsson, men intet om honom.

Beniamin tillspordes huarmed han kan bewijsa, h:r ryttmestaren tyfnaden honom tillagt? Resp. Att han sielf offta gångor sagt honom dhet i munnen, och der han hade kunnat tänckia herr ryttmestaren wara een ordäthare, så skulle han wäll hafft wittnen dertill, dem han föregaf sigh kunna snart nogh och många skaffa, och dher hoos, att den som effter löst squaller något uthsprider, kan och böör hållas lijka medh squallraren, då domaren förmante honom höfligen agera och icke mehra producera och uthrita än han kunde bewijsa, huar emoot ryttmestaren protesterade och påminte Beniamin för sigh berättat dhet dragon Peder Biörckman honom derföre uthropat, huartill Beniamin beiakar och fuller sagt effter hans uthspridde ordh, (huilken är förlåfwat att gå till Medellpad) wettandes intet om rytmestarenn honom dertill anledningh gifwit, men håller före att ryttaren Larss Hansson, effter ryttmestarens willia, dhet tyfwerijetett om honom i Helssingelands uthspridt.

Ryttmestaren tillstår sigh effter allmänt rychte och taal tillfrågat Beniamin derom, men intet fullelligen tillagt honom tyfnaden. Beniamin beropade sigh på quarteermästaren Hindrick Eliesson och compagnieskrifwaren Johan Lorentz Careel, som skohla kunna betyga, ryttmestaren hafwa kallat honom tyff, dhet Henrich Eliesson den 11 martij sidstleden om morgonen i ryttmestarenns cammar har hördt, medh sådana formalier att feltwebell Johan Bengtsson haar honom rådt dertill, och bedhit [*fol. 34v*] bekänna gierningen och låta dhet bortstullna till rätta komma, så skulle han intet meera tahla derom, och sedan att han torde taga wärian och renna genom hiertat på honom, för dhet han hans godha honom fråntagit.

Quarteermesteren tillstår sigh om morgonen wara in i cammaren hoos h:r ryttmestaren, men om dhet war iust d. 11:te kan han intet wetta, och att dee begynte talla om tyfweriet. Beniamin tillspordes om han wille troo quarteermestarenns görande relation utan wittneseedz afläggiande på sin sanning, att betygha huadh han om saaken hördt. Beniamin begertte dhet han kunde tillhållas att afläggia sin wittnesedh och sedan bekänna sanningen, dhet han och i parthernes nährwaru giorde och bewittnade, nembl.

Att herr ryttmestarenn begynte först tiltalla Beniamin för dhet hann skall wellat öfwertahla hans drängh Johan Mickellsson att rymma bårt medh ryttmestarens häst, och att han

håller föga bettre den som will tubba eenss folck, än tyfwerie, och sedan frågat om han icke wiste huem som hanns saaker och penningar stuhlit, dhå Beniamin swarade neij, och ryttmestaren sade, fahnen tahr ehr så wist att I wettat, och hann nekat några gånger, då ryttmestarenn förmante och badh honom hielpa att ransaka och fråga dereffter, som kunde wara godt och wähl för honom, och han låfwade ochså willia bestå honom resepenninghar, der till medh att om han hade träffat den sanskyllighe tyfwenn, att werian skulle blifwit genom hiertat på honom satt. Item, att Beniamin tillförne berättat sigh, sedan som han lefwereratt ifrå sigh chronones besparingh, intet egdt meer än till trätton r.d:r, och at han kunde wäll bewijssa honom öfwer 14 r.d:r sedan uthgifwit, och dher honom skulle meera kunna öfwerbewijsas, som han sagt för ryttmestaren tillförne, sigh willia kännas widh tiufften, då Beniamin swarade sigh eij well kunna minnas huarest han några richzdaler uthgifwitt, och icke kan wetta om een meer heller een mindhre ähr uthgifwen.

Johan Lorentz Careell tillspordes om han haar hördt af ryttmestarenn [*fol. 35r*] sägas något om Beniamin i denna saak, huar till han beiakade, då ryttmestaren refererade att capitenskan på Andersöön hustru Elisabeth Falck berättat något för sigh effter Johan Lorentz Careel som skulle angå saken, och derföre haar han reest till honom på Kongzgården och opp i cammaren frågat dher effter, och ingen warder inne än dhe båda, hållandes dhet capitenskan sagt effter Careels ordh för intet annat än squaller, efftersom sådanna äre squallerförare, då Johan Careel swarade att ingen ährligh karll skall honom dhet bewijsa, och blef förmant medh sådant innehålla, och der hoos att han intet kan see nödigt wara, att Careel skulle afläggia sinn wittneseedh, emädan som han allenast frågat honom den 14 februarij effter capitenskans ordh, om han sedt Beniamin hafwa många richzdahler och om han förstått Johan Bengtsson wara dher uti interesserat, af tillfelle att fendrick Adam Siöbergh i Ståcke sagt Beniamin wara banckruth, då han tagit opp näfwan full medh richzdaler och framwijst, huar till Careell swarat att han fuller hördt Beniamin wara för stölden berychtatt, och att hans hustru derom drömbt och att Careel till ryttmestaren sändt medh capitenskan derom budh, dertill han nekar.

Ryttmestarenn förmente Carell hafwa något argt emoot sigh medelst dhet han een gång på ett partie neder i Skåhne fått hugg, för een koo han olåfligen togh, då han tiente hoos öfwersteleutnanten sal. Jöran Sölfwerloo, som då war adiutant, kunnandes intet annat förstå än han måtte wara den samma, efftersom han hethe Johan och hade swart håår, huar till Careel alldeles nekar, föregifwandes sigh wara dhen tijden, då hans herre war adiutant på sin herres gårdh i Smålandh, Ogstadh ben:dh i Onsswedh sockn. och icke war i Skåhne feijgde-tijden, dhet han will medh åthskillige officerare bewijsa, betygandes sigh intet af något argt emoot h:r ryttmestarenn wetta utan giordt honom till tienst huad han kunnat, dy aflade han sin wittnesedh, och bekände som fölier, nembl.

Att ryttmestarenn kommit på herrgården opp i nattstufwan, dhå Careels hustru gått uth och ryttmestaren frågat om någon wore i förstufwan, och swarades neij, då han frågat honom om han wijste huem som har honom stullit och oprepat capitenskans ord som Careelens [*fol. 35v*] sedde penningar hoos Beniamin opp i Ståcke, dhet han berättat sigh see, att enär fendrick Siöbergh sade att Johan Bengtsson studtzar och Beniamin ähr banckruth, dhet Beniamin tagit i byxsäcken skallrat i näfwen medh penningar och een richzdal. fallit till gålfwet, kunnandes intet see huad penningar han haft quaar i handen, säijandes Beniamin, jagh haar kanske så mångha penningar som fendricken, och Johan Bengtsson bedit honom eij skrytha, och Beniamin sagt, iag har dem wähl fått, dhet han för capitenskan sagt och intet mehra. Item, att ryttmestaren ijdherl. frågat om han wiste någon kundskap derom och han sagt neij.

Ryttmestaren sade sigh misstänckia och hålla Bengtson och Beniamin dherföre, efftersom dee äre illistige karlar, och Beniamin i Stockholm tillika medh Bengtsson hoos een hatt-stopherare wellat stiäla, men pijghan kommit och honom Beniamin medh een kiäpp slagit och afbögt, huarom han sagt sigh hafwa skrifwit att fåå attest deröfwer och der dee dhet eij hafwa giordt sielfwa, så genom andra, och säger Careel sig sagt wähl kunna hålla Bengtsson frij

efftersom han intet sedt honom hafwa några penningar, eij heller den tijden warit hemma stadder. Dhertill medh haar han länt några penningar, men ryttmestaren blef i sin mehningh, om han dhet eij giordt så måtte dhet genom någon annan wara bestält och practicerat, och meera sade han sigh intet dher om wetta berätta.

Herr ryttmestaren inlade skriffteligh exception emoot Beniamin von Hwedstorph, som oplästes, bestående af 15 momenter, huarmed han söker biuda Beniamin von Huedstorph till tyfnaden eller gå lagh och göra sigh derföre frij, nembl.

1. Att han war i ryckte för änn ryttmestaren kom heem och att han sielf berättat för honom att dragon Stoor-Peder dhet på honom uthspridt på Frössöö fånghuus, och sagt sigh samma natt som stöllden giordes legat i samma stuffwa medh Beniamin som kommit seent om natten heem och inn, och skulle honom dherföre lagföra och dy sielf bracht sigh i dhet rychtet. [*fol. 36r*]

2. Att ingen obekant röfware och tyff dhet giordt, emädan han iust wettatt huilket fönster medh gallror intet war bewarat och dhet sönderslagit.

3. Att reedellige män som sedt ingången och stellnnigen kunna wittna stängren wore swagha och stodo på hahla ijssen och kundhe intet bära folck föruthan brädan mit uti, som skulle gåås uppå.

4. Sielfwa håhlet i fönstret warit mycket lijtet för een fullkombligh karl att krypa inn och uth igenom medh tyffbölan, som är till 2 ½ quarteer bredt och 2 quarteer högdt, och glaset satt fast i rahmen på den eena sijdan och een jernthen öfwer blyet, och på andra sijdan legat löst, och dy pröfwat omöijel. att tyfwen der igenom kommit, der jernstången eller tehn quar warit, som han är, och att blyet måtte wändt sig uth och icke inn, om någon dher uthkrupit.

5. Hafwa mäst alla sönderslagne fönsterruthor legat så upp i håhlet som sielfwa kyrckmuhren ända uthföre, och dher någon tyf genom ett så lijtet håhl krupit, hade han wäll strukit neder ruthorne och glaasstycken.

6. Klåckaren medh andra betiente betyga, att gambla dambet legat orördt, så i dhet fönstret som dee andra, derest ingen warit, till påskhelgen tillstundade, och håller altså omöijel. att tyfwen igenom kyrckfönstrettz håhl passerat, utan förmodelligen och rättel. genom dörrarne ingått. Itererandes effter andra puncten, tyffwen warit i kyrkan bekant, efftersom han intet rördt kyrckionnes kijsta, utan ryttmestarens, och uthstulit 81 specie r.d:r, een förgylt kanna om etthundrade lodh, åtta st:n skedhar, och ibland ellofwa paar lakan wetat uthwällia dee tree paar fijnaste, och enär han märcht liusstakan icke wara af sölfwer, lemnat den quaar. Uti dhe senare n:o 6 nembnes tyfwen och röfwaren warit i kyrckian, och honom well bekant, i dhet han kunnat skillia kyrkionnes och hans kijstor åth, ehuruwäll kyrckians torde medh swagare låås wara förwarade, och lijkawäll öfwer 100:d d:r s.m:t, förutan sölfwer, innehållit, och utur hans kijsta stuhlit 81 r.d:r specie, een förgylt sölfwerkanna om 100 lodh och 8 st. skedar, beslutandes att ingen okänd haar sådant kunnat föröfwa.

7. Att Beniamin nembner sig wara skenneligen angifwen om hände stölldh, hwarmedh han wijsar sin otachsamheet för all christellig åthwarningh [*fol. 36v*] och ehrwijste wählgerningar och befordringar som wahnartige geseller pläga göra, och skall Beniamin wetta, att han hafwer lagha krafft honom framför någon annan om hände stölld, så på chronones besparing som elliest dhet han mistatt, att tiltalla, ty han war sielf tilstädes, rächnade och förseglade besparingzmedlen, och sågh penningarna medh dhet andra läggias i kijstan, och der hoos ähr han dageligen i dee huuss och rum, dher kyrcknycklarne äre wistande, och dy håller honom effter 19 capitlet Tingmålabalken obligerat att lagh fästa, efftersom han och offta bekänt sig derföre wara berychtat, och bordt bem:te dragon Stoor-Pehr förr hafwa derföre lagfört.

8. Och der han kunnat præstera säkert löffte, så hade eij nödigt warit sättia penningarne i kyrkian.

9. Hördt honom wid heembkombsten wara så rijk af specie r.d:r, oachtat att han låg i tree månader uti Stockholm och deboucherade [*festade*], och dher hoos wara till Kongl. Maij:tt och cronan skylldigh öfwer 40 d:r s.m:t, förutan tolf richzdal. han måste af sin swågher herr Larss Kessler lähna enär han skulle clarera sin opbördh, medh flera relationer, såsom om 140 d:r s.m:t aff vacante rusthållares ränthor, dem han sagt sigh lämbnat hoos herr Kesler, som intet war, utan allenast lånt af sin syster 12 r.d:r och fyra dubbla caroliner, och sålledes medh lögn beslagen, och oachtatt att Beniamin ifrå januarij månadh ingen opbördh mehra hafft än till 40 d:r s.m:t, så har han lijkwell effter bijfogat lista till den 15 feb. till 25 r.d:r specie uthgifwit.

10. Dher han sina många r.d:r wäll fångit, hwij bleknade och rå[d]nade han i ryttmestarens cammar, enähr om ryttarens Larss Hanssons bekombne femb richzdaler, att betalla hans gäldh i Stockholm, taltes, och han intet nämbdes.

11. Emedan som hördes Beniamin wara sinnat att reesa till Norie, och som sades sedan till Hålland, honom i enssligheet förmant och åthwarnat, att der han kände sigh skylldigh, att han skulle gerningen tillstå, och sakerne ifrå sig lefwerera, dher emoot han låfwat intet wäsende deraf göra, och derom bedit pastoren herr Kessler honom heembligen inrådha och tillhålla, som ingen wärckan hade, och dy tiltalte han honom sielff [*fol. 37r*] den 14 februarij och påminte om starka præsumtioner dhertill, då han skifftat färgorne och kunde knapt tahla, doch beklagade sedan, aff onda menniskior dhet ryckte wara uthkommit, och åthwarnades att opspana des ophofsman, och der hoos, att han 1ma februarij i sin faders begrafningh många richzdal. hafft, och sedan i Ståcke. Item att han sagt, den som hafwer sagt honom mehra än 12 à 13 r.d:r och några caroliner hafft sedan den 22 januarij haar lugit, och ryttmestaren sagt, om han kunde bewijsa fleera wara uthgifwit. Rp, så will iagh wara tyff och bunden medh heela saaken, huilket han intet gaf skrifftelligen, och widh tillfrågan swarat och förklarat sigh på marcknan den 3 februarij eij fleera richzdaler hafft.

12. Han har hafft i löön åhrl. 70 d:r s.m:t, och medh resor och kläder och deboucherande dem wäll behöfft och icke af sine föräldrar några penningar fått, och derföre på låhflig eller olåfligt sätt förwärfwat, och hafwer derföre fogh att fråga huarest han så många näfwatahls richzdaler fått. Item att een r.d:r som swäntienaren Olof Sätherman fått af Beniamin war och är ökändt iblandh många, nembl. hertzogh Frederich zu Brunswijk undt Lunnenborge etz, [*tydligen mynt präglat av hertigen Fredrik IV av Braunschweig-Lündeburg*] och äfwen een sådan war ibland besparingen, den han begärer Beniamin må bewijsa, huarest han den fått hafwer, och befria sigh edelligen ifrå desse laglige tillmählo.

13. Att han wellat hans drängh Johan Mickellsson låcka och tubba att rymma, som hålles lijka godh, som den som stiähl och rymmer.

14. Att hans wanartige lefwerne wijser well hans ährlige nampn och ryckte, huareffter han lärer blifwa belönther.

15. Att een dehl af hans mistade lijnkläder äre den 2 aprilis på kyrkiobåtn igenfundne, och lemnar huru dee kunnat komma i kyrckiann, efftersom ingen okänd tyff kunnat komma dijt, eij heller behöfwer taga sitt gömo i kyrckian, som icke lååss och nycklar i kyrckian brukar, och at kläderne intet wore dufne eller wåtha, och att sniö lijkwäll legat der iempte, och dy dee icke längie der kunna legat, och efftersom dhet omtallde fönstrett ähr igenstängt, så måtte dee inburna wara genom dörren.

Herr ryttmestarens exception öfwergafs Beniamin att förklara sig dher öfwer morgondaghen nembl. den 21 aprillis. [*fol. 37v*]

Beniamin von Huedstorph inlefwererade sin giorde förklahringh och replica emooth herr ryttmestarens exception, lydandes först att ryttmestaren må tillhållas att framhafwa dhem som rychtet hördt och fördt, och att han alldrigh om Stoor-Peders taal hördt förr är ryttmestaren war heemkommen, och merndels sedan warit och än är i Medelpad, beropandes sigh på dragonerne Jonas Appelman och Erich Jonsson Tälgman, hållandes onödigt att oprepa huru

många menniskior blifua oförskylt belughne, huilket h:r ryttmestaren skulle lända till föga fromma, och wäll kan wara att tyfwen warit bekant, men ryttmestarenn af egit förståndh lärer finnas för swagh den uthleta, om icke mästaren i tusende konster på träghne ansökningar någon wettskap oppgifwandes warder.

3:de 4, 5 och 6 puncten beskrifwes tyfnadens beskaffenheet, huar om han sigh intet uthlåter, emädan som han intet war tillstädes, doch lärer i relation een hoop osanningh wara inmängdt.

7. Glorierat sigh öfwer sin stoora bewågenheet emoot honom som intet ähr skedt, utan sådant twert emooth hans nathur, och ryttmestaren fins benägnare alla menniskior i gemeen att belasta och förföllia, och att han dömer honom att lagh fästa, som honom icke anstår uthann rätten, och haar han wäll matat honom medh skedan, men stuckitt medh skafftet, och dy förtryter han högt ehrwijste tienst och lydno emoot honom.

8. Att honom bordt visitera om chronones penningar, swaras att dher dee honom warit anförtrodde, så skulle dhet wähl skiedt.

9. Warit så rijk af penningar, och lijkwähl förledit åhr warit skylldigh öfwer 40 d:r s.m:t, huilket osant är, tillijka medh dhet han chronones ränthor förfaritt.

10. Att han intet rå[d]nat eller bleknat, och alldrigh bäfwat för löghnen, om den ännu så stoor wore.

11. Att han aldrigh tänckt rymma till Hållandh, utan är största osanningh, och om han skulle warit så sinnat, intet beflijtatt sigh clarera chronones penningar, och fast mindre begärt låf. Och huad som om herr Kessler införes weet han intet aff, som är lutter lapellie. [*strunt-prat*]

Han har aldrig ryggiat sitt tahl, utan huad sant warit, sagdt, [*fol. 38r*] nembl. sigh äga eij fleera penningar på Kindersmäss marcknad än 13 à 14 r.d:r som beståtz, men ingifne lista på hans uthgift är orätt, ty att een häst för 5 à 6 r.d:r är köpt, ähr osant, efftersom han een nattkiortell, som ryttmestarenns swägerska honom påhäfde, för hästen gaf. Dee tree r.d:r till Erich Jonsson i Säther skedde och för Kindersmässa, ibland huilka ryttmestaren i den 12 puncten will sig een tillkänna, ehuruwäll hann den alldrigh sågh, och han den fått i Medelpad i chronones ränthor, och att een sådan lågh ibland bortstullne penningar troor han intet, efftersom han dem wäll igenomsågh, och kan intet påminna sigh dhet sådana dher ibland war, doch åthskillige sådanne tillförenne sedt som och finnas kunna.

13. Drängens Johan Mickellssons arga löghn kan sees af medfölliandhe berättningh, som eij ingafs.

14. Om sitt läfwerne och deboucherande tager han heela tinglaget till wittnes, och att ryttmestarenn såg honom aldrigh drucken, som eij heller från barndomen öfwer tree à 4 gånger skall skiedt wara.

15. Om några lijnkläders igenkastade, weeth hann intet aff, ehuruwäll dhet på många sätt kunnat skee, och blifwit dijth practicerat, och serdelles aff ryttmestaren sielf att willia styrckia osanningen om nycklarnas missbruuk, som præsummeres af ryttmestarenns egen berättningh, att dee stullne lakan wara af fijnt hållandzlärfft och klösterlärfft, att pahret skulle kåsta 50 r.d:r, huilket ehrbart folck kunna wetta betygha om så påfordras.

Her emoot h:r rittmestarenn protesterade, och föregaff allt wara löghn som han producerat hafwer, begärandes att hanns wittnen må afhörde blifwa, och bekom till swaars, att dhet skulle ske, så snart actoris partes äre förhörde och ändade.

Länssman Nills Brobäck beskickades till ryttmestarenn, medh begäran att han wille komma feltwäbellen Johan Bengtsson till swaar. Rp. Att han intet kunde komma förr än Johan Careel och Bengtsson blifwa dömbde för sin elake och ohöflige mund, dhet han och giorde skrifftel. och sände exception emoot honom. Då länsman och nämbdemän Erich i Öhne och Gumund i Sillie af rätten till [*fol. 38v*] honom skickades att säija, att enär huffwudsaken blijr

uthagerat, så faller dohm så i dhet ena som dhet andra, och sedan ytterl. påminte rätten honom genom hanns quarteermestare Henrich Eliesson, då ryttmestaren sigh instelte.

Feltwäbell Johan Bengtssons klagelibell oplästes, af innehåld att han hoos een och annan i landet af ryttmestaren är uthspridd wara dhen samma, som icke allenast wettat af stöllden, utan och interesserat der uti, huar igenom hans nampn så innom som uthom rijks ähr disrenominerat och laderat, och dhet han nu will dhet ändra, är een saak som kommer seent, ty han beklagar sigh wara till galga och grehn angifwen, uthann någon ordsaak, och måst söndra sigh ifrå folkz lagh till des han kan lagligen der ifrån befriat wardha, och niuta lagligh satisfaction, beropandes sigh på wittnen, nembl. capitenleutnanten m*anhafftig*h Anders Curi och munsterskrifwaren Johan Careel.

Herr ryttmestarens exception derpå oplästes, lydandes att han wähl weet samma præsumtion och rychte wara uthspridt förr än han heemkom och Johan Bengtsson sielf i Offerdahl trettondedagz tijden i cavallieurs närwaru wellat göra sigh gröön dher öfwer, som regementzquarteermestaren h:r Hammarskiöldh och leuttnant Falck tillijka med leutnant Måns Chrestiersson och hanns hustru kunna betygha och wittna, och hafuer han dherigenom sielf bracht sigh i misstanckar och till äfwentyrs i ett ondt rychte, huarutinnan ryttmestaren håller sigh oskylldigh, emedhan som dhet skedde 5 à 6 weckor förrän heemkombsten, och honom huarken anklagat eller ransakat, som wähl hade skedt om någon sanningz märckie der till warit, förmerckiandes att Bengtsson satt å sijda den godheet han af honom niutitt. Der till swarades, att han ryttmestarenn större tienst till hans profijt giordt än honom bordt, huilken ähr nu illa belönt, huar till ryttmestarenn intet kunde neka, att han inför honom wäll köpslagat och bestält, anhållandes att Bengtsson [*fol. 39r*] för sådan ohemul klagan må lagligen plichta, och slutelligen att heella landet weet hans gerningar och meriter, betygandes sigh aldrigh uthropat Bengtsson för samma saak, och endskyllat honom hoos h:r governeuren högwelborne h:r Lennart Ribbingh. Rp. Att det war för seent, efftersom han så illa honom förr defamerat, och lärer swårligen komma utur alt folcks misstanke, fast han oskylldigh är, berättandes h:r ryttmestarens relation om tahlet i Offerdahl wara herkommit af idell rallerie, och består af ingen rätt grundh, och hoppas han så stält sigh i landet, att ingen någon oährligheet skall kunna honom bewijsa.

Partterne lembnade capitenleutnanten Anders Curi utan edgångh göra sin relation i saken, huar till samtycktes, och han berättade sig komma till ryttmestaren pass åtta dagar effter hans heemkombst, och hörde honom säija, dher Beniamin blijr bunden medh tyfwerie, så lärer Johan Bengtsson wetta deraf, emädan som dee äre så goda wänner och cammerather, och näst förr aff leuttnanten Måns Chrestiersson i Wästbyen hördt tallas om Johan Bengtssons discurs i Offerdahl medh leutnantens hustru, men kan eij minnas omständigheeterne.

Ryttmestarenn berättade sigh wäll kunna märckia Johan Bengtsson wara derföre frij, efftersom han inga penningar hafft, och warit skylldigh Olof Chrestiersson i Norie några penningar, och enär han på ryttmästarenns gårdh blifwit honom warsse, stuckit sig undan, och gått till mest. Oloff neder i Wijken och Chrestiersson honom altså intet råkat. Johan Bengtsson swarade och sade dhet wara osant. Ryttmestarenn frågade ryttaren Lorentz Wulf, om Bengtsson icke den natten dher i Wijken war. Rp. Ja.

Herr ryttmestarenn opwiste leutt:ns Gabriel Falkz breef af den 16 aprill sidstleden att feltwäbell Johan Bengtsson sagt effter något sambtahl, enär leuttnantskan i Ängie frågat enär Bengtsson war kommen till Altzen och till Offerdahl, kanske hon misstäncker migh haf:a [*fol. 39v*] stulit i Rödööns kyrkia, dhertill Bengtsson alldeles nekar, och föregifwer leuttnant Falk samma ordh säija, dhet h:r Hammarskiöldh skall kunna betygha, eij heller lärer Falken kunna neka der till. Feltwäbelen beklagade ytterligare sigh wara af ryttmestaren schanderat, och är han icke allena som dhet måst lyda, utan ryttmestaren haar och herrar reghementzofficerarne belackadt och häradzhöfdingen icke heller förskont, opwijsandes ryttmestarenns egenhändige breef aff d 27 decemb. 1684, lydandes ordh ifrå ordh således, den resolution för ryttaren

måste ni och sökia äntel. att uthwercka, dy kopparoxen haar dömbt, att dhet Tyrris skall Moses betalla märran, derföre laga äntel. ni få godh resolution. Rp. Att han sielf dhet nampnett häradzhöfdingen gifwitt, som heela compagniet skall kunna wetta betyga, (begärandes dhet heradzhöfdingen icke wille detta ad notam föra,) huar till Bengtsson nekar, och säger ingen ährlig karll skall kunna dhet bewijsa, och om compagniet een gångh så starckt wore, så skulle dhet lijkawäll deruti drifwas.

Ryttmestaren frågade Bengtsson huij han förr icke häradzhöfdingen brefwett wijst, efftersom han will wara honom så troghen? Resp. Att han dhet eij kunnat göra, medan han stodh under ryttmestarenns commando, och att allom kunnigt ähr, huru han sina underhafwande handterar, och fast dee intet ondt giordt, måtte dee, effter hans ordre, göra afböön. Ryttmestaren nekar sigh förtallat herrar regementzofficererne, men feltwäbelen påstår sig willia och kunna, enär action der om företaghes, in foro competenti, dhet bewijsa.

Ryttmestaren sade sigh fuller måtte bestå sina skrefne ordh om häradzhöfdingen, och antingen medh deprecation dhem försohna eller comparition i wederbörligt foro, men lagföra honom för sådant tillmählo är eij nödigt, efftersom eij mehra är recantation kan nåås, säijendes att Johan Bengtsson hörer fahnen till, då han swarade, att den som brukar trolldom och annat må höra fahnen till, och icke han som af sådant intet weeth, dhet [*fol. 40r*] h:r ryttmestaren explicerade, och sade honom sigh dhet obiesera. Rp. Neij, men att han brukat widhskeppelsse, kunde han medh wittnen bewijsa.

Johan Bengtsson förmanthes af rätten achta sin mun och tahl och intet mehra säija än han kunde bewijsa, dhet ryttmestaren begerte ad notam tagas. Ryttmestaren frågade dohmaren, om han icke wille med deprecation [*avbön*] wara nögd, huar oppå intet swaar gafs, och sedan, att intet meera kunde begäras. Resp. Att han lembnar saken i wederbörligt foro angifwas och uthföras, och att ingen lagh lärer oförgripel. obligera honom i sådane måhl wara nögd medh deprecation.

Dhermed begerttes att partterne wille taga affträdhe, då h:r ryttmestaren stadnade quaar, och Johan Bengtsson wände sigh tilbaka ifrå döran, uhrsächtandes sig icke wäll kunna taga affträde förr än ryttmestaren. H:r ryttmestaren föregaff sigh hafwa något at talla medh rätten, och han swaratt, dhet kan wäll skee een annan gångh, huar medh dee bäggie gingo uth.

Sedan afftalltes till fölliande resolution.

Emedan som häradzhöfdingen är af h:r ryttmestaren med öknambn belagdt, kunna ofwantallde ährender emellan fördetta munsterskrifwaren Beniamin von Huedstorp och feltwäbell Johan Bengtsson emoot h:r ryttmestaren icke wijdare företagas, efftersom han finner sigh in competens medelst defamerat öknambn, saken wijdare handtera, förr än han sin saak uthfördt.

9. Bardberaregesällen Isach Wulf tillfrågades, om han hade sammanlag och beblandelse medh Ingri Andersdotter förr än han reste bort på perigrination, huartill han beiakade, och hon derföre förr plichtatt. Altså dömmes han effter 3:de capitlett Gifftmålabalken L.L. att bötha 40 m:k.

10. Effterskrefne pantter låter prowesten mag. Zackarias Plantin opbiuda, nembl.
Aff Carll i Lansom een kåpa att inlösa till Michaelis 1686 för 2 r.d:r 1 ortt.
Oloff Jonsson ib:m een byssa 2 r.d:r 2 ortt 11 ⅓ sk*illing*.
Nillss Larsson klåckare i Ååss een klädesråck till Karinsmäss tijdh 2 r.d:r. [*fol. 40v*]
Joon Persson i Össa een tröija och kiorttell af rask till Michaelis 1686 1 r.d:r 3 ortt 1 sk.
Anders Ersson ib:m een byssa 1 r.d:r 3 ortt 1 sk.
Dragon Johan Buhr i Backe een quinfolkztröija och een sölfwerringh 1 r.d:r 3 ort.
Dragon Gunnar i Duärsett een swart quinfolkztröija 1 r.d:r 12 sk.
Oloff Swensson ib:m een ståhlboga 3 ortt.

Oloff Ersson i Trålsåhs een kopparkettell till Mickaelis 1686 3 r.d:r 2 ortt.
Hustru Agnis i Kingsta een kettell till Michaelis 1686 3 r.d:r.
Anders Olsson i Hägra een byssa på hösten 1 r.d:r 1 ortt.
Olof Håkansson i Backe een byssa på hösten 2 r.d:r.
Östen i Trålssåz een kettell 1 r.d:r 12 sk.
Erich Jonsson i Rösta een kåpa 2 r.d:r 2 ortt.
Erich Olsson i Röstad 3 sölfwerskedhar på Karinsmäss tijdh 3 r.d:r 12 sk.
Hans Jonsson Hendrikz mågh een klene thenkanna 1 r.d:r 1 ortt 12 sk.
Ifwar i Sehm 2 silf:rskedar på juul 2 r.d:r.
Jonas fordom sochnskrifware een kiortell på Michaelis 1686 1 r.d:r 1 ortt 8 sk.
Pedher Andersson i Granboo een sölfwerskedh och lijten ringh på hösten 1686 1 r.d:r 1 ortt 8 sk.
Jönns Pederson i Ösa sölfwerskedh till juhl 1686 1 r.d:r 1 ortt 8 sk.

11. Böndren i Nolanällden som hafwa sina fäbodhar emoot Näfwersiöön förmanthes och tillsadhes widh laga straff tillgörandes, att dee eij getha och walla sin booskap öfwer sina råmercken, och sålledes icke förtrampa och förderfwa probstenns dher hafwande engiar.

Rannsakning den 15 augusti 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 91r – 93v, ÖLA.

1. Transsumpt aff affsagde domar emillan ryttmästaren wälb:ne Magnus Gabriel Willenssens och hans för detta munsterskrifware, vice versa kärande och swarande, pronuncerade i Rödöö sochnestuga d. 15 augustj a:o 1687.

2:dra. Aldenstund Benja[m]in kallat ryttmästaren Magnus G Willemssens en ordätare, som pröfwas wara skied aff hastugo mode, emedan[?] han icke påstådh sådant att bewijsa, dy plichtar han för sådant oquädj sina 3 m:k sölf.mynt, effter dett 43 cap. Tingm.b. L.L.

4. Ehuruwäll Benjamin will bewijssa ryttmästaren Willenssens wara en gårtiufw, dher igenom att ryttmästaren för Benjamins swåger h:r Lars Kesler ihiäl skutit och intagit ett swijn för tuu åhr sädan, lijkwäll som effter wijttnens intygande befinnes 1.) att swijnet är ihielskutit på ryttmästarens åker, widh offta lidin åwärkan; 2.) att dhet är intagit effter giord notification dherom till prästegården sampt wedersäijande; 3.) egaren i lijfztijden dherpå intet kährat, utan emillan honom och ryttmästaren med wänligt omgänge blifwit bijlagd, och dher egaren honom ändtelig tilkärad hade, han ändå intet wijdare dhermedh kom*m*it än ryttmästaren fått åthergiälla qwicht[?] för döda, som dett 10 cap. Bygningeb. L.L. säger. Effter wädergäll*en* åwärkan på egarens sijda altförtj göras ryttmästaren frij för så grof beskyllning, och Benjamin, som dhermedh söckt hans ähra att förklena, giordes saker till 40 m:k sölf.mynt, i krafft aff dett 20 cap. Tingm.b., dher hooss för dett han på sig tagit annars tahlan, att plichta 3 m:k sölf.mynt effter dett 29 cap. Konungsb. L.L. [*fol. 91v*]

6:e. Såsom rätten nogsampt kan pröfwa, såwäll aff den skrifft som Benjamin tillskijkat ryttmästaren uthur aresten aff d. 18 julij 1687, uti hwilken han ibland annat förekastar honom en[?] bolares swågerskap, som aff hans ordesätt emot ryttmästaren wedh rätterna brukat, att han tillförende intet warit mogen, män nu woro skiördetijdh att grässet skall oprijdas, att han

effter en grofv uhtkastat pasquil zedel wellat ryttmästaren medh sådant skimpffa och wanhedra; altså gjordes han för sådant upsåhtligt wanhedrande och smäl[ige] ord, saker till 40 m:k sölf.mynt, i anledning aff det 9 cap. Konungzb. L.L., såwäll som dett 20 cap. Tingm.b.

8. Såsom Benjamin på tingzplatzen öfwerfallit ryttmästaren Willenssens medh smädelige ordh, kallandes honom en skiälm, dåå ryttmästaren lijkwäll effter wittnens intygande, huilken till honom eller om honom tallat, dy finner rätten för skiäligt att Benjamin först plichtar för skiällzordet sina 3 m:k s.m:t effter dett 43 cap. Tingm.b. och sädan för dett han brutit tingzfreden sina 40 m:k sölf.mynt i anledning aff dett 16 cap. Eedzöresb. L.L. Actum ut ...[?]

Uppå comissorialrättens wegnar
Lars Stridzberg (L*ocus* s*gilli*)

Transumpt aff domarna emillan ryttmästaren wälb:ne Magnus G. Willenssens och fältwebelen Johan Bengtson Arhusius, vice versa kärande och swarande, affsag[de] i Rödens sochnestufwa d. 15 augusti 1687.

5:te. Ehuruwäll ryttmästaren Willenssens kan hafwa frågat effter dhem som skulle kuna giöra effter bortstulne sacker och tah[lat] medh lappar som gåå att tiggia byar emillan, lijkwäll [*fol. 92r*] thermedh intet bewijst ähr att ryttmästaren någ*on* widskieppelsse brukat, dher ifrån sielfwa effecten att ing*en* werkan följd, äfwen honom frij känner, dy kunde eij heller nämbden ryttmästaren till den last binda eller fälla, fördenskull dömdes ryttmästaren frij, och Johan Bengtson för sådant tillmähle att plichta sina 40 m:k sölf.mynt, i krafft aff dett 20 cap. Tingmåhla b.

7:de. Såsom rätten finner, såwäll aff Johan Bengtsons egen bekännelsse och wederkände handh, som aff wittnens intygande, huruledes Johan Bengtson aff tillfälle att en syndare som för sin brott till båhl och brandt dömder är, obetänckt räcknat sigh i slächt medh ryttmästarens Willenssens fru, sahl. öffwerstens Börie Månsson Skiächtas dott[er?] hafwa under samma syndares nampn till ryttmästarens skymff och wanähra, divulgera och uhtsprijdt twenne grofwa och smädefulla zedlar, inehållandes, såsom samma syndare kallat ryttmästaren Willenssens swåger och broder, på båhl, brand, bastad, baackbunnden, bylan, bylagd, beredwilligt brännas. Altså för sådan obetäncksam grofheet, som strijder emot Gudz och all civil laag giörs[?] Johan Bengtson sacker till så många 40 m:k s.m:t som the belastade och smädeliga orden i dhe uhtspridde zedlar äre, huilket giör 320 m:k sölf.mynt, i krafft aff dett 20 cap. Tingm.b; ther hoos böhre desse zedlar, aff Johan Bengtson skrefwne och uhtspridde, aff skarprättaren upbrännas, hafwandes den som wijdare medh sådane zedlar framkommer samma straff att förwänta.

8. Emedan Johan Bengtson på tingzplatz öfwerluppit ryttmästaren Willenssens medh smädelige ordh, kallandes honom en skiälm, dåå lijkwäll ryttmästaren honom intet tiltahlte, effter wittnes intygande, dy pröfwar rätten för skiäligt att Johan Bengtson till följe aff 43 cap. Tingm.b. för skiäldzordet förste böther 3 m:k sölf.mynt, och sädan för dett han brutit tingzfrijden plichtar 40 m:k sölf.mynt i anledning aff dett 16 cap. Edzöresb. L.L. Actum ut supra

Uppå comissorialrättens wegnar
Lars Stridzberg [*fol. 92v*]

Extract aff högwällb:ne h:r landzhöfdingens Åke Ulfsparres skrifwelsse och suar aff d. 21 aug. 1687 til h:r ryttmästaren Willensens.

2:dra. Beträffande dhe måhl som tingzrätten öfwer injurierna och ehrrörige beskyllningar dömbd, och nu fodras prompt execution att skie, så lärer intet fehla, emedan jag ex tempore dåå domm föll, oppå h:r ryttmästarens begiäran lefwereradhe karlarna utj befallningsmans händer, som dhem sädan j arest togo, huilken ryttmästaren wijdare har till att sökia.

Åcke Ulffsparre

Extract aff wällwijss häradzhöfdingens Lars Stridzbergs breefw til h:r ryttmästaren Willenssens, aff Nätra d. 13 feb:i 1688.

Bötterna gåå till treskiptes, och hörer målsägaren trijdie part till, effter lag.

Lars Stridzberg

Att desse affskriffter ähr likalydande medh dess sielfwa original betygar underskrefwen

Axel G. Kurck

Extraordinarie ting den 25 augusti 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 93r – 94r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3474, fol. 91r – 92r, RA.

Anno 1687 d. 25 augusti höltz extraordin. stembningh och rättegångh i Rödööns sochnstufwa, närwarande i befallningzmans stelle, häradzskrif. well:tt Carl Wargh och ordinarie nämbden, nembl.

Erich Gunnarson i Öne	Erich Olson i Träthgiehl
Nillss Pedersson i Biertte	Erich Jonsson i Säther
Siuhl Enarsson i Seem	Oloff Andersson i Wijke
Jönns Mickellson i Nygården	Jöran Nillson i Tägn
Måns Olsson i Lijen	Joon Olsson i Twehrsätter
Joon Olsson i Smedzåhsen	– – – – –

Sedan herr öfwerstens och vice gouverneurens högwelborne h:r Åke Ulffsparres breef och ordre till häradzhöfdingen Anders Plantin, daterat Frössöö kongzgårdh den 21 augusti förleden, war opläsit, att han skulle effter commissorial rättens doom af den 15:de i denne månaden, och häradzhöfdingens Larss Stridzbergz af den 19 dito, afgöra Beniamin von Huedstorphz edh tillijka medh edhgärmännernes, om den stölldh som förledne nyåhrstijdh i Rödööns kyrkia ähr skedd på ryttmestarenns Mag. G. Willenssens insatte ägendomb, sub num*ri*s 1 och 2, skickades länssman Nillss Brobäck till ryttmestaren aff rätten, med påminnelse att rätten till den ändan haar satt sigh, och allenast wäntar om han effter notification, så well af vice gouverneuren som häradzhöfdingen, behagar komma och eden afhöra? Swaar, enär een nämbdeman tillijka medh honom dijthkommer skulle föllia swaar, huilket nämbden effter sambtahl eij hölt wijdare nödigt, helst och emedan som han, som bemelt är, skrifftel:n derom förr är notificerat, och der hoos är befalt eden taga och afgöra, fast än ryttmestaren icke kommer den att afhöra, som och medh Sweriges lagh enigt är.

Altfördenskuld tilspordes Beniamin von Huedstorph om han är sinnat och kan præstera [*fol. 93v*] juramentum veritatis [*sannings-ed*] effter commissorial rättens doom öfwer den stölld som på ryttmester Willenssens ägendomb i Rödööns kyrkia är skedd, effter föreläsen edzform? Huartill han beiakadhe. Sedan om han sina edhgerdzmän tillstädes hafwer? Då han nambngaf effterskrefne, nembl.

[1.] Nills Nillsson i Näskått, warit rustmestare, och nu på Näskåtts prästebordh för wist arrende. 2. Erich Jonsson på Aspåhz kyrkiobord dito. 3. Mårten Håkansson i Böhle. 4. Nillss Mattzson ib:m. 5. Edfast Jonsson i Gräffte. 6. Oloff Olsson i Tullus. 7. Påfwell Olsson i Sota. 8. Måns Jonsson i Rijsse. 9. Joon Jonsson i Glasätter. 10. Oloff Håkansson i Backen, alla bofasta bönder, och furieren under lijfcompagniet Oloff Olsson Linqwist, een giffter man, huilka tillfrågades om dee willia gå lagh medh Beniamin, och blefwe påmintte, huad een sådan edh haar innebära, och till större wissheet, opplästes för dem edzformen, huartill dee beiakade. Sedan tillfrågades nämbden om dee alla äre edbära, huar serskilt för sigh, och betygades dem wara ährlige och oprichtige män. Herförutan angofvos Beniamins moders drängh Peder Nilsson ifrå Åhz som der tient i fyra åhr, och hans systers, sahl. Kesleri änkias, Oloff Ersson ifrå Krokum, willia gå edh för Beniamin, som och sade sigh willia och kunna gå lag med honom. Bäggie betygade nämbden wara redellige och oprichtige. Huarföre aflade Beniamin juramentum veritatis, som fölliande edzform lyder.

Iagh swär wid Gudh och på hans helga evangelium, att iag ingen wettenskap och deelachtigheet hafwer af den stölldh som förledin nyåhrstijdh är skedd i Rödööns kyrkia på ryttmestarens Magnus Gab. Willenssens insatte ägendomb, så sant mig Gudh hielpe till lijf och siähl.

Ofwanskrefne laggärdzmän giorde fölliande juramentum credulitatis, nembl.

Wij swerie widh Gudh och på hans helige evangelium, dhet wij [*fol. 94r*] aff och medelst deth umgiängie wij haffwa hafft medh Beniamin von Hwedstorph, och den kundskap wij i sakena hafwa, troo, dhet han ingen wettenskap och deelachtigheet hafwer af den stölldh som förledne nyåhrstijdh är skedd i Rödööns kyrkia på ryttmestarens Magnus Gabriel Willenssens insatte ägendom, så sant oss Gudh hielpe till lijf och siähl. Sålledes wara passerat, betyges med häradzhöfdingens nampn och signete ut supra.

Ting den 11, 12 och 13 oktober 1687

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 124r – 129v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3474, fol. 121v – 127r, RA.

Anno 1687 d. 11, 12 och 13 october medh Rödööns tinglagh, närwarande befallningzman och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Jöns Michellsson i Nygård
Gumund Ersson i Sillie	Oloff Andersson i Wijke
Siuhl Enarsson i Sehm	Erich Jonsson i Säther
Joon Olsson i Duärsätt	Jöran Nillsson i Tägn
Måns Olsson i Lijen	Erich Olsson i Träthgiehl
Joon Olsson i Tullus	Oloff Larsson i Byhn.

1. Dato aflade nämbden effter nya edzformen sin edh.

2. Dato publicerades Kongl. Maij:ttz förr specificerade placater.

3. Hustru Märitt Öndesdotter i Kiänåsen angaff sigh förledne pingestdag mista tijo allnar grant lärefft, tuå beredde getskinn, ett par fingerhandskar, en fällskafftknijf, ett tobackhuus och några mathsaker, hållandes dragon Johan Lustigh och Hans Ersson i Trätgiähl derföre, som om pingesdagz morgon folgdz ifrån Brynie den wägen, och intet warit i kyrkian, och att 2:ne pershoners fälar äre sedde till och ifrå cammarfönstrett, och den eena hafft nya skoor,

och att comminister herr Päder Klåckhåff d. 21 juni sidstleden attesterat sig eij annat kunna sigh erindra, än Johan Lustig sagt sig om pingeshälgen wara [i] Trätgiäl, der till med hafwa dragonerne Swän Kiempe, Johan Ahlman och Lorentz Brun bewittnat d. 28 augusti att Johan Lustigh berättat sigh tillijka medh Hans Ersson tagitt huar sitt skiortlärfft i Kiänåsen, begärandes rättens assistence derutinnan.

Huar emoth exciperades sålledes, att han fölgde wäll Johan Lustigh om pingesdagz morgonen ifrån Brynie och Kläppe, Kiänåsen förbij genom Nillss Olssons långtä till sin faders [*fol. 124v*] gårdh i Trätgiäle, där han skilldes ifrån honom, och war icke in i gården, utan han sade sigh skulle gå till Krokum at köpa sig een hatt, och som han hört aff sin faders inquarterade dragon Hans Giöök, skall han legat hoos honom opp i herberget natten emoot andra dagen, men intet warit i stufwan, nekandes alldeles sig wara dehlachtigh der uti, och eij weeth om Johan dhet stullit, oppwijsandes herr Peder Klåckhåfs wittnesbördh, att han i tuå åhr sig wäll och ährligen i Lijttz pastorat förhållit. Jemwäll och aff sin matmors sahl. hustru Elins son i Brynie Oloff Lunbergh och fleera, att han sig troligen förhållit, och inga sådana lijnkläder hafft.

Nillss Olsson i Kiänåsen berättar sigh om trediedagz affton föllia hustru Märitz son at besee fählarne, och kunde grant see, att een medh nya skoor kommit nolan ifrån och gått till cammarfönstrett och samma wäg tillbaka, men icke rätteligen och wäll mehra och flera än bem:te fählar, ehurewäll icke olijcht war, att een annan gått der medh, men förwisso kan han dhet eij säija. Comminister herr Bengdt Sylvin attesterat d. 29 sept. förleden effter dragons Lorentz Bruhn sagu, effter dragons Måns Klöfs ordh, att Johan Lustigh hafft ett tobackzhorn som han stullit i Kiänåsen, och Hans Ersson och han fått huar sin skiorta af det lärfft som stalls i Kiänåssen.

Saken kan eij afhielpas, förrän dragon Hans Giöök, hoos huilken Johan Lustigh skall legat, och dragonerne Swen Kiempe, Johan Ahlman och Lorentz Bruhn, som attesterat Johan Lustigh sagt sig och Hans Ersson stulitt, blifwa afhörde.

4. Joon Mickellsson i Krokum insinuerade sin fordran aff ryttaren Swän Pedersson Grijp effter obligation, daterat Ugårdh 1684, såsom först 30 d:r s.m:t, sedan för een köller 16 d:r dito, och 1 dahl. dito länt. Summa 47 d:r s.m:t, och der emoot opdragit honom till betallningh uthlagorne aff een hans bonde, och [*fol. 125r*] alttså anno 1685 d. 18 maij opburitt aff Larss Jonsson och Håkan Enarsson för en köller 15 d:r s.m:t, der till med haar han brukat een hans halfwa gårdh i Näset 1680, och skulle gifwa honom tillijka medh Oluff Swensson, som andra halfdehlen brukade, 6 r.d:r eller 9 dahl. s.m:t och tuå lass höö, det han bewijser med Olufs zedell af d. 10 sept. 1680, som han skrifwit i sitt och Swens nambn. 1681 heela öfre gården i Näsett och 1682 sammalledes, och 1683 des halfwa dehl, och allenast då fått tree spann mallt och sex kannor, och alla åhren måst swara till uthlagorne. Dess utan fodrar han 6 d:r s.m:t, och på Löfångers [*Levangers*] marcknan länt 4 d:r dito. Till chronsmeden på hans wegnar 2 d:r s.m:t, och 2 d:r s.m:t till Larss Hansson. För ett råckkläde 7 d:r s.m:t, för knappar och sillke 1: 21 ⅓ öre dito. Noch 1: 10 ⅔ öre för 16 m:k talgh, som skulle gifwas på ett oxebythe, och för een koolega 24 öre s.m:t. Huaremoth exciperades sålledes, att han honom ingen lega för hemmannsbruuk tillsagt, och intet giort Oloff Swensson därtill fullmechtig. Dåch war han ährlig karl och lärer intet mehra skriffwitt än som rätt är, (huilken döder är) inläggiandes en rächning på debet och credit och mehra will han eij bestå. Han nekar alldeles till dee opförde 6 dal. s.m:t, och Joon beropar sigh på Oluff Swenssons skrifft, som dhet förmår. Swän består dee 4 d:r s.m:t länte i Löfånger, sammalledes till chronsmeden 2 d:r dito.

Swän wille wäll disputera dee tuå dahl. s.m:t till Larss Hansson, men Larss bekänner sigh dem fått på hans wägnar för hafde omaak och reesor. Till dee 7 d:r s.m:t beiakar han, men will eij bestå mehra än 24 öre till sillke och knappar, och mehra säger han sig eij bekomma. Han nekar och sig låfwat 16 m:k talgh för oxebyte, men Joon föregifwer Carll i Säter hörde på

deras accord, men Swen nekar som förr. För kolegan föregifwer han een och annan gång åth Joon Michellsson slagit, huar till han nekar, och säger sig honom betallt för sitt arbete.

Deth befans, att dee opförde 30 d:r s.m:t i obligation härflyta af tuå första åhrens uthlaghor, [*fol. 125v*] dy aff föras dee. Swän Grijp nekar alldeles sigh låfwat något för bruket, och alldrig war williog der till, utan af Joon öfwertallat dertill. Joon nekar sig låfwat gifwa för stoofölet 3 r.d:r 8 öre, och allenast 2 r.d:r eller 3 d:r s.m:t, och att han dhet bekom i marcknan och icke om sommaren, och mehra gifs intet för sådanna. Om fordzlen till Gräninge befans, att Swän en reesa fört uthföre en tunna sill, och tilbaka fult lass, och andra gången några plåtar utföre. 2 tunnor korn för 4 d:r 16 öre s.m:t, 2 tunnor korn och siu kannor ringare än 1 tunna malt tillstår Joon sig fått för gårdzbruket, men Swän säger deth war på uthlagorne, 2 lass höö dito. Nekar till påförde en r.d:r. Swän cederar oppförde 24 öre för fordzlan till Lijth. Joon tillstår sig fått å Andersön siu dahl. s.m:t men nekar honom fleera ungnöth födt än för kolegan. Joon består intet mehra oppburit aff Larss och Håkan i Näset än 15 d:r, som under obligation aff troowärdige män är annoterat. Joon Michellsson säger sigh fått smöret, men det betalt åhret tillförenne, protesterandes emoth hans räkningh och opförde poster, emädan som allt war passerat förrän obligation uthgafs. Staffan Zegersson och Måns Ersson, som obligation underskrifwitt, betyga Swän till des innehålld samtyckia, och att då oppnämbdes åthskillige poster som dee kommo öfwerens om, men intet nämbdes om legan för hemmansbruket. Joon Michellsson berättade honom få klädet förrän obligation uthgafs och äfwen dee 7 d:r på Andersön. In summa, intet är dem emillan passerat sedan obligation uthgafs.

Såsom intygat och bewijst är, att ryttaren Swän Pedersson Grijp ingen handell och räkning hafft med Joon Mickellsson sedan som han i gode mäns närwaru a:o 1684 kom att slutha rächning med honom, och obligerat sigh wara skylldigh Joon Michellsson 47 d:r s.m:t, huarå Håkan Enarsson och Larss Jonsson i Näsett d. 18 maij 1685 på Swens wägnar lefwereratt 15 d:r s.m:t, warandes då pro resto 32 d:r s.m:t. Och alldenstund [*fol. 126r*] Joon Michellsson icke kan fulleligen bewijsa, dhet Swän honom något låffwat för halfwa hemmanetz brukande, [uthom] uthlagorne, altså finner rätten skäligt, att beräckna honom oppburne korn och malt, tillijka medh tuå lass höö, som effter oprättat liquidations rächningne belöper 12 d:r 31 öre s.m:t, huilka kårtas af ofwanbem:te 32 d:r, och altfördenskuld blifwer Swän Grijp skylldig Joon Michelson 19 d:r 1 öre s.m:t, som han utan uppehåld måste betalla.

5. Oloff Jonsson och Larss Andersson i Undrom tiltaltes för det dee anno 1686 skullat rootingzbåten ifrå Sundet till båthusset och honom illa oppdragit, och dy är han sönderslagen worden. Rp. Att dee rodde honom om lögerdagen fram och drogo honom ini båthuset, så att framstambnen togh i öfwerwäggen, och bättre kunde dee honom eij bewara, efftersom ingen kädia deruti war, eller brukeligit honom att binda, och det att bewijsa, beropade dee sig på Oluff Ersson i Trålssåsen och Oluff Håkansson i Wästbacken, huilka betygade sig om een söndagz affton komma med een timberflåtta roende, och då sågo dee båten stå in i huset, och dagen effter blef een hård storm, att dee wore illa ute, och blefwe öster om båthhuset landdrefne, huilket och befans i sanning wara, och ingen tillbödh heller kunde disputera deras relation om båten. Altså kännas dee frij för wijdare tiltahl därutinnan.

6. Larss Erssons och Nillss Olssons hemman i Faxnälden waritt i forna tijder ett hemman, och inga wissa märckien och stehnar finnas till skillnad i åkeren. Altså begärade bäggie genom godhe män dehlningh, huilket tillåthes, dock behåller huar sitt gambla bruuk och tegar.

7. Joon Mickellsson i Krokom låfwade betalla Larss Ersson i Wermon 4 dahl. s.m:t utaf Smedzåhss arfwen, och söke Knuth Erich som han bäst gitter. [*fol. 126v*]

8. Oloff Jonsson i Trången haffwer prætenderat jordepenningar aff Peder Mattzsson i Nolanälden, och blefwen underrättat sig inga der hafwa böör, och Peder lijkawäll uthlåfwat såsom i godh willia gifwa honom 3 ¾ d:r s.m:t, huarmed han war till fredz.

9. Trustadh grannar Joon Olsson, Nillss Flinck och Hemmingh Andersson tiltalltes om ett älgzdiur, som in maio sidstleden på deras skogh är funnit. Resp. Att wallbarnen hört hundh häfftigt skälla, och dee fruchtat det skulle wara på biörn, och det sagt för bönderne, och dee till skogz gått, och funnit ett elgzdiur liggia dödh, och allenast ett håhl fram i bröstett rijffwitt, och dee deth eij rördt, förr än länssman Nillss Brobäck effter budh dijth kom, som berättar så sant wara, och att intet skått syntes då eller nu, utan att dhet är een wåhrhudh. Erich i Säter, som tillijka medh Nillss i Bierte dijt förordnat waritt, berättar att jorden och måss war oprifuin och nedergrafwitt aflefwor, och slarff af een kalf, och biörnhåår syntes, men inga fälar, efftersom starkt rägn samma tijdh fallit. Trustaerne berätta sigh höra wid sin ankombst ett dåhn som wist skedde aff biörn, som då skilldes ifrå diuret. Brobäck, att strupan war aff, och att dhet luchtade illa, dåch syntes att hon nyligen hafft kalff utaf diuret.

Nämb*den* voterade dem frij, emedan som huarken kuhla eller skiächta [*pil, spjut*] den träffat. Alldenstund dee elgzdiuret icke rördt för än länssman effter budh dijthkommit, och intet skått af bössa eller ledh på hudan syntes och länssman betygat det illa luchta, eij heller hafwa dijth förordnade män blifwit warsse någon lijknelse der till. Altså blifwa dee för widare tilltahl befriade.

10. Joon Mickellsson i Krokum beswärade sigh öfwer sin granne Östen Håkansson i Lunn, i så måtto, att han om een affton [*fol. 127r*] förledne sommar släpt uth sin häst, och om morgonen effter den icke kunde igenfinna, utan Östens swäärfader Erich Olsson honom igenfunnit uti Östens slått störter, och inälfwerne lågo ute, där Östen den dagen war, och kan altså ingen annan hålla derföre än honom. Resp. Att han intet weeth deraf, utan sågh 2:ne giärdzroar [*gärdsgårdsstänger*] på ledet wara infaldne, och ena stören luta in, och een häst på lägdan sig tommat, och han gått neder i myran, derest han war till frukåst dagztijdh, och sedan gått annor wärt, och icke förr än dagen effter blifwit hästen warse liggia dödh. Joon will bewijsa medh stören som han skall stakat sig af, och hålet på hudan, att deth icke kan wara deraf händt, huilket besågz och kunde icke wara lijcht, att stören, som är långh, och litett warit neder i jorden och mäst twär opp i ändan kunnat det göra, utan lijkare aff een knijff eller lija kommit, eij heller haar stören kunnat stå quar om hästen stakat sig på honom. Joon föregifwer, att ingen stöör war där första gången, utan sedan, och att ingen blodh syntes wid ledet. Länssman Brobäck berättar att stören stodh i ledet, enär han dijt war, och at ingen blodh då syntes, utan der hästen först lagt sigh, ett lijtet stycke der ifrån war nogh blodh, derifrån han några fambnar gått. Dragon Daniel Dant berättar sigh föllia capitenleutnanten Anders Curi dijth der hästen låg, och blef som nogast efftersedt, om han skulle någonstantz stakat sigh, som intet kunde finnas, eij heller war den framwijste stören då i ledet stående.

Östens swärfader Erich Olsson berättar sigh heela dagen sökia effter hästen, och om affton fann honom liggia stört, och tarmarne uthe och sågh eij mehra där effter, men ledet som war wäll opsatt, war opprifwitt, och icke af någon häst kunnat skiee. Östen sade, kanskee folk det opprifwitt, och kört uth hästar, efftersom deth war wäll stängt, och sedan kanskiee hästen deth nederrifwitt. Oloff Jonsson i Krokzgården och Peder Jonsson i Duärsäter bewittna, att fembton fambnar war emellan der hästen lågh och Östen slogh den dagen, och att han kallat honom Joon gammall grå diefwull och fanen skulle tagha honom, och om han skulle skylla honom för hästen, skulle een liggia der dödh, [*fol. 127v*] huaremooth han intet hade att säija eller neka kunde. Östen nekar sigh den dagen see Jonss häst eller höra dess skiälla, och will wäll göra edh der på.

Nämbden togh saken i betänkiande och beslötho, att emädan som håhlet på hudan icke kan wara aff någon stöör skiett, eij heller war stören den dagen där, och icke så stått i jorden, att sådan skada kunnat däraf tijma. Icke heller war där blodh wedh ledett, och han som änghet äger och der wistades, icke skall sedt och hördt skiällan då han in på dagen icke längre ifrå rummet, der hästen lågh om fembton famnar, warit. Altså hålles lijkare, att hästen aff wåda eller willia aff någon lija fått skada, det Joon Mickellsson honom tillwijther. Huarföre är saken, i anledningh aff 10 cap. Byggningabalken L.L. så considererat, att Östen skall sielff siette befria sigh derifrån. Och för dhet han kallat Joon Mickellson gråhärug diefwull, plichtar han effter 20 cap. Tingmålabalken med sina tree marck.

11. [Genomgång af synade boställen.] Rödööns sochn.

Ryttmester Willenssens booställe Rödöhns gården brukas af honom, men icke hemma stadder, dy kan deri intet göras.

Corporal Erland Jacobssons i Undrom aff tree tunland, som dragon Joon Lång opptagit och till datum brukat, är synt d. 21 septemb. 1686. Gårdzbreffwen skohla effterfrågas hoos Månss Påhlsson i Swänssåsen och Owijks sochn.

Hoffslagslagarens Jörgen Meijers i Undrom 2 ½ tunl. är opptagit och brukas aff Oloff Jonsson, ähr synt d. 17 septemb. 1686. Gårdzbrefwen igensökes hoos Nygårdzfolket etc.

Prophoss Gregorius Bertillssons i Trustad 1 ½ tunl, opptagit och brukat aff Jonas Jonsson, ähr synt d. 23 septemb. 1686. Gårdzbrefwen förmenas finnas i Nygården heller Häste.

Corporal Erlandz rustningzhemman Hägra, tree tunland, opptagit aff Nillss Enarsson, och sedan antagit aff corporalen, huar å syhn skall wara hållen 1685, som icke oppwijst är, dock låfwar corporalen willia och skohla derföre swara. [*fol. 128r*]

Ryttar Staffan Zegerssons rustningzhemman i Hägra, tuå tunlandh, brukas aff honom, och är synt 1685, men icke tillstädes, doch berättar corporal Erland Jacobsson honom willia och kunna derföre swara.

Trumpetar Jorgen Lindz i Duärsätt aff tuå tunland brukas aff sex bönder ib:m, som derföre caverat, och äre tilsagde åth nästkommande wåhr fullgöra huad återstår, och dhet ifrån sigh lefwerera.

Rusthållar Nillss Flinckz i Trustad aff tree tunland, opptagit aff Åke Olsson på 1679 och 1680 åhrs frijheet, som det brukat till 1684 inclusive, och 1685 och 1686 halfparten huardera, men 1687 rusthållaren allena, ähr besichtigat d. 17 septemb. 1686, och Nillss Flinck detta dato förlijktz med Åke för huad som kan återstå, och sigh påtagit derföre swara, som han och bör tilkommande åhr fullgöra. I medler tijdh skall effterhöras om gårdzbreffwen äre till finnande.

Ryttar Joon Skragges rustningzhemman i Sillie, 3 ½ tunland, opptagit aff trumpetaren Jörgen Lind på tree åhrs frijheet, och förste åhret brukat. 2:ra och sedan till 1686 inclusive aff löfftesmännen och Joon Skragge, och 1687 aff quartermestaren Hindrick Elieson, ähr synt den 17 septemb. 1686. Skraggen wistas i Lijth och icke compararat. Cautionisterne tillsades reparera huad återstår till wåren, eller effter mätizmanna ordom betalla.

Näskått sochn

Kingsta rusthåll aff 5 tunl. crone och ett tunland skatte, brukas halfft aff ryttaren Chrestopher Lilleman, och halfft aff hust. Agnes Hemmingzdotter, är 1685 synt. som icke oppwijst är.

Rusthåll Moo, 2/3 tunl., brukas aff ryttar Larss Lundh, ähr 1685 synt, och icke tillstädes.

Aspåås sochn

Cornet Matthes Brewitz rusthåll Lien, 2 ½ tunl:d, brukar han sielff, som är synt 1685 och icke widh handen och böör derföre swara. [*fol. 128v*]

Åås sochn

Håkan Nillssons rustningzhemman Rösta 4 tunland. Ryttaren är icke tillstädes.

Larss Hanssons dito Backen, 3 tunland, brukar halfft medh bonden, och ingendera tillstädes.

Mehra har eij denne gången kunnat blifwa företagit, först derföre at somblige icke warit tillstädes. Sedan at en dehl af håldne husesyner icke ingifne äro. 3:de, att ingen special förordning är kommen om een som chronhemman optagit her i orten kan obligeras under frijheetz åhren, så åker som ängh med hägnad, opbruka och förferdiga, tillijka med huusbyggningh effter Kongl. Maij:tz husesyns ordning, heller wara förswaratt der medh, att han åkeren oppkört och bracht i fult bruuk, och den omgärdat tillika medh ängiarne och husen, sompt å nyo och sompt reparerat, så at han kan der boo. Deth förra kan eij medh frijheetzåhrens uthlagor göras, åkeren som arbetharen föda skall, kan icke i hastigheet så mycket kasta aff sigh, att arbetzfolck kunna leijas och födas deraf. Sidst och förnembst är, att Kongl. Maij:tz allernådigste resolution till rijkzsens allmoghe 1683 tillåter att öfwersees skall widh tingen, orsakerne till bondens uteblifwande medh sin skylldigheet medh hemmannens häfd och byggningh, och om skiäligt pröfwes, giffwa dilation till näste tingh, och altså är stadnat dermedh i denne beswärlige tijden.

Ty een besutten skattbonde faller swårt och somblige omöjeligit i sådan swår tijd, allt som borde wara reparera och byggia, och fast swårare och ogörligare för een nybyggiare som chronhemman opptagit och måste afstå och cedera een annan, och i medler tijdh sökia information och ordre, att kunna nästkommande wåår och sommar dhet utharbeta.

12. Rusthållaren Nillss Flinck, som antagit Trustads hemman, som Åke Olsson opptagit, förlijktes sålledes, att Nillss Flink [*fol. 129r*] låfwade hugga och framföra ett fähuustimber och annat yrkie [*virke*] till gålf etc, och till 20 à 30 granbarkar, och Åke med sin omkåstnad låta deth ophugga, och med innanrede och näfwertaak färdigt göra, huarmed han sedan blijr otilltallt, och Nillss swarar derföre som han bäst kan, huarom dee handsloges inför rätten.

13. Oloff Jonsson opbödh tredie gången hemmannet Häste aff sex tunlandh, inbördat aff sine syskon för 105 d:r s.m:t, oklandrat.

14. Peder Larsson insinuerade Joon Perssons sythningzskrifft på hemmanet Lunsiön à 1 tunland, iempte dess lössören, at få behålla effter sin och sin hustrus dödedagar, som opbödz tredie gången, så wijda Peer Larsson dertill bördigh är.

15. Larss Andersson ifrå Aspåhs och Tann oppbödh första gången Mattes Perssons hemman i Undrom om 2 ⅓ tunlandh för 60 d:r s.m:t, warandes kiöparen med sälliaren till 2:dra och 3:die ledh skyllde.

16. Peer Andersson opbödh första gången Oloff Håkanssons hemman i Wästerbacken i Rödööns sochn om 3 tunl:d för 94 d:r s.m:t, som 1688 och 1689 skola betallas, huar utaf Oloff Håkanssons swärmoders Märetz jordepenningar och inlagde barnpenningar i bem:te hemman böre först utbetalas, och creditorerne tillijka med köparen dehla dhet öfrige, effter hwars och eens hafwande rätt och förmåhn.

17. Leutnant Månss Chrestierson insinuerade Nills Olssons obligation daterat 11 octob. 1687 på resterande utlagor pro 1683, 1684, 1685, nembl. 38 d:r 21: 12 s.m:t, huarpå han honom sitt köpebreff på hemmanet i Faxnälden till försäkring gifwitt, huilket hemman opböds första gången. [*fol. 129v*]

18. I lijka måtto insinuerades Joon Olssons obligation af d. 10 jan. 1687 på 1685 åhrs utlagor, nembl. 26 d:r s.m:t, och till försäkringh lät leutnanten opbiuda första gången hans hemman i Bierte.

19. Larss Erichsson i Faxnälden opbödh tredie gången hemmanet i Faxnälden, inbördat aff sine syskon.

20. Anders Jonsson opbödh andra gången hemmannet i Åskått aff 3 tunlandh för 73 d:r, inbördat aff sine syskon.

21. Guldsmeden mest. Johan opbödh första gången Joon Jonssons odeelshemman i Dwärsätt 1 tunlandh för 41 d:r 8 öre s.m:t, näste bördemän till lösn. Och så wijda utom börden sålt ähr, reserveres Kongl. Maij:tt till dess lösn, effter des i nåder gifne resolution, om dhet icke blifwer inbördat.

22. Mårten Jonsson insinuerade en laghbuden och lagstånden köpeskrifft de dato d. 24 octob. 1684, på hemmannet Nygården i Aspåhs sochn, kiöpt för 97 d:r 16 öre s.m:t af odellsmannen, warandes 3:de opbudet skedt d. 30 aprilis 1686 utan något klander, dy bewilles derå fastbreeff och confirmation.

Ting den 7, 8, 9 och 10 maj 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 214v – 225v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3475, fol. 46v – 58v, RA.

Anno 1688 d. 7, 8, 9, och 10 maij medh allmogen aff Rödööns tinglagh, præsente prætore och desse såto i nämbden.

Erich Gunnarsson i Öne	Jöns Mickellsson i Nygårdh
Gunmund Enarsson i Sillie	Oluff Andersson i Wijke
Erich Jonsson i Säter	Joon Oluffsson i Duärsätt
Jöran Nillsson i Tägn	Månss Olsson i Lijen
Erich Oluffsson i Trätgiäl	Joon Oluffsson i Tullus
Larss Jonsson i Kiäln	Oluff Jonsson i Röste

1. Dato aflade Larss Jonsson i Kiäln sin nämbdemans edh.

2. Item publicerades Kongl. Maij:tz förr specificerade placater.

3. Oluff Jonsson i Smedzåsen beswärade sigh öfwer Oluff Ersson i Trålssåsen, att han intet fullgiordt deth sluth [*fol. 215r*] som giordes dem emellan på höstetinget 1686, nembl. att där Oluff Ersson icke innom torssdagh för midfasto söndagh det året betallte Oluff Jonsson för 1/3 dehl i godzet, 30 r.d:r eller 45 dahl s.m:t, skulle han honom för 2/3 dehl och gården betahla sextijo r.d:r eller 90 d:r s.m:t, utan allenast in martio 1687 bekommit tree dahl. s.m:t eller 2 r.d:r, och een och annan gångh låfwat resten, men icke hållit, och allenast tolf öre s.m:t lefwererat, begärandes interesse för penningarnas bortowarande. Rp. Att wäll så är, och han eij förmått meera betalla, williandes gifwa honom lego, och att han hemma wid gården slog å halfnan något, men i skogen utan halfna och lego, förmenandes sigh eij wara plichtigh lefwerera meer än halfparten som är 15 r.d:r heller ränta derföre, emedan som så dem emellan

war afftallt, att den som lösn skulle gifwa, skulle slippa medh halfwa capitalet första åhret. Men Jonson exciperer, så wijda han begynt betalla, så må han deth fullgöra, förmenandes intet sigh wara wijdare obligerat till förra sluth, dåch befruchtar sigh eij kunna nå af honom sin betallningh. Oluff Ersson tillbiuder honom godzet bruka till dess han får penningarne, huilket emoth Kongl. Maij:ttz förordningh sträfwar.

Saken discurerades och beslötz aff nämbden till dombs.

Såsom nogsampt pröfwes och befins, deth Oluff Ersson intet warit mächtig hålla och fullgöra dhet afftahl och sluth som emellan honom och Oluff Jonsson i Smedzåsen på Rödööns laga tingh d. 15 och 16 octobris anno 1686 angående lösn för 1/3 dehl i Trålsåsen giordes, medh 30 r.d:r eller 45 d:r s.m:tz erläggiandhe till torssdagh för midfasto söndagh 1687, utan allenast derpå lefwererat tree dahl. s.m:t, och meera hafwer han intet wederwåga och tillgå. Och ehuruwäll han tillbiuder Oluff Jonsson bruka godzet till des han får sin betallningh, så kan rätten deth intet bijfalla och tillåta, så wijdha deth sträfwer emoot Kongl. Maij:ts placater de annis 1673 och 1677 om [*fol. 215v*] skattskyldig jordz dehlningh, utan finner skälligt och rättwijst wara, deth Oluff Jonsson skall uthlösa Oluff Ersson för ⅔ och gården i Trålsåsen medh 60 r.d:r eller 90 dahl. s.m:t effter giorde sluth på tinget den 15 och 16 octob. 1686. Och sålledes kommer godzet och hemmannet tillhopa som dhet fordom warit, och för penningarnas bårtowarande ett åhr, erkännes honom wara berättigat att niuta till interesse effter fem pro centum, lijkmätigt Kongl. Maij:tz sidst utgångne interesse placat af den 16 decembris 1687, 2 d:r 8 öre s.m:t. Och så wijda rätta fardagh är ute, så brukar Oluff Ersson detta åhr hemmannet och dhet rätteligen häfdar, och Oluff Jonsson een åhrsränta för sine penningar äfwensom förskrifwit står niuta böör, och sedan Trålshemmannet tillträdha.

4. Joon Olsson i Smedzåsen förfrågade sigh om han är berättigat något af dhet fasta i Faxenällden å sitt möderne, dertill fadren Oluff Jonsson swarade, att han löste sitt förra hemman i Faxnälden förr än han trädde i ächtenskap med hans moder, och dee penningar han bekom med henne köpte han sigh huuss gerådz saker före. Item, att han köpte under ächtenskapet ett hemman i Tullus, och blef sedan skyldig mädan hon läfde, att han måtte sonen Joon Oluffsson låtha deth få. Swaar, att dhet så är, men till monterings förskaffande läntes effter hennes dödh trettijo dal. s.m:t, huilka och giordes aff Tullus hemmannet betallte. Resp. Att barnen fingo altfördenskuld een trediepart i monteringen. Joon Olsson frågade om barnen skulle wänta meera i Smedåsen än 2/3 effter fadrens dödh, medelst dhet han för bytett gaff uth emellan Faxnäldzgården och Smedzåsen, trettijo r.d:r. Swar. Att hans hustru äger i gården medh Trålsåhsdelen 99 d:r s.m:t och mera kunna hennes arfwingar intet haf:a at fodra, och dhet öfrighe Oluffs barn.

Resolutio. Att Oluff Jonsson skall å nästa ting opwijsa [*fol. 216r*] köpeskrifften och bördalösningen på Faxnäldzhemmannet, huaraf lärer finnas enär och huru han deth inbördat hafwer, och sedan skall föllia doom der oppå.

5. Hustru Märitt Öndesdotters i Kiänåsen angifne saak på förledhne åhrs höstetingh företogs, och hon tillfrågades om wijdare kundskap om skedde stöldh hoos henne wore inhemptatt, och hon swaradhe sigh den förkomne fälskafftknijfwen igenfått af dragon Petter Hummer aff captein Ulfsparres compagnie, som sagt sigh den fått aff dragon Johan Lustigh, som fängsligh för sin ogärningh är bordtfördt, och att hennes son den funnit widh Stallkiänstufwan på fiällen, som Nillss Jonsson i Kiänåsen sedt och kan bewittna, dhet hon tillstår och berättar wara dhen samma som hon aff skafftet, som spruckit är, och naglarna, kan nogsambt see.

Dragon Hans Giöök, som den tijden logerade hoos Erich Olsson, berättar att Johan Lustigh om pingesdags affton kom till honom, då han skulle gå till sängs, och kommit ifrå sitt quarteer Brynie, tillijka medh Erichs son Hans, och skulle gå till Joon Mickellsson i Krokum,

at köpa sigh een hatt, hafwandes intet något at bära, tallandes intet heller om något förrättandhe. Om annandaghz pingestmorgon haar Hanss Giöök gått till kyrckan och Johan lågh quaar, efftersom han eij wille gå till kyrckian, och kommandhe tilbaka, war han bårtgången.

Item, att Hanss Ersson war icke heller i kyrckian, utan sade sigh wara siukligh, och låg hela den dagen, och om 3:die dagen till Kyrckåhs kyrckia, där han begick Herrans nattwardh, och wijdare kundskap haar han intet derom. Hustro Märett opwijste gevaldierns Larss Wijkmans attest aff detta dato att Lustigh, enär chronan sattes på honom, och han fått tolff öre k.m:t, sagt sigh tillijka medh Hanss Ersson i Trätgiähl stullit af hustru Märett tijo allnar lärfft, och samma gångh een knijf, som han bårtsåldt till dragon Hummer. Sammalledes oppwijstes Peer i Siöörs, Oluff Hälliessons i Kläppe och Oluff Biörnssons i Bringåsen attest af den 29 april 1688, att Lustigh bekänt för comministro herr Pähr Klåckhåf, sigh om pingestdagen intet warit i kyrckian, utan gått till Erich i Trätgiäl och der ifrå tillbaka. [*fol. 216v*]

Hanss Ersson påmintes ånyo herom uthförligen, och att Johan Lustigh bekänt, sigh tillijka medh honom stölden begångit, men han, som tillförne, dertill nekar, och beklagar sigh komma i sällskap medh den elacke menniskian, som honom deruti belugit. Att huset icke så richtigt warit, berättar hustro Märitt, en pälss förledne feijgde bårtkomma, i dhet föllie Hanss son medh profwiant war, och föraren frågade effter honom gårdfari, och Erich Olsson der till nekat, och dy wille föraren at hans son skulle den betalla, då Erichz andra son Pedher, som war lijten, och folgde samma gångh, sadhe en pälls wara hoos sin fader, som och war, oachtat att fadren förr der till nekat. Erich Olsson, att han intet der till nekat, och att pälssen blifwit kastatt in på hans sons slädhe.

Erich i Öne och Jöran i Tängh berätta att Märett Siulsdotter, som hoos Erich i Träthgiäle warit till huus, för dem berättat, dhet Johan Lustigh war där annan dagh pingest enär dee kommit uhr kyrckian, och suttit hoos Erich till bordz och måltijdh, och Märitt gifwitt ett stycke brödh, då Erichs hustru till henne sagt, weet du, huarföre han gifwer tigh brödh, och sagt att han will att du intet skall säija, dhet han är här. Item, att Erichs folck alldrigh wellat, dhet han skulle medh hust. Märitt i Känåsen sedan komma till talls, och achtat på dhet att hindra, så på kyrckwallen som annorstädz.

Bem:te Märett Siulsdotter är medelst fattigdom gången neder till Helsinglandh at tiggia, och sagt sigh dhet kunna wäll bestå, huilket Hanss Göök gafs widh handan, och han berättar dhet Lustig war bårta enär dee kommo ifrå kyrckian, och at han war inne i bondens stufwa, och sågh Lustigen intet, och at han kom om förste pingesdagz affton öfwer Kiänåhslägdan, och Hanss Ersson om morgonen, som war hemma enär folcket kommo heem ifrå kyrckian. Erich Olsson nekar Lustig warit hoos sigh, och föregifwer Märett intet wara troowerdigh, utan een kåna och squallerbytta, men Erich i Öne och Jöran, att dee sändt effter henne ifrå Dille, emädan som hon skulle sagt något derom, och effter tillfråghan berättat som sagt är, och då war hust. Märett intet tillstädz, heller der af wiste. [*fol. 217r*]

Effter sakzsens öfwerläggiande och befinnande, att Hanss Ersson om pingestdagen warit i föllie medh laghwundne tyfwen Johan Lustigh, och bäggie både dagarne hållit sigh ifrå kyrckian och gudztiensten, och att Johan bekänt för sine cammerather, sig tillijka medh Hanss Ersson lärefftet stullit och delt, och knijfwen igenfått, dhet han och bekänt, enär han med kronan skulle bårtföras. Altså lämnades saken effter 7:de cap. Tyfmålabalcken L.L. nämbden antingen wäria eller fälla Hanss Ersson derföre, dhet dee sin emellan öfwerlade, och medelst ofwantalldhe skähl och lijknelser, kunde honom intet wäria, huarföre warder han effter besagde capitells innehåldh saker att betalla halfwa tyfnaden, som är werderat för 1: 10: –, och der till medh böta fyrattijo marck.

6. Anders Olsson Drake fodrade på Chrestopher Skåttes wägnar, effter fullmacht aff Gunnar Enarsson i Sillie, fem dahl. k.m:t för een spann roghmiöhl? Swaar, att han körde opp för honom sex mälingar åker för tree ort, som Nills Andersson skulle så, och han blef samma tijd

dödh, och dy måtte Gunnar dhet göra. Der till medh wille hans drängh Simon hafwa hans häst till Offerdaal, som eij hemma war, och dy låtit honom få ett getskinn för tolff öre s.m:t., för tobaak och miöhl 1 d:r 8 öre. Resp. Att han togh derföre en hösläda, kiörma och reep, då han folgde marchen till Wembdahlen. Item aff capiten Duus och Anders Olson i Wijke 4 d:r 16 öre. Resp. Att han af capiten Duus intet bekom, utan elaka ordh, föregifwandes sigh honom blifwa på kortspeel skyldig 2 ¼ d:r och der emoot hade fodra några kannor wijn. Aff Anders Olson haar han fått 2 ¼ d:r som anwändes till Nills Anderssons begrafningh, och Skåtten derföre fått af Nills Anderssons hustru en fyrskafft tröija, den han satte hoos hust. Märett Olsdotter i Öfwergården. Nillss Anderson heller hust. Karin Olsdotter en spann rogh för 5 d:r.

Swaar, att han kände hennes syster hust. Märett i Öfwergården der före godh, som Gunnar i Sellie weeth och kan betyga, dhet han berättar sigh see och henne sträckia Skåtten sin hand der på, wettandes intet om och huru dhet effterkombs. Item, att Skåtten sådde i Trustad [*fol. 217v*] på Larss gårdh till halna [*hälftenbruk*], och han sållde till öfwerst herr Åke Ulfsparre sin rätt der uti, och h:r öfwersten togh heela sädan. Anders Olson, att Skåtten sållde intet meera än sin hafwande rätt deruti. Fem kannor rågmiöhl påföres ochså Nillss Anderson, som hans hustru Lisbeta bekom, som döder är. Gunnar föregaf att bekomne tröija war och till dess betallnigh för 2 d:r 8 öre anslagin, och war icke betallt med bem:te 4 d:r 16 öre, och sade han någon rätt hafft, skulle han söckt af hennes ägendomb.

Resolutio. Saken kan intet afhielpas förrän Chrestopher Skått sielf ståår dem till mundz, heller förklarar sigh uthförligen på deras giorde inspråk.

7. Corporal Peder Jönson ingaf sahl. comministri herr Anders Rialeni änkias hust. Anna Sophia won Tisenhausens inlaga och klagan emoot dess antecessoris, sahl. herr Erich Tuscheri änkia hust. Uhrsilla Mårtensdotter, angående tijo tunnor spanmåhl som han af hust. Ursillas nådeåhr, effter ven. consistori resolution, skulle hafwa at niuta, brukandes till skähl, att h:r Anders på sitt yttersta dhet bekänt och attesterat d. 30 maij 1686, och herr Pehr Ramklöf undertäcknat, att sållundha under absolution wara förhandlat, betyger Pet. Piane[?], föregifwandes sigh eij kunna gilla sahl. pastoris h:r Hanss Damiani boot, och des änkias attestatum wijdare än som af dess sahl. manss egenhändige handh och quittens kan finnas, dhet sahl. probsten m:r Zackarias Plantin förledne åår, enär han dess räkningh öfwersågh, aggreerade, huar emooth exciperades och inwändes sålledes, nembl.

1. Att aftalat blef, dhet sahl. herr Anders skulle af hust. Ursillas 1672 åhrs nådeåhrs och cappellans spanmåhls löön aff pastore bekomma för dhet åhretz tienst tijo tunnor, som skedde i sahl. pastoris herr Damiani närwaru, brukandes till skähl, att sahl. Damiani book uthwijser herr Anders medh egen handh och underskrifft tillstått sigh ifrå ankombsten 1671 till den 15 martij 1674 hafwa opburitt till fullo nöije huad honom på berörde åhren tillslagit war. Slutandes der af att besagde tijo tunnor måtte der undher förståtz och wara betallte, förmenandes hans gifne quittens confirmera huad som sahl. pastor i räkningen påfördt, emädan som han [*fol. 218r*] tillstår sigh öfwer bekommit, och till 1674 åhrs afkårtningh förer, warandes rätta sammanhanget, att h:r Anders skulle för 1672 hafwa tijo tunnor spanmåhl som pastor uthgifwa skulle, och hust. Uhrsilla twå tunnor, och penningelönen ib:m, nembl. sex r.d:r och halfwa tullen heller lönen hoos allmogen huardera, och pro ano 1673 nöth hust. Ursilla allenast halfparten hoos allmogen, och h:r Anders den andra halfparten, och capplanslönen hoos pastoren.

Sedan protesteras emoot herr Anders egen zedell i sin egen saak, och att sahl. pastoris book må större witzordh gifwas, och att hon så godt som tuingat sin man samma zedell skrifwa, och sedan attesten uthwerckat, och ingen till wittne begärt hans sidsta ordh at bewittna. Därtill medh undras, att der sådant icke warit clarerat och niuttit, hwij herr Anders i sin lijfstijdh deth icke söcht, som lättare warit, at bewijsa, dhå pastor och läfde, hade han hafft något at fodra, wiserlijgen hade han icke deth försummat. Till sluth prætenderer hust. Uhrsilla

1 ½ tu:a korn som h:r Anders effter pastoris book meera opburitt än honom borde, henne till skada och kårta.

Uti herr Damiani kladda haar herr Anders Rialenius d. 4 julij 1671 quitterat tuå tunnor korn aff pastore. Item sex ortt, och intet nämbdt på huars wägnar. Item d. 2 septemb.2 tunnor korn, 3 *skålpund* smöör, noch d. 25 dito 4 ortt, noch tuå ort och een dito. Herr Anders egen hand och nambn lyder, är iag wäll betallt för deth första åhret, och hermed quitterar anno 1672 d. 17 maij And. Petri. Item anno 1672 och till 1673, på detta tillståndande åhr hafwer iagh opburit 1 ½ tunna korn, och migh resterer tree ortt för frambledne åhr 1672. H:r Anders har och med egen hand quitterat sålledes. Till s. Phillippi Jacobi dag 1675 är mitt åhrlige salarium richtigt betallt af min patrefamilias h:r Daminno v. Huettorp, betyger iagh comminister And. P. Rialenius. Item herr Anders skrifwit 1674 den 25 martij höltz räkningh emellan oss, och påförer sigh tolf tunnor fått. And. Ri., och der undertächnat, rester för 1 ½ åhr mitt salarium sex tunnor korn. Item 9 r.d:r för mitt salario, der emoot debet är för twå åhrs prästebordh 20 r.d:r., Rialenius. Intill detta datum d. 25 martij 1674 är iagh alldeles betallt och contenterat för mitt salario, dhet meera med dhet mindre, sampt liquiderat befallningzmans [*fol. 218v*] Jöran Bertilsons assignation, allenast att han blijr skyldigh för 1674 4 r.d:r mindre 4 skill; h:r Anders handh. Anno 1685 d. 1 feb. är allt clarerat emellan rev. pastoren och migh, att intet resterar på någon parten, att detta sant är, wittne wij med wåra nampn And. Rialenius. Item anno 1683 d. 21 martij, hafwer rev. pastor och iag underskrefwen clarerat med huar andra, så att ingen är den andra något till dhet ringaste skylldigh, wittnar bäggies wåra nambn, Joh. Damianus, Rialenius.

Saken togs i betänkiandhe, och fans skälligt att den differera till näste laga tingh, då h:r Anders Rialeni änkia, hustru Anna Sophia von Tisenhausen skall opwijsa ven. consistori resolution och förordning emellan h:r Anders Rialenium, och h:r Erich Tuscheri änkia hust. Ursilla Mårtensdotter, huar af närmare underrättelse om åhretallet lärer finnas.

8. Ryttaren Lorentz Wulff berättade sigh fått af Oluff Tohmsson, Carll Siulsson och Jon Pedersson i Sörbyn sex dahler s.m:t för läkiarelöön och underhåldh på ryttaren Siul Erssons wägnar, huilken dee ärfft hafwa, och dee resterande sex dahl. haar ryttmestaren Willenssens funnit corneten Mattes Brewitz wara skyldig betalla, och den assignerat at bekomma aff cornetens bonde Erich Jonson i Röste, huarmedh action ophördes.

9. Oluff Jonson i Röste, capitenleutnantens Anders Treffenbergs tienstepigas Elizabets fader, som förlåpp sin tienst, berättar sigh wara förlijcht medh honom, och skall gifwa sex m:k s.m:t, och derföre haar han wijdare eij söcht henne.

10. Dragon Johan Ryss tilltalltes för een taakhudh, som Hemmingh Siulson i Näset och Lijtt sochn på sidstledne Kyndersmässo marcknadh mistat, och igenkänd hoos Ryssen.

Respondebat, att ryttaren Larss Olson i Grönwijken uti Nääs sochn wijd dhet han körde ifrå marknadzplatzen kastade taakhudan på hans släde och opdrogh till kiöps, och der på i Wästbyen fått 14 öre s.m:t, och sänt honom budh at wara tillstädhes [*fol. 219r*] nu på tinget, som i gåår haar sigh her see låtit, men sagt sigh eij stämbd wara, och som corporalen Pähr Jönsson berättat aff ryttmestaren fått låf der till, dy opskiutes saken till nästa laga tingh.

11. Anders Danielsson opbiuder första gången hust. Ingeborg Olufsdotters halfwa hemman i Tängh à 1 ¾ tunl. till sythningslöön at niuta och behålla effter des dödedagar, iempte des löösören, som effter henne finnas kan.

12. Leutnant Månss Chrestiersson opbödh andra gången Nillss Oluffsons hemman i Faxnälden för resterande cronones uthlagor aff 38 dahl. 21 öre 12 p:g:r s.m:t.

13. Item opbödh andra gången Joon Olufsons hemman i Bierte för resterande uthlagor effter obligation, nembl. 26 dahl. s.m:t.

14. Joon Olufsson i Trustadh tilltalltes för ett stycke åker han skall hafwa undan chronhemmannet ib:m, som Larss Pederson åbodt, huartill han swarade genom een inlaga till tingsrätten 1680 hurusom hans hustrus faderfaders syster hust. Kerstin Erssdotter i Trustadh skulle af sitt odellshemman i Trustad hafwa åhrligen till sitt underhåldh en mäling åkerjordh, huar å Joon Olson boor, och är af 2 tunl., och en half mäling af Larss Pederssons som består af 1 ½ tunlandh, och effter hennes dödh skulle huar sitt igenfå.

Men Larss Pederson dhet oachtat brukat samma åkermälingh under sin gårdh, huilcken lijkawäll är belägen mitt uti Joon Olsons åker, som i gammallt tijdh warit ett, som och märikias kan, af dhet dee boo bäggie i en gårdh, och bruka een förstufwa, och dhess utan äga tillsammans ett härberge som är timbratt mitt i tuu, huar oppå är dömbdt på Rödööns tingh den 15 maij 1680, att länss- och tolfmän skulle ransaka derom, och effter 4:de cap. Bygningabalken L.L. tilldela under det hemman som dertill [*fol. 219v*] aff ållder lydt, att huardera effter tunlanden kan hafwa sin rätt proportionerade dehl, huilket gamble länssman Anders Olson Drake, gamble nämbdeman Joon Olson i Kiäln, Gummund Enarson i Sillie och Oluff Anderson i Wijke betygha sigh fullgiordt, och först funnit att tree mälingar åkerjordh i fast lägde legat in i Jon Olsons åker, och Larss Pederson dem brukat i sin tijdh. Och enär bäggie hemmans åkrar opsnördes felades på deras ena säde något huardera, men lijtet meera på skatthemmannet som Joon Olson åbor, och lijkewist medh beggies willia delat bem:te tree mälingar mitt i tuu, att huardera skulle hafwa 1 ½ mälingh, och Joon Olson sin 1 ½ mälingh wedertagit och opbrukat, men des andre 1 ½ liggia i fast lägde ännu.

Ryttaren Jonas Nederbergh, som chronhemmannet optagit, beklagar att fast ringa slått der under är, och att han sökes blifwa afhållen ifrå skogh och marck effter öre och ortugh, oachtadh at ingen skogsdellningh och skiffte är emellan grannarne giordh, och chronodelen under Öfwergården een tijdh brukat wordhen. Och ehuruwäll hemmannen af ållder waritt ett, så haar Jon Olson mångastädz slått, och chronhemmannet intet der emooth, begärandes skiptte effter öre och ortugh.

Joon Olson oppwijste ett pergamentzbreef de anno 1635 d. 7 februari, att Simon i Trustadh och Mårten och hans hustru Märett Hålgersdotter ib:m hafwa såldt till Enar i Trustadh halfwa gården i Trustadh för 35 dahl. Sammaledes Oluff Mattzsons breef anno 1589 den 8 december till sohne och förlijkelse för hans prætention i Trustadh siu lod sölfwer.

Till doms voterades enhälleligen.

Såsom af föregånghne ransakningh nogsambt pröfwes och befinnes, att chronegården i Trustadh af 1 ½ tunlandh, som Larss Pedersons skatte waritt, och Joon Olufsons [*fol. 220r*] der sammastädes aff 2 tunlandh skatte, waritt ett rökemantahl, och der hoos, att ägorne i skogh och marck (huarunder begrijpes och förstås så wäll lägdeslått som annan när och fiärr belägen) fast olijka der effter proportionerade och delte äre, huarigenom chronhemmannet är så förlamat wordet, at dhet intet kan bestå af sigh sielfft. Altfördenskuldh finner rätten skälligt, i förmågho och krafft af 4:de capitlett Byggningabalken L.L., at dömma och tillåta iemföres delningh och skiffte på bäggies slåttägor, effter huarderas skatt och rätt i by, öre och ortugh. Förståendes lijkawäll, att chronhemmannet behåller först innehafwande slåtteägor, och i dee öfrige niuta aff Jon Olsons sin rätta och proportionerade andehl, iembngodh medh hans. Och emedan som dhet tuistige åkerstycket fins merndels wara honom förlijkningh dehlat, som emellan chrone och skatte i så måtto intet kan tillåtas, altså böör och måtte åkerjorden effter 1680 åhrs doom dem emellan opsnöras och mätas, och sedan jämkas, och rättelligen proportioneras dem emillan.

15. Ryttmester Magnus Gab. Willenssens framwijste sitt giorde contract medh landbonden på Rödööns gården Pedher Erson om återstående bygnadh, som icke fullgiordh är, och effter någon discurs, gaf h:r ryttmest:n medelst denne swåre tijden och hans fattigdom honom dilation till hösten, att han af åhrswäxten kunde få något subsistence, och der han då icke fullgiör sin skyldigheet, må blifwa obligerat effter mätismanna ordom dhet medh penningar ersättia, som ad notam togs.

16. Joon Pederson Långs optagne hemman i Undrom af 3 tunl. emoot 1680 och 1681 åhrs frijheet, som är anslagit till ryttar corporals boostelle, öfwersågs der öfwer hålldne husesyhn [*fol. 220v*] den 21 september 1686, och iemfördes medh Kongl. Maij:ttz 1681 åhrs husesyhns ordningh, och befans som föllier.

En stuga norr på gården 10 allnar långh och 10 ½ aln bredh befans, så wijda godha mullbänckiar medh näfwer besatte äre, sedermera giorde dugligh och förswarligh för landbonden. En lijten stufwa öster på gårdhen medh spijsell och rökgångh med gammallt taak, dåch dråpplöst, dörr medh gångjern hålles otienligh och odugligh till gästestufwa, huarföre måtte een sängh eller gäststufwa om 9 allnar innom knuthar opsättias, som pröfwas kunna skee medh 14 dahl. s.m:t, tillijka medh den nyttningh han kan af gamble stugun der till haf*w*a.

Till wisterhuus räknas det ena låfftetz öfwerwåning, och dhet andra till sädes och miölbodh, och skall des wästra dehl af taket optäckias och förbettras medh näfwer och taakwedh, huar till pröfwes opgå till 4 eller 6 *pund*, och in alles medh arbetett berächnas för – 10 öre 16 p:g:r.

Till redskapslijder kiöpes gamble bodan wäster på gårdhen som nyligen optäckt är. Heembligit huus fins. Ingen badstufwa är eller waritt i sidsta skattemans tijdh, och brukelligit är och waritt, att några i gränden om een waritt, dy pröfwas nödigt att penningar läggies een halff badstufwa, nembl. 4 d:r s.m:t.

Stalltimber är huggit och tomptatt, men corporal Erlandh Jacobson icke benögd med dess tompt och rum. Altså bleff afftahlat, att Joon Långh skaffar fram 9 allnar långt timber till långwäggen och sex dito till tuärwäggen, huaraf corporalen betallar halfparten, och hielpas åth den opphugga och förferdiga, och sålledes blijr stallen bequäm för corporalen.

Ett nytt fähuus 8 al. i quadrat medh nytt näfwertaak och taakwedh som corporalen berättar wara giltigt, huar under fårehuus effter landzsens bruuk förståtz. [*fol. 221r*] För foderhuus brukas och räknas 2:ne bodhar under låfftet. Ett nytt swijnhuus, som bör täckias medh näfwer, för 8 öre. Kornladan är skattat för odugligh, och betyges att han intet kan repareras, med mindre den blijr nederhafd, och så wäll under som ofwan af nyo, dy pröfwes nödigt, att een å nyo bör opsättias, om icke kornladan i Häste (som der under lyder) wore der till dugligh, som är befunnit.

Humblegårdh är aff 80 stänger af Jon oppyntatt. Åkeren är opbrukat in alles. Dee tijo famnar gerdzlegårdh som widh synen finnes odugligh föregifwer Joon sigh förledne åhr af nyo opstängt, fins dhet så, är wäll, huar och icke, måtte han dhet præstera.

Till tunlandet i Häste befinnes höra och lyda, nembligen: En kornlada finnes dugligh, och allt för stoor till detta tunlandet, och hålles skälligt, att hon transporteras till hufwudhemmannet, och hålles före eij kunna skee ringare än 3 d:r s.m:t.

Ett lijtet härberghe kan brukas till kornlada, optächt medh granbarck och taakwedh, och ny dörr giord, förbättras med 18 öre.

Och böör altså een höoladu opsättias af een gammall stufwa med 2 d:r.

Åkeren öppen förutan 2/3 mälingh i fast lägde, som skall wara igenlagd för dess odugligheet skuldh aff stenigh och örig grundh, som betygas sant wara, dhet corporalen och berättar sig sedt. Dhessutan är fult uthsädhe effter skatten i bäggie säden. 16 à 20 famnar gerdzlegårdh liggia nedher som måtte opstängias, heller betalla tolff öre.

Slutelligen dömmes Jon Långh till fölliandhe byggningar heller ersättia med penningar, som föllier, nembl.

En sängh eller gäststufwa, 9 allnar innom knuthar, opsättas och göres ferdigh med allt innanredhe, huar till tages dhen nyttningh som kan brukas af den gambl. och der till, med 14: – : –

Wästredelen aff låfftstaket optäckes med näfwer och taakwedh för och medh – : 10 ⅔

[*fol. 221v*] Stallen åligger corporal Erland Jacobson och Jon Lång effter träffat accord, som ransakningen förmår, optimbra och göra ferdigh.

Swijnhuset optäckes medh	– : 8: –
Till een half badstufwas opsättiandhe behöfwes	4: – : –
Kornladan transporteras ifrå Häste och opsättias med	3: – : –
Lijtet herberge i Häste som är uthsedt at brukas till kornlada, förbättras taket medh	– : 18: –
En fäbodh i Häste repereras af gamble stufwan med	2: – : –
Till gerdzlegårdh reparation behöfwes	– : 12: –
	24: 16 ⅔

17. Hoffslagarens bostelle i Undrom 2 ½ tunlandh, som Oluff Jonson optagit och niuttit 1682, 1683 och 1684 åhrs frijheet.

En stugu aff Oluff Jonson 8 alnar långh och 9 ¾ al. bredh, opsatt medh gått näfwertaak och innanredhe, dåch stålpen och stängren af trä. En lijten kammar i förstufwan medh källare under, som består af gamble stuguwäggen till ena gawelen, och fins nödigt, att een stufwa opsättes i den förfallnas ställe. Öfre delen på lofftet räknas för wisterhuus. Nedhra delen till sädes och miölbodh, men taket måtte medh näfwer täckias och taakwedh dertill.

Gamble stallen oplagas till redskapshuus. Hembligit huus emellan låfftet och kornladhan skall lagas. En badstufwa dugligh, half optimbrat af åboen med barcktaak som lagas med näfwer. Stall bygges af heemförde timber utan längre drögsmåhl. Ett fähuus af åboen opbygdt 8 ½ aln långt, 8 alnar bredt, med granbarck, och måtte täckias och göras ferdigt medh näfwertaak. Ett gammalt stolpherberge och lijdret widh kornladan räknas för foorbodh. [*fol. 222r*]

En kornlada medh loa och 2:ne gålff 10 ½ aln långh och 9 ½ aln bredh, af nyo opsatt, och dels gambla timbret nyttiat, bör täckias medh näfwer. Swijnhuus felas. En lijten humblegårdh af nyo anlagd.

Åkeren i godh bruuk, som ryttmestaren och betyger, och för twå mälingar igenlagde äre, tuå dito optagne och äre i bruuk. En gärda östan för Jespersgården, derest på östre sijdan tuistas om ett hagastycke som förmenes lyda till Mattesgården, och han intet will kännas widh, stånde till laga ransakning och doom. Peder Ersson i Nygården föregifwer sigh aldrigh låfwat gå i löfftet för Oluff Jonsson.

Resolutio. Effter noga öfwerläggiande och conference med ryttmestaren, kunde rätten intet emoth åthniutne tree åhrs frijheet obligera Oluff Jonson fleera huus för förflutne åren byggia än han giordt, förutan stallen af heemförde timber, dåch måtte han låffts-, kornladu-, bastugu- och fähuustaken wäll med näfwer täckia.

18. Trustadh, prophossens [boställe], optagit af Jonas Jonson på 1681, 1682 och 1683 åhrs frijheet.

En stufwa nordh på gården ferdigh medh innanredhe, förutan syllan på norre sijdhan ruttnat, och pröfwas kunna medh fast gårdh wäll med näfwer bewaratt conserveras och göras dugligh, huar till pröfwes nödigt 12: –

Botn på herberge wäster på gården räknas för wisterhuus, måtte medh taakwedh och huad som felas till näfwer medh 1: 21: 8 förbättras och nedra delen för sädes och miöhlbodh.

Ingen badstufwa fins, och effter accord medh grannen Joon Olson, skall han för 2 dahl. s.m:t wara rådande om 1/3 i hans bastufwa.

Stallet fins dugelig giordt medh näfwertaak. Fähuset alldeles odugelligit, och timber till ett nytt dels framfört som bööre opsättias och göras ferdigt och beräknas för och medh 10: –

[*fol. 222v*] Ett swijnhuus felas och bygges medh 24: –

Kornladhan hålles för dugelligh, enär han blijr opwägen och medh een sylla förbettrat, och är af den stoorleek gårdhzsens höö kan der iempte kornet inbärgas. 1: –

5 mälingar åker liggia i fastan lägdhe à 24 öre 3: 24

och måtte till hösten all åkeren fly[?] och wäll bruka widher laga botum. Blifwer altså skylldigh med arbete heller penningar, förutan 2 dahl. s.m:t som skolla gifwas Joon Olson för 1/3 i hans bastugu 17: 17: 8

19. Nills Flinkz rusthåldh i Trustadh aff 3 tunlandh, optagit aff Åke Olsson på 1679 och 1680 åhrs frijheet, och är besedt d. 17 septemb. 1686, och 1687 haar Flincken på Rödööns tingh accorderat medh Åcke sålledes, att Flincken skulle hugga och framföra ett fähuustimber, och yrcke till gålf och 20 à 30 granbarkar, och [Å]cke skulle sedan med sin omkåstnadh dhet opptimbra och med innanrede ferdigt göra, och sedan wara för wijdare åtahl för åboet otilltalt, huar till Nillss Flinck beiakar, och berättar timbret och golfyrckie wara ferdigt tillijka medh granbarckerne. Åkes cautionister Anders Olsson Drake och Jon Olsson i Kiäla låfwade fullgöra Åkes skyldigheet, och der medh wara frij och entledigat.

20. Rusthållaren Oluff Gunnarsons [boställe] i Sillie, 3 ½ tunlandh, på 1680, 1681 och 1682 åhrs frijheet, som kallas Hollsteens hemman, och nu af Oluff Gunnarson antagit till bruks. Löfftesmän äre anskrefne, Erich Jonson i Häste och Erich Jonson i Säther.

Wästre stufwan 10 ½ aln i quadrat hålles dugellig medh spijsell och innanrede. En ferdig cammar emellan stugurne. [*fol. 223r*] Den östre är odugligh, och måtte af nyo opsättias, huar till behöfwes effter ompröfwandhe 15: – : –

Till wisterhuus brukas ena låfftet, och dhet andra till sädes och miöhlbodh. Portlijdret, effter dher igenom ingen wägh löper, räknas för redskapshuus, under lofftet mellan nedre och under bodherne. Hembligit huus felas, bygges medh 1: – : –

Badstufwan ferdigh och gångjern bårttagne sedan synen höltz. Ingen stall, dy bygges en medh 3: – : –

Fähuset måtte fodras för dynghstahn, och taket förbättras med 1: – : –

Till foderbodar räknas bäggie boderne under låfftet. Lilla fähuset förferdigas till swijnhuus – : 16: –

En kornladha böör och måtte å nyo byggias som æstimeras kunna skee för 20: – : –

Uti fähuusåkeren liggia 5 mälingar i fastan lägdhe, och i samma åker till 2 mälingar, måtte opbrukas och bringas i bruuk à 21 ⅓ öre 4: 21 ⅓

Förledne åhr är gerdzlegårdarne merndeels af quarteermestaren Henrich Elieson opstängde, och huad som felar åligger löfftet utan oppehåld fullgöra. Kommer altså wederbörandene till att ersättia med byggnadh eller penningar

[Summa] 45: 5: 8

21. Trumpetarens bostelle i Twärsätt 2 tunl. som Nills Siuhlsons skatte warit, är synt d. 23 aug. 1686, för huilket heela Twärsätt by, som dhet optagit, böre swara och fullgöra huad till häfd återstår.

Östre stufwan fins medh innanrede dugligh, förutan spielld och förderfwat taak, och nederste syllan, som strax uthan oppehåldh måtte göras ferdig, och räknas för 4: 16: –

Uti den wästres rum och stelle, är en ny opsatt, som måtte förferdigas medh fenster och spieldh. 4: – : –

En cammare mellan stufworne med spijsell skall och repareras och göras ferdigh medh 1: – : –

Ett lijtet stolpherberge wäst om gården räknas för wisterhuus, och böör göras dugligt medh nytt näfwertaak, kåstar 1: – : –

[*fol. 223v*] Norr om gården twå bodar som flyttias till gården, och den ena hålles för sädes och miöhlbodh 4: – : –

Redskapshuus göres emellan kornladhan och stallen. Heembligit huus felas 1: – : –

Ingen badstufwa warit, och kan köpas half af h:u Ursilla, som hon förskiuter som en interessent. Stall fattas, och æstimeras medh redskapshuset, som emellan kornladan och stallen giöres 10: – : –

Fähuus sammalledes 13: – : –

Bodhan öfwer reparerade källare räknas för foderbodh. En gammal foorbodh repareras medh godt näfwertaak 1: 16: –

Intet swijnhuus – : 24: –

Kornladan är flyttiat, och medh nya ståckar förbättrat, iempte nytt näfwertaak och wedh. Några knuthar äre afgångne widh flyttningen, och icke af röte. Åkeren skall wara öppen, förutan en halff mälingh, som skall besees huru den häfdat är, skall strax restas upp. Giärdzlegårdarne föregifwer byen sigh mesta delen oprättat, som pröfwas skall. Blifwer altså som byggias eller betallas skall, förutan 1/2 badstufwan, och om en halff mälingh åker icke är bracht i bruk och gerdzlegårderne ferdighe giorde 40: 24: –

22. Corporal Erland Jacobsons och Staffan Zegersons rustningzhemman äre äre icke synte sedan 1684, som effter wåårandhan skall synas och antäcknas.

23. Kingstad och Moo äre 1684 synte, och icke sedan, som böör skee.

24. Cornetens rustningshemman 2 tunl:d i Lijen är synt 1684, och Jon Jonson den antagit, som skall synas.

25. Ryttar Håkan Nillsons rustningzhemman i Rösta 4 t.l:d är synt 1684, och skall å nyo synas i ryttarens och bondens Erich Jönsons närwaru. [*fol. 224r*]

26. Larss Hansons dito i Backen 3 tunl., af bonden Nillss Larson på 1681, 1682 och 1683 åhrs frijheet optagit, och ryttaren sådt halfua hemmannet 1685, 1686 och 1687.

Den wästra stugun haar ryttaren och bonden tillijka 1685 opbygt, förutan fönstren, dem ryttaren köpt. Östre stufwan är funnen oduglig och sedan intet förbättrat och göres ny medh 14: – : –

En bodh söör på gården 6 ½ aln i quadrat, taket är förbettrat, och en sylla låfwar ryttaren och bonden på norra långwäggien insättia (botn öfwer bodan och porten räknas för wisterhuus) kåstar 1: –: –

Ett lijtet stolpherberge öster på gården för sädesbodh. Gamle wisthuset wäst på gården är bruk[li]gt till höbodh och kan räknas för redskapshuus, efftersom taket är förbetrat. Hemblighuus nytt. Ingen badstufwa warit eller är, doch obligeras med en af grannarne en byggia 4: – : –

Stall fins dugligh. Fähuset dugligit till wäggiar, och taket skall medh näf:r göras 2: – : –

Foderbodh blijr ofwan på källaren, huars tak skall repareras 1: 16: –

Swijnhuus fins nytt. Kornladan kan eij repareras med mindre hon omkull hafs at förbättra loan och ena syllan, och stacken näst der oppå bygges medh 9: – : –

Gierdzlegårdarne alla ferdige, som ryttaren och bonden berätta. 2 mällingar åker berättar ryttaren liggia i fast lägdhe. 1: 16: –

Kommer altså som byggias eller betallas. 33: – : –

27. Peder Simonsson i Bergom på Frössöön tilltalltes for någon slått han skall hafwa i pant ifrån chronhemmannet i Undrom, som Nillss Jesperson åbodt, då han oppwijste en zedell, som hoffsmeden Lodwijk Hällman hoffsmedh satt i pant åth Reggert Olson i Bergom, emädan som ingen af släckten wille den lösa, och han skulle reesa bårt, för sex ort som är 2 dahl. 8 öre s.m:t, som war hans förman på gården. Samma zedell är [*fol. 224v*] intet daterat heller något åhrtahl utsatt, dåch verificerat medh Matz Pedersons nambn och bomärckie [*bomärke*] och Peer Jonsons [*bomärke*] och Lodwijk Hellman hofsmidt.

Gumund i Sillie berättar honom kunna sielf skrifwa, och sees fuller skrifften warit tysk. Mattz Pederson och Pähr Jonson äre dödhe. Peder Simonson berättar sigh få åhrligen till en sommarskrindha eller 1/2 winterlass. Lodwijk reeste 1674 uth medh regementet, och intet egde i hemmannet. Peder Simonson, att Mattz Pederson i Undrom för sigh berättat, dhet samma stycke wara ifrå Måns eller gården pantsatt för 6 ort, och meera weeth han intet der om, uthan zedellen. Doch skall Reggert i Långåker hafwa wettenskap der om, huru och af huem dhet är pantsatt.

Resolutio. Saken hwijlar sigh till näste tingh, då Reggert i Långåker skall förhöras, och sedan skall doom der på föllia.

28. Under Hollstens-gården i Sillie prætenderes Åhsmyran, pantsatt för en tunna korn till Tårkell Nillson i Nygårdh, huar om undersöcktes, och fans Tårkell wara dödh, och ingen annan förmenes hafwa kundskap derom än Hollstens änkia Anna Pedersdotter, som boor i Hallens tingslagh och absens är, dy differeres till näste tingh.

29. Erich Gunnarson i Öhne tiltaltes för ett ängh, Kingstadh, uthmedh dess stuguwägg, som han innehafwer, huar öfwer han sigh förklaradhe, dhet hans fader och förfäder dhet af ållder possiderat under Öne hemman, deth han bewijser medh sin frambledhne faders Gunnar Ersons köpebreef på Öne hemmannet d. 5 aprilis anno 1650, af underlagman Peder Claeson iempte andhra underskrifwit, lydandes at Erich Olson sålt sin odellsbördh och fädernes gårdh till sin swåger Gunnar Erichson 2 tunlandh och fyra dubbla mälingar åker och åkermåhl i Öne och Kingstad för 86 r.d:r. Sammalledes aff tingsprotocollet på Altzens tingsplatz af den 26 octob. 1668, huar uti står, att hustro Märitt Jonsdotters i Hierpen faarfader Peder Gregorson hafwer fulkombligen opburitt sina jordepenningar i Öne och [*fol. 225r*] Wäster Kingstad af broderen Erich Gregerson, och derföre kännes frij.

Saken togs i betänkiandhe och beslötz. Såsom Erich Gunnarsons fadher Gunnar Erichson i Öne allaredha aff sin swåger Erich Olson köpt Öne hemman, tillijka medh 4 dubbla mälingar i åker och åkermåhl i Kingsta anno 1650, och af ett attestato, gifwit 1668, som på Altzens laga tingh d. 26 octob 1668 är approberat, befins att hustro Märittz Jonsdotters faarfader i Jerpen, Peder Gregerson, af sin broder Erich Gregerson opburit sina jordepenningar i Wäster Kingstad, huar till kommer at intet bewijs är framtedd, att den tuistige slåtten nånsin heller i mannaminne hört till Kingsta. Altså kan rätten intet annat göra, än i krafft af 1 capitlet Jordabalken L.L. och Kongl. Maij:tz placat om skattskylldigh jordz delningh a:o 1677, conservera Erich Gunnarson med sin uhrålders rätt och häfd på ägorne wid Kingstadh.

30. Pehr Anderson opbödh andra gången Oloff Håkansons hemman Wästerbacken i Rödööns sochn à 3 tunl. för 94 d:r 16 öre s.m:t, som 1688 och 1689 skolle betallas, med förbehåldh Kongl. Maij:tt och chronan till lösn, effter dhet utom börden sålt är, iempte at inga penningar uthlefwereras förr än laga sluth emellan creditorerne skedd är.

31. Dato insinuerade Esten Håkanson sin swärfaders Erich Olsons laghbudne och lagståndne köpeskrifft på dess odellshemman i Lundh och Rödööns sochn, dat. den 6 aprillis 1685, à 1 ½ tunl; at betalla all skuldh på hemmannet, som fullgiort är, effter Michell Jonsons gifne qvittens af d. 20 feb. 1682, warandes han å sin hustrues wägnar der till bördigh. Och så wijda sidsta opbudet är skedt oklandrat d. 16 october 1686, och sålledes förlengst laghståndit, dy resolverades derå rättens laga fångsbreef at gifwas.

32. Ryttmesterboostelle Rödööns gården à 7 ½ tunl. opbödz förste gången, köpt af rätta skatte- och odellsmännen, oklandhrat. Och der hoos wederbörandernes quittens copialiter på opburne 210 dahl. sm:t till dhes betallningh, dåch åligger sälliaren bewijsa skattemanna rättigheet der på. [*fol. 225v*]

33. Oloff Olson i Kougsta och Altzen sochn, lagstembd och eij comparerat, dy effter 33 cap. Tingmålabalken saker för stemningz försittiande at plichta medh sina tree m:k.

Ting den 27 och 28 september 1688

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:12, fol. 284r – 289r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3475, fol. 130r – 136r, RA.

Anno 1688 d. 27 och 28 september medh allmogen aff Rödööns tinglagh, wederwarandhe häradzskrifwaren Larss Sundbergh och nämbden.

Erich Gunnarson i Öhne	Jöns Mickellson i Nygårdh
Gunmund Enarson i Sillie	Oluff Anderson i Wijke
Erich Jonson i Säter	Joon Olson i Duärsätt
Jöran Nillsson i Tägn	Månss Olson i Lijen
Erich Olson i Träthgiähl	Joon Olson i Tullus
Oluff Larson i Byen	Jöns Olson i Wästerseem

1. Dato aflade Jöns Olson i Wästerseem sin nämbdemans edh.

2. Kongl. Maij:ttz förr specificerade placater publicerades.

3. Om nya affradztaxan togs före, och effterfrågades huad skähl een och annan kan hafwa den att undslippa effter Kongl. Maij:tz resolutioner 1678 och 1686, då föregafs at åthskillige små älfwer och slåtter på skattägarne äre 1666 skatt- och afradzlagde, och aldrigh tillförene, utan hört och lydt under hemmansskatten, hafwandes icke wid handen några breef som kunna sådant besanna, som förmenes somblige städz skolle finnas och i synnerheet gamble böxlebrefwen etz; begärandes derföre dilation dermed till wåårtinget. [*fol. 284v*]

4. Om chroneödhe. Rödöön sockn. Fanbyen, Mårten Anderson 3 tunland, rentar 15: 31: 12, obrukat 1678. 1660 åhrs ränta är af general h:r Carl Sparre efftergifwit, som på indelningen d. 31 aug 1685 af sahl. gouverneuren h:r Lennart Ribbing är erkänt. I Jordeboken opfört för 1/3 chrone och opfördh på 1678 åhrs ödeslängd, och intet kastatt af sigh. Joon Mickellson berättar sigh 1678 åhrs uthlagor effter quittens till Anders Olson Drake betallt.

5. Trustadh. Oluff Olson 3 t.l:d, r*änta*r 15: 28: 12. 1678 warit brukat på halffparten, och effter dito åhrs längd kastat af sigh 21 skyhl. korn och en gillingh höö, werderat för 6: 18. 1679 och 1680 optagit på frijheet aff Åke Olson och anslagit till ryttare rustningzhemman och af Nillss Flinck brukas.

6. Aspåhs s:n. Lijen. Joon Ewertson 2 ½ t.l:d, r:r 13: 29: 12. 1677 och 1678 brukat på halfparten af åthskillige. 1677 kastat af sigh (huars längd intet fins) och 1678 dito 28 skylar korn och en gillingh höö, tillsammans werderat för 8: 10: 16. Optagit på 1679 och 1680 åhrs frijheet af Erich Jonson. 1681 antagit af corneten Brevitz, som der för rustat, och ännu är rustningzhemman.

7. Tann. Anders Olson 3 tunland, der af är ett tunland gammalt chrone, som berättas wara skiedt under danske regemente.

8. Åås sochn. Östersem. Önde Eskellson 1 ⅓ t.l:d, r:r 10: 14: 8. Öde 1677 och 1678, och brukat af åtskillige på halffparten. 1677 r*änta*t, (huars längd icke fins) 1678 dito 36 skylar korn och en gilling höö för 10: 10: 16. Är optagit på 1679 åhrs frijheet.

9. Nygården. 3 t.l:d gammalt chrone, der af ½ tunland af lijka beskaffeheet som hemmanet i Tann. Åboen Erich Michellson anhåller at inlösa bem:te tunland chrone.

10. Ugårdh. Jon Michelson, är 2:ne gårdar, ett af 4 t.l:d, huar af 2 tunl:d är gammallt chrone, som han böxlat i sin lijfstijdh, och under danske regemente chronan tillfallit. Det andra af 3 t.l:d, till röken förmedlade äre anno 1676, och söker köpa chronedelen.

11. Ryttar Chrestopher Lillman tilltaltes för 1687 åhrs tijonde rest? Swaar, att han lefwererat till Simon Gunnarson betalning [*fol. 285r*] för en kanna rogh och 1 ½ k*ann*a korn, den han lefwererat tilbaka, efftersom resten består af en kanna rogh och 3 k*ann*or korn. Chrestopher nekar intet till betallningen, och att hust. Agnäs, som brukar halfgården, böör betalla 1 ½ kanna korn.

Resolutio. Att länssman bör uthtaga huad som effter tijondelängden fins wara obetallt.

12. Ryttaren Chrestopher Lillman angafs för dhet hans häst förledne wåhr skall ihähliagat Oluff Ersons stodh i Trålsåsen. Resp. Att han owitterl. dijt luppit, och owijst om han henne till dödz iagat, dess utan war hon uthgammall, uthmager och ofärdig, och haar wäll stört af sigh sielff. Effter något samtahl låfwade Chrestopher willia gifwa honom i skadeståndh tree mark s.m:t, huar medh Oluffs fullmächtigh, Nillss Anderson i Miäla, war nögder, och sträckte honom hand der på.

13. Erich Gunnarson i Öhne beswärade sigh öfwer ryttaren Chrestopher Tillman, för dhet han hafwer af honom ett paar pijstoler tagit till kiöps för tree dahl. s.m:t, och twå dahl. dito der på betallt, huilka han aff dragon Anders Malmberg för tree dahl. s.m:t köpt, och han dem af hust. Agnäs i Kingsta. Swaar, att han pijstollerne fått och betallt strax 2 dahl. s.m:t, och låfwat den återstående lijtet der effter lefwerera. Men såsom ryttmestar Willenssens skall låtit pijstollerne werdera för 2 dahl. s.m:t, och hust. Agnäs, som håller medh Chrestopher halff rustningh, bör betalle dess halfpart. Chrestopher låfwade willia betalla en dahl s.m:t som återstår, och prætenderade som skulle Erich Gunnarson wara honom något skylldigh för det han sådt för lego erter på hans åker, och att ena kädan war afwrijdin, och Erich låfwat willia betalla dess förferdigande, huartill han aldeles nekar, och icke derföre stämbder. Altså beslötz, dhet Chrestopher

skall fullgöra sin låfwen, och betalla till Erich Gunnarson en dahl. s.m:t, och söke Erich om deth andra som han bäst kan.

14. Joon Michellson i Krokum beswärade sigh öfwer Bengdt Kiehlson i Krokum för det hans häst een sin ryttarhäst iagat uti een myra, der han störttat, af den ordsaken att Oluff Jonsson och Hemming Erson i Krokzgården hafwa hwarsitt stodh, och dy löpa hästarne gallna och huarandra förderfwa. Bengt förklarade [*fol. 285v*] sigh sålunda, att hans lötegång och muhlbete är tillijka med Krogzmännen, och på sin egen betesmarck sin häst släpt, som kommit i lagh med Oluffs och Hemmings stoder, men intet låfwat eller wellat att han dem föllia skulle, och at Joon Mickellson haar sin skogh strax der hoos, och är fuller een skipteshaga emellan deras skogzparter med rijsshagh, som intet kan hålla hästarne ifrå stoden. Oluff och Hemming berätta sigh hafwa haursitt stodh, efftersom dee icke äre mächtige köpa hästar, och att der af ållder warit stoogångh och är serdeles skogh, iembwällh och att dee tänckt för gransämia skuld så snart träde blifwit opkört hafwa sina stoer till betz annorstädz, och förr än dett war bestält, skedde omtallade olycka, förmenandes deth Jon Mickellson bör hafwa wårdnad om sin häst, och låta deras lötegång wara frij, och att hans häst offta luppit dijth, då dee inga stodh hafft och offtare ohäfftat än häfftat.

Joon Mickellson föregaf att han kunnat slå sönder ståcken och blifwit löös, och der han sidst warit löösfotat, så haar han wäll sigh förswarat. Swaranderne hålla sigh der widh, att stodgång hoos dem warit, och ingen dem det förbudit, och enär dee intet hafft rådh köpa hästar, så hafwa dee köpt stodh. Dee föregifwa och, att Joon Mickellsons sons Mårthens stoo war och på dheras löth och folgt deras stoder, och enär Hemming hördt Joon Mickellsons hästskälla, sändt sin gåsse effter sitt stodh, det han heem redh, och strax der effter skedde skadan då Olufz och Mårtens stoder folgde Bengtz häst och Joon Mickellsons kommit dijthlöpande. Joon Mickellson berättar dhet hans sons stodh war förr mäst inne och under tijden i ängiet. Oluff Erson och Erich Olson i Lundh kommit samma gångh gående, enär Jons häst låg stört i myran, då Bengtz häst war der hoos tillijka medh Olufs och Mårtens stoo. Jon Mickellsons mågh Anders Carllson berättar att Mårten boförde till Jon Mickellson åtta dagar för påska, och då hade han stodet med sigh.

Jon Michellsons drängh Hans Erson berättar dhet Mårten Jonson boförde till Krokum pass åtta dagar för påska sidstleden, och hade stodet med sigh, och i wåårandan brukade, och äfwen wäll sedan enär trädet kördes, då dhet hades i trädet, och tiudrades på åkerrenarne. Men hästarne släptes till skogs, [*fol. 286r*] och icke kommo tillhopa med dhet stodet, kunnandes intet sigh påminna att dhet bethades å ängiet, och der så warit, icke heller gått med hästarne, utan dee altijd redne till skogs, och enär Jon Mickelson mistade sin häst på Krogzgårdz marck war samma stodh i fölie medh deras i några dygn, och sedan hades dhet tillbakars, gåendes Jons häst med hans andra på sin löth, men om nattan skildh ifrå dem, och gått till Krogsgårdz ägor, och kommit ihop medh deras stodh, warandes ängh och grindar der emellan, och hade han ståck på sigh, och at han pass åtta dagar tillförne wräcktz dijth och intet kommit i lagh med stoderne, utan af drängarne blifwen tagen, och fördh heem tilbakas. Berättandes, at hästen intet nånsin folgde Mårtens stodh wijdare än enär trädet kördes, att dee effter hwarandra drogo plogen.

Nembden togh saken i betänckiande och enhälleligen voterade att Krogzgårdzman icke böör wedergälla Jon Mickellson för hans mistade häst, af fölliande skähl. [Först] att dee af ålder hafft stodh. Sedan dem på sin afdeelte skogh hafft i beth. 3:de, att Jon Mickelsons häst ifrå dhes bethesmarck, som serskilt är, till dehras luppit och förr dijt warit. Och altså för dhet 4:de bordt bättre wårdnadt om sin häst hafwa, som han wijste i dhet fallet wara okynnigh, dertill med war hans sons stodh iblandh dee andra, då hästen omkom.

Ändåck det 46 cap. Byggningabalken L.L. innehåller huru procederas skall enär det ena fä dräper dhet andra, så fins lijkawäll, att Krogzgårdzman af ållder hafft stoder, och dem på

sin särskilt och afdeelt betesmarck hafft gående. Sedan och hafwer Joon Mickellsons häst luppit ifrån des skogh och bethesmarck till dee andras, icke allenast den gången enär han omkom, utan och förr (huar emellan äng och hagar med grindar äre) och dy bordt bättre wårdnat om sin okynnige häst hafwa, och der till medh hafwer hans son Mårtens stodh folgdt Krogzgårdzstoden enär skadan hände och tijmade. Altfördenskuldh pröfwar nämbden skälligt att frijkalla Krogzgårdzman och Bengt Kiehlson, som särskilt och afdeelt skough och bethemarck hafwa tillhoopa, för Jon Mickellsons omkombne hästs betallningh. [*fol. 286v*]

15. Jöns Jönsons hemman i Granbo 3 tunl., 15: 25: 12 anslagit dragon Jonas Kurff [Kierff], haar intet sådt 1688 och inga uthlagor betallt, men bäggie säden merndeels låtit opköra, betyges äga huarken häst, stoo eller so, utan aldeles uthfattigh, dåch hafwer han bärgat lijtet höö som är besedt och pröfwat wara till 10 lass, nembl. wallhöö 2 lass, häst- eller grönhöö 4 dito, och 4 dito staar och ett lijtet ängh, Öde ben:d, skall och wara slagit, men intet är pröfwat, som moste forderl. skee. Han berättes willia hemmannet antaga till bruukz. Imedler tijdh stånde höet in sequestro och quarstad.

16. Hemming Siuhlson i Näset itererade sin action med dragon Johan Ryss om een mistatt taakhudh på sidstledne Kyndersmäss marcknad, som är funnen och tagen aff Johan Ryss samma affton i Wästbyen, som ryttar corporalen Peder Jönson skall kunna betyga, som berättade sigh hoos föraren Peder Mårtenson i Wästbyen wara inne, och widh dhet samma kom hans tildelningzbonde Jöns Person i Näset in, och begärte adsistence om een bårtmistatt och igenfunnen taakhud, der med han gått uth, och kommande till Ryssens släde, togh samma taakhudh och lämnade den till förarens hustru at förwara till lagha uthförande, då Ryssen sagt sigh hudan köpt af ryttaren Larss Olson i Grönwijken och Nääs sockn, huar öfwer Johan Ryss sig förklarade att han taakhudan köpt af Larss Olson på marcknadzplatsen, och honom gifwit 14 öre s.m:t derföre, huartill Larss nekar och sållunda sigh förklarar. Att han wäll sågh Ryssen med een käpp rulla taakhudan af een bondes släda, och der taga, men kände intet bonden, och lade intet meera derom, och förfogade sigh till föraren i Wästbyen och seent om affton kom Ryssen dijth och frågat om han sågh honom stiäla taakhudan, dertill han samtychte. Och altså badh Ryssen honom dhet eij oppenbara, och gaf honom 1/2 carolin der på, som och hade ett tolff-örs stycke i handan, dhet Larss på samma willkor begärte och bekom, och strax det sagt för corporal Crestopher Pihlfelt, deth corporal Peer Jönson skall kunna betyga, som berättade sig samma ordh aff Pijhlfelt hört. Johan Ryss beropar sigh på dragon Jonas Hanson Apelman, som kan wittna att Larss sålt honom hudan och nekar till Larss Olsons angifwande. Corporal Peer Jönson, att Apellman och Ryssen följgdes åth och wore heelfulle och druckne. [*fol. 287r*]

Larss Olson, att han effter Pijhlfeltz befallningh deth för nämbdeman Erich Gunnarson i Önne berättat, som föregifwer sig intet see Larss om affton, utan Ryssen, och honom frågat om taakhudan, som sagt sigh den köpt aff Larss Olson, och Erich skuritt ett lijtet stycke der af till proob och märkie. Och om morgonen råkat Larss, och honom frågat der om, som alldeles nekat sig hudan sålt, men eij nämbdt sig af Ryssen några penningar bekommit.

Effter aflagdan wittnesedh, bekände Jonas Hanson Apelman, at Johan Ryss ropade effter honom, och badh honom åka med sigh till Wästbyen, och kommande till hans släda, kom een karl den han intet kände och icke gaf acht på, emedan han war något drucken, frågandes Ryssen om han wille köpa een taakhudh, och Ryssen swarade sig inga penningar hafwa, utan om han wille komma till Wästbyen kunde det skee, och han kastade hudan på Ryssens släda och der med åkade dee bårt. Minnandes intet huru och huadh som wid Wästbyen passerade, effter ruset meera honom pågick, seendes honom intet af Ryssen få några penningar, och icke tillförne kändt Larss Olson. Larss Olson begärer opskåf i saken, att skaffa sig aff corporal Pijlfeldt och fleera wittnesbörd der om, och neka alldeles till gärningen.

Saken togs i betänckiande och slötz till fölliande doom. Såsom dragon Johan Ryss och ryttaren Larss Olson intet tillförne finnas wid häradzrätten för någon grof gärning lagförde eller dömbde, och Larss Olson begärer dilation att skaffa sigh wittnesbörder i sakena, så fins skälligt, till underdånigst föllie aff Kongl. Maij:tz resolution 1686 om sådant, att remittera deras twist till regementzrättens optagande och afdömmande.

17. Dato öfwersågs hålldne synner förledne sommar på chronehemman under ryttare compagniet, huilkas byggningh och bruuk äre iembförde med Kongl. Maij:ttz 1681 åhrs husesyns ordningh och funnit som föllier, nembl.

Kingsta, sex tunland, deraf gammallt chrone 5 tunl. och skatte 1 tunl. och warit 2:ne hemman och röker. Erich Enarsons 2 ½ t.l:d chrone. Månss Nillsons 3 ½ tunl., huaraf ett tunland skatte är, [*fol. 287v*] det Mårten Båck tillijka medh sin swärfader berättas hafwa köpt till odall, och hans änkia hust. Agnäs bebodt till 1686 exclusive, och ryttaren Chrestopher Lilleman dess halfpart.

Den wästre stugan skattas alldeles odugelligh och ogill, dy måste een å nyo opsättias, som pröfwes kåsta, för utan den nyttningh som af den gamble kan hafwas, med 18: – : –

Östre stugun i lijka måtto odugellig och står intet at reparera, utan å nyo byggias, i anseende till cammaren, som der emellan wara bör, behöfwes 18: – : –

Till wisthuus och miöhlbodh uthsees dhet påbegynte låfft öfwer porten med 2 rum, och kan göras ferdigt med 5: – : –

En gammall stufwa öster på gården räknas för redskapshuus. Ett hembligit huus är der. Badstufwan till wäggiar duglig, taket görs ferdigt med 1: 24: –

En stall med skulla. Syllorne ett huarf odugelig, kan tillijka med taket förbettras medh 4: – : –

Fähuset pröfwas kunna brukas några åhr, men intet kan deth undertimbras dugligit, dy måtte ett å nyo opsättias för 14: – : –

Swijnhuset dugligt. En kornlada till wäggiar någorlunda dugligh, men lijten effter gårdzsens stoorleek, kan räknas för foderhuus när taket görs ferdigt med 2: – : –

En ny kornlada om 15 al. lång och 12 al:r bredh medh een loa och 2:e gålf, æstimeras eij kunna opsättias och göras ferdig under 15: – : –

Åkeren är öppen, förutan 2 mählingar som legat i 2 åhr och 2:ne dito ett åhr, dee förre bringas i bruuk af 1 d:r och den senare à 16 öre 3: – : –

60 f*amna*r rijsshaga à 16 f:r på mähl. blijr 3 3/4 mäling à 12 öre 1: 13: –

S:a s.m:t 82: 5

Ryttaren Lilleman brukat halff gården 1686, 1687 och 1688 bör swara till byggnad för sina åhr, och berättar sigh måst första åhret af trålägd opreste åkeren, förutan 3 mäl*ingar* som oprestade wore och åhrligen fått swag sädh, och måst tiena derföre, och hålla half*wa* rustningen, och medellöös at kunna något med penningar ersättia. Bäggie åboerna åligger huad som i så måtto felas och återstår [*fol. 288r*] utan längre oppehåldh, antingen med byggningar nästkommande wåhr fullgöra, heller med penningar som specificerat står, ersättia.

18. Kingsta Moo och Graf tillhopa 1 1/6 tunl., nembl. Kingsta Moo 2/3 t.l:d och Graff 1/2 tunlandh, aff ryttaren Larss Lundh brukat på 1681, 1682 och 1683 åhrs frijheet, ihoop slagit till een röök 1686.

En byggningh opsatt af corp. Hanss Kroplingz tilldelningsbönder, afdelt med brädher till twå camrar, med spijsell, innanrede och gått taak. En bodh med stolpar räknas för wisthuus och miölbodh, taket förbättras medh näfwer och kan kåsta – : 24: –

Ett huus söder på gården erkänt till redskapshuus. Portlijder och heembligit huus finnes. Badstufwa dugl. Stall med skulla på bör täckias med näfwer och kan kåsta 2: – : –

Fähuustaket optäckies med näfwer, och gawelen för dyngstahn fodras medh 3: – : –

En foderbod der iempte med näfwertaak skattat dugligh. Kornladan funnen duglig och ferdigh. Åkeren i fult bruuk och gerdzlegårderne förswarlige, dåch böre dee gamblaste åhrligen förbettras. 2:ne höhadur i Graf skattas giltighe. Blifwer altså som ryttaren Larss Lund medh byggningh eller penningar ehrsättia måst S:a 5: 24: –

19. Hägra 2 tunland, på 1680 och 1681 åhrs frijheet optagit och aff ryttaren Staffan Zegerson brukat för rustningzhemman.

Opsatt een ny stufwa och een reparerat med allt innanrede, dugl. med een cammar emellan. Låfftet af 2:ne rum räknas för wisterhuus och miöhlbodh. Taket med näfwer bör beläggias för 1: 10: 16

Redskapshuus finnes der. Hembligit huus. Ingen badstufwa är der, utan ryttaren måste läggia lagh med sin granne Anders Olson en at opsättia, som brukl. är. En ny stall à 2 eller 3 hästerum opsättes för och med 8: – : –

Ett fähuus dito opsätties med allt tillbehör för 12: – : –

En foderbod är reparerat och godkändh. Ett swijnhuus bygges med o. för 1: – : –

Transp. 22: 10: 16

[*fol. 288v*]

Åkeren är i fullt bruuk. Gärdzlegårderne ferdighe. En duglig hölada wid gården, men i skogen äre dee intet synte. Blifwer altså som byggias eller betallas måst utan opskåf, förutan halfwa badstufwan. S:a 22: 10: 16

20. Röste. Henrich Olsons, 4 tunland, optagit på frijheet af Erich Jönson pro anno [1677], och ryttaren Håkan Nillsson brukat med honom halfwa hemmannet 1682 och 1683, och sedan hafwer Håkan deth allena brukat.

Ryttaren opsatt een ny stufwa med een cammare af 6 knutar, skattas dugligh och godh. På gamble stufwan, huar utaf een dehl af paneeltaket är bårta, som kan repareras med 1: – : –

En bodh söder på gården med 2:ne rum öfwer för wisterhuus och miöhlbod, bohltaket dels gammallt och rattarne dito, och till des reparation behöfwes 1: 16: –

Redskapshuus, portlijder och heembligit huus finnas. En ny badstufwa bör opsättias, och pröfwes kunna skee förutan den nyttningh een kan haf*w*a af den g*amla*s innanrede med 6: – : –

En stall af 2 hästrum ny och ferdigh. 2:ne fäboder dugellige. Swijnhuus bygges å nyo med – : 16: –

Fähuset odugelligt, och ett nytt opsätties för 14: – : –

Kornladan på norra långwäggen några huarf förruttnat och dels loan, kan göras dugligh med 5: – : –

Humblegården af 250 stänger ferdighe. Åkeren är i fult bruuk och gerdzlegårderne ferdige. Ängiarne oprödde till helfften, och ryttaren opsatt 2:ne ladur. Kommer altså som ryttaren och bonden böre fullgöra och betalla S:a 28: – : –

21. Rustningshemmannet i Lijen, 2 ½ tunlandh, som cornet Matthes Brewitz optagit och lämnat Joon Jonson, ähr synt förledhne sommar och ingen der å tillstädes.

22. Corporal Erland Jacobsons dito Hägra, 3 tunlandh, huar medh differeres, efftersom det är långt lijdit på helgedagz affton, och corporalen låfwar och tiltroos præstera huad återstå kan. [*fol. 289r*]

23. Rödööns gården kiöpt aff Kongl. Maij:tt och chronan till ryttmestarboostelle, beståendes aff 7 ½ tunland för 210 d:r s.m:t opbödz andra gången, då Edfast Halfwardson i Bye

klandrade på 2:ne ängiesstycken i Sundzlägdan, som förr skolla hört under 2:ne hemman i Undrom, och genom köp och förpantningh brukat under Rödööns gården, och icke skolle förstås under detta kööp.

24. Larss Anderson opbödh tredie gången Mattes Persons hemman i Undrom om 2 ½ tunland, för 60 d:r s.m:t oklandrat, warandes köparen med sälliaren till 3die och 4:de ledh [släkt].

25. Peder Larson opbödh tredie gången Joon Persons hemman i Lansom à 1 tunland, iempte dess löösören till sytningzlöön.

26. Leutt. Måns Chrestierson opbödh tredie gången Nilss Olsons hemman i Faxenälden för resterande chronones uthlagor effter obligations lydelse.

27. [Leutt. Måns Chrestierson] opbödh 3die gången Jon Olufsons hemman i Bierte för åtherstående chronones uthlagor effter des obligations innehåldh.

28. Hålldne werderingh på Anders Pedersons branskada i Wajmon inlefwererades och öfwersågs, och befans wara æstimerat med gårdh och allt dess innanrede, iembwäll dess huusgerådzsaker och åhrswäxten för 274 d:r 20 öre s.m:t och blef effter 37 cap. Byggningabalken L.L. och 28 § i 1642 åhrs tiggiare ordinatze tilldömbdt at niuta till oprättelse och branstodh af Rödööns och Offerdalls pastorater, tree kannor korn af huar röök, och i lijka måtto aff Hallens tinglagh, ehoo och huem som gården besitter och brukar, som kyrckiones sexmän bör sambla, och låta honom bekomma.

Ting den 26 och 27 februari 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 14r – 19v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3477, fol. 241v – 247r, RA.

Anno 1689 den 26 och 27 februarij höltz laga ting med allmogen aff Rödööns tinglagh.

Erich Nillsson i Faxenälden	Jöns Mickellsson i Nygård
Gunmund Enarsson i Sillie	Oluff Andersson i Wijke
Oluff Jonsson i Krogzgårdh	Joon Olsson i Duärsätt
Oluff Larsson i Bye	Carll Ersson i Trånghen
Erich Olsson i Träthgiähl	Oluff Jonson i Smedzåsen
Peder Olsson i Hufwellswijken	Oluff Jonson i Röste

1. Dato oplästes Kongl. Maij:tts placat 1684 om barnemordh.

2. Dato öfwersågs röökelängden.

3. Effterfölliande bönder betygas wara så uthfattige och oförmögne, at dee intet förmå uthgöra 1688 åhrs rijkzdags bewillningh, förordsakat af många oåår och misswexter, och dee för sädeskorn och födhan förythrat all sin ringa ägendom, och hafwa allenast legoboskap. Så att intet kan wäntas at dee blifwa mechtige någon rest betalla, uthan befruchtes meera blifwa skyldige, om änskönt dee skulle blifwa besådde, och niutha godh åhrswexst.

		Tunl.	Pijgor
Rödööns sochn. Duärsätt	Nillss Chrestophersson	2	

		Joon Nillsson	2	
	Trustadh	Joon Oluffsson	2	1
Näskått sockn	Trålsåsen	Östen Halfwardsson	2 ½	
	Faxnälden	Nillss Olsson	1	
Aspåås s:n	Gräffte	Chrestier Nillsson	1	
	Lunsiön	hust. Gölu Olsdotter	1	
Åhs sockn	Seem	Märett Nillsdoter	2	
		Nills Öndeson	1 ⅓	1
		Joon Åkesson	2	1
	Ösa	Jöns Persson	2 ½	
	Backen	Erich Jacobsson	2 ¾	
		Joon Aronssons änkia	3	
	Granboo	Jöns Jönsson	3	[*fol. 14v*]

4. Ryttar Håkan Nillsson Grahn påminte, hurusom han antagit chronhemmannet i Röste som Erich Jönsson på frijheet optagit, och icke bebygdt. Resp. Om han fått der sittia odrifwin, så hade han intet kunnat sig undandraga. 1677 war frijheetzåhret, 1678, 1679 och 1680 deth brukat, och för deth han 1681 skulle deth ochså få bruka, måst serdelles förutan uthlagorne gifwa ryttaren sex dahl. s.m:t, och anno 1682 och 1683 allenast hafwa hemmannet, och sedan måst deth affträda och quittera, biudandes honom lijkawäll omsijdher 9 d:r s.m:t i ett för allt, huar med Håkan läth sig nöija, allenast han kunde dem strax bekomma, at anwända till gårdens bebyggnad, och Erich Jönson uthfästade willia och skolla skaffa honom till nästkommande Gregorii marcknadh 1/2-ten, som är 4 ½ d:r, och till Ersmässa resten och den andra halfparten, huar om dee handsträchtes.

5. På förledne åhrs wåårtingh § 28 angifne prætension, att Åhsmyran skulle wara förlengst pantsatt undan chronehemmannet i Sellie, som kallas Hollsteensgården, till Tårkell Nillsson i Nygårdh för 1 tunna korn, som kåstat sex ort, förtogz, och berättar Hollsteens änkia hustro Anna Persdotter, om 70 à 80 åhr gam*m*al, att hennes förre man Jöns Andersson [berättat] Åhsmyran wara förpantat till Tårkell för 1 tunna korn à 6 ort, som han för henne berättat wara skiedt förr än hon dijth kom, som skedde under danske regementet. Gamble nämbdeman Carll Ersson i Trången berättar att halfwa delen af Åhsmyrs och den tuistige slåtten hörer och lydt till Hollstehnsgården i Sillie, och half under Torkells hemman i Nygården, och hade dee åhrsbyten, warandes een lada, bäggie hemmannen tillhörig och sunderbalckat, som är nederruttnat och förfallen, och kan lijkawäll deth wijsa.

Bem:te Åhsmyra är stoor, och hela grändan der om rådande, och berörde hemman sin dehl mitt uthi, huardera pass twå lass. Hustro Anna berättar sig eij wijdare hört der om, än halfwa Åhsmyran warit bårtsatt för 1 tunna korn. Carll Ersson, att märckien warit [*fol. 15r*] dem emillan, som tuifwells utan lära wara bårta och förlagde. Mårten Jonsson, som hafwer köpt Tårkells hemman, opwijste et synebreef de anno 1652 d. 2 junij, förmenandes deth Åhsmyran angå, som det uti eij nämbnes, utan der uti föreente om några andra myrslåtter, wettandes han altså intet beskedh der om, emedan som han hemmannet nyligen köpt. Tårkells doter, hustru Lucia, föregifwer sig ingen kundskap der om hafwa, utan hennes fadher i sin lijfstijdh oklandrat Åhsmyran niuttit.

Oluf Gunnarsson, som besitter chronhemmannet, fordrar theslijkes Stickzmyhrhalsen ifrån Tårkells hemman, som under Sillie hört, och enär dee medelst manfall eij förmådt den slå, skall Tårkell den sig tillägnat, och sedan hafft, som hustru Anna berättar sig af sin förra man hört. Der till medh hafwer hon dijth warit och sedt samma slått, den Tårkell hade oprödt, och een ny lada opsatt, och dy den icke wellat afstå, och hon eij heller hade rådh wijdare der effter sökia.

Carll i Trångh, att han wähl hördt deth tahlet, men kan eij wist wetta, huru der med må wara. Hustru Lucia, att deth lärer eij så wara, och om så wore, så ähr owist, huru stoor den warit, och at hennes fader war byman, och hade wähl rätt at rödia sigh ängh, och många myhrhalssar äre på Stichsmyran. Hustro Anna, att Anders i Rehn slogh strax der brede wijd. Hon kan eij minnas, om deth war staar elle gröhnslått. Hustru Lucia, at om deth är den halsen hon nembner, så är deth staargålf. Hust. Anna, at hennes swäärfolck sagt sig äga ett heller twå lass staarängh wid Lomkiernan. Rp. Att på Lomkiermyren ähr ett staargålf, som Tårckell i sin lijfstijdh brukat otilltallt.

Saken discurerades uthförligen till dombs, och beslötz enhällel. som föllier, att den tuistige parten i Åhsmyran, så wijda den fins warit och lydt under Hollsteensgården, at den delen lägges dijth igen, utan lösn, medelst den nytta han i een så långan tijd emoot ringa wärde hafft. Men [*fol. 15v*] Stichmyrhalsen är eij fulleligen bewijst wara ifrån det hemmannet, dåch skall den besees med angifne rödningh der brede widh. Till Lomkiernmyran och ett eller 2 stargålf der på, fins inga skähl, altså af intet wärde.

Såsom dhen tuistige parten uti Åhsmyran befinnes hört och lydt halfparten under chronhemmannet i Sillie, som kallas Hollsteensgården, och den andra halfwa under Tårkell Nilson i Nygård, och Tårkell under danske regementet chronhemmansparten aff samma Åhsmyra (derest een lada bäggie tillhörige sunderbalckat warit, och än synas kan) till sig pantat för en tunna korn, som då kåstat sex ort, och alt sedan innehafft och brukat, och chronohemmannet sin dehl der uti så längie mistat.

Altfördenskull pröfwar rätten skälligt, till underdånigst föllie aff Kongl. Maij:tz 1673 och 1677 åhrs placater om skattskylldigh jordz dehlningh, at döma under chronhemmannet i Sillie halfparten aff den tuistige tracten på Åhsmyran, som der under med rätta lydt och lyda böör, och medelst den nytta Tårkell der af i een så lång tijdh emoot ringa wärde uthan afgifft hafft, fins i lijka måtto skälligt, att den utan lösn skall cederas och afståes med des ladu.

Huad Stickmyhrhalssen widkommer, så är icke fulleligen bewijst, huilckendera myrhalss deth må wara och hafwa hört under chronhemmannet, dåch hålles skälligt, att gode män i parthernes närwaru skohle orten besee, och noga undersökia, huru med angifne rydningh aff Tårkell der brede widh kan wara beskaffat, och närmare kunskap inhempta, om någondera under chronhemmannet lydt och legat. Sedan, beträffande prætension på ett eller tuu staargålf på Lomkiernmyran, så är inga giltige skähl producerade och wijste, at det lydt under chronhemmannet. Altså kan der till intet wijdare göras.

6. Dato företogs angifne saak, om Hemming Olssons Wästbyn [*fol. 16r*] och Frössö sochn bedrefne blodskam med sin systerdåtter hustro Ingeborg Larssdotter, Nillss Håkanssons hustru i Wäjmohn i Rödööns sochn, i anledningh aff Joon Essbiörnssons i Kårböleby och Färilla sochn i Hellsinglland uthgifne attest, daterat Kårböle den 25 februarij 1688.

Först tillspordes Joon Essbiörnson, hwij han tillförenne icke sig inställt effter bekomne stämningar? Swaar, att han icke war hemma enär den första kom ifrån ländzman, utan kommit samma dagh tinget här skulle hållas. Den andra kommit twå dagar för termin, och dy kunnat intet hinna, och så den tredie sig inställt detta dato. Först oplästes hans egenhändige attest aff ofwanrörde dato, huilcken han tillstår, och kan med lijflig edh besanna. Huar emooth Hemming Olsson exciperade och föregaff sig hoos honom allenast lämbna och nedersättia ett skrijn, der uti war tree ahlnar kläde, och 5 ½ ahln swart rask [*ett sorts finare tyg*], een mängtad [*garvad*] hudh och 6 st. fåårskinn till een pähls, och een liten sölfkosa at dricka brännwijn uhr, och någon maath, emädan som han war ärnadh, kommande ifrå Kopparberget, reesa der ifrån till Herrdahlerne att köpa een saltkittell, som intet medelst bekomne breef skedde, nekandes alldeles sig för honom bekänt om lägersmåhl med sin systerdåtter, och att Joon Essbiörnsson icke war så troendes och richtigh, efftersom han hoos honom i tree åhr gästat, och huar gång något mistat, men intet hördt honom för något skalckstycke wara

lagfördt eller derföre lagligen plichtat. Huaröfwer Joon fann sig offenderat, och beropade sigh på åthskillige som hoos honom gästat, och der ibland ländzman Oluff Jonson, som berättar sig der logerat och intet mistat heller honom för något hördt wara misstänckt. Joon Essbiörnsson, att Hemming uthi östre stufwan, i Steen Olssons i Rehn närwaru, bekändt sig hafwa ondt samwette öfwer deth han sin systerdåtter besåfwit, och enär han begärt een r.d:r af honom till låns, sagt sigh så illa wara berychtat, och icke ärnar komma till dhen [*fol. 16v*] orten meera.

Hemmingh, att han aldrig deth bekänt, som aldrig är skedt, men påminner sig honom begära till låns en r.d:r och fått neij, emädan owist kunde wara, om han den wägen mera kommer, efftersom han ingen gälld der bårta hafwer. Joon Essbiörson, att Hemming wid återkombsten utur skrijnet een penningepung optagit. Resp. Att deth war eij sant, ty han under reesan till bärget wexlat till sigh lätt mynt. Sedan, att han hade een sadell, som eij ny war. Resp. Att den war ny, och bårtlåfwat till een corporal i Hodahl, som han eij kunde inlösa, och dy den lämnat. Men Jon, att han kan medh wittnen bewijsa, den intet wara ny, och ingen corporal i Hodahl på 10 åhr warit.

En attest gifwen af Peder Larsson på Hedan i Boldnäs sochn i Hellssingellandh, daterat Båldnäs d. 10 januarij 1688, opwijstes, lydandes att Hemming i Wästbyen och Frösöö sockn uthi dryckesmåhl hoos bergzmannen Jöran Knuttzson på Fahlun tiugundedagz tijden 1687 sagt, Gudh nåde migh fattig man, iag haar bedrijfwit een stoor och skännelig missgerning, i dhet iag med een quinspersohn hafft lönskläger, huilcken synd iagh eij kan fördöllia, utan will så för Gudh som menniskior oppenbara, ty ingen roo kan iag hafwa, huarken i sombn eller wakande, förr än den stoora missgärningen blifwer optächt, och uti post scripto, att han wellat gifwa Hemming ann hoos borgmestaren, som aff Siuhl Andersson i Rödööns sockn och Tann by blef hindrat, efftersom det war långt lijdit på afftonen. Detta allt har Peder Larsson bem:te dato hoos probsten och kyrckioherden herr Suen Watz tillstått, ordh ifrån ordh, deth probsten attesterat. Huar till Hemming alldeles nekar och kan eij minnas Peder Larsson der hoos Jöran Knutzson warit, heller honom känna.

Joon Essbiörsson itererade sin attestz innehåld, och at Hemming hade sölfkohsan och remmaren, och Joon länt remmaren at gifwa prästson Petter med sitt föllie brännwijn utur. [*fol. 17r*] Men Hemming nekar sig någon remmar hafft medh sigh.

Jöran Knuttzsons attest aff den 18 jan 1688 lyder, att Hemming heel fuller och drucken suttit widh bordet i hans stufwa med Peder Larsson på Hedan ifrån Boldnähs sockn, och pijparen Erich Dakare tillijka med Steen i Rehn och Siuhl i Tann, och hafft oförnufftigt tahl, deth han heller hans hustru intet hördt, utan Siuhl för hans hustru i ett annat huus berättat, warandhes Hemming så drucken, at han sombnat wid bordet. En lijke lydande opwijste och Hemming, som han skall fått af Jöran Knutzson, nekandes alldeles sig något sådant tahl hafft, och huru skulle han säija deth aldrig war skiedt, gifwandes wid handen, deth Siuhl i Tann honom på heemreesan den gången, i Bergs sockn stahl, huar uti Steen tuifwels utan war interesserat, och dy honom detta allt tillskyndat, och ingendera hemma stadder. Siuhl är bårtreest förr än tingzcurssen ankom, och Steen sedan. Hemmingh, at han wid berget klagat sin olycka, i deth han genom arga menniskior kommit i roop och rychte för een så groof gärningh, imputerandes [*beskyllande*] dem för ofwantallde ordsaak aff argheet sökia sitt förderff, och begärer der på laga correction och näfst derföre.

Hustru Ingeborg Larssdotter förhördes i denne saak med widlyfftig påminnelser, huru som des moorbroder Hemmingh Olsson, så i Hellsingelandh som widh Fahlun, bekänt sig lägersmåhl med henne hafft, huar till hon alldeles nekar, och sägher sig deth alldrigh giordt, och altså skall ingen deth kunna bewijsa, ingifwandes een skrifft aff sin man Nills Håkansson aff den 14 huius, att han intet annat aff sin hustro hördt och sedt, än deth een dannequinna anständigt är, med begäran att den som henne angifwit må derföre få lagsens hembdh, och dy intet wid tinget at göra. Samma skrifft hafwer ryttmester Mag. Gab. Willenssens bem:te dato effter begäran contesterat [*fol. 17v*] wara hans berättelse.

Hustro Ingeborgh förehöltz, hurusom des förra drängh Bengt Jönsson i Backen berättat sigh henne besåfwit, som hennes granne Anders Persson i Wajmon med fleera betyghat och attesterat, sig deth in martio 1687 aff honom hört. Resp. Att han derutinnan spart sanningen, och att han den tijden hufwudswag war, intet fick der wara, och kan skiee derföre sig belugit. Bengt berättas warit i Hellsingelandh, och förledne höst begifwit sig till Nårie och Röroos, och med Nillss Håkonsson öfwerst i Helsingelandh kommit till tahls och han intet assistence der om söcht. Hustro Ingeborg, att han deth eij mått fått wetta. Lendsman Oluff Jonson, att Nillss Andersson i Miäla berättat sig deth för honom sagt.

Rychtet om Hemmingz lägersmåhl förmentes wara först kommit aff dhet hustro Ingeborgh 1686 om hösten warit hufwudswagh och skall sagt een och annan galenskap om åthskillige, derföre är wittnesbördh aff sahl. pastoren herr Larss Kessler, daterat d. 5 maij 1687, gifwin at hon under sin swagheet intet nämtt Hemmingh, huarken på ett heller annat sätt.

Joon Essbiörnsson, at han will och kan tryggeligen beswäria sin attest, att Hemming der införde ordh sagt, och derhoos wara der af illa uthropat. [*Hovrättens renovation:* Hemming, att han kan beklagat sig oför[skyllt?] illa uthropat.] Men Joon beropade sigh på sin rättmätige attest, och dy eedeligen betygade med hand på book, att Hemming Oloffsson uti hans gårdh i Kårböle i Steen Olssons närwaru med suck och gråth beklagat sin begångne synd och lägersmåhl medh sin systerdåtter, der till han i ett mechta stoort ruus af henne bedrogs.

Hemming nekar som förr der till, och hustro Ingeborgh att han som een man ähr, må wettat bettre, och sedan, att han deth intet giort med sigh.

Stehn Olsson i Reen warit lagligen tillsagd at opwachta tinget, men reest till Nårie, och lembnat skrifftellig relation om deth han hört i Kåhrböle och Fahlun. [*fol. 18r*]

Saken discurerades uthförligen och beslötz eenhälleligen, at hon intet kan afhielpas för än Stehn Olsson blifwer lagligen afhörd, tillijka med Peder Larsson på Hedan i Boldnäs s:n, som der öfwer attesterat. I medler tijdh kan förnimmas, om Bengt är ifrå Nårie kommen eller kan komma, at bewijsa sitt uthspridde tahl och bekännelse på hustro Ingeborg Larssdotter.

7. Ryttmester welb. Mag. Gab. Willenssens inlaga, genom des compag:e quartermester m*anhafft*igh Henrich Eliesson, oplästes, lydandes att uti Undrombs by äre fem tegeskiffen af 8 à 9 mählingar jordemåhl, som ligger corporalens boostelle i Undrom tillhanda, och tädan aff uhrminnes tijdh till Rödööns gården skall skifftat wara, huarmedh begäres af deth eena tunl*an*det i Häste by, som hörer till chronhemmannet i Undrom, corporalen tilldelt des halfwa åkermåhl under rittmesterboostellet Rödööns gården, efftersom den dess uthan i Häste någon slått hafwer, opwijsandes Kongl. Maij:tz nådigste resolution daterat Frösöön d. 6 junij a:o 1686 § 5, af innehåldh att ingen vexling kan bewillias, med mindre först bewijses, att sådane äghor tillförne hafwa hördt under des boostelle Rödööns gårdens, föregifwandes quartermestaren, ryttmestaren hafwa sagt deth corporalen Erland Jacobsson, som Undroms hemman är anslagit, är tillfredz byta jord ifrån Häste för iämbngodh i Undrom, som honom kan liggia läglig tillhanda.

Men som nu är, hafwer Rödööns gården intet gagn och nytta af Undroms ägor wijdare än annat huart åår, uti deth gärde som sådd blifwer, och i deth andra ligger deth för swijnröthe, emädan som deth intet kan afstängias, medelst des plåckewijs i teghskiffte medh grannarne, så wijda deth i forna tijder warit åker. Häste tunlandet weeth ingen nånsin hafwa hört under Rödööns gården, som icke heller tillbiudes at bewijsas. Altså till aller underdånigst [*fol. 18v*] föllie af högstbem:te Kongl. Maij:tts resolution, competerer icke tingzrätten deth wijdare handtera.

8. Sedan yrckiades på dee ägor som bardberaren m:r Oluff Wulffs hemman i Wijke till sig köpt, och skall höra under Rödööns gården, och förr skall differerat wara medelst mangell [*avsaknad*] af laga skähl till prætensionen, som dåch 1mo. syntes der aff att ägorne alldrig lydt

till Wijke utan till Rödööns gården, huar widh dee är belägne och innom dhess hanck och stöör, och intet till Wijke som är een annan by. 2do. Aff m:r Oluffs köpebreef synes att Wijke köpt ett tunlandh aff Lodwickz hoffslagares hustru etz. Och enär Larss Larsson i Wijke köpt ett tunlandh af des slächtingar och syskonebarn, och Bagg Anna suttit på eena tunl:t och bodt i een stufwa widh Rödööns gårdzport, williandes sålledes bewisa, att hemmannet är klyfwat emoot lagh, och dy med lag och Kongl. Maij:ttz jordeplacat de anno 1677, deth igensöker.

Capitenleut:n welb. Anders Treffenberg, som beboor m:r Oluffs hemman i Wijke effter treffat kööp, exciperer och föregifwer sig intet kunna der till och på een begynt action swara, emedan som köpet är dels ryggiat, och intet kommit till fullkombligit sluth, eij heller äre des gamble gårdzbreef honom i händer gifne, wettandes, att Wijke skattar för den slått som der ifrån prætenderes, och der dee skulle komma der ifrån, kunde hemmannet, som till rustning anslagit är, icke begå sigh eller conserveras, och der hoos, att h:r ryttmestaren sagt sigh willia bytha samma ägor sig till handa och lägligheet, huilcket kunde låta sig göra, men elliest intet.

Resolutio. Så wijda capitenleuttnanten Anders Treffenberg skäligen uhrsächtar sigh eij kunna inmängia sigh i påbegynte action om några ägor som sökias ifrå Wijkegården, emädan som [*fol. 19r*] köpet icke är richtigt, och gårdzsens hafwande gamble breef och bewijs om des pertinentier honom icke handfångne, altfördenskuldh kan saken icke wijdare denne gången handteras heller afhielpas.

9. Om ryttar prophossens Gregori Bertillsons quarlåtenskap discurerades, och så wida han war född i Pållandh [*Polen*], och dödt in martio 1688, altså kan deth effter 23 cap. Erfdabalcken L.L. icke förr än förskrefwen tijdh är uthe consideras för dahnaarff. Imedler tijdh förwarar ländzman Oluff Jonsson dess quarlåtenskap, som aff ryttmestar Willenssens odistribuerat kan wara.

10. Dato undersöchtes effter herr gouverneurens ordre aff den 10 januarij 1689 om hustro Agnäs Hemmingzdotters ägendom i Kingstadh, huar med hon skulle kunna betalla och ersättia huad som är befunnit återstå på byggning och häfd på chrone- och rustningzhemmannet Kingstad aff 6 tunlandh, och intygandes henne wara uthfattigh och äga allenast 4 st. koor, 2 fåår och 2 getter, och een gamall häst, och inga huusgerådzsaker, huarken ett eller annat, undantagandes dee gamble och förnötte huardags sängkläder, bestå ende aff gamble slarfwar [*trasor*], kunnandes hon och barnen illa skyhla sigh med hafwande gång-kläder, och är eij mechtig hemmanet bestå, och fått landbonde der på för halfparten, huar medh hon och ryttaren Chrestopher Ersson förmena sig kunna oppehålla rustningen.

11. Mickell Jonsson i Krokum beswärade sigh öfwer Jon Pedersson i Ösa, som förledne höst ett fåhl af honom tagit at framföda för 6 ¾ d:r k.m:t och åtta dagar för juhl af oachtsamheet låtit deth aff wargar ihählrijfwas och opäthas, och will det intet betalla. Resp. Att hans sommarföhl tillijka med ett tämningsstodh som hörde gården till uthsläptes om morgonen till brundz effter wahnligheeten, som icke, som tillförne [*fol. 19v*] heemkommo, utan lupo till skogz och blefwo körde tilbaka åth gården, der dee wände om, och till skogz igen, och sedan låtit gåssarne rijda till skogz effter dem, i mehningh att dee då skulle föllia heem, som dåch intet skedde längre än emoth byhn. Och morgonen effter, bäggie af wargarne opäthne, som Erich Olson i Trätgiähl och Oluff Jonsson i Röste betyge sig hört sant wara.

Resolutio. Så wijda ingen wårdzlöösheet till Michell Jonssons föhls omkommande är ordsaken, utan gårdzfolcket med all flijth söcht deth at köra in ifrå skugen, dijt deth ifrå brunnet luppit, tillijka med Joon Pederssons tämmingzstodh, som 2:ne gånger skiedt, men intet fått dem in i gården, och dy blifwit ute öfwer natten, och af wargar opätne, så kan Jon Pedersson, som sitt bättre creatur mistatt, icke obligeras wijdare wårdnat om een annans än om sitt egit hafwa, och dy intet plichtig betalla Mickell Jonssons fåhl, dåch icke fodra längre betallningh för det föda, än till den tijden deth omkom.

12. Anders Danielsson ifrån Lijth sochn och Westeråsen opbödh andra gången Ingeborg Olufsdotters halfwa hemman à 1 ¾ tunl:d till sythningzlöön, som skrifften d. 20 jan. 1688 uthwijser.

13. Omförmedlade hemmans willkohr undersöchtes som nogast och intygades at alla tillförene warit ett rökemantahl och sönderklöfne syskonen emellan, och sålledes huar annan medelst ringa slåttbohl uthmattat, och der dee icke blifwit i hooplagde och slagne, så hade bäggie förlängst warit öde, men intet håpp kan wara att dee kunna utan ruin och undergångh å nyo dehlas.

Extraordinarie ting den 6 och 7 maj 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 72r – 76r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3477, fol. 295r – 298v (ngt defekt), RA.

Anno 1689 d. 6 och 7 maij höltz extraordin. tingh i Rödöhn, præsente prætore och ordin*arie* nämbden.

1. Dato öfwersågs oprättat längd på huart och ett hemmans manskap, och iämbfördes medh Kongl. Maij:ttz 1686 åhrs legohions stadga, och befans effter intygandet allt richtigt wara, förutan Oloff Larssons eena son i Bye, Joon ben:d, som föregifwes eij wara meer än 19 åhr gammall. Kan han deth fullel. bewijsa, så beståtz han på gården aff 3 tunland eller ett halfft mantahl, tillijka medh hans andra son Nillss, som är till 22 åhr gammall.

2. Om frambledne ryttare prophossens Gregori Bertillsons quarlåtenskap, som dödde d. 3 maij 1688, undersöchtes och effterfrågades, då rusthållaren Nillss Jönsson Flinck berättade deth Jonas Jonson Nederbergh sagt, deth Joon Olsons hustru Rangnill Nillssdotter i Trustadh (den dödas warande wärdinna), skall hafwa, enär hon tillijka medh Joon Olson hulpit honom uhr sängen, tagit i hans byxsäck, men intet kunnat see henne något der utur afhändt och tagit, huilket han för herr rittmester Willenssens sagt.

Jonas [*fol. 72v*] Jonsson tillstår sig deth see och sagt, och intet kunde blifwa warse henne något tagha, som der och intet något kunde wara, emädan som quart.mestaren Henrich Eliesson och corporalen Erland Jacobsson Frijbergh näst tillförenne i hans siukdom honom frågat, om han hade några penninghar, och han swarat neij. Ländzman betygar sig effter hans begäran dijth wara, och frågat om han eij hade penningar, och han swarat sig bårtlänt sina penningar, begärandes få på credit öol och brännewijn till sitt oppehälle under siuckdomen, nämbnandes sig länt Oloff Håkonson i Backen twå sex dalers plåtar, deth Nillss Flinck och hördt, deth Oluff Håkonson och tillstår, och berättar Peder Anderson, som hans hemman köpt, skall dem betalla.

Hust. Rangnell, at hon war medh enär Gregorius begärte lyfftas uhr sängen, men icke tagit och ransakat hans byxsäckar, der hon icke kastatt dem undan sigh. Jonas Jonson säger, som förr, icke see henne något tagha heller henne deth tilläggia. Nillss Flinck, att han inga penningar hade, utan bårgade af ländzman deth han behöfde till sin förtährningh. Herr rittmestaren Mag. Gab. Willenssens beskickades genom ländzman, medh förfrågan huru stoor löön Gregorius pro anno 1688 niuttit, och om något deraff pro anne 1687 innestår neder i Medellpadh. Swarades, sig eij hafwa för nöden gifwa besked der om, och begärte att rätten intet wille bekymbra sig der om, utan rätta sig effter zedlarne om hans quarlåtenskap. Anno

1688 d. 4 maij, är hans quarlåtenskap optäcknat af corporalen Erland Jacobson Fribergh och Petter Jönson och Erich Larsson i Häste, huar af h:r ryttmestar Willenssens tilldeelt länssman Oluff Jonson sin betallningh aff 2 d:r 2 öre s.m:tz wärde. Item till Nillss Flinck för lijkkijstan och sweep lakanet 1 d:r 16: –. Sammalledes till Flinck warit skyldigh 8 öre, och Hemming i Trustadh 8 öre, som och betallte äre. Sedan Peder Nillson i Bierte 21 öre 8 p:g:r s.m:t. Regementzskrifwaren Nillss Molin 5 öre 20 p:g:r, Nillss i Miäla 4 öre 20 p:g:r. I lijkstodh gifwit en dahl. s.m:t. Nillss Flinck för haft omak ett par gamble wantar, och Erich Larsson dito en gammall wallmars råck. Någon sill i een fierdningh. 7 m:k fläsk, 1 m:k smöör, 1 ½ m:k kött [*fol. 73r*] är dels förtärt aff dem som giorde lijkkistan, och deth öfrige effter ryttmestarens låff, delte Jonas och Flincken sin emellan. Jonas Jonson har och fått 1/4 tunna korn för giordh reesa till Medellpad som Gregorius bordt göra.

Öfwerblefne och behåldne saker werderades, nembl.

En bruhn klädesråck med tähnknappar med båijs [*grovt ylletyg*] foder, omwändh och något slijtin för		4 d:r s.m:t
Ett paar gamble grå klädesbyxor för		1: – : –
En gammall swart hatt		– : 10: 16
Ett paar gamble smord läders stöflor		– : 16: –
En gammall smordlährs wåthsäck		– : 16: –
En gammall fåårskins ränsell		– : 4: –
3 paar gambla ullstrumpor		– : 12: –
9 ahlnar Hällsingbuldahn		1: 4: –
Ett giethskinn oberedd		– : 4: –
	S:a	7: 30: 16
En halff barckat hudh		– : 10: 16
Hästen		8: – : –
		16: 13: 8

Gregori Häste-hemmans bonde Joon Olsson i Trustadh bewijste aff sin quittensbook uthlagorne wara clarerat förutan 2 dahl. 28 öre 18 p:g:r s.m:t för åhr 1687, och för Kindersmäss termin 1688 3: 3: 6, effter herr ryttmestarens tillståndh lefwererat till Jonas Jonson, som honom succederat, som ryttmestaren d. 14 maij 1688 attesterat, görandes tillhopa sex dahl. s.m:t, som Jonas d. 11 maij 1680 quitterat, och obligerat sigh i framtijden willia betalla. Sammaledes har han och med ryttmestarens consens och wärdie bekommit een wäria och gehängh för 1 d:r s.m:t, en gammall zadell med dess tillbehör och betzell för 3 d:r, ett paar spårar för 12 öre s.m:t, en gammall mäst utslijtin kappa för 2 d:r s.m:t, ett paar pijstohler med gambla hölster för 4 d:r s.m:t. Så att summan är 10: 12: – s.m:t, huilcka han d. 3 decembris 1688 obligerat sig betalla med deth första. Gregori häst hafwer Erich Larson i Häste köpt af h:r rittmester Willenssens om wåren 1688, och gifwit 8 d:r s.m:t, som ryttmest:n hafwer. Gregori tilldehlningbonde Johan Hansson i Duärsätt hafwer quittens på 1687 åhrs ränta 6: 16: 18 p:g:r s.m:t, men intet på 1688 åhrs Kindersmäss termin, [*fol. 73v*] som Jonas Jonson berättar Gregorius på sitt yttersta för quartermest:n och corporal Erlandh bekänt sig fått, nembl 1 d:r 4 öre s.m:t. Jonas Jonsson berättar sig af honom fått för dee andra tree terminerne, tillijka med hela Gregori eller prophossräntan neder i Medellpadh för 1688, nembl. 15 d:r s.m:t.

Saken voterades till dombs sålledes.

Såsom ryttareprophossen Gregorius Bertillsson war födder i Pållandh, och inga arfwa inrijkes hafft, och icke heller någon uthrijkes sökt des quarlåtenskap innom natt och iembnlånga, så erkännes hans befindtlige ägendomb effter 23 cap. Erfdabalken L.L. wara Kongl. Maij:tt och chronan för dahnarff heemfallin, bestående (förutan 6 d:r 2 öre s.m:t som ryttmestar Willenssens låtit den dödas creditorer bekomma) uthi några werderade pertzedlar af 8 d:r 13 öre 8 p:g:r s.m:t. 2do, för een försåld häst 8 d:r; 3^{tio} för några penningar och pertzedler

som prophossen Jonas Jonsson Nederbergh med herr ryttmestarens tillstånd fått till läns och på kiöp 16 d:r 12 öre s.m:t; 4to Oluff Håkonssons länte 4 d:r s.m:t som Peder Anderson i Backen på hemmansköpet måste betalla, warandes altså summan 36 d:r 25 öre 8 p:g:r s.m:t, som Kongl. Maij:tt och chronan sålledes tillfalldne äre.

Huad den dödas 1688 åhrs beståde löön widhkommer, så åligger compagnie skrijfwaren derföre göra redo och räkenskap. Sidst, betreffande deth hustru Rangnell skall hafwa tagit i Gregori byxsäckiar, huartill hon nekar, icke heller tillägges henne något afhändt, så ophörer deth, såsom annat obewijssligit.

3. Dato företogs Hemming Oloffsons saak som differerades på wåårtinget, medelst Stehns i Rehn bårtowarande, tillijka med Peder Larsson på Hedan i Boldnäs sockn uti Hellsingeland.

Steen Olsson i Reen tillspordes huru han wore kommen at angifwa Hemming Olsson såsom för bedrefne blodskam medh sin systerdåtter hustru Ingebor Larsdotter. Swaar, att Hemming hafft sig afsijdes på Jöran Knuttzsons gård [*fol. 74r*] widh Fahlun, och bekänt sig ingen roo hafwa, huarken natt eller dagh, för deth lägersmåhl han hafft med sin systerdåtter, och begärt rådh huru han skulle ställa och bära sig åth, och fått till swaar at han kan reesa heem och bekänna för prästen, huarmed han då gaff sigh tillfredz. Men een stundh dereffter, in i stufwan gråthandes å nyo deth förra itererat, så att Peder Larson på Hedan och Siull i Tann deth och hörde, och Siuhl tagit handen på mundh för Hemmingh, och bedit honom tijgha med sitt gahlna tahl. Sedan talltes dee medh sin emellan, om dee deth skulle angifwa för stadz magistraten, då Peder Larsson gått åstadh, at willia deth för borgmestaren angifwa, men aff Siuhl hindrat och tagen tillbaka, huilcket allt Stehn för sahl. länszman Nillss Brobäck berättat, och han för befallningzman Jonas Warg, som effter honom sedan skrijfwit och dy angifwit, som sagt är, och meera haar han der med intet beställa. Item, att han wijst sig ett breef, der uti hans hustru bedit honom komma, och Hemming sagt sig deth afftahl med sin hustru giordt, om intet skulle om saken yppas och höres, at hon skulle skrijfwa honom der om till. Huartill Hemmingh Olson swarade och sade sigh well wara i samma quarteer med Stehn hoos Jöran Knuthzson på Fahlun, men huarken på gården eller i stufwan bekändt sigh beblandelse med sin systerdåtter hafft, uthan beklagat sigh wara illa derföre uthropat, och at Stehn hafwer legt Joon Essbiörnson i Kårböle at beliuga sigh, och attestera deth aldrigh war, och skulle få derföre een häst, huar till han 4 wittnen haf:r.

Dertill med förbråer han Stehn warit dehlachtig med Siull i Tann i den tyffnadh som Siuhl är dömbd före, aff Hemmingh afhändt, och der Stehn des halfpart eij hafft, haar Hemmingh strax sina penningar igenfått, huartill Steen aldeles nekar, och säger sigh huarken låfwat eller gifwit Joon Essbiörnson een skillingz werde, utan hördt Hemming begära sina insatte saker igen emedan tahlet kan fuller wara lungnat, och han halp om quällen bära uth kijstan och spann, så att ingen skulle deth blifwa warse, och om morgonen reest derifrån, förandes Stehn, kijstan och sadellen, som eij ny war. Sedan at Hemming alldrigh skall kunna bewijsa sig warit interesserat med Siull [*fol. 74v*] i Tann uti tyfnaden. Item, att Oluff Olsson i Kiösta och Mårten Nillsson i Röu uti Altzen sockn, och Oluff Jonson i Rijse och Offerdahl wore i Kårböle enär han begärte skrifftelligh attest aff Joon Essbiörnsson, och att dee lära kunna wittna, att honom derföre intet något låfwades, deth han giorde effter befallningzmanns ordre. Ofwantallde stöldh skedde sedan Hemmingh, Steen och Siull reest ifrån bärget och Kårböle.

Lensman på Frösöön Alexander Pålack berättade sigh under reesan till Hudichzwalldh effter magazijns spanmåhl förledne winter, begära och taga quarteer hoos gamble länssman i Yterhogdahl och Hellsingelland, tillijka med Oluff Ersson, Oluff Anderson och Oluff Olson i Årrwijken, Nillss Jönson i Fillstadh, Påhl Turesson ben:d, då han frågat huru monde tillstå med Hemmingh i Wästbyen, och fått till swars, att tingh een dera dagen skulle der om hållas, och Påhl swaradt, att Stehn (somär en tyff och Joon Essbiörsson een skälm som hans broder

skall kunna wittna) skall [kunna] liuga ähre och lijff af een ährligh man för een häst skuldh, wille han intet troo, och sade sig kunna tillstå sine ordh, der med Alexander tagit bem:te personer till wittnes der öfwer, fast än dee lagt sigh, men icke sombnat. Alexander haar sedan till Påhl warit, och begärt attest på hans tahl, och fått till swars at han tillstår sina ordh, men dee som tillijka med honom der om kundskap hafwer, äre icke hemma, utan reste till Kopparberget, och widh deras heemkomst skall attesten föllia, som icke än skiedt är.

Oluff Andersson, at Påhl sade deth Stehn låfwat Joon Essbiörson een häst för deth han skulle gå till Jemptellandh och wittna emoot Hemmingh, och meera hörde han intet der om tallas och der hoos, at Joon Essbiörnson sagt, enär han kom her ifrå tinget widh tillfrågan, at Stehn skulle betalla honom resepenningar, och at han wittnat deth han hördt säijas.

Oluff Olson bekände äfwen så ordh ifrån ordh. Nillss Jonsson i Fillstadh sammalledhes verbotinus. Stehn Olsson nekade som tillförenne något uthlåfwat, [*fol. 75r*] uthan enär Joon Essbiörnsson skrijffwit attesten, sagt sigh få omaak at reesa der effter, och swaar fått, att rätten lärer fuller deth considerera, och icke wijdare tallat heller låfwadt.

Hemmingh Olsson tillspordes, huruledes han först wetta fick sigh wara berychtadt för hustro Ingeborgh Larsdotter? Swaar, att hennes syster Sara, Lars Anderssons, i Undrom berättat för sin hustru, och att hustru Ingeborg i sin hufwudswagheet uti prästegården deth sagt. Sara är dödh blifwen in novembri 1688.

Ingeborgh Larsdotter betygades uti i sitt pijgeståndh och ungdom warit stilla och redelligh, och intet något oährligit eller löösachtigt läfwerne aff henne hördtz.

Anders Pedersson i Wajmohn hafwer gifwit een attest, att Bengt Jönson i Backen berättat uti martio 1687 sig hafwa belägrat Nills Håkansons hustru i Wajmoon, deth han strax oppenbarat för ländzman Nillss Brobäck, och han sändt budh till tolfman Gunmund Enarson i Sillie, at förbiuda Bengt reesa uhr landet, och att Bengt sagt samma ordh för Nillss Andersson i Miäla een annan gångh, och sedan neder i Hellsingelandh 1687 om hösten för Iwar i Huuswijken och Oluff Nillson i Bierte, att han belägrat Nills Håkonsons hustru. Huilcket allt han tillstår, warandes med Stehn i swågerskap, och äga huar sin syster till hustru, och Anders Pedersons swärmoder är syskonebarn med Hemming.

Gummund Enarsson, at han fick befallningh aff länssman at förbiuda Bengt reesa uthur landet, och honom råkat i sochnstufwan, och tillsagt arresten, och han swardt sig intet illa giordt och intet skulle reesa bårt förr än han tallat med länssman, som tuifwells utan honom sedan råkade, warandes Bengt dhen tijden hoos sin swåger i Backen, Oluff Håkonson, och lagstadd om hösten aff Nills Håkonson, såsom och förra åhret, men deth senare intet längre blifwit än till 20:de dagen pass eller mellan juhl och Kindersmässa, efftersom Nills honom intet wille hafwa i tiensten, utan legt Erich Olsson i Faxnälden till drängh.

Ivar Persson i Huuswijken berättar sig tillijka med Oluff Nillsson i Bierte 1687 om hösten wara till Hellsingellandh [*fol. 75v*] att sällia några hästar, och uti Alffta kyrkby råkat Bengt i Backen och druckit litet tillsammans, och sedan fölgtz till skogz at skiuta fogell, och han sagt enär han frågades, hwij han reeste hemman ifrån, och om han wille göra sällskap heem, att han haar besåfwit Nillss Håkonssons hustru, då han tiente i Waimoon, och derföre reeste han bårt, och icke törs komma tillbaka. 1685 tiente han hoos Anders Persson, och 1686 hoos Nilss Håkonson, och sedan på 1687 som förmält är.

Oluff Nillsson i Bierte, att han hörde Bengt säija 1687 om hösten uti Alffta kyrkby, sig med Nillss Håkonsons hustru i Wajmohn hafft beblandelsse, och der till af henne i dryckesmåhl bedragen. Nillss Håkonson tillspordes enär Bengt honom tiente. Resp. Att han 1686 effterst i wåårandan till sig kom, och war till Mickaelis, då han stadde sig Erich Olsson i Faxenälden, som från sin förra tienst icke bleff ledigh för än Allhälgona tijdh, och hade någon arff at fordra, och dy begärt låff till juhl, som honom effterlätz.

I medler tijd begärte Bengt, som tienstlöös war, få blifwa quaar, som honom effterletz. Anders Pedersson i Wajmoon och Peder Olson i Huuswijken, strax der hoos boende, berätta

sig eij annat wetta än Bengt staddes quaar om hösten 1686, men sedan elackt tahl yppades, körder uthur tiensten. Men Nillss säger sigh honom intet stadd. Gummund i Sillie, att enär contributions längden oprättades, länssman sagt att Nillss, som Bengt hade lagstadd, måtte betalla skatten, och Nillss swarat sig deth heller willia göra än hafwa honom i gården, deth han och giort.

Erich Olsson ifrån Faxenälden berättar sigh tiena hoos Nillss Jonson i Tullus 1685, och om hösten 1686 staddes quaar, men som huusbonden tyckte swagh åhrswexst wara, kunde han wäll honom mista, det Nillss Håkonson fått wetta, och Allhälgona tijdh tingat honom der ifrån, och låfwat till städiepenningh att så een åkermähling, deth han med korn och ärter giordt, och afskedat få blifwa uhr tiensten till juhl, som Nillss effterleth, och hade Bengt så längie quaar, och tiente sitt åhr uth.

Hustru Ingbor [*fol. 76r*] begynte om hösten 1686 blifwa hufwudswagh, och hon intet hördt Bengt komma derifrån för någon annan ordsaak skuldh än olydna. Sahl. hustru Saras man Larss Anderson berättar sig aldrig af henne höra säijas, deth systran Ingebor skulle i sin swagheet sagt sig medh Hemming beblandelsse hafft, utan ellies sagt det hon war suag och tokutt, huilcket Hemmingh förehöltz, och han säger sig aff ingen annan deth fått wetta än medelst hustro Saras berättelse för sin hustro, och dy kunnat deth beklagha, men icke i Kårböle.

Hustro Ingeborg förehöltz ytherligare sakzsens sammanhang, med påminnelsse att hon wille wäll betänckia sigh och säija sanningen fritt fram, men hon nekar som tillförenne så för sammanlag med Hemmingh som med Bengt, och att Bengt i dryckenskap hade mycket aff mundh.

Nämbden förehölz sakens sammanhangh, och stadnade eenhälleligen i dee tanckar, at saken kan intet afhielpas definitive förr än Peder Larsson på Hedan blifwer edeligen examinerat. I medler tijd kan fodras beskedh ifrån gamble länssman Påhl Tureson i Yterhodahl om hans giorde relation för länssman Alexander Pålack och hans föllieslagare, angående deth tahl han om Joon Essbiörnsons vita och förhållande spargerat och uthsagt.

Ting den 18 och 19 september 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 99v – 102v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3477, fol. 321r – 324v, RA.

Anno 1689 den 18 och 19 septembris höltz laga tingmedh allmogen aff Rödöens tinglagh, närwarande häradzskrifwaren Lars Sundberg, och desse såtho i ämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Jöns Mickellson i Nygårdh
Gunmund Enarson i Sillie	Oluff Andersson i Wijke
Jöran Nillsson i Tägn	Joon Olson i Duärsätt
Oluff Jonson i Röste	Erich Jonsson i Säther
Larss Jonsson i Käln	Joon Olsson i Smedzåsen
Måns Olson i Lijen	Peder Olson i Hufwellswijken

1. Dato oplästes förr specificerade Kongl. placater.

2. Hemming Andersson i Trustadh kärade till ryttaren Nillss Flinck för 1681, 1682 och 1683 åhrs häfd på hemmannet och 1684 des halfwa gård, och både höö och halm för deth åhret afförde, och fallne giödning lagt på sin nu hafwande gårdh ibidem, begärandes at 1684 åhrs

giödningh må blifwa ehrsatt. Resp. Att han effter 1684 åhrs hålldne husesyn stoort arbete nederlagt, huilcken öfwersågs och befans, nembl.

[1.] Ett stålpherberge nyss oplagat medh näfwertaak och allt innanrede.

Item [2.] Twå gamle foderbodar, med granbarck och ny taakwedh.

3. Stallen oplagat med nytt gålff och näfwertaak.

4. Fähuustaket med grahnbark täckt, som Hemmingh tillstår.

5. Ett nytt swijnhuus opsatt, och med barck täckt.

6. 226 famnar ny gärdzlegårdh, och wore 100 f:r odugelige.

5 eller 6 mälingar trålägd opkiörd, som Hemmingh erkänner, dess utan alla tree åhren köpt foder, och fördt inpå, som betygas sant wara. Jembwäll och opbygdes hela prästegården i dee tree åhren, huar till han både timber, näfwer, taakwedh, måss och penningar måste föra och gifwa, som gården och hemmannet niuter till goda. Hemming förgifwer Åke Olsson föra der ifrån wäll så mycken gödningh som effter hans crettur föll. Nillss Flinck haar och köpt 16 lass gödningh aff Peder Wijpa och fördt in på hemmannet, och åkerjorden [*fol. 100r*] wäll brukat och häfdat.

Huilcket noga aff nämbden öfwerlades och pröfwades skälligt, att Nillss Flinck icke kan obligeras wijdare, huarken till huusbyggnad, gärdzell eller hängnad på Hemmingh Anderssons hemman, utan wara förswarat med deth som der uti aff honom giordt är.

3. Oluff Olsson i Tullus beswärade sigh öfwer Simon Gunnarson, som 1688 under hemmansköpet, som broderen disputerade och behölt, hade niutit till tree lass walldhöö, 2 lass gröönfoder, 1/2 dito staar, och 18 skylar halm, och deth intet betallt. Huar emooth inwändes, at han ryggiade köpet, som med wijhte war giort, och lärer icke wara mehra än halfparten af opförde höö niutitt, och är tagit omätt plåckewijs under accordet och hemmansköpet.

Parterne förlijktes, at Simon låfwade gifwa Oluff Olson i ett för allt sex dahl. 24 öre k.m:t, huar med han nögder war, och der om in för rätten handsloges.

4. Peder Olsson i Kiänåsen beswärade sigh öfwer Oluff Jonsson i Undrom, för dhet han twå à tree staargålf hardt wijdh Sandholmen innan Kiänåhs tilldömbde råmerckien sig tillägnat och slagit. Resp. att han icke i laglig tijdh stämbder är, och der hoos, at omtallde slått hörer icke Kiänåsen utan Seem till, som den pantewijs ifrå Undrom hafft, och aldrig haar Kiänåsen der slagit, som lijkawäll påstår den tracten höra sig till, och at Undrom icke will rå eller skilliehagan effter nyss ehrkände märkie oprätta.

Resolutio. Att parterne skolle wällia sigh gode män aff nämbden, som synegången bijwistat och om märkien kunnige äre, huilka skolle dem oppwijsa, därest råhagan böör sättias, och kullfaldne märkie Bölesfurun oprätta, och enär deth är skedt, så synes wäll på huar bydz ägor den tuistige slåtten är, och der actor finner sigh wara derigenom förnär skedt, så söke lagligit assistence.

5. Oluff Håkonssons creditorer i Wästbacken tillsäijer lensman at dee å nästkommande laga tingh sig infinna, att bewijsa [*fol. 100v*] sina fordringar, och sedan effter quotan niutha sin betahlning aff Peder Andersson, som hemmannet köpt.

6. I anledningh aff ryttmester Willenssens inlaga, och des 2 §, som stöder sigh på generalmaiorens och gouverneurens honom gifne swar aff den 12 julij sidstleden, att Undroms ägor och Häste hemmans ägor kunde synas om icke Kongl. Maij:ttz och chronones hemman bättre conserveras, att ägorne komma till sin rätta bohlstadh, som dee aff ållder legat hafwa till Undrom, och Hästeägorne närmare till Rödööns gården, undersöchtes och intygades, at iu så godh åkermåhl är i Undrom som i Häste, men deth senare yppen fåhr, och deth förra i trålägde, huarwijdh observeras först, att under Undroms åkermällingar huarken slått eller

skogh skall lyda, men i Häste hafwer corporals boostelle i Undrom, mäst all sin slått och skough med näfwer och barcklööp och annor nyttningh.

Joon Persson Långh, som åboer corporals boostelle, berättar effter sin frambledne faders ordh, att Nygården i Undrom och Rödööns gården warit i forna dagar brodersbyte, och då skolle 8 à 9 mälingar i Undrom till jämkningh wara lagde till Rödööns gården, huilcket skall wara effter härmelsse skiedt aff fembte man herifrån.

7. Edfast Halfwarsson i Bye tillfrågades effter ryttmestarens memoriale huru han kan bewijsa skatträttigheeten aff halfwa Rödööns gården, som han till Kongl. Maij:tt och chronan försåldt. Resp. Att han intet der om är tillsagd worden, och alla der om häfdebreef och bewijs äre opwijste på landzmötet 1685 för sahl. gouverneuren Lennart Ribbing, som dem öfwersågh och erkände skatträttigheeten wara richtigh, och dy commiterade ryttmestaren med sig der om köpslaga, som och skedde.

8. Edfast tilltalltes och för deth han klandrat Sundzlägdan undan köpet aff Rödööns gården. Resp. Att han derföre icke stämbder är, och den delen aff lägdan intet försåldt, utan begärt den få behålla till des ägare, nembl. Jespersgården [*fol. 101r*] och Mattesgården, ifrå huilka den slåtten är pantsatt och såldt för 11 r.d:r huardera, befarandes sig blifwa i längden der om tilltallt och krafder. (Anno 1615 den 16 aprilis fins breef, att Jesper har sålt till herr Anders Henrichson sin slått i Sunde för 11 r.d:r, och Peder Jonson i Undrom till be:te till h:r Anders sin dehl ib:m, pantsatt för 11 r.d:r.) Men lijkawäll [han] intet der uti hörder blefwen, uthan original breffwet blef honom ifråntagit.

9. Larss Andersson i Undrom beswärade sigh öfwer deth bythe som är skett i Faxenällden effter hans swärmoder, huaruti han finner sigh skadehållen, i synnerheet om bröllopskåsten, och effter swärfaderens Larss Erssons förklahringh derpå, förlijchtes sålledes att Larss Andersson skall niutha tree r.d:r à 6 m:k s.m:t, som honom tillförenne äre nekade, och en r.d:r der aff inräknat och betagen i des lått i sölfret, huar öfwer Larss Ersson honom strächte handan, att wara hans swarsman der uti, tillijka medh förtient löön.

10. Nillss Larsson i Smedzåsen angaff sigh ingen dehl uti Wapellå fiskie och Täppan hafwa medh Erich Gunnarsson i Öne, och des granne Oluff Jonsson i Smedzåsen niuter 1/3 aff Gunnarssons halfpart effter ingåt förlijkningh 1686 d. 30 aprilis, och der emoth cederat Öhneman 1/3 af sin part ofwanföre i älfwen etz. Resp. Att Täppan är på Öhne skogen och aff uhrålders tijdh aff Faxenäldz och Öneman igenbygd, der till Oluff Jonsson i Smedzåsen intet kan neka.

Erich Gunnarson beropar sigh på förlijkningen, som iblandh annat lyder, att Oluff Jonsson försäkrat, Nillss Larson skulle wara nögd med deth som han der om giordt, derwijdh han sig håller, och att dee i Smedzåsen dela bekomne willkor och rätt sin emillan, huarmed dee icke willia wara tillfrez. Oluff, att Nillss Larsson offta sagt sigh der ifrån, som han nu eij tillstår, skollandes finnas i Faxenälden åthskillige gamble breeff, som kunna wijsa sielfwa fundamentet och sammanhanget aff samma fiskietz natur och dehlningh.

Saken discurerades till fölliande sluth. Ehuruwäll rätten hade fogh att låta beroo och förblifwa med den förlijkningh som emellan Oluff Jonson i Smedzåsen och Erich [*fol. 101v*] Gunnarsson i Öhne, angående deras rättigheet i Wapleåhns fiskie den 30 aprilis a:o 1686, huaruti Oluff Jonson försäkrar att dhes granne Nillss Larsson skulle der med wara tillfredz och nögder, men såsom på åthskillige gamble breeff (som skolle finnas i Faxnälden) beropas, huilka skolla uthwijsa sielfwa sammanhanget och rätta egenskapen af bem:te fiskie, så håller rätten säkrast wara intet der uti definiera förr än omtallde gamble breeff blifwa opwijste och öfwersedde. I medler tijdh effterläfues Oluff Jonsons ingångne contract och förlijkningh med Erich Gunnarsson.

11. Pastor loci herr Peder Gestrinius anbringer sigh ingen säker kunskap fått, huru wijda prästegårdzägorne i skogh och marck sig sträckia emellan Sillie och Trustadh byar, emedan som brefwen genom sidsta wådheldh äre förkombne, anhållandes ägandesyhn der om, huilket effter lagh tillåtes, huartill iempte wälliande nämbd brukas gamble män, som kunna der om wettenskap hafwa.

12. Herr gouverneurens excell:s breeff aff d. 23 aug. 1689 till befallningsman Jacob Graan till hörsambst föllie, oplästes frijheetzbrefwet på Nillss Jesperssons ödeshemman i Undrom aff den 27 octobris 1681, aff innehåldh att deth är opdragit Oluff Jonson för och på 1682, 1683 och 1684 åhrs frijheet, huilcka Oluff Jonson tillstår sigh wärckellighen niuttit, föregifwandes at befallningsman Jonas Flodin låfwat fyra åhrs frijheet, och at han intet strax läth frijheetzbreefwet för sig opläsa.

13. Om Rödööns-gårdens prætention på några ägor, undan och ifrån m:r Oluff Wulffs hemman i Wijken, som capitenleut. welb. Anders Treffenberg åboer, discurerades uthförligen, och stadnade der medh eenhälleligen, att ehuru gärna rätten wellat den afdömma, så kan deth lijkawäll icke denne gången skee, emedan ingen swarsman, huarken åboen capit.leut. welb. Anders Treffenberg, som deth notificerat är, heller ägaren mest:r Oluff Wulff, som boor i Hernösandh, är tillstädes.

14. Om Stickmyrhalsen, som prætenderes i inter locutorie doomen [*fol. 102r*] på sidstledne wåårtingh förmälles under Hollsteensgården i Sillie, oppwijstes der till förordnande nämbdemäns besichtningh af d. 9 huius, lydandes att å den slått som legat under Sellie, är een gammall lada etz., huar öfwer nämbdemännen Jöns Michellson i Nygårdh och Måns Olson i Lijen sig förklarade, att dee eij wetta dhet samma rydning lydt under Sillie och att sedellen wara icke rätt skrijfwen, den dee icke förr hördt sig föreläsas, och länssman berättar dhet Jöns Månson i Gräffte den skrifwit och nu till tinget sändt, huilcken hafwer folgt synemännen.

Erich Jonson på Aspåås kyrckbohl, om sina 60 åår, berättar sig för några och tiugu åhr sedan föllia Tårkell Nillsson i Nygården och Hålstens Anna till skogs, att besee dhes slåtter, och kommande till Stijckmyrhalsen befans at hustru Anna intagit uti een åhs ett lijtet stycke gröönfoders slått, pass ett litet gålff, deth Tårkell känds medh, och under den tijden rödt uth som nyttigt war ifrå sitt förra och een lijten lada opsatt, efftersom deth war på hans ägor, hardt in till hans gamble slått, och allt sedan är deth brukat under Tårkellsgården, huaruti nu fins till ett lass.

Effter öfwerläggiande beslötz som föllier, att synemännen skolla een rätt och uthförligh skrifft och relation der öfwer göra, huar oppå skall föllia rättens uthslagh.

15. Rödööns gården, som är köpt aff Kongl. Maij:tt och chronan till ryttmester boostelle, upbödz tredie gången, näste bördemän till lösn, oklandrat, förutan 2:ne dehlar aff Sundzlägden, som äre köpte och pantsatte 1675 ifrån Jespersgården och Mattesgården i Undrom för 11 r.d:r huardera, huilcka Edfast Halfwardson igensöker, efftersom dee icke skolla höra under gårdzköpet.

16. Anders Daniellsson opbödh tredie gången hustru Ingeborgh Oluffsdotters halfwa hemman i Tängh och Åhs sockn à 1 ¾ tunlandh, som till sythningslöön opdragit är, och klandrat aff hustru Ingeborgs mågh Oluff Jonsson på sina barns wegnar, som honom lembnas till lagligit uthförande. [*fol. 102v*]

17. Peder Larsson insinuerade een lagbuden och lagstånden sythningzskrifft de dato Rödöön d. 14 januarij anno 1686, gifwen aff Joon Person på hemmannet i Lunsiön, aff ett tunlandh, som bem:te Peder till sythningslöön opdragit är, och bewijst med gambla breeff sin skattemanna rättigheet, warandes sidsta opbudet skedt d. 13 octobris a:o 1686 oklandrat, dy bewilliades der å laga fastebreeff.

18. Nillss Bengtson incaminerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft aff den 12 feb. anno 1684 på hemmannet i Wijke aff 5 tunland, som han köpt aff rätta odellsmännerne för 172 d:r 16 öre s.m:t, warandes sidsta opbudet skedt d. 30 aprillis a:o 1686 och bewijste med gamble breeff des skattemanna rättigheet, huarföre bewilliades honom der å doom och fastebreeff.

19. Peer Simonsson i Berge laghstembd at swara för någon slått som han undan chronhemmannet i Undrom i pant hafwer, och eij comparerat, dy effter 33 cap. Tingmålabalken saker till sine tree marck.

20. Befallningsman Jonas Warg opwijste een attest, gifwen aff länz- och tolffmän her i tinglaget d. 7 maij 1689, att fördeelskarlen Åke Oluffson in februario 1688 är rymbder till Nårie, och ingen ägendom effter honom fins, huar med des contribution kan betallas. Altså undersöchtes der om, och befans at han war förbuden at wijka utur landet utan pass, och förr än han contribution aff 6 dahl. s.m:t clarerat, men han lijkawäll hembligen begifwit sig her ifrån uti stoor fattigdom och nakenheet till Nårie och contribution intet betallt.

21. Erich Olson i Sörbyen och Åås sochn betyges wara uthfattig och ingen boskap äga, och dy intet mächtig warit betalla rijkzdagsbewillingen 1688 för 3 ½ tunlandh à 10 ⅔ öre, men så wida hemmannet förledne wåras bleff aff andra besådd, så kan samma rest deraff göras betallt.

22. Larss Ersson i Faxenälden framtedde een lagbuden och lagstånden bördalössningh på sitt fadershemman i Faxenälden, warandes sidste opbudet oklandrat d. 12 octob. a:o 1687, icke heller något inspråk derå sedan giordt. Han haf:r och med g*amla* breeff bewijst dhet wara gammallt odall och skattehemman. Dy bewilliades honom deropå bekomma doom- och fastebreeff.

Extraordinarie ting den 28 november 1689

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 159v – 161r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3477, fol. 382r – 383r, RA.

Anno 1689 d. 28 novembris hölltz extraordinarie tingh i Rödöön, præsente prætore och ordinarie nämbden.

Emädan som Peder Larsson på Hedan i Boldnäs sochn och Hellsingellandh icke, effter undfångne citation aff häradzhöfdingen, der in loco sig infunnit, eij heller effter befallningsmans ordre, till föllie aff herr gouverneurens på höstetinget den 18 septembris sidstleden här i Rödöön, så hafwer saken studzat. Och såsom honom sedan bewilliades reesepenninghar, hafwer han sig nu infunnit.

Peder Larsson tillspordes om han hafwer uthgiffwit någon attest om Hemmingh Oluffsons hafde tahl wijdh Kåpparberget anno 1687, huar till han beiakade, säijandes sig honom aldrigh förr wettandes sedt, och han sielf kräfiandes sagt ordh ifrån ordh, som i attesten införde äre, och sedan om afftonen reest derifrån, williandes och kunnandes dhen med reent samwette med lifflig edh besanna.

Hemmingh Oluffson nekar, som förr, sigh sådanna ordh fällt, och fast mindre sådan syndh bedrijfwit, wettandes icke om Peder Larsson (som han intet känt) å den tijden war widh Fahlun heller intet. Men Peder Larsson är ständigh i sin relation, och aflade sin wittnesedh, och betygade sigh wara 1687 uthi januarij månadh wijdh Fahlun hoos bergzmannen Jöran Knuttzson, derest twenne dahlekarlar såtho och wore nogh druckne, tillijka medh [*fol. 160r*] Stehn i Reen och Siuhl i Tann, som icke woro så wäll plägade, då sågh han först Hemmingh Olson talla i ensligheet med Steen Olson, och hörde honom swara, deht han skulle deth bekänt för prästen, så hade dhet warit bettre, och han sade sigh öfwerliudt icke kunnat längre sin begångne syndh med ett quinfolck förtijga, emädan som han ingen roo kan hafwa, huarken i sombn eller wakande, warandes mycket drucken, som han eij annat kunde förstå, efftersom han lutat sigh på armarna såsom såfwande, och samma tahl strax der effter hafft, och itererat gråtandes och iembrandes sigh swåra der öfwer, och gående der ifrån till sitt quarteer, war ärnat deth angifwa för borgmestaren wijdh Fahlun, huars nambn han kan sigh intet påminna, men i porten afrådd der ifrån aff Siull i Tann, emedan som deth war seent om afftonen, wettandes intet meera der aff, huilcket Hemmingh förehöltz och han nekar der till som förr.

Hemmingz hustru Kerstin Larsdotter berättar sig hafwa medh honom warit laghgifft på 34:de åhret, och i förstone hafft 2:ne barn tillhopa, som genom döden afgångne äre. Berättar sig höra först säijas, att hustru Ingeborgh skulle 1686 sagt i sin huffwudhswagheet, deth Hemming skulle henne häfdat, som skulle wara uthspridt aff hennes syster, sahl. hustru Sara i Undrom, huilcket honom giorde ondt, och hon omöijelligen troor kunna wara sant. Och ehuruwäll han gerna dricker och fyller sigh, så haar han aldrigh passat på annars quinfolck, och at han så wäll då som förr reest med sin ringa handtering at förtiena något, och efftersom han något länghie drögde, och war ärnat köra till Herrdahlerne effter [*fol. 160v*] een saltkittell, haar hon skriffwit honom till deth låta blifwa, på deth reesan effter kornet till Ragundh icke skulle der igenom försummas, kunnandes hålla med sin edh, at han för angifne saak intet war ärnat reesa till Nårie, och at han widh affreesan intet der om tallt, och hon icke der om skriffwit.

Sochenskriffwaren Simon Gunnarson haar åth henne skrijffwit et breeff till Hemmingh, som betygar af deth innehåldh allenast warit, deth han skulle skynda sig heem, at kunna afhempta korn ifrå Ragundh tillijka med Johan Smedh, förrän marcknadzreesan till Nårie skulle förtagas.

Större dehlen aff nämbden warit een och annan gång i sällskap med Hemmingh, så neder till Swerie som till Nårie, och aldrigh märckt honom wara qunisk och sköörachtigh.

Siull i Tann warit tillsagd sig infinna, men intet comparerat, dåch haar han sagt sig höra Hemmingh widh Fahlun begynna talla om lägersmåhl med hust. Ingeborgh, och han hållit för mundh på honom i förstonne.

Hemmingh tillspordes om han aff Påhl Tuhrson i Yterhogdahl hafwer fått beskedh om angifne tahl och beswäär öfwer Joon Essbiörsson? Swaar, att han haar fått ett breeff af honom, som till intet bewijs derutinnan kan gälla.

Bengt i Backen berättas hafwa begiffwit sig långt in i Nårie.

Sakzsens sammanhangh oprepades uthförligen för nämbden och huad lag säger i sådanne måhl, och stadnade eenhälleligen i dee tankar, att såwijda rychtet war der om uthspridt den tijden hustru Ingeborgh war huffwudswagh och sedan, men intet kunnat få wetta aff huem, och der till medh 2:ne troowerdige män hördt Hemmingh säija sig med henne olåfligt omgiängie hafft, att Hemmingh skall sig sielf tolffte edel. befria derifrån.

Såsom allenast rychte warit, som skulle Hemming Olson [*fol. 161r*] i Wästbyen bedrifwit blodskam med sin systerdåtter hust. Ingebor Larsdotter i Waimohn, och han effter edelligit intygande, så uthi Kårböhle i Färilla pastorat uti Hellsingellandh som wijdh Fahlun in januario 1687 berättat och sagt sig den synden begått, och lijkawäll enständigt nekar så till fälte och uthsagde ordh som till gärningen, altså pröfwar rätten lijkmätigt 19 cap. Tingmålabalcken och domarereglan skähligt wara, det Hemmingh Olson skall sielf tolffe befria sig derifrån. Och så wijda deth een högmåhls saak är, så heemställes den i ödmiukheet under högl. Kongl. Swea hoffrättz äntellige resolution och omdömme.

Ting den 25 och 26 februari 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 182v – 188v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3816, fol. 724v – 731r, RA.

Anno 1690 den 25 och 26 februarij med allmogen aff Rödens tingelagh, præsente prætore och nämbden.

Peder Oluffsson i Hufwellswijken	Carrl Ersson i Trångh
Gunmund Enarsson i Sillie	Oloff Larsson i Bye
Jöran Nillsson i Tängn	Joon Olson i Duärsätt
Oloff Jonsson i Röste	Oloff Jonsson i Krogzgården
Larss Jonsson i Kiählen	Oloff Jonsson i Smedzåsen
Chrestopher Nillsson i Gräfte	Erich Olsson i Träthgiähl

1. Dato uplästes fogde- och häradzskrifware instructionerne.

2. Dato angafs h:r ryttmestar wälb. Mag. Gab. Willenssens pojke Jönss Siuhlsson, lappfödder, om sina 14 à 15 åhr, sidstleden fredagh wara i brunnet drunknat, huar om drängen som tillstädes waritt, nembl. Anders Oluffsson tilltaltes, och berättar så wara tillgångit, at Jönss bedit blifwa neder i brunnet hinkat, at tagha opp nederfalldne ämbär, och stijgit medh ena foten på een widiehank som war satt i hinkestången genom een jernskålla (och icke sönder gått) och han hållit medh wänstre handen kring om stången, och medh den högre armen der omkringh, och der medh släptes sachta neder, och pass halfwägz kommit löös, och fallit neder i wattnet, der med denne giffwit sig neder på ijhsen öfuerst i brunnet ett stycke, och sedan enär ijhsen lychtades, hulpit sigh neder till wattnet at tagan opp, det han skall giordt, och optagit och lagdt öfuer sina axlar och klijffwit op före, warandes huffwudet neder i wattnet och föttren och benen opp, uhr wattnet, der uthi han honom fattat, då han rördes, och kommandhe in emot brundzlåcket nedan första ijsen, ropat hielp, då pijgan Ingeborgh kommit löpandhe.

Ryttmestaren berättar, at brunnet ähr till siu q*uar*ter twärt öfuer widt och sedan at både den döde som flere, offta neder och opp gått enär ämbäret fallit neder, och at Jöns hafft ett håhl baak i nacken. Lenssman Oluff Jonsson och twenne [*fol. 183r*] nembdemän tillijka medh landzgevaldiern Rahl Rase förordnades at besee brunnet, och betyga, att wattnet der uthi är siu quarteer högt, och ifrån wattnet till ijsen på muren är 5 ahl:r och sedan 5 dito till hålet och låcket, och hafuer drängen Anders uti deras närwaru och åskådande stigit neder före, och wijst sigh kunna komma nedh till wattnet på muren, sedan ijsen war all och sedan opföre, warandhes hanken och jernskållan heel och icke sundergången, så at Jöns icke kunnat des medelst fallit och löös blifwa.

Ryttmestarenns pijga Cissla Jacobsdotter berättar, at pijgan Ingeborgh ropat henne uth, och sagt at pojken Jöns war i brunnet, och dristat sigh eij wähl gå till brunnet effter Anders ropande, och kommande dijth, hade drängen Anders Jöns i sin fambn, men kunde intet nå honom wäll, och drängen Måns gått effter ett reep, som bands undher pojkens armar, och der medh drogs han upp och lades der iempte, som rördes och litet sparkades, dristandes sigh ingen strax säija deth till ryttmestaren förr än kokerskan Margetta Andersdotter det en liten stundh der effter giordhe, då ryttmestaren uth kommit, och då war pillten dödh, och som ryttmestaren berättar, hafft halfua ögonen ypna, och han honom rulla låtit.

Cissla berättar och, att ryttmest. fru effter middagsmåhltijden låtit säija till Jöns, at han skulle gå bårt ett ährende, och han swarat, så snart han tagit opp byttan uhr brunnet. Hon berättar och, många pijgor sommartijdh gått ned och upp uhr brunnet, och der hoos, at Jöns 1 ½ wecka tillförenne neder och opp gått, som dragon Daniell skomakare sedt (huilcken icke tillstädes är). Anders förgif:r sig kunna medh trygt sambwette betyga sig eij wara wållandhe till hans dödh. Anders betyges wara af godh frägd och altidh warit stilla, och intet argh och illdsker, eij heller medh den döde nånsin warit i trätha. Anders, at Jöns warit een stundh effter måhltijden i kornladan, och sedan ropat till denne som war i stufwan, at komma och hielpa sigh nedher i brunnet, det drängen Måns Jonson och pijgan Ingeborgh som wore i ladan åhörde, och betyga kunna. [*fol. 183v*]

Till större säkerheet besågs brunnet ytherligare, och pröfwades om drängen kunnat klijfwa nedh och op före, och hafua pojken på axlan, och befans deth kunnat skee aff luthandet, enär han skollat hielpas sigh opföre. Pijgan Ingeborgh Pedersdotter ifrå Hägre berättar sig af ropandet warit till brunnet, och sedt Anders hafua Jöns på sin wenstra axell, ståendes nedanför första ijsen, och eij kunnat medelst des trängzsell af tiock ijhss längre komma. Pijgan Märett, at hon effter fruens befallningh sagt åth Jöns, som war i ladun, at han skulle gå ett ährende, och han sagt, sigh skolla gå först neder i brunnet effter byttan, så att drängiarne kunde i medler tijdh wattna hästarne.

Ryttmestarens andra drängh Måns Jonsson aflade sin wittnesedh och bekändhe som föllier, nembl. att han tillijka medh Jöns och pijgan Ingeborgh wore i ladan, och Anders sedan dijth kommit utur stallen, då Jöns bedit honom komma, och winda sigh neder i brunnet effter byttan, som han mäst hela affton tallt, då folgde Anders honom dijth, och litet der effter bleff deras syssla i ladun ändat, och widh han kom uthom dörren, hörde han Anders ropa hielp i Jesu nambn, och dy sprungit till brunnet, och sågh Anders stå nedanför ijsen, och hafua Jöns på wänstra axeln, och des huffwud wändes fram, och dher med sprungit effter ett reep och honom giffwit, som bandz under Jönsses armar, och denne winnat honom upp, och Jöns rustat tree gånger, men sedan intet rördz.

Han berättar theslijkes at Jöns näst tillförenne af Anders låtit sigh nederhissa effter byttan. Anders, att han hörde enär Jöns föll neder i wattnet, och des utan kände stången wara ledigh, och dy sedt der effter, och sågh honom wara kommen i wattnet, och der med strax oppdragit hinkestången, och begiffwit sigh neder effter honom och fått des fötter.

Pijgan Ingeborgh Pedersdotter, at Jöns bedit Anders hielpa sigh neder i brunnet at optaga byttan, och enär desse kommit på gården, hördt ropas, och kommandhe till brunnet [*fol. 184r*] sågh Anders hafwa Jöns på axlen, som förr är berättat, då Måns kommit och sedan gått effter reepet, huar med hielptes uth, men denne gått derifrån effter pijgan Cissla, som Måns hielpa skulle, seendes intet Jöns sedan, förr än han war inburen och låg döder.

Pijgan Cissla, som Jöns swepat hafuer, berättar honom eij warit blodiger, utan bak i nacken hafft ett litet såår, så at huden allenast war affgått, och mera intet, itererandes sitt tahl gårdagen, och lade der till, at Anders ropat häfftigt hielp i Jessu nambn, säijandes sigh eij längre förmå at kunna hålla Jöns, utan måste släppa och sielff föllia medh.

Saken heemskötz omständelligen nembden at betänkia och votera, som eenhälleligen dömbde Anders wara deruthinnan oskyldig, som sitt lijff för den döde wågat, och fast mindre

efftersom han intet wahnartigh warit kunna honom till wådaedh obligera. Ändåch hinkestången icke warit så wällbewarat som wara bordt, så befins lijkawell der hoos, att drängen Anders Olson warit 1mo. aff Jöns Siuhlsson bedin at hielpa honom neder i brunnet effter nidhfalldne ämbär eller bytta; 2do. hafuer dhem emellan ingen owenskap warit; 3tio. haf:r Anders alldrigh funnitz argh och wanartigh; 4to. haf:r een och annan åthskillige gånger tillförenne klijffwit neder i brunnet och optagit dijth falldne ämbär, och under tijden sielff hulpit sig upp igen; 5to. haf:r Anders strax widh det han förstått och blifuit warse, Jöns wara aff hinkstången löös blifwen, gifuit sig neder i brunnet at hielpa honom upp, det han och giordt, men widh opkombsten strax dödh blefwen, och aff ofuannämbde omständigheeter haf:r nämbden eij kunnat obligera Anders Olson wådaedh. Huarföre kan och rätten intet finna honom Anders Olson wara wållandhe till Jöns Siuhlssons dödh, utan han i anledningh aff det 7 cap. Dråpmålabalken L.L. 2 § ligge ogillder, dåch under höglofl. Kongl. Swea hoffrättz äntellige resolution ödmiukelligast heemstält. [*fol. 184v*]

3. Rusthållet i Sillie som kallas Holsteens gården, är illa häfdat och till des reparation dömbdh 1688, at byggia eller ersättia medh penningar 44: 21: 8 s.m:t, warandes Erich Jonsson i Säther uthi Rödöön och Erich Jonsson i Hammarnähset i Hallen sochn löfftesmän derföre. Erich Jonsson i Säther är laghstembdh för dhes halfpart, och rest lijkawell till Nårie, dy plichtar han effter 33 cap. Tingmålabalken med sina tree mark och måste fullgöra sin skylldigheet effter affsagde dohm.

4. Corporalens boostelle i Undrom, som dragon Jon Person Lång optagit och dömbd 1688 ersättia fehlet med 24: 16: 16, och intet sedan bygdt, och dy är hoos honom inventerat och sequestrerat korn och boskap till des betahlningh. Der han tillkommande wåår icke bygger och reparerar, så ställes execution på honom, och han kan sedan blifua hoos sin anslagne bonde. Dhess opförde löfftesmän Gunmundh i Sellie och Oluff Andersson i Wijke neka der om wara bedhne eller der till samtycht. Jon Lång är lagstembd och reest till Nårie, dy saker till sina tree mark.

5. Erich Andersson optagit rusthållet Kingstadh at bruka effter ingångit contract d. 28 december 1688 medh hustru Agnes Hemmingsdotter och lagstembd at comparera, men lijkawell rest på Nårie, derföre saker till sina tree mark.

6. Ryttaren Chrestopher Lilleman, som 1686 antagit halfwa rustningen med hustru Agnes Hemmingsdotter i Kingstadh och hemmannetz halfua bruuk och häfd, och det bebodt och brukat 1686, 1687 och 1688, och ingen byggnadh præsterat, och huad som på hela hemmanetz byggnad bristat, på höstetinget 1688 rezonerat och dömbt till 82 d:r 5 öre s.m:t, huilka 82: 5 Hans Maij:tt nådigst efftergifwit hustro Agnes, och ingen sedan tilltallt Chrestopher för sine åhr. Men ryttmestaren giorde nu der om påminnelse och competerer intet mehra rätten, än betygha det Chrestopher Lilleman medelst swaga åhr och misswexst i dee åhren han der suttit, iempte den kåstnadh han medh åkerens [*fol. 185r*] uprestandhe giort och anwändt, fins medellöös at ehrsättia sin skylldigheet dheruthinnan. Uti huilcket anseende Chrestopher icke lärer wara mächtigh at hålla halfua rustningen, och dy hafuer ryttmestaren uthi länssmans närwaru förspråkat rusthållet till swentienaren Hanss Larsson Lille, som betyges genom gifftermåhl wara kommen till några medell, och sålledes kunna i widrigt fall præstera præstanda, och bem:te Hanss Larson sänt budh medh sochnskrifwaren Simon Gunnarson til länsman Oloff Jonsson, at han will behålla rustningen och gården, allenast han finge uth och derifrån änkian hustru Agnes och dee fleere.

Chrestopher Lilleman åstundar wäll behålla halffua rustningen och bruka halffwa hemmannet, men kan intet skaffa caution, och på ryttmestarens frågan ingallunda will blifua

swentienare utan heller hafua afskedh, och reesa heem till Finlandh. Hustro Agnes wille och gärna blifua besittiandhe och intet sällia sitt ena tunlande skatte uti samma hemman, huar om hon underwijstes att deth intet kan tillåthas.

7. Oloff Jonsson i Undrom lagstembder för åboet på hoffslagarens hemman i Undhrum och sig icke inställt utan reest å Nårie, dy saker till sina tree mark, och ersättia till wåren huad fehlas.

8. Under hoffslagarens bostelle i Undrom, som Nillss Jespersson åbodt, prætenderade slått i Nifsåsen, huilcket Peder Simonson i Bergom på Frösöön innehafuer och warit pantsatt för sex ort eller 2 d:r 8 öre s.m:t, företogs, och i föllie aff 1688 åhrs inter locutorie doom, ingafs Reggert Hemmingssons attest i Långåker aff den 28 septemb. 1688, huilcken Oloff Olson i Berghe och underskriffwit, lydandes at Nillss Jesperson emottaghit bem:te 6 orther för någon slått i Nifsåsen, ehuruwell Ludwijk hoffsmedh och dee andra der på giffwit skrifft såsom wittnen, och till större säkerheet effter domens tenor, förhördes Reggert Hemmingson der om, som betygar at Nillss Jesperson bem:te 6 ortter aff Reggert Olson emottagit förr än han bleff för [*fol. 185v*] soldath uthcommenderat, som pröfwes wara skedt a:o 1660, och huru der om är, så hafuer slåtten hört under Undrom och nu warande hoffslagares boostelle, williandes intet cedera bem:te 6 orter, både derföre at dee äre barnpenningar, och at slåtten intet meriterer arbetet, helst om een der effter skulle allenast gå.

Resolutio. Så wida ett stycke ängh i Österniffsåsen är under nu warande chronohemman i Undrom, som Nillss Jesperson tillförenne åbodt, och sedan indelt till bostelle för hoffslagharen under ryttarcompagniet, pantsatt a:o 1660 till Reggort Olson i Berge för 6 ortt eller 2 d:r 8 öre s.m:t och alla abalienerade ägor böre effter Kongl. Maij:ttz placater om skattskylldig jordz dehlningh a:o 1672 och 1677 läggias till förra bohlstad igen utan lösn, men effter högstbem:t Kongl. Maij:ttz resolution anno 1685 för Jemptellandh, emoth lösn, altså dömmes till underdånigst föllie der aff, bem:te ängh under hoffslagarens boostelle i Undrom för och emoth lösn.

9. Chronhemmannet i Lijen om 2 t:d, som corneten Matthes Brewitz ifrån 1681 till 1687, bäggie inclusive, häfdat, och 1688 sin rustningzrätt opdragit Jon Jonson, och honom derföre effter accord förnögd, som corneten betyger, och länzman betygher at Jon Jonsson der medh är tillfredz och sig åtagher huad som der på kan bewijsas återstå, warandes han sufficient ersättia sin skyldigheet, och tillsades länssman, at han honom tillhåller äntelligen nästkommande wåår fullgöra huadh återstå kan, eller wänta laga correction, och lijkawäll fullgöra sin skylldigheet.

10. Trumpetarens bostelle i Duärsätt åligger hela des by effter antaghandhe bringa i fult bruuk, och betyges fuller något giordt sedan synen 1686 och tingsrättens resoluerat deröfwer 1688, men icke in alles, dy måste der uthan längre oppehåldh nästkommande wåår fullgöra huad som felar el. wänta laga correction. [*fol. 186r*]

11. Prophossens [boställe] i Trustadh. Jon Nederbergh, som deth optagit, är prophoss, och hafuer sedhan 1688 opsatt fähuset, men icke alldeles giort färdigt, som honom åligger, utan längre förhahlandhe nästkommande wåår præstera, wider laga botum.

12. Sahl. corporalens Erlandh Jacobsons rustningzhemman i Hägra betyges wara merndels bebygdt, och åligger änkian till wåren ehrsättia bristen, wider laga botum.

13. Ryttar Anders Larsson Wallman fodrar på sin hustrus Britas (Anders Oloffssons dåtter i Sillie) wegnar, nembl.

Först hennes systerpart aff 1/3 i hemmannet Sillie aff 5 tunland, warandes 2:ne bröder och 2:ne systrar, förutan halfsystren Kerstin, som arfde uthi 1/3 af hemmannet effter sin moder, emedan deth war köpt under modrens ächtenskap, nembl. aff förra kullen, Nillss, Erich och Ingeborgh, och aff den senare dåttren Karin, actoris hustru.

Sedan prætenderer han sin hustrus löösören aff broderens, sahl. Nillss Anderssons, jordepenningar i gården, efftersom han den emottagit och obligerat sigh, der dee skulle förfaras, dem betalla aff sitt fasta i gården den 11 aprillis 1674, aff gode män verificerat, och effter een underskrijffwen opsattz d. 25 aprillis 1675, som är 26 d:r 23 ½ öre s.m:t, och till hennes moder, hustru Karin Oluffsdotter, effter bem:te opsattz 3: 30 s.m:t.

Sammalledes effter modrens bekännelsse aff Erich Anderssons arff för Brithas förrådh 5 r.d:r giffwit d. 15 maij 1688, huar till Jon Knuttzson i Öfwergårdh är wittne och Olof Gunnarsson i Sillie. Bäggie påminna sigh at hustru Karin sagt den fordran aff 5 r.d:r wara hoos Gunmund i Sillie, huar till swarades och inwändes som föllier, nembl. först ägde hans sahl. hustru Ingeborgh Andersdotter sin systers part i gården, som war 1/6, huilcken hans döttrar med henne aflade, bäggie aff nambnet Britha, tillkommer. Sedan hafwer han inbördat å sine barns wegnar hustrubroderens Erich Anderssons broderspart i gården med löösören för 28 ¼ r.d:r effter köpezedellen [*fol. 186v*] den 10 februarij 1674, verificerat aff Nillss Andersson i Sillie och Carll Zachriesson ib:m (huilcka äre döde) och ryttaren Larss Larsson Lundh.

Ryttaren Larss Lundh påminner sig wara 1674 öfwer köpet emellan Erich Andersson i Sillie och Gunmund Enarson om hans jordepart i Silliehemmannet, och derpå bekommit 18 ¼ r.d:r, och huad sedan der uthi är passerat, kan han eij wetta.

Gunmund Enarson förklarar dee fem r.d:r sållunda, at hustru Karin Olofsdotter dem wäll fodrade på Erich Andersons jordepenningar för Britta, och han swarat, om deth tillräcker, görandes sigh Gunmund allenast till Erich Anderson wara skylldigh 3 r.d:r, emedan som han 1674 på Löfångers marcknadh låtit honom få een wågh rågmiöhl och ett åkläde för en r.d:r.

Anno 1675 till m:r Oloff i Wijke i bardberarelöön genom Nillss Chrestophersson 6 r.d:r, wijsandes med ett opsatts, huru han måst försöria, förutan halfwa hemmannet som han hade i bruuk, och den andra halfua 1676, 1677 och 1678 genom andra nödgatz bruka låtha at conserverat i krijgstijden, och alla förde aff, och han måst swara för alla uthgiffter och skiutz för hela hemmannet, huilcket då warande lenssman Anders Olsson Drake betygat sant wara. Wijsandes ochså sig hafua betallt trediemans lönen för heela gården till Oluff Jonsson i Sillie medh 28 dahl. 16 öre s.m:t, effter quittens den 2 martij a:o 1680. Gunmundh Enarson hafuer inga barn med sin senare hustru, och derföre kommer hela jordeparten effter hans dödh barnomen till.

Aff föregående ransakningh befins 1mo. att Anders Olsson med sin hustru Britha Jonsdotter under hionelaget och ächtenskapet köpt hemmannet i Sillie aff 5 t:d och hustru Britha tillförenne warit gifft, och med sin förre man aflat een dåtter, Kerstin widh nambn, som öfuerläfde sin moder, och dy berättigat till 1/3 deraff, effter 29 cap. Jordabalcken L.L., som är 1 1/9 spanlandh, bliwer altså behållit till Anders Olsons tuenne barnkullar, bestående aff twenne sönner, Nillss och Erich, och twenne döttrar, Ingeborgh och Britha, 18 8/9 spanlandh, [*fol. 187r*] och kommer på huar bröders part 6 8/27 spanlandh, och på huardera systran 3 4/27 dito, huar aff föllier att ryttarens Anders Wallmans hustru Britha Andersdotter äger i bem:te Sillie hemman 3 4/27 spanlandh, och sedan bör hon effter förskrijffningh den 11 april a:o 1674, niuta aff broderens Nillss Andersons fasta för dhes lössören han emottagit och förödt, som är effter uthräkningh och opsatz den 25 april anno 1675 26: 27: 12 r.d:r s.m:t och berächnas för 4 spanland effter 18 r.d:r, heller 27 dahl. s.m:t, för tunlandet, och derföre rådandes och ägande aff 7 4/27 spanlandh. Der till medh befins aff ofuanbem:te opsattz den 25 april a:o 1675, at

hustru Brithas moder hustru Karin Oloffsdotter hade at fodra aff Nillss Andersson 3 d:r 30 öre s.m:t, huilcka intet äre förskrefne och addresserade till hans fasta.

Sedan, och för deth andhra, war hustru Ingeborgh Andersdotters systerpart uthi besagde hemman Sillie 3 4/27 spanlandh, och effter hennes dödellighe afgångh tillfallit des 2:ne döttrar, beggie med nambnet Britha. Under hustru Ingeborghs hionelagh och ächtenskap medh Gunmund Enarson, är medelst köp inbördat broderens Erich Andersons arffspart, som är 6 8/27 spanlandh, och altså hafua Gunmunds barn medh hustru Ingeborgh uthi hemmannet 9 12/27 spanlandh, huar till sedhan kommer, at Gunmundh Enarson uthi sidstledne feigde haffwer måst swara till hela hemmannetz uthskyllder i een och annor måtto, dher han doch icke meera än dhes halfua brukade, och den andra halfwa som hörde dels Nillss Anderson till, blifuit med hans omsårgh af åthskillighe besådt och bergat, och affört, och Gunmundh, deth oachtadt, conserverat des anpart och sedermeera bracht i fullt bruuk.

Huarföre kan rätten intet finna Wallmans hustru kunna drifwa Gunmuns barn, som icke allenast äre lijka bördighe, uthan meera der i äga ifrån Silliehemmannet, uthan och deras fader conserverat des arfspart ifrån ödesmåhl, och dy dömmer, så wijda hemmannet icke kan tåhla 2:ne åboer och icke bör klyfuas, emot Kongl. Maij:ttz nådigste resolutioner a:o 1680 och 1684, at [*fol. 187v*] hustru Britta Andersdotter aff Gunmunds barn skall taga lösn effter mäthismanna ordhom, som 3 cap. Jordabalken landzlagen dicterer och biuder. Modrens, hustru Karins, fodran aff Nillss Anderson är bewijssligh, och bör göras betallt aff hans quarlåtenskap, om något öfwer är. Sidst, huad prætenderade 5 r.d:r heller 7 d:r 16 öre s.m:t för des förrådh aff Erich Andersson widhkommer, så kan Gunmundh intet obligeras meera betalla än han finner sigh wara Erich Anderson skyldigh till wijdare liquidation 3 r.d:r eller 4 d:r 16 öre s.m:t.

14. Peder Larsson ifrå Öfuergårdh föredroogh, huru som hans swåger Jon Knuttzson een tijd brukat hans faders gårdh, Öfuergårdh ben:d, och nu begärer han, som broderen är, tillträda sitt fadershemman, warandes tillijka med honom 2:ne systrar, Anna och Agnes, der till arfftagare. Resp. Att han gården besuttit i åtta åhr, då han war i stort waanbruuk och illa häfdat och hängnat, som grannar och rågrannar kunna betygha, och der han honom eij antaghit, warit förlengst Kongl. Maij:tt och chronan genom ödesmåhl heemfallit. Hafuer och tillbudit honom för några åhr sedan taga 1/3 der aff, at opbruka, men eij wellat, som nämbden betygar, uthan flackat och luppit emellan Nårie och Jemptellandh. Dragon Peder Ryss hafuer Agnes till hustru och är outhlöst, dåch förspråkat sin hustrus dehl och jordepart till Jon Knuttzson och fått der oppå 5 d:r k.m:t, som han nu tillstår, emedhan som han hemmannet opbrukat, och sedan måge dee tallas widh som dee bäst kunna. Lenssman Oluff Jonsson och nämbdeman Gunmundh Enarson i Sillie, tillijka medh fleera, betyga at åkeren war i stoort wanbruk, husen förfalldne och alla gerdzlegårdar förruttnade och kullfalldne, och der han icke kommit, husen förbettrat och sompt aff nyo opsatt, åkeren bracht i godt bruuk och all hängnat ferdig giordt, så hade deth blifuit skattewraak, allom till skada och affsachnadh.

Nämbdens betänkiande.

Alldenstundh Jon Knuthzsons hustru Anna Larsdotter [*fol. 188r*] ägher 1/4 uthi fadershemmannet Öfwergårdh, och hennes man Jon Knuttsson tillhandlat sigh des systers, hustru Agnes Larsdotters, dragon Peder Ryss hustrus, 1/4 i samma gårdh, och der på fredskillingh effter lagh gifuit fem dahl. k.m:t, och dy rådande om halfua hemmannet, och broderen Peder Larson äger och är berättigat till den andra halfwa.

Men såsom Jon Knuttzson hafuer för några åhr sedan tillbudit sin swåger Peder Larsson 1/3 at antaga och opbruka, och han wedersakat, och sig oppehållit så i Nårie som annorstädes, och Jon Knutzson måst dy allena behålla och häfda, husen dels reparerat och dels aff nyo opbygdt, åkeren, som wanbrukat war, bracht i godt bruuk och häfd, och all hängnat, som förfallen war, giort ferdigh, des utan hemmannet blifuit skattwraak och ödhe, huilcket allt

intygat är. Uthi huilcket anseende och betrachtandhe rätten finner skälligt at conservera Jon Knuthzsons hustru och barn widh fadershemmannet Öfuergårdh, och effter mätesmanna ordom som 3 cap. Jordabalken landzlagen tallar, sin swågers halffpart der uthi lösa och inbörda.

15. Capitenleutnanten Anders Treffenberg är stembdh, effter ryttmestarens wälb. Mag. Gab. Willenssens begäran, för dee ägor som prætenderes undan hans hemman i Wijke till ryttmestarboostelle Rödens gården, och huarken comparerat eller wijst laga förfall, dy saker effter 33 cap. Tingmålabalcken till sina tree mark.

16. Befallningzman Jonas Wargh inlefuerarade een räkningh på dee opbörder frambledne länsman Nillss Brobeck under händer hafft, och der på fins skyldigh 14: 9: 10 s.m:t och des uthan skyldig på saakören för 1686 3: 8, tillijka med hans opburne saakören aff Binick[?] Karin i Seem [*lucka*], huilcka göras betallde aff hans werderadhe quarlåtenskap, bestående aff 27 d:r 12 öre s.m:t. Deth öfrige kommer till dehlningh privat creditorerne effter huar och eens hafuande rätt och förmåhn.

17. Effterskrefne hemmans åboer angåfues och intygades [*fol. 188v*] wara så uthfattige, att de intet äre mächtighe at betalla 1689 åhrs rijkzdagz bewillningh, förordsakat aff några åhrs misswexst, under huilcka dee måst, så till födan som uthlagorne, förythra sin boskap, och inga köör ägha, uthan några till skepningh och på lego kunna hafua, nembl.

			Tunl:d
Rödens sochn	Duärsätt	Jon Nillson	2
Åhs sochn	Seem	Joon Åkesson	2
	Söörbyen	Erich Oluffson	3 ½
	Öhsa	Jöns Persson	3 ¼

18. I lijka måtto bleff intygatt, at effterskrefne icke betallt 1689 åhrs gerdepenningar, och intet äre mechtige der till framdeles kunna dem ehrläggia medelst deras stoora fattigdom, nembl.

			Tunl:d
Rödens sochn	Duärsätt	Jon Nillson skatte	2
Åås sochn	Söörbyen	Erich Oluffson	3 ½
	Ösa	Jöns Person	3 ¼

19. Dato insinuerade Oluff Jonsson i rätten een lagbuden och lagstånden köpeskrifft och bördalössningh, daterat d. 2 novembris anno 1685 på hemmannet i Häste, som består aff 6 t:d, inbördat aff sine syskon och rätte bördemän för 165 dahl. s.m:t, huar med han lagligen procederat, och å tree laga tingh opbiuda låtit, warandes sidsta opbudet skedt oklandrat aff syskonen den 13 octobris a:o 1687, och sålledes förlengst lagståndit, dy bewilliades aff rätten at han derå bör bekomma laga fasta, dåch åligger honom framskaffa och wijsa gamble breeff, at hemmannet warit och är odell och skatte.

Ting den 22, 23 och 24 september 1690

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:13, fol. 276v – 285r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3816, fol. 824v – 833r, RA.

Anno 1690 d. 22, 23 och 24 septembris med allmogen aff Rödens tinglagh, præsente prætore och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öhne	Erich Olsson i Träthgiehl
Gunmund Enarsson i Sillie	Oloff Andersson i Wijke
Jöns Michellsson i Nygård	Jon Olsson i Duärsätt
Jon Olsson i Smedzåsen	Larss Jonsson i Kiäln
Oloff Jonsson i Röste	Måns Olsson i Lijen
Erich Jonsson i Säther	Peder Aronsson i Giähle

1. Dato aflade Peder Aronsson i Giäle sin nembdemans edh.

2. Kongl. Maij:ttz förr specificerade resolutioner uplästes.

3. Effteffölliande sexmän aflade sin edh, nembl. Rödens s:n, Hemingh Erson i Krogzgården, Peder Jonson i Duärsätt, Mårten Jonson i Sillie, Hemming Andersson i Trustadh, Nillss Andersson i Miäle, Jon Stehnson i Kiälen; Näskått s:n, Hanss Ersson i Faxnälden; Aspåhs sochn, Erich Olsson i Näset, Edfast Jonson i Gräffte; Åhs sochn, Anders Ersson i Ösa, Oloff Jonsson i Lansom, och Henrich Jönsson i Åskått.

4. Erich Larsson i Häste, Jöns Månsson i Gräffte och Jon Knuthzson i Öfuergården angåfwos hafua sidstleden annandagh pingest slagitz i länsmansgården, huar med sållunda förewitter att länssman Oloff Jonsson bleff inbuden hoos Erich Larson och suttit een stundh på nattan, och Erich Larsson och Jöns Månsson folgt honom heem, dem han giffwit tuå kannor öhl, och der med lagt sigh, och opstijgit den tijden laghom tijdh skulle wara at gå till kyrckian i Näskått, efftersom å annandagen ingen predijkan her i Röden war, då Jon Knuthzson och inkom, och efftersom deth war bittidha, lagt sigh een stundh och sombnat, och weet intet huru och huad dem emellan passerade, och enär han åter stått upp, war [*fol. 277r*] Erich Larsson heemgången, och Jon Knuthzson folgt honom at rijda till kyrckian, och enär han kom ett stycke utom ängiet, skildtz ifrå honom, och intet kommit till kyrckian.

Huar öfueer Jon Knuthzson förklaradhe sigh, att han om annandagh pingest morghon rijdit in hoos lensman, at komma i sällskap med honom till kyrckian, då Erich Larsson och Jöns Månsson där wore, och länsman lade sigh så längie regnskuran skulle gå öfwer, emedan han hörde prästen icke wara förbij rester, och hans syster Karin gifuit denne ett stoop öhl, huaraff han wellat gifua corporal Chrestopher Buller och Jon Olsson i Byen, som uthe war, och skulle föllias till kyrckian, då Erich Larsson wille deth förhindra, nappandes i stopet, och på deth allt icke skulle uthspillas, lämnat honom stopet, det han drack uth halfft, och kallat honom tyff och skelm, och enär han skulle gå in med stopet igen, har Jöns rusat honom i håret, (Han berättar sig föllia lenssman till wägz åth kyrckian, men wändhe tillbaka, emedan som han en sin jacka glömt, och wähl behöfde medelst stark regn) deth Jon Olsson wille hindra och eij förmådde, och dy ropat effter corporal Buller, som strax kom och skilde dem åth, och Jon sedan satt sig på hästen, och Jöns rykt honom af hästen, och så hårdragitz litet.

Erich Larsson berättar honom komma drucken ifrå troolåfningzölet i Sota, och spanskatt af och ann med sin pajråck, slåendes kring om sigh med sine handskar, at dee en och annan treffadhe, nekandhes tagit öhlstopet af honom, och fast mindre druckit uth dess halffpart, och Jon brukat fuhl mundh, och dher iblandh spåtzskat [*smädat*] honom, och sagt det kyrckwärden är stoor på sigh och sig gifuit några öhrfijhlar, och stött uth igenom dörren, och widh

han skulle gå heem, har han uth på gården honom stött, at näsan kommit emoth wäggen, och blef såår, som aff mångom syntes, huar till Jon nekar, och säger hono*m* sin willia säija, och allenast när han brukat ohöflig mundh skuttit honom ifrå sigh.

Jöns Månsson, Erich Larssons halffbroder, berättar at Jon Knutsson slogh Erich Larson uthi förstufwan, och enär han wille dem åthskillia [*fol. 277v*] blifwen tagin i håret, och icke mindre kunde göra än taga emoth, och der med skildz åth, och enär Jon kom rijdandhe tilbaka, mött honom uthför porten, då han slagit honom een öhrfijhl, och wellat afbryta een hagastöör dertill, och enär det eij gick an, wellat rijda honom kull, och der med kommit i håret, och dragon Carll Bergh effter en gåsses budh kommit uth och skildt dem åth, och der medh folgdz alla tree in, och ingen talt åth den andra, som dee och intet hade något öhl.

Corporal Chrestopher Buller, effter aflagdan wittnesedh, att Erich Larson och Jon Knuthzson höllo båda i öhlstopet, och Erich Larsson drack, och Jon tagit stopet och wijst till corporalen huru mycket Erich druckit, då Erich kallat honom landzlöpare och skelm, och Jon bedit honom hålla inne med deth, och skuttit honom ifrå sigh, och Erich rusat in på honom, och blifwit stött bårt, då han fallit emot trappan, och fått såår på näsan, och Jon gått in med stopet, och kommit i förstufwan ihoop medh Jöns Månsson, men huem som begynte weet han intet, utan dee hållit huar annan i håret, och han skildt dem åth och der med rijdit sin wägh, warandes Erich Larsson nogh drucken och Jon Knutzson kunde han eij see wara drucken, ehuruwell han een stundh på natten war i trolåfningzöhlet, dåch warit heem i medler tijdh.

Edfast Jonson i Gräffte berättar sigh wara så drucken, at han intet kan minnas huru passerade, förutan det han såg Jöns och Jon hålla huar annan i håret i förstufwan, och mera slätt intet.

Jon Olsson i By attesterat huru tillgångit war, och Erich Larson kallat Jon Knutzson skelm och nu bårtrester. Dragon Carll Bergh har och bewijstat slagzmålet, och icke heller tillstädes, dy moste saken beroo till näste tingh.

5. Grels Ersson i Wahlne angaff sigh länt Erich Nillsson i Faxnälden 90 r.d:r specie, och fått dhess halfua gårdh till brukz, som är 1 ¾ tunl:d, för 17 åhr sedan, begärandhes antingen sina penningar igen heller mera i hemmannet. Resp. Genom sonen Hanss Ersson, at han wäll länt 130 r.d:r, men dem betallt, och såldt sitt halfwa hemman till Jon [*fol. 278r*] Helliesson för 90 r.d:r och han effter 4 åhrs förlåpp deth lembnat till Grehlss för samma och så många penningar, och Grelss sedan deth brukat, och mycken jordh igenlagt, huar till Grelss intet neka kundhe, men wille hafwa sina penningar igen, heller försäkringh om odellsrätten.

Huar emoth inwändes, at han effter mätismanna ordom dhet effter handen inlösa will, dertill actor eij samtyckia will, föregifwandes, der han icke uthlöst Jon Hellieson, som det så gått som i pant hade för 90 r.d:r, så hade han icke det afstått förrän han sina penningar igen fått, och samma rätt förmehnar sig hafua, och efftersom hemmannet eij tillåthes klyfwas, och han intet kan få fasta på innehafuande halfua dehl, så begärer han sina penningar ighen, warandes inga contracter dem emellan giorde.

Erich Nillsson föregifuer sigh sålt halfua hemmannet till Jon Helliesson. Sonen Peder Jonsson berättar effter sin moders ordh, at fadren Jon Hellieson inlade 90 r.d:r hoos Erich Nillson at bruka halfwa hemmannet, till dhes han skulle få sina penningar, och Grelss på samma wilkor honom sina penningar igengaff, och tog halfua hemmannet till brukz och häfd, huar till Erich Nillson beiakade och förstår eij annars kunna blifua, än han måtte få sina penningar igen, allenast han lämbnar åkeren i så godt bruuk som han den emottogh, tillijka med huus och hängnat, dhet Grelss uthlåfwadhe willia göra, och sedan sine penninghar hafwa.

Resolutio. Såsom Grehlss Ersson i Wahlne befinnes pantewijs innehafua Erich Nillssons halfua hemman i Faxenälden för 90 r.d:r à 6 m:k s.m:t, och söker sin betahlningh, altså finner rätten skähligt, at Grelss Erson tillerklares halfwa Erich Nillssons hemman i underpant hafua till des han får sina penningar, och kan der medh lagligen procedera, och i medler tijd åligger

Grehlss at bringa åkeren i godt och fult bruk, och emottagne huus skaffa ferdighe ifrån sigh, tillijka med all hängnad som honom bör hålla.

6. Eskell Olsson i Hallåsen beswärade sigh öfuer Anders och Henrich i Åskått, för deth deras boskap hans slått och [*fol. 278v*] myror dels uthbett och dels förtrampat, honom till stoor skada och afsaknadh. Resp. Att dhet kan wäll så wara emoth deras willia händt, emedan som deras betesmarck och skogh sträcker sigh intill hans slått, och allenast een liten bäck är rå dem emillan, huar öfwer boskapen i hethan ränner, och kan göra honom skada, undragandes sigh icke refundera honom all bewijsligh tagen skadha, huilket skähligt och laglijkmätigt finnes, altså böra dee effter mätismanna ordom opfylla Eskells tagne skadha af dheras boskaps afbetande och nedertramphandhe.

7. Mickell Nillsson i Nygården kärade till sin förre hussbonde Oloff Nillsson i Backen om sin 1686 åhrs förtient dränglöhn, huartill swarades at han ingen annan tienst kunnat göra än walla boskapen, och det lilla han kunde förtiena, will han kårta på hans sahl. faders gäldh, som disputerades, och föregaffs wara betallt. Åhret tillförne har Mickell tient hoos Stehn i Rehn och fått siu ort, som är 7 d:r 28 öre k.m:t, till löhn.

Dy beslötz at sonen med sin förtiente löhn icke kan betalla prætenderade och oliquiderade skuldh effter faderen, utan Oloff Nillsson bör bem:te 7 d:r 28 öre k.m:t till honom lefwerera, och söke sterbhuset om sin fodran dhet bästa han kan och gitter.

8. Hustru Lissbetta Gunnarsdotter i Kiähln fodrade aff Jon Stehnson ib:m uthlåfwadhe förrådh för 2 ½ åhr à 1/2 tunna korn, som Jon henne låffwat haar huart åhr så länge hon skulle läfua, och icke hållit mehra än i twå åhr. Resp. Att han henne 1/2 tu:a om åhret låffwat, och betallt på 2 ½ åhr när, dhet han henne förhållit, emedan som hon tychte wara illa der med belåten. Sedan, at hon sådt rågh på een mähling åker, och det bärgat och behållit, och han swarat för uthlagorne, huartill fans bewijs och intygades sant wara.

Resolutio. Så wijda Jon Stehnsson haar uthlåfuat giffwa hustru Lissbetta Gunnarsdotter 1/2 tunna korn åhr*ligen* i sin lijffstijdh, och der på återstår 1 ¼ tunna, och hon på hans första åhr besådt een mähling åker med rogh och den niuttit, och [*fol. 279r*] han swarat för uthlagorne, altså fins skähligt, at Jon Stehnson skal hålla sin låfuan, och giffwa henne åhrligen 1/2 tunna korn, och för ett åhr afdrages 1/2 tunna för och emoth deth hon första året besådt een mähling åker, och åhrswexsten deraff bekommit. Blif:r altfördenskuldh Jon Stehnson henne skyldigh 3/4 tunna korn, som han utan drögzmåhl måste henne betalla.

9. Ryttaren Larss Biörk tiltaltes af h:r ryttmestar Willenssens för dhet han sielf williande tagit fulla possession och bruk chronhemmannet Backen, som han rustar före, och Nillss Larson, som det optagit, derifrån drifwit. Resp. Att han medh löfftesmännens willia och wettskap deth antagit, emedan som Nills Larsson intet warit mechtig dhet bruka, och befans at Larss half*u*a hemmannet med låf brukat 1685, 1686, 1687 och 1688, men 1689 allenast tillåtit Nillss Larson 1/4, och 1690 alldeles trängdt derifrån.

Nillss Larsson föregif:r sig effter ryttarens willia och trägenheet måst afstå, och innewarandhe åhr begärt åthminstonne bruka 1/4, men blifwit förnekat. Ryttaren, at han brukat illa, och eij warit mechtigh betalla uthlagorne förr än widh åhretz ända, och han eij kunnat töfwa så längie, och sagt deth för ryttmestaren, och begärt hemmannet, huar till nekas, och at allenast angiffwit är, det bonden brukat illa hemmannet. Löfftesmännen berätta sig eij erkändt Larss Hanson, heller willia wara hans caution, utan fullgöra domen på deth som å byggnaden återstår, och der med slippa. Ryttmestaren påstodh, at allt må kunna effter Kongl. Maij:tz reglemente läfwes, och blij synt ifrå den ena till dhen andra, och beslötz till fölliande dohm.

Ändåch ryttaren Larss Biörk intet kan bewijsa sig med ryttmestarens låff och minne tagit sitt rustningzhemman Backen i fullkombligh possession innewarandhe åhr 1690, och bonden Nillss Larsson, som deth på frijheet 1681 antagit, bracht derifrån, så fins lijkawell 1. att bonden för sin medellösheet skuldh, så godt som nödgatz taga ryttaren till hielp at bruka halfua hemmannet allareda anno 1685, och dess halfwa häfdat till 1688 inclusive, [*fol. 279v*] dess medelst hemmannet förutan 2 mällingar åker är bracht i godt bruuk, och till större delen med hans tillhielp bebygdt, och 2do haf:r Nillss Larson 1/4 deraff 1689 brukat, och altså niutitt sina sex städie åår effter frijheetz åhrens expirerande.

Alt fördenskuld finner rätten skälligt, intet beläggia ryttaren Larss Biörk med något straff derföre, utan wara obligerat och skyldigh för hemmannetz bruk och häfdandhe hädaneffter ställa nöijachtigt löffte, och i widrigt fall lärer wederböranden wara sårgfelligh derpå een annan åbo skaffa, och der hoos utan drögzmåhl tillijka med Nillss Larson fullgöra huad på byggnaden och bruket effter 1688 åhrs doom kan åtherstå och ogiort wara, huilcket åligger löfftesmännerne skyndsampt pådrifua, eller wänta execution på sin ägendom, så frampt dee andra icke medell der till haf:r.

10. Erich Andersson, som effter contract daterat d. 28 december 1688 brukat rustningz-hemmannet Kingstadh 1689, angafs icke lagl. sagt sigh der ifrån, och lijkawäll derifrån flyttiat? Swaar, at han allenast det antagit på ett åhr, och swårt arbete der på des wanbrukade åker nederlagdt. Der emoth inwändes allenast dhet han sagt sig willia först till prob ett åhr det bruka, huar till actor och lenssman beiakar. Accordet lyder, så längie han sitter på hemmannet skall han affsättia [halfparten] etz. Erich Anderson berättar sig offta sagt till ryttmestaren sig dhet eij längre willia bruka, och bekom till swar, at han kan derom talt Kindersmess tijden och bordt wara på höstetinget. Erich Anderson, at han bygt aff nyo tree ladur och 2:ne optächt, och 1689 om hösten för häradzhöfdingen och lenssman sagt sig der ifrån.

Resolutio. Huad Erich Anderson widhkommer, som Kingstadh förledne åhr 1689 brukat, så befins aff ingångne contract d. 28 december 1688, honom icke hafua bundit sig till wissa åhr, och 1689 om hösten alldeles nekat sig det längre willia bruka. Uthi huilcket anseende swentienaren Hans Larson Lille låfuat hemmannet och rustningen antaga, och widh sin bårtreesa näst för sidst hålldne tingh här i Röden genom sochnskrifwaren Simon Gunnarson låtit lenssman [*fol. 280r*] deth wetta. Altså fins Erich Anderson i deth målet intet straffwärdigh. Och skolle gode män noga besee, huad byggnad och bruuk han för 1689 där kan giort hafua, som å näste tingh skall öfwersees, och till lagligit sluth afhielpas.

11. Jöran Carllsson i Ösa anklagades hafua 1686 sålt ifrå rustningzhemmannet någon slått i Hobackzskogen till Nillss Jonson i Kiänåsen, huar till beiakades, men föregafs den aff ållder warit under Kiänåsen, och derifrån i forna tijder ärfft, som deth och i Kiänåhs skogen är belägit, icke långt byhn. Der opå opwijstes der öfuer giorde contract och köp aff d. 22 septemb. 1686, som lyder ibland annat, at han bekommit aff Nillss Jonson 6 d:r s.m:t, och der hoos berättar sig medh Anders Erson i Ösa hafft slått tillhopa, nembl. uti een lägde åhrs skipte, och uti staarslåtten huar sitt, och alt en gångh försåldt till Nillss Jonson.

Resolutio. Att Jöran Carllson i Ösa haf:r anno 1686 försåldt ifrå sitt hemman, som han rustar före, någon slått i Hobackzskogen till Nillss Jonson i Kiänåsen för 6 dahl. s.m:t, är een saak som sträfwer emoth Kongl. Maij:tz jordeplacater de annis 1673 och 1677. Men såsom hans medellösheet, at skaffa sig arbetzfolck till sitt stora hemman och ymnigh slått, pröfwes der till ordsaken warit, och han des medelst intet warit mechtig det sielff häfda, så lämbnes deth, men icke des mindre måste han behörligen skaffa samma slått under sielfua bohlbyen igen, wider laga botum.

12. Prophossens Hästehemmans bonde Jon Olsson i Trustadh tilltalles för deth han 1687 undan sitt hemman förpantat ett stycke ängh till rusthållaren Peder Erson i Undrom? Swaar, att han deth för sin fattigdom måst göra till uthlagornes betallande, och består aff en lägde neder i Undrom aff 2 eller 3 sommarskrinder höö, och der på opburit 6 dahl. s.m:t, huilcken han nu will och förmodar kunna inlösa, har och utan lego fått till läns aff Pedher Ersson een koo den han ännu haf:r. Ryttmestaren berättar honom mycket fattigh wara.

Resolutio. Såsom Jon Olsson i Trustadh medelst sin fattigdom [*fol. 280v*] måst till uthlagornes betallningh förpanta a:o 1687 ett stycke ängh heller lägda till Peder Erson i Undrom, som skattehemman äre, altså lägges samma slåttlägde till Trusta igen.

13. Oloff Jonsson i Undrom, som åbor hoffslagarens tillslaghne boostelle, tilltaltes för deth som effter tingzdoom in maio 1688 återstår på byggnaden, och huad honom åligger för 1688, 1689 och 1690 byggia. Resp. At han domen fullgiort, förutan at fähuset icke är optächt, som endera dagen skall skee, och at han heemfört stugutimber, och will effter machten göra sin flijth för resterande åhren.

Resolutio. Oloff Jonsson i Undrom dömmes utan drögzmåhl optäckia fähuset, som effter 1688 åhrs doom skall fela och återstå, och i lijka måtto för 1688, 1689 och 1690 opsättia een stugu medh alt innanrede, huaruti hoffslagaren kan boo, och sedan skall gode män deth besee, och lagligen pröfuat blifua, huru han sin skyldigheet effter Kongl. Maij:tz 1681 åhrs husesyhns ordningh in alles fullgiort hafuer.

14. Anders Olsson i Sotha anklagades med sin boskap och hästar giort ryttmestaren stoor skada och inpass på hans ägor och betesmarck. Resp. Att han begärer niuta muhlbeten som af ållder warit, efftersom den icke skall wara dem emellan skiptat, huar till swaradhes at han intet haar der beställa, och äger i Rödenz gårdz äghor icke een staka, och altså ingen muhlbete, utan i Wästbacken, huar öf:r 1686 dömbdt skall wara och icke widh handen är.

Resolutio. Emädan som Anders Olsson i Sotha intet kan bewijsa sig något uthrymme och muhlbete hemma hafua, huarken medh Rödens gården eller andra, och dhess utan fins honom äga 1/4 i Wästbacken, så till ängh som skough och mark, där huffwudhemmannet i forna tijder skall warit, altså måste han utan låff och minne icke understå sigh göra och tillfoga jordhäganderne i grunden med sin boskap och crettur intrångh och skadha, utan wara nögdh med sin skogh och mark i Wästbacken, wider laga botum. [*fol. 281r*]

15. Ryttar Hanss Larsson Lille anklagades hafwa innewarande åhr bårtskeppat 2:ne laduängh undan rustningzhemmannet Kingstadh? Swar, at han ett drohl som kallas Bieckerdråhle, om tuå lass hästefoder, till föraren Håkan Örn, och intet accorderat huru mycket han derföre gifua skall, och ett till Nillss Larsson i Smedzåsen, som kallas Ladan, inwid Lungre, till tree skrinder, men icke winterlass, at gifua honom 1/3 deraf, och det allt nödgatz göra, efftersom han deth intet sielff hint berga, helst och emedan som han i wårasse kom till hemmannet, och intet arbetzfolck mera än sigh och hustrun kunnat ordin. hafwa.

Resolutio. Ehuruwäll förbudit är at skeppa bårt äghorne ifrå hemmannen, huar igenom dee kunnat blifua förlammadhe, deth ryttaren Hanss Larsson Lille ifrån Kingstadh detta åhr dels giort till föraren Håkan Örn med Bieckerdrole om tuå lass för lego, och ett dito låtitt Nillss Larson i Smedzåsen på 1/3 bärga, och ryttaren första åhret intet kunnat sielff häfda och bruka, altså öfwersees deth med honom, som dåch bör wara sorgfelldigh at skaffa till gården så mycket höö som der igenom kan mistatt wara.

16. Dato oplästes giorde contract emellan hustro Agnes Hemmingzdåtter i Kingsta och ryttaren Hanss Larson Lille om rustningen för Kingsta, och ett tunl. odell och skatte i samma hemman, daterat d. 22 martij 1690, nembl.

Att Hanss Lille skall gifua för odals tunlandet 27 dahl. s.m:t. Sedan för sielfua rustningen som opräknat och specificerat är 60 dahl. s.m:t, at betalla på wissa utsatte terminer, och sedan framgeent hålla rustningen widh macht, med mera, som dhem emellan för afskedat är, warandes wittnen der till ryttmestaren Willenssens, auditeuren P[eder] Hiort, och corporal Chrestopher Pijhlfeldt. Och anno 1690 den 20 aprilis haf:r Håkan Erson contraherat med sin swåger Hanss Lille, at wara lijka dehlachtige i rustningen, och swara halfparten huardera till rustningen och hemmansbruket, huilcket ryttmest:n [*fol. 281v*] och corporal Chrestopher Pijhlfeldt tillijka med länsman Oloff Jonson till wittnes underskrifwit, huar med dee woro nögdhe och hustro Agnes der hoos prætenderer betahlningh för â part inlöst ängiar, opwijsandes tingzrättens itererade domb d. 11 octobris 1670, at hennes sahl. man Mårten Båck obligerades at betalla till Anders Siuhlson 6 r.d:r för ett pantängie effter Anders Siuhlsons quittens utan åhrtahl och dato på 6 r.d:r för Hallomsängiet, Nästmyran, Grafwamyran, Hammardahls rödningen och Biörndrole, som odall är, och han i pant ifrå Kingsta hafft.

Erich Nillsson i Faxnälden, om sina 76 åhr gammall, berättar 1/2 tunland i Kingstadh warit chrone långt för Baltzarfeijgden (som begynte 1611) och ett t:d odall och skatte som kallades Nohlgården, huilcket Mårten Båck köpt aff Måns Nillsson, som hade en arfboren deraf till hustru Karin Swensdotter ben:d, och uthlöst hennes systrar och broderen.

Hustru Agnes opwijste ochså een zedell af den 26 feb. 1672, gifwen aff hustru Karin Swensdotter i Löfånger, uti Nårie, där uthi hon försåldt till Mårten Båck Hellemond medh der under warande slått för 24 r.d:r, och till wittnen finnas Erich Jönsson i Tråhls och Anders Nillson i Miäla medh deras bomerkien, tillijka medh Nillss Erichson i Faxnälden, och dee 2:ne förr nämbde äre döde, men Nillss läfwer.

Erich Nillsson berättar, at Swän Olson i Kingsta köpt Hellemond aff Iwar i Hufwellswijken, och är att observera at Hellemondh i forna tijder warit ett â part godz, hart widh Näskåttz kyrckia, der under Hammardahls myran af 8 lass ängh lydt, som Erich Nillson berättar sin broder Måns Nillson innehafft under Hellemondh. Hustru Karins syster Anna Swensdotter förmenes hafua wettenskap om Hillemondh, som wistas i Bleckåsen eller Äggen uthi Altzen heller Mörsill, huar medh rätten moste stadna denne gången.

17. Edfast Halffwarsson i By tilltalltes för dhet han will ryggia ingångne köp medh Kongl. Maij:tt och chronan om Rödens gården till ryttmestars boostelle, i dhet han will eximera [*fol. 282r*] och hålla derifrån och undan köpet, och dy dhet klandrat på tinget d. 22 septembris 1688, föregifwandes 2:ne ängh widh Sundzlägden wara komne ifrån 2:ne hemman i Undrom, med påminnelsse at samma ängies stycken är ad pertinentier [*underlydande*] till Rödens gården, och tillijka med hemmanet Röste, och der under alt sedan lydt och warit brukadhe, så wäll förr än ryttmestaren dhet till brukz tagit, som sedhan, förr än något köp giordes om Rödens gården. Huar emoth inwändes, at han intet kundhe sällia dhet som andra hemman tillhörde, och eij wellat der på hafde breeff ifrå sig lefwerera förr än ryttmest:n medh onda ordh uthbrustitt, men först lijkawäll tagit copian der af till rättelsse och styrckio, huar till ryttmestaren nekar, och Edfast påstår så skedt wara, men ingen annan det åhört.

Breff derpå framhades, daterat den 16 aprilis 1615, aff innehåldh att Jesper i Undrom haar sålt till h:r Anders Henrichson (sin siälesöriare) ett stycke ängh i Sundh för 11 r.d:r, och dy dhet afhändt sigh och sina erfuingar. I samma breff förmäles at Peder Jonson i Undrom hafuer till b:te herr Anders Henrichson den andra halffpart af förskreffne ängh pantsatt för 11 r.d:r, af huilcket ängh görs 1/2 skind i skatt, och det behålla till säker underpant för sigh och dee sina, till des han dhet inlöser.

Uti köpebreffwet aff den 20 aug. 1686 förmälles iblandh annat medh alt deth som der under af ålder legat haf:r och lyda böör. Edfast påstår sig bem:te ängiesstycken intet sålt, och ryttmestaren prætenderer behålla deth han under hemanet brukat förr än det såldes till Kongl. Maij:t och chronan, görandes den påminnelsen at Sundzlägden är sedermehra blifwit affradz-

landh och skattelagd å nyo, och derföre såsom af en annan natur. Huarwijd ihugkommes, at många godz blefwe 1666 afradzlagde, som tillförne war skattlagdhe under hemmannen, och somblighe hemman des uthan så gått som ingen slått [*fol. 282v*] hafwa, och omöijel. kunna bestå.

Herr Anders Henrichson bodde i Wijke 1615, enär han den tuistige slåtten i Sund köpt och till pant fått, och alldrigh egt eller hafft Rödens gården, utan hans mågh herr Erich, och der hoos brukat sin swäärfaders gårdh i Wijke, som af h:r Erichz änkia sålldes till Olof Andersson, och så äre Sundzlägderne tagne ifrå Wijke och lagde under Rödens gården, som skedde a:o 1674. Undan Jespers hemmannet är halfparten köpt, som nu är chrone, och dhen andra [halfparten] under Mattz Pedersons, som är skatte och odall.

Till dombs voterades enhälleligen.

Ehuruwäll dee tuistige ängiesparter i Sundzlägden äre ifrå rätta bolbyen Undrom af Jespers och Peder Jonsons hemman a:o 1615 kombne, det förra köpt för 11 r.d:r och deth andra pantewijs 11 r.d:r, och uthi h:r Anders Henrichsons tijdh brukat under des gårdh i Wijk, och sedan uti h:r Erichz och des änkias sammalledes till åhr 1674, då hon Wijkgården sållde till Oloff Anderson i Wijk, och ifrå den tijden brukat under Rödens gården, huilcka ängiesparter begripas under deth köp som sahl. actuarien Peder Ifwardson, på sin hustrus wegnar, Rödens gården till Edfast Halfwarssons broder, sahl. leut. Erich Halfwarsson [giort,] oprättadt d 31 maij a:o 1676, och alt sedan, både förr än Kongl. Maij:t och chronan Rödens gårdz skatträttigheet sig tillhandlat, som sedan der under lydt och hördt.

Altfördenskuldh och såsom Edfast Half*wa*rsson intet kan bewijsa bem:te ägor uti senare köpet war eximerade och undantagne, utan Rödens gården med der under warande pertinentier försålt, altså kan rätten eij annars göra än skähligen bijbehålla Rödens gården widh sitt oförordade köp och berörde ängiesparter i Sundzlägdan, förståendes till så stoor rätt som sälliaren der till hafft hafuer.

18. Dragon Jonas Mårtensson Kierff kärade till ryttaren Håkan Nillson Grahn, för det han sigh d. 29 juni sidstleden i sin nattsängh hoos Oloff Jönson i Röste, där [*fol. 283r*] han tingat sigh sängh och huusrum, öfwerfallit med hugg och slagh der han låg i sin sombn, och dragit utur sängen, och beskylt hafwa illa farit fram i hans miölckstuffwa, huar af dragon är blefwen heel blå öfwer axlarna, både armarna, beggie länderne, och opswullen på wänstra kinbeenet, som corporal Witting och Oloff Jönson sedt.

Ryttaren bekänner Jonas Kierff tillijka med någhra fleera hoos sigh druckit, och enär han skulle gå i andra gården at läggia sigh, warit i hans miölckstufwu, och tagit flöter af några fijhlbunkar, dhet hans hustru blifwit warse, och sedt Jonas komma derifrån, och det berättat för sin man Håkan, som då redhan lagt sigh, och det medh opstijgit, och gått till Oloff Jönson, där Jonas lagt sigh, och hellsat på honom, och sagt, huru han handterat hans miölck, och han skall swarat honom der uthi säija som een tyff och skälm, och der medh honom med een käpp slagit, men intet dragit uhr sängen.

Dragon föregifwer sig intet wetta, enär ryttaren inkom, och fast mindre hört hans angifne hellsningh och kallat tyff och skälm, utan wacknat af det hugg han fått, och ingen warit tillstädhes som dhet sedt huru det begyntes, men dragon Oloff Rossbiggs hustru Kerstin Jonsdotter hördt Kierffwen ropa, och der med gått in, och sedt Håkan slå honom i sängen, och at hafde stöör war då affslagen, och ändan legat på gålfwet, huar aff hon tagit tillfelle at gå effter granfolcket, och widh åtherkombsten war Håkan dädan gången.

Håkan kan icke unfalla at Jonas af bekombne hugg warit blå, som ofuanför förmällt är, och der hoos, at Jonas intet kan hålla händerne på sig stilla, utan tager ett och annat der han åthkommer, och officererne låta taga tillbaka och släppa honom onäfst. Actor berättar sig ingen owänskap med Håkan hafft, huarken då han hoos honom den gången druckit eller tillförenne, och giffwit honom till huad han der uthi kan hafwa at säija. Ryttaren Lorens Wulf,

som samma gångh der warit, berättar dem intet warit oense eller ordkastat under dryckesmålet. [*fol. 283v*] Nämbden heemskötz saken afdöma, medh uthförligh påminnelse om dhes sammanhangh, och eenhälleligen beslötz, nembl.

Emedhan som ryttaren Håkan Nillsson Graan och dragon Jonas Mårtensson Kierff icke warit owänner enär deeskildtz åth hoos Håkan, och han lijkawäll effter sin hustrus lösa angifwande, som skulle Jonas illa handterat några hans miölckebunckar, gått till honom i grangården, der han betingat nattherberge, och honom med hugg och slagh på des natsängh öfwerfallit och blåslagit, altså är Håkan Nillsons förseende derutinnan applicerat och lämpat till 5 cap. Edzöresbalcken L.L., och i krafft der aff dömmes han för heemgångh at böta 40 mark, och der hoos plichta effter 13 cap. Såram*ål*a*balcken* med willia för 2:ne blånader på axlarna, 2:ne på armarne, 2:ne på länderne och pust och sulnadh på wänstra kinbenet huardera med tree mark, som gör tillhopa 21 mark, förutan heemgångzbråttet.

19. Höglofl. Kongl. Swea hoffrättz resolution af d. 6 martij 1690 opwijstes, huarutinnan Hemmingh Olsson i Wästbyen tillåthes, i anledningh aff 19 cap. Tingmålabalcken, medh sielff sins ede sig ifrå hustru Ingeborgz häfdande och det honom påkombne rychte befria, och till hörsambst föllie der aff, fölliandhe edzform honom föreläste, den han med trygdt samwette sade sigh kunna göra, och frijwilleligen giorde, nembl.

Iagh Hemmingh Olsson swär widh Gudh och hans helige evangelium, att iag intet haf:r häfdat hustru Ingeborgh Larssdotter, Nillss Håkansons hustru i Wajmon, och är alldeles oskyldigh till deth rychte som der om påkommit är, så sant migh Gudh hielpe till lijff och siähl.

20. Corporal Mårten Pedersson Berghström fodrade aff sin hustrus Dårdi Andersdotters mohrfader Jon Michellsson i Krokum, som des förmyndare warit, dhess [*fol. 284r*] fädherne och möderne? Resp. Att han honom arffwet icke förwägrat, och der på lefwererat 15 dahl. s.m:t, och emedan som g*amle* länssman Anders Olsson Drake warit een bythesman och arfflängderne skriffwit, och nu icke kunnat sigh infinna och längderna opsökia, altså ophöres der medh till nästa tingh, då Anders Olsson och dee andra bythesmän med arfflängderne skolla wara tillstädes, så frampt dee i medler tijdh sins emellan icke kunna föreenas och förlijkas.

21. Jönss Månsson i Gräffte kärade till hustru Gunnilla Jonsdotter i Lijen, för det hennes häst skall bijtit hans häst förderfwat i högra beenet. Resp. Att hon sin häst hafft ståckat och dee een bethesmarck hafft, och kan icke råda derföre, och at hennes häst och war bittin i huffwudet och örorne, och at hans häst icke warit häfftat, det han tillstår. Änkian tillbiuder honom 24 öre s.m:t, huar medh han gaff sig tillfredz och hon strächte honom sin hand derpå.

22. Ryttmester M. G. Willenssens påminte om förr anhängige saak, angående några lägder som skolla i forna tijder wara kombne till Wijke ifrå Böhlsgården, som är lagd under ryttmestars boostelle Rödens gården, och uthföre des port belägne äre, och dy söker dem till boostellet emot jämbngodh slått i Sundzlägden bytha, huartill Nillss Olson (som sig tillhandlat Wijkehemmannet, huar under ber:de slått hörer) beiakade, så wijda at han får iämbngod slått i Sundzlägdan utan skatt och affradh, och behålla ograverat skogh och mark och hafde rätt i Slätteråsen och myrslåtten nedan om Rödens gården.

H:r ryttmest:r försäkrade honom effter laga förordningh skolla få iembngodh slått i Sundzlägdan, och intet med afradzpenningarne derföre blifua graverat. Jembwäll och at skogh, marck och slåttmyror i Slätteråsen icke skolle under något bythe förståtz, utan som förr höra till Wijke, icke heller slåttmyror nedan för Rödens gården, så frampt icke något deraf skulle behöfuas iämka ofwanbem:te bythe med. [*fol. 284v*]

23. Om prætension på en dehl aff Stikmyrhalsen under Hollsteens gården i Sillie, fins aff Erich Jonsons intygandhe på Aspåås kyrckbordh, at Hollstens Anna tillägnat sigh ett stycke grönfoders slått uti een åhs, det Tårkill för några och tiugu åhr sedan tagit ifrå henne som rätt ägare, och hon så längie hon hade gården intet der på klandra kunnat, och af senare undersökningh, att Sillie slåtten ligger 1/8 mijhl derifrån, och kan intet sträckia sigh dijth åth. Altså faller den prætension aff sig sielff.

24. Dragon Hanss Ersson Giöök angafs hafua förledne påskedagh hållit sigh ifrå kyrckian och Gudz ordz predijkan. Rp. Ja, att det war så, och at gårdzfolcket och dee andra rodt ifrå honom öfwer älfwan, och altså eij kunnat komma öfuer, och at drag. Samuell Långh kom och honom hindrade, dertill medh legat i samma stugun som bonden, och eij achtat tijden. Item för stoorböndagens försummelsse. Rp. At han alla tree warit i Rödens kyrckia och den 4:de i Näskått, som sexman Peer Jonsson betygade, tillijka med Erich Gunnarson i Öhne.

Resolutio. Såsom Hanss Erichson Giöök haf:r försummat sidstledne påskedagz tuenne predijkan, så böter han för huardera för sabbatzbrått tree mark, och frijkallat för stoorböndags brått, emedan alla är upwachtadhe.

25. Peder Andersson opbödh tredie gången Oloff Håkonsons hemman i Westerbacken om 3 t:d för 94 d:r s.m:t, som uthom börden sålt är etz.

26. Larss Anderson incaminerade i rätten Mattes Persons uthgifne sythningzskrifft, daterat Undrom d. 12 junij 1686, på des odellshemman ib:m à 2 ½ t:d för 60 d:r s.m:t sampt een tunna korn till hustruns oppehälle och födo till dödedagar, och hederligen låta dem komma till grafwa, som skrifften bredare uthwijser, warandes sidsta opbudet skedt oklandrat den 28 septemb. 1688, och sålledes lagståndit. Altså bewilliades honom derå lagha [*fol. 285r*] confirmation, dåch åligger framskaffa g*amla* breeff, at bewijsa hemmannet wara odellsgodz och icke chrone.

27. Ryttmestar Mag. Gab. Willenssens inlefwereradhe een lagbuden och lagstånden köpeskrifft på Rödens gården af 7 ½ t:d, som Kongl. Maij:tt och chronan sig låtit tillhandla till ryttmestar boställe för 210 dahl. s.m:t, warandes tredie opbudet (så wijda Edfast Halfwarssons giorde inspråk på 2:ne ängies stycken i Sundzlägden är lagligen afhulpit) oklandrat skedt d. 19 septembris 1689, och altså lagståndit till så stoor rätt som sahl. leut. Erich Halfwarson deth köpt aff sahl. actuarien Peder Iwarson, och säliarna deth effter leut:n ärfft. Dy bewillies der på doom och laga fångbreeff.

Ting 13, 14 och 16 februari 1691

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:14, fol. 34v – 43v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3480, fol. 30r – 37v, RA.

Anno 1691 d. 13, 14 och 16 februarij höltz laga tingh med allmogen af Rödens tinglagh.

Nembden.

Erich Gunnarson i Önne	Erich Olson i Träthgiähl
Oloff Anderson i Wijke	Jöns Michelson i Nygård
Jon Olson i Dwärsätt	Jon Olson i Smedzåsen
Lars Jonson i Kiälen	Oloff Jonson i Röste

Peder Aronson i Giähle
Edfast Jonson i Gräffte
Oloff Jonson i Krogzgården
Gunmund Enarson i Sillie

1. Dato aflade Edfast Jonson sin nembdemans edh.

2. Dato publicerades Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

3. Peder Oloffson i Hufwelswijk beswärade sig öfwer ryttaren Anders Wallman, som förhåller sigh åtta stycken stoorplåtar på ett hästeköp, hwarmed är beskaffat sålledes att han förledne pingesthälgh till sig handlat een häst för ellofwa sexdalers plåtar, och een dito gaf på handan, och sedan som han kommit förledne sommar ifrå camperingen blefwen krafder, och han swarat hästen wara istadigh och begärdt lindrigare köp och fått neij, och lijkawell då lefwereradt twå st. dito plåtar, och samma häst sedan wid Kåpparberget bårtbytt? Resp. att han köpslagat om hästen wilkorl*igt.* Där han skulle hafwa lyte, skulle han tagas igen och första gången han hades på mötet intet wellat fort, utan sigh stegrat, och ryttmestaren sade honom wara ijstadigh på camperingen och herr öffwersten tillåtit honom sökia at wänia derifrå, emedhan [*fol. 35r*] han ung war, som intet kunde skee, och han gått dijth han welat, och dy tilbudit Peder hästen igentaga, och han intet welat heller gifwa bettre köp. Icke desto mindre haar han därpå betaldt twå sexdalers plåtar j meningh at kunna tämia honom och bringa ifrå des owana, och som deth eij läth sigh göra budit honom hästen igen Allhelgone tijdh och budit honom fyra dahl:r s:rm:t för deth han hästen brukat, men Peder welat hafwa twå dal. s.m:t till förre sex dahl:r och så taga hästen tillbaka, hwartill actor nekar och föregifwer allenast talet wara, om hästen skulle tagas tilbaka, så wille han behålla bekombne sex dahl. s:rm:t. Ryttaren berättar hästen blifwa casserat på compagniemötet in decembri, och då budit hästen tillbaka, men han eij wellat? Rp. att han så giorde, och kunde dertill icke beiaka, emedan som han war mager och sågh illa uth. Wallman, att dhet war af gamal leera [*inflammation i hud hos häst*], som sedan blef botadt. Och efftersom han icke wille tagan, hade han honom till Kåpparberget och honom där bårtbytt. Parterne förlijchtes sålledes, att actor efftergaf twå dahl. s.m:t, och ryttaren låfwade utan oppehåld betalla siu st:n sexdalers plåtar eller 14 dahl. s.m:t, och derom handslogos.

4. Jacob Jöranson ifrå Lijtt och Bye fodrade af Stehn Olson i Rehn effter räkningh ellofwa dahl. s:rm:t som han är skyldigh hans hustrus förre man Lars Salomonson för resten af bekomne pertzedlar juhltiden 1682, och warit skuldan in alles 24 d:r s:rm:t, huarå är betalt in februario 1683 först 7 d:r och sedan genom Påhl i Kallsta sex dal. s:rm:t, anhållandes [*fol. 35v*] at kunna få resten och dhet som återstår. Resp. att han tillstår debitum, och at dee crediterade 7 dahl. och 6 dahl. s:rm:t äre och richtige, och nu fordrande rest betallt med contante penningar Gregori marknad 1683, hwartill actor nekar och föregifwer Lars Salomonson då intet warit på den marknaden. Stehn, att Johan Zachrieson Flygare och Erich Påhlson i Ringsta hördt och sedt sal. Lars af sigh penningar och sin betalningh för 11 dahl. fått, hwilcket aff twänne zedlar utan åhrtahl och datis kan skönias, hwarå han sigh lijkawell beropar, såsom och at actoris nuwarande hustru Angnes Jönsdotter icke därtill neka kunnat, men af Jacob Jöranson der ifrån hindrat.

Resol. Såsom Stehn Olson tillstår sigh warit skyldigh sahl. Lars Sallomonson 24 dahl. s.m:t och derpå effter hans book fins wara lefwereradt in februario 1683 13 dahl. dito, och Stehn påstår at Johan Zachriesson Flygare och Erich Påhlson i Ringsta skola kunna betyga, deth Lars Sallomonson Gregori marknadh samma åhr 1683 resten, som war 11 dahl. s.m:t, bekommit, hwartill actoris nuwarande hustru icke skall kunna neka, huarföre måste saken till nästa tingh beroo, då bemelte personer skola wara till förhöör och sigh deröf*we*r förklara.

5. Fureren Chrestopher Ösell beswärade sigh öfwer ryttaren Håkan Nillson Graan för deth han skall sigh på höstetinget sidstledit beskylt hafwa tagit något olåfligit godz som dragon Jonas Kierff warit berychtat före, hwilcket af ingen sanningh består, och förklarar deth sålledes att dragon Kierff på Gregori marknadh [*fol. 36r*] 1690 köpte en tälliestehnspanna och ett par lapphandskar och sedan effter ordres köpt en halff hud läder aff Oloff Nillson i Wästerhuus, och sedan bem:te perzedler för mat och dricka uthsatt hoos Anders Nillson i Håf och Åhs s:n, och wid deth blef kunbart förmentes dhet wara olåfl*igt* fångit, och dy låtit genom corporalen dhet taga, och stält Kierff till förhöör, då befans honom därtill wara rätta ägare. Och efftersom Håkan uthropat honom en sådan wara som olåflige medell angripit, haar han samma pertzedlar hoos sig behållit. Hwartill swarades at han på tinget icke meera sagt än at Jonas Kierff icke kan hålla händerne på sig stilla, utan tager ett och annat som han förekommer, och officererne taga deth igen och låta wederböranderne deth igenfå, och han slipper onäfst, hwilcket och fins protocollerat och intet nämbdt fureren, fast mindre beskylt honom hafwa sådanne saker hoos sigh ifrå ägaren. Anders Nillson i Åhs, at Kierfwen enär han gått till marknan länt tree m:k kopp:rm:t at köpa sig een liten tälliestehnspanna, och kommande tillbaka pannan lembnat till des han skulle få penningar at betalla länte tree m:k och därtill medh ett paar slettna lapphandskar för någon math, och en half barkat hudh kastat under bäncken till förwahringh. Hwilcket corporal Erich Wittingh förledne sommar togh derifrån, och Kierfwen låfwat willia honom förnöija. Jöns Jönson i Granbo, om sina sexton åhr, berättar sigh see å Kindersmäss marknadh 1690 Jonas Kierff stiäla ett lispund tårrfisk och ett par lapphandskar, hwartill [*fol. 36v*] Jonas Kierff nekar. Håkan, at han och stulit lijn samma gångh, och icke egdt en skillingh, och deth allenast säger at wijsa sigh sagdt sant tillförenne. Jonas Kierff, at han dhet alt köpt och fått af regementzskrif*waren* förskått på augmentet, och Håkan sade dhet icke sant wara och kunde wäll, om honom anstodh, wijsa flere hans bedrifter.

Samptl. votum. Såsom ryttaren Håkan Nillson Graan icke hafwer tillwitt fureren Chrestopher Ösell nedertystat tyfwegodz, utan under en action om slagzmåhl med dragon Jonas Kierff förwitt honom Kierff snatterije, och att officerarne taga sådant tilbaka och låta äganden dhet få och han blijr ostraffat, och därtill hafft och tagit anledningh af dhet som Jonas Kierff nedersatt hoos Anders Nillson i Åhs, och fureren Ösell därifrån tagit såsom annat tyfwegodz som och misstänckelligit är och lämbnas därhän; altså kan rätten intet finna ryttaren Håkan därutinnan wara straffwerdigh.

6. Oloff Nillson i Backen beswärade sigh öfwer Jon Michelson i Krokum om 1658 åhrs åhrswext emoth 30 r.d:rs fodran. Sedan hafwer han i Nårie opfodrat arff effter hans modersyster Margeta Ersdotter? Swaar, at derom förlengst å laga tingh sluttit är, och kan med g*aml*e tålfmän bewijsa at han intet fogh till sin klagan hafwer, begärandes dilation till nästa tingh at skaffa sigh fult bewijs hans käromåhl förläggia. Actor, at han förr saken agerat hafwer, och äntå lijka när? Swaar, at han senaste laget fått stembningh, och eij kunnat hinna beskedh skaffa. [*fol. 37r*]

Resolutio. Jon Michellson gifwes dilation till nästa tingh at skaffa sigh fult bewijs så om 1658 åhr åhrswexst som tagne arff i Nårie, eller wara fallen betalla dhet han skäl*igen* prætenderer.

7. Jon Pederson i Sörbyn tiltalltes för dhet han intet will betalla åtta bandh korn som restera på 1689 åhrs kyrckiotijonde. Rp. at honom är i längdan mera påfördt [än han hade, nembl. siu skyhlar påfördt,] och bör icke wara mehra än 6 skylar twå bandh hwar effter han lefwereradt, och äfwen så många till kyrckioherden, som af pastoris tijondebook fins. Aff tålffmans och sexmans karfståck fins honom eij meera hafft än 6 skyhl*a*r twå bandh, det dee och betyga; altså kan han intet obligeras wijdare därtill swara.

8. Mickell Jonson i Krokum tilltalltes af lensman Oloff Jonson, fullmechtigh giordh aff kyrckioherden i Lijth, herr Elias Oldberg, på hustru Ribor, sahl. Lycke Höyes änckias wengnar i Trunheem, för 5 r.d:r 3 ort, som Hanss Halfwardson a:o 1673 med tree ahl*na*r i sprängdt kläde à 7 ½ ort borgat, och Mickell Jonson caverat före, och dhet at bewijsa opwijst ett extract af sin sahl. mans book? Swaar, at han wäll för 18 åhr sedan köpslagat medh Höyer och blifwit något skylldigh och dhetsamma åhret effter betallt, men aldrig caverat för Hanss Halfwardson, som han och icke det för nöden hade, efftersom han war bettre betrodd än han, som nembden weth betyga. Därtill med rymbde Hanss Halfwardson 1677 med dee danske till Nårje och der tree eller 4 åhr läfwat.

Resolutio. Såwida Michell Jonson alldeles [*fol. 37v*] nekar sigh caverat för Hanss Halfwardson och bewijsligit ähr at Hanss war iu så wäll betrodd som Michell, och folgt dee nårske 1677 härifrån öfwer till Nårie, och där läfwadt tree el. 4 åhr, och om han något warit skylldigh bordt och kunnat det sielff betalla; altså kan Michell Jonson intet obligeras sådant obewijsligit at betalla.

9. Peder Erson i Tullus kärade till Anders Oloffson i Sota, Peer Olson i Tullus och Peder Anderson i Backen för dhet dheras hästar förledne höst hafwa i hans frånwaru kommit i sädesåkeren, sädan dels afbett, dels förtrampat, och skadan besedt aff Erich Gunnarson i Öhne och Anders Lustigh och klåckaren Erich Olson, som æstimerat skadan wara twå tunnor korn. Respondebant, att skadan icke lärer wara så stoor. Anders Oloffson hafft der i neijgden tree hästar, Peder Anderson en dito och Peder Olson tree dito. Ifwar i Tullus hafwer och en där hafft och betyges sigh icke undandraga honom förnöija. Omsider bödz för hwar häst 1/8 tunna korn, hwarmed han war benögder och dee därom handslogos.

10. Edfast Halfwarson i Bye tillfrågades huru han kan bewijsa Rödensgården wara g*ammal* odall och skatte? Resp. att han hafde breef derom enär hemmannet köptes af Kongl. Maij:tt och chronan till ryttmestar boostelle, till h:r ryttmerstaren lefwereradt, och dem på Kongzgården sahl. gouverneuren h:r Lennart Ribbing wijst, dhem han öfwersågh och sade sig däraff [*fol. 38r*] intet kunna förstå hemmannet wara chrono och dy därom köpslagat. Item, at enär hemmannen blifwit förmedlade till ett rökemantahl, bewijstes medh wittnen at beggie warit skatte, och dhet med det öfrige lembnadt, som sagt är, till ryttmestaren, och meera föregifwer han sigh eij kunna därtill swara och hafwa att säija.

11. Corporal Michell Barck tilltaltes för dhet han förledne sommar Hel*iga* Treefaldigheetz söndagh med sitt manskap under predijkestunden marcherat till Frössön, och sålledes försummat gudztiensten? Swaar, at han af feltwebelen Daniel Grijp hade ordre wara i godh tijdh hoos capitenleutenanten Treffenberg i Öhne middagztijden, och hans qwarteer är fiärran därifrån, och dy om lögerdagz affton med dhet manskap han kunde få tillhopa, ifrå Krokum dragit siöwägen, och middagztijden effter ordre sig inställt, och några som bijwistadt gudztiensten här i Röden kommit seent och hotades med påhlen. Capitenleut:n berättar at så war befalt, dhet lijffcompagnies och Ulfsparrens skulle om söndagen middagztijden samblas i Öne, och där skulle h:r Samuel Alstadius hålla predijkan, som dåch intet kommit. Corporalens wärdh Oloff Jonson i Krokzgården berättar, corporalen wid sollennes nedergångh om lögerdagen begifwit sigh till Frössön och några karlar med sig hafft. Michell Jonson i Krokum, at några dragoner om lögerdagz affton woro hoos sigh och något drucko, och corporalen medafftons tijdh hafft dhem därifrå, och wid solennes opgångh kommit och begärt båten till läns åth Frössöhn och tagit feriemannens. D*omin*us pastor Gestrinius, at somblige woro her i Rödens kyrckia och somb*lige* [*fol. 38v*] spargerades [*ryktesvis*] gått nedre wägen

kyrckian förbij. Hemmingh Erson i Krogzgården bewittnar dhet corporalen i mörckningen begifwit sigh ifrå sitt quarteer.

Såsom intygat och bewijst är, dhet corporalen Michell Barck hafwer medh så mycket manskap som han fått tillhopa, natten emoth Hel*iga* Treefaldigheetz söndagh 1690 begifwit sigh ifrå sitt quarteer i Krokum åth Frössön och h:r capitenleut:ns bostelle, at samblas medh hela compagnie effter ordre, och några af hans corporalskap bijwistat gudztiensten här i Röden, och han deth göra kunnat på Frössön; altså kan rätten intet finna honom, som effter ordre läfwat, i dhet måhlet wara straffwerdigh, men skulle någon elliest försummat gudztiensten och blifwer oppenbar och öfwertygat, skall lagligen näfssas.

12. Nills Halfwardson i Stackrijs i Sunne sochn genom lensman Alexander Pållach angaff hurusom hans hustrus Kerstin Persdotters förra man Nills Pederson gått soldath för fadrens hemman i Ösa och i Tydsklandh dödh blefwen, och een son i lijfwet hafwer, och inghen arff på sin faders wengnar, huarken löst eller fast, bekommit, opwijsandes ett hans breef daterat Wissmar d. 28 martij 1675, huaruti han skrifwer sina bröder Jon och Jöns wara sigh skyldige 21 r.d:r, och sin hustru dem opdrager till sitt uppehälle. Huartill swarades at allt gick och togz i faderens gäldh, och både löst och fast rächte icke till gäldens betallningh, opwijsandes en byteslängd, 1669 oprättat, lydandes at dheras fader Peder Erichson war så mycket skyldigh at ägendomen eij kunde därtill förslå, warandes löösöhrerne i dödt och qwickt [*dött och levande*] wärderade för 18 r.d:r 3 ort [*fol. 39r*] och tilslagne sönnerne Jon och Jöns som gälden skulle betalla, som in alles war 139 r.d:r 23 shl., hwaraff Jon Pederson effter opsatz skulle betalla 77 r.d:r 2 ort 25 shl. och Jöns Pederson 77 r.d:r 15 sk., hwilket är besannadt med underskrefnes nambn och bomerken, nembl. Carl Carlson i Ösa, Jacob Olson i Tängn och Oloff Jonson i Röste, williandes och kunnandes intet meera betalla, och måtte dee 21 r.d:r wara af hans knechterotepenningar, härflutne om något war at prætendera, warandes twenne gårdar och hemman à 3 ¼ tunl:d som Jon och Jöns medh stoor möda och fattigdom uppehållit, och aldrigh tagit den mödan på sigh, om icke för modrens skuldh, som dee måst till dödedagar gifwa förrådh, och hafwer Nills hafft något fodra på dhet gambla, så har fuller dhet giort enär han war hemma i tree åhr, och allenast en ko som faderen skulle sällia, till hans uthrustningh förra gången fordrat, och des wärde fått. Jon och Peder, at där kunnigt warit, brodren hafft något på knechteståndet fodra, så hafwer den fodran såwell som andras blifwit opfördh, at göras betallt af dhet fasta.

Enhälligt votum till fölliande doom.

Såsom effter faderens Peder Ersons dödelige afgångh ett byte a:o 1669 af tillförordnade män fins wara giordt, och löösörerne i dödt och qwickt wärderade för 18 r.d:r 3 ort och lembnade till sönnerne Jon och Jöns Pedersönner, som gårdarne skulle besittia, till gäldens afbetallningh, och sedan är een specification på creditorernes fordringar opsatt och underskrifwen at hela skulden warit 154 r.d:r 3 ort och 6 sk. och beggie hemmannen af 6 ½ tunland eij så mycket [*fol. 39v*] wärde. Och där brodren Nills Pederson hafft på sin knechtelega i fadrens tijdh mehra at fodra än een ko, så hade han widh hem[m]awarande såwäll dhet fordrat och fått som kohn. Och såsom all gäldh bör af oskipto betallas och förr eij arfwas, effter 22 cap. Erfdabalcken L.L., och Peder Ersons ägendom, så löst som fast, är gången till gäldens betallningh, så är want penningar taga där inga äre, som bem:te capitell tallar, hwaraf föllier att Nills Pedersons barn och arfwa ingen prætension hafwa effter faderfadren Peder Erson.

13. Lensman Oloff Jonson, effter ryttmestarens Mag*nus* Gab*riel* Willenssens commission, angaf hoos Jon Michelson i Krokum wara för 5 el. 6 weckor för sidstledne juhl funnit een liten rulla norsk tobaak, och däraf war behållit ett skålpund, men af rullan syntes warit till twå skålp*un*d och nyligen aftagit, begärandes at Jon Michelson må förklara sig däröfwer. Rp. att han några weckor för juhl fått litet sänningzgodz ifrå Mårten Lorentz hustru i Trun[d]heem,

såsom litet löök, en flaska ögnwatn och ett skålp:d pressat tobaak, emoth dhet han sändt dijth något smådt her ifrå Jemptellandh, och wid dhet rustmestaren Johan Bergklyfft skulle köpa en kyller, war fureren Chrestopher Ösell medh honom i föllie och wille köpa någon fogell, och Jon Michelson skulle wäxla een hans sex dalers plåth, och fureren begärt köpa litet tobak och Jon swarat sig intet tobaak hafwa at sällia, då Ösel bedt honom gifwa sigh litet tobaak, för dhet han skulle få wexla sexdahlers plåten, och altså fått till 1/4 aln, och widh [*fol. 40r*] deth samma kom ryttmestaren in och sågh tobaket wara nårskt och begärte rullan, den Jon utur een skinpungh tagit och wijst fram, säijandes sigh fått deth och litet annat till sänningzgodz ifrå Nårie, och ryttmest:n låtit dhet upwäga, och togh bort löken, bedyrandes sigh icke begärt tobaket, utan som sagdt är dhet bekommit, och icke een pijpa däraf såldt, utan litet brukat deraf för tandwärk. Fureren Ösell och corporalen Erich Wittingh betyga så i sin närwaru wara passerat, och at rustmestaren köpte samma gångh kyllern. Jon Michelson befarar ryttmestaren blifwa ondh för dhet han sålde kyllern till rustmestaren, som skulle lända ryttarne till præjuditze, och des utan sigh nepligen angifwidt. Jon Michellson berättar sig ett knyte förseglat medh sin soneson Oloff Erson fått, och nu är han reest till Kopparberget. Actor, at ryttmestaren præsumerat dhet wara köpt och icke sänningzgodz, efftersom det eij skall stådt nembdt i Mårten Lorentz breef? Swaar, at dhet icke war hans utan hennes beställninghar som om sådant lapperie intet plägar skrifwa, williandes skaffa bewijs ifrå Nårie at tobaket intet war begärt och beställt, och den som deth medh dhet andra hijtfördt icke kunnat wetta däraf.

Ehuruwell Kongl. Maij:ts nådigste placat de anno 1687 förbiuder all jnfördzel af tobaak förutan blader till spinnerie, och hoos Jon Michellson är funnit ett skålpund nårskt toback som han intet hållit dölt heller såldt något deraff, utan föregifwit dhet wara sänningzgodz med något annat smått ifrån Mårten Lorentz hustru i Trundheem, williandes skaffa säkert [*fol. 40v*] bewijs at han tobaket intet begärt; altså är dhet considererat och funnit skälligt at förunna honom dilation dermedh till näste tingh, då Oloff Erson, som dhet heembracht, skall och lagligen därom examineras och förhöras.

14. Auditeuren Peder Hiort opwijste Erich Larsons i Häste suppliqué till gen*eral*maioren och gouverneuren h:r Otto Vellingk hurusom ~~han~~ a:o 1664 skall wara een afsagdh doom öfwer några ägor emellan lensmansgårdhen Häste å den ena, och Erich Larsons och Oloff Pedersons ib:m, som skatte äre, å den andra, och een dehl Rödensgården tillhörigt, som bijfogade dombs afskrifft uthwijser. Och såsom ryttmestaren för dhes bostelle Rödensgården lagligen sökt och fått tilbaka den slått som Rödensgården i samma skogh tillhörer, såsom dhet af uhrminnes tijder därtill lydt, anhållandes at niuta samma rätt som ryttmestaren, hwarpå är resolverat d. 24 april 1690 at auditeuren bör antaga och lagligen uthföra supplicantens prætension at återwinna abalienerade ägor ifrå rustningzhemmannet. Hwaremoth befalningzman Jacob Graan exciperade sållunda, at den saken lärer näppeligen denne gången företagas, emedan som lensman icke är fullmyndigh allena agera om Kongl. Maij:ts och chronones lensmanshemman, och befallningzman icke därom warit communicerat, som kunnat göra sigh kunnigh om des sammanhangh, och dy begärer upskåf i saken. Lensman berättar sig sidstledne söndagh aff Nills Bengdtson i Wijke fått budh aff häradzhöfdingen at auditeuren begärt stembningh på sigh (som seent war) och dy intet kunnat conferera [*fol. 41r*] medh befallningzman därom, hafwandes fördenskuldh intet medh sigh 1664 åhrs synedoom in originali, och som han hördt, skall Erich Larsons styffader Måns Jönson a:o 1673 tillängnat sigh dee ägor ifrå lensmansgården som han nu prætenderer, och dy derföre plichtat med sina 40 mark och måst afstå tilgrepne ägor, som alt sedan under lensmansgården warit possiderade och häfdade, hwartill Erich Larson beiakade, berättandes at lensman Anders Arfwedson i sin tijdh cederat samma ägor till Måns Jönson, som skulle han kunna see och förstå at dee intet kunde höra under lensmansgården. Men enär Anders Olson Drake bleff effter honom lensman, därpå klandrat och wunnit tilbaka, som sagt är, hafwandes intet domen. Lensman tilspordes om han den

ibland bekombne skriffter chrone och länsmansgården tilhörige hafwer, hwartill han nekar. Judex [*domaren*] påminner sigh at 1673 åhrs protocoll intet fins i häradzlistan, utan som berättat är, 1677 tillijka medh 1671 och till 1676 inclusive wara kombne i fijendens händer.

Nembdens enhälleliga voterande.

Såssom all action 1mo besynnerl*igen* i jordeträthor bör medelst laga citation begynnas, som in hoc casu intet pröfwas wara skiedt och sålledes hafwer lensman Oloff Jonson 2do intet kunnat huxa sig om [*fundera över*] och sökia befallningzmans assistence därutinnan. Och efftersom deth intet är skedt heller honom communicerat wordet, så hafwer befallningzman 3tio exciperat deremoth, at saken icke må ageras och till [*fol. 41v*] dombs afhielpas förr än han effter ämbetes plicht får vigillera [*bevaka*] och göra sigh kunnigh om chrone- och lensmans-hemmannetz rätt i deth målet. Hwilcket i noga betänckiande är tagit, tillijka medh dhet, att actoris Erich Larsons styffader Måns Jönson hafwer inkrächtat och sigh tillängnat, under lensmans Anders Arfwedsons tijdh, den slått som nu twistas om, och a:o 1673 derföre af lensman Anders Olson Drake lagfördh, och han för wåldzwärckan bött och måst afstå tilgrepne slått och ägor, hwilcka alt sedan oqwalde warit under chrone- och lensmans-hemmannet possiderade och häfdade, hwilcket Erich Larson tillstår. Och såsom 1673 åhrs påberopade doom icke fins extraderat wara och deth åhretz protocoll i sidsta feijgde förkommit, som dåch nödigt är till oplyssning i saken, och at icke doom må göras på doom i samma saak för samma rätt, emoth lagh, så är skälligt funnit så derföre som för ofwannembde lag lijkmätige giorde exceptioner, intet wijdare saken handtera förr än besagde 1673 åhrs doom kan skaffas och opwijsas.

15. Jonas Kuth lagstembd at swara för tree åhrs byggnadh på chrone länsmansgården Häste och icke comparerat, dy effter 33 cap. Tingmålabalcken plichtar med sina 3 m:k.

16. Hustru Märit på Frössö kyrckiobordh lagstembdt Nills Önnesson i Sehm för jorde-penningar, och sigh icke instellt eller wijst laga förfall, dy saker till sina tree marck.

17. Anhängige saak om Erich Larsons och Jon Knuthzsons [*fol. 42r*] slagzmåhl sidstledne annandagh pingest å höstetinget företogz, och till föllie deraf aflade dragon Carl Bergh och Jon Olson i By sin wittnesedh och bekände, nembl.

Carl Bergh, att han om pingestdagen gått till lensman och köpt sigh math, och blifwit qwaar om natten, och allenast weth berätta, sedan lensman war gången till Näskåttz kyrckia, kom en pijga in i stugun och bedt sig gå uth at tahla med Jon Knuthzson, deth han giorde, och han sittiande på sin häst bedit honom låta sigh få jackan som han lembnadt, dhet han effter-kom, och gått dermed in och lagt sigh, efftersom han något opasslig war, och strax derpå kom Erich Larsons legopoike löpande och begärte dhet han wille komma uth och skillia Jöns Månson och Jon Knuthzson åth, och kommande uth, höllo dee hwar annan i håret, och han skillde dhem ifrå hwar annan, seendes deth sadellen på Jon Knuthzsons häst lågh under buken och hästen war löös. Jöns folgt strax in och Jon effter, och icke tallt eller ordkastas, och Jon allenast litet töfwadt och gått sina färde, warandes något druckne.

Jon Oloffson, att han han om morgonen gått in i länsmansgården undan en regnskuur, och sedt Jöns Månson och Jon Knuthzson hålla hwar annan i håret, och han dhem åthskildt, dermed Jon stött till Erich Larson och slagit baak i nacken, och Erich sagt at Jon war lijkawell een skällm, och Jöns Månson altså fattadt i Jon Knuthzson å nyo och litet hårdragit, warandes alla tree druckne, och Jon först öfwergifwit, och dermedh denne begifwit sigh till kyrckian i föllie medh lensman och Jon Knuthzson, som först wille wända widh grangården, men afråddes af dem han hafft i sällskapet, men så snart han kom på [*fol. 42v*] allmenwägen wändt tilbaka och rijdit till länsmansgården igen.

Erich Larson tillspordes huru han kan bewijsa Jon Knuthzson wara skälm, som han uthropat honom före? Resp. at han i dryckenskap snart kan komma at säija något som icke så

just kan bewijsas, och weth intet annat med honom än deth han haar rymbdt ifrå Nårie hijt för horerij skuldh och, som sagt är, skall han hafft därtill sex st:n horungar.

Nembden heemskötz saken och voterade at dee böre plichta såsom dee som slagit å en annan dagh och icke pingest, af skähl at i deras kyrckia ingen gudztienst höltz etz.

Aff hålldne ransakningar befinnes at Erich Larson i Häste, Jöns Månson i Gräffte och Jon Knuthzson i Öfwergårdh hafwa medelst fyllerij och dryckenskap icke allenast håårdragit och slagitz annandagz pingest morgon, utan och försummat gudztiensten som då förrättades i Näskått och icke i Röden. Altså finnes skälligdt at Jöns Månson och Jon Knuthzson, som i förstufwan håårdragitz, skohla plichta med hwar sina tree mark, effter 13 cap. Såram. med willia L.L. Sedan böter Jon Knuthzson för dhet han slagit Erich Larson i hufwudet medh handan effter bem:te capitels innehåldh tree m:k, och Erich Larson för dhet han kallat Jon Knuthzson skelm plichtar effter 20 cap. Tingmålabalcken med sina fyratijo mark. Sidst böra alla tree för sabbatzbrått och gudztienstens försummellse böta hwar sina tree m:k.

18. Simon Gunnarsson i Tullus beswärade sigh öfwer dragon Jon Långh i så måtto at han haar stadt i sin tienst hans dåtter Karin, som några åhr tient [*fol. 43r*] hoos Nills j Wajmohn, och hon tagit legopenningen, och faderen dhet oachtadt tagit henne heem till sigh och bortstadt sin förr hafde dåtter till Erich Larson i Häste, begärandes sitt laghstadde hion? Resp. at han må wara rådande om sit barn, och efftersom actor honom intet derom tillfrågat, hafwer han henne heemtagit och bårtsatt sin förr hemma hafde dåtter. Simon, at han frågat Karins huusbondzfolck om han skulle blij qwaar, och dee nekat, tillijka med pijgan, och hon sagt sigh icke willia gå heem at tiena, och hon lijkawell måst, effter fadren undsagt henne slå och med hugg och slag heemdrifwa, då Jon sade med ijfrigt modh at han lögh.

Parterne förlijktes sins emellan sålledes at Jon skall betala stembningzpenningarne och skära åth Simon twå mählingar åker åth sommaren, hwarmed rätten låter förblifwa. Men för dhet Jon sagt för sittiande rätt, dhet Simon lögh enär han talt om hans dåtter, plichtar han effter 43 cap. Tingmålabalcken med sina tolff öre.

19. Nembdeman Erich Gunnarson i Öhne insinuerade sine syskons köpebreef på des nu åboende hemman af 4 tunl:d, daterat Näskått och Öhne den 15 februarij 1691 medh underskrefne wittnen, hwilcket hemman han inbördat medh 137 dahl. 16 öre s:rm:t. Dher uti hans broders dehl är insluten, som belöper sigh till 37 d:r 10 öre 16 p:g:r s:rm:t, hafwandes bördemännen eller syskonen niuttit sin proportional rättigheet, som skrifften utförl*igen* dicterer, och nu opbiudes deth förste gången oklandrat, dåch hafwer Erich Gunnarson inlöst ett [*fol. 43v*] myrängie, Reenmyran ben:d, för 17 dahl. 16 öre s:rm:t, som i hemmansköpet och inlösn inberächnas.

20. Comminister h:r Bengt Sylvin insinuerade sahl. comministri h:r Anders Rialini änkias, hustru Anna Sophia von Tissenhausens, gifne skrifft, daterat Åhs kyrckiobordh den 10 februarij 1691, innehållandes at hon fullmechtigat h:r Bengt at upbära och till sigh anamma den dehl som Hans Kongl. Maij:tt och högwördige herr biskopen till hennes lijfs oppehälle allernådigst förundt hafwer, hwar emoth han henne rättel*igen* och wähl skall syta och underhålla och ährligen till jorden befordra och deth oklandrat tillijka med des löösören för hennes arfwingar, effter hon dem meera gifwit och sändt haf*we*r och liten eller mindre arff upburit.

21. Erich Larson i Lansom præsenterade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft på sin swärfaders hemman i Lansom, sålledes 1. Aff sin swåger Peder Aaronson des hustrus arfspart för 22 d:r 16 öre s:rm:t; 2do. Oloff Jonsons hustrus dito för 22 d:r 16 öre; 3^{tio}. Sin egen hustrus arfsrätt därutj; och den 4de systran är gifft i Hamborgh och owist om hon läfwer, dåch

reserveres hennes anpart i hemmannet, warandes sidsta opbudet oklandrat skedt den 28 septembris 1688, icke heller till datum; dy bewilliades der å dom och fastebreef.

Ting 12, 13, 14 och 15 oktober 1691

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:14, fol. 160v – 178r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3480, fol. 134v – 148v, RA.

Anno 1691 d. 12, 13, 14 och 15 october höltz laga tingh med Rödens tingelag. Præsente prætore och desse såtho i nämbden.

Erich Gunnarson i Öne	Erich Olson i Träthgiähl
Oloff Anderson i Wijke	Jon Oloffson i Dwärsätt
Gunmund Enarson i Sillie	Jon Olson i Smedzåsen
Lars Jonson i Kiälen	Oloff Jonson i Röste
Peer Aronson i Giärde	Edfast Jonson i Gräffte
Erich Jonson i Säther	Håkan Enarson i Storgården

1. Dato aflade Håkan Enarson sin nembdemans eedh.

2. Kongl. Maij:ts tobacksplacat de a:o 1687 uplästes.

3. Inga förmedlade hemman äre så cultiverade att dee kunna antaga twenne rökar som tillförenne warit. [*fol. 161r*]

4. Erich Oloffson i Faxenälden kärade till sin syster hustru Sara Olofsdotter för dhet hon skall skylt sigh sidsta storböndagen innewarande åhr för roftyf, hwartill han oskyldigh sigh håller, utan odensdagz affton näst tillförenne warit effter ett lass höö och kört sin roftegh förbij, och dy hemptet några rofwor och lagt upp i skrinnan, dem han lade i bodan, där höö lades. Rp. at dee boo beggie i een gård och iempte hwarannan hade sina roftegar, och enär hon om storböndagz affton sände sin gåsse Olof Nillson, om sina 11 åhr, i bodan eller låfftet ett ährende, och då han kommit tilbaka sagt sigh finna rofwor gömbde i höet, och dermed gått dijth och funnit till 32 stycken rofwor med höö omlagde, liggiande i höet, dhem hon ärnat låta liggia qwar öfwer böndagen. Men på deth dee icke skulle bårttagas och undan döllias, dem tagit dädan och lagdt på brohn, hwarifrån Erich dem tagit, oachtadt at hon begärt det dee skulle wara orörde till des gode män kunde komma och dem besee, emedan som på sin och hans rofwor stor åtskildnadt war medelst särskildt fröslagh, deth han intet achtade, och då männen kommo och rofworna effterfrågades woro dee bårta. Actor, at dee woro skahlade och at hon intet sagt sigh willia sända effter män, dem at besee? Swar, at intet kunde några och 30 rofwor skahlas och kokas een gångh. Erich, at dhet war hans rofwor och blefwe opkokade. Jon Olson i Smedzåsen berättar sigh tillijka medh sexmans Hanss Ersons fader Erich Nillsson blifwa dijtkallat och hörde hustru Sara hålla [*fol. 161v*] sin broder hafwa stullit rofworne af sin tegh, och roffskalen, som wore hwijta och blå, iembfört medh begges roflandh och funnit sådanne wara på Erichs [rooflandh] och eij på Saras, som woro guhla, och intet annat förstodh än skahlen wara aff Erichs rofwor. Hustro Sara föregaff dem eij måtte framwijst skahlen af dee twistige rofwor, och at dee framwijste woro wissnade, hwartill Jon Olson nekar. Hanss Erson, effter sin g*amle* faders tahl, at rofskahlen warit hwijta, gula och blå, och at Erichs rofwor i landet wore mäst blå, och i hennes mäst hwijtgula och allenast några blå. Erich nekar sig swept höö kring om rofworne, och hustro Sara säger gåssen, som är deras broderson, kan

deth wittna. Och för det hon tagit rofworne blifwit slagen för mundh at blodh runnit. Erich bekänner sig medelst hennes elacka och otijdige mundh slagit henne för mundh. Gåssen Olof Nillson berättar sigh blifwa befallt at söka effter een höna, och gått uti een dörlöös höbod, och wid deth han på knä gått på höet kändt där under wara hårdt, och dy sedt däreffter, och funnit på södra sijdan om döran rofwor liggiandes neder i höö, det han för sin modersyster och matmoder sagt, och hon dijt gått och dem funnit, och eij annat kunnat see än höö war snärt och swept om dem. Han på tillfrågan swarade at Erichz heemförde höö war tagit nord på högen, som intyges wara af smått slagh, och eij kunnat swepas om så många rofwor, då han omsijder sade rofworne liggia lösa i höet, och huusbonden Nills Jonson bedt honom säija [*fol. 162r*] at rofworne wore omswepte. Sedan, at Erich tog rofworne på broen emoth hennes willia, som war at dee skulle liggia orörde till des gode män dagen effter kunde dem besee.

Såsom Erich Olsson hafwer undanstuckit optagne rofwor i hans bod neder i höö lagde, och icke låtit liggia i förwaar till des gode män kunnat dagen effter dem besee och iemföra medh parternes roofslagh och art på deras roftegar; altså, i anledningh af 18 cap. Byggningab. och 25 i Tyfmålab. L.L., skall Erich Oloffson sielff tredie befria sigh icke bemelte rofwor af sin swågers Nills Jonsons rofland tagit. Uti hwilcket anseende och bem:te 25 capitels innehåld ophöres med dömmande om slagzmålet till des Erich Olsson fullgiordt wäriomålseden.

5. Corporal Michell Barck beswärade sigh öfwer Erich Larson i Faxenälden för deth han skall uthropat sigh för tyf? Resp. at han eij sagt honom stullit, utan effter sina cammeraters tahl på sidstledne Gregori marcknad, enär han war gången ifrå sitt lass som war tillsnördt, hafwer corporalen dijth warit, lasset opsnört och uthtagit ett *pund* små saijn, hwilcket cammeraterne blifwit warse, och dy frågat honom hwad han skulle med fisken, och fått till swaar, det han wille den wijsa sin hustru om hon wille deth köpa, och dee tagit fisken af honom och lagt på lasset. Ivar Person i Kingsta berättar sigh komma gående på platzen till Erich Larsons fiskskrinda, som war med en barkat hudh öfwerkastadt, och blef seende at corporalen tagit där ett *pund* eller knippa med små saijn, och Erich war icke wid slädan, och dy ropat effter corporalen, och han strax [*fol. 162v*] kommit tilbaka medh fisken och sade sig ärnat willia wijsa sin hustru at köpat, och dermedh lembnat på slädan igen.

Hanss Erson i Faxenälden berättar sigh komma gående och see corporalen bära een knippa fisk, som Iwar sade honom af Erich Larsons lass tagit, och dy ropat effter honom och han kommit strax tilbaka och sagt sigh töfwat effter Erich Larson och bedit honom wäga up fisken. Men Erich war icke till slädan kommen och corporalen gått sina färdhe, sedan han fått hugg af Mårten Oloffson i Tullus. Mårten, at han sågh corporalen bära fisken till Erich Larsons släda tilbaka. Corporalen berättar sigh icke i ondh meningh fisken tagit, och om så icke warit, effter deras roop dermed intet gått tilbaka godwilliogt, tänckiandes Erich Larson wara till skrindan kommen, beropandes sigh på sitt ährlige förhållande. Corporalen tillspordes om han tallte med någon som hade sin släda widh Erich Larsons, och begärte taga fisken at wijsa sin hustru? Swarade neij, och sade sig wara något drucken och eij kan wäll minnas. Ifuar, at han kände corporalen och såg honom tagat och dy ropat, och at han eij undkomma kunnat, efftersom deth skedde andra marcknadzdagen, och intet mycket folck tilstädes war.

Ehuruwell corporal Michell Barck är befunnen hafwa sidst förledne Gregori marcknadt utur Erich Larsons släda i Faxenällden uti hans frånwaru olåfwandes tagit ett *pund* små saijn, och enär han blifwit effterropat deth burit tillbaka, och han icke fins medh sådant förr wara beslagen, så lembnas hans saak och förseende däruthj, till underdånigst föllie af K*ong*l. Maij:tts nådigste resol*ution* de a:o 1686, under låfl. regementzrättens wijdare optagande och afdömmande. [*fol. 163r*]

6. Peder Oloffson i Hufwelswijk beswärade sigh öfwer dragon Samuel Biörman för dhet han 4 eller 5 åhr sedan såldt sig een bägare som icke är af godt sölfwer, utan förblandhat och

dåch satt sin stempel derpå, hwarmedh han icke kan wara nögder. Hwartill swarades at han sållde honom först een bägare, rundh i båtn, för 2 r.d:r specie, och han sedan begärte en medh twär och släth båtn, och fått till swars at han ägde intet reent sölfwer, men om han wille hafwa een af danske penningar, kunde deth skee, hwartill Peder skall beiakat, och han altså giordt den twistige, som wäger 4 ¼ lodh, och ändåch den senare wägde meera, så gafs lijkawell icke fleera penningar, efftersom sölfret icke war reent, utan allenast twå kannor ööl. Peder Olson nekar alldeles sigh sagt at willia hafwa bägaren af danskt mynt, och at hans hustru gifwit honom 6 m:k kopp.m:t och den förra bägaren wäger 4 lodh. Men Samuell säger sigh icke fått meera än twå k:r ööl och förra bägaren, hwilcken Erich Jonson i Säter sedan köpt för tolf dahl. k:rm:ts wärde. Samuel föregifwer sigh aldrigh smidt förr förmängdt sölfwer, och begärer blifwa onäfst för detta, föregifwandes sig arbetadt i Ståckholms wärkstäder caroliner och annorstädes, och ingen kunnat åtalla. Den förra bägaren fins icke alldeles till probet wara eenligh med kong Carls den 9:de 6 m*ark*[?] swensk dahl. som räknas för 13 lödiger och hålla swenskt sölfwerprob, men dåch icke klandrat och påtallt.

Enhälligt votum.

Såsom dragon Samuel Biörnman befinnes hafwa såldt en bägare af förblandat och falskt sölf*we*r [*fol. 163v*] till wicht af 4 ¼ lodh till Peder Olsson i Hufwelswijken, som han sielff tillstår, men föregifwer dhet wara skiedt med hans sambtyckio, som han eij gitter bewijsa, och lijkawäll slagit sin stempell därpå; altså finner rätten skälligt att döma honom Samuel Biörman effter 2:de cap. Köpmåhlab. L.L. och des 1 § at igentaga sin flärdh och oskära sölfwer, och gifwa Peder Oloffson handfångne 2 r.d:r specie tilbaka, och böta derföre 40 marck.

7. Comminister herr Bengt Sylvin angaf Anders Halfwarson i Aspåås kyrckiobordh hafwa 1689 om sommaren å en söndagh sedan Kongl. kyrckiolagen om gudztienstens flitige opwachtande war upläsen, skuffat kyrckwachtaren Lars Jonson i Näset, och i otijdh gått utur kyrckian? Swaar, at han icke skuffat Lars Jonson, som stodh i bänken bakom döran, och badh honom töfwa, och han begärt gå, emedan som wellsignellsen war läsen, warandes Lars hwarken stembd eller tillstädes; dy beroor saken till nästa tingh.

8. Anders Halfwarsson beskyltes och hafwa sin swährmoder hustro Anna Ersdotter i Aspåås kyrckby tagit i näsan och spåttadt i ansichtet, hwartill han nekar, och hustro Anna icke tillstädes. Pastor herr Peder Gestrinius säger sigh hördt dem illa förlijkas och förmant Anders Halfwardson achta sigh och läfwa wackert. Herr Bengt, at Anders slagit tålfman Edfast i Gräffte enär han honom därom påmint, som skedt i Stehn Oloffsons gårdh i Reen, hwartill och nekas.

Resolutio. Saken måste hwijla [*fol. 164r*] till des hustro Anna, som rätta åklagaren är, tillijka medh Stehn i Rehn komma tillstädes.

9. Herr Bengt Sylvin beswärade sigh öfwer Oloff Jönson i Nygården och Anders Halfwarson på kyrckiobordet för det dee skolla hafwa Dom. 9 Trinitatis [*nionde söndagen efter Trefaldighet*], uti ett barnsööl hoos Oloff Månsson i Gräffte giordt stort oliudh och mant prästen uth, af dhet tillfelle at dee i fyllerije mycket rambladt och ropat, at prästen med dee förnembste gästerne intet fingo roo, och derföre blef Oloff af prästen förmant at wara stilla och i roo, då han uthmant prästen at slåes med sigh, hoppandes deth icke wara tillåteligit. Resp. at han warit så drucken at han intet mins till något, och intet kan wara at han honom uthmant, och bedit om förlåthelse, hwarmed h:r Bengt säger sig wara nögd å sin sijda, allenast han blefwe förmant tillijka med andra läfwa roligen. Anders Halfwardson angafs, i synnerheet under Olofs ramblande, sagt prästen intet stort utom kyrckian hafwa at beställa. Edfast i Gräffte, som tillstädes warit, berättar at Oloff och flera bulradt och dragit fingerkrook, och herr Bengt bedit dem hålla liudh, som litet achtades, och dermed har han [Edfast] gått uth, och

enär han kommit in, sedt h:r Bengt hålla Oloff i håret, hwartill h:r Bengt nekar. Oloff säger sig wara så drucken at han intet kan därtill minnas. Oloff Månson, som deras wärdh war, kallade h:r Bengt till wittne, som berättade [att] Oloff Jönson med fleere talla högt, och herr [*fol.164v*] Bengt bedit honom talla sachta och icke bullra, och Oloff swarat sigh och må få talla. Dermed stegh prästen upp och gaf sig litet närmare till andra bordet där Oloff såth, warandes borden sijdlånges widh hwar andra, och slogh effter Oloff, och han swarat sigh icke kunna slå emoth inne, men om han blijr slagen ute, så tager han emoth, warandes Oloff Jönson uthe så längie herr Bengt gick sin wägh. Tohmas Peerson i Giähle war och tillstädes. Hwar emoth herr Bengt exciperade och nekade till [dheras] giorde relation, i synnerheet at han skall håårrifwit drängen Oloff Jönson, begärandes dilation till nästa tingh saken wijdare uthföra.

10. Östen Håkonsson i Lunn framkallades at fulgöra sin wäriomåhls edh, sig icke wållande warit at Jon Michelsons häst uti sitt ängh omkommen är, föregifwandes sig alldeles wara därtill oskyldigh, och hafwa sine laghgiärdzmän tillstädes, nembl. Oloff Jonson i Krogzgården, Hemmingh Erson ib:m, Nills Jonson i Lunsiön, Lars Pederson ib:m och dragon Lars Månson Segerbergh, för hwilcka eden förelästes, och dee sade sigh den kunna tryggel*igen* göra. Och altså aflade Östen Håkonson sin edh å book at han ingen ordsaak är at Jon Michelsons häst omkom och störte. Lagmännen sammaledes, at dee af den wettskap dee af saken hafwa, och med honom hafde bekantskap, troo honom däruthj oskyldig wara, hwarmed dhet och blifwer. [*fol. 165r*]

11. Jacob Jöranson itererade sin fodran af Stehn Oloffson i Rehn, nembl. 11 dahl. s:rm:t, som å sidsta tinget studzsade däraf at Stehn beropade sigh på wittnen, som hört och sedt bemelte 11 d:r wara betallte, och hustro Angnes därtill eij kunnat neka. Resp. at Johan Zachrieson Flygare är nu här, som kan betyga peningarne wara betallte, men Erich Påhlson i Kingsta, sedermera dödh blefwen, protesterandes emoth Jacob Jöranson, at han sin hustru icke hijt hafft, som kan betyga sin förra man penningarne handfått. Johan Flygare berättar sigh kunna med trygdt sambwette betyga sigh see Lars Sall[o]monson på Gregori marcknadh 1683 få penningar af Stehn och tackat honom för godh betallning, och sade dem emel*lan* war richtigt, och låfwat wijdare medh honom handla, och icke medh Erich Jonson i Säter meera. Actor begärt at saken må opskiutas till Lijttz tingh, där Johan Flygare boor och hans hustru stadder är och attest kan skaffas at Lars Sallomonson intet war 1683 på Gregori marcknadh, hwarmed Steen war tillfredz, och dy blijr deth därmedh.

12. Corporal Erich Hwittingh angaff Nills Jonson i Kiänåsen förledne höst fördt in något orächnat korn af åkeren, och dy intet tillijka medh tålf- och sexman rächnat? Resp. at han om een söndagh begärt räknarena och dee låfwat komma, och han bidat effter dem till odensdagen, men ingen kommit, och dy om morgonen gått till tålfman Erich Olson i Träthgiähl [*fol. 165v*] att få honom at räkna tijonden, som intet war hemma, och efftersom rängn syntes komma, nödgades han förmå sin granne Önde Larson kornet rächna, och han infördt 34 skyhlar, och war ärnat föhra meera om regn icke kommit. Erich Olson bekänner deth Nills Jonson om söndagen begärt räknare, efftersom han tijdigt skurit, och sändt budh om måndagzmorgon till sexman Pedher Olsson i Dille, och han till corporalen, och då afftaltes gå åstadh om torssdagen, som eij skedde för då fallande regn, utan om fredagen. Önde Larson säger sig såsom nödgat blifwa öfwertallt at räkna hans korn emedan som owädret satte till och kornet war tårt, kunnandes med eedh betyga sig rätt räcknat. Nills Jonson beskyltes hafwa sådt litet i Granbo hoos Peder Anderson på lått, och sin dehl äfwen oräknadt infördt. Rp. at det skedde samma dagen med 9 skyhlar af ordsaak att owäder syntes komma, som deth om afftonen kom, och corporalen sedt dem förr, deth corporalen sagt för Erich Oloffson, emedan som han hulpit Peer Andersons änckia skära, hwartill han icke kan neka.

Alldenstund Nills Jonson hafwer kallat till sigh tijonderäknare, och dee å tredie dagen icke kommit, fast än han ånyo dem begärt medelst tilstundande owäder och regn, och i nödfall förmådt sin granne Önde Larson sädan rächna, det han giordt, och will medh edh hålla sig rächnat rätt; altså finner rätten honom i deth måhl intet straffwärdigh. Och i lijka måtto öfwersees denne gången medh Nills Jonson för 9 skylar [*fol. 166r*] införde korn i Granbo, emedan som corporalen kan icke neka sigh den förr besedt. Dåch warnas han och andra intet korn orächnadt, utan i högsta nödhfall införa, widh laga böther tillgörande, och tijonderäknarne måste icke försumma sigh, at allmogen däraf tager skada.

13. Hustru Gunnilla Jonsdotter i Lijen kärade till Nills Flinck i Trusta för 15 dahl. s:rm:t, som återstå på ett hästeköp sidstledne juhl, hwartill Nills beiakar och säger sigh dem skyldig wara, och altså dömmes han dem utan oppehåld betalla.

14. Nills Flinck beswärade sigh öfwer hustru Gunnilla i Lijen för dhet han Kindersmässtijden sidstleden tagit een häst till köps, den han till Staffan Zegertsson i Hägre sålt för 29 d:r s:rm:t, och hustru Gunnilla genom leutenanten herr Lillieswerdhs förmående trädt i hans köp och tagit hästen och densamma uthkört och uthswäldtat och opbrutin i manckan, at han blef in martio casserat, som herr ryttmestaren attesterat d. 23 passato. Resp. at hon gärna behållit hästen om han eij blifwit på mötet casserat, och at hon honom eij uthswält, utan lagat på bästa sättet, men han eij wellat taga hull, efftersom han war illa häfftat af leeren eller sprijed, som hennes grannar skola kunna wittna. Måns Olson i Lijen berättar hästen blifwa hoos henne wäl födt och ansat, och sågh [*fol. 166v*] honom blifwa litet bättre med hull. Håkan Enarson i Storgård betyger sigh slå hästen skahl strax hustru Gunnilla fick honom, och då war han utmager, och hon hade godt höö och korn i stallen åth honom. Hustro Gunnilla, at swentienaren bröth op honom på manckan litet, och kåstade på honom fåfengt, sig till skada.

Resolutio. Emedan som intygat är at hustru Gunnilla i Lijen hafwer wäl fodrat och födt till köps tagne ryttarehäst, och honom icke till släp och swåra kiörtzlor brukat, och at hästen war uthmager enär hon den antagit, och litet bättre enär han släptes, efftersom han casserat wardt; altså kan rätten intet påläggia henne något till sälliaren wara skyldigh at gifwa.

15. Herr ryttmerstaren Magnus Gab*riel* Willenssens inlade en skrifft emoth sina grannar, bestående af föliande momenter:

1mo. Att pastor herr Peder Gestrinius må obligeras hålla hängnad effter sin lått emellan Rödensgårdens och prästegårdens ägor, som af ållder skifftadt warit, och några hagastoer och skiffteshagan till syns äre, och sedan swara för här tills giorde åwerkan.

2do. Hafwer pastor genom sina många creatur låtit uthbeta hans ängiar, och förnembl*igen* på Ladsiömyran, Bäckmyran och wäster Winterdrole, hafwandes hafft till 1mo junij all sin boskap hemma, fast än han intet äger muhlbete för dem alla till åtta daghar [*fol. 167r*] och ändåch han några unghnöth in junio bårtsändt, så äre dee dåch sidst in julio tilbaka komne, och all des gamble creatur, som äre 17 st:n koor och en stoor hoop gietter och fåhr, som eij kunnat läfwa af tårra backan, och dee hafft sitt muhlbete på Rödensgårdens ängiar och andras her i neijgden, som af bijfogat syneattest kan sees, gifwen den 9 aug. sidstledin af nembdemän Erich Jonson i Säter och Lars Jonson i Kiälen, lydandes at dee befunnit Ladsiölånghmyran wäster om broen wara öfwerallt uthbett, så at ingen lija kunde där på detta åhr bäras och brukas, som dåch består af 14 staargålff, wettandes intet hwars boskap skadan giordt, men klöfwewäg wore [war] till och ifrån myran, såwäll ifrå Trusta by som ifrå Rödens till Krokums wägh. Bäckmyran besågz ochså medh, hwarest är twå laduängh och tree staargålff, hwars 1/3 war uthbett och förtrampat, som werderades till 2 eller 3 lass skada, och fast än pastoris wallpijgor Cissla och Ingeborgh kan påbyrdas det giort, så lära dee wähl säija hwem som dem befaldt dijth drifwa, warandes kunnigt at prästegården ingen uthmarck till muhlbete

hafwer, begärandes altså något när refusion för ledne skada af pastore, Sellie och Trudsta, som hulpits åth skadan göra, som Nills [Jonson] Flinck sedt och lärer opgifwa, tillijka medh actoris pijga Ingeborgh Pedersdotter.

3tio. Sellie by och Trusta, lära eij kunna neka, medh [*fol. 167v*] sin boskap där warit och besynnerl. [Sellie] boskap, som där äre fundne utan wallhion af pastoris wallpijga Cissla Jacobsdotter. Swäntienaren Johan Rösteen och sedt dem där. Item lensman Oloff Jonson sedt Zachries hustru i Sellie och Gummundz dåtter ib:m drifwa sin boskap öfwer brohn. Drängiarne Peder Ask och Peder Swenson betyga Trusta boskap i slåttandan komma till Ladsiömyran, men inga åhr uti dee tijo han brukat gården warit så illa åwerkadt som i detta, ja, där han förr fått 14 à 16 lass nu allenast låtit hopskrapa till twå lass. Icke heller är han fredigh för Silliemans hästar, i synnerheet Mårtens 2:ne iempte Krogzgårdz på den sijdan.

4to. Hafwer Zachries Carlson i Sillie brukat muhlbethe icke allenast på Selliesijdan på Rödensgårdens afskifftat marck, som han borde tillijka medh pastore hålla hängnat, som actor för sin anpart tillbudit, men dee intet, utan stryka wäster i Rödens bylägda. Sedan haar Zachries Carllsson huggit 15 timberståckar på Rödensgårdz skogh, och fast än han blef påmint derom lijkawäll dem heemfördt.

5to. Anders Olson i Sota emot laga doom förledne höst 1690 hafft sin booskap hemma, och genom wallpoijken och dragon Anders opkastat hagan i Rödensdrolet.

6to. Prästänckian hustro Lissbetta von Hwetstorph[s] drängiar hafwa låtit hennes hästar uthbeta ett lass ängh i Hästemarkan, Rödensgården tillhörigdt, [*fol. 168r*] som lensmansdrängen Oloff Hansson kan bewittna, och effter drängiarnes tahl skall Erich Larsons häst i Häste by warit ochså der medh.

Hwar emoth pastor herr Gestrinius exciperade sigh intet kunna inlåta i någon action, efftersom det angår prästebordz ägor, såwijda ingen fullmechtigh af ven*erandi* consistorio är effter privilegierne förordnat, oansedt han förlengst derom giort ansökningh? Resp. at klagan angår icke ägorne, utan åwerckan på Rödensgårdens ägor och hängnad kringh om prästegårdzägorne som af ålder warit, som synas kan, fast än några hans antecessores dhet försummat. Hwar emoth pastor beropade sigh på gamble män som skola kunna wittna aldrigh någon skiffteshaga där warit, nembl. Oloff Jonson i Krogzgården, öfwer sina 70 åhr, berättar sig tiena något förr än landet kom under Sweriges crono hoos då warande kyrckioherde herr Anders Henrichson, och då hade han ingen mera gerdzlegård och haga än widh Nylandet, iempte ytra Rödensgården, men g*amla* hagastodh syntes warit emellan prästägorne och Rödensgårdens. Herr ryttmestaren beropade sigh på dragon Jon Långh som åbodt nedre Rödensgården, som berättar sig dee åhren slagit 2:ne gålff widh kiärnan, och ingen mera, utan warit odelt mark och skogh, och prästens tillijka med Silliebonas och Rödens boskap gått klöf om klöf. Oloff Jonson berättar at sahl. herr Anders intet slagit i sin tijdh något på Ladsiömyran, [*fol. 168v*] williandes herr ryttmestaren bewijsa Ladsiömyran höra Rödensgården till, af fundament och skähl at hon är infördh på Rödensgårdz husesyhn, hållen d. 12 maij a:o 1686 af befallningzman Jonas Warg och 7 st:n nembdemän, hwar ibland een byman i Sillie ähr, Gunmundh Enarsson benembd, som samma syhn underskrifwit, och bem:te myra Rödensgården tillängnadt, hwartill han swarade deth han wäl war på synen till huus och åkerjordh med gierdzlegårdarne, men intet på skogzslåtten, deth dee andra synemännen höllo medh, och sade sig icke heller dijth warit, utan dee kunna wara af då warande lensman Nills Brobäck, effter någons relation antechnade och opförde, och befins hisce verbis. Ladsiömyran, som föregifwes wara fälöth [*betesmark*] (men intet nembdt hwars fälöth).

Gunmund, Mårten och Zachries i Sillie förklarade sig skrifftelligen på herr ryttmestarens ingifne beswär öfwer sig sålledes, som skulle deras boskap tillfogat honom stoor skada på des förmente slått i Ladsiömyran:

1mo. Att obewijsligit skall wara dhet deras booskap uthbett Ladsiömyran, utan hafft sin boskap hela sommaren i sina fäbodar, och nu i höst drifwit dem Ladsiömyran förbij fram och

tilbaka på sina ägor, och skulle af sådan händelse någon skada på hans slått skedt, så wore eij stort at klaga, emedan som hwar bör hålla hängn öfwer sin slått.

Och 2do. Att herr ryttmestaren tillängnar sig och Rödensgården besagde myra såsom enskylt ägendom som dåch hela grannars muhlbete af ållder warit, och [*fol. 169r*] om så blifwa skulle, kunna dee eij häfda sine hemman, utan måste förfalla till ruin, anhållandes at herr ryttmestaren må producera sina skähl och rättigheet till Ladsiömyran.

Pastor Gestrinus, at honom owitterligit är, det hans boskap skall giordt h:r ryttmestarens ängh någon åwerkan, dy föreställtes en hans wallpijga Cissla Jacobsdotter, som säger boskapen een gångh sprungit emoth sin willia in på Bäckmyran, och hon dem dädan drifwit, men icke warit på Ladsiömyran förr än där war slagit. Actor, huru boskapen kommit dijth? Resp. att hon kört öfwer Nybrännan och h:r ryttmestaren sade, den sigh tillhöra. Pastor loci, at han äger och något i Bäckmyran, och förmodeligen skogh där effter, som hans antecessores hafft, hwartill nekades och differeres. Ingeborgh Månsdotter föregif*we*r sig aldrigh betat på herr ryttmestarens skog och sloar, wettandes intet een gångh hwarest Bäckmyran är belägen. Ingeborgh Pedersdotter, som tient h:r ryttmestaren, berättar sig först i wårasse kommit i föllie med pastoris pijga Cissla och boskap på Nybrännan, och då hafwa boskapen sprungit till Ladsiömyran, dem dee drifwit därifrån till brännan igen, och twå gånger i sälskap med Ingeborgh Månsdotter, och äfwen händt, men intet till Bäckmyran warit.

Johan Röstehn berättar sigh för slåttandan i sommars, kommande ifrå Krokum gående, see 2:ne pijgor och [*fol. 169v*] boskap beta på Ladsiömyran fierran ifrån, och kunde intet see hwem dee wore. Han hafwer och sedt boskap på Winterdrohle en gångh, och en liten pijga dem folgt, som stuckit sig af wägen, men kunde märckia den wara ifrå Sillie, därest han en sådan pijga sedt. Actor, at där war wähl något trampat, men icke i synnerheet någon stor skada giort.

Angnäs Pedersdotter, öfwer sina 70 åhr, som är född i nedre Rödensgården, berättar at slåtten widh Blindkärnan, som är den bästa å Ladsiömyran, hört Rödensgården till, och dhet andra warit löth för prästens och Rödensgården, som skedde i h:r Anders tijdh, och söder ifrån een brända i samma myra warit een lada som än synes, och hördt till Göhlsgården, som förlengst är underlagdt Rödensgården, warandes Rödensgårdens sloar wäster om brohn och Sillieman öster om brohn, dåch går Rödensgården öster om samma brohn, som kallas Winterdrole, och med hängnad skildh.

Pastor loci och Silliebona begära blifwa conserverade med deras förmäns rättigheet i skogh och marck, så widh Ladsiömyran som annorstädes, och icke trängde derifrån, då actor sade sig icke kunna cedera deth dee olagligen kunnat sigh hafwa tillängnat. Gunmund i Sillie beklagade, där deth dem betagas, så kan han och dee andra intet blifwa behåldne. Ty enär dee leijia sigh fäbodar och äre bårta, och kommande heem, är deras ringa betesmarck af h:r ryttmestarens och prästens boskap förtärt, hwartill h:r ryttmestaren [*fol. 170r*] nekade, och han sade dhet kan wara intet skedt med willia. Lensman, at Zachries och Gunmundz boskap kommit öfwer broen nord ifrån, där dee sin slått hafwa.

Angnes berättar, en grinda warit kallat Stafwergrindan, men kan intet minnas om dhen warit dhen som går i prästegården eller den som warit widh öster Sota.

Trustadbona neka sin boskap warit på Ladsiömyran och funnit herr ryttmestarens boskap på sina äghor och at Jon Olsson mistadt twå hödrågar nedanför sin gårdh och eij wellat klaga, emedan som hans hästar förra åhret giordt ryttmestaren skada. Dee neka sin boskap där hafft och allenast en gångh 3 qwijgor och een oxe dijth luppit, men Peder Åsk och Peder Swenson föregifwer all boskapen wara stembde till myran, och tree eller fyra kombne fram, och enär dee ropat, wänt om. Trustaerne berätta deras wägh löpa der förbij, därtill h:r ryttmestaren nekar. Trustaboerne föregifwa sin ordinarie wägh löpa åth Slåtteråsen och deras egen mark, och måtte iu den otilltalt fara. Actor, at dhet är sandt, men deras boskap giordt een wägh ifrån

den ordin*ari*e neder till myhran, dhet Erich Jonson och Lars Jonson ochså berätta, och äfwen wäll löper wägen till och ifrå prästegården.

Zachries Carllson i Sillie föregif*we*r sigh intet nekat sig willia stängia om sin slått, och påmint herr ryttmestaren willia, det som sin anpart angår, och göra, och han swarat dhet eij så nödigt wara, och så mycket mindre må han undra om boskapen stryka in på honom, [*fol. 170v*] dertill ryttmestaren nekar protestando, och Zachries säger sigh intet wetta huru skrifwaren skrifwit, och will hålla skiffteshagan. Zachries föregifwer sig huggit timber på oskifftat skog, och skulle den betagas, så wore intet boende i Sillie. Herr ryttmest*are*n säger sigh willia och kunna, enär syhn hålles, bewijsa medh märckien hwad Rödensgården tillhörer, och Sillie föregifwa ingen skildnad dhem emellan wara, förutan det at hwar och een hafwa sin slått särskildt.

Anders Olson i Sota nekar sig betat å herr ryttmestarens ängh detta åhr, och strax effter wåårandenn skickat dem bårt, och sedan allenast en liten tijdh afbett sin egen ängh, och intet weeth sin poijke någon haga upkastat. Dragon Anders Nillson nekar sig gerdzlegården oprifwit, utan wallpojken ett håhl at släppa uth swijnen, och deth igentäpt.

Prästänckians drängar Oloff Erson och Håkan Erson berätta sig på ett g*ammal*t swedh instängdt en hästhaga hardt wid herr ryttmestarens ängh, och hästarne häftadt både med ståck och hälla, och dee blifwit lösa, och så snart dee fått wetta, släptes dee intet mehra i hagan. Actor, at dee ogill haga giordt, berättandes Erich Larsons häst Laurentij tijdh gått ohäfftadt i ryttmestarens ängh, därtill Erich nekar, och säger sig sin häst altidh under oket hemma hafft.

Emellan herr ryttmestaren welb. Mag*nus* Gabriel Willenssens, kärande, och kyrckioherden [*fol. 171r*] wyrdigh herr Peder Gestrinium, tillijka med Sellie, Trusta och Sota åboer, swarande, angående ohängnad och åwerckan på ryttmestarens bostelles ängiar, afsades häradzrättens doom däröfwer på Rödens tingzplatz den 15 october a:o 1691.

Hwad skiffteshagan emellan Rödensgårdens och prästegårdz ägor och ängh widkommer, så är fuller af herr kyrckioherdens egit wittne Oloff Jonson i Krogzgården intygat at haga skillnadh emellan begges ägor för gamalt warit som än synas; altså kan herr pastoren intet juré draga sig derifrå, utan måste hålla effter sin anpart, rätt hängnad och haga för sina ägor, (oachtat hans antecessores hafwa den af hwariehanda ordsaak och tillfelle förfalla låtit) hwarigenom mycket missförståndh, oreda och åwerkan blifwer förekommen emellan grannarne.

Sedan, betreffande den skada och afsacknadh som herr ryttmestaren på sin skogz slått, så i Ladsiömyran som Bäckmyran och wäster Winterdrohle af grannarnes boskap kan hafwa tagit, så kan rätten för denne gången dhet icke wijdare antaga än dhet som af ållder är bewittnat hördt Rödensgården till, nembl. wid Blindkiärnan till twå gålf slätter, af skähl at såwehl herr kyrckioherden som dee andra grannarne och bylagen hålla Ladsiömyran för sin löth och muhlbete, och herr kyrckioherden i mangel af ven*erandi* consistori fullmechtig icke inlåtit sig i action om några jordeägor och rättigheet [*fol. 171v*] till prästebordet, hwarmed deth och blifwer till des fulla skähl och bewijs inkomma att all slått på Ladsiömyran hörer â part Rödensgården till, dåch reserveres Rödensgården till des äntelligh sluth blif*we*r, hwad som å bemelte myra nyligen med stoort arbete är renssadt och opslagit till slått. Och ehuruwell ingen är fulleligen funnen och tagen å ferska gerningh som Rödensgårdens odisputerlige slått widh Blindtiernan afbett, så finnes lijkawell nödigt och skälligt at lensman medan jorden är bahr innom lagssens determinerade tijdh adiungerer sig några nembdemän och uti parternes eller des fullmechtiges närwaru besee den skada som där kan giordt wara.

Prästänkians, hustru Lisbeta von Huethstorph, hästars giorde skada på herr ryttmestarens ängh, hwad widkommer, så är befunnit at en hästehaga där bredewidh är på en gamall swedia giort, och dee medelst ogill hängnadh een gångh uthsluppit och kommit i slåtten, men sedan dhet blef kunnigt derifrån tagit, icke heller är skadan besedt eller æstimerat worden, och sedermeera är ängiet slagit, så kan dhertill intet göras, utan hwar och een åligger hafwa

wårdnadt om sina crettur, at dee må ingen skada tillfoga, wider plicht som Sweriges lag om sådant tallar och biuder.

Sidst, hwadh sielfwa skogz- och timberhugget anbelangar, så kan rätten intet definiera derutinnan förr än breef och råskildnader emellan bohlstaden opwijste och [*fol. 172r*] öfwersedde blifwa, och der dee icke liussligen finnas, så brukas som fordom af ållder warit effter hwars och ens hafwande rätt i by.

Emot den 2do § i ofwanskrefne doom hafwer herr ryttmestaren welb:e Magnus Gabriel Willenssens i rättan tijdh under wellåfl. lagmansrätten appellerat, saken effter lagh intra fatalia [*inom föreskriven tid*] at utföra.

16. Peder Larson i Nordannälden kärade till hustru Karin Jonsdotter ib:m i så måtto at han som hafwer rätta odallsmans Carl Jöransons dåtter till hustru, Brita ben:d, må få bruka hela hemmannet af 2 ½ tunlandh och gifwa hustru Karin sin lössn effter g*amble* syskonen, om hon något bör hafwa? Swaar, at hennes moder war Ingeborgh Håkansdotter, och Märit war dhes syster och Jöran Enarsons hustru, som henne af Nordaneldz hemmannet uthlöst, men prætenderar på sin modersystrars, Kerstin och Britas, arfspart deruthj, som dödde ogiffte, förmenandes sigh som hafwer hemmannet antagit och under sidst förlupne feijgde alt beswär utstått och för ödesmåhl förswarat, wara befogadt besittia hemmannet och gifwa lösn, som tolfmän Jon Olson i Kiälen och Lars Erson i Faxenälden 1680 d. 7 april hållit skäligt på ett sluth emellan Dårdi Larsdotter, Carl Jöransons effterläfwerska, och Oloff Dumbes hustru Carin Jonsdotter, och samma gångh wärderat hemmanet för 50 r.d:r och sålledes deelt, nembl. at Carl Jöransons barn äger derutj 21 r.d:r 2 ort 6 skil., [*fol. 172v*] Karin Jonsdåtter och hennes syster 6 r.d:r 2: 16, Anna Håkonsdåtter 16: 2: 16, Karin Jöransdåtter och hennes syster 5 r.d:r 2: 10. Summa 50 r.d:r, hwarom discurerades och befans dem dee dödas, Kerstin och Britas, arfsrätt i hemmannet deelt ibland deras arfwa, som ofwanskrefne partition förmår, hwareffter hustru Karin Jonsdotter med sina syskon tillkomma 6 r.d:r 2 ort och 16 skil. A:o 1676 hafwer hustru Karin antagit hemmannet, som då war wahnbrukadt och en dehl igenlagd, hwarmed hon mycket arbete och sleep hafft, men der emoth illa häfdat husen och intet å nyo bygdt, så at husen äre af dråpp förderfwade.

Nembdens betänckiande till fölliande doom.

Alldenstundh hustru Karin Jonsdåtters moder sahl. Ingeborgh Håkonsdåtter hafwer bekommit lössn utur Nolanäldz hemmannet, och hustru Karin med sina syskon effter gode mäns uthräkningh effter dee döde g*amble* syskonen allenast tillfallit 6 r.d:r 2 ort 16 sk. Der emoth Carl Jöransons dåtter Brita är tilldelt 21 r.d:r 2: 6 skil. Altså finner rätten skälligt effter lag och Kongl. Maij:ts resolution på rijckzdagen, at Brita Carlsdotter, som äger större rätt, skall uthlösa hustru Karin och hennes syskon med 6 r.d:r 2: 16 skil., som är 10 d:r s:rm:t, och dertill medh uthlösa dee andra sina medarfwa, och sålledes hemmannet antaga och häfda. Och [*fol. 173r*] ehuruwell hustru Karin Jonsdåtter intet uti sina åhr bygdt, så at husen äre illa farne, så är des fehlachtigheet dherutinnan iembfördt emoth det beswähr hon finnes hafwa med hemmannet under sidstledne feijgde hafft och befriat för ödesmåhl, hwartill deth då lutade. Och sålledes hafwer hon intet därpå något prætendera, och icke heller wara responsabel at swara för någon huusröta och byggnad på Nordanäldzgården.

17. Jon Mickellson i Krokum opwijste Hellie Ersons i Lundsiön obligation af den 19 junij 1672 på 40 r.d:r, som Raal Erson fått för Lundsiö hemmannet, nembl. effter Raals quittens d. 24 october 1688 – 32 r.d:r i caroliner och 8 hela r.d:r, och satt honom gården och boskapen i underpant, hwarpå han lefwereradt allenast 60 d:r s:rm:t, som inte giör fyllest, och dy prætenderer åthskillnan på myntevaloren? Swaar, at han richtigt honom betallt för hela gården, som hans quittens daterat d. 16 september 1689 uthwijser, dermed Jon Michellson icke will wara nögd, föregifwandes sin meningh icke så warit.

Såssom Hellie Ersons obligation af den 19 junij a:o 1672 lyder allenast på 40 r.d.r och icke nämbdt specie och Jon Michelson d. 16 september 1689 quitterat sig richtigt bekommit betallningh för Lunsiögården med 60 d:r s.m:t, altså kan rätten intet något fogh hafwa, Hellie Erson påläggia någon förhögningh emoth förskrifningen gifwa. [*fol. 173v*]

18. Påstmestaren Swän Danielson angaf genom lensman Oloff Jonson swentienaren Peder Jonson Åsk [*hovrättens renovation:* Åskott] hafwa olåfwandes tagit hans båth wid Åhslandet och rodt öfwer siön till Wijkelandet? Resp. att han kommande till stranden woro 2:ne pijgor där widh een båth, som wellat öfwer, och han kunde eij annat förstå än den war sochnebåten och dy den tagit, warandes kunnigt at påstmestarens hafde båth till läns af Hemmingh i Wästbyen är lijka stoor, medh tree paar åror, som sochnebåtn. Peder Åsk [Åskott] uthlåter sig kunna tryggel*igen* med edh bestå sigh eij annat förstått än den tagne war sochnen tillhörigh. Nembdeman Oloff Jonson i Röste bekänner sig gifwit Peder låf at taga sochnbåten, som stått litet längre öster.

Såssom swentienaren Peder Jönson Åsk [Åskott] effter intygandet hafft låf på sochnbåten at fara öfwer siön, som är lijka stoor, med tree paar åhror, som påstmestarens hafde båth, och Peder uthlåtdt sigh kunna med edh betyga, eij annat wettat än tagne båth war sochnans, och nämbden altså intet kan finna honom dermed hafwa öfwerträdt dhet 53 cap. Byggningabalcken L.L., utan derföre kännes frij, helst och emedan som båten därigenom icke är förderffwadt blefwen.

19. Jon Stehnson i Kiälen angaff sigh lagstadd Johan Anderson i tienst och gifwit honom tålf öre s.m:t förwisso på 2/3 åhr, och när han skulle få [*fol. 174r*] talla medh sin moder och broder om söndagen, skulle han få wetta om han skulle få honom hela åhret, hwilcket granhustrun Oloff Andersons Märit Pedersdoter åhördt och kan bewittna? Swaar, at han eij widare tagit stadhpenningen än till söndagen om modren skulle deth tillåta, men actor påstår sitt angifwande wara rätt. Peder Erson i Nygården, hoos hwilcken Johan är i tienst, föregifwer sigh tingat hans broder Joon, och gårdagen [kom] Johan och sagt sig wara med Jon Stehnson förlijckt, som dåch allenast bedit Steenson derom uti lensmans närwaru, och wellat betalla honom stämbningzpenningarne, hwarmed han intet war eller är nögder, utan bedit honom träda i tiensten, han och deth oachtadt tagit af Peder Erson å nyo legopenningh. Nembden berätta sigh hört Johan tagit utan willkor legopenningh aff Jon på 2/3 åhr.

Till föllie af Kongl. Maij:ts legohionsordningh a:o 1686 och des 4:de § måste Johan Anderson tiena 2/3 åhr hoos Jon Stehnson, af hwilcken han första legopenningen tagit, och efftersom han sedan tagit stadhpenningh af Peder Erson i Nygården, så haar han förwerkadt ett åhrs löön, eller arbete derföre.

20. Trustaboena kärade till Peder Erson i Nygården för dhet han bårta för dem hafwer deras skogzbreeff? Resp. at hans fader Erich Olson war född i Trustad och en hans broder Oloff Olson i Trusta dödde [*fol. 174v*] och omyndige barn effter sig lembnadt, tagit til sigh gårdzbrefwen uti een ask. Erich är dödh blefwen för åtta åhr sedan, och för 4 eller 5 åhr sedan begärte Erich Larson i Häste eller Jöns Månson brefwen, efftersom dee wore Erich Olsons systersönner, och brefasken fått, wettandes intet hurudana breef der i woro. Erich Larson nekar sigh brefasken begärt och fått, men för 4 eller 5 åhr sedan hafwer Nills Flinck i Trustadh frågat effter asken, då Erich funnit honom up uthj ett sitt låfft, och om een söndagzmorgon burit till Nills Flinck, hwarest corporal Erland Jacobson war, och där om ransakat, och dee som han tyckte intet duga kastat i ellden, och i afftons sände Flinken brefasken tillbaka. Nills Flinck, at han begärt gårdzbrefwen och asken, emedan som dee skolla hört hans hafwande chronhemman till, och at Erich Larson asken dijtburit och Erlandh dem öfwersedt och allenast en liten zedell om några famnar haga gifwidt sin son at leka

medh, och dee andra sex lembnadt, som i behåld äre. Peder Erson påminner sigh deth Jöns Månson begärt och tagit breefasken i meningh at förnimma hemmannetz wilkohr, och då war han hemma hoos sin halfbroder Erich Larson. Herr ryttmestar Willenssens berättar sigh hördt säijas, effter Jöns Månsons hafde tahl, honom hafwa Trustadz skogzbreff, och förr än han skulle dhet lefwerera, förr skulle han deth upbränna, [*fol. 175r*] som lärer honom kunna öfwerbewijsas. Jöns Månson boor nu i Näset, 2 mijhl herifrån. Anders Olson Drake attesterat 1691 d. 18 aug. sigh sedt på bytet i Trustadh skogzbref emellan Trusta och Häste.

Resolutio. Saken kan intet widare handteras förr än Jöns Månson blifwer förhörder, och wittnen förekomma, honom sin uthsago at öfwertyga, som skall skee å nästa laga tingh.

21. Ryttaren Anders Wallman beswärade sigh öfwer dragon Daniel Andersson för deth hans häst giordt honom skada i Kiänmyr råningarne förledne sommar, som af tolffman Jon Olson i Dwärsätt och Måns Pederson i Fahnbyen är besedt och æstimerat för twå winterskrinder hästehöö och gröhnfoder? Swaar genom capitenleutenanten Anders Treffenberg, sig icke kunna neka till hästens bewijslige giorde skada.

Resolutio. Att Daniel Anderson effter 9 capitlet Byggningabalcken L.L. bör ehrsättia hästens giorde skada, som är æstimerat för 2 lass höö med fyra dahl. kopp:rm:t.

22. Erich Jonson i Säther kärade till sin broder Michell Jonsson i Nylandh för 6 dahl. s.m:t som han sig skyldig är? Resp. at han icke mehra är skyldigh än tree caroliner, och en koo som honom tillhörde är såldh 1689 i Dehlsbo utj Hellsingellandh till Peder Oloffson i Boda för 90 ahlnar lerefft, dem han om winteren 1690 krafde, och intet bekom, af föregifwande at kohn skulle warit siukligh och [*fol. 175v*] af länsman och twenne gode män ib:m rezonerat, at han skulle kohn behålla och niuta dilation med betahlningen till förledne winther, hafwandes han intet dijth warit, utan committerat ryttaren Anders Wallman honom såwell som några andra å sina wengnar kräfia. Wallman, at han hade een opsattz på några gäldenärer at lefwerera till Nills Håkonson i Wajmohn här i Röden, dem han intet råkat, och dy opsattzen heemfört. Actor, om han fått zedell derpå, hade han kunnat opkräfiat och håller honom för sin fångzman, och begärer allenast kohns wärde här hemma.

Resolutio. Såssom Mickell Jonsson ehrkänner sigh wara sinom broder Erich Jonson skyldigh tree caroliner, så dömmes han dem till honom utan uppehålldh betalla. Och alldenstundh Michell hafwer såldt 1689 een Erich Jonsons koo i Hellsingelland och den krafd 1690 såsom proprié och egen gäldh, och icke gifwit Erich Jonson address och sedel derpå, utan 1691 genom andra infodra wellat. Hwartill kommer at Erich icke mehra för kohn fodrar än des wärde warit her hemma och halfwa kåstnaden af prisetz wärde; altså finner rätten skälligt at Michel Jonson bör och skall betala till Erich Jonson 12 d:r 12 öre k:rm:t och söka köparen som han bäst kan och gitter.

23. Regementzfeltskärn m:r Jockum Krüger angaf sin swärfader m:r Oloff Wulff för några åhr sedan hafwa opdragit capitenleut:n Anders Treffenberg ett sitt skattehemman Wijke, i Rödens [*fol. 176r*] tingellagh och sochn belägit, till sahlo, och han deth antagit på några åhr at betalla, och en god dehl dertill giordt, men icke fyllest, icke heller dhet lagligen upbudit eller fasta derpå bekommit, utan dhet sedermera till Nills i By försåldt, förfrågandes altså sigh om han, som mågen är, icke må wara närmast dhet inlösa, efftersom han dhet icke sielff behölt, brukandes dertill sin swärfaders gifne address af den 10 septembris 1691, lydandes at såwida capitenleutnanten intet præsterat præstanda med betallningen, utan trainerat [*förhalat*] tijden, och lijkwähl emoth lagh dhet försåldt, och derföre sin rätt till sin mågh transporterat emoth så många penningars restituerande som bijfogat räkningh uthwijser, medh protest för all tagen skada, hinder och interesse för penningarnes bårtowarande öfwer förskrefwen tijdh och termin etz. Hwartill swarades at m:r Oloff hafwer sielf bruttit contractet effter des breef daterat

Hernösandh den 3 maij 1688, af innehåldh at såsom han af capitenleutenantens breef förnummit sigh icke få niuta räntorne i Ångermanlandh effter chronowärderingh, begärer han full betallningh till Korssmessa 1688, och sonen Lorentz ifrå militien effter låfwan blifwer lediger, elliest måtte köpet wara om intet. Af contractet dat. d. 7 januarij 1688 fins at 52 d:r s:rm:t skulle af Ångermanlandz ränta åhrligen betallas, som af mester Olofs räkningh sees wara 1688, 1689 och 1690 effterkommit. Treffenberg nekar sig låfwat skaffa hans son utur krigztiensten, hwartill contractet honom icke binder. Mester [*fol. 176v*] Jochum prætenderer at capitenleutenanten intet hållit sin låfwan uti post scripto d. 7 januarij 1689, på specification af tilldelte Ångermanlandz ränta at willia tillijka medh 52 d:r s:rm:t lefwerera 48 d:r s:rm:t, så at summan skulle wara första åhret 100 d:r s.m:t. Resp. at han dhet wäl hållit om icke m:r Oloff sedermeera d. 10 maij 1688 hade ophäfwit contractet, men lijkawell 1689 och 1690 sielfwa contractet hållit och hemmannet brukat 1688 och 1689.

Nills Olsson ifrå By, som af capitenleut:n Wijke hemmanet köpt, opwijste sitt köpebreef där öfwer af den 15 martij 1690, at betalla på wissa terminer, warandes den sidsta till Gregori 1692, williandes blifwa med sitt köp handhafd och kan eij meera swara dertill, emedan som han intet är stembder.

Capitenleutenanten berättar sig swarat på m:r Oloffs breeff af d. 3 maij 1688 at såwijda han därutj wille ophäfwa köpet på hemmannet, så wore han nögdher och lembnat honom skaffa sigh en annan köpman, då han till herr Bengt Sylvin därom skrifwit och begärt blifwa med sitt kööp, hwartill omsider beiakades. Copian af brefwet daterat d. 30 novemb. 1688 lyder at han blijr widh köpet på tree åhrs tijdh at betalla, nembl. 1689, 1690 och 1691. Men huru mester Oloff till herr Bengt därom skrifwit är okunnigt, hafwandes m:r Oloff aldrigh nu prætenderade 48 d:r krafdt heller begärt.

Enhälligt votum. Såssom till sakens afhielpande nödigt pröfwas at see och considerera m:r Oloff Lorentz Wulfs breef [*fol. 177r*] till comministrum herr Bengt Sylvin om Wijkehemmanet, altså differeres saken till näste tingh, då bemelte breef bör wijsas och öfwersees, och sedan dömmas deröfwer.

24. Erich Andersons giorde byggnadh på Kingsta rustningzhemman 1689 är besedt den 26 maij 1691 effter tingzrättens resolution d. 24 septembris 1690, hwaraf befinnes honom 40 famnar haga opstengt, dels gamalt iblandh; altså haar han i deth måhlet effter husesyhns ordningen giordt sin skyldigheet. Sedan huggit och heemfördt 15 timberståckar à 15 och 12 ahl*nar* långa, berächnade à 4 öre s.m:t. Utj skogzslåtten har han så gått som af nyo opsatt 3 st. små höladur, som tillhopa äre werderade för 2 d:r 8 öre, och blif*we*r i så måtto hans giorde arbete tillsammans 4: 4: –, warandes uthsedt à 20 d:r s:rm:t, berächnat för ett åhrs efftersatt byggningh i man- och fägården innom [gärdz]. Och enär heemför[de] timberståckar räknas à 4 öre s.m:t, så blifwer Erich Anderson skyldigh på efftersatt huusbyggningh på Kingsta rustningzhemman 4 d:r 25: 8 s:rm:t.

25. Jon Jonson opsäger hafde chronohemman i Undrom, hofslagarens boostelle, medh deth förordh at han effter laga sluth sin skyldigheet will fullgöra.

26. Läns- och tolfmäns besichtningh och werdering d. 28 augustj sidstleden på Lars Peersons i Lunsiön uthj Aspåås sochn och Rödens tingellagh tagne skadha den 26 junij innewarande åhr af löös kommen elldh, dhes medelst hela gården är opbrunnen, tillijka med [*fol. 177v*] hans ringa ägendom, bestående i maatperzedlar, kyrckiokläder och annat huusgerådh, öfwersågz, och intygades at elden af skårsteen på taket löös kommen wara, och i fastnat af då warande stora heeta och tårcka, där taakweden lijkawäll icke ruttin warit, och sålledes effter 35 cap. Byggningab. L.L. af rätten wåda tijmadt och härkommen, och dy bör han effter lag och Kongl. Maij:ts nådigste resolution niuta branstodh, och till underdånigst föllie deraf är hans

skada werderat och pröfwadt wara in alles 98 d:r 24 öre, som effter resolution och ordres lembnas och heemställes till herr gouverneurens determinerande.

27. Herr Bengt Sylvin opbödh andra gången hust. Anna Sophia von Tissenhausens giorde testamente, innehållandes at hon till sythningzlöön updrager honom att upbära den dehl som Hans Kongl. Maij:tt och högwördige h:r biskopen till hennes lijfz uppehälle nådigst förlänt hafwer, sampt deth öfrige af hennes ringa qwarlåtenskap.

28. Erich Larson opbödh första gången fadershemmannet i Nordanälden af 2 tunl:d, som han inbördat af sine syskon med 90 d:r s.m:t, som per quota äre dem betalte, hwaruti hans arfdehl inbegrijpes, som är 21 dahl. s:rm:t.

29. Nills Anderson opbödh förste gången fadershemmanet i Miäla och Rödens s:n af 4 tunl:d, som han inbördat aff sine syskon med 150 d:r s.m:t och dem betalt, och belöper hans broders dehl 90 d:r s:rm:t, och syta [*fol. 178r*] systren Sissla Andersdotter, och behålla hennes deel el. arfspart, som ähr 11 d:r 8 öre s:rm:t.

30. Dato opbödz ett tunland skattejordh af rustningzhemmanet i Kingsta, som hustru Angnes Hemmingzdåtter såldt till ryttaren Hanss Lille och Håkan Erson, förste gången, dåch med förbehåldh barnens dehl deruthj, som ingalunda betagas kan, iembwell och Kongl. Maij:tts rätt det låta inlösa om i nåder behagas, efftersom deth utom börden försåldt är, och torde icke tåhlas.

Ting 4, 5 och 6 februari 1692

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3176, fol. 394r – 405v, RA.

Anno 1692 den 4, 5 och 6 februarij höltz laga ting medh Rödens tinglagh. Nembden.

Gunmund Enarson i Sillie	Erich Olson i Trätgiehl
Oloff Anderson i Wijke	Jon Olson i Dwärsätt
Lars Jonson i Kiäln	Peder Aronson i Giäle
Håkan Enarson i Storgården	Jöns Michelson i Nygård
Oloff Jonson i Krokzgårdh	Chrestiern Nillson i Gräffte
Edfast Jonson i Gräffte	– – – – – –

1. Dato uplästes förr specificerade Kongl. Maij:ts placater.

2. Ryttaren Oluf Gunnarson i Sillie angafs hafwa belägrat Märit Ersdotter i Restad, hwilcka bekänna lägersmåhlet, och aflat barn tillsammans, som i lifwet är, och ingendera medh den syndhen sigh förr försedt; altså dömmes han effter 3:de cap. Gifftmåhlabalcken L.L. at böta för mökränckningh 40 marck, och hon effter praxin saker till sina 20 mark.

3. Dragon Mattes Mattzson Nyman tiltaltes för dhet han Dominica 4:te adventus 1691 kommit drucken i Näskått kyrckia, och under predijkan sårlat, att dhet hördtz baak på lächtarne, och at prästen blifwit förordsakadt af predijkostohlen honom derföre tilltalla? Resp. att han om morgonen druckit färskt öhl hoos Lars Erson i Faxenälden, och kommit drucken till kyrckian, och kan eij minnas sigh sårlat och blefwen tilltalt derföre af prästen. Oloff Jonson i

Smedzåsen berättar honom komma drucken i [*fol. 394v*] kyrckian, och under predijkan sårladt, at kyrckioherden på predijkestohlen och hela församblingen deth hördt. Sexman Hanss Erson i Faxenälden berättar honom wara drucken och hörde honom talla under predijkan, men hwadh deth war, intet. Men kyrckioherden badh honom wara tyst och icke göra förargellse. Nills Pederson i Nordanälden verbotinus [*ordagrant*] som Hanss Erson, men Mattes Nyman föregifwer sigh dhet af dryckenskap intet kunna minnas.

Pastor loci herr Peder Gestrinius berättar Mattes Nyman Dom. 4:te adventus komma in i Näskått kyrckia widh pass predijkan war halff, raglandes först å bådhe sijdor in om dören, och sedhan in på qwinfolckz bänckiarne, och sedan tilbaka in i ytersta manfolckz bäncken, der han stodh medh ena handen i sijdan och luthade sig in på bäncken, seendes på prästen, och sade öfwerliudt at prästen sägher sant, och andra gången äfwen så, och kundhe icke annat höra än at han badh fanen taga sigh at deth war sant, och at ryttaren Lars Lundh offta stött honom och bedit hålla stilla, men han lijkawäll fortfarit, hwaraf han blef föranlåten medh predijkande uphöra, bediandes honom hålla stilla och icke göra oliudh i Herrans huus, och togh hela församblingen däröfwer till wittnes. Oloff Jonson i Smedzåsen och Nills Pederson i Nolanällden betyga så passerat wara som pastor refererat. Mattes föregifwer sig deth eij minnas, men lijkawell intet där emoth hafwa at säija, och kan wähl wara så skiett. [*fol. 395r*]

Enhälligt votum. Såsom dragon Mattes Mattzson Nyman hafwer Dom. 4:te adventus 1691 icke allenast kommit under predijkan i Näskått kyrckia drucken, utan och så stoor förargellse med sitt tahl giordt, att herr kyrckioherden blifwit förordsakadt medh predijkande ophöra och stadna, och förmana icke göra oliudh och förargellse, och sålledes öfwerträdt Kongl. Maij:ts stadga och förbudh at giöra oliudh och förargellse i kyrckian de anno 1686. Altfördenskuldh, till underdånigst föllie af högstbem:te Kongl. Maij:ts stadga, finner rätten skälligt att Mattes Nyman skall derföre böta femptijo dahl. s:rm:t eller plichta medh kråpp, som stadgan lyder och uthwijser, och därtill med stå uppenbara skrifft.

4. Erich Jacobson i Backen beswärade sigh öfwer Nills Håkonson i Wajmohn för deth han sin son Oluff förledne höst månde i sin tienst städia, och under een skiutz sidstledne trättondedagzaffton är ihählfrusin, och warit illa klädder, kunnandes ingen annan därom tiltalla än hans då warande huusbonde Nills Håkonson, och heemställer saken under häradzrättens omdömme? Resp. att hans son Jacob är hans lagstadde drängh, hwilcken togz därifrå heem till Backen annandagh juhl, och siette dagh juhl sände fadren sin yngre son Oluff i Jacobs stelle, och dagen för trettondedagen kom ryttar corporalen Chrestopher Pijhlfält till Wajmohn och begärte leija häst till Trångh, hwartill [*fol. 395v*] han säger sigh nekadt, efftersom han nyligen war kommen ifrå Nårie och tänckt reesa till Helsingelandh, men låfwat lähna corporalen sin häst till Huuswijken, eller en halff mijhl på Stoorsiön, och han tagit hästen längre och alt till Offne i Mattmar sochn, som är 1 ¼ mijhl, warandhes gåssen icke illa klädder och hade på sig twå tröijor och ett paar wallmarsbyxor och ullstrumpor med sniösåckar, och att han om morgonen fått liten frukåst, men fick intet tijdh att äta morgonwarden, efftersom corporalen wille fort, och kunnat wäll begå sigh, om han icke längre blifwit tagen än ärnadt och låfwadt war. Han berättar och dhet gåssen hwijlat een stundh i Offne, och sigh ho*n*om warnat och han sagt sigh intet frysa, och där fått litet bränwijn, och därmedh satt sigh på öken och rijdit där ifrån.

Item, att dragon Isaac Ijsström under capiten Michael Plantingz compagnie hafwer mött honom pass 1/4 mijhl ifrå Offne, gåendes effter hästen och intet klagat sigh frysa. Pass 1/4 mijhl därifrån hafwer Halfwar Nillson i Kluk mött honom, då han ochså gått, och ena tröijan legat på hästen, och Halfwar skall bedt honom föllia sigh tilbaka till bydz, och gåssen swarat sig kunna begå sigh för kölden heem till huusbonden. Hästen berättes komma heem wid sollennes nedergångh, då Nills säger sigh taga een häst och köra samma wägen, och kommande till 7/8 mijhl när Offne, på wägen igenfunnit gåssens tröija och lijkawäll kört till Offne

at få underrättelse [*fol. 396r*] om honom, och ifrå Offne tingat och tagit dragon Mårten Nillson medh sigh tilbaka, så mycket bättre kunna sökia effter honom, och begifwit sigh om affton heem, tänckiandes sigh omfaritz, emedhan som wägen är både på ijsen och å landet. Om mårgonen effter åter begifwit sigh dijthän medh sin granne Anders Pederson i Wajmohn och Peder Olofson i Huuswijken och bemelte dragon Mårten, och söckt uthmed heela landet, och omsijder blifwit warse några fiätt som strächte sig till een hölada, som Peder Olofson egde, där gåssen Oluff lågh dödh, framstupat ofwanpå höet, och wänstra handen legat uth på tröskgåhlen, warandes högra handan, som lågh under ansichtet, icke frusin, och altså fördes lijket heem, beklagandes den olyckan, hwartill han finner sigh ingen ordsak wara. Actor Erich Jacobson tilstår Jacob wara stadd i Nills Håkansons tienst, och efftersom han fått een bolda [*böld?*] togz han heem annandagh juhl, och om siette daghen skickades Oluff dijth, där at wara och tiena till des Jacob skulle blifwa frisker, och lyckades tywärre icke bättre.

Erich Jacobsons hustru Angnes Ersdotter beklagar sin sons dödellige afgångh på sådant lijdeligit sätt, och at han war mycket redh-såår af deth han rijdit på corporalens häst, och at han war nedan midie brun, som ett brunt kläde, och äfwen wäl i ansichtet, som hon sågh, sedan han war lagd i kijstan och kommen till Åås kyrckia, deth klåckaren Nills Larson och Oloff Pederson i [*fol. 396v*] Backen medh några qwinfolck sedt, förmenandes honom fått liten math och dy afmächtat [*blivit kraftlös*]; hwartill Nills Håkonson swarade som förr förmält är och at han hade elack bröstsiuka, och hade mothwindh och wäder heemåth, och kunnat däraf och då warande köldh blifwit hårdh ansatt, och dy så illa gått. Modren hust. Angnes föregaf, honom icke ett måhl af hafwande hosta, efftersatt.

Anders Pederson i Wajmohn berättar corporalen Chrestopher Pijhlfelt dagen för trättondedagh juul den tijden solen war opgången till sigh komma och begärt leija häst till Offne, och efftersom dee intet woro hemma, bedt sig gå till Nills Håkonson och begära hans häst, dhet han säger sig göra, och Nills war dertill intet williogh, hwaraf något drögdes, och dy kom corporalen medh och begärte leija hans häst till Ofne, och Nills därtill nekat och sagt sig willia lähna hästen till Huuswijken, och om han intet skulle där få häst, skulle han hafwan ett stycke upför siön, och Nillses gåsse Oluff satt sigh på corporalens häst och dermed reste bårt, och öken kommit heem samma dagen och gåssen intet- Altså gick Nills till Huuswijken at fråga effter pilten, och efftersom han ingen kunskap om honom fått, där legdt sig häst till Offne, och samma affton kommit tilbaka och hafft dragon Mårten Nillson medh sigh, och om morgonen bedit sigh föllia och sökia effter gåssen, deth han giorde, tillijka medh Mårten och Peder Olofson i Huuswijken, och pass 1/4 mijhl ofwan och wästan Huuswijken uti een hölada widh stranden [*fol. 397r*] funnit gåssen liggiandes dödh, och des wänstra hand låg baar öfwer tröskgålen, och kråppen framstupat ofwanpå höet, och handskan såth på högra handan, som dåch frusin war, warandes ansichtet, som witte emoth höet, intet frusit, men nedan mediet frusin, som han hadhe allenast ett paar tunna wallmarsbyxor på sigh, och sniösåckar medh swart skoor, och wäll klädd öfwer medie.

Pedher Oloffson i Hufwelswijken berättar, corporalen Chrestopher Pijhlfeldt om morgonen komma till sigh och begära leija häst, dhen han intet kunde få, efftersom allenast een ungh fåhla war hem[m]a, därmedh behölt han dhen han hade dijth och körde till Offne. Samma dagen i skymningen kom Nills körande och frågadt effter sin gåsse, och emedhan som han intet där war, körde han till Offne, och midnatztijdh kommit tilbaka, och åther frågadt effter gåssen, och då blef afftallat att om morgonen skulle dee föllias åth och sökia effter honom, och kommande till een höladu liten halff mijhl ifrå gården funnit gåssen liggia half grufwa [*framstupa*]. Wänstra handen lågh öfwer tröskålen. Näsan syntes hwijth af köldh, men intet ansichtet, som eij heller war frusit, icke heller kråppen alldeles frusin ofwan midie, men nedhantill affrusin, efftersom han där tunklädder war.

Nills Håkonson hafwer förledne söndagh genom länsman Oloff Jonson och nembdeman Oloff Anderson i Wijke stembdt corporalen Chrestopher Pijhlfelt om gåssens omkommande,

och swaradt sig willia komma om icke annat hinder kommer, och sedhan, at han [*fol. 397v*] böör wara lagligen stämbder, och sigh under tree tingzdagar intet infunnit. I gåhr, som war den 5 huius, stodh han brudgume här i sochnkyrckian, och idagh icke heller sig inställt eller excusera låtit.

Saken öfwerlades af nämbden att hon kunde intet widare handteras förr än corporal Pijhlfeldt blifwer lagligen afhörder.

5. Auditeuren Peder Hiort angaf Chrestiern Nillson i Gräffte hafwa förledne sommar bårtsatt slått undan sitt skattehemman till Steen Oloffson i Reen för tålf sexdalers plåtar, och Stehn sagt sigh däraf fått till tijo lass, och där iempte berättadt Chrestiern hafwa förpantadt slått till Mårthen Jonson i Legden för åtta dito plåthar, och på sådant sätt blifwer hemmannet mattatt och kommer af sigh. Och såwijda dhet sträfwer emoth Kongl. förordningar, begäres der å laga hemmande? Resp. att han nödgatz för fattigdom, härkommen af olycka till bohaget förledne wårasse, då hans halfgårdzman Jöns Månson, som lagt penningar i hemmannet, måtte derifrån, efftersom dhet består aff tree tunlandh och icke kan föda twenne åboer, af Stehn Oloffson läna tiugufyra dahl. s.m:t at uthlösa Jöns Månson, och efftersom han icke hade så mycket folck at kunna hela gården första åhret bruka, uthsatte han Långmoflodhan at bruka dhet åhret för interesse och penningarnes bårtowarande, som [*fol. 398r*] är så swagh myhrslått här och där, att många skohle icke willia dhen bärga, och hafwer han fått siu gålf af pijpröör, [*en sorts gräs*] som fast ringare är än staar. Men uthj een loka där bredewidh är ett laduängh, staar och häär blandat om 2 ½ lass, medh dhet afftahl at fodret skulle consummeras och förtäras i sin gårdh Gräffte, och däraf fallande giödningh och dyngia komma till gårdzsens bruuk, hwilcket Håkan Enarson i Storgården kan wetta, som berättar sigh eij mehra däraf wetta än Chrestiern näst för juhl dhet sagt. Chrestiern föregifwer dhet Stehn icke wellat för slåttens ringheet skuldh dhen bärga, utan låtit swentienaren Nills Nillson på halfparten den slå, som i wintras låfwat giödningh däreffter, som han och boor i samma bygdelagh, några stehnkast ifrå Gräffte. Länsman Oloff Jonson berättar, swentienaren sagt sigh skola föra så mycken giödningh till Gräffte som af des höö kan falla, dhet Edfast i Gräffte och betygar. Mårten Jonson, som icke stembder är, berättar sigh för några åhr sedan länt Chrestiern tijo dahl. s.m:t och i sommars fått låf att slå uti en wågh wid åen till fyra små skrindher lång och grof staar.

Enhälligt votum.Såssom Chrestier Nillson i Gräffte hafwer medelst fattigdom, förordsakat af olycka till bohaget, icke warit mächtigh at uthlösa sin hustrusysters Märit Nillsdotters odalsrätt i Gräffte, och dy för några åhr sedan måst tillåtha hennes swåger Jöns Månson [*fol. 398v*] i dhet anseende bruka halfwa hemmannet. Och efftersom sådanne halfgårdzkarlar icke tillåtes, i synnerheet på små hemman som twenne åboer intet åhla, hafwer han länt af Steen i Reehn 24 dahl. s.m:t till Jöns Månssons uthlösn, och för penningarnes bårtowarande effterlåtit Stehn Långmofloan förledne sommar at slå, efftersom han icke förmådde dhen sielf bärga och häfda, och Stehn den opdragit swentienaren Nills Nilson, som effter intygandhet låfwadt skaffa så mycken giödningh som af bleffne höö kunde falla. Och alldenstundh hemmannet därigenom lijder mehn och afsachnad, och dhet af sådant tillfelle är skedt, så kan rätten intet hafwa fogh att dömma Chrestiern Nillson dherföre at plichta, men obligerat at låta giödningen komma till gården.

6. Prästänckians hustru Lissbetta von Hwetstorphs pijga Märit Andersdotter androgh sigh natten emoth sidstledne måndagh blifwa stulin uthi ett härberge hoos sin mathmoder i Häste by, nembl. sex m:k gråkåret ull, sex öre s:rm:t och så när ett stoop bränwijn, och kan ingen annan misstänckia därföre än dragon Nills Jöranson Kempe, som warit i Trusta by om dagen, då han medh breff skulle gå till Bierte, och äfwen enär han kommit tilbaka och där köpt öhl och ull suttit på hans jackknappar och där känt igen ett tree öres stycke som han där utgifwit?

Hwartill Nills Kempe alldeles nekar och föregifwer sigh wid [*fol.399r*] återkombsten ifrå Bierte intet warit till Trustadh, men widh sollennes nedergångh, enär han gått till Bierte, där warit och köpt ett stoop ööl och derföre gifwit een tree öres slant.

Hemmingh Anderson, Märitz broder i Trusta, berättar Nills Kempe förledne söndagz affton, näst för sollennes nedergångh, kommit till sigh och köpt ett stoop ööl för en tree öres slant, och litet effter midnatten kommit tilbaka och begärt köpa ett stoop öhl, och altså måtte hustrun stijga up och gå till källars effter öhl, och under dhes hafwer Nills tagit utur hans byxsäck een pungh, hwaruti lågh twå slantar och ett hwijt runstycke, och betallt öhlstopet medh een öre s:r m:t, seendes honom nappa ull af sina handskar, dhem han lade på spijselln, och under wänstra armen på jackan såth ull. Och enär han stått upp, sedt sina byxor wara rörde och pungen bårtha, och sedhan upplåckat ullen, som Nillss om natten nappat af sine handskar, som nu upwijstes, som war gråkåret ull. Nills Kempe nekar alldeles sigh om natten warit hoos Hemmingh, uthan hoos Jon Knuthzson i Öfwergården, där twenne dragonerne Johan Swensk och Johan Hålst såtho och drucko, därifrån i lyssningen gått och sedan till Frössön, först till feltskärn mest. Jochum, sedhan till påstmestaren, och så till capitenleutenanten Treffenberg i Öhne, där han på ordinance war, dijt han kom strax effter sollenes upgångh. Märta berättar capitenleutenanten sagt honom inga penningar hafwa enär han kommit på [*fol. 399v*] ordinancen, men sedhan hafft ett twå öres stycke och köpt bränwijn före.

Nills föregifwer sigh länt twå öre kopp:rm:t af dragon Halfwar Jonson i Swedie, och af sin bonde Oloff Oloffson i Swedie fått tree slantar, och aff dragon Carl Höök fyra slantar.

Jon Knutzson berättar Nills Kempe kommit till sigh natten emoth sidstledne måndagh, och då woro dragonerne Johan Swänsk och Johan Hålst där och roade sigh medh några stoop öhl, och i lysningen säger sigh waknadt af dhet Kempen illa sworit och dee andra bedit honom låtha lagum, ty dee känna wäll karlen och offta hafft omak för honom för hans tyfwerije skulldh, hwarmed dee lade sigh på bäncken och Nills gick sina färde uth.

Hemmingh Anderson påminte Kempen säija sigh emellan Bierte bårttappadt twå stycken fyra öres stycken och ett dito twå öres genom sin sundrige byxsäck, och frågadt effter swart toback, säijandes lensman hafwa icke annat slagh än blacht, och at dee i lensmansgården legat enär han gått förbij, hwartill han ochså nekar. Hemmingz hustru Kerstin Pedersdotter refererer äfwen som sin man, och at han pass een tijma där war, men Kempen säger neij.

Jon Knuthzsons hustru Anna Larsdotter berättar Nills Kempe komma till sigh pass een tijma för dagen, och i lyssningen gått därifrån, men intet sedt honom hafwa någon ull, icke heller någon på hans klädher, och sade sigh något in på qwällen töfwa i Bierte hoos Jon Olofson, och där emellan och Öfwergårdhen är 3/4 mijhl. [*fol. 400r*]

Dragon Johan Swänsk refererer dhet Kempen kommit något effter midnatten till Öfwergården och der warit wäl twå tijmar, och i lysningen gått derifrån och hafft i sin handh, under kortspelande penningar, och som han kunde förstå och see, war dhet fyra hwijt runstycken och sex stycken tree öres slantar, blifwandes intet warsse någon ull, hwarken på hans kläder eller elliest.

Nills föregifwer sigh eij minnas [hur] många slantar han hafft i Öfwergården. Han påminthes kunna wetta hwad uthgifft han hafft sedhan han omtallde penningar fått? Resp. att han köpt toback för een slant, bränwijn för twå öre s.m:t och math för twå öre, och mehra äger han intet, men Johan Swänsk tillstår sin giorde berättelsse, som Johan Holst, och skall kunna betyga, men Kempen är ständigh medh sitt nekandhe.

Jon Oloffsons hustru i Bierte, Märit Hemmingzdotter, berättar Nills Kempe komma till sigh widh dhet mörckt blifwit och drögt där litet öfwer een tijma, och kunde wara liten qwällsätt, och då gått derifrån, seendes honom inga penningar hafwa. Jon Olofsons swentienare Oloff Erichson säger Kempen komma till Bierte den tijden mörkt blifwit, och han luppit strax bårt medh ankombne breef, och enär han kommit tilbaka hörde gårdzfolcket säija, honom där warit eenständigh heller till een lithen qwällsätt. Nills Kempe förehöltz at han

omöijelligen uti een sådan kallwinter som i förledne söndagz war, behöfde siu à 8 tijmar till at gå 3/4 mijhl, som är emellan Bierte och Öfwergården, och dy måst warit någonstantz [*fol. 400v*] in där emellan, men han föregifwer sig hwarken i Häste eller Trustadh widh tilbaka gående warit in, utan gått ända fram till Öfwergården, och inghen stöldh i Häste begångit.

Hemmingh i Trustad tillspordes om icke mera folck war i gården än han och hans hustru? Swaar, att ryttar swentienaren lågh i sin stugu uth wijdh porten, och pijgorne i fähuset. Sedan, om han hafwer någon hundh, och om han skäldte enär Kempen kom om natten? Swaar, at hund lågh i stugun, och enär hustrun gått uth effteer ööl åth honom, låpp hunden uth, och då Kempen gått bårt folgde hunden medh, skällande effter honom alt till näste grangården, Jon Oloffsons, som är därifrå paar steenkast. Swäntienaren Jon Bengtson berättar sigh om een söndagzaffton wara uppe till midnatten, och dereffter lagt sigh, och intet kunnat komma strax till sombns, och något däreffter, förr än ha sombnat, hörde gårdzhunden skälla, och een mans-persohn sworit på honom, och hunden lijkawell folgt honom öfwer Nylandet till Jon Oloff-sons gårdh, dhet han så mycket bättre kunde höra som hans stugu är hardt intill porten.

Nills nekar som tillförenne sigh där warit om natten, utlåtandes sig kunna, om han wore betrodder, edelligen betyga sig hwarken i Häste stullit eller om nattan warit i Trustadh.

Gunmund Enarson i Sillie säger sigh om söndagzaffton wara i Trustadh, då Kempen sagt sigh icke äga meer än een tree öres slant, och begärte köpa derföre math, [*fol. 401r*] och som han den icke fick, gått till Hemmingh och för slanten köpt ett stoop ööl? Kiempen säger sigh hafwa mehra penningar, fast än han så måndhe säija.

Effter ingifne extracter n:o 1 är Nills Kempe på regementzrätten den 1 october 1691 dömbd för tyfwerie af sex dahl. 8 öre s.m:t, och sedan äfwen wäll den 18 nov. 1691 för en dahl. 30 öre s.m:t. Regementzauditeuren Pehr Hiort berättar honom till stöllden, som den 18 novembris afdömbdes, nekat tillförenne, som den och war giordh förr än dhen han den 1 octobris blef dömbd före, och sedan domen war afsagdh bekändt sigh lijkawell den giordt, och dy sedhan därföre dömbder, hwartill Nills Kempe beiakar.

Sakens sammanhangh uprepades uthförligen för nembden, som discurerade sin emillan, at lijknelser wäll äro, at han synas icke kunna wara oskylldigh, såwäll i anseende till tijdhen som hans hafde penningar. Men såwida han twenne gånger för tyfwerije är lagdömbder och tredie gången tillwitt, och om han kunnat därtill öfwertygas, hade han effter Kongl. Maij:ts straffordningh bordt dömas till lijfwet, och altså eenhälleligen stadnat i dee tanckar at lämpa hans saak till 7:de cap. Tyfmålabalcken L.L. och af ofwantallde skähl kunna honom intet wäria, utan döma honom wara skyldigh betalla sex m:k ull à 6 öre och förkombne 6 öre s.m:t och bränwijn rächnadt för 10 öre dito, som belöper sigh en dahl. 20 öre, och dertill medh bötha fyrattijo marck.

Ehuruwäll Nills Jöranson icke är å färska gärningh tagen eller tyfnaden i hans händer funnen, så är [*fol. 401v*] saken af lijknelser och omständigheeterne, så aff tijdhen som hans hafde penningar, applicerat och lämpadt till 7:de cap. Tyfmålabalcken L.L., och efftersom nembden des medelst intet kunna wäria och hålla honom för hände stöldh i Häste frij; altså warder han i krafft af besagde 7:de cap. Tyfmålabalcken L.L. dömbd at betala bårtstuhlne ull, penningar och bränwijn med en dal. 20 öre s.m:t, och därtill medh bötha 40 m:k till treskiptes, och intet lijff mista, dåch under höglofl. Kongl. Swea håfrättz nådh och äntelige resolution och omdöme ödmiukel*ligen* hemstält.

7. Hanss Erson i Faxenällden föregaf Grelss Erichson i Wallne icke will låta lösa innehaf-wande halfwa hemman pantewijs, utan effter specie räkningh, hwartill han intet nekar, och säger sigh gärna willia hafwa samma myntesort igen. Sedhan yrkar actor på dhet Grelss wanbrukadt åkeren, och intet bygdt och hängnat som sigh böör? Swaar, att han i sommars opsatt en ny stugu och tillförenne ett fähuus, och förmenar sigh mera bygdt än honom bör, och dhet lembna emot dhet som å sielfwa jordhen kan wara efftersatt, begärandes sina

penningar igen. Actor begärte dilation, men Grellss nekar och håller sigh widh 1690 åhrs domb.

Aldenstundh domen dem emellan den [*lucka*] septembris 1690 utwijsar valoren på myntet, och därtill medh behålla sin panträttigheet til des han får sin betahlningh, däremoth obligerer Grehlss Erson fulgöra hwadh han så i byggnadh som åkerbruuk och hängnad [*fol. 402r*] eftersatt, hwarmedh dhet förblifwer. Och på dhet att därmedh må så mycket hastigare tillgå, skohle gode män, som parterne wällia, nästkommande sommar noga besee och antechna huru Grells i en och annan måtto innehafde hem[m]an häfdat, och där dee eij förlijkas därom, så skall rätten dem åthskillia.

8. Grehlss Erichson låfwade betalla full capplans tull för halfwa hemmannet han i Faxenällden någon tijdh brukadt, till comministrum herr Bengt Sylvin.

9. Grels Erson opbiuder halfwa Erich Nillsons hemman i Faxenällden, som han pantewijs för 90 r.d:r à 6 m:k s.m:t innehafwer, förste gången, nästa fränder till lösn.

10. Anders Swänson Flobergh hafwer lagligen stembdt Jon Michellson i Krokum för ährrörligh beskyllningh, och hafwer sina wittnen som dhet åhördt tillstädes, men Jon Michellson sig icke infunnit, utan låtit förstå sig opasslig wara, och icke förmå och kunna denne gången comparera, och begärer dilation till nästa laga tingh, och Flobergh protesterer på all giorde och görandhe expenser för hans uteblifwande skuldh, som ad notam togz.

11. Michell Nillson i Nygården kärade till Jon Knutzson i Öfwergårdh om een slåttlägde, som kallas Tårkelslägdan, och af ållder hördt och lydt under hans hemman i Nygården, dhen han begärer till rätta och förra bohlstad? Swaar, att halfwa lägden är för trettijo åhr sedan af sin swärfader Larss Peerson i Öfwergården köpt af actoris moderfader Tårkell Nillsson [*fol. 402v*] för 16 r.d:r och dhen andra halfwa dehlen pantsatt 1674 till Erich Oloffson i Nygårdh af åklagarens moder, hustru Lucia Tårkellsdotter, för åtta r.d:r, dhen Jon Knutzson till sig löst, och på intetdera någon skrifft upprättadt, begärandes Michell få under gården igenlösa halfwa lägden, som är förpantadt för åtta r.d:r, berättandhes sig hördt att samma lägde är skattlagdh för ett halfft tunlandh, dhet hans moder, hustru Lucia, säger sigh hört af sin sahl. fader, och at alla gårdzbrefwen äre i feijgedtijden förkombne (samma lägde är belägen intill Öfwergården i Rödens sochn, och Nygården ligger i Aspåås sochn). Jon Knuthzson föregifwer sigh intet hördt lägden wara skattlagdh, och att ingen kan minnas huru den är kommen till Nygården, men synes grant gamble gårdztomptan inwidh sin gårdh, och tomptan hörer till lägdan.

Nämbdens betänckiande.

Såssom Tårkellslägdan befinnes af uhrålders tijder hördt och lydt under Nygården i Aspåås sochn, och dess ena halfpart för trettijo åhr sedan är såldh till Larss Pederson i Öfwergården i Rödens sochn för sexton r.d:r och dhen andra halfwa dehlen 1674 bårtpantadt för åtta r.d:r och Michell Nillson begärer inlösa den pantsatte dehlen undher förra bohlstad. Och ehuruwell alla abalienerade ägor på hwariehanda sätt böra effter Kongl. Maij:ts jordeplacater läggias till förra bohlstadh igen, så kan rätten så mycket mindre förneka honom igenlösa dhen förpantade halfwa dehlen af Tårkellslägdan medh åtta r.d:r à 6 m:k s.m:t, med dhet förbehåldh at däraf cronones jordebook eller elliest [*fol. 403r*] kan bewijsas samma lägde wara a part och särskilt skattlagd, att Jon Knuthzson och hans förmän bör derföre swara.

12. Peder Larson i Nordanällden beswärade sig öfwer sin swåger och systers man Jon Knuthzson i Öfwergården för deth han een pantslått i Sundzlägdan bårtsatt till Peder Erson i Nygården, som till Öfwergården warit uthsatt för tijo r.d:r, och intet kommer gården medh. Och såwijda han är broderen och icke hafwer mehra än twenne systrar, så begärer han fem

r.d:r för sin halfpart, hwartill Jon Knutzson intet nekar, utan beklagar sigh eij wara mächtig dem nu betalla, efftersom han till honom hafwer måst betalla halfwa hemmannetz wärdhe, begärandes någon dagh och dilation, hwartill actor nekar, och begärer få sin betallningh af dee åtta r.d:r Mickell i Nygården skall gifwa för halfwa Tårckelslägdan till lösn, hwarmedh är så beskaffadt att Peder Larsson äger dess halfpart och Jon 1/4 och Peder Ryss 1/4.

Resolutio. Häradzrätten finner skälligt att Peder Larson tillåtes upbära af Michell Nillson i Nygården af dee åtta r.d:r han skall gifwa till lössn för halfwa Tårkellslägdan, twå r.d:r som höra Jon Knutzson till på sin hustrus wängnar, och dee resterande tree r.d:r må han till Michaelis nästkommandhe honom låta bekomma.

13. Anders Halfwardson tilltalte Oloff Jonson i Smedzåsen om Stoormyran, som hörer Trålsåsgården till, som Anders effter sin broder Östens dödellige afgångh skall emothtaga, som till lega för en halff tunna [*fol. 403v*] länt sädeskorn oplåten warit, men någon tijdh tilförenne till hans förman Jon Erson uthsatt för 5 ½ r.d:r, huilcka Östen aftient hoos hustru Märit medhan hon war änkia och sålledes dhen igenfått, och brukat i tw*å* åhr, och sedan nödgatz dhen för en halff tunna korn uthsättia? Oloff Jonson föregifwer sig länt sahl. Östen een halff tunna fröökorn, och fått slå myran, som litet duger, å lega, och offta begärt sitt korn igen.

Resolutio. Stoormyran böör effter Kongl. Maij:tz jordeplacater a:o 1673 och 1677 läggias till sin rätta bohlstad Trålsåsen, hwar under hon löses medh een half tunna frödt korn.

14. Till föllie af öfwerstens och vice gouverneurens remiss af [*lucka*] att undersökia hwem som bör ersättia och betalla 4 d:r 25: 8 s.m:t, som den afweckne Erich Anderson 1689 efftersatt på Kingstadh rustningzhemman, effterfrågades om Erich Anderson, som bodt och brukat jordh en och annanstandtz, icke hafwer någon ägendom, hwaraf ingen weth berätta, men där hoos kunnigt at han een och annan warit skyldigh, och till Nårje medh twå stycken hästar för juhl 1690 warit, och sedan dijth till Löfångers [*Levangers*] marcknan med twå stycken dito, och då satt qwaar ena hästen, och sidst på föret begifwit sigh öfwer till Nårie, där han wistas, warandes okunnigt om han något pass af befallningzman Jacob Graan heller kyrckioherden herr Pedher Gestrinio fått. Icke heller är någon af dem tillstädes, icke heller någon som dhet angifwit och remonstrerat wijdare, än regementzauditeuren Peer Hiort, går-dagen giorde [*fol. 404r*] därom påminnelse; altså måste man därmed stadna och acquiescera [*motvilligt acceptera*] denna gången.

15. Comminister herr Bengt Sylvin genom länsman Oloff Jonsson begärte utföra sina insinuerade klagomåhl emoth fölliande persohner, efftersom han för probste-tinget skull intet kan wara sielf tillstädes, och gifwit honom skrifftelligit memoriale, där iblandh är att Hemmingh Siuhlson i Näset och Lijtt sochn kunde edeligen afgöras hwad som passerade i barnsölet hoos Oloff Månson i Gräffte, dhet han frijwilleligen giorde, och bekände som föllier.

Att Oloff Jonson i Nygården såth tillijka med flera unga drängiar och qwinfolcken widh andra bordhet, och begynte drängiarne, sedan dee blefwe något druckne, talla något högdt, då h:r Bengt badh dem talla sachta, och att Oloff Jönson intet än swarat för det han giordt i Lijth, och han swarade sigh deth få göra, och höll sitt tahl lijka fuldt som förr, dy gaff herr Bengdt Oloff Jönsson een öhrfijl och reef honom i håret, men icke hade honom omkull. Därmedh badh Edfast i Gräffte Oloff tillijka medh denne at han wille gå uth, och wid dhet han kom på gålfwet, sade han: Faar, I hafwen slagit mig inne, men om I komma uth och slår migh, så tager iag emoth, och Oluff kom intet sedhan in medan herr Bengdt war qwaar. Mehra sägher Hemmingh sigh eij minnas därom.

Oloff Månson, effter aflagdan edh, att Oluf Jönson medh flera drängiar, widh andra bordet, begynte [*fol. 404v*] talla något högt, och höllo på at draga fingerkrook, då herr Bengt dhem näfste och sade till Oluff Jönson: Weth du huad du hafwer giordt i Lijtt? Och fick till

swaar med högt tahl: Om iag kom medh een elack karl uthi slagzmåhl, så får iagh derföre swara. Därmedh stegh prästen upp och slog åth Oluff, men om dhet togh, weth han intet, emedhan som fålcket wid dhet samma stegho upp och stodo emellan dem och sigh, hwarmedh Oloff stigit upp och sagt: I hafwa slagit mig inne, men om I komma uth, så tager iag emoth. Och Oluf kom intet in medhan prästen war qwaar.

Edfast Jonson i Gräffte sammalledes, att drängiarne såtho widh andra bordet och drogo fingerkrook och talade något högdt, och prästen badh dem wara stilla och icke bulra, då Oloff Jönson sade: Wij må få talla något i gästebudh, och h:r Bengt förmante dem talla sachta och sade till Oluff: West tu huad du giordt i Lijth. Och Oluff sade sigh komma i slagzmåhl med een ährlig karll och får därföre swara. Därmedh stegh prästen upp och slår medh flata handen på hans hufwudh och tog honom i håret, och folcket badh Oluf gå uth, dhet han och giorde, och ut på gålfwet sade: Prästen slår migh inne, men om han kommer uth effter migh skall iag slå emoth som een ährligh pilt, och medan prästen war qwaar intet inkom.

Samptel. votum till fölliande doom.

Såssom Oloff Jönsson intet effter edelligit intygande hafwer uthmant herr Bengt Sylvin, utan sedan han war håårrifwin sagt uth på gålfwet, [*fol. 405r*] om prästen kommer uth skulle han taga emoth [*göra motstånd*], hwilcket intet fins i öhlsmåhl wara straffwärdigt, ehuruwäll hwar och een böör sin lärare och siälasöriare medh all tillbörligh respect och wyrdnat bemöta.

16. Herr Bengt Sylvin hafwer och i sin skrifft och des 4:de § moverat att Anders Halfwardson hafwer wridit näsan på sin swärmoder, och hoos Stehn i Reen slagit Edfast i Gräffte, som swärmodren kan besanna, och Steen i Reen som dhet berättat. Item Erich Hällieson i Lundsiön, som skall därom hafwa beskedh? Swärmodren hustru Anna Ewertzdotter nekar alldeles sin måg Anders Halfwarson sig tagit i näsan, och hwarken sigh eller sin gamble man något ondt giordt. Stehn i Reen är icke tillstädhes heller stämbder. Erich Hällieson säger sigh offta warit hoos Anders Halfwardson, men aldrigh sedt honom wrida sin swährmoders näsa eller elliest wara emoth henne owettigh. Edfast i Gräffte berättar sigh och Steen i Reen medh Anders Halfwardson spela korth om twå kannor öhl, och kommit med Anders i träta därom, och undher dhet tahl sagt sig höra säijas honom wara owettigh emoth sin swärfader, och fått en öhrfijl, men inghen nämbde swärmodren.

Resolutio. Emedan som hustru Anna Ewertzdotter nekar aldelles att sin mågh Anders Halfwarsson hwarken wridit sin näsa eller ohöfligh warit emoth sigh och sin man, och Erich Hällieson betygar sig sådant intet af honom sedt, och Stehn i Reen, som h:r Bengt Sylvin håller för sin sagusman, hwarken är stembd eller tilstädes, så kan därtill intet göras. [*fol. 405v*]

17. Herr Bengt uti sin 3:de §, att Anders Halfwarson opsparckat kyrckiodöran, test. [*vittnar*] Lars Jonsson i Näset, som berättar sigh 1689 wara kyrckwachtare, och om een söndagh om sommaren effter wällsignelssen under psalmen eller versen däreffter kom Anders till kyrckiodören och wille gå uth, och dhenne som i bäncken baakom dören hölt emoth medh sin käpp, och Anders lijkawäll gått uth, men intet sparckade han op dören. Anders Halfwarson berättar, folck gå uth för sigh, och intet oliudh giort, eller sparckat op dören.

Såssom Anders Halfwarson 1689 om een söndagh gått utur kyrckian förr än gudztiensten war alldeles ändat, och Kongl. Maij:ts stadga om sabbatzbrått daterat 1687 då förlengst warit publicerat och upläsen; altså blifwer han effter högstbem:te Kongl. Maij:ts stadga och dhes 7:de § saker till sina sex marck.

18. Comminister herr Bengt Sylvin opbödh tredie gången hustru Anna Sophia von Tisenhausens giorde testamente på dhes förundte dehl, som Kongl. Maij:tt henne allernådigst förlänt, iempte det öfrige af hennes ringa qwarlåtenskap till sytningzlöön.

Syneprotokoll 21 maj 1692

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3176, fol. 475r – 491v, RA.

Anno 1692 den 21 maj woro undertechnade, nembl. häradzhöfdingen Anders Plantin, befalningzman Lorens Backman och nembdemän Erich Gunnarson i Öne, Erich Olufsson i Trätgiähl, Oloff Anderson i Wijke, Jon Olufson i Twärsätt, Oloff Jonsson i Röste och Peder Aronson i Giärde kallade och tilstädes i Rödens sochnestufwa, at förnimma hwaruti kyrckioherdens wyrdige herr Peder Gestrini beswär och klagomåhl på prästegårdens wengnar emoth ryttmestaren welb. Magnus Gabriel Willenssens på ryttmestare bostelle Rödensgården bestodh, warandes pastor i Offerdahl mag*ister* Abraham Burman, af ven*erandi* consistorio Hernösandensi dhet bijwista som des fullmechtig, constituerat effter öpen fullmacht daterat Hernösandh af den 8 october 1691, och regementzauditeuren [*fol. 475v*] welbet*rod*d Peder Hiort, effter herr öfwersteleutenantens welb*or*ne Bengt Ribbingz breff af den [*lucka*] maij 1692, at bijwista å regementetz wengnar synegången i detta måhl; altså uplästes herr öffwerstens och gouverneurens högwelborne h:r Carl Hårdz gifne resolution på Frössö Kongzgårdh den 26 junj 1691 öfwer pastoris herr Gestrini suppliqué och klagoskrifft emoth h:r ryttmestar Willenssens, hwaruti först förmähles at några ägor skohle prestegården af herr ryttmestaren wara betagne, och dy lembnadt till en syhn och lagligit uthslagh af häradzhöfdingen och befallningzman, som nu i synnerheet begäres på den skogh och muhlbete som i 3:de § uti hans suppliqué nämbnes, och h:r ryttmestaren låtit upsättia een haga emellan Sotamannen och sitt åkergierde, och sålledes betagit prestegården all den rättigheet honom af uhrminnes tijder haar tillkommit medh skough och muhlbetes nyttiande söder om gården, som äro dee mästa och bästa tillägor.

Sedhan tillfrågades herr pastoren hwadh skähl han kan hafwa till begärte syhn och rättegångh, hwarmed han täncker och förmenar kunna bewijsa sig wara uti inhängnade ägor dehlachtig och hafwa rättigheet därutj? Resp. att han inga documenter och breef därpå hafwer, utan af gamble och trowerdige mäns relationer och betygande kan dhet bewijsa. Hwar emoth herr ryttmestaren exciperade sålledes at wellbem:te h:r vice gouverneurens resolution i sluthet lyder at des giorde förklaring däröfwer kan och bör remitteras till häradzrättens laga utslagh, begärandes sin insändne förklaring må upläsas. Pastor, som een actor, beropade sigh på efterskreffne gamle [*fol. 476r*] män, som skolle kunna besanna hans angifwande, nembl. Oloff Larsson i By, Erich Oluffson i Lunn och Oloff Jonson i Krokzgården, hwilcka framkallades och tilspordes om dee om denna twist någon wettenskap hafwa, och swarade sigh något därom kunna hördt, och dy aflade dee sin wittnesedh uti parternes närwaru, och hwar för sigh giorde fölliande berättelser.

Olof Larsson i By, in emoth sina 70 åhr (som han berättar) föregifwer och säger sigh i sina unga dagar hördt at prestegården och Rödensgården altidh hafwa hafft muhlbete för hästar och boskap tilhopa i den mark och skogh herr ryttmestaren inhängnadt, allareda uti sahl. herr Anders tijdh, och för några och trettijo åhr sedan han kommit at boo i By, och sedhan intet heller annat förstått och hördt ingen klandrat derpå, utan sahl. pastor herr Hanss Damianus en swedia där i neijgden hafft, wettandes dåch intet om den är inhängnat.

Erich Oluffson i Lun, om sine åttatijo åhr, berättar sig wähl minnas sahl. kyrckioherden herr Anders (då Carl Mårtenson bebodde Rödensgården) och hörde och sågh at prestegårdz och Rödensgårdens muhlbete war så östan som wästan kyrckian klöf om klöf, och hwarcken uti herr Andersses tijdh heller sedan hördt något klander derom.

Oluff Jonson i Krokzgårdh, öfwer sina 70 åhr, berättar sigh pass för fembtijo åhr sedhan tiena hoos sahl. herr Anders, och då hade prestegården och Rödensgården betesmark och muhlbete sins emellan klöf om klöf, så östan som [*fol. 476v*] sunnan kyrckian, och på wästre sijdan äfwen så, till dhes Trustadman tager emoth, och hwarcken den tijden eller sedan, förr

än nu, hördt något klander derom, utan alt warit medh sämia och enigheet, och at Carl Mårtenson uti sahl. herr Anders tijdh åbodde Rödensgården.

Ofwanbem*el*te edelligit intygande oplästes för parterne, och herr ryttmestaren begärte dhet hans wittnen må och edelligen afhörde blifwa, nembl. dragon Jon Pederson Långh och Edfast Halfwardson i By (som såldt den ena Rödensgården), som och skedde.

Dragon Jon Pederson Långh, om sina fembtijo åhr, barnfödd i nedre Rödensgården, och den bebodt till 1674, då han då medh regementet uthcommenderades, berättar att Rödens- och prestegården hafft muhlbete hwar om annan klöf om klöf, så wästan som nordan kyrkian, men prestegården ingen slått wästan kyrckian hafft, och Rödensgården een och annastantz, som serdeles warit inhängnat.

Edfast Halfwardson i By, om sina fyrattijo åhr, föregifwer sigh allenast till tree åhr bebodt Rödensgården, och blifwit underwijst om slåttmärckien, och widh des affträde dem utwijst, och at prestedrängiarne hugga twenne swedlandh wästan om kyrckian, och Rödensgårdhen äfwen wäl der iempte några små huggit samma tijdh, wettandes intet annat än skogen beggie tilhördt.

Hwilcka för parterne uplästes. Herr ryttmestaren begärte dhet Trusta åboer kunde ochså blifwa förhörde, nembl. Jon Oluffson och Hemming Anderson, [*fol. 477r*] som afladhe sin wittnesedh och giorde fölliande relationer, nembl.

Jon Oluffson, öfwer sina femptijo åhr, som tiuguett åhr bodt i Trustadh och siu åhr tillförenne där tient, berättar at preste- och Rödensgården hafft på wästre sijdan muhlbete för häst och köör, tilsammans klöf om klöf, och rydiat swedielandh hwar om annan, utan åthskillnadt och någonderas åtahl.

Hemming Anderson, om sina 28 åhr, berättar så långt som han kan minnas at beggie gårdarne hafft wästan kyrkian sin muhlbete klöf om klöf, och at sahl. pastor herr Hanss läth 1678 hugga där en lithen swedh, wettandhes intet om han dhet ägde heller giorde med låf.

Sedan besågz ryttmestarens rijsshagh och hängnad kringhom intagne marck, wäster ifrå sochnestufwan, och fans linea recta [*rak linje*] till des Sotha bydz och enstaka gårdz ängeshaga, som och går wästeruth, emottager: warandes ifrå rijshagans begynnelsse, medh Sotha ängeshaga, och sedhan till des Rödensgårdens ängieshaga ifrå Stoorsiön löper emoth twert före, ungefär till 1/8 mijhl. Ängiet består af tree små laduängh, och sträcker sigh upp till Trustadz ängiar och slåttmyror, som dee och bestå af alt een myra.

Sedhan finnes och längre wästeruth några små myhrputtar och ängeslappar, därest [*lucka*] stycken små ladur warit. Effter Jon Långz berättelse skola Rödensmans ägor lychtadt widh een sandbacka, widh strandan, där een stubbe står, utan skurur [*rännor*] och bleka [*kalkjord?*], och strax där bredewidh till een steen och sedan opföre Trustadz [*fol. 477v*] ägor och stafre [*gärdsgårdshank*] grindan, som Jon Långh berättar warit skillnadh emellan Rödensman och Trustadh. Utwijste och så kallade råstehn besågz och fans intet wara någon råsteen, men Trustadh åboer, som unga män äre, säija sig eij annan skillnadh wetta, men inga blekor i trähn kunde Jon Lång wijsa. Stafregrindan är ett stehnkast ifrå presteåkerhagan. Angifne råskillnadh emellan Rödensgårdens och Trustadz ängiar intager och innesluter Sotha bydz och gårdz åker och hafwande ängh hem[m]awidh byhn. Ifrå Stafregrindan nedföre till Rödensgårdens nya inhängnad är yppen lötegångh. Medh samma hängnad och nya rijshaga stängies prestegården icke allenast ifrå muhlbete på een dehl där hafde swedior och elliest, utan och ifrån siön och wattnande, som mycket beklagas. På öfwersijdan af swediorne haar Rödensgården giordt sigh een hästehaga, och därtill tagit något af sina gambla ängesstycken.

På öfwersijdan om kyrckian hafwer Rödensgårdhen widlyfftig och elack slått förutan nylanden och många små ladur, söderen an till Stoorsiön och österuth äfwen wäll. Prestegården hafwer och i samma tract godh slått till twå stycken stora ladur, och kunna wäl swara emoth Rödensgårdens å den sijdan och wäl nyttigare. Där prestegärdz slått ib:m ändas, tager Wijkman medh till een liten ladu och såsom een skyhl och strupa utföre till siön. Sedan tager

Rödensgården widh och äger till Öfwergårdzmans haga och gerdzlegård, hwarest ingen ladu är och intet af stort wärde. [*fol. 478r*]

Den 23 dito adjungerades fölliande nembdemän, neml. Erich Jonson i Säther, Lars Jonson i Kiäln, Jon Oloffson i Smedzåsen, Edfast Jonson i Gräffte och Håkan Enarson i Stoorgården, och underwijstes huru synemännen befunnit, som och alla såsom i tingelaget födde och boende merndels wiste sigh påminna.

Dato, uplästes herr ryttmestarens förklaringh öfwer h:r pastoris Gestrini beswär emoth honom på landzmöthe, som höltz på Frössöön den 25 junj 1691 till herr öfwersten och vice gouverneuren högwelb:ne h:r Carl Hårdh, hwarutj ibland annat förmälles att pastoris antecessores medh wåld och olagh sig åtagit at bruka andra byars betesmarker. Hwaremoth herr pastor protesterade och begärte en vidimerat copia däraf att å wederbörligit rum insinuera? Herr ryttmestaren swarade sigh så skrifwit, och kan dhet bestå, och at nordan prästegården och allmänna wägen är skogzskillnadh emellan Sillieman och prestegården. Item Rödensgården och Trustad, och att syhn uti Damiani tijdh skall där hållen wara, som Oluff Larson i By skall wetta betyga. Oloff Larson berättar at för någon tijdh sedan war förordnat syhn, dhet at utwijsa, och han tillijka medh sahl. Jöns Månson i Åskått där tilkallat, och effter sahl. Chrestopher Andersons i By underrättelse skulle märckien i een furu finnas, och skära sigh åth Ladsiöbroen, hwarmedh pastor Damianus intet warit nögder, och derföre gått därifrån och altså blef intet mera däraf, och han intet widare weeth dem emellan någon skoghskiffte warit. Gunmundh och Mårten Jonson i Sillie berätta sig af annat märckie intet [*fol. 478v*] wetta, och at Rödens- och prästegården hafft sin wedhugg wästanföre och Sillie östanföre, hwar om ann, och ingen skogzskillnadh dem emellan wetta. Item, at beggie gårdarne, präste och Rödens där, hwar om annan å wästre sijdan wallat sin boskap och Sillie å den östre äfwen så, som hwar behagat, föregifwandes pastoren hafwa mycken boskap och dy därmedh præiudicerer bygdelaget, der emoth Damianus een tijdh större dehlen af sin boskap hafft i fäbodarne. Pastor, at han förledne sommar hade sin boskap dehls i Lunsiön, och wille gärna hafwa dhem bårta, om han fäbodar ägde. Herr ryttmestaren begärte dhet Trustadboerne kunde tillfrågas om skogzdehlningh och muhlbete etz. å nårra sijdan. Jon Olofson och Hemming i Trusta berätta sigh intet wetta aff någon skogzdehlningh emellan präste- och Rödensgårdhen, utan hwar om annan medh wedhugge och lötegång äfwen wäll å nårra sijdan hafft.

Pastor tilspordes om han till angifne saakz oplyssning och rätt fleere skähl hafwer at producera? Då han beropade sig på Kongl. Maij:ts resolution, gifwen samptlige presterskapet i Hernösandz stifft på richsdagen 1668, hwilcken upwijstes, vidimerader dat. Stockholm d. 25 septembris 1668, och lyder dess 7:de § at prästerskapet begärt, effter tunlandhen öre och ortugh wara lijka dehlachtige uti skough och andra lägenheeter medh sina nästomliggiande grannar, och Kongl. Maij:tt resolverat at den som finner sig i deth måhl graverat, kan sökia i landzorten lag och rätt, och skulle någon däröfwer hafwa sig widare at beswära, och gouverneuren intet kunde afgörat, då hoos Kongl. Maij:tt medh goda skähl och documenter inkomma. Och uthj den [*fol. 479r*] 8:de § att Kongl. Maij:tz willia är att dee skogar, ängiar och fiskien som kunde tillförenne prästerskapet förundte wara, att dee conserveras och förblij widh deras rätta ägare. Hwartill ryttmestaren intet mera swarade än at Kongl Maij:ts resolution och förklaring öfwer sådhant lärer finnas 1677.

Jon Olufson i Trustadh berättar skildnan wara emellan Trustadh och präste- och Rödensgården widh een kårsswägh och een myhrputt, ifrå Krokum.

Nills Flinck berättar sigh hört af sahl. Oluff Påhlson i Sotha att prästen intet äger längre nårr än till een putt wijdh kårswägen till Krokum och Kiäln. Nills Flinck är icke wittnesbär.

Pastor begärte blifwa conserverat widh 26 cap. och des 5 § i Kongl. Maij:ts kyrckiolagh? Ryttmestaren swarade at deth han olagligen tilgripit måtte lagligen återgå. Pastor begärte niuta dhet hans antecessores oqwaldt niuttit? Ryttmest:n, at pastoris boskap giordt skada å grannarnes betesmark, såsom i Sillie. Gunmundh i Sillie swarade att såwell prästens som

ryttmestarens boskap göra byhn skada, emedan deras boskap äre widh fäbodarne. Pastor beropade sigh på prästeprivilegiernes innehåld och des [*lucka*] §, at blifwa därwidh conserverat.

Auditeuren Peder Hiort på Rödensgårdens wengnar påminte at den intet swedielandh nordanföre hafft, däremoth prästegården â part där swediat och häfdat, hwaraf han förmenar fölia at Rödensgården måtte och hafwa â part skogh.

Pastor mag. Abraham Burman, på consistori wengnar, exciperade däremoth at dhet intet strider emot edeligit [*fol. 479v*] intygande at hwar om annan hafft wedhugge och muhlbete nårr om, och at ryttmestaren intet muhlbethe där skall nyttiadt heller wedbrandh tagit, råder han före och står uti hans behagh, men däraff kan han intet argumentera at prästen å wiss tract är rådande. Ryttmestaren föregifwer sigh kunna bewijsa dhet prästegården och Rödensgården hafwer särskilt skogh nordan till, och efftersom dhet dhenne commission intet angår, lembnar han dhet. Item at han ingen betesmark där hafft, utan på sina slåttmyror, där han och tager sin wedbrandh. Mag. Burman, at han muhlbete där hafwer och intet brukar, efftersom han bättre och ymnigare annorstädes hafwer.

Ryttmestaren begärte dhet Jon Långh yterligare kunde om skillnaden tillfrågas, och han refererade sigh intet wetta någon åthskillnat emellan preste- och Rödensgårdens skogh och muhlbete, utan altidh gått hwar om ann så wäster som nårr åth, och å nårra sijdan luppit bark till Rödensgården. Item, att widh puttbrohn tager Krokumsman widh. Item, att Rödensgården huggit swedh på nårra sijdan tillijka med Sillie och prästen, och at Damianus gaf Tompta män låf där at hugga swedh för wedbrand och muhlbete skuldh, hwaraf auditeuren togh tillfelle at säija att där Damianus intet hafft skiptadt skogh, så hade han intet gifwit Tompta låf där at rödia. Respondebat, mag. Burman, at där Damianus där uti giordt orätt, så kan dhet intet dragas till något skähl och fundament.

Erich Oluffson i Lunn, at han aldrigh hördt någon skogsdehlning warit nordantill emellan begge gårdarne, Rödens- och prestegårdens, utan hwar om ann så medh [*fol. 490r, fol. 480-489 överhoppade*] wedhugge som muhlbete farit, och at Damianus gaf Halfwar i Tompta låf hugga een swedh för weden skuldh.

Oloff Jonson i Krokzgårdh, att uti herr Andersses tijdh togz wedbran så wäst som nårr i marken, och äfwen medh muhlbete hwar om annan, och aldrigh hördt någon skogzdehlningh warit emellan präste- och Rödensgårdhar. Auditeuren föregaff at Damianus hafft syhn, och däraf præsumerer at han skogen nårr om, â part hafft? Resp. at han dhet kan giordt sig till information och ingen laga syhn där warit, utan ägande, som allom står fritt.

Oluff Larsson föregifwer ägande synen tagas af Damiano för een swedh som Anders Oloffson i Sillie huggit, och prästen wille kännas widh, och såwida han tyckte Chrestopher Anderson gå och wijsa orätt, gått därifrån och dee äfwen så, och icke sedt effter om swedhan war innom eller utom upwijste märckie på een grahn, och Anders Oluffson behölt swedan opåtallt.

Herr ryttmestaren påstår sigh kunna bewijsa skogzskilnadh emellan Rödens- och prästegården, och begärer deth Jöns Månson intet må resa uthur landet förr än han effter rättens resolution på höstetinget 1691 blifwer förhört hwart Trustadz skogzbreff är kommit, som förmodelligen lärer uthwijsa hwar och eens rätt i bygdelaget.

Under måhltijdztijden discurerades medh pastore Gestrinio om han icke skulle willia och kunna ingå een förlijkningh med herr ryttmestaren uti mag:r Burmans och auditeurens Hiortz närwaru, hwarmed kom så widha at pastor uthläth sig omsijder wara nögder [*fol. 490v*] till at förekomma widare oenigheet och missförståndh medh muhlbete och annat slijcht nord i marken wara nögder och cedera sin rättigheet uti den inhängnade parken wästan för kyrckian för Rödensgården allena at bruka, medh dhet förbehåld att där composition skulle wedertagas och icke hållas, at dhes obefogade hängnad och ingrep skulle reserveras och förbehållas till laga uthslagh, och at pastor må hafwa macht at betha sina ängiar östan för Rödensgården,

hwilcket auditeuren antogh at referera för ryttmestaren, dhet han och giordt, och kommande tilbaka berättade at ryttmestaren förbehölt sigh betha å nårre sijdan på sine slåttmyror, och af pastor må medh gerdzlegårdh inhängna sitt ängh öster om kyrckian. Men pastor der emoth kunde intet tillåtha Rödensgården haf*w*a någon betesmark å nårra sijdan på dhes myror, om han skulle (som sagdt är) cedera prestegårdens rätt i den twistige parken wäster om kyrckian, utan begärte laga uthslagh och dom i saken, hwilcket uprepades inför sittiande rätten för h:r ryttmestaren, och han swarade, om det war ens egit, wore dhet een saak, som torde låta göra sigh, men nu icke så.

Sakens sammanhangh uprepades omständellighen för nämbden, som effter noga betänckiande eenhälleligen beslöto att såsom edelligen intygat är at präste- och Rödensgården för gamalt wäster om kyrckian hwar om annan rödiat och hafft swedielandh, och äfwen betesmark klöf om klöf, att prästegården derwidh såsom annan uhrminnes häfd blifwer bijbehållen [*fol. 491r*] och conserverat, och ryttmestaren, som den tracten och oskipt mark inhängnat effter behag, må derföre plichta effter lagh, och rijfwe hängnaden uth, och uppfylle pastoris tagne skadha däraff förledne som[m]ar, effter mätismanna ordom.

Ehuruwell ryttmestare boställe Rödensgården hafwer ängh och sloar både wästan och östan för den twistige och inhängnade parcken och tracten wäster om kyrckian, så befinnes lijkawell af beggie parternes wittnen och edellige betygande, att Rödensgårdens inhängnade tract wäster om kyrckian för gamalt warit såwäl präste- som Rödensgårdens betesmark klöf om klöf och rödningzskogh, icke heller är bewijst at skogen och muhlbete å nårra sijdan är emellan bemelte beggie gårdar skiptadt, utan hwar om annan, så muhlbete som wedhugge, opåtalt i förflutne tijder nyttigdt; altså hafwer nämbden dhet considererat såsom annan uhrminnes rättigheet, och därföre, i krafft och förmågo af 1:e cap. Jordabalcken L.L. och Kongl. Maij:ts nådigste placat om skattskyldig jordz dehlningh de anno 1677, funnit skälligt at conservera och bijbehålla prästegårdn widh dhes hafde rättigheet derutinnan, och där hoos i lijka måtto pröfwar rättwijst, at för upsatte hängnad på oskiptan skogh och betesmark, skall effter 32 cap. Byggningab:n L.L. bötas tree marck, och hängnaden uprifwas, och sedan, effter mätismanna ordom, wedergälla kyrckioheerden all däraf bewijslig tagne skadha förledne som[m]ar a:o 1691.

Emot denne doom hafwer ryttmestaren h:r Willenssens [*fol. 491v*] i rättan tijdh under wällåfl. lagmansrätten medh tree marck s:r m:t appellerat att intra fatalia och å näste lagmanstingh den uthföra.

Ting 19, 20, 21 och 22 oktober 1692

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3176, fol. 597r – 615v, RA.

Anno 1692 den 19, 20, 21 och 22 october höltz laga tingh medh allmogen aff Rödens tinglagh, wederwarande befallningzman Lorens Backman och nämbden.

Erich Gunnarsson i Öne	Gunmund Enarson i Sillie
Oloff Andersson i Wijke	Jon Oloffson i Twärsätt
Erich Olofson i Trätgiähl	Lars Jonsson i Kiäln
Håkan Enarsson i Stoorgårdh	Erich Jonsson i Säther
Edfast Jonsson i Gräffte	Oloff Jonsson i Gräffte
Jon Olson i Smedzåsen	Peer Aronson i Giähle

1. Dato uplästes förr publicerade och nämbde Kongl. Maij:ts placater.

2. Effterskrefne hafwa Edfast Halfwarssons i Bye barnpenningar på räntha.

Gunmundh Enarsson i Sillie	40 d:r s.m:t, à 2 d:r om åhret
Jon Knutzson i Öfwergårdh	20 d:r à 1 d:r dito
Jon Steensson i Kiäln	20 d:r dito
Larss Jonsson i Kiehln	10 d:r à 16 öre
Erich Ersson i Kiäln	10 d:r à 16 öre

Pro anno 1691 är för Jon Stehnsson i Kiäln icke meera utfördt i ränta gifwa för 20 dahl. s.m:t än 16 öre, som bör wara 1 dahl. s.m:t, och dy rester och återstår 16 öre s:rm:t.

3. Ingeborgh Jonsdotter ifrå Tårwalla uthi Brunflodh sochn ställtes för rätten och skuldgafs hafwa födt oächta barn, som hon och tilstår, och blef födt förledne wåhr, och allenast läfwadt i åtta dagar, warandhes långt föruth kunnigt henne hafwande warit, föregifwandes dragon Peder Salsko sig belägrat och wara barnfadren, som först in martio sidstledhen reest till Nårie och icke igenkommit. Ingeborgh förehöltz bewijsa at den afweckne är barnfadren, kan hända hon [*fol. 597v*] af någon gifft persohn är lägrader? Swaar, att hon medh ingen annan hafft sammanlagh än medh Peder Sallsko, som och tiente i Sillie by. Jon Oloffson i Twärsätt berättar sig honom frågadt, näst förr än han rymbde, och han sagt att een annan torde så snart som han blifwa barnfaderen, men rychtet war öfwer sochnen dhet han skulle wara barnfadren, och förmenes dherföre hafwa rymbdt, warandes Ingeborgh af ächta säng född och med lägersmåhl förr icke beträdd och han icke heller, och der hoos ogifft är. Nembden håller honom för barnfadren.

Resolutio. Såsom Ingeborgh Jonsdotter hafwer försedt sigh med lägersmåhl och afladt barn medh förrymbde dragon Peder Salsko och förr därmedh icke beslagen; altså plichtar hon effter praxin medh sina tiugu marck.

4. Åhs sochns allmoge tilltaltes för dhet dee icke kommit den 18 septembris sidstleden at byggia wägarne på föresatte ort och ställe, och allenast fem stycken kommit den 19:de och dee öfrige intet förr än om afftonen, och giorde den 20 begynnelssen medh arbetet?

Respondebant. Att lensmans zedell lydde allenast att dee skulle byggia wägarne, och ingen orth war förr satt, och dy begynt på heemwägarne. Lensman hafwer sedan muntelligen dhem orten wetta låtit, som tålfmän Erich Olson och Jon Olson besanna, och dee sändt budh kring sochnen, men Åskott och Håhlåsen allenast zedellen fått och gått på heemwägen, föregifwandes, där sniö icke så hastigt fallit, så hade dhee ärnadt efftersatt arbete fullgöra, och blef så afftallat och slutitt att dee i dhet stället skolla så snart jorden blifwer [*fol. 598r*] kiälat och frusin, förfoga sigh till Ranåsmyran och till uthsedde bro däröfwer, hugga dugligit wärkie och framföra.

5. Effterskrefne bönder uthj tinglaget som specification förmäller tillsadhes och warnades wäl bruka och häfda sine hemman som dee till datum försummat, och där dee på tredie åthwarningen sin skylldigheet icke fullgiordt, wara förtenckte blifwa ifrå hemmannen sagde och drefne och andra åboer dijtsatte, som h:r gouverneurens excellenz ordre af den 27 aug. 1692 innehåller och lyder, nembl.

Rödens sochn	
Nylandh	Simon Oloffson
Hägre	Oloff Anderson
Dwärsätt	Nills Jonsson
Sillie	Hållsteens änckia
Trudsta	Lars Pedersson
Näskott sockn	
Trållsåsen	Halfwar Östenson

		Erich Jönson
Nordanelden		Oloff Ericksson
		hustru Märit
Kingstad moo		Lars Larsson Lundh
	Aspåhs sockn	
Näset		Oloff Månssons barn
	Åås sochn	
Seem		Önde Eskellsson
Sörbyen		Peder Åkeson
Rösta		Oloff Jonsson
Öhsa		Jon Pederson
Lanssom		Håkan Oloffson
Backen		Simon Olofsson
Granbodh		Jöns Jonsson [*fol. 598v*]

6. Michell Jonsson i Krokum krafdes af länssman Oluff Jonson på jungf. Gertkens Plantins wengnar tree dal. s.m:t som han warit skylldigh sahl. probsten mag. Zachris Plantin? Resp. att han dem till probsten på marcknadhen näst för än han dödde betallt uti pastoris h:r Eliæ Oldbergz närwaru, som därtill nekadt och sagt sig icke kunna minnas, och därföre låfwar han bemelte 3 d:r s.m:t betalla.

7. Michell Jonsson i Krokum käradhe till Erich Larsson i Häste om een fodrat myssa han snart för twå åhr sedan tagit till kiöps, och gifwit på handen en dal. s.m:t. Resp. att han sagt myssan wara wärdh 12 d:r, och dhen satt i pant för en dal. s.m:t och icke köpslagat därom, hwarom dee effter något samtahl förlijchtes sålledes att Erich Larsson låfwade gifwa Michell Jonson 1: 29: 8 p:g:r s.m:t och behålla myssan, hwarom dee handsloges.

8. Cissla Jonsdotter i Åskått angafs hafwa hafft lägersmåhl medh dragon Samuell Langh och aflat barn med honom, som dhet bekänner, och Samuell effter lensmans Oloff Jonssons berättelse, som lensman i Hammerdahl Crestier Pederson sagt, fått afskiedh på sidsta general-munstringen och tilsagd at comparera på detta tinget för lägersmålet, och till större säkerheet derom till sig tagit hans afskedz pass, och han lijkawell tagit flychten åth Ångermanlandh, och sedan är af honom intet wordet hördt. Bemelte Samuell berättes warit gifft i Ståckholm, dåch för än något rychte härom blifwit, sielf sagt sigh wara äncklingh, och därom fått breef, och tackat Gudh derföre. Cissla hafwer warit förr belägrat af Peder Jacobson i Tängn, och sedan [*fol. 599r*] laghgifft medh Larss Jonsson, som genom döden för några åhr sedan afgången är. Erich Jonsson i Säther berättar sigh medh Samuell på sidsthålldne camperingh in julio talla, och han sagt dhet honom beskylles hafwa giordt oächta barn, och han mente få någon annan barnfader för sigh.

Samptel. votum. Alldenstundh Cissla Jönsdotter hafwer först warit belägrat af Peder Jacobson i Tängn och Åhs sockn, och sedhan laggifft medh Larss Jonsson, och effter hans dödh hafft sammanlag och beblandelsse medh afweckne och dimitterade dragon Samuell Langh, som hon bekänner och warit rychtbart,och han effter intygandet åhret föruth sagt sin hustru i Ståckholm wara dödh, och sig kunna få annan barnfader för sigh, och lijkawell sedan han därom blifwit tilltalter och till säkerheet därom sitt afskedzpass hoos lensman Crestier Pederson lämbnadt, stuckit sig af wägen, och begifwit sig heembligen åth Ångermanlandh, och ingen weeth hwarest han sigh för denne tijden uppehåller. Altså är skiälligt funnit at Cissla Jönsdotter, som andra gången sig medh lägersmåhl försedt, skall effter Kongl. resolution de anno 1679 böta dubbelt för lönskläger, som är 40 mark.

9. Erich Hälliesson i Lunsiön krafde Mårten Jonsson i Lägden för resten af sin swågers Siuhl Erssons trediemans penningar, och kommo öfwereens, emedhan som Mårten betygade sig till Siull först 10 dahl. och sedhan i Bye 5 d:r lefwereradt, at Mårten skall gifwa och betalla resten aff 20 dahl. s:rm:t, som är 1/3 af trediemans knechtlega med 5 d:r, och han honom sin handh deröfwer sträckte. [*fol. 599v*]

10. Erich Jonsson i Säther kärade till Jöran Nillsson i Tängn fördhet han sagdt, dhet sin hustru hafwer målckat [*mjölkat*] Carll Östensons boskap i Säther, hwartill hon oskylldigh är, och dy begärer at Jöran må derföre plichta? Swaar, at han dhet sagt effter Carll Östensons egen utsagu på fiällwägen förledne winter till Löfångers marcknan, emellan Ofne och Mattmar, hwartill Carll alldeles nekar och säger sigh dhet hwarcken sagt heller henne funnit det göra, och huru skulle han säija om sin swåger och wän dhet som aldrigh skedt ähr.

Actor upwijste comministri herr Bengt Sylvins attest aff den 15 huius, hurusom Jöran d. 23 septembris i hans närwaru tillstådt dhet Carl Östenson sagt i fiällwägen sigh funnit Erich Jonssons hustru i Säther, uti sitt fähuus, där hon molckadt een hans koo, då han henne ledt där ifrån in i sin stugu och sändt effter granhustrurne i Ugård och Lägden. Den ena war Erichs modher, den andra hans syster, och den tredie hans broders hustru, hwilcket Jöran tilstår sigh sagt effter Carlls ordh, item wäll tiugu gånger så mycket hördt Carll säija om Erichs hustru, som han will edeligen betyga, om så skälligt af rätten kan pröfwas, berättandhes där hoos at Carll warit till sigh och begärt dhet han wille hålla sig undhan rätten dhenne gången i dhet måhlet, och uthlåfwadt en r.d:r, hwartill han sägher sig intet kunna beiaka, utan låfwadt willia bedia h:r Bengt sig förlijka, och han swaradt sigh intet däreffter reesa, uthan dee måge komma till sigh, och Jöran altså i godh meening gått till Erich Jonsson och sedhan till Carll at förlijka dem, och tagit sexman Hemmingh i Trussgården medh sigh till Carll, men han strax nekat sig sådant tahl hafft heller för honom sagdt. [*fol. 600r*] Item, att Erich Jonssons pijga Kerstin Jonsdotter för tree weckor sedhan sagt dhet Carlls hustru sagt een sin unga koo som hon målckadhe enär Kerstin kommit i fähuset, sedan intet miölckadt, hwaraf hon præsumerer dhem hafft någon oreda för sigh, som sexman Hemmingh åhörde, hwartill han beiakar och dertill medh at Carll intet wille tillstå sigh för Jöran något om Erichs hustru berättadt.

Pijgan Kerstin Jonsdotter, som är Erich Jonssons hustrus broders dåtter, berättar pijgan Gölu Larsdotter ifrån Ström sochn, som tiente förledne åhr hoos Carll Östensson, för sigh sagdt dhet Carlls hustru Marin Jonsdotter skyldt sigh wara ordsaken till at hennes ko intet målckade. Kerstin förehöltz hurusom Carll skall tagit Erich Jonssons hustru Uhrsilla i sitt fähuus och ledt i sin stuga och qwarhållit till des han skickadt ett gått stycke wägh effter granhustrurne, warandes begge gårdharne knuth om knuth med hwarandra, och så mycket bättre kan hon däraf wetta som Kerstin och hoos Erich Jonsson i tu åhr hafwer tient, hwartill hon nekar alldeles, och sägher sig intet wetta dhet wara skiedt, och utlåter sig kunna dhet edelligen bestå och besanna. Hustru Marin förehöltz dhetsamma, men nekar därtill, och berättar dhet aldrigh wara skiedt. Icke heller sagt för pijgan Gölu dhet Kerstin blef misstencht för dhet kohn intet miölckadhe, men dhet är sant at hon kom i dören widh kohn war miölckat, och om afftonen samma dagh war juret upswullit och miölckade intet, och hafwer intet gangn af henne hafft, och dy måst slachta och ingen skylt därföre, uthan tillrächnadt sin olycka. Hon säger och både medh ondha och goda bedit sin man bekänna om han så illa tallt om [*fol. 600v*] hustru Uhrsilla, men han altijdh därtill nekadt och sagdt sigh dhet ingallunda för Jöran heller någhon annan berättat, som och aldrigh warit skedt.

Hustru Marin berättar sin son Östen, som förra somaren wallade boskapen, komma heem om een middagh och säija att ett qwinfolck som hade een grå kiortell och guhl tröija och hwitt kläde kring om hufwudet i skogen miölckat en deras koo, som kallades Hafrö, och sedhan förswunnen, och widh dhet samma kom pijgan Gölu utur fähuset och sade dhet samma koo icke miölckade een dråppe, och intet gangn af henne hade förr än långt in på hösten, och i

medler tijdh blifwit alt styggiare och wärre, men ingen derföre beskylt, hwaraf hustru Uhrsilla säger sig intet meera hördt än at Östen sagdt dhet till hennes dåtter Märitt, som lijka gamall är, och hon sagdt sigh icke något sedt.

Östen, på sitt trettonde åhr, berättar sigh see, [i] fiohl om sommaren, då han wallade boskapen uth på stranden wid wijken, ett qwinfolck med hwitt kläde kringh huffwudet, guhl tröija och grå kiortell, sittiandes widh kohn Hafrö och målckade henne, dhet han sagt för flickan Märit, Erich Jonssons dåtter, som qwinfolcket intet kunde see, dåch berättar han sig see henne gå fort öster uth, och medan han skulle dhet säija för Märit, som war litet ofwanföre, kom hon utur hans ögnesyhn till skogen, seendes ingen båth på älfwen.

Märit, om sina tretton åhr, berättar Östen säija för sigh dhet han sågh et qwinfolck på fierun (där boskapen gick) med hwitt kläde kring huffwudet, guhl tröija och grå kiortell, men hon kunde intet see någon, nekandes [*fol. 601r*] see kohn wara wåth och flurutt till des Östen henne öfwertygade.

Gölu Larsdotter berättar sigh sagdt för Kerstin at hustru Marin sagdt dhet hennes unga koo intet målckade, utan des juhr upswullit af dhet Kerstin kommit i dören då hon skulle miölckas, hwartill hustru Marin nekade och sade dhet wara sin olycka och at Kerstin intet kunde wetta kohn hafwa eij burit, som säijes wara laghgrant för fremmande folckz annalckandhe, och gemenligen plägar dören då tillsluthas, och Kerstin aldrigh skylt derföre, men misstyckt at Gölu een och annan gångh legat i grangården hoos Kerstin.

Nembden betygar hustru Uhrsilla af ungdomen hafft godt nambn och rychte om sigh, och icke dhet ringaste i sådan eller annor måtto warit misstencht, och dy håller henne frij för dhet som utspridt är, både derföre at ingen henne dhet tillägger, eller skähl dertill finnas, som och lijkmätigt är domarereglan om blinda saker, och Jöran Nillsson, som dhet utspridt, och intet kan öfwerbewijsa Carll Östenson dhet sagdt, böter derföre effter lagh.

Alldenstundh Jöran Nillsson i Tängh hafwer uthspridt att hustru Uhrsilla Nillsdotter i Säther skulle hafwa miölckadt sin grannes, Carll Östenssons, boskap, och gitter intet öfwerbewijsa Carll Östensson dhet för sigh sagt, heller henne dhet förwitt och tillagdt, som och altidh fördt ett wackert läfwerne utan misstanckar för sådant ifrå barndomen. Altfördenskuldh finner rätten skälligt att Jöran Nilson skall, effter 20 cap. Tingmålabalcken, derföre bötha 3 mark, och hustru Uhrsilla i dhet målet wara frij och saaklöös.

11. Sochneskrifwaren Simon Gunnarson angaf een drängh [*fol. 601v*] på 1689 åhrs contributionslängd wara fördh på Peder Larson i Lunssiön, som föregifwit sig dhet åhret ingen drängh hafft, och dy ingen contribution gifwit, och Simon hafwer lijkawell måst, så för honom som hela längdens innehåldh, betalla och clarera, sökiandes tålfmännen å den tracten Jöns Michellsson i Nygården och Måns Olofsson i Lijen, som dem måst angifwit?

Respondebant, att dee intet warit tillstädes, men Jöns dertill kallat, som säger sigh om affton warit tillstädhes, dåch war termin intet satt för än morgonen effter, och då bleff een drängh på Peer Larsson opfördh. Effter yterligare undersökningh, at Ewert Jonson war då Peder Larssons drängh ifrå juhl öfwer wåhranden, å hwilcken tijdh han blef stadd till swentienare af Pedher Chrestophersson i Fårsta uthi Låchne sochn och förluppit sin åhrstienst och begifwit sigh till sin slächting Erich Jonson på Aspåhs kyrckiobordh, och där warit till hösten. Simon bekänner sigh åhret effter fått af Evert twå dal. s.m:t som för een prästdrängh på kyrckbordet, men föregifwer dhet han där och sedan blifwit upfördh och sig bemelt 2 dal. fått af Evert för 1690, då han hoos Erich Jonsson tiente.

Resol. 1689 och 1690 åhrs contributionslängder måtte skaffas till näste tingh, då Erich Jonsson och Ewert skola wara tillstädes.

12. Dragon Lars Segerbergh fodrade aff Mickell Jonsson i Krokum tree dahl. kopp:rm:t och 1 d:r 16 öre dito af Jon Nillsson i Twärsätt effter mag. Elias Mouritz zedell och fullmacht af den

20 martij 1690, och beklagar sigh dem eij kunnat blifwa mechtigh? Michell tillstår sigh fått spanmåhl för tree dal. k:rm:t pass för tree åhr sedan [*fol. 602r*] om wåren å sidsta åkeföret, och litet däreffter gifwit honom i betallningh ett lijfgehängh af älgzläder och skulle få en dahl. k:rm:t tilbaka. Actor säger sigh dem förr krafd och dee sig uhrsächtadt, och på Gregori marcknadh 1690 altså Michell tilltallt, och han låfwadt gå till rectorem mag:r Mouritz, och då talltes intet om gehänget, eij heller kom han dijth, och måst få behålla zedellen på sin hustrus löhn. Jon Nillsson bekänner wäll sigh för korn warit skyldigh sex mark kopp:rm:t, men dhet strax på första föret om hösten med een skrinda wallhöö betallt, som pastor h:r Pedher Gestrinius och Erich Larsson i Häste skolle kunna betyga. Michell Jonsson begärte dilation så lengie han kunde få skrifwa mag. Mouritz till därom, hwar emoth Larss intet exciperade.

Resolutio. Mickell Jonsson gifwes dilation till nästkommande nyåhr at skaffa beskedh af mag. Mouritz sig hafwa betallt 3 dahl. k:rm:t med ett älgzhudzgehängh, och där han dhet till den tijdhen intet gitter göra, utan förhalan dem betalla, och där Jon Nillsson icke kan bewijsa sig handfångne korn hafwa betallt, måste det utan drögzmåhl skee.

13. Edfast Halfwarsson i Bye bekänner sigh wara förlijckt med Carll Siuhlsson i Fanbyen om sin förmente fodran af 3/4 tunna korn, och sålledes afftallat at Carll skall honom gifwa een halff tunna korn, som han tillstodh och låfwade effterkomma.

14. Anders Jönsson och Henrich Jönsson i Åskott beswärade sig öfwer större dehlen af Åhs sockns bönder, som hafwa i Åskåttälfwen sina qwarnstellen i så måtto 1mo att dee må bewijsa hwadh rätt dee därtill hafwa, och huru dee [*fol. 602v*] äre kombne dijth; 2do att dee nyligen och långligen tagit in fleera medh sigh, och tillijka med dem göra skadha på deras skogh och muhlbete. Item medh furubarks löpande och näfwer, ja och medh fogelskiutande, så at dee som skoghen äga, intet gagn deraff kunna hafwa, och så instängde och förbygde äro, at bästa tillfällen och qwarnfall äro bebygde, och dee som skattskogen äga, i stället som intet duger, och hafwer Anders Jonsson dy måst ett medh stoort arbete i iämbna åhn af intet fall för sigh göra, och Henrich lagt lagh med Smistad ifrå Lijtt sochn, efftersom han intet ställe under gårdhen hafwer, anhållandes beggie kunna medh dee andra som nyligen köpt sigh in, få derifrån och wara åthminstonne närmare dertill än uthbydzman? Swaar, att dee af uhrminnes tijdher man effter man i Åskåttälfwen hafft sina qwarnstellen, och många, förr än Åskåttz-byhn nånsin uptogz och blef skattlagd, iembwell och sedan aff byhn köpt, som wijsas af ett gamalt pergamentzbreef daterat 1523, som lyder at Jöns i Ååsgatu hafwer sålt till Jöns och Stehn i Lanssom ett qwarnstelle i Ååsgatuåen, näst ofwanför Hylliehusen, för 4 m:k och 2 st. järn i godh willia etz. medh timber och mull å båda sijdor till ewärdellig ägendom medh lagmans Oloff Henrichsons och Örians i Ösa insegell till bekräfftellsse, och sålledes försåldt sin hafde rätt, och kunna sökia hwarest dhem behagar i älfwen qwarnstelle. Dhet qwarnstelle som hördt till Henrichs gårdh är ödelagdt, som dee intet råda före. Henrich, at dhet intet dugher och dy i sin faders tijdh ödelagdt, hwartill swarades at han eller hans förfäder till andra sitt ställe kan försålt hafwa. Samptlige föregifwa sig ingen åwerckan på deras skogh [*fol. 603r*] och muhlbete giordt, hwarken medh bethande eller barcks tagande, och må han den anklaga som någon skada i någhon måtto kan tillfogat. Nåch opwijstes ett g*ammal*t pergamentzbreef af anno 1555, att Jon Gunnarsson i Åskott tilstått sin swäärfaders Richhardz contract om ett qwarnstelle i bemelte åå, och at Peer Staffansson och fått tree m:k, och är belägit emellan Staffanshuset och Tårrestadhuset, hwar opå actores intet klandra, utan på [1)] Dillhuset, 2) Röstahuset och 3) Backhuset. Rp. att Dillhuset är effter g*aml*e brefwet af åhr 1523 medelst den jordepart den östre gården i Dille, som Peer Olofson åboor uti Lanssom hafwer, och ingen skall wetta huru den wästre gården der tillkommit, (dåch heter stället Dillehuus) och des uthan hafwa twå gårdar i Lanssom i samma Dillhuset.

Oloff Jonsson i Röste swarar om Röstehuset, at så af ållder warit, och sex st:n där uthi interesserat och delt i 2:ne parter, och den parten som Håkan Grahn är uthi, hafwer sålt till Anders Ersson i Ösa 1/4 däraf, och gamble ferieman Henrich Olofsson, som bodt i Röste och nu i Lijth sochn, skall hafwa g*aml*e brefwen om Röstehuset. Om Backhuset swaras at dhet och af gambla tijder där under legat, och des hafde breff opbrändt för 40 åhr sedan, då Oloff Henrichsons gårdh i aska lades.

Saken öfwerladhes eenhälleligen till fölliande dom.

Såssom af föregångne ransakningh befinnes at Dille qwarnhus, Röste qwarnhuus och Back qwarnhuus uti Åskåttz älff hafwa där af ållder warit, och så gamalt at ingen weeth på hwadh sätt och enär dhet först dijth kommit, förutan den dehl som östre gården i Dille hafwer, och skall härkommia af een jordepart som den i Lanssom äger, effter ett breef de an:o domini 1523; altså kan rätten intet betaga dem sin laghäfdade ägendom der uthi, utan i förmågo af 1 cap. Jordab:n L.L. [*fol. 603v*] och Kongl. Maij:ttz placat om skattskylldigh jordz dehlning af åhr 1677, dhem därwidh som annan uhrminnes rättigheet conserverer och bijbehåller, och där hoos des interessenter åthwarnar, ingallunda tillfoga Åskåttz åboer någon åwerckan och skada med muhlbete och sina hästars släppande widh qwarnarne på deras betesmark och lötegångh, och icke heller med barck- och näfwerlöpande och fogelskiutande på deras skatteskogh dem skada tillfoga, widh laga böther tillgörandhe.

15. Pijgan Gertrudh Olofsdotter ifrå Trustadh gaf wid handen hurusom rusthållaren Nillss Jönsson Flinck åboor hennes faders hemman i Trustadh af 3 tunlandh, hwaraf 2 tunl. är heemfallit Kongl. Maij:tt och cronan, efftersom dhet uti tu åhr legat öde och obrukadt, och altså ett tunland behållit för skatte, begärandes dhet Nills Flinck wille dhet till sig lösa. Resp. att han därtill intet mächtigh och förmögen är, och icke heller understår sig dhet göra, uthan dhet blefwe anbefalt. Medh hemmannet fins så beskaffat at twå åhr hafwer hemmannet ordin. intet warit bebodt, uthan af åthskillige warit besådt i sidstledne feijgdetijdh i twå åhr, och afsatt halfwa grödhan till cronan, och Åke sedhan skall fått derpå tu åhrs friheet, men intet beskedh är widh handen huru mycket åhrswexten blifwit och Kongl. Maij:tt niutit. Icke heller ödeslängden eller frijheetzbrefwet, hwaraf säkerheeten kunde tagas; altså kan därtill nu intet göras.

16. Pastor herr Peder Gestrinius begärte skrifftelligen dhet hans åhörare måge obligeras göra tijondefisk af sine notedrächter näth, mählor och refwor, föruthan dhem som kullfiskien hafwa, som särdelles sin rättighhet utgöra, och om icke han [*fol. 604r*] kunde, som i många församblingar brukelligit är, bekomma i ett för allt aff hwar roth, huru många där uthj äre interesserade, ett *pund* rå fisk, och sedhan proportionaliter af dee andra ringare och smärre wåhnor som han till datum intet niuttit af större dehlen, hwartill nembden medh närwarande allmoghe, effter något samtahl intet kundhe sig till något wist förbinda, utan nembden låfwade widh något tillfelle allmogen derom underrätta och tillsee at een föreeningh dhem emellan billigast och behörl. kunde skee, hwarmed h:r pastor war nögder och tillfredz. Sedan påminde h:r pastor at somblige aff pastoratetz ledamöther fast illa byggia sina bogårdhar, så at den somblige stedz ligger neder, som intet kan lengre tålas, och bleff allmogen förmant at reparera till nästkommande wåår hwar sina hafde stycken effter g*amla* fördehlningen, widh laga botum tilgörande, och där dee eij komma öfwereens om förmedlade och underlagde hemans stycken, iembwell och om dhet skall effter röken och tunlanden gå, så kan wederbörandhen sökia högre handans resolution och förordning däröfwer.

17. Dragon Anders Daniellsson förekom och upwijste herr generalmaiorens och gouverneurens högwelborne h:r Otto Vellingks resolution på en hans suppliqué daterat Brunflod den 27 aug. sidstleden, af innehåldh ordh ifrå ordh som föllier, nembl.

Såsom hwarken Kongl. Maij:ts förordning tillåther at dragonerne tillijka måge wara bönder och hafwa hemmans bruuk, eij heller supplicantens wilckohr så warit at han dermedh kunnat uthärda, som han och slutelligen icke heller söker blifwa widh hemmannet [*fol. 604v*] besuten, utan niutha betallningh för dhes hafwande prætension, så wille häradzhöfdingen uptaga och lagligen afhielpa samma des prætension widh första tingh, att supplicanten utan uppehåld befordradh till des anständige rätt. Hwarföre företogz hans prætension och fodran, som består derutinnan at han söker halfwa hemmannet i Tängh af 1 ¾ tunl. effter sahl. hustru Ingeborgh Olufsdotters gifne sythningzbref den 20 januarij 1688, lydandes att Anders Danielsson skall henne, hustru Ingeborgh, i sin ållderdom skiöta och sytha och deremoth niuta bemelte halfwa hemman i Tängh, och hwad effter henne i metal, kläder och boskap kan finnas såsom des rätta arfwinge, och Anders Danielsson förplichtar sig iblandh annat halfwa hemmannet medh huus och jordh wäll häfda och bruka, och han altså dhet den 8 maij 1688 och 27 februarij 1689 oklandrat opbiuda låtit, och den 19 septembris 1689 tredie gången, då hustru Ingeborgs mågh, Oloff Jonson, på sine barns wengnar klandrat samma sytningzskrifft, som nu och dhet skrifftelligen giör sålledes med relation hurusom hustru Ingeborgh, då han förlåfwade sigh med hennes dotter, sahl. Lucia Pedersdotter, tillsade honom hemmannet Tängh at bruka och effter hennes dödh gårdhen tillijka medh löösörerne få tillträda och behålla, des medelst han försållde sitt hemman i Mattmar sochn, och des penningar kåstadt på Tängzgården, men twå åhr dereffter kommit och tagit halfwa hemmannet och tager bårt alla där tillhörige skriffter och dhem upbrände, som på tinget angifwit är etz. Sedhan tager hon Anders Danielsson sig owitterl*igen* till sythningzman, och effter hennes dödh at ärfwa både löst och fast, ehuruwell hon 2:ne sytningzmän tillförenne antagit, som åtradt sig, och ett åhr dereffter [*fol. 605r*] hastigt dödh blefwen, och Anders Danielsson tillängnar sigh både dess lösa och fasta ägendom, och sålledes söker trängia hans barn, som äre hustru Ingeborgz dåtterbarn ifrå sin arfsrätt. Ingen förtechningh är på hennes löösören oprättadt, och skolla Oloff och Anders derom wara förlijckte uthj Erich Gunnarsons och Gunmundh Enarssons närwaru, som dee bekänna skee i så måtto, tillijka med lensman Oloff Jonson, at Anders skulle gifwa Oloffs barn en r.d:r, en skinfälld och een rödh frijskiortell och swart klädesjacka, och Oloff klagar sigh intet fått r.d:ren och fällen. Rp. att fällen tilbödz honom, men intet welat tagan, dhet han bekänner, efftersom han intet stort dugde, och dhen andra war bettre, och låfwadt r.d:rn framdeles betalla effter aftahl, och efftersom han begynte klandra på sytningen, hafwer han dermedh innehållit. 1686 in aprili hafwer Oloff Jonson warit i action med hustru Ingeborgh om halfwa hemmannet och befunnit at Oloff Jonsson på sin hustrus wengnar och des fäderne är rådande öfwer halfwa hemmannet, som är 33 r.d:rs wärde, och hafwa macht utlösa sin swärmoder heller penninghar taga, efftersom dee eij förlijkas, eller böre sittia twå på gården, och hwem som behåller gården betalla Peer Aronson sina jordepenningar, dhet hustru Ingeborgh höres hafwa sedhan giordt till Peder Olofsson medh 13 r.d:r courent à 6 m:k s:rm:t. Anders Daniellsson begärte niuta sytningzskrifften till goda uthj dhet fasta, och Oloff Jonsson protesterade dher emoth, at hon eij hade macht at gifwa bårt fast ägendom ifrå sina dåtterbarn. Till hemmannet kom hustru Ingeborgh sålledes at dhess andra man Nills Aronson dhet åbodde på sin faders weng:r och blef trediemans knecht, och dödde barnlöös, och halfwa hemmannet war köpt för Lucis fäderne af Aron i Gärde [*fol. 605v*] för 66 r.d:r à 6 m:k. Härwidh ihugkommes och at Oloff Jonson äfwen som Anders Danielsson antagit sin swärmoder hustru Ingeborgh till sytningh, och intet kunde komma öfwereens. Item Jon Grelsson ifrå Kluuk och sedan Jon Aronson ifrå Giärde.

Enhälligt votum. Såssom frambledne hustru Ingeborgh Olufsdotter hafwer d. 20 januarij a:o 1688 uti trowerdige mäns närwaru antagit dragon Anders Danielsson sig at sköta och underhålla till dödedagen, och updragit honom der emoth sitt halfwa hemman i Tängh af 1 ¾ tunlandh, dhet han och tillträdt och brukat 1688, 1689, 1690 och 1691, och dhet icke byrdköpt jord är, och hon sålledes effter Sweriges lagh 9 cap. Gifftmålabalcken L.L. och 14 cap.

Kyrckiobalcken hade macht dhet at testamentera till hwem hon wille, egne eller fremmandhe, utan åtskillnat om dhet är ärfft eller förwerfft, som är enigt medh Kongl. Maij:ts stadga och förordningh om testamenter de anno 1686 och des 1:a §, hwartill kommer at ingen af hennes slächt kunnat samma wilckohr antaga, som 31 cap. Jordabalcken L.L. tallar; altså, till underdånigst föllie däraff, finner rätten skälligt besagde testamente och sytningzrätt aggreera och bijfalla, och Anders Danielsson därwidh så wida conservera och bijbehålla, at han effter mätismanna ordom skall få derföre lösn, lijkmätigt hans excellens h:r gen*eral*maiorens och gouverneurens högwelborne h:r Otto Vellingkz resolutions innehåldh på hans supplique af d. 27 augusti sidstleden, som och häradzrättens deröfwer giorde sluth på tinget d. [*lucka*] aprilis 1686, helst och emedan som ingen dragon tillåthes tillijka wara bonde och hafwa hemman, och hans willkohr icke heller är dermed at uthärda, och fast [*fol. 606r*] mindre tillåtelligit klyfwa hemmannet, och Anders Danielson slutelligen söcht allenast at niuta betallningh för des förmente och hafwande rätt och prætension.

18. Befallningzman Jonas Wargh opwijste herr generalmaiorens och gouverneurens h:r Otto Vellingkz bref, daterat Giefle d. 2 junij 1692, och der iblandh hisce verbis. Angående Johan Bengtssons saakören, så ehrfodras sammalledes häradzhöfdingens attest om dhes rymningh, och at han intet lämbnadt effter sigh, hwaraf be:de saakören kunna betallas; altså tillspordes landzgevaldiern Raal Rase huru han kom till rymningh? Resp. at han blef befalt af h:r landzhöfdingen högwelborne Åke Ulfsparre så snart domen war upläsen och publicerat, at taga wärian af Johan Bengtsson, dhet han säger sig göra, men utan bällia, hwilcken då warande landzskrifwaren Carl Wargh, som såth i fougdens stelle, sedan emottogh, och at Johan Bengtsson gick strax uth medh och talte medh h:r landzhöfdingen Ulffsparre, och sedan gått till prestegården innan wachten kom, och beropar sig på frambledne ryttare prophossens Gregori Bertillssons och då warande ryttare Jonas Jonson Nederbergz gifne attest deröfwer af den 27 martij 1688, wettandes Raal honom intet här i Röden något äga. Nembden intygade at intet är till hans saaköhrens betallningh her i tingellaget betallt, som dee kunna wetta, och at han ifrån tingzstugun uthan wacht gått till prästegården. Raal Rase upwijste een vidimerat copia aff Carl Wargz ordre af den 15 augusti 1687, at Beniamin von Hwethstorph skulle genast bewakas i sochnstugan till dhes han real caution ställer, hwaraf han sluther at om Johan Bengtsson ingen arrest war befaldt. Dhes original hafwer h:r ryttmestaren Mag*nus* Gab*riel* Villenssens reverserat [*fol. 606v*] den 20 maij 1688. Widh detta ingaf Raal Rase h:r ryttmestar Willenssens breef till häradzhöfdingen och Rödens nembdemän af den 20 octobris innewarande, der uthi han nämbner Carl Wargh wara vice befallningzman enär Johan Bengtsson blef dömbd, och släpt på flychten, och sedhan för h:r ryttmestarens andehl af saakören och expenser uthbudit 100 dahl. s:rm:t, dem han eij wellat antaga, efftersom Jonas Warg är ballancerat för hela posten af saakörspenningarne, och sålledes beroor till des lagligit uthslagh blifwer, och för dhet öfrige reserverat sigh emoth Carll Wargh at utföra om expenser, lijkmätigt högwelb:e h:r generalmaiorens och gouverneurens alligerade breef af d. 10 decembris 1688, warandes her iempte kunnigt at Johan Bengtsons hafde ringa ägendom i sitt quarteer Härkie på Frössön blef effter ordre uthtagen och wärderat och sedan delat.

19. Erich Olofsson i Faxenällden aflade sin lijflige edh, intet hafwa några rofwor stuhlit af Nills Jonssons roflandh, och Larss Ersson i Faxenälden och Anders Halfwardson i Trulsåsen betygade såsom edzgerdzmän med sin edh troo honom derutinnan oskylldig wara; altså är han för det målet frij och endtledigat.

20. Oloff Nillsson i Backen föredrogh hurusom hans modher Kerstin Mickelsdotter a:o 1658 fådt 2/3 i Backegården, och efftersom hon då reste till Nårie aftallat medh Oloff Edfastsson i Häste at han skule upskiära och bärga sädan och betalla uthlagorne för 2/3 af hemmannet, och

dhet öfrige lefwerera till Jon Mickellson i Krokum på försträchte 30 r.d:r, men Jon Michellson tilgripit åhrswexten och lijkawell för sin fodran â part opburit 70 dahl. s.m:t. 2.) Sedhan hafwer Jon Michelson tilgripit och annammat i Nårie hans fadersysters Margeta Ersdotters qwarlåtenskap i Skången, som Swän [*fol. 607r*] Jöranssons Skielderops attest den 28 feb. 1682 uthwijsar? Hwartill Jon Michelsson swarar som föllier, nembl. att han effter lensmans Oloff Edfastssons begäran måste emothtaga gården och sädan opskiära, men ärter och hampa fick Anders Siuhlsson i Kiäln, och een mällingh åker Jöns Michellson i Nygårdh, och derföre leija soldath och swara till chronones uthlagor och för länte 40 r.d:r specie till Oloff Nillssons fader, mäst intet hade at wäntha någon betallningh, och sålledes gårdhen antagit, och måst skaffa soldath och gifwa i leghan sielf 5:te 50 r.d:r specie och een klädningh sampt kåst och uthredningh, och 2 r.d:r dito till fadren, och intet fick slå dhet åhret på Backegården, efftersom han så seent dertill samtyckte, och måste lijkawell i då warande feijgde swara till fouragie, och sedan hemmannet med landbönder försörgdt till des Oloff Olsson kom heem ifrå Nårie och dhet emothtogh, då han betallte 30 r.d:r specie effter 6 m:k s.m:t st:n för fadrens länte 40 r.d:r specie, hwars åthskillnadh på valoren han prætenderer. Och efftersom han ingen wedergällningh fått för dhet han legde soldath för Oloff Nilsons broder, som bårtrymbder war, begärthes at Oloff Nillsson kunde påläggias utgifwa en tunna korn och läna hästen dhet at nederköra, som 1688 skedde, och behålla säden emoth uthlagorne, och dertill medh bekomma den förrymbdhes jordepart i Backen.

2.) Till arfwet i Nårie effter Margeta Ersdotter swarar han intet meera än han war ombeden at wittna dhet Jon Ersson war hennes br*oder*son, dhet han giordt, och Jon altså bekommit een kista och några klädher som fördes hijt i landet och skifftades emellan arff-wingarne, och Oloff intet derom tallat medan dee läfde.

Hustru Kerstin Michelsdotter, Olofs moder, berättar sin [*fol. 607v*] man icke fått af brodren Jon Michellson til läns meera än 30 r.d:r och 5 r.d:r af Anders Siuhlsson i Kiähln, dem Jon betalt och panten tagit. Men Jon Michellsson påstår sig länt honom först i Löfånger 10 r.d:r at uthlösa sin broder i Trundheem och 30 r.d:r här hemma. Emot dee 10 r.d:r protesterer hustru Kerstin och berättar honom först hafwa een myra, ben:d Ingridmyra, men Jon Michellson säger den wara fånastadh[?] Kärnmyra och sedan gifwit Kerstin 2 r.d:r och fått Ingridzmyran derföre, som han allenast ett åhr brukadt och icke fult lass bekom, efftersom den lågh i fätrådhe. Hustru Kerstin nekar till bem:te 2 r.d:r, men Jon Mickellson, at Anders Siuhlson Ingridmyran hade i pant för 2 r.d:r, dem hustru Kerstin af sigh länte och betallt Anders Siuhlson, som intet wille hafwa myran och satte samma myra hoos sigh. Gunmundh Enarson i Silie berättar att Anders Siuhlson hade Ingridzmyran för 5 r.d:r, och uti Knuth Ingellsons tijdh agerat derom, och twenne tålfmän, Jöns Månson i Åskått och Oloff Peerson i Seem, förordnat at besee, [hur] mycket foder Jon Michellson på fånasta[?] Kiärnmyran hade bergat, och Oloff Peersson betygat sigh a:o 1667 med Jöns Månsson dijth warit och befunnit slagit wara till 6 lass, och Jon Michellson bekändt dhet wara allenast tree lass ängh.

Att Olofs broder warit skrifwen till soldath och rymt nekas till, och at han war då ett barn och följdt sin modher till Nårie, dhet nembden sigh påminner. Jon Michellson föregaf modren tagan medh sigh till Nårie sedan han blef kiest [*utsedd*] till soldath, som intet bewijsas kan.

Jon Michellsons quittens den 1 feb. 1669, som Henrich i Rösta och Edfast i Kiäln bewittnat, opwijstes på 20 r.d:r lefuerance uti fem mark stycken, dhet Jon säger sigh icke kunna wäl påminna, förståendhes om carolinere. [*fol. 608r*]

Hustru Kerstin nekar sigh ~~intet~~ länt 1658 een tunna sädeskorn och hästen fått om hösten på foder, och elliest icke länt honom, eij heller bemelte korntunna skylldig warit på interesse och lånet för penningarne. Jöns Michellson berättar sigh få een mällingh åker sådd 1658 för dhet han födde Karin Nillsdotter, som omyndig war, och där hoos at åkeren inwidh gården till 4 mäl:r war temmelligh, men neder i, gräsut och med munkskalla öfwergått, wettandes intet

hwem som ärterne och humblan emothtogh. Hustru Ingrid Siulsdotter, Anders syster, berättar sig intet wetta dhet sin broder Anders bekom dhet åhret ärter och humbla, och hustru Kerstin föregifwer sig intet warit Anders Siuhlsson skylldigh meera än 5 r.d:r för pantängian, och intet opdragit honom ärter och humblan. Ryttaren Jon Grytha berättar sig i twå åhr först bruka 1/2-ten af halfwa gårdhen och Erich Enarsson dhen andra 1/2-ten, och tredie åhret 1/4 af hela hemmannet, och Samuell Arfwedson effter sitt låf och 1/4 och Erich Enarsson, Jon Michellsons halfwa dehl i hemmannet, och tree åhr sedan hafwer Jon brukadt halfwa gården, och Oloff Nillsson den andra halfwa, dhet han säger sigh kunna med edh erhålla, men Oloff Nillsson föregifwer sig a:o 1666 widh heemkombsten fått 1/3 af hela hemmannet. Jon Michelson föregaf skullden wara för 34 åhr sedan giordh, och om myrornas pantsättningh långt öfwer 20 åhr, at saken förlengst är afdömdt. 1681 eller 1682 betyges saken wara här på tinget agerat, och Oloff bekänner sig warit hoos häradzhöfdingen för några åhr sedan och hördt sigh dhet föreläsas som 1682 är passerat, men extract deraf intet begärt.

Om arfwet i Nårie nekar Jon Michellson som tillförenne, och begärer een copia aff Swen Jörgenssons attest [*fol. 608v*] af den 28 feb. 1682 däröfwer, och will skaffa hans wittnesbördh att han intet togh den emoth, utan Jon Erson och Anders Siuhlson dhet lilla emottogh? Hwar iblandh een klädeskåpa war, som hustru Kerstin säger i Öhne och köpt af Hanss Olofsson i Kiälen, hwartill Jon Michellson nekar och sägher den icke wara densamma, utan een stackutt [*kort*] som dee belägrade den tijdhen dhen finge bruka, men den sanskyllige och twistige bekom Jon Erson, och Jon Gryta af honom på utlagorne för 2 r.d:r och dhen för 2 r.d:r pantsatt hoos Jon Mickellson, som Hanss Oloffson i Tullus igenlöste, och sade sigh däraf willia göra een stackutt jacka, och aldrigh hafft någon dehl deraff, fast mindre i sin gårdh warit eller deelt. Jon Gryta, at bekombne kåpa af Jon Erson war icke långh, och räckt på sin lilla hustru allenast till knähn, och war intet medh något spänne heller brehm af sammet, utan af een liten qwahl kring om halssen af kläde, men dhen som war i Öhne och 1691 bleff wärderat, war långh och qwahlen af fijnare kläde. Jon Michelson föregifwer Nills Olofson i Häggestadh och Lijtt s:n wara sin drängh den tijdhen, och kunde wähl see om han kistan förde heem? Resp. att han intet kan wetta dhet han den gången war i Skångens prästegårdh, och i alla tålf åhr han hoos honom tient ingen kista ifrån Nårie heemfördt. Men Oloff Nillson säger at Nills Olofson i Faxenällden deth åhret war hans drängh, och nu wistas i Nårie, som berättadt at Jon Mickellson kistan tagit och fördt heem, men intet fått see hwadh däruthj war. Larss Erson i Faxenällden berättar sigh för några och 40 åhr sedan wara på Löfångers marcknan, och råka i Märit [*fol. 609r*] Ersdotter, som beklagat sigh illa kommit uth, och då hade hon en långh ny kåpa, men då war intet kunbart at hon belägradt war, och meera weeth han intet därom referera.

Samptel. votum till fölliande doom. Alldenstundh Oloff Nillsson i Backen prætenderer af sin moderbroder Jon Michellsson i Krokum reede och räkning för 2/3 bärgade åhrswext a:o 1658 af Backehemmannet, förutan en mällingh som Jöns Michellson i Nygårdh till systrens Karin Nillsdotters underhåldh deraf åthniuttit, och Jon Michellson icke allenast föregifwer sig dhet såsom nödtwungen måst antaga effter då warande lensmans Oloff Edfastssons inrådande, att salvera hemmannet och conservera sine länte penningar till sin sahl. swåger Nills Erichson, efftersom hans änckia och systran hustru Kerstin Nillsdotter begaf sig der ifrån till Nårie och wårdzlöst hemmannet lemnade, och uti då warande feijgdetijdh fast meera till cronones uthlagor och extraordinarie utgiffter medh fouragie till militien och annat slijckt utgifwit och påkåstat, än han af åhrswexten månde niuta, så kan hans uhrsechtan deruthj icke ehrkännas giltigh, och saken afdömmas förr än 1658 åhr tijondelängd upwijses, hwaraf sees kan huru mycken sädh deth åhret på Backehemmannet är blefwen, då considereras skall hans giorde kåstnadh, så till soldatens skaffande och des lego som annan bewijslig giordh omkåstnadh för Backhemmannet, då och erfodras wist beskedh hwem som ärtherne och hampan däraf bekommit och niuttit.

Sedhan och för dhet 2:dre, angående Jon Michellsons hafde pantemyrra, så fins derom på tinget wara agerat allareda a:o 1667, och äfwen åhr 1681, och inga extracter [*fol. 609v*] däröfwer kunna wijsas; altså kan rätten dhet eij widare handtera för än dee skaffas och upwijsas, hwaraf kan förnimmas huruwida därom kan wara dömbdt och resolverat.

3:die. Betreffande Nills Ersons länte penningar af Jon Michelson, efftersom Oloff Nillsson nekar dhet warit 40 r.d:r och eij meera än 30 r.d:r effter 4 ort stycket, så åligger Jon Michelson bewijsa medh skähl och breeff at han hafwer länt Nills Ersson 10 r.d:r uti Nårie på Löfångers marcknan. I medler tijdh beroor dhet medh den lefwereringh som giordt är.

4:de. Hwad Oloff Nillssons prætenderade arff, som Jon Mickelsson föregifwes tagit i Nårie och Skåggens prestegård effter hans fadersyster Märit Ersdotter, anbelangar, hwartill Jon Michellson alldeles nekar och säger sigh intet meera därmedh hafft beställa än betygadt Jon Ersson wara Märitz broderson, hwarpå han och Anders Siuhlson hennes ringa qwarlåtenskap fått och heemfördt, och emellan arfwingarne dehlat och skiptadt. Och efftersom Jon Michellson iäfwer och disputerar Swen Jörgensons deröfwer gifne attest den 28 feb. 1682, och låfwar sökia den aff intet wärde wara, iembwell och at ett wittne i deth måhl intet giör fyllest; altså pröfwar rätten skälligt at der uthj intet kan definieras och dömmas förr änn bättre skähl och bewijs inkomma, som kunna öfwertygha och obligera Jon Michellson arfwet emottagit och till sin nytta brukadt.

21. Herr ryttmestar Magnus Gab. Willenssens gaf widh handen hurusom rusthållaren Jon Mickellsson i Krokum skall försåldt dess skattrustningzhemman i Näset af tree tunlandh till Erich Olsson, ifrå rustnings [*fol. 610r*] præsterande, som sträfwar emoth Kongl. Maij:ts indehlningz instruction af den 11 julij 1685, sampt Kongl. Maij:ts resolution den 10 november 1691, och icke kunna åtskillias, som lembnades effter h:r generalmaiorens och gouverneurens högwelborne herr Otto Vellingks missiv och ordre till laga correction? Hwartill Jon Michellsson swaradhe och föregaff sig dhet eij förmå sielf bruka, och dy dhet försåldt till Erich Olsson för samma prijs han dhet fått, och kan intet minnas något tahl warit om rustningen, men Fanbyen och Näset hörde under een rustningh den tijdhen, men 1685 på indehlningen förändrat, som sielfwa indehlningzwarcket utwijser. Hwarpå Erich Olsson opwijste Jon Michellssons köpezedell af den 17 martij 1686, at gifwa för Nääsgården 92 r.d:r à 6 m:k s.m:t, och derpå strax betallt 52 r.d:r och sedermera 12 r.d:r. Efftersom rustningz-hemmannet intet bör skillias ifrå rustningen, så tillspordes Erich Olsson om han will tillijka medh hemmannet tilhandla sigh rustningen, hwarom h:r ryttmestaren säger sigh med honom offta tallat, och han sigh uhrsächtadt, som dåch effter några påminnelsser omsijder sig så betenchte at han antogh rustningen och af h:r ryttmestaren ehrkändes, och därpå strächte h:r ryttmestaren sin handh och h:r ryttmestaren låfwade skiäligen förena Jon Michellsson och Erich Olsson om rustningens och mounteringens lössn.

22. Jöns Månsson ifrå Häste förehöltz hurusom han sagt sig hafwa Trustadz breeff som utwijsa skogzskillnadher? Hwartill han nekar och berättar sigh inga breef hafwa, utan een brefask 1682 fått af Peder Ersson i Nygården [*fol. 610v*] på kyrckiowallen at förwara, efftersom dee till Trustagården woro lijka bördige, och den lämbnadt hemma i Häste op i låfftet, där den legat, ehwar han wistadtz hafwer, och kan bedyra sig där inga skogzbreef sedt och fast mindre något afhändt. Andhers Olofsson i Sota påropadhes och tilspordes hwad han därutinnan hafwer at berätta, som swarade sigh för tree åhr sedan wara medh Jöns Månsson wid qwarnen i Hissmohn, och han sagt sig wäll kunna wetta och förstå hwarest Trustadz skogzbreefwen äre, och intet nämbdt breefasken, och kan intet minnas meera wara tallt? Jöns Månsson föregifwer sigh intet kunna minnas sig nånsin råkadt Anders Olofsson widh bemelte qwarn, och om så warit, aldrigh sådanne ordh hafft, och huru skulle han säija dhet som aldrigh war, och utlåter sigh ytterligare at willia och kunna edelligen betyga sigh däraf intet wetta.

Dato effterfrågades Anders Olsson i Sotha, som gårdagen beslötz, men han sigh icke infunnit, utan som berättes wara förrest till Åhs sochn, där han i morgon skall wara brudgumme; altså kunde därtill intet denne gången meera giöras.

23. Zachries Carllsson i Sillie angafs 1691 dagen effter tredie storböndagen, då stoor tårka war, antändt een swedia uthj grannarnes frånwaru, och som lensman Oloff Jonsson berättar, ingen skadha dermedh wara skiedt, dhet tålfman Gunmundh Enarsson i Sillie och berättar, warandes kårswägar å sijdorne, och der hoos at Zachries sig bedit afftonen förr uth föllia om morgonen sigh dijth hänn, då han sigh uhrsechtadt at willia först [*fol. 611r*] köra och föra in sitt wäll tårra höö, och enär han twå lass fördt blifwit warsse swedian wara itändt, och strax dijth rijdit, och befann som förr sagt är. Grannen Mårthen Jonsson säger sigh och wara bedin dijthkomma, och förr än han kom war swedian antändh, och intet afbrunnen, där han så längie war, till des alt war släckt, och intet wijdare gick än swedian war. Den tredie grannen Oloff Gunnarson berättar Gunmund då icke wara hema stadder. Zachries Carllsson säger sigh samma swedia förledne sommar besådt med een half tunna rågh, och at skogen war tund och starka wägar å 2:ne sijdor, och en gamal swedia å den tredie, och at swedian war trekantiger. Intet heller fans nödigt grafwa för elldhen, watn war icke långt der ifrån uti een kiärn. Stilla wädher betyger Mårthen Jonsson då wara, men stoor warma och tårka war dhen tijden, och Zachries föregifwer swediefallet wara greest och tundt, och elliest intet kunnat brinna.

Enhälligt votum till fölliande dom.

Emedan som Zachris Carllsson i Sillie pröfwas icke fullkombligen hafwa sigh till underdånigh effterrättelsse stält Kongl. Maij:ts placat och förordningh om skogselldar åhr 1690, och i synnerheet öfwerträdt den 6 §, at intet swediefall skall må antändas enär stoor tårka är, dhet han lijkawell giordt. Och såsom ingen skadha intyges dermedh wara giort, så är han dåch effter högstbem:te Kongl. Maij:ts placat saker at plichta derföre, för förbudet och såsom dhen som olåfligit swediande giordt effter skogzordningen; altfördenskuldh finner rätten [*fol. 611v*] skälligt, till underdånigst föllie däraff, at Zachries Carllsson effter 21 § i Kongl. Maij:ts skogzordning a:o 1664 skall böta 12 m:k till treeskiptes, och därtill medh effter meerhögstbemelte Kongl. Maij:ts skogzeldz placat, wara sädan i swedian förlustigh.

24. Corporal Mårten Pedersson Berghström begärte räkenskap och richtigheet på sin hustrus Dårdj Andersdotters fäderne och möderne af hennes moderfader Jon Michelson i Ugård, och befins Dårdis fäderne effter byteslängden af den 16 april 1673 wara in alles 38 r.d:r 1 ort 8 skil. och där iblandh 10 r.d:r i lensmanshemmannet Häste, som modren hustru Märit inne hoos sigh behållit at interessera och niuta för 1673 åhrs föda 3 ½ r.d:r och för 1674 åhrs dito 4 r.d:r 3: 20 sk. På capitalet befins Jon Michellson af hustru Märitz andra man Erich Peersson d. 29 aprilis 1675 upburit och quitterat 10 r.d:r och Erich Jonson i Säter den 30 april 1675 af bemelte Erich Pedersson annammat och quitterat på hustru Märitz arfwingars wengnar 30 r.d:r och låfwadt contentera enär barnen komma till sine myndige åhr, och hafwer den 5 julij 1690 lefwereradt till hustru Dårdis man Bergström 10 r.d:r, och Jon Michellsson berättar sig åth Märit, enär hon folgde general Carl Sparres fru her ifrån landet, 10 r.d:r lefwereradt, anhållandes Berghström at få resten på sin hustrues fäderne. Jon Michelson förmente honom böra hafwa 1/2-ten af dee 30 r.d:r Erich Jonson emothtagit och 1/2-ten Märit. Men Erich Jonsson föregaff så afftallat wara at Märit dem skulle hafwa, och Jon Mickellsson skulle swara till Dårdis anpart, och till [*fol. 612r*] säkerheet skall Erich Peersson hoos honom lembnadt något lärefft till des hon skulle få penningarne. Jon Michelson säger honom där wäll lämbna något lärfft och dhet igentagit, och inga penningar lefwereradt. Då förehöltz honom at dhet kommer honom, som förmyndare war, till answaar, om han betallningen icke söckt, hwartill han sig icke wille förstå, utan begärte at Anders Olufsson Drake, som war tilstädes, må tillhållas därom betyga sanningen. Inga penningar hafwa förmyndarne fått af opförde 20

r.d:r uti länsmanshemmannet, och icke heller skee kan, emedhan som dhet war och är crono och förnimmes warit ett accord emellan lensman Eloff Olufson och Anders Arfwedson, och som berättes för een syneprob, och dy willia förmyndarne intet wetta däraf, och synes eij kunna därmedh graveras, efftersom dee dem intet kunnat blifwa mechtig.

Erich Jonsson hafwer lefwererat till hustru Dårdis man 10 r.d:r i stelle för dee 10 r.d:r Jon Michellsson skall till Märit lefwererat.

I lijka måtto fodrade corporalen sin hustrus möderne effter een uprättadt förlijkningh medh Erich Pederson därom d. 29 april 1675, som lyder att Dårdj och Märit effter sin moder skulle bekomma för sin 1/4 i arfwet reeda penningar, 32 r.d:r och 36 ½ lodh sölfwer, tillijka medh hennes kläder och en kista därtill. Corporalen bekänner sigh fått sin hustrus anpart i sölfwret och kläderne, men intet uthj penningarne, som nu begäres och sökes. Jon Michellson föregifwer at bemelte 32 r.d:r skulle höra sonen till, som Erich Pederson ägde medh hustru Märita Jonsdotter, [*fol. 612v*] och at sölfret hörde döttrarne till, hwartill nekas, och fins af sielfwa förlijkningen at Dårdj och Märit skulle 32 r.d:r och sölfret för sin 1/4 niuta, som i sig sielf är rätt, nembl. fadren 1/2-ten, sonen 1/4 och beggie döttrarne 1/4. Jon Michellsson nekar sig dee 32 r.d:r tagit. Larss Ersson i Faxnälden och Jöns Michellsson i Nygårdh påminna sig att sölfret lefwerertes strax på förlijkningen, men inga penningar. Erich Jonsson, at hustru Marin, Jon Michelssons dåtter, tagit emoth plåtar och lagdt på fällen. Jon Michelson tilstår sig då få 10 r.d:r på fäderne, som dee och finnas wara quitterade samma dagh som förlijkningen skedde, men intet dee 32 r.d:r som fodras, prætenderandes Jon Michellson betallningh för Dårdis opföde, ifrå sina siu åhr gamal, och räknas för 2 åhr à 2 r.d:r och för ett åhr à 1 ½ r.d:r och för twå à 1 r.d:r.

Nämbdens enhällelige betenckiandhe till fölliande doom.

Såssom af byteslängdan af den 16 aprillis 1673 befins att Anders Arfwedsons dåtter Dårdj för fäderne är tillfallit, förutan opförde 10 r.d:r uti lensmanshemmanet Häste, 28 r.d:r 1 ort 8 skil., och corporalen Mårten Person Bergström på sin hustrues Dårdis wengnar derpå af Erich Jonson i Säter opburit och quitterat d. 5 julij 1690 10 r.d:r effter Jon Michellssons begäran, emoth dee 10 r.d:r han till systran Märit Andersdotter skall lefwereradt, warandes altså resten 18 r.d:r 1 ort 8 sk., som Jon Michellsson såsom förmyndare och moderfadher böör swara till och betalla effter 6 m:k stycket till hustru Dårdis man [*fol. 613r*] corporal Bergström, och skulle han försummat dhen att uthkräfia, så hade han sigh sielff dhet at tillrächna, som sin skyldigheet efftersatt. Och ehuruwell Jon Michellson föregifwer dee 32 r.d:r uthj förlijkningen opförde för möderne, skola icke komma Dårdj och Märit Andersdöttrar till, utan Erich Pederssons son, som han hade medh hustru Märita Jonsdotter, och döttrarna der emoth sölfret niuta, så fins lijkawell af instrumentet at Dårdj och Märit besagde 32 r.d:r och sölfret böra hafwa på sin 1/4, hwaraf klahrligen sees kan huru arfwet är deelt, nembl. fadren 1/2, sonen 1/4 och beggie döttrarne 1/4. Hwarföre finner rätten skälligt at Jon Michellsson bör theslijkes betalla och clarera hustru Dårdis 1/2:t deraf, som är 16 r.d:r, och effter uthräkning som ransakningen innehåller, kommer däraf kårtas och afräknas för Dårdis 5 åhrs föda och beklädnat 7 ½ r.d:r, och altså blifwer Jon Mickellsson skylldigh fodersampt at betala 26 r.d:r 2: 8 sk., som är 40 dahl. 8 öre s.m:t.

25. Erich Jacobsson i Backen itererade sitt angifwande emoth Nills Håkansson i Wajmohn om sin son Oluff, som förledne winter omkom, då han skiutzsadt corporalen Chrestopher Pijhlfelt, och hade intet meera at producera än som å sidsta tinget skedde, beklagandes at han intet fick math om morgonen förr än han bårtskickades, och fruchtar dhet warit een stoor ordsaak till hans dödh? Nills Håkonsson föregaff honom få litet, men intet fick tijdh at töfwa till ordin. frukåsten. Corporal Chrestopher Pijhlfeldt berättar sig låta pilten rida på sin häst, som feth och hulliger war [*fol. 613v*] och begärt häst i Huuswijken och ingen fått, och dy behölt den förra, och sändt 7 ½ öre s.m:t medh gåssen tilbaka, hwilcka och hoos honom funnos, som

Nills Håkonsson berättar. Corporalen säger sigh frågat gåssen i Ofne om han fröös, och han dertill nekat, och där han förstått honom behöfwa math skulle han wäll fått, och hafft låff hafwa hästen till Oxmalen, 1/4 mijhl ifrå Offne, då gåssen sagt sigh eij längre hafwa låff at skiussa, och blef öfwertallt at föllia till Offne at hwijla hästen och sigh, elliest skulle han fara samma wägen på ijsen och på 3/4 mijhl ingen by råka. Nills Håkansson föregaf sigh intet längre läna honom hästen än een halff mijhl op åth siön till een udda eller nääs 1/4 mijhl opp om Huuswijken, om han icke skulle få häst i Huuswijken, men corporalen påstår hafft låf till Oxmalen. Nills Håkonsson säger Anders i Wajmon höra sigh eij längre låfwat hästen än som sagt är, som nu intet tillstädes är. Dragon Johan Ijsström berättar sigh trettondedagztijden sidstleden mötat een gåsse widh Skarpnäset pass 1/4 mijhl ifrå Offne, och han sade sigh skiussat corporalen Chrestopher Pijhlfekt, gåendes effter hästen, hållandes i tömmorne och hafwandes en sin jacka snard om händerne, at han intet kunde see hans wantar eller handskar, och då war han frisker. Han säger sigh frågat om han wille wända tilbaka, efftersom dhet war kalt och motwindh, och huru han skulle komma på hästen? Rp. att han tors intet wända tillbaka, och at han kunde wäll gå.

Halfwar Nillsson i Kluk berättar sigh möta gåssen [*fol. 614r*] in emoth middagztijdh samma gångh, ett stycke ifrån där Ijsström honom mötade, som låpp om sigh, och bedit gåssen wändha tilbaka för kölden och starka windh och sniöns blåsande på siön, och han swarade twå gånger sigh icke töras, hafwandes en stoor jacka på sigh och wanthar och een kullmyssa, och då synthes han icke frusin, som han då icke heller war kommen långdt uth på siön.

Dragon Mårten Nillsson i Ofne berättar corporalen Chrestopher Pijlfeldt komma till sitt quarteer om een morgon, och hade en gåsse med sigh, som gick in och warmbde sigh, och corporalen badh honom warma sig wäll och skynda sig heem, och strax effter corporalen reste bårt frukåstdagztijdh, satte gåssen sigh på hästen och lade een sin jacka under sigh och redh sina färde. Och widh dagen om afftonen war nedergången, kom Nills Håkonsson och frågade honom, och intet längre der töfwade än han länte sigh een strumpa och den drogh på sigh, medhan som han blifwit wåth och kördt neder sin häst, och sedan tingadt och legdt sigh at föllia och sökia effter gåssen, och morgonen effter funnit honom i en hölada, och syntes i sniödrifwan huru han på knä och medh armarne där gått och hulpit sig fram till ladan. Under sakens betenckiande till dombs förekom Erich Jacobsson och berättade sig wara medh Nills Håkonsson och corporal Pijhlfeldt förlijcht, såwida honom anstår, och dee sade sig af ett christelligit medlijdande och för hans fattigdom skull dhet giordt, och honom något låfwadt, förmodandes at dhet dem icke länder till præiuditze.

Såssom nogsampt pröfwas kan, at Oloff Erichson icke [*fol. 614v*] warit så illa klädder at han af köldh är dödh blefwen, utan af annan oförmodelligh anstöth och händellse, och fadren Erich Jacobson sin målsägare rätt derutinnan hafwer efftergifwit; altså i anledningh af 3 cap. Dråpmålabalcken med willia L.L. ehrkännes Nills Håkonson och corporalen Chrestopher Pijhlfelt i dhet måhlet frij, dåch under höglofl. Kongl. Swea håfrättz nådh och äntellige resolution ödmiukelligast heemställt.

26. Tingellaget begärte Larss Olofson till socknskräddare, som togz ad notam, lijkmätigt Kongl. Maij:ts resolution och lembnas till h:r gen.maiorens och gouverneurens ratification.

27. Regementzqwarteermestaren Carl Hammarskiöldh genom befallningzman Jonas Wargh ingaf een attest, gifwen den 14 huius sidstleden af capitenleut:n Anders Treffenberg och regementzskrifwaren Nills Molin, hurusom h:r Hammarskiöldh den 14 aug. sidstförfluten hafwer hoos regementzskrifwaren till åhrstienst stadt hans pijga Anna Jacobsdotter, och hon då berättadt dhet Edfasts hustru i By hafwer sig fiorton dagar tillförenne stadt, och om hon kunde den undslippa, wille hon komma i hans tienst, och sade sigh till legopenningh fått sex mark kopp:rm:t, och h:r Hammarsköldh låfwat een carolin, och dy gifwit Anna 4 öre s.m:t

och 16 öre skickadt till Edfasts hustru, hwarmed hon war nögder, och föregifwer sigh intet gått i tiensten för deth hennes swåger ryttareprophossen Jonas Nederbergh will henne hafwa, men säger sig intet tagit legopenningen i By fiorton dagar förr, utan åtta dagar förr. Edfast berättar sin hustru med regementzskrifwarens [*fol. 615r*] låff och minne pijgan Anna legdt enär han hördt hans hustru legdt sigh een pijga i grangården, och så snart detta klander kom begärt legopenningen tilbaka, williandhes intet wetta däraf.

Samptel. votum. Såssom Edfast Halfwarson hafwer i sin tienst stadd Anna Jacobsdotter förr än Kongl. Maij:ts legohions stadga i des 4 § biuder och tillåter; altså warder han derföre ansedder som een förbudzbrytare, och dömmes at plichta medh 40 marck och stånde h:r regementzqwarteermestaren welb. Carl Hammarskiöld, som henne sedan i sin åhrstienst stadd, dhen hon intet tillträdt, fritt antingen genom laga medell låta henne hempta och taga i sin tienst, heller som ofwanbem:te 4 § dicterer och lyder, nembl. att hon skall gifwa så stoor löhn som een annan kan leijas före, heller arbeta derföre.

28. Nembdeman Erich Gunnarsson upbödh andra gånghen Öhne hemmannet af 4 tunlandh i Näskått sochn, som han inbördat af sine syskon för 137 d:r 16 öre s.m:t.

29. Erich Larsson upbödh andra gången sin faders hemman i Nordanällden af 2 tunlandh, som han inbördat af sine syskon för 90 dahl. s.m:t och dem per quota betallt, som köpeskrifften den 15 aprill a:o 1691 utwijsar.

30. Grells Ersson i Wallne opbödh andra gången halfwa Erich Nillsons hemman i Faxenällden [köpt] för länte penningar 90 r.d:r à 6 m:k s.m:t.

31. Ifwar Peersson opbödh andra gången ett tunland skattjordh i Kingsta, som hustru Angnes Hemmingzdåtter [*fol. 615v*] försåldt för 27 d:r s.m:t. Dåch åligger barnssens förmyndare taga barnens rätt i acht af modren för upburne penningar.

32. Håkan Enarson i Näset och Jöns Pedersson i Stoorgårdhen insinuerade sine giorde hemmans byte med hwar andra sålledes, nembl. att Jöns Pederson, som Håkans syskonebarn är, bekommer Nääsgården à 2 tunland skatte, och Håkan Enarsson halfwa Stoorgården, och satt 10 r.d:rs wijthe som bythet ryggiar och åtallar, som bytesskrifften d. 15 martij 1685 utwijsar, och nu opbiudes förste gången.

Ting 10, 11 och 12 april 1693

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3178, fol. 334v – 346v, RA.

Anno 1693 d. 10, 11 och 12 aprillis höltz laga tingh med allmogen aff Rödens tinglagh, närwarande befallningzman welbet:d Lorenz Bachman och

nämbden.

Erich Olufson i Träthgiähl	Oloff Anderson i Wijke
Jon Olufson i Twärsätt	Erich Jonson i Säter
Larss Jonson i Kiählen	Håkon Enarsson i Stoorgård
Edfast Jonson i Gräffte	Jon Olufson i Smedzåsen
Peder Aronson i Giähle	Ifwar Pederson i Kingstadh
Gunmund Enarson i Sillie	– – – – – –

1. Dato aflade Iwar Pederson i Kingstad sin nembdemans edh.

2. Kongl. Maij:ts förr specificerade placater uplästes.

3. Oloff Gunnarson i Sillie skuldgafs hafwa besåfwit Anna Jacobsdotter ifrå Nedercalix och Kårp i Kåhn [*Korpikå*] uti Wästerbotn, och afladt barn tilsammans, som effter födzlen blifwit döpbt och strax dödt, hafwandes Oloff Gunnarson tilförenne försedt sigh med lägersmåhl, men Anna intet, hwartill bäggie samtyckia; altså dömmes han effter Kongl. Maij:ts resolution 1659 at böta twå gånger 40 marck, och Anna effter praxin saker till sina 20 mark.

4. Tålfman Jon Olufson i Smedzåsen tilltaltes af lensman Oloff Jonson för dhet han icke angifwit enär Erich Anderson i Kingstadh begifwit sigh härifrån, och derföre åtherstår något för görande byggnadh å cronohemmannet Kingstadh? Resp. at han effter lensmans ordre förbödh honom icke reesa härifrån förr än han fullgiordt sin byggnad i Kingstadh, och fått till swaar at han nog där bygdt. Actor föregaf at Jon Olufson näst förr af honom fått een koo? [*fol. 335r*] Resp. at han hade af honom een kopparkiettel i pant, och låtit därföre få een uthswältadt koo som han måst föra på slädan, och at han hade sitt tilhåldh i Bierte, een half mijhl ifrå Smedzåsen, och så wäl wiste lensman som någon annan at han ärnade sig bårt, och intet war hans plicht honom achta. Lensman, at han intet längie war qwaar sedan Jon bekom kohn? Resp. at Jon Olufson i Kiäln bekom een häst af honom, och at Erich war qwaar 8 eller 14 dagar sedan han bekom kohn. Icke heller war Erich Anderson i hans rota. 1690 in septembri är syhn förordnat på hans åbo, och in octobri 1691 öfwersedd och afdömbd, så Erich Anderson war afwijken och rest till Nårie, och blef skyldigh 4: 25: 8 s.m:t. Pastor loci herr Päder Gestrinius hafwer honom förpassat, och lensman säger sig läsa passet hoos pastorem herr Thomas i Wärdahlen uti Nårie, men intet kunnat deth få.

Till at förekomma den widlyfftigheet som synes förordsakas af dhet testimonium som pastor herr Päder Gestrinius gifwit Erich Anderson, dessutan han intet kunnat i Nårie hafwa friheet at bruka där sina sahligheetz medell och sålledes icke understått sigh dijth hänn sigh begifwa, hafwer herr pastor resolverat sig willia erläggia hans feelachtigheet på Kingstadz hemmans åbo med 4: 25: 8 p:g:r s.m:t, ehuruwäll han uhrsechtat sigh icke wettat och förstått dhet skulle lända någon till præjuditze.

5. Nills Erson ifrå Altzen beswärade sigh öfwer sin huusbonde Ifwar Pederson i Kingstadh för dhet han å sidstledne Gregori marcknadt honom illa slagit och at han blödt däraf, och intet förmådt wara uppe uti 1 ½ dyngn, för dhet han wille åka, som han tychte wara rätt, emedan som allenast på slädan lågh een tunna sallt? Resp. at han tilsade honom [*fol. 335v*] och andra drängen medafftons tijdh at köra heem ifrå marcknan, och dhen eena, ben:d Jon Pederson, körde heem, men denne wille intet, utan blef qwaar och fylte sigh, och medh andra drängiar war oroligh, och enär dee skulle om affton köra på heemwägen, såth Nills på lasset, som intet kunde tålas, och enär han befaltes gå, brukat mundh och sagt sigh skola åka, som itererades, och därföre fått twå öhrfijlar, och at han af sitt stora sinne på skalckheet lågh ett dygn eller tu och intet arbete giorde. Actor, at han intet öfwer een tjma töfwade sedan han kiörde sin wägh, och kan icke neka sigh intet willia gå, effter befallningh, utan åka, emedan som lasset icke war tungt.

Såsom drängen Nills Erson bekänner sig icke kördt ifrå marcknadzplatzen effter befallningh enär hans cammerath, dhen andra drängen Jon Pederson kiörde derifrån, utan något töfwadt, och icke heller wellat gå effter slädan och lasset som hussbonden befalt, och Ifwar Peerson altså gifwit honom twenne öhrfijlar. Och efftersom han däraf huarken lam eller lytt är blefwen, så faller därpå ingen both effter 19 cap. Såram. willia i L.L., som kommer öfwereens

medh Kongl. Maij:ts legohionsstadga 1686 och dess 5 §, som tillåter een hussbonde sitt legohion skälligen aga och näfsa, och Nills tillrächnar sin olydno huad han i så måtto undfångit.

6. Effterskrefne sexmän aflade sin edh å book, nembl. Lund, Östen Håkonson; Dwärsäth, Nills Chrestopherson; Sota, Anders Olufson; Bierte, Oloff Nillson; Nordanälff, Nills Erson; Böle, Mårten Håkonson; Stoorgården, Jon Anderson; Ösa, Hällie Jonson.

7. Sochnskrifwaren Simon Gunnarson beswärade sig öfwer [*fol. 336r*] Erich Larson i Häste för 1692 åhrs contribution 1 d:r 21: 8 p:g:r silf:rm:t, och för een pijga hafwer han betallt? Resp. at han åtta eller fiorton dagar effter Michaelis 1692 lefwereradt i länsmansgården 1: 21: 8 till sochnskrifwaren, som lensman Oloff Jonson skall kunna bewittna, och wore många tilstädes som såtho och spelade kohrt, men ingen togh han till wittne, och at Simon sade sig intet sin book hafwa tillstädes, men han nekar och föregifwer tijden till samma upbördh intet wara inne, och af ingen contribution förr Allhälgona opburit. Lensman berättar Erich Larson förledne höst wara tillijka med Simon hoos sigh en gångh, men intet sågh honom någhra penningar lefwerera. Oloff Nillson i Bierte beropades ochså på, som föregifwer sigh intet wetta Erich Larson där wara, och fast mindre sedt honom några penningar till Simon lefwerera. Nämbden påminna sigh at ingen stämbningh om contribution war giordh förr än effter Allhälgona, men tillförenne om landzjembnan.

Såsom Erich Larson intet medh wittnen kan bewijsa 1692 åhrs contribution 1: 21: 8 s.m:t wara till sochnskrifwaren Simon Gunnarson betallt åtta eller fiorton dagar effter S:*t* Michaelis 1692, och at opbördztijden därtill icke war inne, och ingen stembningh därtill giordh, utan till landziembnan och häradzhöfdingz räntan; altså finner rätten skälligt att Erich Larson böör bemelte 1: 21: 8 p:g:r s.m:t utan uppehåld till sochnskrifwaren Simon Gunnarson betalla.

8. Oloff Erson i Lunsiön tilltaltes för ett skålpund norsk swart prässadt toback, som han medh ryttare swäntienaren Peder Erson Qwick in februario sidstleden skickadt att lefwerera till Peder Pederson i Tonäs uti Fölling sochn och Lijtth pastorat, och lensman Nills Carlson fått om händer [*fol. 336v*] och angifwit? Resp. at han till juhl fått ett skålpund medh Erich Hällieson i Lunsiön, kommande ifrå Nårie, som borgaren Erich Edfastson i Trundheem, som hans frände är, honom skickadt och sändt, dhet han sändt till Peder Pederson i Fölling såsom till een willgoda för dhet han eij kunnat fullgöra sin låfwen at betalla något lärfft, kunnandes intet förstå, såwijda dhet war sänningzgodz och ingen handell därmedh dreefs, dhet wara olåfligit. Warandes Erich Hällieson siuk af dhet han nyligen sig illa huggit, och dijth är långh och elack wägh i detta mehnföret, [*dåligt slädföre*] och om älfwen Långan gått yppen, ogörligit at komma. Och efftersom nödigt pröfwas at han bör examineras förrän däröfwer kan definieras, så måste saken till nästa tingh beroo.

9. Kerstin Larsdotter i Faxnälden kärade till Ingeborgh Erssdåtter i Tullus för dhet hon på kyrckiowägen förledne sommar sagt för Sara Nillsdotter at hon warit med barn och skaffat dhet ifrå sigh? Resp. at hon sagt dhet wara berättat af hustru Ursilla Pedersdotter i Bierte, dhet hon skulle wara med barn, men intet at hon blifwit aff därmedh. Sara Nillsdotter berättar Ingeborgh säija Kerstin hafft sammanlagh med Claes Pijhlfelt, hennes faders swäntienare, och warit med barn, som missgått, som swäntienarehustrun Malin Andersdotter åhörde. Hustru Uhrsilla nekar sig dhet för Ingeborgh sagt, och intet wettat af dhet talet förr än hennes fader i höstasse därom tallat. Ingeborgs fader Erich Olson berättar sigh fråga hustru Uhrsilla därom, och hon nekat sig dhet för Ingeborgh sagt, men sedan effter wijdare frågan at hennes broder Erich Larson offta dragit henne medh håret utur sängen ifrån Claes Pijhlfelt, dhet pijgan Märit Olufsdotter åhörde. Märit berättar sig höra honom [*fol. 337r*] fråga henne om hon sagt för

Ingeborgh dhet Kerstin war medh barn, och hon nekadt därtill och bedyrer sig intet höra Uhrsilla säija Erich Larson hafwa dragit Kerstin med håret ifrå Claes. Hustru Malin Andersdotter berättar dhet Ingeborgh för sig och Sara sagt Kerstin warit medh barn, och dhet låtit af, kunnandes beggie dhet medh lijfligh edh erhålla.

Samptel. votum till fölliande doom. Såsom Ingeborgh Erichsdotter i Tullus hafwer för hust. Malin Andersdotter och för Sara Nillsdotter sagt och uthropat Kerstin Larsdotter warit med barn, och kan därtill icke neka, och tilbudit willia öfwertyga hustru Uhrsilla Pedersdåtter i Bierte sin sagusman wara, och intet kunnat henne dhet öfwertyga, och af Kerstin intet annat än ährligit warit förspordt och hördtz; altså dömmes Ingeborgh Ersdotter effter 20 cap. Tingmålabalcken för ährrörligh och obewijssligh beskyllningh at plichta medh 40 marck.

10. Effterskrefne äre stembde och upropade för middagen och effter, och sig absenterat; altså förordsakas rätten opstijga och ophöra denna dagh med tinget, och dee altså för olydno saakfällas huardera till 3 marck effter 22 cap. Tingmålabalcken.

Jöns Jönson i Granbo och dragon Hanss Giöök. Dragon Anders Nohrbergh. Jon Michelson stembdt corporalen Mårten Berghström. Oloff Jonson i Smedzåsen stembdt Jon Michelson i Krokum. Oloff Jonson i Smedzåsen stembdt Oloff Erson i Trälsåsen, dragon Nills Önneson, dragon Oloff Hammar. Peder Olufson i Tullus stembdt dragon Johan Rijss.

11. Erich Gelofson i Looke och Låchne sochn beswärade sigh öfwer Nills Öndeson i Österseem i så måtto at han 1689 månde sitt hemman ib:m af 1 ⅓ tunlandh sällia såsom skatte för 25 dahl. silf:rm:t och dem effter quittens richtigt bekommit, huilcket [*fol. 337v*] han sedan försåldt till Jöran Månson och för skatte, och emedan som han förnummit at een dehl däraf är upfördt för crone, förhåller han honom 20 dahl. s.m:t, och därföre söker han nu sin fångz- och köpman. Utj cronones jordebook fins hemmannet bestå af 1 ⅓, och 8/9 tunland däraf annoterat för crone? Resp. att frambledne Siuhl Enarson hemmannet bebodt och brukadt 1677 och 1678, och hördt honom till Kongl. Maij:tt och cronan afsatt halfparten, men intet at dhet warit öde och des medelst heemfallit Kongl. Maij:tt och cronan. Actor hafwer dhet försåldt för 36 dahl. s.m:t och derpå bekommit 16 dahl. s.m:t. Gamble lensman Anders Olufson Drake upwijste maculaturslängden för öde 1678, som innehåller Önne Eskellson öde 1677 och 1678 1/3 tunl. och kastat af sigh 1678 36 skylar korn werderade för 9 d:r s.m:t, och een gilling höö för 1 d:r 10 ⅔ öre s.m:t, men för 1677 fins ingen ödeslängd eller kyrcktijondelängd, emedan som dee nårske om hösten föllo in och förstörde huad som i så måtto fans.

Emedhan som Nills Öndeson hafwer försåldt sin frambledne faders hemman i Östersehm af 1 ½ [*1 ⅓, enligt jordeboken*] tunlandh såsom skatte och odall för 25 dahl. s.m:t till Erich Gelofson, och dem bekommit, huilcket i cronones jordebook är upfördt för 2/3 crone, medelst dhet at hemmannet warit rächnat för öde 1677 och 1678, och brukadt på halfparten 1678, och effter dhet åhretz maculateurs ödeslängd gifwit korn och höö till Kongl Maij:tt och cronan för 10 d:r 10 ⅔ öre s.m:t. Icke desto mindre finner rätten skälligt at Nillss Öndeson, som är Erich Gelofsons fångzman, och såldt dhet han intet ägde, bör honom tilbaka lefwerera 2/3 af opburne penningar, som är 16 d:r 21 öre 8 p:g:r s.m:t. Och såwida han intet wettat dhet cronones warit, så slipper han böta [*fol. 338r*] för ohemult sälliande, som dhet 12 cap. Jordabalcken landzlagen tallar och biuder.

12. Jöns Jönson i Granbo och dragon Hanss Giök angåfwes hafwa slagitz om Wårfrudzdagen och dess affton? Resp. at Hanss Giöök bedit Jönss till sitt quarteer i andra gården på twå kannor öhl, och han honom folgdt, och enär dee wore förtärde intet wille meera gifwa i anseende till söndagen, och lijkawell sändt een kanna öhl till hans hustru, huarmed Jönss gått heem och kommit strax tillbaka och wellat hafwa meera öhl, och efftersom han intet mehra kunde få, togh han honom i håret och blef på samma sätt mött, och låpp uth och inn skriandes,

och bekom lijkawell icke mera öhl. Jönss Jönson berättar sig blifwa af Hanss Giöök bedin på twå kannor öhl, som opdruckos, och dermedh skickade han een kanna öhl till sin hustru, som tychte dhet wäl wara och togh altså en half kaka rågbrödh och smorde smöör på, och han baar till Hanss Giök, huaraf han litet åth, och sedhan togh sigh i håret och stötte för näsan, wettandes intet sigh wara någon ordsaak därtill, och at han fuller många i sådanne måtto öfwerfallit, och at han tagit wärjan af wäggen och den blåttadt, men gårdzfolcket tagit den bårt, dåch ingen klagat på annan. Bägge beropa sigh på gårdzfolcket, men ingen är tillstädhes.

Dragon Johan Holst och Hanss Giöök angåfwos hafwa om söndagen slagitz. Holsten berättar honom sig om lögerdagz afftonen öfwerfallit och håårdragit, och wellat skada med knijfwen, den han ifrån honom togh och kastade på ungnen, och bedit honom läggia sigh, och han intet wille wara tillfredz, och dermedh lagt sig i fähuset, dijth Hanss om morgonen [*fol. 338v*] kommit och hafft een knijf som han tagit af sin wärdinnas son och gåsse, som wärdinnan sagt, men intet sedt honom hafwa knijfwen, utan kommit och wellat talla med Holsten, och han låtit Jönss Jönsons son Peder först gå uth och sedan folgdz in i stugan, och war wäl tyst een stundh, men effter middagen begynte han medh sin skamblösa mundh rijta uth och med een rönpåk gifwit tree slagh? Resp. at han intet war till fähuset, och fast mindre någon knijf med sigh hafft, som wärdinnan skall kunna betyga, men corporal Mårten Bergström berättar wärdinnan sagt dhet Giöken taghit knijfwen och sagt sigh skolla resta Holsten, och dåttren Märit wellat springa yter om gården och dhet för Holsten säija, men Giöken kommit förr. Hanss will icke wara benögd medh dåttrans görande wittne, emedan som hon skall wara hans fästermö, huartill nekas. Hanss, at han med påken wellat stängia igen stugudören för dhem, efftersom wärdinnan warnadt honom och sagt Holsten och Peder stå och achta på honom, hafwandes Holsten tagit sigh een giärdzlegårdz stöör, och wid dhet han skulle stängia igen dören, trängdt sigh in, och medh stören slagit honom ett håhl i hufwudet, och stött illa hans wänstre ögat, och han dermedh fallit neder, och ärret skall synas och ögat icke än rätt wäll färdigit. Corporalen berättar hans wärdinna sagt Holsten stå i förstugan uthom dören och Giöken innom dören och blefwen stött af een stöör, så at han fallit till gålfwet.

Såsom Jönss Jönson, Johan Holst och Hanss Giök beropa sig på Peder Andersons änkia i Granbo, hustru Segridh, som är Giökens wärdinna, och skall wetta huru bäggie slagzmåhlen äre begynte och lychtade, och nu intet kallader; altså kan saken intet wijdare handteras förr än han [hon] därom blifwer förhörder. [*fol. 339r*]

13. Larss Jonson i Näset begärte at Oluff Olufson ib:m kunde påläggias at upwijsa gambla rå och skogzbrefwet emellan byhn, som kunde tiena till rättelse, och g*aml*e lensman Anders Olufson Drake, som 1673 warit på syhn dem emellan, skall kunna betyga at gamble rå och skogzbrefwet lembnadhes hoos Oluff Öndesson, hans fader, huilcken dhet berättar, och där hoos at brefwet togz där och där lembnades, och synen icke meera giorde än pröfwade och iembförde märkien med brefwen, som iust däreffter funnos? Resp. att han söckt däreffter och icke funnit, warandes gamble breef som han intet wähl kan läsa, men intet förstått någotdera wara, som nu omtallas och åstundas, lembnandes gärna wederböranderne at dem öfwersee. Anders Olufson gaf wid handen at samma bref warit een gångh tilförenne förlicht och intet wille wijsas, och oförmodelligen framkommit af dhet qwarteermestaren Peder Anderson Wijbergh warit bedin at öfwersee Oluff Öndesons g*aml*e breef, huaraf præsumeres at dhet äfwen så nu understuckit skall wara. Tålfman Gunmund Enardson i Sillie betygar brefwet tagas hoos Oluf Öndeson och där lembnas. 1687 hafwa gode män dijth warit på een syhn dem emellan, då lensman Nills Brobeck söckt effter samma breef ibland hans skriffter och dhet intet kunde finna.

Såsom intygadt är at skogz- och råbrefwet hafwer warit 1673 hoos frambledne Oluff Öndeson, och sonen Oluff Olufson föregifwer sigh intet kunna förstå dhet där wara till finnande, ehuruwäll han icke där warande g*aml*e breff fullkombligen kan läsa och dess

innehåld wetta; altså pröfwas skälligt at brefwen måtte af någon, som med g*aml*e stijhlen är bekänd, öfwersees med flijth i gode mäns närwaru, och där dhet icke skulle finnas, [*fol. 339v*] utan som förmenes wara undandöldt, så will rätten wara omtencht tienlige medell till dhes säkerheet utsee.

14. Erich Olufson i Faxenälden kärade till sin swåger och systers man Nills Jonsson ib:m, som bebo ett hemman, för dhet han beskylt sigh satt uth ett hans miähle, dhet han uptagit at tårka, efftersom han dhet sin tijdh hafft uthe? Resp. att han hafft uth sitt miähle så längie som honom borde, och dhet optagit och satt at tårkas, och hanss gåsse sagt dhet Erich hafft heem 2:ne fiskiar och hafft sin wägh iempte samma fiskieställe, och dy låtit see däreffter, och gåssen sagt dhet wara uthsatt och opfylt med ijs och däraf söndergått, och derföre frågat Erich Olufson om han dhet giordt, och han nekadt därtill. Actor föregaff honom icke frågadt, utan tillwitt sigh dhet hafwa giordt. Larss Erson i Faxnälden berättar Nills Jonson säija dhet Erich Olufson åtta dagar hafft sitt miähle ute och deth förderfwadt, och därmed gått i Erich Olufsons stugu, och så snart Nills Jonson inkom gått derifrån, williandes intet höra deras tahl, och under wägen till sin gårdh effterropader och stadnat dermedh och sedan gått tilbaka, då Nillss Jonson sagt at Erich warit ihoop med sigh, och hans hustru Sara kommit uhr porten och sagt at enär Erich och hans hustru Märit Halfwarsdotter tient hoos Nillss Håkonson i Wajmohn hafwa dee där stulit tilhopa. Nills Jonson föregifwer Erich Olufson sigh och sin hustru slagit och hafft till gålfwet, och legat i tree weckor siuk däreffter, och tagit honom ifrån henne, och hon måst gå baarhufwudh därifrån, huartill nekas, dhet Larss säger sig intet sedt, och enär hustru Sara förbrådde Erich och hustru Märit om otroheet i Wajmohn, winkat tillijka medh Nills Jonson och bedit henne wetta hwad hon säger. Larss Erson [*fol. 340r*] berättar dhet Erich Larson hafwer bekändt sig utsatt Nillss Jonsons miähle.

Alldenstundh Nillss Jonson hafwer, effter Larss Erichsons i Faxenällden bewittnande, beskylt Erich Olufson hafwa hans miärda olåfwandes tagit och brukat i åtta dagar, at dhet däraf gått sönder, och Nillss Jonson föregifwer sigh honom allenast därom frågat och intet tillwitt, och emedan som ett wittne och halfft skiähl bringar een at lagligen sig befria, så fins och skälligt at Nillss Jonson skall å näste ting sielf siette gå lagh, sig icke Erich Olufson derföre beskylt, och stånde Erich Olufson fritt at lagföra sin syster hustru Sara, Nillss Jonsons, för dhet hon effter Larss Ersons berättelse hafwer skält honom och hans hustru hafwa under sin tienst i Wajmohn sig otrogne finna låtit.

15. Effterskrefne hafwa illa effter ingifwen specification bebygdt sine hemman, och anmantes å höstetinget förste gången, som nu itererades.

Nyland. Michell Jonson, skatte, som Nills Peerson antagit och ställt caution.
Hägra. Anders Olufson, skatte, tilfördt fähuustimber och will sällia hemmannet.
[Hägra.] Oloff Pederson, skatte, ansäijes förste gången.
Dwärsätt. Jon Nilson, skatte, 1692 opsatt stugun och nu skaffat materialier till taket.
Dwärsätt. Larss Erson, skatte, och Nills Chrestopherson tilsäijes genom tålfmän förste gången.
Sillie. Hanss Larson, crone, huggit stugutimber.
Trustadh. Jonas Jonson.
Kiälen. Hustru Märit, skatte, tilsäijes genom tålfman förste gången.
Fahnbyen. Carll Siuhlson, skatte, dito.
Trälsåsen. Anders Halfwardson, skatte, tilrådt tällningztaak åth staburet. [*fol. 340v*]
Oloff Erson, skatte, tilrådt tällningztaak på stugun och till laduloan och dess reparation.
Nordanälff. Nills Erson, skatte, huggit badstugutimber.
[Nordanälff.] Nills Jonson, skatte, huggit stugutimber.
Kingstad mo. Larss Larson Lund huggit härbergztimber.

Näset. Oluf Olufson (Erich Abrahamson) heemfördt fähuustimber och alt tilbehör.
Seem. Jöran Månson, 2/3 crone och 1/3 skatte, skaffat stalltimber.
Söörbyen. Erich Olufson, skatte.
Röstadh. Oloff Jonson, skatte.
Ösa. Jöns Pederson, skatte, heemfördt stalltimber.
[Ösa.] Hällie Jonson, skatte.
Österseem. Hustru Märit Nillsdotter, ansäijes förste gången.
Lansom. Oloff Jonson, skatte, tilsades å nyo.
Lansom. Nills Anderson, crone, huggit badstugutimber.
Backen. Dragon Johan Buur, intet giordt.
Grahnbo. Jöns Jönson, skatte, huggit stugutimber.
[Granbo.] Hustru Segrid, skatte, ansäijes förste gången.

16. Pastor herr Päder Gestrinius beswärade sigh öfwer swentienaren Peder Åsk, som tienar hoos herr ryttmestaren, för dhet han in februario af sin drängh Påhl Olufson tagit hans betingade qwarn i Krokumsälfwan af Erich Jonsons hustru i Säter, hwaraf hans drängh blifwit hindrat och måst töfwa? Resp. at han qwarnen begärt af Erich Jonsons hustru, och hon sagt den wara bortlåfwadt till kyrckioherden och I kunna förlijkas därom. Hwar emoth exciperades och inwändes at han bedit honom intet befatta sigh med qwarnan, som lensman Oloff Jonson och hennes man effter hennes ordh betyga. Peder Åsk, at han intet trugat och tagit af honom qwarnen, utan begärt och fått låf dertill af Påhl, och malit en half tunna ifrån afftonen öfwer natten till morgonstundhen, men Påhl säger dhet ifrå middagztijden utan låf skiee, medan han war at anse sin [*fol. 341r*] andra hafde qwarn. Pastor föregaff dhet Peder Åsk hoos regementzskrifwaren Nills Molin i dagh sagt at herr ryttmestaren betingar inga qwarn, utan enär han kommer med mahlningen, så tager han dem ehwem dem brukar, dhet han eij troor ryttmestarens willia wara? Resp. at han icke meera sagt än när han kommer, så nekar ingen rusthållare honom för penningar qwarnan. Ryttmestaren frågade herr pastorem till huad ända han sådant producerer, antingen täncker han Åsken säija osant, eller håller han sigh för een wåldzwärkare. Pastor swarade honom måtte säija osant, som hans angifwande lydde. Ryttmestaren begärte intet något förmynderskap af honom, utan kunde wäll sielf hafwa bekymber om sigh och sina. Peder Åsk beklagade dhet pastor hoos regementzskrifwaren sig hårdt tilltallat, och sagt sigh skolla komma i hoop med honom, huartill beiakades, men intet widare än om saken på tinget. Regementzskrifwaren Molin berättade herr pastor och Åsken ordkastades om qwarnwäsendhet. Då sade Åsken at ryttmestaren hafwer den machten at för penningar aff rusthållarne taga qwarn enär han behöfwer.

Samptel. votum. Ändåch kyrckioherdens drängh Påhl Olufson nekar sig hafwa gifwit swäntienaren Peder Åsk låf och tillståndh at taga sin huusbondes betingade qwarn och derpå mahla, så påstår Åsken lijkawell sigh låff af honom därtill hafft, och ingen warit tillstädes som däruti kan wittna, och emedan som saken af ringa wärde är, och Påhl bordt först wara bekymbrat om länte qwarn, så fins skälligt at Åsken bör betalla halfwa dygnetz qwarnlega, och icke utan fullkombligit och wederbörandens tillståndh någon qwarn enom, som dhen betingat hafwer häreffter betaga, så kärt honom är at undslippa näfst för olåfl. taak, och stånde h:r ryttmestaren fritt utföra med [*fol. 341v*] herr kyrckioherden om dhet han refererat, at Peder Åsk tilsagt sigh hafwa macht at taga qwarn enär han med mahlningen kommer för penningar, oachtadt hwem den hafwer.

17. Hällie Jonson i Ösa och Jon Nillson i Dwärsätt tilltalte sin broder och swåger Peder Jonson i Dwärsätt i så måtto at han låfwadt för fiorton åhr sedan inbörda hemmannet Dwärsätt af 2 ½ tunlandh medh 70 r.d:r à 6 m:k s:rm:t och derpå begynt betala, men nu will han intet stå wid köpet? Resp. at han aldrig uthlåfwat 70 r.d:r, och kan eij mera gifwa än 50 r.d:r, och är

lijka nögder taga eller gifwa lössn. Actores berättade intet skriffteligit accord wara giordt, och omsider uthläto dee wara nögde effter 50 r.d:rs wärde, men Peder Jonson will intet modrens 1/3 däruti lösa medan hon läfwer. Hällie och Jon begära att modren kunde wara hoos dem ömse, huartill swarades at hon 70 åhr gammall är, och behöfwer intet flyttia af och an, och kan wara hemma effter afftahl och sluth. Dee prætendera bytet på hennes löösören? Resp. at hon skall dem hafwa till understödh och uppehälle i sin ålderdom, och slipper något öfwer, så må dhet delas.

Hwad hemmannetz lössn widkommer, så är för afskedat at Peder Jonson skall dhet inbörda för 50 r.d:r eller 75 d:r s.m:t, förståendes at han intet är oblig[er]at och skylldigh lösa modrens 1/3 medan hon läfwer, och på 2/3 afrächna dhet brodren Hällie och swågeren Jon Nillson därpå upburit, och effter handen betalla till Hällie huad därpå kan återstå och restera. Sedhan, betreffande löösören som modren för sigh behållit och dee begära till dehlningz, så är för skälligt funnit at hennes aftagne dehl blifwer effter första afftahl inne hoos henne och sonen Peder Jonson, till des dödellige afgång, och huad som effter hennes dagar kan finnas af löösörerne oförtärdt delas effter lag, och modren blifwer i sin lijfstijd öfwer hoos Peder Jonson. [*fol. 342r*]

18. Hans excellens herr generalmajorens och gouverneurens bref och ordre till befallningzman Lorens Bachman af den 14 martij sidstleden, lyder iblandh annat, såwida herr ryttmestaren Magnus Gabriel Willenssens och pastor herr Päder Gestrinius icke äre enige om skifften som huar och een bör stängia, så görer häradzhöfdingen determination där uthöfwer, huareffter execution ställes, och för dhet egenwillioge drögzmåhl som redhan skedt är och widare förelöpandes warder, ansees wederböranden med lagligh näfst, huilcket parterne förehöltz, då h:r ryttmest:n sadhe sig icke kunnat haga, emedan kyrckioherden intet därtill giordt och wellat känna godh den mätningh som läns- och tålfmän giordt. Pastor sade sigh och intet behöfwa stängia förr än ryttmestaren, och hafwer giärdzle och stöör ferdigt, och skall iu så snart som han sitt fulgöra, och beswarades sigh hafwa giärdzell och stöör förlengst ferdigt, men pastor icke förr än i höstas, warandes nögder med den mätningh som giordt är, nembl. att Rödensgården hagar 2/3 och prästegården 1/3 af 1310 famnar skijdhaga effter länss- och tålfmäns upsattz och skrifft d. 13 aug. 1692. Huarwid ihugkommes at där uti opförde 650 fam:r wid siöstrandan blifwer medh rijsshagha för flodan skuldh, och sedan effter samma proportion blifwer utom den ytre wästre hängnaden 465 famnar skijdhaga. Herr ryttmestaren uthleth sigh willia medh kyrckioherden huar om annan stängia och hängna sålledes at enär Rödensgården hagar 100 famnar då och prästegården 50 et sic consequenter [*och så vidare*] till ändan, dertill pastor nekar, begärandes få sin särskilte stycken tilsammans och at h:r ryttmestaren intet må drifwa sin boskap öfwer prästegårdz ängh, och at intet ledh må för hans ängh göras? Resp. at på wästre sijdan hafwer han fätä, men på den östre sijdan måtte han genom pastoris ängh, som där och är Undrums kyrckiowägh, och twenne grinder där warit, som än synas. [*fol. 342v*] Pastor respondebat, at wägen skall dem icke betagas, och lijkawäll blifwa så hagat at Rödensgårdz boskap icke skall drifwas genom sitt ängh fram och tilbakas, och föregifwer hagadehlningen intet kunna rättelligen skee medh mindre dhet lagl. determineres. H:r ryttmestaren undrade på pastoris tilbudh däruti, emedan som han weeth sigh intet kunna komma till sitt ängh med mindre han skall öfwer Rödensgårdz ägor fara. Resp. at där är allmän wägh, och kan icke förwägras. H:r ryttmestaren låter sigh och nöija medh lagligt determinerande, men kåstnaden må komma på honom som det begärer. Sedhan will pastor intet wara dehlachtig uti dee 650 famnar widh strandan som hörer till Rödensgårdens ängh? Resp. at han tillförenne därtill bejakat, som lärer wara annoterat.

Såsom 1691 åhrs doom om skiffteshagan emellan Rödensgårdens och prästegårdens ägor och ängiar icke föresätter någon wiss tijdh därtill, och dee sins emellan om dehlningen och huarderas skyldigheet derutinnan oenige warit, och dehls ännu äre, huaraf drögzmålet är

förordsakat, och dee ingen annan dermedh skada tillfogadt och præjudicerat; altfördenskuldh lämbnas det därhän. Och såwijda h:r kyrckioherden prætenderer at få sin 1/3 af hängnaden uti ett stycke ofwantill österuth som honom kunde lägligare falla, både för gärdzlefångh och dess framförande, och h:r ryttmestaren å den wästra i samma anseende, och h:r ryttmestaren, at deth må skee huar om annan, förståendes at enär han stänger 100 famnar, at pastor stänger 50 famnar et sic consequenter till des dhet blifwer ändat och fullgiordt. 2do, komma dee icke heller öfwereens om ledh och grinda och farwägh och boskapsdrifft, williandes pastor intet tillåta h:r ryttmestarens boskap drifwas genom och öfwer sitt äng till dess östre dehl enär den betas skall, och h:r ryttmest:n i dhet [*fol. 343r*] anseende förnekar äfwen kyrckioherdens boskap drifwas sin gårdh och ägor förbij och genom. 3^{tio}, undandrager kyrckioherden sig willia wara dehlachtig uti dee 650 famnar widh strandan, ifrå wästre Rödensgårdzmyra till Öfwergårdz hagaskiffte, emedan som dhet skall höra såsom â part till Rödensgården, utlåtandhes pastor sig at detta alt icke låter sig göra med mindre dhet blifwer lagligen besichtigadt och determinerat, huartill h:r ryttmestaren consenterer, allenast om kåstnaden reducerer på pastoren, som det i synnerheet begärer, huilcket rätten hafwer tagit i betenckiande, och stadnat i dee tanckar at syn och determination så i den eena som den andra måttan är nödigh och måtte skee uti parternes och ven*erandi* consistori fullmechtiges närwaru. I medler tijdh böre och beggie wara sårgfellige at hafwa tillredz nödigt gärdzell och stöör, at hagan kan i hastigheet opsättias och förferdigas.

19. Erich Larson upbödh andre gången fadershemmannet i Nordanälden af 2 tunlandh, som han inbördat af sine syskon med 90 dahl. s.m:t, oklandrat.

20. Iwar Peerson upbödh et tunland skattejord uti Kingstadh tredie gången, som hustru Angnes Hemmingzdotter såldt för 27 d:r s.m:t, som utom börden är försåldt, dåch barnens dehl däruti förbehållen, som ingallunda kan betagas.

21. Håkan Enarson i Näset upbödh andre gången sitt giorde hemmansbyte med Jöns Peerson om Nääsgården af 2 tunl., och bekommer Jöns Pederson Håkan Enarsons 1/2 i Storgården, som med wijte giordt är.

22. Grellss Erson i Wahlne opbödh tredie gången halfwa Erich Nilsons hemman i Faxnälden för länte penningar 90 r.d:r à 6 m:k s.m:t.

23. Peer Aronson upbödh förste gången hemmannet Gärde [*fol. 343v*] i Åhs sochn af 4 tunlandh, som han inlöst af sine syskon för 65 r.d:r effter skrifftens lydelse den 20 september a:o 1686, och dhet oklandrat.

24. Nills Olufson ifrå Bye upbödh förste gången Norderwijke i Rödens sochn, som han köpt af capitenleutnanten Anders Treffenbergh för 224 d:r s.m:t, som utom börden är såldt, och förbehålles Kongl. Maij:tt dess lössn.

25. Comminister h:r Bengt Sylvin läth incaminera hustru Anna von Tisenhausens giorde testamentzskrifft af den 10 feb. 1691, at effter hennes dödedagar niuta till sytningzlöön dess lösa ägendom och mera som sielfwa skrifften innehåller, huarmed han lagligen procederat, och tredie upbudet skedt den 6 feb. 1692 utan klander, dy dömbdes derå laga fångzbreff.

26. Dato öfwersågz håldne husesyn på ryttmestarbostelle Rödensgården den 9 septembris 1692, som består af twenne hemman sammanlagde a:o 1662, beggie af 7 ½ tunlandh, och warit skatte, och af Kongl. Maij:tt skatträttigheeten däraf a:o 1685 i nåder inlöst medh 210 d:r

s.m:t, sampt och Jon Persons hemman ib:m, crone af 2 ½ tunland, förmedlat a:o 1685 till 1 ¼ tunland och under bostellet lagt uthan byggnad, och iemfördes med Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh, och befanns som föllier, nembl.

Östre stugun eller sahlen 12 ½ aln i quadrat innom knutar är med behållit och ferdigt innanrede in alles, allenast gålfwet bör uphöijas och göras iempt under frembsta bänken och gafweln. Syllan på södre långwäggen nedsuncken i jorden och mästadels förruttnad. Ståcken ther näst och så på nedersijdan ruttnad. Uti mullbencken är jordhen mäst bårta och näfren dels förlorade. Sammaledes syllan och ståcken ther näst på nårra långwäggen. På östre [*fol. 344r*] gafwellen syllan ruttin, sampt tree ståckar något afruttnad, skadde. Och såsom synen 1681 hållen intet förmäller sielfwa wäggiarne warit skadde, men 1686 och 1692 fundne fehlachtige, så är för skälligt funnit ingen görande reparation kunna därtill beståtz, utan åboen bör dhet effter Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh och des 3 § ersättia, som in alles pröfwes kåsta 3: 20: –

Ett kiök i förstugan, och samma knytningh med bräder afbalckadt, är med ferdig spijsell och des tilbehör och ferdige fönster å gamble gålfwet een tillia aldeles förderfwat, och gambla bordet sundrigt på eena ändan. Wästre gafwellsyllan något ruttnad, och beggie knutarne merndels förderfwade. Gålfftillian skaffes och inlägges för 8 öre. Bordet repareras medh 3 öre. Wästre gafwellsyllan bewaras med näfwer för tree öre. Knutarne fodras för 10 ⅔ öre, emedan som 1681 intet så fans, facit – : 24: 16

En cammar på nårre sijdan om stugun af h:r ryttmestaren 1684 utbygd 7 ahl. i quadrat innom knutar, är till innanrede ferdigh, wäggiar och syllor duglige, och med näfwer och mullbänk bewarade, godt och dråpplöst taak af näfwer och tårff, tillijka med låås och jern å dören, som och å fönstret och lukan. In alles skattat kåsta 22: 11: 8

Cammaren nårr om kiöket 6 ahl. lång, 5 ½ aln bredh, ferdigh spijsell med jernstålpe och murstänger. Felspieldet odugligit, som köpes för 24 öre. Syllorne alla förruttnade med thess närmaste ståckar, dåch är wäggen som är in till kiöket behållen och med gamall timbrad mullbenck omkringh. Tårf felas kring skorstehn, som dijtlägges medh 2 öre. Och såwida wäggiarne och syllorne äre merndels förderfwade, och desutan nödige stugur och camrar finnas, gåes denne, för dhenne gången förbij, och allenast repareras medh – : 26: –

Källaren under cammaren af steen utan kalck och lehr [*fol. 344v*] medh ny tällningzbotn, som icke kommer i någon consideration, både derföre at den förrige een godh tijdh warit brukadt, och at husesyns ordningen biuder intet om någon källare.

I dee twenne g*aml*a stugurs ställen äre upsatte twenne nya. Östre stugun 10 ahl. långh, 10 ¼ aln bredh. Beggie rösten af gamble stugutimbret huggne. Sundrigt fällspield i spijseln och utan spieldh i bakungnsspijselln, huilcken medh sina tilhörigheeter i gamble stugun stått, som hon nu finnes. Gålfwet till 2/3 nytt och 1/3 af gamallt. Taket af bräder med sparrarne gambla, skorsteen färdigh och taket utantill af näfwer och taakwedh nytt och dråpplöst. Beggie spiellen, såwijda dhe 1681 intet funnos odugl:e, köpes och dijtsättes medh 2: – : –

Utj förstugan emellan beggie stugurne een cammare med gamalt timber afplanckadt 6 ½ aln bredh, 5 ½ aln långh. Spijsell i samma röökgång med wästre stugun färdig med dess tilbehör. Taket innantill halfwa dehlen nytt och halfparten af gamalt, taakbräden utan tårf och näfwer.

Wästre stugun 9 ¾ ahl. långh, 10 ¼ aln bredh, spijselln gamall och ett odugligit fellspield ibidem. Wäggiarne äro nya, undantagandes 4 ståckar i wästre och 5 dito i östre twärwäggen, sampt een dito i nårra långwäggen tillijka med beggie rösten af g*aml*a stugutimbret. Taken innantill af gambla bräder och sparrarne upskafne. Spieldet köpes och insätties, efftersom dhet 1681 intet felades, för 1: – : –

Låfftzbyggningen öster på gården af een underbod och 2:ne öfwer, medh utskått öfwer porten, 9 ahl. långh, 8 ahl. bredh, är till deras innanrede duglige och färdige. På östre långwäggen ståckarne något ruttnadhe, och dee andre medh syllorne behåldne, gamalt

dråppachtigt näfwertaak med tårff å indre och takwed å ytre sijdan. På röstedt af södre ändan är tårfwen nu bårta. Östre långwäggen flathtälgies. Näfwertaket förbättras och södre ändan tårflägges, som æstimeres kunna skee för 1: – : –

[*fol. 345r*]

En dito söder på gården, medh twenne under- och twenne öfwerbodar, in alles 10 ¼ ahl. långh, 5 ½ aln bredh, medh dugligit gålff af tällningar, dåch äro östre och nårra syllorne något ruttnade, sampt i wästre twärwäggen ståckarne skadde, och tree knutar på söderknuten bårt-ruttnade, dåch dråpplöst gamalt taak. Syllorne conserveras med näfwer, ståckarna flattällies och södre knutarne fodras. Såwida taakweden sedan 1681 icke är reparerat, dåch dråpplöst taak, och bordt effter § 3 hållas wid macht, som in alles kan kåsta reparera 1: – : –

Herr ryttmestaren berächnes i räkningh för ett smellåås och tree st:n ståcklås han nödwändigt till bostället köpt, som reserveres wid bostellet, och dhet g*aml*e skrålåset förwaras, alla 4 låsen kåsta och finnas wara wärda 1: 20: –

Gambla stolpherberget emellan låfftet och kornladhan 5 ½ al. långt, 4 ½ aln bredt. Underbyggningen ny, södra wäggen skadd och ruttnad, nederste knutarne dels förderfwade och kan een tijdh brukas enär den fodras och bewares för 1: – : –

Bryggstugun söder på gården aldeles obrukeligh, som och lemnes, såwida stugur effter förordningen desutan finnes.

Källaren med steenmur wäster på gården 6 ahl. bred, 5 ahl. lång, sielfwa källaren är behållen och een förloradt bodh där öfwer i den gamble stuguns ställe, effter 1681 åhrs syn, är illa bewaradt kring om syllorne och källaren, som bör repareras och göra ferdigh, men kan intet æstimeras, såwida Kongl. Maij:ts husesyns ordningh intet om källaren något biuder.

Hembligit huus fins dugligit och wedlijdret dito.

Stallen à 12 ahl. långh, 11 ahl. bredh med 10 spilter och krubba ny och ferdig in alles, rächnas för tree åhrs byggnad.

Fähuset 17 ahl. långt, 10 ½ aln bredt är nytt medh 20 båhsar, duglig in alles, för tree åhrs byggnad.

Swijnhuset med twenne rum och dugligit.

Kornladan söder på gården 10 ½ aln lång, 12 ahl. bredh, ferdig loa och twenne gålff, är med behåldne wäggiar. [*fol. 345v*] Nårra långsyllan och näste ståcken något ruttnade, iembwähl på östre gafwelln några ståckar afruttnad skadde, sampt knuten på nederste twärwäggen dels afruttnad, som pröfwes kunna med bräder fodras och flathtällias med – : 26: 8

Twenne små foderbodar wäster på gården med utgambla wäggiar och taak oduglige, och bör effter gårdzsens stoorlek en af nyo upsättias, som å den orten intet ringare kan komma med godt taak än 8 d:r, men såsom h:r ryttmestaren påföres alla åhrens åhrlige byggnad, kan han intet därmed denne gången graveras.

En dito gamall lada öster om gården på underlagde hemmans tompt kan brukas enär hon kullhafs och förbättras medh nytt timber för 1: – : –

Tårckbadstugun öster om gården med swahla 8 ½ aln lång, 10 ahl. bredh, upbygd 1691 af g*aml*e badstugutimbret till 34 ståckar, och beggie rösten gambla och 33 st. nya ståckar, är ferdigh med kåpungn som pröfwes kåsta 10: 31: 8.

Husen på underlagde hemmans tompt äre synte d. 23 october 1688, och fundne oduglige, och i anseende däraf icke komma här i consideration.

Åkeren sielfwa bostället tilhörigh finnes öppen och i godt bruk. Aff dhet underlagde hemmans åker fins i Undrumb by 9 mällingar upkörde, 1/2-ten åhr 1691, den andre 1/2-ten förledne åhr 1692.

Wästan kyrckian 2 mällingar 2 stänger ringare, i godt bruk brachte.

Nedanför kyrckian södern an 4 ⅔ mällingh är nyland emellan beggie åkrarne, som hördt till neder Rödensgården, och warit åker och intet kan tagas i consideration, efftersom all

öppen åker intet är refwadt [*uppmätt*] och mätt, at däraf kunde erfaras om så mycket är i bruuk och häfd, och sedan 1686 åhrs syn höltz utwidgadt till een god deel.

Gerdzlegårdar kring om åkeren dugligh med granband [*fol. 346r*] 1350 famnar. Gamall granbandzhaga föga dugligh, förutan 20 famnar med wijdebandh doch ståendes 330 fam:r, som rächnas och hålles för halfdugl. och repareras à 1/2 öre 5: 5: –

Lägdan uti Häste by dugligh granbandzhaga, 41 fambn.

Heemängiernes haga fins, såsom gamalt warit, bestå af rijshaga. Ängesrydningh är dels af h:r ryttmestaren giordh, och åligger dermedh continuera, och i synnerheet på ängian wid Rödensdrohlet och Winterdrohle innom nästskeende husesyn.

Ängiesladurne omkringh sielfwa bostellet är 1 g*aml*e kornladun på Giöhlsgårdztompten, som på nårre sijdan till twenne hwarff är nedsuncken, och taket på nårre sijdan till raffter och täckior bårta, och een dehl på södre sijdan, som pröfwes kunna repareras och göras till een dehl duglig för 2: – : –

Giöhlsgårdz öfwerste myrlada af g*aml*e wäggiar och gamalt brädtaak något nedsunken, förbättras medh – : 16: –

Ibidem den nederste ladan förbettradt till helfften med nytt och dugligit taak.

I wästre delen af Rödensgårdzlägden een ny lada, och norr derifrån wid wägen gamal lada, duglig till wäggiar och tak. En dito wäster uth merndels ny, och upsatt 1692.

Wäster ifrån widh een myra, ladan uplagat å nyo till wäggiar och taak.

Ladan nårruth therifrån uptimbradt 1692. Söder om gården nedan åkeren een ny lada.

Siö- eller Rödensdrohlet 2:ne dito dugl. och af nyo upsatte. Utj Winterdrohle äre twenne ladur, den eena 1688 upsatt, till taket och wäggiarne bruklige, doch den andra gamall, till gålfwet nedsuncken, som repareras medh – : 10: 26

Ibidem wäster om wägen fordom stått twenne ladur, och tomptan effter den eena synes, som uti ingen consideration kommer.

I Branmyran, ladun dugligh till wäggiar och taak. [*fol. 346v*]

I Bäckmyran twenne ladur, den ena nedsuncken till andra hwarfwet, repareres medh – : 16: –

Pottmyrladun af nytt och gamalt örkie upbygdt.

Slätteråsen 4 st. ladur, alla goda, doch den ena något nedsuncken, som passerar för denne gången. Uti Hästemarken söder om Byen brukelig lada.

Siggesmyran ib:m à 5 st. små ladur, en af nyo och en af gammalt upsatt och twenne förbättrade, och den 5:te föga dugligh, som giöres dugligh medh 1: – : –

I afradzlandet Sundzlägdan een reparerad lada, bruklig till wäggiar och taak.

Löfångersmyran uti Bierteskogen à 3 lass ängh, ladan nedsuncken af underste hwarfwen, wäggiarne någorlunda behåldne, taket och gålfwet aldelles förderfwadt, och een opsättes af nytt och gammallt för 1: – : –

Nämbden öfwerlade at een stugu om 12 el. 14 ahl. innom knutar med spijsell sampt allt innanrede och godt näfwertaak icke kan här opsättias under 30 dahl. s.m:t, och såwida en sådan rächnas för tree åhrs byggnad, så kommer för huart åhr 10 dahl. s.m:t. Och aldenstund h:r ryttmestaren hafwer som een principal hafft disposition öfwer Rödensgården ifrå 1681 till 1692, beggie inclusive, som är 12 åhr, så debiteres han à 10 d:r s.m:t om åhret och belöper 120 d:r s.m:t etz., som liquidationsrächningen med meera utwijser, förståendes huad som intet utarbetades den 12 aprilis för påskehögtijden skuldh, fullbordades wid hagadehlningen den 3 julj, som fins under bem:te dato folio 300 [*se syneprotokoll 3 juli 1693 nedan*].

Syneprotokoll 3 juli 1693

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3178, fol. 388v – 392r, RA.

Anno 1693 den 3 julij företogz, till föllie af interlocutorie domen de 11 aprillis sidstleden, hagadehlningen emellan ryttmestarbostelle Rödensgården och Rödens prästegård, emellan deras ängiar nedanför Rödensgården å östre södre sijdan, närwarande å ven*erandi* consistorj wengnar pastor Offerdalensis mag. Abraham Burman. Och befans Rödensgården sedermera hafwa uphagat söder ifrån Stoorsiön 20 famnar. Derifrån war rijshaas 120 famnar. Derifrån ny hagha 280 famnar, därifrån af gamalt, doch dugl. opbundit gerdzell alt till åkerrenan 100 fambnar, huarwid ihugkommes at nya hagan icke är laghgill och intet kan fulleligen hålla ute hästar och andra creatur, warandes summan in alles 520 famnar. Pastoris på östre sijdan ophagade gerdzlegård är af nytt och laghgill 250 famnar. Derifrån till Stoorsiön, som den synes af ålder warit, 490 famnar, at summarum är 1260 famnar, kommer altså på 2/3 840 famnar och på 1/3 420 famnar. Härwid påmintes at h:r ryttmestaren Magnus Gab. Willenssens och pastor h:r Peder Gestrinius hafwa den 13 aug 1692, uti lensmans och 4 tålfmäns närwaru, som då upmätt gärdzlegårdarne, kommit öfwereens at h:r ryttmestaren wedertagit 2/3 och h:r pastor 1/3, huar emoth h:r ryttmestaren inwände at pastor å sidsta ordinarie tingh den förlijkningen uphäfde, williandes altså förblifwa medh 1691 åhrs doom, at huar hagar effter ägo sina. Respondebat pastor, at han intet widare inkast giorde än at under förlijkningen icke må förståtz dee 650 famnar wid stranden ifrå wästre Rödensgårdzmyra, som hörer Rödensgården â part till, huarmed han sitt ängh inhängnar, och prästegården ingen nytta däraf hafwer, som och fins i interlocutorie domen wara infördt, huarmed h:r ryttmestaren begaf sigh, men påstodh eij mera böra haga än proportionaliter af ägorne, men å sidsta tinget utlåtit sigh willia haga 100 famnar enär pastor 50 famnar, huarmedh förlijkningen står. [*fol. 389r*]

Den 4 [juli].

Ryttmestaren föregaf sig gårdagen förglömma at göra påminnelsse om een haga ifrån prästegårdens twärhaga och sin utföre till gamble åkerrenan, därest slått är förr än åkeren widtager, och måste nödwendigt stängia slåtten ifrån åkeren, som intet än observerat är, och nödwendigt bör skee? Respond. mag. Burman, at slåttstycke är man en liten rumpa af igenlagd åker och hördt till samma åkergiärde, och synes intet gärdzlegården kunna gravera prästegården, och aldrigh där tillförenne warit, utan samma stycke hördt under underlagde hemman, tillijka med twenne andra tegar som och warit tegskiffte med stora Rödensgården, huar emoth intet säijas kunde, men måtte lijkawäll dhen conservera, huartill pastor Gestrinius nekar, föregifwandes sigh intet därmedh hafwa beställa, och will intet interessera därutj, berättandes sig å andre sijdan hålla haga ifrå Bogården till östre grindan sijdlängdes wid sin åker och ängh, och h:r ryttmestaren å andre sijdan sin slått hafwer, som skulle falla nästan jemlijcht, om dhet förra skulle aggreeras.

Om grindar discurerades, och wore parterne nögde, huilckendere lembnas åth den eena eller andra, och nembden höllo före at ryttmestaren antager den öfre wid Rödensgården och pastor den nedre för prästegården. Sedan om boskapsdrifften af bäggie, och voterades såwida at Undroms bydz kyrckiowägh löper såwäl wid Rödensgårdz ägor som genom prästegårdens ängh \som ingen bör täppa, at Rödensgården står fritt och må obehindrat drifwa sin boskap genom prästegårdens ängh/ och dess grinda till sitt ängh östanföre, och prästegårdens äfwen wäll genom Rödensgårdens park och giärda, och beggie wara sårgfellige at ingenderas gör åwerkan på den andras. Sedan om Rödensgårdz ägor och ängh å den tracten kan wara twå gånger så drygh och stort som prästegårdens, huilcket togz i betenckiande, och påminte synemännen 1692 in majo sig för parterne säija dhet hagan wid stranden intet kunde komma dem till någon jämkning, och höllo före at Rödensgårdens ägor där i neijgden kunde swara [*fol. 389v*] twå gånger emoth prästegårdens, förutan omtallde haga widh stranden. Ryttmestaren

föregaf dhet landtmätaren hafwer ordre i denne sommar at aftaga alla Rödensgårdens ägor, och däraf kunde bäst tagas proportion. Sedermeera om giärdzlegården nedan om Rödensgården i sädesgierde som ryttmestaren prætenderer ifrå g*aml*a åkeren till pastoris twärhaga, i anseende däraf at sielfwa åkeren måste skillias, men såsom lägdan warit åker i teghskiffte med dhen andra, och aldrigh med gerdzlegård afskildh, så kan dertill intet bejakas.

Såsom herr ryttmestaren Magnus Gabriel Willenssens intet will antaga till bostellet Rödensgården 2/3 af den twistige hagan söder om kyrckian, sedan som kyrckioherden wyrdigh. Peder Gestrinius intet wille wara dehlachtigh uti 650 famnar gerdzlegård wid strandan ifrå wästre Rödensgårdens myra utan i proportion af sina ägor, som bäst kan skönias enär landtmätaren alla dess ägor aftagit, huartill han ordre skall hafwa forderligast at förrätta, och ehuruwell merndels pröfwas kan at Rödens bostelle hafwer därutj 2/3 emoth prästegården, så håller rätten lijkawell säkrast wara dermed låta beroo till dess landtmätaren ägorne aftagit hafwer, warandes hela tracten och widdan 1260 famnar, huaraf h:r ryttmestaren innewarande åhr 300 famnar ny skijhaga någhot grest [*glest*] och somblige städz lågh opstängt, och 120 famnar rijshaga, och dertill med förferdigadt och opstängdt 100 fam:r, hwar emoth pastor h:r Peder Gestrinius i åhr af nyo uphagat 250 famnar laghgill gerdzlegård. Dee öfrige 490 famnar kunna icke delas förr än proportion af fående charta kan erhållas. Icke heller är nu i högsta andtijman [*bärgningstiden*] synnerlig tijdh at haga. 2:dre. Anbelangande h:r ryttmestarens prætension at i hagadehlningen måtte inrächnas och berächnas dhet stycke som är ifrå prästegårdzsens twärhaga till [*fol. 390r*] sin gamble åker nedanföre, därest mätningen stadnat af skiähl at där inwidh är ett nylandh belägit, som nödhwendigt bör skillias ifrå sielfwa åkeren, och sålledes conserveras, så är skälligt funnit at prästegården intet kan därmedh graveras, emedan som samma stycke warit öppen åker och i teghskiffte med der bredewidh warande åker, och ingen gerdzlegård nånsin der emellan warit. 3:die, huad twenne grinder, som där warit hafwa och böra wara, widhkommer, så antager Rödensgården den öfre och prästegården den nedre at uprätta och hålla wid macht, så at ingen åwerckan må medelst någons wårdzlöösheet skuldh derigenom skee. Sidst, betreffande parternes boskapsdrifft till samma ängiar, så kan h:r ryttmestaren intet förwägra h:r pastoren låta drifwa sin boskap Rödensgården förbij till sitt ängh, icke heller pastor ryttmestarens genom dess ängh till sitt, efftersom der igenom löper Undroms bydz kyrckiowägh, som ingen kan täppa, icke heller hafwa dee nånsin annan wägh dijth hafft, warandes beggie sårgfeldige at å ingendera sijdan des medelst skeer någon åwerckan.

Emoth den andre § appellerade herr ryttmestaren under wäll-låfl. lagmansrätten medh sina tree marck, å näste lagmanstingh at utföra.

2. Dhen 3 julj sammankommo nämbden medelst een hagadehlningh emellan ryttmestarebostelle Rödensgården och Rödens prästegård, och af dhet tillfälle företogs at utharbeta det som å sidstledne wåårting för skällige ordsaker skuldh efftersattes på [*fol. 390v*] Rödensgårdz husesyhn och belefwades som föllier.

Liquidations rächning

Debet	s:rm:t	Credit	s:rm:t
Herr ryttmestaren welb. Magnus Gabriel Willenssens swarar för 12 åhrs byggnadh à 10 d:r s.m:t, förståendes reserverat wara den prætension han kan hafwa på Peder Erson för 2 ⅛ åhrs byggnad och på Edfast Halfwardson 7/8 [?] dito och dhet		Uti 12 åhrs tijdh hafwer herr ryttmestaren af nyo bygdt och repareerat som honom giörs gått på fölliande sätt, nembl. En cammar nårr om sahlen op satt 1684, som in alles med låås och jern å dören, fönstret och lukorne är werderat för	22: 11: 8

som förr skall wara efftersatt	120: – : –	Badstugan nederhafft 1691 och med nytt timber förbättradt etz., som pröfwas kåsta	10: 31: 8
Nåch bordt hålla wid macht effter Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningz 3 §, som intet giordt är och effter ett serdeles extract belöper	23: 16: 16	Östre huardagz- eller bagarestugun till wäggbanden af nytt timber, och pröfwes effter een serdeles och â part specification både till den gamblas nederrifningh och den nyas opsättiande medh materialerne kåsta in alles	18: 11: 8
		Wästre stugun effter specification dito	13: 24: 16
		Cammaren och förstugan emellan stugurne æstimeres kåsta medh gålff, panehltaak, spield, fönster, luka, jern och låås etz.	5: 18: 16
		En ny stall, 12 ahl. långh, 11 ahl. bred, med alt tilbehör ferdigh, räknas för tree åhrs byggnad	30: – : –
		Ett nytt fähuus, 17 ahl. långt, 10 ½ aln bredt, är ferdigt medh godt näfwertaak och innanrede och derföre skattas för tree åhrs byggnad	30: – : –
Transport:s	143: 16: 16	Transport:s	131: 1: 8
[*fol. 391r*]			
		Ett nytt swijnhuus opsatt i dhet förlorades stelle widh anträdet och kan kåsta	2: – : –
		Ett smellåås och 3 st. ståcklåås tilköpte som widh bostellet nödige äre och kåsta	1: 20: –
		I saldo återstår effter denne räkningh till dess opsatte bryggstuga effter hållande syn blifwer ferdig giord och wärderat, och dertill med fårehuset, som osynt och owärderat är. Dertill medh hafwer herr ryttmestaren af nyo 1693 ophagat 300 famnar gerdzlegård, som förlagde warit och lijkawell nödige at conservera ängiet för åwerckan	8: 17: 8
Summa	143: 16: 16	Summa	143: 16: 16

Dato enär liquidationsräkningen war förrättadt ingafs een inlaga af herr ryttmestaren, bestående af 4 momentis, n*emlige*n

1. Att han sedan synen höltz hafwer upsatt een ny bryggstufwa, 13 ahl. långh, 11 ahl. bredh innom knutar och spijsell af nyo opmurat, men taak, gålff och annat innanrede forderligast låta ferdigt göra, som han will rächna för tree åhr byggnad.

2. Item sedan synen höltz uprestadt 4 ⅔ mällingar som i lin och lägde lågh, och den samma besådt.

3. Uti husesynen äre 330 famnar haga föga dugligh rächnadt, som han förmenar därtill quantumet eij finnas skola, ehuruwäl han een dehl af hagarne förbättradt, och dy begärer å nyo hagadelningh, serdeles för deth at utj 1681 åhrs syn lärer finnas 700 famnar föga dugligh, som och wid anträdet warit nedfalne. Item dhet som Edfast i By 1685 störat, hafwer ryttmestaren [*fol. 391v*] måst å nyo stängia, och at Edfast må nu derföre swara, sampt huad han på huusbyggnad efftersatt.

Hwilcket nembden togh i betenckiande och finna Kongl:e husesyns ordningen biuda § 8, at täckia 20 ahl. nytt taak åhrligen där så behof giörs, och § 9, 30 famnar gerdzlegård dito och ehuruwell ryttmestaren wid tilträdet något kan botat, så kan dhet icke bestijga så mycket som åhrligh reparation löper, dy kan dhet i ingen consideration komma widare än hans tilköpte nödige låås, såsom ett smellås och 3 st. ståcklåås, werderade för 1: 20: –, och enhälleligen beslöto sig intet kunna hålla någon ny syhn och hagamålningh, och intet gå tredie gången där effter, och där ryttmestaren intet därmed will wara nögd, så kan han sökia nämbd af annat tinglagh, williandes nembden wara frij och förskont med sådant utj andtijmorne, som Kongl. Maij:ts resolutioner nådigst tillåta, dåch opmättes bryggstufwan och fans wara 12 ¾ ahl. långh och 10 ½ aln bredh med ny skorsteen. Ett fårhuus sedan synen höltz är opsatt af furutimber 7 ½ aln långt och 7 ahl. bredt, med näfwer och taakwed tächt, nytt gålff, dören med små gångiern, huilcket interimswijss i liquidationsrächningen observerades.

Ryttmestaren tiltalte Edfast Halfwarson i By för sina åhrs byggnader i Rödensgården? Resp. att han på husesynen 1692 sigh däröfwer förklarat, och at hemmannet sålldes som deth då war, och för ringare prijss till 100 d:r s.m:t, och at ryttmestaren intet förr derpå klandrat. H:r ryttmestaren föregaff at hemmannet wäl såldes ringare, 90 d:r s.m:t, men af Kongl. Maij:ts nådh gafs betallning för dess 1/2:tt, huarå skatträttigheet bewijstes. Uti förra köpet woro löösörerne inrächnade, och begärte dess inventarium, huaraf skall kunna sees at hemmannet är intet ringare försåldt. Edfast swarade inventarium bestått af några kärill och sådant som af intet wärde warit, utan lembnades i gården då herr öfwersten Åke [*fol. 392r*] Ulfsparre där sitt quarteer hade, och sompt kunde wara effter honom qwart och behållit. Herr ryttmestaren upwijste handfångne copia af ett köpebreeff som actuarien Peder Iwarson gifwit till leutnanten Erich Halfwarson på Rödensgården den 31 maij 1676 för 250 dahl. s.m:t, huar under begripes löösören effter uprättadt contract medh secreteraren Magnus Blix, fodrandes sielfwa originalet, efftersom Hans Kongl. Maij:tt dhet köpt? Respondebat, at hans broder Hanss i Nårie brefwen hafft och dem han fått ifrån sig lefwereradt, wettandes intet af något contract på löösörerne, huarmed han förr warit frij och otiltallt, och kan intet meera därtill swara.

Peder Erson i Glasätt tiltalltes för sina åhrs byggnader i Rödensgården? Swarar at han contraherat derom med ryttmestaren den 28 aprillis 1688, och deth effter handen, sompt med arbete, och sompt medh penningar ersatt, som läns- och tålfmäns ransakning och skrifft d. 25 octobris 1690 utwijser, och för då resterande 2 dahl. 8 öre s.m:t med halftunna sill betalt, huartill beiakas. Peder Erson föregaff sig nogh för sina åhr hafwa bygdt, och intet war tilsagd enär synen 1691 höltz, och nu icke heller i rättan tijdh stembder. Ryttmestaren hafwer brukadt halfwa Rödensgården 1681, 1682, 1683 och 1684, men 1685 3/4, an:o 1686 och alt sedan hela hemmannet, som utj 1686 åhrs syn fins. Peder Erson brukadt den andra halfwa i berörde 4 åhr och med Edfast 1/4 a:o 1685, och föregifwer sigh effter contractet opsatt halfwa fähuset och på wästre stugan effter wärderingh den 16 junj 1688 arbetat och betallt 17 d:r 2 öre s.m:t, och h:r ryttmestaren den ena knuten låtit uphugga, warandes h:r ryttmest:n nögd at wara debiterat för Peder Ersons 2 ⅛ åhrs bygnad och hafwa sin regress till honom och äfwen till Edfast för dess 1/8 åhr.

Extraordinarie ting 30 augusti 1693
(inklusive syneprotokoll den 29 augusti 1693)

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3178, fol. 425r – 430r, RA.

Anno 1693 den 30 augusti höltz extraordinarie tingh uti Rödens lensmansgårdh, närwarande i befallningzmans ställe regementzskrifwaren welbet:d Nillss Molin och desse såto i nämbden.

Gunmund Enarson i Sillie	Oloff Anderson i Wijke
Erich Jonson i Säter	Erich Olufson i Trätgiähl
Oloff Jonson i Röste	Jon Olufson i Twärsätt
Edfast Jonson i Gräffte	Larss Jonson i Kiäln
Peer Aronson i Giähle	Jon Olson i Smedzåsen
Iwar Peerson i Kingstad	– – – – – –

1. Dato förestältes Märit Nillssdåtter, födder i Lijtt sochn och Wästeråsen af oächta sängh, på sitt tiugunde åhr, och angafs hafwa warit med barn och dhet mördat? Swar, att hon war besåfwen af ryttarswäntienaren Oloff [*fol. 425v*] Enarson Röbergh, som sitt tilhåld hafft i Stoorgården och Aspås sochn hoos sin broder, g*aml*e Oloff Enarson, där hon tienar, förste gången fiorton dagar för sidstledne juhl om een söndagznatt moth måndagen, och sedan esom oftast, och uti fäbodarne fierde dagh pingest bekändt för Oloff Enarson Röbergh sig wara hafwande, och han allenast swaradt at dhet intet kan hielpa, och sedan eij offta med honom sammanlagh hafft, men huarken för sin mathmoder, som des modersyster hustru Kerstin Pedersdotter är, heller någon annan bekänt sigh hafwande wara, och at hon skall hållit sigh derföre misstencht. Förledne måndagz, åtta dagar sedan, då hon war stadd i Quarnmark[?] fäbodarne, bekänner hon sigh blifwa siuk, och dhet sagt samma dagh för Jöns Michellsons hustru i Nygården, Kerstin Olufsdåtter, men intet sig wara med barn, som hon säger sig intet kunnat förstå at så när till födzlestunden wara skulle, och enär hustru Kerstin gått ifrå henne, bedit g*aml*a hustrun Kerstin Pedersdåtter, som och i bodarne stadder war, till henne gå, som och skiedde, men hon gått strax der ifrån, och icke heller för henne bekändt sig hafwande wara. Strax däreffter begifwit sig uth at påminna wallbarnen, som i sam[m]a bodar wore, at lösa boskapen och släppa till skogz, som dee och giorde, och hon förmådde intet gå in i stugun, utan lagt sigh baak och söder om stuguwäggen i sohlan, och een stundh däreffter födt barn, som hade lijf och rördes, men sedan hon skillde dhet ifrå sigh rördes dhet intet, och därmedh lagt dhet i sitt förkläde och burit till een hölada på Långmyran pass 1/8 mijhl ifrån wallen. Hon berättar sig med een knijf skurit af nafwellsträngen och den intet bundit eller knytt, och ståppadt en liten måssatapp i dess mundh, det fulleligen at [*fol. 426r*] qwäfia och förgöra, och som sagt är burit till Långmyran och förwarat i een lada uti höö. Hustru Kerstin, Jöns Michellsons, skall hafwa sändt budh till granhustrurne at någon af dem wille gå till wallen och wara hoos Märit, som siuk lågh, men ingen skall medelst godt hööwäder kommit för afftonen, och efftersom dee henne hårdt tilltalt hafwer hon af fruchtan intet bekändt sig födt barn och fast mindre huarest hon deth lagdt. Sedan skall hustru Kerstin Olufsdotter bedit henne hålla sigh därwidh, at allenast som een blodhslarfwa war ifrå sig gått, och hålla sigh widh första bekännelsen, och enär lensman dijth kommit och skulle däreffter ransaka, nekadt sig födt barn, utan allenast at som een blodhslarfwa kommit ifrå henne, men om fredagen för hustru Gertrudh Grehlsdotter dhet sagt, som henne följgdt till höladan och Märit wille wara allena, som hon och först kom till ladan, och tog måssan utur barnetz mundh. Lensman Oloff Jonson berättar, Märit i förstonne aldeles neka till något lägersmåhl, och omsider dhet bekändt wara skiedt med Oloff Röbergh, och gått ifrån sigh som en blodhslarf, dhen hon kastat i elden, huartill hon beiakar. Märit tillspordes om någon warit i rådh med henne uti den onda gärningen? Swarar neij, utan sielf kommit i dee onda tanckar af fruchtan om dhet skulle uppenbaras och hon blifwa körder ifrå sin modersyster och ingen heemwist hafwa. Sedan, om

Oluff Röbergh henne därtill rådt? Swarar aldeles neij, och at han sagt sigh willia henne ächta om icke någon af sine syskon står där emoth.

Olof Enarson bekänner sigh hafwa henne besåfwit första gången tree weckor för juhl 1692, och tänckt henne ächta, men intet nu, sedan hon sigh så illa förhållit [*fol. 426v*] och tänckt denne höst ächtenskapet med henne fullborda, och derföre påmint rusthållaren Anders Skogh i Röö om en särskilt stugu, som han och skall giordt. Märit berättar honom intet så wist därom tallat, och hela långa tijden intet därom tallt, derföre hon det onda rådet tagit, som warit ogiordt om hon därom warit försäkradt, och han begynt ställa sig i lag med Karin i Rehn, som henne misshagat, och nekar at huarken Oloff eller någon annan warit i rådh medh sigh om mordet. Edfast Jonson i Gräffte berättar, ryttaren Peder Asp sagt det Oloff Röbergh bekänt sig häfdat Märit, deth Edfast sagt för lensman, som han tillstår wara skiedt natten emoth fredagen, då Märit intet bekändt sig warit med barn.

Hustru Kerstin Olufzdåtter berättar sig om middagen blifwa bedin af Märit at miölka hennes köer, emedan som hon war siuk, det hon giorde, och enär dhet war beställt gått in till henne, där hon låg stilla i sängen och klagade sig hafwa styngh genom ländan, och efftersom några köör wore bårta, gått till skogs dem at opsökia, och bedit hustru Kerstin Pedersdotter wara hoos Märit, kunnandes intet förstå henne hafwande wara. Om afftonen enär hon kom heem, gått till hennes stuga, och såg blodh så utom som innom dören, men intet Märit, och dy kunde förstå at hon barn hade födt, och begynte iämbra sigh och ropa effter henne, då hustru Kerstin Pedersdotter kommit och detsamma sedt och beklagat, wettandes intet huarest Märit war stadd. En stund däreffter kom Märit heem, och blef tillfrågadt huarest hon giordt med barnet, och hon swaradt sigh intet barn hafwa eller hafft och dermed lagt sigh, och litet däreffter stått upp och kunde eij synas henne siuklig wara, och dermed gått sina färde därifrån, och hustru Kerstin Persdåtter medh [*fol. 427r*] flera hustrur blifwit qwaar. Hustru Kerstin Olufsdåtter förehöltz at Märit berättadt henne bedia sig hålla widh sin bekännelse at dhet warit utan skapnadt, enär där effter ransakat blifwer. Swaar, at hon förmant henne säija sanningen, och om dhet warit litet, dhet säija, och om dhet stort warit, äfwen så. Märit, at hon bedit sig hålla wid första berättningen enär prästen och lensman komma däreffter at fråga, men kan intet påminna sig henne sagt om deth warit litet eller stort. Hustru Kerstin Persdåtter säger sigh wara till Märit effter hustru Kerstin Olufsdåtters begäran, då hon lågh i sängen under en skinfäldh och klagade sig hafwa ref och ondt af resan som hon och tillförenne hafft, och blifwit godh och dermed gått därifrån, och sedan medafftons tijdh hördt henne en gång ropa och derföre åter dijt gått, men Märit intet warse blefwen, då stugudören stått öppen, och hon sedt blodh wid dören och Märit intet liggia i sängen, och dy gått uth och ropadt effter henne, men ingen swarat, och derföre gått heem, och sedan blifwit warse at Märit kommit gående heemåth, men intet till henne kunnat för sin mehnförheet skuldh offtare gå, hafwandes intet hördt henne wara med barn, och henne hela sommaren förr intet sedt.

Hustru Gertrudh Grehlsdotter, ryttaren Mattes Olsons, berättar sig wara bedin af Edfast i Gräffte at föllia dem som wore befalte at undersökia huarest Märit förstuckit barnet, och henne öfwertalat at bekänna huarest dhet war lagdt, och folgdz till Långmyrråningen, och hardt widh dess lada stadnade Märit och sade sig willia gå föruth, och bedit sigh stå stilla, elliest wille hon intet upwijsa barnet, och dermedh stadnat, och hon gått till ladan och kastat litet höö bårt och tagit upp klädet som barnet låg utj och måssan utur dess mundh tagit, och denne stijgit till och [*fol. 427v*] tagit barnet, då litet af måssan såth qwaar i barnetz mund och nafwellsträngen war afskurin inwid lijfwet, at den intet kunnat knytas, och at dess halss war blå och huden bårta fram under wid bröstbenet, och Märit sagt barnet wara dödt födt och at Röbergh war barnfadren och intet däraf wettat, men munnen stod yppen af deth måssan i lijfstijden warit dijthstoppat, och at barnet war fulgångit. Hustru Hälga Olufsdotter i Trången hafwer kommit om afftonen dijth och hördt af hustru Kerstin Pedersdotter at Märit måtte födt barn, och dermedh gått till henne då hon såth i spijselln, och frågadt henne huru tilstodh, och

hon swarade sig förr om dagen warit siuk, men nu frisker, och enär hon påmintes at hon måtte födt barn, aldeles dertill nekat, och hustru Hälga tagit hennes bröst och funnit litet miölck därutj, huartill Märit nekat, som hustru Lisabeth Siuhlsdotter på Kyrkbyen såg och hörde, huilcken berättar sigh föllia hustru Hälga till Märit, som nekat warit med barn, och at hon mistat sin tijdh juhltijden, och den då igenfått. Item, at hustru Hälga fann någon miölck i hennes bröst, dhet Märit intet wille tilstå, och at hon sedt henne en och annan gång i sommars, men intet kunnat förstå henne warit hafwande, och intet sedt dess barn. Hustru Ingeborgh Jonsdåtter i Giähle bekänner sig wara bedin dagen effter, som war tijssdagen, at fråga Märit huru tillgångit monde wara, och hon fuller sagt sigh wara besåfwen af Röbergh, och som blodh kommit ifrå sigh, men ingen skapnadt hafft, och annat swaar af henne intet kunde få, och at miölck war i dess bröst, såsom på en barnsängz qwinna.

Hustru Lucia Tårckelsdåtter i Nygården säger sig föllia hustru Ingeborgh till Märit om tijssdagen och frågat henne om hon födt barn, och hon därtill nekat, och sagt [*fol. 428r*] deth wara sin månadztijdh som sluttit, och ingen skapnadt hafft, och at hon med Röbergh hafft beblandellse, och enär hustru Ingeborgh funnit miölck i hennes bröst, swarat sig kan skee wara litet med barn.

Hustru Kerstin Pedersdotter, g*aml*e Oluf Enarsons, Märitz modersyster och matmoder, bekänner sigh offta tiltalt Märit för sin mans broder Oloff Röbergh, och tilhållit at bekänna om hon är af honom hafwande blifwen, och hon altidh nekat och sagt sig icke hafwa sin tijdh, och dy bedit henne lyffta något tungt at dhet kunde låssas, dhet hon och giorde enär hon drogh sidst till fäbodarne ellofwa dagar för än hon födde, och lijkawäll låtit hennes moder Karin Pedersdåtter gå till bodarne och tilsee huru medh Märit mån wara, efftersom folcket hade något säija och legotijden war inne, och hon wille wara derom förwissat, och enär hon kom tilbaka sagt Märit wara frij och at hon tilltaltes utan sin skuldh. Hustru Kerstin säger sig aldrig höra Röbergh till henne friat eller ächta wellat. Barnet hades fram och besågz, och fans wara fulgångit med håår och naglar, och effter Märitz egen bekännelse på tijonde månaden effter weckutalet. Dhess mundh stodh öppen såsom den warit fullståppat, och halssen såsom afwriden, at han kunde wändas af och ann. Några såår wore i ansichtet och wid bröstbenet war hudan afgått. Märit säger sig intet see dhet lijf hafwa enär måssan dijtsattes, men mente dhet skulle komma sig före, och dy måssan dijtsatt, nekandes aldeles hafwa wridit halsen af deth, och at det war sårt i ansichtet och öfwerst wid bröstet enär det föddes.

Saken öfwerlades och eenhälleligen voterades, Märit Nillssdotter hafwa försyndat sig emoth Kongl. Maij:ts barnemordzplacat a:o 1684, och derföre döden wärdh. [*fol. 428v*]

Såsom Märit Nillsdåtter befinnes effter egen bekännelsse hafft olåfligh beblandelsse medh ryttareswäntienaren Oloff Enarson Röbergh, och däraf hafwande blefwen, och 1mo. Dhet för ingen uppenbaradt för födzlan; 2do. Söckt enssligheet wid sielfwa födzlan; och 3^{tio}. Lagt barnet å lönn, som hon bekänner wara med lijf född, men sedan nafwellsträngen afskars intet sig rördt, och lijkawäll till säkerheet at deth intet skulle qwickna och komma sig före, ståppat dess mund full med måssa, och klarligen af fostretz lemmar synes deth warit fullgångit; altså finner rätten kånan Märit Nillsdåtter hafua effter Kongl. Maij:ts 1684 åhrs barnemordzplacat och 2:de capitlet Högmålabalcken L.L. förwärkat sitt lijff. Och aldenstund Oluff Enarson Röbergh intet fins warit i rådh medh Märit derutinnan, och hon af oächta säng född är, så blifwer han effter 3:de cap. Gifftmålabalcken L.L. saker till sina tiugu mark, dåch under höglofl. Kongl. Swea håfrättz äntellige resolution ödmiukel. hemstält.

2. Dato företogz håldne husesyn d. 29 aug. på trumpetarbostelle i Duärsätt och Rödens sochn af 2 tunland crone, som på friheet uptagit warit, och nu iembfördes medh Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordning och befans som föllier, nembl.

Östre stugun 10 ½ aln långh och 11 ½ aln bredh innom knutar, beggie långsyllorne betyges wara af dijthkastat jord och oreenligheet skadde och ruttnade under, som pröfwes

kunna conserveras med breda flathtälde tällningar, lagde inwid dee förra och näfwer emellan, och kan skee för 1: – : –

[*fol. 429r*] Såwida knutarne äre behåldne, så kan taket updrifwas och wäggbandståcken å södre sijdan insättias för och medh 1: – : –

Dråppskijdorne göres nya för – : 21: 8

Ett spield medh forman köpes för 1 d:r, murstålpen för 16 öre, gålfwet hoopfogas och göres dugligit med 2 tillior för 1 d:r, belöper 2: 16: –, huarmedh stugun med dess innanrede effter synen hålles laghgil.

Wästre stugun fins effter synen laghgill och behållen, enär spijsellen å nyo opmures, spieldh, muhrstänger och iernståndare skaffes in alles för och medh 6: – : –

Stålpherberget, som är uthsedt till wisterhuus, är ferdigt, men dören odugligh, som skaffes för 6 öre, och ett ståcklåås för 12 öre, facit – : 18: –

Sädes- och miöhlbod af twenne rum i een knytning ferdigh till wäggiar och taak, men beggie dörarne utan gångiern och låås, som skaffas effter 29 § i husesyns ordningen och köpes för 1: 8: –.

Till hembl. huset göres dör och gålff för – : 16: –

Ingen badstugu bostellet tilhörig, och dy opsättes een ny för 6: – : –

Såwida Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh intet biuder något om källaren, så kan rätten intet påläggia Duärsättboerne at skaffa dör för swalan och gångiern på sielfwa källaredören, och dee lijkawäll giordt ny tällningzbotn och ny swahla.

Foderboden öfwer källaren är ferdig, och kan dören uppå sådant huus utan gångjern passera.

Kornladan är ferdig till wäggiar och taak, men loan wid dören litet af inslagit rengn skadd ofwanpå, men hård och frisk under, som med litet bräde wid dören utan mehn kan conserveras med 2 öre, och 2:ne dråpp uthtäckies med 3 öre, facit – : 5 : –

Stallen är in alles färdig. Fähuset sammalledes, enär gångiern på dören köpes och dijtsättes för – : 8: –

Swijnhuset är nytt och ferdigt. Foderboden wäster på gården är wäll något gammall, men [*fol. 429v*] dugellighe wäggiar och brädtaket göres ferdigt medh – : 26: –

Ett dugelligit wedlijder.

Ingen humblegård på lång tijdh warit, och en bör effter husesyns ordningen och Kongl. Maij:ts placat omläggias af 200 stänger som bordt wara skiedt och skee bör och kan kåsta 2: – : –

Åkeren är i fult och godt bruuk.

Åkerhagarne 266 famnar äre laghgilla och 200 famnar medellmåttige sampt med wijdeband, och kan intet rächnas högre än för halfhaga, och giöres laghgilla à 1/2 öre 3: 4: –.

33 famnar aldeles odugligh à 1 öre 1: 1: –

Ängiesladurne. En lada på Ladamyran odugligh, som opsättes för – : 24: –

Kiärnmyrladan österst odugl. som opbygges med – : 16: –

Gåås lookladan opsättes för – : 16: –

Skrafwadrohls ladan dito för – : 24: –

Endrohls ladutaket repareras med bräder för – : 5: 8

Taket på eena fäbowallsladan repareras med – : 10: 16

Biörkgålfsladan opbygges å nyo för – : 16: –

Öösåhs ladugålf och taak görs dugligh medh – : 16: –

Grahnmons ladugålf inlägges för – : 4: –

Ödeslått kommer hela byhn till, och är åhrskiffte af twenne hwart åhr, och ladan härtill och des consort utrutten, som opbygges half af trumpetares bostelle medh – : 12: –

Summa 31: 1: 8

Dee öfrige ladur, nembl. Grintägz, Bergswedz, Badstugumyrens, Säänkmyrans, Enåladumyran, 3 st. å Kiärnmyran, Flomerckz, Skiäfwens, Lokens, 2 st. å Fäbowallen, Lillbarsmyrans, Knijfwens [och] Storbarsmyrans äre fundne duglige och brukellige.

Ofwanstående byggnad och feelachtigheet dömmes Twärsättboerne utan drögzmåhl ersättia wid laga botum och hafwa macht at lagligen sökia förrige åhrens åboer om byggnad, såwijda dee allenast uthlagorne betallt. En åhrsbyggnad pröfwes å den orten i proportion af 5 § i Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh kunna [*fol. 430r*] skee medh 6 ⅔ d:r s.m:t, och såsom för detta trumpetaren Johan Höök hafwer anno 1689 niuttit halfwa åhrswexten af bostelletz landbonde, så bör han och swara till een åhrsbyggnadh medh 6 ⅔ dahl. s.m:t, som Twärsättboerne niuta, som dömbde äre, all feelachtigheet på boställetz häfd och bebyggnad at ersättia medh 31: 1: 8 silf:rm:t.

Ting 2, 3, 4 och 5 oktober 1693

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3178, fol. 448r – 460r, RA.

Anno 1693 den 2, 3, 4 och 5 october höltz laga ting med allmogen aff Rödens tinglagh, närwarande befallningzman Lorens Bachman d. 3 [*och*]4. Nämbden.

Gunmund Enarson i Sillie	Erich Olufson i Trätgiähl
Erich Jonson i Säter	Jon Olufson i Duärsätt
Larss Jonson i Kiäln	Håkan Enarson i Storgården
Edfast Jonson i Gräffte	Jon Olufson i Smedzåsen
Peder Aronson i Giäle	Oloff Anderson i Wijke
Iwar Peerson i Kingstad	Påfwell Jonson i Seem

1. Dato aflade Påhl Jonson sin nembdemans edh å book.

2. Kongl. Maij:ts placat 1692 om pärlefiskerien publicerades.

3. Jöran Nillson i Tängn och Åhs sochn angafs hafwa upgiordt elldh i skogen först i julj månadt, då stoor tårka war, som sedan är löös kommen, och at sochnan måst sammankallas till släckningzhielp, och tillförenne af hans grannar dämpat, som medelst starckt wädher sig yppat och kastat till några holmar emellan myrorne, och kan wäl förderfwadt någon biörkskogh och timberskogh som intet besedt är? Resp. at han hafft elld upp, at koka åth sigh i skogen under slåttandan, och åtta dagar effter wårfrudagen in julio lööskommen, och af näste grannarne dämpat, och sedan af stort wäder löös kommen och sigh så widgat at han måst begära sochnallmogen till hielp, som den aldeles släkte, och ingen skada giorde, utan slängde sigh in på några små holmar emellan myrorne, som Ösa grannarne ägde.

Saken discurerades eenhälleligen till fölliande doom, emedan som han i stoor tårka eldh emoth förordningen optändt.

Såsom Jöran Nillson hafwer in julio sidstleden, då stor tårka och heta war, hafft elld med sig i skogen och den [*fol. 448v*] uptändt, som kommit löös, och först af grannarne blifwit dämpat, men sedan sigh strax yppat, at budkaflan kring om sochnen gått, och allmogen sammankallat, som den då fulleligen utslächt, huarmed Kongl. Maij:ts förordningh om skogseldh 1690 är öfwerträdt, som alfwarligen förbiuder någon bära eldh i skogen och den upptända,

enär och på dee tijder då hethan och tårkan påstår; altså, till underdånigst föllie däraf, dömes Jöran Nillson hafwa förwärkadt 30 d:r s.m:t, huaraf målsägaren niuter sin trediedeel.

4. Comminister h:r Bengt Sylvin beswärade sigh på Åhs kyrckiobordz wengnar öfwer Nillss Anderson i Håf för deth han intet will hålla hängn och skipteshaga effter sin quota och andehl, och dy föranlåten begära gode män förledne sommar den 19 junj at opmäta beggies skiftes-haga, som dee och giordt uti Nillss Andersons och fleras närwaru, och befunnit at beggies haga bestodh af 209 famnar, huaraf Nillss Anderson allenast håller 50 fam:r, beståendes twisten uti 34 famnar östan till och wästan till 109 dito? Resp. att hans fader intet mera hängnadt än nu är, och weet sigh intet meera wara plichtigh. Actor, at landbönder een långh tijdh häfdat kyrckiobordet, och intet wettat observera dess rättigheet, som han säger sig och eij annat wettat, förr än i wårase, än at hagan östan till hördt Håf till, och dy sändt honom budh dhen uprätta, och hafwer under besichtningen warit tillfredz och nögd, om Håf kännes widh 34 famnar östan till, tillijka med dee förra 50 fam:r, och 12 eller 14 famnar emellan winterledet på kyrckbordz wästra åker och tuärhagan emellan wästra och östra [*fol. 449r*] åkeren at antaga som den nu står, huartill Nillss Andersom beiakade, men herr Bengt begärte få taga samma gärdzlegård bårt, emedan som han icke på synen emottogh tilbudet, och han dess medelst måst reesa hijt till tinget, men sedan uthläth sigh willia at den nyss opsatte hagan berächnas för kyrckiobordetz anpart, huartill Nills Anderson bejakade, och därmedh sloges parterne i handh.

5. Sammalledes anklagades Önne Jonson i Tårstad för deth han intet håller så mycken gerdzlegård som honom böhr, och kyrckiobordet håller meera än wara borde, och effter något samtahl förlijktes sålledes at kyrckiobordet antager och häfdar å östre sijdan och Tårstad å den wästra sijdan, både sunnan och nordan kyrckian, dåch medh dhet förord at Tårstadh nyttiar dee gärdzlegårdar som kyrckiobordet förr hängnadt, dem widh macht håller framgeent såsom annan egen hängnad, huarom dee handsloges.

6. Anna Michelsdotter ifrå Wästansiö uti Ytherhogdahl sochn, af oächta sängh födder, föreställtes och angafs hafwa födt barn för tree weckor sedan, som läfwer, och bekänner dragon Peder Erichson Trobergh sig lägrat och besåfwit åtta el. 10 dagar effter Michaelis 1692, och intet meera, och med ryttaren Peder Erson Årre åtta eller 10 dagar för juhl 1692. Dragon Trobergh tilstår sig henne häfdadt åtta dagar effter Michaelis. Ryttaren Årre bekänner sig liggia i sängh med henne åtta eller tijo dagar för juhl, och som han war mycket drucken, kan han intet minnas sig henne häfdat, och föregifwer Trobergh legat hoos Anna natten emoth nyåhrsdagen, [*fol. 449v*] som Iwars pijgor Sara och Segridh berättat. Anna bekände omsider dhet Trobergh henne nyåhrsaffton häfdat, huartill han beiakade.

Enhälligt votum. Såsom dragon Peder Erichson Trobergh hafwer effter egen bekännelse häfdat Anna Michelsdotter, förste gången strax effter Michelis 1692, och om nyåhrsaffton andre gången, och ryttaren Peder Erson Årre henne besåfwit åtta eller 10 dagar för juhl, och hon födt barn natten emoth den 17 septembris sidstleden. Och såwida Anna är af oächta säng född, så böter Peder Trobergh effter 3:de cap. Gifftmålabalcken L.L. tiugu mark till treeskiptes, och hon effter praxin och saker till sina 20 mark, och Peder Årre, som henne sedan besåfwit, plichtar effter praxin såsom för een annan hora med sina tree mark.

7. Oloff Jonson i Röste på sine grannars wengnar hafwer stembdt alla fem bönder i Backen och twenne i Grahnbodh för dhet dee skola hafwa drifwit sin boskap alt för när och in på deras ödesböle Semstad, och betesmarck, och hafwa Rösta och Backen sins emellan förlijktz at huar skall gieta [*valla*] på sin skogh, och så laga at ingenderas boskap giör den andra skada öfwer skiffteshagan på mohn som parterne äga, och något när Semstadh warit satt, huilcket

dee nu tillstå, men Granbo ligger på nårra sijdan och Jöns Jönson icke tilstädes kommit, så kan därtill intet göras.

8. Peder Olufson i Tullus beswärade sigh öfwer dragon Johan Rijs för dhet han 1691 om hösten tagit legopenningh på åhrstienst och trädt i tiensten åtta [*fol. 450r*] dagar effter Michaelis, och allenast där warit i åtta dagar, och effter sex weckors förlåpp kommit tilbaka och tient i siu weckor, och under den tijden folgdt till Kopparberget? Swaar, at han tagit een carolin i legopenningh, och sedan gifwit sigh till dragon, och intet kunnat wara så långt ifrå quarteeret, och dy gifwit honom legopenningen igen tree eller 4 dagar effter han war dijtkommen, huartill actor nekar, och föregifwer honom lembna at giöma åth sigh en carolin och några kopparpenningar, in alles till 4 ½ d:r kopp:rm:t, och effter några dagars förlåpp tagit igen kopparpenningarne, men Johan berättar sigh huarken förtrodt honom några kopparpenningar at giömma och förwara heller dem igenfått, utan städiepenningen carolin igengifwit, och lijkawäl kördt ett hans lass till Kåpparberget utan betallningh, och på heemresan budit sig å nyo stadgpenningen som hans andra drängh Erich Erson åhörde och kan bewittna, huartill nekas, men hans hafde carolin till giömmo budit honom igen under reesan, efftersom han hörde honom intet willia tiena, och förstod deth han wille rächna sig hafwa igengifwit legopenningen, och så som han den icke igentogh satte han honom, kommande heem, hoos lensman. Erich Erson förhördes, som enständigt nekar sig höra eller see Peder Olufson biuda Johan Rijs legopenningen. Johan Rijs, at dhet skiedde wid stabursdören i Fahlun, då tilbödz tuå halfwa caroliner, men Erich nekar därtill aldeles, berättandes sig intet höra något tahl derom under hela resan, huarken fram eller tilbaka. Johan tiltalltes och för dhet han i Hellsingelandh förledne winter emothtagit tree caroliner at köpa foder för een häst som han och Erich Erson hade med sigh, och intet [*fol. 450v*] fått tilbaka? Resp. at han köpt hästefoder och math derföre. Erich Erson, at dee wore siu dagar på wägen och allenast köpt twå kakor brödh och litet öol, neml. tree stoop.

Emedan som Johan Rijs hafwer tagit åhrstienst hoos Peer Olufson i Tullus och trädt i tiensten, och sedan den förluppit, och gitter eij bewijsa honom igentagit legopenningen; altså dömmes han effter Kongl. Maij:ts 1686 åhrs legohionsstadga och dess 5 § at gifwa åther städiepenningen, och så mycket huussbonden honom till löhn tillsagt hafwer och därtill med een carolin af dee tree han i Helsingeland emothtagit, aldenstund han intet meera på hästen och förtäringh för sig och Erich kan kåstatt än twå caroliner.

9. Larss Jonson i Näset beswärade sig åther öfwer sin granne Oluff Olufson ib:m om ett skogzbreeff som skall wijsa rättan skilnan dem emellan? Resp. at han effter rättens sluth på wåårtinget hafwer låtit lensman och sochnskrifwaren alla sine gamble breef öfwersee, och icke funnit skogz- eller råbrefwet, och at somblige breef war så gambla at dee dess stihl intet kunde läsa, som lensman och sochnskrifwaren tillstå, hafwandes Oluff alla brefwen tillstädes, som framlades och upwijstes, men Larss sade intetdera wara råbrefwet, dhet han kunde wäl känna, och dy eij för nöden g*aml*a brefwen afskrifua. Oluf Olufson säger sigh kunna tryggeligen göra edh sig huarken hafwa påfodrade breef heller wetta huem deth hafwer eller huart deth är kommit, och at dom är om ägorne och skogen gifwen, som fans wara afsagd den 20 aprilis 1687, lydandes at såsom Larss Jonson intet kan bewijsa under sitt hemman [*fol. 451r*] särskildt lydt eller lyda bör all skogh och marck utom allmänna wägen, utan Öfwernäset af ålder tillijka medh honom där hafft muhlbete klöf om klöf etz.

Actor tillspordes huar utj hans klagan förnembl. består. Swar, at han icke allena får hafwa muhlbete utom allmänna wägen. Oloff berättar effter domens lydellse wellat hielpa honom at upsättia hagan kring om hans ängiar, och han nekadt därtill, dhet han tillstår, efftersom han eij wettat huarest han stått eller stå bör. Oloff berättar Larss äfwen wähl hafwa muhlbete nordan till med sigh? Resp. at det är så, men något långt, till een half mijhl, och derföre intet dijth

kunnat komma. Nembden påminthe sigh at effter Larss Jonsons begärte bref ransakades i Oloff Öndesons tijdh, och han nekadt därtill, och blifwit förlijkte.

Saken discurerades och voterade eenhälleligen till fölliande doom. Såsom Larss Jonson åtallar 1687 åhrs doom angående dess grannars i Öfwernäset rättigheet i muhlbete uthom och å södre sijdan om allmänns wägen, och inga andhra skähl än tillförenne därtill hafwer, och Oluff Olufson tilbudit sigh kunna tryggelligen göra edh sig huarken hafwa omtalde skogz- eller råbreef heller wetta huem dhet hafwer och huart deth är kommit, om deth där warit; altså kan rätten icke mindre göra än effter 39 cap. Tingmålabalcken sakfälla honom till tree mark för dombrått.

10. Erich Olufson i Näset kärade till sin granne Erich Abrahamson ib:m om effterskrefne slåttstycken som under hans hemman af ålder skall lydt och legat, nembl. [*fol. 451v*] Momyrloken, Kringerloken och Swartloken, som bewijses med een skrifft som sexmannasyn uprättadt den 13 october 1671, huar emoth Erich Abrahamsons förman Peder Anderson skulle uthläggia till fäbeth instängde hästehaga, och sedan hielpas åth at hafwa een hästhaga uthj Öhn, som utj ofwanbem:te skrifft och föreningh fins wara infördt, warandes beggie skatte, och actor köpt gården af frambledne Oluff Olufson. Beggie tillstå hästhagan wara utj Öhn och lijka rådande därom, förutan slåtten der bredewidh som beggie äga, dåch särskildt, och hästhagan är med rijsshaas stängdt der ifrån, wettandes intet huarest g*aml*e hästhagan warit. Larss Jonson i Näset berättar ingen annan hästhaga warit än widh Öhne, som nu är, och at på tinget warit dömbdt at ängiarne skulle emellan bäggie hemmannen dehlas effter tunlanden, emedhan som der warit tillförenne ett hemman, och enär männen dijth kommit hafwer Oluff Olufson hindrat bytet, och cederat ofwannembde slåttlokar, huarom underrättelse i g*aml*a gårdzbrefwen lärer finnas, som actor säger sigh intet aff Jon Michellson bekommit. Larss Jonson berättar och bem:te lokar så längie han kan minnas hört till actoris hemman förr än åboen dem 1671 cederade.

Såsom intygat är at Momyrloken, Kringerloken och Swartloken hördt och lydt under Erich Olufsons hemmannet till a:o 1671, då dee medelst een förlijkningh kommo under Erich Abrahamsons. Och såwida alla sådanne abalienerade ägor böre effter Kongl. Maij:ts jordeplacater 1673 och 1677 läggias till förra bohlstadh igen; [*fol. 452r*] altså, till underdånigst föllie däraf, dömmes bem:te tree slåttloker undher Erich Olufson och förra bohlstad.

11. Anders Carllson i Ugårdh kärade till dragon Johan Rijs för dhet han Gregori tijdh tagit legopenningh 12 öre s.m:t at tiena 1/2-ten öfwer sommaren för 2: 20: – s.m:t, och till och med julj månadt deth effterkommit, men sedan intet, huarigenom han lidit skada, och på lönen upburit 12 öre s.m:t till ett par skoor och een blaggarns skiorta, huartill Johan beiakar och inwänder allenast at honom blef låfwadt slippa små commenderingar, dhet han intet niuttit, och at han fått elack lijn och derföre gått därifrån? Resp. at dhet är intet sant? Swaar, at Carll i Säther dhet hörde, som absens är. Oloff Swänson i Duärsätt berättar sigh wara tilstädes enär Johan Rijs stadde sigh i tienst hoos Jon Michellson heller Anders Carlson, och hörde honom låfwades 7 ort i löön för half sommartienst, och sågh honom få i legopenningh en ort, men intet uthlåfwades at hålla honom frij för små commenderingar. Johan Rijs sade at dhet låfwades både förr och sedan legopenningen togz. Under domens fattande förlijchtes parterne sålledes att Johan Rijs utlåfwade een månadz sommararbete nästkommande sommar, och enär dhet är fulgiordt bekomma en dahl. s.m:t, huarom dee handsloges.

12. Befallningzman Lorentz Backman berättade sig fått ordre at låta förmana 36 st:n bönder undher ryttare compagnie som illa häfdat sine hemman, men ingen specification, begärandes den af h:r ryttmestaren Willenssens, som swarade sig specificationen insinuerat, [*fol. 452v*] som

kan sökias hoos secreteraren, och är intet befallt någon till befallningzman lefwerera, och icke heller den hoos sigh, utan hemma hafwer, som effter begäran togz ad notam.

13. Effterskrefne åboer äre angifne hafwa illa bebygde hemman, som anmantes och tilsades at fulgöra sin skyldigheet eller befara affträdet.

Näskåtт sochn.

Nordanälfwen, hustru Märit, 2 ½ tunl. skatte (Peder Larson) är tilsagd på höstetinget 1692 förste gången, sedan på 1693 åhrs wåhrting, och nu.

Ib:m, Oloff Erson (Nills Erson) , sammalledes.

Trälsåsen, Erich Peerson (Oloff Ersson), dito.

Halfwar Östenson (Anders Halfwardson), dito.

Under lijfcompagnie. Åhs sochn.

Lansom, Nills Anderson, 2 ⅓ tunland crone, tilsagd förste gången 1692 om hösten, 1693 på wårtinget, och nu på höstetinget.

Ösa, Jöns Person, 3 ¼ tunland skatte, sammaledes.

Lansom, Oloff Jonson, 3 tunland skatte, dito.

Backen, Johan Buur, tree tunlandh skatte, dito.

Grandbod, Jöns Jönson, tree tunlandh skatte, dito.

Hustru Segrid, 3 tunland skatte, dito andre gången.

Sörby, Erich Olufson 3 ½ tunland, dito, tredie gången.

Duärsätt, Oloff Swenson 2 ⅔ tunland skatte.

Jon Nillson, 2 tunland skatte, tredie gången.

Jon Olufson tuå tunland skatte, förste gången.

Nills Chrestopherson, 2 tunl., dito 2:dre gången.

Kiählen, hustru Märit Pedersdotter, 2 tunl., dito 2:dre gången.

Hägre, Oloff Peerson, tree tunland, dito, 2:dre gången.

Anders Olufson, tuå tunl:d, dito, tredie gången.

Nyland, Nills Pederson, 2 tunl:d, dito, förste gången, efftersom han i wårass det kiöpt. [*fol. 453r*]

Ryttare compagnie.

Näskåtт, Kingsta mo, Larss Lundh 1 ⅔ tunl. crone, 2:dre gången.

Aspåås, Lunsiön, Oloff Erson, 1 tunl. skatte, förste gången.

Röden, Utgård, Jon Michelson, 7 tunl. skatte, förste gången.

Säter, Carll Östenson, 3 tunl. skatte, förste gången.

Backen, Oloff Nillson, 3 ½ tunl. skatte, förste g:n.

Undrom, Larss Anderson, 3 tunl. skatte, förste g:n.

Fanbyen, Jon Michelson 3 tunl. skatte, förste gången.

Åhs s:n, Östersehm, hustru Märit, 2 tunl. skatte, 2:dra gången.

14. Ingemar Clemmetson i Backen hafwer stembdt Peder Olufson i Dille för dhet hans häst bitit sin häst, och är af honom förlijkt medh 24 öre s.m:t.

15. Ryttmestaren Magnus Gabriel Willenssens käradhe till dragon Daniel Anderson för dhet han olåfwandhes släpt sin häst i Sundzlägdan, och där gått under camperingen i fiorton dagar, och blefwen intagen och satt i stallen, där han honom hembligen uthtagit om een söndagh? Resp. at han tiudrat sin häst wid allmänwägen och gått till kyrckian, och kommande tilbaka hade han slitit sig löös och kommit bårt, och han måst fort till camperingzplatzen, och sändt budh at sökia effter hästen, och fått kunskap at han war stadder wid Wijke, och kommande

där ifrån om een söndagh fått honom igen på mötesplatzen widh landzwägen, och honom intet tagit uthur ryttmestarens stall, och at kring om lägdan är elack haga.

Dragon begärte förlijka herr ryttmestaren för tagne skada, efftersom hästen uthan sin willia och wållande löös och dijth kommit, nekandes alldeles sigh honom uthur stallet tagit, williandes gifwa en dahl. s.m:t [*fol. 453v*] för dhet han kan hafwa ätit och förtrampadt, huar medh ryttmestaren war nögder.

16. Ryttmestaren Willenssens låtit stämbbna Peder Simonson i Bärge för dhet han hafwer slagit ett staargålf som hörer hoffslagare hemmannet till i Undrom, och tagitt och luppit näfwer? Resp. at han intet meera slagit än hans 1/3 tillhörer, 1/3 hörer till Larss Anderson i Undrom och 1/3 till hofslagarens, och gifwa alla lijka afradh, och at rättelse är på lägderne, men intet i skogen. Johan Erson Åkerman, som hofslagarens landbonde är, berättar Olof Jonson i Röste, som förr där landbonde warit, sagt dhet Peder Simonson slagit dhet honom intet böör, huartill han nekar, och allenast wijst hans hustru dehlningen på lägdan och sagt huilcka myror där under höra. Peder Simonson tillstår sigh hafwa tagit näfwer så på öster som wäster Nifsåhsskogen, huarutj han rådande är, såwäl som Undrom. Oloff Jonson säger sigh intet wetta af några skogzmärckien, utan g*aml*e Mattes Pederson sagt at några staargålff hörde Undrom till, och han ett, ett åhr slagit och hörde Seems bönderne dhet åtalla och derföre intet meera där slogh.

Såwida ingen dehlningh fins wara på skogzslåtten emellan hofslagarens och Larss Andersons hemman i Undrom och Kånckebackens utj afradzlandet Wästernifsåsen, och dee tree hafwa huar sin 1/3 uti een part; altså kan rätten intet befinna Peder Simonson wara bråtzligh uti dhet han beskylles före.

17. Hemmingh Olufson i Wästbyen på Frössön anklagades hafwa i weckan för tredie stoorböndagen förledne sommar, [*fol. 454r*] som firades den 14 julij, uti afradzlandet Sundzlägdan antändt några rijskasor, huaraf ellden löös kommen, och brunnit i jorden och h:r ryttmestaren Willenssens dhet blifwit warse om stoorböndagz affton, och låtit ringa folck tilsammans, och sändt sin drängh till lensman at kalla släckningzhielp tilhopa, som och strax skiedde, warandes elden i några ehnbuskar, gamble låger heller kullfallne trä och uthj jorden, och där warit in till morgonen, och alt wähl uthsläkt, dåch giorde dhet ingen skada. Swarar, at han itändt några små ehnbuskar wid een liten skogzlundh, huaraf slåtten medelst grahnkieglor war orenatt, närwarande Nills Bengtson i Wijke, som därtill samtycht, men bewijstes at han sagt deth wara nyttigt, men förbudit i påstående stora heta och tårka.

Samptel. votum. Såsom Hemmingh Olufson i Wästbyen hafwer den 12 julj sidstleden, då stoor hetha och tårka war, uptändt elldh i afradzlandet Sundzlägdan, som den 14:de dito sig så widgat at allmogen blifwit kallat och den uthsläckt, huilcket sträfwar emoth Kongl. Maij:ts allernådigste förordning 1690 angående skogzelldar; altså, till underdånigst föllie däraf, dömmes Hemmingh wara derföre saker at böta trettijo dahl. s.m:t, huaraff angifwaren 1/3 åthniuter.

18. Wästernifsås afradzlandh är opfördt i afradzboken för 4 d:r 11 öre s.m:t och mera skall åhrligen utgöras, därföre undersöchtes och befans 1.) Hofslagarens i Undrom äger derutj 1/3, Larss Anderson ib:m 1/3 och Kånckbacken 1/3, som Peder Simonson i Berge pantewijs brukar, och betallas sålledes at huardera lefwererar 1 d:r 8 öre s.m:t och sedan hwardera 10 öre dito till skinskatt, som i afradzboken intet nämbnes, men i indehlningen under lijfcompag:e [*fol. 454v*] påföres rustmestaren 30 öre af Nifsåhsslått och Kongzgården hafwer den deel som Miälle hafft, och berättes gifwa åhrligen 23 öre. Peder Simonson betaller afradzpenningarne 1 d:r 8 öre och Oluff i Kånckbacken skinskatten 10 öre, efftersom han giör sigh rådande öfwer skogen och dess slått, huarpå ingen meera underrättelse kan nu ehrnås.

19. Dragon Daniel Anderson hafwer stembdt Michell Jonson i Säter för skällsordh och sängelagh med sin pijga, och hafwer intet sina wittnen tilstädes, efftersom han intet förstått at låtha dem citera, och dee elliest intet willia comparera. Michell Jonson hafwer icke heller sina wittnen uti een sak emoth Daniel Anderson stämbna låtit, och derföre kan därtill intet göras, utan måste uphöra och beroo till nästa tingh.

20. Hofslagareboställe i Undrom berättas wara medelst swijnrotha skadat, och effter gode mäns beseendhe funnit een mällingh åkerlägde eller nyland wara oprotat, och Larss Anderson i Undrom och Peder Erson i Nygården, hofslagaren m:r Jörgen Meijer och hans landbonde Johan Åkerman hafwa swijn, dåch Meijer allenast 4 st. sommargrijsar, föregifwandes alla sig hafft sina swijn ringade, men ledan få intet offta stå igen, och snart kan ringandet utgå och uthwäxa.

Såsom ingens swijn är tagen och insatt, som skadan giordt, och alla fyra swijn äga, så är skälligt funnit at alla hielpas åth skadan och swijnrotande wäl igenläggia och bota, och enär swijn sålledes inkomma, kan wederböranden dem insättia och effter Kongl. Maij:ts husesyns ordningh förmå at hemmas. [*fol. 455r*]

21. Hofslagarens landbonde Johan Åkerman tilltalltes för dhet han intet effter husesyns ordningen 1692 och 1693 af nyo uphagat 30 famnar gerdzlegård? Resp. at han afsätter halfwa åhrswexten och bör till ingen ny byggnadh och hängnad swara, och förra gärdzlegårdarne hållit widh macht. Herr ryttmestaren berättar sigh warit på dheras accord, som war at hofslagaren skulle niutha halfwa åhrswexten och till uthsäde gifwa en tunna korn, och swara till all huusbyggnad och extraordinarie utgiffter, men Åkerman swara till gärdzlegårdar och all hängnad, huar emoth han intet hade at säija, och underkastar sigh Kongl. Maij:ts förordningh, och ingen haga af nyo upgärdat.

Såsom landbonden Johan Åkerman effter afftahl böhr swara till all hängnad, och han intet 1692 och 1693 af nyo uphagat; altså dömmes han effter 9 § i Kongl. Maij:ts husesyns ordningh at uprätta 30 famnar nyan gerdzlegård huardera åhret, där så behöfwes, och dee andra widh macht hålla.

22. Ryttmestaren welb. Magnus Gabriel Willenssens inlade een skrifft af fölliande innehåldh, at bönderne i Sillie, Gunmund Enarson, Mårten Jonson, Zachries Carllson och Hanss Larson Lille hafwa uthfördt och attesterat at han ehrewyrdige prästerskapet i gemehn skall hafwa hädat, och pastor loci, wyrdige herr Peder Gestrinius, dhet lijka så obetäncht utspridt, som wore dhet een convincerat sanningh, och dy begärer laga correction. Och ehuruwäll herr pastor hafwer, sedhan han fått stämbningh, låtit stembna Sillieboerne och landtmätaren Chrestopher Steenklyfft såsom wittnen dertill, men icke sig citerat, så swarar han intet därtill, och förmodar Sillieboena intet må tillåtas wittna i saken, efftersom dee äre stembde för [*fol. 455v*] uthfördt squaller, och befaras alla icke wara wittnesbära, och enär pastor stembner honom will han honom swara, och at annat ährligit folck kunnat hördt huad tallat bleff. Huar emoth herr pastor Gestrinius exciperade, föregifwandes sigh wara actor causæ, och widare sig eij uthlåter än at hans wittnen kunna edelligen blifwa afhörde, till huilcken ända han dem citera låtit, emedan som dee intet först samma tahl för honom berättat, utan det fått wetta ifrå Brunflodh, Nääs och Frössön, och derföre dem därom tillfrågat, och dee då äntelligen bekändt och attesterat hörde tahl, som skiedde fiorton dagar effter, williandes h:r ryttmestaren agera partes actoris.

Herr pastoris inlaga uplästes, lydandes hurusom herr ryttmestaren hafwer den 15 augustj sidstleden swåra expressioner på s. ministerium fält, och tallat på lägden widh bygrindan, huar å han twenne giltige attester wid handen gifwa kan och skall, och fördenskuldh wittnen i

rättan tijdh stembdt, at edelligen intyga huad dee hafwa hördt. Och såsom han är actor causæ, begärer han dhet attesterne kunde blifwa upläsne, och wittnen afläggia sin edh at sedan kunna insinuera dem uti wederbörlig ort. Huartill h:r ryttmestaren allenast suarade oansedt han intet till något answahr är stembder, och pastor tallar å hela prästerskapetz wengnar, at han måtte wijsa fullmacht därtill? Resp. at han å sine wengnar därom i synnerheet tallar, och kan hafwa högwyrdige herr superintendentis breeff derom, upwijsandes Sillieboernes attest öfwer fälte ordh af d. 31 augustj sidstleden, och at herr superintendentis breef icke wid handen är, och söker i synnerheet nu om sin persohn. [*fol. 456r*]

Herr ryttmestaren tilspordes huarmed han kan bewijsa Sillieboena gått till pastorem och berättat hörde tahl? Resp. at landtmätaren Chrestopher Steenklyft så sagt. Därpå inkallades landtmätaren och berättade at pastor och Silies boena tree eller fyra dagar effter talet war skiedt kommit till hans quarteer hoos Zachries Carllson i Sillie, och pastor därom tallat, säijandes at såsom bönderne hafwa omsider uppenbarat h:r ryttmestarens tahl wid bygrindan, uti eder närwaro, och därom attesterat, så begäres een attest af eder däröfwer, som skedde i corporalens Chrestopher Pijhlfeldtz närwaru. Pastor uthläth sigh kunna tryggeligen gå lagh at dee för honom icke först dhet angifwit och at han deth af andra hördt, och dy gått till dhem och der effter frågadt. Derföre tilfrågades Gunmundh Enarson derom, som aldeles nekade sigh dhet för herr kyrckioherden strax berättadt. Herr ryttmestaren exciperade emoth hans giorde och giörande wittnande, och håller honom icke wittnesbär, som kan bewijsas af häradzhöfdingens Stridzbergz protocoll och ransakningh a:o 1687 öfwer Beniamin von Hwedtstorps saak, dhet han innan een månadz tijdh wänter. Sedhan, at han på wägen till lagmanstinget 1692 skrytt om Ladsiömyran och des action, och kommande till lagmanstinget tagit sina ordh igen, och enär Gunmund Enarson begynte willia ursechtat, och deth tillätz, säger ryttmestaren, iagh seer wähl huru dhet går, och tager så upp sin penningepungh, säijandes sigh måtte sökia högre rätt, huarmedh han effter påminnelsse uphörde och stoppade pungen i sin byxsäck igen. Nembdemännen Erich Olufson i Trätgiähl och Olof Anderson i Wijke, som suttit i rättegången medh häradzhöfdingen [*fol. 456v*] Stridzbergh, berätta at Gunmund Enarson war förordnadt sittia i rätten och commissionen om Beniamin, och effter-som han slagit Gunmundz häst, hölt han honom partisk och för sin afwundzman, och begärte dhet han eij måtte wara sin domare, huarmedh Gunmund war nögder och sigh absenterade, och at intet därom kunde blifwa i protocollet infördt, efftersom dhet skedde förr än session bleff, warandes Gunmundh icke dömbder för något oährligit, och derföre som förr, alt till datum warit nembdeman.

Herr ryttmestaren begärte at landtmätaren kundhe tillfrågas huru pastor ställte sitt tahl och begäran i Sillie. Resp. at han sade Sillieboene attesterat h:r ryttmestaren hafwa sagt dhet prästerne låssa wara helige män, och lijkawell höra dee fahnen till, begärandes dhet han wille deth och attestera, och fått till swaar, sig intet höra hwarcken begynnelsen eller ändan, och kan derföre icke gifwa attest, utan bönderne som hafwa godh hördtzel kunna dhet göra, huarom han några breeff lijkawell sedan skreef, och omsider honom skriffteligen swaradt. Mårten Jonsson berättar sig få budh af kyrckioherden at komma till Zachries Carllsons gård med honom till tahls, dhet han och giorde, och råkade prästen, som frågat om han hördt dee ordh som fälte woro wid bygrindan, och dermed gått heem, och blef nu tillfrågadt huru denna ordh fältes, och sade säijas at prästerne synas wara heliga och höra dåch fanen till. H:r ryttmestaren exciperade emoth hans relation, williandes bewijsa honom icke warit tilstädes enär om sådant tallades, [*fol. 457r*] och at han är een fyllhund och twetallare, begärandes dhet han måtte bewijsa sin uthsago, då han föregaff sigh eij förstått huad effterfrågades, och ändrade sitt tahl såwida, och sade at Silliebona wore alla tilstädes hoos Zachries Carllson, warandes nu drucken, och derföre kunde han intet widare förhöras.

Gunmundh Enarson berättar sigh warit till h:r ryttmestaren om reffningen nord genom skogen, och fått till swar at han intet behöfwer komma förr än hans äghor mätas skohla, och

derföre gått till Zachries Carllson, där prästen och landtmätaren wore, och prästen frågat om han något tahl hördt, och han nekat, och ytterl:e om han icke hördt tahlas om någon helig dom, och fick till swaars at huad iag där om hördt lägger iag intet om, men sedan attesterat huad som tallades. Herr ryttmestaren producerade at dess tahl hafwer ingen sammanhangh, och huru skulle pastor säija till landtmätaren sigh hafwa fått attesten om dhet icke wore skiedt, och som nu berättas skulle attesten wara sedermera gifwen, som eij kan wara.

Gunmundh berättar auditeuren Pehr Hiort först upläsa attesten för sigh, och at den icke strax gafs, och at Swän Molander andra gången den upläsit enär extraordinarie tinget här höltz den 30 augustj, och då skreef en gåsse hans nampn där under, och då wore dee andras undersatte, wettandes intet huem attesten hafwer skrifwit. H:r ryttmestaren begärte at den som attesten skrifwit må nambngifwas och förhöras, efftersom dee som huarken kunna läsa eller skrifwa snart nogh kunna förledas, dhet pastor sade sig wäl kunna göra om så behöfdes. Zachries Carllson berättar kyrckioherden komma till sin [*fol. 457v*] gårdh och kallat sig uth, och han budit honom in, dhet han eij wille, och sade sigh hafwa något at fråga effter, nembl. huad tahl widh bygrindan war hafft, och swaradt sig icke wähl dhem kunna minnas, och wille höra huad dee andra påminna sigh derom, och dermedh gått medh in i stugun till landtmätaren, då pastor begärte attest, och Zachries sade sigh och willia gifwa på dhet han hörde, om landtmätaren wille stå widh sin ordh. H:r ryttmestaren sade honom wara een twetallare, och icke gifwas witzordh, som han wille bewijsa medh dhet han warit interesserat i action om Ladsiömyran, och enär saken skulle ageras å lagmanstinget i Medelpadh sagt sig derifrån, och som zedellen lyder wara härkommit af deth han intet förstått inlagan som Johan Törnes skrifwit.

Hanss Larson Lille berättar sig få budh af kyrckioherden at komma till tahls med honom hoos Zachries Carllson, dijt han gått och råkadt honom och landtmätaren som såtho till måhltijdz, warandes Zachries och Mårten inne och pastor badh dem säija dhet dee hördt hafwa, och där dee dhet intet skulle willia göra, wille han fodra edh af dhem, och landtmätaren bad prästen intet läggia derom, och pass tuå dagen däreffter fått budh at gå i prästegården, då pastor upläste attesten, och landtmätarens poijke skreef hans nampn där under, och will bestå dee ordh han hörde. H:r ryttmestaren sade honom wara een tyff och stuhlit ett paar handskar af dragon Peder Sabell, huartill han nekar och föregifwer sigh dem redeligen köpt, och at Sabell weeth sielf sigh oskyldigh derutinnan wara. H:r ryttmestaren, at han är skylldigh nogh, enär han intet kunde wijsa sin fångzman, men intet är han lagwunnen och dömder, påståendes Hanss Larson sig willia och kunna [*fol. 458r*] bewijsa där utj oskyldig wara. Herr ryttmestaren begärthe honom må tillfrågas om han icke sagt sigh intet kunna bestå alt dhet som i attesten står, och at där stodh något som han sade emoth enär hans nampn sattes under attesten? Resp. at h:r ryttmestaren frågadt sigh i sin förstugu om attesten war upläsen, och han dertill bejakadt, och h:r ryttmestaren sagt at där står alla präster och bekom till swaar, om där står alla präster, så har iag dhet aldrigh hördt eller wittna kan. H:r ryttmestaren föregaff sigh fråga honom om i attesten står at pastor är snåhl och snijken, och han swaradt, om dhet där står, så har iagh dhet intet hördt.

H:r ryttmestaren begärte at landtmätaren Chrestopher Steenklyfft och corporalen Anders Wulff kunde afläggia sin edh i saken, huarmedh han wille wara nögder, deth dee och giorde i parternes närwaru, och förhördes särskildt.

Landtmätaren berättar sig stå widh sitt arbete och bräde, och då kom h:r ryttmestaren ridande och hade corporalen Anders Wulff med sigh, hellsandes och frågandes huru tilstår, och han säger sig swarat, alt wähl, men pastor och bönderne komma icke öfwereens om råmerken i skogen, då ryttmestaren bedit honom see sig wähl före, och därmed wändt sin häst åth bönderne och med dem tallat, dhet han intet gaf acht uppå heller hörde förr än han wände sigh frå dem, då sade han högt at prästerne låssa wara helige män, men höra lijkawäll fanen till, och mera hörde han intet.

Corporalen, at han folgde ryttmestaren åth Frössön, och råkadt landtmätaren och bönderne, som höllo på refwa och mäta då ryttmestaren talte först medh landtmätaren och sedan med bönderne om skogzdehlningen, då Gunmund Enarson sade: Prästa will intet så hafwat, och ryttmestaren swarade högt: Ha! Prästa låss wara helig man, men han [*fol. 458v*] hörer ändå fanen till, kunnandes intet annat förstå än ryttmestaren skulle harma effter Gunmundh, och huad han sedan med bönderne tallte, hörde han intet effter. Huilcka förelästes parterne och herr ryttmestaren tillstodh sigh så tallat om kyrckioherden herr Peder Gestrinio, som corporalen betygat, men at landtmätaren berättat wara sagt pluraliter om prästerne måtte wara misshördt, och af ingen sanningh bestå, som landtmätaren förehöltz, och han tillstodh sigh höra deth han betygadt och intet mera, och herr ryttmestaren itererade sigh tilstå och willia competenter swara till det han om pastore Gestrinio sagt. Herr pastor Gestrinius inkom med een protest af tree momentis, 1mo, att landtmätaren Steenklyfft må ännu een gång produceras, som aldrig går ifrå sin ordh, utan medh edh inför den högsta rätt tilstår. 2do, håller han corporalen Wulff misstencht, efftersom han står under herr ryttmestarens lydno och commando. 3^{tio}, att bönderne må afläggia sin edh och icke wräkas för än dee till någon last med beslagne äre? Resp. att han intet därtill swarar, efftersom han intet stembder är, och där pastor hafft något säija emoth corporalen Wulff, skulle han deth giordt förr än han aflade sin edh.

Herr ryttmestaren begärte at landtmätaren kunde förhöras om deth samtahl han hade medh bönderne sedan han reste ifrå dem? Huartill swarades at han medelst dee ordh han hörde frågat bönderne huad h:r ryttmestaren medh dem tallade, och dee swaradt, om råskilnaden emellan prästebordet, at pastor intet skulle wara snåhl och snijken och göra dem någhon oförrätt, och inga andra präster nämbde. [*fol. 459r*]

Sakens sammanhangh angående wittnens afhörande förehöltz nembden utförligen, och stadnade eenhällel:n i fölliande meningh.

Såsom af ransakningen befinnes at Sillieboena intet hafwa angifwit hoos herr kyrckioherden herr ryttmestarens hafde tahl med landtmätaren Stehnklyfft och dem, utan kyrckioherden dem sammankalladt och förmått deras wittnesbördh, och kunna altså icke ansees såsom åklagare och sqwalrare, som sökes, som icke heller rättmätelligen kunnat skee, fast än dee skolat friwilliogt för sin lärare och siälasöriare uppenbarat deth dee hördt illa om honom tallas. Och ehuruwell Gunmund Enarson och Zachries Carllson i Sillie sökes at wräkas icke wara wittnesbäre, så är des angifwande icke Sweriges lagh i deth måhl lijkmätigt, och derföre erkänner rätten dhem wara befogade at edelligen wittna i saken, huartill dee och af herr kyrckioherden kallade och stembde äre, huar emot herr ryttmestaren appellerade med sina tree mark.

Sedhan förehöltz h:r ryttmestaren at edhen icke dess mindre, effter 22 cap. Tingmålabalcken, lärer stafwas och afhöras, huarmedh han togh afträde, och derföre yterligare derom med nembden discurerades, och deth 22 cap. Tingmålabalcken uplästes, som swarade at såwida dee äre stembde till wittnen och utgifne attestz verificerande och ingen doom äskas i saken, så kan intet wägras dem edelligen afhöra, huarpå dee inkallades och aflade sin wittnesedh, och herr ryttmestaren togh afträde, som dåch skiedde, och serskilt betygade som föllier, nembl.

Gunmundh Enarson, at ryttmestaren tallte om [*fol. 459v*] råskillnan emellan prästebordet, och sade at bönderne behöfwa eij wara rädde för prästen, och see sigh wähl före, och at prästerne tyckes wara helige och höra dåch fanen till. Zachries Carllson, at ryttmestaren tallte medh landtmätaren och bönderne om råskillnan emellan prästebordet och Silliesboena, och bad dem see sigh wähl före, emedan som prästen hafwa dhet laget at willia hängia på fattig bond, och prästan tyckes wara helige män och höra lijkawell fanen till.

Resol:o. Såwida ingen dom i saken äskas och gifwes, så lembnas corporalen Wulfs edh uti dhet wärde han är.

23. Håldne besichtingh den 3 huius på ryttmestare bostelle Rödensgården företogz effter herr generalmaiorens och gouverneurens högwelborne herr Otto Vellingkz ordre, öfwer dhet han byggdt sedan husesynen der höltz och afgiordes, och är befunnit som föllier, nembl.

En ny bryggstufwa 12 ¾ alnar långh och 10 ⅚ ahl. bredh innom knutar, med ny dör och gångiern. Taket innantill med höflade sågbräder, godt näfwertaak och gålff, ny spijsell medh trästänger och träståndhare, intet spiäll, men forman, och utan mullbenckiar och något innanrede, huilcket alt är considererat. Och såsom bordh, bänckiar, långsäte och wäggfast sängh med muhrstänger, stålpe och spiellet requireres till een stugha som bör effter Kongl. Maij:ts 1681 husesyns ordningh berächnas för tree åhrs byggnad, och på bostellet är æstimerat för 30 dahl. s.m:t, så afgår för ofwannembde innanrede, som dehls intet behöfwes, effter een särdeles specification 4 d:r 22 öre 16 sk. s.m:t. [*fol. 460r*]

Ett fårhuus 7 ¼ ahl. i quadrat med dör och gångiern, gålff och godt näfwertaak berächnas effter den 5 § för een åhrsbyggnad. Ett stort wedlijder, som brukas till redskapshuus, af tree wäggiar och brädtaak af gamalt och nytt utan gålff æstimeres för 3 dahl. s.m:t.

Sluträchningh.

Effter förra liquidations-rächningen skyldigh	8: 27: 8	Bryggstugan berächnas för tree åhrs byggnad, men däraf dra-ges deth innanredet som där in-tet behöfwes, är 4: 22: 16, behållit	25: 9: 8
Tilförenne intet debiterat för 1693 åhrs byggnad, som belöper	10: – : –	Ett fåårhuus för	10: – : –
Pro saldo öfwerbygdt effter denne rächningh, som fram-delles af blifwande åhrs byg nader göres betallte	19: 14: –	Ett redskapshuus af 3 wäggiar utan gålf för	3: – : –
Summa	38: 9: 8	Summa	38: 9: 8

24. Nills Olufson upbödh andre gången Norderwijk hemmanet i Röden sochn för 224 d:r s.m:t, som uthom börden såldt är, och förbehålles Kongl. Maij:tt till lössn, om så i nåder behagas.

25. Håkan Enarson i Näset upbödh tredie gången sitt hemmansbyte medh Jöns Pederson i Stoorgården, emoth 10 r.d:rs wijte som bytet ryggiar och rubbar, och deth oklandradt.

26. Effter doom den 22 october 1692 är Zachries Carlsons fallande swedierågh erkändt till Kongl. Maij:tt och cronan, och är befunnen wara 19 skyhlar små bundne och små axst à 4 kannor prob och werderades à 12 öre s.m:t skyhlen, som löper 7 d:r 4 öre. Och medelst swedians stora widd och tunheet är opskiärningen pröfwat icke kunnat skee ringare än med 3 d:r k.m:t. Blifwer altså behållit 4: 4: –, warandes Zachries Carlson närmast at gifwa lössn derföre.

Ting 15, 16 och 17 februari 1694

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:15a, fol. 18r – 26v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3817, fol. 20v – 30r, RA.

Anno 1694 d. 15, 16 och 17 februarj höltz laga ting med allmogen aff Rödens tinglagh, närwarande häradzskrifwaren well:tt Lars Sundbergh och desse såtho i nämden.

Gunmund Enarson i Sillie Jon Olufson i Dwärsätt

Larss Jonson i Kiählen	Håkan Enarson i Stoorgård
Edfast Jonson i Gräffte	Jon Olufson i Smedzåsen
Oluff Anderson i Wijke	Påhl Jonson i Seem
Nills Jonson i Kiänåsen	Jon Pederson i Ösa
Peder Olson i Hufwelswijken	Oloff Jonson i Krogzgården

1. Dato aflade Nills Jonson i Kiänåsen och Jon Pederson i Ösa sin nämdemans edh [å book].

2. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater och därtill medh Kongl. Maij:tts resolution af d. 12 januarij a:o 1694 att jägeriebetiente förbiudes uthj Kongl. Maij:ts parker skiuta något willt utan specialtilstånd, wid dubbelt straff emoth deth som Kongl. förordningar i deth måhl biuda och erläggia.

3. Häradzskrifwaren opwijste h:r generalleutnantens och gouverneurens h:r Otto Vellingks breef och ordre till befallningzman Lorentz Bachman daterat Ståckholm [*fol. 18v*] den 3 novembris a:o 1693 at undersökia effter dee hemman som med rätta äre crone, ändåch dee kunna wara anskrefne för skatte etz. och at särdeles är angifwit Lundsiö by, som består af 6 hemman, warit chrone, men skatträtten 1665 af h:r generalen och gouverneuren h:r Carl Sparre bårtskiänckt, hwarom inquirerades, och befans at lagligen warit ransakadt d. 28 augustj a:o 1634 om dem som hafwa oprydiat och opbygdt några gårdar i Lunsiön på ödesplatzser som framdeles kunna skattläggias, och skillnadt giordt emellan deras wederparter aff Lijtz och Offerdalls tinglager, och hafwa Lunsiö åboer anno 1669 d. 24 februarj supplicerat till då warande gouverneur h:r Carl Sparre, dem för sigh och sina efterkommande få niutha till föllie af Kong Chrestian den 4:des förordningh af d. 28 junij 1632 och dess 8:e §, som in originali upwijstes, och lijkawäll sedan landet kom under Swerige måst dem böxla, och sålledes för cronojorder i Jordeboken anskrefne, och erhållit hans excell:ts resolution af besagde dato d. 24 februarj 1669, sina små och ringa hemman som dee af ödemarck upbyggdt, possideras såsom sin wällfångne odall, och det i föllie af kongh Chrestians den 4:des rödningzordning.

4. Action emellan Jöns Jönson i Grahnbo och dragon Hanss Giök, och emellan dragon Johan Hålst och Hanss Giöök, kan intet företagas till sluth, efftersom Hanss Giök icke tillstädes är, utan förlåfwat reesa till Ångermanlandh förledne höstas, at där förblifwa till Gregori, och altså icke igenkommit.

5. Jon Olufson i Dwärsätt kärade till dragon Gunnar Jacobson i så måtto at han uti 4 åhr åbodt trumpetarens boställe i Dwärsätt, som crone är, och ett åhrs friheet niuttit, och ingen byggnad giordt, och derföre nu söker ersättiandet? Resp. at han deth antogh och brukade allena i 4 åhr, och ett åhr tillijka med Hans Jönson, och nöth wäll ett åhrs friheet, men sedan utlagorne [*fol. 19r*] betallt och fått quittensier därpå af åthskillige som därpå assignerade warit, huilka ryttmestaren Willenssens emothtagit, förståendes förutan dee andra åhren han där war, och at saken warit för rätten tilförenne, bekännandes sigh intet bygdt, och allenast warit medh enär nya stufwan och skårsteen opsattes, och där han skulle finnas till något skyldigh, hade han intet betalla medh, och niuter allenast swäntienare löön, som för hustru och barn ringa förslår. Actor föregaf at han intet fyllest betallt friheetzåhrs räntan, och upwijser ryttmestarens Willenssens zedell af d. 16 maj a:o 1688, at Gunnar skulle betalla till Dwärsättboerne ett åhrs ränta för friheeten han niuttit 1681, och låtit trumpetaren Jörgen Lindh få ett stodh för 15 d:r s.m:t för 1687 åhrs ränta, och Lind bestodz eij meera för 1687 än 3/4 åhrs lön, och dy attesterat at 9: 10: 3 s.m:t äre Gunnar gode giorde. Gunnar föregaff sig bordt niuta full betahlning för stodet af trumpetarens löhn, som icke allenast bestodh af hans boställetz räntha, utan och hans tildehlningh. Actor, att för 8 eller 9 åhr sedan agerades med Gunnar om caution, och

intet extract uthtagit. Gunnar föregaff sig låfwadt betala tilbaka friheetzåhretz räntha, på deth han skulle slippa byggia huus, som skiedde hoos ryttmestaren, men actor, at ingen tallte därom, utan Gunnar nöth 9: 10: 3 s.m:t af 1687 åhrs räntha till betallningh på uthlåfwade 15 d:r s.m:t för stodet, och elliest hade han intet fått.

Sampetl. votum. Såsom Dwärsäterne warit för 8 eller 9 åhr sedan i action med dragon Gunnar Jacobson om trumpetarebostället i Dwärsätt, och inget extract däraf uthtagit. Sedan hafwer Gunnar Jacobson giordt dem godt 3/4 åhrs uthlagor för åthniutne friheetzåhr, och föregifwer deth wara skiedt i anseende at han intet skulle tiltalas för någon byggnadh, som intet olijkt synes, efftersom deth skiedt sedan han kommit där ifrån; altså [*fol. 19v*] finner rätten skiäligt intet där uti definiera och döma för än deras action blijr opwijst och underrättelse af h:r ryttmestaren Willenssens, som warit tilstädes enär åklagarena niuttit 3/4 åhrs utlagor på Gunnars wengnar, kan ehrnås.

6. Jöran Nillson i Tängn kärade till Anders Erson, Jöns och Jon Pederssönner för deth dee förledne sommar uti Stoormyrbäcken, därest twenne bäfwerhuus wore nyligen giorde, hafwa giordt wåhner, nembl. en ståck eller gilder emellan bäggie husen och en dito framman före, huilka han blifwit warse tillijka med sin swäntienare Oluff Isachson, och första gången een där warande ståck kullkastadt, på deth at bäfweren skulle få rotha sig där. Och efftersom dee äre skatt- och skogzlagare, hafwer Jöran frågadt Jon Päderson derom, och han sagt sig där uthlagdt een ståck, och blef bedin och tilsagd låtha bäfweren wara i fredh så längie han rothar sigh, och hela skattlaget sedan finge giöra wåhnan, och sedan som han sin slått der omkringh bärgadt intet dijth warit för än Allhelgona tijdh, och då funnit där 2 ståckar, och som dee intet wille bekänna sig någon bäfwer där fått, tagit ena ståcken som af bäfweren war gnagen och bijtin och burit heem? Resp. att een bäfwer bygdt uti berörde bäck ett huus och wäll begynt ett först och deth öfwergifwit och bygdt ett bredewidh in för Jon Pädersons slått, och han altså tillijka med Anders Erson uthlagdt een ståck, så at follk skulle kunna see at stället war antagit, efftersom een och annan med skiutande af och an där plägar gå, den Jöran opkastadt, och frågadt hwem den egdt, och fått wettat och intet meera därom tallat, och därföre förledne höst dijth satt twenne ståckar och fått een bäfwer, och enär Jöran och dee andra deth fått wetta, wellat wara dehlachtig derutj, och kunnat äfwen [*fol. 20r*] wäll utsättia ståckar och gilder, och Hällie Jonson tillsagd wara i lag med sigh därutj, och han intet wellat, och sagt sigh intet hafwa tijdh därtill, och kan hända fåfengt som deth skiedde medh älgzgrafwerna. Men Jöran föregifwer Hällie berättadt sigh intet budh därom fått, förr än Jon och Anders fått bäfweren, hwartill dee neka och säija sigh bedit honom wara i lag med sigh förr än wånan senare gången giordes. Hällie är till Kopparbärget förrest.

Jöran berättar sig med dee andra 5 bylagare frågadt Anders, Jon och Jöns om dee fått bäfwer, säijandes på skämpt till Anders, gif oss twå stycken och behåll en, huaraf han blef ondh, och nekadt sig någon fått, och dee altså gått till bäcken och tagit ståcken huar uti bäfweren fången warit, och den bijtit, och enär dee förstått at kunnigt war, gifwit prästen sin tijonde, men förr inthet. Päder Aronson bekänner at Jöns Pederson frågadt sigh om han wille wara i lagh uti bäfwerwåhnan, den tijden tijonden skulle räknas, och hade ingen tijdh därtill, men då allareda fått bäfweren, huartill nekas, och at han tilsades långt före, men Hällie tilbödh andre gången när tijonden räknades, och bekänna sig den fiorton dagar för Michaelis bekommit, och icke den tijden tijonden räknades, som skiedde långt förr uti augusto. Sedan, att Jon Pederson blifwit frågadt om han bäfwer fått och han nekadt? Resp. at han frågadt däreffter, och swaradt hwarken neij eller ja, utan bedit honom och få giöra gilder. Actor, att Påhl i Seem det hördt, som därtill nekar. Jöran Carllson berättar sigh aldrigh wetta någon bäfwer i den bäcken nånsin warit, eller det hördt af sin sahl. fader wara händt. Sedan berättades at bäfwer warit i Ööskogen och bäcken för gammalt, som hörer Krokum till, och flydt därifrån upp till Stoormyrbäcken, som hafwa allt een uhrsprungh. [*fol. 20v*]

Aldenstundh Jon Päderson, Anders Nillson och Jöns Pederson i Ösa föregifwa sig frågadt sin granne Hällje Jonson om han wille wara i lagh med dem at giöra gilder effter bäfwer, och han sig ursächtadt och nekadt därtill, men Jöran Nillson i Tängn berättar Hällie sagdt sig deth tilbudet intet fått förr än dee bäfweren fångat och bekommit. Peder Aronson, som är een af åklagarna, bekänner Jöns Pederson frågadt honom om han wille wara i lagh om [med] giörande bäfwerwåhner den tijden kyrkiotijondhen räknades, och tillförenne skall han med sina lagmän fått bäfwer, hwartill Jöns Päderson nekar, och föregifwer sig honom deth förr tilbudit, men Hällie intet hemma stadder, och såsom han bör förhöras om han twenne gånger fått budh at wara med dem i lagh, och om han det kungiordt sina andra grannar; altså måste saken hwijla och beroo till nästa tingh, då alla interessenterne böhre wara tilstädes.

7. Tobackzaction med Oluff Erichson i Lunsiön företogz å nyo, och swäntienaren Erich Hällieson i Lunsiön betygar sigh 1692 in decembri wara till Nårie och råkadt snickaren Erich Edfastson ifrån Trundheem uti Löfånger, och ombedin af honom at föra ett litet knyte till hans frände Oloff Erson i Lunsiön, som war wäll med linne bewarat, och intet sades hwad där uti war, han eij eller gaf acht därpå, och kommande heem det lefwereradt, berättandes sedan sig kunna förstå deth wara toback pass 1 ½ skålp*und* effter tyngden.

Samptel. votum. Såsom intygat är, at Oloff Erichson icke hafwer kiöpt förbudit och olåfl. toback i Nårie, uthan till 1 ½ skålp*und* med swäntienaren Erich Hällieson ifrå sin frände Erich Edfastson, som boor i Trunheem, till sänningz och skiänckz bekommit, och ingen handell därmed giordt; altså [*fol. 21r*] kan rätten intet finna honom därmedh öfwerträdt Kongl. Maij:tz tobackzplacat a:o 1670 etz.

8. Regementzskrifwaren Nills Molin insinuerade efter rytmestarens Magnus Gabriel Willenssens commission hurusom Oluff Reggortson i Långåker på Frössön hafwer emoth lagmansdomen d. 6 october 1688 hafft ett ängh som ligger uti Wästernifsåhs afradzlandh, som hörer cronhemmannet i Undrom till, och Larss Andersons skattehemman, som är hofslagarens boställe, och är belägit innom lagmansdomens utsedde råmerckien, nembl. Biörnmyrkällan, sedan i Stegellstubben, derifrån till Sandholmen och Furuhålmen, anhållandes at cronehemmannet kunde conserveras med sin rättigheet? Resp. at hans fader Reggort Hemmingson a:o 1659 d. 16 martij fått låff och tillståndh af Oluff Olufson i Kånkebacken at oprödia ett moras mitt uti Nifsåhsskogen nordan Biehndrohlsflodan, uti obyttan skogh, och där skogen skulle framdeles blij bytt emellan östre och wästre Nifsåsen, och skulle samma moras skiära sig in i wästerparten, så giör Oluff Olsson stoor skada [*i renovationen:* stoor skatt] i wästre Nifsåsen, som brefwet af ofwanbemelte dato uthwijser. Item af Peder Åkeson i Sörby och Åhs sochn fått låff oprödia ett moras mitt i Nifsåsskogen, nordan för Biendrohlsflodan, som är obytt skogh, och skulle skogen blij bytt emellan beggie Nifsåserne och skiära sig in i den wästre, så giör han och skatt derföre i Nifsåsen, och derföre upburit 1/2 r.d:r som köpezedelen af d. 9 maj a:o 1659 uthwijser, föregifwandes Oloff Reggortson sigh intet wetta at bemelte moraas och oprödning aldeles ligger uti Wästernifsåsskogen. Honom förehöltz och förelästes lagmansdomen 1688 och dess uthsedde råmerkien, och tilfrågades om bemelte moraas och uprödning är belägen innom Undroms tillerklarade märkien? Swar, att samma [*fol. 21v*] märkien ansee och angå sielfwa slåtten, men intet skogen. Larss Anderson i Undrom berättar besagde moraas höra till Undrom, dhet landtmätaren Steenklyfft förledne höstas skall funnit, men hans attestatum intet begiert eller fått, huaraf Oloff Reggortson säger sig intet wetta eller kunna förstå det höra egentel. Undrom till, och will gärna behålla så längie och till dess det kan finnas Undrom [androm] tilhöra. Regementzskrif:n begiärthe at honom kunde förbiudas det bruka, och swara till höet för dee förrige åhren, sedan lagmansdomen afsades, och där han deth icke för 1693 hade bårtfördt, skulle det och blifwit förbudit. Oloff Reggortson påmintes sig wäll betänckia, och där han wiste sig därtill intet wara berättigadt, dhet afstå, elliest må

han befara bestå all därpå giörande omkåstnadh, men han swarade sigh eij mera därom beskedh hafwa än producerat är, protesterandes regementzskrif:n på all giörande omkåstnadh som däraf kan förordsakas. Larss Anderson berättar landtmätaren säija Undrom äga 4 reepslag utom den twistige myran på östre sijdan, deth Oluff intet wille troo och hålla för sant, och Larss, at han deth på paperet antechnade. Oluff Reggortson föregaff at myran sträcker sig emel. holmar, och een strupa löper wäster uth, och kan hända at det stycke hörer Undrom till, som dåch owist är. Oloff Olofson i Kånkebacken och Peder Åkeson i Sörby äre interesserade uti Wästernifsåsen.

Angående hofslagare hemmannetz och boställetz tillijka med Larss Andersons skattehemmans prætention i Undrom på een oprödningh, som Reggort Hemmingson i Långåker på Frössöön innehafwer, och skall liggia innom Undroms tillerklarade råmerkien på lagmanstinget a:o 1688, [*fol. 22r*] så opwijser Oloff Reggortson sin faders bekombne tilstånd af Oluff Olofson i Kånkebacken at oprödia ett moraas, belägit mitt uti Nifsåhsskogen, nordan för Biendrohlsflodan uti obyttan skogh, och där skogen skulle blij bytt emellan östre och wästre Nifsåsen och skiära sigh till wästre parthen, så giör han och skatt derföre, som zedelln af d. 16 martij anno 1659 uthwijser. Iemwäll och af Peder Åkeson i Sörby af den 9 maij 1659 med lijka wilkor och formalier, föregifwandes Oloff Reggortson sig intet wetta och förstå besagde oprödningh höra till Wästernifsåsen, om icke en strupa som löper wäster uth, som dåch owist kan wara. Men Lars Anderson i Undrom berättar landtmätaren Chrestopher Steenklyfft förledne höst befunnit Undrom äga 4 reepslag utom den twistige myran och oprödningh på östra sijdan, hwartill Oluff Reggortson nekar. Hwartill sedan kommer att Oloff Olofson i Kånkebacken och Päder Åkeson i Sörby, som hafwa gifwit Reggort Hemmingson låf att rödia, äre äfwen wäll rådande som åklagarna uti Wästernifsåsen. Och såsom landtmätaren samma tract hafwer förledne höst aftagit, och intet extraderat, så kan rätten intet definiera och döma därutinnan förr än communicerat blifwer huru han deth befunnit, kunnandes rätten intet förneka Oluff Reggortson berörde oprödningh nästkommande sommar at slå och bärga, som i handom hafwer, men höet dömmes stå i qwarstadh till laga uthslagh å nästskeende höstetingh.

9. Håldne husesyner på länsmanshemmannet Häste aff 6 tunlandh crone och bestått af 2:ne hemman och rökemantahl, och förmedlade och ihopslagne till ett rökemantahl aff gouverneuren greffwe Johan Oxenstierna d. 8 martij a:o 1662, finnes som föllier.

Anders Olsson Drake blifwit länsman anno 1672 [*fol. 22v*] om wåren, och hemmannet antagit och häfdat till och med 1682. Anno 1672 d. 16 junj är deth honom aff 5 st. nämdemän tilsynt, huaraf synes at husen warit merndels förfaldne och taklösa, och åkeren utskrindat och wanbrukadt, och allenast därföre sluppit inlösa och betalla 13 st. fönster uti wästre stugubyggningen och cammaren öster på gården. Item ett på östre stufwan och måst gifwa Anders Arfwedsons änkia en r.d:r och hafwer Anders Olsson i sina åhr af nyo upbygdt och upsatt, nembl.

Anno 1673 upsatt een stall med 5 st. spillter och barktaak. En liten stall och fåårhuus kiöpt och dijtfördt och reparerat, ett härberge flyttiat ifrå wästre underlagde gården och deth undertimbradt och med godt näfwertaak och ståcklåås förfärdigat.

En stufwa norr på gården med cammar innanföre och ett kiöök afbalkadt i förstufwan. Uti stufwan och kiöket een skårstehn och rökgångh, och uti camaren serdelles spisell med 10 st. fänster [fönster], och färdigt innanrede, som fins wara giordt a:o 1678.

A:o 1682 opsatt een bagarstufwa och allenast några ståckar af gammallt, spisell medh bakugn och jernstängher utan spieldh, stufwudören med jern. Ett bord och bänk och een cammar med spisell utan stångh och stålpe, inga fönster.

Anno 1683, 1684 och 1685 hafwer Jonas Olufson Kuth warit länsman och hemmannet häfdadt, men intet å nyo bygdt, förutan een ny ståndsängh. En ny dör för bryggstufwan och een jernklinka för kiökzdören, och förbättradt fähuus, kornladu, och kiällarbodhtaken med

näfwer och taakwedh å dee 2:ne senare husen. Altså prætenderer nu warande länsman Oluff Jonson på tree åhr byggnader, hwartill han intet neka kunde. [*fol. 23r*]

Enhälligt votum. Emedan som Anders Olufson Drake hafwer ifrån åhr 1672 till åhr 1682, beggie inclusive, bebodt länsmanshemmannet i Häste, och uti dee åhren befins hafwa [1mo] af nyo opsatt een byggningh af een stufwa, en framcammar med serdelles spisell och ett kiök afbalckadt i förstufwan i samma röökgång med stufwan, spiselln och behörigt innanrede i een och annor måtto, 2do upsatt een bagarstufwa med spisell och bakugn och en lijten framcammar, 3^{tio} ett stall af 5 st. spillter, 4to en liten stall och fårhuus kiöpt, dijtfördt och reparerat, och 6to [!] ett härberge ifrå wästre underlagde gården transporterat och deth undertimbradt, och med godt näfwertak och ståcklås ferdigt giordt, iempte deth han husen dels optecht och dels hållit wid macht. Huartill kommer at han i feijgdeåhren mycket utstådt och lijdit, och måst fly widh fijendens infall i landet; altså och medelst giorde byggnadh och reparation och utstådde beswär, hinder och kåstnad kan rätten intet finna honom Anders Olufson wara skyldigh till widare byggnadt på länsmansgården.

Och såsom Jonas Olufson Kuth hafwer 1683, 1684 och 1685 bebodt lensmansgården, och ingen byggnadh å nyo giordt, och icke mindre än alla andra cronehemmannens åbor, effter Kongl. Maij:ts nådigste resolution, böhr swara till åhrlig huusbyggnad; altså finner rätten skiälligt at han för huartera åhretz skyldige byggnadh skall ersättia med 8 dahl. s.m:t, som är och blifwer 24 dahl. s.m:t, eller innewarande åhr upsättia een kornlada med twenne gålf och een loa 14 à 16 allnar inom knutar, med godt och färdigt näfwertaak.

10. Mårten Olufson i Tullus beswärade sigh öfwer Oluff Erson i Trålsåsen för deth han förhåller honom [*fol. 23v*] 1 dahl. 16 öre s.m:t som restera på betallningen för ett stodh som han sig tilhandladt i juhlhälgen 1692, tillijka med dragon Arfwed Erson Hirtz, och skulle sin halfpart betalla till Kindersmessa 1693, som än ogiordt är, och altså fodrar ofwannembde 1 d:r 16 öre. Länsman Oluff Jonson betygar honom wara lagligen stembder, och utan laga förfall. Dessutan betygar Jon Olson i Smedzåsen sig wetta at Oluff Erson är skyldig till Mårten 1 d:r 16 öre s.m:t, och ingen annan ursächt hafwer än at Arfwed, som behölt stodet, skall dem betalla, och han nekadt. Och såsom hwar söker sin fångzman; altså till underdånigst föllie af Kongl. Maij:ts resolution angående stemningar, dömmes Oloff Erson frånwarande betala till Mårten Olufson 1 d:r 16 öre s.m:t och söke han Arfwed Hirtz deth bästa han kan och gitter.

11. Håldne husesyn den 13 septemb. 1692 på rustningzhemmannet i Backen och Åhs sochn, som Larss Hansson rustadt före à 3 tunl:d crone, bebos af rusthållaren Ingemar Clemmetson, som deth brukadt 1691 och 1692.

Huardagzstugan wäster på gården 10 ahl. långh 10 ahl. bredh, med färdig spisell och bakugn, och felas jernstålpar i spiselln 16 öre. Gålfwet bör till 2 tällningar ihoopfogas för 21 ⅓ öre. Södre och norre syllorne böre bewaras med näfwer, och mullbenk å den södre syllan för 16 öre. Taakweden öfwer förstugan merndels g*amma*l och ruttnadh, repareras med 12 öre. Skårsteen ofwan taket okalkslagen och felas chronan, och kan giöras med och för 24 öre. Facit 2: 9: 16

Östre stufwan 10 ahl. i quadrat, spiselln och bakugn röökachtigh, och felas murstångh för 24 öre. Jernstålpen för 16 öre. 2:ne spield à 24 öre. Ett litet fönster felas i [*fol. 24r*] stufwan, som köpes för 12 öre. Nårra långsyllan och ståcken ther näst i jorden sunker, och kunna salveras och bewaras wäll högdt med näfwer och mullbänk för 12 öre. Skårsteen ofwan taket half opmuradt och okalkslagen för 1 ⅓ d:r 3: 14: 16

Wisterhuset söder på gården 6 ¼ ahl. långt 7 ahl. bredt, med utskått öfwer porten 5 ½ aln långt med färdig öfwerbåtn. Nårra långsyllan ruttnadt i jorden, och kan bewaras medh näfwer och een tällning tätt tillagdt för 10 ⅔ öre. Taket 1/3 med näfwer belagdt och 1/3 med barck, som belägges med näfwer för 16 öre – : 26: 16

En liten bod wäster på gården 5 ½ aln lång 4 ½ aln bredh, duglige wäggiar, men barktaket dråppachtigt, som gåes förbij, emedan som stålpherberget är färdigt och rächnas för sädes- och miöhlbod.

Lilla stålpherberget öster på gården 3 ½ aln långt 3 ¼ al. bredt med färdig underbyggningh.

Halfwa badstugan medh grannen Oluff Peerson af nyo opsatt nårr om gården 7 ahl. långh 5 ½ aln bredh, är låg röstat, och felas 1/3 taakwedh. Taket bör aftagas och röstet giöres högre och till 1/3 med ny takwed, förbättras med 2: – : –

Stallen wäster på gården 6 ½ aln i quadrat à 2 hästerum, dugelig enär wäggen wid dyngstahn fodras medh – : 8: –

Hembl*ig*huset under samma tak, och des dör utan gångiern – : 5: –

Fähuset nytt å södre sijdan om stallen, 12 ahl. långt 10 ahl. bredt, taket allenast med bark, och belägges med näfwer för 1 d:r 16 öre, och dyngstaan ofodradt, med 16 öre 2: – : –

Kornladan söder på gården 10 ¾ ahl. långh 9 ahl. bredh, 2:ne gålff och loa, duglige syllor, wäggiar och taak.

Foderbodan söder på gården. Des nårra långsylla och den södra merndels förruttnadt, och den östra twärsyllan afruttnadt på nårre ändan, och ståcken wid tröskelen half afruttnadt, kan intet giöras duglig med mindre den nederhafwes och med nytt förbettras, som pröfwes kunna skee medh 2: – : –

[*fol. 24v*] Källaren under boden 4 ½ aln i quadrat medh förloradt båtn och ruttin widh källarelukan, repareras efter behag giörligast.

Wedlijdret fins wäster om stufwan med brädtaak.

Åkeren fins yppen 1691, som i höst 1 mälling är uprestadt och sådd, och en dito 1692 uprestadt. Cautionisten Nills Jonson berättar, åkeren war i fult bruk, som på hans answar lämbnas.

Ingen humblegård och ingen tillförenne warit anlagd etz. och bör försökias efter Kongl. Maij:ts placat och förordning.

470 famnar gärdzlegård med granbandh och 20 famnar dito med wijdeband å nyo opgierdat à 1/2 öre – : 10: –

Ladan i yterlägden à 2 lass odugeligh	– : 24: –
Ladutaket i öfwerrödningzlandet odugeligh	– : 10: 16
Ladan i Brattmyran odugelligh	– : 24: –
I Stoormyran 2 ladugålff odugl.	– : 12: –
Ladan i Ingebrechtsmyran odugeligh	– : 24: –
	16: 6: 16

Ofwanskrefne feelachtigheet dömmes åboen innewarande åhr ersättia och åligger löfftesmännerne därpå drifwa, och dess snarare hafwa dee at förwänta blij qwitt sin caution.

12. Backen. Simon Olufsons hemman 3 tunl. skatte, brukas af dragon Johan Buhr.

Wästre stufwan af nyo upsatt, 9 ahl. långh 9 ¼ ahl. bredh, å taket felas näfwer och takwed, som kan kåsta 2: 10: 16. Bordfötter felas i stufwan à 8 öre, och een wäggfast bänk à 5 öre, å gålfwet fehlas 4 tällningar som inläggias för 16 öre, 2 st. fönster felas à 12 öre, och een ruta å det ena sundert 25 [öre]. I spiselln felas murstångh, jernstålpen och spield 2: 24: –. Gålfwet i afbalkade cammaren felas för 16 öre, tillijka med förstugudören medh iernen 16 öre, och een tählning i förstufwan à 2 öre. Skårstehn och muren felas kalken, för 1: 10: 16.

Summa 9: 5: 8

Östra stufwan 9 ¼ ahl. långh 10 ½ aln bred, syllorne och wäggbandståckarne ruttne, och kan eij giöras dugligt [*fol. 25r*] med mindre den nederhafwes och förbättras med nytt, som kan skiee medh 14: – : –

Öster på gården 2:ne bodhar och portlijder emellan med 2:ne låfft öfwer, till wisterhuus och miöhlbodh är mäst odugel., och bör nedertagas och med nytt timber förbättras för 10: – : –

Redskapshuset östan för stufwan odugeligh 2: – : –

Intet hembl.huus, emellan kornladan och een bodh sättes ett för – : 16: –

Ingen badstuga, som opbygges medh och för 6: – : –

Stallen öster på gården af twenne hästrum, 6 ahl. i quadrat, een ståck på wästre sijdan något ruttin, som kan botas med – : 2: –

Ett gångiern å dören fehlas – : 3: –

Fähuset söder om gården 11 ¼ ahl. långt 10 ¼ ahl. bredt, odugl., ett nytt opsätties för 13: – : –

Foderboden söder på gården aldeles odugeligh 3: – : –

Kornladan söder på gården 11 ¼ ahl. långh 10 ¼ ahl. bredh, mullen ligger inwidh wäggiarne och taket något dråppigdt, som kan botas med några tällningar och mullen bårtbärs, medh – : 26: –

Swijnhuustaket odugeligit, som repareras medh – : 6: –

Åkeren både säde och träde 30 ½ mälling, synes wara i godt bruk och någorlunda giödd.

Laghgill gärdzlegård 148 famnar, half dito 170 2: 21: –

Odugellig gärdzlegård 110 famnar à 1 öre 3: 14: –

Ladan hemma wid gården å lägdeslåtten oduglig 2: – : –

I skogzängiet söder ifrån gården oduglig lada – : 24: –

Tiernmyrladan aldelles förruttnadt – : 24: –

I Lillmyran en lada aldeles förruttnadt – : 24: –

En dito repareras till wäggiar och tak med afrödningh – : 16: –

Ett ladustall i Tiärndrohlet repareras medh – : 4: –

Ibidem Storladuns taak ruttit, som repareras medh – : 8: –

Ängesrödning.

En g:l lägda wästan för åkeren skogwuxin och minsta skogen afrödies för 1: 16: –

Tierndrohle skogwuxit, och oprödies medh 1: – : –

72: 17: 8

Ofwanskrefne fehlachtigheet dömmes uthan längre drögzmåhl blifwa ersatt, och med östra stufwans reparerande gifwes dilation till 1695. [*fol. 25v*]

13. Trälsåsen, Erich Jonsons hemman, brukas nu af Oluff Erichson, 2 ½ tunland skatte.

Östre stufwan 10 ahl. långh 9 ½ aln bredh, syllorne och wäggbandståckarne äre ruttna, som bör nedertagas och förbättras med 10: – : –

Wästre stufwan 9 ¼ ahl. långh 9 ½ aln bredh är färdig, och felas allenast hufwen på kråppåsen 21 ⅓ öre. Spisell och bakugn odugl. 3 d:r. 2 st. fönster felas, som köpes och inhugges à 16 öre. Twenne bänkiar felas à 8 öre, facit 5: 5: 8

Mellancammaren utan fönster och förstugugålfwet ruttit och odugeligit, som skaffas och botas för – : 24: –

Sängstufwan öster på gården 8 ahl. i quadrat, nårre och östre syllorne äre något i jorden sunkne, och kunna bewaras medh näfwer, taket dråppachtigt, å spiselln felas murstänger och stålpen af iern, som köpes. Skårsteen ofwan taket kalkslåes, gåes förbij, emedan dessutan 2:e stufwor och cammar äre.

Stålpherberget wästsöder om gården, som brukas till wisterhuus, dess brädtak g*ammal*t och dråppachtigt, som botas med 1 dahl. Dören och låset odugl., som giöres och rep:s med 16 öre 1: 16: –

Sädesbodan wäster på gården 5 ½ aln långh 6 ahl. bredh ähr duglig enär ena täckian och 8 st. raffter, tillijka med twå tålffter bräder på taket blij giorde, som pröfwes kåsta 1: – : –.

Miöhlbodan 6 ahl. i quadrat, något g*amma*l, dåch brukeligh, men taket odugel., gåes förbij, emedan wisterhuus och sädesbod dessutan äre.

Redskapshusetz taak repareras medh 1: – : –

Portlijdret wäster i gården dugl.

Hembligehuset opbygges medh – : 24: –

Ingen badstuga. En ny opsätties medh 6: – : –

Stallen söder i gården med een höbodh och skulle öfwer, 11 ahl. långh 8 ahl. bredh. Nårre långwäggzsyllan är förruttnadt och taket fördärfwadt. Syllan inläggies, och taket förbättras, bäggie medh 1: – : –

Fähuset wästan för gården 14 ¼ ahl. långt 11 ½ aln bredt, är med g*amla* wäggiar, men taket aldeles förruttnadt, och wäggen wid dyngstahn ofodrat, bör med näfwer och [*fol. 26r*] takwedh giöras färdigt, och dyngstahn fodras, medh 6: – : –

Höboden repareras med 3 syllor och een ståck 2: – : –

Swijnhuset felas, som bygges medh 1: – : –

Kornladan odugeligh à 12 ahl. långh 9 ahl. bredh. En ny opsätties för 15: – : –

Åkeren är intet wahnbrukadt.

Humblegård till 150 stänger, och såwida lägenheet fins den större at uthwidga, [så] bör den widgas med 50 stöör, för – : 24: –

280 famnar laghgill giärdzlegård.

257 dito halfgill à 1/2 öre 4: – : 12

247 dito odugelligh à 1 öre 7: 23: –

Ladutaket i Stoogierde odugel. – : 16: –

Kiärnmyran odugelig lada – : 24: –

Kiählladuns g*amla* taak förbättras – : 12: –

Odugl. lada i Ferdrohlsrönningen – : 24: –

Ladamyrans taak förbättras – : 12: –

Halmladan förbättras till gålf, wäggiar och taak – : 20: –

I Långdrohle een lada odugeligh – : 24: –

Miölkdrohlet odugeligh lada – : 16: –

Ladan i Högdrohlsrönningen förbättras – : 8: –

Långdrohlsladan förbättras och oplagas medh – : 12: –

Ängiesrödning

Flomyran afrödies medh – : 24: –

Långdrohle dito för – : 16: –

Högdråhlsrånningen för 1: – : –

71: 4: 20

Dömmes ersättia fehlachtigheeten utan drögzmåhl och opskåff wid böter tilgörande, men med badstugan gifwes dagh till åhr 1695.

14. Rustningzhemmannet Kingsta mo i Näskåtts sochn 1 ⅔ tunl. crone, är brukadt af Larss Larson Lund ifrån a:o 1682 till och med 1693.

En stufwa med 2:ne camrar alt i een byggningh 13 ahl. långh 10 ¾ ahl. bredh innom knutar, är med duglige wäggiar, dåch böre syllorne bewaras medh näfwer för 12 öre, och taket förbättras med näfwer för 1 d:r. Gålftällningen odugl. och 2:ne nya insättias, som kan skee medh 12 öre. En ruta å fönstret söndrigh à 1 öre. Facit 1: 25: –

[*fol. 26v*] I södra cammaren een fönsterruta sundrigh à 1 öre – : 1: –

I norra dito fehlas fönster, som köpes för – : 12: –

Stufwan är wäll odugeligh, och behöfwes allenast för bakugnen skuldh.

G*amla* wisterhuset söder på gården 5 ahl. långt 4 ½ aln bredt, är aldeles odugeligit, och ett nytt opsättes för 6: – : –

Sädes- och miöhlbodh 1693 opsatt af nyo, alt färdigt.

Redskapshuset kan framskåttet för kornladan blij enär plank giöres å twenne sijdor för 1: – : –

Duglig port och portlijder.

Hembl.huset odugeligit, och ett nytt opsättes medh 1: – : –

Badstugan östan för gården 7 ½ ahln långh 7 ahl. bredh, är till wäggiar dugligh, men nårre och södre syllorne litet ruttit nedantill, som kunna förwaras med näfwer för 8 öre, och en tålfft bräder till taket för 8 öre. Facit – : 16: –

Stallen nårr på gården 8 ahl. långh 8 ¼ ahl. bredh innom knuthar, söder syllan ligger jorden in på, som måste ifrån hafwas och med näfwer förwaras, medh – : 2: –

Fähuset wäster i gården odugl. Ett nytt opsättes för 10: – : –

Foderboden till wäggiar dugligh, men taket förbättras med twenne raffter och några brädher för – : 8: –

Intet swijnhuus, dåch timber i beredskap 1: – : –

Kornladan söder på gården 8 ¼ ahl. långh 8 ahl. bredh, med ett gålff och en loa, duglig in alles.

Källaren med een ny höbodh ofwanpå, östan för gården 4 ½ aln i quadrat, är färdigh.

Åkeren 15 ½ mähling i säde och träde i fult bruk.

Ingen humblegård, men synes lägenheet därtill och bör effter förordningen utan längre drögzmåhl försökias wid böter tilgiörande.

Laghgill gärdzlegård 175 famnar. Halff gård 260 fam:r à 1/2 öre	4: 2: –
Odugl. dito 50 famnar à 1 öre	1: 18: –
I Öckefloan odugelig lada	– : 24: –
Långdrohlsladan repareras med	– : 16: –
Ladan i Höghgierdzdrohlet repareras	– : 16: –
Öckeflo slått rödies medh	– : 24: –
Långdrohle dito	– : 16: –
	32: 13: –

Dömmes innewarande åhr fulgiöradt.

Extraordinarie ting 3 och 4 juli 1694

(inklusive syneprotokoll den 3 juli 1694)

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:15a, fol. 138v – 148r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3817, fol. 170v – 183v, RA.

Anno 1694 d. 3 och 4 julj höltz extraordinarie tingh i Rödens lensmansgårdh, närwarande ordinarie nämden.

Oluff Anderson i Wijke	Erich Jonson i Säther
Jon Olufson i Dwärsätt	Jon Olufson i Smedzåsen
Iwar Peerson i Kingstad	Larss Jonson i Kiählen
Påhl Jonson i Seem	Håkan Enarson i Stoorgård
Edfast Jonson i Gräffte	– – – – – –

Dato, och så snart rätten hade satt sig ingafs en ryttmestarens welb. Mag. Gab. Willenssens zedell på ostämplat papper, daterat Röden den 26 junj sidstleden, af innehåld at han hafwer den 22 dito iäfwadt häradzhöfdingen sittia domare emellan h:r pastorem Gestrinium och honom, och 4 stycken bönders klagan ifrå Aspåhs om hårde servicen, och där häradzhöf-

dingen emoth bem:te giorde iäf wille röra och afgiöra saken, inlägges wadpenningar emoth hans persohn.

Pastor h:r Peder Gestrinius öfwergaf sin klagan bestående af 6 momentis, alla angående sabbatzbrått, som han will bewijsa h:r ryttmestaren hafwa föröfwadt, och wara befriadt för hans smäde och oqwädinsordh, såsom osanningsman, hwisper och dubblare, och han derföre umgiälla huadh lagh och Kongl. förordningar medgifwa, jembwäll och för deth han åtskillige gånger kalladt målsägare rättztiggiare, få correction.

H:r ryttmestaren har den 26 passato i dag åtta daghar sedan rest neder till Medelpadh; altså öfwerlades med nämbden at låta den saken beroo till mårgondagen, och där han så icke sigh infinner, resolvera huad derutinnan står at giöra.

Den 4:de. Läth h:r ryttmestaren genom sin dräng Jöns Roaldson i rätten lefwerera hans excell:s herr generalmaiorens och gouverneurens högwelborne h:r Carl Gustaf Frölicks breeff till honom skrifwit aff Giefle den 22 junj sidstleden till swar om hans iäfwande öfwer häradzhöfdingen, at han skulle ställa sig [*fol. 139r*] till rättelse höglofl. Kongl. håffrättens resolution i sådanne måhl af den 15 februarj a:o 1686, at häradzhöfdingen och nämden böra pröfwa om dee andragne skähl till at iäfwa häradzhöfdingen finnas sådana, at han intet kunde öfwerwara deras saker som iäfwen giöra, och på den händellsen een annan domare förordnas, på dens omkåstnadh som intet är nögd medh ordinarie domaren, och inför häradzhöfdingen och nämbden skiählen till dess iäf framtee, och huad dee då lagen och deras edzplicht lijkmätigt derutinnan sluta, antaga och effterföllia.

Hwar om h:r ryttmestaren efter middagen dato påmintes och för honom uplästes hans excell:s h:r generalmaiorens och gouverneurens breef till häradzhöfdingen af d. 28 maj sidstleden, at ransaka och dömma öfwer pastoris h:r Peder Gestrini klageskrifft emoth h:r ryttmestaren och om deth han skall af sine tilldehlningzbönder mehra utlagor upburit än som Kongl. Maij:tz reglemente a:o 1684 tillåter, då h:r ryttmestaren framwijste wellb:te h:r generalmaiorens och gouverneurens breff af d. 28 maij, at order afgår till häradzhöfdingen om samma commissions företagande och afgiörande, nembl. öfwer h:r Peders Gestrini klagemåhl emoth h:r ryttmestaren, samt h:r ryttmestarens där emoth andragne förklaringh och exception, och ryttmestaren altså till föllie däraff will hafwa vice versa action emot h:r kyrkioherden, och där han kunnat tänkia häradzhöfdingens bekomne ordre icke warit af samma innehåldh, hade han i sitt ingifne iäf intet deth producerat och nämdt, beropandes, iäfwet angående, sig på sin skrifwelse till häradzhöfdingen af d. 22 passato, hwarpå gafs till swar at den icke på stempladt papper är, och dy kan intet attenderas, då h:r ryttmestaren lade fram twå öre silf:rm:t, densamma at authoricera där widh at inhäfftas. Där uppå uplästes h:r ryttmestarens breef och iäfwande till häradzhöfdingen och förehöltz h:r kyrkioherden at swara därtill, som [*fol. 139v*] önskade at deth nu kunde skee och afhielpas, at med samma trätemåhl kunde een gång blifwa ända och uthslagh. H:r ryttmestaren swarade sig intet skulle begiärt någon uthhäradz domare, som lärer komma på stoor kåstnad, där han kunnat tänkia häradzhöfdingen intet fått i commission om sin vice versa action emoth pastoren, och at Kongl. Maij:tz nådigste breeff till högwelborne h:r öfwersten Carl Hård, utförligen nembner at beggies angifwande iempte dee 4 Hästehemmans bönders supplique och klagan om servicen skola optagas och decideras, och som dee bäggie böra föllias åth, och han will och skall bewijsa alt deth han om pastorem sagt och klagadt? Respondebat pastor, at han will och kan sig wäll förswara, som competenter skall skee, enär ven. consitorium någon fullmechtigh därtill förordnar och constituerer, hwarom h:r ryttmestaren sade sig intet bekymber giöra, förmodandes i underdånigheet at blij med Kongl. Maij:ts nådigste breef och resolution handhafd, at beggie actionerne må kunna lagligen blij ransakade och afdömda, hwar ifrån nämbden sig aldeles undandraga, brukandes till skiähl at ryttmestaren hafwer oförskylt iäfwadt och angripit häradzhöfdingen, som dåch intet giordt utan conference med dem och deras beiakande och godtfinnande, och sedan at han i

wällåfl. lagmansrätten hårdelligen angripit hela häradzrätten, och derföre uhrsechta sigh i saken kunna sittia domare. H:r ryttmestaren swarade, saken wara den 18 juni sidstleden i högl. Kongl. Swea håffrätt insinuerat, och kan honom lijka wara om denne nämbd eller någon annan blifwer därtill förordnat. Häradzhöfdingen finner och sigh wara laderat, dels af h:r ryttmestarens swåra expressioner i sitt giorde iäf, och i synnerheet af hans inlaga till wällåfl. lagmansrätten, och högwelb. h:r öfwerstens Carl Hårdz breeff af d. 2 hui*us* om h:r ryttmest:ns ingifne klagomåhl, och saken dem emellan altså intet widare kunna handtera (utan wederbörl. sökia sin regress och satisfaction), hwartill h:r ryttmestaren intet swarade. [*fol. 140r*]

Syneprotokoll 3 juli 1694

Anno 1694 den 3 julj på extraordinarie tinget i Rödens länssmansgårdh.

[*Hovrättens renovation:* Dato företogs effterfölliande håldne husesyner under cavallerie compagnie och afdömbdes som föllier, nembl.]

1. Röden sochn. Matts Pedersons hemman i Undrom 2 ½ tunl:d skatte, som Lars Anderson kiöpt och åboor, är tilldeelt N:o 28.

Huardagzstufwan öster på gården 10 ¼ aln långh och dito bred. Spiselln medh bakugn och dess tilbehör ferdigt, dåch sprucken öfwer bakugnen. Sielfwa innanredet behållit. Å gålfwet 5 st. tillior odugelige. Wästerste knutarne på nårra långwäggen å stufwan som cammaren aldeles afruttnade. Skårsteen utan crona och okalkslagen, kan intet repareras till gagns med mindre hon kullrifwes, som æstimeres kåsta, och kan upbyggias med den nyttning af den gamble, för och medh, eftersom långt är efter timber 20: – : –

Wästre stufwan 8 ½ ahl. lång 9 ahl. bredh innom knutar. Spiselln utan murstångh à 24 öre och iernstålpe à 16 öre, deth öfrige allt nytt och färdigt 1: 8: –

Stålpherberget öster på gården 6 ½ aln långt 6 ahl. bredt med öfwerbåtn. Nårra långwäggen och den södra dito förlorade, tillijka medh taket, och står intet at kunna lagas till gangns, utan måtte ett nytt opsättias medh 8: – : –

Låfftsbyggningen wäster på gården 7 ahl. lång 7 ¼ bred, af een underbodh och twenne öfwer, duglige wäggiar, men bäggie nårra knutarne sunkne litet i jordhen, och kunna opwägas och undersättias medh 1 d:r s.m:t. Taakweden half dugellig, som giöres dugeligh med 24 öre.

Facit 1: 24: –

Stallen öster på gården 5 ½ aln långh 5 ¼ aln bredh, twå hästrum, och odugel. gålff, dugligit barktaak, och ny takwedh. Kan till wäggiar intet skattas dugligh med mindre han kullhafs och undertimbras och bör wara med skulla för foderbodh, som pröfwes kuna skee medh 8: – :–

Dugligit hembl.huus bredewidh stallen.

Redskapshuset opsättes medh 3: – : –

Badstugan dito 6: – : –

Kornladan söder på gården 10 ¼ aln lång 10 ahl. bredh med twenne gålff, och loan wid dören förderfwadt. Dee twå nederste ståckarne wid dören aldeles förruttnade. [*fol. 140v*] Wästre twärsyllan widh nårra knuthen neder i jordhen. Näfwertaket dråppachtigt, odugl. taakwedh, ena döregåtan oferdigh och löös. Kan eij giöras dugligh med mindre hon nederhafwes, som pröfwes kunna skee medh 10: – : –

Dugligit halmlijder utanföre.

Nytt fähuus wästan gårdhen 10 ahl. långt 8 ¼ aln bredt à 6 båsrum å hwardera sijdan, duglige, och bör wäggen wid dyngstahn bewaras och fodras medh – : 8: –

Swijnhuset opsättes för 1: – : –

Foderboden är underbodan af låfftsbyggningen.

Åkeren i godt och fult bruuk. Ingen humblegård, som warit där kåhlsängan nu är, och bör anläggias till 200 stöör, som kunna med tågan stöör och arbete kåsta 3: – : –

130 famnar dugelig haga med granband bunden och 40 dito i Månsgåhlslägden.

200 dito halfhaga, som giörs duglig à 1/2 öre 3: 4: –

I afradzlandet Wästernifsåsen därest hästehöö slått är à 3 ladur med duglige wäggiar, men brädtaken half ruttnade, som förbättras medh – : 24: –

66: 4: –

Närskrefne feelachtigheet dömmes fordersampt at ersättias eller befara at skatträttigheeten opbiudes till Kongl. Maij:ts och chronones säkerheet.

2. Trudsta, prophossens hemman à 1 ½ tunlandh crone, som han brukadt.

Hwardagzstufwan wäster på gården 10 ½ aln i quadrat, ferdig spisell och bakugn med muhrstångh, och felas jernstålpen i spiselln. Spiellet i bakugnen felas, een fönsterruta sunder, gålfwet gamalt och något sundrigt. Beggie långsyllorne och wästre twärsyllan alldeles skadde och förruttnade och östre twärsyllan ruttnadt i knuthen, takweden half ruttin. Skårstehn ofwan taket kalkslåes, som betyges intet i någon måtto wara förbättradt sedan synen höltz, och är dy odugelig. Men såsom han sedermeera opsatt een ny stufwa wäster på gården i den gamblas ställe med förstufwa och en cammar, utan innanrede, gålff, spisell och ugn etz, [*fol. 141r*] och allenast medh bark tächt, och enär dee blifwa färdige, så fodrar Kongl. Maij:ts husesynsordningh inga flere stufwor effter 1½ tunlandh, som är 1/4 hemman eller mantahl, som æstimeres kunna skee med och för 14 d:r s.m:t, förståendes at spisell skall blij i cammaren 14: – : –

Wisterhuset wäster på gården 6 ¼ aln långt 5 ¾ ahl. bredt med dugelig öfwerbåtn. Nårra långsyllan förruttnadt i jorden och taket aldelles odugelligit. Taket betyges wara reparerat och färdigt, och långsyllan bewaras med näf:r för – : 5: –

Uti låfftet söder på gården hörer den wästre delen denne gården till, bestående af en öfwer- och en underbodh, som är 4 ¾ ahl. långa och 7 ahl. breda, med ett litet utskått å wästre gafwelln, nedre dören odugeligh, doch med gångiern och inga hakar. Wästra röstedt lutat och till 5 hwarf å nårra wäggen i jorden sunkne, och taket alldeles odugel. och står altså intet reparera. Och eftersom bodan wäster på gården hafwer öfwerbåtn, så hålles det ena rummet för wisterhuus och deth andra för sädes- och miöhlbodh, som kan passera efter Kongl. Maij:ts husesyns ordningh för 1/4 mantahl, men innanredet efter husesynen reserveres Kongl. Maij:tt och chronan.

Redskapshuset giöres emellan wästre stufwan och wisterhuset för 1: – : –

1/3 med grannen Jon Jonson i badstufwan som är ny med kåpugn etz.

En stall wäster på gården 5 ½ ahl. lång 4 ahl. bredh à ett hästrum, duglig till wäggiar och taak.

Fähuset är nytt wäster om gården 9 ¼ ahl. långh 9 ½ al. bredt à 9 båsrum. På nårra sijdan är syllan bewarat med warpa, dåch utan näfwer, som dijtlägges med 5 öre, barktaket förloradt lagdt och dråppigt, och på wästre sijdan till 5 ahl. techt med näfwer och på östre sijdan medh näfwer belagdt sedan synen höltz, och 5 ahl. å wästre sijdan belägges [medh] 13 ⅓ öre. Dyngstahn bör fodras med 8 öre. Facit – :26: 8

Swijnhuset är giordt och dugligit. Hembligehuset opsättes medh 1: – : –

[*fol. 141v*] Kornladan wäster på gården 9 ahl. lång 10 ⅛ ahl. bredh med en loa och ett gålff. Östra långsyllan och ståcken ther näst alldeles förruttnade medelst jordemåhn som där inwidh är, och taakweden till 1/2-ten dugeligh, kan eij repareras med mindre den nederhafs, som eij under kan skee än 7: – : –

En foderbodh opsättes medh 3: – : –

Gambla åkeren är i godt bruk, och det som igen lågh 1692 betygar länsman Oluff Jonson 1693 wara uprestadt och besådt och förmenas wara rotigt, eftersom inga swijn där hafwas, som kan passera till nästskeende husesyn.

Gambla humblegården igenlagd, och fins jordemåhn därtill, och bör dy efter Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh anläggias till 200 stöör, antingen hemmannet är stoort eller lijtet, och kan kåsta 3: – : –

200 famnar dugelig haga och 160 famnar half dugelig medelst gambla gärdzlet, som kan brukas, à 1/2 öre 2: 16: –

I Gååskierndrole odugeligh lada – : 24: –

32: 7: 8

Ofwanskrefne feelachtigheet dömmes han fordersampt ersättia eller befara effter Kongl. Maij:ts reglemente blifwa drifwen därifrån.

3. Backen. Hustru Kerstin Michelsdåtter, 3 ½ tunl. skatte, som nu Oluff Nillson åboor, och är tilldeelt Carll Östensons rustningzhemman i Säther.

Hwardagzstufwan öster på gården 10 ⅛ ahl. långh 11 ahl. bredh, ferdig spisell och bakugn med dess tilbehör och ferdigt innanrede, gålfwet till 6 tillior odugel., som inlägges medh 1 dahl. s.m:t. Nårra långsyllan måste mullan ifrånhafwas och med näfwer bewaras och god tällning tätt [wäll] tillagd, som skeer medh 10 ⅔ öre. Täckian och taakweden aldeles odugelig, som pröfwes kunna giöras och skaffas, tillijka med feelande näfwer, som altidh wid takwedens aftagande behöfwes, för 3 d:r. Facit 4: 10: 16

En ny byggning mitt emoth hwardagzstufwan à 8 ahl. långh och bredh med en framcammar à 3 ahl. långh utan innanrede, dåch granbarkstaak och ny taakwedh, som sedan synen höltz betyges wara med godh näfwer belagd. Och så [*fol. 142r*] wijda twenne stufwor finnas, så considereres intet att framcammaren är utan spisell och innanrede.

Ett härberge på gården af twenne rum med iäll ofwanpå 8 ¾ ahl. långt 5 ½ aln bredt. Wästre långsyllan alldeles förruttnadt, och wästre knuthen på nårre twärsyllan dito, täckian och raffterne alldeles förlorade, som gåes förbij, eftersom nödige bodar desutan finnas.

Ett gamallt stabur [*förrådsbod för mat*] wäster om fähuset 6 ahl. långt 5 ahl. bredt, med öfwerbåtn, underbyggningen förloradt och takweden förruttnadt, som måtte nederhafwas och undertimbras, och pröfwes i anseende till felande näfwer kunna förfärdigas medh 2: – : –

Låfftsbyggningen söder på gården af een öfwer- och een underbodh med portlijder under låfftet är till wäggiar och syllor dugligh, men taket odugeligit, som æstimeres med täckior och takwed med felande näfwer kunna göras dugeligh medh 2: – : –

Badstugan wäster om åkeren 7 ahl. långh 5 ahl. bredh med swala, liten ugn och en lafwa. Östre och södre syllorne med een ståck ofwanföre aldeles förlorade, [som] nedertages och undertimbras med nödig näf*wer* till taket för 2: 16: –

Stallen wäster på gården 6 ½ aln i quadrat med serdeles afbalkadt foderrum à 3 hästrum, och odugligit gålff. Östre långsyllan och södre twärsyllan alldeles förruttnade och taket odugligit, måtte nederhafwas och göras antingen ny eller reparera den gambla för 4: – : –

Kornladan söder på gården 12 ½ aln långh 9 ½ aln bredh, med twenne gålff, och loan litet sunder widh dören, dören utan gångiern. Nårra långsyllan aldeles medh ståcken ther näst förruttnade. Nårra wäggbandståcken och den södra dito förlorade och taket odugel., pröfwes wara och låg, och måtte nederhafwas och med nytt giöras färdig, som kan skee under 10: – : –

Fähuset söder om gården 11 ½ aln i quadrat à 11 båsrum. Gålfwet odugel., som giöres för 1: 10 ⅔ öre. Taket med gammal bark allenast och dugelig taakwedh, som täckies med näfwer 1: 16: –. Dyngstanswäggen ofodradt för 8 öre. Facit 3: 2: 16

Swijnhuset af 2:ne rum, dugl., utom kornladan. [*fol. 142v*]

Redskapshuus brukas gamble wedlijdret på gården medh gamallt brädtaak.

Hembl.huset brukas i låfftsbyggningen å östre gafwelln.

Åkeren är i fult och godt bruuk. Humblegården till 150 stöör, half nyss anlagd, och åbohn giordt förslagh dee andra 150 anläggia å östre sijdan om stufwubyggningen, och betyges wara

200 stöör. Dugelig gärdzlegård 325 famnar, 200 dito eij störadt, wijdebandzhaga som hålles för halfgill à 1/2 öre 3: 4: –

På nårre sijdan om åkeren 80 famnar med rijshaga, som warit skijdhaga och bör göras à 1 öre 2: 16: –

Ängiesladur. Swartrödningzladan 1 ½ lass, ladan sunken i jordhen och odugligit tak, som opsättes medh – : 24: –

Långrånningzladan öster om floan är odugl. taak – : 8: –

Rijsmyrladans gålff sunket – : 5: –

34: 22: 8

Dömmes fordersampt at ersättiat eller befara skatträttigheeten blij Kongl. Maij:tt och cronan tillfallen.

4. Fanbyn. Mårten Larssons hemman 3 tunland skatte, är rusthåld, och brukas af Oluff Gladh, som rustningen antagit och accorderat om hemmansköpet med Jon Michelson, och warit brukadt af compagnie qwarteermestaren Hendrich Elieson 1681, 1682, 1683, 1684 och 1685. Michell Jonson 1686, 1687, 1688 och 1689, och Måns Erson 1690 och 1691.

Östra stufwan 8 ½ aln lång 9 ¼ aln bredh, spisell medh bakugn och murstänger, är till wäggiar och taak aldeles odugeligh, och ehuruwäll Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordningh intet fodrar twenne stufwor på halfft hemman, så fins lijkawäll ingen bakugn wara i den wästra, där han boor, och cammaren hoopskarfwadt af och emellan dee bäggie, och den wästras enkla spisell är såsom ny, altså fins nödigt och skälligt at den östra bör upsättias medh bakugn för och medh 18: – : –

Wästre strufwan 9 ¼ aln i quadrat innom knutar, spijselln hwalfd och färdig, å fönstren tree rutor sunder, gålfwet odugeligit. Syllorne förderfwade aldeles och ståcken å nårra wäggen näst syllan dito, och den södra dito. Å wästre [*fol. 143r*] twärwäggen ståcken näst syllan aldeles förloradt, och skattas odugeligh och bör en å nyo upsättias, som pröfwes medh den förras behålldne innanrede kåsta 12: – : –

Ett litet stabur om wästre stufwugafwellwäggen 4 ½ ahl. långt och dito bredt. Östre långsyllan aldeles nedfallen, och staburet tätt satt till gafwellwäggen på stufwan, hwar medelst bäggie wäggiarne af dråpp är skadde, och dy måste dädan flyttias. Flyttiadt och ferdigt giordt förutan låfft för – : 12: –

Låfftsbyggning söder på gården af twenne öfwer- och twenne underbodhar, är till wäggiar och syllor behåldne. Underbodens dör utan gångiern, och den öfre dito dito à 5 ⅓ [öre] för dörajernen och 2:ne låås à 12 öre. Facit 1: 2: 16

Halfwa badstugan medh grannen Carll Siuhlson, 6 ¼ aln i quadrat, färdig ugn och twenne lafwar, oduglig dör med gånghiernen dito. Syllorne och wäggbandståckarne aldeles förlorade och tårftaket dito, och är altså odugeligh, och eftersom aldrig meer än een badstufwa i byen warit, så opbygges een half medh 3: – : –

Stallen söder på gården 7 ½ ahln lång 7 ahl. bredh à 3 hästrum, twå ferdige krubbor, och hörum. Nårra syllan ruttin utanpå af mullan och måste bewaras med näfwer enär mullan där ifrån tages, som kan skee medh 8 öre. Taket wid dören dråppigt, som botas med 3 öre – : 11: –

Ett fähus wäster om stallen 10 ahl. långt 9 ahl. bredt, sex st. båsar oferdige, lagas medh à 2 öre. Gålfwet göres nytt medh 2 d:r s.m:t. Dören förloradt, med 6 öre. Twenne åsar innantill afruttnade, med stödh undersatte, som kan wara utan mehn och skada, och wäggen wid dyngstahn ruttin till ytan och fodras medh 8 öre. Facit 2: 24: –

Intet swijnhuus och bygges ett medh 1: – : –

Hembl.huus bygges medh 1: – : –

En kornlada på stålpar satt söder på gården 10 ahl. långh 9 ½ aln bredh, med 2 gålff och loan wid dören till fyra tillior skarfwadt. Nårra syllan widh dören till 2 allnar ytan ruttnadt.

Nårra ståcken på underbyggningen aldeles på öfwerändan förloradt, beggie wäggbandståckarne och dråppskijdorne förlorade, förloradt näfwertak, dråppigt och utruttin takwedh, skattas oduglig, och æstimeres kunna en ny opsättias med någon nyttning den g*aml*a för 10: – : –

[*fol. 143v*] En gammall bodh wäster på gården, kan brukas till foderbodh enär tak der å kommer, som pröfwes kunna skee medh 2: – : –

Stålpherberget wäster om gården 4 ¾ ahl. i quadrat, duglige wäggiar och gålff, förloradt underbyggningh och utan tak, ähr flyttiadt in i gården och oplagat utan stålpar.

Wedlijder af 3 wäggiar taklöst, som är reparerat.

Den öpne åkeren är i fult bruk, förutan i nårra åkeren till 2 mählingar i fast lin och lägde och 1/3 dito i samma åker, som betyges optagne wara, och ett litet stycke öster i åkeren som igenlagdt långt för detta medelst steenörn och odugligheet.

Humblegården till 50 stöör wähl häfdat, och warit tillförenne utwidgat och nu igengått, som anlägges till 200 stöör och kommer at kåsta 2: 8: –

210 famnar dugelig haga, och 210 1/2-dugelig à 1/2 öre	3: 9: –
180 famnar aldeles odugeligh	5: 20: –
I Afwanmyran ladutaket odugel., som förferdigas medh	– : 8: –
Siömyrladan aldeles odugeligh, kan kåsta	– : 24: –
Lillrönningzladan, gålff och taak odugelige	– : 16: –
Sandnäsladan odugeligit taak	– : 8: –
Lungerdrohlsladan utfallen	– : 24: –
En lada i Älgzåsen odugeligh	– : 24: –
Flomarksdrohle à 6 ladur, 3 st. förfallne à 24 öre	2: 8: –
Klingermyrans ladutak aldeles odugel.	– : 8: –
Älgzåsen är skogwuxen och kan afrödias medh	1: – : –
	69: 6: 16

Ofwanskrefne feelachtigheet dömmes fodersampt at ersättias, elliest lärer skatträttigheeten Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet upbiudas och inprotocolleras.

5. Åhs sochn. Ösa, Jöran Carllsons rustningzhemman 5 tunlandh skatte, och warit sunderdeelt i landzherrens Strickens tijdh och 1669 hooplagdt som det tillförenne warit.

Östra strufwan 10 ¼ ahl. lång 10 ½ aln bredh, ferdig medh förstufwucammaren till sitt innanrede. Gålfwet några tillior gresta, och kunna ihoopfogas med 16 öre. Nårra långsyllan måste bewaras med näfwer och mullb[ä]nk för 8 öre. Skårsstehn kalkslåes för 1 dahl.

Facit 1: 24: –

Wästra stufwan 10 ½ aln i quadrat med ferdig spisell och bakugn och felas spield i bakugnen à 24 öre och jernstålpen à 16 öre. Cammarspiselln medh träspieldh och böhr [*fol. 144r*] wara af jern, som köpes. Bägge långwäggsyllorne half ruttnade under och wästre twärsyllan dito, som böhr wäll bewaras med näfwer, och een tälningh tätt inwidh syllan som conserverer syllan för dråpp och æstimeres kunna skee med 16 öre. Facit 1: 16: –. Takweden odugelig, och skårsteen ofwan taket kalkslåes med 1 d:r s.m:t, och takweden dijtlägges för 2 d:r.

Summa 6: 16: –

En gamall stufwa öster om hwardagzstugun 9 ¼ aln lång 10 ahl. bredh, färdig spisell och bakugn, men spiellen sundrige. Gålfwet repareras med een tillia och ihopfogas. Södre syllan ruttnadt in under, och den nårra aldeles förruttnadt, och den östra half dito på nårre ändan, halfwa taket täckt med näfwer och taakwedh och deth öfrige fehlas, hwartill i beredskap fins. Gåes förbij, eftersom twenne stufwor och een cammar äre giorde till behåldne [etz].

Låfftsbyggningen wäster på gården 11 ¾ alnar långh 8 ahl. bredh af twenne öfwer- och twenne underbodar är medh färdige dörar och låås. Wästsödre knuten afruttnadt på wästre syllan, men byggningen intet satt sig däraf, och kommit af dijthslagit dråpp, och kan brädslåes

med 5 öre. Wäggen på låfftsswalan af regn något skadd, som bör flathtällias för 5 öre.

Facit – : 10: –

Stålpherberget söder om gården 6 ¾ ahl. långt 5 ½ aln bredt, med öfwerbåtn, ena döragåtan förloradt och underbyggningen dito, som gåes förbij dhenne gången i anseende till 4 rum i låfftsbyggningen.

Badstugan i östre åkeren 6 ¾ ahl. lång 6 ½ aln bredh, medh färdig kåpugn och twå lafwar, wäggiar syllor och taket behålldne.

Stallen öster på gården 6 ½ ahln i quadrat, wäggiar och tak dugel., odugelig krubba och gålff, och dyngstahn ofodrat, som giöres färdig medh och för 1: 16: –

En dito söder om låfftsbyggningen 5 ½ aln i quadrat, utan krubba, dåch duglige wäggiar och taak, som lembnas eftersom den östre är färdig giordh.

Fähuset dugligit öster om gården 13 ahl. långt 11 ¼ aln bredt, enär wäggen wid dyngstahn fodras medh – : 10: –

Swijnhuus fins wäster om gården, därest locus privatij är i samma knytningh. [*fol. 144v*]

Kornladan söder på gården 13 ahl. lång 10 ½ aln bredh, medh twå gålff och en loa färdigh. Än een dito på gården af et gålff och loa sunken på nårra långwäggen, sielfwa syllan och een ståck, som opsattes enär twenne brukade gården och nu gåes förbij, efter een stoor fins wara färdigh.

Dugeligh foderbodh öster på gården. Wedlijdret dugligit med brädtaak.

Åkeren i godt och fult bruk. Humblegården öster om gården och een liten dito söder om à 600 stöör, wähl häfdadt.

Dugelig gärdzlegård 390 famnar. 660 famnar med wideband bunden och æstimeres allenast halfgill à 1/2 öre 10: 10: –

En lada i ängian närmast siön odugeligh – : 24: –

Lillmyrans södra lada, odugligit gålff – : 8: –

21: 22: –

Ofwanskrefne feelachtigheet dömmes han ehrsättia innom åhretz förlåpp, i anseende till mångha ofärdige gärdzlegårdar, som omöijel. förr kunna repareras.

6. Rösta. Oluff Tommeson, 4 ½ tunland skatte, är tredie corporals hästehemman.

Hwardagzstufwan öster på gården 9 ⅞ ahl. långh 11 ahl. bredh, med spisell och bakugn, och behöfwer jernmurstång för 24 öre, och iernstålpe, som skaffas för 16 öre. Skåttspieldet förloradt och ett nytt i ställe köpes för 24 öre. Sielfwa innanrede behållit, syllor och wäggiar dugligh, men nårra dråppskijdan är aldeles förderfwadt. Näfwertaket dråppachtigt och takweden till 1/2-ten dugelig, skårsteenschronan lagas, som pröfwes kunna göras färdigh med 3 dahl. s.m:t. Facit 5: – : –

Wästra stufwan 10 ¼ aln lång 12 ahl. bredh, med förstuga emellan stufworne oduglig, både till wäggiar och tak, förutan dören med dess iern och gräpa, och kan een ny eij ringare komma, eftersom han ingen timberskogh etz. till gården äger, än 24: – : –

Stålpherberget wäster på gården 6 ½ aln långt 4 ⅝ ahl. bredt, med dugelig öfwerbåtn, duglig underbyggningh, dråppachtigt, odugligit barktaak, och taakweden af g*amla* bräder förloradt, och takskijdorne etz. bör med näfwer och ny taakwedh beläggias för och medh 2: – : –

[*fol. 145r*] Låfftsbyggningen öster på gården 6 ahl. långh 6 ½ alln bredh, af een öfwer- och een underbodh, duglige syllor, wäggiar och taak, allenast een knuth å wästre wäggen på nårre ändan afgått, men halssen behållen, och dy kan repareras medh – : 1: –

En bodh söder på gården 7 ¼ aln lång 6 ¼ aln bredh, med utskått à 4 allnar öfwer porten, som utan gångiern är. Dugl. syllor och wäggiar, takweden på nårre sijdan förruttnadt och raffterne på södre sijdan förlorade, kommer eij i consideration, eftersom han staburet och låfftsbyggningen dessutan hafwer färdige.

Badstufwan söder om gården 6 ½ aln lång 7 ahl. bredh, ferdig in alles.

En gamall stall öster på gården 7 ¼ ahl. långh 6 ¼ aln bredh, med hörum och 2 hästrum, syllorne med wäggen widh dyngstaan förruttnade och altså odugl., och een ny opsättes för 8: – : –

Fähuset öster på gården 12 ahl. långt 13 ahl. bredt, färdigh enär halfwa wäggen widh dyngstahn fodras för – : 5: –

Intet swijnhuus. Ett bygges medh 1: – : –

Hembl.huus emellan låfftsbyggningen och g*amla* stallen, dören utan gångiern, som köpes för – : 5: 8

Kornladan söder på gården 10 ¼ ahl. lång 11 ahl. bredh, medh tu gålff och färdig loa, nårra syllan och bäggie twärsyllorne förruttnade, hwaraf ladan lutar. Å wästre röstet taket afblåst. Näfwertaket dråppigt och half dugeligh takwedh, som måtte nederhafwas och undertimbras och med godt taak giöras, och eij ringare sigh giöra låta än 9: – : –

En dito à 10 ahl. lång 11 ahl. bredh, med twenne gålff, och loan lappadt wid dören. Nårra långsyllan widh dören förruttnadt, dråppigt näfwertaak och 1/3 dugligh takwed på södre sijdan. Betyges at den andra ladan är stoor nogh till hemmanetz sädh, dy gåes dhenne förbij.

Källarebodan söder om låfftzbyggningen. Wästre långsyllan sunken i jorden, och den östra till halfs, doch icke skadde, som böre conserveras med 5 öre. Taket gamallt och förruttnadt af näf*we*r och bräder, som botas med 1 d:r s.m:t. Facit 4: 5: –

En halmbod i fägården 8 ahl. lång 7 ahl. bredh, nederste hwarfwet ruttnadt under, som repareras medh – : 8: –

[*fol. 145v*] Wedlijder fins af 3 wäggiar med brädtaak. Åkeren i godt och fult bruuk, men nårra sädhet till 2 ½ mäl. och 1 ½ dito i ytre sädet legat i fast lin och lägde sedhan 1676, och sedhan intet tillgiordt, och kan ingallundha bringas i bruk under 1 dal. för hwar mäling 4: – : –

Humblegården till 200 stänger och bär liten humbla och måste omläggias, hwarmed han betyges hafwa begynt, och åligger till näste syhn allt färdigt giöra.

Gärdzlegårdar 480 famnar granbandzhaga.

260 dito med widebandh bunden à 1/2 öre	4: 2: –
Ladugålfwet i Håfslägdan sundert	– : 6: –
Ladan i Swedieängiet odugelig	– : 24: –
I Kiänåsdrole odugeligh lada	– : 24: –
Item felas taak å den andra	– : 8: –
Rijsskogsladan odugelig, och opbygges medh	– : 24: –
Ängiarne något skogwuxne och förmenas kunna afrödias medh	1: – : –
	62: 16: 8

Ofwanskrefne feelachtigheet dömmes fordersampt ersättias, eller befara at skatträttigheeten står i fara och reserv till Kongl. Maij:tt och cronan.

7. Dragonehemman af lijffcompagniet. Åås sochn. Östersehm, Önde Eskillsons hemman, 1 ⅓ tunland crone, beboos af Jöran Månson, som deth kiöpt för skatte.

Hwardagzstufwan wäster på gården 9 ¼ aln långh 9 ahl. bredh, spisell och bakugn ferdigh med dess tilbehör, gålftilliorne måste bättre ihopfogas och lagas, een fönsterruta sunder, nårra långsyllan ruttnadt in under, och den södra sunken i jorden, dåch oskadde. Södra wäggbanståcken alldeles förruttnadt, halfwa taket på nårre sijdan med gamall bark och taakwedh, och halft medh ny näf*we*r och taakwedh, förruttnadt takwedh på södre sijdan. Skårsteen ofwan taket okalkslagen, och pröfwes kunna göras färdig in alles medh 6: – : –

Cammaren utan innanrede och ett fönsterhåhl i wäggen, som gåes förbij i anseende till hemmanetz ringheet. [*fol. 146r*] Gäststufwan öster på gården 9 ¾ ahl. lång 9 ahl. bredh, ny och ferdig med innanredet. Skåttspield skaffas 24 öre, och ståndaren 16 öre, odugligit skrålåås å förstugudören, som lagas medh 4 öre 1: 12: –

Medelst hemmanetz ringheet borde allenast een stufwa wara, men i anseende till inquarteringen behöfwes 2 stycken.

Låfftsbyggningen wäster på gården med twenne öfwer- och twenne underbodar medh utskått öfwer, 9 ¼ ahl. lång 7 ½ aln bredh. Underboderne till sädes- och miöhlbodh, och öfwerboderne till wisterhuus, färdige wäggiar, dörar, taak och låås.

Badstugan upbränd i feijgdetijden, och en opbygges medh 6: – : –

Stallen söder på gården 6 ahl. lång 6 ¼ ahl. bredh à 2 hästrum, odugligit gålff, nårra långsyllan med wästre och södre twärsyllorne alldeles förruttnade, och den östra dito i knuthen. Sedan synen höltz är een ny opsatt och förferdigat.

Fähuset söör på gården 10 ahl. i quadrat à 10 båsrum, dugl. wäggiar, taket allenast med bark och utan taakwedh, som giöres dugligit med näfwer och takwedh för 2: – : –

Intet swijnhuus, som opbygges medh 1: – : –

Kornladan wäster på gården 11 ½ aln lång 10 ahl. bredh, tu gålff. Loan ruttnadt widh dören, wästre och östre långsyllorne luta in under och böre opwägas, taket alldeles odugel., repareras och giöres laghgill och ferdig med 6: – : –

Portlijdret är dugeligit och stoort och brukas till redskapshuus, eftersom ingen wägg löper der igenom.

En g*ammall* foderbodh lagas till brädhtaket medh – : 16: –

Dragon upsatt ett lijtet huus af 7 hwarf till fähuus och kan icke hållas för laghgillt.

Intet hembligit huus, som bygges medh 1: – : –

Källarebodan öster på gården af twenne rum, ett öfwer och ett under, är alldeles förloradt och lutar till fall, som bör conserveras.

Åkeren yppen och i medellmåttig bruk, och betyges wara i fult bruuk.

Humblegården warit till 200 stöör för gamalt, men dels förlagd och wanbrukadt, som bör widgas och opbrukas med 2: – : –

260 famnar dugelig haga. 170 dito med wideband skattas halfgilla 1/2 öre 2: 21: –

110 famnar odugelig à 1 öre 3: 14: –

Ängiesladorne duglige à 5 [*hovrättens renovation* 3] st.

Ängiet op wid åhn afrödies – : 24: –

32: 23: –

Dömmes fordersampt ersättiadt eller elliest omgälladt. [*fol. 146v*]

8. Landsom. Erich Jonsons hemman 2 ⅓ tunlandh chrone, warit brukadt af Carll Olufson, som dhet medelst twå åhrs utlagor lembnadt till inquarterade dragon Nills Anderson, som deth åbodt och brukadt ifrå a:o 1686.

Hwardagzstufwan wäster på gården 9 ahl. lång 10 ahl. bredh, spiselln med bakugn, felas murstänger, stålpe och twå spieldh, ett fönster bårta. Nårra långsyllan och ståcken ther näst förruttnade, wäster twärgafwelln lutar, nårra wäggbandståcken och den södra aldeles odugeligh, dåch taket opteckt med ny näfwer och takwedh, skattas odugelig, och en ny opsättes för och medh 18: – : –

Ingen gäststufwa, hwartill timber är heemfördt till een ny, och berättas wara opsatt med barktaak, och lembnas till nästskeende syhn.

Sädes- och miöhlbodh öster på gården 4 ahl. lång och 3 ¾ ahl. bredh, med uthskått frammanföre. Taket till helfften med nya tällningar reparerat.

Intet wisterhuus, och ett opsättes medh 8: – : –

Odugelig badstufwa 4 ½ aln i quadrat 6: – : –

Stallen wäster på gården 6 ½ aln lång och 5 ½ aln bred, duglige wäggiar och taak till 2 hästrum, gålfwet odugeligit, som repareras medh – : 21: 8

Fähuset wäster på gården 8 ahl. långt och bredt, duglige wäggiar och taak.

Åboen begynt opsättia swijnhuus, som intet tillförenne warit, och okunnigt om han deth ferdigt giordt, dy lägges dijth – : 16: –

Hembligit huus fins intet, och ett opsättes medh 1: – : –

En bodh af twenne rum wäster på gården och brukas till foderhuus med portskiuhl utanföre utan port. Nårra twärsyllan aldeles förruttnadt, och odugeligh taakwedh, som giöres färdig medh 2: – : –

Kornladan söder på gården 11 ahl. lång 10 ahl. bredh, twenne gålff och loa, duglige wäggiar och taket belagt med ny näfwer, dåch något dråppigt, som botas medh – : 12: –

Källarebodan öster på gården med een källare med muhr och tällningzbåtn som kullfallen är, mestedeles duglige wäggiar och gamalt tällningztak, som efter handen repareras. [*fol. 147r*]

Åkeren i godt bruuk, föruthan 4 mäl. i linn och lägde, som bringas i bruuk medh 4: – : –

Humblegården måtte efter Kongl. husesyns ordningen anläggias till 200 stöör à 6 m:k s.m:t 3: – : –

Gerdzlegårdar duglige 410 fambnar.

280 famnar med wijdebandh bunden opstengdt med ny gärdzell à 1/2 öre	4: 12: –
40 famnar alldeles odugeligh à 1 öre	1: 8: –
Ladutaket och lägdan utanför åkeren odugelig	– : 12: –
Twenne ladutak i myran utom gården odugel.	– : 24: –
Kiärnmyrans ladutaak odugel	– : 12: –
Ängiarne oprödies medh	1: 16: –
	51: 21: 8

Dömmes fordersampt fullgiöra återstående byggnadt, eller af ägendomen ersättia.

9. Rödens sochn. Bärge, Bengt Kiehlson, 3 tunland skatte. Rustningzhemman, är af swentienaren Oluf Krook brukadt 1688 1/3, 1689, 1690, 1691 och 1692 1/2 hemmannet och bonden Bengt deth öfrige.

Hwardagzstufwan 8 ½ aln långh och 8 ⅛ ahl. bredh innom knutar, färdig spisell med bakugn, felas jernstålpen, som köpes för 16 öre. Forman i spisellns röökgång för 8 öre, en fönsterruta sunder à 1 öre, och till 2 stycken dito blyet bårtha à 16 öre. Långsätet sönderspruckit, som lagas, 4 öre. Gålfwet är halfft dugeligit, det andra halfwa inlägges för 1 d:r s.m:t, dugl. wäggiar och taak. Södre långsyllan på halfwa deelen af östre ändan något ruttnadt under, som kan botas med näfwer 8 öre. Nårra långsyllan förruttnadt af jorden och måste repareras med een ny syllas undersättiande för 24 öre. Skårsteenscronan något oferdigt, som lagas för 8 öre s.m:t. Facit 3: 7: –

Gäststufwan [*hovrättens renovation:* förstufwan] 8 ½ aln lång och 8 ⅝ ahl. bredh, färdig spisell, een iernstålpe felas à 16 öre. Twenne skåttspield förbrände, som köpes à 24 öre. 2 st. fönsterrutor sunder à 1 öre. Förstufwans gålff odugel., som inlägges med 21 ⅓ öre. På stufwan beggie långsyllorne förruttnade, och dess knuthar på östra twärwäggen, som medelst stufwans högd kan insättias utan opwägning för 1 d:r. Skårsteen ofwan taket med ofärdig crona och okalkslagen och illa pyntadt, [*fol. 147v*] som repareras medh 1 d:r, merndels odugel. gamble tak dråppachtigt, som botas medh 2 dahl. s.m:t. Facit 6: 23: 8

En cammare öfwer källaren af nyo upsatt och oteckt, 5 ¼ ahl. långh 8 ¾ ahl. bredh, utan gålff. Spisell och dörar etz; som lembnas i anseende till twenne stufwor.

Ett härberge i wästersöder 5 ¾ ahl. långt 5 ¼ ahl. bredt, färdig underbyggning, gamallt näfwertaak, till een deel med bräder och een dehl med bark och brädher, gamalt dråppachtigt, som botas medh 1: – : –

Ett låfft östsöderuth med twenne under- och twenne öfwerbodar 10 ahl. långt 3 ahl. bredt. Nårra långsyllan fördärfwadt, och på södra sijdan half alldeles bårta, östra twärwäggen något rutten och knutarne dels bårta å nedra rummet öfwer källaren, dör utan gångiern och låås, och

å den östra ingen dör. Dören utan gångiern å wästre öfwerrummet, och deth östra uthan dör, kan eij giöras laghgillt med mindre dhet nedertages och renoveras, och pröfwes kunna skee in alles medh 5: – : –

Badstufwan 5 ahl. lång 4 ¾ ahl. bredh, liten ugn, felas jern å dören, som köpes. Nårre långsyllan och ståcken näst öfwer förruttnadhe och å wästre sijdan äfwen så, som kullhafs och undertimbras för 3: – : –

Stallen nårr på gården 5 ¾ ahl. lång 6 ahl. bredh à 3 hästrum, elacht gålff och krubba, som giöres nytt och inlägges för 1 d:r. Gamall dör utan jern à 6 öre. Syllan wid dyngstahn något ruttnadt och måste conserveras medh 8 öre. Dråppigt barktaak, täckior och takweden merndels ruttnade, som kan kåsta 1: 16: –. Facit 2: 30: –

Fähuset 9 ½ aln långt 10 ahl. bredt, af 6 båsrum å huardera sijdan, gålfwet några städz söndertrampadt, som botas med 16 öre. Ingen dör, som giöres med iernen för 8 öre. Godt näfwertaak och felas 2 ahl. å hwardera sijdan, som giöres medh 12 öre. Facit 1: 4: –

Kornladan 11 ¼ ahl. långh 9 ahl. bredh, på stålpar satt, medh färdig underbyggningh och ferdig loa och tu gålff, gammalt och dels förruttnadt tällningztak, som botas och repareras medh 2: – : –

Bodan wäst på gården af gambla wäggiar, kan brukas till foderbodh enär taket giöres nytt och berättas wara färdigt giordt. [*fol. 148r*]

Dugel. swijnhuus wijdh fähuset, dugl. hembl.huus widh stallen.

Bodan österuth. Knutarne wästsöderuth alldeles utruttnade och kan intet botas, dee andra tree wäggiar dugl.. och gammalt brädtaak som nedertagit är, och med nytt förbättradt till stall etz.

Ett litet stabuhr på stålpar med gamble bodan ihopknytt widh wäggbandståcken, och dy ståcken wid ändhan på tröskhåln till bodan afruttnadt, som är ändradt och färdigt giordt.

Åkeren är i fult bruuk. För gamalt warit humblegård, som måtte anläggias till 200 stöör à 6 m:k 3: – : –

200 famnar dugelig gärdzlegård och 290 dito räknas för halff à 1/2 öre	4: 17: –
I nylandet odugelig lada	– : 24: –
I Lillängie een dito	– : 24: –
I myran söder om gården 2 st. ladur odugl. till gålfwen och taken; effter synen oprättade.	
Lillrånningen, ladan till tak och gålff odugelig	– : 12: –
I Watnbromyran odugelig lada	– : 24: –
Ib:m på myran een dito odugelig	– : 24: –
Juhldagzdrohle, ena ladan rep:s med nytt gålf och tak	– : 12: –
	36: 9: –

Dömmes fordersampt ersättia feelachtigheeten eller befara att skatträttigheeten opbiudes till säkerheet därom, etz.

Ting 25, 26, 27 och 28 september 1694

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:15a, fol. 216r – 226v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3817, fol. 277r – 291r, RA.

Anno 1694 d. 25, 26, 27 och 28 septembris höltz laga ting medh allmogen aff Rödens tinglagh, wederwarande befallningzman Lorens Bachman och nämden.

Erich Jonson i Säter	Oluf Anderson i Wijke
Jon Olufson i Dwärsätt	Edfast Jonson i Gräffte
Larss Jonson i Kiäln	Jon Olson i Smedzåsen

Håkan Enarson i Storgård	Påhl Jonson i Seem
Ifwar Peerson i Kingsta	Jon Peerson i Ösa
Nills Jonson i Kiänåsen	Zachries Carllson i Sillie

1. Dato aflade Zachries Carllson i Sillie sin nemdemans edh.

2. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

3. Sochnskrifwaren Simon Gunnarson tilltaltes för deth han 1693 den 10 junj hafwer uptändt een rågswedia i Tullus, som fuller i mångas och mycket manskaps närwaru skedde, och blef utsläkt så at ingen kunde märkia och förstå annat än elden war rätteligen dämpat och utsläkt. Och tålf dagar pass därefter hafwer ellden uti een roth sig see låtit, som blef utslächt och ingen skada giordt? Resp. att han d. [10] junj i mycket follks närwaru medh regementzskrifwarens Nills Molins wettskap, som war i befallningzmans ställe, rågswedian påtändt på sådan orth at ingen skada däraf kunde tima och hända, som icke heller skedde, och icke gått där ifrån förr än ingen kunde annat förstå än den skulle wara wäl utsläckt, hade och hielp, som sedan sågo der efter, och inghen fahra kunde blij warse, och något der efter lijkawäll yppat sig i een roth uti een sumpig puss, som allenast lithet sig widgat utan någon skada. Dee 5 föresatte puncter at observera betyges wara efterlefde, men den 6 § icke så, eftersom stoor tårka och heeta allareda war.

Ehuruwäll Simon Gunnarson hafwer hafft god hielp aff manskap enär han förledne åhr den 10 junj antändt sin råghswedia, och ingen skada däraf timadt och händt, fastän ellden något därefter sig yppat, så fins deth lijkawäll wara skedt då stoor tårka och hetha war, som [*fol. 216v*] sträfwar emoth Kongl. Maij:tz skogzeldzplacat a:o 1690, som deth förbiuder; altså, till underdånigst föllie däraf, hafwer han effter skogzordningens 24 § förwärkadt 12 mark, och wara arbetet och säden förlustig.

4. Hällie Erichson i Lunsiön angaf sig hafwa kiöpt af gevaldiern Raal Erichson Rase ett hemman i Lunsiön af ett tunlandh för odall och skatte för 80 r.d:r efter köpebrefwetz lydelse af d. 15 junj 1672, och af h:r öfwersten welb. Carl Hård och ryttmestaren welb. Willenssens förnummit samma hemman skall wara crone, och derföre igenfodrar sine uthgifwne 80 r.d:r för skatträttigheeten? Resp. att han deth för skatte af Anders Olufson kiöpt, och han af Syllwest Hemmingson äfwen så, och eij annat wettat och weth än deth är skatte. Uti Kongl. Maij:ts och cronones upwijste jordebook är såwäll det hemmannet som dee andra i Lunsiö by opfördt för skatte, warandes generalens och gouverneurens högwelborne h:r Carl Sparres resolution å landztinget i Röden den 24 feb. 1669, at hela Lunsiö by, som af ödemark uprödt är, skall i föllie af konung Chrestiern den 4:des rödningzordning framgeent wara rätt odalsgodz och dee roligen possidera så länge dee i rättan tijdh owägerligen erläggia dee utskyllder som däraf böre utgå; altså är häradzrätten icke anständigt Hellie Erichsons klagemåhl därutinnan widare ansee, uthan wederbörl. ifrån sig skiuter.

5. Erick Larssons i Lansom beswärade sigh öfwer sin granne Oluf Jonson ib:m för deth han igenstängdt fäwägen till skogs, så at han förledne sommar måst drifwa boskapen genom trädesåkrarne. Sedan, af obyttan skogh och muhlbeth meera än af ållder warit, instängdt, som gode män besedt hafwa, begiärandes få niuta som af ållder warit? Resp. at han ingen wägh för honom igentäpt, och förr än hans gård blef flyttiat dijth han nu står ifrån actoris, har fäwägen warit genom tomptan och sedan genom gården som intet rijmar sig, och kan längre tåhlas, hafwandes fast meera haga såwida han wästerst ligger, än alla tree grannarne, och intet längre kan därmed utstå, utan [*fol. 217r*] begiärer hagadeelningh, och tillåter honom fätä wäster om sin gårdh och åker upp genom Myhrswedan, huarmed Erich Larson är nögder, men wille intet

hålla någon gärdzlegård dertill, kunnandes Myrswedhagan så mycket indragas at fäwägen kan uthom giöras och hafwas, utlåfwandhes Erich Larson willia Oluff Jonson hielpa indraga gärdzlegården, med förbehåld lijkawäll winter och sommar hafwa sin wäg med kiörtzlor till huusbehof genom Myhrswedhan, huartill Oluf säger sig aldrig nekadt eller nekar. Blifwer altså Erich Larsons fäwäg till skogz nordom om åkrarne och Myhrswedan, och hielpas åth, som gode män pröfwa kunna, att indraga hagan. Sedan, huad hagadellningen widkommer dem emillan, så lembnas den nästkommande wåhr af gode män, som dee om sämias, skee.

6. Oloff Jonson i Lansom beswärade sigh öfwer sina grannar Erich Larsson, Peder Olufson och Nills Anderson ib:m för deth deras boskap upätit hans slått och ängiar, nembl. Bytesmyran och Skiepdrohle förnembligast, och emellan deras löth och muhlbeth är een haga som alla grannarne upstängdt, och Erich Larsons boskap äre där fundne, icke een gång utan fleera, som Peder Olson i Dille sedt, och tålfman Jon Pederson i Ösa sedt huru slåtten war afbett, deth han berättar sig sedt, men icke wärderadt. Peder Olufson i Dille, som sin slått där i neigden hafwer, berättar och sig sedt hans ängiar wara nog utbette i slåttandan? Resp. Erich och Peder, sig hafwa lagat upp ängieshagan, men Oluf inthet, och han säger sig bedit dem säija sigh till enär dee skulle gå åstad, och wägen löper wid hans gård, och ingen kommit, men wallbarnen bordt achta boskapen och intet uprijfwa ledan, som Jon Pederson där funnit Peder Olufson, som hafwer mäst boskap, hafwer wärsta walbarnet.

Parterne förlijktes sålledes att Peder Olufson skall gifwa Oluff Jonson 12 öre s.m:t, och Erich Larson och 12 öre, och Nills Anderson låfwadt något arbete åth honom giöra, deth dee utlåfwadhe, och han därmed war nögder.

7. Oluff Jonson i Smedzåsen fodrar af Jon Michelson i Krokum tree dal. s.m:t, som han låfwadt gifwa för hafde omak med [*fol. 217v*] tyfgodzsetz tillrätta skaffande i förra feigden? Resp. at han låfwadt gifwa honom 3 dahl. s.m:t om jackfodret wore så mycket wärdt, men oprättadt skrifft förmähler deth intet, uthan enär han får fodhret af Jon Olufson i Kiähln, skulle Oluff Jonson få 3 d:r s.m:t. Erich Larson i Häste berättar dem på 1693 åhrs hösteting hoos honom förlijkas sålledes at Jon Michelson skulle gifwa Oluff Jonson 3 dahl. s.m:t, och icke nämdt skinfodret. Håkan i Storgården och Edfast i Gräffte, som förlijkningen underskrifwit, betyga at wäll talltes om skinfodret, men slutet blef at Jon Michelson skulle gifwa Oluff Jonson uthan willkor för hafde omak nije dahl. k.m:t.

Oluff Jonson fodrar theslijkes 2 dahl. s.m:t af Jon Michelson, på sin hustrus Märit Giöhlsdåtters wengnar, för någon förlengst tagne boskap, och 4 dahl. s.m:t som Larss Erson i Wärmohn på samma kiöp skulle hafwa, eftersom han ärfde 2/3 effter hennes förra man Jon i Smedzåsen, dem hon icke kunde bekomma förr än länsman Oluf Jonson den utpantadhe, och ännu återstår 2 dahl. s.m:t för hennes dehl? Resp. att han fått boskapen, och till Larss Erson 2/3 med 4 d:r s.m:t sielf betallt, och een hehl r.d:r till Olufs hustru på Näskått kyrkiowall, som Jon Olufson i Kiäln lärer kunna minnas, huartill nekas. Lensman betygar sig måst för fem åhr sedhan panta honom Jon Michelson för 4 dahl. s.m:t och dem till Lars Erson lefwerera, dhet sonen Erich Larson betygar sant wara, och Jon Michelson sagt sig en r.d:r till Smedzåhsgumman betallt på Näskått kyrkiowall. Jon Olufson i Kiäln berättar sig intet wetta eller sedt honom bem:t r.d:r till gumman lefwereradt.

Samptel. votum. Såsom intygat är at Jon Michellson i gode mäns närwaru hafwer låfwat och tilsagdt gifwa Oluff Jonson i Smedzåsen, för hafde omak med afhände saker uti 1657 åhrs feijgde, uti ett för allt 3 dahl. s.m:t, och intet förordat om wargskins jackfodret; altså finner rätten skälligt at Jon Michelson utan längre opskåf och wid tingetz sluth widh tree m:k s.m:tz wijthe efter Kongl. Maij:ts påbudh och stadga a:o 1669 och dess 3 §, skall besagde 3 d:r s.m:t till Oluff Jonson betalla, och aldenstundh Jon Michelson intet kan bewijsa [*fol. 218r*] sigh betallt 2 dahl. s.m:t till Oluf Jonsons nu warande hustru Märit Giöhlsdåtter, som på hennes 1/3

part af bekomne boskap på bythet belåpp, huarföre dömmes han och dem betala uthan oppehåld, wid så stoort wijthe som ofwanför bemällt är.

8. Dragonerne Johan Holst och Hans Giök och bonden Jöns Jonson i Granbo ställte sig in för hafde slagzmåhl 1693, som på dess wåhrtingh intet kunde med dom afhielpas, medelst Giökens wärdinna, hustru Segrid Olufsdåtters frånwaru, som parterne beropadt sigh till wittne. På 1694 åhrs wåhrting war hustru Segrid tilstädes och Hanss Giök intet, utan förrest till Ångermanlandh; altså kunde saken intet företagas. Nu berätta parterne at hustru Segrid förledne måndagz folgdt dem till Lansom, och wändt om heem åth för sitt siuka barn skuldh, och tålfman Nills Jonson i Kiänåsen samma affton skickadt henne budh å nyo sigh inställa, så derföre, som och at swara för huusrötha, som den 27 sig infann, och effter åthwarningh sanningen at bekänna, berättade som föllier, nembl. att Hanss Giök hade om lögerdagzaffton Johan Hålss med sig heem, och budit Jöns Jönson heem på något öhl, och enär han twå kannor spenderat, sade han sig intet mera hafwa dem at gifwa, och öfwer natten alla tree legat uth för och på bänken, och om morgonen folgde Hålss Jöns Jonson heem, då Hanss låg, och wid dee utgingo, sade Håls at Hanss hade knijf, och hon sedan frågadt Hålss derom, och han sagdt sig taga knijfwen ifrå honom och kasta på ugnen, där han knijfwen sedan igenfann, och den tijden boskapen war stillt kom Hålss till fähuset och där såth, och Hans i medler tijd upstått och dijth gått och hafft Hålss med sig in, och gått kring om gålfwet och hade huarken öhl eller math, och hon gått uth till en foderbodh, och dess barn komma uth och sade, Giöken ligger i stugan död och blöder, och at dee slagitz och hafft huar sin stångh, Johan uthan och Hans innan före dören, och enär hon kom stodh Johan på förstugubrohn och Hanss låg på gålfwet såsom afswijmadt, dhet hon sagt för Johan, och han gått in, och sedan [*fol. 218v*] sagt honom eij wara döder, och hustru Segrid hafft honom upp och lagdt på sätet, och Johan låg een stundh på bänken och sedan gått till Kiänåsen, och effteer hennes barns berättelse hafwer Johan wellat gå in, och Hans med een rönpåk i dören slagit honom öfwer axlan, och Johan fått i een stöör och i dören slagits, och Johan bekänner sig stöta med stören och träffadt i wänstra ögat, som läkt är, och han säger sig icke fulkomblig syhn därmed hafwa, men icke däraf lytt blefwen. Hustru Segrid påmintes hafwa förgätit referera till sluth om Hanss Giöks och Jöns Jonsons åthforor om lögerdagzaffton? Resp. att Jöns begierte en kanna öhl heem med sigh, den han fick, och kom tilbaka med en klening på 1/2 rogkaka, och begärt een kanna öhl, som han omsijder fick, och dee stodo på gålfwet och höllo kring om huar annan, och föllo till gålfwet och sedan opstått, och wid deth samma fattat huar annan håret och droges een stundh, och beggie sedan lagdt sigh på bänken till morgonen, som sagt är, och at Johan låg förr och wiste intet af deth senare.

Samptel. votum. Såsom Jöns Jönson i Granbo och dragon Hanss Giök hafwa druckit och håårdragits om wårfrudagz affton emoth söndagen, så är deth considererat som annat simpelt sabbatzbrått, och derföre huardera saker till sina 3 mark, eftersom ingen skada skiedde, uthan i dryckenskap kommit tilsammans. Sedan, huad dragon Hanss Giöks och Johan Håls slagzmåhl söndagen efter widkommer, så pröfwes deth wara händt den tijden gudztiensten påstådt, och så mycket straffwärdigare; altså fins skälligt at dee under en predijkan böra till straff sittia i ståcken, och såwidha Johan Håls hafwer samma gång och samma tijdh af brådom skillnad stött Hanss Giök med een stöör i ögat, så at deth blödt och han afswijmadt, och han icke bewijst sig däraf wara lytt, så är deth ansedt som ett litet såår el. blånadh efter 10 cap. Såram.b. willia L.L., derföre at plichta med 3 m:k till treskiptes.

9. Chrestiern Nillsson i Gräffte kärade till Iwar Erson i [*fol. 219r*] Dille för sahl. hustro Märit Erichsdåtters där inlagde jordepenningar, dem hon bekommit af Chrestiern för dess arff och jordepart i Gräffte, och hennes första man Oluff Hemmingson i Dwärsäther emothtagit, och när han dödde och hustro Märit blef gifft med Enar Gunnarson i Dille haf*we*r sonen Jon

Olufson måst betalla hennes jordepenningar 11 r.d:r – 16 d:r 16 öre s.m:t, som Enars quittens d. 7 feb. 1682 uthwijser, och enär Enar dödde bekom hustro Märit dem intet igen, eftersom där fans litet till bästa, och hon måst till gäldens betallningh cedera medh sigh dijth hafde qwijga och några små crettur, fast än annorlunda förordat och låfwadt war, och skulle få sina jordepenningar af deth fasta. Sedan förordsakades hon at begifwa sig där ifrå hoos sin styfson Jon Olson i Dwärsätt, därest hon ett åhr föddes och skiöttes, och der ifrån till Chrestiern i Gräffte och ett åhr, då hon dödde, och han lät henne begrafwa, och skulle i sytningzlöön niuta dess quarlåtenskap, warandes hon Chrestierns swärfaders syster, och Edfast, som war dess systerson, lemnadt sin arfsprætension effter henne till Chrestiern, eftersom hon hälst åstundade wara på sin faders gårdh? Resp. at han intet kan wetta om 11 r.d:r äre till Enar lefrert eller intet, då hans quittens uplästes, och han kunde intet säija der emoth. Sedan och bekände han sig höra af sin faderbroder Enar att dee wore handfångne, och wore tree som ärfde halfwa hemmannet i Dille efter Enar, som barnlöös war, nembl. broderson Iwar och Gunnar Jacobson och Erich och Gunnar på sin faders Jöns Gunnarsons wegnar, och Iwar sine syskonebarns twå låtter af halfwa hemmannet utlöst så när som dee 11 r.d:r som nu fodras, huilka skulle stå till lagligit utförande.

Samptel. votum. Såsom hustru Märit Erichzdåtters senare man Enar Gunnarson i Dille hafwer efter quittens af d. 7 febru. 1682 upburit af hennes styfson Jon Olufson i Duärsätt dess faders Oluff Hemmingsons emothtagne jordep:g:r ifrå Gräffte 11 r.d:r à 6 m:k s.m:t, och hustro Märit efter [*fol. 219v*] Enars dödellige afgång gifwit sigh till sytningh hoos Chrestiern i Gräffte, där hon födder war, och bonden bör icke sin hustrus odahl, utan i högsta nödfall efter 27 cap. Jordab. L.L. förgiöra, som icke skedt är, och Enars odall war och oförbårgadt, och bemelte 11 r.d:r äre i halfwa hemmannet af Iwar Erson widh inbördande innehåldne; altså finner rätten skälligt at Chrestiern i Gräffte, som hustro Märit tillijka med fleera i swåger- och frundskapet födt och skiött till dödedagar och låtit begrafwa, skall af Iwar Erson niutha dess odall som består af 11 r.d:r à 6 mark s.m:t.

10. Edfast Halfwarson i Bye fodrade af Anders Halfwardson i Trälsåsen 15 dahl. s.m:t på Stoor-Carls barns wegnar, som han i gården inlagdt och icke igenfått, huaröfwer liquidation är skiedt i tree tålfmäns närwaru den 16 martij 1692, och då hafwer Anders Halfwarson låfwadt betala skulden, och om wåren antaga hemmannet? Resp. at han 1692 emothtog sin faders hemman, men will giärna niutha sin broderspart ograverat, och wore twå bröder och een syster om hemmannet, som består af 2 ½ tunl:d. Oluff Erson i Trålsåsen hade fodra af Anders Halfwardsons föräldrar 15 d:r s.m:t, huilka Stoor-Carll betallte och trädde till gården, och sedan blef tredieman och utcommenderat och intet fått igen penningarne.

Enhälligt votum.

Emedan som Oluff Erichson i Trålsåsen hafwer hafft at fodra af Halfwar Estenson i Trälsåsen 15 d:r s.m:t, och Stoor-Carll dhem betallt, och des medelst trädt till hemmannet, men sedan blifwit tredieman och intet fått sina utlagde penningar igen, som hans barns förmyndare Edfast Halfwarsson i By fodrar, warandhes skulden giordh af Halfwar, som ägde hemmannet; altså fins skälligt at sonen Anders Halfwardson, som ärfdt och tilträdt hemmannet, bör betalla besagde 15 d:r s.m:t fordersampt som skiee kan, i anseende därtill at gårdhen är mycket förfallen, som bör oprättas. [*fol. 220r*]

11. Edfast Halfwarsson i By fodrade af dragons Anders Rothz hustru Kerstin Öndesdåtter een kista hon skall 1677 länt af hans broder Oluff Halfwarson? Resp. att hon fått til läns en kista af hans broder Hanss i Tomptom, där hon tiente, och icke af Oluf. Hanss rymbde bårt med dee nårske a:o 1677. Actor, at hon köpslagade medh Oluf om kistan i sin närwaru at gifwa 3 ½ ort, och tillförenne inthet därtill nekat, och där hon wore tilstädes henne deth öfwertyga kunde. Anders Roth uti sin inlaga låfwar, om eij annat gäller, låta Edfast igenfå samma kista,

dhet han äntelligen påstår; altså tage han kistan tilbaka eller utfästade 3 ½ ort, som är 1 d:r 10 öre s.m:t.

12. Nills Olufson upbödh tredie gången Norderwijks hemmannet, köpt af capitenleut. Anders Treffenbergh, som utom börden är försåldt, och förbehålles Kongl. Maij:tt och cronan dess lösn.

13. Erich Larson insinuerade een lagbuden och lagstånden köpeskrifft och bördalösningh på fadershemmannet i Nordanäldhen d. 15 april a:o 1691, som den 12 aprilis 1693 tredie gången upbudit är, och sålledes lagståndit, dy bewillias honom fastebreff.

14. Joon Olufson i Kiäln fodrade af Anders Halfwarson i Trålsåsen efter een oprättat liquidation d. 16 martij 1692 af tree tålfmän på hemmannetz skuldh 23 d:r 6: 12 s.m:t, som warit giord för än hans broder Östen Halfwarson hemmannet emothtogh, som förklaras sålledes att han betalt till Erich i Nygården, som hade een slåttmyra i pant, 3 r.d:r, som är 4: 16 s.m:t, och det öfrige till Anders Halfwarsons moder under ächtenskapet med Lorens Danielson, som wore skylldige een påst penningar till Mårten Båck. Och enär manfall skiedde, måtte Jon Olufson i anseende till sin fodran hemmannet ett åhr bruka, på dhet det icke skulle blij skattwrak, som och elliest skedt medelst då warande feijgde? Resp. at han intet mera af Erichs i Nygården skuld weth än den å byteslängdan är opförd, och där uti fins at samma fodran skulle, såwäl som fleras, betallas af [*fol. 220v*] åhrswexten. Actor, at modran förtärdt åhrswäxten, och Erich altså intet däraf fått? Resp. at ombudzmännen bordt draga försårg derom, som längie sedhan döde äre, och att där hoos swårt är betalla deth som styffadren förtärdt, då actor sade modren äga 1/3 af hemmannet, huartill Anders icke kunde neka. Actor föregaff sig hafwa förmodelligen skiähl och bewijs till sin fodran hemma, men om Anders Halfwarson wille gifwa honom något för deth han förswaradt hemmannet för ödesmåhl, torde han efftergifwa sin fodran och prætention, och Anders Halfwardson utlåfwade gifwa honom efter handen 6 dahl. s.m:t, huarmedh Jon Olsson war nögder, och Anders sträckte honom sin hand därpå, och hans prætension därmed uphäfwen.

15. Ifwar Person i Kingstad och Simon Gunnarson i Trälsåsen beswärade sigh öfwer hustru Sara Olufsdåtter i Tullus för deth hon skall hafwa beskylt dem förändradt det accord som hennes man sahl. Nills Jonson med Simon Gunnarson in septembri 1693 om hemmannet i Tullus giordt uti gode mäns närwaru, som uplästes, och då wederwarande tålfmän Oluff Anderson i Wijke och Håkan Enarson i Storgården bekände skrifften wara rätt och som dee kommo öfwereens? Resp. at hon tallt efter sin sahl. mans ordh at betallningen för stugun skulle sidst betallas och i accordet nembnes det först, huilka Lars Olson i Kiählen hördt honom säija, huartill han nekar. Hustro Sara betenkte sig omsijder och bad dem om förlåthelse, och sade sig af oförstånd dem misstenkt och beskylt, och lijka mycket wore, huilkendera resten af bewilliade summa betalas först, eftersom wissa terminer wore satte och intet annat med dem wetta än ähra och godt, huartill dee omsider beiakade, med dee förord at där hon med samma förwijthelse effter igenkommer, skall saken stå öppen, huarmed rätten i anseende till een qwinnespersohn som intet bettre förstått låter beroo.

16. John Nillson i Tullus tiltalte sin styfmoder hustro Sara Olufsdåtter för een ko som gafs i lijkstohl efter [*fol. 221r*] faderen Nills Jonson, och hon af oskipto igenlöst, wiliandes wara ägande i samma ko såwäll som hon. Resp. at hon öfwertallt kyrkherden at få lösa kohn, och penningar därtill länt af Jon Olufson i Kiälen, som bewittnadt är, och ännu obetallte äre, och af inventerade penningarne intet meera tagit än dem som Larss Olufson i Kiälen på 1694 åhrs midsommars termin fått.

Jon Nillson tilltalte i lijka måtto sin styfmoder hustru Sara Olufsdåtter om icke fleera penningar efter hans fader wore än som framburne och upskrefne äre? Resp. at inga flera där funnes. Jon Nilson tilfrågades huad skiähl han därtill hafwer? Swar, at hon först nekadt därtill, och han frågadt efter kattskinpungen, då hon dem framburit. Sochnskrif:n Simon Gunnarson berättar sig andra dagen efter Nills Jonssons dödh wara dijth at opskrifwa hans ålder och läfwerne, och då taltes om begrafningen och huad medell därtill kunde finnas, då hustro Sara sagdt där inga penningar wara, och enär som Jon begierte see pungarne, tog hon fram 2 r.d:r spec*ie* och en dubbel carolin, och sade at en specie är sa[t]t i pant för 2 d:r s.m:t, och enär som inventarium skedde, blefwo dee opförde. Actor föregifwer sig inga andra skiähl hafwa till sin fattade misstanka än som nämdt är, då Iwar Peerson i Kingsta påminte honom huad han tilförenne därom berättadt, och han sade sig skulle kalla sin styfmodher in till sochn-skrifwaren, och såg henne wara i fätäet, och hafwa een [penninge]pung i handan, och där mötat sin syster Anna i täet, och då han ropadt och bedit styfmodren komma in, hon lagt hafde hwijta pungen under sin arm och han därmed gått in och berättadt huad han sedt, och kommande sedan uth på gården, kom hon utur fähuset och i andra stufwucammaren gått, och der ifrån gått till hwardagzstufwan igen, och enär Jon frågadt efter pungarne gått till kåfwan och kattskinpungen framburit, som han tyckte och tycker wara lijka stoor med den hon hade i fätäet. Hustru Sara nekar sig hafft någon penningepung i fätäet, utan dijth warit at eftersee om några crettur kommit i ärtåkeren, och sedan gått i fähuset at rensat, [*fol. 221v*] som dåch berättas förr wara giordt, blifwandes derföre strax misstenkt, tillijka med sin syster som war ut på gården, at ropa henne in till Simon och beggie strax bedyrat deth intet sant wara, och bedit honom gå och sökia i fähuset, som intet skiedde, och hon med trygdt samwethe utlåter sigh kunna med sin edh betyga sigh inga penningar undandölt, hwarom Jon tillspordes, och han ingen edh af henne begiärer.

Enhälligt votum. Aldenstundh Nills Jonssons änkia, hustru Sara Olufsdåtter, hafwer öfwertallt kyrkioherden at få till sigh lösa lijkstohls kohn, och därtill af Jon Olufson i Kiäln länt penningar, och intet mera af inventerade och upskrefne penningar tagit än 1694 åhrs midsommars termin till Larss Olufson i Kiäln; altså hafwer Jon Nillson inthet fogh sin styfmoder därom tiltalla. Sedan, huad anbelangar hans misstankar at hon skulle undandölgdt några penningar efter fadren Nills Jonson, och han därtill inga sanlijka skiähl hafwer, och hon utlåtit sig kunna med trygt samwete gå lagh inga undandölt och han ingen edh begiärer; altså faller saken af sig sielff.

17. Dragon Chrestopher Erson Lillman insinuerade sin framledne swärfaders Grehls Ersons i Wahlne bekomne resolution här på Rödens tingh den 24 septembris 1690 på Erich Nillsons halfwa förpantade hemman i Faxnelden för 90 r.d:r à 6 m:k och där emoth wara obligat at bringha bemelte halfwa hemmans åker i godt och fult bruk, emothtagne huus skaffa färdige tillijka med all hägnad, huarmed han lagligen procederat hafwer, och det tree gånger upbudit, nembl. den 5 februarj och den 23 october 1692 och den 12 aprilis a:o 1693, begärandes tilträde till halfwa gården, warandes ännu ingen syhn hållen, huru Grehls hafde halfwa hemman är brukadt och häfdat? Resp. sonen och bördeman Hanss Erson, sig willia inlösa halfwa hemmannet, som pantsatt är, så högt som han löser sine syskon af den behåldne och oförpantade halfwa deelen, och [*fol. 222r*] at Grehlss hafde 1/2 icke så wähl brukadt är, huartill Chrestopher intet kunde neka. Hanss Erson berättar sig wäll kunnat komma öfwereens med hans swågrar om han i laglig tijdh blifwit stemd, som skedde intet förr än i gåhr 8 dagar sedhan, och altså icke mehra än fem dagar för tinget, som tålfman Jon Olufson i Smedzåsen betygar, och swågrarne boo uti ett annat tinglagh, och är actori på sin hustrus wegnar tilfallit 1/10 däraf, som berättar sig wara af dee andra befulmechtigadt, och will till sig lösa hela hemmannet och betalla den andra halfparten med 80 r.d:r, som är 120 d:r s.m:t, itererandes

Hanss sig innan fardagh willia med hans medarfwingar accordera och dem förnöija, wettandes fatalia till bördalösningen wara försummade.

Enhälligt votum. Aldenstund Hanss Erson icke lagligen efter processen stämder är, och Chrestopher Lilleman icke heller af sine swågrar och medarfwa fullmechtig giord deruti at giöra och låtha, och Hanss Erichson innan fardag förmenar sig kunna skaffa honom sina penningar och komma öfwereens med hans medarfwa, och altså i ber:de anseende och förnembligast at hemmanet icke bör efter behag rifwas och klyfwas, gifwes Hanss Erson opskåf till nästa laga tingh som, Gud will, skeer för än rätta fardagh infaller.

18. Befallningzman undersökte och efterfrågade huruledes och om skiffteshagan emellan Nifsås afradzlandh och Seemsboerne på östsödre sijdhan är uprättadt? Resp. at den är uprättadt alt intill Tyssiömyran, som är så blöth och sänk at inga crettur eller folk kunna där öfwer komma, williandes lijkawäll enär myran frusin blifwer framföra giärdzell till felande gärdzlegårdh, ehuru den i synnerheet icke där nödig fins.

19. Anbelangande skiffteshagan emellan Kiänåsen och Undrom, så är den icke än uprättadt, eftersom dee komma intet öfwereens om råmerkien. Kiänås håller sig med gambla råmerkiet Sanholmen, som af häradzsynen är erkändt, och Larss Anderson i Undrom [*fol. 222v*] föregifwer ryttmestaren welb. Magnus Gabriel Willenssens sagt at Furuholmen efter lagmanssynen är rätta skillnadt, och där hoos befalt dem slå alt till Furuholmen, och där hofslagaren Meijer dhet icke efterkommer, skulle han komma i hoop med honom, och lijkawäll intet slagit längre än till Sanholmen. Pedher Olson i Kiänåsen berättar sigh om hösten 1693 wellat begynna opsättia skiffteshagan, som länsman och Oluff Anderson i Wijke betygar, men som Undrom wille gå frå Sanholmen, kunde dee dhet intet giöra utan doom och befallningh, och skulle Furuholmen dhem åtskillia, så mistade Kiänåhs all sin slått, och at Furuholmen skall wara rå emellan Röstaman och Semsman, men intet emellan Kiänås och Undrom. Item, at lagmanssynen intet angick Kiänåsman och Undrom, som Undrom icke heller appellerat emoth häradzsynen.

20. Jon Michelson i Krokum fodrade af sin dåtterdåtters, hustro Dårdis man, förrijdaren Mårten Bergström, betallning för giord omkåstnad med hans hustrus arfsaker ifrån Nårie, som är efter opsattzet på hennes och systrans Margethas 9 dahl. s.m:t. Resp. att han består dess halfpart enär han får niuta den kiortell som där aftogz, då Jon sade sig länt henne kiortellen enär hon reste till Nårie, huartill nekades, och at den war gifwen med heemfölgden. Jon Michelsons son Mårten betygar kiortellen wara gifwen enär hon förste gången blef gifft med Anders Arfwedson, och hade den enär hon andre gången bleff gifft med Hanss Olufson, och äfwen tredie gången med Erich Pederson, och enär hon dödde tog fadren igen kiortelen, den han af quarteermestaren Peder Anderson för 6 dahl. s.m:t kiöpt. Actor uhrsechtade sigh intet wäll wetta huru därmed mon wara, utan hans hustru, och eftersom allt skall så noga räknas, så lemnades een qwinfolkssadell hoos fadren, som där än är i behåld, huaraf Jon Michelson säger sig intet wetta, men Mårten Jonson betygar så sant wara.

Jon Michelson upwijste een attest af d. 29 april 1675 [*fol. 223r*] af Anders Olufson Drake och Larss Erson i Faxnälden, at hans länte 3 st. koor à 11 ort och 1 ¼ tunna korn à 10 ort till mågen Anders Arfwedson blefwe på bytet effter honom uthtagne, och äfwen så efter den andra man, huilka dåttran Märit behölt, och han tilförenne intet kunnat beräkna, emedan som attesten warit förlagd? Rp. att attesten kan eij warit förlagd, och warit wäl framme på liquidation 1692, som lensman Oluff Jonson och Simon Gunnarson lära wetta? Swar, at mångha zedlar wore framme, men intet kunna förwisso säija om attesten, men deth wittna dee at förrijdaren wille förlijkas, men Jon Michelson intet, som dee och attesterat. Förrijdaren nekar intet till at bestå sin halfpart, men däremoth söker såwäll interesse af sin hustrus

penningar, som Margetas man Hagelsteen af Erich Jonson i Säter för hennes fått, nembl. för 40 d:r 8 öre s.m:t, som han efter 1692 åhrs doom blef skyldig, huartill Jon Michelson intet will beiaka, och begärer dilation till nästa laga tingh, och förrijdaren ingen citation på honom om interesse sökt.

Enhälligt votum. Ehuruwäll förrijdaren Mårten Bergström undrager sig icke swara till den kåstnadt som kan wara giordh till hans hustrus arfsakers hijtskaffandhe ifrå Nårie, iemwäll och för dess dehl i prætenderade tree köör och 1 ¼ tunna korn, enär han får niutha sin hustrus anpart i kiortellen som hennes moder war gifwen, och Jon Michelson efter hennes dödh till sig kändt, och i qwinfolkssadellen som hans swärmoder lemnadt, och hoos Jon Michelson uthnött är, och sedan interesset för sin hustrus penningars bårtowarande, huartill Jon Michelson nekar och beropar sigh på sin hustru om kiortellen och sadellen, och derföre söker upskåff, och förrijdaren ingen citation på honom om interesse tagit; altså måste saken beroo till nästa ting.

21. Ländz- och tålfmän betyga at Jöran i Ösa och Jöran i Tägn äre förlijkte med sine grannar om Bäfwerbäcken och bäfweren uti Stormyrbäcken. [*fol. 223v*]

22. Peder Olufson i Nordanälden är förlijckt med Peder Larson i Tullus, och skall Peder Erson gifwa Peder Olufson twå dahl. s.m:t.

23. Ryttar swäntienaren Nills Planta beswärade sig öfwer Erich Larsson i Häste, som på 1694 åhrs camperingh å Frössöhn tagit hans kyller at föra hijth till Röden, och ett skadelligit håhl är på ryggstycket blifwit, och på täcket som utanpå lågh ett större? Resp. att ryttarne Jonas Månson och Anders Skuru bedit honom därom, och han altså låfwadt några kylrar föra på sin kärra hijth till Rödöön, allenast dee sielfwe wille dem ihoplaga och binda på kärran, deth dee giorde, och han hwarken dennes eller dee andras besågh, uthan wore huar för sigh ihopbundne, och swäntienaren Oluff Lundh sedan dem emothtagit och lagdt i klefmesan, och å den ena sijdan lade han ett harnesk och å den andra ett kättill, hållandes sig aldeles wara däruthinnan oskyldigh. Oluff Lund berättar sig af Erich Larson emothtagit Nills Plantas ihopbundne kyller och at en snipp på ena skiörtet såth ute, deth han instuckit och sömat täckiet öfwer, men intet achtadt och sedt håhlet på täckiet, hafwandes harnesket på ena sijdan hans egen kyller lågh och kylleren up i mesan, och allenast een mijhl på hästen dem hade, och sedan siöwägen. Oluff Lund berättar at ryttaren Anders Lundh uti Ängie tagit Nillses ihopbundne kyller at föra utföre och den lagdt upp i klöfian och 7 [tree] st. harnesk där ofwanpå och med een gåsse sändt till Faxnällden, som kyllern där förglömdt och intet sacknat förr än han kom till Häste, och kan så snart af harnesken fått fehl som sedan, och såwida Nills war siuk och fick heemlåff sågh intet stort på kyllern, och at carbijnsreman kunde wäl skyhlat hålet. Nills berättar sig med kylleren gå igenom, och ingen den såg, men hade wäll kunnat märckt om den warit skadd och täcket med. Anders Lundh, at twå harnesk intet lågo på kyllern, utan på sijdan i klöfbänden och ett harnesk up i sadelen på sijdan af kyllern.

Jonas Månson och Anders Skuru berätta Plantas [*fol. 224r*] kyller liggia nederst på kiärrflakan och dee andra öfwer uppå och rätt wähl ihoopsnördt, och kunna intet förstå huru den skulle skafwas, och at Peder Erson war nychter. Corporal Chrestopher Pijhlfelt berättar sig besee kylleren på camperingen, och då [war nu] warande feel och håhl intet på honom. Ryttar Bengt Kax berättar intet harnesk liggia i den mesen som Plantas kyller lågh, utan ofwanpå matsakerne. Erich Larsons kiärrflaka besågz och fans wara iemner, men pinnarne som gå kring om åsen äre långa och räckia till een twärhand öf*we*r flakan, huaraf skadan lättelligen kunnat skee om icke höö warit wähl underlagdt. Jonas Månson och Anders Skuru berätta Erich Larson förordat sigh intet swara om någon skada skeer, och dee altså tätt och wäl snört öf*we*r.

Såsom intygat är at Erich Larson allenast hafwer låfwadt föra ifrån Frössöön några ryttarekyllrar och förordat sig intet kunna swara om någon skulle fara illa, och Jonas Månson och Anders Skuru dels dem på kärran lagdt och snördt öfwer lasset, icke heller fins kiärrbåtn wara oiemn; altså kan rätten intet finna Erich Larson wara någon ordsak at Nills Planthas kyller blifwit skadd, utan ryttarne som kyllern dijthlagdt och hopsnördt och på klöfier fördt må agera därom sinemellan inför regementzrätten.

24. Ryttar swentienaren Nills Clemmetson angafs hafwa belägrat Marin Jonsdåtter i Åskått, af ächta säng födder, och aflat barn tilsammans, som läfwer, huartill dee bäggie beiaka, och ingendera tillförenne sållunda sig försedt, och han henne intet ächtenskap tilsagdt eller ächta will; altså dömmes han efter 3 cap. Gifftm.b. L.L. at bötha 40 marck och hon efter Kongl. Maij:ts resolution af d. 3 januari 1694 saker till 20 m:k.

25. Päder Erson i Glasätt tilltallte sin broder Oluf Erichson för deth han bårtsåldt fadersgården i Trålsåsen och intet fulleligen utlöst honom och dee andra syskonen? Resp. at han till lösn fått 20 d:r s.m:t och et *pund* lijn för 2 d:r s.m:t. Till 20 d:r s.m:t beiakas, men lijnet på 2 r.d:rs skuldh [*fol. 224v*] där till Oluf nekar och säger sigh dem intet warit skyldig. Hemmannet består af 2 ½ tunland skatte, tree bröder och fyra systrar till arfs, och Peder föregifwer Oluf låfwat gifwa honom för sin broderspart och lösn 20 r.d:r, som ähr 30 d:r s.m:t, huartill Oluf beiakar, dåch med deth förordh at han skulle â part och för sigh opkräfia någon owiss och plåckgiäldh, dertill Peder nekar, och Oluf föregifwer sigh och måst utlösa g*ambla* syskonen, och skulle huar broderspart kåsta dessuthan 20 r.d:r så blefwe 2 ½ tunland alt för dyre. Actor beropar sigh på wittnen som warit tilstädes enär dee accorderat, nembl. Anders Olufson Drake, Gunmund i Sillie och Larss Erson i Faxnelden. Oluff, at Peder tagit af Simon Gunnars[ons] insatte 90 d:r s.m:t, 15 d:r s.m:t uthan tilståndh, som han bör lefwerera tilbaka? Resp. att han på sin systers Gertrudz wegnar i Nårie, som outlöst är, tagit 6 d:r s.m:t, eftersom Oluf såldt bårt fadershemmannet, och 9 dahl. på sin egen lösn. Oluf föregifwer henne fått korn för 24 öre s.m:t, och at hon och hennes man offta heela tijden där gästadt och fast meera förtärdt. Peder upwijste systrans Karins mans Staffan Olufsons fullmacht af d. 3 december 1681 at upbära resten af hennes jorde penningar i Trälsåsen, 2 dahl. 20 öre s.m:t? Resp. att resten är rätt, men Staffan fått några kärill, som dåch lembnas.

Enhälligt votum. Såsom Oluf Erson tilstår sig låfwadt gifwa sin brodher Peder Erson för sin broderspart i Trälsås hemmannet 20 r.d:r, som är 30 dahl. s.m:t, och där uti skulle wara inbegripen någon utstående skuldh, deth Peder Erson disputerer, och bekänner sigh bekommit på lössn 22 d:r s.m:t, och eftersom Oluf såldt bårt hemmannet och syskonen icke fulleligen uthlöst, hafwer han af samma penningar hoos lensman Oluff Jonson tagit 15 d:r s.m:t på dhet dee icke skulle utlefwereras till andra creditorers betallning, behållandes däraff till sin betallningh och lösn 8 dahl. s.m:t och för systrans Karins rest 2 d:r 20 öre dito, huilka Oluf erkänner, och dee öfrige 4 d:r 12 öre at behålla på systrans Gertrudz wegnar och lösn, disputerer Oluff, eftersom han ingen fullmacht därtill haf*we*r; huarföre finner rätten skälligt at Peder Erichson [*fol. 225r*] skall bemelte 4 d:r 12 öre sättia ifrån sigh hoos lensman och i lijka måtto pröfwes skälligt at intet slutel. doom emellan dhem kan falla om utstående skuld bör förstås under hemmannetz lösn för 30 d:r s.m:t eller intet, förr än Anders Olufson Drake, Gunmund i Sillie och Larss Erson i Faxnälden, som öfwer deras köp och accord warit, blifwa förhörde.

26. Simon Gunnarsson tilltallte Oluff Erson för deth han honom såldt Trålsås hemmannet och intet köpebref gifwit? Resp. at han intet war williogh det at sällia, men lijkawell omsider dertill bracht för 90 dahl. s.m:t och 75 dahl. s.m:t där utaf lefwereradt till sina creditorer, och sedermeera af Simon bekommit 3 d:r s.m:t, som han räknar på utlagorne, och Simon på

utlåfwat discretion. Oluf föregifwer sig tänkia intet så bråttom wara med köpebrefwets gifwande, och efftersom köparen deth intet fått, hafwer han af närwarande som wittnen öfwer kiöpet warit, tagit attest dat. d. 16 maij 1694, af innehåld at kiöpet war 90 d:r s.m:t och at han skulle honom dhet hemula, och huad som på 1694 åhrs utlagor eller dragonerustningen wore utgifwit, skulle han bestå och Simon inthet därmed graveras, och i wijthe satt 10 dahl. s.m:t. Oluf kan intet wäll minnas at han skulle bestå utgifne utlagor för 1694, men testatores betyga så aftallat blifwa. Oluf kan intet neka till 10 d:r s.m:ts wijte och at Simon wille hafwa det högre, och kan intet hielpa, han will hafwa igen sitt hemman och skaffa Simon sina penningar igen, huarmed han låter sig nöija, allenast han ställer borgen för sigh, därtill Oluff Erson intet mehra swarade än deth blijr något till och at han kan brukadt så lengie, huarmed Simon Gunnarson icke war wäll nögder, emedan som gårdhen är mäst förfallen och åkeren illa häfdat, så att skatträttigheeten till Kongl. Maij:ts och cronones säkerheet allareda een gång upbuden är. Icke desto mindre lät han sitt giorde köp opbiuda, näste bördemännen till lösn förste gången. [*fol. 225v*]

27. Anders Erichson i Ösa hafwer stemdt Jöran Nillson i Tägn för deth han kallat honom hundhängiare, huarom dee skolle wara förlijckte, och ingendera tilstädhes; altså beslöts att dee efter 33 cap Tingmålabalken böta huar sina tree mark och stå å nästa ting till swars om skälsorden.

28. Erich Jonson i Säter lagstemdt Carll Östenson ib:m för 21 r.d:r à 3 caroliner som han skall wara skylldig till borgaren Oluff Kiehlson i Trunheem, och Carll sagt för lensman Oloff Jonson, då han honom till tinget därom stemdt, at han är wäl honom något skyldig, men intet slutit räkning med honom sedan han på sitt debet lefwererat en halff saltkiettill, och enär han får sin obligation will han resten betalla, som han förmenar skall blif*w*a till 10 r.d:r och några ören; altså kan rätten intet mer därtill göra förr än dee liquiderat och Carll Östensons obligation upwijsts, men at Carll uthan laga förfall icke comparerat böter han efter 33 cap. Tingmålabalken tree marck till treeskiptes.

29. H:r ryttmestarens [wälb.] Magnus Gab. Willenssens inlaga af fölliande momentis:

1mo. Emot Peder Olufson i Kiänåsen på cronhemmanetz wegnar i Undrom, som hofsmedens boställe är, at niuta efter wällåfl:e lagmansrättens doom, så af ängiesmarken som skiffteshagan? Resp. att han håller sig widh häradzsynedom, huar emoth intet wädiat bleff, och ingen lagmanssyn har warit emellan Kiänås och Undrom, och fast mindre kalladt till lagmanssynen som 1688 höltz emellan Bergeboena på Frössön och Seemsboena i Åhs sochn, eij heller producerades någon copia af lagmanssynedomen, huaraf någon information kunde tagas, och kunde altså intet wijdare därmed komma.

2do. Kiäres till Oluf Olufson i Kånkebacken, som af dess 1/3 i Wästernifs[åhs] afradzlandh har bårtpantadt till Peer Simonson i Berge ett lägdestycke, och Oluf aldrig sökt det at lösa, och Peer Simonson löper där näfwer och bark och där swedior hafft, anhållandes at pantningen måtte rättas? Resp. att samma lägdstycke [*fol. 226r*] för gammalt warit pantsatt till Jöns i Walla, och af honom fick befallningzman Daniell Bertillson dhet. Aff honom Reggort Olufson i Berge, där Peder Simonson boor, upwijsandes Oluf Olufson ett köpebref af den 28 februari a:o 1596 på sex mällingar åkeriord i Wästernifsåsen. Huar utaf Peder Simonsons lägdestycke är, och skall ingen nyttningh af skogen därunder tillkomma, som huarken Jöns i Walla eller befallningzman Daniel Bertillson sigh tilkände, begärandes at skogen och ägorne ib:m emellan Undrom och Kånkebacken kunde blij deladhe, som efter skeende wederbörl. ansökiande af landtmätaren lärer kunna skee.

3^{tio}. Om Olof Reggortsons i Långåker intagne slått af Wästernifsåhs skogh och mark är agerat på wårtinget och lembnadt till dess landtmätarens aftagande blifwer communicerat, och

såwida deth intet skedt är, kan intet därtill giöras, dåch blifwer 1694 åhrs där bärgade höö stående i qwarstadh.

4to. Att få syn på swijnröte i hans hästehaga, som Sotha- och Trustadhboernes oringade swijn giordt? Swaar, lensman wid h:r ryttmestarens giörande påminnelse adiungerer sigh gode män som i parternes närwaru skall besee bem:te swijnröte och pröfwa huad skada däraf kan wara förordsakadt och skiedt.

30. Efterskrefne hemmans skatträttigheeter upbiudes för fehlachtigheeten på byggnad, Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet, nembl.

Näskått sochn. Nordanälden, Peder Larson, 2 ½ tunl. skatte, förste gången.
Ib:m. Nills Erson, sammaledes.
Trälsåsen, Erich Jönson (Olof Erson) dito.
Anders Halfwarson dito.
Åhs sochn. Lansom, Nills Anderson, 2 ⅓ tunl. crone, blef påmint å höstetinget 1693 tredie gången, dy opbiudes dess skatträttigheet förste gången.
Ösa, Jöns Peerson 3 ¼ t.l:d skatte, upbiudes förste gången
Lansom, Oloff Jonson, förste gången upbudit.
Granbo, Jöns Jönson, 3 tunl. skatte, dito. [*fol. 226v*]
Backen, Johan Buur, 3 tunland skatte, dito. Hustru Segridh, 3 tunland skatte, tredie gången anmant, upbiudes förste gången.
Sörby, Erich Olsson, 3 ½ tunl. dito, upbiudes förste gången.
Dwärsätt, Oloff Swenson 3 ⅔ t.l:d skatte, förmanes 2:de g.
Jon Nillson, 2 tunl. skatte, förste gången upbudit.
Jon Olufson 2 tunl. skatte, andre gången förmant.
Nills Chrestopherson, 2 tunl. skatte, tredie gången förmant.
Östersehm, Jöns Månson förste gången anmant.
Kiählen, hustro Märit Peersdotter, 2 t.l:d skatte, 3:de g. anmant.
Hägre, Oloff Peerson, 3 tunl. skatte, 3:die gången dito.
Anders Olufson, 2 tunl. skatte, skatträttigheeten upbiudes 1 gång.
Nyland, Nills Pederson, 2 tunl. skatte, anmanes 2:de gången.

Ryttarecompagniet.

Näskått sochn. Kingsta moo, Larss Lund, 1 ⅔ tunlandh crone, tredie gången anmant.
Aspås sochn. Lunsiön, Oloff Erson, 1 tunl. skatte, 2:de g. dito.
Röden sochn. Utgård, Jon Michelson, 7 t.l:d skatte, 2:de g. dito.
Säther, Carll Östenson, 3 tunl. skatte, 2:de gången anmant.
Backen, Oloff Michelson 3 ½ tunl. skatte, 2:de gången anmant.
Undrom, Lars Anderson, 3 tl. skatte, 2:de gången dito.
Fahnbyen, Jon Michelson, 3 tunl. skatte, 2:de gången dito.
Åhs sochn, Österseem, hustro Märit, twå tunland skatte, dito.

Extraordinarie ting 11 och 20 december 1694

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:15a, fol. 293r – 298v, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3817, fol. 377r – 383r, RA.

Anno 1694 den 11 decembris höltz extraordinarie ting i Röden sochn, närwarandhe befallningzman welbet:d Lorens Bachman och desse såtho i nämden

Lars Erson i Faxenälden
Gunmund Enarson i Sillie

Jöns Michelson i Nygård	Oluff Jonson i Smedzåsen
Peer Olson i Hufwelswijken	Jon Pederson i Ösa
Nills Jonson i Kiänåsen	Oluff Jonson i Krogzgården

Rusthållarens Hans Larson Lilles hustru Märit Andersdåtter i Sillie by angaf dragon Anders Nillson Uplänning, een ogifft persohn, hafwa nattan emoth den 3 huius kommit i hennes stufwa och frågadt om mannen war hemma, och hon swaradt neij, och han därmed gått till spiselln och upblåst elldh i några stickor och lyst kring om stufwan, och hon frågadt honom huad han lyser efter och han swaradt effter toback, och enär han hörde folk komma [*fol. 293v*] gående, utsläckt ellden och gått uth, och hustru Brita Gunmundzdåtter inkommit at begiära miölk till kiöps och at biuda henne i bröllopsgården ibidem, och därmed gått heem tilbaka, och hustro Märit stängdt dören igen, och wid deth hon skulle sombna, hade Anders Uplänning upp dören och kom till sängen, säijandes at hustru Britha berättadt henne kallat honom tyff och fått till swaar at han henne intet råka kunnat och deth eij wara sant, då han sagdt sig willia liggia hoos henne i sängen och deth tilbudit, och hon nekadt och wijst honom bårt och wellat stijga upp, deth han tilbödh at hindra, och fattadt kring om hennes armar, men hon lijkawäll slitit sigh ifrå honom, och kommit uth på gålfwet, och han henne håårrifwit och slagit, säijandes sig skolla henne aflijfwa för deth hon efter hustru Brithas berättelse kallat honom tyff, och för deth han intet får liggia hoos henne, och på gålfwet rifwit af henne påtagne kiortel och särk, och omsider sluppit uth genom dören uti förstugan, och han efter kommit och begynt ytherligare slå henne och hotadt som tillförenne, och enär hon ropte om hielp hölt han för hennes mund och halss, at hon inthet fått yterligare ropa hielp, kommandes några gånger till dören at willia slippa uth, men han den igentäpt och derifrån hindrat, och med hugg och slagh farit fort och slepat henne kring om gålfwet uti dess oreenligheet, och hon tijgdt offta lijff och låfwadt gifwa honom math, och sidst sagt sig willia gå in i stufwan at taga på sig kläder, därtill han samtyckt, och hon icke gått i huardagzstufwan som han tenckte, uthan i den andra, och genom ett uthslagit fönster krupit uth och begifwit sig till grannens Mårten Jonsons gårdh och dess wedlijder, och där råkadt een pijga, Gertrud Nillsdåtter ben:d, och af henne begiert kläder at kunna skyhla sig medh och frias från köldh, och hon af henne fått een fäldh till dess folk warit heem efter hennes kläder, och därmed gått i Zachris Carllsons gårdh, där kyrkioherden h:r Päder Gestrinius och regementzfeldtskärn mest. Jochum Kröger wore, och wijst huad hon slagen och handteradt [*fol. 294r*] warit, både såår och blånader och swullen halss, wijsandes nu ett rijfwit såår på högra armen och at den wänstra warit och än är blå, och swullen på wänstra kinbeenet, hafwandes han intet hafft i händerne, utan med dem slagit, och han gått i huardagzstufwan och satt sätet upp i spiselln, och war stufwan full med röök, berättandes hustro Märit honom offta een och annan gång dijth warit och smådt afhändt.

Huar öfwer Anders Uplänning sig förklarade sålledes att han om söndagzaffton gått till gästebudzgården i Sillie och fått litet dricka af dragon Johan Geting, som war een af gästerne, och sedan ihugkommit at Johan Gieting gifwit honom tilståndh tillförenne at få af Hans Larson Lille een kanna öhl eller så mycket toback till wärde som Hanss offta låfwadt, och till den ändan dijt gått och frågadt efter honom, och hustro Märit wäll sagt honom eij wara hemma och han lijkawäll optändt elldh at see om han war hemma, och ellden sedan utsläckt, och wid deth samma kom hustru Britha och frågadt huem där war inne och hustro Märit swaradt deth wara soth-knechten, som Anders Uplänning kallas, och han budit farwäll och gått dermed uth och heem till sitt quarteer i Sota, och ingenstandz der emillan warit inne, nekandes alldeles sig warit senare gången till henne som hon angifwer, och at ryttmestaren Magnus Gabriel Willenssens om måndagzafftonen den 3 huius skickadt trenne ryttare till hans quarteer i Sota och låtit hempta honom till sigh och sedan låtit sättia handklåfworne på bäggie händerne och lembnadt till ryttare prophossen, där han såth öfwer nattan, och af honom

morgonen efter ledsagat till h:r öfwersten, som befallt wachten wid fånghuset honom emothtaga.

Anders Uplänningz wärdinna, hustru Kerstin Mårtensdåtter i Sotha berättar sin man wara bårtreest till Nårie och at Anders i mörkningen om söndagzafftonen [*fol. 294v*] den 2 huius gått heman ifrån och sagt sig skolla gå till bröllopsgården i Sillie och dijth wara buden, och kommit heem seent om afftonen sedan folcket lagt sigh och een god sombn såfwit och om morgonen sagt sig warit i bröllopsgården och intet meera tallat därom.

Hustro Märit, till föllie af ryttmestarens breef, frågades om han sökte efter yxan? Resp. att han foor kring i alla rum och sade sig henne skola aflijfwa, och där han funnit yxan tordt deth fullbordat, wettandes intet sin man wara skyldig till Johan Gieting något eller han gifwit Uplänningen inwijsning därpå, och at han henne intet dragit utur sängan som ryttmestaren skrifwit, utan hon med möda och macht kommit utur sängen. Sedan at han inga kijstor upslagit, utan kastadt kring om gålfwet. Stalldören säger hon wara sönderslagen, och ryttarehästen gått uth på gården, upwijsandes hustru Märet pastor Gestrini attest, lydande att hustru Märit den 2 december om afftonen kommit till Zachris Larsons i Sillie och wijst sig wara blodig och blå, full medh skarn och oreenligheet öfwer hela kråppen och berättat Uplänningen kommit och wellat liggia hoos henne i sängan, och hon kastadt kiortellen öfwer axlan, den han tillijka med särken sönder och afrijfwit, och styckewijs i förstugan och stugan legat, som hans pijgor sedt, och han släpat henne kring om gålfwet och hudan mångastädz gått af, des armar och behn etz. Halss och näsan alldeles blå, som mester Jochum och sedt, och han sedan sönderslagit hennes mans stalldör, så att ryttarehästen gått uth på gården, huartill Anders nekar. Hustro Märit framwijste hafde kiortell öfwer axlarne, den han i förstufwan rijfwit af henne, och å bakdeelen een wådh war uprijfwit i sömmen, och fållen afgått.

Hustru Brita Gunnarsdåtter berättar sig om afftonen hög qwällsätt wara till hustro Märit at kiöpa miölk, [*fol. 295r*] då hon lågh, och frågadt henne huem där inne war, och hon sagdt deth wara Sothdragon, och hon blåst upp elld i een sticka och såg honom där stå, och han därmed budit farwäll och gått uth, och tillförenne warit litet i gästabudzgården, men intet sedan, och sålledes honom intet råkadt, och kunnat kalla honom tyff, som angifwit är, och pass tree tijmar däreffter kom Märit och sade sigh wara öfwerfallen, och intet nemde af hwem, och förmådde litet tahla och förtära, och såg intet effter huru hon war handterat.

Gertrudh Nillsdåtter berättar sig see ut om afftonen i mörkret af een blifwa bedin at läna kläder för kiöldh skulld, och frågadt huem deth mån wara, och hustro Märit sagdt sig wara af Sothknechten skremd, och hon länt henne een skinfäldh och därmed gått tilbaka åth bröllopsgården, och henne intet blifwa sedan warse, och intet warit till hennes gårdh den gången.

Prästpijgan Ingeborgh Mårtensdåtter berättar sig föllia een stoor hoop medh man- och qwinfolck till Hans Lilles gård och såg ena sätet wara rest up i spisellen, och det andra kastadt under bordet, stufwan wara full med röök, och en kista öfwer ända kastadt, och uti förstugan låg ett armkläde som hustro Märit hafft kring om sitt huffwudh, och på stufwugålfwet een blaggarns kiortell som intet besågz, utan uptogz och kastades på bänken. Item att stalldören war sönder och mitt i tu gången, och ryttarehästen gått uth på gården, seendes hustru Märit wara blå och blodiger. Anders Uplänning föregifwer sig däruthinnan wara oskylldigh, och kan med trygt samwete betyga sig intet där warit sedan han budit farwäll i hustru Britas närwaru, och fast mindre henne efter angifwandet handterat. Hustru Märit berättar Anders säija, enär han andra gången kom, på tillfrågan sigh wara Sothknechten, och kände wäll hans tahl och röst, och at han tilbödh på gålfwet med macht willia bruka sin otucht med henne, och efftersom han intet fick [*fol. 295v*] sin willia, sagdt sig skolla henne aflijfwa, och så handerat som förr angifwit är, och efftersom uthspridt warit som skulle hon med barn wara, frågades der effter? Och hon swarade sig intet wetta sig wara hafwande.

Dragon Johan Larson Gieting berättar på tillfråghan sig på wägabyggningen weckan effter Michaelis sidstleden blifwa skylldig Anders Uplänning een kanna öhl och litet toback,

och af sin då hafwande huusbonde Hans Larson Lille strax wid återkombsten begiert deth han wille een kanna öhl och litet tobak till Uplänningen betalla, det han uthlåfwadt, enär han fingo råda sig något öol, wettandes intet om han så giordt, men Anders sagdt een gång sig det eij fått, och bekommit till swaar at det skeer wäll enär han får bryggia. Item, at han war i gästebudzgården och fick een kanna öhl till skiänkz och war något drucken, men intet sagt sig skolla gå till Hanss Larson, och war då dagen nedergången, wettandes intet huru längie deth war emellan det han bårtgått och hustru Märit kommit och klagadt huad som händt och skiedt war, och icke warit till Hanss Lilles gårdh at see huru där tillstodh.

Stalldören är besedd och funnen af stackuta gångiern och spijkar på öfra hörnet [jernet] intet nått [gått] igenom dören, och synes at hästen stijgit med eena foten på dören å brädet näst gångiernet och däraf gått löst i det slåen gifwit sig der ifrån, och ingen bohm eller kasthaka på dören warit. Ryttar swäntienaren Oluff Lund, som där tienar på hälfften, berättadt dören tillförenne för ofwantalde ordsak, och at spijkarne intet nådt genom dören och kunnat nådas, fallit neder.

Ryttaren Gustaf Spåra berättar sig klåckan nijo om afftonen gå ifrå ryttmestaren Willenssens till gästebudzgården at tillsäija några sine cammerather at gå på wacht, och blef inbuden, och efter pass twå tijmars [*fol. 296r*] förlåpp blef alarum och tahl huru hustru Märit war handteradt, och han till dess gårdh gått och sedt at ena säthet war rest upp i spiselln och det andra under bordet, och een kista omkull på gålfwet lågh och några slarfwar af blaggarn lågo på gålfwet, som uptoges, men han gaff intet acht på huad dhet war, och at spiellet war ighen, och någon röök i stufwan, påminnandes sig mötha Uplänningen i förstugan uti gästabudzgården enär han gått in, men sedan intet blifwit honom warse.

Ryttar swäntienaren Oluff Iwarson föregifwer sigh den gången intet warit till Hans Larson, utan morgonen effter hörde aff swäntienaren Nills Håkanson, som sade sig dijth warit och sedt, at ena ändan af ett säte war upp i spiselln och dett andra på gålfwet, och ett dito omkullkastadt, item een kista omkull kastadt. Spiellet warit igen och stufwan full medh röök, och at hon intet tallt om några kläder, warandes Nills Håkonson rest till Nårie.

Drängen i Häste Mårten Nillson berättar sig till Hans Larson seent om afftonen warit, sedan många af gästebudzfolket dijth warit, och då war i stufwan ingen röök, utan allt lagat i sin ordningh. Hanss Larsons gårdh står för sig sielff â part till tiugu famnar ifrån dee andra, och altså intet roop i stugan kunnat höras.

Anders Uplänning berättas intet, som witterligit är,warit löösachtigt, men elliest wanartig med smått snatterie, och där inga manfolck äre hemma trugar han offta math af qwinfolken.

Anders Uplänning berättar, dragon Peder Ryss hafwa huusrum hoos hans wärdh, och war samma affton hemma enär han kom till sitt quarteer; altså frågades efter honom och befans honom intet wara hemma stadder, utan i Altzen sochn. [*fol. 296v*]

Hustro Märit berättar särken blifwa sönderrifwen och stycken lågo på gålfwet, och hon hehl naken kommit undan, begärandes at saken må beroo till dess hennes man kommer heem, som kan den utföra.

Sakens sammanhang med alla dess omständigheether uprepades, och påmintes nembden uthförligen, som effter noga öfwerläggiande eenhälleligen stadnade till efterfölliande interlocutorie doom.

Ehuruwäll dragon Anders Nillson Uplänning nekar sigh senare gången warit hoos Hans Larson Lilles hustro Märit Andersdåtter, och fast mindre sökt henne at wåldtaga eller bråttadtz med henne och dess kläder rijfwit, och fast mindre tilskyndat såår, blodhwijte och blånader, så fins lijkawäll honom näst tillförenne seent om afftonen, sedan hon i sin nattsäng lagdt sigh, där warit under prætext at fråga effter hennes man, och fastän hon berättat honom intet wara hemma, han det oachtadt upblåst elldh och sedt om någon war inne meer än hustro Märit, och medelst hustro Britha Gunmundzdåtters dijthkomst gått uth, huarmed han sig uhrsechta söker, och hustro Märit påstår honom den samma wara, och skulle wäll saken

definitive afdömmas om fult beskiedh war huru många såår, blodhwijten och blånader hon fått, huarom regementzfältskärn mest. Joachim Kouger, som henne besedt, skall hafwa kundskap. Därtill med bör dragon Peder Ryss förhöras, som wistas i samma stufwa som Uplänningen, förhöras. Hwartill kommer at hustro Märit begierer upskåff till dess hennes man kommer heem ifrån Nårie; och eftersom han efter lagh, 6 cap. Gifftomålabalken L.L. är hennes rätta målsman och äger sökia och swara för henne, så är för skälligt funnit därmed låta beroo till hans återkomst och han kan sig om saken kunnig giöra. [*fol. 297r*]

Den 20 dito continuerades med extraordin. tinget, närwarande befallningzman och nämden

Larss Erson i Faxnälden	Gunnund Enarson i Sillie
Jöns Michelson i Nygård	Jon Pederson i Ösa
Nillss Jonson i Kiänåsen	Jon Olufson i Smedzåsen
Larss Jonson i Kiählen	Edfast Jonson i Gräffte
Chrestiern Nillson i Gräffte	

Då capitenleutnanten welb. Anders Treffenberg förekom och effter een copia af h:r ryttmestarens Magnus Gabriel Willenssens breff af den 3 decembris till högwelborne h:r öfwersten Carl Hård, begierte wetta om rusthållarens Hans Larsons Lilles hustru Märit Andersdåtter hade begiert af ryttmestaren af dragon Anders Uplänning skulle fasttagas och slåes i jern?

Huarpå hon swarade sig för ryttmestaren beklagat huru illa hon handteradt blifwit af honom Uplänningen, och sagt där han icke tages fast, kunde hon intet blifwa hemma wijd gården och wara för honom säker, men intet begiert at han skulle med iern fängzlas.

Hustro Märitz man Hanss Larson Lille beklagade hurusom hans hustru uti hans frånwaru till Nårie wordet öfwerfallen af dragon Anders Uplänning, wettandes intet meera däraf än det hans hustru för honom berättadt.

Dragon Anders Uplänning påmintes ytterligare at bekänna sanningen i deth måhlet, och han swarade som tillförenne sig een gång om afftonen dijth warit, men icke andre gången, enär klagemålet skall förordsakadt wara, och at h:r öfwersten förledne fredag honom gifwit löös ifrå arresten på frian foth. [*fol. 297v*]

Dragon Peder Erson Ryss, som har legdt sig huusrum i Sota hoos Uplänningens wärdh Anders Olufson, och wistas alla uti een stufwa, berättar sig warit hemma den 2 huius om afftonen öfwer nattan, och derföre aflade han sin wittnesedh och giorde fölliande relation. Att Anders Uplänning gått utur quarteeret half mörkt om söndagzafftonen, och om nattan kommit tilbaka, och hörde intet enär han kom in i stufwan, och blef intet honom warse förr än han gått upp i sin säng, och hafft een eldsticka at tända ann een tobackzpipa, och hörde honom intet talla, och därmed wändt sig åth wäggen till sombns, och som han kan tänkia, war deth midnatztijdh, fast än han intet war uth och såg på himmelstecknen, och om morgonen sedt hans byxor wara wåta, och han sagt sig wara så drucken at han eij wäll wiste huru han kom, och måtte fallit i sniön, men actor föregifwer dem måst blifwit wåta af utslagne watnså och byttor hoos sigh.

Uplänningen tilstår sig warit något drucken och at byxorne wore wåtha, men kan eij wetta huar utaf. Hustro Märit föregifwer hans byxor af utslagit watn i stugan och dråpp i förstugan blifwit wåta. Omsider bekände Anders Uplänning sig andre gången warit in till henne, och gifwit henne twenne örfijlar för deth hon sagdt till hustro Britha, enär han förste gången gått uth, kan skee han tagit något med sigh, det han förtruttit, och stått uth på gården så länge hustru Brita Gunmundzdotter gått der ifrån, tilståendes begära liggia i säng med henne, men intet tilbudit deth med gevalt giöra, och hustro [*fol. 298r*] Märit låfwadt bädda åth honom annorstädes, deth hon tillstår, på deth hon skulle blij honom qwitt, och wellat stå upp, och han sökte at hindradt. Anders berättar hustro Märet gå genast uth, och han litet stadnat och sedan

bårtgått, men enär honom påmintes hennes bekomne såår och blånader, swarade at hon måtte dem då fått, nekandes aldeles hafwa henne rördt på något sätt sedan hon kom uth på gålfwet eller i förstugan, itererandes henne fått såår och blånader i sängan.

Regementzfeltskärens mest. Jochum Krügers attest om hustro Märitz bekomne sår och blånader af den 18 huius uplästes, af innehåld at hon war om afftonen mycket blodig och full med oreenligheet, och morgonen efter befans ett rijfwit såår på halsen, ett dito på kinbeenet, och där emillan een blånad. Item, ett rijfwit såår på högra armen och een blånad der omkringh. Capitenleut. Treffenberg berättade, Uplänningen wara lijdellig och odygdig.

Saken heemskötz nembden at betenkia till dombs, som eenhälleligen beslötho sig honom intet kunna wäria för tilbuden wåldteckt, och dy efter 12 cap. Edzörebalken L.L. bruttit edzöre.

Emedan som dragon Anders Nillson Uplänning haf*we*r 1mo. Seent om afftonen den 2:dre i denne månadt decembris warit in i Hans Larson Lilles gård och stufwa, där hans hustru Märit Andersdåtter på sin nattsäng legat och giordt sig till ärende at fråga om hennes man wore hem*m*a, och oachtadt at hon swarat och sagdt honom eij wara hem*m*a stadder, han lijkwäll uptändt eldh och lyst kring om stufwan, at see om mera folk warit inne, och enär han hördt folk komma, ellden utsläckt, och wid ellden sedan upblåstes gått uth. 2do. Tillstår han sig sedan [*fol. 298v*] samma affton gått åter in igen och till hustro Märitz säng och gifwit henne twenne öhrfijlar för deth hon skolat sagdt wid hans afträde honom något kan skee hafwa afhändt. 3^{tio}. Wellat liggia i säng med henne och sitt onda upsåth at främia, klädereef, såår, blodhwijthe och blånader fundne; altså hafwer nemden i anledning af 12 cap. Edzörebalken L.L. intet kunnat honom wäria, utan dömma hafwa bruttit edzöre, och därtill medh i anledning af 26 cap. Edzörebalken L.L. dömmes han efter 10 cap. Såram*åla*b*alken* med willia för såår, blodwijthe och blånader fem gånger tree mark till treskiptes, dåch under höglofl. Kongl Swea håffrättz äntlige resolution ödmiukelligast heemstält.

Extraordinarie ting 3 och 4 januari 1695

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:16, fol. 2r – 10r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3181, fol. 665r – 676r, RA.

Anno 1695 den 3 och 4 januari höltz extraordinarie tingh i Röden, effter h:r generalmaiorens och landzhöfdingens högwelborne h:r Carl Gustaf Frölichs breff till befallningzmann welbet:de Lorens Bachman af den 14 december 1694, och desse såtho uti nämden

Oluff Anderson i Wijke	Erich Jonsson i Säter
Edfast Jonson i Gräffte	Larss Jonson i Kiälen
Oluff Jonson i Röste	Jon Olufson i Dwärsätt
Jon Pederson i Ösa	Påfwell Jonson i Seem
Zachries Carllson i Sillie	– – – – – –

Dato förekom cappellan wällärde herr Bengt Sylvin och beklagade sig wara af dragon under lijffcompagniet Jon Hermanson hemma i sitt huus den 21 octobris sidstleden öfwerfallen, och deth angifwit för capitenleutnanten welb. Anders Treffenbergh, och begiert deth han kundhe effter Kongl. Maij:ts inqwarteringz ordning tagas i förwahr, huilket breeff framwijstes och fins daterat den 25 octobris, huarutinnan berättas hurulledes Jon Hermanson sigh förhållit, och sedan deth angifwit för maioren welb. Carl Gustaf de Charlie, och fått dess swar af den 30 novemb. at hans begäran war insinuerat hoos h:r öfwersten, och ett transsumpt af dess swar lembnadt af den 11 novembris, lydandes iblandh annat att enär h:r Bengt ställer sin klagemåhl

till honom skall wederfaras rättwijs assistence och blifwa beskyddat emoth bemelte dragon. Capitenleutnanten Treffenberg berättade sig saken för h:r öfwersten andragit och fått till swaar at såsom h:r gouverneuren snart warder ankommandes, och dragon ligger i cur hoos fäldtskiären, kan dermed beroo till h:r gouverneurens ankomst och hållande [*fol. 2v*] ransakningh. H:r Bengt protesterade, att dragon icke blifwit tagen i arrest, dessmedelst han hela tijdhen läfwadt i osäkerheet och bäfwan om sitt lijff, och capitenleut:n föregifwer sig intet meera giöra kunnat än saken för sin öfwerste och commendeur angifwa, och måtte wara benögd med bekomne swar och resolution. Sedan påmintes at dragon skulle effter h:r generalmaiorens och gouverneurens breef taghas i förwahr, som intet eller efterkombns. Hwartill befallningzman swaradhe sig ärnadt skrifwa h:r capitenleutnanten därom till den 21 december, och wid deth samma råkadt fendrichen welb. Petter Rosenskiöldh på Frössöön, och lemnadt honom h:r gouverneurens excell:s breeff, och h:r Bengtz klagan at wijsa h:r capitenleutnanten, emedan som ingen tijdh war at skrifwa, och fendrichen sedan skrifftelligen swaradt at därtill intet blifwer giordt förrän befallningzman skrifwer h:r öfwersten eller capitenleut:n därom till, hwilket capitenleut:n berättar h:r öfwersten hafwa sagdt.

Herr Bengt Sylvin begynte sin klagan emoth dragon Joon Hermanson sållunde att han förledne åhr tient hoos honom för dräng, och een och annan gång warit owettigh, och sidstledne wallborgmessdagh brukadt elach mund och slängdt maten kring om bordet, för deth han och kånan Kerstin Olufsdåtter blifwit tilltallte för deth dee icke arbetadt så flijtigt som dem borde. Item den 29 junj wid sin resa till annexan Aspås bedit honom om söndagz afftonen rifwa upp några lijar, som merndeles allestädes skeer och brukas om heligdagz afftorne, deth honom misshagadt, och sedan sagt till klåckaren Nills Larson, om prästen lengre tallt om lijerne skulle hafde knijff i handen suttit i honom. S:*t* Michaelis dag den 29 septembris hafwer han warit i Åhs sochnstufwa och tallt med Oluff Jonson i Röste, och sagt sig få liten löön hoos h:r Bengt, och skulle på något sätt det hemma, och giöra en bans gierning, och där hoos slå sönder hans kärill, då Oluff skall honom warnadt och bedit honom snarare talla wäl med prästen, som torde [*fol. 3r*] wäl öka något på lönen. Den 1 octobris har han fölgdt herr Bengt till och ifrån Röden, och om afftonen krafdt sin löön, och fått till swaar at han fiorton dagar efter Michaelis kommit i tiensten och kunde intet wara så hastigt om, at gå genast utur tiensten, men han påstodh sig willia gå, och strax hafwa sin penningelöön, och han som icke war stadd med penningar, nödgades om afftonen sättia pant i grangården för så många penningar, och enär han dem fått, gått uth och lagdt sig hoos nyss ankomne dränghen, och sagt, om han icke fått sin löön skulle han med hafde knijff i sin handh slagit prästen, huarmed han sig litet skurit, det han och berättat för klåckarens hustru, kommandes Håkan Nillson i Röste samma affton dijth, och h:r Bengt berättadt sig wara satt i arrest af dragon Jon Hermanson.

Den 6 dito hafwer han warit i sochnstufworne och hafft sådant tahl at dragon Peder Jönson Graan honom derföre warnadt, men intet welat säija huad ord fälltes som rustmestaren Erich Witting åhördt. Den 21 dito, som war om een söndag, kommit i hwardagzstufwan, där Önde Larson i Kiänåsen och klåckaren Nills Larson suttit at utdricka een kanna öhl som dee fått, för deth dee slagit jern på hans källardör, och då war h:r Bengt heemkommen ifrån sochnbudh och såth i cammaren at få sig mat, och då redan war så mörkt at han måtte hafwa lius för sigh, och Jon Hermanson tagit först eldbrandarne af spiselln och kastadt kring om stufwan, och dee bedit honom komma ihug huad dag deth war och uti huars huus han och war, och han swarat sigh tient för 12 dahl. kopp.mynt, som offta itererades, och widh deth samma kom h:r Bengts hustru in, och Jon Hermanson kastadt ett trästop emoth henne i dören, och hans dräng Peder Jonson blifwit warse Jon Hermanson hafwa een knijf förbårgadt i sin handh och därmed sagt till Öndhe och Nills at han knijfwen sålledes hade och bedit dem achta sig, och dee bracht honom at sättia knijfwen i slijan, därmed hafwa Önde och Nills gått in i cammaren at förtällia hans åthforor, och Jon kommit medh och ställt sig emellan dem mitt för

prästen och hafft knijfwen i handen och ropadt öfwerliudt och sagdt sig än hafwa een knijff, därmed Önde [*fol. 3v*] tagit honom kring om armen och h:r Bengt fattadt i knijfskaftet, och han ryckt så hårdt armen tilbaka at h:r Bengtz hustru och Nills Larson, som stått bakom honom, fallit omkull emoth spiselln, och sedan hulpes åth at hafwa honom uth på gården, då swentienaren Nills Håkonson och gårdzdrängen Peder Jonson fördt honom till sochnstufwan, därest han skall kallat h:r Bengt skiellm, tyff och blodhsugare.

Tredie gången har han ifrå sochnstufwan dijth gått och warit i huardagzstugan och åtskillige gånger sagdt sig tient för 12 d:r och h:r Bengt under den tijden sändt efter rustmestaren Witting at hafwa honom därifrån, at kunna wara fredig för honom, och enär rustmestaren kom mötadt honom uth på gården och folgdz in, frågandes h:r Bengt Jon Hermanson huad han wille och huad han hade emoth sigh, och han swaradt intet annat än han tient för 12 dahl. Därpå blifwit frågader om han dem bekommit, och han sagdt Ja, och därmed bedin at gå derifrån, och han swaradt sig hafwa tient för 12 d:r, ja, för 12 d:r, och h:r Bengt altså slagit honom för mundh och hafft honom uth genom dören, och fattadt i hans håår och dragit uth på förstugubrohn, och Jon fattadt kring om hans been så hårdt at twenne karllar måst lösa honom derifrån, och dermed bedit rustmestaren skaffa honom derifrån, och rustmestaren bedit honom gå sina färde, och fått till swar at han tient för 12 dahl., och rustmestaren fördenskull gifwit honom några slängiar med wärian och han dermed luppit till wedlijdret och tagit een skufmeda, (huarmed watn drages) huarmed h:r Bengt præsumerer honom wellat sig slå, den rustmestaren af honom tagit och gått ifrå honom, och Jon Hermanson strax efter, då rustmestaren förmant honom gå derifrån, och han swaradt sig tient för 12 dahl., och rustmestaren altså slagit honom med wärian, at han fallit omkull, och rustmestaren låtit dragon Nills Drake och en man till at hafwa honom derifrån, och han wellat äntelligen till h:r Bengt, som stodh på brohn, men dee hade honom med macht till sochnstufwan, och h:r Bengt bedit rustmestaren blifwa hoos sigh öfwer nattan såsom till förswar och hägn, [*fol. 4r*] deth han giordt, och Jon Hermanson strax därefter kommit åter dijth igen, och i huardagzstufwan sagdt at een af dieflarne som sittia i cammaren skall till helfwetis, som Nills Håkonson, Johan Jönson och gårdzdrängen Peder Jonson åhörde, och där hoos sagt att innan juhl och åhret går uth skall här i gården skee under, och sedan gått sina färde, och warit på wägen efter Önde i Kiänåsen och wellat honom öfwertala intet därutinnan wittna. Näst för juhl har dragon Månss Bachman warit på ordinantz hoos capitenleut:n och tillijka medh dragon Peder Graan frågadt Jon Hermanson hwij han icke lydde rustmestaren, och han swaradt sigh wara så onder på prästen at han ingen lyda kunde.

H:r capitenleut:ns inlefwererade suppliqué af Jon Hermanson till h:r öfwerst welb. Carl Hård den 20 nov. sidstledhen uplästes, af innehåld at han kommit om een söndagzaffton till h:r Bengt at förnimma om han skulle få mera löön än bekomne 12 dahl. k.m:t, där Önde i Kiänåsen och klåckaren Nillss Larson såtho, och dee honom frågadt huad han där hade at beställa, som twenne gånger itererades, säijandes sig må få gå in, som har tient för 12 d:r, och dee bedit honom intet wara så ohöflig i mundh, prästen är i cammaren och det hörer, och kallar så Önde Larson hunsfått och skiellm, och wid deth samma kom h:r Bengt in och frågadt huad å färde mån wara? Resp. ingenting, och där med hafde knijf i sin hand med eldkohl upå, giömdt, och h:r Bengt tagit honom i axlan och bedit föllia sig i cammaren, som och skedde, och sedan kalladt bemelte bönder in och dem frågadt om han icke wellat i hoop med dem med knijfwen, och dee därtill bejakat, och han nekadt, då h:r Bengt sagdt sig deth skola bewijsa och grijpit i hans jackflika och een knijf där uthtagit, och berättar sigh frågadt om h:r Bengt wille sig röfwa och därmed gått uth på dören och Önde kommit i förstufwan och fattadt i hans håår och han tagit emoth, och Nills Håkonson skildt dem åth, och kommande till sochnstufwan sagt till rustmestaren Witting det prästen hade röfwat knijfwen af honom, och han bedit honom gå sina färde, men han wille hafwa sin knijf igen, och därmed gått till prästgården igen, och Önde och Nills såto där och drucko, och han tagit [*fol. 4v*] een eldbrandh

och kastadt i spiselln, därmed h:r Bengdt och rustmestaren kommit in, och h:r Bengdt sagdt och frågadt om han wille bränna up stufwan och om han icke fått sina 12 dahl., huartill han beiakadt, och h:r Bengdt swaradt: iag skall betalla tig för 12 dahl, fattandes i håret och slår till gålfwet och drager honom uthi förstugan, och bedit dee andra lösa hans händer ifrå sina behn, och rustmestaren begynt slå med wärian, och han sprungit till wedlijdret, och låfwadt gå bårt, och rustmestaren tagit honom i axlarne och bedit gå sin wägh, huilket ryttar swentienaren Göstaf Spåra skall wetta berätta, och widh deth han skulle gå bårt stodh h:r Bengt och sade åth rustmestaren: slå den sakremenska skiellmen och huggen så fanen far i honom, kommandes altså rustmestaren och med sin wäria hugger honom öfwer näsan, at hon gick merndels aff, och därmed gått i sochnstufwan, och skickadt budh till rustmestaren at få rådh huru han skulle bära sig åth och blij förbunden, och som rustmestaren intet kom, eij heller sände något budh, haar han måst gå till prästgården igen at få rådh af rustmestaren at blifwa förbunden, därmedh h:r Bengdt och rustmestaren kommit in, och rustmestaren bedit honom reesa till h:r öfwersten och sig beklaga, berättandes h:r capitenleutnanten sig wara befallt af h:r öfwersten suppliquen inlefwerera och säija sig deth wellat lembna till h:r gouverneurens ankombst och hållande ransakning däröfwer, och derföre intet därom skrifwit. Item, at dragon är intet stembder, och fått till swaar at han är angifwen för edzöre och behöfwer ingen stembning, och h:r öfwersten sagt sig höra det så wara.

Jon Hermanson berättar h:r Bengtz ena båck förledne wåras druckit sig till dödz af urin om een söndagzmorgon, och wid deth han gått till kyrkian fått befallning at flå båcken, deth han måst giöra under chatechismi predijkan, och sedan lijdit förkast derföre af sine cammerather och några bönder, och därmed frågadt h:r Bengdt hwij han deth befallt, och fått dermed hugg, och altså något derefter kalladt rustmestaren och några bönder at föllia sig till prästen och fråga för huad ordsak han honom slagit, och fått till swar, för hans stora mund skulldh, men han sagt sig få hugg för deth han åtallat hafwer måst flå båcken? [*fol. 5r*] Resp. att båcken stört fastetijden och at hans hustru öfwertallt Jon Hermanson den at flå om een söndagzmorgon honom owitterligit, och hon låfwadt gifwa honom ett stoop öhl, huartill Jon intet kunde neka, men där hoos att h:r Bengt war med och hörde derpå, och intet tagit uthlåfwade öhl, eij heller h:r Bengts tilbudne toback. H:r Bengt nekar sig däraf wettat, och fast mindre låfwat något toback, utan en och annan gång både förr och sedan gifwit honom toback, och Jon Hermanson säger honom säija, den som låter låcka sig at stiähla, blijr offta trugadt till hängia, huartill h:r Bengdt och nekar. Därmedh hafwer Jon gått utur tiensten, och efter twå dagars förlåpp kommit dijth at igentaga sine kläder, som wore af h:r Bengdt inläste, och blifwit dåch qwar till Michaelis, och fodrar altså full åhrslöhn, huartill icke nekas, allenast afräknadt blifwer då han på camperingen och möten warit bårtha, och h:r Bengdt upwijste ett opsatz på deth han niutit, som oplästes, och Jon tillstod sig bekommit. H:r Bengt föregaff dåch honom stådt fritt wara uhr tiensten 1/3 af åhret, om han behagadt och på deth han intet skulle dhen tijden något kåsta på sig, deth efterlåtit, och des uthan nästan hwar söndagzaffton warit bårta, och offta till måndagzmorgon och middagh.

Rustmestar Erich Witting förhördes och giorde fölliande relation. Att han tillijka med Gustaff Spåra hade om afftonen något at tallas medh i sochnstufwan, där Jon Hermanson och een stund war och därifrån gått, och något därefter kommit tilbaka, bloduger och flurutt i hufwudet, brukandes fuhl och ellack mund, och där ibland sagdt at prästen har röfwadt honom som een skiellm, tyff och blodsugare, och han tillijka med Spåren och fleere warnadt honom sådant tahl hafwa, som han kan fara illa före, och befallt honom intet meera gå dijth, och han därmed satt sigh, och een liten stund därefter saknades han, och dy låtit dragon Nillss Drake see efter honom, och han sagdt at han måst gått heem, och strax derefter kom h:r Bengtz dåtter och bedit honom för Gudz skuld komma, [*fol. 5v*] effter Jon Hermanson är där igen, och han dijth gått, och Jon blifwit tillfrågadt om han fått sin löön, och swaradt sigh fått 12 dahl., och prästen frågadt huad han meera wille hafwa, och därmedh skuffat honom uth genom

dören i förstufwan uth på brohn, och Jon hållit honom kring om benen, och han ropadt rustmestaren till hielp, som säger sigh lösa hans händer och bedit Jon Hermanson gå sin wägh, och han sagt sigh tient för 12 dahl. och fick så några slängiar, och begifwit sig till wedlijdret och tagit upp ett trä som syntes warit een skufmedh och sagdt: Nu skall iag betalla tigh, och rustmestaren swaradt: Deth skall du låta blij, och tagit dhet af honom, och sagdt deth han skulle gå sin wägh och gått in på gården, och Jon strax kommit efter, och han åter befallt honom gå bårt, säijandes omsider: Will du intet lyda prästen, skall du lyda migh som din officerare är, om icke den och den toge digh, och därmed gifwit honom några slängiar, som något wärre togh än ärnadt war, och han lagdt sig neder och rustmestaren låtit Nillss Drake och Nillss Håkonson hafwa honom upp och bringa till sochnstufwan, då han wille med macht in på förstugubrohn och i prästens stufwa, men hindradt därifrån och hafder till sochnstufwan, och strax därefter kommit dijth igen och een stundh i huardagzstufwan warit, men intet tallt huarken med h:r Bengdt eller rustmestaren, och sielfmant gått derifrån, men rustmestaren öfwertald at blifwa öfwer nattan qwaar, på det h:r Bengt, och i synnerheet hans barn och folk må kunna wara för honom i fredh och i roo, det han giorde, men Jon Hermanson berättar sig sidsta gången talla med honom huru han skulle blij förbunden, och at h:r Bengt gått och uth, och intet blifwit honom warse. Rustmestaren föregifwer och sigh intet budh af honom fått ifrån sochnstufwan, men Jon, at Nills Håkonson dijth skickades.

Jon Hermanson tilspordes om han utan edgång wille wara med för detta tålfman Oluff Jonsons giörandhe wittnesmåhl nögder? Resp. att han deth intet giöra kunde, och altså aflade Oluff Jonson sin wittnesedh, och sedan wille Jon Hermanson honom wräka, föregifwandes honom uti sidsta ofredztijden hafwa Gölu Siulsdåtter, som warit berychtadt för trullkäring, och hon [*fol. 6r*] sielff skall bekänt deth för hela Åhs sochn, hwilken wridit af sig halssen som suttit på snedh, och hon däraf dödh blefwen hoos Oluff Jonson, och han henne begrafwit, och h:r Bengt sagdt deth ingen ährlig karll må dricka uhr kanna med honom, huartill h:r Bengt aldelles nekar. Oluff Jonson berättar at hon war berychtat, och fördes på een kärra gårdh emellan at få sitt uppehälle, och uth på hans gård ett dygn i kärran legat, och sedan skufwadt till näste grangården Simon Olss änkia, därest hon blifwit dödh, och Oluf, som war nämbningzman altså warit till sahl. cappellan h:r Anders Rialenius, och sedan till sahl. kyrkioherden h:r Hans Damianus och lensman Anders Olufson Drake, huru därmed skulle förhållas, och blifwit afftallat at han skulle läna häst at föra kråppen till ett moratz, deth han giorde, och hennes syster Märet kördt med henne bårt till moraset, och intet därmed hafft beställa, och ingen hördt nånsin därom tallat förr än nu. Märit skall i Hellsingelland för twå åhr sedan wara döder. Oluff Jonson war den tijden nembdeman och sedan några åhr, och åter kallat därtill, och warit till twå åhr sedan, då han begiert afskedh.

För detta lensman Anders Olufson Drake förhördes, och berättar sig blifwa af sahl. kyrkioherden h:r Hanss Damianus kalladt och tillfrågader hurulledes Giölu Siullsdåtter skulle begrafwas, och han säger sig därtill inthet kunnat swara, och pastor resolverat at hon skulle grafwas neder i moraset, men af hwem deth giordes intet hörde eller weth, icke eller hördt henne wara för någon rätt angifwen eller anklagadt, icke eller giordt af med sig sielff, och kan wäll sedan hördt at Oluff Jonson warit misstenckt och derföre förkast lijdit. Oluff Jonson begierte deth Jon Hermanson måtte wijsa sin sagusman. Resp. att Jöns Jonson i Granbo förledne eller förra åhret hoos Oluff honom deth förkastadt, som hans son Peder Jönson Grahn offta berättadt, huilket Oluff säger sig intet hördt af honom, utan af sin hustro, som uth på gården hördt honom sådant tahl hafft i fyllerie. [*fol. 6v*] Anders Olsson Drake betygar Oluff Jonson intet för den ordsaken skuldh komma ifrå tålfmanstiensten, utan elliest fått dimission och afskedh.

Dragon Peder Jönson Grahn är rester till Helsingelland förr än saken blef kunnig och befallt at uptagas.

Jon Hermanson tillfrågades om han hafwer något emoth Önde Larsons giörande wittne? Resp. at han blifwit ond för deth han sagdt sig tient hoos h:r Bengdt för 12 dahl. och inget annat, men emoth Nills Larson slätt intet. Nembden finner hans iäf krafftlöst och olagligen; altså aflade dee sin wittnesedh.

Önde Larson, att han i skymningen om afftonen slog fast jern på källardören, och kommande i huardagzstugan satt sig på sätet för spiselln at röka toback af sin pipa, huaruti litet war, och med deth samma kom Jon Hermanson in och begierte röka utur hans pipa, och han swarat där wara litet eller intet, och lembnadt åth Jon, som den togh och sedan gaf tilbaka. Sedan sade Jon sig tient för 12 dahl. och wred på hufwudet, och han bedit honom hålla stilla, och at han dem wäll fått, då han brukadt fuhl mundh och tagit een eldbrand och slagit emoth spiselln, at kåhlan fallit kring om gålfwet, och Önde dermedh stijgit upp af sätet, då Peder Jonson sagt at Jon hade knijfwen och bedit dem achta sigh, då han wändt sig om, och såg honom med knijfwen hwifwa kring om sigh, och derföre sagdt, får iag intet wara i fred, så är prästen icke långt bårt, och kan till honom gå, då Jon giömde sin knijf i jackfickan, gåendes Önde därmed uth i förstufwan, och Jon efter och tager honom i håret, och Önde altså måst taga emoth, och Nills Larson bedit sig intet passa på honom, och dermed släpte honom, ståendes h:r Bengt i cammardören och bedit Jon och dee andra komma in, som och skedde, och h:r Bengt frågadt huad som fattades, då Önde sagt deth Jon wellat slå honom med knijfwen, och han swaradt sig ännu hafwa een knijf och den utur jackfickan tagit, wettandes intet för wisso om knijfwen war bahr enär den uthtogz, men enär h:r Bengt begiert at knijfwen skulle honom [*fol. 7r*] ifråntagas, så war den bahr, och han fattadt kring om armen och prästen tagit af honom knijfwen, den Jon wille hafwa igen och intet fick, och prästen tilbödh hafwa honom uth genom dören, och rådde intet med honom, och hans hustru därmedh gått uth och hafft in Nillss Håkonson, som halp prästen hafwa honom uth i förstugan, och sedan intet sågh huad där för händer hades, och tillijka medh Nillss Larson gått in i stufwan och h:r Bengdt i cammaren och prästhustrun låtit stängia igen förstugudören, at han intet skulle komma igen. I medler tijdh gick dragon Johan Binick uth, och Jon Hermanson kommit strax efter in, och tillfrågades hwij han kalladt honom skiellm och om han deth tilstår, då han öfwerliudt deth itererat, och kastat sätet och uplyfftadt bordet och kärillen nederfallit. Och såwida h:r Bengt hördt larmas, kommit tillijka med rustmestaren Witting in och rustmestaren befallt Jon Hermanson gå derifrån, och han lijkawäll stått quaar, och h:r Bengdt altså tagit honom i axlan och skuffadt uth genom dören i förstufwan, och rustmestaren efter, och sagt: Will tu intet lyda prästen, så måtte du lyda din officerare, och därmed gifwit honom några slagh med wärian, och Jon sprungit till wedlijdret och rustmestaren effter, som kom genast tilbaka, och Jon strax derefter, då rustmestaren åther honom med wärian slogh, och sedan stijgit på brohn till prästen, och rustmestaren bedit Nillss Håkonson och een dragon hafwa honom därifrån, som och skedde, och h:r Bengt och rustmestaren gått in i cammaren, och Önde och Nillss Larson i stufwan, och efter en lijten stundh därifrån till sochnstufwan, då Jon Hermanson wille förlijkas med honom för deth han kallat honom skiellm och utlåfwadt een kanna öhl som wedersakades, och därmed gått heem, och Jon folgdt litet efter och wille förlijka honom, men intet bedit icke wittna i saken, wettandes intet om något sedermeera passerade.

Nillss Larson betygade verbotinus som Önde Larson och tillade at Jon kom så hastigt efter rustmestaren [*fol. 7v*] ifrå wedlijdret at han wändt sig om och befallt honom gå sin wägh, deth han intet achtade, och därmed sprungit effter honom och gifwit honom af wärian hugg så at han blef liggiande och uptogz efter rustmestarens ordre, och kommande till tijmstehn wellat in till prästen, men hades dåch till sochnstufwan. Item, at en kommit och begiärt komma in, som han kan minnas warit Nillss Drake, och då uplätz förstugudören och icke igen täptes, emedan som ingen kunde tänkia at Jon skulle offtare dijth komma.

Ryttar swäntienaren Gustaf Olsson Spåra aflade sin wittnesedh, och refererade sig tillijka medh rustmestaren wara i sochnstufwan, och Jon Hermanson komma sedan dijth och sade

prästen hade röfwadt sigh och kallade honom skiellm, tyff och blodsugare, och han tillijka med rustmestaren warnadt honom och öfwertallt intet gå till prästen, och han lijkawäll heembligen gått uth, och enär han saknades sände rustmestaren dragon Nillss Drake at see efter honom, som sade sig honom intet blij warse och att han måtte gått heem. Strax därefter kom h:r Bengtz dåtter och begiert at rustmestaren wille komma dijth, eftersom Jon Hermanson är oroligh, och rustmestaren altså gått dijth, och denne litet efter, och hörde nembnas 12 dahl., och wid deth samma blef han seende att h:r Bengdt tog Jon Hermanson i håret och hade honom uth genom dören och på förstugubroon, och folket folgde medh, och denne sidst, som hörde ropas hielp, och sågh Jon hålla prästen kring om beenen, och han tillijka med fleera hulpo honom löös, och Jon hades neder af brohn och rustmestaren bad honom gå heem derifrå, och huad han swaradt hörde han intet, men såg rustmestaren gifwa honom några slagh af wärian, och han luppit till wedlijdret, och rustmestaren efter, och sedan wändt om, och Jon med effter, då rustmestaren bedit honom gå därifrå och med wärian honom slagit, och Jon stupadt omkull, då Nillss Drake [*fol. 8r*] och Nills Håkonson honom uphafft och bracht till sochnstufwan, och denne medh, och såg honom wara blodig, och så gått till rustmestaren i prästegården, och strax därefter kom och Jon dijth och sagt och wijst huru han war handteradt, och wid deth samma h:r Bengt och rustmestaren kommit och in, och Jon sagt sigh skolla leija häst och till h:r öfwersten resa, och h:r Bengdt bedit honom så giöra, och rustmestaren allenast sagdt till honom at han skollat gått heem som han befallt, och prästen bedit dem gå der ifrån, och at han intet öhl hade åth dem sällia, som dee och intet kiöpte, och folgdes derifrån.

Dragon Nillss Öndeson Drake aflade sin wittnesedh och bekände sig höra och see, nembl. Att han tillijka medh Göstaff Spåra såth i sochnstufwan, där rustmestaren Witting och war, och i mörkningen kom Jon Hermanson och sade h:r Bengdt hafwa röfwadt af honom knijfwen som een skiellm, och wid deth samma gått uth, och sedan strax inkommit, och hörde rustmestaren bedia Jon intet gå i prästegården, utan gå heem om han will fara wäll, och han låfwadt så giöra, och satt sigh neder, och litet därefter gått uth och sacknades, då rustmestaren befallt denne see efter honom, deth han säger sig giordt, och honom intet warse blifwit, och förmeent och sagdt deth han måtte wara heemgången. Strax därefter kom h:r Bengdts dåtter och begiert deth rustmestaren wille komma till sin faar, deth han giorde, och denne såth qwaar tillijka med Giöstaff Spåra, då Giöstaff sade sig willia gå dijth och förnimma huad dee hafwa för sigh, som och skiedde, och denne gått litet efter, och kommande till prästegården såg Jon liggia på marken och rustmestaren frågadt om icke någon dragon wore tilstädes som kunde bringa honom till sochnstugan och ropadt på denne, Nillss Drake, som gick fram och halp Nillss Håkonson och Peder Jonson, som då allaredan hafft honom upp, och så folgdes till sochnstugan, och där ifrån till rustmestaren, som befallt see till huru med Jon Hermanson må wara beskaffat, deth han säger [*fol. 8v*] sigh giordt, och berättadt honom wara något skadder, och därmedh gått derifrån.

Ryttar swentienaren Nills Håkonson är inwecklat i något oafdömdt tyfwerie, och derföre togz ingen ed af honom, utan förmantes bekänna sanningen, som refererade, nembl. att han warit i prästegården och sedt h:r Bengdt willia hafwa Jon Hermanson utur sin cammar, och rådde intet med honom, och hans hustru begiert denne till hielp, som och halp honom utur cammaren, och såg honom uth på brohn hålla prästen kring om beenen, som löstes derifrån, och rustmestaren brachte Jon af brohn, och h:r Bengt bedit honom slå brafdt, och han gaf honom några slängiar med wärian, och Jon luppit till wedlijdret och rustmestaren efter, och enär han wändt om, wände och Jon och kom efter, då rustmestaren wändt sig åter om, och Jon undan och stupadt då han blef huggen, och af denne och Peder Jonson upbracht at bringa till sochnstufwan, som wille gå in till prästen och hafwa sin knijf igen, som intet efterletz. Sedan har denne gått till prästens, och tillijka med Peder Jonson fått ett stoop öhl, och därmed kom och Jon in och wille dricka med dem, som förwägrades, och han sade sig willia leija häst och

resa till h:r öfwersten, och sade att där i gården skall skee under inn[om] åhret, och han bedit honom achta sig, och han swarat sig redan fått, och denne gått heem, och Jon stadnat qwaar, men intet bedin af Jon Hermanson bedia rustmestaren komma ifrå prästen och rådgiöra med honom huru han skulle bära sig åth.

Dragon och legodrängen Peder Jonson berättar äfwen som Önde och Nillss Larson, och at Jon Hermanson tagit Önde i håret, och Jon sidste gången sagdt, där i gården skolle skee under, och at han intet såg honom i wedlijdret taga något upp at wäria sig med eller slå någon med, utan deth af andra hördt, kunnandes intet påminna sigh hördt Jon Hermanson säija at een af dieflarne i cammaren skall till helwetit.

Klåckarens Nills Larsons hustru ähr siuk och kan icke [*fol. 9r*] komma till förhöör, och sagt sig för sin man berättadt det hon därom kan hördt, som refererer hennes ordh, at Jon Hermanson skall sagdt uti Oluff Jonsons i Röste närwaru, om han icke får rätt på prästen om lönen skulle han giöra deth som galit wore, och åthminstone slå sönder hans kärill.

Rustmestaren Witting säger sig warit tilstädes enär Jon Hermanson kallat om en söndag gode män att fråga prästen hwij han honom slagit, och sagdt sig derföre skolla utur tiensten gå, och at prästen sagt honom fått hugg för sin stoora mund skuldh, och ångrar at han fick litet, och Jon sagdt sig skolla gå dädan, och rustmestaren warnadt och bedit honom tiena sitt åhr uth och han nekadt. Tålfman Jon Peerson i Ösa warit medh och betygar deth samma, och Jon Hermanson sade, då tallas om båcken, därtill Jon Peerson nekadhe.

Dragon Måns Bachman berättar Jon Hermanson sagt om han lydt rustmestaren, så hade deth warit bättre, men wille wetta huarföre prästen tog hans knijf, och derföre dijth gått.

Jon Hermanson itererade om båcken, att Nillss Jonson i Kiänåsen och Anders Erson i Ösa hördt honom därpå talla, enär dee folgdt honom till h:r Bengdt, men Nills är reest till Helsingellandh och Anders Erson heemgått och icke förr nampngifwen. Jon Peerson i Ösa berättar dem samma gång wara medh, och om dee hördt tallas om båcken kan han intet wetta, men påstår sigh intet höra något tahl derom.

Jon Hermanson tilspordes huad ärende han hade till prästegården? Resp. at köpa öhl, och bårgadt sig ett stoop, men h:r Bengt föregifwer sin hustru gifwit honom ett stoop, huarmed han gått uth och i förstufwan gifwit drängen Nillss Jonson ifrå Seem, som skiutzsat h:r Bengdt ifrå sochnbudet, med sig, huaraf han sluter honom eij warit tårstig, utan giordt sig deth till ärende och dermed drögdt till dess han sedt honom wara kommen heem ifrån sochnbudet. [*fol. 9v*]

Jon Hermanson berättar sig wara något drucken, och kiöpt i sochnstufwan bränwijn för een öre s.m:t och twå stoop öhl bårgadt hoos prästen, däraf drängen Nillss Jonson een dryck för een pipa toback fått, och Nillss Håkonson hulpit honom dricka utur ena stopet, men h:r Bengt säger sin hustru gifwit honom ett stoop och intet något såldt.

Jon Hermanson föregifwer sig andre gången gå dijth at få igen sin knijf, och tilstår sig kallat honom röfware, skiellm och blodsugare.

Capitenleutnanten berättar honom under compagniet ingen klagomåhl på sig hafft eller warit för någon krigzrätt, eij eller för häradzrätten, förutan för lönskläger.

Jon Hermanson berättar sig ingen owänskap medh Önde Larson och Nillss Larson nånsin hafft, och wettat att dee gått i prästegården, och kan eij wäl minnas om Önde togh i hans håår först eller han i Öndes. Icke eller annat än han tagit knijfwen at karfwa toback med, icke eller mins sig hafft omkull bord och sätet, och sidst, at han intet meera om saken haf*we*r at påminna.

H:r Bengdt begiärte at Oluff Jonson kunde tillåtas giöra berättelse inför rätten, emedan som han intet till något oärligit är fält, och sedan som deth skall wara skiedt suttit nämdeman; altså giorde han fölliande relation efter nemdens godtfinnande.

Att Jon Hermanson war Michelsmesdagen i sochnstufwan och i sin och klåckarhustruns närwaru sagt sig af h:r Bengdt få liten löön, och fruchtar någon gång i fyllerie där giöra någon

elack gierning, om icke meera, slå sönder hans kärill och sådant, och han säger sig honom warnadt och inrådt genom gode män komma till förlijkning om lönen. Men Jon föregifwer sigh allenast beklagadt eij få full åhrslöön, och lärer stämbna honom derföre till tinget.

Saken heemskötz nembden, och efter deras betenkiande lijkmätigt det 5 cap. Edzörebalken L.L. tilfrågadt Jon Hermanson om han med tryggdt samwete [*fol. 10r*] gå lagh sigh icke i wredzmode gått till prästegården at giöra skada? Det han sade sig kunna säkert giöra. Sedan huru han skulle få lagmän? Resp. att han will tillsee sig dem kunna skaffa, och i widrigt fall undergå laglig näfst, och beslötz at han å nästkommande laga ting skall sielf tålffte gå lagh.

Sedan, huru dee willia dömma om deth han hotadt och kallat h:r Bengt röfware, skiällm och blodsugare? Resp. såwijda han sielf tilstår sig kalladt honom röfware, skiellm och blodhsugare, och prästernes privilegier innehålla huru een sådan bör dömmas, så kunna dee eij därifrån gå, uthan därwid förblifwa.

Ehuruwäll dragon Jon Hermanson hafwer kommit i slagzmåhl hoos cappellanen wällärde h:r Bengt Sylvin uti dess gårdh och heemwist på Åhs kyrkiobord med Önde Larson i Kiänåsen och sedan i h:r Bengdtz cammar kommit och derifrån med andras tilhielp bracht worden, och fast än han af sin officerare blifwit warnadt och tilsagd intet mera dijth gå lijkawäll det giordt, och otillbörligen sigh förhållit, och bord och sätet kastadt och kullhafft, men dåch icke medh någon wapn eller hielp, icke eller någon såradt och skadat; altså är för skälligt funnit at han i anledning och krafft af 5 cap. Edzörebalken L.L. skall å nästskeende laga ting sielff tålffte gå lagh, intet hafwa med wredzmode dijth gått at skada giöra, och där han icke kommer öfwereens med h:r Bengt om åhrslönen, kan han lagligen honom därom sökia. Anbelangande det Jon Hermanson hafwer håårdragit Önde Larson och kallat honom skiellm, så hafwer Önde honom derföre intet stembna låtit; derföre kan däröfwer intet definieras och dömas denne gången, men at Jon Hermanson hafwer hotadt och kallat h:r Bengdt röfware, skiellm och blodsugare, finner rätten honom deruthinnan försedt sig emoth ährewyrdige prästerskapetz wällfångne privilegier a:o 1675 och dess 22 §, och till underdånigst föllie däraf dömmes han effter 31 cap. Konungabalken L.L. haf*w*a förwärkadt lijf och löösören, huilket allt undher höglofl. Kongl. Swea håffrättz äntellige resolution heemställes.

Ting 7, 8, 9, 10 och 11 oktober 1695

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:16, fol. 51v – 67r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3181, fol. 743v – 768r, RA.

Anno 1695 d. 7, 8, 9, 10, 11 october höltz laga ting medh allmogen aff Rödens tinglag, närwarande befallningzman welbet:d Lorens Bachman och nämden.

Erich Jonsson i Säter	Oluff Anderson i Wijke
Jon Olson i Dwärsätt	Edfast Jonson i Gräffte
Larss Jonson i Kiählen	Jon Olson i Smedzåsen
Håkan Enarson i Storgårdh	Påhl Jonson i Seem
Iwar Peerson i Kingstad	Jon Pederson i Ösa
Nills Jonson i Kiänåsen	Zachries Carllson i Sillie

1. Dato publicerades Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

2. Stehn Olufson i Rehn anklagades 1693 d. 4 julj, då stoor tårka war, antändt i sin slått några rödhiekasor? Resp. att han affhuggit och rödiat på een sin [*fol. 52r*] slåttmyra, Hängna

ben:d, och där uth widh löper een bäck, och deth i sina grannars närwaru, som där brede widh wore på sin slått, och ingen hielp behöfdes, och war uthbrunnit och släckt förr än han om afftonen gått der ifrån heemåth, huarom Jon Anderson i Stoorgården skall wetta betyga, och at då war mulit. Jon Anderson berättar at Stehn om morgonen sagdt sig willia antända twenne sina rödiekaser, det han tyckte intet skulle skada, emedan som muhlit wäder då war, minnandes inthet om hela dagen war mulit, och at Anders Siuhlson i Tann war och tillstädes, och dee bäggie wore där inwidh och allenast hagan emellan, på sitt äng Wallan, och såg huru längie deth afbrann och rökte, men då dee om afftonen gått heem war alt utsläckt och ingen röök syntes, eij eller om morgonen efter; Anders Siuhlson i Tann berättar ordh ifrån ordh som Jon Anderson.

Enhälligt votum. Såsom Stehn Olufson i Rehn den 4 julj 1693, då stoor tårka och heeta war, och allom är förbudit någon eldh uptända, hafwer antändt twenne rödiekasor och dem afbrändt; altså hafwer han öfwerträdt Kongl. Maij:ts skogzelldzplacat 1690, och till underdånigst föllie däraff dömes han derföre at plichta med 30 dahl. s.m:t till treskiptes, eller plichta med kråppen.

3. Jöran Carlson i Ösa angafs förledne wåras uti een sin älgzgraff fått een älgzkalff, och däraff præsumeres at han i rättan tijdh i medfastan grafwan icke öpnadt, och där på bruklige grahnrijs aftagit? Resp. att grafwan är på sielfwa fälötan, och den samma i laga tijdh öpnadt, och då war sniö och ijss uppå rijset, huilket nederstöttes och fallit i grafwan, och ingen må tänkia honom så oförståndig wara, på fälötan låta grafwan stå täckt och derigenom kunnat mista sin boskap som dagelligen där omkring sin betesmarck hafwa. Tålfman Jon Pederson och Oluff Jonson i Tängn betyga grafwan wara på lötarne pass 1/8 mijhl ifrå byen. Oluff Jonson och Peder Aronson hafwa warit befallte grafwan besee, berättandhes Oluff sig intet kunnat förstå af rijset som låg neder i grafwan, om det war af folk nederslagit eller medelst älgzkalfwars fallande neder uti, eftersom dhet strax efter wåårandan skiedt, och besichtningen intet förr [*fol. 52v*] än 9 dagar sedan. Kalfhudan besågz och pröfwades icke warit öfwer åtta dagar gammall.

Enhälligt votum. Såsom älgzgrafwan befinnes wara på sielfwa lötegången och altså för sina egan creatur intet kunnat den låtha wara oupslagen, och älgzkalfwen så liten och ungh warit at han intet förstått wärja sådanne gropar, besynnerligh[en] om han af hundar elliest blifwit skrämd och dess modher kunnat wara litet därifrån, och kalfwen legat enär han sålledes blifwit skrämd; altså kan rätten intet finna Jöran Carllson wara därutinnan bråtzlig, och inthet gagn af köttet skall hafft, och skinnet icke wärdt 4 öre s.m:t.

4. Dragon Peder Jonson i Ösa beswärade sigh öfwer Nills Anderson i Håff för deth han skall hafwa beskylt honom af sig länt een takhudh nu för ett åhr sedan, och den icke igenfått af honom, utan förledne winter Gregori tijd dhen i sitt wedlijder af hans hustru igenfunnen, och om affton hans dräng där huggit wedh, då hudan där intet warit och om nattan fallit litet sniö, och på hudan war om morgonen litet sniö, och utan twifwell wid den tijden dijthkommit och han aldrig någon takhud af honom länt. Resp. att han för ett åhr sedan länt honom een taakhudh enär han skulle till qwarn, och kiörde med kärra hans gård förbij, och war intet williog därtill, dåch omsijder genom sin då hafwande legopijga Karin Jonsdåtter, dragons syster, efter befallning den bekom, och i wedlijdret Gregori tijdh wordet inkastadt och igenfått, och allenast af honom den igen begiärt och icke widare beskyllt, huilket rustmestaren Erich Witting och Nills Jonson i Kiänåsen kunna wetta, och på dem beropade och actor sig. Rustmestaren berättar Nills Anderson i caplans h:r Bengdtz wedlijder fråga Peder Jonson om han icke kan igenfå till honom länte takhud, och han swaradt sig ingen takhud af honom hafwa länt, och Nills swurit at han den skall skaffa igen, deth han will edelligen besanna och äfwen så berättar tålfman Nills Jonson honom säija, och at han skall skaffa honom den igen.

Pijgan Karin Jonsdåtter förhördes, och först underrättades huad een wittnesedh har at betyda, som alldeles nekar sig [*fol. 53r*] förledne åhr hoos Nills Anderson låtit sin broder Pedher Jonson få någon takhudh till läns, men Nills Anderson påstår sig befallt Karin låta Peder få takhudan till läns; altså aflade hon sin wittnesedh, och betygar sig huarken minnas warit befallt at låta Peder få till läns taakhudan, eller den till honom lefwereradt. Nills itererar sig honom allenast frågadt derom, och kan intet annat än minnas, och aldrigh skällt honom för tyff derföre.

Nills Andersons hustru Segrid Jöransdåtter berättar sigh Gregori tijdh sidstleden om een morgon hon skulle bära in wedh blifwit warse bårtowarande takhud liggia i wedlijdret, och bedt sin man komma at see huad där låg, det han giorde, och såg hudan där liggia, och sedan för sina pijgor deth sagdt, dhet hon sade sig med edh kuna bestå.

Nillss Anderson heemsköth Peder Jonson eden, och han sade sig den tryggelligen kunna giöra, men will swaranden den icke wäll förtro, men om han understår sigh den kunna giöra, will han wara nögder, den Pedher Jonson aflade och præsterade.

Enhälligt votum. Ehuruwäll Nills Anderson med edh låter sigh willia och kunna betyga sig eij annat minnas än han een takhud länt till Peder Jonson, och Peder Jonson äfwen så wäll will med edh betyga sig den intet länt hafwa, och Nillss Anderson icke tillagdt honom någon tyfnad derföre, utan begiärt sitt låhn igen, huar medelst han icke kan till sin ähra wara angripen, eftersom offta händer at sådant utur minne kommer, och om sådant igenfunnes, kunde deth eenom icke för någon otrooheet tillwijtas. Och såsom Peder Jonson sålledes misstenckt är, och han heemskutten edh will giöra, och eden bör wara å swarandens sijda, så tillåtes Peder Jonson med sielf sins ede betyga sig takhudan intet hafwa länt, den han å book giorde, hwarmed dee åthskillde äre.

5. Ingemar Carllson i Backen tilltalte dragon Johan Buhr ib:m för deth han beskylt honom hafwa ihählslagit een hans grijss, och een död grijs kastadt på hans förstugubroo, det han intet hafwer giordt, och derföre will wara otilltallt? Resp. at een hans grijs blef ryggen afslagen och dee boo knuth om knuth med hwar annan, och enär [*fol. 53v*] dee om morgonen folgdz till skogz war grijsen färdig, och Ingemar om affton först heemkommit, och enär han kom effter, war grijsen slagen och in i swijnhuset kastadt, och derföre honom beskyllt, men intet skadeståndh begiärt eller honom derföre stembna låtit. Actor, at han förtryter det han kastat grijsen för honom? Resp. att ingen kan förneka honom wijsa den skada han kan lijdit hafwa.

Enhälligt votum. Såsom Johan Buur, som grijsen mistadt, hafwer allenast beskylt Ingemar Carllson deth hafwa giordt och wijst huru han war handteradt, och icke stämdt honom derföre, och samma beskylning, om han än wore oskylldig däruti intet rörer någons ähra och heder; altså kan rätten intet finna Johan Buur derutinnan wara straffwärdigh.

6. Simon Gunnarson i Trälsåsen beswärade sigh öfwer hustru Sara Olufsdåtter i Tullus och dess styffson Jon Nillson för dhet dee förhålla honom sina resterande penningar af 27 d:r s.m:t, som han till hennes man och hans fader för hemmannet lefwereradt, som han skall bekomma tilbaka, eftersom han intet fick blij med giorde hemmanskiöp, utan måst deth cedera och afstå, huilka 27 d:r efter giordt contract den 10 septemb. 1694 skulle betallas, nembl. 9 d:r Gregori tijdh 1695, 9 d:r Gregori 1696 och 9 d:r Gregori 1697, förståendes alla tree terminer första söndagen efter Gregori. Och efftersom Nills Jonson dödde 1694 annandag pingest och arfskifftet skedde effter honom d. 8 october 1695, så aftalltes och wärderades wissa pertzedlar till samma 27 d:r s.m:ts betallning, nembl. af hustro Saras arff een koo för 4 d:r, en kopparkiettell för 5 d:r, facit 9 d:r. Aff sonens Jon Nillsons tree tunnor korn för 7 d:r och een kopparkiettell för 2 d:r s.m:t, en qwijga för 2 d:r 8 öre, een jernstöör, ett drag och ploghiern för 24 öre, facit 12 d:r, aff dåttern Britas korn à 7 d:r k.m:t tunnan för 6 d:r s.m:t, ursechtandes hustru Sara sig icke wellat lefwerera uthsedde pertzedlar till betallning ifrån

sigh, emedan som hon förmenar sig något af deth fasta hafwer at prætendera, och där hon intet niuter däraf, behöfwer hon intet betalla någon byggnadh. Däremoth wijstes af byteslängden at hon sina inlagde jordepenningar i hemmannet igenfått, nembl. 15 d:r s.m:t, dhet hon tillstår, men will intet giärna betalla något som hemmannet angår, huartill [*fol. 54r*] blef swaradt at den som med skiähl hafwer fordra utgifne penningar på hemmannet borde först sin betallning hafwa, och sedan delas arffjorden, och at husen eller stufwan betaltes medan mannen läfde. Jon Nillson föregifwer sig deth innehållit, emedan som styffmodren intet wille betalla sin anpart? Respondebat actor, at han bör för sig clarera, och icke bekymbre sig om henne. Britas förmyndare Eskell Olufson i Hahlåsen föregaff sig intet därom påmint wara.

Enhälligt votum. Emedan som Simon Gunnarson för giorde öfwerbyggnadt i Tullus dee åhren han deth brukadt, medan Nills Jonson läfde, är betallt med 27 d:r s.m:t och allenast fodrar resten på utgifne penningar för hela hemmannet, nembl. 27 d:r s.m:t, som han måst cedera och lembna till sielfwa bördeman, och wiss tijdh på tree terminer är föresatt dem at undfå och bekomma, som uprättadt contract och förlijkning den 10 septembris 1693 utwijser; altså finner rätten skähligt at alla arftagarna böre förfallne termin förste söndagen efter sidstledne Gregori 1695 proportionaliter till Simon Gunnarson utan uppehåld betahla, som är 9 d:r s.m:t, och där hustru Sara Olufsdåtter med skiähl skall hafwa något sin styffson Jon Nillson at tilltalla, kan han deth lagligen efter föregången laga stembning wederbörligen giöra.

7. Erich Erson i Kiälen inlade een förtechning på deth förrådh han gifwit sin styffmoder hustru Anna Månsdotter ifrå 1681 till 1695, beggie inclusive, och det hon 1682 på tinget angifwit, som skulle hon inlagdt några penningar i gården, består af ingen sanning, utan huad löösören hon med sigh hafft, sin 1/3 af löösörerne efter sin sahl. man ärfft, begärandes muntel. efter 1673 åhrs afftahl och contract efter hennes dagar få tillträda dess quarlåtenskap, som den 11 novemb. 1673 på Rödens ting är förste gången upbudit. På tinget d. 5 december a:o 1682 är een förlijkning dem emellan skedt, at hon åhrligen till föderåd skall niutha at få så 1 ½ mälling god åker och foder för een koo och tree stycken små crettur, och han skulle låta henne tilbörligen komma till grafwen, och deth förra är fullgiordt. Hustru Anna begiärer få hafwa sin heemwist hoos sin slächt i Altzen, och låta tilsagde 1 ½ mälling genom hwem hon will och kan bruka låtha, och bewilliade foder till boskapen och niutha, bekymbrandes sig intet om hwem som henne efter dess [*fol. 54v*] dödedagh arfwer, utan dee måge dragas därom, som dee bäst förlijkas kunna.

Enhälligt votum. Såsom emellan hustru Anna Månsdotter och hennes styffson Erich Erson i Kiälen på ordinarie tinget här i Röden d. 5 december a:o 1682 är afftallt och sluttit at hon till sitt föderådh i all sin lijfstijdh skall hafwa at niutha 1 ½ mälling godh åker åhrl. at så, och foder till een koo och 3 st. små crettur, jemwähl och låta henne tilbörligen till grafwen komma, så förblifwer deth därmedh, och Erich Erson obligeres deth fullgiöra, ståendes hustru Anna fritt, antingen wistas hoos honom eller annorstädes. Huad hans prætension til at arfwa hennes qwarlåtenskap efter dess dödellige afgång, efter det contract som emellan hennes sahl. man Erich Siuhlson och henne d. 11 novemb. 1673 är giordt och uprättadt, widkommer, så fins deth på Rödens laga tingh den 11 novemb. 1673 wara förste gången upbudit, huarmed han kan lagligen procedera och fullföllia, willia hennes arfwa låta dermedh förblifwa och deth intet klandra, warder han deth niuthandes, hwarom icke, kunna dee sökia dherutinnan lagligit utslagh.

8. Effterskrefne aflade sin sexmans edh, nembl. Peder Pederson i Hufwelswijken, Erich Olsson i Lunsiön, Näset Oluf Olufson, Tängn Oloff Jonson, Backen Oluff Peerson, Kiänåsen Önde Larson.

9. Comminister wällärde h:r Bengt Sylvin beswärade sigh öfwer ryttare corporalen Jonas Brink i så måtto, nembl. att han förledne wårasse fick sitt quarteer i Rösta uti Åhs sochn, och huarken hoos h:r kyrkioherden eller honom widh anträdet i församblingen sigh angifwit, och lijkawäll bijwistadt gudztiensten i Åhs några gånger, och gående hwar annan förbij, allenast hällsadt, huaraf actoris hustru skall blifwit förordsakadt fråga sin man hwij han icke biuder corporalen, som nyss ankommen är i församblingen, heem, och han skall swaradt sig deth icke kunna giöra förr än helige- och predijkodagarne äre mäst förbij, och altså Christi himmelsfärdzdag honom och hans hustru, tillijka medh trumpetaren Jonas Biörkbohm heembudit, och efter måhltijden gifwit dem et litet wällkomm, hwar pass ett halfft stoop, och åth sig tagit litet mindre, och enär deth war utdruckit [*fol. 55r*] slagit öhl i twenne små glaas och begynte dricka alla herrar capiteinernes skåhl i landet, säijandes där under förståtz och h:r ryttmästaren, då corporalen skall swaradt: Skall ryttmestaren wara efterst ibland dem, och h:r Bengt sagdt: Förr än någon dhet förtrytha skall, will iag dricka h:r ryttmestarens skåhl först, och därmedh drack trumpetaren till dess skåhl, och han till corporalen, som den intet drack, utan glasen satte hoos sigh, då trumpetaren steg upp och tog såwäl corporalens som sin kiäpp och handskar och bad honom willia gå heem därifrån, och corporalen swurit sig först skola dricka och trumpetaren därmedh lijkawäll gått derifrån, och actoris hustru folgdt honom uth, och corporalen kiörde sin hustru heem och hon begiert det han wille föllia medh, och hon satt sig wid spiselln, och han tagit eena ölglaset och slängdt åth henne, at öhlet fallit på hennes huffwudbona och glaset sönder emoth spiselln, hwarmed hans hustru Maria Låck gått uth at begifwa sig heem till quarteeret, och enär h:r Bengts hustru Helena Roshem folgdt henne uth, skall hon bedt henne laga alt till deth bästa, fruchtandes sin man blifwa orolig, och hustru Helena swaradt, honom ingen ordsak därtill emoth sin man kunna hafwa och at dee aldrig umgåtz, och hustru Maria sagt honom i Aspås hördt något sqwaller, fåendes till swaar, sin man intet plägar förtahla folk, och dermed skilldes dee åth.

I medler tijdh hafwer corporalen begynt slå hoos sig stående silfwerkanna i bordet, så at eena knappen där under gifwit sigh in i båtn, och sedan slog han med sin näfwa på leijonet af kanlåcket, at deth gaff sigh, säijandes sig hålla dem som ryttmestaren och sig förtahla för hundzfåttar och skiellmar, det h:r Bengt och Pijhlfelt skulle hafwa giordt, då h:r Bengt bedit honom intet så talla, kan skiee någon i förstugan hörer därpå, och icke eller slå sönder sin lilla sölfwerkanna, tagandes i hans arm efter sölf:rkannan och den togh, och han därmed fattadt prästen i skiägget på wänstra sijdan, och det tillijka med halfwa kragan å samma sijda uth- och afrifwit, och prästhustrun tagit kannan af sin mans hand, och corporalen medh andra sin hand fattadt i hennes huffwudbona och den afrijfwit, och fattat henne i håret och sedan hulpitz åth [*fol. 55v*] at kunna lösa hans hand utur skiägget, huarom han mycket rädd war, och fick wäll klåckaren Nills Larson till hielp, men kunde dåch icke lösa hans hand därifrån, och han intet släpte förr än han hade halfwa skiägget och halfwa kragan bårt medh handan, huarmed h:r Bengt gått uti cammaren i förstugan, dijth klåckaren ochså gått och bedt prästen gå undan i andre stufwan, och wid det samma sparkade corporalen up cammardören (som han elliest kunnat öpna) och gått honom i förstugan förbij uth på brohn, och klåckaren slutit förstugudören till, och tillijka med prästhustrun hållit emoth dören, eftersom ingen ordin:ie bohm eller stängsell derföre war, och corporalen tagit widh wedlijdret een där stående ny gärdzlestöör, huarmed han slogh på förstugudören, ropandes många gånger hundswått och skiellm, säijandes om någon kommer uth, den wille han slå neder. Enär h:r Bengt blifwit warse sin granne Nills Anderson i Håff komma gående, gått in i sin wästra stufwa at talla med honom genom gawellfönstret, och corporalen hördt honom gå genom dören, medh sin stöör slagit uth ett fönster i wästra stufwan, som witter in i gården, och när Nills kommit at gå in, corporalen honom frågadt om han där af begynnelsen warit och slog emoth honom med stören, och då han skulle gå till östra gawellfönstret at komma till tahls med prästen, med sin stöör ochså drifwit honom därifrån, och han altså gått till Tårsta efter Önde Jonson och folgdz till

kyrkwallen, och intet dristadt sig för hans låth och åthbörder gå in i gården, och h:r Bengdt för den skuldh nödsakades at slå uth twenne fönster uti een båga af sin östra stufwa, at derigenom låta sin dåtter krypa uth efter hielp, och warande i wärket at krypa uth, corporalen henne warse blifwit och med sin stöör slagit efter henne och hon gifwit sig tilbaka, fallandes under een wäfstool, och enär corporalen gått derifrån till förstugudören och som tillförenne ropadt hunswått och skiellm och andra smädeordh, kom dåttern uth och gått till Röste och kallat hielp, och kommo Håkan Grahn, Oluff Jonson, Erich Jonson och tillijka medh Nills Anderson och Önde Jonson gått in på gården, då [*fol. 56r*] corporalen kastadt ifrån sigh deth stycket han af grahnstören hade qwaar, och därmedh wågade prästen sig uth och tackade sine grannar som kommit efter begiäran,wijsandes dem huru hans skiägg war handterat och bedit dem höra på hwad ordh och tahl som faller, då corporalen swaradt sig lijka mycket achta hans skiägg som een rackare, och töör taga deth som qwaar är och kasta öfwer stufwutaket, säijandes honom hafwa stämdt sårll på sig och sagt i gemeen hunsfåttar och skiellmar, och blifwit af h:r Bengt påmint at gå heem och at nog kunde wara med deth som giordt är, därmedh stötte corporalen honom för bröstet, at han föll baklängdes till förstugubroon, williandes draga uth sin wäria, den han icke fick utur bällian, och altså tog han bällian med utur gehänget, huilken h:r Bengts hustru af honom togh, och corporalen med deth sidsta sagdt, h:r Bengt förtallt icke allenast ryttmestaren, utan och honom och alla rusthållare och swäntienare, och lärer dermedh förstå hela familien, och h:r Bengt därmedh gått ifrå honom in i stufwan, men han satt sig på sin häst och rijdit litet bårt, och sedan kommit tilbaka, med ropande, at det hördtz långt neder i byarne, protesterandes der emoth iempte däraff tagne skada och fönstrens sönderslående och för deth han sielff för hans skuldh nödhades sönderslå. Hwar emoth corporalen exciperade och föregaff mycket wara angifwit som intet skiedt är eller bewijsas kan. Och at han strax därefter gått till honom och ursächtadt huad i hastigheet kunde wara giordt och begiärt wänskap, därtill och samtycke gafs så mycket honom tillstod? Resp. att han så giordt och lät befallningzman därom få kundskap relativé huru tilgångit war, och eftersom corporalen sade deth intet wara sant, så kunde han eij annars giöra än uthföra sin action emoth honom, beropandes sig på trumpetaren och andra opnemde wittnen at blifwa edelligen afhörde.

Corporalen Brink förklarade sig sålledes till deth, at h:r Bengdt skolat budit honom heem, eftersom han sigh intet huarken hoos h:r pastoren eller hoos honom angifwit enär han anländt at boo i församblingen, och som han med sin hustru bodt i näste tinglag och icke willfremmande [*fol. 56v*] är, utan bekant, tyckt[e] han det intet hafft nödigt, och at h:r Bengt bödh honom å angifne dag heem, men intet frågat honom huadan ifrån han kommen war, och efter måhltijden fått wällkomme, och h:r Bengt begynt dricka skåhlar, h:r gouverneuren, h:r öfwersten etz; och sedan h:rar capitenernes, och at ryttmestarens förståtz därunder, och han säger sig swaradt och sagdt hwij ryttmestaren skulle nämbnas sidst, och h:r Bengt, för än någon deth skall förtryta, wille han dricka hwar och eens skåhl särskildt, det han och giorde, och een stund därefter steg trumpetaren upp och sade sigh intet längre tijd hafwa at sittia, och frågadt corporalen om han wille gå medh, men han sagdt sig willia först een gång dricka. Hans hustru och påmint honom därom och fått samma swaar, och trumpetaren först gått derifrån och corporalskan, sedan toback och öhl med h:r Bengdt druckit, och kommit at säija deth Chrestopher Pijhlfelt hoos h:r ryttmestaren fördt något squaller, och at een cammerath icke wäll anstår at sådant föra för eens commendeur, och h:r Bengt tagit strax Pijhlfelts partie, och fått till swaar: Fast än I äre bröder, kan deth intet hielpa, och wid dethsamma druckit utur sölfkannan och satt den neder å bordet, då h:r Bengt kannan tagit och slagit åth hans huffwud, och corporalen burit före med sin arm, och wid det samma fattadt sig i håret, och äfwen han honom, och kunnat wäll råkadt i skiägget efter håret war litet, och han kan warit i sådan leek tillförenne och warit orolig så i Aspåås som i Sunne prästegårdh, och droges een stundh, och hans hustru sökt dem åthskillia, men intet henne rördt, som h:r Bengt osant berättadt. I medler tijdh har klåckaren kommit och fattadt honom bak i nacken och h:r Bengt framman till, som

hundarne pläga giöra harar etz, och beggie brackt honom uth på broon och täpt igen förstugudören, och han begiärt sin wäria, hatt och kiäpp tilbaka, och h:r Bengt innantill swaradt at han skulle få huad återstår och kan behöfwas, och fleere otienlige ordh, såsom prackare och skiellm, och eftersom han dem icke kunde igenfå, fruchtade han at dee skulle komma och bastionera [*prygla*] honom, och därmedh [*fol. 57r*] een smahl språtta eller stöör tagit till wärn, och å nyo gått till brohn och begiärt sina saker igen, och wid den tijden blef wänner, och det andra uth genom fönstret kastat, och enär bönderne kommo frågadt dem huad dee wille och om dee wille taga honom i arrest, som h:r Bengdt hotadt honom medh, och bönderne därtill nekadt, gåendes in på gården, och h:r Bengt kommit och uth på brohn och begynt klaga sig wara öfwerfallen, därmed at bemandtla sin sak och wijst sitt skiägg, och corporalen wijst sigh mistadt sitt håår, dhet han æstimerer så högdt som han sitt skiägg, då h:r Bengdt stijgit in till honom och bedit reesa heem, och han stött honom ifrå sigh, befarandes deth han wille fatta i sigh, säijandes h:r Bengdt sig skolla låta taga honom i arrest och at han skulle få een säng åth nattan, huarmed han intet skulle wara wäll belåten, och därmed reest heemåth, huarpå actor begierte sina wittnen kunna blifwa edelligen afhörde, huaremoth corporalen exciperade sålledes att han håller dem alla för sina afwundzmän, och söker dem iäfwa, eftersom h:r Bengt i ett sitt breff till lensman Oluff Jonson skrifwit, bönderne som dijthkommit äfwen som han med skälsordh blifwit öfwerfallne, huartill h:r Bengt swarade at om det iäf skulle bijfallas, så kunde hela sochnen om den warit tilstädes på deth sättet wräkas, men intet något emoth trumpetaren Biörkbohm, och han altså aflade sin wittnesedh och giorde fölliande relation, nembl. att han tillijka med corporalen och hans hustru blefwo budne till måhltijdz hoos h:r Bengt, och sedan wällkome war druckit, begynte h:r Bengt dricka generalmaiorens, öfwerstens, öfwersteleut:ns och maiorens, och sedhan alla capiteinernes och ryttmestarens skåhl, och Brinken swarade, skall ryttmestaren nembnas sidst, kunnandes intet förstå corporalen med ondsko deth säija, då h:r Bengdt sade, förr än någon det skall förtryta, förr skall iag dricka hwar och eens skåhl serskildt, och dermedh drack hans skåhl och trumpetaren till corporalen, och han begiärt sex på radh, som uhrsächtades, och enär han druckit, stijgit upp och tagit sin wäria och hatt, tillijka med corporalens, och frågadt om han icke wille giöra föllie, och han swaradt sig willia meera dricka, säijandes till dem: [*fol. 57v*] I dricka och iag intet, och hans hustru sade sig see honom wara drucken och intet dee andra, huarmedh trumpetaren tagit afskiedh och gått sina färde, och meera derom intet hafwer at berätta.

Nämden öfwerlade huru medh corporalens giorde iäf må rättelligen procederas och föllo därpå at hwar och een af wittnen skulle först förhöras om dee någon ondsko till corporalen för då utsagde ordh hafwa, huarom rusthållaren Håkan Nillson först tillfrågades? Resp. att h:r Bengdt och corporalen woro uth på gården sinte och ijfrige, och han gifwit sig emillan dem, och corporalen kallat många gånger h:r Bengdt hundzfått och huru talltes medh, sade corporalen: Jag håller prästen och bönderne lijka goda, betygandes sig intet ondt hafft eller hafwa till corporalen, och aldrig tenckt honom derföre lagföra.

Nills Larson föregifwer sig gå utur förstugan enär h:r Bengt gick uth, och hörde corporalen några gånger kalla prästen hunswått, och at han håller prästen och bönderne lijka goda.

Önde Jonson säger sig ingen owänskap med corporalen hafwa, och hörde wäll honom kalla h:r Bengdt hundzwått sedan han kom uth, och at bönderne wore lijka goda.

Erich Jonson, att han ingen owänskap till corporalen hafwer, fast än han ihählskuttit hans hund i förledne sommar, och icke tencht honom derföre lagföra, och hörde corporalen kalla h:r Bengdt hundzfått och at bönderne wore lijka godh.

Nills Anderson säger sig intet ondt till corporalen hafwa, och hörde honom uth på gården kalla h:r Bengdt i hans närwaru hundzwått och kratzlare, och så äre bönderne med.

Nämden öfwerlade ytterligare om corporalens giorde iäf och eenhälleligen beslöto sig intet kunna deth bijfalla, eftersom han intet kan bewijsa dem sina owänner och afwundzmän

wara, fast än han sagdt dem wara lijka godh med prästen som han kalladt hunsfått, huaröfwer dee intet förargade äre, helst eftersom deth af hastige mode af trätan med prästen härkommit, och dee altså intet hafwa honom för några skälsordh stembna låtit, och om sådant ogrundat iäf skulle bijfallas skulle justitien lijda mycket mehn; huarföre tillåtes h:r Bengdts påkallade wittnen afläggia sin wittnesedh och sedan referera huad dee derutinnan sedt och hördt hafwa.

Till föllie af ofwanbemellte resolution och befinnande upropades [*fol. 58r*] först Håkan Nillson i Röste at afläggia sin wittnesedh, huilken corporalen föregaff wara beslagen medh tyfwerie af Siuhl Anderson i Tann, huartill han nekar och säger ryttmestar Willenssens dräng Lång-Erich för 15 eller 16 åhr sedan folgdt på hans släda ifrå Frössöön, och lagdt fem sexdallers plåtar i slädan, deth honom okunnigt war för än han kom till Rödensgården, dijth Siuhl kom efter, och af honom Erich togh sina plåtar igen, men corporalen begierte deth Siuhl kunde förhöras.

Corporalen påminte deth Håkan tillstår sig warit deelachtig i tyfnaden med Lång-Erich, fast än han i gåhr därtill nekade, huarom han tillspordes, och swarade sig kommande nedh på siön ifrå Wästbyen, see plåtarne liggia i sin släda, och kunde wäll tenckia at Erich dem intet wäl fått, och giordt det afftahl med honom at där uti wara deelachtig, och om Siuhl icke kommit efter dem och igentagit, sin deel däraf fått, seendes om dagen plåtarne liggia i Siuls släda. H:r Bengdt förmeente det med flijth wara giordt at hindra honom at wittna, och at han är i swågerskap med corporalen, och begiärte at han lijkawäll må afhöras, eftersom han hörde huad corporalens hustru dagen efter berättadt, begärandes at corporalens hustru Maria Låck må höras om hon icke tillstår sitt hafde tahl dagen efter slagzmåhlet skedde, som intet förwägras kunde.

Hustro Maria Låck förekom och af h:r Bengdt tillfrågades om icke corporalen slängde öhlglaset till spiselln och öhl däraf fallit öfwer hennes huffwudbona enär hon bedt honom föllia sigh heem? Resp. at hon badh sin man föllia sig heem, och han swaradt sig hafwa lust at dricka, och dermed sagt hwipplustigh och kastade glaset till spiselln, och kunde wähl något öhl spillas däraf på hennes kläder, och hon fuller misstyckt det han skulle kasta sönder glaset, och Brink swaradt sig hafwa glaas hemma, och kunde intet märkia h:r Bengt däröfwer blifwa misslynt, utan wore beggie glada. Sedan påminte h:r Bengdt om hon icke sade till hans hustru, wid deth hon henne folgde uth, at hon wille laga allt till deth bästa, eftersom des man hördt något squaller ifrån Aspås och kan skee han blijr oroligh eller giör sig onyttigh, och det andra dagen uti Håkan Nilsons åhöran bekändt och tillstått? Resp. at hon inthet meera [*fol. 58v*] begiärthe än hon wille uhrsächta sin man för det han slogh sönder öhlglaset, men icke nämdt något sqwaller ifrå Aspås, hwaraff hon intet hördt och fast mindre kunnat talla, wettandes intet sin man något i dhet ringaste haft emoth h:r Bengdt. Herr Bengt frågade om hon icke kunde obligeras edelligen referera därom? Resp. att hon kan mycket wäll edelligen betyga det hon nu för rätten sagt, och mera passerade intet, huartill corporalen henne förmante och badh säija sanningen.

Efftersom klåckaren Nills Larson skall hulpit h:r Bengt och fattadt corporalen bak i halsen, erkänner han honom intet det som per resolutionem tillåtihit är, huar emoth han appellerade, men erkände Önde Jonson i Tårsta och Erich Jonson i Röste, huilka aflade sin wittnesedh och betygade som föllier, nembl.

Önde Jonson berättar, Nills Anderson i Håff komma till sig och säija at det står illa till med prästen, och folgdes altså dijth, och kommande in på prästegården sågh corporalen stå på förstugubrohn med een stöör i handen och därmed stötte på dören och wille in, säijandes en gång efter annan: Kom uth präst, din hunswått, och han hade på sigh sin hatt och wäria, och kom till honom, frågandes om han warit medh af begynnelsen och swarades neij, och han sade: Drag fanen i wåld, och han dåch töfwade utanföre till des Röstegrannarne kommo. Enär dee kommo in på gården läth prästen op dören och gick uth på brohn, och strax stötte corporalen honom med handan för bröstet, att prästen föll neder till brohn, och kallade honom

hunswått och sade bönderne wore lijka goda. H:r Bengdt bad corporalen gå heem och låta wäll och at det kunde wara nogh giordt denne gången, då corporalen kallade prästen hunswått, prackare och rackare, gåendes h:r Bengdt in, och corporalen satte sigh på sin häst och redh några hwarf kringh om gården och några på kyrkiowallen uti tystheet, warandes drucken, och sedan rijdit heem, och meera wiste han sig intet påminna därom.

Erich Jonson, att han tillijka med grannarne fick budh at komma, och såg corporalen stå widh wästra stufwans fönster, som sönderslagit war, och prästen innanföre, och hörde dem tallas widh, men intet huad som sades. Sedan [*fol. 59r*] gick corporalen till brohn, och prästen därmedh läth up dören och stegh uth på brohn, och corporalen kallade honom hunswått, prackare och rackare, och wid deth samma med handen stötte prästen för bröstet, och andra gången äfwen så at han föll neder till brohn, och togh intet emoth. Corporalen, enär prästen steg upp, wijste han bönderne huru hans skiägg war handteradt, och corporalen sade sigh skohla rijfwa bårt det som quart war och kasta på taket. H:r Bengdt badh honom rijda heem, deth är nog gahlit som deth är nu, och corporalen satt sig på sin häst och redh åthskillige hwarff kring om gården, då h:r Bengdt gick in, och han redh lijkawäll, och sedan äfwen så uth på wallen, och sedan heem i tystheet, warandes drucken.

Den 10 företogz action, då h:r Bengt berättade corporalen förwitt honom warit orolig i Aspås sochn, och med drängiar hafft giöra, och därmed upwijste han een attest in junio sidstleden, gifwen af tijo stycken bönder i Aspås sochn, där ibland en tålfman och een sexman äre, som betyga derutinnan h:r Bengdt som een ährlig man i lärdom och läfwerne sig förhållit, och af ämbetz nijth med godt fogh dee orolige tilltallt, och huarken drängiar eller deras barn i håret nånsin tagit, och den som deth säger tallar twärt emoth sanningen. Då corporalen påminte at alla deth icke giordt, och Edfast i Gräffte är en där iblandh, och at attesten lärer allenast angå Aspåhs, huartill h:r Bengt nekade och sade sig willia och kunna sådan attest af hehla pastoratet få. Exciperer h:r Bengdt theslijkes emoth corporalens utsagu at han skall och i Sunne prästegård hafft slagzmåhl, och om han kommit med någon af någon discurs intet öfwereens, kommer det huarken honom eller någon annan widh, men huarken där eller annorstädes mistat sitt håår, som honom förwijtes, och honom icke anstår at fiscalisera öfwer, och där sådant skulle wara nödigt till action, kan han påminna sig huru han sig ställt hoos Peer Ranklöf i Trångh, och at han för sin otijdigheet blef wijst uth på dören, huartill nekas, säijandes pastoren i Undersåker och fleere prästmän wore den gången tillstädes, och kunna wetta deth intet sant wara. Parterne förehöltz blifwa widh påbegynte action, och den med skiähl och wittnen uthföra. Corporalen begierte at h:r Bengts action 1691 eller 1692 med bönderne i Aspåhs kunde attenderas. [*fol. 59v*]

Ehuruwäll Håkan Nillson är iäfwadt, så begieres af h:r Bengt at han lijkawäll kunde förekomma at höra det hustru Maria intet tilstår sitt hafde tahl dagen efter tumultet och slagzmålet skiedde? Resp. at han hörde henne tilstå sig bedt h:r Bengts hustru styra alt till deth bästa om hennes man, medelst hördt sqwaller ifrån Aspås, skulle blifwa otijdig. Hust. Maria frågade Håkan om han hördt sig säija deth corporalen hafft ondt i sinnet emoth h:r Bengt, då han sade henne bedyra sig däraf intet wetta.

H:r Bengt begierte och frågade om icke klåckaren Nills Larsson kunde tillåthas interijms wijss få giöra sin relation för dödzfall skuldh, emedan som saken sökes prolongeras och dragas på långbänken, fastän corporalen emoth rättens resolution appellerat, huilket corporalen förehöltz, och han däremoth exciperade och intet tillåtha wille, hwarmed rätten låter beroo.

Corporalen begiärte till sluth at antechnas skulle h:r Bengdts hafde sak emoth Larss Anderson i Undrom förledhne winter på Kongl. commissionen, huaraf han förmodar sig få extract och dertill med skall han angripit h:r ryttmestaren Willenssens? Resp. at han intet oförswarligit giordt och förklaradt sig däröfwer på Kongl. commissionen i Lijth, och undrar

huad fullmacht han hafwer annans tahl att antaga, och begierer deth han derföre efter lagh må ansedd blifwa.

H:r Bengt förekom och begierte dom i saken och wille lembna corporalens giorde iäf emoth Nills Larson och dess appellerande, eftersom tijden dess medelst skulle uthdragas, och han framdehles af prästemöthet blifwer hindradt sin sak fullfölia, och at corporalen sagdt sig måst taga till skiägget, efter han intet håår hade. Huar emoth han strax exciperade och sade at hwar man kan see honom håår hafwa, huilket öfwerlades och slötz, at förblifwa med proieterade och fattade doom, helst emedan som all action bör considereras efter ens upsåth, som lärer skönias af giörande edelige berättelse om parternes åthbörder wid sielfwa slagzmålet.

Ehuru gerna rätten efter sin skylldigheet wellat comministri wällärde h:r Bengdt Sylvin andragne klagemåhl emoth corporalen af cavallerie compagniet manhaftig Jonas Brink med definitif doom afhielpa, så har deth dåch medelst corporalens kastade wadhpenninghar [*fol. 60r*] emoth rättens per resolutionem tillåtelse, at klåckaren Nillss Larson, som warit tillstädes strax efter slagzmålet war begynt, och effter angifwandet wellat dem åthskillia, intet sigh fulleligen giöra låter. Och såsom rätten nödigt finner at blifwa underrättad huru och huad där uthi är passerat och föreluppit, in till dess efterskickade bönder ankommit, och ingen annan än Nills Larson därom skall wettenskap hafwa; altså är rätten föranlåten saken låta beroo och hwijla till dess corporalens giorde iäf emoth honom på wällåfl. lagmanstinget blifwer afgiordt.

10. Hustro Kerstin Larsdotter i Rösta genom corporalen Jonas Brink fodrade af Oloff Jonson, som på Röstehemmannet warit allena landbonde, resten på 1692, 1693 och 1694 åhrs föderådh à een tunna korn åhrligen, som är [1 ¾] tunna, emedan som hon allenast skall därpå fått 1 ¼, förutan 1/4 tunna hon för 1691 af honom för des 1/4-part bekommit. Resp. at hon första åhret 1692 bekom een tunna korn och för 1693 1/4 tunna, och 1692 och 1693 fått så litet korn och ärther, men intet aftallt at deth skulle komma henne till afräkning på förrådet. A:o 1685 d. 6 aprilis är dömdt att hustru Kerstin skall af Röste hemmannet emoth dess innelagde jordepenningar åhrligen till uppehälle niutha en tunna korn, och bärga Siöswedans slått, och h:r generalmaiorn och gouverneuren h:r Carl Gustaf Frölich d. 20 martij 1695 resolverat at befallningzman skall assistera henne och få deth som rester, och befallningzman beordrat lensman efter doom och resolution skaffa henne sin rättigheet, warandes hennes fodran för 1693 3/4 t:a korn och för 1694 en tunna korn, huar emoth han intet medh skiähl hafwer at säija, helst emedan som han intet större rätt kan prætendera än hans förman, och han wid tilträdet deth icke förordat, utan 1691 och 1692 låtit henne sin rättigheet niutha, och at han några kannor unt henne 1692 och 1693 at så, är icke eller förordat at komma till afkårtning på hennes tillerklarade förrådh; altså competerer och anstår rätten intet wijdare saken handtera, utan remittera till anbefallte execution.

11. Pastor h:r Päder Gestrinius fodrade af Jon Gryta 6 dahl. s.m:t som han är skyldig till Aspås kyrkia, som intet [*fol. 60v*] bleff observerat enär räkning giordes för klåckan till Aspås kyrkia? Resp. att enär bewijsas kan honom något derpå wara skylldig, undrager han sig intet, då h:r pastor upwijste Jon Grytas twenne quittentzier, deth förra af d. 4 feb. 1690 på 3 d:r s.m:t, och det andra af d. 30 martij 1690 och på 3 dahl. s.m:t, och h:r probsten mag. Salomon Hofwerbergh d. 11 martij 1691 assignerat kyrkiowärden i Aspåås bemellte 6 d:r s.m:t at igenfå af dee 34: 17: 8 p:g:r s.m:t hoos befallningzman Jacob Grahn, som sattes i quarstad af dee penningar Jon Grytha för Aspåås klåcka hade at fodra, till dess han fullgiordt återstående feelachtigheet på cronhemmannet Dumgården [Gungård?] uthi Häggenås sochn, daterat d. 24 septembris 1690, och Jon Grytas quittens d. 25 junj a:o 1689 och ryttmestar Willenssens attestatum där under på 54 d:r 14: 16 s.m:t till ryttarens Hanss Räfs änkia för des mans resterande löner pro annis 1675, 1676, 1677 och 1678 åhrs löner, som Kongl. Maij:tt låtit betala och Grytan upburit, som pastor h:r Peder Gestrinius på Aspås klåcka lefwereradt,

huilka Jon Grytha tillstår, begärandes at liquidation må deröfwer giöras, som uprättades, nembl.

Debet s.m:t	Credit	
För een klåcka af 9 *pund* och 7 m:k, som med fordzlen kåstar 100 d:r.	1689 d. 25 junj haf:r Hanss Räfs änkia bekommit 24 d:r s.m:t i penningar och korn in alles	54: 14: 16
Pro saldo blifwer Joon Gryta efter denne räkning skylldig som han dömmes fordersampt betalla 4 [d:r]	1690 Jon Grytha uti twenne poster aff Stehn Olufson	6: – : –
	Befallningzman Jacob Grahn emothtagit och arresterat af Kongl. Maij:ts benådning till klåckeköpet för Jon Grytas feelachtigheet på cronohemmannet Dumgården och icke efter h:r probstens begäran deraf låtit bekomma 6 dahl. s.m:t	34: 17: 8
	[Summa] 95	
	Aff Oluff Olufson i Näset fått mallm för	1: – : –
	Jon Gryta bekänner sig af kyrkiowärden Steen i Reen förutan quitterade 6 d:r s.m:t bekommit	8: – : –
104:		104: –

12. Pastor fodrade af Joon Gryta på Hemmingz wegnar [*fol. 61r*] i Wästbyen betahlning för ett lispund messing malm, som han föräradt pastori, och Jon föregifwer h:r pastorn den sig gifwit för deth han låtit sättia hans nambn på Aspåås klåcka; altså cederade han bemelte prætension.

13. Nillss Anderson i Håff uthlåfwade föra heem wedh åth sina fadersystrar Märet och Britta, och enär han inthet hinner eller bårta stadder är, läna dem sin häst därtill, och efter sin ringa förmågo hielpa dem någon allmosa till uppehälle. Änteligen låfwade Nills Anderson dem få blifwa i hans stufwa så länge dee förlijkas, och i widrigt fall laga upp lillstugun för dhem.

14. Chrestopher Lilleman itererade sitt förra, at till sig lösa Erich Nilsons opantsatte halfwa hemman i Faxnälden af 1 ¾ tunlandh för 120 d:r s.m:t, och hemmannet sålledhes kunde komma i hoop och intet blifwa klufwit, och af twenne brukas; hwartill sonen Hanss Erson swarade, om han will gifwa för dess halfpart så mycket hans swärfader Grehls i Wahlne för den förra 1/2 gifwit, wille han för sin persohn och sin andehl sällia och honom updragha, nembl. 135 d:r s.m:t, hafwandes een broder Nills Erson i Faxenällden och een syster, hustro Agnes, Pedher Ersons, men Chrestopher will intet meera gifwa än 120 d:r s.m:t, och halfparten däraff will han betalla widh rätta fardagh. Hwarwidh observeres at Erich Nillson läfwer, som hemmannet äger, och kan altså sonen förr än arfwet infallit dhet icke uthom fadrens tillståndh sällia, dhet han säger sig intet hafwa, och at fadren will helst blifwa i sin odallsgård sittiande.

Resol. Såsom Hans Erson intet hafwer macht försällia sin faders Nills Ersons halfwa hemman i Faxenälden utom hans tillståndh, så behåller han sin hafwande half*w*a deel som tillförenne.

15. Quarteermestaren Chrestopher Pijhlfelt angaf dragon Oluff Erson Lillia hafwa förluppit sin åhrstienst Christi himmelsfärdz dagh sidstledhen? Resp. at han nödgadtz gå för mangell på lijfs uppehälle utur tiensten och han offta såg dess ringa spijsning, och befallt at han skulle få

sin nödtårfft, men matmodren lijkawäll [*fol. 61v*] giordt som hon wellat. Actor, at han gaf honom en dahler s.m:t i legopenning och låfwadt 6 ⅔ d:r i åhrslöön, een grann och een groof skiortha, skoor och strumpor, deth han bekänner och tillstår, och twå paar skoor och ett paar strumpor fått.

Såsom dragon Oluff Erson Lillia hafwer förluppit sin lagstadde åhrstienst, och intet kan bewijsa sig deth giordt för hunger skuldh; altså dömmes han efter Kongl. Maij:ts legohions stadga af åhr 1686 at gifwa quarteermestaren Chrestopher Pijhlfelt undfångne städiepenningh och så mycket han honom i löön tilsagdt hafwer.

16. Quarteermestarens hustru Margetha Kanich beswärade sigh öfwer dragon Oluff Lillia för deth han hehla dagen sidstleden Christi himmelsfärdz dagh warit bårta, och hon måst med sin pijga stilla hästarne i sin mans frånwaru, och om qwällen kommit heem och i fyllerije tagit een fambn höö som war ärnadt till wårandzhöö at kasta för hästarne, därtill hon säger sig nekadt, och at han skulle gifwa dem hackellse, och tagit höet af honom och han brukadt mundh, och hon gifwit honom ett slagh med een qwist öfwer hufwudet, och han henne en örfijhl och dermedh gått ifrå honom uth på gården, och han kommit efter och brukadt elach mundh och hon tagit honom i håret, och han sparkadt henne twå gånger och sedan gifwit henne twå öhrfijhlar, och hon dermed gått in i sin stufwa, och han utanför fönstret brukadt fuhl mundh, så at hon nödgades sända i byhn efter folk, som medh honom tallt och bedit achta sigh, och hon intet sedan hörde af honom. Rp. att han intet mins sig dhet hafwa giordt och kan huarken säija ja eller neij därtill. Hofsmedens pijga Gunnilla Nillsdåtter berättar sig komma gående och see Oluff uth på gården spierna efter sin matmoder twå gånger, wettandes intet huru det träffadt, och sedan gaf han henne twå öhrfijlar, och hon bedit hustro Margeta gå in ifrå honom, och hon gått sitt ährende där ifrån, seendes honom wara drucken. Lars Andersons pijga i Undrom Margeta Ersdåtter berättar sig komma gående, då quarteermestarens hustru stodh uthom [*fol. 62r*] stalldören och med een biörkqwist slogh efter Oluff genom stalldören, och hon gått derifrån in på gården, [och Oluff kommit effter, och hon tagit i hans håår och lugghat,] då Oluff sade: Iag twijkar mig at sparka eder, och därmed sparkadt henne twå gånger och gifwit twå öhrfijhlar, och denne stött honom ifrå henne och därmedh fått öhrfijhlar, och altså gått sina färde med dhet hon fått, och sågh honom wara något drucken, och intet därpå klagadt.

Enhälligt votum. Ehuruwäll hustro Margeta Kanich hafwer näfst sin drängh Oluff Erson Lillia för dhet han giordt emoth hennes willia och warit owettig, huartill hon macht och tilståndh hafwer efter Kongl. Maij:ts legohions stadga 1686 och dess 5te §, iemwäll 19 cap. Såram.b. med willia L.L., så hafwer han bordt lijkawäll deth med tållamodh lijda och sin mathmoder intet spierna och slå, som han hafwer giordt på Christi himmelsfärdzdagh; altså pröfwar rätten skähligt i anledning aff Sweriges lagh, at Oluff Ersons förseende derutinnan skall wara i twebotum, och han altså för dhet han sin mathmoder twenne gånger spiernadt och gifwit twenne öhrfijhlar, saker efter 13 cap. 1 Såramåhlabalken L.L. för huardera först 3 marck, som är 12 m:k, och sedan fördubblas deth och blifwer 24 mark.

17. Anders Erichson i Ösa beswärade sigh öfwer Jöran Nillson i Tägn för deth han skall honom för ett åhr sedan kallat landzlöpare och hundhängiare, som Erich Larson i Häste skall hördt och bewittna kan, huilken eden eftergafs, och han betygade Jöran uti dryckenskap kalla Anders landzlöpare, skogzstrykare och hundhängiare? Resp. at det kommit af hastige mode uti dryckenskap, och huarken förr eller sedan ett afwugt ordh sin emellan wäxlat och bytt, och alt härkommit af een bäfwerbäck som dee twistadt om, och at een hans hund skall kommit i Anders Ersons snaru, huartill nekas, och Jöran föregaff sig honom half dödh där utur tagit.

Enhälligt votum. Emedan som Jöran Nillson i Tägn hafwer kallat Anders Erichson i Ösa hundhängiare och skogzstrykare af deth hans hund skall kommit i Anders Erichsons snara,

[*fol. 62v*] som han intet kunnat bewijsa, och om så änskönt warit, inthet bordt så försmädas. Och eftersom han deth pröfwes af hastige mode i dryckenskap giordt, så är hans brått considererat allenast som een ährrörlig beskyllning, och dy efter 20 cap. Tingmålabalken saker till sina 40 mark till treskiptes.

18. Fureren Mårten Bergström hafwer efter upskåfsdomen 1694 citerat sin hustrus moderfader Jon Michellson i Krokum för interesse af 55 d:r s.m:t ifrån 1678 till 1692 och för rättegångz expenser, men ingen swarsman sig infunnit, och Jon Michelson af ålderdoms swagheet är sängfast och intet förståndh eller kraffter därtill kan hafwa, williandes inga af hans barn action antaga.

Resol. Emedan som ingen som laga förfall hafwer böör frånwarande dömmas, och Jon Michelson i Krokum medelst ålderdoms swagheet intet kan komma sin dåtterdåtters man furiren Mårten Bergström till swars om prætenderade interesse af 55 d:r s.m:t ifrå 1678 till 1692, och ingen aff hans barn skall willia action sigh påtaga, och på deth furiren må komma till sin rättmätige fordran, så finner rätten skähligt att Jon Michelsons barn bör till nästskeende laga tingh förordna en fullmechtig till saken at swara. Försummes deth och blijr eftersatt, lärer lijkawäll dom i saken falla.

19. Oluff Nillson i Backen hafwer och stemdt Jon Michelson i Krokum för skuldfodran, huartill ingen fullmechtig eller är förordnat, och han af ålderdoms swagheet intet kunnat komma, altså åligger hans barn till nästskeende laga tingh fullmechtig och swarsman förordna. Försummas dhet, skall saken lijkawäll efter beskaffenheeten afdömas.

20. Erich Larson i Häste fodrade aff Gunmundh Enarson i Sillie 8 d:r 20 öre s.m:t som hans hustrubroder Nills Anderson war skylldigh, och Gunmundh låfwadt betalla och intet efterkommit? Resp. att han så giordt och weeth honom därtill berättigadt wara efter Nills Andersons egen bekännelse enär han tredieman war och utcommenderat warit, och äfwen sedan han heem kom på sin sotesäng, men befarar at flere creditorer komma, at hans hemans [*fol. 63r*] andehl icke därtill räcker och förslår. Actor, at han för fem åhr sedan låfwadt på tree åhr dem betalla, och icke giordt, som Larss Jonson i Kiälen och Oluff Jonson i Krokum betyga honom uthan förordh och wilkor låfwadt.

Enhälligt votum. Emedan som Gunmund Enarson i Sillie uti gode mäns närwaru a:o 1690 utlåfwadt utan något förordh willia innan tree åhrs förlåpp betalla sin hustrubroders Nills Andersons skuldh till Erich Larsson i Häste 8 d:r 20 öre s.m:t, och deth icke efterkommit; altså finner rätten skähligt at Gunmund bör utan längre drögzmåhl bemellte 8 dahl. 20 öre s.m:t betahla.

21. Dragon Larss Segerbergh beswärade sigh öfwer ryttar swäntienaren Zachris Bålling för dhet han sidstledne Kindersmesstijden hoos Zachries Carllson i Sillie kalladt honom skiellm, som då warande corporal, lensmann Michell Bark och ryttaren Jacob Erlandson åhördt och kunna wittna, huartill Zachris Bålling nekar. Och såwijda påberopade wittnen icke tillstädes äre, kan rätten honom intet assistence för denne gången däruthi göra, utan måtte beroo till nästa laga tingh.

22. Zachries Bålling beswärade sigh öfwer Larss Segerbergh för dhet han sagdt honom leda sin hund till skogz, som han håller wara nessligit, och han intet giordt? Resp. at dragon Oluff Erson för honom så berättadt, och måtte hafwa macht fråga effter sin förkomne hund. Oluff Erson föregifwer, ryttaren Peder Åsk först begiert at han wille skiuta ihähl een hund som giordt skada i ryttmestarens badstuga, hwartill han nekadt, och Peder sagdt at Zachris Bålling ledde honom till skogz, men han måtte sluppit för honom, och bedit honom skaffa någon lapp

dijth. Bålling berättar pijgan Kerstin begiert deth han wille skaffa een lapp at hängia up hunden som i badstugan skada giordt, och han deth eij efterkom men Kerstin lijkawäll låtit hunden döda och flå, och hafwer skinnet i behåld.

Peder Åsk nekar sigh sådant tahl med Oluff Lillia hafft, och dåch tallt med honom uti wedlijdret, men intet därom, [*fol. 63v*] uthlåtandes sig kunna medh trygg edh deth bestå, men Oluff påstår honom så för sig sagdt, kommande ifrå Näskått och förr intet däraf wettat, och säger sig kunna deth medh edh bestå. Pijgan Kerstin Olufsdåtter bekänner een fremmande hund löpa hoos ryttmestaren, och giordt uthi een och annan måtto stoor skada, och ingen wettat hwem den egdt, och altså blef intet annat till råda än låta een lapp döda honom, som huden aftogh och behållen är. Actor, at dhet skiedt för hans wackra skin, dugl. till myssbrehm, och där han får skinnet igen är han nögder, deth Kerstin honom låfwade, beklagandes den skada han giordt, som hon häftar före.

Emedan som Larss Segerbergh bewijst sin sagusman Oluf Lillia, som skulle Zachris Bålling hafwa ledt Segerbergz hund till skogz, och där Bållingen finner sig därutinnan wara schanderat och förnär skiedt, lembnas honom sökia Oluff Lillia därom.

23. Nillss Bengtson i Wijke angaff sin förmans Anders Olsons i Hökbäck attest af d. 15 septembris sidstleden, at ingen kyrkioherde i Röden hafft någon notedrächt wijdh Sundzlägdan sedan som sahl. h:r Anders bodde i Wijke, och Sundzlägdz fiskie ingen annan än Wijke tillslagit, och prästen intet där beställa, och nu warande pastor lijkawäl dijthsatt båthuus på sig tilbytte andeel i Sundszlägdan och hans egit sträcker sigh intet till siön, och at bythet kan förändras och uphäfwas, begärandes actor blifwa handhafd med den rättigheet som under hans hemman lydt och legat. Huartill h:r pastor Gestrinius swarade at hans antecessores hafwa hafft slått äfwen wäll där i Sundzlägdan, som han, och ingen kunnat förmena dem där fiskia om dem behagadt, warandes Sundzlägden Kongl. Maij:ts och cronans immediaté afradzlandh, och pastor i Röden altijdh sin wissa deel för wiss åhrlig taxa där hafwer, och hwem kan förwägra honom proportionaliter där kring om fiskia, hafwandes båthuset på prästegårdens possiderande slått och ängiesstycken, och äger ingen byta bårt cronones afradzlandh, förbehållandes sig at lagligen lagsökia Nillss Bengtson, som uthan [*fol. 64r*] interessenternes låff och minne tagit Nills Olufson i Wijke med sigh i nothlag, som ingen part i Sundzlägdan hafwer, och altså ingen rätt att fiskia där omkringh, anhållandes deth Nills Bengtson må plichta för sin ohemula klagan.

Enhälligt votum. Såsom Nillss Bengtsson prætenderer nothwarpen kringh om Sundzlägdan under sitt hemman i Wijken, därmedh at betaga prästegårdens rättigheet uthi samma nothwarp, af skähl at framledne herrar pastores där inthet brukadt och nu warande pastor ehrewyrdig h:r Peder Gestrinius lijkawäll där fiskiar och ett båth- och nothuus i stranden upsatt, såsom den där intet rådande är eller hafwer att beställa. Men såsom Sundzlägdan är Kongl. Maij:ts och cronones immediate afradzlandh, och prästegården åhrl. för dhess innehafwande andehl af Sundzlägdan gifwer 16 öre s.m:t, och alla interessenterne därutinnan proportionaliter så i nothwarpen som sloarne pröfwes wara deelachtige, så finner rätten skähligt att alla dee som afradh derföre gifwa äre effter hwar och eens hafwande andehl därtill berättigadt, till dess och så längie ingen annan disposition af wederböranden giordt warder, och stånde h:r pastoren fritt at lagföra Nillss Bengtson, som i notlagh med sigh tagit Nillss Olufson i Wijke, som för Sundzlägden inghen afradh gifwer.

24. Hustro Ingeborgh Jonsdåtter beswärade sig öfwer Nillss Anderson i Håff för deth han henne förledne sommar illa slagit oförskylt? Resp. att hon släpt in boskap uthi sitt ängh, först där han slagit och intet inbärgat, och sedan där oslagit war, och han henne twå eller tree gånger warnadt, och gifwit henne twå slagh, deth ena togh på matsäcken, och däraff huarken blå eller bloduger blifwit, och at han hade swarsgill haga, och hon den uprijfwit, och först gått

in och boskapen effter, huartill hon nekar, och föregifwer 2:ne nöth sprungo in och kommo in på hans lilla höbredd och hon dem uthkiörde, och enär boskapen inkommit och blifwit strax uthur slåtten kiörde och woro widh hagan, då Nills henne slagit. Wallflickorne Ingebor och Anna, [*fol. 64v*] om sina [fiorthon] åhr, berätta så tillgångit wara, at boskapen genom ogill haga oförwarandes inkommit. Håkan Nillson i Rösta berättar rijshaga wara kring om ängiarne, att hålla häst och koo ute. Ingeborg bekände sig få tree slängiar, men intet blef blå eller blodiger, utan af fallandhe bräckt blefwen.

Enhälligt votum. Ehuruwäll Nills Anderson hafwer gifwit hustro Ingeborgh Jonsdåtter twenne slagh medh een murknadt kiepp eller grip enär han funnit dess wallade boskap på sin slått, och han henne warnadt deth intet giöra, och intygadt är dhet han tilbörlig och brukelig hängnadt kring om sina ängiar hafft, och hon huarken blånadt eller blodwijthe däraf fått; altså uphäfwes hennes klagan därutinnan.

25. 1692 åhrs håldne husesyn på första corporalens af ryttare compagniet boställe i Undrom och Rödens sochn af tree tunlandh crone iemfördes med deröfwer håldne synedoms ransakning 1688 i anseende till Jon Pederson Lång, som deth och så 1688 och 1689 häfdat och brukadt hafwer och befans nembl.

Att Jon Pederson sedermera opsatt den östra stufwan som war æstimerat kunna skee för 14 d:r s.m:t, men effter 1692 åhrs syn fehlas spielld, som Jon Pederson berättar sig med penningar 4 d:r kopp.mynt betallt till corporalen Pijhlfelt samma gång han gaf penningar till fönster, hwarmed Pijhlfelt war nögder och erkände.

Wästre deelen af låfftstaket bordt repareras, som Jon Person berättar sig intet giordt och derföre skylldig 10: 16: –

Stallen blef färdig giord, och som Jon Peerson föregifwer ingen hielp af sahl. corporalen Erland Jacobson efter accord därtill bekommit.

Swijnhuset upteckt.

Proiecterade halfwa badstugu är intet opsatt, och Jon Person förmenar des wärde kunna räknas emoth halfwa stallen som corporal Erlandt bordt giöra, som eij attenderas kan, och han wijses till des änkia och arfwa och debiteres härför 4: – : –

Kornladan blef icke transporterat, utan een annan gamal reparerat efter 1692 åhrs syn. Lilla herbergstaket i Häste botas medh 18 öre s.m:t, som säijes wara giordt, men intet bewijs, och Pijhlfelt lijkawäll ehrkänner.

Effter 1688 åhrs doom skulle een höbod af g*amla* stufwan göras och æstimeras för 2 d:r, som intet effterkommit är, och altså debiteres för 2: – : –

[*fol. 65r*]

På gerdzlegården fehlat som ogiordt betyges – : 12: –

Sedan öfwerlades om Jon Pederson kan obligeres till huusbyggnadt för 1688 och 1689, effter han hemmannet då och på egen handh brukadt, och pröfwades deth han intet kundhe finnas plichtigh swara till någon åhrlig byggnadt, eftersom han efter Kongl. Maij:ts 1681 åhrs husesyns ordning warder dömdt huad som återstår at fullgiöra.

[Summa] 6: 22: 16

Närskrefne feelachtigheet dömmes Jon Pederson till kommande åhr fulgiöra eller betalla.

26. Håldne werdering aff tålfmännen Iwar Pederson i Kingsta och Jon Olufson i Smedzåsen på Simon Gunnarsons förbruttne och frändömde rågh 1694 efter skogzordningen uplästes, och at sedan tijonden war afräknadt behållit 16 skyhlar 1 ½ band à 8 öre skyhlen, som belöper 4 d:r 1: 4 p:g:r, och tillstår ber:de nemdemän at den af regn war förskemdh, at den ingallunda meera kunde wara wärdh, utaf hwilken summa afgår arbetzlöön till dem som rågen upskurit 24 öre s.m:t, blifwer altså behållit 3 d:r 9 öre 4 p:g:r s.m:t, som beräknas Kongl. Maij:tt och cronan.

27. Till hörsampt föllie aff h:r generalmaiorens och gouv:s welb. h:r Carl Gustaf Frölichs breef och ordre af d. 12 septembris sidstleden till befallningzman Lorens Bachman at låta inquirera beskaffenheeten af ett afradzlandh i Sundzlägdan, som legat och lydt under nedre gården i Rödens by, som ryttmestare bostelle är underlagdt och där å warande åbo 1674 Jon Pederson Lång des andehl bårtsåldt till framledne regementz feldtskiären mest. Oluf Lorens Wulff, företogz, och corporalen Jon Peerson Lång tillfrågades om han Nedergårdens andehl i Sundzlägdan försåldt? Huartill han beiakade, säijandes det längie hört och lydt under sitt då warande skattehemman Nedergården, och hans mohrfader Peder Jonson skall samma andehl förlengst köpt af een man i Fuhlstadh by och Brunflodh s*ochn*, som då brukelligit och tillåtelligit skall warit, och han deth såldt och så a:o 1673 till mest. Oluff Wulff för 9 r.d:r eller 13 d:r 16 öre s.m:t för då warande dyrtijdh skull, och dem bekom, och intet köpebreff därpå gifwit, men m:r Olufs hustru sedan han med regementet 1674 blef [*fol. 65v*] uthcommenderat, af hans hustru 1675 igenfodrat, och tagit tilbaka 5 r.d:r eller 7 d:r 16 öre s.m:t, och ängiesstycket, som war af intet stoort wärde, och een skrinda höö kunde då der fåes, står uthe för 6 dahl. s.m:t, och åhrligen gafs i afradh derföre 6 öre s.m:t sedan fördubblingen påkom, huilket mest. Olufs son, bardbeergesälln Lorens Wulff sedhan såldt till Hemming Olufson i Wästbyen på Frössöön, och Hemming berättar sig deth kiöpt af honom för 5 r.d:r eller 7 d:r 16 öre s.m:t, och fått åhrligen till ett lass smått bladhöö, och i afradh åhrligen gifwer derföre 6 öre s.m:t, berättandes Hemming sig få stembningz zedelln för fiorthon dagar sedan, huar uti Lorens och står nemdt, och den samma skall wijst åth honom i hans quarteer, och han skall sagt sigh där tillhörige skriffter hafwa i Hernösandh, och willia skrifwa efter dem, och får han dem innan den tijden tinget blifwer, skulle han komma, och at han måtte upwachta een sin hafwande patient i Räfsund sochn. Frågades om någon war tillstädz då han wijste Lorens stembningen, och om han därtill swaradt som refererat är? Resp. neij, om icke någon af gårdzsens quinfolk war tillstädes som han icke förwisso kan sig påminna; altså fans skäligt, helst emedan som periculum in mora [*fara i dröjsmål*] intet kan wara, saken låta beroo till nästa laga ting.

28. Effter h:r ryttmestarens welb. Magnus Gabriel Willenssens ingifne memoriale företogz afdömde husesyn in julio a:o 1694 öfwer Mårten Larsons skattehemman i Fanbyen och Rödens sochn af 3 tunlandh, angående dehlning, huru mycket huar och een af åboerne uti fehlachtigheeten af 69 d:r 6 ⅔ öre s.m:t bör ersättia, hafwandes h:r corneten Henrich Elieson Mogh hafft i mening deth at kiöpa, och deth i fem åhr brukadt, och nu inför rätten berättar sig [hemmanet] antagit så gådt som i lin och lägde, utan någon förswarlig hängnadt, åkeren opbrukadt, och all hängnadt dels af nyo giordt och dels reparerat. En förfallen stufwa med dess ugn merndels af nyo upsatt och förferdigadt, ett stall och ett fähuus af nyo upbygdt, och låfften uptecht medh nytt näfwer, och kornladans taak merndels af nyo och med näfwer reparerat, och källaremuren opmuradt och ny tråssbåtn därpå giordt.

Michel Jonson har deth bebodt uti 4 åhr, och bohr nu utj [*fol. 66r*] Ohre sochn i Silliesdahlen, och är possessorens Jon Michelsons son, warandes nämden okunnigt om Michell i sina 4 åhr någon byggnadt eller reparation giordt hafwer. Måns Erson hafwer uti sine twenne åhr ingen byggnadt eller giordt, och hafwer af ägaren Jon Michelson fått zedell den 3 aprilis a:o 1692 at wara frij och otilltallt för all huusbyggning uthj sina twenne åhr, som af lensman Oloff Jonson, tålfman Gunmund Enarson och Jon Knutzson verificerat är, huilket allt öfwerlades och slötz sålledes; att såsom h:r corneten synes ungefär bygdt för sina åhr, men huarken låtit deth till eller ifrå sig syna och ägaren därmedh benögd warit, och deth sedan förtrodt sin son Michell Jonson, som nu frånwarande är, och possessorn ingendera af dem citera låtit, och den tredie landbonden Måns Erson skriffteligen med troowärdige mäns underskrifft för huusbyggnadt frikändt, huarföre förblifwer rätten med slutet af 1694 åhrs

synedoom, att skatträttigheeten af hemmannet i widrigt fall opbiudes Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet, som och nu i deth anseende förste gången upbiudes, och Jon Michelson söke sina landbönder som han bäst kan och gitter.

29. Beskaffenheeten om åboerne på Oluff Tommesons hemman i Röste af 4 ½ tunland skatte intygades, nembl.

Att Oluff Jonson ägde hemmannet och dödde 1677 eller 1678. Effter honom brukade hans änkia dhet i några åhr, och enär hon intet längre dhet förmådde, måtte hennes fader Oluff Tommeson deth antaga, som det häfdade till sin dödzstundh. 1691 brukade hans änkia 1/4, Oloff Jonson 1/4, Håkan Grahn 1/4 och Oloff Jonson i Tägn 1/4, som hafwer förra Oloff Jonsons efterläfwerska till hustru, 1692, 1693 och 1694 Oloff Jonson, nu warande i Sillie, och ingen af dee senare bygdt för sine åhr, och ingen mera än Oluff Jonson tillstädes, beklagandes corporal Brink at mäst alla husen äre dråppachtige, och i synnerheet stufwan, och at han tillijka med lensman Oloff Jonson betingadt med Håkan Graan at opsättia een stufwa, deth han fuller giordt och opsatt, men huarken spisell, gålff eller innanrede etz. giordt därtill, och taket med måss och bark öfwerdragit, begiärandes at Olof Jonson [*fol. 66v*] kunde obligeras stufwan strax förferdiga, at han kunde där öfwer winteren boo, och icke nödgas leija huusrum, som swårt wore. Huilket allt togz i betenkiande och stadnade därmed att rätten förblifwer medh 1694 åhrs synedom, och håller sigh medh possessorerne af hemmannet, och dee sökia sina landbönder som dee bäst kunna, och Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet opbiudes skatträttigheeten förste gången, och Oloff Jonson förmanes taga sin skylldigheet i acht och låta nya stufwan förfärdiga.

30. Angående hofslagare hemmannet Undrom som Oloff Jonson åbodt, huar å syhn 1692 är skiedt och hållen, och icke afdömd, så hafwer h:r generalmaioren och gouverneuren Carl Gustaf Frölich d. 2 april 1695 resolverat at med sådanne förlengst hålldne syner skall innehållas med dömmande till dess syhn å nyo skedt är. Men såsom samma åbo sedan dhen tijden intet hafwer hemmannet bebodt, så kan högwelbe:te resolution dijthän icke extenderas, och där 1692 åhrs syhn wore widh handen, skulle den med doom afhielpas.

31. Öfwer rustningzhemmannet i Sillie uti anseende till förra åboen Oluff Gunnarson skulle definieras, om 1692 åhrs syhn wore widh handen och blefwe upwijst.

32. Husesyner äre hålldne på skattrustningzhemmannen Utgård och Säter 1692, kunna efter h:r generalmaiorens och gouverneurens resolution d. 2 april 1695 inthet företagas, eftersom förra åboer hemmannen än besittia.

33. Erich Jönsons skattehemman i Trälsåsen upbiudes andre gången för des feelachtig huusbyggnadt, Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet.

34. Pähr Larsons och Nills Ersons hemman i Nordanälden opbiudes andre gången för dess feelachtigheet, Kongl. Maij:tt och cronan till säkerheet.

35. Nills Andersons ägendom för cronhemmannet i Lansom.

36. Hustru Segridz i Granbo skatträttigheet upbiudes andre gången, Kongl. Maij:tt och chronan till säkerheet.

37. Anders Olsons i Hägre sammalledes.

38. Håkan Erson upbödh förste gången Lars Olsons hemman [*fol. 67r*] i Tullus 2 ½ tunlandh för 97 d:r 16 öre s.m:t, som uthom börden är såldt, och [för]behålles Kongl. Maij:tt och cronan till lösn.

39. Nillss Håkonson upbödh förste gången sitt fadershemman i Wajmohn och Rödens sochn à 4 tunland, som han inbördat af sine syskon medh 150 dahl. s.m:t efter köpebrefwetz lydelse, daterat Wajmohn d. 6 decemb. 1685.

40. Erich Siuhlson i Kiäln upbödh andre gången sitt giorde testamentum reciprocum med sin hustro Anna Månsdåtter, at ehoo den andra öfwerläfwer, skall behålla både löst och fast otahlalöst af slächt och barn å beggie sijdor, daterat Röden d. 11 november 1673.

41. Håkan Enarson i Storgården upwijste ett lagbudit och laghståndit jorde- och hemmansbyte med Jöns Pederson i Näset, som dee sins emillan å beggie sijdor giordt d. 15 martij a:o 1685, huilket å tree laga ting upbudit ähr, och det sidsta skedt d. 5 october a:o 1695, och sålledes å ingendera sijdan klandrat wordet, dy bewillias där å häradz fasta och dombreff.

Ting 11, 13, 14 och 15 juli 1696

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:17a, fol. 137r – 150r, ÖLA.
Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3183, fol. 554r – 572r, RA.

Anno 1696 d. 11, 13, 14 och 15 julj höltz laga ting medh allmogen aff Rödens tinglag, wederwarande nämbden

Erich Jonsson i Säter	Jon Olufson i Dwärsätt
Edfast Jonson i Gräffte	Jon Olufson i Smedzåsen
Håkan Enarson i Storgård	Påhl Jonson i Seem
Iwar Peerson i Kingstad	Nills Jonson i Kiänåsen
Zachries Carllson i Sillie	Nillss Bengtson i Wijke
Oluff Nillson i Backen	Nillss Anderson i Håff

1. Samma dagh aflade Nillss Bengtson i Wijke, Oloff Nillson i Backen och Nillss Anderson i Håff sin nämdemans edh.

2. Dato uplästes Kongl. Maij:ts förr specificerade placater.

3. Föraren Johan Rijsing fodrade af Jon Pederson i Ösa 23 öre 2 p:g:r s.m:t som skola restera på 1694 åhrs augment och öfwerskått, som han åhrligen bör lefwerera ifrån sig?

R:s per [*genom*] sonen Päder Jonson, at han förment honom dem giordt sig goda af augmentz penningarne, hwartill nekas, och inga bewijs därtill fins. Bondens räntha och utlagor är åhrligen 19: 3: 12, och bestås at niutha 15 dahl. om åhret, blifwandes altså saldo 4: 3: 12, och till augment niutes 2: 26: – för hela åhret, och extraordin:e 20: 8: altså öfwerskiuter, som bör betallas 21 öre 4 p:g:r s.m:t.

4. Aff Peder Jonson i Dwärsätt fodras theslijkes på 1694 åhrs ränta en dahl. s.m:t, eftersom capitenleutnanten Treffenbergh hafwer till hans swäntienare Johan Rijs 1 dahl. s.m:t lefwereradt den 5 novemb. 1695, hwaraf Rijsing intet wettat, uthan tillförenne betallt Pedher Jonson hwad han för dhet åhret hafwa borde, n*eml*. 2: 31: 4 s.m:t, effter quittens den 13 aprilis

1695, som erkännes tillijka med 1 dahl. s.m:t som Rijsen fått; altså bör han till Rijsingen en dahl. s.m:t betala. [*fol. 137v*]

5. Rijsingen fodrar af Oluff Jonson i Lansom 2: 10: 16 p:g:r s.m:t för een bössa han skall till kiöps tagit af Oluff Swänson i Dwärsätt och lembnadt regementzskrifwaren Nillss Molijn till betahlning, och han dem påfördt Risingen uti een underskrifwen räkning för 1690 åhrs augment af lijffcompagniet? Resp. at han een bössa af Oluff Swänson köpt 1690 för 10 dahl. kopp:rmynt, och dem betalt och kan intet wetta huru han dem kunnat updraga regementzskrifwaren. Actor föregifwer sig intet mera därom hafwa at berätta än det regementzskrif:n honom dhet påfördt, och deth förgätit infordra till dess ziergeanten Chrestopher Ösell honom tilbaka gifwit ett breff som han till honom därom hafwer skrifwit, och dy måtte wetta huad Oloff Jonson swaradt. Zergeant Chrestopher Ösell berättar sig krafdt Oloff Jonson på Rijsingens wegnar, och han swaradt sigh medh Rijsingen inthet hafwa beställa, och will sielff betala sin skuld hoos regementzskrifwaren Molin, påminnandes sigh at han bedit Oloff Jonson köpa åth sig een bössa, och han swaradt sig deth willia giöra aff Oloff Swenson, om han hade penningar, och zergeanten länt honom penningar, och fått ett swijn och ett fåhr i betallning, wettandes intet om han dem gaff för bössan eller den bårgadt.

Enhälligt votum. Aldenstundh Oluff Jonson inständigt påstår sig hafwa strax betallt Oluff Swänson för af honom bekomne bössa medh 10 dahl. k.m:t, och dem länt af zergeanten Chrestopher Ösell, som tilstår sig honom penninghar till bössaköpet länt, men icke sedt Oloff Jonson dem till Oluff Swänson lefwereradt, och enär zergeanten på föraren Risings wägnar sedan krafd Oloff Jonson till regementzskrifwarens Nills Molins betalningh sagt sig willia sielf förnöija honom sin egen skuldh, och offta händer at een lijdelig persohn updrager sinom creditor orättmätig prætention; altså kan rätten intet finna Oloff Jonson wara skyldig förarens prætenderade 10 dahl. k.m:t betala, uthan wara därifrå [*fol. 138r*] befrijat, så frampt inga andre skähl och wittnen kunna wijsas, som honom därtill binda.

6. Item för 1694 åhrs clarering som liquiderades såledhes. Rusthållet bestås ordinarie 15:–:– och sedan augmentet 2: 26: –, facit 17: 26: –, och där emoth niuttit ränthan 15: 12: 12. Till capiten Planting 1 öre och augmentz fordran 10 öre 8 p:g:r, och swäntienaren Johan Swänsk skyldig till regementzskrifwaren Nills Molin 2: 4 öre s.m:t, facit 17: 18: 20. Rester altså för Oloff Jonson som Johan Rijsing bör betahla 7 öre 4 p:g:r s.m:t.

7. Hustru Agnes Eskellsdåtter i Dille fodrade aff Oluff Jonson i Lansom sin sahl. mans Håkan Olufsons jordepenningar i Lansom 19 r.d:r à 6 m:k, som ägde een broderpart i Lansom, och därpå effter contract för 27 r.d:r fått a:o 1685 8 r.d:r, och därföre restera bem:te 19 r.d:r? Resp. at han dem skyldig är, och welat gärna betahla, men inga medell därtill hafwer, efftersom hans hustru i många åhr uti stoort äländhe legat och ligger, ägandes Oluff een systerpart, och på berörde 19 r.d:r utlåfwadt hwart åhr betala 5 r.d:r till dess summan blefwe betallt, och intet hållit, prætenderandes altså hustru Angnes på sine barns wegnar betahlning uthan längre oppehåld, efftersom han nederröther husen och befaras komma hemmannet omsijder till skattwrak, och den tijden hustrun war frisker, lijka mycket giorde till saken, eller och dhet afträda, och där emoth antaga hennes och barnens tillaccorderade halfwa hemman i Dille af 1 ¾ tunland, och således skäligen liquidera. Hwartill han sade sig icke obenägen wara, om hans hustru wore så rörlig at hon kunde dijt bringas? Resp. att det man några mussqwethskått är emellan byarne, och kunde wäl låtha sig göra. Länsman Oloff [*fol. 138v*] Jonson betygar Olufs huus wara merndels förfallne, och i synnerheet stufwan och fähuset, som han intet kan förstå kunna blifwa stående till wåren, och äre förlengst med stöd ifrån fall conserverade, som näpligen längre låter sig göra. Hustro Agnes barns fader hafwer sig tilhandlat halfwa Dillehemmannet för 30 r.d:r à 6 m:k, och därpå betallt 16 ¼ r.d:r, som är

24: 12: – s.m:t, och Oloff Jonson äger i Lansom 13 ½ r.d:r för een systerpart, och på Håkans broderspart betallt 8 r.d:r, så at han är rådande om 21 ½ r.d:r, som är 38 [*fel för:* 32] d:r 8 öre s.m:t, och altså bör Håkans barn på ingångne köp i Dille betala till wederböranderne 7: 28: – s.m:t, warandes altså resten på halfwa hemmanet i Dille 12: 24 öre s.m:t. Huilket ytherligare förehöltz Oloff Jonson, och han därtill friwilliogdt samtyckte, med förbehåldh som Lansom nu står, hwarmed dheras moder war nögd, effter afftahl med barnen, dåch at Olufs gamble syster Märit skall sitt nöije hafwa hoos Oloff, som förordat och är, och därom inför rätten handsloges. Bythet och flyttningen skall altså skee i laga tijdh torsdagen för midfasto-söndagen tilkommande åhr 1697.

8. Dato aflade effterskrifne sexmän deras troohetzedh å book, nembl. Nills Pederson i Nyland, Jon Olufson i By, Peer Larson i Tullus, Måns Larson i Faxnälden och Peer Olufson [i] Nordanälden.

9. Drängen Oluff Anderson i Ugård tiltaltes för det han odensdagen för helige torsdagen sidstleden fångadt een älgzkalff och heemburit, som tree dagar därefter skall wara störtat? Resp. at han kommande ifrån qwarnan in emoth middagen hördt fähundarne skälla, och derföre gått till wallbarnen, och dhem frågadt huad dee månde hafwa för sig, och dee sagdt dem skälla på een älgzkalff och at dee intet blifwit warsse älgen och des modher, och dijt folgdz, och hundarne [*fol. 139r*] på een swedia honom kringrändt och bracht at stå stilla, och fins af skinnet på wänstra låret wara något rijfwit, och såsom nyss kalfwadar och framkommen [*född*], och enär fadren Anders Carlson litet efter middagen heem kommit och deth wetta fått, låtit boskapen till samma tract drifwa och hundarne wara hema, och befalt honom noga at see effter älgen, at kunna bringa kalfwen till henne, men blef henne intet warsse.

Flickan Maria Mårtensdåtter, om sina 10 åhr gamall, förhördes och berättar sig walla sin faders boskap, och Anders Carlsons son Jon sin faders, och hörde hundarne skälla, och fruchtade för odjur, och därmed sprungit framom boskapen, och blifwit warse at hundarne skälte på een liten älgzkalff, och sedt till om älgen och dess moder skulle wara medh, men intet blifwit henne warse, och låckadt hundarne ifrån kalfen, men dee luppit strax dijth igen, och dee drifwit boskapen heem och deth sagdt för Oluff Anderson, som dijth gått tillijka medh gåssen Jon, och Oluff burit heem kalfwen, som war bittin uti eena låret och läfde tree dagar. Effter middagen befallte Anders Carlson at drifwa boskapen till samma tract, at kunna blifwa warse älgen, och dijth bära kalfwen, men hon syntes intet.

Jon Anderson, om sina 8 el. 9 åhr, berättade särskilt deth samma.

Nämdens votum. Såsom af kalfskinnet befinnes det hundar bittit och rijfwit i des wänstra låhr, och små wallbarnen intet kunnat dem afhålla, och kalfwen stört af bekomne såår, och där Oluff Anderson intet kommit och skildt hundarne ifrån kalfwen, hade dee intet gått därifrån förr än dee dödat honom, som lätteligen stod at göra, emedan som han mycket späd och nyss framkommen war; altså kan rätten intet finna dem där uti straffwärdigan, dåch åthwarnas alle, at dee sådant högdiurs kalfwar sökia at befria ifrån hundar och låtha dem wara i fredh. [*fol. 139v*]

10. Regementzskrifwaren Nillss Molijn genom auditeuren Päder Hiort kärade till dragon Roloff Kordtson Mackej i så måtto, nembl. att han den 15 decemb. a:o 1691 hafwer åth förrymde dragon Peer Olufsson Wärwijk skrifwit een falsk cautionsskrifft, som skulle Jon Olufson i Trusta och Hemming Anderson ibidem hafwa caverat för 12 d:r 5 öre s.m:t at dee wijdh Gregori tijd skulle blifwa richtigt contenterade, och deras nambn och bomärken där under satt, och Roloff Mackej den attesterat och verificerat, hwar emoth bem:te bönder Jon och Hemming sitt attestatum d. 27 aprilis 1695 gifwit, at dee aldrig däraf wettat, och förklara Mackej skrifft wara orichtig och falsk, och honom för osanningsman, som falskeligen miss-

brukadt deras nambn och bomerken, och önska honom må blifwa därföre lagligen ansedd. Item af den 30 aprilis 1695 hafwa Jon och Hemmingh inständigt nekadt sig gått i caution at betala 12 d:r 5 öre s.m:t som Wärwijk af regementzskrifwaren Nills Molin handfått, påståendes at Mackej, som caution skrifwit dem owitterligit, må dem betala, warandes Jon Olufsons bomärke icke rätt infördt under caution och i det rätta stället [*bomärke*] insatt [*annat bomärke*], hwartill swarades skriffteligen at den förrymde Peder Wärwijk kommit till By, hafwandes regementzskrifwarens skrifwares Swän Molanders bleckhorn, penna och bleck, och Jon Olufsons och Hemming Andersons bomärken i Trustad, föregifwandes dem för honom hoos regementzskrifwaren caverat för 12 dahl. 5 öre s.m:t, som han trenne gånger af honom fått till läns, och uti eenfaldigheet trodde hans ährende och begiäran, och åth honom upläste löfftesskrifft månde skrifwa, då han bomärken kastadt i ellden. Dagen effter kom han åter dijth och berättade regementzskrifwaren intet willia acceptera och erkänna skrifften, med mindre han wille den attestera, dhet han och i enfaldigheet giorde. Några daghar efter juhl råkadt Hemming, och för honom det kungiordt, [*fol. 140r*] och han swaradt deth Peder Olufson hans bomärkie som een skiellm fått, och han dhet för Peder sagt, och fått till swars at det är man lapperie och blijr wähl godt. En stund däreffter kommo Swän Molander och böndren Jon och Hemming till Öfwergård, hafwandes med sig tålffman Gunnar Enarson i Sillie, och folgdes till Undrom, och där råkade Peer Wärwijk och honom därföre tiltallt, och han bekändt sig hafwa illa giordt, och låfwadt skaffa innan åtta dagar een annan cautionsskrifft, och Molander låfwadt skrifwa capitenleutnanten Treffenberg därom till, som intet effterkoms. Anno 1695 den 14 april berättar han sigh warit hoos bönderne och begiärt een attest däröfwer, som fuller låfwadt, men intet hållit, beklagandes sitt oförståndh och godtrogenheet därutinnan, och bedyrer högdt sig intet wettat något underslef [*bedrägeri*] där under wara.

Peder Wärwijk betyges wara in februario 1692 gången till Nårie, och på Löfångers marknadt Matthæi tijd warit, och sagdt sig skola köpslaga för regementzskrifwaren, och sedan icke tilbaka kommit. Mackei föregifwer at regementzskrifwaren wettat attesten warit falsk mädan Peder war qwaar i landet, och kunnat wäl honom sökt? Actor, at han det intet hade för nöden, uthan dhen som deth attesterat, och lärer intet eller warit hemma? Resp. at han wäll war till Ståckholm förrest, men Molander war hemma och däraf wettat. Gunmund i Sillie berättar Peder Olufson uti Undrom bekänna sig giordt galit och utom böndernes wettskap och minne låtit skrifwa caution, och låfwadt innan åtta dagar skaffa andra löfftesmän, som eij skedde, och betygar Jon Olufson i Dwärsätt at Molander sökt effter honom i Krokom, och träffadt, och han sedan sig undanstuckit och farit till Sunne och något däreffter till Nårie. [*fol. 140v*]

Enhälligt votum. Aldenstundh dragon Roloff Kordtson Mackej hafwer effter den förrymde dragons Peer Olufson Wärwijks begiäran och upwijste bomärken, icke allenast skrifwit een cautionsskrifft uti Jon Olufsons och Hemming Andersons nampn i Trustad på 12 dahl. 5 öre s.m:t at bekomma af regementzskrifwaren welbet:d Nillss Molin till läns, daterat d. 10 decemb. 1691, at betala till Gregori 1692, utan och attesterat det deras willia wara, och förr hafwer regementzskrifwaren intet låtit penningar därpå föllia, och dee det attesterat, och där hoos uti ährlige mäns närwaru intygat det wara giordt utom deras wettskap, willia och tillståndh, det Mackej och tilstår, och han inthet bordt honom i det fallet troo, och sådan obligation på hans lösa ord och upwijste bomärken gifwa, som dee icke heller långt ifrå byen där skrifften skrefs äre boende, och bordt dem därom tilfråga, warandes där hoos Jon Olufsons införde bomärkie icke rätt, huilket Päder Wärwijk sedan uti Gunmund Enarsons i Sillie närwaru litet däreffter hafwer uti Undrom tillstådt, warandes regementzskrifwaren då intet hemma stadder, uthan i Ståckholm, och intet heemkommit förr än han afwijken war; altså finner rätten skäligt at Roloff Mackej i anseende af ofwanstående obetänksamme och oförswarlige uprättadt cautionsskrifft och dess attesterande, hwar medelst regementzskrifwaren blifwit förledd och bedragen at utläna sina penningar, at han bör effter handen till

Gregori 1697 besagde 12 d:r 5 öre s.m:t betala. Och såsom Jon Oluffson och Hemming Anderson intet hafwa Mackej derföre citera låtit, lembnas deth denne gången, dåch stånde dem fritt honom derföre lagligen tiltala och rättens utslag däröfwer afwäntha.

11. Pastor loci, ärewyrdig h:r Päder Gestrinius, uppwijste [*fol. 141r*] h:r generalmaiorens och landzhöfdingens welb. Carl Gustaf Frölichs förordning emellan ryttmestarebostellet Rödensgården och prästegården af den 25 juni 1695, huarutinnan ibland annat förmäles om prästebordetz särskilte skog, beklagandes sigh h:r pastor icke få niutha skogen i fredh, uthan Silliebona hugga mycket neder och taga furubark aff, williandes dem unna barken, men sielfwa träen intet, som han kan till wedbrand bruka, och at dhet dem och andra må blifwa förbudit, iemwähl och att innehålla med alt swedhugge? Resp. att dee detta åhr deth intet hafwa giordt, beklagandes sig inthet warit tilsagde eller tilstädes enär skogen blifwit besedt, och dy intet fått wijsa sine skiähl och angelägenheet. Actor, at han i gemeen söker fredh och förbud på prästebordetz afdelte skog och ägor, så i een som annor måtto, och at ingen må hafwa macht dädan föra där nu warande loplistor[?] och uthuggne tallar, eller i någon måtto åwärkan på prästebordetz eenskylte ägor giöra, som eij förwägras kunde, och altså allmänt wijd lagha straff tilgiörande, förbödz deth såwäl grannar som någrannar.

Item, at Anders Olufson i Sota, som ingen betesmark hafwer, nordan om prästegården icke må understå sig nånsin dijt drifwa sin boskap, och han swarade sig där inthet hafwa beställa och intet inpass willia giöra. Icke dhess mindre warnades han därföre, wijd laga straff tillgiörande.

Sammaledes at Krogzgården och Bergoms må förbiudas icke med sin boskap häreffter komma öfwer Medbäcken, där dee intet hafwa beställa, och esom offtast giordt skada, i synnerheet på een swedia som pastoris boskap kunde hafwa gagn och nytta af om deras boskap icke förr uth, och så snart han slagit och bärgadt sin ringa slått där bredewidh, och inthet med sin boskap dijth komma kan, medelst Lassiömyran, som ligger där emellan, och hörer ryttmestarebostället till, som icke förr än seent på åhret [*fol. 141v*] blifwer slagen; hwarföre tilsades länsman Oloff Jonson at han bemelte hemmans åboer förbiuder dem med sin boskap komma öfwer Medbäcken, och det wijd laga botum.

12. Jon Nillson i Tullus beswärade sig öfwer sin styfmoder hustru Sara Olufsdåtter för den olåth, träthmåhl och swäriande hon hafwer i gården, och eena stufwan där intagit, och han med dragonen och landbonden måst nöija sig med een stufwa, som swårt faller, efftersom hon där i gården inthet hafwer at beställa och någhot äger, uthan hennes dåtter hafwer där een liten jordepart, anhållandes at hon må komma därifrå och således afböija all banskap och swordom? Resp. at hon honom ingen oskiähl tilfogar, eij eller med bandskap utriter, uthan när han henne gör förnär sägher allenast dhet Gud må honom löna. Dess granne Håkan Erson berättar dem illa sämias, och många gånger med banskap lychtas, det Iwar i Kingsta och fleera wiste at betyga.

Hustru Sara Olufsdåtter kärade till sin styfson Joon Nillson för dhet hon, som andra änkior, af gården inthet föderådh bekommit? Resp. at han därföre intet stämder är, uthan at göra beskedh för 9 d:r s.m:t efter häradzrättens doom 1695. Hustru Sara berättar sig sändt bud med Peder Larson i Tullus at begiära citation för föderådh, hwartill nekas som tilförenne, och om så warit, intet kunnat därtill samtyckia, medelst sin fattigdom och hennes olåth, och at hon där intet hafwer beställa, uthan fått sin arff och inlagde jordepenningar, hwartill hustru Sara swarade, såwijda hon förstår, sig intet föderådh kunna där få, och dessuthan inga willkor hafwer, begiärer hon inthet där blifwa, utan afsäger sig sielff därifrån, och strax boföra, med dhet förbehåld at för några kärill och redskap behåller den bod hon innehafft till Allhälgon och åkeföhre blifwer, at dee kunna dädanföras, hwarmed Jon [*fol. 142r*] Nillson war nögd, och låfwade bodan till den tijden henne at bruka och innehafwa.

13. Håkan Erson ifrån Tullus kärade till Larss Olufson på Näskått kyrkiobord för deth han såldt honom Jon Olufs hemman i Tullus 2 ½ tunland för skatte och odall d. 28 october 1685, och därpå betallt 75 d:r s.m:t, och sedermera förnummit 1/3 däraf wara cronones, efftersom ett åhrs uthlagor skola restera och warit obetallte? Resp. at han dhet af Jon Olufson köpt för odall a:o 1682, och det äfwen så såldt, dåch wettandes at ett åhrs utlagor stodh inne, och på hemmanskiöpet dem niuttit, men intet at 1/3 desmedelst wara cronones, och höandztijden 1682, genom sahl. Erich Gunnarson i Öne, måst ena åhretz utlagor betahla, som han sade sig till då warande lensman Anders Olufson Drake betahla, och intet quittens fått, det Larss föregif*we*r honom tilstådt och sagdt honom intet quittens behöfwa, efftersom hemmanets skatt 2 ½ tunland i köpebrefwet för skatte är infördt. Iwar i Kingsta berättar, Anders Olufson här i Röden tilstådt sig penningarne emothtagit, och förledne åhr 1695 det förklaradt at häradzfougden Jonas Flodin dem i hans närwaru månde emothtaga. Actor påstår niutha sitt köp och få fasta effter laga procedere därpå? Resp. at han köpt hela hemmannet för odall, och där Håkan intet will låtha sig nöija, will han gifwa honom sine utlagde penningar till Iwar i Kingstad 97: 16: – igen och taga hemmannet, därtill han intet will samtyckia. Larss Olufson hafwer inthet köpslagat med Håkan om hemmannet, utan med Iwar Olufson, och tycker sig intet hafwa med Håkan beställa. Iwar tilstår sig därom med Larss köpslagat, och gifwit 65 r.d:r à 6 m:k s.m:t, men ingen skrifft uprättadt, och altså lagligen intet därmed procederat. Sedan befans at Larss Olufson är bracht d. 28 octobris 1694 at gifwa Håkan köpebreff därpå, som den 11 octobris 1695 upbödz förste gången, påståendes Larss gifwa honom sina penningar igen, och Håkan will at han må [*fol. 142v*] skaffa honom hemmanet för heelt odall, och kan wähl töfwa till dess befallningzman Flodin kommer i landet, allenast han blijr försäkradt därom, och Larss Olufson kunde ingen annan försäkring gifwa än willia sökia Anders Olufson därom, och han Flodin. Actor, at där han samma 1/3 intet niuter till odall, begiärer han ett åhrs uthlagor tillbaka, som är 14: 7: 12 p:g:r s.m:t, hwarmed dhet måtte bero, till des hwar och een får sökia sin fångzman.

14. Föraren Johan Rijsing hafwer citerat Erich Olufson i Trätgiähl för 1: 18: 22 p:g:r s.m.t, som skola restera på hans 1694 åhrs utlagor? Resp. at han dem effter hans zedell af d. 5 januari 1695 till dragon Nills Anderson i Höllie hafwer betallt, deth han tilstår, och strax bekommit, men actor föregifwer honom på mötet i Öne hoos h:r capiteleutnanten därtill nekadt, och han måst honom å nyo betahla, hwartill dragon nekar och säger sig sagdt, Jon Pederson i Ösa nekadt till hans zedell, efftersom han hade sielff af Rijsingen af fodra, och altså af Rijsing dem, nembl. 23 öre 2 p:g:r s.m:t fått, men icke för Erich Olufsons. Actor, at han betallt till prästänkian hustru Lissbetha von Hwedtstorph på hans wegnar 1: 5: 8 p:g:r s.m:t, och 24 öre till honom sielff? Resp. at han dem på hans augment för fyra åhr sedan innehållit på änkians wegnar, och 1694 per executionem måst dhem till änkian betahla, och 1695 med capitenleut:ns tilhielp fått dem af Rijsingen, tillijka med 23 öre som och resterade, och altså intet at tacka före. Erich Olufson berättade, Rijsingen een gång tilförenne uthan ordsak citerat honom at clarera, och måst gå till camperingzplatzen och zedelen wijsa, och där igenom hindrader ifrå sitt arbete, och prætenderer expenser, som han onödigt honom tilskyndat, nembl. ifrå Mo i Lijth, som är 2 ¾ mijhl? Resp. at hans son bordt upwijsa quittens, och beswarades det han det intet hade, uthan han sielff, som [icke] boor i Trätgiähl, därutaf utlagorne betalltes, utan i Lijth sochn, och han hade intet quittenzet hoos sig, och skulle han slippa bötha för det han första tingsdaghen wijd upropandet warit bårtha, wille han intet prætendera expenserne, eftersom han är g*ammal* man, och inte skall hunnit fram. [*fol. 143r*]

Nämdens votum. Aldenstundh föraren Johan Rijsing hafwer låtit stembna Erich Olufson ifrå Trätgiähl, som skulle han restera på 1694 åhrs utlagor 1: 18: 22 p:g:r s.m:t, och Erich Olufson med hans egen zedel af d. 5 januarj 1695 bewijst dem wara betallt till dragon Nillss

Anderson i Höllie, och altså prætenderer betahlning för giord reesa, tijdzspilla och omkåstnadt för hans orättwijsa skuld, och därmed försummadt tree dagar; huarföre fins skähligt at föraren Rijsing måtte honom uti ett för allt till expenser betala en dahl. s.m:t, och Erich Olufson, för dhet han widh första upropandet icke war tilstädes, saker effter Kongl. Maij:ts stadga och process 1695 och dess 2:do § till en dahl. s.m:t.

15. Peer Aronson i Giärde tiltaltes för 1694 åhrs rest af 19 öre 2 p:g:r s.m:t? Resp. at han wet sig intet skyldig wara, och quittensboken är på Frössöön hoos Larss i Halfwarsgiärde. Den 13 berättade Peder sig intet effter quittensboken sökt, och låfwar prætenderade rest betahla, där emoth föraren Rijsing prætenderer giord omkåstnadt för hans mothwilliogheet skuldh.

Resol. Såsom Peder Aronson omsijder erkändt sig på 1694 åhrs uthlagor wara skyldig 19 öre 2 p:g:r s.m:t; altså måste han dem betahla, och till rättegångs expenser medelst hans bårtowarelse, effter giord proportion 16 öre s.m:t, och för det han wijd första upropet intet warit tilstädes, saker effter Kongl. Maij:ts stadga och process 1695 och dess andre § till en dahl. s.m:t.

16. Länsman Oluff Jonson fordrade af Hanss Erson i Sillie en dahl. s.m:t, som han på wägabyggningen 1694 för hans bårtowarande i tree dagar måste betala, och dem icke igenfått? Resp. at han så giordt, och at pastor loci h:r Päder Gestrinius kallat honom till wittnes på lagmanstinget och låfwadt ersättiat. Actor säger sig honom frågadt därom, och han swaradt sig gifwit Hanss 12 öre s.m:t i Zachris Carlsons præsentz, och mera honom intet ärnadt, dhet Zachries Carlson tilstår.

Hanss tilstår sig af honom fått 12 öre för hafde omak at löpa effter skrifware för honom om nattan, men intet för wägabyggningen, hafwandes intet citerat pastoren därföre, och at lensman kändt pastoren god för dee dagar [*fol. 143v*] han skulle försumma wägabyggningen, som drängen Jon Nillson i Tullus kan wittna, hwartill lensman nekar, och drängen Jon Nillson nekar sig den gången warit in i länsmansgården, dåch sedt kyrkioherden rijda dijt in. Hanss Erson utlåfwade betala till lendzman en dahl. s.m:t och 4 öre s.m:t stemningzpenningar, och regress till pastorem, hwarmed dhet förblifwer.

17. Oloff Jonson i Lansom beswärade sig öfwer sin granne Erich Larson ib:m för deth han bracht dijth begiärte gode män at tillsyna honom af Myrswedan meera än 1694 åhrs doom tillåter och erklarar till fäwäg, och dee därtill uthsedt 23 fambnar wijd södra sijdan, som indragas skall, och därmed ingalunda kan wara tilfredz, uthan begärer blifwa widh domen handhafd? Resp. Erich Larson, at gode män så funnit, som deras skrifft den 1 julj 1695 uthwijser, huar uti dee föregifwa ingen fäwäg kunna för bärg och olänt landmån där ofwanföre hafwa, och dy opstakat till ett långtä, så at hwardera kommer at hålla på hwar sin sijda 77 ½ fambnar haga, och Olof Jonson rådande å begge sijdorna om täet, hwarmed Oluff intet will wara nögd, utan håller sig med 1694 åhrs doom, som förbigången är. Sedhan hafwa gode männen intet annat kunnat förstå än een dehl af Myrswedan af obyttan skogh warit instängdt, och till märkie funnit gambla hagastoder? Resp. at in i sielfwa swedian warit täppor instängdt, och där kunna några störar stått qwaar, och at Oloff Henrichson, een gamall man som tient hoos Oloff Jonsons swärfaders fader, attesterat d. 29 septemb. 1695 at Myrswedan icke större är än hon då war etz. Parterne kommo således öfwereens och förlijktes, at fätäet skall blifwa wästan för Oloff Jonsons åkerhaga till skogz, hållandes Oloff Jonson hagan på östra sijdan till skogz, [och Erich Larson på den wästra sijdan till skogz,] och den som där å talar, bryter och ryggiar, wara förfallen at utgifwa 10 dahl. s.m:t, som delas emillan sochnkyrkian och dess fattiga, hwarom dee inför rätten handsloges.

18. Oloff Jonson beswärade sig öfwer Erich Larson och Päder Olufson i Lansom för det deras boskap förrige åhren merndels utbett hans slått i Skaffloken, och detta åhr aldeles, hwar

[*fol. 144r*] uti han äger 3/4 och Erich Larson 1/4, men Peder inthet, som skieer medan deras boskap äre i fäbodharne? Resp. Peder Olufson, at den ligger inwid fälöthan och betesmarken, och hörer wäl honom till, och ingen hängnadt nånsin där warit, begiärandes actor tree lass, hwartill dee icke willia sig beqwämma, och altså fans skäligt at Erich och Peder skola gifwa Oloff Jonson hwar sina 12 öre s.m:t, eller skola gode män dijth förordnas och som nogast pröfwa huru mycket staar där i medelmåttige åhr blifwa kan, hwareffter dee honom böra betala.

19. Larss Erson i Faxnälden hafwer citerat Jon Nillson i Tullus för något ombetrodd smöör, som han skulle sällia i Nårie, och därpå förloradt 14 m:k och sedermera förlijktes därom, at han skall gifwa honom effter inköpet 2 ⅔ öre s.m:t för marcken till nästkommande Michaelis, dhet Jon Nillson tilstår och låfwar fulgöra.

20. Jon Knutzsons hustro Anna Larsdåtter i Öfwergården uti een sin inlagha föregifwer Tårkelslägdan skulle köpas för 24 r.d:r och at dess halfwa Tårkelslägda kåstar 16 r.d:r, inlöst af Tårkell Nillson, och sedhan till hans måg Nills Michelson 2 r.d:r, och effter hans död wille hans änkia hustru Lucia Tårkellsdåtter inthet mera därpå upbära, hafwandes sonen Michell Nillson a:o 1692 in februario på Rödens laga ting wunnit halfwa Tårkellslägdan at inlösa för 8 r.d:r, och hennes behåldne halfwa lägda kåstar 18 r.d:r, huilket föredrogs på landztinget 1695, och skall resolverat wara, at framwijsas skulle, antingen lägdan är skattlagd under Nygården eller Undrom, där Nedergården är belägen, begiärandes samma lägda igenlösa. H:r generalmaiorens och gouverneurens h:r Carl Gustaf Frölichs resolution af den 16 martij 1695 lyder at där saken wore definitivè afdömd, skulle domen inlösas, men elliest lagligen afdömas? Rp. Michell Nillson, at saken om halfwa lägdan är definitivè 1692 afdömd, och honom såsom hans hemman tilhörigt, abalienerat och förpantat godz, emoth [*fol. 144v*] lösn tildömdt, och därtill med reserverat, at där bewijsas kunde lägdan wara â part skattlagd, regress till Jon Knutzsons hemman, som den uthan skatt brukadt, huilket han berättar sig icke än skaffa kunnat, efftersom häradzhöffdingen förledne pingesttijdh icke war hemma, hoos huilken äldsta jordeboken skall finnas, hafwandes tenkt citera Jon Knutzson till detta ting, för dhen andra halfwa deelen han af Tårkelslägdan än innehafwer, som af andra hinder studzat, men skall, Gud will, skee å höstetinget, upwijsandes Steen Olufsons i Håff på Frössön köpebreff af anno 1651 på hans halfwa odalsjordh uti Nygården i Aspås sochn, och dess halfpart i Öfwergårdzlägdan för 37 r.d:r till Tårkell Nillson, och 1653 och 1654 dhet opbiuda låtit på Rödens laga ting, och Tårkells hustro Märit, effter sin fader Oluf Goutson, tillijka med några systerdelar ärfdt halfwa Nygården, och broderen Steen Olufson dito den andra halfwa deelen, som systrans man inbördat hafwa, härkommandes Tårkelslägdan af Öfregårdens östra part, som kallades Torsgård, och icke af Jon Knutzson, som af 1640 åhrs synebreff kan sees.

Enhälligt votum. Såsom Michell Nillson hafwer laga doom anno 1692 at under sitt hemman Nygården inlösa halfwa Tårkelslägdan, som därifrå warit pantsatt för 8 r.d:r, och hela lägdan af urålders tijder hördt Nygården till, och i forna tijder hört under östra parten i Öfwergård, som kallades Torsgård, och icke under Jon Knutzsons; altså hafwer rätten intet fogh at skrijda ifrå 1692 åhrs doom, utan därwid förblifwer, och Jon Knutzsons hustru Anna Larsdåtter, som domen qwäldt, böter effter 39 cap. Tingm.b. tree marck, rättens ensak, och stånde Michell Nillson fritt lagligen återwinna den andra halfwa Tårkelslägdan af Jon Knutzson, som hört till Nygården.

21. Jon Knutzson i Öfwergård citerat Mårten Jonson i Sillie at bewijsa huru han må wara kommen [*fol. 145r*] at äga Torsmyran? Resp. at han sitter uti een urminnes ägendoms rättigheet och possession och bör dhet icke göra, utan åklagaren åligger bewijsa honom den olagligen innehafwa. Icke dess mindre upwijste han, i respect af rätten, een förlijkning därom a:o 1640

den 23 augustj, giord på een syhn af fogdens tillskyndellsse, efftersom beggie hemmannen wore cronones, men aldrig skulle kunna bewijsas Torsmyran nånsin hört under Öfwergård, utan under Sillie af Arildz tijd, så för feijgden, då det war frij odall, legat under den östra parten i Öfwergård, som kallas Torsgård, som sedhan efter feijgden, då det blifwit förbruttit och böxlerätt underkastadt. Förlijkningen skedde effter steen och stake dem emillan, som blef upsatt, huru widt hwar och een skulle gå och äga, och Jon Erson effter märkierne skulle upsättia een haga, så widt honom angår, och sedan beggie neder i siön. Peder i Öfwergård skulle flyttia een lada som stodh på Jonas grund, in på sina egna ägor. Jon Knutzson säger sigh inthet åtala Torsmyran, utan loken som där wid ligger, och förmenas intet höra och liggia under märken? Resp. at loken hörer myran till, och är deth bästa, och belägen innom märken. Actor begärer ägande syn däröfwer, som efter 26 cap. Byggningab. L.L. honom eij förwägras kan, begiärandes Iwar i Kingstad och Nills Bengtson i Wijken, och Mårten Jonson kallar Håkan i Storgård och Jon Olufson i Smedzåsen.

22. Michell Nillsson i Nygård begärer ägande syhn i Långtä, efftersom Jon Knutzson sedan honom bleff tilldömdt halfwa Tårkelslägdan, förnekadt honom slå intagne dehl af gambla fätäet, som igenlagdt är, igenwundne halfpart tillhörigt, som tillåteligit är effter 26 cap. Byggningab. L.L., brukandes Michel därtill Mårten Jonsons utsedde män, och Joon [*fol. 145v*] Knutzson sina förra synemän, emoth Mårten Jonson.

23. Ländzman Oluff Jonson, på handelsmannens Mårten Lorens Angells wegnar i Trundheem, fodrade af Jon Michelson i Krokum, effter öfwersedd och underskrifwen räkning, som är attesterat wara lijka lydande med hans book af Herman Brauer och Cornelius Petterson Grå uti Trundheem den 19 junj 1696 33 r.d:r 2 ort och 10 sk., hwartill swarades genom fullmechtigen Oluff Gunnarson effter fullmacht d. 9 huius, att han honom warit skyldig 75 r.d:r 2 ort och 18 sk. och därpå penningar och godz lefwereradt för 80 r.d:r; altså iemfördes actoris räkning med den som till Jon Michelson warit gifwen af den 1 martij 1688, som äre af samma innehåld till godz och wärde, förutan tree r.d:r som opförde äre effter räkning af den 30 feb. [!] 1688, och sedan 15 r.d:r för twå wåger skruftobak och een tunna därtill för 12 öre. Rp. att Jon Michelson nekar sig tobaket begiärt eller fått, och at Carll Östenson må sig däröfwer förklara. Zachries Carlson i Sillie berättar Carll Estenson sidsta stoorböndagen sagt sig tobaket för sig behållit, och därföre gifwit 14 wåger jern. Jon Michelson nekar ochså sig skyldig blifwit 3 r.d:r den 30 feb. 1688, och ingen räkning därpå bekommit. In credito opföres 300 ahl. hellsingelärefft à 4 ¼ r.d:r och Jon Michelson prætenderer à 5 r.d:r, men hans son Erich Jonson, som 1690 på marknan warit då läreffftet lefwerertes, betygar 100 ahl. gälla i förstonne 4 ½ r.d:r, sedan 4 ¼ r.d:r och sidst 4 r.d:r. 1/4 tunna smör crediteras för 2 ½ r.d:r, och sökes derföre 3 r.d:r, men efftersom quarteren äre olijka, och kunnigt är at därföre många gånger intet meera gifs, så förblifwer därmedh. 5000 spijk äre antagne à 20 skil. [per] 100:de, och prætenderes à 24 skil., men kan intet bewijsas sådan hög markgång 1692 warit. Sex stycken små [*fol. 146r*] ploghiern för 1 r.d:r 1 orth, som dåch beräknas à 7 ort, eftersom godzet merndels och öfwer helfftena är med redha penningar betallt. Jon Michelson opförer sig till honom lefwereradt 4 st. båckskijn för 1 ½ r.d:r, men kan intet bewijsa enär och genom hwem. Item 200 st:n spijk för 2 ort, som i köpmans räkning icke fins, och intet bewijs genom hwem lefwereringen är giordh.

Actor söker interesse effter sin andra räkningz saldo 42 r.d:r 2: 16 skil., huar uti begrijpes hans fodran af 3 r.d:r, som disputeras, och äfwen så med 15 r.d:r : 12 skil. för tobaket? Resp. at han intet interesset utlåfwadt, och bekomne waror med contant till större dehlen betallt, och han antagit dijtsändne godz effter ringaste markgång.

Ehuruwäl handelsman s:r Mårten Lorens Angell effter sin öfwergifwen räkning den 4 martij 1693 fodrar af Jon Michelson i Krokum 93 r.d:r 3 ort 16 skil., så erkänner lijkawähl Jon

Michelson sig intet wara skyldigh däruti opförde 3 r.d:r af een g*ammal* räkning, eij eller 15 r.d:r 12 sk. för tobak, och enär bemelte twenne påster blifwa afdragne, blifwer saldo effter s:r Angels räkning honom gifwen d. 1 martij 1688 75 r.d:r 2 ort 18 skil., som på fölliande sätt betalas, nembl.

Credit		Rd:r : ort : skilling
Anno 1690 d. 2 martij 300 ahl. helsingelärfft effter		
dåwarande marckgångh à 4 ¼ r.d:r		12: 3: –
1/4 tunna smöör dito		2: 2: –
1691 af Erich i Säter		16: – : –
Af Nills Olufson i Wijke dito		20: – : –
1692 5000 spijk		10: 2: 16
6 stycken plogjern		1: 2: –
Af Nills Olufson i Wijk contant		10: – : –
	[Summa]	73: 1: 16
Pro saldo som Jon Michelson dömmes		
utan drögsmåhl betahla		2: 1: 2
	[Total]	75: 2: 18 [*fol. 146v*]

Anbelangande upförde twå wåger toback, så kan Jon Michelson intet därmed graveras och obligeras at betala, med mindre upwijsas kan, honom det begiärt hafwa, helst och emedan som Carll Östenson hafwer bekändt sig det tagit, behållit och betallt åhret effter med 14 wåger jern, och till tinget icke lagligen stemder eller tilstädes är. Med opförde 3 r.d:r gifwes Jon Michelson dilation till dess verificerat räkning af den 30 februari 1688 upwijses, hwaraff dee härkomma. Beträffande interesse som fodras af försträckt godz och eij meera pro resto befunnitz än 2 r.d:r 1 ort 2 sk., så kan rätten intet finna raizon af een löpandhe räkning därtill, och där hoos är capitalet fast ringa, och i regard däraff kännes Jon Michelson därföre frij och otilltalt, men hans fullmechtig Oluff Gunnarson, som wid första upropet på tingsplatzen icke warit tilstädes, saker effter Kongl. Maij:ts stadga och process 1695 och dess 2:dra § till en dahl. s.m:t.

24. Oluff Nillsons i Backen gamble prætension af sin moderbroder Jon Michelson i Krokum, effter interlocutorie domen in octobri 1692 företogz och undersöktes, nembl.

1.) 1658 åhrs tijondelängd som äskas till uplyssning, bewijsar actor, intet wara at finna här i landet med häradzskrifwarens Lars Sundbergz attest af d. 29 sept. 1695, och at Backhemmannet a:o 1659 uthgiordt 29 kannor korn i tijonde, och huarken skyhl eller prob fins upfördt. Item at Nills Olufson i Häggesta uti Lijth sochn attesterat sig 1658 tient hoos Jon Michelson och arbetadt på Backhemmannet, därest war sådt 2 tunnor 18 k:r korn.

2.) Om Jon Michelsons hafde pantmyror är resolverat at 1667 och 1681 åhrs protocoller därom håldne skola upwijsas, och förr kan rätten saken intet widare handtera? Resp. actor, at han dem intet sökt eller hafwer at upwijsa. [*fol. 147r*]

3.) Fullmechtigen Oluff Gunnarson föregifwer Jon Michelson medelst sin blindheet och ålderdoms swagheet intet kunnat skaffa bewijs på länte 10 r.d:r till actoris fader Nillss Pederson.

4:de.) Lyder at Jon Michelson hafwer i Nårie tagit och heemfördt arff effter actoris fadersyster Märit Ersdåtter, och 1692 sluthit at därom intet kan dömmas förr än Jon Michelson kan öfwertygas hafwa arfwet emothtagit. Actor producerade een attest, skrifwen i Wärdalsörn i Nårie den 27 januari 1695, med Nills Olufsons nampn och bomerkie, under attesterat af tree personer, af innehåld at han såg Jon Michelson kommandhe ifrån Nårie hafwa een kista af een fampn lång, och den upleste, och där utur tog een swart klädeskåpa och

annor kläde, och lijnkläder lågo och där uti, och at Jon Michelson af honom welat fodra een attest at han intet skulle sedt honom hafwa samma kista, dhet han intet kunnat göra, utan at han eij såg honom kistan ifrå Nårie föra. Jon Michelson insinuerade bemelte Nillss Olufsons gifne attest uti Ugården och Krokum den 25 januari 1693, at Jon Michelson ingen arff ifrå Nårie förde dhet åhret han honom tiente och följgde till Nårie, som feltwäbelen Gunmund Bårrman attesterat etz. Item Nills Olufsons i Häggestad attest af d. 9 januari 1693 at enär han hoos Jon Michelson tiente, ingen kista ifrå Nårie heemfördt, som Oluff Nillson berättar. Actor föregaff sig willia och kunna skaffa bättre bewijs om arfwetz emothtagande till höstetinget.

Enhälligt votum.

Ehuruwäl 1658 åhrs tijondelängd intet fins, hwaraf man kunde see hurudan åhrswäxst på Backhemmannet dhet åhret blifwit, hwaraf Jon Michelson sökes at göra redo för 2/3, så är lijkwähl det iemfördt med hans giorde omkåstnadt därpå samma [*fol. 147v*] åhr, som ett feijgdeåhr war, och han måst ibland annat leija een soldath, och extraordinarie utgiffter uthstå, det han sig intet påtagit om han icke hafft där något at fodra, dess utan hemmannet uthan all twifwell i krigstijden blifwit öde och skattewrak, efftersom Nills Ersons änkia, hans syster Kerstin Michelsdåtter, gaf sig där ifrå till Nårie. Huarföre finner rätten skähligt, af ofwantalde skähl, at uphäfwa och annihillera Oluf Nillsons där uti ogrundade prætention. Anbelangande Jon Michelsons hafde pantemyror, hwarom anno 1667 och 1681 skall agerat och dömdt wara, som 1692 icke wid handen warit, och därföre icke kunnat där uti definiera, utan lembna till dess dee kunna uppwijste blifwa, hwarom actor Oluff Nillson sig intet bekymradt, eller dem af häradzkistan skaffadt; altså kan rätten eij heller denne gången saken widare handtera. Beträffande dee 10 r.d:r som Jon Michelson föregifwit sig till Olufs fader Nills Erson uti Nårie på Lewångers marknadt hafwa länt, så är honom a:o 1692 pålagdt, deth med skähl och wittnen bewijsa, och hans fullmechtig berättar honom det uti sin ålderdom inthet kunnat göra. Och såsom på een frij marknadt intet pläghar wara ondt effter wittnen, och på låhn tages gemeenl. obligation, och hans barn åhrligen till Nårie warit; altså kan rätten intet finna Jon Michelson bem:te 10 r.d:r böra i räkning niutha, helst efftersom Nills Päderson död är, uthan lijkmätigt det 8 cap. Köpm.b. L.L. dem qwitt gånga. Hwad prætenderade arff effter fadersystran Märit i Nårie widkommer, så är inga fulla skähl framwijste at Jon Michelson dhet niuttit, och dess utan så gamallt at ingen af dem läfwer, som full wettenskap därom kan hafwa; altså uphäfwes samma prætention, och Jon Michelsons fullmechtig Oluff Gunnarson, som wid första upropet icke på tingzplatzen war tillstädes, saker effter Kongl. Maij:ts 1695 åhrs process och dess 2:dra § till en dahl. s.m:t. [*fol. 148r*]

25. Furieren Mårten Bergström itererade sin prætension af sin hustrus moderfader Jon Michelson i Krokum, som 1694 interlocutorie afdömdes, och 1695 på höstetinget intet kunde definitive afdömas, medelst Jon Michelsons hafde laga förfall, och dy differerades till detta ting, antingen sielff eller genom laga fullmechtig sigh infinna. I widrigt fall skulle saken lijkawäl företagas och med doom afhielpas. Jon Michelsons fulmechtig uti twenne actioner, Oluf Gunnarsson, tillspordes om han icke härtill är befullmechtigadt, hwartill han nekar, berättandes honom sagt sig willia med honom förlijkas, om han wille till honom komma. Rp. at han 1692 till den ändan dijth warit, men intet uthrättadt, som attesterat är den 17 septemb. 1692, och sedermehra och dijth warit fåfengt, begärandes altså utslag och dom i saken, som honom, såwida han lagl. stämder är, intet kan förnekas, och voterades och beslötz, nembl.

Hwad Jon Michelsons giorde kåstnadt af 9 d:r s.m:t på sin dåtterdöttrars, hustru Dårdis och hustru Margetas, arfsaker ifrå Nårie widkommer, så undrager hust. Dårdes man furiren Mårten Bergström sig intet des halfpart betahla och afräkna på den kiortel Jon Michelson af arfwet tagit, som war köpt för sex d:r s.m:t, och till deras moder efter intygandet gifwen enär hon förste gången bleff gifft. Sedan, anbelangande tree st. koor à 11 ort och 1 ¼ tunna korn à 10 ort, som Jon Michelson länt sin första måg Anders Arfwedson, och effter hans död aftoges,

och äfwen så effter den andra mågen, och hustro Märit dem på fadrens wegnar behållit och niuttit, som attesterat är d. 29 april 1675, och furieren intet disputerer enär han sin hustrus rättigheet i annor måtto niuther, belöpandes på hans hustrus dehl af koena 6 dahl. 6 öre, och af kornet 2 d:r 12 öre s.m:t och qwinfolkssadelen som barnen arfdt och [*fol. 148v*] moderfadren tagit, beräknas för 4 d:r s.m:t, efftersom han intet ny war, och dess halfpart prætenderer. Sidst betreffande furierens prætenderade interesse för sin hustrus bårthafde och niutthe contante medell ifrå den 29 aprilis 1675, då arfskifftet effter hans hustrus moder höltz, och Jon Michelson des penningar emothtagit, och därpå effter 1692 åhrs dom blifwit skyldig 55 d:r 8 öre s.m:t, och han dessuthan måst betala och godtgiöra sin hustrus fem åhrs föda och beklädnat i dess späda åhr; altså pröfwar rätten skäligt at John Michelson bör bemelte 55 d:r 8 öre s.m:t interessera ifrå maj 1675 till datum 1696, som är 20 åhr 1 ½ månadt à 5 pro cento, och belöper 58 d:r 6 öre 8 p:g:r s.m:t, blifwandes Jon Michelson effter där öfwer giorde liquidationsräkning skyldig, som han dömmes fordersampt till furiern Mårten Bergström betala, 44: 20: 8 p:g:r s.m:t.

Liquidationsräkningh

Debet		Credit	
Interesse à 5 pro cento utaf 55: 8: s.m:t ifrå arfskifftet höltz 1675 sidst in aprili till medio julj 1696, som är 20 åhr 1 ½ månadt och belöper	58: 6: 8	För 1/2 kiortell som hustru Dårdj tilhörde och köptes för	3: – : –
		Halfparten af tree stycken koors wärde	6: 6: –
		Dito af 1/4 tunna korn	2: 12: –
		Dito af qwinfolksadelen	2: – : –
		Pro saldo skyldig	44: 20: 8
	58: 6: 8		58: 6: 8

26. Oloff Jonson i Sillie tiltaltes af lenssman Oluf Jonson för 3 ¼ åhrs huusbyggnadt på skattehemmannet i Rösta och Åhs sochn, nembl 1691 1/4, 1692, 1693 och 1694 hela hemmannet af 4 ½ tunland skatte, och ingen byggnadt därpå giordt, och altså husen förfallne, och lensman effter ordre måst där låta 1695 upsättia een stufwa af rusthållaren Håkan Gran i Röste? Rp. at han ingen byggnadt [*fol. 149r*] giordt, utan hållit wid macht, som skee kunnat, och därtill medh till twå tålfft timber heemfördt, som till een kornlada ärnades, som nu warande åbo Nillss Flink dels till een stall tagit, och ryttar corporalen Brinck, som där logerat, merndels sönderhuggit och upbrändt. Håkan Grahn och Oluff Jonson hafwa förlijkts om upsatte nya stufwa, at Oluff skall honom in alles derföre gifwa 18 dahl. s.m:t, och Håkan där emoth fulgiöra hwad som effter husesynen därpå kan återstå, och därpå tillförenne lefwereradt 6 d:r s.m:t, och innan fiorton dagars tijd bekomma 6 d:r s.m:t, och till Allhälgona nästkommande 6 d:r s.m:t, och därmed i så måtto wara åthskillde, som beräknas för tree åhrs byggnadt. Anbelangande 1/4 åhrs byggnadt, efftersom han 1/4 1691 däraf brukadt, så fins, at han af fast lin och lägde uprestadt och bracht i bruk twå mälingar och 20 stycken timberståckar (och een kornladu täckia till giordt) à 11 ahl. heemfördt, huaraf nu warande åbo Nills Flink upsatt een stall, och det nu tilstår, och pröfwes wähl kunna swara för 1/4 åhrs byggnadt, och synemännen betyga honom med hagabyggnaden och stängiandhe fulgiordt sin skyldigheet effter Kongl. Maij:ts husesyns ordning.

27. Dragonerne af h:r maiorens compagnie Matz Henrichsson Lejman och Claes Bengtson Edbergh äre till tinget citerade och dess förste dag, som war den 11 hui*us*, at swara änkian hustru Ingeborgh Jonsdåtter i Röste för afhändne saker utur hennes bod förledne winter Gregori tijdh, nembl. 7 caroliner och 15 öre s.m:t, 15 el. 16 m:k fläsk, 2 m:k hampa, 1/2 skålpund tobak och ett litet snustobakshorn af trä. En liten tehnremare, een snörnåhl af sölfwer

och een dito af mässing, 6 eller 7 m:k smöör, 7 kakor rågbröd; huilka alla tingzdagar äre opropade, och intet sig infunnit, och som befallningzman Backman till lensman Oluff Jonson skrifwer, hafwer han h:r leutenanten Pell därom tilskrifwit at framskaffa dem, och i begynnelsen af juni månadt, berättar Oloff Jonson sig ochså [*fol. 149v*] till leutenanten Pell och lensman i Hammardahl Päder Chrestierson, där dee logera, tilskrifwit, och af ingendera swar fått, huilket togz i betenkiande, och efftersom intet bewijs är at dee hijtkallade äre, och Lejman inthet bekändt för sina officerare så mycket afhändt som hustro Ingeborg skall mistadt hafwa, och dy böra komma till mundz, och altså kan saken intet widare företagas el. afdömmas.

28. Nämden förehöltz hurusom Hemming Olufson i Wästbyen på Frössöön är citerat till tinget at swara till ett stycke äng uti Sundz afradzlägd, som han af feltschergesälln Lorentz Wulff köpt, och tilförenne hört under ryttmestare boställe Rödensgården, hwarom ryttmestar Willenssens den 22 passato skrifwit till lensman Oloff Jonson och dess documenter copialiter lembnadt at lefwerera till befallningzman, som hafwer order af h:r generalmaioren och landzhöfdingen därom at invigillera. Och efftersom befallningzman icke hemma stadder är, så lembnades till sidsta tingztijman, i mening at han skulle komma, och altså confererades med nämden därom, som beslöto at den saken må icke företagas, emedan som befallningzman, som är befalt den agera, icke heemkommen är, eller någon i sitt ställe däruti satt, hwarmed deth förblifwer och beroor etz.

29. Länsman Oloff Jonson och tålfman Nillss Jonson i Kiänåsen betyga sig wara ombedne af Jon Pederson i Ösa at anmähla det han intet finner sig mechtig längre sitt skattehemman förestå, och det derföre updrager sin son dragon Peder Jonson at antagat, och welat sielff för den ordsaken skuld komma hijt till tinget, om hans opassligheet icke warit.

30. Ryttaren Anders Larson Wallman opbödh förste gången skatte rustningzhemmannet i Fanbyen af 3 tunl:d, som Jon Michelson i Utgård tillijka med rustningen försåldt för 160 dahl. s.m:t at betala på 4 åhr à 40 d:r s.m:t, effter skrifften daterat Rödensgården d. 25 nov. 1695, som utan klander skedde. [*fol. 150r*]

31. Nillss Håkanson opbiuder andre gången sin faders hemman i Wajmon och Rödens sochn à 4 tunland, som han af sine syskon inbördat medh 150 d:r s.m:t, utan klander.

32. Till hörsampt föllie af h:r generalmaiorens och landzhöfdingens welb. Carl Gustaf Frölichz resolution af d. 29 november 1695 undersöktes, hwilken mån wara odallsman till framledne Oluff Olufsons hemman i Trusta och Rödens sochn af 3 tunland, förståendes till deth som genom ödesmåhl Kongl. Maij:tt och chronan icke heemfallit är, och intygades at framledne Oluff Olufson war dess rätta odallsman och arfwinge tillijka med sine syskon, dem han merndels uti sin lijfstijd utlöst hafwer, och det öfrige hans barn efftergifwit, som sees kan af een uprättadt skrifft och förlijkning uti sahl. kyrkioherdens h:r Hans Damiani och Oluff Olufsons syskons närwaru af d. 2 januari a:o 1669, huilken pastor Damianius, såsom förmyndare för änkian och barnen, tillijka med Olufsons syskon, som warit 12 stycken, underskrifwit hafwa, warandhes ingen af Oluf Olufsons barn i lijfwet än ryttar swäntienarens Oluff Ersons Friskz hustru Gertrud Olufsdåtter, och broderen Oluff och systrarne Agnes och Uhrsilla förlengst genom döden afgångne, som ogiffte wore, och inga andra arfwa effter sig hafft än bemelte sin syster Gertrud Olufsdåtter.

Ting 16, 17, 19 och 20 oktober 1696

Källa: Svea hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3183, fol. 678r – 698r, RA.
Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:17b, fol. 214r – 235r, ÖLA.

Anno 1696 d. 16, 17, 19 och 20 octob. hölltz laga ting med allmogen af Röödens tingelag, närwarande chronones befallningzman wälb:de Lorentz Bachman och wahnlig häradznämbd.

Erich Jonsson i Säter	Ifwar Persson i Kingstad
Jon Ollson i Dwersätt	Zachris Carlson i Keeling
Jon Ollson i Smessåsen	Nills Jonson i Kiänåsen
Edfast Jonson i Aspås	Nillss Bengtson i Wijka
Håkan Enartson i Stoorgården	Nillss Andersson i Hååff
Påhl Jonsson i Sään	Olof Nillson i Backe

1. Oplästes höglofl Kongl. hoffrättens breef för häradzhöfdingen Erich Sparrman angående dess transport till denne jurisdictionen [från Wässmanlandh].

Kongl. Maij:tz placat om barnemord; item om oliud och slagzmåhl i kyrkiorne.

2. 1. Examinerades huusfolckz- och boskapzlängden.

2. Undersöchtes om giärningzmännen i detta tingelaget, som här wärkel. woro, nembl. sochneskomakaren Erich Håkanson med sin ena dräng Mårthen Jonson, och flera drängiar betygas han intet haf*w*a. Sochneskräddare Olof Gunnarsson med [*fol. 678v*] sin lärepoike Måns Ollsson, men Lars Ollsson hade sagdt upp sitt embete, och befalltes dy att gifwa lärobref*we*t igen.

3. Tiänstelöst folck finnes inga, förutan en ben:d Damianus Persson, som förledit åhr hafft tiänst, men berättades nu liggia hemma hoos sin moder, så och Jon Nillsson i Öne. Vid. N:o 23 infra. [*Se § 23 nedan.*]

4. Bränwijns brännerijet wille ingen emoot billig afgifft sig påtaga.

5. Examinerades afradzextractet, ödesbölen och fiskierijens räntor, som funnes richtige.

6. Så och dee gamble och nya förmedlingar, och war ingen som de gamble räntorne kunde förmå uptaga.

7. Tillstod ländzmannen att för innewarande åhr han niutit sin ord. lön

8. Uplästes och verificerades mantalslängden.

3. Angaf hust. Ingiborg Jonsdotter i Rösta det dragounerne från Hammardahl Mattz Leiman och Claes Bengdtson hafwa innewarande åhr, när dee fara från Gregorij marknad hoos henne stuhlit följande pertzeler, nembl:n [*fol. 679r*]

Contante penningar	4: 26	s.m:t
3 kakor rågbrödh à 1 öre st.	– : 3	
6 m:k smör à 3 ⅓ *öre* m:kn	1: 6	
1 *pund* kiött och fläsk	1: 16	
2 m:k hampa	– : 5	
1/2 skålp. tobback	– : 10	
en lijten sax	– : 4	
1 st. teenbägare	– : 6	
1 st. penningehuus	– : 3	
1 st. sölf:r snörnåhl 1/4 lod	– : 8	
1 st. dito af mässing	– : 2	8: 25

Öfwer desse pertzeler hördes dragounerne hwar för sig, hwilka Leiman nu så wähl som inför h:r lieutn. Pell wederkiändes störste deelen, hwilket och Claes Bengdtson giorde, beklagandes

sin olycka, warandes Leiman en gång tillförene wid sidstledne sommarting i Hammardahl för tiufnad dömbd, men nu andra gången dherföre blef*w*o de effter Kongl.straffordningen dömbde att tillhoopa bööta 3 g*ånger* så mycket, nembl:n 26 d:r 11 öre s.m:t, och dess utan restituera målsäganden sitt.

4. Dömbdes pijgan Ingiborg Ollsdotter för begången stöldh hoos wälborne h:r ryttmästaren Willensens, nembl. 1/4 tunna korn à 2 d:r 16 öre k.m:t och 2 ½ kanna öhl [*fol. 679v*] à 10 öre kan*nan*, att bööta 3 dubbelt, 3 d:r 9 öre s.m:t. Måhlseganden har sitt återfångit. För hwilka böter ländzman caverade före, dem af hennes löön att betahla.

5. Det beswärade sig capiteinlieutnanten wälb:ne And. Treffenberg öfwer Jon Nillsson i Dwärsätt, att sedan han förledit åhr hade updragit capiteinlieutn. på Hans Kongl. Maij:tz wägnar Dwersätt hemman à 2 tunnel. till sahlu, och chergianteboställe, hwarpå capiteinlieutnanten detsamma hade h:r öfwersten tillkiännagifwit, då har bonden sine ord återkalladt, begiärandes derföre måtte behörigen plichta. Jon Nillsson wille wähl i förstone påstå det hans ord hade warit sådane, att han sitt hemman eij annars afstode än om dee wille twinga honom dertill. Men ländzman wittnade dher emoth, att det warit med hans goda willja, påminnandes dher hoos att han illa häfdade sitt hemman, för hwilken orsak det en gång blifwit upbudit, och begierte nu andra [*fol. 680r*] uppbudet. Jon begiärde att slippa chergiantens inquartering, så wille han dhermed komma till rätta. Men som det remonstrerades honom att det icke kunde låta sig giöras, dy begaf han sig att sällja hemmanet som det nu står och för ögonen finnes, hwar öf:r med befallningzman han skulle accordera. Hans medarfwingar förbehöllo sig deras innestående rätt i det fasta.

6. Alldenstund Per Larsson i Tullus med hustru Sara Olofzdotters och Olof Erichsons i Tullus edelige wittnesmåhl öfwertygade Jon Nillsson ib:m att haf*w*a kallat honom Per Larsson korntiuf 2 à 3 g*ånger* å rad, fördenskull sakfälltes han derföre effter det 20 cap. Ting.b. till 40 m:k s.m:t, och emädan det förspörjes att Jon Nillsson skall wara något otijdig, särdeles emot Per Larsson, som sexman är, dy sättes 5 d:r s.m:tz wijte om han sig fördristar honom Per Larsson wijdare att missfirma, så skall och Nills nu gif*w*a 1 d:r s.m:tz expenser. [*fol. 680v*]

7. Det påstod fuller Erich Larsson i Faxnälden, som han och med Jon Ollson i Smedzåsen wille bewijsa, att han förledit åhr skall gifwit hustru Sara Ollsdotter i Tullus 4 d:r s.m:t på 1 tunna korn, men aldenstund hustru Sara dertill nekade, ärkiännandes eij mehra än 2 d:r s.m:t, Erich Larssons producerade wittne eij heller kan sådant fulltyga, dy kan häradzrätten wijd så beskaffadt saak, och der bättre bewijs eij frambtees, hustru Sara eij gravera med större summa än hon har tillstådt, nembl. 2 d:r s.m:t.

8. Alldenstund Olof Jonson i Tängen, på sin stiufsons Olof Olofsons wägnar wederkiändes de 9 d:r s.m:t eller 6 r.d:r courant effter jempterächning, hwilka Per Aronsson i Giärde på sin sahl. swärfaders Steen Jonssons wägnar, effter en häradzrättens domb d. 13 novemb. 1672 fodrade, altså pålades han samma penningar till nästkommande Kyndersmässa med 1 d:r s.m:tz expenser betahla.

9. Effter föregången laga stembning [*fol. 681r*] tilltalade Nills Jönsson Flinck i Rösta trompetaren manhafftig Lars Orm, angående någon råg, den han förledit åhr 1695, förr än han ifrån Trustad hemmanet afsagd blef, hade med kornet der sammastädz på ett ristadt legde sådt, hafwandes han kornet förleden höst 1695 upskorit, men rågen lembnadt till innewarande åhr, och emädan trompetaren nu a:o 1696 trädt till hemmanet, har han ochså besagde rågsäde sig tillwälladt och skorit, förmenandes att såwijda han när rågen såddes åbodde Trustad hem-

manet, det kunde trompetaren icke så altinges utan betahlning sig hans säd och nedlagde arbete tillägna, hälst han dessutan skall hemmanet wähl häfdat och åhrl. en stoor ymbnogheet med höö och halm kiöpt. Dher emoot påstod trompetaren att såwijda b[o]nden nu woro ifrån hemmanet, så kunde med detta åhrs gröda han sig intet befatta, der jempte han åthskilligt moverade om hemmanetz häfd och wanbruuk. [*fol. 681v*] Detta blef af häradzrätten wijdare öfwerlagdt, och aldenstund Nills Flinck har denne omtwistade rågen sådt åhr 1695, då han ännu war åboo på Trustad, och förän han der ifrån blef afsagdh, så synes eij heller trompetaren Orm med foog kunna honom hans uthsäde och dherpå nedlagde arbete aldeles afskiära; hwarföre och i anseende dertill pröfwar rätten billigt att Nills Flink derwijd bör niuta en halfft en brukare rätt, och hälfften både af sädh och foder, doch så att fodret wijd chronohemmanet förnötes och förtäres skall. Hwad feelachtigheet som elliest wijd cronohemmanet kan finnas, lembnas alt till husesynens determinerande.

10. Såsom uti den instämbde twisten emellan ryttmästaren wälborne h:r Magnus Gabriel Willensens och kyrkioherden i Röden, ehrewyrdige h:r Pehr Gestrinius och dess fääpijga Kierstin, angående dhen åwärkan som h:r kyrkioherdens boskap förleden sommar haf*we*r giordt på h:r ryttmästarens engslotter wäster om wägen och på Winterdrohlet, hwilken af ländzman och några [*fol. 682r*] gode män är d. 22 junij sidstl. pröfwad till 4 skrinder höö, fäpijgan Kierstin skullden på sig tog och skadan wederkiändes, altså och uppå häradzrättens intercession lät h:r ryttmästaren utj ett för alt benöija med 3 skrinder höö à 6 m:k k.m:t st., således att Kierstin penningarne till h:r ryttmästaren lefwererar, blifwandes h:r kyrkioherden åthwarnadt, sitt folck med alfwarsamheet tillhålla med all åwärkan på h:r ryttmästarens ägor att afstå.

11. Pålades hustru Ingiborg Nillsdotter, hustru Kierstin Swänsdotter och hustru Giölug Christophersdotter i Dwärsätt till Jon Ollsson der sammastädes med 1 d:r k.m:t betahla dhen half*w*a skrinda höö som de förleden winter utj hans lada hade misstagit, så och tillsammans till Jon Ollsson ärläggia 1 d:r s.m:t utj expenser.

12. Det påstod fuller ryttareswäntiänaren Olof Enartsson i Lundzsiön att fåå inlöösa Lundzsiö hemmanet à 2 tunl:d och att Jon Ollsson i Kiählen intet skall hafwa macht det till någon [*fol. 682v*] annan att föryttra, sedan såsom han en gång hade det till Oloff Enartsons swärfader till kiöpz uplåtit emoot 30 d:r s.m:t, jempnwähl och der å undfått 2 d:r s.m:t på handen. Hwar emoot å Jon Ollssons wägnar, sonen, ländzmannen Oloff Jonson i Häste icke nekade, det ju fadren hade uplåtit till sin swåger Erich Ingebrechtson, Olof Enartssons swärfader, besagde hemman, och det för honom för 12 à 14 åhr sedan betalt hoos Jon Mickelsson i Krokum 35 d:r s.m:t, som ländzman af Jon Mickelsons quittence d. 17 octob. 1683 bewijste, men sedan dhen tijden ingen betahlning niutut, förutan dee 2 d:r s.m:t som straxt lefwererades, och aldenstund Erich Ingebrechtsons son, Olof Ersson, förledet åhr upsade hemmanet, så är ländzman sedan förorsakad det en annan updraga, förmenandes det så mycket mindre kunna sig förwägras, som det intet är bördkiöpt jord, och sedan 1683 ingen fyrk [*'inte ett dugg'*] på kiöpet betalt eller [*fol. 683r*] dermed lagfarit, och der Olof Erichson el*ler* Oloff Enartsson skulle längre få behållat, blef*w*e det aldeles förderfwat och till ödesmåhl bracht, så att ländzmans fader icke allenast miste sine penningar, utan chronan sine uthlagor, och för dhen orsaken skull hade ländzman tijt skaffat en god och richtig landboo, Oloff Ersson ben:d, begiärandes att han dherwijd måtte förblif*w*a.

Resolutio. Alldenstund på det kiöp som Oloff Ingebrechtsson för 12 à 13 åhr sedan med Jon Ollsson har ingått om Lunssiö hemmanet, han icke allenast eij har betalt dhen uthfäste kiöpeskillingen, utan med kiöpet icke så lagfarit som lagen i det 2 och 10:de cap. Jordb. L.L. påbiuder, utan synes så medelst haf*w*a kiöpet defereradt, dy kan nu mehra mågen Oloff Enarsson ingen rättigheet dher å prætendera, utan må Jon Ollsson hemmanet Lunssiön som sin proprie egendomb råda, och till hwem han hälst will föryttra. [*fol. 683v*]

13. Uppskiötz till nästa ting det klagomåhl Jon Ollson i Kiählen förde till Oloff Ersson i Lundzsiön om interesse för 33 d:r s.m:t på 11 åhrs tijd för Lunssiö hemmanet.

14. Till innewarande ting hade Oloff Ersson i Luntzsiön och Olof Enarson instämbdt Jon Ollsson i Kiählen om rächenskap, först för deras andeel i det arf som dhem tillfallit effter deras morbroder Måns Ollsson i Häste, hwilken till Norrje hade förreest, och sedan för deras mödernes arff, det han i sin lijfztijd eij skall uthbekommit, begiärandes dee nu att Jon Ollsson för det samma måtte reda och rächenskap giöra, och arfzinstrumenten frambtee. Men såsom ländzman Oloff Jonsson på fadrens Jon Ollssons wägnar der emoot producerade kärandernes faders och swärfaders, sahl. Erich Ingebrechtsons, quittence af d. 12 april 1685, hwar utj han bekiänner sig med Jon Ollsson richtigt hafwa slutit sine rächenskaper, både nya och [*fol. 684r*] gambla, så och att han niutit sin hustrus jordepenningar, hwad som på hennes deel sig belöper, och dessutan tillståendes sig till Jon Ollsson wara skylldig 33 d:r s.m:t för Lunssiön, hwilket quittence käranderne så myket mindre kunde bestrijda, som Lars Ersson i Faxnälden och Erich Jonsson i Sätter det såsom wittne underskrifwit, af hwilka Erich Jonsson, nu tillstädz, bekiände att alt hade sin richtigheet. och fördenskull blef Jöns Ollsson ifrån kärandernes åtahl i detta måhl befrijadh.

15. Emoot den skada som Hans Lilles boskap hade giordt h:r ryttmästaren Willensens på dess eng, uthlofwade han gifwa 1/2 skrinna höö, och der emoot gaf h:r ryttmästaren honom till. Men upropetz försummande plichtar Lille 1 d:r s.m:t, rättens eensak.

16. Såsom hustru Sara Olofzdotter utj den retorsion hon brukadt emoot Erich Larsson i Faxnelden angående dee 2 d:r s.m:t som hon mehra skall haf*w*a af honom undfådt än [*fol. 684v*] hon tillståå wille, har med alt för swåra expressioner uthfarit, kallandes honom tiuf och skiällm, till dess han henne sådant bewijste, hwilket hon uppå wittnens, Mårten Ollssons i Kinsta moo och Håkans i Backens uthsago tillstodh, men förklarade det hennes intention ingalunda woro, sådant att tilläggia Erich Larsson, altså saakfälltes hon i föllie af det 33 cap. Ting.b. L.L. till sine 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t, så och 1 d:r s.m:t expenser.

17. Öfwer den åwärkan som Måns i Tomptom och Hemming i Krogzgården hade giort på Rödensgårdens mark med kalckbrännande, woro dee med h:r ryttmästaren Willensens så förlijkte, att de af kalcken skulle honom en deel gif*w*a.

18. Såsom ryttmästaren wälb:ne h:r Magnus Gabriell Willensens efftergaf Oloff Krook i Krookom den åwärkan han på Rödensgårdens skog hade giordt med barklöpande förledne wår till 67 st. trään, allenast bonden förer samma trän ett stycke på wägen, så och gif*w*a från sig dhen bark han än har behållen, då h:r ryttmästaren i dess ställe i [*fol. 685r*] skougen på annat ställe till weedz fällande skonar, så lät och häradzrätten derwijd beroo, särdeles och i anseende till bondens fattigdomb och swaga tillstånd.

19. Det tilltahlade nämbdemannen wäl:t Olof Nillsson i Backen Erich Ollsson i Nääset och Aspåhs s:n angående 2 d:r s.m:t förhögning, dem han på dee 12 d:r s.m:t gifwit som han till hust. Kierstin Östensdotter skall betalt femb åhr för än häradzrättens domb dem emellan uthföll, willjandes nu samma 2 d:r s.m:t hafwa tillbakas. Der emoot Erich Ollsson exciperade att detta förlängst woro en af häradzrätten d. 14 maij 1681 afgiordt saak, hwarföre wille han nu mehra härtill icke swara. Och aldenstund käranden icke kunde dher emoot sin tahlan med några gilltige skiähl bestyrkia, fördenskull och till dess bättre bewijs frambtees, blef swaranden frijärkiänd.

20. Det påstod fuller nämbdemannen Oloff Nillsson i Backen att uppå dee 11 r.d:r med dess interesse som häradzrätten [*fol. 685v*] honom d. 13 novemb. 1672 hade tilldömdt, ännu skall honom restera 12 d:r s.m:t, emädan såsom på den excecution hwilken ländzman Anders Ollsson Drake efter bem:te domb har giordt, så mycket skall återstå som af pertzelerne och dess wärde Olof Nillsson wille bewijsa, doch emädan ländzman Drake utj executorialet förmäler att parterne warit förlijkte med det som då skiedde, hafwandes Olof Nillsson dermed altsedan stillateegat, så att på rättens effterfrågan han icke har gittat bewijsa sedan 1672 han derpå tahlat eller kraft, fördenskull och i anseende till sådane befintelige skiähl och omständigheeter, har häradzrätten detta eij annars kunnat ansee än för en förlijkt och förteegat saak.

21. Lät Nills Håkansson i Weijmon 3 g*ången* upbiuda dee andeelar som i bem:te hemman han utaf sine syskon har sig tillhandlat à 4 tunnel:d för 150 d:r s.m:t.

22. Samma dag trädde för rätten Olof Jonsson i Lanssom, berättandes [*fol. 686r*] huruledes han sedan sidsta häradzrättens domb d. 15 julij uthföll emellan honom och hust. Agnis Eskillsdotter i Dille angående några twistige jordepenningar, skall han igenfunnit ett original kiöpebreef om Lanssom hemmanet med hustru Agnis sahl. man Håkan Olofsson, dateradt d. 28 sept. 1686, hwar utj Håkan sin arf*w*ejord i Lanssom hemmanet honom uplåter emoot 80 d:r s.m:t, och emädan deraf skall finnas att en missrächning utj besagde häradzdomb woro skiedt, så begiärade Oloff att det rättas måtte, och hon wijd sitt hemman förblif*we*r. Hustru Anna ogillade aldeles detta brefwet, för hwilken orsak Olof wijd sidsta ting eij har tordz komma dermed fram och påstod i det öfrige att blif*w*a wijd den skiedde och af rätten approberade förlijkningen; och fördenskull anstod eij heller häradzrätten wijdare att uptaga eller sig befatta med en saak som blifwit afgiordt för rätta och dherpå har laga krafft [*fol. 686v*] wunnit, medelst det att ingen har dher emoot appelerat.

23. Förekallades drängen Damianus, som tillstod att nu i höst han derföre ingen tiänst hade tagit, alldenstund han hade en prætension på ett hemman i Alltzen, och tänckt blifwa hoos sin g*amla* siukeliga moder till dess att den twisten blifwit uthfördt, hafwandes och han sielf altsedan Michaelis leegat siuk, så att han om han weelat, ingen tiänst har kunnat taga. Vid N:o 2 §, 3 supra.

24. Kyrkioherden ehrewyrdige h:r Pehr Gestrinius föredrog den motwillighet som en deel af församblingen wijsa wijd deras prästegårdzhuus wijdmachthållande, ehuruwähl Hans Maij:tz nådige resolution d. 21 octob. 1686 dem sådant pålägger, och i föllje dheraf generalmaiorn och landzhöfdingen befallt att öf*we*r deras feelachtigheeter skulle lagl. synas. Dherföre förmantes församblingen med goda att låta sig rätta, och nu i höst bota taak, mulbänkar och broon med annat [*fol. 687r*] mehra, i wijdrigt fall lärer när synen skier dee derföre böta, och ändå påläggias att reparera. Allmogen uthlofwade att giöra sin skyldigheet, och genom säxmännen besee hwad nödigast är och nu i höst kan giöras, det öfrige till wåhren bespara.

25. Det berättade Michell Nillsson i Nygården att utaf 1692 åhrs domb d. 6 feb. klart är det heela Torkelslegden af uhråldrige tijder skall lydt och leegat till hans hemman, hwarföre och han samma gång hade hälfften deraf återwunnit, som emoot 8 r.d:r a:o 1674 blifwit bortpantadt, för hwilken orsak han och nu påstod den andra hälften återbekomma, hälst honom wijd sidstl. ting är fridt lembnadt Jon Knutzon i Öfwergården derom att stämma. Men aldenstund swarandens fullmächtige, auditeurn wälb:de Petter Hiort exciperade att Jon Knutzon skall och skatten för denne halfdelen af Torkelslägden under sitt hemman haf*w*a, tijt och legden med rätta lyda skall, [*fol. 687v*] hafwandes Hans Kongl. Maij:tz d. 12 feb. sidstl:ne i

nåder resolverat att i så beskaffat saak och till indeelningzwärketz beständigheet ägorne skohla blif*w*a som dee nu befinnas, dy kan häradzrätten därutinna icke definitivi något sluta för än bewijsat blifwer hwarest skatten för dhenne legde är ståendes. I medler tijd behåller Jon Knutzon legden som tillförene.

26. Samma dag öfwersågz dhen huusesyn som ländzman med tolfmännen d. 25 maij innewarande åhr hade hållit på Swän Ollsons hemman i Lunsiön à 1 tunnel:d skatte, anslagit till andra trompetarens Häste hemman, hafwandes en b:d Erich Ingebrechtson det åbodt från 1681 till 1690. Från [1690 till] 1693 har sonen Olof Ersson det hälfften med modren bruukadt, men från 1693 till 1695 kommer Olof Ersson heelt och hållet för det att swara. Anbelangande den af syningzmännerne giorde wärdering öfwer feelachtigheeterne, så fan häradzrätten [*fol. 688r*] den utj sig skiählig, stijgandes densamma till 100 d:r 19 ½ öre s.m:t, för hwilken summa proportionaliter Oloff Ersson och hans föräldrar för sine åhr böra swara, aldenstund om de sedan 1681 hwar för sine åhr giort sin skylldigheet, hade så stoor huuserööta eij blifwit. Hwad fördenskull Olof Ersson beträffar, så pröfwar häradzrätten att wijd huusen han har fullgiort sin plicht för 3 åhr ifrån 1693 till 1695 med den nya stufwan som han upsatt, så och wijd ängesrödningen. Doch för giärdzlegårdarnes feelachtigheet bör han betahla 1 d:r 13.

Men för de öfrige åhren från 1681 till 1690 och derifrån till 1693 exclusive, finnes ingenting wara giordt, och fördenskull måste Erich Ingebrechtsons sterbhuus hwad fadren har försummat från 1681 till 1690 åhrl*igen* ärsättia med 6 ⅔ d:r s.m:t, giör 66: 21 ⅓.

För 1691 och 1692 swara Olof Erson till hälfften, nembl:n	6: 21 ⅔.
Och sterbhuuset för modrens skull hälfften	6: 21 ⅔.
[Summa]	81: 13 ⅔

Och alldenstund Erich Ingebrechtsons arfwingar haf*w*a effter sine föräldrar [*fol. 688v*] tillträdt arfwet för än de giäldh guldit haf*w*a, så böra och de effter lagen stå för denne skuld och den betahla, hwarpå i afrächning tages af de penningar som för monderingen hoos Nills Mattson i B[öh]le[?] innestå. H:r ryttmästaren Willensens påminte härwid att a:o 1684 woro häröf*wer* en syn hållen, och om dhen straxt blifwit afdömd, hade hemmanet warit bättre bebygdt, dherföre förbehöllt h:r ryttmästaren Kongl. Maij:t dess säkerheet hoos den som till försummelssen är orsaken.

27. Förehades den huusesyn som befallningzman wälb:de Lorentz Bachman med qwarteermästaren manhafftig Christopher Pihlfellt och nämbden haf*wer* d. 10 junij sidstl. förrättat på chronohemmanet Dwärsätt à 2 tunl., hwilket här tills warit trumpetareboställe, men wijd sidsta indeelningen blifwit anslagit till compagnieprästens boställe under cavallerie, bestijgandes sig feelachtigheeten till 80 d:r 12 öre s.m:t. Wijd detta boställe är huusesyn hållen och 1693 d. 31 aug. afdömd, [*fol. 689r*] och Dwärsätt byemän som cautionister derföre skyldige förklarade att ärsättia feelachtigheeterne med 31 d:r 1: 8 s.m:t, doch 6 ⅔ d:r s.m:t afdragne, som trumpetaren Höök för 1689 skulle till dem betahla. Dhenne huusesyns domb wille häradzrätten nu bruka för ett fundamente, men h:r ryttmästaren Willensens föregaf att dhen af h:r generallieutnanten och gouverneuren Wellingk woro förändrad, och dy föranletz häradzrätten hwad cautionisterne angår för dhenne gången upskiuta.

Beträffande trumpetaren Jonas Biörkbom, så kommer han för bostället at swara

för åhren 1693, 1694 och 1695 à 6 ⅔ d:r s.m:t åhrl.	20: –	Dher emoot giörs honom godt reparerat hemlighuuset	– : 16
Dessutan effter egit tillstående betahlar han för tromp. Höök	6: 21 ⅔	giort säng i stuf*wa*n	– : 24
		nytt planck	1: 16
För 3 åhrs efftersatt		öf*wer* sin skyldigheet	

byggnad effter den 7 §		förfärdigat 140	
huusesyns ordn.	24: –	fambnar giärdzle-	
		gård à 1 öre	4: 12
		Saldo	20: 9 ⅔
Summa	27: 13 ⅔	Summa	27: 13 ⅔

Regementzpastoren h:r Erich Huss swarar för åhr 1696 och dess byggnad, hwilken [*fol. 689v*] hans landboo Bängdt Kiällsson efter dem emellan uprättat contract d. 6 apr. 1696 bör stå och swara och effter han för detta åhr intet har bygdt, så bör han betahla Bängdt Kiählsson till successorn h:r Pehr Omberg för 1696 åhrs byggnad 6 ⅔ d:r s.m:t, och h:r Erich Huss således i detta måhlet frij och ledig, doch så att hwad han för bem:te åhr byggia och laga kan, bör wijd h:r Pehr Ombergz anträde bonden godt giöras, som särdeles 30 fambnar giärdzlegård, dem han för innewarande åhr 1696 har å nyo upsatt, så och 2 st. höölador, för hwilket såwähl som för hemmanetz häfd Per Jonsson i Twärsätt är löfftesman. Elliest tillstod Bengdt Kiällsson att regementzpastoren hade i detta åhret sig om hemmanet på alt giörligit sätt wårdat, som i synnerheet att han honom hade förskaffat 1 tunna sädeskorn och 1/8 tunna erther, för hwilket alt han än är obetalt, och dessutom hade bonden sin åker eij kunnat besåå.

28. Oppå ryttmästarens wälb:ne h:r Mag*nus* Gabriel Willenses giorde påminnelsse öfwersågz den af ländzman och nämbden [*fol. 690r*] d. 23 maij innewarande åhr håldne huusesyn på qwartermästarens under cavallerie compagniet manhafftig Christopher Pihlfeltz boställe Backen i Åhs sochn à 3 tunnel:d crono, hwilket Ingemar Clemetson ifrån 1691 till 1695, bägge inclusive, har åbodt, men qwarteermestaren nu först 1696 har tillträdt. Dee af syningzmännerne antechnade feelachtigheeter besteego sig till 76 d:r 11: 12 p:g:r s.m:t, hwilken summa häradzrätten efter noga ompröfwande af hwart stycke för sig, befant ringare icke kunna låta sig giöra.

Hwar utj Ingemar Clemetson komer att swara

Först effter 1694 åhrs		Här emoot reparerat,	
domb d. 17 feb. för	16: 6 ⅔	effter 1694 åhrs domb.	
Sedan för 1694 och 1695		Chronan på bagar-	
åhrs byggnad à 6 ⅔ d:r,		stufwan skorstenen	– : 24
giör	13: 10 ⅔	En ny lada i Ytter-	
För efftersatt byggnad		legden	– : 24
1694 och 1695 8 öre s.m:t åhrl.	– : 16	Reparerat 2 foderlador	– : 24
Efter 1694 åhrs domb eij		Stengdt 58 famb. gierd-	
har lagdt humblegård,		slegård utom sin åhrl.	
böte derföre 6 öre s.m:t		skylldigheet à 1 öre st:n	1: 26
om åhret 1694 och 1695	– : 12	Saldo 28: 19 ⅓	
Så och betahla för 80 stänger	2: 8 ⅓		
	32: 21 ⅓		32: 21 ⅓

[*fol. 690v*]

Dee öfrige feelachtigheeterne komma för successoren på dess åhrl. byggnadt att afföras och honom goda giöras.

Angående det höet i Floladan som Ingemar Clemetson will afföra, så blif*we*r det, som emoot lag sträfwande, honom förbudit, utan bör qwarteermestaren emoot billig betahlning det till sig löösa. För den skada Ingemars swijn haf*we*r giordt på nylandet medh rootande, pålades Ingemar att ärläggia 1 d:r s.m:t.

29. S*amma* d*ag* företogz dhen huusesyn som ländzman och tollfmän haf*we*r d. 4 junij nästförwekne hållit wid chronohemmanet Sillje, 3 tunnel:d, emellan förra åboen Hans Larsson

Lille, hwilken ifrån 1692 till 1696, bägge inclusive, för dess häfd och byggnad skall answara, och trompetaren manhaftig Jonas Biörkbohm, bestijgandes sig dee härwijd befintel:e feelachtigheeter till 100 d:r 28 öre 20 p:g:r s.m:t, sedan de 26 d:r 18: 8 s.m:t blif*wi*t afdragne, som Hans Lille för östre stufwan är i syningzinstrumentet graverad före, eftersom han dee feelachtigheeterne [*fol. 691r*] merendeels reparerat, och hwad som återstodo kiände Biörkbohm honom god före.

Anbelangan[de] det g*amla* lofftet, af 4 boodar beståendes, till hwars reparation syningzmännerne haf*w*a anslagit 23 d:r 30: 16 s.m:t, så befans det nyttigare att låta blif*w*a desse bodar ståendes så länge dee kunna sig bära, och för denne summa upsättia en ny miöhlbod och wisterhuus i en byggning och sönderplankat, emädan elliest när det gambla låfftet skall röras, eij stort lärer wara som brukas kan.

För denne byggnadt bör Hans Larson Lille swara, nembl:n

Det cautionisterne Erich Jonson i Säter och Erich i Hammarsnäs för deras böter efter 1688 åhrs domb undfådt	22: 18 ⅔	Der emoot giöres ho*nom* godt för utan stufwan 3 åhrs byggnad	20: –
Swarar för sine 5 åhrs byggnad à 6 ⅔ d:r åhrl.	34: –	För wäster stuf*wa*n, sedan dess feelachtigheetz 10 d:r 24 öre afdragen	9: 8
Med humblegårdz läggiande eij fullgiort sin plicht, böte 6 öre åhrl.	– : 30	Stallet för 3 åhrs byggnad, hwaraf när 2 d:r 20 öre för feelachtigheeter afdrages blif*we*r behåld	17: 12
Så och för 200 stänger betahla	6: –		
Transport	63: 16 ⅔	Transport	46: 20

[*fol. 691v*]

Igenlagdt 4 ⅙ mäling som kostar att uptaga	4: –	Fäähuuset för 3 åhrs byggnad, derpå i behåld när 2 d:r 20 öre afföres	17: 12
Förutan detta har och Lille efter 1692 åhrs syn bekommit af Oloff Gunnarson för dess efftersatte plicht en påst penningar, hwarom wissheten af 1692års syn måste inhämptas, och som samma syn nu icke war wid handen, altså skiötz det up till nästa ting, imedlertijd sequestreras den fodran som hoos Lars Wärnemoen Hans Lille kan för sin mondering haf*w*a attfodra till 60 d:r s.m:t		Saldo	3: 16 ⅔
Summa	67: 16 ⅔	Summa	67: 16 ⅔

30. Öfwersågz den huusesyn som ländzman med nämbden hade d. 8 junij nästförwekne förrättadt wijd Trustad chronohemmanet à 2 tunnel., hwilket Nills Flinck från 1687 till 1695 hade bebodt, men wijd sidsta indeelningen blif*wi*t förordnat till trompetare boställe för Lars Orm, hwars feelachtigheeter effter [*fol. 692r*] syningzmännernes wärdering sig bestijger till 112 d:r 27: 16 s.m:t, kommandes Nills Flinck att häffta, nembl:n

Wijd hans anträde är ingen syn hållen, doch som nämbden wiste berätta hade hemmanet för honom mycket illa warit medfarit	Der emoot upbygdt öster på gården en stuf*w*a och cammare för 3 åhrs byggnad och 13 d:r reparation är afdragen, blifwer i behåld	7: –
	Förbättrat foderboden med ny underbyggning	2: 16

för de 9 åhr han ben:te		Så och fäähuset halfparten	9: –
hemman har bebodt.		Halfwa qwarnen	7: –
Debiteras han för		D:o stallen	6: –
6 ⅔d:r s.m:t om		164 fambnar giärdzlegård öf*we*r dess	
åhret, giör	60: –	skylldigheet à 1 öre famb.	5: 4
		Swijnhuset	1: –
		Saldo	22: 12
[Summa]	60: –	[Summa]	60: –

31. Ehuruwähl att häradzrätten wille afsluuta den emellan qwartermästaren Christopher Pijhlfelt och corporalen Wulf d. 22 maij nästl. håldne husesyn öf:r corporals bostället under cavalleriet Undrom 2 tunnel. chrono, doch emädan såsom emoot dhen af tolfmannen håldne synen, corporalen Wulff, så hoos h:r generalmajorn och landzhöfdingen, som nu inför rätten, sig beswärade att dhen [*fol. 692v*] woro ensijdigt skiedd och honom dherwijd mycket förnär skiedt, derföre måste det en annan syn af häradzhöfdingen och andra nämbdemän förrättas.

32. Såsom den öf*we*r hofslagarebostället Undrom a:o 1692 håldne huusesynen eij war wijd handen, dy skiötz den up till nästa ting.

32.[!] Samma dag öfwersågz den wijd ländzmans bostället Häste i Rödens s:n håldne husesyn d. 26 sept. sidstl. emellan regementzskrifwaren wälb:de Nills Molin och ländzman wäl:t Oloff Jonsson, för dee 3 åhr regementzskrifwaren der bodt hade, och alldenstund regementzskrifwaren för samma tijd upsatt en stuf*w*a och kiällaren der under aldeles reparerat och färdig giort, så kunde efter Kongl. huusesyns ordningen han för besagde tijd eij med wijdare graveras, allenast något som förkommit är och i synen specificeras, betahlas med 1 d:r 19 öre s.m:t.

33. Effter Kongl. Maij:tz sabbatzordning [*fol. 693r*] 9 § dömbdes Jon Nillsson i Tullus och Oloff Ersson ib:m till hwar sina 40 m:k:r s.m:t för det dee sidsta långfredagen under gudztiänsten haf*w*a speelt kort, eller sitta 8 dagar wid watn och bröd.

Sammaledes dömbdes Påhl Ollsson i Hägiärd att effter den 11 § plichta med 40 m:k:r s.m:t effter han under gudztiänsten en söndag warit till qwarn.

Till samma straff kiändes och Hans Lille bråtzlig för det han lördagen för d*o*m*inic*a invocavit [*första söndagen i fastan*] reeste till Aspåhs sitt ährende, och derigenom om söndagen försummade gudztiänsten.

34. Oppå sahl. Erich Gunnarssons arfwingars i Öne giorde ansökning, förordnades ländzman i Altzen wäl:t Anders Ersson Bong med 2:ne nämbdemän af detta tingelaget att förrätta arffskifftet emellan be:te arfwingar och deras moder hustru Brijta Simonsdotter, så i löst som fast effter sal. Erich Gunnarsson, således att sedan öf*we*r all egendomen ett richtigdt inventarium är [*fol. 693v*] blifwit fattadt med dess rätta wärde, så och uthestående skuld, afföres å andra sijdan, först all bewijslig giäldh, morgongåf*w*a och testamente, der något sådant skulle wara, så och bröllopzkost, 12 d:r s.m:t berächnadt effter praxin, och hwad öfrigit blif*w*e, delas modren och barnen emellan, modren tredningen och barnen twådeelarna, dee omyndigas rätt i alla måtto förbehållen, skohlandes af deelningzinstrumentet ett exemplar tll häradzrätten wijd nästa ting inlefwereras.

35. Wijd tingzslutet d. 19 octob. påminte ryttmästaren wälb:ne h:r Magnus Gabriel Willensens att Hemming i Wästbyn nu åter till detta tinget är inciterad angående en deel i Sundzlegden han innehaf*we*r och under bostället Rödensgården sorterar, hafwandes h:r ryttmestaren förmodat att befallningzman wälb:de Lorentz Bachman, hwilken af h:r generalmajorens och

landzhöfdingens ordres har samma saak att agera, skulle den sig haf*w*a antagit, men emädan befallningzman [*fol. 694r*] sedan förleden lördagzaffton han reste heem intet än kommit igen, dy begiärte h:r ryttmästaren att sådant måtte annoteras, och sådan försummelsse på hans answar komma, warandes saaken för hans uteblifwande äfwen wijd sidsta tinget upskuten. Hemming sade at han intet wijdare skiöter om engen, utan gaf den ifrån sig, så och det höö han i åhr der bergat till h:r ryttmästaren.

36. Huusesynen öfwer furrijere bostället Lanssom upskiötz till nästa ting, till dess att 1691 eller 1692 åhrs syn kan till rätta skaffas, så och frijheetzbrefwet för cautionisterne på samma hemman.

37. Samma dag lät Nills Jonsson Flinck första gången upbiuda Röste hemmanet i Åhs s:n om 4 ½ tunnel., hwilket han af rätta odelsmannen kiöpt för 80 d:r s.m:t effter kiöpebrefwet d. 16 octob. sidstl., Kongl. Maij:t dess rätt förbehållen, emädan det går utom börden.

38. Opböd Nills Andersson Miähle hemman om 4 tunnel., hwilket han af sine syskon inlöst, 2 g*ången*. [*fol. 694v*]

39. Uppbödz det inbördes contract som Erich Siuhlsson i Kiählen med dess hustru Anna Månsdotter giort d. 11 novemb. 1673, 3 g*ången*.

40. S. d. undersöchtes om rusthållarens Önne Ollssons i Tårstad måg, Erich Ifwarsson, till hwilken swärfadren hade dess rusthåld updragit, om mågen woro närmare än han till börden af besagde hemman, eller och han rätta bördeman; och betygades aff nämbden att han på sin hustrus wägnar woro rätta bördemannen, men såwijda swärfadren har flere barn som än omyndige äro, så kan rätten icke wetta om någon af dem præferencen till inbördandet framdeels för honom lärer begiära och påstå.

41. Samma dag bewilljades rusthållaren Ifwar Persson att på des tilldelningzhemman Kingsta moo få kullrifwa den stuf*w*a som är satt geent emot de 2:ne camrarna, och giöra den större med bakugn utj, och således afskaffas den andra [*fol. 695r*] g*amla* stufwan, aldenstund dhen wijd huusesynen är för ogilltigt huus förklaradt, skohlandes hwad härpå kostas ibland åhrl. byggnaden blif*w*a uptagit och goda giordt.

42. För Hans Kongl. Maij:t och chronan upbödz förste gången hemmanet Trålsåsen i Näskot s:n om 2 ½ tunl., hwilket Hans Maij:t kiöpte till boställe under h:r öf*wer*stelieut. compagnie för förrijaren, har för nitijo dal. s.m:t af sochneskrifwaren Simon Gunnarsson inlöst, aldenstund han det utom börden kiöpt af Oloff Ersson i Tullus för samma summa penningar, förbehållandes sig i underdånigheet Simon Gunnarsson att för giord melioration wijd hemmanet niuta någon wedergiäldning. Wijd detta förekom för detta ägaren af ofwanbem:te hemman, Oluff Ersson, föregifwandes hurusom han om hösten 1693, utj sin hustrus och barns frånwaro, är af Simon Gunnarsson öf*we*rtalt att sällja besagde hemman, hwilket och honom straxt skall ångrat, [*fol. 695v*] hälst hustru och barn dertill intet weelat samtyckia, hwilket han och hade Simon Gunnarsson tillkiänna gifwit, willjandes gif*w*a honom sine penningar igen, hwar emoot han gården måtte afstå.

Äfwen en lijka klagan hade Oloff Ersson d. 21 martij 1691 hoos h:r generalmajorn och landzhöfdingen insinuerat, och der äf*we*n till häradzrätten blifwen remitterat. Simon Gunnarsson swarade att kiöpet woro redel:n slutit i goda mäns närwaro, och derpå kiöpeskillingen lefwererat, som bonden tillstod, allenast några dahl*er* när, dem Simon innehållit effter Olof Ersson icke welat gif*w*a från sig kiöpebrefwet. Men att Oloff är till dhenne handelen blifwit

förledd, kunde han icke bewijsa. Elliest berättade nämbden att Oloff war både oförmögen penningarne återbetahla, såwähl som och hemmanet att förestå, hafwandes han en gång tillförenne bracht det så godt som till ödesmåhl.

Här öf*we*r stannade häradzrätten i fölljande [*fol. 696r*] sluut. Att såsom Oloff Ersson har en gång sitt odell och skattehemman till en annan uplåtit, och der medelst wist sig haf*w*a hafft ett fullkombligit alfwar och intention det att abalienera, fördenskull kan han nu mehra det icke åter bryta, hälst intet gitter wijsa sig dhertill wara förledd eller bedragen, utan bör ofwannämbde en gång slutne kiöp i förmågo af det 2 och 4 cap. Jordb. L.L., så och det 1 och 3 ejusd. tit. Upp. L.L. fast ståendes blif*w*a, och Oloff Erssons klander för olagligit ansedt, doch bör Simon Gunnarsson hwad som på kiöpeskillingen återstår straxt betahla.

43. Samma dag upbödz Jon Nillssons hemman i Twärsätt, hwilket Hans Maij:t kiöpt till chergiante boställe under lijffcompagnie, 1 g*ången*. Detta såwähl som Trålsåhs hemmanet betygades af nämbden wara gambla skatte, och aff ingen stubbrättigheet bestå å.

44. Fölljande bönder blef*w*o på befallningzmans begiäran warnade att byggia och häfda sine hemman, eller på wijdrig händelse [*fol. 696v*] intechnas deras skatträttigheeter \så att de derifrån lära afsäijas/. Såsom [i Rödens s:n] Oluff Ersson i Bärge, Anders Wallman och Anders Ersson i Fanbyn, Olof Persson och Påhl Ollsson i Höijen, hustru Ingiborg, hustru Kierstin och Lars Ersson i Dwärsätt, Jörgen Mejer och Lars Ersson i Undrom, Jonas Jonsson i Trustad, Oloff Nillsson i Backen, och hustru Märit i Kiählen.

I Näskot s:n Jon Nillsson i [*lucka*], Anders Halfwarson i Trulsåsen, Erich Ollsson i Faxnälden, Nills Ollsson [i] Nolanälf.

I Aspåhs s:n Olof Ersson, Hälge Ersson, Lars Ersson i Lunssiön.

I Åhs s:n Jöran Månson i Sehm, Nills Jönsson Flink i Rösta, Jöran Carlsson i Ösa, hwilken nu afsäijes om han sig eij bättrar, Jöns Persson i Ösa, Oloff Jonson i Landön, Joh. Buhr[?], Olof Persson i Backen, Ifwar Ersson i Dille, hustru Sigrid och Jöns Jonson i Dille.

46.[!] Såsom kyrkioherden ehrewyrdige h:r Pehr Gestrinius utaf ländzmannen wäl:t Olof Jonsson är blifwen till innewarande ting citerad för [*fol. 697r*] sochnebåten, den h:r kyrkioherden a:o 1694 hade lånat, men icke satt honom igen i båthuuset, hwarigenom händt att båten är förderfwat, för hwilket ländzman ärsättning prætenderar; altså och på h:r kyrkioherdens wägnar föredrog auditeuren wälb. h:r Petter Hiort huruledes då a:o 1694, då han med några flere skulle reesa till Owijken, hade kyrkioherden åt dem lånat sochnebåten, hwilken bååt är frij och färdig tillbakas kommen och updragen på landet, dher g*amla* winterwägen går upp af siön, men straxt dherpå och för än båten lefwererades ländzman i händer, har hofslagaren m:r Jörgen Mäijer och Lars i Undrom, hwilka wijd samma tijd wijd Nifzåsen fingo 2 st. ellgar, tagit besagde bååt och heemfördt elgzkiöttet med. Huru dee sedan förwarat båten woro auditeuren obekandt, men det är händt att något der effter är han blifwit sönderstött och förlorad, och eftersom de af egen myndigheet tagit båten, der [*fol. 697v*] han updragen stod, och honom efter sig eij bättre förwarat än sagdt är, så förmeente auditeuren, som han och påstod, att answaret på dem måtte ankomma, och dee skadan betahla, som båten sidst brukade. M:r Jörgen swarade härtill att Lars i Undrom hade gifwit honom förslag på denne båten, efter han woro sochnen tillhörigh, och de såwähl rätt hade honom att bruka som h:r kyrkioherden, och på det stället dee togo honom, hade de och satt honom igen, bättre än för updragen, så att han icke genom dheras wårdzlöösheet, utan af olycka genom en swår storm och af floden är uthluppen och sönderstött, utj hwilket anseende dee förmeente sig böra wara frij, och ländzman som utan låf länt uth sochnebåthen dherföre swara.

Resolutio. Såsom m:r Jörgen och Lars i Undrom, att dee båten frij och färdig haf*w*a tagit, men icke gitta wijsa [*fol. 698r*] huru dee honom ifrån sig lefwererat, warandes båten derpå

förlorat, dy pröfwar häradzrätten skiäligdt att och dee som samma båth sidst hafwa hafft och nyttiat böra för honom stå och swara, i föllje af det 8 cap Kiöp.b. L.L. och med fullom giäldom effter mätismanna ordom giälda, men h:r kyrkioherden Gestrinius blifwer dherföre frijkiänd.

Extraordinarie ting 9 juni 1697

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3184, fol. 1142r – 1146r, RA.
Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:18, fol. 19r – 23r, ÖLA.

Anno 1697 d. 9 junij hölltz extraordinarie ting i Öne och Näskott s:n, Rödens tingelag, närwarande ländzman Olof Jonsson och häradznämbd, nembl:n

Erich Jonsson i Säter	Jon Ollson i Twärsätt
Jon Ollson i Swänsåsen	Håkan Enarson i Storgården
Edfast Jonsson i Gräffte	Zachris i Sillie
Olof Nillson i Backen	Lars Ersson i Faxnalden
Olof Jonsson i Swänsåsen	Erich Nillson i Faxnalden

Såsom ett rychte woro uthkommit, som gamble gumman i Öne, hustru Anna Ollsdotter wijd nampn, om 73 åhr, hwilken för 14 dagar sedan är död blifwen, skulle hafwa sig döden tillskyndat medelst ett sting af en knijf hon under warande siukdom skall sig i halssen gifwit, för hwilken orsak skull kyrkioherden h:r Per Gestrinius med dess begrafning upskutit till dess det lagl. blefwo ransakat; altså wardt deröfwer extraordinarie ting [*fol. 1142v*] anställt, ehuruwähl man giärna welat det förr hålla, men för den trägne upwachtning wid Kongl. commissionen har häradzhöfdingen förr ingen ledig tijd dertill hafft.

Hustru Annas son, Simon Gunnarson, på rättens beiäran, giorde heröfwer fölljande berättelse, det hans moder hade länge warit siuk, men d. 17 maij sidstl. lades hon aldeles till sängz, klagandes sig merendeels i hufwudet och bröstet, blef och hufwudswag, så att hon talade i hufwudyran, kiände och ibland intet folcket. Denne siukdom tilltog så att dee d. 19 icke annat wiste än hon skulle döö, dessutan sade Simon att hon esom offtast hafft anstööt af swindelen och en swåår hufwudwärk, hwilket med honom kyrkioherden wittnade, så att han ofta gifwit henne medicamenter at hielpa sig medh. Enär hon d. 19 inpå dagen begynte komma sig före igen, gingo folcket uth till sina sysslor, så att dee intet så stadigt hinte wara inne hoos henne, och när dottren hustru Brijta skulle gåå inn att see om henne, fick hon märkia det hon war blodig [*fol. 1143r*] fram på bröstet, hwar utaf hon blef häpen och kallade straxt inn honom Simon, såwähl som en gammal hustru, Brijta Ollsdotter wid nampn, hwilken skulle skiöta deras moder i dess siukdom, då fingo de see ett lijtet hohl straxt nedan halssgroopen, med en gammal knijf, den modren plägade äta med, rispat allenast genom skinnet, så att det derföre icke heller stort blödde.

Öfwer denne relation instämbde dottren hustru Brijta aldeles med sin broder, och att dee för alt taal skull, hade straxt kallat tijt 2 tolfmän, Jon Ollson i Swänsåsen och Ifwar i Kingstad, det at besichtiga, och ehuruwähl dee funnit såret af intet wärde, så woro lell detta tahlet, deras sahl. moder till skimf, så illa uthfördt, det dee högel:n beklagade.

Till att närmare komma till lius utj detta måhl, fans nödigt att hustru Brijta Ollsdotter och tolfman Jon Olson i Swänsåsen edel:n skulle höras, emädan hwad Ifwar i Kingsta angår, han woro något när beswågrat i huuset.

Effter aflagd eed och alfwarsam skiedd [*fol. 1143v*] förmaning wittnade Brijta Ollsdotter att hon blifwit bestält att syta denne hustru Anna Ollsdotter i dess siukdomb och sade hon warit

mycket siuk och serdeles hufwudswag, så att hon och tahlade i hufwudyran. Den 19 maij hände sig att då hon hade gådt uth från henne ett ährende, hade hon med sin knijf rispat sig lijtet under halssen nedan halsgropen, emot det tiocka benet, doch allenast genom skinnet, och intet diupare, hwarföre det och lijtet blödde, så att fördenskull hustru Brijta på sin aflagde eed intygade att samma såår icke woro wållande till hennes död, ty att hon sedan på en dag eller annan blef nästan bätter och med stoor andacht begick Herrans högw. nattward och lefde alt intill d. 25 maij. Hustru Brijta hade och tillspordt henne hwarföre hon således med knijfwen hade sig skadat, då hon swarat neij, och att hon det icke afwiste, eij heller hade hon det giort. Under påstående siukdom sade och hustru Brijta att hon icke hade förmärkt något sådant [*fol. 1144r*] tillbudh af henne, utan hade hon altijd hafft gudeligit taal och andächtige böner till Gud. Tog afträde.

Derpå förekallades tollfman Jon Ollson, som wittnade att 1/2 tijma effter det detta skiedt war, kom han med Ifwar i Kingstad, på Simon Gunnarsons begiäran, till Öne och funne att det allenast war en lijten rispa utj skinnet af knijfwen giordt, och intet diupt, eftersom bröstbenet tog der emoot, och blödde då intet. Han hade tillspordt henne hwarföre hon så hade skadat sig, då hon swarade att hon icke wiste deraf.

Jon Ollson wittnade och att han länge warit hennes närmaste granne, och aldrig förstådt något sådant hoos denne hustru, utan hade hon altijd warit gudfruchtig och from. På tillfrågan betygade han och att han icke kunde finna att detta ringa såår skulle för denne hustru wara någon dödzbane, utan woro hon af ålderdoms swagheet och tillstötande siukdom död blifwen.

Tollfman Ifwar i Kingstad giorde [*fol. 1144v*] och samma relation, doch utan eed.

H:r kyrkioherden Gestrinius intygade jämbwähl at en dag effter sedan detta sig tilldragit, blef han till denne afledne hustru kallad, henne med Herrans högwördige nattward att besökia, då hon wähl warit illa siuk, men lijkawähl hafft sitt fulla förstånd, och giort en härl. syndernes bekiännelse, hwarpå han meddelat henne Herrans högwärdige nattward. Dessutan af kyrkioherden henne ett godt loford om sitt gudfruchtige lefwerne och christelige förehållande, att hon aldrig hade försummat gudztiänsten, och att hon dessutan hade i sin christendoms styken wähl grundad warit. Han hade och besedt såret, men funnit det fast lijtet och af ringa wärde, så att det ingen orsak eller wållande till hennes död kunde skattas, alldenstund det war allenast rifwit i skinnet. Huru det kommit till må Gud wara en domare, men kyrkioherden kunde om henne icke hafwa den tancken att hon i den intention att döda [*fol. 1145r*] sig skall det hafwa giordt, utan förmeente han att då hon hafft knijfwen i handen, lär den af en händellse anten fallit emoot bröstet eller elliest hon kommit att rifwa sig.

Till att så mycket säkrare härutinnan gå, blef den döda lekamen af heela tingzrätten besichtigadt, då ett såår wähl fans nedanför halsgropen, ett godt twärfinger ifrån halssgropen in på det stora tiocka benet, vulgo bröstbenet, som icke då aldeles syntes som ett styng, utan hölltz före att det elliest aff en händelse tillkommit, det syntez icke heller diupt, utan allenast i skinnet rispat, så att det icke kunde hållas för något dödeligit såår, och eftersom icke mehra war att påminna, dy företogz detta ährendet till dombs, hwaröf*wer* häradzrätten i fölliande sluut stannade.

Resolutio. Alldenstund hwarken af wittnens uthsagu eller andra lijknelser det præsumeras kan att denne hustru Anna skall [*fol. 1145v*] hafft i tanckar sig lijfwet afhända, utan fast mehra är wittnat det hon altijd har warit gudfruchtig och stilla, och hwad detta sår anbelangar, så är det aldeles owist huru det tillkommit är, hwilket icke heller så är beskaffadt att det har kunnat henne döden tillskynda, hafwandes hon der effter lefwat in på 6:te dygnet och warit wijd bättre förstånd och kraffter än före; fördenskull, så i anseende dertill som hennes stilla förde lefwerne, kan häradzrätten eij annat än befrija hustru Anna Ollsdotter der ifrån, som skulle hon medelst detta wehlat eller och afhändt sig lijfwet, utan är hon af ålderdoms swagheet och annan tilslagen siukdomb död blifwen, så att derföre det 4 cap. Högm.b. L.L. här icke kan rum hafwa, utan må hon som en rätt christen utj sin graf och hwilocammar [*fol. 1146r*]

nidsättas, doch detta under den högl. Kongl. hoffrättens högwijsa omdöme med underdånödmiukaste wördnad submitterat och heemställt.

Ting 6, 7, 8 och 9 oktober 1697

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3184, fol. 753r – 783v, RA.
Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:18, fol. 24r – 55v, ÖLA.

Anno 1697 d. 6, 7, 8, 9 octobr. hölltz laga ting med allmogen af Rödens tingelag, närwarande i häradzfougdens ställe, ländzman wählförståndig Olof Jonsson i Häste och fölljande häradz edsworne nämbdh.

Erich Jönsson i Säter	Zachris Carlson i Sillie
Edfast Jonsson i Gräfte	Ifwar Persson i Kingsta
Jon Ollson i Smedzåsen	Olof Nillson i Backen
Nills Jonson i Kiänåsen	Nillss Anderson i Hoff
Påhl Ollson i Sehm	Nillss Ollson i Wijk
Håkan Enarson i Storgården	Per Jonsson i Dwärsätt

1. Samma dag blef allmogen förehållit orsaken hwarföre det utj innewarande åhr inga wårting äre håldne, aldenstund den af Hans Kongl. Maij:t här i landet förordnade commissionen så långdt blifwit uthdragen, så att i anseende dertill Hans Kongl. Maij:t har d. 13 apr. sidstl. allernådigst resolverat att med wårtingen skulle innehållas, för hwilken orsak skull hwarken häradzfougden eller flere som till deras räkningar några verificationer af tingzrätten skohla hafwa, [*fol. 753v*] dem för kunnat ärhålla.

2. Sedan till underdånigst föllje af Hans Kongl. Maij:tz nådigste breef till högl. Kongl. hofrätten d. 8 apr. och Kongl. hofrättens derom ankombne skrifwelse d. 15 ejusdem, aflade samptel. ofwan specificerade nämbdemän deras troheetz- och domareeed till Hans Kongl. Maij:t wår nu allernådigste regerande konung, Konung Carl dhen 12:te.

3. Derpå publicerades och uplästes fölljande Kongl. förordningar.
1. Om mått och wicht.
2. Om jachter och diurfång.
3. Barnemordz placatet.
4. Om oliud och slagzmåhl i kyrkiorne.
5. Tiänstefolckz ordningen.
6. Kongl. Maij:tz placat om skogzeldar.
7. Kongl. Maij:tz placat d. 10 decemb. 1696 om procuratorer.
8. Kongl. hofrättens breef d. 8 febr. sidstl. om frillobarns underhåld.

D:o d. 11 martij om lönskelägers afstraffande när en flere gånger kommer igen [*fol. 754r*] och eij orkar botum.

D:o d. 11 martij att utj wittnesmåhl ingen appellation behöfwes.

4. Efter detta toges fölljande rättegångzährenden före.

Ländzman wählförståndig Olof Jonson kärade till Olof Erssons wallgosse i Hissmoen Nills Ollson för det han förleden midsommars tijdh utj den swåra torkan då war, har uti skougen giordt upp en eld, der medelst ifrån boskapen att afdrifwa myggor, hwarigenom ellden kommit till skogz, så att der allmogen icke så snart kommit till hielp, hade här utaf en

stoor skada kunnat tijma. Och aldenstund Nills Ollson wederkiändes denne gierningen, beklagandes sin olycka och oförstånd, fördenskull anstår häradzrätten eij annat än i föllje af Kongl Maij:tz nådigste placat af åhr 1690 d. 10 novemb. sakfälla honom Nills Ollson till trättijo dahl. s.m:tz bötter. Orkar han eij botum, plichte med kroppen.

5. S. d. anklagade ländzman Olof [*fol. 754v*] Jonsson, Hans Larson i Fanbyn för det att första stora böndagen innewarande åhr hans moder med hustrun och drängen warit hemma från kyrkian, begiärandes att dee derföre måtte alfwarl:n straffas. Men alldenstund der emoot sexmannen Lars Ersson och Jon Nillson i Twärsätt wittnade att Hans Larssons hustru dhen gången warit siuk, hafwandes modren måst wara hemma, henne med barnen att ansa, och drängen angående, så hade han allenast warit en siukling som sig med tiggjande nährat, och den gången allenast några weckor för maaten hoos Hans Larsson hafft sitt tillhåld; fördenskull och i anseende härtill fant häradzrätten skiähligt Hans Larssons hustru och moder i detta måhl att befrija. Doch skall Hans Larsson för upropetz försummande böta 1 d:r s.m:t

6. Ryttmästaren wälb. h:r Magnus Gabriel Willensens kärade till ländzman Olof Jonsson för det [*fol. 755r*] han icke angifwit det kyrkioherdens hustru här i Röden med dess barn och tiänstefolck d. 11 julij sidstl. under den tijden gudztiänsten hålles, hade med bååt farit öfwer till Andersöön och fast ländzman will föregifwa sig det icke afwetta, så skall det af intet wärde wara, aldenstund andre kring kyrkian boendes derom skohla haft kundskap, förutan att och ländzman d. 19 septemb. det fått wetta, och från bem:te dato till d. 22 septemb. haft tijd h:r kyrkioherdens hustru att citera, hwilket som det eij skiedt påstår h:r ryttmästaren at ländzman jempnwähl i detta sabbatzbråttet skall sig deelachtig giordt. Ländzman betygade högel. sig icke för hördt af detta, än då Edfast i Byy och Nills Ollson i Wijke honom från h:r ryttmästaren derom kundskap giorde, då han straxt genom dem lät stämma kyrkioherdens hustru h:r ryttmästaren till swars, och hade han således detta icke nedtystat, mindre nedlagdt, hwartill kyrkioherden swarade neij och att han ingen laga stembning hade undfådt, och kunde dy icke heller denne gången swara. [*fol. 755v*]

H:r ryttmästaren sade sig intet hafwa att giöra med kyrkioherden utan med ländzman. Ländzman swarade att såwijda saaken honom war okunnig, så kunde han icke citera kyrkioherden, utan när Edfast och Nills Ollsson kommo till honom, sände han dem till h:r kyrkioherdens hustru och henne h:r ryttmästaren till swars stämde.

Edfast i Byy och Nills Ollson blefwo förekallade och förmante sanningen att säija, då de berättade att straxt de efter h:r ryttmästarens begiäran hade citerat ländzman för det han nedlagdt denne saaken, gingo dee på ländzmans begiäran till h:r kyrkioherden och stämbde hans hustru efter ländzmans ord.

Kyrkioherden exciperade aldeles emoot denne citation, som olagl., och det så mycket mehra som ingen wille wara hans anklagare, hoos hwilken han må kunna sökia sin reconvention, aldenstund han på det högsta kan contestera det hans hustru oskyldig är, ty den dagen hade han predikat i Näskott een mijhl här ifrån, och när han kom hem war hustrun först neder på åkertegarne, och då war klockan emoot 12. Men [*fol. 756r*] h:r ryttmästaren insisterade att för än klockan war 12 och de begynt ringa, woro dee med båten långdt in på siön, som wittnen skohla fulltyga.

Resolutio. Såsom häradzrätten icke kan finna det h:r kyrkioherden Gestrinius och dess hustru äro detta sabbatzbrott angående, som lag säger, citerade, hwarom för all ting en domare måtte säker wara, fördenskull bör med dess afslutande för denne gången beroo och anstå, såwähl som med den quæstion som h:r ryttmästaren wälb. Magnus Gabriel Willensens har låtit ländzman Olof Jonsson stämma före, som skulle ländzman detta sabbatzbruttet nedtystat, aldenstund den förra twisten, hwaraf denne senare som ett accessorium härflyter, först måtte afgiöras och dömmas, blifwande i medler tijd hwarjom och enom dess rätt förbehållen.

7. Det tilltahlade ryttmästaren wälb. [*fol. 756v*] Magnus Gabriel Willensens 4 st. bönder ifrån Tullus, Per Åkesson Kiäsare, ryttaren Mårten Kingman, Jon Nillson och Håkan Ersson för det dee wid 1695 åhrs commission hafwa klagadt det a:o 1689 h:r ryttmästaren skall tagit deras hästar i skiutz och icke betallt, hwilket icke skall wara skiedt, utan hafwa de skiutzat wachten som honom följde, och aldenstund Kongl. commissorial rätten har d. 15 sept. sidstl. h:r ryttmästaren befrijat, så begiärer han efter Kongl. Maij:tz protectorial af åhr 1690 d. 8 januarij uppå dem såwähl som concipisten en behörig correction ehrhålla, så och expenser 5 d:r s.m:t. Bönderne förklarade sig medelst denne ansökning icke hafwa tänckt h:r ryttmästaren i någon måtto att oförrätta, utan allenast att begiära sin förnöijelse för skiutzen, hafwandes ländzman låtit skrifwa skrifften för dem, och wijdare hade de intet giordt härtill. H:r ryttmästaren [*fol. 757r*] upwiste Kongl. Maij:tz protectorial med begiäran att niuta satisfaction.

Detta har häradzrätten öfwerlagdt, pröfwandes nödigt, för än härutinnan definitive dömes, det böndernes inlagde skrifft wid 1695 åhrs commission frambtees, att deraf kan inhämptas hwar utj dee hafwa h:r ryttmästaren injurierat och oförrättat.

8. Det käromål som h:r ryttmästaren moverade emoot Nills Ollsons dräng i Wijken, Olof Hansson, för någon handell och landzkiöp blef upskutit, för det att citation icke fans lagl:n.

9. Uthi den här vice versa instämbde saken emellan kyrkioherden ehrewyrdige h:r Pehr Gestrinius och ryttmästaren wälborne h:r Magnus Gabriel Willensens angående det h:r kyrkioherden klagar att h:r ryttmästaren skall dess andeel af Boogårdzmuran för dess boställe icke wid macht hålla, hwar emoot h:r ryttmästaren klagar att kyrkioherden med de flere af sochnen hafwa honom och de andra [*fol. 757v*] officerarne owitterl:n en ensijdig deelning af kyrkiogårdzmuren giordt, hwarwijd kyrkioherden för prästegården emoot lag och det 1 cap. § 1 Kyrkiobalken skall wara frijkallat, der medelst ryttmästarens och dee andra officerarnes boställen komma att graveras, påståendes dy en ny fördeelning med mehra, är detta häradzrättens resolution, gifwen Rödens tingzplatz d. 6, 7, 8, 9 octob. a:o 1697.

Häradzrätten hafwer hwad å den ena och andra sijdan anfördt är, i noga öfwerwägande tagit, jempnwähl och till större uplyssning den omtwistade Kyrkiobalken i ögnesicht tagit, och aldenstund h:r ryttmästaren icke neekar tillbörl:n att laga och wid macht hålla den proportion som på hans boställe sig belöper, så låter och häradzrätten derwijd beroo, doch så att för bätttre zijrat [*prydlighet*], h:r ryttmästaren sin andeel på samma sätt med bräder betäcker som dee öfrige församblingens ledamöter öfwereens kommit om. [*fol. 758r*]

Men huru stoor denne h:r ryttmästarens portion wara skall, så alldenstund h:r ryttmästaren den a:o 1695 d. 24 junij skiedde fördeelningen bestrijder, eftersom han och de öfrige officerarne derwid icke warit tillstädes, sedan skall och kyrkioherden emoot lag för samma byggnadt wara eximerat, fördenskull har rätten det alt öfwerlagdt, finnandes intet fog att gravera h:r kyrkioherden med någon byggnadt för prästegården, emädan det af h:r ryttmästaren alligerade 1 cap. Kyrkiob. dertill aldeles ingen anledning gifwer, utan fast mehra äro kyrkioherdarne i anledning af Kongl. Maij:tz nådigste resolution d. 12 decemb. 1693 derföre befrijade, hwilket dee och efter en uhrgammall praxin åthniutit hafwa. Men skulle h:r ryttmästaren förmeena sig ändå, när prästegården tages undan. emoot andra hemman i sochnen wara till tunnetahlet högre graverat med denne byggnadt, lembnas honom [*fol. 758v*] inom nästa ting under goda män med sochnen att jämbka, i widrigt fall förblifwer det wijd det som redan giort är, hwar efter h:r ryttmästaren wider laga bötter åligger sin anpart at förfärdiga wid macht hålla, på sätt och wijs som ofwan förmält är.

10. Efter föregången laga stembning kärade ländzman wählförståndig Olof Jonsson till ryttmästaren wälb. h:r Magnus Gabriel Willensens angående det h:r ryttmästaren skall den 4

stoorböndagen af innewarande åhr tilhållit sitt folck att arbeta, som är att sättia upp korn-skyhlar och skiära korn, påståendes att h:r ryttmästaren måtte derföre wederbörl:n ansees. Dher öfwer inlade h:r ryttmästaren dess skrifftel. förklaring, tillståendes att han emellan klockan 5 och 6 om afftonen befalt sitt folck att på stängerne updraga några skyhlar, eftersom det syntes att rägn skulle komma, som och skiedde, och [*fol. 759r*] kornet då reedan från måndagen hade stådt i knapp skyhl utj det rägnachtige wädret, och hade dy lättel:n kunnat förderfwas, så att h:r ryttmästaren här medelst hwarken emoot Gudz eller konungens lag skall sig hafwa försedt, hälst Kongl. Maij:tz stadga om sabbatzbrutt § 3 tillåter att sådanne sysslor emoot aftonen och efter gudztiänsten måge förrättas, med hwilka någon fahra är, och h:r ryttmästaren med dess korn wisserl. skall händt, förmodandes sig härutinnan intet giort eller brutit emoot Kongl. Maij:tz böndagzplacat, hwilket helgas och fijras skall till kl. 4 om aftonen, som sielfwa skriften widare uthwijsar.

Ländzman påstod att h:r ryttmästarens folck hade både skorit och satt upp korn på störerne, beropandes sig till wittnes corporalen And. Wulff och skräddaren Olof Gunnarson, hwilka med parternes samtycke aflade eeden och sedan separatim hördes. [*fol. 759v*]

Corporalen Wulff intygade att store böndagen medaftons tijd klockan 4 wed pass, såg han h:r ryttmästarens drängiar draga upp korn på störarne, men om någon skar korn wiste han icke. Nog hade han sedt folck på giärdet, men hwad dee egentel. giorde observerade han intet. In emoot aftonen hade det lijtet begynt att rägna eller smådugga, derföre och fruun klagadt, det allenast 20 st. skyhlar blifwit uppsatte. Tog afträde.

Och inkom Olof Gunnarson, som berättade att klockan 4, som han förmeente, hade han efter h:r ryttmästarens begiäran följgdt med corporalen Wulff till Rödensgården, och då war folcket på åkeren och drogo up kornskyhlarne, och om något annat arbete giordes kunde han intet weta eller minnas, ty han hade intet så noga sedt der efter, ehuruwähl några qwinfolck warit med drängarne. Tog afträde.

H:r ryttmästarens tiänstepijga [*fol. 760r*] Margreta Hansdotter förekallades och berättar att h:r ryttmästaren hade befallat henne med de andra pijgorne Märit och Seboll att gå uth i åkeren och skära korn, som hon och afskurit den dagen 1 ½ skyhl, och sedan för regnetz skull måst wända igen. H:r ryttmästaren nekade aldeles dertill att hafwa befallat pijgorne skära korn den dagen, utan allenast hwad drängiarne angår, eij heller hade han afwettat at pijgorne detta arbetet förrättat, eftersom han den dagen icke skall warit uth på åkeren, som corporalen Wulf wittnade.

Der näst förhördes Märit, som äfwenwähl påstod att h:r ryttmästaren henne med dee andra befallat på sidsta stoora böndagen att skiära korn, som hon och skorit en skyhl på sin deel, men h:r ryttmästaren hade intet warit hoos dem på åkeren.

Pijgan Seboll war här ifrån bortlupen, och som förmeenes till Norrie bortrymbd.

Jöns Hålländare, som denne tijden [*fol. 760v*] hade hoos h:r ryttmästaren arbetat, berättade att h:r ryttmästaren hade befalt honom med ryttaren Åsk draga upp några kornskyhlar, men om pijgorne blifwit befallte att skiära korn, det wiste han intet, ehuruwähl dee en stund hållit på dermed, tijden när de gingo uth hade warit wid pass kl. 4, det och pijgorne sade.

Ryttmästaren påstod enständigt att han icke hade begiärat det pijgorne skulle gåå uth på åkeren, utan skohla dee af sitt egit rådh godt åstad. Uppå tillfrågan tillstod Hålländaren att emoot aftonen det kommit rägn, som och dagen efter och de följjande dagarne något.

Häradzrätten wille och höra ryttare Åsk, men han berättades wara gången till commission på Frössön, elliest tillstod ländzman att hwarken han eller de andra ryttmästarens tiänstehion woro citerade, utan h:r ryttmästaren allena. Hwilken förklarade sig intet wijdare hafwa att [*fol. 761r*] påminna än redan skiedt woro, och dy sedan parterne tagit afträde, blef denne saaken öfwerlagd till dombz som föllier.

Emellan ländzmannen i Rödön wählförståndig Olof Jonsson, kärande, och ryttmästaren wälb. h:r Magnus Gabriel Willensens, swarande, angående det h:r ryttmästaren sidste store

böndagen d. 6 augusti innewarande åhr tillhållit sitt folck på åkeren att updraga kornskylar, der medelst han begådt böndagzbrutt, som ländzman påstår, är detta häradzrättens domb, afsagd på Rödens ordinarie ting d. 6, 7, 8, 9 octob. a:o 1697.

Häradzrätten har detta alt i behörigdt öfwerwägande tagit, och ehuruwähl h:r ryttmästaren påstår att han först klockan emellan 5 och 6 den fierde sidsta store böndagen har befalt sine drängiar uth på åkeren draga upp kornskylar, eftersom kornet i det rägnachtige wädret alt sedan måndagen skall stådt i knapp skyhl, och den dagen syntes rägn komma, [*fol. 761v*] som och skall skiedt, der medelst som en rätt huushållare att förekomma all skada, hwarutj han hwarken emoot Gudz eller konungens lag skall sig hafwa försedt, hälst i den tridie puncten om sabbatzbrutt tydel*igen* stadgas, det sådanne sysslor om sabbaten måge efter gudztiänsten idkas, som fahra är med, skohlandes han icke brutit emoot bönedagzplacatet, som till klockan 4 helgas och fijras skall, utan som en huushållare först sin säd bärga och conservera. Doch emädan Hans Kongl. Maij:tz nådigste bönedagz placat af innewarande åhr 1697 såwähl som förra åhren strängel. påbiuder och befaller, att desse bönedagar skohla helgas Herranom, och uppå dem med alla werdzlige syslor och beställningar i städer och på landet innehåller, kunnandes denne förrättning, som h:r ryttmästaren förmeenar, icke skattas af den wicht att han till den 3:die puncten i Kongl. Maij:tz ordning om sabbatzbrutt dragas kan, alldenstund heela landet öfwer [*fol. 762r*] säden än stod uthe, hwilken doch sedan, utan någon skada, är wähl och lyckel. blifwen bärgad, så kan icke heller häradzrätten attendera den förtijdning h:r ryttmästaren will giöra, som skulle stoora böndagarne allenast till kl. 4 böra fijras, eftersom det aldeles sträfwar emoot Kongl. Maij:tz placater, hwilka i klara bokstafwen heelt annorledes i den strängaste måt[ton] påbiuda, och såsom h:r ryttmästaren emoot högstbem:te placater och förbud har befallat dess drängiar klockan 4 eller medaftons tijd wid pass, som edelige wittnen hafwa intygat, sidsta stora böndagen på åkeren att upsättia kornskyhlar, och således idkat wärdzlige sysslor och beställningar, dy anstår häradzrätten icke honom som sådant befalldt att frija från det i högstbemelte bönedagzplacat utsatte fyratijo markers straff, och det i förmågo af Kongl. Maij:tz placat om sabbatzbrutt § 1. Men med [*fol. 762v*] tiänstefolcket, som äfwenwähl sig emoot Kongl. Maij:tz placat försedt, blef upskutit, efter dee icke citerade äro.

11. Efter föregången laga stämbning tilltahlade ryttmästaren wälb:ne h:r Magnus Gabriel Willensens Per Ersson i Undrom för det han sig understådt med förra åboen Jon Lång å corporals bostället Undrom att byta någon åker och landastycken, lembnandes det till häradzrättens laga uthslag. Per Ersson förklarade sig här öfwer, tillståendes bytet, och att cronohemmanet der igenom intet woro förnär skiedt, hwilket icke heller corporalen Wulf sustinera kunde, men Jon Lång kunde h:r ryttmästaren icke wijsa lagl. wara citeradt.

Häradzrätten öfwerlade detta, och ehuruwähl att det icke bewijses att chronohemmanet igenom detta bytet är något förnär skiedt, doch emädan Hans Kongl Maij:tz placat af åhr [*fol. 763r*] 1677 så wähl som Kongl. Maij:ts reglemente af åhr 1684 § 15 alle sådane byten och omwäxlingar förbiuder, dy böra dee egor som till chronohemmanet lydt och leegat dertill återläggias, och Per Ersson taga sin ägor igen, men för det Per Ersson sig understådt emoot Kongl. Maij:tz förordningar ett så olaga byte att giöra, blifwer upskutit till dess med Jon Lång han lagl. instämbd och confronterad blifwer.

12. S. d. kom för sittiande rätt Lars Ollson och Nills Anderson i Miäla med ryttaren manhafftig Jon Kiällman, begiärandes rättens wittnesbörd om någon annan än dee, är närmare skyld till hustru Märit Ollsdotter, som i Norrie är barnlöös dödh blifwen, derföre dee och tänckia arf efter henne att begiära. Då samptel. nämbden med allmogen intygade att dhenne hustru Märit woro född här i tingelaget och Miähle byy, och fadren Olof Larsson, wa[ra]ndes [*fol. 763v*] Lars Ollson hennes sambroder på fäderne och Jon Persson Kiällman hennes broders

son, och närmare arfwingar här i landet hade hon intet, hwilket dem till bewijs på häradzrättens wägnar med mitt nampns undersättiande och tingelagetz sigill verificeras.

13. Det beswärade sig Erich Ollson i Faxnalden öfwer Hans Ersson ib:m hurusom för 90 r.d:r à 6 m:k:r s.m:t st. som hans swärfader Grels Ersson i Wahlne hade försträcht Hans Ersson på halfwa hemmanet Faxnälden om 3 ½ tunnel:d, han icke skall ernå sin förnöijelse, emädan han med panten icke längre woro benögd, utan wille hafwa penningar, eller och lösa Hans Ersson utur den andra halfwa deelen, eftersom hemmanet icke skall kunna 2:ne åboer tåhla. Till hwilket senare tillbud swaranden icke wille samtyckia, utan lofwade [*fol. 764r*] med första lägenheet att skaffa Erich Ollson penningar och halfwa hemmanet återlösa, icke eftersom det pantsatt är, utan som goda män pröfwa det wärdt wara, aldenstund Erich Ollson skall det i många andra måtto förwärrat, fodret affört och huusen nederrött, dertill Erich neekade, påståendes sin betahlning eller och att löösa heela hemmanet.

Resolutio.Såsom häradzrätten icke kan emot Hans Erssons påstående honom påläggia dess odall att försällia, dy bör han wid dess halfwa deel i hemmanet förblifwa, och der Erich Ollson den honom pantsatte halfwa deelen icke will behålla, står honom fritt dermed efter det 7 cap. Jordb. L.L. att förfara, så at om Hans Ersson den icke inom laga tijd återlöser, lembnas honom dhen att föryttra till den han hälst will, doch warnas han i medler tijd hemmanet wähl och förswarl. handtera. [*fol. 764v*]

Erich Ollson lät upbiuda detta halfwa hemman nu 1:a gången, i medler tijd förordnades ländzman och 2:ne tollfmän rätt deela ägorne dem emellan.

14. Alldenstund Måns Ollson, Jon Jonsson och Per Toresson i Lijen inför rätten wederkiändes att dee 2:ne åhr å slag hade för Olof Ollson i Näset låtit uthbeeta och åwärka en myrslått, hwarpå åhrl. efter nämbdens uthsagu han plägar fåå 2 lass starr, altså resolverades att för sådan åwärkan dee skulle efter det 9 cap. B*ygg*.b. L.L. böta 3 g*ånger* 3 m:k:r s.m:t, så och ärsättia skadan med 16 öre s.m:t hwart lass.

15. Såsom Per Nillson i Näset wid en rödningz antändande icke har observerat och i acht tagit det som Kongl. Maij:tz nådige placat af åhr 1690 påbiuder, hwarigenom ellden löös kommit, och ehuruwähl han ingen skada har giort, fördenskull efter [*fol. 765r*] Kongl. skogzsåwähl som huusesynsordningens 20 § saakfältes han till 12 m:k:r s.m:t.

16. I anledning af det 49 cap. B*ygg*.b. L.L. saakfälltes Jöns Mickellson och Erich Håkanson i Nygården till 3 m:k:r s.m:t för det dee utan lof eller leega hafwa flått bark på Olof Ollsons skoug i Näset, så och att ärsättia skadan med 16 öre söllf.m:t.

17. Det kärade Erich Håkanson i Nygården till Mickell Nillson i Kyrkiobyn, först öfwer det att Mickell skall honom beskyllat hafwa bortbytt ett fåår, och sedan att Mickell skall kallat Erich Håkansons hustru hora, och aldenstund det förra angående Mickel dertill neekade, och dessutan inga bewijs dertill woro, fördenskull blef Mickell Nillson i det måttet frijerkiänd, och fastän Mickell Nillson sammaledes förneekade att hafwa kallat Erich Håkansons [*fol. 765v*] hustru hora, doch emädan han dertill är genom Jacob Slembakz och Jon Jonssons wittnesmåhl i Stoorgården öfwertygad, dy saakfältes Mickell Nillson derföre efter det 20 och 43 cap. Ting.b. till 3 m:k:r s.m:t, efter han sina ord återkalladt och rättat hafwer.

18. Öfwer dee 9 d:r k.m:t som Jon Jonson i Storgården fodrade såsom förtiänt löön af Mickell Nillson i Kyrkiobyn, föreentes parterne således att brodren Torkell Nillson betahlar dheraf 6 d:r 24 öre k.m:t, dee öfrige 2 d:r 8 öre betahla Mikell Nillson med modren och

systren proportionaliter, aldenstund hemmanet Nygården det åhret Jon Jonsson der tiänte för samptel. räkning brukades.

19. Eftersom intet skiähl el:r bewijs fans, det Olof Jonsson i Nygården skall tagit dee penningar som för Mickell Nillson bortkombne äro, fördenskull blef [*fol. 766r*] Olof Jönsson i dy måhle frijsagd, så att ingen må sig understå honom derföre yttermehra att tillwijta, skohlandes Torkell Nillson, som detta tahlet uthfördt, efter det 20 och 43 cap. Ting.b. bööta 3 m:k:r söllf.m:t.

20. Begaf sig Jöran Nillson i Täng, som förmyndare för Ingiborg Persdotter i Hägre, att till hennes fullmechtige och swåger ryttaren Zachris Bolling uthbetahla de a:o 1684 emoottagne 12 d:r s.m:t, doch utj pertzeler, som instrumentet af d. 18 april samma åhr uthwijsar, men med förbehåld att sökia dem som något deraf hoos sig kunna innehafwa. Interesset blifwer till wijdare liquidation upskutit, emädan Jöran Nillson påstår at willia wijsa att han det samma till en deel hafwer uthbetalt, börandes Jöran Nillson af samma interesse för sitt omak haf*w*a 20:de penningen [*5 %*] efter [*fol. 766v*] förmyndare ord*ningen* 40 §.

21. Efter föregången laga stembning kärade drängen Jon Ollson i Häste på sine och sine syskons wägnar till hustru Brijta Olofsdotter i Rösta, sahl. Jon Nillsons enkia, om 27 d:r 16 öre s.m:t, som för deras faders Olof Nillsons andeel i bem:te hemman om 3 tunnel:d skohla innestå, anhållandes att, såsom hustru Brijta skall wara oförmögen hemmanet att förestå, skohlandes hon det sig sielf såwähl honom Jon Ollson till skada aldeles förderfwa, det fördenskull honom tillåtas måtte sin andeel tillträda och enkian uthlösa, hwartill enkian icke wille sig beqwämma, utan påstod att såsom hon förutan sin mans deel à 35 d:r s.m:t jempnwähl hade uthlöst systren Kierstin med 13 d:r 24 öre s.m:t, det altderföre hon wid hemmanet måtte förblifwa, uthlofwandes i lijka måtto alt efter handen tillställa Jon Ollson dess betahlning, och hemmanet få skiöta, att ingen fahra dermed wara skall. Och resolverades att emädan hustru [*fol. 767r*] Brijta större deelen af hemmanet äger, så bör hon och efter Kongl. Maij:tz placat af åhr 1684 derwijd förblifwa, och dee andra uthlösa. I medler tijd och till Jon Ollsons och dess medarfwingars säkerheet blifwer deras fodran i hustru Brijtas andeelar intechnat framför alla andra creditorer, deras förnöijelse att erhålla, åliggiandes hustru Brijta med betahlningen fordersampt att skynda och i medler tijd åhrl. ärläggia 6 pro cento interesse, så länge penningarne borto äro. På begiäran blef Jon Ollsons deel à 27 d:r s.m:t nu förste gången upbuden.

22. Emellan nämbdemannen wälförståndig Erich Jonsson i Säter, kärande, och Östen Håkanson i Lundh, swarande, angående 22 r.d:r 2 ort efter Lille-Karin Olofzdotter i Lund, hwarutj Erich Jonsson dess andeel söker, och henne skall tillkomma hoos Erich Ollson i Lund eller dess måg Östen Håkanson, som hemmanet [*fol. 767v*] Lund innehafwer, är detta häradzrättens domb afsagd i Röden d. 8 octob. 1697.

Det frambteer wähl Erich Jonsson ett instrumente af d. 30 martij 1680, af Erich Ollson i Lund jempte flere andre underskrifwit, der utj Lille-Karin Ollsdotter i arf och jordepenningar tillslagne finnas 22 r.d:r 2 ort, och emädan efter Erich Ollson, mågen Östen Håkanson hemmanet nu besitter, så will han honom för dess andeel efter Karin Ollsdotter sökia. Doch emädan Erich Ollson har, då hemmanet Lund 3:die gången upbudit blef, d. 15 maij och 29 octob. 1680 sampt 14 maij 1681, det klandrat, och wid sidsta upbudet, hans klander för intet förklarade, om han icke inom en wiss tijd aflade dee penningar som hemmanet häftade före, hwar ibland desse 22 r.d:r ochså finnas, warandes honom derpå d. 10 maij 1688 fasta bewilliat, aldenstund han, så med Jon Mickelsons i Krokom som fleres quittencier bewijsat sig hafwa mästedeelen betalt, till 121 d:r [*fol. 768r*] 28 öre s.m:t, hwarwid ingen har klandrat

för än nu, som synes det medgifwa att Karin sielf har sine penningar upburit, och fördenskull kan häradzrätten detta Erich Jonssons käromåhl icke attendera, så frampt bättre skiähl icke anskaffas.

23. Trädde för rätten Lars Jonsson i Näset och Aspås sochn klagel. tillkiänna gifwandes hurusom förleden d. 22 decembr om natten en häftig wådeld skall hans gård antänd och med all hans egendomb, så och sädh sampt foder i aska lagdt, begiärandes till sin uprättelse att niuta brandstod. Denne skada är af ländzman med nämbden d. 8 febr. sidstl. wärderat till 256 d:r 19: 8 s.m:t. Huru denne skadan tillkommit blef noga undersöcht, men deraf kunde icke finnas att den igenom Lars Jonssons eller hans folckz wårdzlöösheet woro tijmad, som eij heller någon kunde honom derföre beskylla, utan om nattetijd när folcket waknade hade elden stådt öfwer alt. Derföre och i anledning af lag och Kongl. [*fol. 768v*] huusesyns ordningen, dömbdes Lars Jonsson till uprättelse att niuta brandstod, doch så att när utaf den upförde summan af 256 d:r 19: 8 drages onödige huus, sampt huusgeråd och annat, för hwilket efter Kongl Maij:tz nådigste resolution d. 2 novemb. 1694 ingen brandstod bestås, blifwer i behåld 200 d:r 20 s.m:t, hwarom han i ödmiukheet h:r generalmajorns och landzhöfdingens assistence har anlijta.

24. Öfwersågz hållen huusesyn den 27 sept. sidstl. öfwer chergiante bostället wijd lijfcompagniet Twärsätt 2 tunl. skatte, men af åboen eller odelsmannen Jon Nillson wid förledne åhrs hösteting Hans Kongl. Maij:t och chronan till sahlu uplåtit, ehuruwähl han sig beklagade att derpå han än ingen halföre hade undfådt, men det lijkawähl redan a:o 1696 om wåren måst quittera och till chergianten Christopher Össell lembna. Af syningzinstrumentet befans att hemmanet mycket illa woro bebygdt, hwartill Jon [*fol. 769r*] Nillson förebar orsaken wara hemmanetz ringa ägor och stoora skatt, förmeente och sig derföre eij kunna tilltahlas, aldenstund han hade det såldt som det nu för ögonen står, derefter det och kan wärderas. Sielfwa feelachtigheeterne äro wähl upförde till 201 d:r 12: 16 s.m:t, men såsom bägge stufwornes reparation och upsättiande blifwit upförde hwardera för 35 d:r s.m:t, hwilket i anseende till hemmanetz stoorleek pröfwades för mycket, altså moverades det till 30 d:r s.m:t hwardera, aldenstund det intygades wara swårt efter byggningz materialier, så att sielfwa summan som nu till gårdens reparation tarfwas blifwer 191 d:r 12: 16 s.m:t, hwarmed häradzrätten icke kan för denne gången Jon Nillson gravera, för än kiöpet först blifwit slutit, att derefter må pröfwas hwad conditioner han sig betingandes warder. Anbelangande det åkerstycke som tolfmannen Zachris Carlson och det engstycke som till Erich Nillsons hemman i Twärsätt pantsatte äro, så böre de efter [*fol. 769v*] Kongl. Maij:tz placater geenstan till hemmanet återläggias, såwähl som den engespart till h:r Erich Thussieri hemman för någon tijd sedan är förährat och skiänckt.

25. Till afslutande blef företagen den a:o 1696 d. 16 junij af ländz- och tolfmän förrättade husesyn å rustmästare boostället under lijfcompagniet Lansom 2 ⅓ tunnel:d chrono, hwilket en ben:d Carl Olofson a:o 1682, 1683 och 1684 på frijheet brukat, och 1685, 1686 för uthlagor, men samma åhr det handlöst lembnat, så att der å då warande dragoun Nills Anderson det till brukning antagit alt intill åhr 1695. Åhr 1696 är rustmästaren Erich Witting derpå kommen. För dee af syningzmännerne upförde feelachtigheeter till 92 d:r 24 s.m:t, wille på compagnietz wägnar capiteinlieutnanten wälb. h:r And. Treffenberg sig hålla till Carl Ollsons löftesmän Erich Ollson i Sörbyn och Olof Jonsson i Rösta, eftersom dee för hemmanetz fullkomblige uprättelse skohla caverat, hwar emoot bönderne exciperade att dee allenast caverat [*fol. 770r*] för Carl Ollson och intet för Nills Anderson, upwijsandes deröfwer h:r generalmajorn och häradzhöfdingens resolution af d. 23 martij 1695, derutj dem försäkras att niuta någon lindring för dee feelachtigheeter till hwilka dee som Carl Ollsons cautionister komma att swara.

Detta alt har häradzrätten noga öfwerlagdt, och aldenstund emoot desse löftesmäns förneekande det icke har kunnat dem öfwertygas för heela hemmanetz uprättelse hafwa caverat, utan allenast för Carl Ollsons tijd, så kunna dee icke heller för än bättre bewijs frambtees graveras mehra än för Carl Ollsons 5 åhr à 6 d:r 21: 8 s.m:t åhrl*igen*, som giör en summa af 33 d:r 10: 16, dem de uthbetahla måste, så frampt ingen lindring der å hoos högre handen kan erhållas.

Hwad Nills Anderson anbelangar, så hafwer han ifrån 1687 till 1695, bägge inclusive, åbodt hemmanet Lansom, för hwilka åhr han allena bör swara, så länge ofwanbem:te cautionister icke öfwertygas kunna, att jembwähl för hans åhr böra häffta. [*fol. 770v*]

Nills Andersson		Hwar emoot honom godtgöres det	
åbodt hemmanet		som han utj warande tijd lagat	
Lansom utj 9 åhr		och förbättrat:	
à 6 ⅔ d:r s.m:t åhrl.		Gålfwet i stallet	5 öre
		Dören i fäähuuset	– : 12: –
		Swijnhuuset	10: – : –
		Upristat 5 mählingar åker à 1 d.	5: – : –
		Ny badstufwa	6: 21: 8
		Östra stuf*wa*n 3 åhrs byggnadt,	
		men sedan feelachtigheeterne	
		afdrages blif*we*r i behåld	6: 2: –
		Nya giärdzlegårdar	
		163 famb. à 1 öre f.	5: 3: –
		Saldo	36:10: [16]
	60 d:r		60 d:r

Hwad som öfrigit kan brista kommer på fölljande åhrs byggnadt att bättras och lagas.

26. S. d. företogz till afdömmande den huusesyn som d. 19 maij 1696 är förrättat blifwen öfwer tilldeelningzhemmanet till Ifwar [*fol. 771r*] Perssons rustningzhemman Kingsta, Kingsta moo och grafwen[?] 1 ¼ tunel:d chrono, från förra åboen ryttaren Lars Larsson Lundh till Ifwar Persson, som a:o 1696 har det tillträdt, hwars feelachtigheeter af syningzmännerne blifwit wärderade till 18 d:r 12 öre s.m:t, dessutan påminte och Ifwar Persson att bakugnen borde af Lars Lund förfärdigas, så och flere låås lembnas. Dher emoot Lars Lund betygade att han denne gård aldeles förfallen hade emottagit, och den så till huus som åker och äng förbättrat, så att förmodel. af honom ingen skall mehra kunna prætendera, som och med honom några af nämbden det wittnade, och att han öfwer 8 mählingar åker upristat, för hwilket han ingen wedergiällning åthniutit, och dy det samma nu påstodh.

Efter 1694 åhrs		Der emoot reparerat, nembl:n	
domb graveras		upsatt wisterhuuset, ett åhrs	
Lars Lundt för	32:13	byggnadt	6: 21 ⅓
Noch ett åhr byggnat	6: 21 ⅓	Redskapshuuset	1: – : –
[*fol. 771v*] Sedan förra synen		Lagat badstuf:n	– : 16
förlora låtit bakugnen	2: –	36 [st.] timber till fähuuset	
		och det upsatt	20: –
		Swijnhuuset	1: –
		Ristat up 6 mähl. åker à 1 d:r	6: –
		40 stänger humbla	– : 24
		Bättrat 145 halfgill	
		gård à 1/2 öre famb.	2: 8 ½
		Saldo	2: 28 ½
	41: 2 ⅓		41: 2 ⅓

Dee öfrige feelachtigheeter och hwad elliest brista kan, komma på fölljande åhrs byggnader att bättras.

27. Förehades den huusesyn som förleden d. 4 hujus är utj wederbörandes närwaro hållen på hofslagare bostället under cavallerie compagniet Undrom à 2 tunnel:d chrono, hwilket Olof Jonsson i Sillie a:o 1682, 1683 och 1684 på frijheet skall brukat, och sedermehra åbodt till 1691, men 1692 har hofslagaren mäst. Jürgen Meijer det [till] brukningz [*fol. 772r*] antagit alt härtills. Dee antecknade feelachtigheeter bestego sig till 89 d:r 12: 12 s.m:t, för hwilka hofslagaren wille att förra åboen Olof Jonsson måtte swara, eftersom han icke skall hemmanet som sig wederbordt från sig lefwererat, men der emoot inlade Olof en skrifft, der medelst han will wijsa sig utj alt hafwa sin skylldigheet fullgiordt. Ryttmästaren wälb. h:r Magnus Gabriel Willensens påminte att hofslagaren icke längre woro tiänl. bostället att bruka, utan woro bäst en landboo der å sättia, det och hofslagaren begiärte, aldenstund han för sin tiänst skull icke hinner med hemmanet det att bruka som wederbör.

Och såsom det hwad Olof Jonsson angår, rätten icke hade wid handen dee domar och syner som wid hans an- och afträde håldne blifwit, så blef dermed upskutit, ehuruwähl han synes sin skyldigheet hafwa fullgiordt. Men hwad hofslagaren beträffar, så hade utj dee 5 åhr han bostället [*fol. 772v*] åbodt, han icke något huus å nyo upsatt, förutan badstufwan, som för honom upbrunnit. Derföre blef med honom fölljande liquidation fattadt.

Hofslagaren Mejer		Heemfört 15 st. timberstockar	
bör för 5 åhrs byggnad		à 5 öre st.	2: 11: –
till midfasto förfluten		Upsatt badstuf*wa*n som	
swara à 6 ⅔ d:r s.m:t		förbrunnit	6: 21: 8
		Saldo	24: 10: 8
	33: 10 ⅔		33: 10 ⅔

Lembnades till h:r generalmajorn och landzhöfdingens gunstige omdömme om hofslagaren Mejer skall efter Kongl. Maij:tz reglementes 2 § längre wid sitt boställes bruuk förblifwa, och sielf byggia för desse 24: 10 ⅓ s.m:tz rest, eller och om en landboo dher å skall förordnas.

28. Såsom kyrkioherden ehrewyrdige h:r Pehr Gestrinius sig högel. beswärade öfwer det att församblingen genom deras försummelse [*fol. 773r*] aldeles låter förskiämma deras huus utj prästegården, der medelst att dee icke wederbörl. hålla dem wid taak, warandes dessutan taakweeden så förruttnad att det en stoor fahra för ellden förorsakar, begiärandes deröfwer häradzrättens handrächning. Altså blef allmogen deras skylldigheet förehållen i förmågo af Kongl. husesyns ordningen [*lucka*] § med åthwarning att der de sig icke rätta och i tijd sådanne feelachtigheeter boota, lära de med bötter ansedde blifwa.

29. S. d. blef uppå h:r kyrkioherdens h:r Per Gestrinij begiäran bewilljat att nästkommande wår skall husesyn hållas på Aspås, Åhs och Näskott kyrkiobord emellan h:r kyrkioherden och dess tijd efter annan der å hafde landboer, doch för betahlning till wederbörande.

30. Afsades att såsom Hans Larson Lille tillstår sig a:o 1686 hafwa tagit 2 r.d:r specie på handen utaf dragoun Daniel [*fol. 773v*] Andersson för det han med honom skulle giöra byte från dragoune till ryttaretiänsten, hwilket icke har gått för sig. Det skulle fördenskull Hans Larson nu geenstan till Daniel Andersson återbetahla desse 2 r.d:r, hälst Hans Lille icke har gittat bewijsa det Daniel Andersson bem:te penningar med honom har updrukit och förtärdt.

Emoot denne domb appellerade Hans Larsson i rättan tijd.

31. Uthi den här instämbde saaken emellan Anders Ersson i Ösa och Lansomboerne, berörande åthskillig åwärkan som klagas öfwer, föreentes parterne således att Lansomboerne intet

skohla med beetande giöra åwärkan på Ösa skoug, och Ösaman eij heller med sin boskap förtrampa Lansomboernes eng och slåttmark wid laga plicht till giörandes.

32. Ehuruwähl att häradzrätten med [*fol. 774r*] ett änteligit sluut hade wehlat afhielpa den här instämbde saaken emellan Per Ollson i Dille emoot samptel. Röstaboerne, nembl. Olof Jonsson, Erich Jonsson, Håkan Nillson, Erich Ollson, Nills Flinck, Nills Anderson och Jöran Jonsson, angående Medåsen, att swaranderne måtte wijsa med hwad skiähl de honom sig tillägnadt, aldenstund Per Ollson med attester wille wijsa att den af g*amla* tijder lydt till Dille. Doch emädan swaranderne påstodo uhrminnes häfd på samma skog, och i Röste är ett chronohemman, på hwars wägnar ingen war som tahlade, dy föranletz tingzrätten härmed differera, och i medler tijd kan man af g*amla* afradzboken såwähl som Jordboken eftersee om häröfwer någon rättelse finnes.

33. Föreentes med drängen Erich Erson i Tullus Nills Håkanson i Wäjmoen, att Nils skulle gifwa Erich i ett för alt 2:ne caroliner. [*fol. 774v*]

34. Såsom det bewijst och tillstådt är att med Ifwar Ersson i Seem, Jon Jonsson halfwa hemmanet Dille äger och innehafwer, fördenskull pröfwar häradzrätten skiähligt att Jon Jonsson bör utj förstugu cammaren, bägges deras stufwor emellan, lijka wara deelachtig således att dee honom bruka hwar sitt åhr, så böra de och om dragounens quarteer och hwad dertill hörer lijka försorg draga, och icke låta lasten på en allena ankomma. Och aldenstund Jon Jonsson klagar att Ifwar Ersson så utj eng som humblegård och andre tillhörigheeter skall mehra innehafwa än wederbör, så bör sådant af ländzman och 2:ne nämbdemän dem emellan jämbkas och rättas, men att Ifwar skahl serskillt för sig någon slott inlöst, derom lembnas honom lagl. att uthföra, efter det nu intet är instämbdt.

35. Emellan hustru Gertrud i Sillie [*fol. 775r*] och Anders Wallman blef afsagdt att för den koo som han af henne tagit för 9 d:r k.m:t, han skall betala dee resterande 6 d:r, eftersom han icke gittat bewijsa sig mehra der å erlagdt hafwa än 3 d:r k.m:t, men skulle Wallman hafwa fog att tilltahla hustru Gertrud för det att den ena koo han utaf Gertrud hafft på foder warit odugel., derom lembnas honom lagl. henne att sökia.

36. S. d. föredrog auditeuren ehreborn och wälb:de h:r Petter Hiort hurusom han förledit åhr in novemb. månad han lefwererat Hans Larson Lille 6 d:r k.m:t på 1/2 tunna korn, hwar efter det sig händt att Hans Lille gifwit h:r auditeuren inwijsning till Håkan i Backen, hwars korn warit så förderfwat att han det intet har kunnat taga, utan måst annorstädz kiöpa för 18 d:r k.m:t tunnan, påståendes att Hans Lille måtte honom sådant bestå och godt giöra. [*fol. 775v*]

Hans Lille beklagade att han intet rådde för detta, för den swåra misswäxt förledit åhr war och böd derföre nu godt korn, så och interesse den tijd penningarne borto warit. Detta har häradzrätten i öfwerwägande tagit, och för skiähligdt pröfwat det Hans Lille nu straxt bör skaffa h:r auditeuren en half tunna godt korn, och för det hans penningar sedan förleden novemb. månad warit borta, erläggia till h:r auditeuren interesse à 6 pro cento, som utj 11 ½ månad giör 11 öre 6 penningar k.m:t, så och i expenser betahla 2 d:r 26 *öre* k.m:t.

37. Probsten och kyrkioherden från Siähla och Ångermanland, högwällärde magister Håkan Bohlin lät genom sin måg h:r magister Claes Halling kära till dee kyrkiowärdar i Rödön som a:o 1676 här warit, nembl:n sahl. Hans Halfwarsons arfwingar i Byy, Erich Ollsons arfwingar i Nygården, Jon Ollson i Kiählen och Per Ersson i Nygården [*fol. 776r*] för 1676 åhrs chrono tijonde, hwilken honom, då warande lector i Hernösand, har på löön warit anslagen, som han och derföre i rächningarne debiteras, ehuruwähl han derpå aldrig något hade upborit, begiä-

randes att swaranderne måtte wijsa hwad dhen kommen woro. Dee 2:dra af swaranderne som nu lefde kunde härom ingen rättelse gifwa, derföre blef dher eftersedt i kyrkioboken, hwar af eij heller någon uplyssning fans, derföre och utj en så mörk saak blef upskof giort till nästa ting att härom måtte wijdare sökias, så i kyrkiokistan som i landzconthoiret och hoos häradzfougden.

38. Saakfältes Jöns Jonsson i Granbo för 12 öre s.m:t, efter det 2 cap. § 9 i Kyrkiolagen för det han försummat cathechismi förhör, med alfwarsam åthwarning sig härefter för sådan försummelse till wara att taga.

39. Det tilltahlade Anders Ollson i Hägre, genom sin hustru Giölug Erichzdotter, [*fol. 776v*] Erich Ollson i Trätegiärd om några innestående jordepenningar till 12 r.d:r, som för dess förfäders jord à 2 tunnel:d i Trätegiärd skohla innestå, och Erich Ollson en gång skall lofwat uthgifwa, men sig sedermehra åtrat, påståendes dy käranden nu att komma till sin jord igen. Men aldenstund käranden icke kunde bewijsa det Erich Ollson någonsin hade sådant tillbudh giordt, hwartill han och högel:n neekar, utan fast mehra wijsar han utaf fordom häradzfougden Daniel Bertellsons immission daterat d. 12 novemb. 1667 att för desse 2 tunnel:d som öde leegat han betalt 1658 åhr uthlagor, hwar emoot honom i föllie af h:r landzhöfdingens resolution d. 5 april 1665 bem:te 2 tunnel. med dess tillhörigheeter, som odall är uplåtit, oklandrat för sig och sina arfwingar att bruka och behålla, hwilket alt sedan opåtalt ståndit hafwer, och fördenskull [*fol. 777r*] wid så beskaffadt saak, kan häradzrätten, så frampt bättre skiähl icke frambtees, kärandens tahlan icke attendera, utan bör Erich Ollson så länge dherwid oqwald förblifwa.

40. Lät Nills Jönsson i Rösta sig godwilligdt beqwämma till sochneskrifwaren Simon Gunnarson att betala dess löön för åhren 1687, 1688 och 1689 à 6 öre s.m:t åhrl., doch skall Nills Jönson för det han i en så klar saak låtit draga sig för rätta betahla citationspenningarne 8 öre söllf.m:t.

41. Efter föregången laga stämbning kärade Olof Jonsson i Rösta, Per Jonson i Krokom och Erich i Torwalla och Brunflod sochn till swågren Jöran Carlson i Ösa om deras arftel. tillfallne andeelar utj Ösa hemmanet om 5 tunnel:d efter swärfadren, hwarutj dess 3 kärander, jempte swågren Per Hindersson i Gräningen tillkommer 2 deelar, emoot deras hustru[r]s broder Jöran Carlson, påståendes först interesse för det han sedan swärfadrens död för 8 à 9 åhr [*fol. 777v*] sedan har brukat deras andeelar och om han nu icke kunde gifwa dem lössen, det då på den händelsen en af dem må tillåtas halfwa hemmanet tillträda. Här emoot exciperades å swarandens sijda först att honom halfwa hemmanet genom testamente woro tillhörigt, och sedan skohla käranderne sig begijfwit att för 11 r.d:r hwardera sig låta uthlösa, hwartill dee aldeles nekade, som dee och disputerade testamentet.

Häradzrätten öfwerlade detta, finnandes för denne gången nödigt att upskiuta med saken, eftersom utj den quæstion om testamentet käranderne icke äro instämbde, hwilken tillijka med den förra måste på en gång afgiöras. I medler tijdh åthwarnas Jöran Carlson att så laga det swågrarne måge sin förnöijelse erhålla.

42. Lät Damianus Persson sig tillhanda upbiuda sahl. Olof Anderssons hemman på Kiählen om 2 tunnel:d [*fol. 778r*] 1 gången, med förbehåld att som der är en stor giäld, åtager han sig eij mehra betahla än hemmanet wärdt är.

Erich Olofson i Nääset upböd 1 gången hemmanet Näset och Lägden om 3 tunnel:d, kiöpt af Jon Nillson i Ugård för 150 d:r s.m:t, efter kiöpebrefwet d. 12 febr. 1696, doch efter det är rustningzhemman, produceras wid nästa ting h:r generalmajorns tillåtelse.

Upbödh Nills Jonsson i Kiänåsen 1 g*ången* hemmanet Granbo om 3 tunnel:d, som han af Jöns Jonsson för 75 d:r s.m:t kiöpt, efter kiöpeskrifften d. 1 decemb. 1696.

Oppböd Nills Anderson Miähla hemmanet 4 tunnel:d 3 gången utan klander.

Oppbödh Nills Jonsson Flinck Rösta hemmanet om 4 ½ tunnel:d 2 g*ånge*n, doch med förbehåld som wid första upbudh.

43. Oppwistes af nämbden 2:ne förrättade arfz instrumenter, det förra [*fol. 778v*] efter sahl. Jon Ollson i Trusta d. 21 jan. 1697.

Det andra efter Nills Mickellson i Nygården d. 30 octob. 1696, hwaraf ett exemplar lades i häradzkistan, det andra extraderades till arfwingarne.

44. Samma dag trädde för rätten sochneprophossen Olof Ollson, begiärandes rättens attestatum det hans hustru Malin Hansdotter med systran Anna Hansdotter, uppå hwars rätt sonen ryttaren Anders Tax åtalar, woro rätta arfwingar till deras afledne syskonebarn, Lars i Lecklom och Wärdalen, för detta boendes, och alldenstund nämbden och närwarande allmoge betygade så i sanning wara, dy blef och honom Olof Ollson detta till bewijs under häradz insigell bewilljat.

44.[!] För Kongl. Maij:t och chronan upbödz Trullsåsen 2 g*ången*, kiöpt till underofficerare boställe för förrijaren under h:r öfwerstelieut. compagnie. [*fol. 779r*]

Så och 2. Twärsätt, Jon Nillsons, till boställe för chergianten under lijfcompagnie. Jon Nillson klagade att han än inga penningar fått, som antechnades.

3. Examinerades huusfolckz- och boskapzlängden.

4. Verificerades mantahlslängden.

5. Gierningzmän woro eij flere än sochneskräddaren Olof Gunnarson med drängen Måns Ollson och en poike om 13 åhr, ben:d Olof.

Sochneskomakaren Erich Håkanson med 2 st. drängar, Christen Larson och Mårten Jonsson.

6. Tiänstelöst folck woro inga förutan gåssen Anders Hanson, som är hoos h:r Pehr Omberg, och än owist är om han der åhrstiänst har tagit.

Dee 2:ne som förledit åhr anskrifwes, nembl:n Damianus Persson och Jon Nillson i Öne, så betygades att den förra straxt efter tinget hade giftat sig och tagit hemmans bruuk an, den senare tiänt åhret uth hoos hustru Brijta i Öne.

7. Emoot en åhrl. taxa war ingen [*fol. 779v*] som förmåtte att antaga bränwijns brännerijet.

8. Med afradzlanden och dess ränta betygades wara samma beskaffenheet som förledit åhr.

Så 9. Med dee g*amla* och nya förmedlingarne.

10. Tillstod ländzmannen att för förledit åhr han åthniutit sin löön.

11. Äfwen betygade nämbdemännen och allmogen att wederbörande åthniutit deras andeelar af saakören såwähl som kyrkian och dee fattige.

45. Lät Måns Larsson i Faxnalden upwijsa en lijten ellgzkalfwehuud, den hans walbarn förleden Ollsmässe tijdh funnit död i Nälden, som Lars Ersson i Faxnalden wittnade, eftersom intet teckn fans att den woro skuten eller af giller slagen. Huudan wärderades för 24 öre s.m:t, hwaraf Kongl. Maij:t 2 deelar och 1/3 deel den som hitta efter det 32 cap. Tiuf.b. L.L.

45. [!] Lät Hans Lille 1 gången upbiuda Anders Gladz hemman i Fanbyn, hwilket han kiöpt för 90 d:r s.m:t efter kiöpeskrifften d. 16 novemb. [*fol. 780r*] 1696, Kongl. Maij:tz lössen förbehållen, efter det går utom börden.

Upböd Håkan Ersson i Trusta Carl Nillsons deel i Trusta efter testamentet till modren Ragnil Nillsdotter d. 6 julij 1674, 1 gången.

46. Resolverades att sexmanna syyn skulle syna och bijläggia den twist som är emellan Edfast i By och dess grannar, så och med Sillieman, med det samma besees den strijdigheet som kan wara emellan Olof Anderson i Wijken och Bymän, och det alt i wederbörandes närwaro.

47. Efter föregången laga stämbning kärade Lars Anderson i Undrom till corporalen manhafftig Anders Wulff för det han i slåttegodzet Nifzåsen skall sig tillägnat och slagit åtskillige ställen som till hans hemman från gambla tijder skall lydt och leegadt, och bästa engen warit, men öfwerfarit och till bonden lembnat den sämsta, hwarigenom honom Lars och dess bästa slått blifwit afhändt, så att hans hemman på det sättet aldeles lärer gåå i grund, begiärandes [*fol. 780v*] att häradzrätten honom emot en sådan wålsamheet wille beskydda. Ryttmästaren wälborne h:r Magnus Gabriel Willensens swarade härtill att bostället som corporalen nu åboer är chrono och har tijd efter annan hafft åthskillige åboer, hwilka hemmanet rätt icke så noga observerat, utan låtit det ena stycket efter det andra derifrån tagas, skohlandes Lars Anderson hafwa större deel i Nifzåsen än honom med rätta tillkommer, hwilket corporalen will hafwa igen, efter han äfwen för sin deel måtte giöra afrad. Corporalen Wulff tillstod äfwen wähl att han förleden sommar hade slagit några stycken, dem Lars Anderson kiändt för sina, klagandes der hoos att genom Lars förwållande någon slått i Wästernifzåsen, som obytt är, skall ståå oslagen, för hwilket han låtit instämma bonden, påståendes att han måtte honom ärsättia den skada han der igenom tagit haf*we*r. Dess utan berättade h:r ryttmästaren [*fol. 781r*] det utj Nifzåsen åtskillige participanter woro, fördenskull till att afböija all wijdare twist, hade h:r generalmajorn och landzhöfdingen förordnat at landtmätaren skulle denne slått dem emellan fördeela, hwaröfwer h:r ryttmästaren lät insända wälbem:te förordning af d. 12 aug. sidstl., så och 1695 åhrs fördeelning af bem:te afradzland, der efter Lars Anderson för 40/139 delar skattar 1 d:r 8 öre s.m:t och corporalen för 18/139 18 öre s.m:t, producerandes Lars för sig h:r generalmajorns och landzhöfdingens resolution d. 6 martij 1695, som honom emoot den åhrl. skatten bibehåller wid dess deel i Nifzåsen.

Här uppå ämbnade rätten denne saak till sluut företaga, doch att först widare höra corporalen, men emädan han utaf commission på Frössön war hindrat, fördenskull nödgades rätten att låta beroo till nästa ting, doch warder i medler tijdh och till laga uthslag faller det höö som corporalen har slagit på Lars Anderssons här tills häfdade deelar och slåtten sequestrerat, [*fol. 781v*] och honom Wulff förbudit det samma wid 40 m:k:r s.m:tz wijte att röra eller afföra.

48. Eftersom emellan Jon Ollson i Smedzåsen och dess fader Olof Jonsson woro några små twister upkombne, altså inställte dee sig bägge för rätten med begiäran att rätten wille sådant dem emellan biläggia, såsom:

1°. Om den fördeel fadren af hemmanet fodrar, så fans af 1692 åhrs föreening d. 1 maij att fadren skall åhrl. hafwa 4 mähling åker, dem han sielf skall ssåå med sitt korn, men sonen det nedbruka, hwilket ehuruwähl fadren will så förtyda att sonen jempnwähl skahl låta till kornet, doch emädan contractet är klart att Olof Jonsson böör desse 4 mähling af sitt korn ssåå, fördenskull bör och derwid, som en gång i 4 goda mäns närwaro slutit är, förblifwa. Doch skall wid fadrens död det komma i consideration emoot de andra syskonen, hwad beswär [*fol. 782r*] som Jon Ollson för fadren hafft hafwer.

2do. Anbelangande dee strijdige rächningar fadren och sonen emellan äro, så fans wähl Jon Ollsons debet klart, à 40 d:r s.m:t, så att dee derutj woro enige, men de påster som Jon Ollson deremot afförer, disputerade fadren till en deel, och dy till bättre bewijs utsättias, nembl:n 1/2 tunna som 1687 tagen är, dito contant 1 d:r 12 öre, så och 1 specie r.d:r. Af dee 18 d:r i rustningen afdrages dee deelar som komma Jon Ollsons syskon till, eftersom fadren

will sielf med dem liquidera, så och i dee 4 ½ tunna korn 27 d:r. Den 1/2 tunna sill för åhr 1690 bestridde och fadren, så förneekar och gubben det sonen för honom betalt lagmansräntan 1690 26 öre 16 p:g:r s.m:t såwähl som 1 *pund* tobbak och 1 fåår för 1 d:r s.m:t, citationspenningarne till consistorium, sampt 1695 åhrs boskapspenningar, hwilka alla påster till bättre bewijs uthställas. Men der emoot giöres sonen godt 1690 2 r.d:r specie, [*fol. 782v*] 4 d:r s.m:t 1694 och 1695 hwardera åhret, 4 t:r fröökorn tillagdt, 3 d:r och 1697 1 tunna korn 6 d:r. Jon Ollssons deel i rustningen på dess möderne 4 d:r 17: 12, 1 ⅛ tunna korn 6 d:r 24 öre s.m:t, hwilket giör en summa af 22 d:r 25: 12 s.m:t, så att resten som Jon Ollson till fadren skyldig blifwer är 17 d:r 6: 12 s.m:t.

49. Dee ährenden som kyrkioherden h:r Pehr hade instämbdt qwartermästaren Pihlfelt före, och cappellanen h:r Bengdt emoot corporalen Brink, blefwo differerade, eftersom officerarne af commissionen på Frössön woro hindrade.

50. Eij heller kunde till sluut företagas det som h:r ryttmästaren Willensens utj dess inlagde skrifftz 3 och 4 § moverar, så och om corporals och hofslagare bostället, emädan det hwarken war lagl. instämbdt, eij heller h:r ryttmästaren tillstädz, som saken angifwit.

Dhet som h:r ryttmästaren föredrager [*fol. 783r*] emoot ländzman och sochneskrifwaren att de skohlat förändra några håldne huusesyner, så och att ländzman om en söndag hållit öhlsällning, kunde rätten intet uptaga efter häradzfougden, som utj dee måhlen är förordnat till actor, intet war tillstädz eller någon citation begiärat.

51. Bewilljades Ifwar Persson i Kingstad fasta på ett tunnel:d skatte i Kingsta, som han af hustru Agnis Hemmingzdotter genom transport hade kiöpt, aldenstund det war 3 g*ången* lagbudit och lagståndit, eij heller hade någon nu der å att klandra.

52. Sedan det nu war långdt lijdit på dagen och kl. öfwer 12, warandes jempnwähl alla tingzsakerna afslutne, allenast att rätten wäntat efter h:r ryttmästaren eller någon som å dess wägnar afhörde dee domar som honom angingo, men såsom man icke understod [*fol. 783v*] sig längre in på hellgedagz aftonen allmogen att hindra och uppehålla, dy blefwo samma domar publicerade, och allmogen med nämbden dimitterade, doch att heela protocollet för nämbden först blef upläsit.

53. Anbelangande nämbdens underhåldh wijd öfwerståndne ting, så gafz dem utaf tingzkostpenningarne 6 öre s.m:t till mans om dagen, efter Kongl. Maij:tz nyligen gifne allernådigste resolution d. 15 febr. sidstl., så att nämbden in alles fick 9 d:r s.m:t wid detta tinget.

Ting 7, 8 och 9 februari 1698

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3483, fol. 416r – 438v, RA. Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:19a, fol. 37r – 59v, ÖLA.

Anno 1698 d. 7, 8, 9 februarij höltz ordinarie laga ting med allmogen af Rödens tingelag, närwarande ländzman förståndig Olof Jonsson med efterfölljande nämbdemän

Edfast Jonsson i Gräffte	Olof Nillson i Backen
Håkan Enarson i Storgården	Nills Ollson i Wijken
Ifwar Person i Kingstad	Per Jonson i Twärsätt

Påhl Jonson i Sehm
Nills Jonson i Kiänåsen
Nills Anderson i Hoff
Måns Ersson i Tomtom
Gudmund Enarsson i Sillie

1. Blef först efter wanligheeten tingzfrijd utlyst.

Hwarpå Måns Erson i Tomtom antogz till tolfman utj Erich Jonssons ställe i Säter, som erhållit dimission, aflägg iandes dy sin huldhetz- och domare-eed.

[2.] Derpå publicerades allmogen till underdånig efterrättelse fölljande Kongl. placater och förordningar, såsom:

1. Kongl. Maij:tz placat om mått och wicht de a:o 1665.
2. Kongl. Maij:tz placat om jachter och diurfång de a:o 1664.
3. Kongl. Maij:tz placat om legohion. [*fol. 416v*]
4. Kongl. Maij:tz placat om barnemord de a:o 1684.
5. Kongl. Maij:tz placat om oliud etz. i kyrkiorne.
6. Kongl. Maij:tz placat om skogzeldar de a:o 1690.
7. Kongl. Maij:tz pl*acat* de a:o 1694 d. 28 sept. om executioner.
8. Richzdagzbeslutet d. 29 novemb. sidstl.
9. Kongl. Maij:tz nådige resolution d. 22 decemb. för allmogen i Jempteland.
10. Höglofl. Kongl. hofrättens förordning d. 20 martij 1696, men d. 5 jan. sidstl. först ankommit, angående att Kongl. Maij:tz betiänte intet fåå advocera.

3. Ländzman Olof Jonsson stälte för rätten Jöns Mickelson i Nygården, en gifft man emot sina 70 åhr, hwilken åhr 1694 har begådt lägersmåhl med afledne dragon Olof Gladz enkia Märit Nillsdotter, hwarpå när hon märkt sig hafwande, har hon begiärat och erhållit pass, och derpå förfogadt sig till Ångermanland och Anunsiö sochn, föregifwandes att hon af sin sahl. man, som då redan 2 åhr föruth död blifwit, war hafwande worden, men omsijder för kyrkioherden i Anunsiö h:r Lars Anzenio sanningen bekiänt, det Jöns Mickellson woro barnefadren, som h:r kyrkioherdens attest under [*fol. 417r*] d. 18 jan. sidstl. det uthwijsar, hwarföre hon af häradzfogden der i orten är hijt öfwersänd, sitt behörige straff att undergå. Konan Märit stod nu i samma bekiännelse och att Jöns Mickelson war barnefadren, hwartill han icke heller nekade, utan med tårar beklagade att när han en gång war drucken, han denne synden begådt. Hans hustru Kierstin Ollsdotter tyckte wähl detta illa wara, men bad doch för mannen att straffet hindras måtte, eftersom hon honom för denne orsak skull icke öfwergifwa wille.

Resolutio. Det skall Jöns Mickellson efter Kongl. strafordningens 1 §, som gift är, böta 80 d:r och Märit Nillsdotter 40 d:r s.m:t. Orkar hon eij botum, plichte med kroppen, dess utan skohla dee ståå uppenbara kyrkioplicht, jempnwähl och han till barnetz upfostran till dess det kan sig sielff föda åhrl. ärläggia 5 d:r s.m:t.

4. Föredrog ländzman Olof Jonsson det förleden jan. månad Olof Perssons son i Backen Eskell Ollson, om sine 6 åhr, [*fol. 417v*] olyckel. woro omkommen, hwilket sig således tilldragit att Olof Persson med hustrun tröskade på ladulogen, hafwandes 2:ne deras småbarn med sig, hwilka hade gådt upp i golfwet derest dee i hallmen lekte med waggan. I medler tijd hölt hans dragoun Måns Bachman uppå att skiuta till måhls åth ladugålfz wäggen, men det eij bättre träffadt än att kuhlan gådt in emellan wäggsåtet el:r 2 stockar, och gossen Eskell i hufwudet träffadt, så att han straxt död blifwit. Bachman beklagade högel. sin stora olycka, contesterandes der jempte att han icke wiste det barnen woro i ladugålfwet, utan tänkt att dee med föräldrarne tillhållit på loogen, och som detta med wåda woro skiedt, underkastade han sig det straff som lagen honom pålägger.

Olof Persson tillade icke heller Bachman hafwa detta med willia eller intention giordt, efter dee woro goda wänner och slächt, hafwandes Bachman jempnwähl åth denne gosse stådt fadder, påstod derföre icke heller högsta rätten.

Q*vestion*. Huru långdt ifrån logen skåttet hade [*fol. 418r*] gådt in genom wäggen? Hwartill compagnie qwartermästaren Pihlfelt, som i samma byy boendes är, swarade att det kan wara wid pass 1 ½ fambn. Flere påminnelser hade parterne intet att giöra, derföre sedan ransakningen war upläsen blefe resolveradt.

Häradzrätten pröfwar skiähligdt det må dragoun Måns Bachman efter det 3 cap. Dråpm. [*med*] våda L.L. med sielf sins eede, till underdånigst föllie af Kongl. Maij:tz resolution d. 30 octob. 1695, ärhålla att han detta med wåda, och icke wettandes eller willjandes, giordt hafwer, gitter han eeden gånga, böte efter besagde lagsens rum 20 m:k:r, målsägandens ensak, så och stånde uppenbara skrifft. Brister han åth eede, will häradzrätten sig widare uthlåta, hwilket med underdånödmiukaste wördnat under högl. Kongl. hofrättens högwijsa omdöme lembnas.

5. Saakfältes dragoun Per Troberg för det han under gudztiänsten i Näskott hade från corporalen Buller stuhlit [*fol. 418v*] 3 m:k:r smör utur dess ränsell, att efter Kongl. strafordningens 3:de § böta 3-dubbelt, nembl. 12 öre s.m:t, så och i anledning af Kongl. Maij:tz stadga om sabbatzbrutt 40 m:k:r för det han detta giort under gudztiänsten. Orkar han för desse 40 m:k:r eij botum, sitte i kistan [*fängelset*]. Dess utan skall han efter Kongl. Maij:tz resolution d. 17 decemb. 1697 ståå uppenbara kyrkioplicht.

6. Såsom ryttarne Per Åsk och Jöns Hålländer med drängiarne Erich och Engelbrecht sampt pijgorne Märit och Margreta hafwa förleden 4:de stora böndagen, då dee hoos ryttmästaren Willensens tiänte, sig fördristat uthe på åkeren arbeta, så med korns skiärande som skylars upsättiande, hwilken saak wijd sidsta ting blef upskuten; altså har ländzman dem nu instämbdt, då Jöns Hålländer, drängen Erich Simonson med bägge pijgorne tillstodo sig hafwa arbetat på bem:te stora böndag, men dertill blifwit icke en, utan åthskillige gånger af ryttmästaren befallte, hwar emot de intet tordtz [*fol. 419r*] neka eller sig opponera, på hwilken händelse dee fådt annat, hafwandes det warit medaftons tijd wijd pass eller klockan 4 när dee gingo uth på åkeren, men Erich Simonson hade intet arbete giordt, utan straxt han kommit uth på åkeren, hade ryttmästaren honom befalt fahra öfwer siön till regementzskrifwaren, det och Hålländer tillstod.

Dem blef förehållit att Gudz och Konungens lag säijer annat, nembl:n att dee skohla helga sabbaten. Hwartill de swarade att dee emoot sin willia blifwit uthkiörde och tordes intet neeka, säijandes Hålländer att han den dagen hade ondt, och fick ändå intet blifwa stilla. Per Åsk och drängen Engelbrecht woro wid upropet borta, hwarföre dee till hwarsin 1 d:r s.m:t fältes. Härpå blef saaken öfwerlagd och resolveradt att för än häröfwer definitive dömes, det nödigdt är att ryttmästaren höres och förklarar den utsaga som hans folck om honom giordt hafwa, till hwilken ända saken till nästa ting upskiutes och [*fol. 419v*] differeras.

7. Det kärade comminister här i tingelaget wällärde h:r Bengdt Sylvin till Lars Lund först för återstående cappellans rättigheet af åhren 1688 och 1689 à 12 öre s.m:t åhrl., och sedan för det Lars Lund öfwer honom ohemult hade wid bägge Kongl. commissionerne klagat, för hwilket h:r Bengt först begiärer satisfaction för ohemul förd klagan, och sedan ärsättning för dee här medelst förorsakade expenser, uthrächnade till 4 d:r 20 s.m:t, påståendes det samma till föllie af Kongl. commissionens gifne uthslag att till godo niuta. Lars Lund enskyllade sig att han intet hade klagat, utan allenast för h:r ryttmästaren berättat hwad han uthgifwit, och om han annorledz fördt hans tahlan, woro honom okiärt. Men h:r Bengdt wille hålla sig till Lars Lund som warit angifware, och söke han sedan sin man.

Öfwer detta ährendet kunde häradzrätten [*fol. 420r*] för denne gångn icke resolvera, eftersom alla commissionens domar under Hans Kongl. Maij:tz censur hängia, utan måtte det beroo till Kongl. Maij:tz resolution uthfaller.

8. Det beswärade sig pijgan i Undrom Elin Danielsdotter öfwer hofslagaren m:r Jürgen Maijers hustru Anna Danielsdotter för det hon icke allenast beskyllat henne, det skulle hon stuhlit en tafftzhufwa som för hofslagare hustrun bortkommit, ehuruwähl hon sedan i hennes lada är igenfunnen, utan har hon jempnwähl emoot hennes, Elins, willia låtit ransaka hennes kista, begiärandes deröfwer laga straff på hofslagarens hustru, hwilken sig förklarade det hon ingaledz hade tillagdt Elin något tiufwestycke, utan hafft misstankar om henne, att hon skohlat kiöpt denne hufwa af en hustru, Karin ben:d, som hoos hofslagaren wistades, eftersom Elin altijd med henne handlade, låtandes henne bekomma både miöhl, brödh, korn och erter, om det war [*fol. 420v*] af corporalen Wulfz förråd, lembnade hon derhän, och detta hade gifwit henne anledning att ransaka Elins kista. Derjempte klagade hustru Anna öfwer Elin att hon för en tijd sedan skall kallat henne gårdracka, jempnwähl förleden söndag under wägen från kyrkian henne öfwerfallit med otijdig mun, beropandes sig deröfwer några personer till wittnes, som nu icke woro tillstädes. Elin tillstod sig kalladt hofslagerskan gårdsqwalra och intet gårdracka. Men ländzman Olof Jonsson och Anders i Sota wittnade att Ingridz [*felskrivning för* Elin] ord warit det hon kallat hofslagerskan gårdracka eller att hon intet woro bättre.

Wijd detta framsteeg corporalen Wulf, beklagandes att han nu måtte förspöria hwad för löst folck hofslagaren hysat, som skohlat hans tienstepijga Elin bedragit, hwaraf han aldrig tillförenne wettat, och hade hofslagaren med sin hustru giort illa, som sådant eij tillförenne [*fol. 421r*] uptächt, med hwilket sitt stilla tijgande dee styrckt den andra i sin ondsko, för hwilket han hoos dem wille hafwa sin regress. Denne Karin efterspordes, men det fans ingen wissheet hwarest hon foro kring landet och tiggde.

Resolutio. Häradzrätten finner skiähligt att hustru Anna Danielsdotter och pijgan Elin böta hwar saak om sig, nembl. hustru Anna för det hon beskyllat, men nu intet påstodh, att Elin hennes taftzhufwa tagit, utan sine ord återkalladt, plichtar efter det 43 cap. Ting.b. med 3 m:k:r s.m:t, så och för ransakan efter det 13 cap. Tiufb. 3 m:k:r s.m:t. Äfwen skall och Elin för oqwädinsord, till föllie af ofwanalligerade capitel, böta 3 m:k:r s.m:t. Anbelangande hustru Karins hysande och med henne plägade handell, hwaröfwer corporalen Wulf giordt ett reservation, det upskiutes till dess Karin kan igenfåås, äfwen så och om den oförrätt Elin skall hofslagerskan på kyrkiowägen tillfogadt, till dess wittnen inkomma. [*fol. 421v*] Hwad en spetz om 1/4 al*n* berörer, så finnes den saaken af intet wärde, och blifwer dy uphäfwen, så frampt bättre skiähl eij kunna finnas.

9. Det har wähl hofslagaren Jürgen Mäijer påstådt att under den händell som wijd Sillie är förelupen emellan honom och corporalen manhafftig Anders Wulf, att corporalen skall honom bijtit i fingret, så att det blifwit sårt derefter, doch emädan corporalen dertill nekar, föregifwandes att det blifwit medelst den stöör hofslagaren tagit upp att slåå corporalen med, och hofslagaren annat icke har gittat bewijsa, dy skall corporalen för sårmåhl efter det 13 cap. Sårm.b. ärläggia 3 m:k:r s.m:t.

10. Oppböd Erich Ollson i Näset skattehemmanet Näset i Lägden à 3 tunnel:d, det han jempte rustningen har för 150 d:r sölf.m:t kiöpt af Jon Mickellson i Ugård, och det 2 g*ången*, med samma förbehåld som wijd sidsta ting, N:o 42. [*fol. 422r*]

Oppbödh Nills Jonsson i Kiänåsen Jöns Jons hemman i Granbo, 3 tunnel:d, kiöpt för 75 d:r s.m:t, 2 gången.

Opbödh Per Aronson i Gierde hemmanet ib:m, 4 tunnel., af dess syskon inlöst för 60 d:r s.m:t, och det klanderlöst 2 *gången*.

Oppböd Damianus Persson hemmanet Kiälen, af dess hustrus fäderne och ifrån creditorerne inlöst, 2 *gången*.

11. I anledning af Kongl. commissorial rättens remiss d. 17 sept. 1697 kärade Olof Nillson i Backen till rusthållaren Carl i Säter om den service han ifrån 1686, 1687 och 1688 à 1 d:r s.m:t åhrl., deels i penningar, deels i penningewärde skall upborit, fodrandes i förmågo af Kongl. Maij:tz resolution nu det samma åter. På swarandens wägnar inställte sig dess hustru Malin Jonsdotter, nekandes aldeles till att hafwa någon service af Olof Nillson opborit, utan har hennes man med möda kunnat [*fol. 422v*] af honom den ordinarie räntan bekomma, uppå hwilken än skall återstå 10 öre s.m:t, och för det mannen en och annan gång med uthlagorne gaf anstånd, fick han några åhr bärga en lijten slått. Olof Nillson beropade sig på ryttarne Roland Sätterberg och Hans Lille. Den förra nekade aldeles sig hafwa på Carls wägnar i Säter någon servis uptagit, förutan 1/4 tunna erther, som afräcknades på räntan, men för det ryttaren höllt sig sielf sängekläder, hade Olof Nillson gifwit honom 1/4 tunna korn och 2 *pund* saijn, hwarpå han hade ryttmästarens tillstånd. Ryttaren Hans Lille betygade äfwenwähl sig intet häraf wetta. Olof Nillson påstod detta alt frambgeent, säijandes sig detta willia bewijsa, lade och det dertill det Carl skall i god willia bekommit en ellgzbog, för det han med en dal:r i service skulle sig benöija, dertill hustrun sade neij, utan det warit för det han med uthlagornes clarerande skulle hafwa anstånd.

Resolutio. Såsom å Olof Nillsons sijda nu inga [*fol. 423r*] fulla skiähl eller bewijs frambtees, som Carl i Säter till saaken binda kunna, fördenskull warder han och i detta måhl frijerkiänd till dess klarare skiähl anskaffas kunna.

12. Till Lars Anderson i Undrom kärade corporalen manhafftig Anders Wulf, först om en skorsten näst intill corporalens boställe, som är altför kort, hwarutj Lars Anderson sig jempnwähl fant och lofwade första wårdag den högre mura, som bör således skiee att skorstenen blif*we*r 3 al*na*r högre än han nu är.

Sedan angående Lars Andersons stall och hemlighuus, som skall ståå corporalens brun för när, så att oreenligheeten derifrån genom jorden suger sig neder i brunnen, hwilket som det i sanning befans, dy afsades att Lars Anderson straxt i wår skulle heemlighuuset derifrån på ett annat ställe flyttia. Denne stall skulle Lars Anderson nu mehra icke bruka för hästar, utan till redskapshuus, eftersom på andra sijdan om gården han en ny stall redan upsatt hade. [*fol. 423v*]

13. I anledning af en gammal attest, gifwen d. 29 junij 1641 af Olof Ollson i Nygården och Per Jonsson i Lijen, fodrade Mårten Jonsson i Sillie utaf Thomas Person i Giärde 2 slåtter, nembl:n Sunnanåsen och Loken, hwilka slåtter Erich Gutson i Sillie skall fådt emellan när han till Nills Simsson i Gräfte emot Skinfälleng bortbytte Biörkeng. Thomas Persson swarade att han intet hafwer mehra än Sunnanåsen, Looken kommer alla 4 grannarne till, men eftersom Mårten Jonsson detta åtahlar, will han, Thomas Persson, hafwa åter Skinfälleng, hwilken under hans hemman skall legadt, som attesten lyder. Uthan denne attesten kunde käranden intet skiähl eller bewijs frambtees huru med detta bytet woro tillgångit, och dy resolverades.

Det kan häradzrätten denne attest så mycket mindre witzord gifwa, som den utaf någon rätt icke är med dom bekräfftat, och Thomas Person eij heller innehafwer alla de slåtter som honom derutj påföras, och fördenskull warder Thomas Persson [*fol. 424r*] i detta måhl befriat, hälst än skiönt han oftabem:te slotter skulle hafwa, dee nu mehra emoot Kongl. Maij:tz nådige resolution d. 12 februarij 1696 honom icke ifrån dömmas kunde.

14. Uppå sine såwähl som sine grannars wägnar beswärade sig nämbdemannen wällförståndig Håkan Enarson i Storgården öfwer det intrång som Mickell Nillson i Nygården will emoot det som gammalt har warit giöra dem på deras skatteskog med muhlbete, begiärandes att förblifwa wid deras uhråldrige häfd och nyttning, och Mickell Nillson lijta åth den skog som hans hemman är tilldeelt, nembl:n emellan Qwar[n]markzwägen och Lunssiöwägen, och sedan å andra sijdan från hagahörnet till Loomkiernen en stoor tract, hwarmed Mickels förfäder sig altijd hafwer åthnögdt.

Här emoot framblade Mickell Nillson en syn och föreening af d. 2 junij 1652 emellan Nygården och Sillie, hwarest ibland annat förafskedades att Torkell Nillson i Nygården skulle äga fäbete med dee andra i Nygården och Storgården, [*fol. 424v*] som af gammalt warit hafwer etz., williandes Mickell deraf sluta att Nygården lijka med Storgården äger rätt till muhlbete på Storgårdz skoug. Håkan Enarson sade sig icke bestrijda Nygården deras muhlbete de hafft på sin egen skog och dee 2:ne omtallte parker, men på Storgårdz skog skohla de aldrig ägdt någon rätt. Mickell swarade att på det sättet är ingen muhlbete till Nygården, eftersom dee omtalte platzer är alt slått. Hwartill Håkan Enarson nekade, beropandes sig här öf*we*r Thomas Persson i Giärde och Edfast Jonson i Gräfte till wittnes, emoot hwilka Mickell intet jääf hade, och dy aflade dee eeden, betygandes först Edfast Jonsson att så mycket han kan minnas tillbakas hade Nygårdzman sin skog utan till emoot Loomkiernen, derest han och giorde sig fäbodar, och giätte der allena och intet med dee andra i Storgården innom till på deras skog, utan på 10 åhr tillbaka hafwa dee först fahrit tijt med sin boskap, hwilket intet skedde [*fol. 425r*] utj Torkells tijdh. Tog afträde.

Och förekallades Thomas Persson, och betygade att sedan förlijkningen skiedde åhr 1652 giette Thorkell Nillson i Nygården icke mehra än ett åhr på Storgårdz skog, utan på sin skog, utan till åth Loomkiärnen emoot Hissmoman, derest och fäbodar woro, men för 7 à 8 åhr sedan tillbakas hafwer Nygårdzman först begynt åter igen att gåå med sin boskap in på Storgårdz skog.

Q. om Mickell Nillson intet har några andra fäbodar? Hwartill han, Mickell, swarade att som de andra bönderne han har fäbodar på afradzlandet, men måtte ändå en tijd om sommaren hafwa sin boskap hemma, derest ingen betzmark är, utan allena slåtten? Håkan Enarson sade att Storgårdzman eij heller har någon beet att umbära.

Emellan nämbdemannen wälförståndig Håkan Enarson i Storgården på sine och dess grannars wägnar, kärande, och Mickell Nillson i Nygården, swarande, angående det [*fol. 425v*] intrång med muhlbete som Nygårdzman skall på Storgårdz skog giöra, är detta häradzrättens dom, gifwen Rödens ting d. 7, 8, 9 febr. a:o 1698.

Det påstår wähl Mickel Nillson att efter gammal häfd Nygården skall wara berättigadt att hafwa sin muhlbete på Storgårdz skog och mark, eftersom dee dess utan ingen fääbeet hemma wijd gården skohla äga, producerandes till bewijs af alt sådant en förlijkning, daterat d. 2 junij 1652, som förmår att Nygården med Storgården skall äga muhlbete som gammalt har warit med mehra; doch emädan Håkan Enarson icke bestrijder Nygården den rätt dee i förmågo af förlijkningen af ålder hafft hafwa, hwilken icke längre sträckt sig än på deras egen skog, som är emellan Qwarnmarkzwägen och Lunssiöwägen, och sedan ifrån hagahörnet till Loomkiernen, men intet på Storgårdz skog innan till, hafwandes jempnwähl efter aflagd eed Edfast Jonsson i Gräfte och Thomas i Giärde [*fol. 426r*] wittnat att Nygårdzman på sin skog emoot Loomkiärnen altijd hafwer giättat, och intet på Storgårdz mark, för än nu på 8 à 10 åhr tillbakas, hwarom Thomas i Giärde i synnerheet har intygadt att Torkell i Nygården sedan 1652 åhrs föreening skiedde, eij längre än ett åhr giätte på Storgårdz skoug, gifwandes och ofwanbem:te föreening det tydel. wijd handen att Nygårdzman icke skulle en lijka rätt med Storgårdzman på dess skog utj muhlbete äga, utan som af gammal tijdh har warit, och att dee det skulle förswara, som dee woro ägarne till. Så att fördenskull häradzrätten i betrachtande till desse skiähl och omständigheeter eij annat kan finna än bör Nygårdzman sig afhålla från

muhlbetens nyttiande på Storgårdz skog, och sig åthnöija med den skog honom efter föreeningen, som a:o 1668 af rätten approberad är, ifrån gammal tijd tillkommit hafwer, till dess han bättre skiähl gitter frambte.

15. Det fodrade rusthållaren Jöran Nillson [*fol. 426v*] i Täng af Ingemar Clemetson ett åhrs swäntiänare löön tillbakas, eftersom hans son Nills Jöranson skall det åhret för honom giort tiänsten och för Jörans hemman rijdit. Hwartill Ingemar nekade, berättandes att sedan Jöran Nillson hade sådt och ärhållit tillstånd att sättia sonen för sin gård, drögdes något innan att swar ankom från Stockhollm, och så länge stod Ingemar i rullarne och borde niuta löön, men att Jörans son under den tijden ibland war med att lära exercitierne kunde han intet neeka till. Detta betygade och qwartermästaren Pilfelt, och att Jörans son det åhret intet war i rullarne inskrifwen. Men Jöran påstod ändå att sonen hade giordt full tiänst, wille och derföre på honom niuta full löön, hwilket på hans begiäran blef till närmare och bättre bewijs lembnadt.

16. S. d. fodrade Olof Jonsson i Dille och Per Aronson i Giärde af swågeren Erich [*fol. 427r*] Larsson i Lansom deras andeel af dee 15 r.d:r courant som deras swägerska Abluna Nillsdotter tillkomma utj hemmanet Lansom, aldenstund hon en lång tijd warit borta och sedan 1686 intet breef från henne woro kommit, då hon förtijden wistades i Hamburg, förmeenandes dy henne wara död, och än skiöndt hon lefde, woro dee så när att hafwa hennes penningar som Erich Larsson, hwilken wähl wille behålla hennes penningar till dess säker underrättelse ankomma, om hon woro lefwandes eller eij, med begiäran att käranderne måtte upgifwa den egendom henne tillhörig dee skohla om händer hafwa.

Detta blef af rätten öfwerlagdt och slutit, att aldenstund på 12 åhrs tijd ingen kundskap från Ablun Nillsdotter ankommen är, och det således owist om hon lefwer eller och icke, warandes det obilligdt att den ena swågren alt frambgeent af hennes egendom skall fåå sig betiäna och dee andra uthslutes, fördenskull böra [*fol. 427v*] Olof Jonsson och Per Aronson af desse 15 r.d:r hwar sin tridie part till sig taga, som är 5 r.d:r, när dee först inlefwererat en nöijachtig borgen, att ifall Ablun eller någon å hennes wägnar bem:te penningar rättel. fodrade, det de då med fullom giäldin måtte återbetalas. Skulle Olof Jonsson och Per Aronson någon mehra hennes egendom hafwa, åligger dem till nästa ting den med swornom eede upgifwa.

17. Oppskiötz till nästa ting den fodran af 15 r.d:r courant som Olof Jonsson i Dille prætenderade på Märit Bengtzdotters wägnar från Mellpad utaf Anders Glaad i Fanbyn för innestående jordepenningar, efter han der öfwer skall hafwa en dom.

18. Öfwer dee 20 r.d:r courant som då Jöran Nillson i Täng med sine swågrar a:o 1680 d. 24 martij kiöpslagade om hemmanet Täng, för deras moder och swärmoder blefwo uthställte efter hennes död att fördeelas, så [*fol. 428r*] frampt hon dem eij förtärdt, blef resolveradt; att såsom swärmodren, förutan det hon i sin lijfstijd en åhrl. fördeel af hemmanet niutit, hon jempnwähl större deelen hoos Jöran Nillson hafft sitt tillhåld, altså har rätten funnit billigdt utaf desse 20 r.d:r derföre till Jöran Nillson läggia twådeelarne, och att han en tridiedeel, som är tijo dal:r s.m:t, bör till sine swågrar uthbetala.

Anbelangande dee 5 r.d:r som Jöran Nillson skall tillsagdt Erich Jacobson, så uthställes dertill bättre bewijs.

19. Angående den åwärkan som tolfmannens Måns Erssons häst i Tomptom skall giort Hans Larson Lille på dess äng till 1/2 lass, blef afsagdt att såsom syningzmännerne Olof Nillson i Backen och Jon Erson färjeman hafwa betygadt det giärdzlegården icke allenast warit feelachtig, utan och ett stycke nedre wid elfwen öppit, fördenskull och i anledning [*fol. 428v*] af

det 9 cap. B*ygg*.b L.L. har Hans Lille att hålla sig till den som gården åtte [*ägde?*]. Men öfwer den skada som Hemming Perssons boskap giort blefwo dee föreente om 3 m:k:r k.m:t.

20. Såsom Mickell i Nygården fans wara för seent citerad af Hans Larson i Fanbyn, om något höö, fördenskull upskiötz saaken till nästa ting.

22.[!] Blef Jöran Carlson i Ösa upropadt och åthskillige gånger på tingzplatzen eftersöcht, utj saaken 1. emoot Jon Larson i Ösa; 2. emoot Nills Anderson i Hoff, och som han intet fans igen, dy plichtade han för hwart uproop med 1 d:r s.m:t.

23. Det fodrade Jon Håkanson i Kiälen af Damianus Persson der sammastädz 20 r.d:r courant, som hans stiuffader Olof Anderson skall tagit af hans jordepenningar i Böhle och lagdt i sitt hemman Kiälen, det Damianus, som hans måg, nu innehafwer, påståendes desse penningar [*fol. 429r*] som en priviligierat skulld, der utur att niuta. Äfwen framkom Olof Andersons syster Gunborg, en gammal och siukelig pijga, fodrandes sitt fäderne utj detta hemman. Så berättades och att en broder skall för 30 à 40 åhr sedan, Anders ben:d, farit öfwer till Norrie, som hwars rätt jempnwähl påmintes. Damianus Persson sade sig omöijel. kunna eller förmå alla creditorer betahla, utan hade han, wid deelningen d. 18 febr. 1697 lofwat gifwa för hemmanet det högsta han kunnat, nembl. 66 d:r s.m:t, och när dee äre uthbetalte, will han till intet wijdare swara. Denne Jon Håkansons fodran anbelangande, à 20 r.d:r courant el:er 30 d:r s.m:t fans utj 1697 åhrs instrumente bland andre creditorer upfördt, bestijgandes sig der efter heela debet till 67 d:r 16 s.m:t och der emoot den lösa egendomen till 14 d:r 18, och det fasta till 66 d:r, hwilket giör en summa af 80 d:r 18 s.m:t, hwar efter denne Jon Håkanson bör efter handen sin betahlning af Damianus undfåå, [*fol. 429v*] doch att han honom i desse swåra tijder icke för hårdt stränger. Skulle pijgan Gunborg för sin deel med öfwerskottet, som är 13 d:r 2 s.m:t, icke wara tillfrijdz, lembnas henne wijd nästa ting om præferencen med creditorerne uthföra, efter Damianus eij högre än sagdt är må graveras.

24. Förekom drängen Jon Ollson i Häste och begiärade att såsom wid sidstl. ting hustru Brijta Ollsdotter i Rösta erhöllt dom, honom och hans syskon utur besagde hemman att uthlösa med 27 d:r 16 öre s.m:t, det måtte hon förklaras skylldig för samma summa betahla interesse utj dee 10 åhrs tijd hon deras andeelar nyttiat hafwer, aldenstund det är barnepenningar, som icke böra stå fruchtlösa. På enkians wägnar heemställte Olof Jonsson i Dille rätten att behierta, i hwad swåra tijder enkian har med hemmanet dragitz och uthlagor derföre gifwit, så att om hon nu skulle der ofwanpå interesse ärläggia, blefwo hon ruinerat.

Detta blef af häradzrätten öfwerlagdt, [*fol. 430r*] och såsom här intet befinnes någon låhn för hwilket interesse kan prætenderas, utan har jempte sin deel enkian brukadt Jon Ollsons andeel för ränta, hafwandes han derföre icke fodrat eller wehlat taga betahlning, utan påstådt henne fåå uthlööösa, intill dess wijd sidsta ting der öfwer dömbdt blef, och fördenskull wijd så beskaffadt saak, kan hon icke heller med något interesse beswäras, wijdare än sidstl. tingzdom det förmår.

25. Beswärade sig åter bonden Lars Anderson i Undrom öfwer den oförrätt honom af corporalen manhafftig Anders Wulff tillfogas utj slåttegodzet Nifzåsen, såwähl som afradzlandet, hwarest hans endaste slått är belägen, i dy att corporalen manhafftig Anders Wulff, hwilken effter sidsta indeelning, allenast der utj en siätte part emoot honom bekommit hafwer, utan [i] anseende till Lars Andersons g*amla* häfd tillwällat sig det ena styket effter det andra, lembnandes honom den wärsta slåtten, hwilken klagan hofslagaren Mäjer jempnwähl [*fol. 430v*] förde, ehuruwähl han med Lars Anderson effter h. generalmajorns och landzhöfdingens resolution d. 20 martij 1695 conserveras wid dee andeelar både i Nifzåhs afradzland och

slåttegodz, som dee af ålder ägdt hafwa, nembl:n i det förra 40/139 parter hwardera emoot 1 d:r 8 s.m:tz afrad, i det senare 1/3 part hwardera emoot 10 öre s.m:t, beklagandes sig bägge högel:n att om det icke rättas, blifwa deras hemman ruinerade.

Corporalen Wulff beswärade sig der emoot, att han äfwen för de honom i Nifzåsen anslagne deelar måtte giöra ränta, will och hafwa fyllnaden der emoot utj slåtten, men såsom den woro olijka fördeelt och Lars Anderson med hoffslagaren sig större deelar tillwällat än wederbordt, hade han tillbudit dem att med honom slåå tillijka heela engen, och sedan effter hwars och ens proportion deela höet, men dertill hafwa dee intet welat consentera, och dy hade corporalen slagit det, som han tycht komma sig till. [*fol. 431r*]

Lars Anderson upwiste för sig h:r generalmajorns och landzhöfdingens resolution d. 6 martij 1695, derutj han försäkras att behålla hwad han tillförene hafft till sitt hemman. Corporalen begiärte deelning, efter h:r generalmajorns och landzhöfdingens resolution d. 12 aug. sidstl.

Resolutio. Såsom sådane afradzland immediate under h:r landzhöfdingen sortera, hwarwijd h:r generalmajorn och landzhöfdingen redan lagdt handen och landtmätaren om deelning beordrat, dy kunde här intet resolveras, utan härom breef till h:r landzhöfdingen afgå.

26. Såsom för detta färijemannen utj Rödens sundet Jon Nillson begiärte inför rätten afskied, emädan han der icke förmåtte längre uthärda, altså med nämbdens och allmogens enhällige samtycke antogz dertill Jon Nillson i Dwärsätt, doch skall han till förra färjemannen betahla hwad han för fullmachten och annat har bewijsligen uthbetalt. [*fol. 431v*]

27. Uppwistes hållit arfskifte d. 21 januarij sidstl. hoos Olof Jonson i Rösta efter dess hustru, blifwandes för barnen jempte fadren Per Aronson i Giärde målsman.

Sammaledes förrättadt skiffte d. 22 jan. sidstl. hoos hustru Brijta Ollsdotter i Rösta efter hennes man Jon Nillson, barnens målsman war Påhl Jonsson i Wästerseem, hwilken förmyndare ansades barnens bästa att sökia och åhrl. rächning för deras egendom giöra. Af desse instrumenter woro dupletter skrifne, hwaraf ett gafz till arfwingarne, det andra i häradzkistan förwarat.

28. S. d. upwistes hållit arfskiffte d. 11 oct. 1697 emellan Lars Jonssons enkia i Kiälen och dess barn.

2. Arfskifftet d. 30 ejusdem emellan Oloff Person i Hägre och dess barn, målsmän woro Hemming i Krogzgård med fadren.

3. Arfskifftet efter Nills Bängdtson i Wijken d. 18 octob. 1697 emellan [*fol. 432r*] dess enkia och barn, förmyndare woro Per Ersson i Nygård och Nills Ollson i Wijken. Af desse instrumenter lades en i tingzkistan och det andra till arfwingarne extraderat.

29. Oppböd Håkan Ersson i Trustad Carl Nillsons testamente d. 6 julij 1674 till swärmodren Angnil Nillsdotter 2 *gången*.

30. Eftersom h:r generalmajorn och landzhöfdingen i anledning af den annotation utj 1666 åhrs afradzbok finnes d. 25 martij 1695 resolverat att lagl. synas skall om Ytteråmyra skogz afradzland ligger inom Altzens el:r Rödens råmärke, altså skulle samma besichtning nästkommande sommar med halfwa Rödens och halfwa Offerdahls nämbdh förrättas.

31. Oppböd Jöran Carlson i Ösa hemmanet Ösa, inlöst af dess swågrar efter föreening d. 22 jan. sidstl., om 5 tunnel:d, 1 *gången*.

32. Företogz hållen huusesyn d. 3, 4 och 20 septemb. sidstl. på corporalsbostället wid cavallerie compagniet, Undrom, förmedlat till 2 tunnel:d chrono, hwilket [*fol. 432v*] compagnie

qwartermästaren manhaftig Christopher Pihlfelt har ifrån 1690 till 1695, bägge inclusive, åbodt, men corporalen manhaftig Anders Wulf åhr 1696 der tillträdt. Wijd qwartermästaren Pihlfeltz anträde hade, som berättades, ingen syyn blifwit hållen, förutan dhen som 1688 på tinget afdömdes, då förra åboen Jon Lång är skylldig ärkiänd till 24 d:r 16: 16 s.m:t. Sedan är och 1692 en syn förrättad, men dee befintelige feelachtigheeter hwarken blifwit wärderade eller afdömbde, så att fördenskull eij annat fundamente war att gåå efter än 1688 åhrs dom, hwilken Jon Lång icke skall fullgiordt, som qwartermästaren klagade, emädan hwad östra stufwan anbelangar, derpå ännu äro 10 d:r 21 s.m:tz brist, warandes eij heller badstufwan upsatt, med mehra, som i föllje af bem:te dom brister. Corporalen Wulff beswärade sig jempnwähl att så denne som den stufwa qwartermästaren upsatt woro feelachtige, [*fol. 433r*] så att för den orsaken skull, han en annan å nyo har måst upbyggia. Hwarwijd qwartermästaren uthlofwade att hwad wäggiarne på hans stufwa woro genom dråpp skadde, skulle han med sin bekostnad låta flaattällia. Wijdare påminte corporalen det taaket på fäähuuset och woro dråpachtigt. Det i Häste liggiande tunnel:d woro illa medfarit, så att det hwarken boro sädh eller grääs, warandes dess utan ojempt upkiördt. Hwartill qwartermästaren swarade sig intet wållande wara, utan det så för honom warit, och såsom han har måst till Jon Långz stufwa låta giöra 3 st. fenster à 1 d:r 16, dören och 2 st. låås för 1 d:r 4 s.m:t, dy wille han derföre sin betahlning hafwa.

Sedan blef alt detta öfwerlagdt, och hwad fördenskull kiällaren med boden anbelangar, den syningzmännerne till häradzrätten hafwa uthställt, så ehuruwähl i Kongl. huusesyns ordningen ingen kiällare om förmähles, så [*fol. 433v*] finner lell häradzrätten samma huus här i orten bland dee angelägnaste, om winteren för kiöldh och sommaren för heeta, så att en officerare det omöijel:n kan umbära, och dy till högre handens godtfinnande blifwer merbem:te huus reparation beståd. Dess utan blefwo såsom onödige huus uthslutne g*amla* stufwan n:o 3 och boden n:o 6, så och den af qwartermästaren giorde reparation, hwilken med summan af feelachtigheeterne icke bör sammanblandas, då sedan bristen förblifwer 97 d:r 27 ⅙ öre s.m:t, hwar öfwer med qwartermästaren för dess åhr fölljande liquidation fattades.

Qwartermästaren Pihlfelt kommer för bostället Undrom 6 åhrs byggnad att swara à 6 ⅔ d:r s.m:t åhrl.		Der emoot upsatt wästra stufwan, som är 3 åhrs byggnadt, men sedan feel-achtigheeterna afdragne äro, blifwer i behåld	7: 11: –
		Fäähuuset 3 åhrs byggnadt, och när bristen afföres förblifwer det	17: 21: 8
		Saldo, som qwartermästaren bör ersättia	14: 31: 16
[Summa]	40 d:r	[Summa]	40 d:r

Hwad Jon Lång anbelangar, så är det redan en afdömbd saak, hwad han [*fol. 434r*] bör reparera, och efter den 1697 håldne synen sig bestijger till 20 d:r s.m:t, för hwilka han eller löftesmännen böra sökias. Äfwen har och qwartermästaren Pihlfelt för fenstren, dören och låsen honom att tilltahla, emädan det hans plicht warit, sådant at fullgiöra.

33. Tillsades Hans Larson Lille efter 1697 åhrs dom att fullgiöra det som trompetaren Biörkbohm honom godtagit före, wid laga straff tillgiörandes.

34. Såsom utaf de 60 d:r s.m:t, och några, som för Hans Lille hoos Lars i Wärmon wid tinget 1696 sequestrerades, för det som Lillen war Jon Gunnarson skylldig, hwilka penningar skulle häfta för det som Jon Gunnarson wid Sillie pro a*nn*is 1688, 1689, 1690 och 1691 och dess byggnadt torde komma att dömmas till, det befans af en den 7 novemb. 1694 af ryttmästaren Willensens författat liquidation, att Hans [*fol. 434v*] Lille till Jon Gunnarson eij war skyldig

mehra än wid pass 30 d.r s.m:t; altså tilletz Hans Lille de öfrige penningarne hoos Lars i Wärmon att lyffta, doch så att han deraf först betahlar dee 3 d:r 16 ⅓ öre, och hwad han elliest för Sillie och dess byggnad ännu häftar före.

35. Förehades och examinerades mantalslängden.
Så och afradz extractet i detta tingelaget under hwar sochn sampt byy och bonde.

36. Såsom corporalen Jonas Brinck wid sidsta lagmans ting icke har fullfölgdt sitt waad emoot häradzrättens resolution d. 7 octob. 1695 utj saaken honom och cappellanen h:r Bengdt Sylwin emellan angående klockaren Nills Larssons wittnesmåhl; altså hade h:r Bengdt nu låtit instämma Brinken med påstående att saaken måtte företagas och klockaren edel. förhöras, sampt dom i saaken fällas. Men Brink anhöllt ännu om dilation [*fol. 435r*] warandes han sinnad wid nästa lagmansting sin appellation fullföllia, eftersom han eij hördt eller afwettat när sidsta lagmansting aflystes, och dy eij heller kunnat stembningen på h:r Bängdt laga. Honom förehölltz att lagmanstinget i rättan tijd offentel. på alla predikestohlar uthlyst, då han och war i landet stadder, och emädan han ändå sin rätt försummat, kan sådant honom intet hielpa. H:r Bängdt påstod och slut i saaken, aldenstund detta är allenast updichtat att uthdraga tijden på det saaken aldrig må komma till sluut. Parterne togo afträde, med förmaning till Brinken att der han fåfängdt uthdrager tijden, kommer sådant alt på hans bekostnad.

Efter en stund kommo dee inn, då Brink sig förklarade att han gifwer sig under lagen, och är nögd det klokaren höres, på det saaken en gång må till ändskap komma. Derpå förelästes aldra först 1695 åhrs protocoll, [*fol. 435v*] sedan inlade h:r Bengdt en expense rächning på 18 d:r 4 öre s.m:t, men Brink förmeente det han med skiähl icke kunde några expenser fordra, såwijda det funnit är att han warit orsaken till heela oredan, utan wille Brink hafwa expenser för det han utan skiähl är dragen utj rättegång, jempnwähl och reconvention för alt obewijsligit tillagdt. Härpå blef klockaren Nills Larson med parternes samtycke edel. förhörd, och berättade att när han kom till h:r Bengdt, woro han och corporalen redan i håret hållandes, Brink med den ena handen i prästens skiägg och med den andra handen i hustruns hufwud, som wille skillia dem. Der emoot höllt h:r Bengdt i Brinkens håår med bägge händerna, stodo så bägge stilla, och sade intet, utan höllo i hwar annan, men omsijder släpte Brinken hustrun, och wille med bägge händerna grijpa till prästen, då i det samma dee, som druckne woro, föllo i golfwet, och så [*fol. 436r*] skilde klockaren och hustrun dem från hwarannan, gåendes prästen uth i en annan stufwa och Brinken på gården, efter hwilken hustrun straxt låste igen förstufwudören, efter Brinken wille komma tillbakas. När han nu intet slapp inn, hade han gådt till fenstret, bultat derpå, så att några rutor gingo sönder, sedan slagit på dören, anten det skiedde med någon kiepp eller fötterne, kunde Nills, som inne war, icke säija. Brink swarade att han wille fara sin wäg, och till den ändan hafwa uth hatt och handskar.

Q. klockaren, om Brinck hade dem ute? Sw. att han det intet wiste, och när äntel. dören lätz upp och prästen wijsade bönderne, som ankombne woro, huru skiägget woro medfarit, hade Brinck swarat sig det intet achta, utan will och taga det andra och kastat öfwer taket, elliest hade Brink och skyllat h:r Bengdt för s*alva* v*enia* hundzfåtz, stött honom för bröstet och manat honom utom gården. Huru denne oeenigheet begyntz wiste Nills intet att berätta, utan [*fol. 436v*] hade både prästen och corporalen warit mycket druckne. Tog afträde.

Corporalen betygade ändå att han med sitt wett intet hade kallat h:r Bengdt några skiälsord, mindre honom uthmanat eller för bröstet stött, men att dee hållit hwar annan i håret, kan wähl händt. Der emoot h:r Bengdt beropade sig på wittnens berättelser. Brinck begiärte att h:r Bengdt wille gå till sitt samwette och icke högsta rätten påstå, hälst han torde såwähl finnas culpabel som Brinck. H:r Bengdt swarade at han som en christen intet påstår corporalens wärsta, wille och wähl förlijkas och honom detta tillgifwa, allenast Brinck för hårdrag och oqwädinsordh plichtar sampt expenserne betahlar. Men ländzman begiärte att emädan

saaken nu så wijda kommen är att den och måtte afdömas. Sedan parterne tagit afträde blef detta ährende med nämbden öfwerlagdt och resolverat som föllier.

Häradzrätten har denne saken i noga [*fol. 437r*] öfwerwägande tagit, och såsom corporalen Brinck sig äntel. begifwit angående klockaren Nills Larsons wittnesmåhl, så har häradzrätten deraf, såwähl som dee flere wittnens berättelser söcht saksens sammanhang [egentel.] att inhämpta, men har der utaf icke wijdare, än parterne hwar å sin sijda förebracht, kunnat finna huru detta owäsendet först är begynt, eftersom deröfwer blåtta dilentes[?] äro, kunnandes hwad klåckaren Nills Larsson angår, hans wittnesmåhl så mycket mindre för fullt bewijs ansees, som han först är allena, sedan icke heller omni exceptione major, efter åthskillige jäf emoot honom anförde blifwit; altfördenskull måtte och tingzrätten lembna alt hwad som är förelupit, innan dess att Rösta bönderne ankommo, allenast hwad Brinken sielf tillstår och klockaren jempnwähl wittnat, att han hårdragit h:r Bengdt i skiägget; och ehuruwähl Brinck will föregifwa att han då förstufwudören för honom igenstängdes, han icke skall manat [*fol. 437v*] uth h:r Bengdt med en stöör, utan allenast hafft en qwist i handen, och derföre bulltat att fåå uth sin hatt, handskar och wäria, som inne lembnade woro, på det han skulle fåå gå sin koos, så nekar och Brinck sig hafwa kallat h:r Bengdt några skiältzord, eij heller stött honom för bröstet, utan såsom han blifwit hootat med arrest, wehlat h:r Bengdt afhålla när han wille gåå Brinck på lijfwet. Doch emädan Öne och Erich Jonssönner med klockaren Nills Larson edel. hafwa wittnadt, de förra att när dee på Nills Andersons begiäran kommit till cappellansgården, hade Brinken stådt på förstufwubroon med en stöör i handen, dermed stött på dören, wehlat inn och ropat, s*alva* v*enia*, hundzfott, prackare, lappare, så och när h:r Bengdt kom uth stött honom för bröstet, att han fallit omkull på broon; hwilket alt, som det omständel. uthwijsar, det corporalen Brink under detta har wijsat sig mycket otijdig, hwar emoot doch h:r Bengdt sig förklarat att som en rätt christen icke will sökia hans wärsta, eller [*fol. 438r*] högsta rätten påståå, allenast han honom betahlar expenser, till hwilka han här medelst är förorsakadt, så och för hårdrag, slag och oqwädinsord böter efter lagen. Fördenskull och i betrachtande deraf, som och att detta är af brådom skildnat i dryckenskap, och icke af berådde mode tijmadt och tillkommit, warandes det och owist hwem den andra först öfwerfallit, och om icke h:r Bengdt torde dertill wara så stoor orsaak som Brinken, kan häradzrätten icke finna detta måhl egentel. kunna lämpas till den 22 § af prästeprivilegierne, eftersom och h:r Bängdt det icke påstådt, utan anseer häradzrätten detta för ett simpelt slagzmåhl, så att corporalen Brinck effter lagen först böter för hårdrag 3 m:k:r, så och för ett slag 3 m:k:r efter det 13 cap. Sårm.*b. med* will*ia* L.L., jempnwähl och för 3 oqwädinsord efter det 43 cap. Ting.b. 3 g*ånger* 3 m:k:r s.m:t, aldenstund Brinck dem intet påstår, utan af hastige mode fäldt och uthsagdt hafwer, så och för [*fol. 438v*] heemgång böta efter det 5 capit. Edzörsb. L.L. 40 m:k:r s.m:t, och dess utan i expenser och reparation af ett sönderslagit fönster till h:r Bängdt ärläggia 8 d:r s.m:t, doch detta med underdånödmiukaste wördnat den höglofl. Kongl. hofrättens högwijsa omdöme och correction underställdt och submitteradt.

37. Uthlofwade Jöran Carlson i Ösa för 1/2 tunna korn betahla till Jon Larson i Ösa 6 d:r k.m:t.

38. Uppskiötz till nästa ting saken emellan Nills Anderson i Håff och Jöran i Ösa om någon servis, effter Jöran war för seent citerad.

Syneprotokoll 29 juli 1698

Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3483, fol. 717v – 724r, RA.Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:19b, fol. 326r – 331r, ÖLA.

Anno 1698 d. 29 julij hölltz laga syyn emellan Rödens och Altzens tingelag, närwarande ländzmännerne å bägge sijdor och fölljande uthhäradz nämbd från Hallen.

Halfwar Jonson i Trapnäs	Olof Simonson i Wästaneed
Per Mårson i Gågie	Olof Erson i Ytterhallen
Olof Eliæson i Jerstad	Erich Ollson på Näset
Per Mårson i Höijen	Mårten Person i Myckelåsen
Töris Jonson i Mårsund	Per Nillson i Qwitzle
Påhl Erson i Låssböhle	Påhl Månson i Åhlstad

Såsom i anledning af 1666 åhrs afradzprotocoll, generalmajorn och öfwersten wälborne h:r Carl Gustaff Frölich har d. 21 martij 1695 resolveradt att laga syn skulle hållas öfwer den twist som war emellan Rödens boerne och Altzens män angående Ytteråå myra och skog afradzland, om det nembl:n inom Rödens eller Altzens rågång woro belägit; altså och till hörsampt föllie deraf, är samma syyn till idag uthställdt, hwartill icke allenast Ifwar Persson i Kingstad och Rödens s:n, som detta afradzland serdeles [*fol. 718r*] påstår, utan och bönderne i Åsom och Altzen, Håkan Månson och Jonas Isackson blifwit instämbde, jempnwähl tingelagens fullmächtige, efter denne twist rörer häradzskillnaden, inställandes sig för Röden ländzman Oloff Jonson och tålfman Håkan Enarson i Storgården, från Offerdahls tingelag ländzman Anders Erson Bång, tolfmännen Nills Anderson i Kiösta och Olof Nillson i Moo. Utaf h. generalmajorn och öfwersten war häradzfogden beordrat att wara tillstädz, med hwilken och terminen är blifwen communicerad, hafwandes han i sitt ställe befullmächtigadt häradzskrifwaren Zachris Warg, hwilken och war ankommen hijt i orten, men utan att låta wetta något hinder, kom intet. Derföre sedan man wäntat långdt in på dagen, nödgades man begynna synen, alldenstund nämbden war tillhopa kommen, och man utan parternes stoora gravation icke kunde längre uppehålla, och tillsades dy ländzmännen publici rätt härwijd invigilera.

Då Ifwar Person i Kingsta med Rödens tingelagz fullmächtige påstodo rätta skillnaden wara från Engesnäset till Ytterååmynnet alt i meddiupet [*fol. 718v*] och så åhn uthföre till Stoorsiön, efter hwilken linie detta afradzland kommer inom Rödens rågång att liggia.

Der emoot swarande wähl kiände Engznäset godt, men wille der ifrån gåå s*ydväst* till Järnbacken, som straxt nedan Ytterå qwarnarne faller i Ytterån neder. Till bewijs framblade Lars Erson i Wärnmoen en tingzransakning af d. 9 febr. 1628 att skillnan emellan Faxnalden och Wärnmoen skulle wara från Järnbäcken till Engznäset, och till Profwe- eller Bäfwersand. Än wijdare en dom af åhr 1643 d. 30 maij, som samma märken gillar. Så har och 1665 d. 6 octob. warit en syyn desse byar emellan, derest allenast Profwesand och Engznäset nämbnas, hwilken syyn d. 9 novemb. samma åhr approberas på tinget i Altzen, påståendes swaranderna i föllie häraf att gåå efter bem:te skillnad, och är man in specie att behålla detta afradzland, hälst dee det 1666 d. 14 maij hafwa emoot 24 öre s.m:t böxlat, och d. 3 sept. 1667 deröfwer erhållit h:r general Sparres confirmation, som de af brefwen wijsade.

Käranderne exciperade att då böxlingen [*fol. 719r*] skiedde 1666 war redan twist om detta afradzland, derföre och för Rödeboernes giorde protest, afradzlandet allenast till en tijd är Åseman uplåtit till dess syn skulle skie, påståendes, i synnerheet Ifwar i Kingsta, att oftab:te afradzland altijd leegat under Kingsta, men såsom det crono warit och hafft många åboer, den ena efter den andra, har det kommit derifrån, som han hördt berättas i g*amle* h:r Olofz tijd i Trång, hwilken afhände Åsomsboerne deras skog, och der emoot skaffade dem detta afradz-

land. Åsomsboerne hade och uplåtit denne h:r Olof 1/3 deel i fisket, för det han skulle hielpa dem att förswara skogen och fisket.

Härtill neekade Åsomsboerne. Men Ifwar Person inlade 4 st. attester af Lars Erson i Faxnalden om 70 åhr, Erich Ollson i Tullus och Per Erson ib:m sampt Agnis Hemmingzdotter i Rijse och Offerdahls s:n, dee 2:ne senare g*amla* och af siukdom hindrade, men dee 2:ne första woro närwarande, erbiudandes sina attester edel:n verificera, då Lars Erson efter aflagd eed wittnade [*fol. 719v*] att denne skog af ålder lydt till Näskott eller Röden, som han hördt af g*amla* män, och at dee undrat huru Ååsboerne skulle den hafwa och gåå öfwer elfwen, hwilken blifwit hållen för en skillnad, men det han blifwit kallad Järnbäcken wiste han intet, doch hördt säijas det ingen annan skillnad eller Järnbäck woro än Ytterån, eftersom och flerestädz i dess strand fins gräfwit efter mallm, som än synes der Bängdt i Kluk tog mallm. Tog afträde.

Och hördes Erich Ollson i Tullus, som wittnade at han af sahl. g*amle* Nills Jonson i Tullus hördt berättas at detta afradzland af ålder legat till Näskott, och at skillnaden woro i hollmen som ligger i Altzens siön upför Ytteråån, Åholmen benämbd. Dee andra 2:ne attestanter wittna och at afradzlandet legat till Näskott, men hustru Agnis berättar i synnerheet det hon af sahl. Nills Jonson i Tullus hördt att g*amla* h:r Olof i Tång hade genom landzhöfdingen i Trundheem förmått detta afradzland från [*fol. 720r*] Kingsta till Åsom.

Att närmare finna saaken besåges dessa märken och deras situation, och aldra först Engesnäset, belägit nord wijd stranden i Altzens siön på ett nääs, deraf fans en gammal märkt furu, nu afblåst, och en mindre i dess ställe märkter. Härifrån wille swaranderne gåå s*yd*v*äst* till Järnbäcken, men Rödensmän och Ifwar i Kingsta till Ytteråhns mynne v*äst*s*yd*v*äst* alt efter diupet i siön och så elfwen uthföre till Stoorsiön, påståendes samma koosa som den rättaste, ty om den förmeente Järnbäcken skulle wara skillnaden, så hade äntel. twärt öfwer siön emoot Engznäset i stranden bort ståå en wijsare, som pekat strecket till bäken, men som det intet är, måtte man gå den wäg som lagen i det 26 cap. B*ygg*.b. L.L. wijsar efter diupet i siön till Ytterå mynne, och så efter diupet elfwen uthföre till Storsiön, ty om elfwen ifrån Stoorsiön up till bäcken skall wara en skillnad, så måtte hon och wara ända upföre, [*fol. 720v*] hwilket så wara 2:ne wittnen hafwa intygadt, och lär[a] Altzens boerne sielfwa, när de finge afradzlandet gifwit denne bäcken detta nampn, men Ytteråhn har så för blifwit kalladt, eftersom der utj många sådane malmrennilar inflyta. Altzens män påstodo der emoot g*amla* domarne.

Wijdare tog man koosan uthföre till Ytteråå mynne och så der ifrån till den påstådde Järnbäcken, hwilken eij fans af något wärde som en bäck eller rännill, hwilken bordt wara något märke tingelag emellan, utan neder in emoot siön en lijten canal, skoren af det watn som sig suger från de der ofwan före belägne backar och myror, så at nämbden den som ett märke aldeles ogillade. Denne rännell war belägen straxt nedan åqwarnen wid en lijten myra, der Hufwelswijkz mans slått begynnes.

Altzens män tillspordes om de några [*fol. 721r*] skiähl eller bewijs hafwa att bestyrkia sitt påstående om denne Järnbäcken? Sw: neij, intet annat än brefwen och domarne som producerade äro, säijandes sig ingalunda kunna tillåta det Rödens man skohla gåå med sin skog in i deras tingelag. Och om Ifwar Person will hafwa Ytteråån till sochnemärke, huru kommer då Trångz man neder wijd siön att hafwa en tract på andra sijdan åhn? Ifwar Persson swarade att g*amla* h:r Olof i Trång hade kiöpt samma fiskewatn och dertill är ingen jord mehra än 2 à 3 mählingar till notwarpet.

Sedan nu alt således war synat förfogade man sig till Kingsta by, derest man en stund wäntade häradzskrifwarens ankomst, men förgäfwes, och derföre och i medler tijd, sedan parterne alla skiälen blifwit föreställte och ransakningen upläsen, öfwerlades saaken till doms, som enhälleligen slötz som efterföllier, [*fol. 721v*] doch dilationerades emoot aftonen med domens publicerande.

I medler tijd öfwerlades om expenserne, hwartill häradzhöfdingen för sig wähl kunde och borde upföra 2:ne resedagar, en hijt och här ifrån, sampt synedagen med hästeleega 8 mijhl på

3 hästar, så wille doch häradzhöfdingen för böndernes fattigdom låta falla hästeleegan sampt en dag, och upförer således allenast för 2 dagar 6 d:r s.m:t – 6: –.

Nämbden, som war uthäradz, eftergaf och all hästeleega och en dagz reesa, så att dee allenast niuta för en reesedag utan kost à 16 öre till mans 6: –.

Een dag de niutit kost à 8 öre till mans 3: –. Summa 15 d:r.

Der utaf Ifwar Person, som uthhäradz nämbd begiärat, betalar hälften, emädan man elliest af halfwa Rödens och halfwa Offerdahls kunnat sig utan så stoor bekostnad betiäna.

Och emädan till sohlgången landzskrifwaren eij kom, dy publicerades domen, lembnandes honom med [*fol. 722r*] häradzfogden att answara å wederbörligit ställe dess utheblifwande.

Emellan nämbdemannen wälförståndig Ifwar Person i Kingsta, kärande, och Håkan Månson med Jon Isackson i Åsom och Altzens s:n, swarande, hwarwijd och på Rödens tingelagz wägnar sig inställte ländzman wälförståndig Olof Jonsson i Häste och tolfmannen Håkan Enarson i Stoorgården, och från Offerdahls tingelag ländzman wählförståndig Anders Ersson Bång med tolfmännerne Olof Nilson i Moo och Nills Anderson i Kiösta, angående Ytteråå myra och skogz afradzland, om det inom Rödens eller Offerdahls och Altzens rågång skall wara belägit, är detta synerättens dom, afsagd i Kingstad d. 29 julij a:o 1698.

Det har synerätten parternes å bägge sijdor förde tahl och geenswar, sampt derwijd anbrachte skiähl och omständigheeter noga och med flijt [*fol. 722v*] öfwerlagdt, finnandes wähl att de om det g*amla* dem emellan stadgade märket, nembl:n Engesnäset wara eense, emot hwilket på norra sijdan swarar Profwe- eller Bäfwersand, men om koosan på södra sijdan öfwer siön äro parterne strijdige, och ehuruwähl swaranderne förmeena och påståå att sochne- och tingelagzmärket bör gåå linea recta från Engesnäset till den lilla rännillen belägen nedan Ytterå qwarnarne ett stycke, intill der Hufwulswijkzmannen tager emot med sina slåttmyror, hwilken rännill dee påståå wara dhen i g*amla* breefwen nämbde Järnbäcken, och att fördenskull dereffter Ytteråå myra och skogz afradzland inom Altzens rågång skall wara begrijpit. Doch emädan hwad denne prætenderade Järnbäcken angår, den af nämbden icke har kunnat af det wärde hållas,att dhen för ett tingelagz- eller häradzmärke bör ansees, hälst han så ringa och lijten är, att han icke [*fol. 723r*] meriterar att kallas en bäck, eftersom swaranderne icke heller något skiähl gittat uptee, att han är den Järnbäcken som i dee g*amla* breefwen omtalas, utan fast mehra wijsar såwähl situationen af orten som sielfwa lagen utj det 26 cap. B.b. L.L. att der råå och rör eij äro, då bör man gåå i midiom siöom eller sundom, warandes från Engznäset till den förmeente Järnbäken ingen råå el:r wijsare, som doch nödigt warit, serdeles geent öfwer siön ifrån Engznäset, som uthwijsat koosan tijt man bort gåå, hwilket som det eij finnes, så kan synerätten denne Järnbäcken som ett råmärke icke gilla, utan pröfwar rättwist i förmågo af det här ofwan allegerade 26 cap. B.b; det skillnaden warit och bör wara från Engznäset linea recta öfwer siön till Ytteråå mynne, och så i meddiupet ända elfwen uthföre till Stoorsiön, aldenstund denne elf har tillförenne [*fol. 723v*] alt från Stoorsiön in till den så kallade Järnbäcken tingelagen emellan för en skillnad warit, så bör och bem:te elf up till åmynnet i Altzens siön föllias, som det och tillförenne så warit att Ytteråån har tingelagen emellan warit ett märke, det afhörde wittnen haf*w*a intygat, och att ingen annan Järnbäck woro än denne, warandes det och något oanständigdt att detta afradzland och lilla tract skall prætenderas att liggia inom Altzens rågång, der lijkawähl sielfwa naturen har det der ifrån afskildt, så att Rödens tingelagz inwånare på 3:ne sijdor der om hafwa sina skatteägor belägne; fördenskull och i anseende till desse ofwantalde skiähl och omständigheeter, förklarar synerätten Ytterå myra och skogz afradzland inom Rödens rågång wara belägit, och skillnaden här effter tingelagen emellan blifwa, som förmält är, doch uhrminnes häfd aldeles opræjudicerat. [*fol. 724r*] Elliest hwad nyttningen af detta afradzland angår, så förblifwa Åsoms man derwijd, till högre handens wijdare disposition. Expenserne bestijga sig till 15 d:r s.m:t, dem parterne betahla hälfften hwardera.

Ting 10, 11, 12 och 13 oktober 1698

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Västernorrlands län), vol. E XI e:3483, fol. 831v – 854v, RA. Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:19b, fol. 392r – 412r, ÖLA.

Anno 1698 d. 10, 11, 12, 13 octob. höltz laga ting med allmogen af Rödens prästegiäld, närwarande första och 2:dra dagen ländzman Olof Jonsson, och dee 2:ne sidsta dagarna häradsfogden wälb:de Lorentz Bachman.

Nämbden war nu dhen samma som wijd sidsta wårting.

1. Sedan tingzfrid efter wanligheeten war aflyst, publicerades dee Kongl. förordningar som wijd Räfsund specificerade äro.

2. Angaf ländzman Olof Jonsson drängen från Altzen Simon Persson, hurusom förl. åhr adventz söndagen, då ländzman med kyrkioherden kommo reesandes från gudztiänsten i Näskott, hade han dem på wägen mött, och såsom ländzman förmeente, att Simon lär under gudztiänsten reest, dy har han det icke kunnat opåtalt lembna. Simon Persson swarade att den dagen war han på Frössön, och efter der ingen gudztiänst hölltz, tänkte han här i Röden biwista mässan, som han och kommit hijt den tijden annan gången bordt ringas, och med honom corporalen Wulff wittnade, men här hölltz eij heller någon gudztiänst, och fördenskull [*fol. 832r*] hade han gådt in i Trusta och der blifwit stilla till dess att tijden woro förbij som mässan plägar slutas, och så gifwit sig på wägen till Altzen. Här öfwer blefwo hustru Giölu och hustru Kierstin Mårtensdotter i Trustad edel. afhörde, och betygade hwar för sig det Simon kommit till dem wijd pass det war kyrkiodagz, och der warit stilla till den tijden att gudztiänsten war ändad. Tog afträde, och inkom hustru Kierstin, hwilken och gjorde samma berättelse.

Och såsom häraf finnes det Simon hwarken reest från någon gudztiänst på Frössöön, och som i Röden ingen gudztiänst hölltz, har sig der under dhen tijden hållit stilla, fördenskull och i så beskaffad saak warder han från ländzmans åtahl befrijad.

3. Föredrog ländzman Olof Jonsson hurusom förl. wecka en olyckel. hänselse sig tilldragit med ryttaren Jöran Granbergz hustru i Åhs s:n, hwilken om fredagz morgonen gådt hemman från öfwer skogen till Hahlåsen, tänkiandes sig till Aspåås, men under wägen eij bättre händt än at hon 1/8 mijhl nedan Hahlåsen gådt af wägen 216 al*na*r och der råkadt för ett elgz[g]iller, som slagit in bakom wänstra armen och uth fram till under högra armen, [*fol. 832v*] hwaraf hon 10 à 12 steeg derifrån är måndagz morgonen död funnen. Och emädan ryttaren Granberg med Eskill Ollson i Hahlåsen, som gillret upsatt, woro instämbde, så ransakades häröfwer.

Granberg beklagade att hustrun så olyckel. woro omkommen, men der utj kunde han intet skylla Eskill Ollson, emädan gillret hade stådt ifrån wägen och hon gådt af wägen, som stoor war, en lijten stig på sijda, och således blifwit olyckel. Han bad och för Eskill det högsta rätten med honom eij skierpas måtte. Eskill Ollson beklagade äfwenwähl att medelst hans giller en sådan olycka skall timadt, betygandes der utj sin oskuld och bad om förskoning. Uppå tillfrågan om han lyst detta giller, swarade han intet wijdare än han sagdt det för grannen, som och tillstodz, men offentel:n och wijd kyrkian hade han det intet aflyst, hwilket honom och den öfrige allmogen förehölltz wara illa och wårdzlöst, och dy blefwo de samptel. underrättade derom, på det frambdeles sådant förseende eij måtte skie och hända. Tolfmännen Påhl Jonsson i Seem och Nills i Täng, som detta synadt, wittnade att wägen som hustrun skulle gåå war temel. stoor, och till gillret hade allenast legadt en lijten fäästeeg, den hon tagit, ehuruwähl Granberg tillstod att hon om wägen warit [*fol. 833r*] wähl bekant, jempnwähl liusa dagen när detta händt hade. Mehra war eij att påminna, och dy resolverades.

Att såsom Eskill Ollson icke som lag säger utj det 4 cap. Dråpm.b. wåda L.L. har detta giller offentel. låtit lysa och kunnigt giöra, så att hwar och en sig desse bättre derföre honom kunnat till wara taga, der igenom och denne olyckan tillkommen är, och fördenskull skall Eskill Ollson efter bem:te capitel böta 40 m:k:r s.m:t, hwilket jempte kyrkioplichten angående den högl. Kongl. hofrättens högwijsa omdöme underdånödmiukel. underställes.

4. Ländzman Oloff Jonsson angaf Olof Nillson i Backen det skall han förl. wår icke efter Kongl. Maij:tz placat slagit upp små ellgzgrafwor, hwar utaf är händt att d. 28 aprilis Oloff Nillson fådt en ellg, och som det är i förbuden tijd lembnade ländzman det till rättens ompröfwande. Oloff Nillson sw. at han heela tijden hade illa warit siuk, så att han först 8 dagar effter midfasta begynte gåå uppe, då han och fant att en ellg woro i hans graf nedfallen, men sprungit up igen, hwar efter bloden syntz, derföre hade Oloff gådt och söckt, men eij kommit långdt i sänder, emädan han af siukdomen war uthmattat, och som förmält är, först [*fol. 833v*] d. 28 apr. funnit på diuret utj en kiähl, derest det låg mäst öfwersniögadt. Honom förehöltz hwij han icke straxt och för än han det rörde, hade goda män tijt att synadt? Sw. att han intet förstod sig bättre, men straxt derpå hade mågen hafft Jon Steenson i Kiählen och Damianus Persson dijt, hwilka blefwo edel. hörde, och separatim betygade att dee hade på Olofz måg, Per Anderssons begiäran synat platzen der diuret legadt, och funno der inälfworne liggia, hwilket warit d. 30 apr., men om ellgen förr el:r effter den förbudne tijden gådt före wiste dee intet, eij heller hade de några sporr sedt, efter sniön mäst war borta, hafwandes platzen der ellgen låg, från grafwen warit 2 à 3 musquets skåtta. Oloff frågades hwij han icke talte straxt härom, så hade ingen misstanke på honom fallit, men nu hade han det söckt lijka som at döllia, och der medelst wijsat att med diuret icke woro rätt tillgångit. Oloff swarade att han straxt gifwit kyrkioherden sin tijondeboog, och bodde han afsijdes, så att han intet kom at tahla med någon annan. Att Olof Nillson illa warit siuk, det wiste nämbden betyga. [*fol. 834r*]

Resolutio.

Ehuruwähl inga fulla skiähl och bewijs äro, som kunna öfwertyga Oloff Nillson dertill att han wettandes och willjandes låtit sina giller öfwer den tillåtne tijden stådt uppe, så äro lell emoot honom några omständigheet[er], som honom gravera, nembl. att han eensijdigt wijs har handteradt detta diur, och icke hafft goda män tijt att synadt, så att det kunnat skiönias om ellgen förr el:r effter den förbudne tijden blifwit fången, han och eij heller det straxt har uppenbarat, altderföre och såsom utj en wijtismåls saak, och i föllie af det 19 cap. Ting.b. L.L. finner rätten skiäligt det Oloff Nillson med sielff sins eede skall erhålla, det han utaf wårdzlöösheet el:r för någon sin nytta icke har låtit gillren ståå uppe, icke heller att honom witterligit är, om denne ellg i den förbudne tijden är slagen.

5. Det kärade Karin Persd:r i Granbo med sine barn, sonen Jöns Jönsson och dottren Maria Jönsdotter till nämbdemannen Nills Jonsson i Kiänåsen öf*we*r det kiöp som Nills Jonsson giordt med hennes man och fader Jöns Jönsson i Granboo, om [*fol. 834v*] deras odellshemman Granboo om 3 tunnel:d för 75 d:r s.m:t, påståendes att såsom samma kiöp skall wara dem owitterl. och i fadrens dryckenskap skiedt, hwarföre det och honom sedermehra skall ångradt, att samma kiöp måtte uphäfwas och hon med barnen fåå hemmanet tillträda emoot dee uthgifne penningar[s] restituerande, allenast dem dermed någon dilation kunde förunnas. Nills Jonsson sw. att hemmanet hade stådt så godt som öde, så att om han det icke emottagit, hade det aldeles gådt under, och såsom han fulla summan efter kiöpebrefwet d. 1 decemb. 1696 har uthlagdt, det han med quittencier wiste, kiöpet och i goda mäns närwaro redel. skiedt är, så påstod han derwijd förblif*w*a, hälst det icke skall wara arfwe-, utan aflingejord, ty Jöns Jöns[sons] hustrus fader Per Ifwarson hade allenast en lijten deel kiöpt af Hällje Larsson, men när Jöns Jönsonn fick Per Ifwarsons dotter, löste han inn dee andra deelarna utj warande echtenskap. Desse 75 d:r s.m:t berättades wara uthbetalte till åthskillig giäld, som utj warande

echtenskap Jöns Jönsson hade med sin hustru giordt. Såsom till sonen Per Jönsson dess dragounlöön [*fol. 835r*] 20 d:r s.m:t, som tillstodz, och sedan till flere, det hustru Karin eij neeka kunde. Men hon påstod ändå att fåå löösa hemmanet igen, dertill Nills Jonsson sade henne wara aldeles oförmögen, såwähl som och att betahla honom dess derpå anwände melioration. Elliest berättades att Jöns Jönsson sedan han såledz för giäld har måst sällia bort hemmanet, hade han till Norrie fahrit, derest han än har sitt tillhåld. Dragoun Per Jönsson hade på denne handell intet att klandra, utan tillstod att han desse 20 d:r haf*we*r undfådt.

Resolutio.

Såsom det befinnes att en deel i detta hemman har Jöns Jönssons hustru Karin effter sin fader ärfdt, och det öfriga under echtenskapet med Jöns Jönsson inlöst, så kan rätten det eij annars än för arfwejord ansee, hwar utj till föllje af det 2 cap. Jordb. L.L. dee sin börd hafwa förbehållen, att Nills Jonsson uthlösa, om dee innan han dermed lagfarit, förmå honom dess penningar återgiälda, så och för giord melioration förnöija. Hwar och icke, behåller Nills Jonsson hemmanet. [*fol. 835v*]

6. Corporalen Anders Wulff kärade till Per Simonson i Berge och Frössöö s:n om halfwa Per Åkessons lägde i Nifzåsen, hwilken Per Simonsson will sig heel och hållen tillägna, men corporalen påstår hälfften med honom niuta, eftersom han med Per Simonsson lijka afrad dherföre giör. Per Simonsson swarade att han af ålder har denne lägde hafft, hafwandes och h. gen*eralen* honom försäkrat att fåå behålla sin gambla häfd. Corporalen påminte att om han intet fåår ägorne emoot skatten, will han samma slått quittera, så att han för den samma eij wijdare må graveras. Och såsom sådane afradzland och allmänningars fördeelande icke sorterar under tingzrätten, dy har corporal. derom hoos h. generalmajorn och öfwersten ansökning att giöra.

7. Corporalen Anders Wulff fodrade utaf furrijaren Anders Phalèen någon skuldh, såsom först 10 d:r k.m:t för en bössa och 2 d:r 8 öre k.m:t för en book, så har och Phallèen förledit åhr om hösten för 23 öre s.m:t såldt corporalen en geet, och när han förleden wår sände tijt att afhämpta geeten, blef den honom wägrad, [*fol. 836r*] påståendes der öfwer rättens assistence att komma till sitt. Bössan angående påstod Phallèen att den war betalt genom munsterskrifwaren Strandell, icke med 10 utan effter contract med 9 d:r, för boken tillstod han sig än wara skyldig. Om geeten hade så warit slutit att Wulff gaf för henne 22 öre s.m:t, då Phallèen skulle henne föda till Kyndersmässo, men Wulff hade först kommit 14 dagar efter Gregorij att afhämpta geeten, och emädan utj den swåra tijden han födt geeten så länge, så kunde han henne intet släppa, utan wille nu gifwa penningar, men Wulff påstod kiöpet, neekade och till det att af Strandell han för bössan hade fådt någon betahlning.

Resolutio. Såsom Phallèn påstår att han genom Strandell betallt denne bössa, så lembnas och honom tijd till nästa ting det bewijsa el:r och betahla. Dee 2 d:r 8 öre för booken åligger honom som en tillstådd skuld efter den 5 § i Executionsstadgan till corporalen att clarera. Hwad geeten wijdkommer, som corporalen kiöpt, så emädan kiöp, när det en gång lagl. slutit är, efter det 1 cap. Kiöp.b. L.L. bör ståå och eij återgåå, dy bör corporalen den geet han betalt straxt [*fol. 836v*] bekomma, hälst Phallèen, om han henne öfwer tijden födt, har han och erhållit sin förnöijelse der utaf, att han geeten öfwer heela sommaren har hafft och nyttiat.

8. Eftersom h. ryttmästaren Willensens eij har wid handen skaffadt Tullus böndernes inlaga wijd 1695 åhrs commission om den skiutz han skall 1689 niutit, at rätten deraf kunde see hwar utj deras klagomåhl bestodo, fördenskull blef saaken äfwen för denne gången upskuten.

9. Det hade corporalen Anders Wulff citerat hofslagaren m:r Jörgen Mäijer och hans hustru för det dee förledit åhr skohla hysat drag. Mattz Nymans hustru, der under hon skall

corporalens pijga till otroheet bedragit, påståendes att hofslagaren måtte derföre behörigen afstraffas. Mejer swarade att dragoun Nyman arbetade hoos honom, der under han blef siuk och dödde, då hustrun kom till honom, den Mejer sedan behölt att arbeta, hälst hon icke war någon främmande obekant persson, utan i landet hemma. Och alldenstund så i sanning fans, så kunde rätten eij heller ansee detta som något brutt, och skulle äntel. Nymans hustru bedragit Wulfwens folck till någon otrooheet, är en saak, hwarföre hon bör [*fol. 837r*] sökias, och inte Mejer, emädan det eij kunnat bewijsas att han der utj är interesseradt.

10. Hofslagaren mäst:r Jörgen Mejer kärade till corporalen Anders Wulff om åthskillig åwärkan som på hans ägor honom tillskyndat woro.

1. Att mädan hofslagaren med sitt folck woro på slåtten, hade corporalens folck med hästar och annat fahrit genom hans gård, hwilka portarne eij bättre igenlåtit än att hästar och andra creatur der igenom kommit in i åkeren och skada giordt. Corporal. neekade härtill, påståendes att hofslagarens häst, den han af h. Erich Huss hade, skall giordt skadan, den Wulff eij answara kunde. Per Ersson i Nygården betygade at skada woro skiedd till en skyhl, men intet wiste han, hwars boskap det giordt. Lars hustru i Undrom wittnade att Mejers häst warit i samma åker, och hade corporalens drängiar hiälpt till att hafwa ho*nom* uth. Wijdare bewijs war nu intet.

För det andra hade och hofslagaren på sin äng tagit skada till 4 wågar, hwartill Wulff förebar orsaken, att genom Mejers egna giärdzlegårdar boskapen kommit inn och på hans slått, som långdt öfwer tijden stod afslagen, giort skada, hwilket Wulff för sin deel sig anböd med en wåg att ärsättia. [*fol. 837v*]

Kåhlgården berörande, så hade Zachris i Sillie och Nills Ollson i Wijke synat skadan och den funnit 40 st. kåhlstånd à 6 öre s.m:t, den ena g*ången*, och andra gången till 110 st. Giärdzlegården hade dee eij funnit högre än till 7 ½ qwarteer, men hwem som skadan giort woro dem obekant. Wulff neekade aldeles för sin boskap, men Mejer påstod att dee det giordt, begiärandes att Wulffz wallpoike Måns höras måtte, hwilken och blef efftersänd, och efter föregången åthwarning sanningen att säija, ändå enständigt neekade sig någon åwärkan hafwa giort eller att getterne warit inne i kåhlhagan. Hofslagerskan sade att denne gosse hade en gång då hon satt in getterne, tagit dem uth igen. Hwartill gåssen sade sig hafft hofslagarens loff, emädan hon dem orätt hade insatt. Trompetaren Biörkbom, som och samma gång warit der, betygade wähl att getterne warit insatt, men hwarest hofslagaren dem tagit wiste han intet, utan hade han bedit Mejer släppa dem, och detta hade warit 8 dagar efter Michaelis. Elliest hade de andra grannarne intet härom att wijdare berätta.

Yttermehra klagade hofslagarens hustru Anna Danielsdotter, att corporalens pijga Helena Danielsdotter skall henne på [*fol. 838r*] kyrkiowägen öfwerfallit och kalladt sqwallerracka, hwilket corporalens dräng Oloff Nillson skall åhördt, hwartill Helena neekade, säijandes det hon intet ord till hustru Anna sade, för än dee kommo heem på gården, kallandes hustru Anna lögnerska. Oloff Nillson aflade med partern[e]s samtycke eeden, och betygade att då han med corporalens hustru, med hwilken hofslagerskan i samma släda satt, kiörde Helena förbij, hörde han Helena intet tahla åth henne, men när dee kommo på gården, kallade Helena henne gård-sqwaldra. Sidsta protocoll blef efftersadt och fans att det war samma ord, för hwilket Helena wid sidsta ting bötte.

Förutan detta klagade såwähl corporalen som hofslagaren och hustrun öfwer den oförrätt den ena den andra tillfogar, warandes dem emellan en stoor osämia, för hwilket de alfwarl. förmantes, och att lefwa som hon*n*et [*hederligt*] folck i stillheet, så att med sitt lefwerne dee församblingen och dee andra grannarne eij måtte förtörna. Uppå hofslagarens begiäran hördes Per Knutzons och Lars Anderssons hustrur i Undrom, som begge betygade att de ingen oroligheet af henne förspordt hade. [*fol. 838v*]

Resolutio. Häradzrätten har detta alt öfwerlagdt och hwad angår den åwärkan hofslagaren Mejer klagar wara skiedd på dess åker och kåhlgård genom corporalen Wulffz förwållande, så emädan det icke kunnat honom fulleligen bewijsas, dy warder det till bättre bewijs uthställdt och lembnadt.

För den skada hofslagaren tagit på dess slått, så har Wullff för sig det betalt med en wåg höö, ståendes Mejer fritt utj detta att citera Lars Andersson, som äfwen i samma skada skall interessera. Berörande den oförrätt som Helena Danielsdotter skall hofslagarens hustru tillfogadt på kyrkiowägen, det har intet kunnat bewijsas, men för det Helena inför rätten med oqwädinsord öfwerfallit hofslagarens hustru, plichtar hon effter det 43 cap. Ting.b. med 3 m:k:r s.m:t. Och till att wijdare betaga all osämia och missförstånd blif*we*r i anledning af processens 24 § desse parter emellan uthsatt 5 d:r s.m:tz wijte, som den andra först oförrättar, med förmaning som grannar i sämia och eenigheet lefwa.

11. Oppbödes fölljande hemman, såsom [*fol. 839r*]

1. Håkan Ersson i Backen Halfwar Östensons hemman i Trälsåsen 2 ½ tunnel:d, kiöpt af Anders Halfwarson i Trälsåsen för 75 d:r s.m:t, 1 g*ången*.

2. Oppböd Simon Gunnarson Wästbackz hemmanet 3 tunnel:d, kiöpt för 111 d:r s.m:t af Håkan Ersson ib:m, 1 gången, doch som bägge desse hemman gåå utom börden, så skiedde upbuden med förbehåld af Kongl. Maij:tz höga rätt.

3. Per Nillson Kiällman hemmanet Lägden 2 tunnel:d, kiöpt af Jon Mickelson i Krokom d. 13 febr. 1694 för 44 d:r s.m:t, 1 gången.

4. Måns Larson i Faxnalden fädernes hemmanet ib:m om 3 ½ tunnel:d, inlöst för 105 d:r s.m:t, 1 gången.

5. Opböd Per Persson i Hufwelswijken hemmanet ib:m om 4 tunnel:d, inlöst af dess syskon för 220 d:r s.m:t d. 5 apr. sidstl., 1 g*ången*.

7.[!] Jon Ollson i By dess fädernes hemman 3 tunnel:d, inlöst af syskonen för 172 d:r 16 s.m:t, 1 g*ången*.

6.[!] Damianus Persson hemmanet Kiählen 2 tunnel:d, inlöst af syskonen och creditorerne, 3 g*ången*.

8. Nills Jonsson i Kiänåsen hemmanet [*fol. 839v*] Granboo, kiöpt af Jöns Jönsson, 3 g*ången*, med förbehåld som nu fallne dom specificerar. (N:o 5 sup*ra*.) [*Se § 5 ovan.*]

12. Jon Ollson i Byen kärade till corporalen Anders Wulff om någon swedie giärdzellgård, som corporalen skall förl. winter för honom låtit heemföra, till 120 fambnar, som tolfman Zachris i Sillie wittnade, för hwilken orsak Jon Ollson förl. wår har med bekostnad måst en annan giärdzlegård stängia, påståendes derför ärsättning. Corporalen nekade sig dertill wållande wara, utan om något är skiedt, bör hans dräng Olof Nillson wettat. Olof blef förhörd och kunde intet neeka det han in i Jöns sweed tagit och heemfördt någon weed, hwartill han eij heller kunde säija sig hafft sin huusbondes befallning, men påstod att han ingen giärdslegård rördt hade. Elliest beklagade Wulf att Bymännen, såwähl som flere, skohla skogen mycket missbruka, bostället till skada, för hwilket dee warnades.

Resolutio. Såsom corporalen till denne åwärkan intet är wållande, utan drängen Oloff [*fol. 840r*] Nillson, hwilken nu icke är citerad, fördenskull bör Jon Ollson honom till nästa ting instämma och domb förbijda.

13. Anders Siuhlson i Tann kärade till Måns Ollson i Lijen om den deel i Gräffterdahls slåtten som forna tijder lydt och leegat till Tann, men sedermehra genom pant kommit till Lijen, doch att skatten än ståår qwaar i Tann, påståendes dy samma deel att återbekomma. Men der emoot förklarade Måns Ollson det bem:te eng af ålder hade lydt till Lijen, men der ifrån förpantat till Tann emoot 1/2 r.d:r, doch sedermehra igenlöst för 3 r.d:r. Derföre wille

han den icke umbära, hälst han när in till byn är belägen och nedan deras åkrar. Anders Siuhlson swarade att denne eng hördt Tann till, och derföre kommen till Lijen att Tanne män på henne stoor skada af swijn och annan ohägn ledo, men skatten stodo ändå qwar i Tann. Till bewijs beropade sig Anders Siuhlson Erich Persson i Kiählen, hwilken efter aflagd eed wittnade att han grant mintes det denne eng hörde Tann till, men dee sålde henne till Läijden för 21 r.d:r, 7 r.d:r af war granne, om den för hade lydt under Lijen war honom obekant, och skall detta skiedt för 40 åhr sedan wijd pass. I anledning af denne relation påstod Anders Siuhlson [*fol. 840v*] slåtten åter, hälst han derföre skatten drager. Här öfwer fans nu ingen wijdare rättelse, fördenskull att närmare komma till lius, hölltz nödigt att detta af 4 goda män, 2:ne å hwardera sijdan, skulle synas, då rätten wijdare will saaken öfwerläggia.

14. Såsom Jon Knutzon i Öfwergård tillstod att under den ordewäxling som warit honom och Mickell Nillson i Nygården emellan, han honom slagit så att efter länzmans intygande Mickel på en sijda warit blå el:r swullen, fördenskull dömbdes Jon Knutzon efter det 12 cap. Sårm. will. L.L. att böta 3 m:k:r s.m:t.

15. Hustru Anna i Sörbyn och Anders Ersson i Dwärsätt föredrogo hurusom Påhl Jonson i Seem och Olof Jonsson i Täng sig allena tillägnadt det arff som kärandernes syskonebarn Märit Ollsdotter effter sig lembnadt, begiärandes der utaf sin andeel att niuta. Men alldenstund der emoot bewistes och tillstodz det Påhl och Oloff Jönssönner woro den döde Märitz halfsyskon, och således, effter det 9 cap. Erfd.b. L.L., närmare, dy dömbdes att dee och arfwet, som allenast i löösören består, skulle för sig behålla och nyttia. [*fol. 841r*]

16. Hustru Anna Halfwarsdotter i Sörbyn kärade till Hans Larsson i Fanbyn om dess betahlning för den deel henne i bem:te hemman tillkommer, hwilket på sina såwähl som hennes wägnar Anders Ersson har försåldt till Hans Larsson emoot 90 d:r s.m:t, och emädan Hans Larsson eij nekade betahlningen, allenast han fåår wetta hwem den hafwa skall, dy wardt här öfwer fölljande liquidation fattad.

Hemmanet Fanbyn		Hwaraf drages pijgan Märitz	
såldt för	90 d:r	innestående g*amla* arff	21: –
		Erich Larson för monderingen	10: –
		Dito inlagde penningar	18: –
		Hwad öfrigt är, deelas i 3 lijka deelar	
		Jon Larsson i Stijmna o Delsbo s:n	13: 21 ⅓
		Hustru Anna	13: 21 ⅓
		Anders Ersson	13: 21 ⅓
[Summa]	90 d:r	[Summa] s.m:t	90: –

Och emädan Anders Ersson redan har niutit 40 dahl:r s.m:t, så måtte och Hans Ersson till Andersmässo uthbetala hustru Anna för dess trångmåhl skull, och dee öfrige sedan effter handen.

[17.] I anledning af häradzrättens resolution [*fol. 841v*] d. 9 febr. sidstl. fodrade Erich Larsson i Lansom sin tridiepart af dee löösören som swågrarne Per Andersson i Giärde och sahl. Oloff Jonsson i Dille effter deras swägerska Ablun innehafwa, nembl:n

1. Hoos Oloff Jonsson i Dille en fäll för	3 d:r s.m:t
Hoos Per Aronson en steekpanna	– : 24
En klädesråck för	3: –
Dess utan hade dee tillhopa tagit emoot af Tängz giälden	5 d:r

Och alldenstund Per Aronson detta alt tillstod, så fant och rätten skiähligt det Erich Larsson, som med dem en syster hafwer, bör efter det 1 och 2 cap. Erfd.b. L.L. en syster- el:r tridiepart af denne Abluns egendomb niuta, och om eij elliest, då sin deel afkorta utj dee 5 d:r s.m:t han på sidsta ting blef dömbd till dem att uthgifwa, doch alt med det förbehåld som bem:te domb uttrycker.

18. Det föredrog Nills Anderson i Täng hurusom Jöran Carlson och Anders Ersson i Ösa skohla honom och hans ägor till förfång öfwergifwit sin g*amla* fäägata och drifwit sin boskap genom Nills Anderssons fäägata, med begiäran en sådan åwärkan att undslippa. Sedan skohla dee och 4 weckor för Michaelis nästl. på en lijten mooklimp in utj Nills Anderssons slått tagit upp [*fol. 842r*] fääbodeställen, påståendes att dee dermed afståå måtte. Wägen angående, så måtte swaranderne wederkiännas att dee det giordt, men wille sig rätta, men fäbodarne förmeente dee wara på sin skog och Nills Anderson till intet förfång, eftersom dee och anbodo sig hans eng med gård frånstängia. Men Nills Anderson continuerade i sitt påstående.

Resolutio. Såsom Jöran Carlson och Anders Ersson i Ösa hafwa sig understådt utan laga domb att rifwa sin g*amla* wäg och taga en annan, dy skohla dee effter det 2 cap. B.b. L.L. böta 3 m:k:r och wägen läggia som han för warit hafwer. Fäbodarne beträffande, så böra dee först af 4 goda män, 2:*ne* på hwardera sijdan, synas om dee den ena el:r andra äro till skada, då rätten sedan döma will.

19. Nämbdeman Ifwar Persson i Kingsta kärade till Ifwar Ersson i Seem om 6 ort eller 3/4 tunna korn, hwarmed således förewetter att Jon Nillson i Tullus kiöpte förleden höst utaf Ifwar Ersson en fåhla för 1 r.d:r, och såsom Jon Nillson förl. winter för sin fattigdom skull fohr öfwer till Norrie, föranletz Ifwar Ersson att taga igen sin fohla, doch att Jon [*fol. 842v*] Nillssons hustru emoot 6 ort skulle honom öfwer winteren framföda, det hon och giorde, och i wårtijden sändes Ifwar bud att taga honom åter, det han eij giorde, utan gick så länge att wargarne honom upåto, och emädan Ifwar Persson har undsatt Jon Nillsons hustru med desse 6 ort i reesepenningar, så anhöllt han att fåå dem af Ifwar Ersson betalte. Ifwar Ersson nekade icke till contractet, som ofwan förmält är, men emädan fohlan som han begiärat icke blef sänd till honom hijt åth kyrkian, wille han derwijd icke blifwa. Men att Jon Nillsons hustru det lofwat, kunde han intet wijsa.

Resolutio. Såsom det om denne fohla slutne kiöp med Ifwar Ersson samtycke är uphäfwit och han sig har åtagit för dess föda öfwer winteren betahla för 6 ort 3/4 tunna korn, så är han skyldig det samma till Ifwar Persson att uthbetala, hälst sedan fohlan effter contractet war framfödd, honom Ifwar Ersson ålåg den samma att wårda, hwilken efter contractet han tillhörde.

20. Afsades att Simon Gunnarson i Backen skulle gifwa furrijaren Phallèen 1/3 part af dee 7 skylar 2 band råg som han i åhr på Phallèens boställe har skorit. Tijonden afdragen. [*fol. 843r*]

21. Såsom Per Andersson i Tullus eenständigt neekade sig hafwa beskyllat Per Anderson i Backen för dee 18 carol. för honom bortkommit, hwartill Per Anderson eij heller något skiähl hade, wijdare än dragoun Oloff Modig så för honom sagdt, dy wardt Per i Tullus frijerkiänd och söke Per i Backen Modig, som sin sagesman, doch förbiudes wijd laga straff Per i Backen detta i någon måtto att tillwijta.

22. Alldenstund trompetaren Orm war siuk och kunde sig icke inställa till swars emoot pistohlsmeden Michell Benck, altså skiötz saaken upp och Orm wijd laga straff förbuden Benick i någon måtto oförrätta.

23. Emädan g*amla* pijgan Gunborg Andersdotter hade sin systerpart el:r 1/5 deel i hemmanet Kiählen 2 tunnel:d innestående, hwilket Damianus Persson för 66 d:r s.m:t till kiöpz tagit, löpandes på Gunborgz 1/5 part 13 $^{1}/_{15}$ [*bör vara 13 1/5*] d:r s.m:t, altså, på rättens meddlande, antog Damianus Persson henne hoos sig, att i dödedagar wara hoos honom i stufwa, såå åhrl. 1/2 mähling, så och att hon fåår taga höö till en koo, den hon har i hans fäähuus, men fodret i ett särskildt rum, [*fol. 843v*] så skulle och Damianus af marken upbruka så mycket att hon åhrl. kan få såå 1/2 mähling till det förra, der emoot och effter hennes död, all hennes lösa egendom skall honom Damianus, hans hustru och barn tillfalla. Brodren Anders Andersons deel i hemmanet blifwer ståendes till dess man får wiss rättelse om han lefwer el:r död är. Och såsom Oloff Andersons egendomb till creditorernes betahlning eij förslår, dy måste dee om præferencen uthföra.

24. Alldenstund på Thomas Perssons wägnar i Giärde, sonen Thomas aldeles neekade till de 9 d:r k.m:t, ett paar handskar och en skiutzfärd till Altzen som Erich Larsson i Häste från åhr 1677 af Thomas Persson fodrade, tillståendes allenast en hampeskiorta, den han lofwade betala, altså och emädan Erich Larsson detta icke gitte bewijsa, utan war det och effter Kongl. Maij:tz nådige resolution de a:o 1680 en förteegad saak, och fördenskull dömbdes Thomas Persson frij, allenast då han skiortan honom tillställer.

25. Fast än dragoun Jöran Kiämpe något seent kommit i kyrkian 3:de söndagen, så kunde han doch icke med straff [*fol. 844r*] beläggias, eftersom af den långa wägen och tijdiga gudztiänsten han blifwit hindrad. Och emädan det intygades att Hans Larson i Fanbyn och Anders Wallman H. Treefalldigheetz söndag warit siuka, dy, som det war laga förfall, blefwo dee frijsagde. Angående dragoun Johan Rijs, så emädan han altijd flijtigt plägar gåå i kyrkian, och nu af en händelse utheblifwit söndagen d. 28 aug., dy efter Kongl. Maij:tz placat om sabbatz-brutt 2 §, warnades han denne gången.

26. Oppå Nills Jonssons wägnar i Lundsiön blef noga undersöcht och af nämbden med allmogen intygadt det Berit Ollsdotter, hwilken skall barnlöös utj Norrie och Sparbo giäld wara död blifwen, woro Nills Jonssons hustrus kiötzliga syster, så att här i landet ingen närmare arfwinge effter hustru Berit war till finnandes.

27. Sochneskomakaren Nills Håkanson afsade sig embetztiänsten, effter han tagit sig halfwa gårdzbruket på swärfadrens hemman Nygården.

28. Oppböd Per Aronson i Giärde hemmanet der sammastädes à 4 tunnel:d, [*fol. 844v*] han af sine syskon inbördat, 3 gången, utan klander.

För Kongl. Maij:t och cronan oppbödz hemmanet Trålsåsen, efter kiöpeskriften d. 16 octob. 1696 3 g*ången*, utan klander.

Dito för Kongl. Maij:t och cronan Jon Nillsons hemman Twärsätt, kiöpt till chergiant boställe 1:a g*ången*.

29. Anhöllt Erich Håkanson i Nygården och Aspåås s:n hurusom till dess sahl. swärfaders hemmans inlösen han betalt till Jon Bergman 30 d:r s.m:t, hwar utom på dess hustrus wägnar honom 10 d:r s.m:t jordepenningar i samma hemman tillkommer, warandes det allenast wärderat för 80 d:r s.m:t, för hwilka 40 d:r han begiärer, anten att fåå sin betahlning, på det han sig annorstädz om hemman må kunna föresee, eller och sina swågrar uthlösa. Michell Nillson wille och hafwa hemmanet, men kunde inga penningar lefwerera, utan böd Erich Håkanson åbo hälfften, det han eij wille för swågrens oroligheet, elliest skall hemmanet 2:ne åboer eij wähl kunna tåhla. Och som denne saaken nu eij war lagl. instämbd, så lembnades

Erich Håkansson det giöra till nästa ting, och i medler tijd intechnades hans fodran till [*fol. 845r*] 40 d:r s.m:t och upbödz hemmanet 1 gången till lössen, förblifwandes till dess Erich Håkanson wijd besittningen af dess erhåldne deel.

30. Förekom Per Anderson i Östbacken, berättandes hurusom för dess swärfaders Olof Nillsons hemman han deels betalt, deels caverat för 123 d:r s.m:t, nembl. till Olof sielf 40 d:r, till Erich Larson i Kiösta 40 d:r efter quittencet, och caverat för 40 d:r, till Damianus Persson 3 d:r s.m:t för en engz inlösande, påståendes derföre att tillträda hemmanet, efter swärfadren skall det icke allenast illa häfda, utan och så stoor skuld derpå draga, att det aldrig lösas kan. Oloff Nillson tillstod allenast 40 d:r s.m:t till Erich Larson i Kiösta, så och 3 d:r till Damianus, men sielf hade han allenast fådt 36 d:r el:r 18 plåtar, hwilket alt han wille honom betala och få sitt hemman disponera, hafwandes Edfast Halfwarson i Byy honom lofwat på hemmanet 180 d:r s.m:t, hwarmed han creditorerne wille betahla. Per Anderson påstod att Oloff Nillson på hemmanet hade fådt 20 plåtar, det Oloff Steenson i Kiählen wittnade, att deras aftaal warit, jempnwähl och ländzman, att Oloff [*fol. 845v*] bedit honom derpå skrifwa quittence, som doch kommit i förgätenheet. Edfast Halfwarson wille eij annars låna penningar, än han finge hemmanet behålla, der emoot Per Anderson protesterade, willjandes sin börd till godo niuta.

Resolutio.

Såsom Per Andersson på hemmanet i pant försträckt 83 d:r s.m:t, så bör han och efter det 7 cap. Jordb. L.L. derföre i hemmanet sin säkerheet hafwa, till hwilken ända dess fodran intechnas och hemmanet upbiudes 1 gången. Äfwen intechnas Måns Erssons fodran i Tomptom på 24 d:r s.m:t efter obligation d. 6 martij 1695, lembnandes Edfast Halfwarson dess låån angående, sig att föresee det bästa han gitter.

31. Kärade Lars Ersson i Faxnalden till mågen Lars i Undrom om 12 d:r k.m:t, som honom resterade på arfskifftet efter dottren, Lars hustru i Undrom, som barnlöös dödde, der utaf Lars i Faxnalden efftergifwit 3 d:r, så att resten war 9 d:r. Lars i Undrom påstod sig deröfwer haf*w*a klart giort med swågrarne Simon Gunnarson och Erich Larsson, då effter räkning han blifwit skyldig 3 d:r s.m:t, [*fol. 846r*] dem Erich emottagit. Men desse neekade enständigt härtill, icke heller kunde Lars i Undrom dem till det med skiähl eller wittnen öfwertyga. Fördenskull, och i förmågo af det 33 cap. Konung.b. L.L. och § 5 utj 1669 åhrs Kongl. executions stadga, dömbdes Lars i Undrom desse tillstådde 9 d:r att betala, alldenstund med quittobreef el:r andra skiähl han eij gittat wijsa dem wara guldne.

32. [*häradsrättens § 32 ingår i hovrättens renovations § 10*]

33. För sahl. Olof Jonssons barn i Dille sattes till målsmän Per Anderson i Giärde och Erich Larson i Lansom.

34. Föredrog ländzman hurusom Oloff Larson i Dwärsätt aldeles oförmögen är att bruka och häfda dess hemman ib:m à 2 ⅓ tunl., utan woro det aldeles lembnadt, så att ingen sig om det samma wårdade, icke heller wille någon sig det antaga att upbruka, emädan mycket illa är fahrit, af fruchtan att när de det i bruuk bracht, blifwa de af enkian och arfwingarne afdrifne, hwilket ländzman eij opåtalt kunnat lembna. Och fördenskull blef nu offentel. efftersspordt om någon af slächten wille det emottaga, men ingen gaf sig ann, utan begiärte enkian att det måtte [*fol. 846v*] ståå barnen tillhanda. Men det kunde icke låta sig giöra, ty på det sättet föllo det till öde, och sådant att förekomma blef det i föllie af den 27 § i Kongl. huusesyns ordningen upbudit 1 gången och der ingen intra fatalia sig infinner, warder det den till hösten uplåtit som det nu will emottaga, hwartill Per Ersson i Nygården sig anböd hemmanet till bruuk bringa

och creditorerne betahla, hwar ibland regementzskrifwaren Molin är för 8 à 9 d:r s.m:t, som intechnades.

35. Emädan som h. kyrkioherden klagade, det åthskillige officerare skohla sig undandraga med allmogen att byggia och laga deras huus i prästegården, nembl:n h. ryttmästaren Willensens, qwartermästaren Pihlfelt, corporalen Wulff, trompetaren Orm, chergianten Össell och prophossen Nederberg, altså, och dem till rättellse, uplästes Kongl. Maij:tz nådigste resolution af d. 6 aug. sidstl., och emädan h. kyrkioherden klagade att här igenom prästegårdz huusen stoor skada tagit, så lembnades det på deras answaar.

36. Som halfåhrs tiänare angafz Torkell Nillson i Nygården, men emädan det intygades att han midfasto släpt [*fol. 847r*] hemmanet, och då wehlat taga tiänst, den han eij fådt i denne swåra tijden, alt derföre hade Edfast Jonsson i Gräffte honom öfwer sommaren hafft, men nu i höst hade han tagit tiänst, och dy blef han frijkiänd.

37. Efftersom corporalen Jonas Brink af Nills Flink till detta ting blifwit citerad för att åhrs byggnad wijd Olof Jonssons hemman Rösta, nembl:n 1695, doch sig eij inställt eller laga förfall wijsat, dy efter processens 2 § dömbdes han att för samma åhrs byggnad erläggia 6 ⅔ d:r s.m:t och med 1 d:r 16 s.m:t betala 2 st. fenster han förloradt, doch att Nills Flinck bör honom om domen straxt ansäija att han till nästa ting må wijsa sine förfall och saaken återwinna, om han förmeenar sig fog hafwa.

38. H:r ryttmästaren Willensens lät skriftel. angifwa det h. kyrkioherdens wallhion, så och Trusta och Sillie boerne skohla med boskapen giordt honom skada i Lesiömyran till 10 à 12 lass, hwaröfwer han för den infallande sniön ingen syn kunnat låta skie, utan beropar sig på sin son h. Börie och drängarne Per [*fol. 847v*] Åsk och Jonas, som kunna betyga att boskapen der warit och huru slåtten war upäten. Kyrkioherdens pijga Kierstin sw. att 8 dagar för Michaelis kommo getterne bort, och mädan hon dem söckte woro 7 st. koor som snarast in i slåtten, men giorde ingen skada. Undroms och Trusta boerne neekade aldeles att deras boskap giordt denne skada, utan som h. ryttmästaren så länge låtit ståå slåtten in till Michaelis oslagen, lär dhen förfallit, det dee eij ärsättia kunna. Per Åsk berättade att när de skulle slåå war alt gräset afätit till 11 à 12 lass, men ingen boskap der sedt, utan på skogen hörde han prästens boskap, hwilket warit 8 dagar för Michaelis. Kring slåtten hade eij heller någon giärdzlegård warit. Samma relation giorde och drängen Jonas, kunnandes dee intet wetta hwars boskap det giordt hade. Och emädan effter det 9 cap. B.b. L.L. skadan intet war synadt, eij heller bewijst hwars boskap all denne skadan giordt, dy lembnades det till bättre bewijs.

39. Fölljande arfskifftz instrumenter upwistes:

1. Af d. 14 april sidstl. effter [*fol. 848r*] Nills Bengdtson i Wijke, då för sonen Nills Nillsson sattes till målsman Jon Ollson i Byy och för dottren Anna Zachris Carlson i Sillie.
2. Effter Per Ollson i Hufwelswijken.
3. Effter Oloff Larsson i Byy d. 18 april sidstl.

Af hwilka instrumenter ett gafz till arfwingarne, det andra lades i häradzkistan.

40. Till föllie af h. gen.majorns och öfwerstens remiss d. 16 martij 1695 för åboen i Backen och Anders Ollson i Soota hade Simon Gunnarson, som nu åboer Backen, och Anders Ollson instämbdt Per Ersson och Oloff Ollson i Tullus om någon slått som de a:o 1694 dem afhändt och af ålder har leegat till Backen och Soota, påståendes dhen åter, emädan dee elliest på sine hemman eij kunna beståendes blif*w*a. Swaranderne inlade der emoot häradzhöfdingens Knut Ingellsons resolution d. 11 novemb. 1673, der utj han remitterar deras klagan om denna slått

till läns- och tolfmans syyn, hwarpå ländzman Anders Ollson Drake med 5 st. tolfmän hafwa synen d. 18 maij 1674 förrättadt, och de funnit denna slått liggia inom Näskottz skillnad och Tullus rågång af en nyl. upfunnen [*fol. 848v*] steen, refererandes swaranderne att dee sedan eij warit till tingz, utan på Anders Ollsons tillåtellse tagit possession af slåtten, alldenstund den och för skall hördt deras hemman till och i deras skog liggia, dertill Simon Gunnarson neekade, klagandes att slåtten utan laga dom woro dem wåldsambl. afhänd, hwilket så mycket lättare stod att giöra som åhr 1674 åboen på Backen med krigzfolcket fohr uth till Tyskland, och på Soota skiedde manfall, så att ingen war som hemmanet förswarade, hafwandes sedan den tijden på Backen warit 8 åboer. Men att wijsa det denne slått af ålder legadt till Backen nämbde han sina wittnen, nembl:n Nills Anderson i Miähla, Nills Håkanson i Wäijmoen och hustru Margeta Tohlsdotter i Backen, emoot hwilka intet jäf war, och dy aflade de eeden.

Nills Anderson wittnade det hans föräldrar sagdt att dee eij annars mintes än denne slått leegat under Soota och Backen, dee tychte och under wara att den der ifrån blef kiänd till Tullus. Han mintes och att käranderne den brukade, men blef för 25 åhr [sedan] der ifrån tagen, om det skiedde med dom kunde han sig intet erinra. Tog afträde.

Nills Håkanson wittnade det hans fader och farfader offta sade att denne slått lydde till Soota och Backen, och undrade dee [*fol. 849r*] huru den kunde komma under Tullus, om det skiedde med dom war honom obekandt, men för 20 åhr sedan eller mehra skiedde det, och samma tijd gick åboen på Backen uth till Tyskland, så att ingen war som hemmanet förswarade, kommandes der den ena åboen effter den andra. Tog afträde.

Hustru Margeta intygade det samma, och att Tullus bönderne effter synen finge slåtten, efter den skall leegat i deras skog, och ingen war som dess rätt förswarade.

Om Tullus boerne hade någon dom, swarade de neij, utan ländzmans tillåtelse, icke heller derföre gifwit någon lössen. Käranderne påstodo att som deras uhrminnes egendom dem olagl. är afhänd, att och fåå den igen och de andra plichta för wåld. Men dee beropade sig på ländzman Anders Ollsons tillstånd, det dee eij bewijsa kunde, eij heller att denne slått tillförenne leegat till deras hemman.

G*amle* Lars Ersson i Faxnalden, hwilken 1674 warit syneman, berättade att dee hade allenast ordres att syna, det dee och giorde, men wijdare wiste han intet huru ländzman kom att gifwa Tullus boerne imission i slåtten. Efter öfwerläggiande med nämbden stannades e[n]hälleligen i följande sluut. [*fol. 849v*]

Emellan Simon Gunnarson i Backen med Anders Ollson i Sota, kärande, och Per Ersson och Erich Ollson i Tullus, swarande, angående någon slått kärande af dem sökia at återwinna, som dem olagl. från deras hemman är afhänd, är detta häradzrättens dom gifwen Rödens tingzplatz d. 12 octob. a:o 1698.

Det föregifwa wähl swaranderne att denne twistige slått skall på deras skog liggia, och i forna tijder med dheras förfäders tillåtelse wara af Backe och Soota män oprögd, hwilken slått dee effter synemännernes tillstånd d. 18 maij 1674 igen haf*w*a tillträdt och alt sedan brukadt, dherwijd dee påståå än wijdare och frambgeent att förblifwa. Doch emädan Simon Gunnarson och Anders Ollson i Soota med 3:ne edel. wittnen hafwa fulltygadt hurusom denne slått af ålder och uhrminnes tijder lydt under Soota och Backen, men uppå dhen syyn som a:o 1674 hållen är, till föllie af häradzhöfdingen Knut Ingellsons resol. d. 11 novemb. 1673, haf*w*a Tullus männen den fådt i possession, utan att denne saaken först effter berörde resolutions innehåld är wid [*fol. 850r*] tinget angifwen och dom deröfwer fallen, hwilket förfarande häradzrätten eij annars än som olagl. kan finna. Och alldenstund alt lagl. stånde och olagl:it återgånge, börandes ingens jordegodz någon frånkiännas, utan han lagl. är citerad och dömbd, fördenskull och i förmågo af det 1, 15 och 30 cap. Jordb. L.L. pröfwar häradzrätten skiähligt att denne slått bör genstan gåå tillbakas under Backen och Sota, och skulle Tullus män förmehna sig hafwa fog den att återwinna, lembnas det dem lagl. giöra. Wåldet angående, så upskiutes det till dess att Anders Ollson Drake hörd blifwer.

41. Föredrog Erich Larson i Wärmoen hurusom efter h. Willensens sedell han skall låtit trompetaren Biörkbom bekomma 20 d:r s.m:t af dee hoos honom för arresterade Hans Lilles penningar, och emädan han eij wetta kan huruwijda Biörkbom dertill är berättigad, har han honom deröfwer citera låtit. Biörkbom swarade att för byggnad wijd hans boställe äro penningar hoos Erich Larsson arresterade, som höra Lillen och Erich Gunnarson till, [*fol. 850v*] och emädan förleden wår 1697 han hade swårt att besåå sitt boställe, gaf h. Willensens honom en sedell till Erich Larson på 20 d:r s.m:t, dem han emottog och quitterade, som och quittencet upwistes af d. 6 maij 1697, lembnandes samma sedell hoos bonden, hwilken sedell Willensens skall tagit åter enär commission kom hijt, det samma tillstod och Hans Ersson. Men baak på Biörkboms quittence hade h. Willensens d. 9 april sidstl. annoterat det han allenast gifwit Biörkbom ordres till häradzfogden, och som Biörkbom utan hans tillstånd uthtagit desse 20 d:r, så har han 1697 in majo ansagdt trompetaren dem till bonden återbetahla etc. Biörkbom förehöltz att han lär fara illa om han icke kan wijsa h. Willensens sedell.

Ille swarade, det h. Willensens den tagit åter, hwilket och bonden intygade, att han allenast begiärt see den samma, och så den behållit. Och såsom Biörkbom tillstod sig undfådt desse 20 d:r, så blef det för bonden annoteradt, och corporalen Wulff påmint att han härom berättar h:r ryttmästaren Gardemin på det, det kunde eftersees huru Biörkbom desse medell anlägger, blifwandes om arrestebruttet till ländzman [*fol. 851r*] åtahl uthståldt.

Wijd detta tillfället anhöllt Biörkbom om uthslag, huru mycket af dee arresterade medell han bör niuta, det och Oloff Gunnarson begiärte, på det han Oloff må det öfrige kunna lyfta, hwilket differerades till dess 1692 åhrs syn efter domen d. 26 octob. 1696 införskaffas. Och emädan Hans Lille för någon feelachtigheet till 6 d:r 8 s.m:t på trompetare bostället Sillie blef 1696 på tinget af Biörkbom godkiänd, och han samma feel icke än har bättrat, som synen af d. 4 [*lucka*] 1697 wijsar, dy ansades han desse penningar betahla och Biörkbom sielf byggia.

42. Ställtes för rätta en norsk dräng, Ingebrect Enarsson wid nampn, som några åhr här i landet sig uppehållit och tiänt, men intet pass med sig skall hafwa, huru han från Norrje kommen är, och blef fördenskull examinerad, berättandes han sig hafwa warit dragoun under h. Schlipenbaks compagnie, och för den orsaken rymdt der ifrån, att han warit gifft och belägrade sitt syskonebarn, ben:d Berit Larsdotter i Nambdahlen och Römesbergz by, sielf woro han från Snasen, hans fader warit Enar Larsson i Öön en bonde, och hade hustrun Märit Ollsdotter [*fol. 851v*] lefwat när han sitt syskonebarn belägrade, men nu sedermehra för ett åhr sedan genom döden agfången.

Q. om hans syskonebarn Berit och war gifft? Rp. neij. Han sade och att han i ländzmansgården på Snasen settat fängzlig, men af ländzmans hustrun löös släpter. Q. hwarest han hafft sitt tillhåld sedan han kom hijt i landet? Rp. aldra först warit i Undersåker och hoos en enkia i Swänsta, derest han talt med ländzman, som lofwat skrifwa häradzfogden till, och fådt swar att han skulle fåå blifwa här qwar. Derföre hade han gådt till Altzen och 1 wecka warit hoos h. öfwerstelieutnanten, der ifrån till Måns i Wijken i 6 weckor, sedan till h. Per i Trång utj 3 weckor, der ifrån 1696 om hösten till h. Willensens, hwarest han tiänte åhret uth, och förl. höst 1697 till kyrkioherden h. Per Gestrin, hoos hwilken han och i åhr ämbnadt blifwa, men h. Willensens will hafwa honom hoos sig.

Och emädan tahlet gådt att hoos h. Willensens han med pijgan Berit, hwilken förledit åhr till Norrie rymbde, skall hafft sammanlag, dy förehölltz han säga sanningen, och om hon deraf wordit hafwande, då han tillstod lägersmåhlet, men intet det hon [*fol. 852r*] war hafwande, icke heller att han hade intalt henne att fahra här ifrån.

Wijdare tillhölltz han berätta sanningen hwad umgänge han hafft med kyrkioherdens pijga Kierstin, då han i förstone neekade sig någon oskiähl giordt med henne, utan nyligen för 8 dagar sedan en gång legat i säng med henne och drängen Nills och Kierstin emellan, doch

att Kierstin wändt sig till honom, men om Kierstin medan Ingebrect såf hade med Nills något hafft att beställa, kunde han intet swara före.

Omsijder, och efter nogare förehållande måtte han wederkiännas det han oftare leegat hoos Kierstin, så och lofwat henne echtenskap, men ingen otucht giordt, men äntel. sade han att han en gång legat hoos Kierstin, hwilket han sedan wille förtyda allenast till sängelag, och intet wijdare. Dess utan sade han och att drängen Nills 2 à 3 g*ånger* leegadt hoos kiökzpijgan Anna.

Och alldenstund rätten fan nödigt såwähl angående det att Ingebrecht utan pass blifwit antagen, som och om dess lägersmåhl att höra h. Willensens och kyrkioherden med ofwannämbde perssoner, dy blefwo dee efftersände och sig inställte, men Willensens [*fol. 852v*] ingaf dess skrifftel. berättelse, det han i rättan tijd har a:o 1696 genom ryttaren Bolling låtit städia Ingebrecht hoos cappellanen h. Per i Trång, då han intet pass hade, utan lät h. Per säija genom Bolling att han 1696 der hade wähl tiänt, hafwandes han och tiänt hoos Måns i Wijken etz. Hoos h. Willensens hade han ingen otrooheet wijsat, fast han ibland war något till lättia och fyllerij begifwen, men om lägersmåhlet med Brijta wiste h. Willensens intet.

Kyrkioherden Gestrinius sade att effter Ingebrecht tiänt hoos den ena efter den andra, så frågade han intet efter något pass. Hoos honom har han tiänt förl. åhr, är wähl en braf arbetzkarl, men en stoor fyllhund, så att mången gång heela 14 dagarne han gådt och druckit, och woro dy wähl att sådan otijdig öhlsällning blefwo förbuden, hwarom ländzman befalltes inseende hafwa.

Härpå blef Kierstin med Ingebrecht confronterad, då hon tillstod sig lofwat honom echtenskap, effter han lofwat skaffa attest att dess hustru war död. Hon hade och med honom några gånger leegadt [*fol. 853r*] i säng, men på ährligit wijs, doch intet allena, utan en gång med Karin, en gång med Cicila och en gång med Nills, som war för några dagar sedan, då drängarne lagdt sig föruth och hon lappade sina skoor wijd spijsen, gick så och lade sig wijd wäggen hoos Ingebrecht, men Nills låg framman till wijd brädet. Drängen Nills kallades in och frågades härom, då han swarade att han hade hafft något att beställa, och när han kom till sängz, låg Kierstin wijd wäggen hoos Ingebrecht. Q. om han intet offtare sedt dem i hopa? Då Nills i förstone wille neeka, men måtte äntel. bekiänna att det warit offta, så att han intet hwar gång kunde minnas, emädan dee hållit ihoop heela sommaren. Nills tillspordes huru offta han leegadt hoos Anna? Sw. ingen gång, då Ingebrechtz för ofwan giorde berättelse uplästes, dhen han i förstone wille återkalla, men påstod att han 2 g*ånger* funnit Nills hoos pijgan Anna. Nills neekade ändå, och dy med honom confronterades Anna, som [*fol. 853v*] eij heller wille detta bekiänna. Doch äntel. måtte hon tillstå det Nills 2 gånger kommit och kastat sig i sängen hoos henne, det och Nills äntel. bejakade, eftersom Ingebrecht och Kierstin lågo i hans säng, och bägge gånger hade Margreta leegadt hoos dem. Om Ingebrechtz och Kierstins sammanlag wiste hon intet mehra än den ena gången dee lågo i mangellstuf*wa*n i löfwet. Om Kierstin war hafwande wiste hon intet. Sidst inkallades pijgan Margreta, som tillstod att hon hörde det Kierstin och Ingebrecht lofwat hwar annan echtenskap, hon hade och sedt dem en gång på gålfwet i mangelstufwan liggia en natt. Een natt hade och Nills kastat sig i sängen hoos Anna, derest och Margreta låg. Elliest kunde ingen tilläggia Nills och Anna någon otucht. Togo dy afträde. Och förhördes Kierstin och Ingebrecht allena, då efter noga förehållande dee äntel:n tillstodo sig tillhopa en gång hafft kiötzlig beblandelse, men eij offtare. Togo afträde. Kyrkioherden förehöltz huru han kunnat meddeela Ingebrecht, som [*fol. 854r*] intet pass hafft från Norrie och nu sådan giärning på sig bekiänner, Herrans h. nattward? Sw. att honom det samma icke blifwit tillåtit, doch efftersom han wijsat sig bootfärdig och derom anhållit, har kyrkioherden om honom skrifwit probsten till, och för en tijd sedan fådt ven. consistorij resolution, att han för den i Norrie begångne och bekiände synden skulle här ståå kyrkioplicht, hwilket och skiedt är, hwilket syntes något sällsampt, hälst öf*we*r samma giärning hwarken woro ransakadt eller dömbdt wijd wärdzlig rätt.

Sedan blef detta öfwerlagdt, då der utj alla öfwereens stämbde att såsom det owist är om Ingebrechtz hustru är död och när hon död blifwit, så kan öf*wer* dee tillstådde och bekiände lägersmåhlen intet dömas. Sedan hwad det wijdkommer att han utan pass är hoos Willensens och kyrkioherden i tiänst antagen, så pröfwas nödigt om Ingebrechtz första öfwerkomst ransaka i Altzen och Undersåker wijd dee nu instundande ting, dherest och Ingebrecht bör [*fol. 854v*] wara med tillstädes.

43. Förehades och examinerades boskapzlängden, och såsom intet wijdare war wid detta ting att förrätta, dy gafz nämbden och allmogen tingzloff.

Ting 7, 8 och 9 februari 1699

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:20a, fol. 1r – 15r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3189, fol. 838r – 854v, RA.
(Hovrättens renovation är lättare att läsa, men i kanterna är en del av texten skymd, därför används häradsrätten som primärkälla vid detta ting.)

Anno 1699 d. 7, 8, 9 februarij hölltz ord. ting med allmogen af Rödens pastorat, närwarande förste dagen länsm. Olof Jonsson, och sedan häradzskrifwaren wälb. Zachris Warg medh fölliande nämdemän.

Håkan Enarsson i Storgård	Gudmun Enarsson i Sillie
Edfast Jonsson i Gräffte	Lars Ersson i Faxnalden
Pär Jonsson i Dwärsätt	Måns Ersson i Tomptom
Påhl Jonsson i Sehm	Nilss Andersson i Täng
Nilss Andersson i Miähla	Anders Ersson i Ösa
Hendrik Jönsson i Åskått	Måns Larsson i Faxnalden

1. Sedan tingzfrijd war effter wanligheeten aflyst antoges [i] de afgångnas ställe till tolfmän Nilss Andersson i Miäla, And. Ersson i Ösa, Hendrik Jönsson i Åskått och Måns Larsson i Faxnalden, och sedan de aflagdt sin huld- och domareeedh, togo sitt rum wijd bordet.

2. Publicerades fölliande Kongl. Maij:tz nådigste placater och förordningar.
1. Om mått och vicht af åhr 1665.
2. Om jachter och diurfång 1664.
3. Om barnemord af åhr 1684.
4. Legohionsstadgan 1686. [*fol. 1v*]
5. Om oliud och slagzmål i kyrkiorne de a:o 1686.
6. Om skogzeldar de a:o 1690.
7. Om tiggiare och löösdrifware de a:o 1698.
9. [!] Så och högl. Kongl. hofrättens fölliande breef:
   1. Af den 5 nov. 1698 om rådzbane och dess straf i missgierningar.
   2. Af d. 28 dito om tiufwars kyrkioplicht då de offtare komma igen.
   3. Af d. 17 dito om deras straff som wid wådeld stiäla.
   4. Af den 21 octob. om de enklingars och enkiors straff, som emot Kyrkiolagen i otijd flyttia tilhopa.
   5. Af d. 24 eiusdem om dubbelt hoors stränga afstraffande.
   6. Om injuriæ sakers afdömande som wid Kongl. M:tz räntors infodrande förelöpa, daterat d. 10 nov. sidstl.

3. Länsman Olof Jonsson föredrog hurusom söndagen effter nyåhrsdagen d. 8 januarij trompetaren Lars Orm skall uti sin gård öfwerfallit och slagit bonden Oloff Nilsson i Biärte med wärijefästet 3 slag i hufwudet, så att 3:ne kiöttsår der effter blifwit, uti hwilken saak trompetaren med bonden omsijder äro förlijkte, men Konungens saak alldeles obetagen, hwilken länsman [*fol. 2r*] nu åtaladhe. Olof berättadhe att han med Nilss Andersson i Miäla hade af Ormen blifwit budne in på en kanna öhl, och som Ormen och Nilss blefwo oensse, gick Nilss bort och Ormen effter, hwarpå Olof och gådt uth, då Ormen mött ho*nom* på gårdhen och honom slagit omkull emot en släda, tagandes så fram sin wärja, med hwilken han slog honom 3 slag i hufwudet af fästet, så att der effter blifwit håhl, för hwilket han ho*nom* förlijkt och fältskiären betalt. Nilss Andersson i Miäla blef förhörd och giorde samma berättelsse. Orm tilstod gierningen och beklagade att detta i hastigheet och uti dryckenskap woro tilkommit, bad fördenskull om tilgifft. Länsman förmente att Ormen här medelst dett begådt sabbatzbrutt. Uppå tilfrågan tilstodo samptel. parterne att detta först in på afftonen, sedan dagen nedgådt woro passeradt. Olofs blessurer besåges och fans att det woro fuller kiöttsåår.

Resolutio.Såsom det tilstådt och befunnit är att Orm utan orsak öfwerfallit och slagit Olof Nilsson 3:ne kiöttsår, dy skall han för hwardera effter det 10 cap. Sårm. will. L.L. böta 6 m:k s.m:t, dock målsägarens rätt afdragen, effter han redan är förlijkt och till frijdz ställter. Men för sabbatzbruttet blifwer han frijdömd. [*fol. 2v*]

4. Corporalen Anders Wulf hadhe effter rättens resolution på tinget 1697 med Pär Ersson i Undrom instämdt förra åboen på corporals bostället Jon Lång för dhen åker och landestycken som Lång från bostället till Pär Ersson har bortbytt, hwilket byte på besagde ting är tilbakas dömdt, påståendes nu corporalen det Pär Ersson måtte boställetz dehl han innehafft, effter sig upbruka och giöda, lembnandes för det öfrige till rätten, huru Pär Ersson och Lång för denne sin handell böra ansees. Lång berättade att desse jordeparter woro för dem bägge illa belägne, emedan de woro in i hwars annars ägor, dherföre och på en behagelig tijd bytte, men int*et* at dhermed någon skada, dhe hade och warit lijka goda, det jembwäl nämden wittnade, så att ingen deras hemman härigenom till det ringaste lijdit. Samma berättelsse giorde och Pär Ersson. Wulf begiärte at Per Ersson måtte hans åker i bruk bringa, efftersom Wulf för några åhr sedan på Pers åker, den han nu fåår igen, fördt 70 lass giödning. Pär förmente at det eij warit så mycket, dessutan hade Wulf sedan der å hafft 2:ne säder sedan han honom giödde.

Detta wardt af rätten öfwerlagdt och resolverat, att såsom detta byte för bägges [*fol. 3r*] legelighet[?] allenast på en behagelig tijd är giordt, hwarwid bägge hafft fult geent fullo[?], så at ingen deras hemman dherwijd kommit att lijda, fördenskull kunde rätten icke heller finna dhem till något straff bråtzlige, allenast hwad bruket angår, så skall Pär Ersson på corporalens åker, den Pär här tils innehafft, föra 50 lass giödning, hwarmed deras twist aldeles skal wara upphäfwen.

5. Det hade wäl trompetaren Jonas Biörkboom instämdt Hans Lille i Fanbyn om resterande byggnad på dess boställe, men emedan denne sak wijd sidsta ting upskiötz i mangell af 1692 åhrs syn, hwarom Biörkbom ansades för tinget att påminna, som eij skiedt är, fördenskull och för hans försummelse lembnades saken dhenne gången oafgiord.

6. Effter tingzrättens resolution hadhe Jon Olsson i Byy instämdt corporalens Anders Wulfs dräng Olof Nilsson för någon swedie gierdzelgård till 120 fambnar han förl. winter för honom nedhuggit och bortfört, och Olof wijd sidsta ting skall tilstådt, påståendes att han derföre måtte [*fol. 3v*] behörigen plichta, så och skadan med expenser ärsättia. Olof wille wäl icke tillståå at det warit Jon Olssons gård, utan någon annan tilhörig. Men dher emot öfwertygades

ho*nom* att ingen annan än Jon Olsson hade å den tracten någon swediegård, elliest remonstrerades Olof af höstetingz protocollet at han hade saken så godt som wederkiendtz, hwarföre resolverades det Olof Nilsson skall för dhenne åwärkan effter det 9 cap. B.b. L.L. § 3 böta 3 m:k s.m:t, så och ärsättia skadan och omkostnaden med 1 d:r s.m:t.

7. Bewilliades Nilss Håkansson i Wäijmoen skiötning och fasta på dess fädernes hemman Wäijmoen om 4 t:l, af dess syskon inlöst för 150 d:r s.m:t effter kiöpeskrifften d. 6 decemb. 1685, aldenstund pengarne woro betalte och alla upbuden med lagfarandet klanderlöst passerade.

8. Såsom dragoun Christopher Lilleman sig beswärade att utaf sin tillordnade bonde Pär Larsson i Nordannälden, han eij niuter sin richtige inqvartering effter Hans Kongl. Maij:tz reglemente, hwartill bonden neekade, påståendes att uti alt han sin skyldigheet fulgiordt, fördenskull [*fol. 4r*] att här effter betaga slijk twistigheet blef för dem upläst Kongl. M:tz reglemente af d. 16 martij 1687 § 2 med alfwarlig tilsäijelsse att samma sig till underdånig [effter]rättelsse ställa, alt wijd laga plicht för dhen som det försummar.

9. Det hade ryttmästaren wälb. h. Magnus Gabriel Willenssens låtit instämma fändriken edell och manhafftig Johan Bergklyfft för det fändriken skall i sin tienst antagit en från h. ryttmästaren förrymd och oförpassad gosse, Nilss Hansson benämd, påståendes h. ryttmästaren det måtte fändriken derföre wederbörl. ansees effter lag och Kongl. M:tz nådigste förordningar. Här emot lät fändriken insända dess skrifftel. exception af innehåld:

1.) Att dhenne action icke hörer till Rödens utan Frössöö ting, där saken skall wara passerad om den så re vera woro, som h. ryttmästaren föregifwer. 2do.) Är citation en half dag ringare inom 14 dagar ho*nom* tilstäld, för hwilka orsaker han eij comparera will. Gossen Nilss Hanson kan h. fändriken icke swara till emedan sedan h. ryttmästaren pantat af ho*nom* hans pälss, han låtit honom passera, ehuruwäl h. ryttmästaren som actor bordt till laga utslag låtit ho*nom* häffta. [*fol. 4v*]

Här emot påstod h. ryttmäst*aren* att såsom här är forum facti, och här har poiken rymdt, så borde och saken här uptagas och dömas. Q. hwarest fändriken hade städiat poiken? Sw. på Frössöön, sedan han från h. ryttmästaren war bortrymd, då han wäl genom 2:ne tolfmän, Lars Olsson och Pär Ersson i Wagle toog ho*nom* igen, men på fändrikens begiäran släpte han honom löös, derest poiken warit 14 dagar, men sedan farit bort, förmenandes dy att fändriken för ho*nom* borde swara, och det in hoc foro, som en ca*us*a criminalis, aldenstund fändriken medelst detta sig försedt emot Kongl. M:tz förbud, att han en sådan passlöss persson har emottagit. Honom förehöltz att enten h. ryttmäst:n civiliter el. criminaliter will emot fändriken agera, så bör det skee i Frössöö tingelag, der han boendes är, och gierningen är giordh. Men h. Willenssens förmente at det borde skee här, derest hufwudsaken är passerad. Elliest kunde h. ryttmästaren int*et* bewijsa att poiken Nilss Hansson blifwit citerad.

Resolutio. Häradzrätten finner dhenne qvæstion som h. ryttmästaren Willenssens har emot [*fol. 5r*] h. fändriken Bergklyft moverat om den förrymde poiken Nilss Hanssons städiande af dhen beskaffenheet att den hwad fändriken angår till Frössöö tingelag hörer att afslutas, aldenstund han der icke allenast boendes är, utan och den gierning som klagas öfwer, nembl. at han poiken städiat, der giord är, så att i betraktande deraf fändriken icke kan förplichtas in hoc foro uti det målet at swara. Öfwer poiken Nilss Hansson kan nu eij heller dömas ho*nom* frånwarande, effter eij bewijst är at han har någon citation undfått.

10. Opböd Håkan Ersson i Backen Halfwar Östenssons hem:n i Trålsåsen 2 ½ t:l, 2 g*ången*, Kongl. M:tz höga rätt förbehållen efter det går utom börden.

Med samma förbehåld upbödz för Simon Gunnarsson hem:t Wästbacken 3 tunl., kiöpt af Håkan Ersson, 2 g*ången*.

Opböd Jon Olsson i By dess fädernes hemman, af syskonen inlöst, 2 g:n, utan klander.

Opböd Pär Pärsson i Hufwelswijken dess fädernes hem:n ibid., af syskonen inlöst, 2 g*ången*, klanderlöst.

Oppböd Erich Olsson i Näset rustningzhem:t ibidem 3 t:l, kiöpt af Jon Mickelsson i Krokom, 3 g*ången*, dock så att int*et* fasta [*fol. 5v*] extraderas för än det wid första upbudet skiedde reservation om rustningen är fullgiort, hwarom qvartermästaren Pihlfelt nu ansades försorg draga.

Oppböd Måns Larsson i Faxnalden dess fädernes inlöste hem:n ibidem om 3 ½ t:n:d, 2 g*ången*, utan klander.

Opböd Pär Nilsson Kiällman hem:t Lägden i Aspås s:n 2 t:l, 2 g*ange*n, inbördat af Jon Mickelsson i Krokom för 45 d:r s.m:t, som skrifften af d. 13 febr. 1694 utwijsar.

11. Undersöktes om fölliande ährender.

1. Bränwijnsbrännerijet war ingen som emot wiss taxa wille sig antaga.
2. Med förmedlingar, g*amla* och nya, war samma beskaffenhet som förl:it åhr.
3. Gierningzmän war skräddaren Jon Gunnarsson med drängen Måns Olsson.

Skomakaren Erik Håkansson med drängen Christen, hafwandes Erik Håkansson nu tagit afsked, så at för 1699 han int*et* kommer at swara, och i hans ställe begiärte nämden och allmogen Christen Larsson med gossen Anders Månsson, hwarom de i ödhmiukhet h. gen*eral*maj*orn* och öfwersten hafwa att sökia.

4. Tienstelösa betygades wara inga, ty hwad pijgan Kierstin Olsdotter i Håf [*fol. 6r*] angår, så war hon hemma och skiötte 2:ne sine g*amla* fastrar, som elliest eij kunna ansa sig. Och Anna Olsdotter i Faxnalden war gammall och siukel., at hon eij förmåtte tiena.
5. Tilstod länsman at för 1698 han nutit dess länsmans lön.
6. Förehades mantalslängden.

12. Käradhe ryttmäst:n wälb. h. Magnus Gabr. Willenssens till Thomas Thomsson i Giärde hurusom förl:n höst ryttmäst. emot en qwijga uplåtit ho*nom* en koo, med försäkran att qwijgan skulle wara ikalf [*dräktig*], men emedan hon eij så är, påstod ryttmästaren sin koo igen. Thomas wille int*et* tilstå det han försäkrat h. ryttmäst. på det sättet, uthan allenast talat om det qwijgan woro drächtig, eftersom och så för honom blifwit berättadt. Dher emot beropade sig ryttmäst. till wittnes ryttaren Pär Åsk och pijgan Märit Pärsdåtter, hwilka med parternes samtycke aflade eeden och separatim hördes. Åsk refererade att han int*et* hörde hwad contract frun och Thomas emellan skiedde, men det tychte han att frun för qwijgan gaf en alt för god koo, då frun swarat det qwijgan woro ikalf. Tog afträde. Samma relation giorde och Märit, men om koon war bättre än qwijgan, det hade hon int*et* förstånd om. [*fol. 6v*] H. ryttmäst. påstod sin koo igen, effter Thomas ho*nom* med qwijgan fixerat. Thomas böd ho*nom* 3 d:r emellan, så mycket som qwijgan kan wara bättre än koon. Uthi detta blefwo äntel. parterne så föreente att hwar träder till sitt, nembl. h. ryttmästaren fåår sin koo igen och Thomas sin qwijga, derwid rätten låter beroo.

13. Igenom rustmäst. Fallen kärade Jöran Jönsson i Tulleråsen till Nilss Larsson i Smedzåsen för det han utfördt om ho*nom* det tahl, som Jöran Jonsson begådt tijdelag, påståendes derföre reconvention. Nils Larsson beklagade at han fält dhe orden, efftersom h. kyrkioherdhen så för honom berättat. Kyrkioherden sade sig det hördt af häradzskrifwaren Wargh. Och alldenstund Göran Jonsson öfwer dhenne beskyllning war till Offerdahls ting instämd, der at wärias el. fällas, så wardt och dhertill med reconvention upskutit.

14. Effter häradzrättens resolution d. 10 oct. sidstl. aflade Olof Nilsson i Backen sin wärjomåls eedh öfwer dhen elg som förl. wåhr effter midfasta i hans graf woro fången, och dhermed uti saken frijerkiendes. [*fol. 7r*]

15. Uppå sin hustrus, Anna Nilssdåtters, wägnar fodrade Hemming Ersson i Krokzgård af Erich Olsson i Hissmon dess hustrus innestående jordep:g:r i b:t hem:n, 4 t:l, warandes Erich hust. Annas brorson, hwilkens fader, [sal.] Olof Nilsson hemmanet effter farfadren Nilss Nilsson besuttit. Erich Olsson sw. att hans farfader wäl hade kiöpt hem:t, men lånt pe:ngar dertill, så att hans fader sedan har det måst helt och hållit inlösa, och förmente dy det fastren med så mycket mindre foog kunde någon arfzrätt dheruti begiära. Af 1681 åhrs fastebref d. 27 octob. fans wäl at Olof Nilssons fader Nilss Nilsson hade om detta hem:t accorderat och kiöp giordt d. 31 maij 1673, men Olof Nilsson hade kiöpebrefwet uttagit, hwaruti int*et* förmäles att han äntel. har några p:g:r betalt, utan synes snarare som fadren sielf hade allt clareradt. Erich Olssons swåger, Olof Ersson i Hissmon föregaf att allt det som Nils Nilsson betalte lånte han af andra, och det samma har Olof Nilsson sedan måst betala, det han af en i rätten d. 18 nov. 1679 inlagdt skrifft wille bewijsa, förmenandes om de fingo dilation till nästa ting, det större uplyssning erhållas torde. Och aldenstund rätten fant denne saken något [*fol. 7v*] mörk, dy blef dhen och till nästa ting upskuten, då parterne utan widare stembning sig skohla infinna.

16. Föredrog g*amla* pijgan Anna Håkansdåtter hurusom hon hade ombetrodt Olof Ersson i Hissmon från Norrie hijt att öfwerföra dess kista, hwaruti warit en blåå klädeskiortell, swart klädeströija, snörlijf, en klädzmössa, 1 st. särk, 2 st. förkläden, en hatt och anat smått, men Olof Ersson skall för 1 r.d:r hoos en bonde i Norrie pantsatt, der medelst hennes egendom är förkommen. Olof Ersson tilstod wäl att han uttagit kistan, hade och tänkt föra dhen öfwer, men som han eij förmåtte den föra, satte han henne in hoos Erich i Sätern, men tog på henne inga pe:ngar, utan på sin bössa lånte han 1 r.d:r 8 sk. Dher emot beropade sig Anna till wittnes Pär Nilsson i Byen och Nilss Jonsson i Sehm, hwilka warit ombedne att taga heem kistan, betygandes bägge hwar för sig att Erich i Säter dhem swarat det Olof Ersson hade på denne kista lånat 1 r.d:r 8 sk., hwartill Olof ändå nekadhe.

Och aldenstund Olof Ersson således tillstår sig om händer och i förwar tagit Anna Håkansdåtters kista och kläder, så åligger honom det, som annat [*fol. 8r*] handfångit godz och inlagzfää effter det 9 cap. Kiöp.b. L.L. henne till rätta skaffa innan nästa ting, el. det effter mätismanna ordom giälda. För uteblifwande wijd upropet böter Olof Ersson effter processens 2 § 1 d:r s.m:t.

17. Opböd Jöran Carlsson i Ösa dess fädernes hem:n Ösa om 5 t:l 2 g*ången*, utan klander.

Oppböd Erich Håkansson i Nygården dess hustrus hem:n, swågrarne till lössen för dess fodran, el. at han löser dhem, 2 g*ången*.

18. Öfwer dhe 6 d:r s.m:tz jordep:r som Berit Jonsdotter fodrade af Jon Nilsson i Färijesundet för dess broders Lars Jonssons odall i Dwärsätt hem:t till 6 d:r s.m:t, föreentes parterne att Jon Nilsson gifwer henne i ett för alt 3 d:r med första.

19. Förlijktes Jöran Nilsson i Hoff med Olof Pärsson i Hägre om någon arf, att Olof Pärsson gifwer Jöran till Gregorij marknad 1 tunna korn.

20. Tillsades Hans Larsson i Fanbyn, effter dhen wid rätten d. 10 octob. sidstl. skedde liqvidation, till g*amla* pijgan ifrån Mällpad Märit Bengtzdåtter betala dhe 21 d:r s.m:t hon i samma hemman som arf [*fol. 8v*] har innestående, hwilka 21 d:r s.m:t uti dhen för hem:t betingade kiöpeskillingen à 90 d:r s.m:t böra \ho*nom*/ goda giöras.

21. Olof Nilsson i Backen kärade till ryttaren Roland Säterberg om 1/4 t. korn, 1/4 t. erter och 2 *pund* fisk som Sätterberg skall af honom för 3 åhrs inqvartering tagit, efftersom han de åhren eij låg hoos honom, fodrandes nu samma pertzeler åter, aldenstund tildelningzbönderne eij skola wara skyldiga någon inqvartering att ärläggia. Sätterberg sw. att bonden hade af en god willia för inqvarteringen honom gifwit 1/4 t. korn och 1/4 *pund* fisk, och det för 9 åhr sedhan, förmenandes det wara reglementet lijkformigt att tildelningzbönderne böra hielpa rusthållaren med inqvarteringen, hwartill Olof nekade. Och såsom dhe resolutioner inqvarteringen berörande eij woro wijd handen, dy skiötz detta upp till nästa ting.

22. Ryttmästaren wälb. h. Magnus Gabriel Willenssens tilltalade åter igen Pär Åkesson, Pär Ersson och Mårten Olsson i Tullus med Pär Anderson i Backen öfwer den klagoskrifft som desse wid 1695 åhrs commission öfwer ho*nom* inlagdt, om någon frij skiutz som in nov. 1689, då commission i Sunne stodh, h. ryttmäst*aren* [*fol. 9r*] skall niutit, då han från Sunne under wacht reste heem till Rödensgården, och aldenstund han sedermehra af Kongl. commisorialrättens d. 15 sept. 1697 för samma deras klagan är frijerkiend, så påståår ryttmästaren, i krafft af Kongl. M:tz nådigste resol*ution* af åhr 1675, hoos desse bönder niuta all behörig reconvention för oskiälig åklagan, aldenstund Hans Kongl. M:t uti dess nådigste pardon d. 8 jan. 1690 påbudit det ingen måtte honom sådant förbrå. Ofwanb:te bönder woro alla tillstädz, undantagandes Mårten Olsson, för hwilken och de öfrige Simon Gunnarsson swarade, att det ofelbart är, det bönderne skiutzade wachten och ryttmästaren 2 à 3 på hwar släda, men derföre aldrig någon betahlning undfått. H. ryttm. sw. at han hade sin egen häst, men wachten som följde hade befal*ningz*m*an* Grans sedell till länsman om hästar. Simon Gunnarsson sw. att bönderne än idag äro obetalte och int*et* fått sitt, och dy måtte anten h. ryttmäst:n el. soknen dhem betala. Det h. ryttmäst. begiärte noteras det Simon Gunnarsson K*ong*l. commissions domen qwällier, hwilken ho*nom* för skiutzens betalande frijar. Det Simon betygade sig intet giöra, utan war hans tanke att efftersom h. ryttmästaren int*et* betalar, måtte då soknen [*fol. 9v*] denne som en annan frij skiutz bönderne förnöija före. Pär Åkeson sadhe att när dhe hade skiutzat, hade han warit in hoos ryttmästaren i Sunne, då han lofwat skiutzen clarera, hwartill han nu nekade, der emot bonden eij heller något skiäl el. bewijs hade. Till större rättelse blef och böndernes supplique föreläsen, der effter h. ryttmästaren sitt för giorde påstående om reconvention itererades, äfwen som på tinget d. 6 oct. 1697 med expenser, jembwäl och att concipisten måtte ihugkommas. Saken företogz till domz och slöötz som föllier (vide n:o 34 infra, ad scribatz) [*se § 34*].

23. Efftersom nu äntel. \swar war kommit/ uppå det d. 24 octob. sidstl. till kyrkioherdhen i Norrie och Snasens pastorat h. magister Nilss Muus afgångne bref om norske mannen Ingebrect Enarson, angående dess der förde lefwerne och gifftermål, så blef nu Ingebrect ställd för rätta och b:t bref \af den 15 decemb. sidstl./ upläset, hwaruti h:r kyrkioherden betygar dätt Ingebrectz hustru än lefwer och med sin ena dotter hafwer tilhåld hoos sin fader. Att Ingebrect skall i Norrie belägrat sitt syskonebarn nekar kyrkioherden aldeles till, eij heller att för dhen orsaken han rymdt öfwer, utan derföre [*fol. 10r*] att hoos en kyrkioherde-enkia han stulit ett partie lärfft, efftersom han och till stöld skall wara benägen och elliest illa artad. Äfwen hadhe och 2:ne män från Finlijen i Norrie, Olof Pålsson och Bängt Hansson, som wid marknaden här woro, attesterat det samma, nembl. det Ingebrectz hustru lefde, och at han för tiufwerij rymdt från Norrie, men om något lägersmål med syskonebarnet wetta de int*et*.

Ingebrect beklagade och att uti detta han hade lugit på sig, tilståendes att för det han hoos prästeänkian stahl en packe lärfft, han rymdt hijt öfwer, men lell för kyrkioherden Gestrinius såwäl som flere berättat at han sitt syskonebarn belägrat, som det warit osant. Q. om han för samma lägersmål begiärat stå kyrkioplicht? Sw. ja. Dher emot ho*nom* förehöltz att deruti han

giort illa och oförswarl., det han för en syndh som han eij begådt, han begiärat en absolution in publique, hwilket är en swår synd. Ingebrect beklagade sin galenskap och oförstånd härutinnan och bad om tilgifft denne gången.

Kyrkioherden refererade, uti Ingebrect låg honom något trägit ann, begiärandes för detta lägersmålet ståå kyrkioplicht och sedan fåå begåå Herrans h*ög*w. nattward, som gifwit honom anledning derom att skrifwa h. probsten Hofverberg till åtskillige gånger, deröfwer han och upwiste h. probstens [*fol. 10v*] 2:ne swar af d. 7 maij och 2 julij 1698. Uti det förra förmäler probsten sig icke finna det Ingebrect borde för ecclesiasstice plichta, aldenstund gierningen icke woro här giord, och sedan eij heller civiliter dömd. Uti det senare lofwar h. probsten om detta skaffa swar från consistorium. Men det brefwet hwaruti consistorium resolverar om kyrkioplichten sade pastor att cappellanen h. Bengt Sylvin hade, som Ingebrect absolverade, hwilken war till prästmötet förrest. Elliest hade absolution skedt förl. augusti [månad] om en söndag i hela församblingens närwaro, då han, som försambl:n wittnade, sig alt wackert åtborit och bootfärdig wijsadt. Elliest tilstod han sigh lägersmål och kiötzlig beblandelsse hafft, så med ryttmästarens pijga Brijta som kyrkioherdens pijga Kierstin, hwilket Kierstin nu wäll wille förneka, ehuruwäl [hon] wijd sidsta ting det offentel. tillstådt. Och aldenstund eij wijdare war att påminna, dy, sedan protocollet war upläsit, togz denne saken före till afslutande. (Vide n. 35 infra, q ad scribatz)

24. Det kärade åter corporalen And. Wulf till qvartermästaren manhafft. Christopher Pijhlfelt om åtskillige fehlachtigheeter, dhem qvartermästaren skulle effter sig lembnadt [*fol. 11r*] på corporalsbostället Undrom, så på stufwan, så till wäggiar, tak, spijs och bakugn sampt skorsteen, som på fähuset, hwarigenom corporalen stoor olägenheet skall tagit, påståendes att qvartermästaren alt sådant måtte ärsättia. Dher emot qvartermäst. förklarade at han uti alt giort sin flijt, hwaröfwer sedan 2:ne syner blifwit håldne, är saken förl:t åhr in febr. [*hovrättens renovation:* septemb.] afdömd, och hwad för honom brustit, då afdragit. Rätten påminte sig och hurusom 1696 härwid en husesyn war hållen, hwarmed som corporalen eij war nögd, är effter h. gen.majorns ordres 1697 g*amla* länsman i Altzen och nämden en annan syn förrättad, hwilken d. 7 febr. 1698 är uti parternes närwaro här på tinget examinerad och afdömd, och för de på stufwan fundne fehlachtigheeter afdragne 10 d:r 21 s.m:t och för fähuset 2 d:r 10 ⅔ s.m:t och qvartermäst. dessutan dömd at utgifwa til corporalen 14 d:r 31 ⅔ s.m:t, så at i anseende dhertill rätten eij kunde nu 2 g*ången* uptaga det som en gång definitive är afdömdt, utan åligger corporalen Wulf det samma sig rättelsse att ställa.

25. Förehades hållen husesyn d. 16 sept. sidstl. på furrijare bostället wid h. öfwerstel. comp. Trålsåsen 2 ½ t:l crono, hwilket Simon Gunnarsson kiöpt af en ben:d Olof Ersson, som [*fol. 11v*] nu till Norrie är flyttad, och åbodt från 1694 till 1697, bäggie inclusive, hafwandes Hans Kongl. M:t imedlertijd det till boställe kiöpt och inlöst. Åhr 1698 har furrijaren And. Phallen det till brukz antagit. Effter synen fans wäl en summa utsatt, såsom fehlachtigheter till 134 d:r 26 s.m:t, men der ibland och i samma linie war och så dhen reparation Simon Gunnarsson giordt, wärderad och införd \till 16 d:r 18 s.m:t/, hwilken sedan dhen war afdragen förblef det en summa af 118 d:r 8 s.m:t.

Men aldenstund synemännerne hafwa ett och annat för högdt upfördt, dy bör afgå först

för stufwan n:o 1	8 d:r	2
n:o 3 stufwan	6	12
stufworna 5 och 6 slutes som onödige, uthredskapshuset n:o 11 afdrages	3 d:r	
swijnhuset afdrages	1:	16
	18	

Förblifwer altså rätta summan till fehlachtigheternes ärsättiande 99 d:r 10 s.m:t.

Med Simon Gunnarsson blef för dess åhr fölliande liqvidation giord.

Han åbodt Trålsåsen		Dher emot hafft omkull	
i 4 åhr à 6: 21 ⅓	26: 21 ⅓	och reparerat bodan	4: 11
		Badstufwan 1 åhrs byggn*ad*	6: 21 ⅓
		Hafft omkull och med nytt förbättrat ladan	13: [?]
		Öfwer dess skyldighet stängdt 145 famb. à 1 öre f.	4: [?]
		I hemblighuset ⅔	– : ⅔
[Transport]	26: 21 ⅓		29: 22 ⅓
[*fol. 12r*]			
Saldo öfwerbyggdt	4: 8	1 st. fälada i Ferdalsrönningen	1: –
		7 st. nya rutor	–: 7
		Förutan annat smått han förbättrat så till tak som annat, och eij kan så noga utföras.	
	30: 29: 8		30: 29: 8

Hafwandes således Simon Gunnarsson för sine 4 åhr giordt öfwer så att till desse fehlachtigheter han int*et* kommer at swara, och hwad Olof Ersson wijdkommer, så är han här ifrån till Norrie flyttiadt, och ingen egendom som än witterligit är effter sig lembnat, hwilken för fehlachtigheterne kan angrijpas, hafwandes Simon Gunnarsson hem:t sålt som det för ögonen stod, så at han derföre eij heller kan sökias, hwilket alt högre handen underställes.

26. Uppwistes hållit arfskiffte d. 14 oct. 1697 hoos Håkan Gram i Rösta, hwaraf ett exemplar gafz till arf*wingarne* och det andra lades i soknekistan.

27. Uppå h. ryttmäst. Willenssens begiäran uplästes dhen deduction han författadt öfwer af ho*nom* anhåldne bessmaret, hwilken sak han påstår höra hijt. Men emedan saaken redan till Undersåkers ting är citerad, så måtte dherwijd blifwa, och samma skrifft der föredragas.
[*fol. 12v*]

28. Oppböd Pär Andersson i Östbacken Olof Nilsons hem:n ibidem för dess deruti hafwande fodran till 83 d:r s.m:t, 2 g*ången*.

29. Lät And. Carlsson i Ugård upwijsa dess swärfaders Jon Mickelssons skrifft d. 25 martij 1694 på halfwa hem:t med rustningen, som inprotocollerades och upbödz 1 g*ången*, då Mårten Jonsson på sin och syskonens w*ägna*r protesterade, som dem till laga utförande lembnades.

30. Attesterades af nämdhen att Jöns Mikelsson i Nygården, som d. 7 febr. 1698 är dömd till 80 d:r s.m:t, har effter Kongl. M:tz nådigste resol*ution* corpor*aliter* plichtadt, äfwen och Pehr Troberg för 10 d:r s.m:t, dhen 1 d:r s.m:t kunde Ingebrect Enarsson int*et* betala för dess oförmögenheet skull.

31. Såsom furrijaren And. Phallen på corp*oralen* Wulfs begiäran aflade sin eed öfwer dhe 9 d:r Wulf af ho*nom* för en bössa fodrade, att dhe af Strandell derpå och eij annars woro betalte, dy dömes han frij, dock compensatis expensis.

32. I anledning af rättens resol. d. 10 octob. sidstl. upbödz det fehlachtige Olof Svenssons hem:n i Duärsätt 2 g*ången*, den till lössen som det emottager, om arfwingarne intra fatalia det eij börda. [*fol. 13r*]

33. Efftersom Jon Olsson i Byen sig beswärade genom brodren Måns att corp. Wullf ho*nom* undsagdt ehwar han ho*nom* råkade, att ho*nom* slåå och bastionera, så blef corpor*alen* för sådant warnad och Jon Olsson i Kongl. M:tz hägn och frijd tagen, och der corporaln har något emot honom, så söke ho*nom* lagl.

34. \Vide n:o 22 supra/ Emellan ryttmästaren wälb. h. Magnus Gabriel Willenssens, kärande, och bönderne Pär Åkeson, Pär Ersson och Mårten Olsson i Tullus, med Pär Andersson i Backen, så sielfwa, som genom Simon Gunnarsson, swarande, angående dhen reconvention som h. ryttmäst:n påståår, för det de wid Kongl. commissionen 1695 honom angifwit utaf dem niutit frij skiutz, jempte expenser som fodras, är detta häradzrättens dom, gifwen Rödens länsmansgård Häste d. 9 febr. a:o 1699.

Häradzrätten har parternes i detta måhl förde tahl och genswar noga och med flijt öfwerlagdt, befinnandes dherutaf hurusom h. ryttmästaren påstår det desse bönder skola medelst den wid Kongl. commissionen inlagde skrifft om frij skiutzen honom angrijpit emot Kongl. M:tz nådigste pardon, och såsom han d. 15 sept. 1697 är af Kongl. commissorialrätten i samma måhl frijerkiendh, dy påståår han, i föllie [*fol. 13v*] af Kongl. Maij:tz nådigste resolution af åhr 1675, det bönderne för en sådan ohemull förd klagan och förolämpan måtte wederbörl. ansees, så och betala dhe expenser dhe här igenom hafwa förorsakadt h. ryttmästaren att giöra. Dock emedan af ofwantalde deras skrifft el. elliest det icke pröfwas kan, att emot Hans Kongl. Maij:tz nådigste pardon bönderne hafwa h. ryttmäst. i någon den ringaste måtto sökt att förolämpa, uthan hafwa de, som och ofehlbart är, för det de då h. ryttmästaren a:o 1689 wid commissionen från Sunne farit heemåth, skiutzat wachten, fodrat sin betahlning, aldenstund all frij skiutz är uphäfwen, de icke annat wettandes än det borde h. ryttmästaren, med hwilken wachten fölgde, sådant betala, men i samma skrifft hafwa dhe honom icke med några otidige ord el. swåra expressioner angrijpit, utan allenast kortel. sin nödtorfft framfördt, hurusom de obetalte woro, så att häradzrätten icke heller deruti kan finna dhem sig i någon måtto hafwa förbrutit. Och fördenskull warda dhe uti alt detta för h. ryttmästarens åtahl, såwäl som expenserne, befrijade. [*fol. 14r*]

35. \(Vide n:o 23 supra)/ Då häradzrätten detta tog uti noga öfwerläggiande. Och hwad Engelbrect Enarssons kiötzlige beblandelsse Berit \el. Brijta/ angåår, så är det af ho*nom* en tilstådd saak, och kommer fördhenskull effter Kongl. straffordn. 1 § som en-kelt hor att ansees, aldenstund det bewijst är att hans hustru lefwer, för hwilket han bör plichta med 80 d:r s.m:t, så och effter Kongl. kyrkiolagens 9 cap. § 4 ståå 3 söndagar på plichtepallen. Och såsom Berit är förrymder, dy skall hon med flijt efterslås och för rätta ställas.

Sedhan hwad Kierstin Olssdåtter widkommer, så är det henne och Engelbrect emellan äfwen en kiend saak, fast hon nu senare gången welat sin talan ändra, hwilket emot det 23 cap. Ting.b. intet kan attenderas, altdherföre och i föllie af högstb:te § skall hon, som ogifft är, böta 40 d:r s.m:t, så och stå kyrkioplicht effter Kyrkiolagen. Men om Engelbrect skall derwijd considereras som en den der andra g*ången* kommit igen med enkelt hor, blifwer qvæstio. Det är wist att Kierstin är dhen han andra g*ången* hafft giöra medh, men så är det skedt för än han för det förra enkla hooret blifwit lagförd och afstraffadh, skulle han nu först för Berit böta 80 d:r och som 2:de g*ången* för Kierstin dubbelt med 160 d:r s.m:t, tyckes [*fol. 14v*] för swårt, eij heller synes dertill någon grund af Kongl. straffordningen kunna tagas, och fördenskull fans säkrast detta som en casus extraord., den högl. Kongl. hofrätten i underdånödmiukheet at underställa.

Sedhan hwad Engelbrectz Enarssons undergångne kyrkioplicht anbelangar, för det han i Norrie skall sitt syskonebarn belägrat, men nu är befunnit, jembwäl och af honom tilstådt, wara osanning, efftersom och det ofelbart är att han samma syndh på sig bekiendt, allenast som en orsak till sitt öfwerlöpande, men der emot har han rätta orsaken, som war stölden, förtegadt, derföre finner häradzrätten hans förfarande derwid mychet straffwärdigt, i dy at han der medelst giordt apespeehl af Gudz h. ord och predikoembetet, för hwilket han med alfwarsampt straff borde beläggias. Men dher öfwer har man ingen lag, och att arbitrera är denne rätten icke tillåteligit.

Öfwer en uhrmakare i Falun som warit dömd till kyrkioplicht, men derwid wijsat sig med hwariehanda förargelige åthäfwor okynnig, har Hans Kongl. M:t d. 9 julij 1695 nådigst resolverat at han 8 dagar skulle sittia wijd wattn och [*fol. 15r*] bröd, och ändå ståå kyrkioplicht. Skulle man ex contrario töras sluta att och denne för sin brutt, i det han illuderat Gudz h. ord, fixerat predikoembetet och förargat församblingen, skulle undergå ett lijka straf, det lembnas med den öfrige under den högl. Kongl. hofrättens högwijsa omdöme med underdån-ödhmiukaste wördnad, och dessinnan lembnas saken här osluten öfwer ho*nom*.

36. Opplästes kyrkioherdens ehrewyrdige h. Pehr Gestrinij inlagde skrifft, 1.) Om att h. kyrkioherden som de andra pastores i landet må antas niuta ett lass juhlwedh el. ett dagzwärke af dess åhörare; 2.) Skall en dehl af allmogen hwarken af kull- el. skrååfisken gifwa ho*nom* dess tijonde lijkmätigt Hans Kongl. M:tz nådigste förordning. Det förra angående, så är dher öfwer högstsahl. Hans Kongl. M:tz resolution som kyrkioherden bör sig effterrätta. Uti det senare anmantes församblingen med tijonden richtigt umgåå, så hafwa dhe och wälsignelsse att wänta, hwilket dhe och samptel. lofwade och försäkrade.

Ting 21, 23 och 24 oktober 1699

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Gävleborgs län), vol. E XI e:3190, fol. 1196r – 1222r, RA.
Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:20b, fol. 356r – 383r, ÖLA.

Anno 1699 d. 21, 23 och 24 octob. höltz laga ting med allmogen aff Rödens pastorat, närwarande första och andra dagen länsman Olof Jonsson, och sidsta dagen befallningzman wälbetrodde Lorentz Bachman. Så och häradz wahnlige nämbd, som wijd wårtinget finnes antecknadhe, allenast att i Edfast ställe i Gräffte togz Olof Jonsson i Trången och [i] Påll Jons ställe i Seehm, Ifwar Ersson ibidem, hwilka deras troohetz- och dommare eedh afladhe.

1. Länsman Olof Jonsson tilltahlade ryttaren Per Åsk och Ingeborg Månsdotter för begådt lägersmåhl, hwilket dhe bägge tillstodo, och alt derföre saakfältes dhe bägge som ogiffta pärsoner effter Kongl. Maij:tz resolution af åhr 1693, han till 40 m:k:r och hon till 20 m:k:r s.m:t, så och ståå uppenbara kyrkioplicht. Dessuthan skall Åsk till bar[n]etz föda, till dess det sielf kan sig dhen förtiena, åhrl. läggia 3 d:r silf:rm:t.

2. Måns Larsson i Faxnalden kärade till Olof Olsson i Bärgom om en silfwerbägare som Märit Giölsdotter skall 1681 wijd arfskifftet effter dess sahl. man undandölgdt och hoos Olof Olsson pantsatt, hwilken Måns Larsson fördenskull wille uthan lössen hafwa igen [*fol. 1196v*] och låta Olof Olsson söökia arfwingarne. Olof Olsson lätt uppwijsa bekaren med berättelsse att dhen stodo för 6 caroliner, och när han dhem igen bekommer, skall han bäkaren åther-gifwa. På tillfrågan kunde Måns Larsson eij tilläggia Olof Olsson det han emothtagit denne

bekare, lijka som dhen med hustru Märet att döllia, och fördenskull resolverades att såsom denne bekare lagl. effter det 10 cap. Kiöp.b. L.L. ähr Olof Olsson pantsatt för 6 caroliner, altderföre åligger Måns Larsson honom desse penningar tillställa och sedan silf:rbekaren åther bekomma, och om desse 6 caroliner sökie hust. Märetz samptel. arfwingar.

3. Lars Olsson i Kyrkiobyn tilltahlade dragoun Carl Åhl om en mässingz liuus sax, den Åhl förleden höst hade ifrån honom stuhlit, och när han samma gång gick till Kingstad och dher lagdt sig på bänken, hade saxen fallit uth uhr råcken på gålfwet, derest Ifwar Persson blifwit henne warsse och i förwa[r] tagit. Sedan och förleden Gregorij marknad, då Åhl fohr till marknaden, hade han för Lars Olsson stuhlit en särk och en skiortta, och när han kom tillbakas kiende Lars [*fol. 1197r*] igen skiorttan, den Åhl hade på sig, hwarföre hade Lars sändt effter tålfman Ifwar Persson i Kingstad, män förr än dhe kommo till honom att ransaka, hade Åhl practicerat sig uth i hemlighuset, hwarest han klädd af sig skiorttan och den med särken stoppadt utj en tunna, derest dragoun Isac Bäck henne straxt effter honom igen fant, påståendes Lars det Åhl för sådant måtte lagl. plichta. Till desse beskyldningar neekade Åhl enständigt, och att ingen skall honom sådant bewijsa, men de hade honom otillbörl. handterat, för hwilket han laga reconvention påstodh. Lars sade att dragoun Beck och hehla hans huus skohla det kunna wittna. Åhl swarade det är honom obekant om saxen följgdt medh hans kläder, men intet hade han wettandes el:r williandes henne tagit, men hoos Lars hade saxen warit på tahlet det hon klyffte illa, då Åhl sig uthlåtit att han kunde henne laga, om han hafft säcken med sig. Om han då till den ändan tagit saxen hoos sig kunde wäll händt, ty hwadh fanen skulle han behöfwa stiähla en liuus sax, för hwilken [swoordom] han alfwarl. tilltahlades. Till [*fol. 1197v*] upplysning i detta påkallade Lars Olsson sina wittnen, nembl. Ifwar Pärsson i Kingstad och dragoun Isac Beck. Emoth Ifwar exciperade Åhl att han woro hans afwundzman och welat slåå honom, när som om särken ransakades, jämbwäll i skyldskap med Lars Olsson. Bäck woro äfwen wäl hans afwundzman, derföre han och nu låtit honom citera. Hwilket såsom det så befans, dy hördes de bägge uthan eedh, refererandes Ifwar att Åhl hade om afftonen kommit till honom och öfwer natten lagdt sig på bänken. Om morgonen blef Ifwars hustru warsse en sax på gålfwet nedan för Åhlen, den hon igenkiendt, att hon kom Lars Olsson till, hwars hustru med dragoun Bäck kommo straxt till Ifwar och sökte Åhlen effter saxen, då Åhl i förstone swarat det han intet wiste af henne, men när Ifwar tog henne fram, swarade Åhl: Gudh weet om jag hade kommit att stoppa henne hoos mig, el:r om hon följgdt med kläderne, hwarpå han bedit Lars Ols hustru om förlåtelsse, och hon tagit sin sax åther.

Åhl förklarade att om så händt, det saxen oförwarandes följgdt med, men intet hade han tagit henne olofligitwijs. Wijdare [*fol. 1198r*] refererade Ifwar att Lars Olofsson sände effter honom när Åhl medh skiorttan kom från marknaden, då Ifwar af halskragan kiende igen att det war samma skiortta, men dhe wille intet så straxt gåå på honom att ransaka, då Åhl länge gick af och ann och ängzlades, fohr omsijder uth på huuset, då Bäck gick effter att see åth hwadh han sig företaga wille, stodh så på gården. I medler tijdh hade Åhl klädt af sig skiorttan och den med särken lagdt utj en tunna, derest Bäck dem fan, och när han effter Åhlen kom dermedh in, strök han Åhlen medh dem i ansichtet, säijandes: Sij sådan karl du äst, men Åhl hade till detta neekadt. Tog afträde.

Och hördes dragoun Isac Bek, att han och war hoos Lars då saxen bortkom, hwilken iust då Åhl war bortgången saknades, och dy på Lars Ols hustrus begeran gick han effter Åhlen till Kingsta, kallandes honom uth och förehölt honom att gifwa igen saxen, men han hade sagdt neij. När dhe kommo in wijsade Ifwar fram saxen och huru han den hade funnit. Dijt hade och Lars Ols hustru kommit, hwilka när dhe något hårt gingo på Åhlen, sade han sig intet wetta huru han den fått, om hon icke oförwarandes följgdt med [*fol. 1198v*] kläderne, och dy budit derföre. Skiorttan angående, så intygade Bäk det han ögonskeenligen sågh att Åhl

hade henne på sig, men då han war på huuset, hade han lagdt den af sig med särken uthi en tunna, hwarest Bäk dhem straxt fant. Åhl neekade till detta och förmente det Bäk hade sielf lagdt dem dijth, men af afwund will det nu på honom wrängia.

Carl Åhl beropade sig till wittnes Pär Månsson i Kaxen och Anders Nilsson i Stafre, hwilka med parternes sambtycke aflade eeden, och berättade Per Månsson att han kom till Lars, då wäsendet om skiorttan war bestält och sågh intet wijdare än det att Åhlen lät godhwilligt sig ransaka och sielf rijfwit up råcken. Tog afträde.

Och inkom Anders Nilsson, som wittnade det han följde Åhl in hoos Lars på 1 kanna öhl. När dhe settat en stund gick Åhl uth, och Bäck effter. När dhe warit bortta en stund, kommer Åhl först och Bäck dernäst med en skiortta i hoopa tullrat, den kastade han Åhlen i ansichtet, och så i hoop på gålfwet i håret. Ifwar hade och kommit medh i kappan, och om Åhlen hade stuhlit skiorttan war honom okunnigt. Tog afträde.

Nils Ersson i Öhne blef och till wittne påkallad, men fick för Åhls exception intet afläggia eeden, emedan med Lars Olsson han war swåger, berättade dock, det hade han på Biärtte [*fol. 1199r*] myran kiört Åhlen förbij et stycke, då såg han tillbakas och fick see hurusom Åhl hade en särck, den han hölt upp i wädret och såg på honom, men straxt han förstodh det Nils såg tillbakas, stoppade han honom hoos sig. Nils hölt dy stilla, förmenandes sig tappat något, men Åhl hade swarat det han intet fan något som hörde Nils till. Åhl swarade det han tappade bort sin halsduuk, och tog i dess ställe sin näsduuk om halssen, den han först uthbredde. Dragoun Bäk wittnade med Åhlen, att han förlorade sin halsduuk, effter hwilken han hade spordt Bäcken.

Lars Olsson sade wijdare det Åhlen hade i höst warit hoos honom och kiöpt bränwijn utj en silf:rbekare, och sedan han bränwijnet uthdrucket stoppat bekaren hoos sig. Detta förklarade Åhlen det han föll omkull och stötte bekaren illa, derföre stoppade han honom hoos sig i mening att slåå honom till rätta igen. Lars sade att om han eij frågat effter bekaren hade Åhl honom behållit, det han högel. neekade till. Wijdare anmälte h:r kyrkioherden Pehr Gestrinius att wid samma gång detta förehades hade Carl Åhl, då kyrkiobymans hustru Märit Gunnarsdotter skohlat gåå et ährende utj kyrkioherdens cammar, hade Åhl följdt effter [*fol. 1199v*] och medan hon hafft annat att beställa tagit och mit af rijfwit h:r kyrkioherdens kraga, den han hwar gång gudztienst hållas dher effter sig [lembnar], så att då kyrkioherden kom till Näskot hade han ingen kragan. Åhl neekade härtill, säijandes der hoos att för detta han intet war citerat. Men kyrkioherden påstodh att för et sådant nidingzwärk han måtte behörigen straffas. Hustru Märit refererade att Åhl och Bäck kommo till henne om afftonen och lågo quar öfwer natten, drickandes något. Om morgonen begiärte dhe och dricka, det hon dem i förstone nekade, män gick dock omsijder in i cammaren effter bränwijn, dijth Åhl kom effter. När han fått bränwijnet gick hon på hans begiäran uth effter Anders Halfwarsson och i medler tijdh sleet Åhl sönder kragan, ty ingen annan war inne än han, dock såg hon intet när han det giorde. Men Åhl neekade härtill på det högsta, säijandes att många andra woro den dagen in i cammaren, som furrijaren Phaleen skall wetta, hwilken eij kunde höras effter han war drucken. Hust. Märet sade att ingen af dem woro i cammaren der kragan sath, hwarmed och dragoun Bäck instämbde, men honom [*fol. 1200r*] jäfwade Åhlen, intygandes och Bäck att när hustrun gick uth effter Anders Halfwarsson war Åhl allena inne, men Anders Halfwarsson war eij [med Åhl] längre inne än de supe uth bränwijnet. På parternes begiäran hördes Anders Halfwarsson eedel. och berättade att hustru Märit kom uth effter honom på gården, då Åhl war allena inne i prästens stufwa, och drögde hon något uthe, effter Anders intet gierna wille gåå in. Då han kom in gaff Åhl honom bränwijn, effter kom och Isac Bäck, men han följde dem alla straxt in i andra stufwan, då Anders sporde hustrun om hon giömbde silf:rbekaren de druko bränwijn uthur, då hon swarade näij, men i det samma tog Åhl samma bekare upp uthuhr råcksäcken, slåendes honom i bordet, så att han krånsades i hoopa, ehuruwäll han sedan drog honom till rätta igen.

Carl Åhl anhölt ~~att~~ kragan och skiorttan angående, om dilation till nästa ting, att wijsa sin oskulld. Liuussaxen blef synadt, och fans all färdig, och wärderades för 16 öre, skiorttan för 16 öre och särken för 8 öre, alt s.m:t.

Desse måhl blefwo af häradzrätten öfwerlagde, och hwadh dhen första beskyllningen [*fol. 1200v*] emoth Carl Åhl angående liussesaxen, så kan Åhl icke alldeles neeka det hon [*saxen*] ju följgdt med honom från kyrkiobyn till Kingstad, derest hon fallit från honom, men föregifwer det han i sin dryckenskap måst anten på wärdinnans begiäran tagit dhen emoth att laga, eller och att dhen elliest följgdt med honom i kläderne. Dock emedan Carl Åhl eij har kunnat bewijsa det wärdinnan har bedit honom laga någon sax, det hon och så mycket mindre kunde giöra, som saxen intet fehl hafft och af rätten nu pröfwadt är, och att den owettandes skall följgdt medh i hans kläder är en alt för lahm uhrsäkt och föregifwande. Fördenskull såsom Carl Åhl således har uthan wärdinnans låff och minne bracht denne liuussax med sig uthuhr huuset och den sedan i en annan by hoos honom funnen ähr; dy skall han derföre effter Kongl. Maij:tz straffordningens 3 § bötha tredubbelt medh 1 d:r 16 öre silf:rm:t. Orkar han eij botom, plichte effter Kongl. Maij:tz nådigste resolution d. 30 maij 1698, så i stillheet i sacristian undergåå absolution i föllie af Kongl. Maij:tz nådigste förklaring d. 20 maij sidstl:ne.

Medh särken och skiorttan sampt bekaren och kyrkioherdens kraga uppskiutes det till [*fol. 1201r*] nästa ting, efftersom Åhl det alt angående har dilation begiärat, sig bättre bewijs att anskaffa.

4. Jöns Månsson i Lunne med Per Olsson i Fugelstad och Låckne sochn kiärade på sine såwäll som på Per Perssons wägnar i Båssiö och Lars Persons i Wahlne till Per Larsson i Lundssiön om hemmanet ibidem af 1 tunl:d, så wäll som dhen lösa ägendomen, hwilken sal. Per Jonsson tillkommit, och dhe som hans närmaste slächt förmehna sig wara mehra berättigade till än Per Larsson, som längre uth är skylld. Per Larsson inlade för sig tingzrättens dombreff på detta hemmanet d. 18 september 1689, hwaraf fans hurusom sal. Per Jonsson i Lundsiön, en barnlöös man, hade emoth syttning updragit sitt hemman och dess lösa ägendom till Per Larsson, hwarpå effter laga upbudh och stånd honom är fasta bewilliat, hwarwijdh Pehr Larsson jämbwäll påstodh att förblifwa, efftersom han denne Per Jonsson hade utj 5 åhr sytat och hemmanet hehl förfallit med stoor bekåstnadt till rätta bracht. Kiäranderne påstodo att Pehr Jonsson wacker boskap och annan egendom skall effter sig lembnadt, hwar utaff för syttningen Per Larsson blifwit betalt, men det fasta wille dhe haf*w*a, [*fol. 1201v*] efftersom Pehr Jonsson hade de, för dhes odall i Wahlne undfångne penningar i Lundsiön inlagdt, det han fördenskull sine arfwingar till förfång eij kan bort testamentera. Nämbden intygade det att Per Larsson hade hemmanet mycket förfallit emottagit, och det g*amla* folket intill dheras dödedagar sytat och ansadt, men att dhe någon anseenlig lös ägendom effter sig lembnat kunde ingen förwisso intyga. Kiäranderne påstodo att niuta sin arfzrätt, och Per Larsson dher emoth det behålla, som han nu öfwer 15 åhr har besutit.

Emellan Jöns Månsson i Lunne med Pehr Olofsson i Fugellstadh och Brunflodh tingel*ag*, på sine och dess medarfwingars wägnar, kiärande, och Per Larsson i Lundsiön, swarande, angående Lundsiö hemmanet, hwartill käranderne förmehna sig wara närmare arf falldne än swaranden. Resolverades att ehuruwäll käranderne befinnes närmare wara skyllde med framledne Per Jonsson i Lundsiön och således till hans lösa och fasta egendom mehra berättigade än som Pehr Larsson, helst Pehr Jonsson tagit dhe penningar han för dhes odalljord i Wahlne undfått [*fol. 1202r*] och dem i Lundsiön inlagdt, förmenandes att för dess syttning Per Larsson af lösöhren har sin förnöijelsse öfwer bekommit. Män emedan hwadh hemmanet angår Per Larsson därpå har effter laga oklandrade upbudh och ståndh d. 18 september 1689 häradz dombref och fasta ehrhållit, så kan han nu så långdt effteråth emoth det 18 cap. Jordb. L.L. der ifrån icke drijfwas. Men skulle kiäranderne kunna bewijsa att för sin syttning Per Larsson af lösöören ehrhållit dess förnöijelsse, kan dem effter 31 cap. Jordb.

L.L. § 3 icke betagas, som Per Jonssons närmaste arfwingar att niuta det som öfwerskiuter, sins emellan till dehlning.

5. För Kongl. Maij:t och cronan bewilliades fasta på Trålsåhsen hemmanet, kiöpt af Simon Gunnarsson för 98 d:r silf:rm:t d. 16 october 1696, efftersom det war lagbudit och d. 12 hujus lagståndit.

6. Oppwiste Nils Jonsson i Kienååsen öfwer dess arfde hemman ibidem en skrifft, inlöst af syskonen effter föreeningzskrifften d. 26 november 1698, hwilken uplästes och honom till all giörlig säkerheet intecknadt.

7. Dhen wid sidsta ting förehafde saak emellan Hemming Ersson i Krokzgården och Erich Olsson [*fol. 1202v*] i Hissmoon angående dess hustrus jordepenningar i Hissmon 4 tunl:d, hwartill föruthan Hemmingz hustru warit 2:ne bröder, efftersom för samma hemman Henningz swärfader skall 200 r.d:r betalt. Dher emoth Erich Olsson med swågeren Olof Ersson påstodo att wid deras faders tillträde hemmanet warit så graverat att han det alldeles måst inlösa, deröfwer dhe en förteckning inlade medh mehra som widh sidsta tinget är anfördt. Här öfwer resolverades att såsom befunnit ähr att på detta hemman af Hemmingz swärfader någon giäld är lämbnadt, dock icke så stoor att Erich Olssons fader det alldehles har måst betahla, alt derföre fant rätten skiähligt Hemming Ersson i uthlössen för dhess hustrus dehl i ett för alt 10 r.d:r courant bestå och tilläggia.

8. Erich Håkansson i Nygård kiärade till swågeren Mickell Nilsson om uthlössen af deras swärfaders och faders hemman ibidem om 4 tunl:d, aldenstund det 2:ne åboor eij skall tåhla, påståendes Erich Håkansson att efftersom han deruti har för sitt giorde förskott att fodra först 14 d:r silf:rm:t, så och 30 d:r silf:rm:t till Jon i Storgården betalte, förutan dess hustrus [*fol. 1203r*] arfsspart, det måtte han fåå Mickell uthlösa. Mickell will och hafwa lössen alldenstund han war broderen, och föruthan dess brorsdehl betalt 17 ½ d:r silf:rm:tz giäld, som alt tillstodz. Hemmanet hade syskonen wärderat sins emellan för 120 d:r silf:rm:t, hwaraf sedan 61 d:r 16 öre silf:rm:tz giäld war afdragen, förblef till dehlning 2 bröder och syster emellan 58 d:r 16 öre, däraf kommer på hwar broder 23 d:r 12 öre s.m:t och på systren 11 d:r 22 öre. Erich Håkansson inwände det Mickell en gång har gådt från hemmanet och det lämbnadt broderen Torkell, dherföre kunde han nu eij wijdare begiärat. Nämbden på tillfrågan förklarade sig att Erich Håkansson woro till hemmanetz häfd bequämmast.

Wijdare kiärade Erich Håkansson till Mickel om en elg de förledit åhr fått i en graf, deraf han wille sin dehl hafwa, emedan han halfwa hemmanet bruukade, men Mickell wille det wägra, efftersom Erich eij warit medh då grafwen sattes upp.

Emellan Erich Håkansson i Nygården och swågren Mickell Nilsson angående uthlössen och besittningen af hemmanet Nygården 4 tunl:d, så och andehl utj en elg, resolverades, [*fol. 1203v*] att emedan Erich Håkansson, så för betalt giäld i hemmanet till 44 d:r silf:rm:t som dess hustrus arfpartt till 11 d:r 22 öre silf:rm:t äger större dehl i Nygården än Mickell Nilsson, han och till hemmanetz bruuk är skattadt tienligare än Mickel Nilsson, alt derföre och i krafft af Kongl. Maij:tz resolutioner af åhr 1541 § 3 och 1652 d. 11 febr. [och] 1684 d. 10 junij böör Erich Håkansson dherwijd förblifwa och dhe andra uthlösa, efftersom det befunnit är att hemmanet 2 åbor eij draga kan. Elgen angående, så wärderas huuden för 2 d:r silf:rm:t, hwaraf Mickell behåller helfften och till Erich Håkanson gifwer 16 öre silf:rm:t, de andra 16 öre behåller han för dess omak med grafwen och wittiandet.

9. Uthj saaken emoth trompetaren Jonas Biörkbohm uppropades Olof Gunnarsson, jämbwäll och på platzen efftersöktes, men fans intet, och dy effter processens 2 § dömbdes han till

1 d:r silf:rm:t. Emoth middagen infant han sig äntel., då den wijd 1696 åhrs ting medh honom uppskutne saak angående 4 åhrs byggnadt wid trumpetarebostället Sillie togz under händer, efftersom och 1692 åhrs syn nu war tillstädes, då Olof Gunnarsson tillstodh det han [*fol. 1204r*] Sillie åbodt åhren 1688, 1689, 1690 och 1691, men till Hans Lille, som dijt effter honom kom, inga penningar gifwit, uthan det allenast att af dhe 70 d:r silf:rm:t Hans Lille honom för rustningen gifwa skulle, han opborit först 35 d:r 21 öre och sedan d. 17 julij 1692 4 d:r 11 öre, giör 40 d:r. Dhe öfrige 30 d:r äre hoos Lars i Wärmon förbudne till dess öfwerbyggnaden blefwo dömbdt, derpå hade Biörkbohm undfått 20 d:r silf:rm:t, hwarföre slötz med honom och Olof Gunnarsson fölliande liquidation.

Oloff Gunnarsson åbodt		Kiöpt en jernstålpe till stufwan	– : 16: –
Sillie 4 åhr		2 st. fenster	1: 24: –
à 6 d:r 21: 8 s.m:t	26: 21: 8	2 st. sängiar	– : 24: –
		Trompetaren härpå opborit	20: – : –
		Saldo	3: 21: 8
[Summa]	26: 21: 8		26: 21: 8

Hwadh som öfwerskiuter för penningarne af rustningen tillåtes Olof Gunnarsson till sig anamma och taga.

Wid detta tillfället tilltahlade trompetaren Biörkbohm Hans Lille om åthskillig reparation wid Sillie, den han wid tinget 1696 tog Hans Lille godh före på 6 d:r 8 öre, men han eij fullgiort. [*fol. 1204v*] Och derföre lofwade Lille dem contant betahla [clarera], så pålades och Lillen upstängia den kullrijfne giärdzellgården till fägatan el:r och betahla fambn medh 1 öre silf:rm:t.

10. Uppå Sillieboernes begiäran uplästes den resolution som baron generalmajoren och landzhöfdingen högwälborne Axel von Schaar d. 4 september sidstl. dem gifwit, deras skog angående, att dhe wid dheras häfd skohla conserveras till dess dhe lagl. där ifrån winnas och kyrkioherden såwäll som fleere warande dhem dher emoth intet ingrep giöra. Män kyrkioherden beropade sig på en dom af d. 13 julij 1696, begiärandes syyn som öfwerseer prästebordetz gambla märken och häfd. Sillie män begiärte att han med sin bekåstnadt må dhen hålla, men pastor wille att sochnen dhen består. Biörkbohm sade att kyrkioherden på dheras skog huggit 5 à 6 kastar wedh, det han neekade till, och dy till saksens sluut förbudz denne wed, och pastor tillsagd, om han äskar synn, derom med consistorio correspondera.

11. Det tilltahlade Erich Olsson i Hissmon [*fol. 1205r*] swågeren Olof Ersson om besittningen och uthlössen af Hissmoens hemmanet 4 tunl:d, alldenstund det 2:ne åbor eij skall tåhla. Olof Ersson påstodh anten halfwa hemmanet medh swågeren besittia el:r och honom uthlösa, emedan på hustruns wägnar han lijka woro dertill berättigat. Hwaröfwer resolverades att såsom detta hemman 2:ne åbor eij tåhla kan och Erich Olsson är broderen, jembwäll och till hemmanetz bruuk tienligast pröfwadt, altderföre i krafft af det 22 cap. Egnasalubalken[?] Östg*öta*lagen, så och Kongl. resolutionen af åhr 1541 sampt 1684 d. 10 junij, bör han swågeren uthlösa för 30 d:r silf:rm:t tunnelandet.

12. Effter föregången laga stembning tilltahlade Nils Larsson i Smedzåsen dess grannar Jon Olsson och Gunnar Ersson i Öne om dehlachtigheet i fisket utj Wappelåhn, emedan han dertill så när är berättigat som dhe andra, särdehles Jon Olson, som med honom utj en by tillsammans bohr, el:r och om det honom bestrijdes, wille han det kongzådran måtte öppnas och fisken få upp i ellfwen. Nils Ersson i Öhne förklarade detta intet angå honom, effter de sitt fiskie hafwa för sig, derest Jon i Smedzåsen medh [*fol. 1205v*] som har en lijten dehl fått, och der hoos dhem försäkradt att om Nils Larsson skulle klandra, dett han skulle honom till frijdz ställa. Jon Olsson wille ingen dehl till honom afstå, eij heller Faxnaldzboerne, emedan

dhe hade sitt för sig. Dhen omtalte föreeningen upwijstes, daterat Rödens ting d. 30 aprill 1686. Dherföre tillhöltz Jon Olsson att förlijkas och unna grannen, hälst af dess dehl i fisket, emedan emoth det han fått bem:te dehl han tillåtit Öneman up i åhn i bysens allmenne fiske att fahra, derest Nils Larsson hafft sin dehl. Jon Olsson förklarade sig för willia mista altsammans. I anseense härtill fant rätten skiähligt det Nils Larsson i så många åhr emoth afradh niuter fisket med Öne man, som Jon det hafft, och när samma tijdh är uthe träder Öne man till hehla sin dehl i fisket och Smedzås man till dheras fiske upp i elfwen.

13. Alldenstund dragoun Johan Lustig alldehles disputerade den caution på 6 d:r silf:rm:t för et stoo dragoun Anders Tilberg bekommit af Per Larsson i Tullus, dy skiötz det upp till dess dragoun Olof Lillia, som skrifften som wittne verificerat, kommer fram.

14. Föredrog Olof Jonsson i Smedzååsen, det för 3 åhr [*fol. 1206r*] sedan Anders Halfwarsson i Trålsåsen till honom försålde en koo, dhen han sedan honom på lega uthi 2:ne åhr effterlåtit, män nu när han samma koo begiärar, föregifwer han den wara dödh, williandes för henne gifwa penningar, det Olof Jonsson icke är nöjd medh, uthan påstår det kiöpet måtte stånda, alldenstund den koo som för Anders Halfwarsson dödde war en annan och hans fader tillhörig. Anders Halfwarsson påstodh ändå att Olof Jons koo dödh blif*wi*t. Dherföre hade han till hans son Jon Olsson lef*wererat* betahlning 3 r.d:r courant. Grannen Simon Gunnarsson wittnade att Anders Halfwarssons quinfolck när koon dödde hade sig klagat att den kom Anders fader till. Wijdare fans intet och dy resolverades; att såsom kiöp bör ståå och eij åthergåå, så tillåtas Jon Olsson dhen en gång sig tillhandlade koon tillträda, och Anders Halfwarsson dher emoth sine penningar igen bekomma.

15. Afsades det Håkan Ersson i Trålsåsen skulle till Anders Halfwarsson ibidem betahla 1/2 tunna korn han på hemmans handelen hade honom i godh willia lofwadt.

16. Uthi den twist emellan bröderne Per Olsson i Norra Nalden och Jon Olsson i Smedzåsen [*fol. 1206v*] angående rätta wärdiet af Smedzåhsen, deras fädernes hemman 3 ½ tunl., för hwilket Per Olsson påstår uthbringa till 90 r.d:r, men Jon Olsson biuder effter landzens gång. Blef afsagdt och tunnelandet wärderat för 20 r.d:r el:r 30 d:r silf:rm:t, der effter Per Olsson dess andehl af mödernes tridieparten i Smedzåsen har att undfå, emedan fäderne ännu eij fallit ähr.

17. Såsom effter Olof Andersson i Kiählen åtskillige creditorer woro, som listan af d. 18 febr. 1699 wijdare uthwijsar, bestijgandes sig till en summa af 67 d:r 16 öre silf:rm:t, men dher emoth lösa egendomen allenast till 14 d:r 18 öre silf:rm:t. Utj hemmanet Kiählen 2 tunl:d kom Olof Andersson till 2/5 dehlar, hwilket honom creditorerne eij böde högre än 70 d:r silf:rm:t, hwaraf på Olof Anderssons part förblef 28 d:r, på systren Gunborg 14 d:r och brodren i Norrie 28 d:r, blifwandes såledz till 67 d:r 16 öre silf:rm:tz giäldz betahlning allenast 42 d:r 18 öre silf:rm:tz egendomb, altså woro nu creditorerne däröfwer till en concur sum[?] samman stämbde, Jon Håkansson 30 d:r, [*fol. 1207r*] Per Ersson i Nygården 15 d:r, Erich Abramsson 8 d:r 20, Erich Håkansson 6 d:r, pijgan Ingeborg 4 d:r 12 öre, Olof Hansson 1 d:r 16 öre, Gunborg Andersdotter 2 d:r. Ibland desse creditorer war Jon Håkansson för 30 d:r barnagodz, för hwilket och præferencen påstodz, efftersom och Damianus Persson, hwilken Olofz dotter till ächta hafwer, honom effter domen d. 7 febr. 1698 uthbetalt, det eij heller creditorerne bestrijda kunde, men förmente det broderen i Norrie sin dehl försakadt, och att dhen samma borde höra Olof Andersson till, så att hans giäld dheraf skulle betahlas. Dotteren Gundborg hade emoth syttning sin dehl i jorden d.10 october 1698 Damianus Persson uplåtit och alldenstund till creditorernes betahlning eij mehra war att tillgåå, dy blef detta öf*we*rlagdt och resolverat.

Att såsom Jon Håkans fodran af 30 d:r s.m:t är en priviligerat skulld, derpå han redan d. 7 febr. 1698 har dom ehrhållit, alt derföre kan han medh dhe andra creditorerne icke komma att jembföras, uthan sitt fult åthniuta. Till dhe öfrige creditorernes afbetahlning för dheras 37 d:r 16 öre silf:rm:t förblifwer allenast 12 d:r 18 öre silf:rm:t, [*fol. 1207v*] hwilcka, som dhe till allas förnöijelsse eij tillräckia, bör för dhem hwar och en brista så af marck som mark, effter det 22 cap. Erfdb. L.L., blifwandes broderens dehl i Norrie alldehles ograverad till dess säker underrättelsse inkommer om han läfwer eller eij. Men Gundborgz dehl är Damianus tillförene genom särdehles contract uplåten. Och enär Damianus desse 30 d:r och 12 d:r 18 uthbetalt, blifwer han effter bem:te capitel för creditorernes åtahl alldehles frijährkiend.

18. Ryttaren Jon Kiällman föredrog det åhr 1699 d. 16 maij han med Erich Abramson i Bärge haf*we*r accorderat om det honom Kiällman i Norrie tillfallne arff, det Erich Abramsson skulle gifwa honom dherföre 15 ½ d:r silf:rm:t, såledz att helfften betalte han honom genstan, skulle Erich eij fåå något arf, då skulle Kiällman behålla det han fått, men skulle han bekomma till 10, 20 el:r 100 r.d:r skulle Erich honom resten tillställa. Nu emedan Erich Abramsson skall wackert arf i Norrie undfått, dy påstår Kiällman [*fol. 1208r*] resten af penningarne. Erich Abramsson tillstodh han fick i Norrie till 20 r.d:r arf, något i penningar och mäst i [gambla] kläder. Han hade och bland annat fått en Kiällmans faders obligation på 5 r.d:r till byfogden, och flere hade han mäst penningarne uthgifwit, men kläderne och documenterne förgingos alla på siön emellan Byen och Löfånger, så att han intet hade i behålld, wille dy eij heller något till Kiällman ehrläggia, begiärandes dilation sig bewijs dher öfwer ifrån Norrie förskaffa, emedan han klagade sig intet hafwa fått så mycket att han i wägen kunnat underhålla sitt lijf medh. I anseende till hwilket alt rätten honom anstånd till nästa ting bewilliade, att då inkomma medh bewijs el:r skall dom i saaken falla.

19. Oppbödh Håkan Ersson Trålsåhsens hemman 2 ½ tunl:d, [Halfwar Östensons] under samma reservato som förr, 3 g*ånge*n, och alldenstund det gåår uthom börden kan wijdare lagfahrande eij tillåtas för än det blif*we*r Kongl. Maij:t och cronan i underdånigheet hembudit, alldenstund det är kiöpt uthom börden, warandes det dragounehåll wid h:r öfwersteleut. compagnie. [*fol. 1208v*] Har godh åker, och eng mäst myrslått, timber, wed och giärdzell skog till nödtorfften, så och till bark- och näfwerfång, intet fiske el:r quarnställe, diurfång lijtet. Och gammalt skatte, som nämbden wittnade.

20. Uppbödh skomakaren Erich Håkansson hemmanet Nygården 3 g., af syskonen inlöst.

21. Dragoun Per Lärckia tilltahlade dess och dess frambledne syskons måhlsmän Thomas Pärsson i Gärde, Erich Jonsson i Kyrckiobyn och Jöns Mickelsson i Nygården om dess faders hemman \Lijden och Aspås sockn,/ jempte den lösa egendomen, efftersom då fadren 1675 marcherade uth till Tyskland och Lärkia med dess syskon woro omyndige, alt warit i behåll. Det lösa angående, inlade Lärkia en byteslängd hwaraf fans at alt det lösa blifwit fördelt dem till, som barnen till upfostran emottagit, hafwandes Lärkia warit hoos Erich Jonsson till des han war wuxen, och fans af samma längd intet i behåll, föruthan hoos Erich Jons änkia i Storgården 2 r.d:r 4 skilling, dessuthan och 1 ¼ tunna korn, 1/2 tunna mälder och rödt kläde för 3 ort, det Erich Jonsson [*i Kyrkobyn*] tillstod sig hafwa, emedan [*fol. 1209r*] han aldralängst födde Lärkia, men de andra målsmännene barn blefwo straxt döde, dherföre förklarade dhe sig att dhe sedan eij wijdare med egendomen sig befattade, men det fasta hade Anders Olsson Drake, dåwarande länsman, hafft om händer, och för gräsgiäld låtit till helfften bruuka och höö och sädh till helfften till Frössöön afföra, hwareffter hemmanet för crono blifwit skrifwit, och nu anslagit till cavallerie rusthåll. Af jordeboken fans hemmanet skrifwit för 5/6 tunl:d skatte och 1 ⅓ tunl:d crono. Om åboen dher å hade 5/6 tunl:d skatte af någon inlöst och betalt

wiste man intet. Måhlsmännen beklagade att Lärkia så länge här gådt och härpå eij tahlat, helst medan Anders Drake lefde, hwilket honom förehöltz wara illa, alldenstund han och tillstodh sig wara 25 åhr, dher han effter Kongl. förmyndare ordningens 35 § bort inom natt och åhr från det han myndig blef härpå tahla. Men till sådant sitt stillatijgande hade han intet förfall. Lärkia bad fåå lösa hemmanet till odall, hwarom han anwijstes till h:r landzhöfdingen.

Såsom dragoun Pär Lärkia icke inom dhen tijdh som Kongl. förmyndare ordningens [*fol. 1209v*] 35 § föresätter, har des måhlsmän Thomas Pärsson i Giärde, Erich Jonsson i Kyrckio-byn med Jöns Mickelsson tilltalt, alt dherföre i föllie af högstbem:te förordning warda dhe från hans åtahl befrijade, dok bör han dhe 2 r.d:r och 4 skilling som hoos Erich Jons änckia i Storgården effter byteslängden d. 29 martij 1697 innestå, få tillträda, och efftersom i det fasta 5/6 tunl:d skohla ännu wara skatte, så lembnas Lärkia dheröfwer att föreenas medh Jon Jonsson el:r och lagl. sökia.

22. Företogz den af h:r baron generalmajoren och landzhöfdingen högwällborne h:r A[x]el von Schaar d. 2 september 1699 hijth remitterade saak om det intrång som corporalen Anders Wulff skall på Nifssåhs slåttegodz och afradzland tillfoga hofslagaren mäster Jürgen Mejer och Lars Andersson i Undrom i dy att han skall dem afhändt 3 laduäng och några stargålf som af ålder legat till dheras hemman och dhe skatta före, hwarwid dhe så genom en special resolution d. 16 martij 1695 som afradzbrefwet d. 20 ejusdem äro conserverade, dessuthan [*fol. 1210r*] på afradzlandet Nifssåhsen har och corporalen gådt öfwer dhe gambla märcken och till några lass slagit in på dhem, genom hwilket förfarande dhe beklagade att deras hemman alldehles gå under när slåtten således det ena åhret effter det andra tages där ifrån, så att hoffslagaren i synnerheet begiärtte fåå blifwa dess boställe quitt. Hwad dhe 3 laduäng och några stargålf anbelangande, tillstodh Wulff att han innewarande åhr hade dem slagit, efftersom han och skattar för Nifssåsen, och Mejer med Lars Andersson sig för mycket hade tillwällat. Han sitter och på cronohemman och måtte hålla sin tienstehäst, hwarföre han slåtten eij kan umbära. På tillfrågan om dhe nyligen hade grijpit till denne slått, el:r den för hafft, måtte Wulff tillståå det senare. Och dy remonstrerades honom att effter afradzbrefwet, som uplästes, och resolution d. 16 martij 1695, dhe skohla blifwa wijd de delar deras förfäder hafft, och om de hafft mehra inne än wederbort, hade han bort sådant lembna till dess metning och dehlning skedt, då dhe wäll fått ehrsättia hwadh dhe honom [*fol. 1210v*] oförrättadt. Corporalen upwijste och en h:r generalmajorens och landzhöfdingens resolution aff d. 1 sept. sidstl., dherutj han äfwenledz klagar öfwer det att Mejer med Lars Andersson honom betaga dhen dehl han effter indehlningen böhr hafwa i Nifzåsen, hwilket till [laga] uthförande är remitterat och uthstält. Per Simsson i Bärge förde och samma klagan, att förre åhren hade corporalen låtit honom i roo behålla dess gambla slått och häfd, men i åhr hade han grijpit till och slagit en legde, Per Åkes-lägden ben:d, anhållandes till dess han lagl. uthwunnen warder den fåå behålla. Corporalen förklarade att denne legde will Per Simsson a part för sig behålla, ehuruwäll han af afradzboken [afradzbrefwet] bewijste att de utj alt böhr hafwa lijka. Per Simsson swarade att dhen kommer under hans skatt. Hoffslagaren klagade och att dhen slått Wulff bärgat, honom tillhörig, han allenast slagit det bästa, låtandes det andra ståå, och om alt blifwit slagit hade dhe wäll fått 14 lass, hwar [*fol. 1211r*] igenom den stoor skada tagit. Häradzrätten ärindrade sig det jembwäll tillförene en stoor twist emellan corporalen och dess grannar blifwit moverad särdeles på 1697 åhrs hösteting, då och corporalen är förbuden wij[d] 40 m:k:r bötter, men nu icke desto mindre kommit igen. Ille swarade, att som dehlningen effter ordres icke än gådt för sig, måtte han till bostelletz conservation taga dess ägor igen. Honom förehöltz att dhen slått aldrig än hördt bostället till, och ähr owist när dehlningen kommer, om han lärer dhen winna el:r eij, om han har för lijtet el:r lärer fåå mehra.

Emellan hoffslagaren mäster Jörgen Mejer med Lars Andersson i Undrom och Per Simsson i Bärgom, kiärande, och corporalen Wulff, swarande, angående det corporalen skall

dhem wåldsambeligen afhändt och slagit åthskillige dhem tillhörige dehlar i Nifssåhsen, resolverades.

Att såsom hof[slagaren] såwäll som Lars Anderson i Undrom uthi 1695 åhrs afradzbref äro bibehålldne wid dhe dehlar i Nifssåsen dheras förmän hafft, och corporalen [*fol. 1211v*] Wulff lijkwäll emoth wälbem:te förordning såwäll som tingzrättens förbudh på tinget 1697 har sig fördristat innom någon ändring förmedelst annan dehlning är skedt att för hoffslagaren och Lars Andersson i åhr de facto tillgrijpa och slåå 3 laduäng och några stargålf, jembwäll och för Per Simsson en legde bärga; alt dherföre böhra dhe som sittia possession höet deraf behålla och till sig hemföra och frambgient niuta till dess dhe lagl. der ifrån kiennas, och corporalen Wulff för sådant wållsampt förfarande effter det 28 capitel Kong.b. L.L. böta 40 m:k:r silf:rm:t, så och effter mätismanna ordom ehrsättia dhen skada hemmanen här medelst tagit.

23. Angående dhen dehl i Gråfferdahlslooken som på tinget 1698 d. 10 october twistades om, emellan Anders Siulsson i Tann och Måns Olsson i Lijen, så ähr förl. d. 8 maij deröfwer en syn hållen, hwilken nu upplästes, hwareffter Anders Siuhlsson påstodh bem:te slått under sitt hemman, alldenstund [*fol. 1212r*] han skall dherföre skatten draga, män Måns Olsson wille dhen behålla. På Anders Siuhls begiäran hördes Lars Ersson i Faxnalden, som wittnade att för 40 åhr sedan skall denne legde wara från Than kommen till Lijen, och det genom en syn, den lagföraren Pehr Classon hölt, hwilken war dijt up och dhem förlichte, det anten Lijmännen skulle gifwa Tannemän penningar el:r och jord igen ofwan åkeren. Men att dhe fått någon wedergiäldning nekade Anders Siuhlsson, eij heller kunde Måns Olsson det bewijsa, och alldenstund syyn i saaken är passerat, dy skiötz detta upp till dess dhen kan blifwa efftersedd.

24. Alldenstund på 1696 åhrs hösteting regementzpastorens boställe Dwärset angående, det blef upskutit cautionisterne berörande, emedan då föregafz att huusesyns domen för dhem af d. 31 aug. 1693 skulle wara ändrad; dherföre på ansökning togz nu samma ährende före, då h:r pastoren Omberg förklarade sig icke af någon ändring wetta, uthan anhölt om sluuth i saaken. Löfftesmännen [*fol. 1212v*] Per Jonsson, Lars Ersson, Jon Olssons änkia, Olof Swänssons dito, Nils Christopherssons dito och Jon Nilsson i Dwärsätt anhöllo blifwa wid domen, som dhem pålägger 31 d:r 1: 8 silf:rm:t att betahla, det dhe och större dehlen giort, nembl. upsatt en lada för 18 d:r och en bastufwa 7 d:r och resten undraga dhe sig intet. Hwilket och rätten fant skiähligt, så att när dhe betahla resten, 6 d:r 1: 8 silf:rm:t, äro dhe frij, hafwandes här öfwer sins emellan att jämka.

Och emedan ryttaren Anders Wallman wederkiendes att utj dhe 2 åhr han bostället åbodt, han allenast uprättat 120 fambnar giärdzellgård, hwaraf på åhrl. byggnaden afdrages 60 fambnar, blifwer altså han[s] rest 11 d:r 13: 8, som till h:r pastorn han bör betahla.

Uppå dhe 6 d:r 21: 8 som Bengt Kiälsson är dömd till för 1696 åhr byggnadt att erläggia afföres för höladorne 3 st. s.m:t 2 d:r och blifwer så hans rest 4 d:r 21: 8 silf:rm:t, som genstan måtte clareras.

25. Alldhenstund länsman wittnade det dragoun Olof Lillia lagl. blifwit stämbd att swara för 2 d:r 24 öre silf:rm:tz skulld till Brunflodh [*häradsrätten:* Näskott] kyrkia, [*fol. 1213r*] och han icke dess mindre eij fant sig in, dy effter processens 2 § dömbdes han att betahla kyrkian det han med löffte, och honom fritt lembnadt wid nästa ting wijsa förfallen och sedan åtherwinna. För uppropetz försummelsse böter han 1 d:r silf:rm:t.

26. Saaken emellan Lars Brobergz enkia hustru Karin och Per Olsson i Dille om rustningen och 30 d:r innestående uthlagor upskiötz till nästa ting att enkians fullmechtige, corporalen Brinck kommer hijth.

27. Oppbödz fölliande hemman.

1. Jöran Carlssons enkia i Ösa dess mans hemman ibidem 2 ½ tunl:d 3 g. klanderlöst.

2. Oppbödh Per Andersson i Östbacken swärfadrens Olof Nilssons hemman 3 g*ången*, [kiöpt] för 123 d:r silf:rm:t, då Per Ersson i Wagle klandrade för gammalt innestående arf, som till laga uthförande [lämnas].

3. Opbödh Jon Olsson i By dess fädernes hemman, af syskonen inlöst, 3 g. utan klander.

4. Opbödh Måns Larsson i Faxnälden dess faders hemman i Faxnalden 3 g*ången*.

5. Opbödh Per Nilsson Kiällman hemmanet [*fol. 1213v*] Lijden 2 t:l:d, kiöpt af Jon Mikelsson i Krokom 2 g*ången*, klanderlöst.

6. Anders Carlsson opbödh Jon Mikelssons hemman Ugård i Krokom 2 g*ången*, då mågen regementzquartermästaren Treffenberg såwäll som sönerne Erich och Mårtten Jonssöner klandrade, effter det war deras odall och Anders Carlsson till rustningens præsterande och hemmanetz bruuk war alldehles oförmögen, som dhem till laga uthförande lembnas.

7. Opbödh Simon Gunnarsson Wästbacken 3 g*ången*, betygandes nämbden att Simons hustru war tremenning medh Håkan Erssons hustru, som det såldt.

8. Opbödh Pehr Pehrsson i Hufwelswijken des fädernes hemman, af syskonen inlöst, 3 g*ången*, klanderlöst.

[9.] Opbödh Jon Jonsson från Kiählen 5/6 tunl:d skatte i dess rustningzhemman Lijden och Aspåås sockn, det han af dragoun Lärkia för 15 r.d:r inbördat 1 gången.

28. Nämbdeman och rusthållaren Nils Olsson i Wijke anhölt om fasta på hemmanet Wijke 4 ⅓ tunl:d, efftersom det war lagbudit och altsedan 1694 d. 28 sept. oqualdt ståndit, [*fol. 1214r*] hwilket han utom börden kiöpt af regementz quartermästaren wälb:ne Anders Treffenberg tillijka med hehla rustningen för 224 d:r silf:rm:t, och alldherföre måtte det först Hans Kongl. Maij:t i underdånigheet hembiudas, warandes det rusthåll widh cavallerie compagnie. Har godh åker, men skarp eng dock nödtorfftig, ingen timber, men wedh- och giärdzellfång, intet näfwer- eller barckfång, fiskewattn magert i Storsiön, elgzwåner sällan, lijten bäckequarn, och gammalt skatte, som nämbden wittnade.

29. Till måhlsman för Mickell Jonssons barn ifrån Krokom förordnades farbroderen Mårtten Jonsson.

30. Wederbörande till rättelsse uplästes h:r gener[alm]ajorens och landzhöfdingens resolution för Ifwar i Kingsta om Ytteråå myra och skogz afradzland.

31. Till ödmiuk hörsambste föllie af h:r baron gen.majorens och landzhöfdingens ~~resolution~~ högwälborne Axell von Schaars remiss för bönderne i Rödens tingel*ag*, Erich Jonsson och Carl Östensson i Sääther, Pehr Ersson i Undrom, Måns Ersson i Tomptom, Anders Ca[r]lsson [*fol. 1214v*] i Ugård, Mårtten Jonsson i Legden och Hemming Persson i Nyland, att wijdare skulle ransakas om lägenheeten af dhe fäbodar dhe på Lundsiön begiärer, så hördes i dheras närwaro Nils Jonsson och Per Larsson i Lundsiön, hwilka sedan 1696 åhrs synn dhem war förelässen, sig förklarade att dhen tract Rödensboerne af dhem prætendera från Långrödningzändan till Kyrkiomyra till Elgzgårdzwägen wid Långan eij woro Lundsiö man förnär, allenast dher inwed ingen skada giörs på slåtten, det och Rödensboerne sig på det högsta för obligerade, efftersom detta allenast är en odugl. mark och steenhammar, derest ingen beeth är, uthan endast rum för fäbodarne. Men på afradzlandet Låndwågen, Lijtzboerne tillhörigt, hafwa de effter h:r generalmajoren Frölichz resolution d. 4 aprill 1695 deras muulbete, som wälbem:te resolution uthtrycker, och är såledz detta ingen till förfång. Utj afradh uthfäste

Rödensboerne för tracten på Lundsiöskogen åhrl. gifwa 12 öre silf:rm:t, som begynnes 1700, [*fol. 1215r*] och högre pröfwade nämbden det eij heller kunna uthbringas.

32. Oppbödz chergiantzbostället Dwärsäte, kiöpt af Kongl. Maij:t [*lucka*] gången.
Oppbödz utj Trusta trompetarebostället 4 tunl:d 2 gången.

33. Resolverades att Lars Ersson i Faxnalden, Hemming Olsson i Wästbyn, Olof Olss. i Walla, Lars Persson i Stensgård och hustru Anna i Höckbäck skulle till d. 5 novemb. tillsammans komma i Rödens länsmansgård och liquidera sampt richtig räkenskap giöra om dumbarnes [*de stumma barnen?*] Jon-, Påll och Olof Olssöners egendomb och det under länsman med tålfmännen Zachris Carlss i Sillie och Nils Andersson i Miähla, wijd 3 d:r silf:rm:tz wijte för den detta försummar.

34. Oppwijstes 2:ne arfzlängder, dhen förra effter hustru Gertru Olsdotter i Sillie d. 19 ap. sidstl., som sig sluutar på 18 d:r 2: 16 silf:rm:t, det andra effter hustru Märit Giölsdotter i Smedzååsen d. 17 hujus, bägge in duple skrefne, deraff et till arfwingarne gafz, det andra lades i socknekistan, med [*fol. 1215v*] befalning att dhe fattigas dehl effter förordningen aftages emoth quittance.

35. Rustmästaren Erich Hvitting fodrade effter förrymbde dragoun Johan Bures revers d. 7 julij 1698 dess hustrus innestående jordepenningar i Backen 15 d:r silf:rm:t, hwilka han honom pantsatt emoth det han för honom caverade då han till Stockholm reste, och såssom han med hustru och barn förrymbde och Hvitting i hans ställe med stor bekostnadt har måst skaffa karl, dy wille han och tillträda det, som honom i förskrifning war lembnadt, som skrifften wijdare docerar. Ryttaren Jöran Granberg förklarade att han med de andra interessenterne intet neka till det som Hwitting sig kostadt, men intet bestå dhe honom alt, ty Bure skall för än han reste bordt legdt karl, dhertill Hwitting neekade. Hemmanet war 3 tunl:d, dertill woro 5 systrar och när tunl. wärderas för 27 d:r kommer på hwar dehl 16 d:r 6: 9 3/5 silf:rm:t, det Hwitting sade sig wäll förtient, emedan föruthan detta han och caverat för 14 d:r kopp:rm:t till Per Olsson [*fol. 1216r*] i Landzom, dher Pär påstodh och wille att Hwitting skulle betahla, och för sin dehl effter specification till 7 d:r silf:rm:t. föruthan annan bekostnadt med hinder och reesor. H:r capiteinleutenanten Charliere betygade att när karlen war rymbd blef Hwitting pålagd skaffa karl el:r och att ståå sielf, och stodh han åthskillige beswär uth innan han fick dragoun, ty uthan Hwittingens caution hade Buren intet fått reesa. Granberg förmente att Buren för sin afreesa hade karl, den han præsenterade h:r öfwerstleut:n, en ben:d Jöns Flinck. Dhertill capiteinlieut:n neekade, wahrnandes honom att wachta sig hwadh han säger, ty Flinck blef alldrig præsenterad för än Hwitting kom medh honom, som af rullorne skall finnas. Härwid kom och Pär Jonsson i Ösa med enn obligation på 22 d:r kopp:rm:t, warandes uthom honom flere creditorer, så att fördenskull rätten fant nödigt härmedh låta anstå till nästa ting, att alla creditorer inkomma och Flink jämbwäll kan höras, hwem honom præsenterat. [*fol. 1216v*]

36. Saaken emellan corporalen Anders Wulff och Jon Lång blef upskuten, angående byggnad wid Undrom, till dess effterseedt blifwer 1692 och 1693 åhr protocoller, huru den saaken der är afdömder.

37. Såssom med byggnaden i prästegården åtherstodo corporalen Anders Wulff, chergianten Christopher Ösell, trompetaren Orm, hof[slagaren] Mejer och prophossen Nederberg, fördenskull och i föllie af Kongl. huusesyns ordningen, såwäll som Kongl. Maij:tz resolution d. 21

october 1686 [1696?], tillsades dhe dhen i höst fullgiöra el:r och dherföre bötha och ärsättia skadan.

38. Ryttaren Johan Fogell föredrog hurusom för några weckor sedan han i skogen wid Hissmon hafwer förlorat en pung, deri lågo 3 caroliner, en signetzring och en gammall tobackzpijpa, hwilken han i afftons funnit hoos Mickell Nilsson i Nygården. [Mickel] sade sig bytt samma pijpa af Olof Andersson i Ugård. Olof swarade det intet war samma pijpa. Att dhen pijpa Fogell tagit hoos Mickell woro hans, beropade han sig till wittne Olof Ersson och Erich Olsson [*fol. 1217r*] i Hissmon, hwilka med parternes sambtycke aflade eeden, och berättade Olof Ersson att han igenkiende samma pijpa det hon wore Fogelens, han sade och att när Fogell hade pungen förloradt och han fölgde honom i skogen den att upsökia, råkade de Mickell der sammastädz, men pungen funno dhe intet. Tog afträde. Erich Olsson betygade och att detta war Fogels pijpa, den han igenkiende, wijdare wiste han intet. Och emedan Mickell ändå påstodh wijsa sin fångesman, dy bör han effter det 17 cap. Tiuf.b. L.L. till nästa ting låta honom framkomma.

39. Till muuhlbetens ränsande bewilliades Ifwar Pärsson i Kingsta att swedia, så på afradzlandet Ytterå myra och skog som på heemskogen, jämbwäll och Simon Gunnarss. i Backen och Per Persson i Hufwulswijken, dock att dhe noga observera det 1690 åhrs placat innehåller.

40. Uthi h:r ryttmästar Gardemiens närwaro på compagniets wägnar förehades fölliande huusesyner.

Togz under händer hållin huusesyn på cavallerie rustningzhemmanet Fanbyn, [*fol. 1217v*] 3 tunl:d skatte, hwilket ryttaren Anders Wallman 1685 med rustningen kiöpt af Jon Mickelsson i Krokom för 160 d:r silf:rm:t, men derpå eij betalt mehra än 75 d:r silf:rm:t, och efftersom Wallman war nu både rusthållare, jämbwäll och rijder för gården sedan swäntienaren dödde, så begiärte h:r ryttmästaren Gardemin det undersökias måtte huruwijda han duchtig woro Kongl. Maij:tz rustning att præstera, till hwilken ända huusesynen först igenom gickz, hwareffter fehlachtigheeterne pröfwas till 97 d:r 10 silf:rm:t, för hwilka rätten fant skiähligt Wallman bör ståå, som skatteman är, och hemmanet kiöpt som det för ögonen stodh, till hwars förnöijelsse på h:r ryttmästarens begiäran intecknades rustningen och hans odahlsrätt i hemmanet, hwilket effter nämdens intygande war något kleent, så till åker som slått, men har tarfwelig skog, så till timber som giärdzell, men intet näfwer. Jon Mickels arfwingar i Krokom förbehöllo sig dheras betahlning hos Wallman för dhe 85 d:r silf:rm:t, dhe så för rustningen som hemmanet hafwa att fodra, hwilket h:r ryttmästaren dem bestridde. Wallman förklarade sig eij längre förmå att underhålla rustningen, uthan wille dhen afträda och blifwa wid ryttaretiensten, hwilket alt till [högre][?] ort ställtes. [*fol. 1218r*]

[41.] Öfwersågz skedd huusesyn på cavallerie rustningzhemmanet Hägra 2 tunl:d crone, hwilket frambl. corporalens Erland Jacobssons änckia hustru Elena effter sin man ännu berustade, och han 1681 emottagit. Fehlachtigheeterne blefwo wärderade till 44 d:r 25 silf:rm:t. På moderens wägnar förklarade sonen ryttaren Jacob Friberg det hon nu sig afsade rustningen, alldenstund hon wore en gammall och ofärdig menniskia, och förmåtte eij längre med hemmanet dragas, det nämbden intygade. Men som hon och hennes man i fredel. tijder har settadt sedan 1681 och nutit Kongl. Maij:tz ränttor, förehölt henne h:r ryttmästaren att nu lär hon icke kunna så lätt komma den sig [at] afsäga. Sonen klagade att det är swaga lägenheeter till gården, särdeles intet hårdwaldzhöö för ryttarhästen, hwarföre hans moder wid 1695 åhr indehlning wehlat blifw[a] rustningen quitt, men af ryttmästar Willenssens blifwit henne wägradt. Och efftersom hustro Helena med sin man sedan 1681 settadt på hemmanet

och som berättades derpå nutit frijheet, så åligger henne för bristen af byggnaden häffta, emedan på så lång tijdh hemmanet effter Kongl. huusesyns ordningen bordt wara fullbyggdt, för hwilket och till Kongl. Maij:tz sääkerheet [*fol. 1218v*] all hennes lösa ägendom såwäll so[m] rustningen blifwer intecknadt, dock afgåå 10 d:r silf:rm:t för badstufwan, till hwilken brandstodh är dömd att undfåå.

42. Till afdömmande togz före den huusesyn hållen blifwidt wid cavallerie rustningz-hemmanet Lijen 2 ½ tunl:d skatte, hwilket effter moderen sonen Per Törisson har tagit till bruukz. Dhe fehl på hemmanetz häfd och byggnad [som] äro antecknade, pröfwades till 67 d:r 6 öre silf:rm:t, för hwilka på h:r ryttmästar Gardemiens begiäran jorden intecknades. Dhenne Per Törisson hade om sin flijth af nämbden et godt låford, och att han är duchtig bringa hemmanet till rätta och det som brister förfärdiga, hwartill honom 3 åhr lembnades, ehuruwäll hemmanet war elliest lijtet och swagdt, särdeles till slåtten, så att han åhrl. måtte kiöpa höö, om han sig bärga skall, men åkeren är wäll häfdadt och bruukadt.

43. Afdömdes fölliande huusesyner wid ljfcompagnie i närwaro af capiteinlieut:n Charliere.

Öfwersågz förrättadt huusesyn på Håkan Olssons hemman Lanssom 3 tunl:d skatte, hwars fehlachtigheeter pröfwades till 113 d:r 8: 16 silf:rm:t, dem sonen Olof Håkansson eij bestrijda [*fol. 1219r*] kunde, efftersom faderen genom byte med Olof Jonsson woro härtill kommen, uthan förbehåld af några fehlachtigheeters answar; hwarföre dömbdes skatteman effter Kongl. huusesyns ordningen att swara för desse fehlachtigheeter, och dhem inom 4 åhr bättra, blifwandes jorden i medler tijdh för Kongl. Maij:tz säkerheet intecknad och upbuden 1 gången.

44. Öfwerlades om dhe 78 d:r silf:rm:tz brist, hwilka effter förrättadt syn funnes på Swän Perssons hemman Dwärsät 2 ⅔ tunl:d skatte. Sidsta äganden härtill war en benemd Olof Larsson, hwars änkia för några åhr sedan det handalöst lembnat, så att länsman på tinget 1698 det 1 g*ånge*n upbödh till slächten att emottagas, jämbwäll på sidsta ting 2 g*ånge*n, men ingen sig angifwit, hwarföre är resolverat att med upbuden skulle fortfaras, och dher ingen af slächten intra fatalia sig angifwer, skulle det sällias en annan, som acta uthwijsa, alt derföre upbödz för ofwanstående fehlachtigheeter detta hemman nu 3 gången.

45. Anbelangande dhe 47 d:r 20 silf:rm:tz fehlachtigheeter som äro befundne på h:r Erichs hemman Dwärsät 2 tunl:d skatte, och Lars Ersson äger och bruukar, så dömdes han [*fol. 1219v*] dem inom 3 åhr att förfärdiga, och i medler tijdh till Kongl. Maij:tz säkerheet intecknades jorden, elliest hade Lars Ersson om sin flijth ett godt låford.

46. Förehades hållen huusesyn på Per Olssons hemman Hägra 3 tunneland skatte och åbos af sonen Olof Persson, som det ärfft effter faderen. Dess brist fans och wärderades till 94 d:r 24: 8 silf:rm:t. Sedan synen höltz hade bonden förfärdigadt ladan, som wid nästa syn kommer att considereras, och i medler tijdh blef för bristen hans hemman intecknadt och upbudit 1 g*ånge*n, och emedan för dess answar honom, som skatteman, rätten eij kunde befrija, dock lembnades honom 3 åhr dhen att bättra.

47. Öfwer dhe 53 d:r 30 öre silf:rm:tz fehl till häfd och byggnadt som wid synen äro fundne på cronohemmanet Österseem 1 ⅓ tunl:d, det Jöran Månsson åbor, resolverades att han dhem inom 3 åhr skall reparera, efftersom han och elliest wore en braff bonde, men hemmanet mycket swagdt och magert. Till Kongl. Maij:tz säkerheet intecknades all hans egendom.

48. Alldenstund effter föregående syyn och wärdering [*fol. 1220r*] bristen wid Anders Erssons skattehemman Dwärsätt 2 tunl:d pröfwades till 86 d:r 30: 8 silf:rm:t, hwilket hemman han nu såldt Oloff Jonsson i Sillie, dy förbeföltz Kongl. Maij:tz säkerheet i jorden, så frampt Olof Jonsson, hwilken elliest är en braff bonde, sådant eij bättrar, hwartill honom 3 åhr lembnades, och upbödz hemmanet 1 g*ången*.

49. Anbelangande dhe 75 d:r 19: 8 silf:rm:tz fehlachtigheeter som woro befundne på Ifwar Erssons skattehemman Dille 3 ½ tunl:d, blef afsagdt att han, som jorden äger, bör dherföre häffta, och inom 3 åhr bättra, dessinnan intecknas jorden och upbödz 1 g*ången*.

50. Efftersom ägaren af skattehemmanet i Dwärsätt 2 tunl:d, Märit Nilsdotter, hade om sin flijth et godt låford, så fant rätten skiähligt lembna henne 2 åhrs tijdh att reparera dhe 36 d:r silf:rm:t på dess byggnadt brister och fehlar.

51. Öfwersågz förrättadt huusesynn på Siuhl Enarssons hemman 2 tunl. skatte i Österseem, som åbos af änckian Märit Nilsdotter, hwar å bristen fans till 42 d:r 2 öre silf:rm:t, dhem änckian lembnades 3 åhr att bättra, alldenstund hon här tills hafft små barn som nu wexa till, dock intecknades till Kongl. Maij:tz sääkerheet skatträttigheeten. [*fol. 1220v*]

52. Alldenstund det af nämbden och grannar intygades att dhen badstufwa som 1691 uppbrand på cavallerie cronorusthållet Hägrad n:o 30, elden woro kommen genom ugnen och så i wäggen, altså effter det 37 cap. Byg.b. L.L., så och 34 § i Kongl. huusesyns ordningen, dömdes cronohemmanet brandstodh till, effter synen 10 d:r silf:rm:t.

53. Såssom ven. consitorium i Härnösand genom dess skrifwelsse till rätten d. 5 september sidstl. har begiärat det rätten wille förordna målsmän för cappellanens sahl. h:r Bengdt Sylvins barn, en dotter och en son. Altså, och på rättens medlande, antog sig dottrens förmyndarskap kyrkioherden ehrewyrdige och wällärde h:r Pehr Gestrinius.

För sonen sökte man och till måhlsman cappellanen i Räfsund h:r Johan Sellin, men han lätt genom dess bref af d. 13 hujus sig enskylla 1.) att han det eij förstår; 2.) har sielf 6 små barn och 3:die.) sitter i ringa lägenheet.

Regementzpastor Omnbergh anlätz och härom, men han önskade hans tillstånd så woro, ty efftersom buller af krijg spöries, weet han intet huru länge han fåår blifwa [*fol. 1221r*] stilla. H:r rector magister Halling gafss och förslag på, men han war intet instämd, uthan berättade h:r pastor Omnbergh att han det intet wille emottaga. Medelst testamente woro af sahl. h:r Bengdt inga målsmän satte, eij heller war någon af hans och hans hustrus slächt närmare än h:r Johan Sellin, hwilken effter Kongl. förmyndareordningen för sonen sattes till måhlsman, efftersom till sin uhrsächt han intet af dhe förfall haf*wer*, som d. 32 § uthi 1669 åhrs förmyndareordningen uthsätter.

54. Opplästes dhe Kongl. placater som wid Brunflodh finnes anteck[n]ade.

1. Med förmedlingar, g*amla* och nya, war samma beskaffenheet som 1698.
2. Giärningzmän woro skomakaren Christen Larsson med en gosse som war ofärdig och halt. Sockneskräddaren Olof Gunnarsson med en gosse.
3. Tienstlösa för innewarande åhr woro inga.
4. Bränwijns brännerijet att antaga kunde man ingen öfwertahla.
5. Examinerades huusfolckz- [och] boskapzlängden.

55. Till ödmiuk hörsambste föllie af h:r generalmajorens och öfwerstens wälborne [*fol. 1221v*] h:r Carl Gustaf Frölichs remiss för Olof Stensson från Wästerhuus af d. 13 febr. 1695 blef på

hans begiäran Erich Jonsson i Säter hörd, emedan han d. 6 september 1697 gifwit Olof Stensson attest och quittence på 1686 åhrs räntta för trompetaren Jörgen Lindh, 12 d:r 15: 12 silf:rm:t, då Erich Jonsson berättade att desse penningar hade han aff Olof Stensson bekommit effter som quittencet uthwijsar, men hwadh åhr de betaltes, war han eij rätt wiss, alldenstund Olof Stensson först 1697 kom och begiärte quittence. Gamble mannen Gundmund Enarsson i Sillie betygade att åhret effter som trompetaren Jörgen Lindh slog karl war Oloff Stensson hans bonde, men alldrig hade Oloff Stensson warit fördehls el:r löös karl. Åhret när Lindh slog karl förmente länsman hafwa warit åhr 1685. Wijdare underrättelsse fans intet.

56. Anhölt Nils Jonsson i Kiänåhsen om skiötning och fasta på Granbo hemmanet, det han af Jöns Jönsson sig tillhandladt, [*fol. 1222r*] alldenstund effter häradzdomen d. 10 october 1698 enkian hade med uthlössen intra fatalia sig infunnit. Hon medh dotteren efftersspordes nu, men ingen lätt sig infinna, och alldenstund detta hemman war kiöpt och betalt, jämbwäll och lagbudit och lagståndit d. 12 october sidstl:ne, och Nils Jonsson jämbwäll war uthi swåger- och skylldskap med Jon Jonsson, som nämbden intygade, fördenskulld dömdes det och för honom till skiötning och fasta på detta Granboo hemmanet 3 tunl:d.

Ting 7, 8 och 9 maj 1700

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:21a, fol. 151r – 169r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3818, fol. 777r – 796r, RA.

Anno 1700 d. 7, 8, 9 maij höltz ord. laga ting med allmogen af Rödens prästegiäld, närwarande första dagen länsman Olof Jonsson och de fölliande befal*lningz*m*an* wälb:de Bartold Alander, och samma nämd som wijd höstetinget.

1. Uplästes dhe Kongl. placater som wid Brunflo protocoll finnas införde, så och Kongl. M:tz förordning d. 13 april 1700 om reductions- och liqvidationswärkens indragande.

2. Kärade Lars Olsson i Häste till drängen Per Jonsson i Sörbyn för det han eij will hoos ho*nom* gåå i tienst, fast för 3 wekor sedan han ho*nom* städiat. Pähr sw. det han allenast under hwilkor tog emot stedzlen till dess han fingo tala med modren han tiente hoos, men som hon ho*nom* det wägrade, effter hon redan lofwat ho*nom* till h. ryttmästaren, dy skickade hon Lars sin stediepenning straxt åter. Dagen effter infant sig Pehrs modher, hwilken aldeles nekade till hans här ofwantill giorde relation, efftersom hon och aldrig afwiste det han hoos Lars låtit sig städia, eij heller hon stadt honom till ryttmästaren, fast han hade begiärat honom. Pehr tog och sina [*fol. 151v*] förra ord igen och hölt med modrens giorde relation. Modren påstod att fåå behålla sin son, emedan hon war en rusthållare enkia, och till hemmanetz upprätthållande ho*nom* wäl behöfde. Lars Olsson wille och hafwan. Ryttmästaren sade sig int*et* skiöta om honom, men påstod at för dess lättsinnighet Pehr måtte näpssas.

Resolutio. Såsom Pehr utan sin förra matmoders wettenskap har tagit stedzell hoos Lars Olsson, jembwäl och lofwat sig till ryttmästaren, dy skall han derföre effter Kongl. legiohionsstadgans 4 § böta med et åhrs löhn 3 d:r s.m:t och hoos modren, som dess rätta husbonde förblifwa, så och för twetalan, effter det 23 [cap.] Ting.b. 3 m:k s.m:t.

3. Corporalen Anders Wulf tiltalade drängen Faste Olofsson från Åhs s:n hurusom 3 wekor för påsk, med hans föräldrars samtycke, han emottagit af Wulfen 1 carolin i stedzell, jembwäl och med ho*nom* [*fol. 152r*] om lönen accorderat och slutit, men icke desto mindre skall han nu

wägra att gåå i tiensten. Faste Olofsson sw. at han för hade stadt sig till rustmästaren Hwitting, och dy hade jembwäl det swaret gifwit då Wulf ho*nom* wille städia. Wulf nekade härtill, beropandes sig på ryttaren Olof Frisk till wittnes, hwilken och aflade eden på parternes begiäran, och betygade det Wulf bedit ho*nom* höra effter om han skulle fåå städia Faste. Då swarade husbonden Anders Ersson i Ösa det rustmästaren wäl hade hördt effter, men får en dräng från Backen, Hans wijd nampn, sin son böde han intet uth, men kommo Wulf tijt, så fingo de talas wijd, hwarpå han med Wulf gådt tijt, då bonden sagdt at han så både hade lofwat sig till rustmästaren i desse dagar, hwarpå Frisk sw. at bondens tahl war sådant då han war der, hwarpåWulf med ho*nom* begynte accordera, så om stedzlen som lönen. Stedzlen tog drängen emot 1 carol., slåendes med bonden corporalen handen, men huru högdt de om lönen accorderade, [*fol. 152v*] hörde Frisk intet, hafwandes och modren sagdt, det woro så gådt han togo tienst hoos corporalen som hoos rustmästaren, effter den senare hade dräng för, på hwars wägnar han intet förord hörde giöras. Hwittingz hustru Siri Erssdåtter sade att hennes man skall förl. höst tingat på Faste, hwilket tahl qwartermästaren Pihlfelt sade sig och hördt, men så tilstod Siri lell det hon ingen stedzell hade gifwit Faste, uthan lofwat ho*nom* öfwer winteren blifwa hemma hoos bonden, till dess hennes man skulle blifwa utcommenderad. Dagen effter kom och Hwitting, hwilken förde samma tahl som hustrun, tyckiandes sig intet behöfwa drängen så länge han war hemma, men som folket nu lär uthcommenderas påstod han ho*nom* behålla, effter han elliest måst bostället öfwergifwa. Wulf sade sig och hafwa samma klagan.

Resolutio. Såsom Faste Olsson icke finnes lagl. och fulkombl. hafwa stadt sig rustmästare Hwitting, men der emot med föräldrarnes el. husbondens samtycke en rätt stedzell af corporal Wulf emottagit, fördenskull och effter den 4 § i legofolkzstadgan böör Faste till corporalen i tienst träda. Hwilket sedan domen war afsagd han wägrade, och dy fältes han för domqwal till 3 m:k s.m:t. [*fol. 153r*]

4. På Jon Mikelssons arfw*ingar*s wägnar i Krokom kärade Erich Jonsson i Säter och Mårten Jonsson i Lägden till deras swåger Anders Carlsson öfwer ett testamente, som Anders sig förmådt af sahl. Jon Mikelsson på 3 t:l i Ugård sampt cavallerie rustningen, förmenandes att såsom under den tijd Anders har åt fadren brukat hemmanet anseenliga medell som för i boet woro och sedan influtit, han förskingrat, så at effter gubben intet funnitz till bästa, det mågen eij måtte alt bekomma och de aldeles utslutas. Anders Carlsson upwiste sahl. Jon Mickelssons testamente af d. 25 martij 1694, och som wittne af h. Pehr Gestrinius verificerat, dheruti Jon Mickelsson testamenterar Anders Carlsson och hans hustru de 3 t:l utom börden kiöpte i Ugård sampt cavallerie rustningen, hwilken sin rätt han sedan updragit sin swåger h. regementzq*wartermästaren* Anders Treffenberg, hans hustru och barn, effter transporten d. 20 martij sidstl:n, och h. regementzskrifwaren Molin nu på Treffenbergz sterbhuus wägnar upwijsade med [*fol. 153v*] påstående att såsom testementet är lag lijkmätigt, det måtte sterbhuset, som Anders Carlssons rättz innehafware, det niuta. And. Carlsson tilstod att effter transporten han woro tillfrijdzstält af sahl. Treffenberg, och ho*nom* sin rätt upplåtit. Att Jon Mickelsson desse 3 t:l utom bördhen inlöst, det tilstodz, men Erich Jonsson sadhe der hoos att fadren först skall inlöst Näset, och dher emot bytt sig till de 3 t:l i Ugård, derest fadren elliest hade 3 ½ t:l odaljord uti en rök med de 3 t:l, hwilka 3 ½ t:l regementzskrifwaren eij åtalade.

Att Anders Carlsson så mycken egendom för swärfadren skall upödt, det nekade han aldeles till, uthan har gubben på sin ålderdom sådant sielf disponerat till sin föda och underhåld, hwarföre blef det och käranderne förehållit det de icke synas kunna betaga fadren en frij disposition öfwer dess ägendom medan han lefwer, särdeles till sin föda och uppehälle, efftersom och witterligit är att på sidstone för ho*nom* blef [*fol. 154r*] knapt om födan. Detta kom för dhenne gången icke till slut, efftersom för Treffenbergz nyligen skedde död, regementzskrifwaren wille härom med enkian först något conferera, och dy begiärte anstånd, som bewilliades.

5. Såsom Erich Håkansson ifrån Aspåhs har emot häradzrättens dom 21 octob. 1699 af Damianus Pärsson till fullo upborit de 6 d:r s.m:t han effter Oloff Andersson på Kiälen hafft att fodra, ehuruwäl till allas förnöijelse egendomen eij tilräkt, uthan till 37 d:r 16 s.m:tz giäld allenast warit 12 d:r 18 s.m:tz egendom, dy resolverades det Erich Håkanson skulle hwad han således mehra uppborit Damianus Pärsson straxt återbetala.

6. [1.] Förehades contributionslängdhen pro a:o 1699.

2. Effter pastoris intygande och nämdens berättelsse såås på Rödens prästebord 7 ½ t., Åhs 3 t:r, Aspås 2 t:r, Näskot 2 t:r. [*fol. 154v*]

3. Sochneskrifware är ingen i detta tingelaget, eij heller gif:es till honom någon löhn, uthan der länsman reser in med någons utlagor, gifwer den som ho*nom* läijer såsom de kom*m*a öfwereens om, af mästedel. 5 öre s.m:t.

4. Profossen har i löhn 2 öre s.m:t af hwart hemman, öfwer- och underofficerare är undantagne, blifwandes behållne 142 man.

5. Färieman i Rödenssundet fåt pro 1699 13 ¼ t:r och i Krokoms dito 4 7/4 [?] 1 ¾ k. i löhn.

6. Fiälstufwukarlarne 1 kan. korn af hwart hem:n, boställen undantagne.

7. Brofogden 1 kan. korn af hwart hem:n, men eij af boställen, ståendes för 1699 en stoor dehl inne.

8. Inga fördelskarlar el. löst folk fans för 1699, eij heller organister.

7. Fölliande 1699 åhrs sakören betygades eij kunna gåå uth: ryttarn Olof i Hissmon och dr. Lillia hwar sin dal. s.m:t, så och Carl Åhl 1 ½ d:r s.m:t.

8. Angående dhe 10 d:r 21: 8 s.m:t som Pär Ersson i Nygården lånat Jöran Nilsson [*fol. 155r*] i Håf för 6 à 8 åhr sedan, så tillstod Jöran dhem, transporterandes Pär Ersson dhem att bekomma af mågen Nils Andersson i Täng, som rustningen och hemmanet af ho*nom* till kiöps tagit. Nilss Andersson tillstod wäl detta, och att han intet kunde nu mehra utbetala, ehuruwäl 31 d:r är resterade. Jöran sade at det war 22 d:r s.m:t.

Resolutio. Såsom Jöran Nilsson har hoos mågen Nilss Andersson i Täng änu 30 d:r några att fodra, på hwilken Jöran nu transporterat Pär Ersson för dess 10 d:r 21: 8 s.m:t, dy åligger Nilss Andersson samma pen*nin*gar Pär Ersson betala, dock så at han i desse swåra tijder ho*nom* eij alt för hårdt stränger.

9. Det hade Pär Ersson i Nygården instämdt Nilss Jonsson i Kiänåsen med Erich Olsson i Trätegiärd om en barkad hud för 1 ½ d:r s.m:t de för någon tijd sedan af ho*nom* till kiöps tagit, men eij betalt, hwilket han nu fodrade. Nilss Jonsson infant sig, nekandes sig niutit samma huud, uthan skall Erich Olsson den för sig [*fol. 155v*] behållit. Och ändock det intygades att Erich Olsson lagl. war citerad, så war han dock aldeles uthe, fördenskull resolverades att effter processens 2 § han pro absentia böter 1 d:r s.m:t, så och at betala hudan med 1 ½ d:r s.m:t, doch ho*nom* till nästa ting öppit lembnadt att winna saken åter.

10. Såsom af d. håldne syn wijd Näskot kyrkiobord d. 29 julij 1699 fans att Lars Olsson och Pähr Åkeson i Tullus för deras åhr bygdt fyllest, fördenskull blefwo de för wijdare answar befrijade.

11. Med parternes samtycke och uti Ifwar Pärssons närwaro i Kingsta, sampt Måns Nilssons i Helleberg, hördes fölliande wittnen angående en rääfsax som Åse män i Ytteråhn tagit, afhördes fölliande wittnen edel*igen*.

1. Jon Olsson i Smedzåsen, som betygade att då Jon Isacsson från Åsom war i Kingstad och talte med Ifwar om saxen, [*fol. 156r*] tillstod han att hon legat närmare Rödens el. det nordre landet, och när Ifvar ho*nom* förehållit hwij de eij utbetalt afradzpen*nin*garne för 1699, då hade han swarat at de det giort, till dess de skulle fåå see och höra hwem skogen behölle. Ifvar sade at de förhöllo ho*nom* pen:garne innan räfsaxen fans, fast än landzhöfdingens resolution war på tinget dhem redan föreläsen. Tog afträde.

Samma relation giorde och Olof Nilson i Biärte och Olof Jonsson i Tulhuus. Ifvar P. begiärte, att effter häraf fins det saxen närmare til Rödenslandet är tagen, det fördenskull saken måtte här blifwa sluten, emedan det inom Rödens rågång är skedt.

12. Tilstod Anders Jönsson i Åskott dess gångne caution för munsterskrifwaren Hammar d. 7 martij a:o 1699 på ett åhr allenast, för hwilken han och höltz solvendo.

13. Oppböd regementzskrifwaren Molin på Treffenbergz sterbhus w*ägnar* 3:de g*ången* de 3 t:l [*fol. 156v*] aflingejord i Ugård som sterbhuset genom transport af And. Carlsson bekommit.

14. Anders Siulsson i Tann påminte åter om sluut i saken emot Måns Olofson i Lijen angående Gråferdals looken, hwilken saak för är agerat, och alldenstund Anders Siulsson enständigt påstodh det han under sitt hem:n hade skatten för denne slått, dy fans skiäligt att bägges slått skulle af goda män pröfwas, efftersom bägges hem:n hwardera beståå af 3 t:l.

15. Uthi dhen här instämde saken emellan Åsoms byemän i Altzens s:n och Ifvar Pärsson i Kingstadh angående dhen melioration dhe giort på Ytteråå afradzlandh, så med bowallens rödiande och giödning som fäbohusens byggnad, för hwilket kärandernes fullmechtige Måns Nilsson i Hällerbärg fodrade 16 d:r s.m:t, blef resolveradt at Ifvar Pärsson i ett för alt dhem gifwer fyra dal. s.m:t. [*fol. 157r*]

17.[!] Det kärade Jon Olsson i Smedzåsen till Lars Ersson, Måns Larsson och de flere grannar i Faxnalden öfwer det de nedre wijd Altzens siön uti Wapelåhn, elfwen hehl och hållen igenstängia, hwar medelst fisken hindras, att han upföre elfwen till Smedzåsen eij kan komma, påståendes dy att dhen måtte yppnas. Swaranderne förklaradhe att samma fiske är till Kongl. M:tz taxeradt, hwarest från uhrminnes tijdher, om hösten då fisken mäst stijger 5 à 6 wekor, är giordh en twärtäppa öfwer elfwen som sedan öppnas och hela åhret yppen ståår, så at fisken har sin frija gång, och fåå dhe fisketijdhen eij stängia öfwer elfwen, kunna de icke afraden ärläggia, som är 1 d:r 16 s.m:t. Att från uhrminnes tider såledz at stängia öfwer elfwen i fisketijden brukeligit warit kunde Jon Olsson eij förneka, uthan tilstod han der hoos att denne twärtäppa hålles allenast 5 à 6 wekor om hösten när fisket påståår.

Resolutio. Såsom effter uhrminnes [*fol. 157v*] häfd det warit brukeligit om hösten 5 à 6 wekor att för fisket skull stängia elfwen öfwer med en twärtäppa, hwilken elliest både för och sedan hela åhret öfwer ståår öppen, dy kan emot det 1 cap. Jordb. L.L. sådan uhrminnes rättigheet Faxnaldzboerne icke betagas, uthan må de frambgeent sig deraf betiena, dock så at effter 5 à 6 wekors förlopp twärtäppan straxt öppnas.

18. Hustru Dårde Larsdåtter beswärade sig öfwer mågen Pär Larsson i Nordannällden, att hon af honom intet underhåld el. förråd för dess i hemmanet hafwande rättigheet kan bekomma. Pär Larsson sade sig gierna willia henne det gifwa, allenast han blefwo af med henne uhr gården, för hennes olåt skull. Dhem emellan är d. 8 febr. 1699 en föreening träffad, som förmår det Pähr skulle gifwa swärmodren straxt åhret 1700 1/2 t. korn, 1/4 t. erter och 2 t:r mälder föda åt henne, en koo och en geet, ett fåår, så och 3 m:k smör, men sedan åhrl. låta [*fol. 158r*] henne såå 1/2 mäling giödd åker, dhen han skulle uppkiöra, så och så mycken slått som

hon kan föda 1 koo, 1 geet och 1 fåår med. Hwilken föreening de woro nögda med, allenast att gumman fogar sig uhr gården för olåt skull, hwilket saam rätten approberade, och hustru Dorde föresatte 1 d:r s.m:tz wijte om hon med sin olåt eij afståår.

20. I föllie af rättens resolution på sidsta ting hadhe Erich Abramsson i Bärge sig från Norrie förskaffadt några attester angående det arf som han af dr. Jon Kiällman i Norrie sig tilhandlade, hurusom det honom kostadt, och sedan olyckel. för honom bortkommit på siön, förmedelst hwilka attester han förmente sig wara enskylladt at utgifwa dhe 8 d:r 16 s.m:t, hwilka ännu på samma arf af ho*nom* fodras. Kiällman påstod at som contractet tydel. förmår, at der Erich Abramsson skulle bekomma till 10, 20 el. 100 r.d:r skulle han betala uth desse 8 ½ d:r s.m:t, och hadhe han effter dess egit [*fol. 158v*] tilstående fått öfwer 20 r.d:r, dy insisterade Kiällman fåå det ho*nom* utlofwat är, rådandes han int*et* före om något af det godz han i Norrie fick är förolyckadt blifwit. Men Erich Abramsson bad ändå om förskoning, då Kiällman gaf effter 1 ½ d:r, hwarmed Erich ändå eij war tilfrijdz. Hwarföre öfwerlades detta och resolverades.

Att aldenstund Erich Abramsson sig tydel. förskrifwit d. 16 maij 1697 att utom de 5 d:r s.m:t betala till Kiällman 8 ½ d:r s.m:t om han i Norrie bekommo 10, 20 el. 100 r.d:r, och effter dess tilstående han undfåt 20 r.d:r, fördenskull bör han effter dess förskrifning desse 8 ½ d:r s.m:t utbetala, dock 1 ½ d:r afdragne, som Kiällman inför rätten har cederat och efftergifwit.

20. Ehuruwäl at lieutn. Falk hade låtit instämma Pär Larsson i Nordannalden för det han eij skall sig infunnit wijd liqvidationsmötet, dock kunde han int*et* med något straff beläggias, efftersom det intygades at rätta stembningz [*fol. 159r*] dagen lieutn. sielf uteblifwit, men af dhen andra terminen bönderne icke erhållit någon behörig underrättelsse.

21. Tilsades corporalen Wulf att inlösa de af ho*nom* pantade pertzeler för 40 m:k s.m:tz bötter, som och nu upbudes och ho*nom* tilsat 14 dagar at lösa.

22. Aflade fölliande säxmän deras eedh: Håkan Ersson i Trusta, Olof Jonsson i Dwärsätt, Damianus i Kiälen, Jon Olson i Biärte, Pär Nilsson i Näset, Erich Ifvarsson i Tårstad och Nilss Jonsson i Sehm.

23. Bewilliades Erich Olsson från Näset fasta på hem:t Lägdhen och Näset om 3 t:l rusthåll wid cavalleriet, kiöpt af hans morbroder Jon Mickelsson i Krokom med rustningen för 150 d:r s.m:t, effter det fans lagbudit och ståndit altsedan d. 8 febr. 1699, warandes pengarne betalte, jembwäl och förra ryttmästaren [*fol. 159v*] Willenssens d. 12 nov. 1692 attesterat, efftersom Erich Olsson altsedan 1686 settat härwid och i rullarne införd, och af h. ryttmästaren Gardemin för en capabel man förklarades.

24. Nils Andersson i Miäla föredrog hurusom förl. winter under resan till Norrie han i Suhl hade af Jon Steensson på Kiälen till låns begiärat 3 carol., efftersom han med bonden dher sammastädz skulle byta hästar, dhem han och fått uti norskt mynt, hade och gifwit dhem till bonden, men som bytet eij blef af fick Nils pe*nni*ngarne igen, samma pe*nni*ngar förde Nilss med sig heem, och när han kom till Skalstufwan wäxlade han dher den enkla carol., som han eij annat wiste än så skulle wara, ehuruwäl nu sedan är funnit at det warit en dubbel carol. af de nya danska, och at Jon Steensson missgifwit sig i stället för 3 utfått 4 carol. el. 2 dubbla danska cronor. Wijd heemkomsten juletijdhen betalte han Jon sine pe*nni*ngar igen, då intet häraf wistes el. talades för [*fol. 160r*] än nu sedermehra kommer Jon och will ho*nom* beskylla att utom de 3 lånte danske carol. jembwäl hafwa af ho*nom* olofl. tagit el. stulit en dubbel

dansk crona, emot hwilken swåra beskyllning sig att förswara, han nu låtit Jon Stensson instämma.

Jon sw. och kom öfwerens med Nilss om de 3 caroliner danskes låhn, men sade der hoos att wid det han tog uthur samma pe*nni*ngar af pungen, hade och en ny dansk dubbel crona följdt med, hwilken Nilss och flere tilstädes warande begiärte see, men Jon förglömde taga igen, och som dhen nu hoos Nilss är funnen så påstår han at Nilss måtte wijsa hwarest han den har fått. Nilss sw. att när han effter Jon fick höra detta tahlet, tog han med sig wid andra norska resan några goda män att höra bondens berättelsse i Skalstufwan om den penning han hoos ho*nom* wäxlade, hwilken han då intet hade qwar, uthan gifwit uth för korn, men hade den lell beskrifwit, att han eij war som en dubbell crona af de gamble, uthan med crona på en och bild på andra sijdan, för hwilken [*fol. 160v*] han ho*nom* gifwit 2 d:r, men wid heemkomsten skaffade han Nilss en lika penning igen, hwilken Ifvar Pärsson i Kingsta, som då med war, har emottagit, och nu för rätten upwijste, och fans denne dubbla crona mycket mindre än de andra och nästan af lijka stoorlek med enkell swänsk carolin, dherföre och Nilss Andersson betygade at han den för enkelt mynt af Jon emottagit och således dhen utgifwit i Suul, jembwäl och i Skalstufwan.

Till upplysning i saken blefwo af Jon nämde till wittnen Erick Ersson och Damianus Pärsson i Kiälen sampt Nilss Håkansson i Wäjmoen, på Nilss Anders sijda Simon Gunnarsson i Backen, Pär i Huuswijken och Jon i Smedzåsen, hwilka alla med hand å book deras eedh aflade och separatim examinerades.

1. Erik Ersson, som wittnade att då han följde Jon från Norrie och de kommo till Suul, sade Jon till bonden at då han sidst der war mistade han en ny dansk slättdal., hwarpå bonden sw. at han wille wijsa hwem som den hade, säijandes at Jon [*fol. 161r*] lånade Nilss i Miäla 2 dubbla slättdal., hwilka Nilss ho*nom* gifwit emellan på hästebytet för 3 carol., ty den ena war ny och såg lijten uth, hwilka pengar Nilss återfåt. Men om Nilss någon sådan penning stulit el. Jon mistat el. hafft elliest framme och skådat hade Sulbonden eij omtalat. Tog afträde, och inkom Damianus, hwilken uti allt förde samma talan med Erik Ersson, och tog afträde.

Nilss Håkansson i Wäijmoen intygade at han och war med när pengarne till hästebytet lånades, 3 carol. effter swänsk uti danske pengar, en dubbel och en enkell crona, som han eij annat förstod, de hade och wid spijsen hafft en ny dubbel crona sins emellan at skåda, den han eij annat såg än Jon tog igen de pengar som Nilss fick af Jon, som skulle wara till 3 carol. gaf han wärden genstan, men sedan, en annan gång, skal han för Jon berättat att det warit 2 dubbla cronor. Tog afträde.

Simon Gunnarsson berättade at när de fohro till baggmarknaden [*bagg = norska*] följde han med flere andre Nilss in till Skalstufwu man, at [*fol. 161v*] höra hans utsaga öfwer dhen penning Nilss der wäxlat, hwilken tilstod det han fått en enkel dansk crona af Nilss, men dhen hade han kiöpt bort, men wille dock skaffa Nilss en lijka igen, det hade på ena sijdan warit en bild och på dhen andra en crona, lofwandes till återkomsten skaffa en lijka, det han giorde, och war en ny dansk dubbel crona, hwilken Nilss Andersson lefwererade till tolfman Ifvar Pärsson i Kingsta i förwar, som dhen och nu framwijsade. Bondens hustru i Suhl hade och berättat at i stället för 3 carol. Nilss hade till hennes man i hästebytet gifwit 2 dubla, det hennes man då straxt eij skall märkt. Tog afträde.

Dher näst inkom Jon i Smedzåsen, hwilken förde samma tahlan, lade och dertill att de i Suhl hade sagdt sig eij kunnat förstå det några pengar för Jon der bortkommit. Tog afträde. Sidst förhördes Pähr i Huuswijken, som hade samma berättelsse, allenast att han int*et* warit med i Suuhl.

Jon Steensson påstod ändå at denna dubbla [*fol. 162r*] crona woro olofwandes kommen från honom, dhen han sedan funnit hoos Nilss Andersson, som derföre böör swara. Emot hwilken grofwa beskyllning han på det högsta protesterade. På tilfrågan tilstod Jon at Skahlstufwu man för ho*nom* berättadt det Nilss der fåt allenast 2 d:r för den penning han der

wäxlade. Jon Steensson tilspordes sig tydel. at förklara om han tillägger Nilss hafwa denne dubbla crona ho*nom* olofl. afhändt? Då han äntel. sade näij, beklagandes sit oförstånd. Elliest hade Nilss om sitt redelige förehållande ett godt beröm och loford. Nilss påstod at som Olof brackt ho*nom* i fult tahl och detta ho*nom* tillagdt, det måtte han och lagl. straffas, så och i expenser betala 2 [*hovr:s renovation:* 3] d:r s.m:t.

Emellan Nilss Andersson i Miäla och Jon Steensson i Kiälen om en dubbel dansk crona som Jon beskyller Nilss hafwa ho*nom* olofl. afhändt, och han hoos Nilss sedan skall funnit, resolverades.

Att såsom under ransakningen det eij kunnat bewijsas det Jon Steensson någon dansk carolin i Suhl har mistat, mindre [*fol. 162v*] att Nilss Andersson densamma skall tagit, och sedan att Nilss i stället för 3 enkla danska cronor af Jon fått 2 dubbla, pröfwas wara utaf förseende uti myntet, det de bägge eij så noga kiendt, hälst den ena cronan war ny och lijten slagen, men så har Nilss Andersson derwijd intet sweek el. bedrägerij wijsat, uthan för samma prijs han den emottagit straxt utgifwit, så i Suhl som i Skahlstufwan, hafwandes Nilss Andersson om sitt redelige förehållande ett godt loford, så at fördenskull häradzrätten i anseende till alt detta rättwijst pröfwar honom Nilss Andersson för detta tillmäle att aldeles befrija, så at ingen må ho*nom* det wijdare tilwijta, skolandes Jon Steensson, som Nilss Andersson en så grof beskyllning welat tilläggia effter det 21 cap. Ting.b. böta 40 m:k s.m:t, så och 1 d:r s.m:t i expenser. [*fol. 163r*]

25. Tilsades Lars Olsson i Wagle till nästa ting wara med alla dess interessenter sielf stämde och tilstädes emot Måns Larsson i Faxnalden om en sölfwerbäkare.

26. Såsom nu nyligen war husesyn hållen på corporalen Anders Wulfs boställe Undrom, hwad byggnadt han under dess åhr giort från 1696, då han dijt kom, så för dess åhrlige skyldigheet som undfångne bygningzpe*nni*ngar, altså wardt dhen med förra synen jembfördh.

Corporalens giorde byggnad fans wäl upförd till 78 d:r 9: 16, men som emot husesyns ordn. 5 § den nyl. upsatte stufwan n:o 4 eij kan ansees högre än för 3 åhrs byggnad,

dy afgå	4 d. 16
De 12 öre för hummelegården effter d. 13 § lika så	– : 12
På swijnhuset afgåå 10 öre effter förra synen	– : 10
Lijka så af badstufwan	– : 16
I föllie af husesynsordn. 12 § afgåå för åkers uptagande	3: 24
Af de 210 f*amnar* gierdzellgård gå effter d. 9 § 30 f. åhrl., giör tilhopa 120 à 1 öre st.	3: 24
Blifwer således til öfwerbyggnadt 90 f. à 1 öre st. Effter förra synen afgå för hemlighuset	– : 16
	13: 22 [*fol. 163v*]

Hwilka påster när de afdragne äro blifwa rätta summan 64 d:r 19: 16 s.m:t, hwaröfwer med corporalen Wulf fölliande liqvidation fattas:

Han åbodt bostället från 1696 nu till medfasta 4 åhr à 6 d:r 21: 8 åhrl.	26: 21: 8	Uthi dess 4 åhr har corporalen på bostället bygdt och det förbättradt till	64: 19: 16
Af qwartermästaren Pihlfelt effter 1698 åhrs dom upborit	14: 31: 16		
Saldo som corporalen nu öfwerbygdt och på fölliande åhr kommer at gådtgiöras	22: 26: 16		
	64: 19: 16		64: 19: 16

27. Emedhan som ryttaren Granberg angaf i gåår, det hans bonde Pär Olsson i Kienåsen låtit ho*nom* fåå ett elgzköttstycke, deruti han en kuhla funnit, williandes dheraf sluta det han

samma elg skall skutit, så och at bonden i wåhr och den förbudne tijdhen skall fångat öfwer 8 à 10 st. kiädrar, det bondens hustru för Granbergz [*fol. 164r*] hustru sagdt, jembwäl och kiädrarne 4 st. til henne wijsadt, fördenskull äro Zacris Carlsson i Sillie med sokneprofossen i natt tijt sände, dher effter att ransaka, woro och nu tilbaka kombne, och berättade att de på det nogaste hade alla huus ransakadt, men intet sådant funnit, föruthan någon fogeldun, den Pär Ols hustru sagdt sig hafwa några åhr samblat, och nu på marknaden kiöpt 4 st. kiedrar af Jon i Biörnsgård, dhem Granbergz hustru lär sedt. Elgzhuden hade de och beskådat, men på henne icke funnit något tekn till skått.

Pär Olsson med hustrun beklagade att dhe således oskyldigt skola blifwa angifne, betygandes bägge sin oskuld. Om fogelen giorde de samma bekiännelsse som här ofwantill, men en elg sade han sig fått i höstas för led, men at han skutit någon skall ingen bewijsa. Granbergz hustru påstod att Pär Olssons hustru hade effter påsk wijsat henne 4 st. kiedrar, som mannen dhen wekan skall fått, och i boden hade hon 4 st. som förra [*fol. 164v*] wekan blifwit fångade. Men Pär Olsson med hustrun nekade ändå. Granberg sade at för en weka el. annan hade bondens älste son Olof warit hoos ho*nom* och huru de talt hade gossen sagdt det fadren nu i åhr fått in emot 30 st. kiedrar fånga. Bewijs till detta woro nu inga, eij heller war Olof nu här, och dy som Granberg sin utsaga påstod, lembnades saken till nästa ting, att några bättre bewijs kunde dertill erhållas, hwarom och länsman böör sin flijt giöra.

28. Öfwersågz och med Kongl. husesyns ordn. jembfördes dhen syyn och wärdering som d. 1 maij sidstl. är hållen wid trompetare Jonas Biörkboms boställe Sillie 3 t:l crono, hwilkens giorde reparation är upförd till 40 d:r 17 öre s.m:t.

Men när hemlighuset afföres, som emot förra domen för högdt är wärderat	1: 16
Af badstufwan	3: –
Så och gierdzellgårdarne, som bland åhrl. skyldigheten komma	3: – : 8
	7: 16: 8

[*fol. 165r*] Förblef summan 33 d:r 16 p:r s.m:t. Der effter blef med trompetaren Biörkbom för dess åhr fölliande liqvidation sluten:

Biörkbom undfåt af Olof Gunnarsson i byggningzp:g:r	23: 21: 8	Dher emot allenast bygdt och förbättrat till	33 d:r 16 p:r
Af Hans Lille	9: 24: 16	Blifwer således saldo	19: 31: 8
3 åhrs byggnad 1697, 1698, 1699 à 6 d:r 21: 8	20: –		
	53:14		53: 14

Hwilka 19 d:r 31: 8 trompetaren ett åhr bör byggia före el:r contant betala.

29. Angående det ena åhrs byggnad som för 1696 Lars Lund war skyldig för trompetar Orms boställe Trusta 2 t:l crono à 6 d:r 21: 8 s.m:t, blef Lund gådtgiort för en hölada 24 öre

2 tålffter takwed	8
Nok af 1696 åhrs ränta afgår för 1 t:l som war förmedlat	3 d:r 9
Saldo som Lund straxt bör til Orm betala	2: 12: 8
	6: 21: 8

30. Uthaf dhen wärdering wid sidsta syn d. 6 huius hållen wijd hofslagare boställe Undrom [*fol. 165v*] 2 t:l crono fans dhen reparation hofslagaren m:r Jörgen Mejer sedan 1699 åhrs dom föll, der effter han då war skyldig 24 d:r 10: 8 s.m:t eij hafwer [reparerat] mehra än till 19 d:r 17: 16 s.m:t, ehuruwäl at dhertill än komma 1697, 1698 och 1699 åhrs byggnad 20 d:r s.m:t, af hwilket alt, när den giorde reparation afföres, förblifwer ändå för Mejer 24 d:r 24: 16 s.m:tz

brist, för hwilken han bör häffta och straxt umgiälla, efftersom och nämden berättade att detta boställe Mejer eij lärer kunna rätt föreståå, som alt högre handen underställes.

31. Tolfmannen och cavallerie rusthållaren Ifvar Pärsson i Kingsta och Näsgått s:n upwiste för rätten ett kiöpebref d. 12 maij 1690 med sahl. Mårten Båks enkia om ett t:n:l skatte i Kingsta för 27 d:r s.m:t, hwilket t:l han låtit 3:ne g*ånge*r lagl. upbiuda, så at sedan d. 12 apr. 1693 det lagståndit, begiärandes dy nu därpå fasta. Och emedan i anseende [*fol. 166r*] till bördemännen fatalia woro effter det 2 cap. Jordb. L.L. ute, kunde det ho*nom* eij heller wägras, dock så at efftersom Ifvar Pärsson detta tunl. kiöpt utom börden, bör det Hans Kongl. M:t i underdånigheet hembiudas, då han wijdare begiäradhe det hans för detta hoos h. landzhöfdingarne giorde ödhmiuke ansökningh måtte blifwa itererad om att fåå lösa de öfrige 5 t:l i detta hem:n, som är crono, till odall och skatte, hwarom han särdeles wijd 1695 åhrs indelning skall blifwit försäkrad, så att i anseende dertill han och rustningen sig antagit. Dhenna hans ansökning, som den lände till Hans Kongl. M:tz säkerheet om rustningens præsterande, begiärte h. ryttmäst*are*n Gardemin att den äntel. måtte införas, emedan Ifvar Pärsson woro den som Kongl. M:tz rustning richtigt præsterar, är och af de medell at han dhen kan frambgeent hålla, men fingo han skatterätten, woro han så mycket säkrare. I anledning häraf blef om [*fol. 166v*] detta hem*mane*ts hwilkor noga undersökt och betygadt att dertill war temmelig god åker, men ringa slått mäst af starr, skog till alla tarfwar, intet fiske, lijten bäckeqwarn, diurfång ibland, mulbete på skogen. Dhe 5 t:l hade altsedan 1655 warit crono, men det ena t:l som Ifvar Pärsson kiöpt, skatte, som h. gen.lieutn. Fröligz resolution af d. 6 junij 1695 wijdare utwijsar. Nämdhen och flere närwarande betygade med Ifvar Pärsson att wid hans anträde 1691 detta hemman hade warit till husen aldeles förfallit, så at han hela gården nu sedan måst upbyggia, åkeren i stoort wanbruk, all slåtten skogwuxen, hwilket alt han med sin stoora bekostnad har uprättadt, så at hem:t den tijdhen lutade till öde, hwarföre kunde han nu int*et* biuda högre dherföre än 20 d:r s.m:t t*unnlan*det, efftersom och nämden intygade at den tijdhen det eij högre warit wärdt. Men dher emot förehöltz Ifvar Pärsson att gifwa för tunel. effter [*fol. 167r*] landzens gång 27 d:r s.m:t, hwilket han och för det ena tunel. skatte redan har betalt, hwilket han ödhmiukel. höga öfwerheten understälte. Men högre än 27 d:r s.m:t t:l hölt nämden före det eij wärdt wara, eij heller war någon som mehra wille biuda, som alt högre handen i ödhmiukheet submitteras.

32. Såsom Lars Ersson i Faxnalden a:o 1697 har på tingelagetz wägnar warit kallad till commissions domarnes afhörande i Räfsund, och dher under rest 14 miihl fram och tilbakas, så och 7 dagar der med tilsatt, fördenskull blef allmogen förehållit ho*nom* derföre förnöija, belöpandes sig för 7 dagar à 16 öre dagen 3 d:r 16, för 14 mijhl à 6 öre milen 2: 20, [summa] 6 d:r 4.

Hwilket dhe närwarande af nämden och allmogen ho*nom* eij wägra kunde, uthlofwandes wijd allmogens sammankomst på någon soknestämma härom öfwerläggia, at Lars Ersson skall komma till sin förnöijelsse. [*fol. 167v*]

33. Dhen wijd sidsta ting förehafde saak emellan rustmästaren Erik Hwitting och dr. Johan Bures creditorer om företrädet till hans jordepengar i Backen till 16 d:r s.m:t företogz nu till sluut, och såsom det är befunnit att Hwitting har med sin bekostnadt måst skaffa karl för Buren, aldenstund emot hans caution Buren fick lof at gåå till Stockholm och så bortrymdt, fördenskull blef resolverat at Hwitting derföre af jordepengarne beståtdt siu dal. s.m:t.

Dher näst kommo i consideration hustru Anna Simonsdåtter, som rökepengarne för Buren betalt med 20 öre s.m:t.

Dessutan fodrade Pär Olsson i Lanssom	4: 21: 8
Pär Jonsson i Ösa	7: 10: 16

Hust. Magnil Jonsdåtter för korn och contante p:g:r	8: 21: 8
Hust. Karin Simsdotter 1 t. korn	3: –
	23: 21: 8

Till hwilka 23 d:r 21: 8 s.m:tz betahlning allenast äro 8 d:r 12 öre i behåld at betala [*fol. 168r*] med, och fördenskull bör för desse fodringar, hwilka alla lijka rätt hafwa, effter det 22 cap. Erfd.b. L.L. brista, så af mark som mark, så att desse 8 d:r 12 öre dhem emellan proportionaliter fördelas.

34. Klagadhe Olof Jonsson i Dwärsätt hurusom förl. måndag, då han kom till trompetaren Biörkbom, han af ho*nom* blifwit illa slagen och öfwerfallen, hwar effter än syntes i ansichtet 2 st. blånad och et blodsåår. Biörkbom sw. at bonden kom till ho*nom* och hade en owettig mun, derföre då han skulle hafwa ho*nom* uth, föll han emot golfwet och stötte sig, emedan han warit drucken. Olof nekade aldeles härtill, uthan skall Biörkbom ho*nom* öfwerfallit. Wittnen woro härtill inga [som detta åsedt], fördenskull och effter det 13 cap. Sår. will. L.L. sakfältes Biörkbom till sina 2 g*ånger* 3 m:k s.m:t.

35. Efftersom Jon Mickelssons arfw*ingar* i Krokom [*fol. 168v*] wijd sidsta ting äntel. påstodo att af And. Wallman fåå dhe 85 d:r s.m:t som dhem resterade för Fanby hemmanet och rustningen, så hade Wallman dem nu citeradt. biudandes dhem hemmanet åter, om de ho*nom* dess pen*nin*gar wille betala, hwilket dhem och förehöltz, då de och kunde komma till sitt, men elliest inthet, emedan all skatträtten för rustningen och huserötan är inteknadt. Men Erik Jonsson i Säter och Mårten i Lägdhen wille det int*et*, uthan för lembna deras fodran, hwilket på h. ryttmästarens begiäran till protocollet fördes.

36. Efftersom dr. Carl Åhl sedan han låtit instämma Ifvar Pärsson i Kingsta \om någon [betahlning]/ aldeles på tinget uteblifwit, dy effter processens 2 § dömdes Ifvar från hans käromål frij.

37. Såsom Jon Olsson i Wijk och Zacris Carlsson i Sillie icke kunna [*fol. 169r*] emot säker pant fåå utsättia deras puppillers, sahl. Nilss Bängssons barns arf i Wijke, dy tilletz dhem deponera pen*nin*garne i kyrkiokistan.

38. Uplästes det accord som Påhl Lungerberg har med dess swärmoder, Jacob Erlandssons enkia i Hägre, om hemmanetz häfd och byggnadt sampt rustningen af d. 9 april sidstl., hwilket tilstodz, och till bägges säkerhet inteknades.

39. Oppbödes fölliande hemman.

1. Pär Nilsson Kiällman hem:t Liden 2 t:l, kiöpt af Jon M. i Krokom, 3 g*ången*.
2. Jon Jonsson från Kiälen 5/6 t:l skatte i hem:t Liden, 2 g*ången*, med förbehåld af Kongl. M:tz höga rätt effter han är obördig.

40. Det klander som Olof Nilsson i Backen giorde emot dess måg och de på hem:t erhåldne upbudh tilsades han wid nästa ting lagl. instämma och utföra.

Extraordinarie ting 21 juli 1700

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:21b, fol. 267r – 270r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3818, fol. 883r – 886r, RA.

Anno 1700 d. 21 julij höltz extraord. ting i ~~Offerdahl~~ Rödhen, närwarande häradzfogden och nämden.

Såsom wijd det tilfälle att länsman från Lijt Nilss Ca[r]lsson med 4 st. karlar skulle från Mattmar, öf*we*r Ytteråå elfwen till Röden föhra Lars Pärsson och Mårten Jönsson i Fölinge, hwilka för någon gifwen kundskap till 2 st. norska bespäjare, woro fängzlade, har Mårten Jönsson, då de kom*m*it på elfwen, kastat sig utur båten i siön, och sig således lijfwet afhändt. Fördenskull der öfwer examinerades, nembl.

Först länsman, som effter noga åthwarning refererade, att när de kom*m*o till elfwen, sattes fångarne i bååten. Jeppe Grelsson i Finsätter rodde, men länsman och Nilss Ersson i Öne bak uti, att på dem gifwa acht. I det de kommit mitt på elfwen, hade Mårten i största hast med blåcken, den han [*fol. 267v*] på footen hade, kastat sig utur bååten i elf*w*en, då och bååten med dhem samptl. så när hade hwalft omkull och de omkom*m*it, och ehuru de giorde sin flijt honom att rädda, kunde det dock för det myckna wattnet och strömmen intet låta sig giöra. Fingo honom således intet upp för än han war dödh, då de kroppen till landz släpade med en krok, slåendes der en påhla genom råcken, att wattnet eij måtte honom afföra, liggiandes han dher än i wattnet, som merendels ståår öfwer honom. Denne Mårten hade och en stund tilförenne begiärat knijf, men dhen hade länsman honom wägrat af fruckthan, at han der med kunnat sig skada. Han hade och, då de wid Trång hwijlade, sagdt och önskat det han wore upp i den stoore backen wijd gården. [*fol. 268r*] Att han warit hufwudswag kunde länsman eij säija. Tog afträde.Inkom Jeppe Jonsson som giorde samma berättelsse, dhe andra woro eij tilstädes dy hördes dhe dhen 23 julij i Röden.

Då Nilss Ersson i Öne förde sam*m*a talan som de förre. Men Erich Larsson i Häste hade om kring med hästarne rijdit, och intet warit på båten och således intet sedt huru han kom*m*it i siön. Elf*w*en twärt öf*we*r berättades wara ett steenkast.

Af desse förenämde kunde ingen säija, att Lars Pärsson, som bredewijd honom \Mårten/ satt, stött Mårten i siön, ell. att Mårten sofwit och så kunnat falla uhr båten, utan påstodo dhe alla, att han williandes förgiordt sig.

Den andra fången Lars Pärsson blef och förhörd, och giorde uti detta samma [*fol.268v*] berättelsse. Honom förehöltz utsäija om någon af wachten brakt Mårten i siön? Dher till han nekade, giörandes lijka relation om Mårtens förde tahl wijd Trång. Tog afträde.

Allmogen begiärte, att dhenne döde kropp måtte utur elfwen tagas, efftersom de der in wijd hafwa deras fiskerijen och qwarnar. Och wijdare war intet at påminna. Dy blef detta med nämden öfwerlagdt och resolveradt.

Att aldenstund Mårten Jönsson af berådde mode och med willia, pröf:es haf:a sig sielf förgiordt och lijfwet afhändt. Fördhenskull och effter det 4 cap. Högm.b. L.L. och praxin, dömdes, hans kropp af bödelen att upptagas, till skogz föhras och nedgraf:as, dock detta med underdånödmiukaste wördnadt, höglofl. Kongl. hofrätten understält, och imedlertid skall länsman för odiur skull, kroppen med rijs låta öfwerhöllia. [*fol. 269r*]

2. Emedan det berättades att sedan Mårten i Slätten hade i Ytteråhn kastat [sig] utur båten i elfwen och sig förgiordt, det den andre fången Lars Pärsson skall \sedan/ under wägen welat rymma ifrån wachten, dy blef dher om jembwäl undersökt i Lars Pärssons närwaro. Då Nills Ersson i Öne refererade, det Lars och wachten hade rijdit på hwar sin häst, Nilss hade rijdit lijtet fram för Lars, dock eij längre, än han hållit i tygelen på hans (Lars Pärs) häst, men Erich Larsson och Oloff Olsson effteråth. I det de nu kommo till S:t Oloffs kiälla hade Lars Pärsson

i största hast sprungit af hästen och så till skogz wijd pass 3 mälingar ell. [36] allnar in*n*an Nillss ho*n*o*m* hinte. Dhe andre lupo och effter, men förmåtte eij så hårdt springa. Då Nilss äntel. fick honom see, ett stycke från sig, hade han honom undsagt, att dher han icke straxt gof*w*o sig, skulle han stöta wärian igenom honom, hwar på Lars äntel. stannat och bedit om lijf. Jembwäl [*fol. 269v*] att de detta icke wille för någon omtala, och ändock handklöfwarne warit på bägge händerne satta, så hade Lars lell practicerat sig dhem af dhen ena handen. Tog afträdhe.

Sedhan hördes särskillt Erich Larsson i Häste och Oloff Olsson, hwilkas berättelsser Lars Pärsson till alla sina delar tilstod, beklagandes sin olycka och att han intet bättre förstodh, hans hierta woro och öf*we*r detta så ängzligit.

3. Länsman Olof Jonsson i Häste anklagade trompetarn Jonas Biörkboom och konan Margreta Hansdåtter för begådt lägersmål och lönskeläger, hwilka de bägge tilstodo, men icke förmåås hwaran*n*an att ächta. Fördhenskull dömdes Biörkbom för förste gången bedrif*w*it lönskeeläger effter 16[93] Kongl. förordning till 40 m*arke*r och konan, som andra gången kommit [*fol.270r*] igen, effter 1694 Kongl. förordning till dubbla bötter, nembl. 40 m*arke*r s.m:t, så och ståå 2 söndagar på plichtepallen, men Biörkbom allenast en söndag, i krafft af Kongl. förordningen de A*nn*o 1698. Till barnetz underhåld skall Biörkbom i föllie af Kongl resolution de A:o 1697 åhrl. gifwa 3 d:r s.m:t, in till dess det sig sielff kan födan förtiäna. Skolandes för öfrigit länsman der på inseende hafwa, att dhe eij wijdare må något umgenge pläga.

Extraordinarie ting (i Ås) 17 augusti 1700

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:21b, fol. 270r – 272r, ÖLA.
Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3818, fol. 886v – 888v, RA.

Anno 1700 d. 17 augusti höltz extraord. ting i Ååhs soknestufwa, närwarande ordin. häradznämd.

[1.] Alldenstund Mårten Mårssons dåtter i Håhlskafwen \Brijta, om 14 åhr/, hwilken för 4 à 5 wekor sedan bortkommit, är förl*e*den weka af dragoun Jonas Flink dödh igenfunnen uti en lijten siöö 1/4 mijhl från gården, altderföre [*fol. 270v.*] blef deröfwer ransakadt, då Mårten refererade at för 6 åhr sedan hade denne dåttren begynt falla i bråtT [*få epileptiska anfall*], och det så häfftigt att hon fallit 3, 4, 5 gånger om dagen, ibland warit frij en à 2 dagar, af hwilket swåra fallande hon blifwit nästan som fånig, så att de eij kunnat hålla henne för den, som war wijd sitt fulla förstånd, uthan altid måst hafwa wacht på henne. För 5 wekor sedan, om en morgon när Mårtens hustru war i fähuset och alt det andra folket på engen, hade Brijta gådt bort. När modren inkom och henne saknade, sökte hon med alt huusfolket effter henne på det nogaste, de läto och på predijkstolen lysa effter henne, men ingen blifwit henne warse för än dragoun Flink.

Förmenandes dy Mårten, att effter de andra syskonen plägade ibland hafwa henne med sig i fäbodarne, det Brijta och nu welat gåå tijt, och när hon kommit till siön lär bråttfallet henne öfwerkommit, och hon således oförmodel. fallit i siön, beklagade med tårar denne olyckan, tog afträde. Och inkom hustrun, som giorde samma relation. På tilfrågan om de någonsin [*fol. 271r*] märkt och förstådt det Brijta hafft i tankar att giöra af med sig, \swarade de näij/, utan de dagar hon war frij från denne passion, hade hon altijd bedit Gud hielpa sig. Det samma wittnade och grannehustrurne hust. Märit och Brijta Åkesdåtter i Seem med Kierstin

Olssdåtter i Rösta. Pastor h. Pehr Gestrinius betygade och att för än hon fick denne siukdomen instälte hon sig altijd wijd förhöret och kunde då effter sin ålder wackert läsa, men sedan hade hon warit som småfånig, så att hon eij welat wara i hoop el. tala med folk. Pastor tillijka med nämden och grannar intygade att \hon warit fåkunnig och sinnesswag och at/ föräldrarne en noga wacht hållit om Brijta, så att hon icke förmedelst deras wårdzlöösheet woro förkommen. Wijdare undersöktes om då någon illwilliande giordt af medh henne, men dertill fans eij heller någon lijknelsse el. skiäl.

Dr. Jöns Flink, som henne funnit, berättade at han i siöstranden sloog någon hwass, och i det kom han öfwer Brijta, liggiandes [*fol. 271v*] uppe i wattnet framstupa, derom han genstan kundgiorde föräldrarne, som läto draga henne till landz, då ingen wåldsamheet, blånad el. annat på hennes kropp är synter. Tog afträde. Wijdare uplysning war eij at erhålla, och dy öfwerlades detta med nämden och resolverades.

Att såsom af föregående ransakning det icke kunnat finnas att Brijta af berådde mode, argheet, el med willia sig har lifwet afhändt, uthan synes som det tilkommit af hennes siukdom och i dess swagheet. Fördenskull och effter det 4 cap. Högm.b. L.L., så och praxin, pröfwar häradzrätten skiäligt dett må hon i kyrkiogården, dock utan ceremonier, begrafwas, hwilket den höglofl. Kongl. hofrättens högrättwijsa correction underdånödmiukel. underställes.

2. Uplästes gamble pijgornes Brijta och Märit Nilssdöttrars supplique och [*fol. 272r*] anhållande,

1. Att utaf Nilss Andersson i Täng utbekomma den utlofwade jordelössen åhrl. 1 ½ d:r s.m:t, om hösten.

2. Att i dödedagar fåå blifwa sittiandes på deras odelshem:n Hof.

Nilss Andersson war tilfridz om hösten utgifwa jordepengarne, män Jöran Nilsson, som effter Nilss Andersson kommit till Täng, wille utan hyra eij tillåta dem der boo.

Resolutio, att här effter betalas jordepengarne om hösten, och i hyra gifwes Jöran Nilsson i Täng åhrl. 6 öre s.m:t, och wid deras död skall ho*nom* något mehra af pijgornes egendom tilläggias.

Ting 23, 24 och 25 oktober 1700

Källa: Svea Hovrätt, Advokatfiskalens arkiv (Jämtlands län), vol. E XI e:3818, fol. 1019r – 1046r, RA.
Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I:21b, fol. 385r – 406v, ÖLA.

Anno 1700 d. 23, 24 och 25 octob. höltz ordin. laga ting med allmogen af Rödens pastorat, närwarande häradzfogden wälbetrodde Bertold Alander och nämden.

[Håkan Enarsson i Storgården	Ifvar Pärsson i Kingstad
Pär Jonsson i Dwärsätt	Nilss Olsson i Wijk
Måns Larsson i Faxnalden	Nilss Andersson i Miäla
Olof Jonsson i Trång	Ifvar Ersson i Sehm
Zachris Carlsson i Sillie	Måns Ersson i Tomptom
Hendrick Jonsson i Åskått	And. Ersson i Ösa]

1. Opplästes de Kongl. placater som wid Brundflo ting och Frössön specificerade finnes.

2. Företogz den wijd sidsta ting upskutne saak angående den elg och fogel som Pär Olsson i Kiänåsen skall skutit och ryttaren Jöran Granberg honom angifwit före. Då hwad elgen angick

Pär Olsson det högel. nekade, efftersom han och icke wille tilståå att det kiöttstycke kulan satt uti woro af det kiött han Jöran gifwit, hwilket icke heller Jöran bewijsa kunde. Flera skiäl hade han intet, eij heller hade länsman något wijdare att andraga. Men öfwer fogelskiuterij hade Granberg sig af Pär Olssons son [*fol. 1019v*] den underrättelsse erhållit att Pär Olsson hade natten föruth, för än synemännen kommit tijt, hemligen warit heem och giömt bort fogelen under halmen i en bod. Pär Olsson kunde icke neka sig warit heem, dock icke fördenskull, utan effter maat, men när honom nogare förehöltz att bekiänna sanningen, tilstod han äntel. att han fångat några st. kiädrar förl:n wåhr i den förbudne tijden, beklagandes derwijd sitt o-förstånd, men elgen nekade han aldeles till. Elgzkiöttet blef och nogare påsedt och fans som kulan der länge settat, och lijka som med en hinna öfwerwuxen, gifwandes det utseendet som elgen länge sedan blifwit skuten och kulan qwar i kiöttet settat, och dy resolverades:

Att för elgzskiutande blifwer Pär Olsson frijerkiend, efftersom med inga giltige skiäl och bewijs han dertill [*fol. 1020r*] kunnat bindas. Men för det Pär Olsson sig understådt i förbuden tijd emot 1664 åhrs Kongl. placatz 13 § att fälla och fånga några kiädrar, sakfältes han till dubbla bötter 80 m:k s.m:t.

3. Såsom wijd den lefwerering som post-och profwiantmästaren wälb:de Jonas Molin har förl. sommar hijt upp till magazinet till profwiantmästaren wälbe:de Anders Callerman låtit giöra uti spanmål och andra pertzeler, någon dispute skall wara angående såwäl måhlet som wichten, altderföre begiärade profwiantmästaren Callerman det nu här på tinget tilstädes warande, nembl. munsterskrifwaren Anders Hambræus, fältwäbelen Johan Lorentz Careel och gevaldiern Raal Rase måtte dheras berättelsser derom fåå giöra, efftersom de esom offtast warit tilstädes och sedt huru det tilgådt, hwilket till sanningens [*fol. 1020v*] uplysning häradz-rätten eij kunde wägra, dock utan eedh såwijda ingen å andra sijdan war wijd handen, och blefwo fördenskull hwar för sig examinerade.

Först fältwäbelen Careel, hwilken refererade, att effter han boor på Kungzgården, så hände offta att han för roo skull gick i magazinet, ibland bad och profwiantmästaren honom komma inn och see huru intagningen skedde, så af kiött och fläsk som spanmål ifrån Mälpad och Ångermanlland, då allmogen ibland en dehl hade säckar med en tunna uti hwar säck, dem profwiantmästaren gaf dess hwilkor om de wille, att anten låta mäta hwar tunna för sig och hwar och en swara om någon defect skulle blifwa, el. och alla slåå i hoop och skyfflat, och af sidsta tunnan taga defecten, derpå somblige wille hafwa hwar sin tunna för sig och der emot swara för bristen, somblige slogo [*fol. 1021r*] och i en hoop. När det nu mättes slogz hela tunsäcken i tunnan löst så att ingen det ringaste rörde derwid, och ändå hinte tunnan eij blifwa så full att stråkträet nådde till något korn, men sedan den skakades en à 2 g*ånge*r felades för somblige 1/2, 1, 2, 3, 4 kannor, seendes han för ingen målet räckia till, mehra än 2 bönder, för hwilka spanmålen under wägen blifwit wååt, hwilken spanmål profwiantmästaren måtte läggia för sig sielf. Denne bristen på målet hade profwiantmästaren förehållit allmogen, hwilka till swars gifwit att det intet gingo dem ann, emedan de intet fått starkare måhl der nedre, fast de derpå talat, utan då med hugg och slag blifwit hotade, och om de intet welat taga det så emot, skulle de fåå låta det ståå. Maltet hade icke heller för alla hint till tunnan full löst, och sammaledes [*fol. 1021v*] blifwit ruskat. Af kiött och fläsk hade en dehl i säckar, sombliga och i wissa knippar, som hwar och ett pund skulle wara, men sådant hinte knapt till pundnagelen, utan måtte altijd fyllas af annat till dess naglarne knapt syntes, hwilket kiött bönderne sielfwa wägde. I öfrigit betygade fältwäbelen det han aldrig förmärkte att prof-wiantmästaren uti mått el. wicht brukade någon oskiäligheet, utan en och annan gång såg han det, att när något lijtet på målet felades och bonden prutade emot det att fylla, låt för bondens eenwisheet han det blifwa. Tog afträde.

Der näst inkallades gevaldiern Rase, som betygade att en gång då profwiantmästaren reste upp till Mattmar begiärte han wachtdrängen Hans Jacobson att hielpa dess dräng om

något skulle behöfwas, kommo så 5 st. kiärror med kiött, hwilket [*fol. 1022r*] skulle wara 90 *pund.* Den gången hade gevaldiern för roo skull gådt i magazinet och sedt derpå, men det hade in alles eij blifwit mehra än 70 *pund* och det hade warit en lördag. Måndagen hade bönderne kommit till honom och begiärat Hans Jacobsson med sig, effter de wille wäga kiöttet på nytt, och då wogo de det sielfwa, men fingo ändå eij mehra än 70 *pund*, och hade wichten skedt med cronobessmaret som är wijd magazinet. Tog afträde.

Sidst hördes munsterskrifwaren Hambræus, hwilken berättade att då profwiantmästaren med h. gen.majoren och landzhöfdingen reste till Mälpad, bad han honom i dess frånwaro hielpa dess gosse Anders om 13 à 14 åhr annotera och qvittera de pertzeler som upkommo, derföre hade Hambræus altijd warit med och sedt huru alt tilgick, att när bönderne slogo deras hela tunsäckar i tunnan, blef den knapt [*fol. 1022v*] löös full, men när gossen 2 à 3 g*ånge*r högst henne skakade, felades för sombliga 2, 3 à 4, 5, 6, 7 kannor, ehuruwäl han intet kunde säija att gossen skakade inn mehra än elliest med skyfflat måhl kunde gåå inn, efftersom och då en sådan defect fans, han skickade effter Careel, det att påsee. Careel kom inn och tilstod äfwen det samma, och att med detta skakande eij mehra kunde gå in än med rätt skyfflande. Ral Rase kom och inn, hwilken med de andra förklarade att wid påfodran de edel*igen* willia bekräffta den berättelsse dhe nu giort hafwa.

4. Effter föregången laga stembning kärade ryttaren Jöran Granberg till Pär Olsson i Kienåsen för det, att då han förl. d. 26 augustij gick till bonden att af honom fodra dess qvartal, hade han först begiärat qvittence, [*fol. 1023r*] innan han några penningar wille utgifwa, då Granberg begiärat see sitt förra qvittence, deröfwer bonden blifwit ond och spottat honom, kallandes honom took, med flere skiältzord, så och der hoos sagdt: Kan du icke gåå och klaga på mig för h. ryttmästaren, hötandes till honom med öhlkannan, hwarpå Granberg sagdt: Iag må intet troo att du will slåå mig, men i det samma hade Pär Olsson slagit till honom med bem:te kanna, att den sprang sönder, och med bägge sönerne på honom, han uth på gården och de effter med steen kastande, honom fölliandes alt in till legdledet öfwer Pehrs och Öne Larssons åkrar, begiärandes öfwer detta straff på honom. Pehr swarade att då han lefwererat Granberg penningar och wille igen hafwa qvittence, hade han af Pehr begiärat qvittence, det han hållit före wara gali, och dy Granberg sådant [*fol. 1023v*] förehållit, hwaraf trätan kom, och emedan Granberg kallat honom möijelig man och att han woro en sacramenske hundzfåtz, så hade Pehr slagit till honom med kannan, men Granberg hade der emot tagit fällskafft knifwen i handen och slagit Pähr ett håhl i ansichtet, och så i kull, då sönerne welat hielpa Pehr, och dem hade Granberg kallat hundzwalpar och tiufweungar, till hwilka ord Granberg nekade, tilståendes allenast ordet hundzfåtz. Sedan insisterade han och det han allenast med handen hade honom slagit, men att han blifwit blodig woro deraf att emedan de lågo omkull, han honom sparkadt.

Till wittnen häröfwer åberopades Öne Larsson och Hindrik Larsson i Kienåsen, Erich Ifwarsson i Seem med tråtzpoiken Jonas, hwilka efftersändes, men Öne Larsson exciperade Pehr emot, effter han war Granbergz [*fol. 1024r*] swåger, och elliest för en saak honom nu instämdt till tinget, derföre kunde han nu intet höras som ett wittne. Men Jonas Pärsson och Erich Ifwarsson i Seem aflade med parternes samtycke eedhen och separatim berättade att när bonden skulle lefwerera Granberg dess löhn, begiärade han af bonden qvittence, det han nekat och sagdt: Du är som du plägar wara tokod, då Granberg sagdt: Du är en lagom man, hwarpå bondens son Olof regererat: West tu hwad lagom man är, det är en tiuf och skiälm, dermed bonden stijgit upp, slåendes till Granberg med kannan. Granberg fattade och i honom och så omkull, derwid bonden fick blodsåår på näsan. Widare blef intet af, utan de skildes dermed åth. Tog afträde. Erich Ifwarsson i Seem kom in, men betygade sig intet hördt el. sedt deras wäsende, alldenstund han med Hindrik Larsson gådt in i [*fol. 1024v*] stufwan. Tog afträde. Då sedan här öfwer resolverades.

Att såsom Granberg icke gittat bewijsa det Pär Olsson honom mehra oförrättadt än han gifwit honom ett slag med kannan, dy plichtar Pär Olsson derföre effter det 13 cap. Sår-*målabalken med* will*ia* L.L. 3 m:k s.m:t, och Granberg för tilstådt skiäldzord och blodsår effter det 43 cap. Ting*mål*a*balken* sampt ofwan allegerade capitel 2 *gånger* 3 m:k s.m:t.

5. Såsom drängen Nilss Halfwarson tilstod lägersmålet med Kierstin Larssdotter, fördenskull dömdes de effter Kongl. Maij:tz resolution 1694 han at böta 10 d:r och hon 5 d:r s.m:t, så och bägge ståå upenbara kyrkioplicht, warandes barnet straxt dödt blifwit.

6. Det tiltalade dr. Carl Åhl Ifwar Pärsson i [*fol. 1025r*] Kingstad, för det att han skall förl. höst honom beskyllad[t] och tillagdt att wara en mordbrännare och att han wille sättia elden på hans gård, hwartill Ifwar nekade, förklarandes detta således att emedan Åhl kallade Ifwar sin afwundzman, Åhl och war honom mycket hätsk, så fruchtade han af honom något ondt, fördenskull begiärade att der honom el. de hans något ondt wederfores, wille han derföre hålla sig till Åhlen, hwilken bad Gud bewara sig derifrån, effter han och aldrig tänkt Ifwar Pärsson något ondt. Större bewijs fans intet, och fördenskull i mangel deraf wardt Ifwar Pärsson från Carl Åhls åtahl frijerkiend.

7. Dhen wijd höstetinget 1699 till bättre bewijs upskutne saken, efftersom wid wårtinget Carl Åhl war siuk af ett hugg i dess foot, angående en särk och en skiorta sampt en sölfwerbäkare Åhl skall tagit hoos Lars [*fol. 1025v*] Olsson i kyrkiobyn, företogz nu till sluut, då 1699 åhrs ransakning uplästes, hwar utom hwarken Åhl el. Lars Olsson ~~intet~~ hade något att påminna el. wijdare skiäl att föredraga, eij heller angående den för kyrkioherden Gestrin sunderslijtne kragan, den han nu tilstod, förmenandes saken wid förra tinget nogsampt ware deducerat, och alt derföre företogz detta till doms och resolverades.

Att aldenstund hwad skiortan och särken angår, Carl Åhl emot dess förnekande icke har dertill med fullom skiälom kunnat bindas, dy warder han i föllie af det 7 cap. Tiuf.b. L.L. dher ifrån befrijad. Bäkaren beträffande, så ändock Åhl har den stoppat hoos sig, och som han föregifwer att slåå up honom, dock emedan han med den samma icke har gådt af gården, uthan för än han bortgick från sig lefwererat, derföre kan icke [heller] häradzrätten det för någon stöld ansee. Kyrkioherdens kraga hwad wijdkommer, [*fol. 1026r*] kan häradzrätten eij heller gravera Åhl före, emedan dertill inga behörige skiähl och bewijs kunnat produceras, utan blifwer Åhl äfwen wäl i det målet frijerkiend.

8. Efftersom på cappellanens i Altzen, wällärde h. Pehr Ramklööfs, så och Jon Isacson och Rakel Nilssdåtters i Åsen, skriftel. begiäran d. 9 octob. sidstl. länsman hade instämd[t] tolfman Ifwar Pärsson i Kingstad för det intrång han förl:it åhr skall giordt uti Ytteråå fiske. Dy upropades de till action, då Måns Nilsson i Hällebärg från Altzen förklarade det han wäl icke woro fullmechtig, men så kunde han dåck på kärandens wägnar berätta att deras intention warit det länsman skulle citera Ifwar Pärsson till Altzen. Dher emot Ifwar inlade deras bref om stembningen, derest Altzens ting eij nembnas, utan allenast att länsman i Röden i förbem:te [*fol. 1026v*] mål skulle till tinget stämma Ifwar, det han och giort. Och aldenstund käranderne således, sedan de lagl. citerat Ifwar Pärsson, hwarken sielf eller genom laga fullmechtige comparerat, dy effter Kongl. Maij:tz process 2 § dömdes Ifwar Pärsson från deras käromål frij.

9. Effter föregången laga stembning i ödhmiukt föllie af h. baron gen.majorns och landzhöfdingens remiss d. 11 septemb. sidstl. kärade Ifwar Pärsson i Kingsta till Erich Larsson i Wärmoon och Walne byemän i Altzens s:n om en dehl till Kingsta cronorusthåll uti [dhe] qwarnar som swaranderne innehafwa uti Kongl. Maij:tz tilhörige elf Ytteråån, då på

swarandernes wägnar Erich Pärsson i Walne inwände att samma qwarnar från långlige tijder hördt och lydt till Altzen och deras hem:n, hwilka de mycket påkostadt med damm och annan [*fol. 1027r*] reparation, påståendes den och frambgeent behålla. Skulle och Ifwar Pärsson något hafwa derpå att tala, påstod han att det måtte skee i Altzen, hwar emot Ifwar Pärsson upwisade synerättens dom d. 29 julij 1698, dereffter desse qwarnar komma att liggia på Rödenslandet, och i föllie dheraf bör undersökningen derom här skee. Erich Pärsson sw. att i Altzen skatta de för strömen, der hafwa de och om qwarnarne deras wittnen och breef.

Resolutio. Såsom effter den in rem judicatum gångne synedom af d. 29 julij 1698 meddiupet af Ytteråhn förklaras wara en skillnad tingelagen emellan, dereffter och desse omtwistade qwarnar på Rödens land komma att liggia, fördenskull bör den öfwer dem beordrade undersökning i detta foro skee och förrättas.

10. I ödhmiukt föllie af h. baron gen.majorns och landzhöfdingens remiss för Ifwar Pärsson i Kingstad d. 11 septemb. nästförwekne, att lagl. ransaka öfwer den dehl af Yteråå fiske, det Ifwar Pärsson under sitt cronorustningzhem:n [*fol. 1027v*] fodrar, woro Åsoms män i Altzen hijt citerade, då sig på deras wägnar instälte Måns Nilsson i Hälleberg, hwilken inlade cappellanens wällärde h. Pehr Ramclööfs, på Åsoms och Trång mans wägnar fattade skrifft, der uti han aldeles exciperar i detta måhl här wid Rödens ting att swara, utan påstår att det till Altzen måtte remitteras, emedan detta fisket icke skall wara någon appertinens till Röden, utan stedze hört till Åsom, det gambla bref skola wijsa, så och h. gen.majorns resol. d. 4 septemb. sidstl., derest och alla bref, domar och wittnen äro, och största underrättelssen att hämpta, hwarest denne saken altijd warit förehafd. Och ehuruwäl Ifwar Pärsson påstod att denne undersökning här måtte förrättas, dock emedan detta fiske är i Altzens tingelag skattlagdt, derest och dess innehafware boendes äro, så äro och alla twister, som [*fol. 1028r*] tilförenne derom moverade blifwit, wid Altzens ting sluttade, derest och bästa underrättelssen deröfwer hemptas kan, efftersom och fisket i elfwen [där] är beläget och för ofwantalde skiäl skall billigare synas böra wid Altzens ting ransakas om, hwarföre och Ifwar Pärsson, Åse män och de flera interessenter i detta fiske wijd Altzens ting må sökia.

11. Aldenstund Thomas i Giärde och Olof Månsson i Gräffte tilstodo att de med sin boskap hafwa utbetat Swartåhsmyran för Steen Olsson i Reen till 6 ½ [*häradsrätten:* 6 ⅔] golf höö, fördenskull dömdes dhe att ärsättia skadan effter det 9 cap. B.b. L.L. med 2 d:r 6 öre s.m:t, så och för åwärkan böta 3 m:k s.m:t, sampt dessutan ärsättia Steen Olsson den på synen och elliest giorde bekostnad med 1 d:r s.m:t.

12. Öfwer den skuldfodran som Nils Ersson i Öne hade hoos Anders Halfwarsson i Kyrkiobyn [*fol. 1028v*] föreentes de så att till Gregorij marknad And. Halfwarsson betalar 9 ort, el. 3 d:r 12 öre s.m:t.

13. Det kärade Pär Olsson i Dille till Erich Larsson i Lansom öfwer den ohägn honom på dess ägor i Lansom tilfogas, så slått som lägde, hwar emot åter Erich Larsson med sin granne sig beswärade att Pär Olssons slått ligger mitt uti deras, den de jempte sin måtte omstängia, begiärandes att han dertill måtte hielpa.

Hwaröfwer resolverades att i förmågo af det 26 cap. B.b. L.L. Pär Olsson med Lansomboerne bör effter öre och ortug samptel. deras slått omstängia, der emot åter Lansomboerne förbiudas någon åwärkan med otidigt betande och trampande Pär Olssons eng tilfoga el. deras boskap insläppa för än han jembwäl sin eng inbärgadt. Men ifrån de legder och nyland Pär Olsson särdeles har instängdt, skola Lansom [*fol. 1029r*] boerne sig aldeles afhålla ifrån. Dessutan förbödz alla resande att bruka den olaga wägen de giort genom åkeren till Lansoms gårdarne, utan blifwa så winter som sommar wijd allmänne wägen uthom åkerhagarne.

14. Aldenstund det befans, jembwäl och tilstodz, att Edfast Jonsson i Gräffte och Aspåhs s:n med dess syskon woro morbroder till afledne Märit Steensdåtter, men Pär Larsson i Nordannalden och hans interessenter allenast syskonebarn med bem:te Märit Steensdåtters fader, fördenskull och effter det 3 cap. Erfdb. L.L. dömdes Edfast Jonson och hans syskon att till Märit Steensdåtters arf wara närmast, och Pär Larsson der ifrån utsluten.

15. Länsman Olof Jonsson tiltalade trompetaren Orms landbonde Mickel Nilsson i Sillie för det att förl. septemb. [*fol. 1029v*] månad, när majorn wid Hälsing regementet h. von Vulfven här förbij med 2:e compagnier marcherade, hwartill han hade ordres 220 st. hästar emot honom att hafwa i Wärmoen, hade ibland andra han jembwäl upbodat Mickel, men han skall eij kommit för än, när marchen war inwijd länsmansgården, mötte han länsman först, hwilket war för seent, påståendes dy länsman att för en sådan treska han måtte plichta, så och betala länsman för samma skiutz utlagde 12 öre s.m:t. Mickel swarade att han wille resa åstad, men trompetaren hade befalt honom med sin häst fahra till bödelen den att låta wallacka [*kastrera*], och dy kom han för seent. Biörkbom förmente att Mickel, som hans landbonde och dräng, borde för slijka skiutzar förskonas, hälst han som en underofficerare ansees, hwilka den gången sluppit, nembl. corporal Wulf, Pijlfelt, chergianten Össell, furrijaren [*fol. 1030r*] Fallen. Länsman sw. att för Vulfven skiutzade han, Össell hade ingen häst, Fallen, hofslagaren och profossen Nederberg skiutzade och, såwäl som pastor, aldenstund så många hästar skulle uth, och dy måtte han dem taga ehwar de funnes, och emedan för Mickels treska hästarne eij hinte till, utan marchen blef hindrat och han fick höra olåt, påstod länsman att han för slijk olydno måtte straffas, elliest komma flera och giöra så en annan gång.

H. ryttmästaren Gardemin förmente och det Mickel så wijda han war trompetarens bonde borde wara frij, effter det är hans boställe han åboor, och att bonden denne gången eij lydt länsman är kommit deraf att han icke rätt war commenderat. Länsman sw. att bonden skulle effterlefwat ordres och hade han honom orätt giort, så hade han derföre fåt plichta. Befalningzman sade att detta woro en sådan allmen skiutz, så att [*fol. 1030v*] ingen fick sig der från undandraga, hälst de och derföre fåå betahlning. Ryttmästaren hölt ändå före att boställen borde [derföre] wara frij, hälst som officerarne hela denne tijden stådt och än stå under upbrått, och dy behöfwer deras hästar hemma, kommandes denne landboo som trompetarens dräng att ansees. Men någon resolution som dem för slijkt befrijar kunde nu intet uptees, annan än h. gen.majorns resolution för allmogen d. 14 junij sidstl. § 8, hwarest på deras förfrågan hwem som för marcherne böra wara frij, h. gen.majorn resolverar att för durktogzgiärden ingen bör wara frij, och aldenstund besagde resolution icke war så tydel. som erfodrades, dy upskiötz detta måhl till dess man sig här öfwer får förfråga.

16. Påminte corp. Vulf om slut emot Jon Lång angående dess boställe. Men [*fol. 1031r*] som gambla domen eij war wid handen, och corporalen warit orsaken som effter offta skedd [påminnelsse] att wid tingetz utlysande derom skrifwa häradzhöfdingen till, dy woro han och nu sielf wållande till upskofwet.

17. Till ödhmiuk hörsamste föllie af h. baron gen.majorns och landzhöfdingens remiss d. 2 septemb. 1699 för rusthållaren Lars Brobergz enkia, hust. Karin Erssdåtter, företogz det käromål hon hade emot rusthållaren Pär Olsson i Dillne, hwilket hon så anförde att hennes man en lång tijd rustade för Smedstad hem:t i Lijt s:n och hade denne Pär Olsson till tildelningzbonde, men a:o 1693 el. 1694 wardt Broberg med Pär Olsson stämde till ryttmäst. Villensens, som skall twingat Broberg och bonden att uplåta bonden halfwa rustningen, der öfwer han och ett contract giorde. Men när de kommo heem hade de sins emellan förlijktz, att det skulle wara som för, nembl. att [*fol. 1031v*] Broberg skulle hafwa monderingen och Pär

Olsson gifwa utlagor, hwarwid det stådt till 1695, då Pär Olsson inskrefs allena för rusthållare, och Broberg blef transporterat till Orwijken, effter Smedsta wardt corporals boställe, och då war Pär Olsson skyldig 1694 åhrs hela och 1695 halfwa utlagor, dem Villensens förböd att utgifwa. Ifrån Smedsta hade Broberg tagit sin mondering med sig till Orwijken och den mondering som der för höltz af Bergströöm transporterades till Pähr i Dillne, men den samma hade Villensens pålagdt Broberg att betala hälfften med 64 d:r s.m:t, som skulle effter det twungne contractet Pär Olsson äga halfft uti Brobergz mondering, hwartill han aldrig kommit el. något derpå betalt, aldenstund de bem:te contract sins emellan uphäfwit. Igenom detta förfarande beklagade enkian sig mehra än nog kommit att lijda och aldeles blifwit ruinerad, efftersom hon först tilsatt 1 ½ åhrs [*fol. 1032r*] utlagor till 30 d:r s.m:t, och sedan måst för Pär Olsson betala 1/2 monderingen 64 d:r s.m:t, hwilka penningar hon nu återfodrar.

Pär Olsson tilstod att emot bägges deras willkor Villensens hade sådant contract dem emellan giort, men straxt när de från honom kommo heem, haf:a de det sins emellan upp, och blefwo wid det gambla, så att Broberg skulle hålla rustningen wijd macht och Pär gifwa utlagor. Honom förehöltz att han då eij heller effter contractet betalte Broberg 1/2 monderingen? Hwartill han swarade att han först kiöpte ryttarhästen för 24 d.r s.m:t och sedan 8 d:r s.m:t i penningar. På enkians wägnar påminte corp. Brink det Pär Olsson aldrig contant betalte någon ryttarhäst, utan har han honom Broberg beräknadt uti dess åhrliga utlagor han af Pehr hafwa skulle. Dhenne häst hade Pehr fått af länsman emot ett stoo och penningar emellan, det länsman sade hafwa warit 1686 wijd pass. [*fol. 1032v*]

Och såsom Pehr hade några documenter, dy blefwo de genomsedde, som war:
1.) Det contract om monderingen, det Villensens dem emellan giordt d. 20 maij 1688, att Pär skulle blifwa half rusthållare, och för 1/2 monderingen gifwa Broberg 20 d:r s.m:t, hwilket Villensens till gen.munstring har ratificerat, det samma itererar han med dess underskrifft d. 22 octob. [1691.] A:o 1694 d. 17 novemb. har Villensens dem emellan liquiderat, då Broberg skall blifwit 8 d:r s.m:t skyldig. Än inlade Pär en af Villensens giord liqvidation d. 30 novemb. 1695, der effter Broberg af Pehr fått att fodra 7 d:r 12 s.m:t, dem och Villensens på Brobergz wägnar qvitterar, men enkian nekade dertill. Af det contract som Villensens giort emellan Bergströöm och Pehr i Dillne om monderingen d. 2 decemb. 1695 fans Broberg wara pålagd att betala den hälfften med 60 d:r s.m:t, ehuruwäl enkian påstod att hennes man det aldrig [*fol. 1033r*] samtycht el. warit tilstädes. Sedan igenomsåges Pär Olssons qvittenceböcker och fans det alt från 1686 till 1693 inclusive, Pär Olsson hade till Lars Broberg åhrl. dess utlagor betalt effter Jordboken 18 d:r 31: 12 s.m:t, men för 1694 och 1695 intet.

I anledning af detta tilspordes Pehr att om han sedan 1688 warit half rusthållare och ägdt halfwa monderingen, hade han intet behöfft utgifwa någon ränta, men der emot, om han som bonde brukat hemmanet för ränta har, som 1695 åhrs liqvidation wijsar, han eij bort betala swäntiänare lönen, underhålla hästen, så gifwa swäntienarens kost på möten dess förtäring, ty det är bonden som ränta gifwer icke skyldig, utan synes Pär Olsson på det sättet wara dubbelt graverat, både som en tildelningzbonde och 1/2 rusthållare. Brink sw. att detta alt klarl. wijsar det Pär som en gång gifwit sig från contractet, har warit tildelningzbonde, [*fol. 1033v*] och sig aldrig med monderingen befattat el. den inlöst. Ille påstod sig betalt hästen som kostade 12 plåtar och penningar 8 d:r till. Brink sw. att hästen hade Pehr för Broberg afkortat i utlagorne, dertill han swarade näij, men qvittence att han betalt hästen och halfwa mondeeringen kunde Pehr på begiäran icke wijsa, utan beropade sig på Villensens liqvidationer, som wijsa att alt warit dem emellan klart. Brink sade att åhr 1694 och 1695, då han war sidsta corporalen, fick [han om] ett och annat ordres att tilsäija rusthållarne, men aldrig wiste han af Pär Olsson, utan gick alt till Broberg, hwilken skaffade hwad behöfdes. Han hade och en gång tilsagdt Broberg att komma till Villensens och med Pär liqvidera om monderingen, då Broberg sw. att han

höllo sin mondering som en ährlig man, och wille intet [*fol. 1034r*] gåå dher effter, hwar öfwer Villensens blifwit sticken.

Pär Olsson förehöltz wijsa om han har qwitto, det han till Broberg mehra än utlagorne betalt, som qvitterade finnas? Rp. näij, utan påstod sig betalt så mycket de woro eense om.

Brink begiärte att som för 1694 återståå alla utlagor och för 1695 halfwa, emedan in junio 1695 ändringen medh indelningen skedde, huru Pehr bewisade dem wara clarerade? Ille sade sig intet qvittence hafwa, men påstod lell alt wara klart, som Villensens liqvidation wijsar. Brink sade att den achtade han intet, emedan effter Villensens twungne contract det är giort såsom 2 rusthållare emellan, fast än Pehr hade fulkombl. warit tildelningzbonde och gifwit ränta, och synes det aldrig kunna wara sant, det Pehr, som då straxt då han gick från Villensens afstod det der giorde contract med Broberg, skall någon [*fol. 1034v*] fyrk på monderingen betalt, hwartill och kommer att han på sin betalning icke det ringaste bewijs kan uptee, och påstod dy att enkian måtte fåå igen dhe för Pehrs skuld på Bergströms mondering betalte 64 d:r s.m:t, så och 1 ½ åhrs utlagor. Pär begiärte att regementzskrifwaren Molin och Pihlfelt måtte höras, hwartill såwäl som annan uplysning detta till nästa [ting] blef differerat.

18. Emedan Pär Olsson i Kiänåsen eij kunde wedergåå det han iu kallat Öne Larsson ibidem lappare och diefwul, så och hans hustru lapphynda, hwilka ord honom nu ångrade, alt derföre och effter dett 20 och 43 cap. Ting.b. sakfältes [Pär Olsson] för hwardera till 3 m:k s.m:t.

19. Angående den slått som ryttaren Olof Elg klagade öfwer, det Erich Jonsson och Mårten Jonsson i Krokom, Pär Ersson i Nygården, Måns i Tomptom [*fol. 1035r*] och Hemming i Nyland för honom utbeta, när [de] drifwer sin boskap till bodarne, befans det att samma slått woro mitt i wägen och tilförenne omstängd, men hagan nu förfallen, och dy i krafft af det 9 cap. B.b. kunde swaranderne icke för åwärkan böta, utan tilsades Elg att omstängia samma eng. Skeer sedan skada, skola wederbörande derföre plichta.

20. Oppböd Nilss Jonsson i Kienåsen 1 g*ången* några golfslått i Hobaksskogen och en lägde af 1 ½ lass han d. 22 septemb. 1686 inlöst till sitt hem:n, dijt det för legat, ifrån Anders Ersson i Ösa och Jöran Carlsson ibidem för 9 d:r s.m:t till den förra och 6 d:r s.m:t till den senare.

21. Uppå de 9 d:r k.m:t som färieman Jon Nilsson war för en korntunna skyldig ~~war~~ Edfast i Byy lofwade han betala resten med 1/4 tun. korn och så skilde. [*fol. 1035v*]

22. Beswärade sig Zacris Carlsson på Sillieboernes wägnar öfwer det emot h. gen.majorn och landzhöfdingens resol. d. 4 septemb. 1699 h. kyrkioherden skall giöra dem intrång på deras gambla skog och häfd. Pastor sw. att de giöra honom skada öfwer rågången. Zacris sw. att pastoris drängiar tagit af honom yxorne och wedlasset, det pastor sade dem giort för det de hans skog åwärkade, begiärandes syn det att wijsa, hwilket fans enligit med wälb:t resolution, och fördenskull wardt till syyn dömdt, och att befallningzman härom med h. landzhöfdingen corresponderar, och i medler tijd förbödz all åwärkan wid 40 m:k[s] wijte.

23. Effter rättens resolutioner d. 8 febr. och 10 octob. 1698 fodrade Abluna Stensdåtter dess fädernes arf, så och effter brodren Jöns Steenson, som död blifwit, der öfwer hon instämdt Pär Aronsson i Giärde, Erich Larsson [*fol. 1036r*] i Lanssom och Olof Andersson i Wijk, då de 2:e förra wisade med Ablunias qvittence att de betalt henne deras andehl 11 d:r s.m:t, Olof Jonssons dehl och betalt 8 d:r 14 öre. Det öfrige lofwade Ifwar Ersson i Seem clarera och hon honom godtog. Men öfwer Jöns Steens arf fans ingen rättelse, och dy tilsades hennes målsmans Anders Siuls son Olof Andersson till nästa ting der öfwer med swornom ede upgifwa behörige acter, och räkenskap giöra.

24. Uthi saken emellan Pär Larsson [i] Nord[annalden] och drag. Johan Lustig om 6 d:r s.m:t han skall caverat för ett stoo, hördes dr. Olof Lillia, som tilstod att han först skrifwit ett contract dem emellan, hwilket war ilakt blek, att ingen kunde läsat, och dy skref han den om, men tilstod att det intet war samma ord, men dock meningen lijka. Hwarwid Lustig eij warit tilstädes. Lustig [*fol. 1036v*] påstod att fåå den första skrifften igen, och wille för intet tahla, det och rätten pröfwade skiäligdt, och i medler tijd skiötz saken upp.

25. Det wille wäl hust. Ingiborg Jonsdåtter återkalla det kiöp Nilss Flink med henne giort om dess hem:n Rösta effter derpå för henne resterade 15 d:r s.m:t, dock emedan kiöpet en gång war slutit och Flink eij annars än som wederbör hade hem:t handterat, utan och utlagorne præsterat, dy blef han wid gården, med gifwit förbehåld att han 7 ½ d:r betalar till Kyndermässo och 7 ½ d:r till denne tijd 1701 eller i wijdrigt fall skall han då gåå der ifrån.

26. I anledning af rättens resolution d. 21 octob. 1699 fodrade Måns Larsson i Faxnalden af Märit Giölsdåtters arfwingar, Lars Olsson i Wagle, Olof Olsson i Bärgom, Pär Olsson i Giäla, [*fol. 1037r*] Jöran Mårsson i Måläng, Carl Järtzon och hust. Anna från Norrie, 6 caroliner han måst utgifwa i lössen för den bägare hust. Märit wijd arfskifftet undandölgdt och honom tilkommit. Då swaranderne eij nekade deras 1/3 part, men wille att som desse penningar woro i echtenskapet med Olof Jonsson i Smedzåsen lånte i hans boo influtne, dy wille de att han effter 2/3 måtte betala. Sonen Jon Olsson sade att de aldrig influtit i boet, det och Ifwar i Kingsta och Simon Gunnarsson wittnade, som woro wid arfskifftet, och dy kunde han eij heller med hustruns giäld graveras, utan åligger swaranderne, hust. Märitz arfwingar, som arf tagit, denne hennes giäld el. 6 caroliner till Måns Larsson genstan betala.

27. Dhet hade kyrkioherden erwyrdige h. Pehr Gestrinius den 24 julij sidstl. [*fol. 1037v*] begiärat och ärhållit citation på skräddaren från Hernösand Carl Frunk, till i d. 23 huius här på tinget att swara, hwilken stembning honom d. 13 septemb. sidstl. är ankundigad, som borgmästare och rådzbref af d. 22 eiusdem utwijsar, hwarföre blef han Carl Frunk första tingzdagen emot h. kyrkioherden upropad. På kyrkioherdens wägnar instälte sig dess dräng, men å Frunks wägnar ingen. Andra dagen d. 24 octob. upropades och Frunk, men ingen war tilstädes, eij heller 3:de tingzdagen d. 25 octob. Dherföre och på kyrkioherdens wägnar begiärte dess måg auditeuren wälb:de Petter Hiort att lijkmätigdt Kongl. Maij:tz process 1695 kyrkioherdens käromåhl emot Frunk måtte uptagas, examineras och afdömas, refererandes sakens sammanhang således, att förl. sommar ett åhr sedan arbetade Frunk åtskillig städes här i landet, jembwäl och hoos kyrkioherden. [*fol. 1038r*] Under hwilken tijd han här hoos kyrkioherden wistades, bortkom för dess dåtter en guldkied om 3 à 4 ducater och ett förgylt sölfwerspänne som war inlagdt uti en rund swarfwat trä-ask, men ingen hade då de skiäl att man kunde det Frunken tilläggia, för än då han war från prästegården fingo de genom rectoris hustru på Frössön wetta det han sölfwerspännet satt i pant hoos Matthias hustru, det rectors hustru kiendt igen, dock hade han det genstan igenlöst och så farit sin färde neder genom Lijt åt Ragund, och då äntel. fick kyrkioherden det af rectors hustru wetta.

Derföre hade kyrkioherden derom skrifwit till Hernösand, men der fans ingen rättelsse derom. Under detta ficks spaning att dr. Jacob Glombok skulle härom någon kundskap hafwa, hwilken gifwit kyrkioherden attest huru han 1699 wid landztinget warit i hopa [*fol. 1038v*] med Frunck i Stocke, och när de bland annat begynt tala om guldkiedan skall han blifwit rätt häpen, så att han straxt farit af, som attesten wijdare utwijsar, hwilket som auditeuren berättade icke ändå war skiäl nog att angrijpa Frunk. I medler tijd 7 à 8 maij sidstl. får kyrkioherden bref från länsman Frisk i Ragund, daterat d. 2 eiusdem, der uti länsman förmäler hurusom förl. höst Frunk skall hoos honom pantsatt en lijten guldkiedh och ett sölfwerspänne

för [28 ?] d:r k.m:t så länge allenast att han skulle sig förtiena penningar att igenlösat med, föregifwandes att detta tilhördt hans hustru, och som länsman eij annat wettat än han woro richtig, hade han låtit honom bem:te pant igen bekomma, ändock han ännu woro honom derpå något skyldig. Der effteråt länsman först skall fått höra att kyrkioherdens dåtter skall mist en guldkied, men om [*fol. 1039r*] det woro den samma eij wetta, utan detta allenast welat kyrkioherden berätta, på det han må kunna dess regress sökia, med mehra.

Länsman Frisk wederkiändes samma bref, och betygade att han eij annat förstådt än det Frunk, som elliest war wakert folk afkommen, warit rätt i sin ährender, hälst han intet hördt af någon sådan stöld el. godzet blifwit effterlyst. Auditeuren frågade huru mycket kieda står pantsatt före? Länsman sw:de för 24 d:r, effter han fått 4 d:r igen.

Wijdare frågades på hwad rum och ort länsman fick guldkieden af honom ? Rp. på Frössön wid landztinget, der Frunk först lånade af honom 6 caroliner och 8 öre s.m:t och det mehra fick han när han kom effter till Ragund. Auditeuren förehölt länsman huru han då kommer i sitt bref att skrifwa det Frunk löst igen panten, då han [*fol. 1039v*] nu insisterar att han icke erhållit sin betahlning. Länsman sw. att 4 d:r k.m:t fick han straxt, och sedan sände han kieden med en bonde, benämd Olof Svensson i Forss s:n på edh till Hernösand att fåå sina penningar igen, och då i medler tijd skrifwit h. kyrkioherden till, icke annat wettandes än Frunk skulle den lösa, men bonden skall honom icke råkadt, och dy med kieden kommit tilbakas. Elliest skall och länsman en gång tilförene skrifwit kyrkioherden till härom, som sokneskrifwaren Måns Carlsson skall wittna.

Auditeuren moverade att länsman skrifwit i sitt bref det Frunk löst kieden igen, och ändå woro han länsman något skyldig, om så warit, huru kunde han då lembna honom panten? Länsman sw:de att med Frunk han ingen underhandell hafft, utan redel. uppenbarat, då han fick wetta kieden wara stulen, och förmente dy sig [*fol. 1041r, fol. 1040 överhoppad*] böra fåå sitt igen, elliest om något woro förskrifwit, torde hans son dertill wara wållande, som eij så noga förstod saaken. Auditeuren sw. att han håller sig till länsmans bref, deraf fins det Frunk har löst igen kieden, och altså hade länsman nu intet mehra att fodra. Men han beropade sig på dess förra förklaring. Auditeuren förestälte att om han äntel. hållit Frunk för en så redelig man då han tog kieden i pant, hwarföre war han omsijder så sårgfällig att få sina penningar igen, hälst då han hade en god pant. Länsman swarade att han förmärkte det Frunk tog sig fyllerij före, och dy fruchtade han det han och skulle taga sig något oråd före, der hoos, berättandes desutan att der icke länsman i Röden för honom omtalt det kyrkioherden mist en guldkied, så hade han det icke afwettat, men då hade länsman redan skickat kieden neder att igenlösas, [*fol. 1041v*] skref derföre strax wijd heemkomsten kyrkioherden till derom, och wil fördenskull nu hafwa sina penningar igen. Auditeuren påstod att i föllie af det 23 cap. Tiuf.b. har han det förloradt jempte expenserne, som föllia suum principale.

Länsman inlade leutn. Mobaks och Måns Carlssons attest d. 17 huius, deruti de betyga att länsman dem hade wijsat, när han samma guldkied och spänne i pant bekommit, och att Frunk för dess afresa lofwat det igenlösa, derföre när han länsman owitterl. bortfohr, hade han skickat dr. Carl Malmström effter honom, som eij fått honom med sig längre än till Kånkebacken, då han sedan dragit sin koos. Wijd detta inkom och ett bref från giästgifwaren Pär Simsson i Stugun af d. 19 huius, att utaf Frunk fåå betahlning för 2 caroliner han förl. höst lånat, då han till Ragund reste. Länsman påstod och betalning [*fol. 1042r*] för sin giorde resa 24 mijhl förutan förtäring.

Det blef af häradzrätten öfwerlagdt och resolverat att ehuruwäl Carl Frunk är lagl. och i rättan tijd uti ofwantalde måhl citerad och instämd, och ändå aldeles contumaciter uteblifwit, så anståår likwäl häradzrätten icke såsom in causa criminali honom in contumaciam och till hufwudsaken fälla, aldenstund dän af käranden allegerade processens 2 § allenast till civile måhl kommer att lämpas, utan måtte borgmästare råd i Hernösand ålijtas, det Frunk på behörigt sätt må hijt upp bringas.

Guldkieden och spennen lefwererade länsman Frisk från sig, hwilken och nu blef förseglat kyrkioherden tilstält, till laga utslag.

Sedan domarne woro afsagde och tinget slutit ankom med posten en skrifft från Frunken daterat Hernösand d. 9 huius, deruti han [*fol. 1042v*] wäl tilstår sig fått citation, men som han för denne ohemule beskyllning will hafwa v*ice* v*ersa* citation på h. kyrkioherden, anhåller han om dilation till nästa ting, hwilken skrifft kyrkioherden communicerades.

28. Uppå Pär Anderssons wägnar i Östbacken kärade länsman Olof Jonsson till Olof Nilsson ibidem om besittningen af besagde hem:n, som är 3 ½ tunnel., påståendes å Pär Anderssons wägnar att såsom han för 83 d:r s.m:tz fodran har swärfadrens hem:n effter dom d. 10 octob. 1698 3 g*ånger* upbudit och det nu war lagståndit honom fördenskull måtte fasta derpå meddelas, och han fåå Olof Nilsson från gården, aldenstund han den samma skall illa bruka och bortskiämma. Dessutan hade Måns i Tomptom 24 d:r s.m:t effter intekning 1698 att fodra, så angaf sig [*fol. 1043r*] och kyrkioherden för 4 d:r s.m:t, men dem bestridde han, biudandes derföre 1/2 tunna korn. Erich Larsson i Häste fodrade 7 d:r 28 s.m:t, Edfast i Byy 10 d:r s.m:t, Pär i Glasätt effter obligation d. 9 octob. 1698 7 d:r 9 s.m:t, som alt tilstodz. Olof Nilsson påstod ändå att få behålla sitt hem:n och sällia det en annan, då han kan fåå sitt och creditorerne blifwa betalte. Men aldenstund Pär Andersson förutan det han på hustruns wägnar är till detta hemman bördig, har jembwäl för dess fodran och der emot till försäkran erhålldne pant lagfarit, och upbud erhållit d. 10 octob. 1698, d. 9 febr. och 24 octob. 1699, så att det nu ståndit natt och åhr, innan hwilken tijd Olof Nilsson klandrat och lofwat penningar præstera, men det alt försummat, fördenskull effter det 7 cap. Jordb. L.L. finner rätten skiäligt att Pär Andersson bör niuta dess lagfarande till goda och wid [*fol. 1043v*] hemmanet förblifwa, dock så att som det med giäld är graverat, bör Pär Andersson i krafft af Kongl. Maij:tz resolution d. 18 april 1699 det lösa så högdt som en af creditorerne el:r en annan uprichteligen biuder, och hwad således hans fodran öfwerskiuter, effter det 7 cap. Jordb. L.L. utbetala. Här emot appellerade Olof Nilsson intra fatalia lagl:n.

29. Begiärade kyrkioherden erewyrdige h. Pehr Gestrinius att rätten wille afsluta hållne husesyner wid Aspåhs och Åhs kyrkiobord, men som wederbörande eij woro stämde el. tilstädes, dy kunde intet till saken giöras. Allenast hwad ryttaren Jöns Torrfält angår, så förlijktes han med pastore för dess 2 åhr att gifwa 20 d:r kopp.m:t. Anders Halfwarson, som i 3 åhr åbodt Aspåhs kyrkiobord hade bygdt ett fähus, som effter [*fol. 1044r*] 5 § i husesyns ordn*ingen* war 3 åhrs byggnad, och dy frijsades han, men för de senare åhr upbygger han stallet. Steen Olsson i Reen war wäl tilstädz, men icke lagl. citerad.

30. Föredrog länsman Olof Jonsson hurusom åboerne och äganderne till Olof Svenssons hem:n Dwärsätt 2 ⅔ tunl. aldeles hade samma hemman handlöst lembnat, så att ingen dess häfd och bruk welat antaga, utan har länsman såwäl 1699 som 1700 med beswär fått landboer derpå, och som det å 3 laga ting, nembl. d. 10 octob. 1698, d. 8 febr. och 23 octob. 1699 är upbudit näste bördemän el. creditorerne att emottaga och wårda, och ingen sig infunnit innan det nu blifwit lagståndit, så anhölt länsman att effter Kongl. förordningar dermed måtte förfaras. Af slächten war eij heller någon som nu wille emottagat, utan anbödo sig dertill Jon Larsson, den länsman i åhr tijt satt och Olof Hansson. [*fol. 1044v*] Den förra förmente sig wara närmast, effter han redan flyttiat tijt i åhr, med marcher och annat utstådt stort beswär, så och släpt till ett dragoune stoo, erbiudandes sig att utbetala hwad hem:t sedan huserötan är afdragen öfwerstijger. Af 1699 åhrs syn fans samma huseröta stijga till 78 d:r s.m:t.

Befallningzman, som effter husesyns ordn. 27 § för detta hem:t bewakade, kiende och denne Jon Larsson tienligast, effter han och redan flyttiat tijt, och fördenskull lembnas denne

Jon Larsson wijd besittningen af hem:t, med hwilket creditorerne och arfwingarne må accordera det bästa de gitta, dher öfwer de hwar annan till nästa ting instämma.

31. Bewilliades häradzrätten dombref och fasta på effterfölliande hemman:

1. Jon Olsson i Byy och Rödens s:n på dess fädernes hemman ibidem 3 tunl., [*fol. 1045r*] inlöst af syskonen effter kiöpeskrifften d. 21 april 1698 för 172 d:r 16 s.m:t.

2. Simon Gunnarsson på Wästbackz hemmanet 3 tunl. i Näskot s:n, inlöst af Håkan Ersson i Trälsåsen för 111 d:r s.m:t, effter kiöpskrifften d. 22 martij 1698, som det alt wijdare exprimerar.

3. Måns Larsson i Faxnalden på dess fädernes hem:n ibid. 3 ½ tunl., effter kiöpeskrifften d. 12 septemb. för 120 d:r s.m:t.

4. Pär Olsson i Hufwulswijken dess fädernes hemman 4 tunl., inlöst af syskonen för 220 d:r s.m:t, effter kiöpeskriften d. 5 april a:o 1698.

Aldenstund alla desse hemman funnes wara skatte, i börd och lagl. upbudne d. 11 octob. 1698, d. 8 febr. och 24 octob. 1699 och alt sedan lagståndne, så att ingen på dem hade det ringaste klander.

32. Förehades

1. Boskapslängden.

2. Gierningzmän woro skräddaren Oloff Gunnarsson med en dräng Jon Månsson; skomakaren Christen Pärsson. [*fol. 1045v*]

3. Tienstelösa och lättingar woro här inga.

4. Bränwijns brännerijet wille ingen sig åtaga.

5. Förmedlingar, g*amla* och nya, hade wederbörande för 1700 äfwen som för åtniutit.

33. Till 1700 åhrs contribution före hades fölliande ährender.

1. Längden.

2. För 1700 war här ingen sokneskrifware.

3. Profossen undfår af 142 man 2 öre s.m:t lön.

4. Färieman i Rödenssundet i lösen 13 ¼ tunna; i Krokoms dito 4 7/4 [!] t. 1 ⅓ kan. korn.

5. Fiälstufwumän 1 kan. korn till mans om frijden blifwer.

6. Brofogden 1 kan. korn af hwart hemman, dåck i detta alt boställen undantagne.

7. Organister el. fördelskarlar woro här inga. [*fol. 1046r*]

34. Jon Jonsson från Kiälen upböd 5/6 tunnel. skatte i hemmanet Liden 3 g*ången* med reservato som för.

Bilagor

Källa: Jämtlands domsagas häradsrätts arkiv, vol. A I: 5, fol. 249r – 252r, ÖLA.

Brev till befallningsman Daniel Bertilsson, 10 februari 1662 [*fol. 250r*]

> Höghärade fromme her befallningsmandh wällact:e Daniell Berttellson. Gudz nåde, lycke och wellsingnelse ware nu och allttijdh hoss eder, beware eder frå all olycke, både till lijff och siel. I Christo Jesu, wåren Herre.

Eder fromme her befallningsmand fegne[?] jagh och lådter på dett ödmiukeligeste till fornimme att Mattias Person [i] Undrom j Rödens sockn, wåris broder, ähr dragen frå sin gård j bemelte Undrom \d. 18 desembr a:o 1660/ formedelst hans stora nödh, ellendighedt och fattigdom, så handh haffde icke dett ringaste handh kunde hielpa sigh medh, sigh och sin fattige hustru. Derfor så måtte hand draga åtta Nörige, der hand kunde fortiene sigh nogon föda till sigh och sin fattige hustru, då haffde min broder igen effter sigh quar på gården 1 koo och 4 fårlödne får, och Erick Ollson [i] Tungården togh den ena koon. I höst 1661 om Micaelijs tijdh wardere [*värderade*] henne for 10 ortter, och Hanss Olluffson [i] Hestedh togh de 4 fårlödne fåren på samma tijdh. Warderet denna for 6 ortter, och sagde att samme for:te creatur skulle wohra uthj cronnans uthlagor, och wij underskriffuett fattiga och elendige, hans Mattias systrar, ähre quar igen på gården uthi stor fattigdom, och Mattias wår broder icke hafwa löst oss uthur wåris faders gård i bemeltte Undrom, haffuer icke giffuet oss den ringaste skellingh eller skellingss werde, och wij fattige systre haffuer så well sytte wåris gamble och skröbeligh fader på månge åhrs tijdh, inttill sin döde dagh, som wår broder, nembl. uthj 16 åhrs tijdh, och när wåris gamble fader döde, då war handh 100 åhr gammall, och dett sed[n]aste hand leffde på en åhrs dagh war wåris fader så myket suagh och klen, att wij måtte bere honom både uthur sengen och till sengen igen.

Eder fromma her befallningsmand, [*fol. 250v*] ehre wij på det ödmiukeligeste bönfallandes att her befallningesmanden wille for Gudz skyll och for Jesu nampn skyll wehre os fattige och ellendige systrer behielpeligen, att wij icke måtte bliffua trengt och uthkiörd frå wåres faders gård, effter dj wij fattige gamble systrar haffua icke bekommet den ringaste skelingh eller skellings werde for wåris faders gård, aff wåris broder, och haffuer lijd[i]t mången tongh dagh der sammastedes, förwenttandiss ett gunstigt och milt suar aff her befallningsmanden.

Wij haffwa sport tijender af wåris broder att han will komma heem till Jemptemarknen och will sielff bruge gården. Will hermedt haffua her befallningsmanden Gudh den allerhögäste befallendiss, ödmiukeligen.

Actum Röden den 10 fibruarj a:o 166[2].

Ödmiukeligen

Kerstin Pedersdåtter
Agniss Pedersåtter
Undrom i Röden

Dett andre åhr 1662 sådde Ehrik i Tungården och Anders j Sellij wåriss faders gård, och icke giorde nogra uthlagor for gården, så ähr det sagdt for oss att gården ähr derfore giort till cronnens. Ähr derföre på det ödmiukeligaste bönfallendiss att I wille for Gudz skyll wehre migh her uthi behielpeligen, tagendiss låhn aff gårdne[?] Aller höijeste.

Rödöns sockenstämma, 15 februari 1664 [*fol. 249r*]

Anno 1664 den 15 februarij hölltz end allment sokne stembne, då samma tidh närwarandes erligh och wellacht karll Hans Larsson Biörkman och sochneskrifwaren Hindrich Olufsson i Rösta, mett 12 mand aff Rödöens tinglaugh.

Då tillfrågade lensmanden oss tollfmend och giemene allmoge om den timberståck och ett dagzverke samt dij tuå orter hand aff somblige bönder uti tinglagett bekomit haffuer, om sådant aff honom oss pålagt ähr heller hand oss på ett heller anatt sät dher till tuingatt heller truffuatt haffuer. Då attesterer wij hermett och sandferdeligen betygar att wij dhertill huarken nödt heller tuingatt er. Mend dij som dher till rådh haffua, haffuer honom dhett bewilliatt, neembl. timberet och dagzwerchett for hand kom på end forfallin gårdh, och dij tuå orter for den gistningh hand hade då rytarre rekningen mett oss och allmogen hölltz anno 1661.

Huillkett sålunda hanom herom till suar och atest giffuen er aff oss och hella allmogen och ville wij detta mett wårt tinglaugz zignete haffua bekrefftat.

Achtom ut suppra. Rödöens tinglaug.

Brev till Häradsrätten, 20 augusti 1664 [*fol. 252r*]

Emedhan såssom lenssmannen i Rödhön wälförståndig Elof Olofsson i Hestedh, af oss undertehkade, ähr begiärandhes een sandhferdig wittnesskrifft, hurulundha han för een tijdh sedhan uthi Neskot sochn och Kingstadh måndhe sig betee såsom och stella. Altså kan wij för retwissan skull denne hans retmetiga begiäran inttet föruegra, uthan honom dhenne skrifft medeller, att han samma tijdh och j wårdt neruarandhe samquem, ehrlig och retrådheligen, bådhe tallat och suaradt, och huadh Lars Erichsson i Faxtneluen och lendzman dheras trettor war, så war om kiörckiorum, doch inga skiäldzordh. Detta wij betygar och medh edh hålla will, dher så fodhras.

Actum Ofuerdall d. 20 augustj 1664.

Jöns Månsson, ryttare
Erich Flygare[?], ryttare
Anders Olofsson, dragon

Förteckning över återgivna protokoll

Nedan förtecknas alla protokoll som ingår i denna utgåva. Protokollen gäller ordinarie ting i Rödöns tingslag om inte annat anges. Siffror hänvisar till sidor i utgåvan.

1649	4/12	sid. 11
1650		12
1651	16/6	12
	29/11	14
1652	16/9	14
1653	18/5	15
	5/12	16
1654	26/7	17
	8/12	18
1655	22/8	18
1656	11/7	19
	14/11	20
1657	protokoll saknas	
1658	protokoll saknas	
1659	25/4	21
1660	protokoll saknas	
1661	26/2	22
	23/5	23
	26/10	25
1662	22/3	27
	4/6	29
	6/10	30
1663	7/9	32
1664	2/9	35
	2/9 rannsakning	38
1665	14/11	40
1666	11/5 extra ordin. ting	41
	8/10	42
	17/11 e. o. t.	46
1667	25/4	47
	23/9	50
1668	11/2	50
	21/10	52
1669	21/5	57
	14/8 e. o. t.	61
	14/9 e. o. t.	62
	11/10	63
1670	10/10	sid. 70
1671	24/10	74
1672	protokoll saknas	
1673	14/4	77
	10/11	78
1674	13/11	83
1675	4/9 e. o. t.	86
	5/11	87
1676	17/4	88
	15/11	89
1677	19/4	90
1678	18/2	92
	9/9 rannsakn.	94
	13/11	95
1679	28/6	99
	17/11	101
1680	14/5	103
	29/10	105
	1/12 e. o. t.	107
1681	13/5	109
	27/10	114
	21/12 e. o. t.	118
1682	24/4	119
	4/12	124
1683	5/2 e. o. t.	127
	4/6	128
	29/11	132
1684	28/4	135
	6/9 e. o. t.	138
	28/11	139
1685	6/4	143
	19/10	147
1686	14/1 e. o. t.	152
	29/4	155
	15/10	160
1687	19/4	165
	15/8 rannsakn.	174
	25/8 e. o. t.	176
1687	11/10	sid. 177
1688	7/5	183
	27/9	194
1689	26/2	200
	6/5 e. o. t.	206
	18/9	210
	28/11 e. o. t.	214
1690	25/2	216
	22/9	223
1691	13/2	231
	12/10	239
1692	4/2	251
	21/5 syneprot.	260
	19/10	264
1693	10/4	279
	3/7 syneprot.	291
	30/8 e. o. t.	295
	2/10	299
1694	15/2	309
	3/7 e. o. t.	318
	3/7 syneprot.	320
	25/9	329
	11, 20/12 e.o.t.	340
1695	3/1 e. o. t.	345
	7/10	353
1696	11/7	370
	16/10	383
1697	9/6 e. o. t.	394
	6/10	396
1698	7/2	410
	29/7 syneprot.	422
	10/10	425
1699	7/2	438
	21/10	447
1700	7/5	462
	21/7 e. o. t.	472
	17/8 e. o. t.	473
	23/10	474

I serien *Källor till Jämtlands och Härjedalens historia* har Landsarkivet i Östersund och Jämtlands läns fornskriftsällskap hittills publicerat följande utgåvor:

2009: *Härjedalsbrev 1531–1645.* Red. av Christer Kalin.
2010: *Fale Burmans dagböcker över resor genom Jämtland 1793–1802.*
2011: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Georg Hansson.
— *Revsunds tingslags domboksprotokoll 1649–1700.* Red. av Ingegerd Richardsson.
2012: *Jämtlands avradsland 1649 och 1666.*
2013: *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Karin Bark.
2014: *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Curt Malting.
2015: *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll från Ragunda tingslag 1755–1758.* Andra, utökade utgåvan 2017. Red. av Anders Sjöberg.
— *Svegs tingslags domboksprotokoll 1649–1690*. Red. av Marianne Andersson.
2016: *Hammerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Georg Hansson.
— *Offerdals tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Curt Malting.
2017: *Alsens tingslags domboksprotokoll 1649–1679.* Red. av Curt Malting.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Sonja Olausson Hestner och Monica Kämpe.
2018: *Häggenås sockenstämmoprotokoll 1821–1862.* Red. av Birgitta Nyman.
— *Ragunda tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Tobias Sundin.
— *Rödöns sockenstämmoprotokoll 1742–1862.* Red. av Märta Olsson och Georg Hansson.
— *Skogsavvittringen i Jämtland. Protokoll rörande Ragunda tingslag och Borgvattnet 1759–1779.* Red. av Anders Sjöberg.
— *Undersåkers tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Karin Bark.
2019: *Föllinge sockenstämmoprotokoll 1761–1862.* Red. av Rolf Olsson.
— *Hackås tingslags domboksprotokoll 1649–1679.* Red. av Curt Malting.
— *Hotagens sockenstämmoprotokoll 1797–1863 och Frostvikens sockenstämmoprotokoll 1822–1863.* Red. av Rolf Olsson.
— *Åre sockenstämmoprotokoll 1754–1863.* Red. av Karin Bark.
2020: *Hallens tingslags domboksprotokoll 1648–1700.* Red. av Andreas Tegen.
— *Lits tingslags domboksprotokoll 1691–1700.* Red. av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen.
— *Ovikens tingslags domboksprotokoll 1649–1690.* Red. av Curt Malting.
— *Rödöns tingslags domboksprotokoll 1649–1700.* Red. av Sonja Olausson Hestner och Andreas Tegen.

Serieredaktörer: 2009–10: Olof Holm; 2011–18: Olof Holm och Georg Hansson (2018 även Mats Göransson); 2019–20: Georg Hansson och Mats Göransson (2020 även Sara Grut).

www.fornskrift.se
www.diva-portal.org